

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

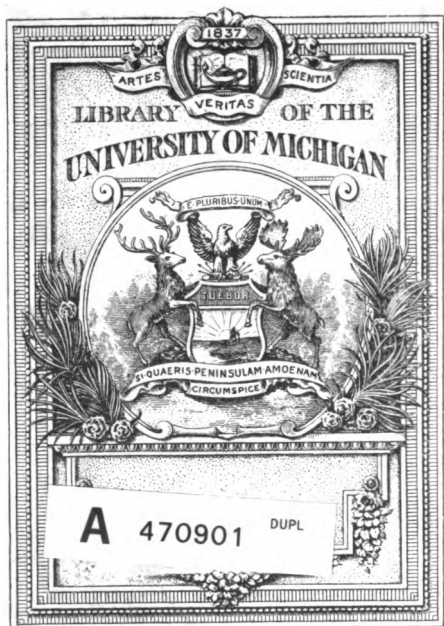
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

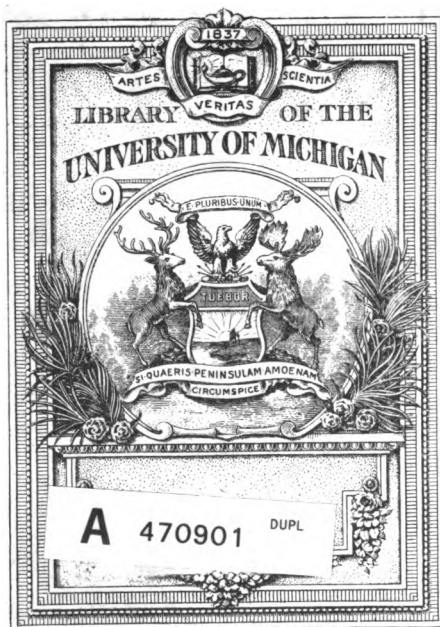
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 470901 DUPL

251 e

51 e

Dr. A. J. J. J. J.
880.8
R47
W24

RHETORES GRAECI

EX

**CODICIBUS FLORENTINIS
MEDIOLANENSIBUS MONACENSIBUS NEAPO-
LITANIS PARISIENSIBUS ROMANIS VENETIS
TAURINENSIBUS ET VINDOBONENSIBUS**

EMENDATIORES ET AUCTIORES EDIDIT

**SUIS ALIORUMQUE ANNOTATIONIBUS INSTRUXIT INDICES LOCUPLE-
TISSIMOS ADIECIT**

CHRISTIANUS WALZ

PROFESSOR TUBINGENSIS.

VOL. V.

STUTTGARTIAE ET TUBINGAE

**sumtibus J. G. COTTAE.
LONDINI**

apud BLACK, YOUNG et YOUNG. Tavistock Street.

LUTETIAE

apud FIRMIN DIDOT.

MDCCCXXXII.

TUBINGAR, typis Hopferi de l'Orme.

ARGUMENTUM VOLUMINIS QUINTI.

I. ΣΩΠΑΤΡΟΥ ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΤΑΣΕΙΣ.
p. 1—211.

**II. ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΟΥΔΟΥ ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ
ΤΗΝ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΤΕΧΝΗΝ.** p. 212—576.

Fontes, ex quibus Planudes scholia sua hausit, investigare in libro *περὶ στάσεων* raro mihi contigit: fortasse in his aliquid ex propria penu dedit: sed scholia ad libros *περὶ εὐρέσεων*, *περὶ ἰδεῶν* et *περὶ μεθόδου δεινότητος* fere omnia ex Anonymi commentario, quem, quoniam tomo septimo continebitur, brevitatis caussa T. VII. notavi, excarpta sunt. Qui quidem commentarius cui aetati tribuendus sit, ad liquidum perducere vix poterit; sed antiquum eum esse testantur codices Parisini 1983. 2977. seculo decimo scripti, ex quibus fluxerunt Parisinus 2916. sec. XIV., Farnesinus II. E. 5. sec. XIV., Mon. 8. sec. XV. vel XVI. Syriani scholia in libros *περὶ ἰδεῶν*, quae codice Veneto 433. continentur, in eum recepta sunt, sed suppresso auctoris nomine, quod ab Ioanne Siceliota hic illic servatum est. Partem scholiorum ad libros *περὶ εὐρέσεως* deprehendi etiam in amplo commentario codicis Medicei 57. 5. His numerosis iisque praestantissimis codicibus cum essem instructus, Planudis codicibus, lectionis varietatem parum insignem offerentibus, minus immoratus sum; ex magno eorum numero solum codicem Paris. 2918., quem, ubi solus nominatur, simpliciter Par. notavi, ad eam partem, quam Aldus edidit, emendandam non sine fructu adhibui, ex Taurinensi LXXVII. c. III. 20. foliorum aliquot specimen sumsi.

Quae quum ita sint, ea, quae Planudae commentario ob conservata veterum oratorum et poetarum fragmenta laus tributa est, ad Anonymum nostrum erit transferenda, quin vituperandus etiam Planudes, quod his ipsis, quos expilavit, locis, elegantissima fragmenta transmisit: ut libro quarto *περὶ εὐρέσεων*. „Ἔστι δὲ αἰεὶ τὸ ἐπωδὸν βραχύτερον τοῦ πρὸ αὐτοῦ στίχου συλλαβὰς τέσσαρας, οἷον στίχος μὲν ὁ πρῶτος, ἡγουν στροφή, ἦτοι κῶλον, οἷον·

Πάτερ Ἀνκάμβα, πᾶον ἐφράσω τόδε; ¹
εἶτα τὸ ἐπωδόν·

Τίς ² σὰς παρήγει φρένας;
εἶτα ἀντίστροφος ἦτοι κῶλον·

Ἄς ³ τὸ πρὶν ἡγήρεισθα, νῦν δὲ δὴ πολὺς.
εἶτα πάλιν ἐπωδόν·

Ἄστοῖσι φαίνεαι γέλως.

Addo Sapphus fragmentum ex libro *περὶ ἰδεῶν*·

Οἷον τὸ γλυκύμαλον ⁴ ἐρεῖθεται ἄκρῳ ἐπ' ὄσθω,

Ἄκρον ἐπ' ἀκροτάτῳ, λελάθοντο δὲ μαλοδροπῆες. ⁵

Οὐ μὴν ἐξελάθοντ', ἀλλ' οὐκ ἰδύναντ' ἐπικέσθαι.

III. ΜΑΞΙΜΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΛΥΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ. p. 577—590.

IV. ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΑΣΕΩΝ. p. 591—597.

V. ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΨΕΛΛΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΕΡΩΝ. p. 598—601.

— ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ. p. 601—605.

VI. ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ. p. 608—610.

¹ Inter Archilochi fragmenta nr. LXXXIV. ed. Gaisf. duo versus priores leguntur. ² Mon. 8. τί. Parr. τίς. tum omnes codd. τὰς σὰς. ³ Codd. ἦς, scripsi ἄς. Io. Sicel.

⁴ versum secundum ita profert: τίς σὰς παρήγει [sic] φρένας, ἄς πρὶν γ' ἔσχεις. ⁵ 4 Mon. Par. 2977. γλυκὺ μᾶλλον εὐρίσκειται. Par. 2916. γλ. μᾶλλον εὐρέθεται. Ven. γλ. μᾶλλον ἐρεῖθεται. 5 Mon. Parr. μελαδροπῆες. Ven. μαλοδροπῆες.

Σ Ω Π Α Τ Ρ Ο Υ
‘ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ‘ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ
ΤΕΧΝΗΝ.

Δίκαιον τοῖς λογικὴν ἐξετάζουσι τέχνην αὐτὸ τοῦτο
πρῶτον, ὅ τί ποτέ ἐστι λόγος, ζητῆσαι. Λόγος οὖν ἐστι 5
κοινὸς ἔννοια ἀνθρωπίνη, καθ’ ἣν τὸ λογίζεσθαι καὶ
δηλοῦν ἡμῖν περίεστιν· οἱ δὲ συντόμως ὥρισαντο·
„λόγος ἐστὶν ἀνθρώπου γνώρισμα.“ οἱ δὲ ἄλλως· „λόγος
ἐστὶν εὖρημα μὲν θεῶν, ἀνθρώπων δὲ γνώρισμα, διά-
κρισις δὲ ποιότητος ψυχῶν, καθ’ ἣν αἱ τῆς ψυχῆς προ- 10
άγονται ἐνέργειαι.“ Λόγος μὲν οὖν ἐστὶν οὗτος, εἶδη δὲ
αὐτοῦ δύο, προφορικὸς καὶ ἐνδιάθετος· ἀνθρώπου γὰρ
φύσεως ἔργον ὁ λόγος, καὶ δὴ ἅπας ἄνθρωπος λογικὸς,
τέχνη δὲ προσεῖληφε τὸ εὖ λέγειν· ἡ γὰρ τέχνη καλ-
λωπίζει τὸν λόγον· δύο οὖν, ὡς εἴρηται, εἶδη λόγου, 15
προφορικὸς καὶ ἐνδιάθετος· καὶ ὁ μὲν προφορικὸς,
καθ’ ὃν διαλεγόμεθα καὶ συντυγχάνομεν, καὶ προ-
φερόμεθα τοὺς λογισμούς· ὁ δὲ ἐνδιάθετος, καθ’ ὃν
καὶ σιωπῶντες καὶ κοιμώμενοι λογικοὶ ἐσμεν· εἰ γὰρ
τῷ λαλεῖν μόνον ἤμεν λογικοὶ, ἦν ὅτε οὐκ ἤμεν, δηλο- 20
νότι ὅτε σιωπῶμεν· ἴσθις τοίνυν ἐστὶν οὗτος τοῦ προ-
φορικοῦ· „δήλωσις ἀνθρώπου προφορικὴ ἔντεχνος.“ “A-

Rhetor. V.

1

πας δὲ ὅρος ἐκ γένους διαφόρου καὶ ιδιότητος σύγκει-
 ται· τὸ γεγονὸς μὲν ἐστίν, ἀφ' οὗ τέμνεται τὸ πρᾶγμα,
 περὶ οὗ ὁ ὅρος· διαφορὰ δὲ ἡ διίστῶσα ἀπὸ τῶν ὁμοί-
 ων· ἡ ιδιότης δὲ ἡ μὲνύουσα τὸ ἴδιον τοῦ ὑποκειμένου
 5 πρᾶγματος· καὶ οὗτος τοίνυν ὁ ὅρος εἰδωμεν εἰ εὖ ἔχει.
 Δήλωσις, τοῦτο τὸ γένος· διατί; ὅτι δηλοῖ. Ἔστι δὲ
 καὶ ἄλλως δηλωσαι· καὶ γὰρ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα δηλοῖ
 πρὸς ἑαυτὰ τῇ ἰδίᾳ φωνῇ, διὸ προσέθηκεν, ἀνθρώπου,
 ἵνα ἀποδιαστήσῃ τῶν ἄλλων· ἐπειδὴ δὲ ἐστὶ καὶ ἀνθρω-
 10 πον ἄλλως δηλοῦν διὰ νευμάτων, προσέθηκε τὸ προ-
 φορικὴ· τὰ γὰρ νεύματα οὐ προφέρεται, ἀλλὰ δεικνύται·
 τὸ δὲ ἐντεχνος πρὸς τὴν χρεῖαν τῆς τέχνης· καὶ οὗτος
 μὲν προφορικοῦ ὅρος· ἐνδιαθέτου δὲ, ἕξις ψυχῆς ἀν-
 θρώπου, καθ' ἣν λογικοὶ ἐσμεν· ἔξισμεν μὲν οὖν τὸ γέ-
 15 νος· πᾶν γὰρ ζῶον ἔχει τινὰ ἕξιν φυσικὴν· ἐπειδὴ δὲ
 ἐστὶ καὶ σώματος ἕξις ἢ ἰσχύος ἢ εἰδους ἢ τοιούτου τι-
 νος, προσέθηκε ψυχῆς, ἀποδιίστων τῶν ἀλόγων ζώων,
 κακεῖνα γὰρ ἔχει ψυχῆς ἕξιν, ὡς θυμικὸς μὲν ὁ λέων,
 νωθὴς δὲ ὁ ὄνος καὶ τὰ τοιαῦτα. Προσέθηκε, „καθ'
 20 ἣν λογικοὶ ἐσμεν,“ τὸ ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου διοριζόμενος·
 ὥσπερ δὲ δύο εἶδη λόγου, οὕτως εἶδη τεχνῶν, καὶ ἡ μὲν
 τοῦ ἐνδιαθέτου ἐστίν, ἡ περὶ ἐνθυμημάτων καὶ ἐπιχει-
 ρημάτων γεγραμμένη, ἡ διδάσκουσα πῶς δεῖ ἐνθυμεῖ-
 σθαι καὶ λογίζεσθαι· ὁ δὲ προφορικὸς οὐχ ὑπὸ μιᾶς
 25 τέχνης γίνεται, ἀλλ' ὑπὸ δύο, τῆς τε γραμματικῆς καὶ
 τῆς ῥητορικῆς· ἡ μὲν γὰρ γραμματικὴ τὸ ἀδιάπταιστον
 αὐτῇ παρέχει, ἡ δὲ ῥητορικὴ τὸ κεκαλλωπισμένον καὶ
 ἰσχυρόν· πάλιν τῆς ῥητορικῆς δύο τέχναι· ἡ μὲν τὸ κάλ-
 λος παρέχουσα, ἡ περὶ ἰδεῶν καὶ σχημάτων· ἡ δὲ τὴν
 30 ἰσχὺν διδάσκουσα περὶ τὸ τοῦ παθητικοῦ καὶ ἀποδεικτι-
 κοῦ· ὁ γὰρ λόγος εἰς δύο τέμνεται· εἰς τε τὸ παθητικὸν
 καὶ ἀποδεικτικόν· καὶ παθητικοῦ μὲν μέρη προοίμια καὶ
 ἐπίλογοι, ἀποδεικτικοῦ δὲ καταστάσεις καὶ ἀγῶνες. Ἐρ-

γα δὲ ῥήτορος, νόησις, εὔρεσις, διάθεσις· νόησις μὲν, ὅτι δεῖ τρία ταῦτα νοῆσαι· πρῶτον μὲν, εἰ ἱατρικόν ἐστι τὸ ζήτημα· εἰσὶ γὰρ καὶ ἱατρικὰ καὶ φιλόσοφα ζητήματα· καὶ ἱατρικοῦ μὲν ζητήματος παράδειγμα, ὃ καὶ μετέλθεται τῷ *Λυσία*¹· εἰ ὁ ποιήσας ἐξαμβλῶσαι² γυν- 5 ναῖκα φόνον ἐποίησεν· δεῖ γὰρ γινῶναι πρῶτον, εἰ ἔζη, πρὶν ἐτέχθῃ. ὅπερ φυσικῶν καὶ ἱατρικῶν ἐστι· φιλοσόφου δὲ ζητήματος παράδειγμα τόδε· ζωγράφῳ τις ὑπέσχετο δώσειν χιλίας δραχμὰς, εἰ τὸ κάλλιστον γράψας εἴη· ὃ δὲ ἀπαιτεῖ τὰς χιλίας κύκλον γράψας· φιλόσο- 10 φον οὖν τὸ ζήτημα, ζητοῦμεν γὰρ, εἰ κύκλος ὁ κόσμος, καὶ εἰ ὁ κόσμος ζῶν· δεῖ τοίνυν νοῆσαι, πρῶτον μὲν εἰ πολιτικόν τὸ ζήτημα, καὶ εἰ συνέστηκε, καὶ ποίας στάσεώς ἐστι· τούτων γὰρ προνοηθέντων ἐπὶ τὴν εὔρεσιν ἐρχόμεθα· ἡ δὲ εὔρεσις ἐστὶν ἡ τῶν ἐνθυμημάτων ποι- 15 κιλία τοῦ εὔρεῖν, τί εἵπωμεν, ἡ δὲ διάθεσις ἡ τὰ εὔρεθέντα κατὰ τὸν οἰκεῖον τάττουσα τόπον.

Περὶ τέχνης καὶ ἐμπειρίας καὶ ἐπιστήμης.

Τριῶν δὲ ὄντων, δι' ὧν τὸ πρᾶγμα συνίσταται, τέχνης φημὶ καὶ ἐπιστήμης καὶ ἐμπειρίας, ἀναγκαῖον 20 ζητῆσαι, τί ποτὲ ἐστὶν ἡ ῥητορική. Τρεῖς μὲν εἰσὶν αἱ περὶ παντὸς πράγματος ζητήσεις, τίς ἡ τέχνη, καὶ τίς ὁ τεχνίτης, καὶ πῶς τὸ ἔργον αὐτῆς ἐργασώμεθα· ἐν δὲ τῷ, τίς ἡ τέχνη, ζητητέον, πότερον ἡ τέχνη ἢ ἐπιστήμη ἢ ἐμπειρία ἐστὶ, καὶ ὅπως τὴν ἀρχὴν γέγονε, καὶ τίς ἡ 25 ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια· ἀναγκαῖον οὖν καὶ ἡμᾶς κατὰ ταῦτα τὸν περὶ τῆς ῥητορικῆς λόγον διεξελθεῖν. ἴδωμεν³ οὖν πρῶτον, τί διεννηγόασιν ἑαυτῶν ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἐμπειρία. Ἐπιστήμη μὲν οὖν ἐστὶν ἀδιάπτωτος τῶν ὄντων προσφορά· τί ἐστὶ τοῦτο; τὸ αἰεὶ 30 τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν γινώσκειν, καὶ μήτε καιροῖς

¹ Cf. Theon. Prog. c.II. p.165. ² Cod. ἐξαμβλῶναι. ³ Cod. εἶδομεν.

μήτε προσώποις μεταβαλλομένην ἔχειν τὴν εἶδῃσιν, ὅπερ φιλοσοφίας οἰκεῖον· αἰ γὰρ τὸ σφαιροειδῆ εἶναι τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ αἰκίνητον τὸ πᾶν, καὶ τὸ ἀθάνατον τὴν ψυχὴν ἢ φιλοσοφία οἶδε, μηδὲν τούτων μεταμαν-
 5 θάνουσα· ἡ δὲ τέχνη κοινὸν μὲν ὅρον ἔχει· σύστημα ἐκ καταλήψεως¹ συγγεγυμνασμένον πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Διενήνοχε δὲ ἡ τέχνη τῆς ἐπιστήμης, τῷ μὴ ἀδιαπτῶτῳ κεχρησθαι τῷ σκοπῷ, ἀλλὰ μεθαρμόζεσθαι πρὸς πρόσωπα καὶ καιροὺς, ὥπερ
 10 οἱ ἰώμενοι, ἵνα κατ' ἰατροὺς εἴπωμεν, ζητοῦσιν ὥραν, χώραν, ἡλικίαν, καὶ τῷ Σκύθῃ μὲν νοσοῦντι θερμὰ ἐπάγουσι βοηθήματα, διὰ τὴν φύσιν τῆς χώρας καὶ τὸ πᾶν ψυχρὸν, τῷ δὲ Ἰνδῷ ψυχρὰ διὰ τὸ θερμὸν τῆς χώρας, καὶ πρεσβύτῃ καὶ νέῳ διαφόρως. Ἡ δὲ ἐμπει-
 15 ρία ἕξις τίς ἐστι τοῦ πραχθέντος ἀπομιμητική, ἥτοι ἄλογος τῶν προκειμένων τριβῇ, ἥτοι ἐκμίμησις τοῦ πραχθέντος, ἐξ ἀδιακρίτου κρίσεως. Κατὰ πάντας οὖν τοὺς ὁ-
 ρους τὸ εἰκῇ καὶ ἀδιακρίτως καὶ ἀγνοουμένης αἰτίας πράττειν τι ἐμπειρία ἐστί· διενήνοχε δὲ τῷ ἐκείνῃ μὲν
 20 καὶ ἀμείψεν καὶ προστιθέναι καὶ κατὰ τάξιν τινὰ τρέπειν μετ' αἰτίας μέντοι· τὴν δὲ ἄνευ αἰτίας ταῦτα γινώσκειν· ὁ γὰρ ἐμπειρία θεραπεύων ἑωρακῶς ἐκ φλεβοτομίας πολλάκις νέον ὑγιάναντα, ἥδη καὶ πρεσβύτῃ τοῦτο ποιήσας ἡδίκησέ τε καὶ ἔβλαψε· καὶ ψυχροποσίαν ἐν θέρ-
 25 ρει διδομένην ἑωρακῶς ἔδωκεν ἐν χειμῶνι, καὶ τὸ αὐτὸ πεποιηκῶς ἀπώλεσεν· αἱ μὲν οὖν διαφοραὶ αἱ τούτων τοιαῦταί εἰσιν. Τί δ' ὦν εἴη τούτων ἢ ῥητορικὴ ζήτησις; ὅσοι μὲν οὖν σεμνύνειν αὐτὴν βούλονται, ἐπιστήμην εἶναι λέγουσι λέγοντες, ὥς αἰ ταῦτα περὶ² τῶν
 30 αὐτῶν ἔγνωκε καὶ αἰ τοῖς αἰτοῖς κεφαλαίοις τὸν στοχασμὸν τέμνει, καὶ τὸν ὅρον ὁμοίως· ὁ δὲ Πλάτων³ διαβάλλων ἐμπειρίαν εἶναι φησιν· ἡμεῖς δὲ φάμεν, ὅτι οὔτε

1. Cod. καταλείψεως. 2. Cod. ταῦτα. 3. Gorg. c. 18. p. 463.B.

ἐπιστήμης· οὔτε ἐμπειρίας ἐστίν· εἰ γὰρ φαίνεται ὀργι-
 ζομένων μὲν δικαστῇ ἄλλως προσφερόμενος, κατεπτηχότι
 δὲ ἄλλως, ὅπερ καὶ Θουκυδίδης περὶ Περικλέους λέγει·
 ὅτι εἶπου ἴδοι ⁴ τὸν δῆμον παρὰ καιρὸν ὑβρεῖ θαρρόυν-
 τα, λέγων κατέπληττεν ἐπὶ τὸ φοβεῖσθαι, καὶ δεδιότων ⁵
 αὐτὸν πάλιν τὸν λόγον ἀντικαθίστη πάλιν ἐπὶ τὸ θαρρύνειν.
 πῶς ἂν εἴη ἐπιστήμη καιροῦς καὶ προσώποις καὶ χρείαις
 καὶ πράγμασι μεταβαλλομένη; ὅταν δὲ τῶν παρ' αὐτῆς
 πραττομένων ἔχη αἰτίαν καὶ εἶδη ὁ πράττων, διατὶ τόδε
 τι πράττει, ἢ τόδε τι ἐναλλάττει, πῶς ἂν εἴη ἐμπειρία; ¹⁰
 αὕτη γὰρ οὐ μίμησις ἀλλ' εἰδῆσις ἐστὶ. Τέχνη οὖν ἂν
 εἴη· τεχνῶν δὲ εἶδη τρία, θεωρητικὴ, πρακτικὴ, μικτή·
 καὶ θεωρητικὴ μὲν ἐστίν, ἥς τὸ πέρασ οὐ βεβαιούται
 πράξει τινί, οἷον γραμματικὴ· ἐθεώρησε γὰρ, ὅτι τὰ
 εἰς εὖς ὁξύνεται, καὶ ἀπέδειξε, καὶ τὸ πᾶν αὐτῆς πε- ¹⁵
 πέρανται. ⁵ Καὶ οἱ Στωϊκοὶ δὲ, καὶ οὗτοι γὰρ κράσεις
 στοιχείων τινὰς θεωρήσαντες, ἢ τινος τῶν τοιούτων ἐστὶν
 αὐτοῖς αἰεὶ ζήτησις, πλέον μὲν οὐδὲν προσέθεσαν. Πρα-
 κτικαὶ δὲ πᾶσαι μὲν αἱ βάνανσοι, καὶ ἡ μουσικὴ. Πράτ-
 τει γὰρ καὶ αὕτη τῇ ψυχῇ, ἢ λύπην ἰάται, ἢ χαρὰν ²⁰
 ἐμποιεῖ ἢ ἡδονήν· μικτὴ δὲ ἡ ἰατρικὴ, καὶ γὰρ θεωρη-
 τικὸν ἔχει λόγον, καὶ πρακτικὴν τινα ἐπαγωγὴν· θεωρεῖ
 γὰρ, πῶς δεῖ ἰάσασθαι, καὶ λέγει τὸν περὶ αὐτοῦ λό-
 γον, καὶ προστίθῃσι τὸ ἔργον· ἐστὶν οὖν καὶ ἡ ῥητορι-
 κὴ μικτὴ, θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ· καὶ γὰρ ἐθεώρησε ²⁵
 καὶ λόγον εἶπε καὶ πράξιν τινα ἐπήγαγε τῷ πέρατι ἢ
 συμβουλευσασα, ἢ δικασαμένη. Τὸ γὰρ πανηγυρικὸν
 αὐτῆς τοῦ θεωρητικοῦ ἂν εἴη μόνου. Διαλαβόντας οὖν
 ἡμᾶς περὶ τοῦ ὁποῖα τέχνη ἐστὶν, ἀναγκαῖον καὶ ὁπό-
 θεν ἤρξατο καὶ ἤκεν διαλαβεῖν. Ἦν μὲν ἄνωθεν παρὰ ³⁰
 τοῖς θεοῖς· τοῦτό φασιν Ὅμηρον ἐνδείκνυσθαι λέγοντα· ⁶

Οἱ δὲ θεοὶ παρὰ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο·

⁴ Cod. εἶδοι. Thuc. II. 65. ⁵ Cod. αὐτοῖς πεπαιρώται. ⁶ II. Δ. 1.

ἤγκασε δὲ ἐν τοῖς ἥρωσι, καὶ ὁ μὲν Πλάτων^{6*} καὶ τού-
νομα αὐτῆς ἐκ τούτου δίδωσι, παρὰ τὸ εἶρειν καὶ λέγειν·
τοὺς γὰρ ἥρωας διαλεκτικούς οἶδε καὶ ῥητορικούς· φαί-
νεται δὲ καὶ ὁ ποιητὴς παντοῖα εἰδὼς ῥητορικῆς πα-
5 ραδείγματα. τὸν μὲν γὰρ ταχὺν καὶ σύντομον καὶ ἀπο-
δεικτικὸν ῥήτορά φησι λέγειν νιφάδεσσιν ὅμοια, καὶ τὸν
πυκνὸν καὶ σύντομον, οὐδὲν δὲ ἥττον ἀποδεικτικὸν, παῦ-
ρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· οἶδεν δὲ τὴν ἀταξίαν τῆς
δημαγωγίας καὶ τοὺς ἀδιακρίτως καὶ ἀτέχνως⁷ λέγον-
10 τας, ὅποιοι ποτέ εἰσιν, ὥσπερ τὸν Θερασίτην·

“Ὅς ῥ’ ἔπια φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλὰ τε ᾗδη.⁸”

Καὶ πρῶτόν γε ἀπάντων γενέσθαι φασὶ παρ’ Ἀθηναίους
λόγον εἰπεῖν κατηγορικὸν, κατηγοροῦντα Θεσέα ἐπὶ τῷ
θανάτῳ Ἰππολύτου, μετὰξὺ δὲ σβεσθῆναι· τῶν γὰρ
15 τυραννίδων ἐν ταῖς πόλεσι γενομένων ἀναγκαίως ἡ ῥη-
τορικὴ πρὸς ἐλευθερίαν σπουδάζουσα καὶ ἐναντία οὔσα
ταῖς τυραννίσιν ἔγκλημά τε ἦν καὶ ἐπικίνδυνον γίνεσθαι.
ἐν δὲ Σικελίᾳ λέγεται Φάλαριν δημαγωγικὸν λόγον εἰ-
πεῖν καὶ ὑπαγαγέσθαι⁹ τὸ πλῆθος πιθανότητι, ὥστε
20 καὶ εἰς τυραννίδα ἐλθεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα Κόραξ πρῶ-
τον ἀπάντων συνεστήσατο διδασκαλίαν περὶ ῥητορικῆς·
οἱ γὰρ πρὸ αὐτοῦ ἐπιτηδεύοντες τὴν τέχνην ὡς ἐμπειρία
τινὶ καὶ ἐπιμελείᾳ χρώμενοι ἐπετήδευον, καὶ οὗτος μὲν
οὐ μετὰ λόγου καὶ αἰτίας, οὐδὲ τέχνης τινός. Τούτου
25 δὲ τοῦ Κόρακος Τισίας γέγονε μαθητὴς, περὶ οὗ λέγεται
τοιούτον τι. Τισίαν συνθέσθαι τῷ Κόρακι χιλίας
δραχμὰς, ἥνικα ἂν ἐν δικαστηρίῳ ἀγωνιζόμενος τὴν
πρώτην νίκην νικήσειεν· ὄντος δὲ πρεσβυτέρου τοῦ Κό-
ρακος οὐ προΐει ἐν δικαστηρίῳ, ἐπὶ τῷ τῇ τελευτῇ τοῦ
30 Κόρακος κερδᾶναι τὰς ἐπαγγελίας· ἐγράψατο οὖν αὐτὸν

6* Cratyl. p. 398. D. — 1. 4. ὁ abest a Cod. — 1. 6. Il. Γ.
222. et 1. 7. Il. Γ. 215. 7 Cod. ἐντέχνως. 8 Cod. εἶδη. Il. B.
213. 9 Cod. ὑπαγέσθαι.

ὁ Κόραξ χρέος, καὶ τοῦτο μόνον εἶπε τοῖς δικαστοῖς·
 ὅτι ἐὰν ἡττηθῇ μοι Τισίας τὴν τοῦ χρέους γραφὴν,
 ὀφείλει μοι δοῦναι τὰς χιλίας, τὴν γὰρ πρώτην δίκην
 νενίκηκε κατὰ τὴν συνθήκην. ὁ δὲ Τισίας τὸ ἐναντίον
 ἀπεκρίνατο λέγων, ὅτι εἰ μὲν ἡττήθην τὴν τοῦ χρέους 5
 γραφὴν, οὐκ ὀφείλω δοῦναι, νενίκηκα γὰρ τὴν τοῦ χρέους
 γραφὴν· τοιοῦτων γὰρ ἀποκρίσεων ῥηθειςὼν εἰς ἀπο-
 ρίαν μὲν ἦλθον οἱ δικασταί, ἐβόησαν δὲ, κακοῦ Κό-
 ρακος κακὸν ὦν. Ζῆλος οὖν εἰς τούτους πολὺς τῆς
 τέχνης γέγονε, καὶ Γοργίας ὁ Λεοντίνος κατὰ πρεσβείαν 10
 ἔλθων Ἀθήνησι τὴν τέχνην τὴν συγγραφεῖσαν παρ' αὐ-
 τοῦ ἐκόμισεν, καὶ αὐτὸς ἑτέραν προσέθηκε καὶ μετ' αὐ-
 τὸν Ἀντιφῶν ὁ Ῥαμνούσιος, ὁ Θουκυδίδου διδάσκαλος
 λέγεται τέχνην γράψαι· μετὰ ταῦτα δὲ Ἰσοκράτης ὁ
 ῥήτωρ καὶ πᾶσαι μὲν αὗται δημαγωγικαὶ τέχναι εἰσὶν, 15
 οὐδὲν περὶ στάσεων ἔχουσαι κεφάλαιον, ^{1ο} ἢ τούτων
 τῶν νῦν ἐπιτηδευομένων, πιθανότητος δέ τις, πῶς
 δεῖ δῆμον ὑπαγαγέσθαι. Καὶ ὅτι μὲν χρῶνται λέγοντες
 οἱ παλαιοὶ τέχνη, ὠμολόγηται, φαίνονται γὰρ τὰς αὐ-
 τὰς ὑποθέσεις ἐν διαφόροις λόγοις καὶ διαφόροις ῥητοῖς 20
 ῥήτορες αἰεὶ ὁμοίως μελετῶντες, καὶ τὴν στοχαστικὴν
 αἰεὶ στοχαστικῶς καὶ τοῖς αὐταῖς κεφαλαίοις, καὶ τὴν
 πραγματικὴν τοῖς τῆς πραγματικῆς· δῆλον οὖν, ὥς πα-
 ραδόσει τινὶ ταῦτα ἐγίνωσκον· αἱ μὲν οὖν γραφεῖσαι
 περὶ τούτων οὐ διελάμβανον· ὅτι δὲ καὶ δικανικαὶ τέχναι 25
 ἦσαν γεγραμμέναι παρ' αὐτῶν, δηλοῖ Ἰσοκράτης λέγων·
 λοιπὸν δὲ ἡμῖν εἰσὶν οἱ πρὸ ἡμῶν γεγονότες καὶ τὴν
 καλουμένην τέχνην συγγράψαι τολμήσαντες, οὓς οὐκ
 ἀφετέον ἀνεπιτιμήτους, οἳ τινες οὔτε ἔσχον τὸ δικάζε-
 σθαι διδάσκειν, ἐκλεξάμενοι τὸ δυσχερέστερον τῶν νοη- 30
 μάτων· αὗται μὲν τοι αἱ δικανικαὶ τέχναι οὐδαμοῦ σώ-

10 Cod. κεφαλαίων.

ζονται· εἴτε οὖν ἐν αὐταῖς τὰ κεφάλαια ταῦτα καὶ αἱ
στάσεις ἐπενοήθησαν, εἴτε καὶ ἄλλως ἐκ διδασκαλίας
αὐτὰ παρέλαβον, δῆλον ὅτι αὐτοὶ τέχνην μετήρσαν, καὶ
δῆλόν ἐστιν ἅφ' ὧν τὰς ὑποθέσεις πάντες ὁμοίως μελε-
5 τήσαντες φαίνονται. Ἦκμασε δὲ καὶ ὑπερβολὴν ἐν τῇ
δημαγωγίᾳ κατὰ τὸν Δημοσθένους καιρὸν ἡ ῥητορικὴ,
μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τῆς Ἀντιπάτρου βασιλείας, ἥνικα
ὑπερίδης μὲν ἐγλωσσοτομήθη, Δημοσθένης δὲ ἀπέθα-
νεν· ἐνεμήχοντα δὲ καὶ ὀκτὼ λέγονται ἐκδοθῆναι ἐξ
10 Ἀθηνῶν ῥήτορες· πάμπολλοι δὲ ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλά-
δος. Φοβερόν δὲ τὸ τῆς ῥητορικῆς γέγονεν, καὶ ἡμάρ-
τηται τῶν Μακεδονικῶν κακῶν κατεχόντων τὴν Ἑλλάδα·
ἥνικα δὲ ἡ Ῥωμαίων ἡκμασεν ἀρχὴ καὶ πολιτεία σώφρων
κατέσχε τὰς πόλεις μάλιστα ἐπὶ Ἀδριανοῦ καὶ Ἀντωνί-
15 νου, ῥητορικῶν καὶ φιλολόγων βασιλέων, αὐτοὶς αἱ τέχναι
συνετάθησαν· φαίνεται μὲν γὰρ καὶ ὁ Κικέρων καὶ ἔτι
τούτων πρεσβύτερος ὧν ταύτην τὴν ῥητορικὴν τέχνην
ἐπιστάμενος, ἐξ ὧν δῆλον ὅτι ἐσώζετο· τῶν δὲ νῦν φε-
ρομένων τεχνικὸς πρῶτος Δολλιανὸς φαίνεται ἐπτὰ μό-
20 νας στάσεις εἰπὼν, καὶ Ἑρμαγόρας μετ' αὐτὸν πέντε,
μετὰ τούτους ὁ Μινουκιανός. Λέγεται δὲ πρῶτος ὁ
Μινουκιανὸς εἰς τὰς δεκατρεῖς στάσεις διελεῖν, καὶ ὀνό-
ματα ἀπὸ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀπολογίας ποιήσασθαι· με-
τὰ δὲ τοῦτον Ἑρμογένης ἐγένετο, γένει μὲν ἐκ Ταρσοῦ
25 τῆς Κιλικίας, υἱὸς Καλλίππου¹¹ νεώτερος, σφόδρα ταύ-
την τὴν τέχνην συνθεῖς· λέγεται γὰρ ὀκτωκαιδεκαέτης
προσελθεῖν Ἀδριανῷ τῷ βασιλεῖ λέγων· „ἦκω σοι βασιλεῦ
ῥήτωρ παιδαγωγούμενος, ῥήτωρ ἡλικίας δεόμενος.“ γενό-
μενος δὲ εἴκοσι πέντε ἐτῶν λέγεται παντελῶς ἐκστῆναι,
30 ὥστε καὶ ἀγνοῆσαι, ἃ αὐτὸς συνέβηκεν. Ὁ μὲν οὖν
βίος αὐτοῦ οὗτος, δεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς προκειμένης τέχνης

11 Cod. Καλλίπου.

διαλαβεῖν. Ζητοῦσί τινες πρῶτον, τί δήποτε τέχνην ῥη-
 τορικὴν ἐπιγράψας τὸ βιβλίον οὔτε ὄρον ῥητορικῆς ἐξέ-
 θετο, οὔτε ἀπόδειξιν, ὥς τέχνη ἡ ῥητορικὴ, πλὴν ἀφα-
 νῶς ἐν τῷ προοιμίῳ· οὔτε ὅλως περὶ τῶν τοιούτων διέ-
 λαβε, καίτοι γε τὸν διδόντα λόγον περὶ τινος τέχνης⁵
 χρή τρία ταῦτα· τρεῖς γάρ εἰσι ζητήσεις περὶ παντός
 πράγματος· τίς ἡ τέχνη, τίς ὁ τεχνίτης καὶ πῶς τὸ ἔρ-
 γον τὸ ἐν αὐτῇ ἐργασώμεθα. Ἐν μὲν οὖν τῷ τίς ἡ
 τέχνη δειχθῆναι πρῶτον μὲν, ὅτι τέχνη, δεύτερον δὲ ὁ-
 ποία τέχνη, τρίτον δὲ, εἰ καλλιτεχνία, εἰ ψευδοτεχνία·¹⁰
 ἐν δὲ τῷ τίς ὁ τεχνίτης, εἰ φιλοσοφήσει ὁ ῥήτωρ, εἰ νό-
 μους θήσει ὁ ῥήτωρ, τίς ποτέ ἐστιν ὁ ῥήτωρ. περὶ δὲ
 τοῦ τρίτου μόνον διαλαμβάνει· αἰτιῶνται μὲν οὖν ταύ-
 τόν τινες διὰ τοῦτο. ὁ δὲ Πορφύριος ἀπολογούμενος ὑ-
 πὲρ τοῦ Μινουκιανοῦ τὸ αὐτὸ ἔγκλημα ἐγκαλουμένου,¹⁵
 καὶ γὰρ ἐκεῖνος εἰπὼν, ὅτι ὁ ῥήτωρ ἐρεῖ πᾶν ζήτημα πο-
 λιτικόν, οὐ προσεδίδαξεν, οὔτε τίς ὁ ῥήτωρ, οὔτε τίς ἡ
 ῥητορικὴ, ταύτην τὴν ἀπολογίαν προτείνεται, ἥτις καὶ
 ὑπὲρ Ἑρμογένους ἀρμόσει λέγεσθαι· φησὶ γὰρ, ὅτι οὐ
 περὶ ταύτης τῆς ῥητορικῆς διελάμβανεν, ἀλλὰ περὶ μό-²⁰
 νου τοῦ δικανικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ. Περιττὸν οὖν
 μέρους ἐξέτασιν ποιούμενον περὶ πάσης λέγειν τῆς τέχνης·
 Καὶ ἡ μὲν ἀπολογία αὕτη, ἴδωμεν δὲ, εἰ εὖ ἔχει, καὶ εἵ-
 πωμεν ἐπ' ἀμφοτέρα λόγους βεβαιοῦντας καὶ ἀνασκευά-
 ζοντας τὴν ἀπολογίαν. Οἱ μὲν οὖν φιλονείκως ἀνασκευά-²⁵
 ζοντες τοιούτοις χρῶνται λόγοις, ὅτι περὶ πάσης τέχνης
 διαλαμβάνει, καὶ οὐκ ἀληθῆς ὁ Πορφυρίου λόγος· πρῶ-
 τον μὲν γὰρ αὐτὸς ὁ τεχνικός φησι, „κὰν ταῖς βουλαῖς,
 κὰν τοῖς δικαστηρίοις καὶ πανταχοῦ.“ τὸ δὲ πανταχοῦ
 σημαίνει τὸ πανηγυρικόν διὰ τὸ πλείονας, φησὶν, εἶναι³⁰
 καὶ τόπους καὶ καιροὺς τοῦ πανηγυρικοῦ· ἔπειτα παρα-
 κατιῶν πάλιν αὐτὸς λέγει· καὶ χρή τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς
 ἀκολουθοῦντα τόποις χρῆσθαι τοῖς ἐπιπίπτουσιν· ὥστε

αὐτὸς ὁ τεχνικός οἶδεν τὸ πανηγυρικὸν ἐνεχόμενον τοῖς
 δύο τούτοις· οὐ μόνον δὲ ἐκ τούτων ἐστὶν ἀποδειξαι, ἀλ-
 λά καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων· οὔτε γὰρ
 συμβουλευὼν δύνασαι συμβουλευσάμενος πόλεμον, μὴ ἐπαινε-
 5 σας τὸν πόλεμον, οὔτε ἀποτρέπων μὴ ψέξας, καὶ κατη-
 γορῶν δὲ ἐν δικαστηρίῳ πλείονα ποιήσεις τὸν ψόγον, καὶ
 ἀπολογούμενος τὸν ἔπαινον· καὶ μάρτυς ὁ Δημοσθένης
 τὸν περὶ τοῦ στεφάνου λόγον τέλειον ἑαυτοῦ συγγεγρα-
 φῶς ἐγκώμιον, καὶ ὁ Αἰσχίνης τὸν κατὰ Τιμάρχου τέ-
 10 λειον ψόγον· καὶ κατὰ πάντα πᾶς ἐπίλογος ἢ ψόγον
 ἔχει ἢ ἔπαινον· ἥδη δὲ καὶ τέλειον ζήτημα εὑρηται διὰ
 μόνων τῶν ἐγκωμιαστικῶν τόπων προαγόμενον, οὗ ὁ
 ὅρος οὗτος· νόμος τὸν λαχόντα δαδουχεῖν δοκιμάζεσθαι·
 Ἀλκιβιάδης ἔλαχε δαδουχεῖν καὶ δοκιμάζεται· ἐνταῦθα
 15 γὰρ ὁ μὲν κωλύων δαδουχεῖν αὐτὸν ἀπὸ πάντων ψέξει,
 καὶ ἀπὸ τῶν προγόνων, λέγων τοὺς Ἀλκιμαωνίδας αἰεὶ
 πρὸς θορύβους καὶ στάσεις ὄραν, καὶ τὴν ἀνατροπὴν
 αὐτοῦ, ὡς εἴη παρὰ Πολλίῳ¹² αἰσχρῶ καὶ ἐπονειδίστῳ,
 καὶ τὰς πράξεις, ὡς ἀσκευής ἐστιν, καὶ ἀγαλμάτων τινὲς
 20 καθαιρέσεις γεγόνασιν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τῶν ἐρμῶν περι-
 κοπὴ, καὶ πρὸς τούτοις δὲ προδοσία, ὁ Δεκελείας ἐπι-
 τειχισμὸς, καὶ πάντα ὅσα ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ φυγῶν
 Ἀθηναίοις ἐποίησεν, ὥστε τελῶς ἂν εἴη ὁ ψόγος· ὁ δὲ
 συμβουλευὼν γενέσθαι πάλιν ἀπὸ προγόνων ἐπαινέσει
 25 ἐξ αὐτῶν τῶν Ἀλκιμαωνιδῶν· ὅτι αὐτοὶ καθεῖλον τοὺς
 τυράννους καὶ δημοκρατίαν πεποιήκασι, καὶ ἀπὸ Πε-
 ρικλέους θείου αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ πατρός· καὶ πάλιν
 τὴν ἀνατροπὴν ἐπαινέσει παρὰ Σωκράτει λέγων αὐ-
 τὸν γεγενῆσθαι, ἀγαθῶ ἀνδρὶ, καὶ τὰς πράξεις θαυ-
 30 μάσει, τὴν Κύζικον λέγων, ἐν ἣ διακοσίας τριήρεις συν-
 ἐλάβετο τῶν Λακεδαιμονίων, ἥδη ἀπειρηκνίας παντελῶς

¹² Zopyrum ejus paedagogum vocat Plut. Alc. 7. — l. 21.
 Cod. περικοπήν.

τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως, καὶ διὰ πάντων ἔσται τέλειον
 ζήτημα· πῶς οὖν οὐκ ἐμπεριέχεται τὸ πανηγυρικὸν τού-
 τοις τοῖς μέρεσιν, ὅπου καὶ ζήτημα ὅλον ψόγον τε ἔχει
 καὶ ἐγκώμιον· ἢ πῶς οὐκ ἐμπεριέχεται τὸ πανηγυρικὸν,
 ὅπου ἴσμεν καθολικὸν κανόνα· ὅτι πᾶν πρᾶγμα καὶ πᾶ- 5
 σα τέχνη τὰς αὐτὰς προτάσεις καὶ ἐπαγγελίας ἔχουσά
 τινι ἐκείνου ἐστίν, οὗ τὸν σκοπὸν ἔχει καὶ τὴν πρότασιν·
 εἰ οὖν τῷ πανηγυρικῷ ἐπαινέσαι καὶ ψέξαι σκοπός ἐστιν,
 ἔστι δὲ καὶ ἐν τῷ συμβουλευτικῷ καὶ δικανικῷ ταῦτα,
 πῶς οὐκ ἂν εἴη ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ πανηγυρικὸν, καὶ ἔτι πρὸς 10
 τούτοις καὶ τοῦτο συντελεῖ πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι πᾶν εἶδος
 τῷ γένει ταυτόν ἐστι καὶ οὐ διάφορον· εἰ γὰρ ἐστί τι
 ζῶον καὶ ἵππος καὶ κύων καὶ ἄνθρωπος, ἢ ζῶον ταυτόν
 ἐστι τῷ γένει· εἰ γὰρ τὰ τοῦ ζώου ἔχει, καὶ εἰ πρὸς ἑαυ-
 τὰ διαφορὰν ἔχει, ἀλλὰ πρὸς τὸ γένος οὐκ ἔχει· ἔστω οὖν 15
 τὸ πανηγυρικὸν διαφορὰν μὲν ἔχειν πρὸς τὸ δικανικὸν
 καὶ συμβουλευτικὸν, οὐ μέντοι πρὸς τὴν ῥητορικὴν ἔχει
 διαφορὰν· ἐπιγράφων οὖν τέχνην ῥητορικὴν καὶ περὶ
 τούτων διέλαβεν· εἰ μὲν γὰρ ἐπέγραφε „τέχνη δικανικοῦ
 καὶ συμβουλευτικοῦ“, εἰκότως περὶ μέρους διελάμβανεν· ἢ 20
 δὲ πρότασις τὸ πᾶν ὄνομα τῆς τέχνης ἔχει αὐτὴ καὶ τοῦ-
 το περιείληφεν· εἰ δὲ καὶ ἐξουσίαν δοίη τις μὴ περιειλη-
 φέναι, καὶ αὐτὸ τοῦτο πταῖσμά ἐστιν, ὅτι γένους ἐπαγ-
 γελάμενος γράφειν τέχνην, ὡς αὐτοὶ φασιν, εἰδῶν μόνων
 ἔγραφε, καὶ οὐ πάντων τῶν τοῦ γένους· ἢ γὰρ ἐπιγραφή 25
 ἐστι, τέχνη ῥητορικὴ, ἢ δὲ ῥητορικὴ τὰ τρία εἶδη περιέ-
 χει, ὥστε πάντως τὸ εἰπεῖν ἀναγκαῖον· ἢ οὖν εἶπε καὶ
 οὐχ ἀρμόζει ἡ ἀπολογία, ἢ μὴ εἰπὼν κατὰ τοῦτο πταίει·
 καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸ ἀνατρέψαι τὸν Πορφύριου λόγον·
 εἰ δὲ θέλομεν αὐτῷ συνηγορῆσαι καὶ ἀνασκευάσαι τὰ προς- 30
 τεθέντα οὕτως ἀνατρέψομεν, καὶ ἐφ' ἕκαστον τούτων ἔλ-
 θωμεν· Τὸ μὲν οὖν λέγειν, ὅτι αὐτὸς φησι „καὶ ταῖς βου-
 λαῖς καὶ τοῖς δικαστηρίοις καὶ πανταχοῦ“ ἑτέραν ἔχει ἐξή-

γησιν, ἣν ἐν τῷ ῥητῷ ἐροῦμεν· καὶ οὐ σημαίνει τὸ πανηγυρικόν. Τὸ δὲ δὴ λέγειν, ὅτι τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς ἀκολουθοῦντα τόποις χρῆσθαι τοῖς ἐμπίπτουσιν, αὐτὸ τοῦτο μαρτυρεῖ, ὅτι οὐ περιέχεται· οὐ γὰρ ὁ ἐπιτάττων χρῆσθαι
 5 γραμματικῇ ἤδη καὶ γραμματικός ἐστιν, οὐδὲ ὁ ἐπιτάττων χρῆσθαι ἱατρικῇ· ἤδη καὶ ἱατρός ἐστιν, οὐδὲ ὁ ἐπιτάττων οἰκοδομεῖν οἰκίαν ἤδη καὶ τέκτων, ὅταν εἴπῃ χρῆσθαι πρὸς τὴν χρείαν, οὕτω καὶ τοῦτο διδάσκει· τὸ δὲ δὴ^{12*} λέγειν, ὅτι ἡ φύσις τῶν πραγμάτων οἶδεν ἐμπεριεχόμενον τὸ
 10 πανηγυρικόν, καὶ μάλιστα ἐν οἷς τὸν περὶ τοῦ στεφάνου καὶ τὸν κατὰ Τιμάρχου προφέρουσι· τοσοῦτον ἐροῦμεν, ὅτι πᾶν πρᾶγμα περιεχόμενον ἀπὸ τινος τὴν μὲν ἑαυτοῦ φύσιν ἀπέβαλεν, ἐκεῖνο δὲ γίνεται, περὶ ὃ ἐστι καὶ ὑφ' οὗ περιέχεται, ὡς ἐπὶ τούτου· ὅταν ὁ αὐτὸς τεχνικός ἐν
 15 τῷ περὶ ἰδεῶν λέγῃ περὶ παροξυτόνων καὶ ὁμοιοκατάληκτων, οὐ τεχνολογίαν ἐρεῖ γραμματικὴν, καίτοι γραμματικῆς τέχνης μέρος λέγων, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῆς ῥητορικῆς χρείαν ἢ γραμματικὴ ἐλθοῖσα οὐκ ἔμεινεν ἔτι τὸ ἑαυτῆς, ἀλλὰ ὁ περὶ τῶν ἰδεῶν λόγος ῥητορικῆς ἐστι, καίτοι διὰ
 20 γραμματικῆς πολλῆς κατασκευαζόμενος· καὶ γὰρ εἰς τοσοῦτον χρείας ἦλθεν τῆς γραμματικῆς, ὡς καὶ μέτρων τινῶν μνησθῆναι, καὶ ὅταν ἐν τῇ ῥητορικῇ κατασκευάζωμεν, τὸ δίκαιον οὐ φιλοσοφίας ἔργον ποιοῦμεν, καί τοι τοῦ σκοποῦ τῆς φιλοσοφίας τοῦτο μάλιστα ζητοῦντος· ἀλλ'
 25 ὥρμηται μὲν ἐκ φιλοσοφίας ὁ λόγος, εἰς κατασκευὴν δὲ ῥητορικῆς ἐλθὼν οὐκέτι φιλοσοφία ἔμεινεν, καίτοι πολλάκις ὁ ῥήτωρ καὶ καθολικοῖς λόγοις ἐχρήσατο· ὥστε οὐκ ἔστιν ἀδικοῦντα καὶ ἐπιорκοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ὅπερ οἰκειότατόν ἐστι φιλοσοφίας, περὶ
 30 εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ἀποφαινεσθαι· ταῦτόν δὲ περὶ πανηγυρικοῦ ἔχομεν εἰπεῖν· ὅταν ληφθῇ πρὸς κατασκευὴν ἢ τοῦ συμβουλευτικοῦ ἢ τοῦ δικανικοῦ, ὑφ' οὗ περιέχεται,

12* Cod. δᾶ. scr. δὴ. — 1. 27. Cod. οὐκέτι. scr. οὐκ ἔστιν. Olynth. II. p. 20.

ἐκεῖνο γίγνεται καὶ οὐκέτι πανηγυρικὸν ἔμεινεν· πῶς γάρ
 ἔτι εἴη πανηγυρικὸν τὸν τοῦ πανηγυρικοῦ σκοπὸν μὴ φυ-
 λάττον· οὗτος δὲ αὖξῃσιν ἔχει ὁμολογουμένων ἀγαθῶν·
 εἰ δὲ ὠμολόγηται, ὅτι δίκη καὶ συμβουλή ἀμφισβητουμέ-
 νων πραγμάτων ἐστὶ κατασκευή, καὶ μυριάκις ἐν αὐτοῖς 5
 ἐξετάζεται, ἕως ἂν μὴ κατὰ τὸν αὐτοῦ σκοπὸν ἐξετάζεται,
 οὐκέτι πανηγυρικόν. Περὶ δὲ τοῦ γένους τοῦ ζητήματος
 καὶ τοῦτο ἐροῦμεν, ὅτι τὰ ἐνθυμήματα πάντα, ἃ προε-
 τείναμεν, ἀπὸ γένους καὶ τῶν λοιπῶν οὐκ αὐτὸ τοῦτο τὸ
 ἐπαινέσαι τὸ γένος προτείνεται, ἀλλὰ κατασκευάσαι τὸ δι- 10
 καιον· οὐ γὰρ ἐπαινέσας τὸν Ἀλκιβιάδην ἠρκέσθη, ἀλ-
 λά προστίθῃσι, δίκαιον οὖν αὐτὸν δαδουχῆσαι, ἢ τοῦναν-
 τίον οὐ δίκαιον· δῆλον οὖν, ὅτι καὶ τὸ πανηγυρικὸν ἐκ-
 πεσόν¹³ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως εἰς ἑτέρου κατασκευὴν εἰλη-
 πται· εἰ μὲν γὰρ τοῦτο μόνον ἦν τὸ ζητούμενον, εἰ χρη- 15
 στὸς ἢ πονηρὸς Ἀλκιβιάδης, πανηγυρικὸν ἂν εἴη· εἰ δὲ ἀμ-
 φιβολίας γενομένης, εἰ ἄξιός ἐστι τῆς τοιαύτης τιμῆς,
 οὐκ ἂν εἴη πανηγυρικόν· τὸ δὲ δὴ λέγειν αὐτοὺς, ὅτι τὰ
 εἶδη τὰ αὐτὰ εἰσι τῷ γένει, καὶ δεῖ τὸν περὶ τοῦ γένους
 διαλαβόντα καὶ περὶ εἰδῶν διαλαβεῖν, οὐκ ὀρθῶς λέγου- 20
 σιν· τὰ αὐτὰ μὲν γὰρ ἐστι τῷ γένει, καὶ οὐ διάφορα· οὐ
 πάντως δὲ ὁ περὶ ξνὸς διαλαβὼν ἀνάγκην ἔχει περὶ πάν-
 των, ὥσπερ ἂν εἰ ζητοῖμεν περὶ ἀνθρώπου φύσεως,
 προεξετάζομεν, ὅτι ζῶν ὁ ἄνθρωπος, καὶ εἰ ζῶν θνη-
 τὸν, οὐ μέντοι ἀνάγκην ἔχομεν καὶ περὶ ἵππου καὶ περὶ 25
 τῶν ἄλλων ζώων διαλαβεῖν· ἄλλως τε καὶ ἀπὸ τῶν πλει-
 ὄνων τὴν ὀνομασίαν εἰώθησιν οἱ παλαιοὶ ποιεῖσθαι, ὥσπερ
 καὶ Θουκυδίδης τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων φησὶ
 πόλεμον, τοὺς Λακεδαιμονίους Πελοποννησίους καλῶν·
 καίτοιγε οὐ Λακεδαιμονίων μόνων ἐστὶν ἡ Πελοπόννησος, 30
 ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν. Ἐνταῦθα οὖν περὶ τῶν δύο με-
 ρῶν διαλαβὼν εἰκότως τὸ τῆς τέχνης ὄνομα δέδωκεν, ἐν

13 Cod. ἐκπεσόν.

δὲ λόγῳ τοῦτο ἔστι τὸ εἶναι εἶδος τὸ διαφορὰν ἔχειν τινα
 πρὸς ἕτερον· ἐπεὶ περιττὸν ἦν ἢ τὸ μὴ, εἰ ταῦτόν ἐμελλεν
 εἶναι τῷ λοιπῷ· διὰ τοῦτο οὖν τέμνεται εἰς τρία ἢ ῥη-
 τορικὴ, ὅτι διάφορά ἐστι πρὸς ἄλληλα τὰ εἶδη· πῶς οὖν
 5 δυνατὸν τὸ πανηγυρικὸν ταῦτόν εἶναι τῷ δικανικῷ καὶ
 συμβουλευτικῷ, εἰ εἶδος ἐστι τῆς ῥητορικῆς· εἰ γὰρ εἶδος,
 οὐκ ἐτι ταῦτόν ἐστιν, ἀλλὰ διαφορὰν τινα ἔχει πρὸς τὰ
 ἄλλα εἶδη καὶ οὐ ταῦτόν ἐστιν, ὅτι τοῦ πανηγυρικοῦ οὐκ
 ἐγκάμιον μόνον καὶ ψόγος εἶδη ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ἕτερα
 10 πλείονα, εἰ πνευματικὸς καὶ στεφανωτικὸς καὶ καθιερωτικὸς
 καὶ ἐπιτάφιος καὶ τὰ λοιπά· οὐκ ἐτι οὖν τὸ τρισκαιδέκατον
 μέρος τὸ εὐτελέστατον, οὐδὲ αὐτὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν
 ἐνέπεσε τοῖς ἄλλοις· ἤδη δὲ τὸ πανηγυρικὸν ἐστίν· οὐ γὰρ
 τὸ μέρος τὸ πᾶν περιέχει, ἀλλὰ τῷ παντὶ τὸ μέρος περιέ-
 15 χεται, καὶ οὐδὲ εἴ τις οἶδεν φλεβοτομεῖν μόνον, οὗτος ἤδη
 καὶ ἰατρός, ἀλλ' ὁ πάντα εἰδὼς, καὶ μὴ φλεβοτομεῖν ἐπί-
 σταται, ἰατρός ἐστιν. Ὁμολόγηται οὖν, ὅτι ἔρῳται ὁ
 λόγος ὁ Πορφυρίου· εἴπωμεν δὲ καὶ ἑτέραν ἀρίστην καὶ
 ἀναντίρρητον ἀπολογίαν. Ὡς προετάξαμεν, τρεῖς εἰσι περὶ
 20 παντὸς πράγματος ζητήσεις. Ἐνταῦθα οὖν περὶ τοῦ ἔρ-
 γου μόνον διαλαμβάνων περιττὸν ἡγεῖτο περὶ τῶν λοιπῶν
 διαλαβεῖν, ἐν γὰρ τῷ εἰπεῖν ὅρον ῥητορικῆς ἡναγκάζετο
 καὶ τὴν τῆς ῥητορικῆς πᾶσαν κατασκευὴν κατεργάσασθαι·
 ἄλλως τε καὶ αὐτὸ τοῦτο τῷ Μινουκιανῷ ἐγκαλῶν, τὸ πε-
 25 ριττὰ καὶ οὐκ ἀναγκαῖα τῷ προκειμένῳ συγγράμματι λέ-
 γειν· καὶ βουλόμενος σαφέστερον καὶ εὐδιακριτώτερον εἶ-
 ναι αὐτῷ τὸν λόγον, ὃ ἐναντίον ἦν τὸ ἔξωθεν τινα δια-
 λαβεῖν· ἡμεῖς δὲ καὶ προἀπεδείξαμεν, ὅτι τέχνη ἐστίν ἡ
 ῥητορικὴ, καὶ νῦν ὅρους αὐτῆς ἐροῦμεν. Ἰδῶμεν δὲ πρῶ-
 30 τον, τίς ὁ τεχνίτης· καὶ πρῶτον ἀποδεδώκασιν, ἄνθρωπος
 καλῶς λέγειν εἰδὼς· ἀλλ' οὗτος, τοῦ κατ' αὐτοὺς ῥήτορός
 ἐστίν ὁ ὅρος, οὐ δημαγωγικοῦ καὶ δικανικοῦ· οὐ γὰρ

πάντως ἔπεται τῷ¹⁴ ῥήτορα εἶναι τὸ καὶ ἄνδρα ἀγαθὸν εἶναι. Πολιτικοῦ δὲ ῥήτορος οὗτος· ἀνὴρ πολιτικῶν πραγμάτων ἐπιστήμων, καὶ ἐφ' ἑκάτερα ἐξ ἐνδόξων κατασκευαστῆς, οὗτος μὲν οὖν τοῦ ῥήτορος ὁ ὅρος, ἡ δὲ ἐξήγησις αὐτοῦ αὕτη· πραγμάτων τὸ γένος, ἐπειδὴ 5 δὲ πραγμάτων καὶ τὰ φιλόσοφα, προσέθηκε πολιτικῶν, ἐπιστήμων δὲ πρὸς τοὺς φιλονεικούντας ἐμπειρίαν εἶναι τὴν ῥητορικὴν, καὶ ἐξ ἐνδόξων κατασκευαστῆς, ἀπὸ γὰρ τῶν πιθανῶν αἱ τῶν ῥητορικῶν ἀποδείξεις καὶ οὐ πάντως ἀπὸ τῶν ἀληθῶν, ὅπερ οἰκτεῖον φιλοσοφίας. Ὅροι 10 δὲ ῥητορικῆς διάφοροι παρὰ τῶν παλαιῶν ἡμῖν παραδίδονται. Ὁ μὲν οὖν Πλάτων¹⁵ διαβάλλων αὐτὴν καλεῖ πολιτικῆς μορίου εἶδωλον· τοῦτον δὲ οὐδὲ ἐξεταστὸν τὸν ὅρον πρὸς διαβολὴν καὶ οὐκ ἀλήθειαν ἔχοντα· ὃν δὲ ὡς ἀληθῆ εἶπεν, οὗτός ἐστιν· πειθοῦς δημιουργός¹⁶. Οἱ δὲ 15 Στωϊκοὶ ἀντίστροφον τῇ διαλεκτικῇ¹⁷ αὐτὴν καλοῦσιν, οἱ δὲ περὶ Ἑρμαγόραν δύναμιν τοῦ εὖ λέγειν τὰ πολιτικὰ ζητήματα, ἄλλοι δὲ δύναμιν θεωρητικὴν τοῦ περὶ ἕκαστα πιθανοῦ, καὶ οὗτος δοκεῖ Ἀριστοτέλους ὁ ὅρος¹⁸. Ὁ μὲν γὰρ λέγων αὐτὴν πειθοῦς δημιουργὸν ἀτελῆ ποιεῖ 20 τὴν ῥητορικὴν· ἐν ἑτέροις γὰρ ἐστι τὸ πείθεσθαι, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης¹⁹ „ἡ δὲ τοῦ λέγειν δύναμις, ἐὰν τὰ παρ' ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἀντιστῇ, διακόπτεται“· πᾶσα δὲ τέχνη ἐν αὐτῇ ἔχει τὸ τέλος, καὶ οὐ μόνον ἐκ τούτου δεικνυται μὴ συνεστηκώς ὁ ὅρος, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς 25 φύσεως τῶν πραγμάτων· εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι ῥητορικὴ τὸ δημιουργῆσαι πειθῶ, ἥνικα ἂν ὁ ῥήτωρ δημιουργῇ τὴν πειθῶ, οὐκ ἔστι ῥήτωρ, ὥστε ἐν τοῖς πλείοσιν οὐκ ἔστι ῥήτωρ ὁ Δημοσθένης μὴ πεπεικώς· συμβαίνει δὲ καὶ ἰδιώτην πολλάκις ἢ ἐκ συμβεβηκότος ἢ ἐξ ἄλλης αἰτίας 30

14 Cod. τό. 15 Gorg. c. 18. p. 463. D. 16 ib. c. 8. p. 453. A. 17 Arist. Rhet. init. 18 Rhet. I. c. 2. 19 In Lept. p. 450.

πείσαι, τὸν δὲ ῥήτορα μὴ πείσαι· καὶ ἐκ τούτου ἄτοπον
 ἀναφύεται, τὸν μὲν ῥήτορα ἰδιώτην εἶναι, τὸν δὲ ἰδιώτην
 ῥήτορα· οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ οἱ φιλόσοφοι περὶ
 τῶν ἰδεῶν πείθουσιν, καὶ ἰατροὶ καὶ οἱ ἄλλοι· οἱ δὲ ὅροι
 5 μόνῳ ὀφείλουσιν ἀρμόζειν τῷ οἰκείῳ ὀριστῷ· οἱ δὲ δὴ
 λέγοντες ἀντίστροφον τῇ διαλεκτικῇ καὶ οὗτοι τὰ μέγι-
 στα πταίουσι· καὶ αὐτὸς ὁ ὅρος μαρτυρεῖ· ἀντίστροφος
 γὰρ ἐστὶν ἰσόστροφος, ἰσοδύναμος, τὰ αὐτὰ πράττουσα·
 οὐδέποτε δὲ δύο πραγμάτων διαφόρων εἰς ὅρος δύναται
 10 εἶναι· πῶς οὖν διαλεκτικῆς καὶ ῥητορικῆς τὸν αὐτὸν
 ὅρον λέγουσιν· εἰ γὰρ τὰ αὐτὰ πράττουσιν, καὶ αἱ αὐταὶ
 εἰσιν, ἀλλὰ μὴν διάφοροί εἰσιν αἱ τέχναι, οὐκ ἄρα ἀρμό-
 ζει ὁ ὅρος· πῶς γὰρ ἂν εἴη ὅροι μὴ μόνῳ τινι ἀρμόζων
 πράγματι, διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὅροι ἐκλήθησαν, διὰ τὸ
 15 μῆτε ἐπιλαμβάνεσθαι ἑτέρου, μῆτε ἑλλείπειν τι τοῦ ἰδίου·
 ὥσπερ οἱ τῶν χωρίων ὅροι πάντα τὰ αὐτῶν περιέχουσιν.
 Οἱ δὲ δὴ λέγοντες, δύναμις τοῦ εὖ λέγειν τὰ πολιτικά
 ζητήματα, δοκοῦσι μὲν πως καλῶς λέγειν τῷ τὰ πολιτι-
 κά εἰπεῖν καὶ ζητήματα, καὶ ἀποδιαστῆσαι τῶν ἄλλων
 20 ζητημάτων καὶ τῷ εἰπεῖν εὖ λέγειν· οὐδὲ γὰρ πάντως
 πείθει, ἀλλὰ δεῖ πιθανῶς εἰπεῖν· ἐλλιπῶς²⁰ δὲ ἔχει ὁ
 ὅρος οὗτος· τὸ γὰρ πανηγυρικὸν οὐ ζήτημα, ἀλλὰ αὖξη-
 σις ὁμολογουμένου ἀγαθοῦ· εἰ δὲ μόνα τὰ πολιτικά ζη-
 τήματα ἔρεῖ ἡ ῥητορικὴ, οὐκ ἔσται μέρος αὐτῆς τὸ πα-
 25 νηγυρικόν· ἐὰν οὖν ἐν τῶν τριῶν εἰδῶν ἢ τὸ πανηγυρι-
 κόν, ἐλλιπῶς ὁ ὅρος ἔχει· οἱ δὲ λέγοντες, δύναμις θεω-
 ρητικὴ τοῦ περὶ ἕκαστα πιθανοῦ καὶ οὗτοι δοκοῦσιν εὖ
 λέγειν, τὸ γὰρ πιθανὸν καὶ οὐ πάντως ἀληθὲς ζητοῦσιν·
 ἀλλ' οὗτοι τὴν φύσιν τῆς τέχνης ἠγνόησαν· ὅπερ γὰρ
 30 φθάσαντες εἰρήκαμεν οὐ μόνον ἐστὶ θεωρητικὴ ἀλλὰ καὶ
 πρακτικὴ· ἢ οὖν προσθετέον δύναμις θεωρητικὴ καὶ πρα-
 κτικὴ

20 Cod. ἐλλιπῶς.

κτική τοῦ περὶ ἕκαστα πιθανοῦ, ἢ ἑλλιπῶς ἔχει καὶ οὗτος. τὸ γὰρ πιθανὸν εὐρεῖν μόνον τῇ τέχνῃ κατέλιπεν, οὐδὲν δὲ ἐκ τοῦ πράττειν· καὶ ἕτεροι δὲ τινὲς εἰσιν ὅροι, οὓς περιττὸν θεῖναι, οὐκ εὖ ἔχοντας· ὁ δὲ δοκῶν εὖ ἔχειν οὗτός ἐστι· δύναμις λογικὴ ἐν πράγματι πολιτικῷ τέλος ⁵ ἔχουσα τὸ εὖ λέγειν· δύναμις μὲν οὖν, ὅτι δύναται ἀνασκευάζειν καὶ κατασκευάζειν καὶ ἐν ἀμφοτέροις τούτοις ἐπιτηδεύουσιν λόγους εὐρεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἐστὶ καὶ χειρῶν δύναμις, ὥσπερ ἡ τῶν ἀγωνιζομένων, προσετέθη λογικὴ. ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ ἱατροὶ δύναμιν λογικὴν ἔχουσι, προσε- ¹⁰ τέθη, ἐν πράγματι πολιτικῷ· οἱ γὰρ ἱατροὶ οὐ περὶ πραγμάτων, ἀλλὰ ὕλης καὶ φύσεως ἔχουσι τὸν λόγον· ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ φιλόσοφοι ἔχουσι καὶ δύναμιν λογικὴν καὶ ἐν πράγματι, προσέθηκε τῷ πολιτικῷ, ὃ ἐστὶν οἰκείον ῥητορικῆς τέλος, „ἔχουσα τὸ εὖ λέγειν“· δεῖ γὰρ τὸν ῥήτορα κα- ¹⁵ λῶς καὶ πιθανῶς εἰπεῖν, μόνον οὐκ ἀναγκαίως πείθειν. Αἰολλιανὸς δὲ κάλλιστον ὅρθον τεῦτον ῥητορικῆς τίθησιν· δύναμις τεχνικὴ πιθανοῦ λόγου ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχουσα τὸ εὖ λέγειν, ἐστὶ γὰρ δύναμις τὸ γένος, διὸ προσέθηκε λόγου, εἴτα ἐπειδὴ καὶ οἱ φιλόσοφοι ἔχου- ²⁰ σιν λόγους, προσέθηκε πιθανοῦ· ἐκεῖνοι γὰρ οὐ πιθανοὺς ἔχουσιν, ἀλλ’ ἀληθεῖς· ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ ἱατροὶ πολλάκις ἔχουσι λόγους πιθανοὺς, δύναμιν προσέθηκεν ἐν πράγματι πολιτικῷ. Πρὸς δὲ τὸν κοινὸν λόγον, ὃν μαθόντες ἔχουσι λόγον πιθανὸν ἐνίοτε, προσέθηκε τὸ „τεχνικὴ“· ²⁵ τέχνη γὰρ οἱ ῥήτορες λέγουσιν.

Πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων· Ὁ Πλάτων οὐκ ἀνέχεται τὴν ῥητορικὴν τέχνην εἶναι, ἀλλὰ φανερώς κατασκευάζει, ὅτι ἐστὶ τις ἐμπειρία καὶ ἄλογος τριβὴ καὶ μιμητικὴ· βουλευθεῖς οὖν ὁ Ἑρμογένης τέχνην ἀποδειξά- ³⁰ αὐτὴν οὖσαν, φανερώς μὲν κατασκευάσαι ἀπέφυγεν, ἵνα μὴ αὐτῷ τούτῳ διαβάλλῃ· πᾶν γὰρ κατασκευαζόμενον

ὁμφιβάλλεται· οὐκ ἡβουλήθη οὖν ὅλως ἀμφίβολον ποιῆσαι
 τὴν ῥητορικὴν τέχνην εἶναι, ἀλλ' οὐδὲ ἀκατάσκευον αὐτὸ παν-
 τελῶς εἶασεν, ἵνα μὴ τὸ τοῦ προσώπου ἀξιόλογον πείσῃ·
 τί οὖν ἐν τῷ προοιμίῳ κατασκευάζει; ὅτι τέχνη ἐστίν,
 5 πᾶν γὰρ πρᾶγμα ἐμπεριεχόμενον ὄρω τινὶ ἐκεῖνό ἐστιν,
 οὗ τᾶ ὄρω ἐμπεριέχεται; τίς οὖν ὁ κοινὸς ὅρος τῆς τέ-
 χνης; σύστημα ἐγκαταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων πρὸς τι
 τέλος εὐχρηστον τῷ βίῳ, τοῦτο²¹ ἂν εἴη τέχνη. Ἐν τῷ
 προοιμίῳ οὖν κατασκευάζει ἐκ τῶν πολλῶν, ἵνα μηνύσῃ
 10 τὸ σύστημα, καταληφθέντα τὸ ἐκ καταλήψεων, καὶ συγ-
 γυμνασθέντα τὸ συγγεγυμνασμένον. πρὸς τι τέλος εὐχρη-
 στον τῷ βίῳ, πρὸς τοῦτο προσέθηκε „σαφῇ τὴν ὠφέλειαν
 παρεχόμενα τῷ βίῳ· ὥστε ἀφ' οὗ δέδεικται ἡ ῥητορικὴ
 ἔχουσα τὰ πολλὰ καὶ τὰ ἐγκαταλήψεων καὶ τὰ συγγυμνα-
 15 σθέντα καὶ τὰ πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῷ βίῳ, τέχνη
 ἂν εἴη. καὶ τοῦτο μὲν περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ προοιμίου·
 ἴδωμεν²² δὲ, εἰ καλῶς ἔχει καὶ καθ' ἕκαστον τῶν λέξεων.
 Πολλῶν ὄντων· προοιμίων, ἀγώνων, ἐπιλόγων, σχημά-
 των, ῥηάσεων· εἴτα ἐπειδὴ ἐστὶ πολλὰ μὲν, εὐτελεῖ δὲ,
 20 τοῦτο δὲ πολλὰ ἂν ὦσιν, εὐτελεῖ δὲ, εὐτελεές καὶ τὸ κα-
 τασκευαζόμενον ἐξ αὐτῶν γίνεται· οὐκ ἄρκεσθεις τῷ συ-
 στησθαι τέχνην οὕσαν ἀλλὰ καὶ καλὴν καὶ μεγάλην δεί-
 κνυσι, προσθεῖς καὶ μεγάλων. Ὅταν οὖν πολλὰ καὶ με-
 γάλα ἢ τὰ ποιοῦντα, μέγα εἰκότως ἂν εἴη καὶ τὸ πρατ-
 25 τόμενον. ἂ τὴν ῥητορικὴν συνίστησι καὶ τέ-
 χνην ποιεῖ· συνίστησιν ἐνταῦθα ἀποδείκνυσι· περὶ δὲ
 τοῦ „ποιεῖ“ τινὲς αἰτιῶνται τὸν τεχνικὸν λέγοντες, ὅτι τὸ
 ποιεῖ ὡς μὴ οὕσαν ἐστίν, ἡμεῖς δὲ ἐροῦμεν, ὅτι αὐτὸ τοῦ-
 το ποιεῖ προῦφρεστάναι ἐστὶ τὴν τέχνην· τὰ γὰρ φύσει
 30 ὄντα καὶ γίνεσθαι δύναται, ὥσπερ γὰρ εἰ λέγοις, πολλῶν
 ὄντων τῶν ποιούντων οὐρανὸν, οἷον ἄστρον καὶ τῶν τοι-

21 Cod. τούτῳ, scr. τοῦτο.

22 Cod. εἶδωμεν.

οὕτων· οὐ γὰρ οὕτως ποιεῖς οὐρανὸν, ἀλλ' ἀφ' ὧν
 ἔστι δεικνύεις· τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι ποιῆσαι, ἀλλὰ δεῖξαι
 ὄντα· καὶ ὅταν λέγῃς, πολλῶν ὄντων τῶν ποιούντων ἄν-
 θρωπον, οἷον αἵματος, χυμοῦ, σαρκῶν, νεύρων καὶ τῶν
 τοιούτων, πάλιν οὐ μὴ ὄντα ποιεῖς ἄνθρωπον, ἀλλ' αὐτὸ 5
 τοῦτο, ὃ ἔστι δεικνύεις· οὕτως καὶ ἐνταῦθα οὐ τὸ ποιεῖ
 ἔστιν ὡς μὴ οὕσης, ἀλλ' ὑφεστηκνίας μὲν, ἀγνοούντων
 δὲ ἡμῶν, ἀφ' ὧν ὑφέστηκε· τὸ διδάξαι δὲ τὰ αἷτια τῆς
 ὑποστάσεως οὐ τοῦτό ἐστι τὸ ποιῆσαι· ὥσπερ γὰρ οἱ φι-
 λόσοφοι λέγουσι διδάσκοντες, ὅτι ὁ κόσμος ἐκ τεσσάρων 10
 στοιχείων σύγκειται, καὶ ἐκ τοῦ κυκλοειδῆ εἶναι τὸν οὐ-
 ρανὸν καὶ ἐκ τινων, οὐκ αὐτοὶ ποιοῦσι κόσμον, ἀλλὰ τὸν
 ὄντα διδάσκουσι δι' ὧν συνέστηκεν, οὕτως καὶ ὁ τεχνικός,
 λέγων πολλῶν ὄντων τῶν ποιούντων, ὧν ἔστι τὸ περὶ δι-
 αιρέσεως, οὐ μὴ οὔσαν τὴν τέχνην ποιεῖ, ἀλλὰ διδάσκει 15
 τὸν τρόπον τοῦτον, δι' ὧν συνέστηκεν· τοῦτο δὲ καὶ ὁ
 Πλάτων σημαίνει, τὰς ἰδέας εἶναι λέγων· πᾶν γὰρ τὸ
 δυνάμενον ἀγαθὸν γενέσθαι ἄνωθεν ἔχει παρὰ τοῖς θε-
 οῖς τὴν ἀρχὴν, καὶ τοῦτο καλεῖ ἰδέαν τὴν πρώτην ἐννοίαν
 τοῦ θεοῦ· ἅμα γὰρ τὸ ποιεῖν ἄνθρωπον ἐνεθυμήθη καὶ 20
 ὧν χρεῖα ἀνθρώπῳ, καὶ αὕτη ἡ ἐνθυμήσις ἐκτύπωσις
 ἔστιν τοῦ τοιούτου γίνεσθαι τὸ ἐνθυμηθῆν, οἷον ἐνεθυ-
 μήθη δεῖν αὐτῷ ἰατρικῆς, αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐνθύμημα ἐκ-
 τύπωμα, ἐκτύπωσις ἔστιν· ἔτι φαρμάκοις καὶ τοῖς ἄλλοις,
 οἷς ἰατρικὴ χαίρει, δύναται γίνεσθαι ἡ ἰατρικὴ. Τὰ οὖν 25
 μὴ τὴν ἀρχὴν ἐνθυμηθέντα τῷ κρείττονι οὐδὲ τὴν σύ-
 στασιν τοῦ γενέσθαι ἔχει, ἀλλ' ὅσα προσγίνεται παρα-
 φθορᾶς ἔστι τοῦ ἀγαθοῦ, ὅπερ ἂν τις περὶ τῆς συκο-
 φαντίας εἴποι, παραφθορὰν εἶναι τῆς ῥητορικῆς, ὅπερ
 ἂν καὶ περὶ τῆς τυραννίδος, ὅτι παραφθορά ἐστι τῆς 30
 βασιλείας, καὶ περὶ τῶν δηλητηρίων, ὅτι παραφθορά
 τῆς ἰατρικῆς ἔστιν· ἐκ γὰρ ἀγαθοῦ τῆς ῥητορικῆς γνόν-
 τες τὴν φύσιν αὐτῶν εἰς φθορὰν αὐτοῖς κατεχρήσαντο·

τῷ οὖν γίνεσθαι καὶ ἡ ῥητορικὴ ὑφέστηκε παρὰ θεᾶ.
 Καταληφθέντα ἐξ ἀρχῆς. Καταληφθέντα αἰσθή-
 σει καὶ πείρᾳ γνωσθέντα, ὧν ἔδεήθημεν γνόντες αὐτήν·
 τοῦτο δὲ λέγων ἡβουλήθη ἀναγκαίαν καὶ χρήσιμον ἀπο-
 5 δεῖξαι τὴν τέχνην· τῶν γὰρ τεχνῶν αἱ μὲν ἀναγκαῖαι καὶ
 χρήσιμοι, ὧν ὁ βίος χωρὶς συστῆναι οὐ δύναται, οἷον ἰα-
 τρική, νομοθετικὴ, τούτων γὰρ ἀπελθόντων τοῦ βίου οὐκ
 ἂν ἔτι συσταίημεν· ἡ μὲν γὰρ ἰᾶται τὰς ψυχὰς, ἡ δὲ
 τὰ σώματα, ὥσπερ καὶ ὁ Δημοσθένης. ²³ „τὰ μὲν γὰρ
 10 ἐν τοῖς σώμασι πάθη τοῖς ἰατροῖς θεραπεύεται, τὰς δὲ
 τῶν ψυχῶν ἀγριότητας αἱ τῶν νομοθετῶν ἐξορίζουσι διά-
 νοιαι,“ αἱ μὲν χρήσιμοι μὲν, οὐκ ἀναγκαῖαι δὲ, οἷον
 γραμματικὴ, χρήσιμος μὲν γὰρ ἔστιν ἡ τέχνη, συσταίη
 δ' ἂν ὁ βίος χωρὶς γραμματικῆς· αἱ δὲ οὔτε ἀναγκαῖαι
 15 οὔτε χρήσιμοι· οἷον ἡ ἡνιοχική· εἰ δὲ τις ἐρεῖ κατὰ τὸ
 τερπνόν, τοῦτο οὐ χρήσιμον ἴσασιν οἱ παλαιοί. ὅσαι οὖν
 ἀναγκαῖαι καὶ χρήσιμοι εἰσι τέχναι, αἰσθήσει ἐγνώσθη-
 σαν, τουτέστι τῆς φύσεως ἡμῶν δεηθείσης αὐτῶν ἐπενοή-
 θησαν· οἷον πολλῶν ἀρπαζόντων καὶ φόνων ἐκ τούτων
 20 γινομένων ὁ νόμοι τῆς ἀρπαγῆς τέθιται· νόμοι ²⁴ δὲ
 ἐπινενόηνται τῆς χρείας ἐνεγκοίσης αὐτοὺς, ὥσπερ ὁ
 Αἰσχίνης, ²⁵ „ἐκ γὰρ τοῦ γίνεσθαι τινα, ὧν μὴ δεῖ, ἐκ
 τούτων τοὺς νόμους ἔθεντο οἱ παλαιοί“ καὶ ὁ Σόλων
 ἐρωτηθεὶς, κατὰ πατροκτόνου διατὶ νόμον οὐ τέθεικεν,
 25 ἔφη μὴ ²⁶ πιστεύειν δύνασθαι τοῦτο ποιῆσαι τὴν φύσιν.
 Ἀλλ' οὐκ αἰσθήσει τῆς χρείας νόμοι ἐτέθησαν· καὶ
 ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς ὁμοίως τὰ νοσήματα ἐπίνοιαν τῆς ἰα-
 τρικῆς ἤνεγκαν· βουληθεὶς οὖν τὴν ῥητορικὴν καὶ ἀναγ-
 καίαν καὶ χρήσιμον δεῖξαι ἔφη· ²⁷ σαφῶς καταλη-

23 contra Aristogit. II. p. 808. 24 Cod. νόμον, et post ἐπινε-
 νόηται repetit νόμοι. — Cfr. Ald. p. 50. 25 contra Timarch. p. 254.
 Bekk. 26 Diog. L. Vit. Sol. c. X. δια τὸ ἀπελπίσαι, ἔφη. 27 ἔφη
 abest a codice. Eodem modo infra p. 23. l. 2. dicit: βουληθεὶς καὶ

φθέντα· καὶ γὰρ ἐξ αἰσθήσεως ἔγνωσται, οἷον ἀπροσι-
 μιάστως τις εἶπεν καὶ οὐκ ἔσχε τὸ δικαστήριον προσεκτι-
 κόν, καὶ τῇ αἰσθήσει ἔγνω διὰ τοῦτο ἡττηθεῖς· ἕτερος
 πρὶν διηγήσασθαι τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς ἀγῶνας ἦλθεν καὶ
 ἠγνόησαν, ὅτου ἦσαν δικασταὶ οἱ κριταί, καὶ ἔγνωσαν, ⁵
 ὅτι δεῖ προηγήσασθαι καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως, ἡ αἰσθη-
 σις γὰρ καὶ τούτων ἠνεγκε τὴν χρεῖαν· ὥσπερ δὲ τῷ πολ-
 λῶν προσέθηκε καὶ μεγάλων, οὕτως καὶ ἐνταῦθα τῷ κα-
 ταληφθέντα προσέθηκεν ἐξ ἀρχῆς, ἵνα μὴ νεωτέρα, μηδὲ
 ἐκ τοῦ νῦν χρόνου εἴη ὑπελθοῦσα ἡ ῥητορικὴ πρὸς ἡμᾶς, ¹⁰
 ἀλλὰ ἄνωθεν καὶ ἅμα τῷ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου· τοῦτο γὰρ
 ἦν τὸ πλεονέκτημα τῆς ῥητορικῆς τὸ ἀεὶ καὶ πανταχοῦ
 τυγχάνειν· διὰ τοῦτο προσέθηκε καὶ αὐτὸ τὸ ἐξ ἀρχῆς,
 ἵνα δηλώσῃ ἅμα τῷ βίῳ λόγον τε ὄντα καὶ ῥητορικὴν.
 Καὶ συγγυμνασθέντα τῷ χρόνῳ· τῶν τεχνῶν ¹⁵
 πάλιν αἱ μὲν εἰσιν ἡδεῖαι καὶ χρήσιμοι, αἱ δὲ ἡδεῖαι μὲν
 οὐ χρήσιμοι δὲ, αἱ δὲ οὔτε ἡδεῖαι, οὔτε χρήσιμοι· ἡδεῖα ²⁰
 μὲν οὖν καὶ χρήσιμος ἡ μουσικὴ, καὶ γὰρ ἡμεροῖ τὰς ψυ-
 χὰς, ὅπερ λέγεται περὶ Τιμοθέου, ὅτι παρόξυνόμενον μὲν
 τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔπαυεν αὐτὸν τῆς ἀκαίρου ὀργῆς· ἀνα- ²⁰
 πεπτωκότα δὲ πάλιν ἐπήγειρεν εἰς τοὺς πολεμίους αὐλῶν
 καὶ ὅπερ πάλιν περὶ τοῦ Τερπάνδρου, ὅτι τοῖς αὐλοῖς εἰς
 ὁμόνοιαν ἤγαγε τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν κιθαρῳδὸς ὢν·
 ἡδεῖαι δὲ οὐ χρήσιμοι, οἷον ἡ ζωγραφικὴ, ἡ νῦν κιθαρῳ-
 δία· οὔτε ἡδεῖα οὔτε χρήσιμος ἡ τῶν μηχανικῶν κατα- ²⁵
 σκευή· εἰ δὲ τις ἐρεῖ ὡς καὶ ταῦτα χρήσιμα, προσλαμβάν-
 νει γὰρ τοὺς πολεμίους, ἐροῦμεν, ὅτι, ἕως ἂν εἴη τὸ γέ-
 νος τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲν πρὸς ἄλλωσιν ἀνθρώπων ἔστι
 χρήσιμον, καὶ ὅσον αὐτὸ εἰς διαφορὰν ἐτέρου οὐκ ἔστι
 χρήσιμον, καὶ ὁ κλέπτης γὰρ ἐκ τοῦ κλέπτειν ὠφελεῖται ³⁰
 ἀντὸς, ἀλλὰ ἀδικεῖ τὸν βίον, καὶ ὁ φρονεὺς ἐκ τοῦ φρονεῦ-

καλλιτεχνίαν αὐτὴν δεῖξαι — ἔφη.

28 cfr. Ald. p. 50. l. 25.

nostr. ed.

σαι ἴσως ἂν καὶ κερδανεῖ καὶ ἐχθροῦ ἀπαλλαγὴν στήσει,
 ἀλλ' οὐ τὸ πρᾶγμα φύσει χρήσιμον πρὸ μοίρας ἀπελθεῖν
 τὸν τεχθέντα τοῦ βίου· τοῦτο δὲ πρόδηλον, ὡς τὴν ἀρ-
 χὴν οὔτε ὅπλα οὔτε ἐπιχειρήσεις πολέμων ἐγένοντο μὴ
 5 φθόνου προὔφεστηκότος· οἷς γὰρ ἀλλήλοις ἐπολέμησαν
 ἄνθρωποι, τούτοις ἑαυτοῖς ἐπεβούλευσαν· πᾶν δὲ, ὃ ἐκ
 πονηροῦ σκοποῦ ἔσχε τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως, ἀκόλου-
 θὸν ἐστι τῷ σκοπῷ· ὅσαι οὖν οὐκ εἰσὶν ἡδεῖαι καὶ χρή-
 σιμοι, αὗται καὶ ἀτιμώζουσι κατὰ τινα χρόνον, ὅσαι δὲ ἡδεῖαι
 10 καὶ χρήσιμοι, ἅμα τῷ βίῳ ἐλθοῦσαι παραμένουσι παντελῶς·
 διὰ τοῦτο οὖν εἶπε, συγγυμνασθέντα τῷ χρόνῳ, ἵνα δείξῃ,
 μηδένα χρόνον ἐκτὸς ὄντα ῥητορικῆς· εἰ γὰρ ἴσμεν, ὅτι
 κατὰ τινας χρόνους ἐνέλειπεν, οἷον ἐπὶ ταῖς τυραννίσιν καὶ
 τοῖς Μακεδονικοῖς, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· καὶ
 15 εἰ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐνέλειπεν, οὐπω καὶ πανταχόσε· ὥς-
 περ δὲ τὰ πολλὰ προειπὼν προσέθηκε καὶ μεγάλων, καὶ
 ὥσπερ τῷ καταληφθέντα προσέθηκε τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐκά-
 στῳ, καὶ ἐνταῦθα εἰπὼν τὸ συγγυμνασθέντα προσέθηκε
 τῷ χρόνῳ, ἵνα δείξῃ μηδένα χρόνον ἐκτὸς ὄντα ῥητορι-
 20 κῆς. Σαφῆς τε τὴν ὠφέλειαν παρεχόμενα· πάλ-
 λιν²⁹ τρεῖς ἰδέαι εἰσὶ τεχνῶν, καλλιτεχνία, κακοτεχνία,
 ψευδοτεχνία. Καλλιτεχνία μὲν γὰρ, οἷον γραμματικὴ,
 ἰατρικὴ, αὕτη ἡ ῥητορικὴ· εἰς καλὸν γὰρ ἐπινενόηται·
 κακοτεχνία δὲ ἡ τῶν δηλητηρίων τούτων ποίησις, ψευδο-
 25 τεχνία δὲ, οἷον ὀρχηστικὴ, σκαλοβατικὴ· αὗται δὲ εἰσὶ
 ψευδοτεχνίαι, ὅτι τέλος οὐδὲν ἐπάγουσιν, ἀλλ' ἀτελεῖς τι-
 νές εἰσι τέχναι, καὶ ἐν ἑαυταῖς σβέννυνται· τί δὲ ἐστίν, ὃ
 λέγω καὶ σαφέστερον εἰπώμεν· ἰατρικὴ ἔχει τέλος τὸ ὑγι-
 ᾶζειν τὰ σώματα, ἡ γραμματικὴ τὸ ὀρθὸν ποιεῖν τὸν
 30 λόγον καὶ ἄπτωτον, ἡ ῥητορικὴ τὸ τοῖς δεομένοις συνα-
 γωνίζεσθαι, ἐν δικαστηρίοις δὲ πείθειν τὰ χρήσιμα τὴν
 πόλιν, καὶ πρεσβευτικὴ· ἡ δὲ σφαιροπαικτικὴ καὶ σκαλο-

29 cfr. Ald. p. 51. l. 17. nostr. ed.

βατική καὶ ὀρχηστική οὐδὲν ἔχουσιν, ἀλλ' ἐπιδειχθεῖσαι
 τέλος οὐδὲν ἑαυτῶν οὐδὲ πέρας προσέθικαν. Βουλευθεῖς
 καὶ καλλιτεχνίαν αὐτὴν δεῖξαι, ἐπειδὴ ταύτην καὶ μάλιστα
 Πλάτων συκοφαντίαν ἐκάλεσεν, ὥστε εἶναι καλλιτεχνίαν,
 ἔφη· σαφῇ τε τὴν ὠφέλειαν παρεχόμενα τῷ βίῳ κὰν ταῖς 5
 βουλαῖς κὰν τοῖς δικαστηρίοις καὶ πανταχοῦ· κὰν ταῖς
 βουλαῖς μὲν τὸ συμβουλευτικόν, κὰν τοῖς δικαστηρίοις
 τὸ δικανικόν· τὸ δὲ πανταχοῦ τινὲς μὲν ἐξηγήσαντο εἶ-
 ναι τὸ πανηγυρικόν, λέγοντες, ὅτι πλείονες τόποι καὶ
 χρόνοι εἰσὶ τοῦ πανηγυρικοῦ· καὶ γὰρ πρὸς λιμένι τις 10
 προπεμπτικὸν λέγων δημηγορεῖ, καὶ ἐπιθαλάμιον ἐν οἰ-
 κίᾳ, καὶ ἐπιτάφιον ἐν τάφῳ, καὶ πᾶς καιρὸς τὴν τοῦ
 πανηγυρικοῦ χρεῖαν ἐπιδέχεται, διὸ πανταχοῦ ἐκάλεσεν
 ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος ἐπ' αὐτῷ· ἐπιχειροῦσι δὲ τὸ προ-
 οίμιον ὅρον ποιεῖν ῥητορικῆς λέγοντες, τί ἐστι ῥητορικὴ· 15
 πολλὰ καὶ μεγάλα καταληφθέντα ἐξ ἀρχῆς καὶ συγγυ-
 μνασθέντα τῷ χρόνῳ, σαφῇ τὴν ὠφέλειαν παρεχόμενα
 τῷ βίῳ, κὰν ταῖς βουλαῖς κὰν τοῖς δικαστηρίοις καὶ
 πανταχοῦ· οὐκ ἀκριβὴς δ' ἂν εἴη αὕτη ἡ ἐξήγησις, ἐπει-
 δὴ κατεσκευάσαμεν, ὅτι οὐ περὶ πάσης διαλαμβάνει τῆς ῥη- 20
 τορικῆς, καὶ οὐκ εἰδὸς αὐτὸν ἦν οὐδὲ μνήμην ὅλως ποι-
 ῆσασθαι τοῦ πανηγυρικοῦ, ἀλλ' ἄμεινον οὕτως ἐξηγή-
 σασθαι, ὅπως περ ἔφ' ἐκάστου τῶν ἀπὸ τῆς τέχνης
 προσέθικεν ἔπαινον, καὶ εἰπὼν πολλῶν, ᾧ προσέθηκε καὶ
 μεγάλων, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως· οὕτω καὶ τὰ ἄλλα πρὸς 25
 τὸ τελευταῖον τοῦ ὅρου τῆς τέχνης τὸ πρὸς τι τέλος εὖ-
 χρηστον τῷ βίῳ· εἰπὼν δὲ σαφῇ τὴν ὠφέλειαν παρεχό-
 μενα τῷ βίῳ εἶπεν, καὶ πανταχοῦ, ἵνα ἡ ἔπαινος τῆς
 ῥητορικῆς· ἐκ τούτου ἡμᾶλλον καὶ εὐτελὲς εἶναι τῆς τέ-
 χνης ἡ χρεῖα, εἰ δύο μόνον τόποι καὶ καιροὶ ταύτην ὑπο- 30
 δέχονται· ἡ δὲ ἰατρικὴ πανταχοῦ χρησίμος ἐστι καὶ ἐν
 εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ· βουλόμενος οὖν καὶ ταύτην δεῖ-
 ξαι μὴ περιελημμένην, μηδὲ περιορισθεῖσαν τόπῳ τινί

εἶπεν πανταχοῦ· ὁ γὰρ δῆμος δυνάμενος συμβουλευῶσαι
πολὺ ἂν ἀκριβέστερον ἐνὶ συμβουλεύσειν, καὶ ὁ δικαστὰς
δυνάμενος πείσαι καὶ ἓνα πείσει· καὶ ὁ ἐν πόλει συμ-
βουλευῶν καὶ ἐν στρατοπέδῳ συμβουλεύσει· ὥστε ἀκριβέ-
5 στέρα ἂν εἴη ταύτη ἢ ἐξηγήσεις. μέγιστον εἶναι μοι
δοκεῖ τὸ περὶ διαιρέσεως αὐτῶν. διαιρέσεις δέ ἐστιν
ἢ ἀπὸ γένους εἰς τὰ ἐπόμενα τμησίς· ἐπόμενα εἴπομεν,
ἵνα κατ' αὐτὸν μὴ εἴπωμεν εἴδη, ἔστι γὰρ καὶ εἰς ἕτερα
τιμηθῆναι. Περὶ διαιρέσεως αὐτῶν· ἐπειδὴ οὖν
10 τὸ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν γενικόν· πᾶσα γὰρ, ὅπερ ἔφα-
μεν, ἀπὸ γένους εἰς³⁰ εἴδη τμησίς διαιρέσεις καλεῖται, διὰ
τοῦτο ἀσφαλιζόμενος προσέειπεν³¹· „λέγω δὴ οὐ τῆς ἀπὸ
τῶν γενῶν εἰς εἴδη, οὔτε ἀπὸ τῶν ὅλων εἰς μέρη“· αὐτὸς
μὲν οὖν οὐκ ἐδίδαξεν ἡμᾶς τὴν τούτων διαφορὰν, οὔτε
15 τί γένος, οὔτε τί εἶδος, οὔτε τί ὅλον, οὔτε τί μέρος,
ἡμεῖς δὲ εἴπομεν, γένος μὲν οὖν ἔστι τὰ τέλεια καὶ ἄφ'
οὗ τέλεια τέμνεται· ὅλον δὲ, ὃ ἐτμήθη ἐκ τελείου, τέλειον
δὲ καὶ αὐτὸ, καὶ ἐπιδέχεται τὴν εἰς ἕτερα πλείονα τμη-
σιν· εἶδος δὲ, ὃ ἐκ τοῦ ὅλου τμηθὲν τὴν μετὰ ταῦτα τμη-
20 σιν ἀτελῇ ἔχει· μέρος δὲ ἀπὸ εἶδους τμηθὲν ἀτελές ἐστι
καὶ οὗτοι μὲν τούτων ὅροι· ἴδωμεν δὲ, πῶς ἂν εἴη τῆς
ῥητορικῆς ἢ εἰς ταῦτα τμησίς. Οἱ μὲν οὖν τινες οὕτως
ἐνόουν, ὅτι ἔστι γένος ἢ λογικὴ ἐπιστήμη, αἰτὰι οἱ λό-
γοι, ἢ δὲ λογικὴ ἐπιστήμη τέμνεται εἰς τε ἰατρικὴν καὶ
25 φιλοσοφίαν καὶ ῥητορικὴν καὶ γραμματικὴν, καὶ ἔστι
ταῦτα ὅλα τῆς λογικῆς ἐπιστήμης· τμηθέντα οὖν ἐξ αὐ-
τῆς τέλειά ἐστι καὶ τὴν εἰς ἕτερα τελείαν τομὴν ἐπιδέχε-
ται· εἴη ἂν οὖν τῆς λογικῆς ἐπιστήμης ὅλον ἢ ῥητορικὴν,
εἴδη δὲ αὐτῆς τρία, ἃ ἐτμήθη μὲν ἀπὸ τοῦ ὅλου, δέχεται
30 δὲ ἑτέραν τμησιν, εἰς ἀτελῇ μέντοι τὸ δικανικόν, τὸ συμ-
βουλευτικόν, τὸ πανηγυρικόν, μέρη δὲ τὰ ἐκ τοῦ εἶδους

30 εἰς abest a cod.

31 cfr. Ald. p. 62. l. 22.

τμηθέντα καὶ ἀτελῇ τυγχάνοντα, οἷον τοῦ δικανικοῦ κα-
 τηγορία καὶ ἀπολογία, ταῦ συμβουλευτικῷ προτροπῇ καὶ
 ἀποτροπῇ, τοῦ πανηγυρικοῦ ἐγκώμιον καὶ ψόγος· οἱ δὲ
 ἄλλως τέμνουσι τὴν διαίρεσιν, ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον φέ-
 ροντες, καὶ λέγουσι γένος μὲν εἶναι τὴν ῥητορικὴν, ὅλα 5
 δὲ τὰ τρία ἃ ἔφαμεν, τό τε συμβουλευτικὸν καὶ δικανι-
 κὸν καὶ πανηγυρικόν. εἶδη δὲ τὰς τμήσεις τούτων, οἷον
 τοῦ δικανικοῦ κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν καὶ τῶν ἄλλων
 ὁμοίως· μέρη δὲ τὰ κεφάλαια ἦτοι προγυμνάσματα· ταῦ-
 τα γὰρ τμηθέντα ἀτελῇ ἐστίν. Ἡ μὲν οὖν διαίρεσις τῶν 10
 γενῶν καὶ τῶν ὅλων καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν μερῶν αὐτῇ·
 αὐτὸς δὲ φησι μὴ ταύτην λέγειν, περὶ δὲ τῆς τῶν πολιτικῶν
 ζητημάτων διαίρεσεως εἰς τὰ λεγόμενα κεφάλαια ὁ λόγος
 γίνεται. Ἐνταῦθα ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου πρόκειται· ἐχρῆν
 γὰρ μετὰ τὸ προοίμιον προτεῖναι τὸν σκοπὸν, ἵνα γι- 15
 νώσκοιμεν, τί ἐξ αὐτοῦ μέλλομεν μαθεῖν· ὁ σκοπὸς οὖν
 τοῦ βιβλίου οὗτός ἐστιν· διαίρεσις πολιτικῶν ζητημάτων·
 καλῶς δὲ προσέειπε πολιτικῶν ζητημάτων, ὅτι ἐστὶ καὶ
 φιλόσοφα ζητήματα, καὶ συνώνυμόν ἐστι τὸ ὄνομα, εἰ
 τὰ λεγόμενα κεφάλαια διὰ τοῦτο εἶπεν, ἐπειδὴ κεφά- 20
 λαιον καλεῖται τὸ ἐξαιρετον καὶ ἔκκριτον παντὸς πρά-
 γματος, ὡσεὶ λέγομεν, τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ κεφά-
 λαιον Ἀθηναῖοι, καὶ ὡσανεὶ λέγοιμεν, τὸ κεφάλαιον τῆς
 πάλεως ἢ ἀκρόπολις, ἢ τόδε τὸ λαυτρόν· διὰ τοῦτο οὖν
 προσέειπε τὰ λεγόμενα, αὕτως κληθέντα. Ἐκλήθη δὲ 25
 καὶ αὐτὰ κεφάλαια, ἐπειδὴ τοῦ σύμπαντος λόγου ἐστὶν
 ἐξαιρετα καὶ πρὸς ἀπόδειξιν συντελοῦντα, οἷον τοῦ στο-
 χασμοῦ ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις, τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἀκρι-
 τέλους καὶ τὰ λοιπά. Ἔστι δὲ ὁ αὐτὸς λόγος τῶ
 περὶ εὐρέσεως, πλὴν ὅσον οὐ πάντα ἔχει τὰ 30
 τῆς εὐρέσεως. Ἐνταῦθα 32 ἀντιπίπτει ἡ λύει ὁ τεχνι-

32 Cfr. Ald. p. 66, l. 7.

κός· ἐπειδὴ γὰρ ἐπηγγείλατο διαιρέσιν κεφαλαίων εἰπεῖν,
 ἐν δὲ τῇ τούτων διαιρέσει καὶ ἐνθύμημα προστίθῃσιν,
 ἀντέπιπτε δὲ αὐτῷ, ὅτι ἕτερόν τι ἐνθύμημα, καὶ ἕτε-
 ρόν τι διαιρέσεις, καὶ τί ἄρα, ὃ ἐπηγγείλατο, ἤμελλεν
 5 ἐπεξεργάζεσθαι, τοῦτο λύων τὸ ἀντιπίπτον εἶπεν, ὅτι ὁ
 αὐτὸς λόγος τῷ περὶ εὐρέσεως. εὐρέσεως δὲ λέγει τῷ
 περὶ ἐνθυμημάτων. πλὴν ὅσον οὐ πάντα ἔχει τὰ
 περὶ εὐρέσεως· οὐ γὰρ ὅσα ἂν τις μελετῶν ταῦτα εἰς
 τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν κεφαλαίων εἶπεν ὁ τεχνικός,
 10 ἀλλ' ὅσον ἐμφῆναι καὶ διδάξαι τὴν φύσιν τοῦ κεφα-
 λαίου· οὐ γὰρ ἐνῆν ἄνευ ἐνθυμημάτων καὶ παρα-
 δείγματος διδάξαι, τί ποτέ ἐστι τὸ κεφάλαιον· εἰ γὰρ
 διεῖλεν οὕτως, ὅτι ὁ στοχασμὸς διαιρεῖται παραγραφι-
 κῷ, ἐλέγχῳ ἀπαιτήσῃ, βουλήσῃ, δυνάμει καὶ τοῖς ἑξῆς,
 15 ἀσαφεῖς ἂν ἦν, ³³ εἰ μὴ προσέειπεν· ἔτι δὲ τὸ παρα-
 γραφικὸν τὸ τὸν ἀγῶνα αἰτιάσασθαι, καὶ πάλιν ἐν τῇ
 τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσῃ· τίς παρῆν; τίς σύνοιδε; καὶ τὰ
 τοιαῦτα· τοῦτο οὖν λέγει, ὅτι ὁ περὶ τῆς διαιρέσεως λό-
 γος κοινωνεῖ μὲν τῷ τῶν ἐνθυμημάτων, μέτρῳ δὲ διενή-
 20 νοχεν· ἐν μὲν γὰρ τῇ διαιρέσει ἐν ἣ δεύτερον ἐνθύμημα
 ἀρκεῖ μνηῦσαι τὴν φύσιν τοῦ κεφαλαίου· ἐν δὲ τῷ περὶ
 ἐπιχειρημάτων πλείονα, καὶ ὅσα ἂν τις εἰς τελείαν με-
 λέτην καὶ ἀπόδειξιν εἴποι. Καὶ πρῶτόν τε, ὃ τί
 ἐστι πολιτικὸν ζήτημα ῥητέον. Ἐνταῦθα Μι-
 25 νουκιανοῦ ἐπιλαμβάνεται· ἐπειδὴ γὰρ ὁ Μινουκιανὸς
 ἤρξατο οὕτως, ὃ ῥήτωρ ἐρεῖ πᾶν ζήτημα πολιτικόν, οὐ
 προσέειπε δὲ ὃ τί ποτέ ἐστι τὸ πολιτικὸν ζήτημα, οὐδὲ
 ἐδίδαξεν ἡμᾶς τὴν διαφορὰν τὴν ἐκ τῶν ἄλλων ζητη-
 μάτων, διὰ τοῦτο Ἐρμογένης τίθησιν ὅρον πολιτικοῦ
 30 ζητήματος, ἵνα πρῶτον διδάξῃ, ὃ τί ποτέ ἐστι τοῦτο·
 ἄλλως τε καὶ ἀκόλουθος ἦν ὁ ὅρος· ἐπειδὴ γὰρ ἐκ τοῦ

33 Cod. ἀσαφεστάτην.

προοιμίον ἀπέδειξεν, ὅτι καὶ καλὴ τέχνη, προσέθηκε
 δεύτερον τὸν σκοπὸν, τοῦτο δὲ εἶναι λέγει τὴν διαίρεσιν
 τῶν πολιτικῶν ζητημάτων, ἀναγκαῖον ἦν διδάξαι, τί
 ποτὲ ἐστὶ τὸ πολιτικὸν ζήτημα. ἐστὶ τοίνυν ἀμφισ-
 βήτησις λογικὴ ἐπὶ μέρους, ἐκ τῶν παρ' ἐκά- 5
 στοῖς νόμων ἢ ἐθῶν περὶ τοῦ νομισθέντος δι-
 καίου ἢ καλοῦ ἢ συμφέροντος. εἰδόμεν οὖν, εἰ εὖ
 ἔχει ὁ ὅρος αὐτοῦ. Ἀμφισβήτησις³⁴, τοῦτο χένος· ἀμ-
 φισβήτησις γὰρ λέγεται καὶ ἡ διὰ χειρῶν, ὡς ἀθληταὶ
 καὶ παγκρατιασταὶ, ῥταν ἀμφισβητῶσι περὶ στεφάνου 10
 διὰ χειρῶν, καὶ ἡ δι' ὀπλῶν ἀμφισβήτησις, ὡς ὅταν
 Ἀθηναῖοι καὶ Φίλιππος περὶ τῆς Ἀμφιπόλεως, ἢ Λακε-
 δαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι περὶ τῆς ἡγεμονίας. ἐπειδὴ οὖν
 κοινὸν ἦν τὸ τῆς ἀμφισβήτησεως, προσέθηκε τὸ λογικὴ.
 ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ φιλόσοφοι ἔχουσιν ἀμφισβήτησιν логи- 15
 κήν, προσέθηκε τὸ ἐπὶ μέρους. τοῖς γὰρ φιλοσοφοῦσι
 γενικαί εἰσιν αἱ ἀμφισβητήσεις, οἱ γὰρ φιλόσοφοι οὐ
 ζητοῦσιν, εἰ τόδε δίκαιον Λακεδαιμονίοις, ἀλλ' εἰ δίκαιον
 πᾶσιν ἀνθρώποις· οἱ δὲ ῥήτορες ἐπὶ μέρους ἔχουσι τὴν
 ἀμφισβήτησιν, ζητοῦσι γὰρ, τί Ἀθηναίοις δίκαιον, καὶ 20
 ἡνίκα μὲν Ἀττικὸν μελετῶσι ζήτημα, δίκαιον ἀπο-
 φαίνουσιν εἶναι τὸ τοὺς ξένους παρέχειν μετοίκιον, καὶ
 ἐπαινοῦσιν τὸ ξένους οἰκεῖν τὴν πόλιν· ἡνίκα δὲ Λακω-
 νικὸν, δίκαιον εἶναι τὴν ξενηλασίαν καὶ ἐπαινοῦσι τὸ
 πάντῃ μὴ εἶναι ξένον ἐν Λακεδαιμονίᾳ· οὕτως ἐπὶ μέρους 25
 αὐτοῖς ἡ ἐξέτασις γίνεται. ἐπειδὴ οὖν καὶ οἱ ἱατροὶ
 μάλιστα πάντων ἀμφισβήτησιν λογικὴν ἔχουσι μέρους,
 ζητοῦσι γὰρ, τί τῷδε χρήσιμον καὶ ποίας ὁδε ἐστὶ κρά-
 σεως, καὶ τί πλεονάζει ἐν αὐτῷ καὶ τί ἐλλείπει, προσέ-
 θεκεν ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις χειμένων νόμων ἢ ἐθῶν· 30
 τοῖς γὰρ ἱατροῖς οὐκ ἀπὸ νόμων ἢ ἐθῶν γίνεται ἡ ζή-

34 cfr. Ald. p. 78. l. 13.

τησις, ἀλλ' ἀπὸ τῆς φύσεως καὶ τῶν τοιούτων. Τί δέ
 ἐστὶ τὸ ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις κειμένων νόμων ἢ ἐθῶν;
 ἵνα μὴ Ἀττικὸν ζήτημα μελετῶν Λακωνικοῖς νόμοις χρή-
 σῃ ἢ τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τοῖς παρ' ἐκάστοις χρῆσθαι. Δια-
 5 τί εἶπε νόμων ἢ ἐθῶν; ἢ βουλόμενος τὴν ῥητορικὴν ἀρ-
 χαιοτάτην οὖσαν δεῖξαι· πρὸ γὰρ τῶν νόμων τὰ ἔθνη αἰ
 μετὰ ταῦτα ἐγγράφως κυρωθέντα νόμοι γεγόνασιν. εἰ
 γὰρ ἔλεγεν „ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις νόμων“, νεωτέραν ἐδεί-
 κνυσεν αὐτὴν, οἱ γὰρ νόμοι νεωστὶ τεθέντες ἦσαν· ἢ
 10 βουλόμενος αὐτὴν ὥσπερ τὴν ἰατρικὴν κοινὴν ἀποδείξαι,
 οἱ γὰρ βάρβαροι αὖ νόμοις κέχρηνται, ἀλλ' ἔθουσιν· τοῦ-
 το οὖν βουλόμενος δεῖξαι, ὅτι δύναται καὶ παρὰ βαρ-
 βάροις τὴν ἑαυτῆς ἐνδείξασθαι δύναμιν ἢ ῥητορικὴν, ἐν
 οἷς οὐ νόμοι ἀλλ' ἔθνη εἰσὶ τὰ πολιτευόμενα, ἢ ἐπειδὴ
 15 πολλάκις οἱ ῥήτορες τὸ ἔθος ἀντὶ νόμου παραλαμβά-
 νουσιν, ὡς ὁ Δημοσθένης· „φῆσει ³⁵ τοίνυν τοῦτον τὸν
 τρόπον ἀπάσας εἰληφέναι τὰς βουλὰς.“ καὶ ἐν τῷ περὶ
 τοῦ στεφάνου· „πρῶτον μὲν γὰρ Ναυσικλῆς, ἐφ' οἷς ἐκ
 τῶν ἰδίων προεῖτο ³⁶, πολλάκις ἐστεφάνωνται.“ ἢ ὅτι ἐν
 20 τῇ πραγματικῇ τὸ ἔθος τὴν τοῦ νόμου χρεῖαν ἀναπληροῖ·
 διὰ εἶπε νόμων ἢ ἐθῶν. Ζητεῖται δὲ ἐν τῷ ὄρω πρῶτα
 δύο ταῦτα· τίνος χάριν φησὶ τὴν ἀμφισβήτησιν ἐπὶ μέ-
 ρους εἶναι, καίτοι πολλάκις φαίνονται καθολικὰ οἱ ῥή-
 τορες ἀποφηνάμενοι· ὡς τὸ, „οὐκ ἔστιν ἀδικοῦντα καὶ
 25 ἐπιορκοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσα-
 σθαι.“ ³⁷ καὶ τὰ· πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις
 ἐστὶ τοῦ βίου θάνατος, καὶ ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν κα-
 θεύρξας τηρεῖ.“ ³⁸ καὶ παρ' Αἰσχίνῃ· „οὐδεὶς γὰρ πά-
 ποτε πλοῦτος τρόπου πανηροῦ περιεγένετο.“ ³⁹ καὶ τὸ,

35 Cod. φησὶ, scripsi φήσει, ut est apud Dem. contr. An-
 drotion. p. 595. 36 Cod. προσεῖτο. Dem. p. 264. προεῖτο.

37 Olynth. II. p. 20. 38 pro cor. p. 258. 39 contra Ctes.
 p. 441. Bekk.

„εἰρήνη γὰρ ἀργίαν οὐ τρέφει,“⁴⁰ καίτοι τοιαῦτα πάντα καθολικά ἐστι, καὶ οὐ τῷδε μὲν ἀρμόζοντα, τῷδε δὲ οὐ. Λύομεν οὖν τοῦτο λέγοντες, ὅτι οὐχ ἡ ἀμφισβήτησις ἐστὶν αὐτῷ ἐνταῦθα καθολική· εἰ γὰρ προέκειτο τῷ Δημοσθένει ζητεῖν, πότερον οἱ ἐπιποροῦντες κινδυνεύουσιν ἢ οὐ, γενική ἢν ἡ ἀμφισβήτησις· καὶ εἰ προέκειτο, πότερον φυσική ἐστὶν ἡ πονηρία ἢ δυναμένη μεταβάλλεσθαι τῷ Αἰσχίνῃ, γενική ἢν ἡ ἀμφισβήτησις. Καὶ εἰ προέκειτο, πότερον τόδε τοιῶσδε, νῦν δὲ ἕκαστος μὲν τούτων ἰδίαν ἔχει τὴν ἀμφισβήτησιν, καὶ ἐκ τῶν γενικῶν κατασκευάζεται. Κατασκευάζων γὰρ, ὅτι ἀσθενὴς ὁ Φίλιππος ἐκ τοῦ γενικοῦ τὴν κατασκευὴν εἴληφεν· ὅτι πᾶς ἐπιπορκῶν ἀσθενὴς, ὁ Φίλιππος ἐπιπορκεῖ, ἀσθενὴς ἄρα Φίλιππος. Καὶ ζητῶν ἀποδειξαι, ὅτι καλῶς συν-
 βούλευσεν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχεσθαι, προσέθηκεν, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος θνητὸς, δεῖ οὖν ὑπὲρ ἀρετῆς ἐθέλειν ἀποθάνειν· καὶ ὁ Αἰσχίνης ζητῶν, ὅτι πονηρὸς ὁ Δημοσθένης, προσέθηκεν, ὅτι καὶ πλουτήσας τὴν αὐτὴν ἔσχε γνώμην, καὶ οὐ διήλλαξεν ἡ περιουσία τὸν τρόπον· ὥστε ἀκριβῶς ἔχει ὁ ὅρος, ὅτι ἡ ἀμφισβήτησις τῶν ῥητορικῶν ἐπὶ μέ-
 20 ρους ἐστί· ταῦτα γὰρ οὐ περὶ ἀμφισβητήσεώς ἐστι· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τοῦτο· τὸ δὲ δευτέρον φάμεν, ὅτι ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις νόμων ἢ ἐθῶν ἐστὶν ἡ ἀμφισβήτησις· πῶς φαίνεται ὁ Δημοσθένης τῶν Λοκρῶν τε μεμνημένος νόμου⁴¹ καὶ λέγων, ὅτι Λακεδαιμόνιοι καὶ Θηβαῖοι 25 οὐδενὶ τῶν παρ' αὐτοῖς διδόασιν τοιαύτας δωρεάς,⁴² καίτοι ταῦτα οὐκ ἐξ Ἀττικῶν νομίμων ἐστί· καὶ τοῦτο μὲν αἰτιῶνται τινες· ἡ δὲ λύσις αὕτη, ὅτι οὐχ ἡ ζήτησις αὐτῶν ἐστὶ περὶ τῶν ξενικῶν νόμων, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν Ἀττικῶν ἢ κατασκευῇ καὶ ἀμφισβήτησις εἴληπται, πρὸς 30 πίστιν δὲ καὶ ἀπόδειξιν τὰ ξένα νόμιμα· εἰ μὲν γὰρ

40 Aesch. de fals. leg. p. 369. Bekk. 41 contr. Timocr. p. 744. 42 in Lept. p. 459.

τούτῳ ἦν αὐτῷ τὸ ζητούμενον, ὅτι Τιμοκράτης οὐκ ἐν
 βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖ, ἐκ τῶν Λοκρῶν
 νόμων ἦν ἡ ἀμφισβήτησις· καὶ εἰ τοῦτο ἦν ἐν τῷ πρὸς
 Λεπτίνην, ὅτι τὸ τῶν ἐφόρων καὶ τῶν γερόντων τάγμα
 5 συγγίνεται παρ' αὐτοῖς ἐκ τῶν Λακωνικῶν νομίμων ἡ
 ἀμφισβήτησις· ἀλλ' ἡ ζήτησις ἐστὶ καὶ ἡ ἀμφισβήτησις,
 εἰ χρηστός ὁ Τιμοκράτους νόμος· ὁ δὲ μεμφόμενος τὴν
 ἐτοιμότητα τοῦ νομοθετεῖν καὶ τὴν εὐχέριαν ἐμνημόνευ-
 σε τοῦ Λοκρῶν νόμου· ὅτι φοβερόν ἐστι παρ' αὐτοῖς τί
 10 νομοθετεῖν, διὸ καὶ χρηστοῖς ἀεὶ νόμοις χρῶνται· καίτοι
 αὐτὸς ὁ μεμφόμενος τὸν Λεπτίνην ὡς ἀφελόμενον τὰς
 δωρεὰς τῶν εὐεργετῶν εἶπεν, ὅτι οἱ ἀλλαχοῦ πολῖται καὶ
 μείζους παρέχουσι τῆς ἀτελείας δωρεὰς, καὶ τοὺς εὐερ-
 γέτας τῶν ιδιωτῶν δεσπότας καθιστῶσι. Περὶ τοῦ
 15 νομισθέντος δικαίου ἢ καλοῦ ἢ συμφέροντος·
 νομισθέντος μὲν οὖν λέγει τοῦ νόμῳ τεθέντος καὶ κυ-
 ρωθέντος· οὐ γὰρ τὸ ὄντως δίκαιον ζητοῦμεν, ἀλλ' ὅπερ
 ἂν ὁ νόμος ὀρίξῃ δίκαιον· ποῦ γὰρ ἂν τις φαίῃ φύσει
 δίκαιον εἶναι τὸ ξενηλασίαν γίνεσθαι ἢ τὸ μετοίκιον δι-
 20 δόναι τοὺς ξένους, ἢ πωλεῖσθαι τοὺς ἀποστατοῦντας
 τῶν ξένων· ἀλλ' ἐπειδὴ νόμῳ κεκύρωται, μελετῶντες
 ἐξετάζομεν αὐτὸ ὡς δίκαιον· τὸ δὲ νομισθέντος, νόμῳ
 ὀρισθέντος· καλοῦ ἢ δικαίου ἢ συμφέροντος·
 τρεῖς εἰσὶν αἱ πρῶται παντὸς πράγματις ζητήσεις, ὑπαρ-
 25 ξις, ιδιότης, ποιότης, καὶ ἡ μὲν ὑπαρξις ποιεῖ τὸν στο-
 χασμὸν, ἡ δὲ ιδιότης τὸν ὅρον, ἡ δὲ ποιότης τὰς λοι-
 πὰς στάσεις· ἐν γὰρ τῷ στοχασμῷ αὐτὸ τοῦτο, εἰ ὑπῆρ-
 ξεν ἢ εἰ ὑπάρξει ζητοῦμεν, ἐν δὲ τῷ ὅρῳ τὸ ἴδιον τοῦ
 πράγματος, ὅπως τὸ ὄνομα ὀρισθῇ τοῦ πραχθέντος·
 30 αἱ δὲ λοιπαὶ στάσεις ἔχουσι τὴν ποιότητα. Ἐζήτηται
 οὖν ἐνταῦθα, πῶς φησὶν τὴν ἀμφισβήτησιν εἶναι περὶ
 δικαίου ἢ καλοῦ ἢ συμφέροντος· τὸ γὰρ δίκαιον τῆς
 ποιότητός ἐστιν ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον, καὶ τὸ καλὸν ἢ

κακὸν πάλιν ὁμοίως τῆς ποιότητος· καὶ εἰ συμφέρον ἢ
 ἄσύμφορον τῆς ποιότητος· ἐξέπεσεν οὖν ὁ στοχασμός
 καὶ ὁ ὅρος· οὐδεμία γὰρ τούτων τῶν στάσεων περὶ δι-
 καίου ἢ καλοῦ ἢ συμφέροντος ζήτησις, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ
 στοχασμῷ περὶ ὑπάρξεως, ἐν δὲ τῷ ὅρῳ περὶ τῆς ιδιό- 5
 τητος· οὐ γὰρ ζητοῦμεν, εἰ πονηρὸν ἢ καλὸν τὸ τυπτῆ-
 σαι Δημοσθένην, ἀλλ' εἰ τὸ τυπτῆσαι Δημοσθένην ἴδιον
 τοῦ κληθῆναι δημόσιον ἀδίκημα· καὶ ἐν τῷ στοχασμῷ
 οὐ ζητοῦμεν, εἰ πονηρὸν ἢ ἀγαθὸν ἢ τυραννίς, ὡμολό-
 γηται γὰρ, ἀλλ' εἰ τὸ ἀφορᾶν σημειῶν ἐστι τοῦ ἐθέ- 10
 λειν τυραννῆσαι· λέγων οὖν αὐτὸς περὶ μόνου εἶναι τὴν
 ἀμφισβήτησιν καλοῦ ἢ δικαίου ἢ συμφέροντος, περὶ τῆς
 ποιότητος μόνης λέγει τὴν ἀμφισβήτησιν τοῦ πολιτικοῦ
 ζητήματος, καὶ ἀνάγκη ἀναντιρρήτως, ἢ μὴ εἶναι στά-
 σεις τὸν στοχασμὸν καὶ τὸν ὅρον, ἢ οὐσας ἐκτὸς εἶναι 15
 τοῦ ὅρου τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος, καὶ οὕτως αὐτῆς
 τυγχάνειν τὸν ὅρον· καὶ τὸ μὲν ζήτημα τοῦτο· διαφο-
 ρους δὲ λύσεις ἐπενοήσαμεν εἰς αὐτό· καὶ οἱ μὲν λέγου-
 σιν, ὅτι τὰ τρία εἶδη τῆς ῥητορικῆς ἐν ἐνὶ περιλαμβά-
 νει, καλὸν μὲν τὸ ἐγκωμιαστικόν, δίκαιον δὲ τὸ δικα- 20
 νικόν, συμφέρον δὲ τὸ συμβουλευτικόν, ἢ ὅτι τὰ τῆς
 πραγματικῆς κεφάλαια λέγει· ἐπειδὴ γὰρ εἰς δύο μεμέ-
 ρισται τὰ πράγματα, εἰς παρεληλυθότα καὶ μέλλοντα,
 καὶ ὁ μὲν παρεληλυθὼς πάσας ἔχει τὰς στάσεις, ὁ δὲ
 μέλλον τὴν πραγματικὴν προέκρινε καὶ τὰ αὐτῆς τίθη- 25
 σι κεφάλαια, ἢ ὅτι καλὸν λέγει τὰς λογικὰς στάσεις,
 δίκαιον δὲ τὰς νομικὰς, συμφέρον δὲ τὴν πραγματικὴν,
 καὶ ἐν τούτῳ πάσας συλλαμβάνει τὰς στάσεις, ἢ ὅτι
 ταῦτα τελικὰ ὄντα κεφάλαια ἀναντιρρήτως ἐν πάσῃ στά- 30
 σει ἐμπίπτει· τούτων οὖν ἐμνημόνευσεν τῶν ἀναντιρρή-
 τως ἐμπιπτόντων, ἢ ὅτι ἐν πάσῃ στάσει ὁ σκοπὸς μετὰ
 τὰ ἴδια κεφάλαια, καὶ εἰς ταῦτα ὁρᾷ, τὸ δίκαιον κολασθῆ-
 ναι τόνδε τινά, ἢ συμφέρον ἢ καλὸν ἀφεθῆναι· διὰ ταῦ-

τὰ οὖν περὶ τούτων μόνον διέλαβε τῶν κεφαλαίων· αὐ-
 ται δὲ αἱ ἀπολογίαι πιθαναὶ μὲν, οὐκ ἀληθεῖς δὲ, καὶ
 ἐφεξῆς ἴδωμεν πάσας. Οἱ μὲν οὖν λέγοντες, ὅτι περὶ
 τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς διαλαμβάνει, λελήθασιν
 5 ἑαυτοὺς τὸ μέγιστον ἀγνοοῦντες, ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτῶν οὐ
 περὶ ὅρου ῥητορικῆς ἐστίν, ἧς εἶδη ταῦτα, ἀλλὰ περὶ πο-
 λιτικοῦ ζητήματος· καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι ἐγκώμιον οὐ ζή-
 τημά ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον ὁμολογούμενον ἀγαθόν. Εἰ
 δὲ λέγουσιν, ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ καλοῦ, ἐν οἷς φασιν
 10 αὐτὸν σημαίνειν τὸ πανηγυρικόν, ἀγνοοῦντες τὴν φύσιν
 τοῦ πανηγυρικοῦ καὶ τὸν ὅρον ἀγνοοῦσιν· ἡ μὲν γὰρ
 φύσις οὐκ ἀμφισβήτησιν οἶδεν, ἀλλ' ἐπαινον καὶ αὔξησιν
 τῶν προσόντων τινὶ ἀγαθῶν ἐν τῷ πανηγυρικῷ γιγνομέ-
 νην· ὁ τε ὅρος τοῦ ἐγκωμίου αὔξησις ἐστὶ τῶν ὁμολογου-
 15 μένων ἀγαθῶν· ὁμολόγηται τοίνυν, ὅτι οὐ περὶ τῶν
 τριῶν εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς διαλαμβάνει, τί γὰρ ἂν καὶ
 βουλόμενος διέλαβεν ὁ εἰπὼν ἐν τοῖς ἀνωτέροις, „λέγω δὲ
 οὐ τῆς ἀπὸ τῶν γενῶν εἰς εἶδη καὶ ἀπὸ τῶν ὅλων εἰς μέ-
 ρη“· ταῦτα δὲ εἶδη ἦτοι ὅλα ἐστὶ τῆς ῥητορικῆς, περὶ ὧν
 20 ἀρνεῖται παντελῶς τὸ λέγειν· οἱ δὲ λέγοντες, ὅτι περὶ τῆς
 τῶν κεφαλαίων τῆς πραγματικῆς διαιρέσεως διαλαμβάνει,
 εὐθὺς νομίζουσιν, εἰ ὑπολαμβάνουσι μόνον πολιτικὸν εἶ-
 ναι ζήτημα τὴν πραγματικὴν· ἄλλως τε τὸ μέγιστον κε-
 φάλαιον τῆς πραγματικῆς, καὶ δι' οὗ ἡ πᾶσα αὐτῆς ἐστὶ
 25 σύστασις, τὸ νόμιμόν ἐστι, περὶ οὗ μνεῖαν οὐδεμίαν τίθησι.
 Τὸ μὲν γὰρ καλὸν οὐδὲ κεφάλαιόν ἐστὶ τῆς πραγματικῆς,
 ἀλλ' ἐπεισαγόμενον τοῖς κεφαλαίοις, ὅπερ οὐδὲ καλὸν ἀλλ'
 ἔνδοξον καλεῖται· ἄλλως τε οὐδὲ ὡς παράδειγμα αὐτὸ
 εἰσήγαγεν, ὅπερ φασὶν ἀπὸ μέρους αὐτὸν τὸ πᾶν βούλε-
 30 σθαι δηλοῦν· εἰ μὲν γὰρ ἔλεγεν „ὥσανεὶ περὶ τοῦ δικαίου
 ἢ καλοῦ ἢ συμφέροντος“, ἐδόκει μέρος μεμνησθαι
 πρὸς διδασκαλίαν τοῦ παντός, ἀλλ' ὥσπερ τούτων
 οὔσης μόνον τῆς ἀμφισβήτησεως οὕτως ἀπεφάνετο· οὐκ
 ἂν

ἂν οὖν οὐδὲ περὶ τῆς πραγματικῆς λέγων εἴη· οἱ δὲ
 λέγοντες, ὅτι τὰ γένη τῶν στάσεων ἀγνοοῦσιν ἐμπίπτου-
 σαν τὴν μετάληψιν· αὕτη γὰρ ἔξωθεν ἐστὶ περὶ εἰσαγω-
 γῆς ἔχουσα τὴν ζητήσιν· ἐν γὰρ μεταλήψει περὶ οὐδενὸς
 τούτων ζητήσις ἐστίν, οὔτε περὶ ὑπάρξεως, οὔτε περὶ ἰδι- 5
 ότητος, οὔτε περὶ ποιότητος, εἰς ἃ ταῦτα ἀναφέρεται,
 ἀλλ' εἰσακτέον ὅλως τὸν ἀγῶνα, ἄλλως τε καὶ δεχώμεθα
 τὰ γένη τῶν στάσεων αὐτὸν λέγειν, ὑπ' οὐδενὸς τούτων
 ὁ στοχασμὸς, οὐδὲ ὁ ὅρος ἀνάγεται, ἀλλ' ἐν ποιότητι εἰ-
 σιν αἱ τμήσεις τῶν γενῶν, οὐδὲ αὕτη οὖν ἡ ἀπολογία εὖ 10
 ἔχει· οἱ δὲ λέγοντες, ὅτι τὰ τελικὰ κεφάλαια ἐν πάσαις
 στάσεσιν εὐρεθῆσονται, ἡγνόησαν, ὅτι ποτὲ ἐστὶ τελικὰ,
 ταῦτα γὰρ οὐκ ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐστίν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπι-
 λόγοις, τὰ δὲ ζητήματα τῶν ἀγώνων εἰσὶν· πῶς ὁ ἀφείς,
 ὁ ἐπαγγελλάμενος διαίρεσιν ζητημάτων εἰπεῖν τοὺς ἀγῶ- 15
 νας τῶν ἐπιλόγων ἐποιεῖτο τινα μνήμην; Πρὸς δὲ τὸ φυ-
 σικῶς ταῦτα τὰ κεφάλαια ἐμπίπτειν ἐν πάσαις στάσεσιν
 ἔροῦμεν, ὅτι οὐκ ἔννοιαί τὰ ζητήματα, οὐδὲ στάσεις ποι-
 οῦσιν, ἀλλὰ ἰδικαὶ κατασκευαὶ, καὶ ταῦτα ἐν τοῖς προλε-
 γομένοις ἰκανῶς ἀπεδείξαμεν, ἐν οἷς ἐλέγομεν „οὐδέ τι 20
 ἐπαίνου ἐμπίπτει ἐν τοῖς ζητήμασι, τοῦτο ἤδη καὶ ἐγκώ-
 μιον ποιεῖ“· καὶ ἐνταῦθα οὐκ εἰ κοιναὶ τινες ἔννοιαί
 ἐμπίπτουσιν, ὅτι καλὸν τὸ κολασθῆναι τόνδε ἢ ἀφεθῆ-
 ναι ἢ τι τῶν τοιούτων ζητημάτων εἰσὶν, ἀλλ' ἔξωθεν
 ἐπεισαγόμενα. τὰ γὰρ ζητούμενα ἀνάγκη περὶ τινος εἶ- 25
 ναι τῶν τριῶν, ὑπάρξεώς φημι, ιδιότητος, ποιότητος.
 Λεῖπεται τοίνυν ἐπταῖσθαι τὸν ὅρον, καὶ ἐκ προσθήκης
 μόνης ἰᾶσθαι δύνασθαι· ἡ δὲ προσθήκη αὕτη ἀμφισβή-
 τησις λογικὴ ἐπὶ μέρους ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις νόμων ἢ
 ἐθῶν περὶ ὑπάρξεως καὶ ιδιότητος καὶ ποιότητος καὶ τοῦ 30
 νομισθέντος καλοῦ ἢ δικαίου ἢ συμφέροντος· οὕτως γὰρ

35 Cod. οὐκείν.

ἂν αἱ πᾶσαι συμπεριλαμβάνοντο στάσεις· εἰ δέ τις ζητεῖ
 τὴν μετάληψιν, ἐροῦμεν, ὅτι ἡ μετάληψις ἐκ τῶν λογικῶν
 καὶ νομικῶν συνίσταται· αὗται δὲ ἐμπίπτουσιν ἐν τῇ
 ποιότητι, ἣ ἐστὶ μνήμη ποιότητος, καὶ αὐτὴ ἡ φύσις αὐ-
 5 τῆς καὶ ἡ ὕλη ἔγκειται ἐν τῇ ποιότητι, εἰ καὶ μὴ ὁ σκο-
 πὸς τοῦ λόγου καὶ αὐτῇ ἂν ἐμπεριλαμβάνοντο. Ἄνω δὲ
 ἐπειδὴ περὶ γενῶν ἦν μόνων ὁ λόγος, ὥς αὐτοὶ φασιν,
 ἐξέπιπτεν· ἐνταῦθα δὲ, ἐπειδὴ περὶ σκοποῦ συμπεριλαμ-
 βάνεται, ἐνθα γὰρ γένη ἐστὶ τὰ ὀριζόμενα, οὐδὲν τῶν
 10 ἐπεισαγομένων κατὰ συμπλοκὴν συμπεριλαμβάνεται· ἐν
 οἷς δὲ ὁ σκοπὸς τῆς φύσεως τῆς ποιότητός ἐστι, πάντα
 τὰ ἐκ ποιότητος καὶ φύσεως συμπεριλαμβάνεται.

Ἡ καὶ πάντων ἅμα ἢ καὶ τινῶν· τοῦτο μεγί-
 στην ἔχει καὶ οὐ τὴν τυχοῦσαν ἔχει τὴν ζήτησιν· πῶς γὰρ
 15 δύναται πάντων ἅμα εἶναι ζήτησις; εἰ γὰρ ἔστιν ὅτε
 πάντων ἅμα ζήτησις γίνεται, πᾶσαι αἱ στάσεις μία ἂν
 εἴη στάσις, καὶ εἰ τινῶν ἐν ἐνὶ ζητήματι πλείους εὑρεθή-
 σονται στάσεις, τί οἷν βουλόμενος προσέθηκε, πλὴν εἰ
 μήτε πταῖσμα· ἴδωμεν δὲ καὶ εἰ τοῦτο ἀπολογίας· οἱ μὲν
 20 οὖν νομίσαντες· αὐτὸν περὶ τῆς πραγματικῆς λέγειν ἐν
 τοῖς ἀνωτέροις, κἀνταῦθα τῷ πταίσματι ἠκολούθησαν·
 λέγουσι γὰρ, ὅτι ἡ πραγματικὴ ἐνίστε καὶ δὲ ἐνὸς καὶ
 διὰ πλειόνων μελετᾶται κεφαλαίων· τοῦτο οὖν ἐστὶ τὸ
 „καὶ πάντων ἅμα ἢ τινῶν“· εἰ δὲ λέγουσιν, ὅτι διὰ τὴν
 25 μετάληψιν τὴν ἔγγραφον ἐστὶν αὐτῷ ὁ λόγος, ὅτι οὐδέ-
 ποτε μόνῃ μελετᾶται, ἀλλ’ ἕτερον ἐπαναφνόμενον ἔχει
 ζήτημα τῇ παραγραφῇ τὸ τῆς εὐθυδικίας· οἱ δὲ λέγοντες,
 ὅτι ὥς περὶ γενῶν ἄνω στάσεων διαλαμβάνει ἐνταῦθα, οἱ
 δὲ τὴν ἐπιπλοκὴν καὶ τὴν συγγένειαν τῶν στάσεων, ὅτι
 30 πολλάκις πραγματικὴ κατὰ στοχασμὸν εὐρίσκεται, καὶ
 ἐνίστε πραγματικὴ κατὰ ἀντινομίαν· ὁ πατήρ ὁ τὸν νί-
 ὄν τυραννοῦντα ἀνελὼν καὶ ἀξιῶν μὴ γράφεσθαι μετὰ
 τοῦ σχήματος, νόμου τοῦτο κελεύοντος, καὶ τῆς κατὰ

στοχασμόν, οἱ βουλόμενοί τῶν πολιορκουμένων τὰς πύλας
 ἐξαίφνης ἀνοιξάντων· καὶ ἔτεροι δὲ εἰσι πολλαὶ στάσεων
 ἐπιπλοκαί· ἥ ὅτι ἐν τοῖς στοχασμοῖς στάσεις περὶ κεφά-
 λαια γίνονται, ὥσπερ ὁ Δημοσθένης, ὁ τὸν¹ παραπρε-
 σβείας μελετῶν ἀντιθέσεις μεταστατικὰς καὶ ἀντιστατι- 5
 κὰς καὶ ἀντεγκληματικὰς τιθεῖς· ἔτι δὲ ἡ ἀντίληψις τὸ
 κεφάλαιον, καὶ ἡ μετάληψις γὰρ αὐτῷ τυγχάνει οὕσα,²
 καὶ ταῦτα οὐκ ἀεὶ πάντα ἐμπίπτει, ἀλλ' ἐνίοτε ἐκλείπου-
 σί τινα, ὡς ἡ ἀντίληψις καὶ ἡ μετάληψις, ὅταν μὴ ἀφ'
 ὧν αὐτὸς τις ποιήσας ἡ κριδὶς, καὶ ὅταν ἀτελής, ἡ ἀπὸ 10
 τῶν πραγμάτων πᾶσθαι, αἱ τε νομικαὶ καὶ λογικαί, ἐμπί-
 πτουσιν· ὅταν δὲ ἀπὸ ῥητοῦ ἢ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους,
 ἀντιθετικαὶ μὲν οὐκ εὐρεθῇσονται, νομικαὶ δέ· ὅταν δὲ
 ἀπὸ πραγμάτων, τὸ ἐναντίον ἑτέρα ἀπολογία, ὅτι μετὰ
 τὸν στοχασμόν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ στάσεις τοῖς ἀλλήλων 15
 κεφαλαίοις μελετῶνται κατὰ τὴν τάξιν μόνον ἐναλλαγῆς
 τινος προεργινομένης. Τί οὖν ἐστὶ καὶ πάντων ἅμα καὶ
 τινῶν; τὸ ἐνίοτε ἄλλα πολλὰ ἐμπίπτειν κεφάλαια, ἢ αἱ
 ἀντιθετικαὶ στάσεις τέσσαρες οὕσαι δι' ἀλλήλων μελε-
 τῶνται, ἢ ὅτι αἱ κατασκευαὶ ἀεὶ τῶν στάσεων κοιταὶ εἰ- 20
 σι· καὶ εἰ καὶ μὴ κεφάλαια εὐρίσκονται, ἀλλ' οὖν ἐννοιαὶ
 ἐχόμεναι ἀλλήλων ἐμπίπτουσιν· ἢ ὅτι ἡ πραγματικὴ τὸ
 μὲν δίκαιον ἔχει διὰ τῶν ἀντιθετικῶν μελετῶμενον, τὸ
 δὲ νόμιμον διὰ τῶν νομίμων, τὸ δὲ συμφέρον στοχαστι-
 κῶς· καὶ τούτου παράδειγμα ὁ Δημοσθένης ἐν τοῖς κα- 25
 τὰ Ἀνδροτιώωνος καὶ ἀντιληπτικὸν ἀντιτεθεικῶς κεφά-
 λαιον. „Φήσιν³ τοῖνυν τοῦτον τὸν τρόπον πάσας εἰλη-
 φέναι τὰς βουλάς“, καὶ λύσεις μεταληπτικῶς, „οὐ γὰρ ἐστὶ
 πώποτε μνήμη, ὡς κατὰ τοὺς νόμους ἐπράχθη“, καὶ τὴν
 πρὸ αὐτοῦ ἀντιτιθήσιν⁴ κατὰ ἀντινομίαν ἐργασίαν, ὅταν 30
 λέγῃ· „ὁ νόμος φησὶ, τῇ βουλῇ μὴ ἐξεῖναι μὴ ποιησαμέ-

1 Cod. ὅταν. 2 Cod. τυγχάνουσα. 3 Cod. φησὶ, ut
 supra p. 28. 4 Cod. ἀντίθεσιν.

νη⁵ τὰς τριήρεις αἰτῆσαι τὴν δωρεάν“, τοῦτο γὰρ ἀντι-
 νομία ἐστὶν· καὶ λύσας αὐτὸ κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν,
 „ἐγὼ δὲ αὖ τοῦναντίον ἡγοῦμαι περὶ τούτων δεῖν τὰ προ-
 βουλευμάχα ἐκφέρειν μόνον, περὶ ὧν κελύουσιν οἱ νόμοι“.
 5 καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς συλλογισμὸν τέλειον ἐργασάμενος, ἐν
 οἷς ἀποδείκνυσιν, ὅτι τὸ ξρωτῆσαι ταυτόν ἐστι τῷ αἰτῆ-
 δαι, λέγων, καίτοι τοὺς μὴ αἰτοῦντας μὴδὲ αἰτεῖν ἀξι-
 οῦντας οὐδὲ ἐπερωτᾶν προσήκει τὴν ἀρχήν· ὅτι δὲ τὸ
 συμφέρον στοχαστικῶς ἐξετάζεται, καὶ εὐηθες ἂν εἴη δει-
 10 κύναι· ὅταν γὰρ ὁ Δημοσθένης λέγῃ⁶, „ἀλλ’ ὧ ταν οὐ
 βουλήσεται“, τοῦτο ὁμολογουμένως στοχασμός ἐστι· καὶ
 ὅταν παρὰλληλα τιθεῖς λέγῃ, „ὅτι σωζομένων μὲν Ὀλυν-
 θίων ἐν Μακεδονίᾳ ἔσται ὁ πόλεμος, φθιέρομένων δὲ
 τίς αὐτὸν κωλύει δεῦρο βαδίζειν; Θηβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν
 15 εἰπεῖν ἢ, καὶ συνεισβαλοῦσιν“,⁷ ἀκριβέστατα στοχαστι-
 κῶς κατασκευάζει· καὶ ὅταν λέγῃ,⁸ „ὥς ἄδεια τεθήσεται
 τοῦ παρανομεῖν“, ὥς ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους λέγει·
 „εἰ μὲν γὰρ μὴδεῖς ἦν, ὃς ἡμελλεν ὁμοίως τῶν ὑμετέρων⁹
 νόμων καταφρονήσας τὰ αὐτὰ γράφειν, ἥττον ἂν ἦν δει-
 20 νόν· νῦν δὲ ὄντων οὐκ ὀλίγων“· ταῦτα πάντα στοχαστι-
 κῶς ἐξετάζεται, ἀρίστη οὖν ἂν εἴη αὕτη ἢ ἀπολογία.
 Ἔτι δὲ καὶ τοῦτο προστιθέμενον λύσει τὴν πᾶσαν ἀμφι-
 σβήτησιν, ὅτι ὁμολογουμένως οὐ περὶ στάσεων ἐνταῦθα
 διαλαμβάνει, ἀλλὰ περὶ τοῦ παντὸς γένους ἐστὶ τοῦ πο-
 25 λιτικοῦ ζητήματος. Ὁμολόγηται δὲ, ὅτι ἐν τῷ πολιτικῷ
 ζητήματι εἰσὶ τινες κατὰ συμπλοκὴν στάσεις καὶ ἀπλαῖ,
 ὥς ἐν τῷ στοχασμῷ καὶ ὄρω καὶ ἐν ἀντιλήψει· τοῦτο οὖν

5 Cod. ποιησαμένης. Dem. contra Androt. p. 595. ποιησα-
 μένη. 6 Olynth. I. p. 16. 7 Cod. συνεισβάλλουσιν. Dem.
 Olynth. I. p. 16. συνεισβαλοῦσιν. 8 Contr. Aristocr. p. 652.
 τοῖς ἀδικεῖν βουλευσομένοις αὐθις ὑμᾶς ἄδειαν δώσετε. 9 Dem.
 contra Aristocr. p. 652. τῶν συμφερόντων ὑμῖν ὀλιγορήσας γρά-
 φειν, ἴσως ἂν ἥττον ἦν δεινόν.

ἠθέλησε σημᾶναι, ὅτι πολλάκις ἐν αὐτῷ καὶ πλείους εἰσὶ
 ζητήσεις. Τὸ γὰρ ὡς ἀληθῶς καλὸν ἢ συμφέρον ἢ τὰ
 τοιαῦτα ζητεῖν οὐ ῥητορικῆς, αὐτὸς γὰρ ἐξηγήσατο, ὅ
 ποτὲ ἐστὶ τὸ νομισθέν, διδάσκων, ὅτι οὐ περὶ τοῦ ὄντως
 ἀληθῶς δικαίου ζητοῖμεν, τοῦτο γὰρ φιλοσοφίας ἔργον, ⁶
 καὶ ἱκανῶς ἡμῖν ἔχει ἡ ἐξήγησις τοῦ ὅρου τοῦ πολιτικοῦ
 ζητήματος· τὴν δὲ ἀμφισβήτησιν ταύτην ἀνάγκη περὶ τὰ
 πρόσωπα γίνεσθαι καὶ πράγματα. Ἀκόλουθός ἐντεῦθεν
 ἡ ζήτησις τῆς ὕλης τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος· προσῥῶ-
 θεΐσης γὰρ ἦτοι ἀποδειχθείσης ἐν τῷ προοιμίῳ, ὡς ἐστὶ ¹⁰
 τέχνη ἢ ῥητορικῆ, καὶ προτεθέντος τοῦ σκοποῦ καὶ ἐπ’
 αὐτῷ διδασκαλίας προσγενομένης τοῦ πολιτικοῦ ζητήμα-
 τος, ἀνάγκη τὴν ὕλην εἰπεῖν, ἀφ’ ἧς ἐργασθήσεται· ἐπει-
 δὴ γὰρ ὁ σκοπὸς αὐτῷ, ὡς αὐτὸς φησιν, περὶ τῆς διαι-
 ρεσέως ἐστὶ τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος, τοῦτο δὲ ἐστὶ περὶ ¹⁵
 τῆς ἐργασίας, ἀναγκαῖον ἦν, ἀφ’ ὧν κατασκευάζεται λε-
 γειν, ἵνα τὴν ἐργασίαν διδάξῃ· τί οὖν φησιν, ὅτι τὴν
 ἀμφισβήτησιν ταύτην τὴν λογικὴν τὴν ἐπὶ μέρους καὶ
 περὶ τοῦ νομισθέντος δικαίου ἢ καλοῦ ἢ συμφέροντος
 ἦν ἐν τῷ ὅρῳ προέταξεν, ἀνάγκη περὶ τε πρόσωπα γίνε- ²⁰
 σθαι καὶ πράγματα. Τί μὲν οὖν βούλεται τὸ, „ἀνάγκη
 γέλοιον ζητῆσαι“; ἀναντιρῶντον γὰρ, ὅτι λογικῆς οὐσης
 τῆς ἀμφισβήτησεως ἀναγκαίως ἢ πρόσωπα ἢ πράγματα
 ἡμελλεν αὐτὴν ποιεῖν, τί γὰρ δεῖ ἕτερον; λέγει οὖν ἐπ’ αὐ-
 γων· „πλείστη δὴπον διαφορὰ, τουτέστι προσώπων πρὸς ²⁵
 πρόσωπα καὶ πραγμάτων πρὸς πράγματα“· ἀλλ’ οὐ
 ταύτην λέγειν, ἀλλὰ τὴν τοῦ γένους ἐκατέρου διαφορὰν
 λέγει· ἐξ ὧν δὲ ἐν τοῖς ἐπαγομένοις διακρίνει προσώπων
 τε διαφορὰν τιθεὶς καὶ ἰδίᾳ πραγμάτων, καὶ ἀφ’ ὧν
 προστίθουσιν· „ἦν τοῖς ἐπιγνοῦσι ῥᾶδιον τὰς διαιρέσεις ³⁰
 ἤδη ποιεῖσθαι τὰς εἰς τὰ λεγόμενα κεφάλαια“· ἐνὶ τοῖ-
 νυν λόγῳ τὰς στάσεις ἡμᾶς πάσας διδάσκει, διδάσκων
 ζητεῖν καὶ φυλάττειν τὰς τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων

διαφοράς, καὶ ὅτι οὐκ εἰκῇ αὐτῷ τοῦτο εἴρηται, σκο-
 πήσομεν πρῶτον, ὅσον ἡ τῶν πραγμάτων ἰσχύει διαφο-
 ρά. Ἐὰν γὰρ ὀρίσωμεν, πορνοβοσκὸς δέκα νέους κω-
 μάζοντας ἀνείλεν, ἀσύστατόν ἐστιν ὁμολογουμένως· τὸ
 5 πρόσωπον δὲ ἀμείβων καὶ εἰπὼν „ἡ στρατηγὸς ἡ φιλό-
 σοφος ἡ ἀριστεύς, ἡ τῶν ἐπαινουμένων προσώπων“ πε-
 ποίηκε συνεστάναι τὸ ζήτημα· καὶ τὴν στάσιν ἀντέγκλη-
 μα· τὸ γὰρ εὐδόκιμον τοῦ προσώπου δύναται τοῖς τὰ
 αἰσχρὰ πράττουσιν ἀντεγκαλεῖν τὸ δικαίως ἐφ' οἷς ἡ-
 10 σέλγαινον ἀνηρῆσθαι· ἐπὶ δὲ τοῦ πορνοβοσκοῦ ἡ περὶ τὸ
 πρόσωπον ἀδοξία οὐκ ἔχει τὰ μέμψασθαι τοῖς ἀσελγαί-
 νουσιν· ἐπὶ δὲ πραγμάτων ὁμολογουμένως πλείστη ἦν ἡ
 διαφορά· ὁ γὰρ τὸν πεπόνθοντα αἰτιώμενος ἀντέγκλημα
 ποιεῖ καὶ ἕτερον αἷτιον εἶναι λέγων τοῦ πράγματος με-
 15 τάστασιν, καὶ ὁ ἐπ' ἐξουσίας εἶναι τὸ πραχθὲν ἀντί-
 ληψιν, καὶ ὁ περὶ μέλλοντος ζητῶν πραγματικὴν, καὶ,
 ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγωμεν, ἕκαστόν τι τῶν χρημά-
 των τοῦ πράγματος ἀμειβόμενον ἑτέραν οἶδε γιγνομένην
 τὴν στάσιν· διὰ τοῦτο οὖν προστίθῃσι τὸ „ὅλως εἰ δι-
 20 αῖρεῖσθαι δύναται, διδάσκων, ὥς ἕκαστον τούτων ἀμει-
 βόμενον καὶ ἀσύστατον καὶ συνεστηκὸς ποιεῖ, καὶ ἑτέ-
 ραν δὲ στάσιν ποιῆσαι δύναται.

Τῶν οὖν προσώπων τὰ μὲν οἷά τε ἐστι·
 πρώτη τοίνυν διαίρεσις, τῶν προσώπων τὰ μὲν ἐξετάζεται,
 25 τὰ δὲ οὐ· τὸ δὲ ἐξετάζεται ἀναγκαῖον ζητῆσαι, ὅ τί ποτέ
 ἐστιν· ἐξετάζεται οὐδὲ ἀμφιβάλλεται, ὥς τινες φήθησαν·
 αὐτὸ γὰρ ἀμφιβάλλομεν, εἰ 10 Αἰσχίνης ἐστὶν ὁ κρινόμε-
 νος ἐν τῷ παραπρεσβείας, ἡ Λεπτίνης ἐν τῷ πρὸς Λε-
 πτίνην, ἡ Τιμαρχὸς ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, ἀλλ' ἐξ-
 30 ετάζεσθαι κυρίως ἐνταῦθα ὥς καὶ ἐκ τῶν ἐπαγομένων
 μνύεται, ὅτι τοῦτο βούλεται λέγειν ὁ τεχνικός, „ὕλην

καὶ ἀφορμὴν παρέχει τῷ λόγῳ, ὃ ἐστὶ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ προκειμένου καὶ κρινομένου συντελεῖ. Τόπον δὲ ἄλλως ἐπέχει προσώπου· τὸ ἄλλως ἐξηγήσατο τὸ πρότερον ἀντὶ τοῦ εἰκῇ καὶ οὐδὲν πρὸς τοῦτο λυσιστελοῦν, ὅπερ συντελεῖ τὰ ἐξεταζόμενα· τούτο δὲ ἐστὶ πρὸς 5 τὴν ὕλην τοῦ λόγου καὶ τὴν ἀπόδειξιν· ἐζήτησαν δὲ τινες, τί δήποτε ἔφησε μάτην εἶναι πρόσωπον, καὶ τί δήποτε, εἰ ¹¹ μηδὲν συντελοῦν πρὸς τὴν χρεῖαν τοῦ ζητήματός ἐστιν, ὅμως ἐπάγεται λεγόμενον, ὅτι οὐδὲν ἂν πραχθεῖη πράγμα τι προσώπου χωρὶς, ἀλλὰ δεῖ προὔφεσθηκέναι τὸ 10 ποιοῦν τοῦ γενομένου πράγματος, καὶ φυσικὴν τινα τάξιν ἔχειν τὸ πρῶτον εἶναι τὸ πρόσωπον τοῦ πράγματος· διὰ τοῦτο οὖν, ἐπειδὴ οὐκ ἦν δοκεῖν αὐτῷ ¹² πεπραχθαι, μὴ ὄντος τοῦ δοκοῦντος πεποιηκέναι, εἰ καὶ ὕλην πρὸς τὸν λόγον παρέχει, ἀλλὰ σχῆμα πρὸς τὸ δοκεῖν γεγε- 15 νῆσθαι τὸ πρᾶγμα· τὰ γὰρ παρίστατό ¹³ τις ἐπ' ἐρημίας νεοσφαγεῖ σώματι, ἀπόδειξιν μὲν οὐδ' ἠντιναοῦν παρέχει τοῦ γεγενῆσθαι τὸν φόνον· σχῆμα δὲ τοῦ γεγενῆσθαι αὐτὸν παρέχει· ἐὰν γὰρ εἴπω, ὅτι παρίστατο Δημοσθένους, αἱ ἀποδείξεις ἱκαναί, ὥς θαρρόων τῇ ῥη- 20 τορικῇ δυνάμει, ὥς Νικοδῆμον ἀνελὼν πρότερον, ὥς Ἀρίσταρχον πείσας τῶν ὁμοίων ἐπιθυμητὴν γενέσθαι· ταῦτα οὖν πάντα καὶ τῷ κατηγορῶ συντελοῦντα πρὸς ὕλην ἀποδείξεως τυγχάνει, καὶ τὰ ἐναντία τῷ ἀπολογουμένῳ, ὅτι ὁ τοὺς ¹⁴ αἰχμαλώτους λυσάμενος καὶ τῆς 25 πόλεως κηδόμενος, ὁ δημαγωγίας ἐρῶν, ὁ σώφρονος βίου φροντίσας οὐκ ἂν εἴη εἰκότως τὸν φόνον πεποιηκώς· ὅρα τοίνυν, ὥς ἐνταῦθα μὲν ἐξεταζόμενον τὸ πρόσωπον ὕλην παρέχει, τοῦτο δὲ τι γίνεσθαι ἢ μὴ γίνεσθαι· τὸ δὲ τις ὕλην μὲν οὐδ' ἠντιναοῦν παρέχει· τοῦ 30

11 Cod. τὸ μηδὲν — ὅπως ἐπάγεται, scripsi εἰ — ὅμως.

12 Ald. p. 87. l. 20. 13 Cod. ἴστατο. Ald. p. 88. l. 2. παρίστατο. 14 Cod. τρεῖς. Ald. p. 88. l. 11.

δὲ αὐσιτῆναι τὸ πρᾶγμα ἀφορμή τις καὶ γένεσις καὶ
 σύστασις ἐστίν. Ἐξήτησαν δὲ τινες, τί δήποτε προσ-
 ὧπων καὶ πραγμάτων ἐπαγγειλάμενος εἰπεῖν διαίρεσιν
 προέταξε πρῶτον τὴν τῶν προσώπων; Καὶ λέγομεν, ὅτι
 5 προὔφεσθηκε τὸ ποιοῦν τοῦ ποιουμένου, καὶ φύσει τὰ
 πρόσωπα τῶν πραγμάτων ἐστίν· οὐ γὰρ πραχθεὶς πρᾶ-
 γμα μὴ προὔφεστώτος προσώπου· εἰκότως οὖν περὶ τῆς
 τῶν προσώπων διαίρεσεως πρῶτον διαλαμβάνει. Ἐπειδὴ
 δὲ τὰ ποιοῦντα τῶν γινομένων πρῶτα τυγχάνει, τῶν
 10 δ' αὖ ἐξεταζομένων ἰσχυροτάτην μὲν ἔχει δύναμιν τὰ
 ὥρισμένα καὶ κύρια, ἐπειδὴ περὶ ὕλης ἐστὶν αὐτῷ ὁ λό-
 γος καὶ ἀφορμῶν ἀποδείξεων, ἢ πᾶσα ζήτησις εἰκότως
 ἀπὸ ἰσχυροτέρων ἄρχεται· ἰσχυρότερα δὲ ἐστὶ ταῦτα
 ὕλην τε πλείονα καὶ ἀφορμὰς παρασχεῖν· ποῖα δὲ ἐστίν,
 15 ἅπερ αὐτὸς φησὶν ὥρισμένα καὶ κύρια; τὸ γὰρ κύριον
 ὃ τί ποτέ ἐστι δῆλον· ὥρισμένα δὲ εἰπὼν καὶ τὴν φύ-
 σιν σημαίνει τῶν πραγμάτων καὶ τὴν τέχνην ἀσφαλιζεται·
 τί δὲ ἐστίν, ὃ λέγει; ¹⁵ ἢ μὲν φύσις ὅτι ὥρισμένα λέ-
 γει, ὧν ἐν ταῖς ἱστορίαις ἡ ποιότης παρὲλληται, καὶ
 20 οὔτε προσθεῖναι οὔτε ἀφελεῖν τι τῶν ἐκ τῆς ἱστορίας.
 οἷον οὐκ ἂν εἰποίμεν Σωκράτην ῥήτορα, οὐδὲ Δημο-
 σθένην γενναῖον, ἀλλ' οὐδ' Αἰσχίνην τὴν ἀρχὴν ἀκμά-
 σαντα, ἀλλ' ἀναγκαῖόν ἐστι ταῦτα περὶ τῶν προσώπων
 εἰδέναι, ὅσα παρὰ τῆς ἱστορίας εἰλήφαμεν· ἢ μὲν οὖν
 25 φύσις τοῦ προσώπου τούτου γνωρίζεται, ἢ δὲ τῆς τέ-
 χνης ἀσφάλεια, ὅτι οὔτε προσθεῖναι οὔτε ἀφελεῖν ἐστὶ
 παρὰ λαμβάνοντος πρόσωπον, ἀλλ' ἀνάγκη ταύτῃ χω-
 ρεῖν πρὸς τὰς ἀποδείξεις τοῦ ταιωῦδέ τινος ζητήματος,
 ὅταν ἢ τῷ ὥρισμένῳ ἢ ἱστορία φανερά· ἢ μὲν οὖν ἐξ-
 30 ὡγήσῃς αὐτῇ· ὁ μὲντοι τεχνικὸς ἐπαγγειλάμενος ἡμῖν δια-
 φορὰν προσώπων καὶ πραγμάτων εἰπεῖν ἀριθμὸν μὲν

15 Cod. ὁ φλε, scripti ὁ λέγει.

ὁκτὼ εἶναι φησιν, τάξιν δὲ πρῶτον καὶ δεύτερον εἶπε, καὶ τὰ ἐξῆς, ἥτις καὶ ἡ τοῦ κυρίου πρὸς τὰ ἐξῆς διαφορὰ ἢ τῶν ἄλλων πρὸς τὰ πρῶτα, οὐδ' ὁτιοῦν εἶπεν· ἀπούσης δὲ διαφορᾶς περιττόν ἡ τάξις· τάξεως δὲ οὐσης ἀναγκαῖον ἡ διαφορὰ· πῶς γὰρ ἂν εἴη τάξεις, εἰ 5 μηδὲν διενηνόχασιν ἀλλήλων, ὡς αὐτὸς φησιν, „ὦν πλείστη δῆπου διαφορὰ“ καὶ ἕτερον ἑτέρου τίνα ἔχει διαφορὰν καὶ ἄλλοιαν ¹⁶ ἀφορμὴν πρὸς τὸ παρασχεῖν λόγον, αὐτὸς μὲν οὖν παρήκεν, εἰπωμεν δὲ ἡμεῖς· τὰ μὲν οὖν ὠρισμένα καὶ κύρια, ταῦτόν γάρ ἐστω εἰκότως, τὴν 10 πρῶτην ἔχει τάξιν, διπλὴν τίνα λόγων ἀφορμὴν παρέχοντα, τὴν τε ἀπὸ τῆς ἱστορίας, ἣν περὶ τοῦ ὑποκειμένου προσώπου περιελήφαμεν, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ προκειμένου πράγματος· σαφέστερον δὲ ἐπεξέλθωμεν ἐπὶ τῶν παραδειγμάτων· εἰ κρίνοιτο Δημοσθένους προδοσίας, ὃ 15 τε κατήγορος ἔξει τὴν ῥητορικὴν δύναμιν καὶ τάδε, ὡς αὐτῷ ἐξεῖναι εἰς δικαστήρια φοιτᾶν καὶ ὡς ἐξ ἀρχῆς Φιλοκράτει σύνεστιν καὶ τὰ ἄλλα, οἷς αὐτὸν Αἰσχίνης διαβάλλειν πειρᾶται· ὁ δὲ ἀπολογούμενος τὰ ἐναντία, ὡς ἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ πανταχοῦ σπεύδων πρὸς τὸ τὰ 20 τῆς πολιτείας σῶζεσθαι δίκαια καὶ πανταχοῦ διελέγχων καὶ κατηγορῶν Αἰσχίνου, καὶ ποιότητα παρέχων καθαρὰν τοῦ νομίζεσθαι μὴ προδοσίας ἔγκλημα ἔχειν· αὕτη μὲν οὖν ἡ ἀπὸ τῆς ἱστορίας ποιότης, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ προκειμένου, οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ παρεστάναι ἢ ἑτέρου τινὸς 25 τῶν σημείων τοῦ στοχασμοῦ· παράδειγμα δὲ σαφέστερόν ἐστιν· Ἀλέξανδρος ¹⁷ ἰλὸν Δαρεῖον ἔγραψεν Ἀθηναίοις. ὡς ἐν ταῖς λογισμοῖς εὐρὺν Δημοσθένην παντήκοντα τάλαντα εἰληφότα, καὶ κρίνεται Δημοσθένους παρ' Ἀθηναίοις, ὅπερ ἔφαμεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτῷ συντελεῖν 30 πρὸς τὸ μὴ δοκεῖν εἶναι προδότην, καὶ τὸ προκείμενον

16 Cod. ἄλλοι δὲ,

17 Cfr. Ald. p. 91. l. 16,

πράγμα, ὅτι Ἀλέξανδρος ἐχθρὸς, ὅτι Μακεδόνες ἐχθροὶ
 τῷ Δημοσθένει; ὅτι οὐκ ἂν ἀλόντων τῶν βασιλέων τὰ
 γράμματα ἠύρισκετο, ὅτι εὐπρόσωπος ἡ ἐξέτασις τοῦ
 Δημοσθένους, οἷα καὶ πρότερον περὶ Φιλίππου τοῦ πα-
 5 τρός γέγρνε· ταύτην οὖν ἔχει φύσιν πρὸς τὰ ὠρισμένα
 καὶ κύρια, τὴν τε ἀπὸ τῆς ἱστορίας τῆς φθασάσης καὶ
 τὴν ἀπὸ ταῦ προκειμένου πράγματος· τὰ δὲ παραδεί-
 γματα αὐτοῦ Περικλῆς, Δημοσθένους καὶ τὰ τοιαῦτα
 ὁμοίως ἀπὸ τῆς ἱστορίας εἰληπται, ἵνα καὶ σαφεστέραν
 10 ἔχῃ τῆς ὕλης τὴν πίστιν.

Δευτέραν δὲ πρὸς τί· πρὸς τι ¹⁸ μὲν οὖν ἐστὶ
 τὰ πρὸς ἕτερον ἔχοντα τὴν σύστασιν, οἷον, ὡς αὐτὸς
 φησι, πατήρ, υἱός, δοῦλος, δεσπότης· οὔτε γὰρ πατήρ
 εἰμι μὴ ὑφρεστηκός τις υἱοῦ, οὔτε δαῦλος μὴ ὄντος δεσπό-
 15 του· ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ ὀνόματος αὕτη· δευτέραν δὲ
 εἰκότως ἔχει τὴν τάξιν, ὅτι διπλὴν μὲν οὕτως, μίαν μὲν
 τὴν ἀπὸ τοῦ προκειμένου πράγματος, ἑτέραν δὲ τὴν
 ἀπὸ κοινῆς φύσεως, ἧ ἐστὶ πρὸς ἀπόδειξιν γνωμικὰ καὶ
 καθολικὰ καὶ ἀναντιρρήτα· καὶ πᾶσι δοκοῦντα λέγειν,
 20 ὅτι τὸ δοῦλον δεσπόταις πολέμιον, καὶ ὅτι πατήρ οὐκ
 ἂν εἴῃ δύσπνοος υἱῷ, καὶ ὅτι ζῆλός τις τοῖς ἀδελφοῖς
 ἐπεται· ταῦτα οὖν φυσικὰ ὅσα καὶ γνωμικὰ ὕλην τινὰ
 καὶ ἀφορμὴν ἐκ τῶν πᾶσι δοκούντων δίδωσιν, ἥττονα
 δὲ ἔσται τῆς πρώτης, ὅσω τὰ ἐκ τῶν κοινῶν πίστεων
 25 ἥττονα τυγχάνει τῶν ἐκ παραδειγμάτων· τὰ μὲν γὰρ
 παραδείγματα ἐκ τῆς πείρας ἔχει τὴν πίστιν, τὰ δὲ ἐκ
 τῶν κοινῶν πίστεων ἐκ τῆς ἐννοίας· καὶ παραδείγματα
 μὲν τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας, ὧν ἡ πείρα τὴν πίστιν ἔχει·
 κοινὰ δὲ πίστεις, ἀφ' ὧν οἱ πλείονες ἐννοίαν τινὰ τοῦ
 30 τὸ δὲ τι οὕτως ἔχειν λογιζόμεθα.

Τρίτην τὰ διαβεβλημένα· διαβεβλημένα τὰ

18 Cod. πρὸς τι semel tantum habet: posui bis. — Cfr.
 Ald. p. 94.

μεμισμημένα, ὧν ἡ κατηγορία βλάβην οὐ προστίθῃσι τῷ ἀκροατῇ, ἀλλὰ προλήψει τινὲ καὶ ὑπονοίᾳ πονηρίας εἰσάγεται πρὸς τὸ δικαστήριον· ὃ γὰρ συκοφάντην κρίνων ἢ μοιχὸν ἢ τι τῶν τοιούτων καὶ πρὶν ἐλέγξει τῷ τῆς γραφῆς ὀνόματι διαβολὴν ἐμπεπαίηκε τῷ κρίνομένῳ· 5 ταῦτα οὖν συντελεῖ οὐκέτι πρὸς ἀπόδειξιν, ἀλλὰ πρὸς καταδρομὴν, καὶ ἔστιν ἐπιλογικὰ καὶ ὅσον εἰς τὸ παροξύναι· καὶ ἡ μὲν ἀπόδειξις τούτων ἡσθένησε, καὶ ἐκ τοῦ προκειμένου πράγματος μόνον ἔχει τὸν ἐλεγχον· ἡ δὲ καταδρομὴ ἐρύσεται τῷ τὸν ἀκροατὴν μὴ ἄχθε- 10 σθαι ταῖς διαβολαῖς, ἀλλ' ἡδέως πρὸς τὴν προγεγενημένην ὑποψίαν τῆς τοῦ προσώπου διαβολῆς αὐτὴν δέχεσθαι. Τὰ οὖν ὅλον αὐτῶν ἐστὶ καταδρομὴ καὶ ἐπιλογος. Ἐξήτησαν δὲ τινες, πῶς ἐν τοῖς κρίνομένοις προσώποις τοὺς μοιχοὺς ἔταξεν, οἱ γὰρ μοιχοὶ οὐ κρί- 15 νονται, ἀλλὰ κολάζονται, οὐδ' ἐπὶ ταῖς ὁμολογουμένους πονηροῖς συνάγονται δικαστήρια, ἀλλὰ κολάσεις· ἐροῦμεν, ὅτι ἔως ἂν περὶ ζητήματος ἀμφισβήτησις οἶδε τοῦ πράγματος, πᾶσα δὲ ἀμφισβήτησις ἀγνοουμένου πράγματος ἐστὶν ἐξέτασις, δηλὸν ὡς οὐ περὶ ὁμολογουμέ- 20 νου μοιχοῦ τὸν λόγον ποιεῖται· πῶς οὖν ἂν εἴη ἀμφισβήτησις ἢ ὕλη ζητήματος τὸ ὁμολογούμενον, ἀλλ' ὡς ἐν ὑπονοίᾳ καὶ διαβολῇ τυγχάνοντος, μοιχοὺς οὖν καὶ ἐν ὑπονοίᾳ ταιαυτῇ τυγχάνοντας.

Τετάρτην τὰ ἡθικὰ· ἐνταῦθ' αὖ τινες ἐνόμισαν 25 καὶ τῶν δοκούντων ὑκριβῶσθαι τέχνην φηγορικὴν καὶ ἐπελάβοντο τοῦ τεχνικοῦ λέγοντες, ἐλλειψῆσθαι τὰ ἐσχηματισμένα, καὶ προστιθέασιν ἕτερον εἶδος προσώπων τὰ ἐσχηματισμένα, κακῶς εἰδότες, ὡς οὐδέποτε πρόσωπον ἐσχηματισμένον τυγχάνει, ἀλλὰ πρᾶγμα, καὶ οὐδὲν ἐστὶν 30 ἢ προσώπου κατασκευάσμα τοῦ ἐσχηματισμένου, ἀλλ' ἐκ τῆς ὕλης· καὶ τὰ παραδείγματα μνηύσει τὸ λεγόμενον· τὸ γὰρ Δημοσθένους πρόσωπον καὶ ἀπὸς φησι

τῶν ὠρισμένων εἶναι καὶ κυρίων, καὶ ἡ πείρα δὲ δεί-
 κνυσιν· ὅταν ὁ Δημοσθένης μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ ἐαν-
 τὸν προσαγγέλλῃ, ἀπ' εὐθείας τὸ ζήτημα· ὅταν δὲ ἔχη
 τοιαύτην τινὰ πλάσιν, ὅτι ὁ Φίλιππος δέδωκε τοῖς Ἀθη-
 ναίοις αἵρεσιν, ἢ τὸν Δημοσθένην ἢ τὰς τριήρεις ἔχειν,
 ἤρτησε τρεῖς ἡμέρας εἰς βουλὴν καὶ ἑαυτὸν προσαγγέλλει,
 ἐσχηματισμένον τὸ ζήτημα· οὐ γὰρ Δημοσθένης ἀπο-
 θανεῖν βούλεται, ἀλλ' ὀνειδίσαι τοῖς Ἀθηναίοις τὸ ὅλως
 τοιαύτην καταδέξασθαι βουλὴν· ἐν ἀμφοτέροις οὖν τοῖς
 10 ζήτημασι ταυτὸν ἐστὶ πρόσωπον, ἡ δὲ τῶν πραγμάτων
 διαφορὰ ἐσχηματισμένου ἐποίησε τὰ ζήτῃμα· καὶ λέγω-
 μεν, ὅτι ὁ Θεμιστοκλῆς κατηγορίας ἡκούσης ἐκ Λακε-
 δαίμονος, ὡς κοινωνὸς ἂν εἴῃ τοῦ Πανσανίου, ἀξιοῖ κρί-
 νεσθαι, ἡ στάσις ἐστὶ πραγματικῆς· ἂν δὲ προσθῶμεν,
 15 ὅτι νόμου ὄντος, προδότου μηδὲν εἶναι γνώρισμα, οἷον
 οἱ Θεμιστοκλέους παῖδες, ἵνα μὴ τὴν ἱστορίαν παραδρά-
 μωμεν, ἄς φηγάδος μνημονεύοντες ἀξιοῦσι καθαιρεῖσθαι,
 τὰ τεῖχη, ὁμολογουμένως ἐσχηματίζεται τὸ ζήτημα, καὶ
 ταῦτα τῆς αὐτῆς ὄντα στάσεως, οὔτε γὰρ πείσαι ἐλπί-
 20 ζουσι τὸ καθελεῖν τὰ τεῖχη, οὐδὲ τοῦτο σπουδάζουσιν,
 ἀλλ' ὀνειδίσαι τοῖς Ἀθηναίοις ὃ ταῦτα κατασκευάσας
 εἰκότως προδοσίας ὑπὸνοιαν δέχοιτο. Ἐν ἀμφοτέροις
 ὦν ταυτὸν τοῦ Θεμιστοκλέους πρόσωπον, ἡ αὐτὴ ἱστο-
 ρία· ἡ δὲ πλάσις τῶν πραγμάτων ἐνήλλαξε, καὶ τὸ μὲν
 25 ἐπαίησεν ἐσχηματισμένον, τὸ δὲ ἀπ' εὐθείας· καὶ ἀφέν-
 τες τὰ ὠρισμένα τῶν προσώπων καὶ ἐκ τῶν ἄλλων εἶδα-
 μεν. Ὅταν εἰπωμεν, πατὴρ καὶ υἱὸς κατὰ ταυτὸν 19
 ἐστρατεύσαντο, καὶ ὁ μὲν υἱὸς ἔλειπε πῆν τάξιν· ὁ δὲ
 πατὴρ ἡρίστευσε, νόμου ὄντος, τὸν μὲν ἀριστεὰ αἰτεῖν ὃ
 30 βούλεται γέρας, τὸν δὲ λιπόντα τὴν τάξιν φεύγειν πα-
 νοικησίᾳ, ἀξιοῖ ὁ πατὴρ εἰς τὸ γέρας μεῖναι τὸν υἱόν·

αἰτησίς τις ἔστι καθαρά καὶ οὐδὲν σχῆμα ἔχει· ὅταν δὲ
 τὰ πράγματα ἐναλλάξω καὶ εἰπω, ὅτι φήμης οὔσης συν-
 ἵεναι τῷ πατρὶ τὴν γυναῖκα τὴν τοῦ παιδὸς, μετὰ τὴν
 ἀριστείαν ὁ μὲν αἰτεῖ μένειν τὸν παῖδα μετὰ τῆς γυναι-
 κὸς, ὁ δὲ φεύγειν ἀξιοῖς, ὁμοίως μὲν ἢ στάσις ἢ αὐτὴ 5
 μένει· ἐσχηματισμένον δὲ γίνεται τὸ ζήτημα· οὕτως οὖν
 ἢ τῶν πραγμάτων ἐναλλαγὴ ποιεῖ τὰ ἐσχηματισμένα,
 καὶ οὐχ ἢ τῶν προσώπων· ἐν ἀμφοτέροις γοῦν πατήρ τε
 καὶ παῖς ἔστιν, ὅπερ ἔστι τῶν πρὸς τι· ἢ δὲ τῶν πρα-
 γμάτων ἐναλλαγὴ ἐσχηματισμένον ἐποίησε τὸ ζήτημα. 10
 Ἀφέντες οὖν τὴν τούτων ἐξέτασιν κοινὴν ἀπάντων εἶναι
 προσώπων καὶ ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ποιότητος συνι-
 σταμένην, ἐπὶ τὰ ἐξῆς χωρῶμεν, „τετάρτην²⁰ τὰ ἡθικά.“
 ἐντεῦθεν ἀφεῖσα τὴν ἀπόδειξιν ἢ τέχνη ἐπὶ τὴν ὑπόκρι-
 σιν μετῆλθεν· ἐπειδὴ γὰρ ἡ συστάσα πᾶσα τοῦ Ἑρμο- 15
 γένους τέχνη ἦδε, ἣν νῦν ἡμεῖς μετεῖμεν, οὐχὶ δημαγω-
 γίας τινὰ ἔχει τάξιν, ἀλλ’ ἐπιδεικτικῆς χρείας ἐξέτασιν,
 διὰ τοῦτο καὶ προσεδέησεν αὐτῇ ὑποκρίσεως· τὰ οὖν ἡ-
 θικά τετάρτην εἰληφότα τὴν τάξιν πρὸς ἀπόδειξιν μὲν
 οὐδ’ ἡντινοῦν συντελοῦσιν, ἀλλ’ οὐδὲ τὴν ἐξέτασιν εἰς 20
 τοῦτο σπεύδουσαι ἔχουσιν, ἀλλὰ τὴν ὑπόκρισιν καὶ ζήτη-
 σιν καὶ σχηματισμὸν τοῦ δύνασθαι σχῆμα προσώπου
 προσομοιοῦσαι, διὸ καὶ ἡθικά προσηγόρεται,²¹ ὥς ἡ-
 θους μίμησιν ἔχοντα, καὶ οὐ κατηγορίας οὐδὲ ἀποδεί-
 ξεὺς τινὰ ποιότητα. Τὰ γὰρ πολλὰ τῶν ἡθικῶν εἰ τις 25
 τεχνικῶς μετέλθοις πρὸς ἀπόδειξιν κατασκευάζων, καὶ
 ἀσύστατα ποιῇ· εἰ γὰρ ἐροῦμεν, ὅτι ὁ γεωργὸς συνεχῶς
 τὴν γυναῖκα εἰς ἄστν κατιοῦσαν ἀποπέμπεται, καὶ εἰ
 πειρώμεθα αὐτὸ ἀποδεικνύναι ὥς ἔγκλημα τὸ εἰς ἄστν
 κατιέναι ἀπερίστατον ἂν εἴη· οὐ γὰρ δὴ ἐροῦμεν περὶ 30
 στασιν εἶναι, ὃ κοινῇ πάντες οἱ ἐνοικούντες πράττομεν·

20 Cod. τὸ γὰρ τὴν.

21 Cfr. Ald. p. 101. l. 12.

καὶ ἐπὶ ἐτέρου ζητήματος εἰ λέγοιμεν, ὥς δυσκόλου παῖς
 ὀλοσθήσαντος ἐγέλασε τοῦ πατρὸς καὶ ἀποκρηρύττεται·
 ὁμοίως εἰ πρὸς ἀπόδειξιν σπουδάσωμεν τοῦ δεικνύναι ἐγ-
 κλημὰ τε καὶ παιδίσμα τὸ γέλῳ ἀντιπεύθυνον αἰεὶ, εἰκό-
 5 τως ὁ λόγος καὶ τὸ ζήτημα ἔξω περιστάσεως· ὑποκρινό-
 μενον δὲ ῥάδιον κατὰ μίμησιν οὐ συνέστηκεν, ὅταν ὑπο-
 κρινώμεθα δυσκόλου τραχύτητα καὶ κατηφῶν καὶ τὸ πᾶν
 ὅτιοῦν τῶν γινομένων μέμφεσθαι, οἷς ἡ κωμωδία τὰ
 πολλὰ χαίρει· καὶ ὁ Λυσίας πρὸς τὸ γενναιότερον τοὺς
 10 λόγους ἐξάγει· τοῦτο φανερώς ὁ παρὰ Λιβανίῳ²² φθο-
 νερὸς μηνύει, προσαγγέλλων ἑαυτὸν, ἐφ' οἷς ὁ γέλῳ πε-
 πλούτηκεν· εἰ γὰρ ἀνέλοις ἐνταῦθα τὴν τοῦ φθονοῦντος
 ὑπόκρισιν, ζήτησις μὲν οὐδεμία τυγχάνει, καὶ γελωτὸν ἂν
 εἴη τὸ πρᾶγμα· οὐ γὰρ εἴ τις πλουτεῖ, τοῦτο καθελοῦν-
 15 ται ζητοῦντες οἱ δικασταί, ἀλλ' εἴ τις ὑποκρίνοιτο. Τὸ
 τέταρτον εἶδος τῶν προσώπων ἐπεξεργασται, καὶ κωμω-
 δίας οὐδὲν ἀπηλλαγμένην δείκνυσι τὴν ῥητορικὴν τέχνην.

Πέμπτην τὰ κατὰ συμπλοκὴν δύο προση-
 γοριῶν. ἀσθενησάσης λοιπὸν τῆς ὕλης, δύο προσώπων
 20 ποιότητες εἰς ἑνὸς χρεῖαν συνάγονται· νέος πλούσιος·
 οὔτε γὰρ τὸ νέον εἶναι τινα ἀπόδειξις ἐστὶν τοῦ τόδε τι
 ποιεῖν, ἀλλὰ προσδεῖ τῷ μὲν τὸ βούλεσθαι, τῷ δὲ τὸ
 δύνασθαι· διὰ τοῦτο οὖν συνήχθη κατὰ ταυτὸν ἀμφό-
 τερα πρὸς τὸ κρίσιν ἐκδέξασθαι τὸ πρᾶγμα· συμπλακέν-
 25 τα δὲ εἰς ἄμφω δύναται κρίσιν ἐκδέξασθαι· ἀναδέξα-
 σθαι φησιν, οἷονεὶ ὕλην παρασχεῖν καὶ ἀφορμὴν λόγου·
 οὐ γὰρ μόνον ἡ ζήτησις ἐστὶ περὶ τῆς κατηγορίας ἢ ἀπο-
 λογίας· εἰ οὖν δεξαίμεθα τὸ κρίσιν ἐκδέξασθαι ἀντὶ τοῦ
 εἰς δικαστήριον ἐνεχθῆναι, μονομερῆ τὴν ἐξέτασιν ποι-
 30 οῦμεν, ὥς μόνῳ τῷ κατηγόρῳ ἀρμόζουσαν. Ἀμεινον
 οὖν τὸ κρίσιν ἐκδέξασθαι, οἷον ὕλην καὶ λόγων ποιότη-
 τα καὶ ἀφορμὴν παρασχεῖν.

Ἔκτιν τὰ κατὰ συμπλοκὴν προσώπου καὶ πράγματος. Ἐτι ἀσθενησάσης τῆς ὕλης προσεδέσθη καὶ πράγματος τοῦ προσώπου πρὸς τὸ ἔχειν ἀφορμὴν λόγων, οἷον μειράκιον καλλωπιζόμενον φεύγει πορνείας· τὸ γὰρ καλλωπιζέσθαι πράγμα ὃν πρόκειται τῷ προσώπῳ. ⁵

Ἐβδόμην τὰ ἀπλᾶ προσηγορικά· ἀπλᾶ προσηγορικά ἐστὶ τὰ μηδὲ μίαν ἐπεισαγωγὴν ἔχοντα ἔξωθεν, ἀλλὰ κοινὴν τὴν ἀπάντων ποιότητα· διὸ ¹ καὶ προσηγορικά ἐκλήθη διὰ τὸ κοινὴν ὕλην καὶ ἀφορμὴν λόγων ἐκ τῆς περὶ ἐκάστου προὑποκειμένης ἐννοίας γίνεσθαι, οἷον ¹⁰ εἰ λέγομεν στρατηγοὶ ἢ ῥήτορες, οὐ περὶ τοῦδε τοῦ ῥήτορος λέγομεν ἢ τοῦδε, ἀλλὰ κοινὰς ἔχομεν περὶ τῶν ῥητόρων ἐννοίας, εἰς ὕλην λόγων προφερομένας· τί δέ ἐστι τοῦτο μᾶλλον ἴσμεν, ὅτι ῥήτορες συκοφαντοῦσι, δικαστηρίοις σχολάζουσι, φιλοπράγμονές εἰσιν. Ἐχομεν ¹⁵ μὲν οὖν ἐκ τούτων καὶ τὸ ἐναντίον, ὅτι δημαγωγοὶ εἰσιν οἱ ῥήτορες καὶ τὰ πολλὰ τῆς πόλεως κήδονται, καὶ σύμβουλοι ἀγαθοὶ, ἀπὸ τῆς κοινῆς ἐννοίας, ἧς ἔχομεν περὶ τῶν πραγμάτων, αἱ ἀφορμαὶ τοῦ λόγου ἡμῶν ἐπιγίνονται· ταῦτόν δὲ καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν καὶ ἐτέρων τοιούτων ²⁰ τις ὑπολάβοι, ἔχει οὖν τὰς ἀποδείξεις εὐθύς· κοινῇ πάντες περὶ πάντων ἐννοίας ἔχομεν τῶν προσώπων.

Ταυτὶ δὲ δῆλον μὲν, ὥς καὶ καθ' ἐν ἐμπίπτει τοῖς ζητήμασι καὶ κατὰ πλείονα. διελὼν τὴν τῶν προσώπων ποιότητα ἐδίδαξεν, ὥς οὐκ ἀναγκαῖον ²⁵ ἰδίᾳ ἐκάστην ἐξετάζεσθαι, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ πλείονες ποιότητες εὐρίσκονται κατὰ ταῦτόν καὶ ἀφορμαὶ καὶ μία, ὅτι καὶ τὸ μὲν παράδειγμα ὁ αὐτὸς εἴρηκεν, αὐτίκα ὁ Δημοσθένης καὶ πατὴρ ἦν καὶ ῥήτωρ καὶ στρατηγός· ἐπὶ τῶν κυρίων ἀρμόζουσι καὶ ὠμολόγηται τὰ ³⁰ ὠρισμένα καὶ κύρια πλείονας ἔχειν ποιότητας· καὶ γὰρ

1 Cfr. Ald. p. 108. l. 8.

Δισχίνην λάβης καὶ ἀπλοῦν πρὸς ῥητορικόν· ῥήτωρ γὰρ καὶ πρέσβυς, καὶ ἐθέλης εἰπεῖν διαβεβλημένον ὡς πρόδοτον καὶ ἕκαστον ἀπλῶς τῶν κυρίων προσώπων πλείονα ἔχει· ἔστι δὲ καὶ ἐκτὸς τῶν κυρίων εὐρεῖν ἐν ἐνὶ προσώ-
 5 πῳ πλείονας ποιότητας· αὐτίκα ἦν λέγοιμεν, ὅτι τρισαριστέυς τὸν υἱὸν ἐταιροῦντα ἀπέσφαξε, καὶ κρίνεται φονεὺς τρισαριστέυς· ἐνταῦθα οὖν καὶ ἀπλοῦν προσηγορικόν ἐστι καὶ πρὸς τι, πατήρ γάρ· ὥστε θὺ μόνον κατὰ μίαν ἐκαστην, ἀλλὰ καὶ κατὰ πλείονας ἀνάγκη ἐμπίπτειν τὰς
 10 ποιότητας τῶν προσώπων.

Δεῖ δὲ περὶ ἐκάστου τῆς δυνάμεως διαγνόντα χρήσασθαι, ὡς ἂν ὁ καιρὸς διδῶ· ἐνταῦθα δεικνυσιν ἑαυτὸν ἐνδεῶς εἰπόντα τὴν τῶν προσώπων διαφοράν· κελύων γὰρ ἰδίᾳ περὶ ἐκάστου γινῶναι
 15 τῆς δυνάμεως εἴρηκεν, ἀλλ' οἶδεν μὲν οὖσαν τὴν διαφορὰν, οὐκ ἐδίδαξε δέ.

Ὡς ἂν ὁ καιρὸς διδῶ· τοῦτο² περὶ τῶν κυρίων μόνων ἀρμόζει, ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις αἱ αὐταὶ καθόλου ποιότητές εἰσιν· ἐν δὲ τοῖς κυρίοις ἄλλοτε ἄλλη, καὶ δεῖ
 20 τοὺς καιροὺς φυλάττειν, καθ' οὓς τὸ ζήτημα μελετῶμεν, ἵνα ταῖς προὔπαρξάσαις πράξεσι χρησώμεθα· οἷον ἐπὶ παραδείγματος, εἰ κρίνοιτο ὁ Δημοσθένης ὡς συμβουλευσας βοηθεῖν Ὀλυνθίοις, οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν, ὅτι καὶ πρὸς Φίλιππον ἀπελθὼν ἀπεσιώπησεν, οὕτω γὰρ γέγονεν οὐ-
 25 δέν· ἢ ὅτι συνεβούλευσεν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχεσθαι, οὐδὲν γὰρ τοιοῦτο συμβέβηκεν· ἀλλὰ δεῖ τὰ πρὸ τούτων μόνον θεῖναι· καὶ πάλιν εἰ κρίνοιτο ὁ αὐτὸς Δημοσθένης ὡς συμβουλευσας βοηθεῖν Βυζαντίοις καὶ Χερρόνησιώταις, μνήμην μὲν ἔξεις τῶν Ὀλυνθίων, οὐδέπω δὲ τῶν περὶ
 30 Χαιρωνείαν· τοῦτο οὖν κελεύει φυλάττεσθαι τὸν καιρὸν τῶν πραγμάτων, καθ' ὃν μελετᾶται τὸ ζήτημα καὶ τὰ
 προῦ-

² Cfr. Ald. p. 111.

προὔπαργμένα τοῖς προσώποις λέγειν· τινὲς δὲ κοινὸν αὐτὸ λαμβάνουσι καὶ λέγουσιν, ὡς ἂν ὁ καιρὸς διδῶ, ὡς ἂν εὐκαιρον ἦ, τουτέστι χρήσιμον, εὐηθες δὲ, ἐπὶ γὰρ τῶν ἄλλων προσώπων πάντα δεῖ τὴν αὐτὴν ἔχειν τάξιν, εἰ γὰρ λάβοιμεν τὸ πρὸς τι, οὐποτε μὲν ἔχοιμεν ἀπὸ 5 τῆς κοινῆς φύσεως αὐτὸ κατασκευάζειν, ποτὲ δὲ οὐ. Εἰ γὰρ λάβοιμεν διαβεβλημένον, οὐποτε μὲν ὡς ἐπαινούμενον αὐτὸ λαμβάνομεν, ποτὲ δὲ ὡς διαβεβλημένον· ἄλλοτε δ' ἂν τις ἐξετάσῃ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, τὴν αὐτὴν ἔχει ποιότητα· ἄδηλον οὖν, ὅτι περὶ τῶν προσώπων μόνον ἀρμό- 10 ζει τὸ, ὡς ἂν ὁ καιρὸς διδῶ, ἐπὶ μέγιστον ἂν κατασκευασθὲν, οἷον ζήτημα τῷ θέλοντι φιλονείκως δεχέσθαι τὸ ἀπαιτεῖν ἐν τοῖς ἄλλοις προσώποις δεῖξαι καιροῦ διαφορὰν ἐναλλάττουσαν τὴν ποιότητα, ἀλλ' ἡ λύσις αὕτη, ὅτι προσέθηκεν, ὡς τὰ κύρια ἰσχυρὰ καὶ ἀναγκαῖα καὶ 15 τὰ πολλὰ ἐν αὐταῖς παρέχεται, διὸ περὶ αὐτῶν λέγει, ἐξεταζόμενα, ὕλην παρέχοντα καὶ ἀφορμὴν.

Καὶ δεῖ τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς ἀκολουθοῦντα τόποις χρῆσθαι τοῖς ἐμπύπτουσιν· τόποις μὲν οὖν ὁμολόγηται ὅτι κεφαλαίοις λέγει, μέγιστον 20 δὲ σφάλμα γέγονεν αὐτῷ καὶ τὸ αὐτὸ τῷ προτέρῳ τῷ λέγειν, ὡς ἂν ὁ καιρὸς διδῶ· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ μόνον περὶ καιρῶν διαλαμβάνει, καὶ ἀνάγκη, ἢ τὰ λοιπὰ μὴ εἶναι πρόσωπα, ἕως ἂν ἢ πρόσωπα, ἢ σφάλμα εἶναι τὸ περὶ κυρίων μόνον εἰρησθαι, τὸ γὰρ λέγειν τοῖς ἐγκω- 25 μιαστικοῖς ἐπὶ μόνων κυρίων ἐστίν· οὔτε γὰρ τοῦ πρὸς τι ἐστίν, οὔτε τοῦ διαβεβλημένου, οὔτε τοῦ κατὰ συμπλοκὴν, οὔτε τοῦ ἀπλοῦ προσηγορικοῦ ἐστίν ἢ γένος ἢ πατρίδα, ἢ τι τῶν ἐγκωμιαστικῶν εὐρεῖν· διὸ οὖν κατὰ ταῦτόν τὰ ἐγκλήματα, ὅτι τε μίαν πάντων εἶπε ποιότη- 30 τα, ὅπερ ἀδύνατον διαφορᾶς οὔσης· πῶς γὰρ ἂν εἴη ἐπὶ διαφορῶν οὐσῶν οἷον τε, τὰ ἐπὶ μίαν ὕλην ἔχει καὶ τὸ ἐλλείπειν τὰς τῶν ἄλλων ποιότητας καὶ ἅμα τῇ

- διαφορᾷ διδάξαι καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν διαφέρουσιν τοῖς ἐμπίπτουσιν ἢ τοῖς χρησιμεύουσιν· οὐδὲ γὰρ πάντως χρησιμεύει κατ' αὐτόν· αὐτίκα τῷ Δημοσθένει οὐκ ἐχρησίμευεν ἀπολογουμένῳ ὑπὲρ αὐτοῦ μνημονεῦσαι τοῦ γένους.
- ⁵ τῷ δὲ Αἰσχίνῃ κατηγοροῦντι χρήσιμον, διὸ εἶπεν· „Σκυθῆς βάρβαρος ἐλληνίζων τῇ φωνῇ,“ ³ καὶ ἐξετάσαι τὸν Γύλωνα καὶ τὴν μητέρα τοῦ Δημοσθένους Σκυθίδα τὸ ἀρχαῖον οὔσαν, ἅπερ παρήκε παντελῶς ὁ Δημοσθένης καὶ οὔτε ἐπῆνεσε τὸ γένος, οὔτε μνείαν τινὰ ἐποίησατο.
- ¹⁰ τὰ δὲ πεπραγμένα αὐτῷ περὶ Χερρόνησιτων καὶ τὰ ἄλλα τούτῳ ⁴ μὲν ἔπρεπεν εἰπεῖν, Αἰσχίνῃ δὲ σιωπῆσαι· καὶ πάλιν ἐπὶ Αἰσχίνου τῷ Δημοσθένει ἔπρεπε μνημονεῦσαι τῆς δυσγενείας τῆς Αἰσχίνου, καὶ τῆς ἀνατροφῆς ὡς πονηρὰ, οὐκέτι δὲ μνημονεῦσαι τῆς δημαγωγίας καὶ
- ¹⁵ τοῦ σώφρονος βίου, οὐδὲ τῶν στρατειῶν, ὧν ἐστρατεύσατο, οὐδὲ τῶν στεφάνων, ὧν ἐστεφάνωτο διὰ ἀριστείαν· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τούτοις κέχρηται, φυλάττεται δὲ τούτων τὴν μνήμην ὁ Δημοσθένης· καίτοι ταῦτα πάντα τῶν ἐγκωμιαστικῶν ἐστι.
- ²⁰ Τρίτῃ ἐμπίπτουσιν, οἷα τοῖς χρησιμεύουσιν, ἵνα μὴ ἐξῆς πάντα λέγῃς τὰ ἐγκωμιαστικά, ἀλλὰ τὰ ἀρμόζοντά σοι πρὸς τὴν προκειμένην χρεῖαν, ἢ τοῖς ἐμπίπτουσιν, ὅπερ ἐστὶν ἄνω, „ὥς ὁ καιρὸς διδῶ,“ τοῖς κατὰ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν τὸ ζήτημα μελετᾶται συμβαίνουσιν· ὡς
- ²⁵ γὰρ ἔφαμεν, εἰ πρὸ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ κρίνοιτο Δημοσθένης, οὐχ ἔξει Αἰσχίνης εἰπεῖν, „παρενόμῃσιν ὁ δέιλαιος τὴν μόνην καὶ πρῶτον αὐτὸν προσειποῦσαν πατέρα ἀπολέσας,“ ⁵ οὐπω γὰρ ἦν γενόμενος· ἢ τοῖς ἐμπίπτουσι τοῖς πρὸς τὴν χρεῖαν, ἵνα ἢ ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῖς ἔρ-
- ³⁰ γοις, ἀφ' ὧν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς διελὼν τὸν στοχασμὸν λέ-

³ Contra Ctes. p. 441. Bekk. ⁴ Cod. τούτων, scripsi τούτῳ.

⁵ ἀπολέσας, quod abest a cod., inserui ex Aesch. in Ctes. p. 406. Bekk.

γει· φύσιν ψυχῆς καὶ σώματος δεῖ τηρεῖν καὶ πράξεις, οὐδαμοῦ δὲ γένους ἢ πατρίδος ἢ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκωμιαστικῶν ἐμνημόνευσεν.

Οὐκ ἐπιδέχεται δὲ ἐξέτασιν τὰ τε ἰσάζοντα καὶ τὰ ἀόριστα διόλου· ἀναγκαίως δὲ προσέθη- 5 κε τὸ διόλου· βραχεῖα γὰρ ἐμπέσοῦσα διαφορὰ ἐξέτασιν παρέχει· ἢ γὰρ τὸν μὲν δῶς εἶναι νέον, τὸν δὲ πρεσβύτην, ἢ τὸν μὲν πλούσιον, τὸν δὲ πένητα· ἢ διαφορὰ παρέσχεν ὕλην καὶ ἐξέτασιν τῷ πράγματι· τὰ μὲν δὲ ἀόριστα ὡμολόγηται ὅτι οὐδ' ἥντινα ὕλην παρέχει τῷ μηδ' 10 αὐτῷ ἐγνωσθαι περὶ αὐτῶν· τὰ δὲ ἰσάζοντα οὐκ αἰσχεῖ λόγους ἀχρήστους ἔχει· ὁ γὰρ ἂν τις εἴποι περὶ τοῦ ἐναντίου, τοῦτο καὶ κατ' αὐτοῦ ἀρμόζει· περιττὸν οὖν ταύταις κεκρῆσθαι πρὸς ἀπόδειξιν ταῖς δικαιολογίαις ἀκριβῶς κατασκευάσας σαυτὸν ἐλέγξεις· εἰ γὰρ εἶεν δύο ῥή- 15 τορες, ἢ δύο νέοι καὶ πλούσιοι, καὶ λέγοις, ὅτι οἱ ῥήτορες συκοφάνται καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ εἰ λέγοις, ὅτι οἱ νέοι καὶ πλούσιοι καὶ ἐπιθυμῆται καὶ ἐπιθυμοῦντες εἰς ἅπαντα καὶ καταφρονοῦντες τῶν νόμων· ταῦτα δὲ κατὰ ἡ ἀμφοτέρων ἀρμόζει, καὶ ὅσα ἂν τις εἴποι ὡς κατὰ τοῦ ἐτέ- 20 ρου, καὶ κατ' ἑαυτοῦ φθάσας εἴρηκεν.

Ὡς περ δὲ τῶν προσώπων, οὕτως δὲ καὶ τῶν πραγμάτων πλείστη διαφορὰ, καὶ ἰσχυροτάτην μὲν ἐξέτασιν ἐπιδέχεται, ἐφ' οἷς τις αὐτὸς ὡς ποιήσας κρίνεται· δευτέραν δὲ, ἐφ' 25 οἷς ἑτέρου ποιήσαντος ἀντικρὺς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται· τρίτην δὲ τὰ μεταξὺ τούτων· τὴν ἐξ ὑποψίας ἐπαγγελάμενος ἡμῖν ἀνωτέρω προσώπων καὶ πραγμάτων εἰπεῖν διαφορὰν, τὴν μὲν τῶν προσώπων διαφορὰν ἐπεξηλήθεν, εἰ καὶ ἐκτέλειπεν τὴν ἐκάστου ὕλην, 30 τὴν δὲ τῶν πραγμάτων διαφορὰν παντελῶς ἡγήνησεν·

6 Cod. τὰ ἀμφοτέρω. Scr. κατὰ ἀμφοτέρων.

1 τὰ μεταξὺ τούτων cod. om. — Cfr. Ald: p. 121.

αὗται γάρ, ἃς τίθησι διαφορὰς στοχασμοῦ, πραγμάτων
εἰσὶ διαφοραὶ, οὐ πάντων πραγμάτων· ἡμεῖς δὲ εἰπώμεν.
Γενικαὶ μὲν οὖν εἰσι διαφοραὶ τρεῖς, τό τε κατὰ κρίσιν,
καὶ τὸ κατὰ συμβουλήν, καὶ τὸ κατὰ φυγὴν καὶ δίωξιν·
5 τὸ μὲν οὖν κατὰ συμβουλήν ἄτμητον μένει, τὸ δὲ κατὰ
κρίσιν τέμνεται εἰς τε τὸ κατὰ ἀμφισβήτησιν καὶ εἰς τὸ
κατὰ αἵτησιν· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ κρίσις ἐστὶ καὶ οὔτε
κατηγορία οὔτε ἀπολογία, ἀλλὰ κρίσις τοῦ εἰ δεῖ δοῦναι,
ἢ τοῦ ποῖον δοῦναι, ἢ τοῦ τί δοῦναι. Τὸ δὲ κατὰ φυ-
10 γήν καὶ δίωξιν τέμνεται εἰς ὀκτὼ διαφορὰς· πρῶτον μὲν
ἀφ' ὧν δέον ποιῆσαι οὐκ ἐποίησεν, ὡς ὁ πρεσβευτῆς· ὁ
μὴ πρεσβεύσας ἐκ τοῦ μὴ λαβεῖν τὰ ἐφόδια· καὶ ἀπὸ τῶν
τῆς ψυχῆς παθῶν, ὡς ἡ γυνή ἢ νύκτωρ δακρύνουσα· καὶ
ἀφ' ὧν εἶπέν τις, ὡς ὁ πλούσιος ὁ ὁμόσας ἐν συμποσίῳ
15 τυραννήσειν· καὶ ἀφ' ὧν ἕτεροι κρινόμενοι περὶ αὐτοῦ
εἰρήκασιν, ὡς ὁ Θεμιστοκλῆς ὁ κρινόμενος, ἐπειδὴ Παν-
σανίας ἔφη αὐτὸν ἔχειν κοινωνόν· καὶ ἀφ' ὧν δέον εἰπεῖν
οὐκ εἶπεν, ὡς ὁ στρατηγὸς ὁ κρινόμενος, ἐφ' οἷς μὴ τὰ
παρὰ τῶν πολεμίων ἀπήγγειλε· καὶ αἱ τρεῖς αἱ προκείμε-
20 ναι. Εἰ δὲ τις ἔρει, ὡς ἐν ταῖς τρισὶ καὶ αὗται περι-
λαμβάνονται, οὐκ ὀρθῶς λέγει, καὶ ὁ ἔλεγχος πλησίον·
πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τῷ συμβουλευτικῷ οὔτε ἀφ' ὧν τις
ἐποίησεν, οὔτε ἐξ ὧν ἕτερος, οὔτε ἐξ ὑποψίας ἐστὶν ἡ
κρίσις, ἀλλὰ ψιλὴ τίς ἐστι συμβουλή, οὔτε ἐν τῇ αἰτήσει
25 κρίσις ἐστὶν, ἀλλὰ δοκιμασία· καὶ τὰ μὲν γένη ταῦτα
καὶ τῶν καθ' ἕκαστον δεῖ· κρινόμενος ἀφ' ὧν ἕτερος εἶ-
πεν περὶ αὐτοῦ διάφορον ἔχει τὸ εἶδος τῷ κρινομένῳ ἀφ'
ὧν ἑτέρου ποιήσαντος ἀντικρυς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται,
καὶ ὁ κρινόμενος ἀφ' ὧν οὐκ ἐποίησε τὴν ἐναντίαν τῶν
30 τριῶν ἔχει τάξιν, καὶ ὁ ἐκ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν κρινό-
μενος, οὐ γὰρ τὸ παθεῖν ἢ ποιῆσαι· ἐστὶν ἐν ταῦθα δῆ-
λον ὡς ἐλλέλειπται ταῦτα. ἄλλως τε καὶ κέينو εἰδόμεν, εἰ
συνέστηκεν ἡ τρίτη τάξις τῶν πραγμάτων, ἣν αὐτὸς ἐξ

ὑποψίας καλεῖ· καὶ πρῶτον μὲν φησιν, ἥ μεταξὺ τούτων
 ἐστίν, τὸ δὲ² μεταξὺ οὐδετέρων ἢ ἀμφοτέρων μετέχει.
 Τοῦτο δὲ ἀφ' ὧν αὐτάς τις ποιήσας κρίνεται, παντελῶς
 οὐ μετέχει, ἀλλ' εἰ ἄρα, τοῦ ἀφ' ὧν ἑτέρου ποιήσαντος·
 ἀφ' ὧν γὰρ ὁ Περικλῆς εἶπε, γίνεται ἡ κρίσις τῷ Ἀρχι-⁵
 δαμῳ, ὥστε μεταξὺ τοῦτο παντελῶς οὐκ ἂν εἴη, δεῖ δὲ μὴ
 καλεῖν αὐτὸ μεταξὺ, ἀλλ' εἰ ἄρα συνίσταται τὸ εἶδος ἐξ
 ὑποψίας τῆς τοῦ προσώπου ποιότητος τὴν κρίσιν αὐτῷ
 δίδωσιν, εἰ δὲ ἔρεϊ, ὅτι ἐστὶ καὶ ἐνταῦθα τινα πεπρα-
 γμένα αὐτῷ, τὸ βραδύναι περὶ τὸν Ἰσθμὸν καὶ περὶ¹⁰
 τὴν Οἰνόνην, ἐρουῖμεν, ὡς ταῦτα τῆς τοῦ προσώπου ποιό-
 τητός ἐστιν, οὐ τῆς τοῦ πράγματος· ἐφ' ἑτέρου γὰρ προ-
 σώπου ταῦτα οὐκ ἂν εὔρεθῇ· τὰ δὲ εἶδη ἐφ' οἰουδήπο-
 τε προσώπου τὴν ἐαυτῶν σώζουσι δύναμιν, ὥστε μόνῳ τῷ
 ἐνὶ ἀρμόξει. Λέγομεν οὖν, ὅτι οὐδέποτε ὁ στοχασμὸς¹⁵
 ἄνευ φανεροῦ σημείου συνίσταται· πᾶν δὲ σημεῖον φα-
 νερὸν καὶ ἀνεύθυνον πλὴν τοῦ συγκατασκευαζομένου· ἐν-
 ταῦθα τοίνυν τι φανερὸν σημεῖον, ὅταν ὁ Ἀρχίδαμος
 κρίνηται ἀφ' ὧν Περικλῆς ἔφη εἰς δέον ἀνηλωκέναι πεν-
 τήκοντα τάλαντα³. Εἰ μὲν γὰρ τὴν ὑποψίαν ταύτην²⁰
 περὶ Ἀρχιδάμου ἔρεϊ, ὅτι ῥαθυμότερος ἦν, ὅτε ἐβράδυνε
 περὶ τὴν συναγωγὴν τοῦ πολέμου, ταῦτα οὐ τοῦ πρά-
 γματος ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ προσώπου· ὥστε οὐδὲν πρὸς τὸ
 σημεῖον κοινωνεῖ· ἀλλ' ἐστὶ τῆς ποιότητος τοῦ προσώπου,
 ἅπερ ἤμελλεν εἶναι καὶ ἐκτὸς τοῦ μὴ εἶναι τὸ σημεῖον·²⁵
 εἰ γὰρ ὀρίσω οὕτως τὸ ζήτημα, ὅτι ὁ Ἀρχίδαμος ἐπαν-
 ελθὼν κρίνεται δωροδοκίας, συνέστηκεν ὁμοίως τὸ ζήτη-
 μα, καὶ οὐδὲν ἐδεήθη τῆς προσθήκης τοῦ Περικλέα εἰ-
 πεῖν, ὡς ἀνήλωσε πεντήκοντα τάλαντα· οὐδέποτε δὲ οὐδὲ
 εἰς⁴ στοχασμὸς συνίσταται· ἐὰν γὰρ εἴπω, ὅτι ἀφορῶν³⁰
 νέος πλούσιος εἰς τὴν ἀκρόπολιν δακρύει καὶ κρίνεται

2 Cfr. Ald. p. 127. l. 6. 3 Plut. Vit. Pericl. c. 23. 4

ἔστιν quod sequitur in cod., omisi.

τυραννίδος ἐπιθέσεως, συνέστηκεν· ἐὰν δὲ ἀφέλῳ τὸ δα-
 κρύειν αὐτὸν ἢ ἀφορᾶν, οὐκέτι συνέστηκεν· ἐνταῦθα δὲ συ-
 νίσταται τὸ ζήτημα ἀφαιρεθέντος τοῦ λέχειν τὸν Περι-
 κλέα εἰς δέον ἀνηλωμέναι· πῶς ἂν οὖν εἴη σημεῖον, οὗ
 5 ἀφαιρεθέντος μένει ὁμοίως συνεστηκὼς ὁ στοχασμός· ἄλ-
 λως τε καὶ λόγων ἀφορμὰς δίδωσι τοῦτο τῷ Ἀρχιδάμῳ·
 ἐροῦμεν γάρ, ὡς εἰς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἢ εἰς μισθὸν
 φανερόν ἢ εἰς ἑτερά τινα δεδαπάνηκε Περικλῆς· προστε-
 θέν οὖν τὸ σημεῖον βλάπτει τὸν κατήγορον· πᾶν δὲ ση-
 10 μείον εἰς ἀπόδειξιν παρὰ τοῦ κατηγόρου παραλαμβάνεται·
 διὸ καὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῷ κατηγόρῳ ἀρμόζει·
 γῦν δὲ αὐτὸς ὁμολογεῖ λέγων· τὸ γὰρ τῶν πεντήκοντα
 ταλάντων ἀναφέρεται μὲν ἄντικρυς εἰς αὐτὸν οὐδαμῶς·
 πᾶν δὲ σημεῖον ἄντικρυς εἰς τὸ κρινόμενον ἀναφέρεται
 15 πρόσωπον· εἰ δὲ τοῦτο οὐκ ἀναφέρεται, ἀλλὰ δεῖται κα-
 τασκευῆς, δύο ἂν εἴεν στοχασμοί, ὡς αὐτὸς ἐφεξῆς φησιν·
 ἐνδέχεται δὲ ἐξετασθῆναι ὡς ἀναφερόμενον· τὸ δὲ ἐν-
 δέχεται ἀποδείξεως ἀκριβοῦς καὶ κατασκευῆς δέεται· οὐ-
 δέποτε δὲ σημεῖον δεῖται τοῦ κατασκευασθῆναι, ἀλλὰ
 20 αὐτὸ πρὸς κατασκευὴν φέρεται· καὶ ἔτι ἐκ τούτων ῥᾶδιον
 γινῶναι, ὅτι τὰ εἶδη οὐ κατὰ ἐνὸς μόνου τυγχάνουσι προ-
 σώπου, ἀλλ' οἷον ἂν προσθῇς πρόσωπον, σώζεται τοῦ
 εἶδους ἢ φύσεως. Τίς δὲ ἐστὶν ὁ λόγος, ἐπὶ παραδείγμα-
 τος ἔσται σαφέστερον· Ἐὰν εἴπω, τρισαριστέως εἰκόνα
 25 ἔσθησαν οἱ πολέμιοι, καὶ κρίνεται ὁ τρισαριστέως προδο-
 σίας, ὅπερ ὁ τεχνικὸς τίθησι παράδειγμα, συνέστηκε· καὶ
 ἐὰν δὲ ἀγέλῳ τὸ τοῦ τρισαριστέως πρόσωπον, καὶ εἴπω,
 ὅτι εὐδοκιμοῦντος ἐν πόλει ῥήτορος πολέμιοι εἰκόνα ἀνέ-
 στησαν, καὶ κρίνεται προδοσίας, συνέστηκε, καὶ οὐδὲν
 30 ἐβλάβη τοῦ ζητήματος ἢ σύστασις περὶ τὴν τοῦ προσώ-
 που ἐναλλαγὴν, καὶ ὥρισμένον ποιήσω τὸ πρόσωπον καὶ
 εἴπω, ὅτι Φίλιππος εἰκόνα ἀνέστησε Δημοσθένει καὶ κρί-
 νεται Δημοσθένους προδοσίας, συνέστηκε· καὶ τὸ Δημο-

σθένους ἀνέλω πρόσωπον ἢ τὸ Φιλίππου, καὶ εἶπω, ὅτι Περικλέους εἰκόνα οἱ πολέμιοι ἔστησαν, καὶ κρίνεται Περικλῆς προδοσίας, καὶ ἐπὶ Φιλίππου ἀντὶ τοῦ Δημοσθένους προσώπου τὸ Ὑπερίδου θείην, συνέστηκεν, οὕτως ἢ τῶν ὀνομάτων ἐναλλαγὴ οἰδεμίαν διαφορὰν ἤνεγκε τῷ⁵ εἶδει· καὶ πάλιν τὸ ἀφ' ὧν αὐτός τις πεποίηκε, καὶ ἐπὶ ἀορίστου προσώπου θείημεν, καὶ ἐφ' οἰουδηποτοῦν, τὴν αὐτὴν ἔχει σύστασιν, ἵνα πληθὸς παραδειγμάτων παραθείημεν· ἐὰν δὲ τὸ τοῦ Ἀρχιδάμου πρόσωπον ἀνέλω καὶ εἶπω, ὅτι Περικλῆς ἔφη, εἰς δέον ἀνηλωκένας πεντήκοντα¹⁰ τάλαντα καὶ κρίνεται Σθενελαΐδας ἢ Ἐνοίας ὁ ἔφορος ἢ Λεωτυχίδης ἢ τις τῶν τότε λαμπρῶν ἐν Σπάρτῃ, οὐδεμίαν ἔχει σύστασιν, ἀλλ' ἀπερίστατον γίνεται τὸ ζήτημα· δῆλον οὖν ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀρχιδάμου οὐ τὸ σημεῖον τὸ τὸν Περικλέα εἰπεῖν εἰς δέον ἀνηλωκένας ποιεῖ τὴν σύστα-¹⁵ σιν, ἀλλ' ἢ ποιότης τοῦ προσώπου· οὐκ ἂν οὖν ἢ εἶδος ἔστι τὸ ἐξ ὑποψίας, ἀλλὰ πρὸς τὸν Μινουκιανὸν φιλονικῶν τοῦτο ἐπινενόηκεν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος τῶν στοχασμῶν τοὺς μὲν φησὶν ἀτελεῖς εἶναι ἀπὸ προσώπων, ὡς τὸ, παρίστατό τις ἐπ' ἐρημίας μεσφαγεῖ σῶματι, τοὺς δὲ ἀπὸ²⁰ πραγμάτων, ὡς τὸ, ἄσώτου πατρὸς ἀφανὲς γέγονε καὶ κρίνεται φόνου· βουλευθεὶς οὖν καὶ τῷ ἄσώτῳ περιθεῖναι πρᾶγμα, τοῦτο τὸ εἶδος ἐπινενόηκε, καὶ ἐν τῇ ἐπαγωγῇ δηλόν ἐστι· φησὶ γάρ, „ἀπέδωκε δὲ οὐδὲν τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ὁ ἄσωτος ἐπὶ τῷ πατρὶ ἀφανεῖ γενομένῳ χρι-²⁵ νόμενος, καὶ οὐκ ἄγνωστος μὲν, ὡς φήθησάν τινες μὴ εἶναι τὸ πρᾶγμα τὸ κρίνόμενον ἐνταῦθα“. Τοῦτο πρὸς Μινουκιανὸν ἀποτείνεται αὐτὸ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀτελοῦς ἐκ πράγματος στοχασμοῦ τεθέν.

Θαυμάζω δὲ, εἰ μὴ κρίνουμένου πράγματος³⁰ αἰτίαν τις ἀποδώσει, καὶ τὸ λεγόμενον χρῶμα ἀπολογήσεται δὲ ὁ ἄσωτος καὶ ἐρεῖ τι· χρῶμα¹

¹ Cfr. Ald. p. 134, l. 23.

μὲν γάρ ἐστιν ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας· εἴρηται δὲ χρῶμα
 ἢ παρὰ τὸ πρόφασιν παρέχειν τῆς ἀπολογίας, ἢ παρὰ τὸ
 χρωρύνναι ὅλον τὸν λόγον· ὥσπερ γὰρ τὸ χρῶμα τυποῖ τοι-
 ὄνδε εἶδος, οὕτω καὶ ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας τυποῖ τὴν ἀπο-
 15 λογίαν ἐν τῷ στοχασμῷ· ὃ δὲ φησιν² ὅλον τοιοῦτόν ἐστι
 συλλογισμόν παραλογιζόμενος, καὶ ἔστιν³ οὗτος· πᾶς,
 φησὶ, στοχασμὸς, εἰ συνέστηκεν, ἀπολογίαν ἔχει· ἡ δὲ
 ἀπολογία ἐστὶν ἐκ τῆς μεταθέσεως τῆς αἰτίας· ἡ δὲ με-
 τάθεσις τῆς αἰτίας πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους γί-
 40 νεται. τὰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐστὶ τὰ πράγματα·
 πᾶς ἄρα⁴ στοχασμὸς ἔχει πρᾶγμα, καὶ ὁ συλλογισμὸς
 αὐτοῦ οὗτος· αὐτὸς γὰρ βούλεται τὸ λέγειν, „ἀπολογήσε-
 ται δέ, οἶμαι, ὁ ἄσωτος καὶ ἔρεϊ τι“· καὶ τὸ „θαυμάζω
 δέ, εἰ μὴ κρινόμενου πράγματος αἰτίαν ἀποδώσει τις“·
 45 ἐροῦμεν οὖν ὡς ταῦτα πιθανὰ μὲν εἰσι πρὸς τὸ παραλο-
 γισασθαι, ἀληθείας δὲ οὐχ ἄπτεται. Ἐροῦμεν οὖν ἀν-
 τιστρέψαντες αὐτὸ οὕτως, ὅτι πᾶς μὲν στοχασμὸς ἀπο-
 λογίαν ἔχει· ἡ μὲντοι ἀπολογία οὐ πάντως ἀπὸ τῆς μετα-
 θέσεως τῆς αἰτίας γίνεται, ἀλλ' ἔστι καὶ ἀπὸ τῆς βου-
 20 λήσεως καὶ ἀπὸ τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ παραγραφικοῦ·
 πάντα γὰρ ταῦτα πρὸς ἀπολογίαν τοῦ φεύγοντος εὐρη-
 ται. Πάντες οὖν αἱ στοχασμοὶ οἱ ἀτελεῖς ἀπὸ πράγμα-
 τος ἔχουσι μὲν ἀπολογίαν, οὐκ ἐκ τῆς μεταθέσεως δὲ
 τῆς αἰτίας, οὐδὲ ἡ κατηγορία ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέ-
 25 λους, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἔδειξε λέγων, ὅτι τὸ
 ἐξισάζον πρᾶγμα οὐ κρίνεται. Εἰ οὖν ἐστὶν μὴ κρινόμε-
 νον, τὸ θαυμαστόν καὶ τοῦτο ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ προ-
 σώπου μὲν εἰς τὴν ἀπολογίαν ἔχειν, ὅπερ ἐστὶν ἡ βού-
 λησις καὶ ἡ δύναμις, ὥσπερ ἡνίκα ἀτελὴς ἀπὸ προσώπου
 30 ἐστὶν, ἐκλείπει μὲν ἡ βούλησις καὶ ἡ δύναμις· ἐκ δὲ τῶν

2 Cfr. Ald. p. 133. l. 16.

ἔστιν. 4 Cod. γὰρ, scr. ἄρα.

3 Cod. ἔστι καὶ, scripsi καὶ

ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους καὶ τῶν λοιπῶν ἡ κρίσις γίνεται· εἰ δὲ ἔχει μετάθεσιν αἰτίας, ἔχρῃν αὐτὸν εἰπόντα, „ἀπολογήσεται δὲ, οἶμαι. ὁ ἄσωτος καὶ ἑρεῖ τι“, προσθεῖναι τὸ τί, ὅτι μὲν γὰρ ἑρεῖ τι οἶδα· τοῦτο δὲ ἐστὶν ἐκ τῆς βουλήσεως καὶ τῆς δυνάμεως· εἰ δὲ εἶχεν μετάθεσιν αἰτίας, αὐτὸς ἂν προσέεθκεν αὐτὴν· δῆλον οὖν ὡς ὁ Μινουκιανοῦ λόγος ἐρῶται καὶ ἀτελής ἐστὶν ἐκ πράγματος, καὶ ὁ συλλογισμὸς, ὃν ὁ Ἑρμογένης πλέκει, πρὸς τὸ παραλογίσασθαι μόνον ἐπινενόηται.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐστὶν ἐξ αὐτῶν γινῶναι 10
τά τε συνεστῶτα καὶ διαιρεῖσθαι δυνάμενα
τῶν ζητημάτων καὶ ὅσα μὴ συνέστηκεν. Ἐν-
ταῦθα περὶ ἀσυστάτων διαλαμβάνει κατὰ ἀκολουθίαν
πρὸς τὸν λόγον ἀρμοσάμενος· εἰπὼν γὰρ τὸ προοίμιον,
ἀποδείξας ὅτι τέχνη καὶ προσθεῖς τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου, 15
ὅτι περὶ πολιτικῶν ζητημάτων διαιρέσεως καὶ διδάξας,⁵
ὅτι τὸ πολιτικὸν ζήτημα, καὶ ἐπ' αὐτὸ, τίς ὕλη τοῦ πο-
λιτικοῦ ζητήματος, καὶ ἔτι προσθεῖς τὴν διαφορὰν τῆς
ὑλης, τουτέστι τῶν τε προσώπων καὶ πραγμάτων, ἀναγ-
καίως ἐπὶ τὸν λόγον τῶν συνεστῶτων καὶ ἀσυστάτων ἔρ- 20
χεται· ὅρον οὖν τοῦ συνεστῶτος ζητήματος λέγων πάν-
τα τὰ ἀσύστατα περιλαμβάνει κατὰ τὸ ἐναντίον· γίνεται
δὲ οὕτως τὰ τε συνεστηκότα καὶ τὰ ἀσύστατα· συνέστηκε
δὲ ἐκ τριῶν τούτων, αἰτίου, συνέχοντος, κρινομένου· καὶ
αἴτιον μὲν ἐστὶν ἡ τοῦ κατηγοροῦ φωνή, ὥς καὶ ἐκ τοῦ 25
ρήματος δέκνυνται, παρὰ τὸ τὴν αἰτίαν τῆς κρίσεως μη-
νύειν· συνέχον δὲ ἡ ἀπολογία παρὰ τὸ εἰς αὐτὴν συνά-
γεσθαι τὸν λόγον· κρινόμενον δὲ, περὶ οὗ οἱ δικασταὶ
ζητοῦσι. Τοῖς οὖν συνεστηκόσι τῶν ζητημάτων ἀνάγκη
τὰ τρία εἶναι, ἐν γὰρ ὅτι οὖν ἠλλεῖψαν ἀσύστατον ποιεῖ 30
τὸ ζήτημα· εἴτε γὰρ μὴ ἔχει αἴτιον, ἀσύστατόν ἐστιν, ὡς

5 Cfr. Ald. p. 139. l. 20.

τὰ ἀπίθανα τῶν ἀσύστατων, εἴτε μὴ ἔχοι συνέχον, ὁμοίως ἀσύστατόν ἐστιν, ὡς τὰ μονομερῆ· εἴτε μὴ ἔχοι κρινόμενον, ὡς τὰ ἰσάζοντα καὶ ἄπορα. Δεῖ τοίνυν εἰδέναι ὡς ἐν μὲν ἠλλελειμμένον ἀσύστατον ποιεῖ τὸ ζήτημα, τῷ δὲ
5 συνεστηκότι τῶν τριῶν τούτων δεῖ· ἔσφαλται οὖν αὐτῷ λέγοντι· „μετὰ ταῦτά ἐστιν ἐπιγινῶναι τὰ τε συνεστηκότα τῶν ζητημάτων καὶ ὅσα μὴ συνέστηκε“· τὰ γὰρ μὴ συνεσιῶτα οὐκ ἂν εἴη ζητήματα· εἰ γὰρ μὴ συνέστηκε, πῶς ζητεῖται; ἐν δὲ ἡ ἐνὸς τῶν προκειμένων ὄντα· ἐχρῆν
10 οὖν εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ ζητημάτων προβλημάτων, αὐτὸς γὰρ διακρίνει· καὶ πρόβλημα μὲν τὸ ἀόριστον καλεῖ τὸ μῆπω ὄρον ἔχον, εἴτε συνέστηκεν εἴτε μὴ, παρὰ τὸ βάλλεσθαι· προβάλλονται γὰρ καὶ τὰ ἀσύστατα· ζήτημα δὲ τὸ εἰς κρίσιν φερόμενον,
15 Τὰ μὲν γὰρ ἦτοι ἄμφω καὶ πρόσωπον ἔχοντα καὶ πρᾶγμα κρινόμενον· ἐνταῦθα τὸ ἀπερίστατον σημαίνει· ἀπερίστατον⁶ δὲ ἐστιν, ὃ μὴτε ἐκ προσώπου μὴτε ἐκ πράγματος ὕλην ἔχει. Φθιάσαντες γὰρ ἐδιδάξαμεν, ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐπάγει, ὅτι καὶ ἐξ ἐνὸς ἴστα-
20 ται κρίσις ἠλλελειμμένον τοῦ ἑτέρου· παράδειγμα τούτου τὸ φόνος ἐγένετο ἐν πόλει καὶ κρίνεται τις· τὸ γὰρ τις ἀόριστόν ἐστι καὶ κρίσιν οὐκ ἐπιδέχεται καὶ μηδὲν ἐπὶ τῷ χρόνῳ τυγχάνον ὁμοίως οὐδεμίαν ἐπιδέχεται κρίσιν· καὶ τὸ ἀποκηρύττει τις τὸν νῖον ἐπ’ οὐδεμιᾷ αἰτίᾳ· εἰ γὰρ
25 καὶ τὸ τοῦ νιού πρόσωπον δοκεῖ εἶναι, ἀλλ’ ὕλην οὐ παρέχει, ἐπ’ αἰτίας γὰρ νῖος ἀποκηρύττεται· εἰ δὲ προσθίης, ὅτι φόνος ἐγένετο ἐν πόλει καὶ εὔρηται τις ἡμαγμένος, καὶ κρίνεται, περιστάσις ἐστὶ τὸ ἡμαγμένος· καὶ εἴπης, ὅτι συνεχῶς τις κρινόμενος φόνου ἀπέφυγεν, ἐγένετο φό-
30 νος καὶ ὑπάγεται τῇ αἰτίᾳ, ἡ ποιότης πάλιν τοῦ προσώπου, καίπερ μὴ ὄντος ἐκ τοῦ πράγματος σημείου δύναται

6 Cfr. Ald. p. 141. l. 12.

κρίσιν δοῦναι· ὅταν δὲ μήτε ἡ ποιότης τοῦ προσώπου ὑποψίαν ἔχῃ, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἀσώτου, μήτε τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐπὶ τοῦ παρίστατό τις, ἀπερίστατον ἂν εἴῃ παντελῶς.

Ἡ τὸ ἕτερόν γε πάντως· ἐνταῦθα ἔλαθεν ἑαυτὸν ἐξελέγξας κακῶς πρὸς τὸν Μινουκιανὸν φιλονεικῶν· 5 εἰπὼν γὰρ ἡ τὸ ἕτερόν γε πάντως δείκνυσιν, ὅτι καὶ εἰ προσώπου μόνου μόνον ἐστὶν ὑπαψία· εἰ μὲν γὰρ ἔλεγεν „ἡ τὸ πρᾶγμα πάντως“, ἐνέμενεν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ· νῦν δὲ εἰπὼν, ὅτι ἕτερον, ἐν τῶν δύο σημαίνει, ὅπερ ἐστὶν ἡ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ τοίνυν φω- 10 νὴν ἔσται ἀτελής ἀπὸ πράγματος στοχασμὸς ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ προσώπου τὴν κρίσιν ἔχων, καὶ τοὺς ἐξ ἐκατέρου μέρους λόγους· τοῦτο διὰ τὸ μονομερὲς ἐξ ἐκατέρου μέρους οὐκ ἔχει τοὺς λόγους, ἀλλ’ ἡ κατηγορίαν ἰσχυρὰν ἀπολογίας ἀπούσης, ἡ ἀπολογία μὲν ἰσχυρὰν, κατηγορίαν 15 δὲ οὐδὲ ὅλως, καὶ οὐκ ἀγνοῶμεν, ὡς ᾠθήθησάν τινες τὰ μονομερῆ μόνον γίνεσθαι, ὅταν ἐκλεισπυῖαν ἔχῃ τὴν ἀπολογία· δείκνυται δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς φησιν, „ἐξ ἐκατέρου δέ“ οὐκ εἶπεν, „ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους“, ἢ „ἐκ τοῦ φεύγοντος μέ- 20 ρους“, ἀλλ’ „ἐξ ἐκατέρου“, ὃ σημαίνει καὶ τὸν κατήγορον καὶ τὸν ἀπολογούμενον· δηλὸν οὖν, ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ κατὰ τὴν κατηγορίαν ἑλλειπὲς εἶναι μονομερὲς, ἐφ’ ᾧ καὶ παράδειγμα τοιαῦτον· μειρακίου ὠραίῳ σωφρονοῦντος ἤρων πολ- 25 λοὶ, καὶ ἀποτυγχάνοντες ἀνιήρουν ἑαυτοὺς· μαθὼν τὸ μειράκιον ὑπεξῆλθεν καὶ ἀνδρωθεὶς πάλιν κατῆλθεν ἐν τῇ πόλει, καὶ κρίνεται φόνου· ἐνταῦθα ἔρῳται μὲν ἡ ἀπολογία τοῦ μειρακίου, τὸ τε τὴν σωφροσύνην περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι καὶ τὸ ὑποχωρεῖν τῇ τύχῃ καὶ ὑπεξελεθεῖν καὶ μὴ διδόναι πρόφασιν μηδεμίαν καθ’ ἑαυτοῦ, καὶ τὸ μη- 30 ὅς ἐστιν εἰς τοσοῦτον ἀναισχυντίας ἦκοντα κατήγορον, ὡς αἰτιασθαι τὸ μὴ πεπορευκέναι· ἡ δὲ κατηγορία ἐλλείπεται, οὐδὲ γὰρ ἂν εἴῃ δίκη καὶ εὐθῦναι σωφροσύνης·

Ἀῆλον⁷ οὖν ὥς ἐπὶ τῷ πορνοβοσκῷ τῷ τοὺς δέκα νέους
 αποκτείναντι πάντα πρὸς κατηγορίαν ἐπινενόηται, ἵνα
 πᾶσα ἐκλείπει ἀπολογία· τὸ ἄδοξον τοῦ προσώπου, τὸ
 πλῆθος τῶν νέων, τὸ πρᾶγμα, ὅτι οὐδὲν ἀπεχθές⁸ ἦν τὸ
 5 κωμάζειν· οὐδὲ γὰρ ἐπεβούλευον ἢ ἐκλεπτον, ἢ ἄλλο τί
 τῶν τοιούτων ἐποίουν, ἐὰν ἔχη ἐκ τούτων ἀπολογίαν, καὶ
 τῷ δόλῳ ἀνηρῆσθαι αὐτούς. οὕτως κἀνταῦθα⁹ ἐκ τοῦ
 ἐναντίου τὸ σωφρονεῖν τὸ μειράκιον ἐπὶ πάντων, καὶ μὴ
 τοῖς μὲν πεῖθεσθαι, τοῖς δὲ οὐ, τό τε ἀγνοεῖν ἐξ ἀρχῆς
 10 τὸ γινόμενον καὶ μετὰ τὸ γνῶναι ὑπεξελεθεῖν καὶ ὑποχω-
 ρῆσαι, καὶ τὸ ἀναμεῖναι τὸν καιρὸν τὸν ἔχοντα τὴν τοι-
 αύτην ἀφορμὴν καὶ αὐτίς κατελθεῖν καὶ τὸ τοῦ πράγμα-
 τος ἀνεύθυνον ἀπολογίαν μὲν ἰσχυράν δίδωσι, κατηγορίαν
 δὲ οὐ. Σὺν τῷ πιθ' α ν ῶ· διὰ τὸ ἀπίθανον, ἀπίθανον
 15 δὲ ἐστὶ τὸ τὴν κατηγορίαν παντελῶς ἐναντίαν τῆς τοῦ
 προσώπου ποιότητος γίνεσθαι, εἰ Σωκράτης ἐγκαλεῖται
 πορνείας, ἢ Ἀριστείδης κλοπῆς· ταῦτα γὰρ τὰ πρόσωπα
 σαφῇ τὸν ἔλεγχον ἔχει, ὁ μὲν εἰς τὸ σῶφρον, ὁ δὲ εἰς
 τὸ καθαρὸν. Διαφόρους τε· διὰ τὸ ἰσάζον, τοῦτο γὰρ
 20 ἔχει μὲν λόγους¹⁰, τοὺς αὐτοὺς δὲ, δύο νέαι ὥραιας ἔχον-
 τες γυναῖκας καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φωράσαντες ἀλλήλους ἐκ
 τῶν ἀλλήλων ἐξιόντας οἰκιῶν καὶ κατηγοροῦντες ἀλλήλοις.
 Καὶ ταῖς πίστεσιν ἰσχυροὺς· διὰ τὸ ἀντιστρέφον.
 ἐστὶ δὲ ἀντιστρέφον, ὅταν ὦν τις λέγῃ πρότερον τὰναντία
 25 λέγῃ ὕστερον, καὶ τὰ μὲν ἑαυτοῦ φεύγῃ, τοῖς δὲ τοῦ ἐναν-
 τίου πρὸς ἀπόδειξιν χρήσεται· ὥς ὁ τὸ δάνειον ἀπαιτῶν
 πρότερον καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο χρεῖων ἀποκοπαὶ παρακα-
 ταθήκην εἶναι λέγων, ὅπερ ὁ ἀπαιτούμενος πρότερον ἔλε-
 γεν· ἐνταῦθα γὰρ οὐκέτι πίστις τοῖς δικασταῖς, ὅταν τὰ
 30 μὲν ἑαυτοῦ φεύγῃ, τὰ δὲ τοῦ ἐναντίου πρὸς ἀπόδειξιν
 φέρῃ.

7 Cfr. Ald. p. 142. l. 3. 8 Ald. l. 7. ἐπαχθές. 9 Cfr.
 Ald. p. 142. l. 17 sqq. 10 λόγους posui in lacuna codicis.

Ἔτι τε ὅπερ ἐστὶ παρὰ τοῖς δικασταῖς, τὸ τῆς κρίσεως ἀφανές, ἀλλὰ μὴ προειλημμένον, δυνάμενόν τε πέρας λαβεῖν· διὰ τὸ ἀδύνατον καὶ ἄπορον· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τούτοις τὸ πέρας καὶ ἡ τῶν δικαστῶν κρίσις ἐκλείπειν· τό τε γὰρ ἄπο- 5 ρον αὐτὸ ἑαυτῷ ἐναντιοῦται περὶ τὴν κατασκευὴν καὶ τὸ ἀδύνατον τὸ μάχεσθαι τῇ φύσει.

Τὰ δὲ οὕτινός οὖν τούτων ἐνδεᾶ ταῦτα ἀσύστατα. Φθάσαντες εἰρήκαμεν ὡς τοῖς μὲν συν- εστηκόσι πάντων τούτων δεῖ πρὸς τὸ συνεστηκέναι· ἐν 10 γὰρ τῷ εἰρημένῳ ἑλλειπὸς ἀσύστατον ποιεῖ τὸ πρόβλημα· τοῖς δὲ ἀσυστάτοις ἐνὸς μόνου· εἰρήσεται δὲ καὶ κατ' εἶδος. Ἐξήτῃται, τί δήποτε πρῶτον μὲν περὶ ἀσυστάτων διέλαβε καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἀσυστάτων καὶ χρη- στῶν ὄντων προσεξέτασεν· τῶν δὲ συνεστηκόντων εἰς χρῆσιν 15 φερομένων καὶ αὐτὸς περὶ τῆς διαίρεσεως τῶν ζητημάτων ἐπαγγελλάμενος ποιῆσθαι τὸν λόγον· ὅτι δὲ τὰ ἀσύστα- τα· οὐ διαιρεῖται καὶ αὐτὸς μαρτυρεῖ λέγων· ταῦτα γὰρ οὐκ ἂν εἴη ζητήματα, μήτε διαιρούμενα μήτε πρὸς χρῆ- σιν φερόμενα προκέρκῃται τῶν διαιρουμένων καὶ ζητου- 20 μένων καὶ ὠφελίμων τυγχανόντων· ἐροῦμεν, ὅτι πᾶν τὸ μὴ ὄν φύσει πρῶτόν ἐστι τοῦ πραττομένου, ἐκ γὰρ τοῦ μὴ εἶναι τὸ πραττόμενον ἴσταται, καὶ ἐκ τῶν οὖν ἀσυ- στάτων ἐπὶ τὰ συνεστηκότα φερόμεθα, ὡς ἐφεξῆς ἐροῦ- μεν καθ' ἕκαστον ἀσυστάτων πῶς συνιστάται· δύναται. 25 Καὶ ἄλλως ἢ τῶν συνεστηκόντων ζήτησις πολυειδὴς τίς ἐστι καὶ διάφορος, ἢ δὲ τῶν ἀσυστάτων μία· ἐνὶ γὰρ κανόνι, ὅπερ ἔφαμεν, ἐν τῶν τριῶν ἑλλειμμένον¹ αἰ- τιογ² ἢ συνέχον ἢ κρινόμενον, ἀσύστατον ποιεῖ· τὰ δὲ συνεστηκότα πλείονος δεῖται καὶ λόγου καὶ ἐξετάσεως τῇ 30 τῶν πραγμάτων διαφορᾷ· ἀκολουθῶς οὖν τὰ μονοειδῆ

1 Cod. ἑλλειμμένον. Cfr. Ald. p. 147. l. 18.

ὡς ἀτελείωτέρα ληφθῆναι καὶ σαφῇ πρὸς ἐξέτασιν προ-
 τέτακται τῶν πολυτελεστέρων, ² καὶ ἄλλως τε σαφηνείας
 πανταχῇ δεόμενος ἐπὶ τῷ διακρῖναι τὰ πράγματα οὕτως
 ἡναγκάσθη τὸν λόγον ποιήσασθαι· ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν
⁵ προσώπων εἶπεν ὅτι τὰ μὲν ἐστὶν οἷα ἐξετάζεσθαι, τὰ
 δὲ οὐ, καὶ διὰ τί τὰ ἐξεταζόμενα προέταξεν πάλιν εἰ-
 ρήκαμεν, οὕτως καὶ ἐνταῦθα ὥσπερ κανόνα τινὰ προ-
 τεθείκαμεν, ὅτι τῶν προβλημάτων τὸ μὲν ἀσύστατά
 ἐστὶν, τὰ δὲ συνεστάτα· καὶ τὰ μὲν ἀσύστατα τῶν ἐλ-
¹⁰ λειμμένων γίνεται, τὰ δὲ συνεδῶτα τῶν ὑγιέων· ³ τοῦ-
 το γὰρ ὁ ὅρος βούλεται λέγειν· ἐν οἷς γὰρ τῶν συνε-
 στηκότων ὅρον λέγει, τῶν ἀσυστάτων σημαίνει τὴν φύ-
 σιν. Τῶν δὲ συνεστηκότων διαιρέσεις πλείονες, ἅς καὶ
 ἐφεξῆς ἐπάγει ἐν τῇ μεθόδῳ· διὰ ταῦτα τῶν αὐτῶν ἀντιγ-
¹⁵ καίως προτέτακται.

Καὶ πρῶτόν γε ἀσυστάτων εἶδος τὸ μονο-
 μερές, ὃ μὴ τὰ τῶν λόγων ἐκατέρωθεν ἐστὶν
 ἰσχυρά· ὥσπερ ἐν ⁴ τῇ τῶν προσώπων ἐξετάσει καὶ ἐν
 τῇ τῶν πραγμάτων ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων ἤρξατο· ἐν τε
²⁰ γὰρ τοῖς προσώποις ἰσχυρά εἰσι τὰ ὠρισμένα καὶ κύρια
 πρὸς τὸ παρέχειν ὕλην, καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν τὸ ἀφ'
 ὧν τις αὐτὸς ὡς ποιήσας κρίνεται, οὕτως καὶ ἐνταῦ-
 θα ἐν τῷ περὶ τῶν ἀσυστάτων λόγῳ ἀπὸ τοῦ πάντῃ
 μηδεμίαν ὕλην παρέχοντος, ἀλλ' ἀκριβῶς ἀσυστάτου
²⁵ ἤρξατο· εἰδέναι δὲ χρῆ, ὡς τὸ μονομερές, ἣν μὲν ἐκ τοῦ
 τὸ συνέχον ἐκλείπειναι τυγχάνη γενόμενον, ἐνδόξου
 προσώπου ἐπιλαμβανόμενον· συνέστηκε, ἣν δὲ ἐκ τοῦ τὸ
 αἰτίον, ἀδόξου. Τί δὲ ἐστὶν ὃ λέγω, ἐπὶ παραδείγματος
 ἔσται σαφέστερον· ὁ πορνοβοσκὸς πανταχόθεν ἄδοξον
³⁰ πρόσωπον, διὰ τοῦτο οὖν αὐτῷ ἡ ἀπολογία ἐκλείπει
 καὶ τὸ μονομερές ἔχει τὴν κατασκευὴν· εἰ οὖν ἀμείψαν-

² Ald. l. 21. πολυϋλιτέρων.
 Ald. p. 148.

³ Cod. τῷ ὑγιῇ.

⁴ Cfr.

τες τὸ τοῦ πορνοβοσκοῦ ὄνομα θείημεν στρατηγὸν ἢ φιλόσοφον ἢ τι τοιοῦτον ἐπαινούμενον πρόσωπον ὡς ὑπεδέξατο τοὺς δέκα νέους, συνέστηκεν· ἡ γὰρ τοῦ προσώπου ποιότης χώραν δίδωσι τῷ ἀντεγκλήματι· ἐνταῦθα δὲ τὸ τοῦ προσώπου ἄδοξον τοῦ πορνοβοσκοῦ παντελῶς 5 ταύτην οὐκ ἔχει τὴν ὥραν· καὶ πάλιν, ὅταν ἐκλειποῦτος αἰτίου, ὡς ἐπὶ τοῦ μειρακίου τοῦ σωφρονοῦντος καὶ ὠραίου, ἐὰν ἀμείψωμεν καὶ εἴπωμεν, ὅτι μειράκιον ὠραῖον εἶχε πλείονας ἐραστὰς καὶ ἐνίοις ἑαυτὸν προσέμω- 10 νων ἐτέρων ἡμέλει, καὶ οἱ ἀποτυγχάνοντες ἀνῆρτων ἑαυ- τοὺς, πάλιν τὸ πρόβλημα δέχεται σύστασιν· ἔχει γὰρ κατηγορίαν, τῷ προδιαβεβλήσθαι τὸ πρόσωπον ἐν τῷ πρὸς ἀσέλγειαν ἐνίοις ἑαυτὸν ἐκδεδωκέναι.

Δεύτερον δὲ τὰ ἰσάζοντα διόλου· καλῶς προσέθηκε τὸ διόλου, ὅτι ὀλίγη τις ἐμπεσοῦσα δια- 15 φορὰ ἢ τοῖς προσώποις ἢ τοῖς πράγμασι συνεστάναι ποι- εῖ· εἰ γὰρ ὁ μὲν εἴη πρεσβύτης, ὁ δὲ νέος, ἢ ὁ μὲν πέ- νης, ὁ δὲ πλούσιος, εἴτε ἐν τοῖς πράγμασιν ὁ μὲν φω- ραθεῖη διαλεγόμενος, ὁ δὲ ἐξιὼν, ἢ ὁ μὲν ἀγγελίαν εἰς- πέμπων, ὁ δὲ ἄλλο τι πράττων, ἢ τῶν πραγμάτων δια- 20 φορὰ παρέχει τὴν σύστασιν τῷ προβλήματι· εἰκότως δὲ ταῦτα δευτέραν ἔχει τὴν τάξιν· κοινωνεῖ γὰρ τῷ μονο- μερεῖ κατὰ τῷτο, καὶ ὅτι λόγους οὐκ ἔχει, καὶ ὥστε διπλοῦν μονομερὲς ἂν εἴη· παρ' οὐδετέρου γὰρ μέρους λόγοι εὐρίσκονται· τούτῳ δὲ διαφέρει τῷ ἐν μὲν τῷ 25 μονομερεῖ ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους πάντη μὴ εἶναι λόγον, ἐνταῦθα δὲ εἶναι μὲν ἐξ ἐκατέρων, ἀχρήστους δὲ τοῖς αὐτοῖς εἶναι.

Τρίτον τὸ ἀντιστρέφον· ἀπῆρτε τις δά- νειον καὶ τόκους· ἀκολούθως τὸ ἀντιστρέφον τρίτην 30 τάξιν εἴληφεν, ἐπειδὴ γὰρ δοκεῖ πως ἔχειν λόγους καὶ

5 Cfr. Ald. p. 150. l. 25. 6 Cod. διαφέρει τῷ μονομε-
ρεῖ, sequente brevi lacuna; correxi ex Ald. p. 151. l. 12.

ταύτη τοῦ ἰσάζοντος διενήνοχεν, κοινωνεῖ γάρ καὶ αὐτὸ
 τῷ μονομερεῖ καὶ ἰσάζοντι· τῷ μὲν μονομερεῖ κατὰ τὸ
 μὴ ἐξεταζομένους ἔχειν τοὺς λόγους, καὶ τῷ ἰσάζοντι
 ὁμοίως· διαφέρει δὲ ἀμφοτέρων, ὅτι οὐ τοὺς αὐτοὺς δια-
 5 φόρους ἔχει καὶ ἀχρήστους, καθάπερ τὸ ἰσάζον, ἀλλ' ἐν
 τῷ μὴ πάντα τὰ αὐτὰ παρ' ἑκατέρου μέρους λέγεσθαι
 τὴν διαφορὰν εἴληφεν· ἐνταῦθα γὰρ οὔτε διάφορα οὔτε
 ἰσχυρὰ τὰ τῶν πίστεων αὐτοῖς. Ἐξήτηται, πῶς οὐ διά-
 φορα, καίτοι διάφορα τὰ τῶν λόγων εἰσὶν αὐτοῖς· ἔτε-
 10 ρον γάρ τί ἐστι τὸ λέγειν δάνειον εἶναι καὶ ἕτερον πα-
 ρακαταθήκην ἀπαιτεῖν· τί οὖν ἐστι τὸ οὐδὲ ἔχοντα διά-
 φορον τὴν ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων, ἀλλὰ μίαν; πρὸς
 τὸ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου ταῦτα εἰρησθαι καταφεύγουσιν,
 διὰ τοῦτο, φησὶν, οὐκ ἰσχυρὰ λέγει, οὐ πίστιν ἔχοντα,
 15 οὐ δυνάμενα προσαγαγέσθαι τὸν ἀκροατὴν· οἱ τὰ οἰ-
 κεία ἀρνούμενοι ἐπὶ τὰ τοῦ ἀντιδίκου καταφεύγουσιν·
 εἰδέναι δὲ χρῆ, ὅτι καὶ τοῦτο σύστασιν δέχεται ἐναλλα-
 γῇ πράγματος· ἐὰν γὰρ ὁρίσω, ἀπῆται τις παρακατα-
 θήκην, ὃ δὲ ἡρνεῖτο μὴ ἔχειν· ὃ δὴμος πεποιήται χρεῶν
 20 ἀποκοπὰς, καὶ ὥς χρεὸς οὐκέτι ἀποδέδεται, σύστασιν
 δέχεται, διάφορα γὰρ τὰ τῶν πίστεων γίνεται, καὶ οὐκ-
 ἐτι εἰς ἀλλήλους καταφεύγουσιν.

Τέταρτον τὸ ἄπορον· ἄπορον ἐναντίαν τῷ κα-
 τασκευαζομένῳ τὴν κατασκευὴν δέχεται· ὅταν γὰρ συμ-
 25 βουλεύσης, δεῖν πείθεσθαι τοῖς ὀνείροις, αὐτῷ τῷ νῦν
 γεγεννημένῳ ἠπίσθησας· ὅταν δὲ μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ
 ἐπίσθενσας τῷ συμβουλευόντι μὴ πείθεσθαι· κοινωνεῖ
 δὲ καὶ τοῦτο τοῖς προλαβοῦσι τῷ ἀχρήστους ἔχειν τοὺς
 λόγους· διαφέρει δὲ τοῦ τε ἰσάζοντος καὶ τοῦ ἀντιστρέ-
 30 φοντος, ὅτι τῷ μὲν ἰσάζοντι οὐ τοὺς αὐτοὺς οὐδὲ τοὺς
 ἴσους λόγους ἔχει, τῷ δὲ ἀντιστρέφοντι, ὅτι οὐ τὰ προ-

ει-

ειρημένα ἀρνούμενός ἐπὶ τὰ τοῖς ἐναντίοις λεχθέντα καταφεύγει· ἀλλὰ διάφορόν τι ἔχει τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐκ διαφορῶν δυναμένην ἀποδείξεων κατασκευάζεσθαι, ὅπερ ἐν τῷ ἀντιστρέφοντι οὐκ ἔστιν· καὶ γὰρ ὁ συμβουλευὼν ὀνείροις πείθεσθαι πολλὰ καὶ ἱκανὰ πρὸς ἀπόδειξιν 5 ἔχει τοῦ πείσαι, καὶ ὁ μὴ συμβουλευὼν ὁμοίως· τὸ δὲ πέρας τῆς συμβουλῆς αὐτὸ ἐαυτῷ ἐναντιούμενον οὐκ ἔχει τὴν κατασκευὴν· οὐ γὰρ οἱ λόγοι πίστιν οὐκ ἔχουσιν ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὸ κατασκευαζόμενον, ἐναντίον ὃν τοῖς κατασκευάζουσι τὴν ἀπορίαν, δίδωσι τῷ ἀκροατῇ· ἔστι 10 δὲ καὶ τοῦτο σαφῶς ἐπὶ τοῦ μάντεως τὸ παράδειγμα· μάντεως θυγατέρα ἤρπασαν οἱ πολέμοιοι· ὤμοσαν αὐτῷ πρεσβενομένῳ ἀποδώσειν αὐτήν, εἰ τάληθῃ περὶ αὐτῆς μαντεύσαιοτο· ὁ δὲ ἔφη, ὡς οὐκ ἀποδίδοται μοι, καὶ ὡς τάληθῃ μαντευσάμενος ἀπαιτεῖ· ἐνταῦθα μὴ ἀποδιδόν- 15 τες μὲν ἐπιорκοῦσι, τάληθῃ γὰρ μαντευσάμενῳ οὐκ ἀποδιδόασιν· ἀποδόντες τε ἐπιорκοῦσιν ὁμοίως, ὅτι μὴ τάληθῃ μαντευσάμενῳ ἀποδιδόασιν, καὶ οὕτως τὸ μὲν ἐαυτῷ κατασκευάζειν ὀφείλοντι λαβεῖν τὸ μὴ ἀληθῆ μαντεύεσθαι κατασκευάζει, ἐν οἷς δὲ ἐκεῖνοι τὸ μὴδὲν δοῦναι 20 τὰ ἀληθῆ μαντεύσασθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι αὐτῷ· εἰσὶ δὲ τούτῳ καὶ τὸ κατὰ Τισίαν καὶ Κόρακα πρόβλημα· σύστασιν δὲ τοῦτο δέχεται προσδιοριζόμενον χρόνον· ἐάν γὰρ προσθῇς, ὅτι Ἀλέξανδρος ὄναρ εἶδε τοῖς περὶ αὐτοῦ ἢ τοῖς μεθ' αὐτὸν ὀνείροις μὴ πιστεύειν, δύναται σύ- 25 στασιν λαβεῖν, καὶ ἐπὶ τοῦ Τισίου καὶ Κόρακος, ἐάν προσδιορισθῇ, ὅτι εἴσω δύο ἔτων ἢ εἴσω πλείονος χρόνου νικήσας τὴν πρώτην δίκην δύναται σύστασιν λαβεῖν· ἀπλῶς οὖν εἰπεῖν χρόνος προσδιοριζόμενος σύστασιν παρέχει τῷ ἀπόρῳ. 30

Πέμπτον τὸ ἀπίθανον· ἀσθενησάντων τῶν ἀσυστάτων ἐπὶ τὸ μᾶλλον ἔχον ὃ λόγον κατ' ὀλίγον

8 Cfr. Ald. p. 157.
Rhetor. V.

9 Cod. ἔχειν, Ald. τὸν μᾶλλον

πρόεισι· σκόπει γάρ, ὡς τὸ μὲν¹ μόνομερὲς ἐκ τοῦ ἐνὸς
 λελειμμένους πάντη ἔχει, τὸ δὲ ἰσάζον ἔχει μὲν, τοῖς
 αὐτοὺς δέ· τὸ δὲ ἀντιστρέφον ἔχει λόγους καὶ οὐ τοὺς
 αὐτοὺς, πίστιν δὲ οὐκ ἔχοντας· τὸ δὲ ἄπορον καὶ λό-
 5 γους ἔχει καὶ οὐ τοὺς αὐτοὺς καὶ πίστιν δεχομένους· ἐκ
 δὲ τοῦ κατασκευαζομένου τὸ ἀσύστατον· τὸ δὲ ἀπίθανον
 ἕλην ἔχει πάντων πλείονα, καὶ σχεδὸν συνέστηκε, καὶ
 ζητήσκειν ἂν τις, πῶς ὅλως ἀσύστατόν ἐστιν, ὅτε καὶ
 Σωκράτης καὶ Ἀριστείδης ἀμφότεροι γραφὰς ὑπέμειναν,
 10 καὶ ὁ μὲν ἐξωστρακίσθη, ὁ δὲ θανάτῳ ἐξημιώθη· εἰ δὲ
 μὴ ἦν κατὰ τούτων κατηγορία, πῶς ἔργῳ ἐκβᾶσα φαι-
 νεται; Λύσις οὖν αὕτη, καὶ διδάσκει, πῶς συστήναι δύ-
 νатаι, καὶ τὴν διαφθορὰν φθάσαντες εἰρήκαμεν· ὅτι ἐν-
 ταῦθα καὶ λόγοι εἰσὶν καὶ πέρας δυνάμενοι δέξασθαι.
 15 Πῶς οὖν καὶ συστήναι δύναται καὶ λύσις τοῦ εἶναι ἀπί-
 θανον; ἱεροῦμεν, ὅταν καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ προσώπου ἐν-
 δοξον ἢ κατηγορία γίνηται, τότε ἀσύστατόν ἐστι πάντη·
 ὅταν δὲ καθ' ἑτερόν τι σύστασιν δέχεται, πρόσωπον
 μὲν γὰρ οὐδὲν ἀναμάρτητον πάντη· ἐστὶν δὲ ὅπου καθ-
 20 ὑπερβολὴν διαπρέπει, ὡς ὁ Σωκράτης ἐν τῷ σωφρονεῖν· ὁ
 δὲ Ἀριστείδης ἐν τῷ μὴ χρημάτων ἐφίεσθαι· εἰ οὖν τὸν
 μὲν Ἀριστείδην γράφεται τις λειποταξίου ἢ ὑπερηφανίας,
 ὅπερ αὐτῷ καὶ τὸ ἐξωστρακισμένον ἐποίει, συνεστηκὸς
 εἶη τὸ πρόβλημα· εἰ δὲ καὶ τὸν Σωκράτην ἑτέρου τι-
 25 νὸς ἀσεβείας, ἧς καὶ γραφὴν ὑπέμεινεν, ἢ ἑτέρου τοιού-
 του, πλὴν πορνείας, ἐν ᾧ πάλιν σαφῇ ἔχει τὸν ἑλεγχον
 τοῦ σωφρονεῖν, κακεῖνο δέχεται σύστασιν· τούτων δὲ
 ἔστω καθολικὸν ἐπὶ πάντων παράδειγμα· οἷον Ἀχιλλεῖα
 μὲν οὐδὲν ἀπεικὸς εἶναι προδότην καὶ χρημάτων ἥττονα·
 30 δειλὸν δὲ ἢ λειποτάκην οὐκ ἂν ἔχοις γράφεσθαι· καὶ
 τὸν Αἴαντα ἐπίβουλον μὲν τῶν Ἀχαιῶν ἢ θρασὺν ἢ βου-
 λόμενον διαφθεῖραι τὸ στρατόπεδον, δειλὸν δὲ ἢ ἐκλε-
 ἔχοντα. Scripsi ἔχον.

λοιπότα τὴν τάξιν οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν· δῆλον οὖν ὅτι τὸ ἀπίθανον γίνεται, ὅταν αὐτῇ τῇ ἀκριβεῖ ἀρετῇ τῆς ποιότητος τοῦ προσώπου ἐναντίαν ἔχῃ τὴν κατηγορίαν.

Ἐκτον δὲ τὸ ἀδύνατον, εἰ Σιφνίοις ἢ Μαρωνείταις. ¹⁰ Τὸ ἀδύνατόν τινες βούλονται πρὸ τοῦ ἀπίθανου τάττεσθαι, καὶ δοκοῦσι καλῶς ἐρεῖν· εἰ γὰρ ἐνὶ κανόνι βούλεται ὁ τεχνικός ἐκ τῶν σφόδρα ἀσυστάτων ἀκολουθῶς ἐπὶ τὰ ἥττω καταβαίνειν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν προσώπων ἐκ τῶν σφόδρα παρεχόντων ἐπὶ τὰ ἐλάττω παρέχοντα, οὕτως καὶ ἐνταῦθα ἐχρῆν τὸ ἀδύνατον προ- ¹⁰ τάττεσθαι τοῦ ἀπίθανου. Τὸ γὰρ ὅλως μὴ δύνασθαι πῶς οὐκ ἂν εἴη μᾶλλον ἀσύστατον τοῦ παρὰ τὴν ποιότητα τοῦ προσώπου ἐναντιουμένου· ἀλλ' ἡ ἀπολογία αὐ- ¹⁵ τη, ὅτι πανταχοῦ βούλεται ὁ τεχνικός τὰ πρόσωπα τῶν πραγμάτων προτάξαι καὶ ταῦτα καλῶς καὶ κατὰ τέχνην, ἐπειδὴ τοίνυν τὸ μὲν ἀπίθανον παρὰ τὴν τοῦ προσώπου ποιότητα γίνεται, τὸ δὲ ἀδύνατον παρὰ τὴν τοῦ πράγματος, εἰκότως τὸ ἀπίθανον προέταξε, τὸ ἐκ τοῦ προσώπου ἔχον τὸ ἀσύστατον· καὶ γὰρ προτείνας ἐξ ἀρχῆς ὕλην τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος καὶ φήσας ταύτην ἐκ ²⁰ προσώπων καὶ πραγμάτων γίνεσθαι, πρῶτον τὴν τῶν προσώπων ἐξέτασιν ἔταξεν· ἄλλως ²¹ τε καὶ τὸ ἀπίθανον ἀδυνατοῦ τάξιν ἔχει· εἰ γὰρ ἀπίθανόν ἐστιν, οὐκ ἂν ἐγένετο, οὐδὲ δυνατὴν ἔχει τὴν κατηγορίαν, ὥς ἐπαναβεβη- ²⁵ κός· τὸ δὲ ἀδύνατον δύναται μὲν ἔχειν πιθανοὺς λόγους, τὸ δὲ πέρας ἀδύνατον, ὅπερ, ὥς ἔφαμεν, οἰκειὸν ἐστὶ τοῦ πράγματος. Κοινωνεῖ δὲ σφόδρα τοῦτο τῷ ἀπόρῳ· ὥσπερ τοῦ ἀπόρου τὸ πέρας ἀδύνατον, οὕτως καὶ τοῦτου· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐνταῦθα μὲν κατὰ τὴν φύσιν τὴν κοινὴν τῶν πραγμάτων ἀπάντων ἐστὶν ἀδύνατον, ἐκεῖ δὲ ³⁰

10 Cod. Μαρωνίταις. 11 Haec usque ad p. 69. ἑβδομον τὸ ἄδοξον consentiunt cum Ald. p. 160.; sed in brevius con- tracta sunt illis.

μόνη τῇ¹² αὐτοῦ τοῦ κατασκευαζομένου, οἷόν τι λέγω
 τῷ ὄνειρῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου μὲν ἐναντίον ἐστὶν ἢ κατα-
 σκευὴ καὶ τῇ προτίσει τοῦ μάντεως, οὐ τῇ κοινῇ φύσει
 τῶν πραγμάτων· ἐνταῦθα δὲ ἂν εἶπω τὸν Πύθιον ψεύ-
 5 δεσθαι, καὶ τῇ κοινῇ φύσει τῶν πραγμάτων ἐναντίον
 ἐστὶν, οὐδέποτε γὰρ ψευσάμενος φαίνεται· ἂν εἶπω, ὅτι
 Θεσσαλοὶ βούλονται τὴν Ὀσσαν ἐπὶ τῷ Ὀλύμπῳ θέντες
 βατὸν ποιῆσαι τὸν οὐρανόν, τῇ φύσει τῶν πραγμάτων
 ἐναντίον ἐστὶ, κατ' οὐδὲν γὰρ ἐστὶ βατὸν ποιῆσαι τὸν
 10 οὐρανόν· τὸ δὲ παράδειγμα τοῦτο τῶν Σιφνίων ἢ τῶν
 Μαρωνειτῶν¹³ τινες ᾔτιάσαντο¹⁴ λέγοντες, εἰ καὶ σμι-
 κρὰ σφόδρα αἱ πόλεις αὗται καὶ ἀσθενεῖς πρὸς τὴν τοι-
 αύτην ἐπιχείρησιν· ἀλλ' οὖν κατὰ Ἡρόδοτον πολλὰ πο-
 λίσματα γέγονε καὶ μικρὰ καὶ μεγάλα, καὶ κατὰ Θουκυ-
 15 δίδην, ἐν οἷς περὶ τῶν Λακεδαιμονίων διαλαμβάνει·¹⁵
 τί οὖν ἀπεικὸς, φασί, καὶ τοὺς Σιφνίους ἢ Μαρωνεί-
 τας ἐν τισι χρόνοις δύνασθαι ἐπιλαμβανομένους καιροῦ
 καὶ διὰ τὴν τύχην καὶ πρὸς τοῦτο ἰδεῖν; ἐροῦμεν οὖν,
 ὅτι ἡ τέχνη αὕτη συνέστηκε τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων
 20 παντελῶς ἀνηρημένων, καὶ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς γενομέ-
 νης, ἐν οἷς διόλου τοὺς Σιφνίους καὶ Μαρωνείτας ἀσθε-
 νεῖς παρειλήφαμεν· διὸ ὥσπερ πίστιν ἐχόντων προσώπων
 πρὸς ἀσθένειαν τὸ ζήτημα πέπλασται· τοῦτο δὲ σύστα-
 σιν δέχεται, εἰ προστεθείη προσώπου ἐναλλαγὴ· εἰ γὰρ
 25 εἶπω, ὅτι βουλευόνται ἀμβατὸν ποιῆσαι τὸν οὐρανόν, ἐκ
 τῆς τοῦ προσώπου ἐναλλαγῆς καὶ ἱστορίας δύναται συν-
 εστάναι καὶ λόγον ἔχειν· καὶ εἰ εἶπω ἀντὶ Μαρωνειτῶν
 Λακεδαιμονίους ἢ Ἀθηναίους, συνέστηκε, καὶ εἰ ἐπὶ τοῦ
 Πυθίου εἶπω τὴν πρόμαντιν, δύναται συστήναι· καὶ γὰρ

12 Cod. μόνην τὴν, Ald. μόνη τῇ. 13 Cod. Μαρωνιτῶν
 ex in sqq. Μαρωῖτας. 14 Cod. ᾔτήσαντο, scr. ᾔτιάσαντο,
 15 I, 10.

ὁ Δημοσθένης πολλάκις τὴν Πυθίαν φιλιππίζειν ἔλεγε, καὶ ἀπὸ ἱστοριῶν φαίνεται πολλὰ οὐ κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ ἐπίπνοιαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτῆς γνώμην λέγουσα.

Ἐβδομον τὸ ἄδοξον· ἐκμισθώσας τις τὴν ἑαυτοῦ γυναικα· τοῦτο τὸ εἶδος ¹⁶ παρὰ Αἰσχίνου 5 ἐπινενόηται, ὃ σαφῶς κατὰ Τιμάρχου δείκνυσιν· ἐν οἷς γὰρ διαλαμβάνει περὶ τοῦ κατὰ γραμματεῖον ἡταιρηκέναι καὶ κατασκευάζει, ὡς ἄχρηστον, τουτέστι δὲ παρὰ τοῦ πεποιηκότος καὶ παρὰ τοῦ πεπονθότος μὴ δυνάμενον ἐμφανισθῆναι, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν ἀκρωμένων αἰσχύνην 10 κραυγῆς τε καὶ θορύβου τὸν λέγοντα ἀπολαύειν λέγων ἐδίδαξε τοῦτο, ὅτι συστῆναι οὐ δύναται· ἐν οἷς ὁ ἀκροατῆς διὰ τὴν ἑαυτοῦ αἰσχύνην, ἵνα μὴ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα δοκῇ ἢ πόλις ἔχειν, τὸν λόγον οὐ προσδέχεται· εἰ δὲ προστεθῇ νόμος ἢ ἔθος τοῦ δύνασθαι τοῦτο 15 πρᾶττεσθαι, σύστασιν δέχεται.

Ὅγδοον τὸ ἀπερίστατον· ἀποκηρύττει τις τὸν νύκτον ἐπ' οὐδεμιᾷ αἰτίᾳ. Τοῦτο ¹ πρὸ πάντων τάξας ἐν τῷ ὄρφ τῶν συνεστώτων ζητημάτων καὶ καλῶς τάξας, ἐνταῦθα οἰκείως τελευταῖον αὐτὸ τάττει· καὶ γὰρ 20 ὅλων πλέον τὸ ἀσύστατον ἔχει· καὶ γὰρ ἕκαστον τῶν προῤῥηθέντων ἔχει μὲν λόγους, κατὰ τὰ προειρημένα δὲ τὸ ἄχρηστον αὐτοῖς γίνεται· τοῦτο δὲ πανταχόθεν λόγους οὐκ ἔχει· προσέειπε τὸ ἀπερίστατον, ὡς μὴνῦσαι βουλόμενος, ὅτι τοῦτο μᾶλλον τῶν ἄλλων ἂν εἴη· 25 ἀλλὰ διὰ τὸ σφόδρα σαφῶς αὐτοῦ οὐδὲ ἐδεήθη ἐξετάσαι· ἀλλ' ὥσπερ ὑπόμνησιν πρὸς εἰδότας ποιούμενος· Τοῦτο δὲ ὠμολόγηται, ὡς περιστάσεως λαμβανόμενον συνέστηκε, διὸ οὐδέτερον ἔταξε πρὸς παράδειγμα, ὅπερ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν ἄλλων ἐποίησεν· ἔφαμεν δὲ, ὅτι ἐν τῶν τριῶν 30 μὴ προσόν, αἴτιον, συνέχον, κρινόμενον, ποιεῖ τὰ ἀσύ-

16 Cfr. Ald. p. 162.

1 Cfr. Ald. p. 161.

στατα· εἵπομεν οὖν ἕκαστον τῶν ἀσυστάτων ἐν κεφα-
 λαίῳ παρὰ τὸ τί γίνεται· ἐροῦμεν οὖν τὸ μὲν μονομερές
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρὰ τὸ συνέχον, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ τὸ
 αἰτίον· τὸ ἰσάζον παρὰ τὸ κρινόμενον· τὸ ἀντιστρέφον
 5 ὁμοίως καὶ τὸ ἄπορον· τὸ ἀπίδανον παρὰ τὸ αἰτίον.
 Τὸ ἀπερίστατον ὠμολόγηται παρὰ τὰ τρία, ἐπινενοήκασι
 δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς ἀσυστάτους ὅρους, οἷς καὶ ἑτέροις
 προσάγορεύουσιν ὀνόμασιν· ἕκαστος δὲ τούτων εἰς τού-
 τους συντελεῖ, τὸ τε κατὰ τὸ ἄχρηστον πέρας, οὗ πα-
 10 ράδειγμα τοῦτο· νόμος ἐξ ἀδιαθέτου τοὺς υἱοὺς ἐξ ἴσου
 κληρονομεῖν· ἔχων τις δυὸ παῖδας ἀπεκήρυξε τὸν ἕτερον
 μετὰ ταῦτα ἐγένετο ὑπὸ λησταίς· ἔγραψε περὶ λύτρων·
 φθάσας ὁ ἀποκήρυκτος ἐλυτρώσατο τὸν πατέρα· ὁ δὲ
 ἐπανελθὼν ἔλυσεν αὐτῷ τὴν ἀποκήρυξιν, καὶ διαθήκην
 15 θέμενός ἐξ ἴσου κληρονόμους ἔταξε τοὺς παῖδας· καὶ
 γράφεται ὁ ἐπὶ τῆς οἰκίας τὰς διαθήκας παρανοίας.
 Εἰ τούτοις τὸ τέλος ἄχρηστόν ἐστι, καὶ γὰρ ἀνέλη τὰς
 διαθήκας, κατὰ τὸν νόμον τὸν κελεύοντα τὸν παῖδα ἐξ
 ἴσου κληρονομεῖν, οὐδὲν πλέον ἔξει· τίς οὖν ἡ δίκη, ἐν
 20 ἣ ἔξ ἀμφοτέρων καὶ νικῶν καὶ νικώμενος ταῦτα πείσεται,
 κατὰ τὴν ἀντίρρῳτον ἀπολογίαν, ὅταν τὸ ἀναντίρρῳτον
 ἔχῃ ὁ ἀπολογούμενος, ὡς ἐπὶ τοῦ πρεσβεύοντος Δημο-
 σθένους· ἐδολοφονήθη Δημόνικος, καὶ κρίνεται Δημο-
 σθένης· ἐνταῦθα γὰρ ἀναντίρρῳτον τὸ μὴ ἐπιδημεῖν
 25 αὐτὸν τὸν Δημοσθένην· τοῦτο ἔοικε τῷ μονομερεῖ τῷ
 κατὰ τὸ ἐλλεῖπειν τὴν κατηγορίαν γενομένῳ· διαφέρει δὲ,
 ὅτι ἐκεῖ μὲν πάντα τῷ κατηγορῶ λόγοι οὐ τυγχάνουσι,
 διὸ καὶ μονομερές ἐστιν· ἐνταῦθα δὲ εἰσὶ μὲν λόγοι, καὶ
 γὰρ ἡ ἔχθρα λειποταξίου, καὶ πάντα ταῦτα συντελεῖ
 30 πρὸς κατηγορίαν τοῦ Δημοσθένους· ἀναντίρρῳτος δὲ ἐστὶν
 ἡ ἀπολογία τὸ μὴ παρεῖναι Δημοσθένην· εἰ μὲν γὰρ
 ἐκρίνετο αὐτὸς συνειδότης ἢ ἐπιβουλῆς ἢ τινος τῶν τοι-
 ούτων, ὁ δὲ ἀπὼν ἠδύνατο ποιῆσαι, εἶχε χώραν ἢ κατη-

γορία· νῦν δὲ φόνον κρίνεται καὶ διὰ τοῦτο ἀσύστατόν ἐστιν· ἔοικε δὲ ἡρέμα πως τῷ ἀπιθάνῳ· καὶ γὰρ ἐκεῖ εἰσὶ μὲν λόγοι, οὐδὲν δὲ συντελοῦντες εἰς ἀπόδειξιν· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐκεῖ μὲν παρὰ τὴν ποιότητα τοῦ προσώπου οἱ λόγοι ἐναντίαν ἔχουσι τῇ φύσει τοῦ προσώπου τὴν κατηγορίαν, καὶ ἄχρηστοί εἰσιν· ἐνταῦθα δὲ οἱ μὲν λόγοι ἀρμόζουσι τῇ ποιότητι τοῦ προσώπου καὶ πιθανοὶ εἰσιν, ὅσον κατὰ τὸ κρινόμενον πρόσωπον· ἐκ περιστάσεως δὲ ἄχρηστοι γίνονται. Ἔστιν ἐν τούτοις καὶ τὸ παράνομον² τῆς γραφῆς, ὡς εἴ τις φόνον πεποιηκῶς κρίνοιτο προδοσίας, καὶ τοῦτο ἀσύστατόν ἐστιν, ὅταν, ὃ πάντῃ μὴ πεποίηκεν, ἐγκαλῆται· ἔστι δὲ καὶ ἕτερα εἶδη, ἅπερ ὀνόματι διαφέρει τὰ αὐτὰ ὄντα, ὅ τε προιονίτης, ὅς ὁ³ αὐτός ἐστι τῷ ἰσάζοντι· κέκληται δὲ παρ' ἐνίων τεχνικῶν προιονίτης διὰ τὸ καθάπερ ἐπὶ πρίονος· ἀμφοτέρους ἐξ¹⁵ ἴσου ἀνέχεσθαι πανταχοῦ· ἔστι δὲ καὶ ἕτερα, ἀλλὰ περικτὸν εἰς ἄπειρον μῆκος προάγειν, ἐκ τούτων γὰρ, καὶ εἰ ἄλλα εὐρεθεῖν, ῥάδιον κρίναι.

Παρὰ δὲ ταῦτα εἶδη ἐστὶν ἐγγύς μὲν ἀσυστάτων, μελετώμενα δὲ ὁμως. Καλῶς⁴ καὶ προσ-²⁰ ηκόντως τῇ τέχνῃ διαλαβὼν περὶ τῶν πάντῃ μὴ παρεχόντων λόγους, ἀλλὰ ἀσυστάτων ὄντων, οὐκ εὐθύς ἐπὶ τὰ συνεστηκότα ἐρχεται, ἀλλὰ πρῶτον τάττει, ἃ ἔχει μὲν τινὰς ἀφορμὰς λόγων, οὐ συνεστήκε δὲ, ἀλλ' ὥσπερ μεσότητά τινα ἔχει μεταξὺ τοῦ συνεστηκέναι τε καὶ ἀσύστα-²⁵ τα εἶναι, ἵνα οὕτως ἐπὶ τὰ τελείως συνεστηκότα ἔλθῃ.

Καὶ πρῶτον μὲν τὸ ἑτεροῶρεπές· ἑτεροῶρεπές δέ ἐστιν,⁵ ὃ μήτε τοὺς αὐτοὺς λόγους ἔχει ἐκατέρωθεν ἰσχυροὺς, μήτε πάντῃ ἐλλειμμένους, ἀλλ' ἐνὶ μὲν μέρει ἰσχυροὺς καὶ πλείονας· τῷ δὲ ἑτέρῳ εὐτελεστέρους μὲν,³⁰

2 Cod. παράνομα.

3 ὁ abest a cod.

4 Cfr. Ald. p.

170.

5 Cfr. Ald. p. 171.

ἔχοντας δὲ πρὸς τὴν ἀπολογίαν ἰσχύν, ὥς δὲ βουλευό-
 μενοι τὸν Κριτίαν ἀποσπᾶν ἐκ τῶν Ἀρμοδίου καὶ
 Ἀριστογείτονος εἰκόνων· ἐνταῦθα γὰρ ἡ μὲν κατηγο-
 ρία καὶ ἡ ποιότης τοῦ προσώπου τοῦ Κριτίου τὴν με-
 5 γίστην ἰσχύν ἔχει καὶ καταδρομὴν· ἡ δὲ ἀπολογία βρα-
 χεῖα τίς ἐστι καὶ γλίσχρα,⁶ οὔτε γὰρ ἐπαινεῖσαι δύνασαι
 τοῦτον ὑπὲρ οὗ τοὺς λόγους ποιεῖται, ὅπερ ἐστὶν αἰεὶ
 ἐν ταῖς ἀπολογίαις, οὔτε ἐλλειμμένης τῆς ποιότητος
 τοῦ προσώπου ἐπὶ τὰ πράγματα καταφεύξεται· καὶ οὐ
 10 δεινὰ τὰ πεπραγμένα αὐτῷ, ἀλλ' ἀμφοτέροις τούτοις
 ἀλίσκόμενος ἐπὶ τὸν τῶν εἰκόνων νόμον, καταφεύξεται,
 ὥς χρὴ τούτοις τὴν δημοκρατίαν κυρῶσαι, τῷ μὴ τὸν
 παρ' αὐτῇ κρατοῦντα νόμον λυθῆναι· καὶ αὐτὸς δὲ πως
 ἀσθενής ἐστι, τύραννον εἰς τυραννοκτόνων εἰκόνα οὐκ
 15 ἔχρην καταφεύγειν, ὅποιοι εἰ ἔζων αὐτοὶ ἦσαν οἱ πο-
 λεμοῦντες αὐτῷ· εἶτα τὸ κακὰ πλάστον· κακόπλα-
 στον δὲ ἐστὶ τὸ παρὰ ἱστορίαν, ὅταν μὴ ἀκολούθως ταῖς
 ἱστορίαις τὴν πλάσιν ἔχῃ· ὅταν συμβουλεύῃ τις Περικλῆος
 στρατηγεῖν ἐν Χαιρωνείᾳ, ἢ Δημοσθένην πρεσβεῦειν ἐν
 20 τοῖς Πελοποννησιακοῖς· οὕτω γὰρ ἦν γενόμενος· τούτοις
 δὲ ὅμοιος τῷ ἀδυνάτῳ·⁷ λόγους μὲν γὰρ ἔχει καὶ πιθα-
 νοὺς καὶ ἱκανοὺς, ἀδύνατον δὲ τὴν ἐκβασιν, πῶς δ' ἂν
 μελετηθεῖη προεσδιορίσατο ἐν τῷ ὄρῳ, ὅτι καθ' ὑπόθεσιν
 ἐστὶν ὁ λόγος, ὥσπερ καὶ κατὰ μέρος ἐν τισι λόγοις ὁ
 25 Δημοσθένης τὸ καθ' ὑπόθεσιν σχῆμα τίθησιν· εἰ ἐκρι-
 νομένην μὲν ἐγὼ, κατηγορεῖ⁸ δὲ Αἰσχίνης, Φίλιππος ἦν
 ὁ κρίνων· ταῦτα γὰρ οὔτε ἐγένετο, οὔτε ἐδύνατο·⁹ ἀλλὰ
 τῷ καθ' ὑπόθεσιν τὴν κατασκευὴν ἔχει, οὐ τῷ καθ' ὑπό-
 θεσιν, οἷον εἰ ὀρίσαιο ἐνταῦθα, ὅπως ἂν εἰ παριόντος

6 Cod. γλίσχρα. 7 Cfr. Ald. p. 174. 8 Cod. κατηγο-
 ρεῖ. Dem. de fals. leg. p. 407. κατηγοροῖς. 9 Cod. οὔτε ἐγί-
 νητο, scripsi οὔτε ἰδύνατο, sc. γενέσθαι.

Περικλέους οἱ λόγοι γίνονται, ἢ γεγονότος Δημοσθένους, ἄλλως γὰρ ἀδύνατόν τε καὶ εὐηθές ἐστιν. Ἐν τούτοις καὶ τὸ προειλημμένον δὲ, ἔνθα πρόδηλος ἡ τοῦ δικαστοῦ κρίσις διὰ τὴν ποιότητα τοῦ κρινομένου προσώπου, ἢ ἀναντιρρόητον¹⁰ ἔχουσα τὴν ἀρετὴν καὶ διὰ τοῦτο προδήλως σωζομένη, ἢ ἀναντιρρόητον κακίαν καὶ διὰ τοῦτο προδήλως ἀπολλυμένη· καὶ ὁ μὲν τεχνικὸς δι' ἀρετὴν μόνον λέγει τὸ προειλημμένον· γίνεται δὲ καὶ διὰ κακίαν, ὥς εἰ Πολυτίων κρίνοιτο προαγωγείας,¹¹ προείληπται γὰρ κρίσις, ὅτι καταψηφιοῦνται αὐτοῦ τὸ εἶναι προαγωγόν,¹⁰ ἢ ὅταν ὁμολογουμένως ἡττησθῇ κρίνεται, ὅπερ Αἰσχίνης κατασκευάζει ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, λέγων τοὺς Τιμάρχου τοὺς κατηγοροὺς ἢ ἐκ τῶν ἡττησθέντων ἢ ἐκ τῶν χρωμένων τοῖς παισίν, ἢ ἐκ τῶν ἀσώτων εἶναι· τοῦτο γὰρ οὐχ ἀπλῶς λέγει, ἀλλὰ προκαταλαμβάνων τὸν¹⁵ δικαστὴν εἰς τὸ πάντως καταψηφίσασθαι, δεδιότα μὴ ἐκ τοῦ ἀφεῖναι τὴν ὁμοίαν ὑπόνοιαν λάβῃ Τιμάρχῳ. Ἐξήτῃται δὲ ζήτημα καὶ σφόδρα ἱκανόν, τί δήποτε ἐν μὲν τῷ ὄρῳ τῶν συνεστώτων ἐν τοῖς ἀσυστάτοις ἔλαβε τὸ προειλημμένον· ἐνταῦθα δὲ ἐν τοῖς δυναμένοις²⁰ μελετᾶσθαι· εἰ γὰρ ἐδείξαμεν, ὅτι κατὰ τὸ ἐναντίον τὰ ἀσύστατα λέγει, εἰπὼν τὰ ἔχοντα ἐξ ἐκατέρων λόγους, ἵνα σημαίνῃ τὸ μονομερές ὡς μὴ ἔχον, καὶ τὸ πιθανόν, ἵνα σημαίνῃ τὸ ἀπίθανον, καὶ τὰ ἐξῆς, ὁμοίως ἐν οἷς φησιν, ἔστι δὲ, ὅπερ ἐστὶ πρὸς τοῖς δικασταῖς τὸ τῆς²⁵ κρίσεως ἀφανές καὶ μὴ προειλημμένον ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὡς εἶγε προείληπται ἀσύστατον τοῦτο οἶδεν· πῶς οὖν ἐκεῖ ἐν τοῖς πάντῃ ἀσυστάτοις αὐτὸ ἔλαβεν, καὶ ἐνταῦθα ἐν τοῖς δυναμένοις μελετᾶσθαι· ἡ λύσις αὕτη ἦν, αὐτὸς μὲν οὐ τέθεικεν, ἔστιν δὲ εἰπεῖν, ὅτι παρὰ μὲν³⁰

10 Cod. ἀντιρρόητον, scripsi ἀναντιρρό. Vid. Ald. p. 176. l. 3.

11 Cod. προαγωγείας.

τοῖς εὐεργετηθεῖσι δικασταῖς πάντῃ ἀσύστατον, οὐδὲ γὰρ εἰς ἀντιλογίαν ἔρχονται εἰς τὸ τὸν εὐεργέτην ἀφεῖναι· παρὰ δὲ ἑτέροις δικασταῖς οὐ προεὐλήπται· πάντες γὰρ οἱ δικασταί, ὅταν αὐτοὶ μὴ ἀδικῶνται, κρίνεται δὲ εὐεργέτης ὁ τῶν δῆποτε ἀναγκαιῶν, τινὰ εὐνοίαν αὐτῷ ἔχουσιν, ὥς ἐλευθεροῦσάντι δημοκρατίαν ἄλλην.

Τάχα δ' ἂν καὶ παρὰ ταῦτα εὐρεθεῖη· οἶδε¹² καὶ αὐτὸς παρεῖς τινὰ, ὃν πρῶτόν ἐστι τὸ κατὰ ἦθος καὶ μάχην, νόμος τοὺς πρεσβυτάς μὴ συμπλεῖν· πένης¹⁰ καὶ πλούσιος ἐχθροὶ τὰ πολιτικὰ ἐπρέσβενον ἀμφοτέρω· ἡ τοῦ πένητος ναῦς ἐνανάγησεν, προσενήξατο ὁ πένης τῇ τοῦ πλουσίου νηϊ, οὐκ ἐλάμβανεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ κρίνεται ὁ πλούσιος· ἐνταῦθα μὲν τὸ ἦθος· ὡμολογῆται γὰρ, ὅτι ὥς ἐχθρὸν αὐτὸν οὐκ ἂν ἔλαβεν, ἡ δὲ¹⁵ τοῦ νόμου ἰσχὺς δίδωσι λόγους· καὶ κατὰ μὲν τὴν μάχην τῶν λόγων ἐξετάζεται, τὸ δὲ ἦθος πρόδηλόν ἐστιν· ἔοικε δὲ τοῦτο ἡρέμα τῷ προσηλυμένῳ, πλὴν ὅσον τοῦτο μὲν ἔχει τὰς νομίμους ἀπολογίας· ἐκεῖ δὲ ἀπὸ τῆς ποιότητος τοῦ προσώπου τὸ προσηλυτῆσθαι ἔχει.

²⁰ Εἵδους γὰρ ἕνεκα προβλημάτων καὶ τρόπου περίεργον ἂν εἶη λέγειν. Ἐνταῦθα πρὸς Μινουκιανὸν ἀνίσταται ἐπιχειρήσαντα περὶ εἶδους εἰπεῖν, ἐσφαλὴ δὲ εἰπὼν, προβλήματα γάρ· προβλήματα σημαίνει τὰ ἀσύστατα, ἅπερ καὶ μὴ μελετᾶσθαι οὔτε τρόπον²⁵ οὔτε εἶδος ἔχει· ἐχρῆν οὖν εἰπεῖν ζητημάτων.

Τὰ μὲν γὰρ εἶδη καὶ τοὺς τρόπους διὰ τοῦτο μανθάνομεν, ἵνα ταῖς οἰκείαις ιδέαις τῶν λόγων χρῶμενοι τὰ προβλήματα μελετῶμεν, οἷον δικανικῶς τὸ δικανικόν· καὶ σφόδρα ἀκριβῶς τὸν¹³ περὶ ιδεῶν λόγον αὐτὸς ἐπιστάμενος τὰ μέγιστα διέσφαλται ὥς ἀναντιρρήτόν τι ἐπάγων, ὅτι δεῖ

12 Cfr. Ald. p. 180.

13 Cod. τῶν.

ἀκολουθῶς τῷ εἶδει τοὺς λόγους γίνεσθαι· δέκνυνται γὰρ, ὅτι οὐ πάντοτε τὸ δικανικὸν δικανικῶς μελετᾶται, ἐν οἷς τὸν περὶ στεφάνου λόγον ὁ Δημοσθένης δικανικὸν ὄντα οὐ δικανικῶς ἐμελέτησε, καὶ τὸν πρὸς Λεπτίνην μιχτῶς· καὶ συμβουλευτικῶς τὸ συμβουλευτικόν· καὶ δι- 5 κανικὸς μὲν χαρακτήρ ἐστὶν ὁ λεπτὸς καὶ πυκνὸς καὶ συλλογιστικὸς, ὡς καὶ αὐτὸς φησιν, οἷον ὁ κατὰ Τιμοκράτους, ὁ κατὰ Ἀριστοκράτους; συμβουλευτικοῦ δ' ἡμῖν χαρακτήρος ἰδέαν οὐκ ἔταξεν. Πῶς οὖν λέγει συμβουλευτικῶς τὸ συμβουλευτικόν, καὶ πανηγυρικῶς τὰ ἔνδο- 10 ξα; αὐτὸς μὲν παρήκεν, ἀναγκαῖον δὲ εἰπεῖν. Τέσσαρα εἶδη παντοίων ζητημάτων, ἔνδοξα, ἄδοξα, ἀμφίδοξα, ἐτερόδοξα. καὶ ἔνδοξα μὲν, ἐνθα καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα εὐδοκιμεῖ, οἷον συμβουλευεὶ Θεμιστοκλῆς πολεμεῖν τῷ Πέρσῃ· ἢ Περικλῆς περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμ- 15 φισβητεῖ, ἐνταῦθα γὰρ ἔνδοξον τὸ πρᾶγμα· εἰσηγούμενοι δὲ τὸ πρόσωπον ἀκολουθῶς τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ· ἄδοξα δὲ, ὅταν τὸ ἐναντίον ἢ Φρύνων προαγωγείας κρίνόμενος· ἀμφίδοξα δὲ, ὅταν τὰ μὲν πρόσωπα ἔνδοξα ἢ, τὰ δὲ πράγματα ἄδοξα· οἷον Περικλῆς κρίνεται προδο- 20 σίας, διὰ τὸ μὴ τηρηθῆναι ταὺς ἀγροὺς· ἐτερόδοξα δὲ, ὅταν πονηρὸν πρόσωπον ἔνδοξον πρᾶγμα πεποιηκὸς ἢ· οἷον ἑταῖρα τύραννον ἀπέκτεινε καὶ δωρεὰν αἰτεῖ ἀριστεῖ συνοικεῖν· ἐνταῦθα γὰρ ὥσπερ ἐναλλαγαί εἰσι καὶ διάφοροι δόξαι· τὸ μὲν γὰρ εἶναι ἄνωθεν ἑταῖραν δια- 25 βέβληται, τὸ δὲ ἀποκτεῖναι τὸν τύραννον εὐδοξεῖ· καὶ τὸ αἰτεῖν δωρεὰν ἐπαινετόν· τὸ δὲ ἀριστεῖ συνοικεῖν τῇ τοῦ ἀριστέως ποιότητι καὶ τῇ τῆς ἑταίρας ἀλλοίαν τὴν δόξαν δίδωσιν· ἀλλοίαι γὰρ καὶ διάφοροι ποιότητες ἐν τοῖς τοιούτοις εὐρίσκονται ζητήμασι· καὶ εἶδη μὲν ταῦτα· τρόποι 30 δὲ πανηγυρικόν, περιπαθεῖς, ἀπαθεῖς, μιχτόν· πανηγυρικὸν μὲν, ὅταν μηδὲν ἕτερον, ἢ ἀγαθῶν τῶν πεπραγμένων ὄντων πανηγυρικόν τινα τύπον ὁ λόγος ἔχῃ· οἷον

Μιλτιάδης, μετὰ τὰ ἐν Μαραθῶνι συμβουλευέει θύειν Πανί· περιπαθὲς δέ, ὥς ὁ τὸν παῖδα τῶν σαρκῶν ἑαυτοῦ γενεσάμενον ἀποκτείνας καὶ κρινόμενος παρὰ τῆς γυναικὸς, πάθος γὰρ παντελὲς τοῦτο· ἀπαθὲς δέ, ὃ μῆτε
 5 πανηγυρικὸν ἐστὶ, μῆτε πάθος ἔχει, ὥς τὰ κοινὰ τῶν ζητημάτων. Παρίστατό τις ἐπ' ἐρημίας νεοσφαγεῖ σώματι καὶ φόνου φεύγει· ἐνταῦθα γὰρ οὔτε πάθος πέπονθεν, ἵνα περιπαθὲς ᾖ, οὔτε ἡδονῆς ἐντός ἐστιν, ἵνα πανηγυρικὸν ᾖ, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως· ταῦτα μὲν
 10 οὖν τὰ ἀπαθῆ. μικτὰ δέ, ἐν οἷς καὶ πάθος ἐστὶ καὶ φιλοτιμία· ὥραθου μειρακίου τύραννος ἐρασθεὶς ᾗτησεν ἀπειλήσας πόλεμον εἰ μὴ λάβοι· εἴλετο τὸν πόλεμον ἡ πόλις· μετὰ ταῦτα ἐπεστράτευσεν ὁ τύραννος, πολιορκουμένης τῆς πόλεως ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν ἀπέσφαξε καὶ
 15 ἀπέδειξε τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνέξενε καὶ κρίνεται φόνου· ἐνταῦθα γὰρ τὸ μὲν τελευτῆσαι τὸν παῖδα πάθος ποιεῖ, ἡ δὲ ἀπαλλαγὴ τῆς πολιορκίας καὶ τὸ ὑπερ᾽ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης ἀναιρεθῆναι, καὶ τὸ πρότερον ᾗτα ἐπαινούμενον ἐπισφραγίσαι τῷ θανάτῳ τὴν ἀρετὴν δίδωσιν
 20 αὐτῷ, φιλοτιμίαν ἅμα καὶ τὸ ἐν τούτοις πανηγυρίσαι· καὶ εἶδη μὲν καὶ τρόποι προβλημάτων οὗτοι.

Μηδὲ αὐτὸ δὴ τοῦτο τὰς καλουμένας στάσεις, οὐ τίθεται τῷ λόγῳ τοῦ Μινουκιανοῦ· ὁ γὰρ Μινουκιανὸς λέγει τὴν στάσιν ἀπὸ τούτου εἰρησθαι,
 25 ἀπὸ τῆς γενικωτέρας τῆς ἐν ταῖς πόλεσι στάσεως· διὰ τοῦτο οὖν εἶπε τὰς λεγομένας στάσεις οὐκ οἶδα ὅπως αὐτὸ τοῦτο ὄνομα ἐχούσας, ὥς ἐκ τῶν παρακατιόντων σημαίνει, λέγων ὥς οὐ περιεργάζομαι, ὅθεν εἴρηται τὸ ὄνομα, ἀλλὰ κοινὸν ἢ καὶ συμβεβηκὸς ἔα, τοῦτο τυγ-
 30 χάνειν.

Ἄλλως τε καὶ ἐπιχειρήσωμεν λέγειν, ἐνταῦθα τὸ ἑαυτοῦ σύγγραμμα ἐπαινεῖ, τὸν περὶ ἰδεῶν λόγον

ἐξαίρετον καὶ ἰδιάζοντα καὶ οὐ δυνάμενον μετὰ τινος ἄλλου ζητεῖσθαι ἐν αὐτῷ λέγει.

Διαιρήσει τοίνυν ὀρθῶς· φθάσαντες ἀπεδείξαμεν, ὥς ἡ τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων διαφορὰ συνεστηκός τε καὶ ἀσύστατον ποιεῖ ζήτημα· καὶ τὰς στά-
σεις ἀμείβει· ὥσπερ ἐπὶ τοῦ πορνοβοσκοῦ εἰ ἀμείψεις τὸ
πρόσωπον καὶ ποιήσεις φιλόσοφον ἢ ἀριστέα, συνεστηκός
ἐστὶ τὸ ζήτημα· ὅηλον οὖν ὥς αὐτός φησιν, ὥς ἀναγκαῖον
ἐστὶ τὴν τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων διαφορὰν γνω-
ρίσαι.

10

Ὅθεν γὰρ εἴρηται στάσις, εἴτε ἀπὸ τοῦ
στασιάζειν τοὺς ἀγωνιζομένους· ταῦτα¹ πρὸς τὸν
Μινουκιανὸν αἰνίττεται· ὁ γὰρ Μινουκιανὸς εἶπεν, ὅτι
εἴρηται στάσις ἢ παρὰ τὸ στασιάζειν ἐν ἑαυτοῖς τοὺς στα-
σιαζομένους, ἢ παρὰ τὸ ἴστασθαι εἰς τὸ βῆμα, ἢ παρὰ
τὸ ἐνίστασθαι τοῖς δικαίοις ἑαυτοῦ ἕκαστον, ἢ παρὰ τὸ
τοὺς δικαστὰς ἐν ἑαυτοῖς ἀμφιβάλλειν, οὐδέποτε γὰρ ἅμα
πάντες ὁμογνώμονες γίνονται οἱ δικασταί· ἐπεὶ προει-
λημμένον ἐστὶ τὸ ζήτημα, ἢ ἄλλως ἀσύστατον· ἢ στάσις
εἴρηται παρὰ τὸ σταθηρὰς ἔχειν τὰς ἀποδείξεις πρὸς
ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀσυστάτων· καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὐκ ἔχουσι
σταθηρὰς.

Ὅνομα δὲ ἀφείς τοῦτο κοινόν· ὅπερ ἔφαμεν,
δείκνυται τοῦτο δεικνύμενος, ὅτι πρὸς τὴν γενικωτέραν
στάσιν εἴρηται· τὸ γὰρ κοινόν, ὥς πρὸς ἄλλο ἐστίν· τοῦ-
το οὖν λέγει, ὅτι κοινόν, ὥς τῆς τῶν πολλῶν στάσεως
ὄνομα. Εἵπωμεν οὖν ὅρον στάσεως· στάσις ἐστὶ φάσις,
τοῦ ἢ² πεπραχθαι ἢ κληθῆναι, ἢ ποιότητος ἐξέτασις·
φάσις ἐστὶν ἀπόφασις καὶ κατάφασις, ὃ σημαίνει τὸ αἵ-
τιον καὶ τὸ συνέχον, καὶ περὶ τοῦ κρινομένου ὁ ὅρος
διαλαμβάνει· ἐν γὰρ τῷ εἰ πέπραχται, ἢ-ζήτησις ἐστὶ

1 Cfr. Ald. p. 199. 2 Cod. εἰ. — Cfr. Ald. p. 202. l. 7.

στοχαστική. ἐν δὲ τῷ ἐγκληθῆναι ἢ ὀριχῇ· ἐν δὲ τῇ³
 ποιότητι αἱ λοιπαὶ στάσεις· ὥστε τὰ τρία, περὶ ὧν αἱ
 πᾶσαι τῶν στάσεων ζητήσεις, ὁ ὅρος περιέλαβεν· οἱ δὲ
 οὕτως· φάσις μερικῶν ἐν ἀμφισβητήσῃ πολιτικῶν πρα-
 5 γμάτων. Φάσις μὲν οὖν ἐδηλώσαμεν ἢ ἀπόφασις καὶ
 κατάφασις μερικῶν καὶ διὰ τοὺς φιλοσόφους· καὶ οὗτοι
 γὰρ ἔχουσι ζήτησιν, ἀλλ' οὐ περὶ μερικῶν, ἀλλὰ καθολι-
 κῶν πραγμάτων. διὰ τοὺς ἰατροὺς· κακεῖνοι γὰρ ἔχουσι
 μερικὴν φάσιν καὶ ἀπόφασιν, ἀλλ' οὐ περὶ πολιτικῶν
 10 πραγμάτων. οἱ δὲ οὕτως· ζήτησις πολιτικὴ, ἐφ' ἣν αἱ
 κατὰ μέρος πίστεις ἀνάγονται τῶν ἐν τῷ ζήτηματι ζη-
 τουμένων· ζήτησις μὲν οὖν, ὅτι ἐξήτῃται, καὶ οὐχ ὡμο-
 λόγηται· πολιτικὴ δὲ διὰ τοὺς ἰατροὺς καὶ φιλοσόφους,
 ἐφ' ἣν αἱ κατὰ μέρος πίστεις ἀνάγονται. τῶν ἐν τῷ ζη-
 15 τήματι, ἐπειδὴ ἐκάστη στάσις ἴδια ἔχει κεφάλαια· αἱ
 κατὰ μέρος οὖν πίστεις εἰσὶ τὰ κεφάλαια τὰ ἐν τῷ ζη-
 τήματι ζητούμενα ἀρμοζόντως εἶναι τῇ στάσει. Καὶ οὗ-
 τοι μὲν εὖ ἔχοντες ὅροι· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι μὴ ἀκριβεῖς,
 οὓς περιττὸν προθεῖναι, ὥσπερ οὗτος ὁ καὶ δοκῶν Ἐρ-
 20 μαγόρου εἶναι. Φάσις πολιτικὴ πρὸς ἀπόδειξιν φερο-
 μένη τοῦ ζητήματος· ὅπως ὁ ὅρος οὐκ ἔχει· ἢ γὰρ φά-
 σις οὐ πρὸς ἀπόδειξιν φέρεται, ἀλλ' αὐτὴ ἀποδείκνυται,
 οἷόν τε⁴ λέγω, ἂν εἴπω ὅτι καὶ τὸ τῆς αἰτίας⁵ κατ'
 αὐτὸ τὸ εἰπεῖν μὴ⁶ ὅτι — — εἰς ἀπόδειξιν φέρεται, ἀλλὰ
 25 δι' ἑτέρων πρὸς ἀπόδειξιν· οὐχ ἢ φάσις οὖν ἀποδείκνυσιν,
 ἀλλ' αὐτὴ κατασκευάζεται. περιττὸν οὖν πλείονας οὐκ εἶ
 ἔχοντας ὅρους εἰπεῖν.

Τὴν μέθοδον ἐνταῦθα προθεῖς ποιήσομαι
 τὴν ἀρχὴν τῆς διαιρέσεως ἀπὸ στοχασμοῦ.
 30 ἐπειδὴ γὰρ περὶ ὑπάρξεως ἦν ἡ ζήτησις, πᾶσα δὲ ὑπαρ-
 ξις πρὸ τῶν ἄλλων ἐστὶ φυσικῶς, ἀδύνατον ἦν πρὶν δε-

3 In cod. ante τῇ est τῷ. 4 Cod. οἷον τί. 5 Cod.
 εἶον, scripsi αἰτίας. 6 Cod. με ὅτι, sequente brevi lacuna.

χθῆναι ὅτι ὑπῆρξε τὸ πρᾶγμα, ἑτέρου τινὸς τὴν ἐξέτασιν
 γενέσθαι· καὶ ἐπειδὴ φυσικῶς ὁ στοχασμὸς κἂν ταῖς ἄλ-
 λαις ὑποπίπτει στάσεσιν, ἢ κατὰ τὴν τῶν νομοθετῶν
 διάνοιαν ἢνίκα ἐξετάζεται, ἢ κατὰ τὴν τοῦ πεπονθότος
 ὡς ἐν ταῖς ἀντιθετικαῖς, ἢ καθ' ἑτέρα τινα, ἀναγκαῖον, 5
 ὃ φυσικῶς ἐν πάσαις ἐστὶ, πρῶτον εἶναι τῶν ἄλλων· ἐπι-
 νενόηται δὲ ἡμῖν πρὸς σαφήνειαν ἑτέρα μέθοδος, δι' ἧς
 τὰς στάσεις ἐπιγνωσόμεθα, ἢ καὶ ὑποτέτακται. Μέθο-
 δος διάφορος παρὰ τῶν ἀρχαίων δέδοται τῶν στάσεων
 διαιρέσεως. καὶ ὁ μὲν Ἑρμαγόρας ἐπὶ τὰς μόνας στάσεις, 10
 στοχασμὸν, πραγματικὴν, ποιότητα, νομικὴν, δικαιολογίαν
 καὶ μετάληψιν, ἣν τέμνουσιν εἰς τε ἔγγραφον καὶ ἄγρα-
 φον· οἱ δὲ μεταγενέστεροι εἰς στοχασμὸν, ὄρον, πραγμα-
 τικὴν, ἀντίθεσιν, νομικὴν, μετάληψιν. Λολλιανὸς δὲ
 στοχασμὸν, ὄρον, ποιότητα, μετάληψιν· ἢ δὲ ἀκριβεστέ- 15
 ρα διαίρεσις τῶν καθ' ἕκαστα στάσεων αὕτη ἐστίν· πᾶν
 πρᾶγμα πρῶτην ἔχει ζήτησιν περὶ τοῦ δήλον εἶναι ἢ ἀφα-
 νές, λέγει δὲ οὐ κατὰ τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν· κοινὸν
 γὰρ τοῦτο τῶν στάσεων, ἐπεὶ πᾶν πρᾶγμα ὑπὸ μίαν στή-
 σιν ἀνάγεται· εἰ γὰρ εἴη δήλον, ἀσύστατον ἔσται, ἀλλ' 20
 ἀφανές ἐστὶν κατὰ τὸ εἰ ἐγένετο ἢ μέλλει γενέσθαι ἢ
 γίνεται. Κἂν μὲν ἄδηλον ᾗ, στοχασμὸν ποιεῖ· στοχα-
 σμὸς γάρ ἐστιν, ἔνθα ὁ μὲν κατήγορος ἀνατίθῃσιν ὅλον
 τῷ φεύγοντι, ὁ δὲ φεύγων ἀρνέεται πεποιηκέναι παντε-
 λῶς· σημεῖον δὲ τι σαφές καὶ ἀνεύθυνον πρὸς ἀπόδειξιν 25
 φέρεται παρὰ τοῦ κατηγόρου, ὡς ἐπὶ τούτου· πλούσιος
 ἐν συμποσίῳ ὥμοσε τυραννήσειν· ὁ πένης ἀντῶμοσε τυ-
 ραννοκτονήσειν· ἤρθηται νεκρὸς ἀσχύλευτος ὁ πένης τῇ
 ὑστεραίᾳ καὶ κρίνεται ὁ πλούσιος φόνον· ἐνταῦθα ἡ ζή-
 τησις περὶ τοῦ εἰ ἐφόνευσεν ἐστίν· καὶ ὁ μὲν ἀπολογεῖται 30
 περὶ τοῦ μὴδὲν ὅλως ἐπικεχειρηκέναι, ὁ δὲ ὅλον αὐτῷ
 ἀνατίθῃσιν τὸ ἀδίκημα· σημεῖον δὲ ἐστὶ σαφές τὸ ὁμό-
 σαι τοῦτον τυραννοκτονήσειν· οἰκτεῖον δὲ στοχασμοῦ τὸ

ἕτερον εἶναι τὸ γεγεννημένον· ἕτερον δὲ τὸ ἐγκαλούμενον·
 εἰ μὲν τὸ γεγεννημένον δῆλον ἦ, ὅτι ἐγένετο ἡ ζήτησις
 εἰ τελείως γέγονεν, ἢ ἀτελῶς κατὰ τὸ ἔχειν ὄνομα τὸ
 πρᾶγμα, καὶ ποιεῖ ὄρον· ὅρος γάρ ἐστιν ὀνόματος ζήτη-
 5 σις, ὅτι δεῖ κληθῆναι τὸ γεγεννημένον, ἡγουν ἀμφισβήτη-
 σις ἐκ τοῦ ἐλλείπειν τί γίνεται, ὃ προστεθὲν λύει τὴν ἀμ-
 φισβήτησιν, ὡς ἐπὶ τούτου· συνεχῶς τῷ πένητι ἐπανέ-
 τεινεν ὁ πλούσιος τὴν χεῖρα, καὶ κρίνει· αὐτὸν ὕβρεως· ἐν-
 ταῦθα γὰρ πέπρακται μὲν τὸ ἐπανατεῖναι τῷ πλου-
 10 σίῳ, λείπει δὲ τὸ τυπῆσαι, ἵνα μὴκέτι ἀμφισβήτησις ἦ
 τῷ ὀνόματι· εἰ δὲ σαφὲς ἦ καὶ τέλειον, ἥτοι περὶ τοῦ
 μέλλοντός ἐστιν, ἐν ᾧ ζήτησις, εἰ συμφέρει τὸδε γενέσθαι
 ἢ κυρωθῆναι ἢ δοθῆναι καὶ ποιεῖ πραγματικὴν· πραγμα-
 τικὴ γάρ ἐστι μέλλοντος πράγματος δοκιμασία, εἰ δεῖ
 15 γενέσθαι ἢ δοθῆναι τὸδε τι· καὶ τούτου παράδειγμα οἱ
 συμβουλευτικοί· καὶ τοῦ εἰ δεῖ δοθῆναι τι, Κλέων μετὰ
 τὰ ἐν Πύλῳ ἀξιοῖ Πύθιος καλεῖσθαι· ἐνταῦθα γὰρ τὸ
 μὲν δοθῆναι οὐκέτι ζητεῖται, τὸ δὲ μέγεθος τῆς δωρεᾶς
 ἐζητεῖται· εἰ δὲ πεπραγμένον εἴη, ἡ ζήτησις αὐτοῦ περὶ
 20 τὴν ποιότητα γίνεται, ἥτις τέμνεται εἰς δύο· ἡ γὰρ ῥη-
 τὸν παραβεβασμένον ἢ δοκοῦν παραβεβάσθαι ποιεῖ τὴν
 ζήτησιν· ἡ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καθ'· αὐτὸ δοκιμαζόμενον·
 καὶ μὲν ῥητὸν ἦ, ποιεῖ τὰς νομικὰς, περὶ ὧν ὕστερον
 ἐροῦμεν· εἰ δὲ τὸ πρᾶγμα ὁμολογῇ πεποιηκέναι ὁ φεύ-
 25 γων καὶ οὐδὲ ἀδίκημα ἦ τὸ γεγεννημένον, ἀλλ' ἐπ' ἐξου-
 σίας γίνεσθαι κατὰ φύσιν ἢ νόμον, ἢ τέχνην, ποιεῖ ἀν-
 τिल्ηψιν· ἀντίληψις γάρ ἐστι πράγματος εἶναι δοκοῦντος
 ἀνευθύνου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ περιστάσεως κατηγορία γι-
 νομένη· ὡς ἐπὶ τούτου· ἐν πόλει δημοκρατουμένῃ ῥήτωρ
 30 ἔγραψε τυραννίδος ἐγκώμιον, πολλοὶ ἀλίσκονται ὁμονοίᾳ
 τυραννίδος ἐπιθέσεως, καὶ κρίνεται ὁ ῥήτωρ· εἰ δὲ ὁμο-
 λογῇ τὸ ἀδίκημα εἶναι ὁ φεύγων, πάντως αἰτίαν, δι' ἣν
 ἐποίησεν, ἐρεῖ· ἡ δὲ αἰτία εἰς δύο τέμνεται· ἡ γὰρ ὁμο-
 λογεῖ

λογεῖ ἐκὼν πεποικηκέναι, καὶ τοῦτο τὸ ἐκούσιον εἰς δύο
 τέμνεται· κἂν μὲν γὰρ εὐεργέτημα μεῖζον ἐπιδείξῃ, ποιεῖ
 ἀντίστασιν· ἀντίστασις γὰρ ἐστὶν ἐξ ἀδίκηματος ὁμολο-
 γουμένου ἀναφνομένη εὐεργεσία, ὡς ἐπὶ τούτου· ἐξέφερέν
 τινα ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἵππος, συστρατιώτης παραδραμὼν 5
 ἀπέσφαξε τὸν ἵππον, μετὰ τὴν μάχην κρίνει αὐτὸν βλά-
 βης· ἐνταῦθα γὰρ ἐκούσιον ἀδίκημα τὸ ἀποκτείνει τὸν
 ἵππον· ἐξ αὐτοῦ δὲ ἀναφύεται εὐεργέτημα μεῖζον, ἡ σω-
 τηρία τοῦ στρατιώτου· ἢ ὁμολογῶν εἶναι ἀδίκημα ἄξιον
 εἶναι τὸν πεπονθότα λέγει καὶ διὰ τοῦτο πεποικηκέναι, 10
 καὶ ποιεῖ ἀντέγκλημα, ὡς ἐπὶ τοῦ „τρισαριστεὺς τὸν υἱὸν
 ἔταιροῦντα ἀπέσφαξε καὶ κρίνεται φόνου“· ἐνταῦθα γὰρ
 ὁ μὲν φόνος πονηρὸν, ἡ δὲ ποιότης τοῦ ἀριστεύς καὶ ἡ
 διαβολὴ τοῦ ἡταιρηκότος δίδωσιν αὐτῷ ἐξουσίαν τοῦ λέ-
 γειν, ὡς ἄξιος εἶη ταῦτα παθεῖν. Τὸ δὲ ἕτερον, τὸ μὴ 15
 βεβουλῆσθαι, πάλιν εἰς δύο τέμνεται· ὁμολογεῖ μὲν γὰρ
 εἶναι ἀδίκημα, βεβιάσθαι δὲ λέγει, κἂν μὲν εἷς τι τῶν
 ἐξωθεν ἀναφέρεται τὴν αἰτίαν καὶ δείξῃ ἕτερον τὸ βε-
 βιασμένον, μετὰστασιν ποιεῖ, ὡς ἐπὶ τούτου· σκηπτὸς
 συνεχεῖς εἰς τὴν Πλαταιέων πολιορκίαν κατήρesan· ἔξεν- 20
 ξεν ὁ Ἀρχίδαμος καὶ κρίνεται· ἐπὶ τοὺς σκηπτοὺς τὴν
 αἰτίαν ἀνατίθησιν· εἰ δὲ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ βεβιάσθαι
 λέγῃ, καὶ ἡ φόβον ἢ ἄγνοιαν ἢ τι τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν
 αἰτίον εἶναι λέγῃ, ποιεῖ συγγνώμην, ὡς ἐπὶ τούτου· δι’
 ἔρωτα τὸν υἱὸν ἐμελλεν ἀποκηρύττειν ὁ πατήρ· ἐπηγγεί- 25
 λατο μετ’ ἐνιαυτὸν παύσασθαι τοῦ ἔρωτος, παρελθόν-
 τος τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁμοίως ἤρα καὶ ἀποκηρύσσεται· ἢ οὐ-
 τως, τύραννος ἀπῆτησεν υἱὸν τυπτῆσαι τὸν πατέρα· οὐ
 βουλόμενον ἀπέσφαξε, καὶ τὸν δεύτερον ὁμοίως καὶ αὐτὸν
 οὐ βουλόμενον ἀπέσφαξεν· ὁ τρίτος ἐτύπησε· καταλυ- 30
 θείσης τῆς τυραννίδος νόμου ὄντος τὸν πατραλοῖαν θά-
 νάτῳ ζημιοῦσθαι, ὑπάγεται τῷ νόμῳ καὶ ἀπολογεῖται·
 ἐνταῦθα γὰρ τὸ δέος καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ τυράννου ἀνάγ-

κην προσφέρει καὶ ποιεῖ συγγνώμην· ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ῥη-
 τοῦ καὶ περὶ τὸ ῥητὸν ὑπάρχη τις ζήτησις, ἥτοι ἐναν-
 τιον ῥητὸν ἕτερον φέροντες λύομεν τὸ παραβεβασμένον
 ῥητὸν καὶ ποιοῦμεν ἀντινομίαν· ἀντινομία γάρ ἐστι δύο
 5 ῥητῶν οὐ φύσει μὲν ἐναντίων, ἐκ συμβεβηκότος δὲ τινος
 ἐναντίωσιν ἐχόντων ὡς ἐπὶ τούτου, τὸν μοιχὸν μὴ εἰσιέ-
 ναι εἰς τὸ ἱερόν, καὶ τὸν ἀριστεῖα εἰς ἱερόν ἀνατιθέναι
 τὴν σκευὴν· ἀλούς τις μοιχείας ἡρίστευσε καὶ ἀνέθηκε
 τὴν σκευὴν εἰς ἱερόν, καὶ ὑπάγεται τῷ νόμῳ· ἐνταῦθα
 10 γὰρ πρὶν μὲν τὸν μοιχὸν ἀριστεῦσαι οὐδ' ἠντιναοῦν πρὸς
 ἑαυτοὺς ἐναντίωσιν εἶχον οἱ νόμοι· τῷ δὲ συμβεβηκέναι
 τοῦτον ἀριστεῦσαι τὴν ἐναντίωσιν ποιεῖ· εἰδέναι δὲ χρῆ,
 ὡς καὶ ἐκ πλειόνων ῥητῶν πολλάκις ἀντινομία γίνεται
 καὶ ἐνός, ὅταν ἀμφοτέροι ἐξ ἴσου χρῶνται αὐτῷ· ἐὰν δὲ
 15 μὴ λέγῃ παραβεβάσθαι τὸ ῥητὸν, ἀλλὰ μηδὲ τοῦτο τὴν
 ἀρχὴν κεκωλύσθαι τὸ νῦν πεπραγμένοι, καὶ περὶ τὴν
 διάνοιαν ἴσθηται τοῦ νόμου ἡ ἐξέτασις αὐτῆς, ῥητὸν καὶ
 διάνοια γίνεται· ῥητὸν γὰρ καὶ διάνοιά ἐστι ῥητοῦ δο-
 κοῦντος παραβεβάσθαι ζήτησις, εἰ τὴν ἀρχὴν παραβε-
 20 βασταί ἢ μὴ, καὶ τοῦτο σημαίνει ὁ νόμος, ὡς ἐπὶ τοῦ
 τὸν ῥίψαντα τὴν ἀσπίδα θανάτῳ ζημιουῖσθαι· πολιορ-
 κίας οὔσης ἀφείς τις τὴν ἀσπίδα ἀπέκτεινε τὸν τῶν πο-
 λεμίων στρατηγόν· ἀνέξενξαν οἱ πολέμιοι καὶ ὑπάγεται
 τῷ νόμῳ· ἐνταῦθα γὰρ τοῦ κατηγοροῦ χρωμένου τῷ ῥη-
 25 τῷ, ὅτι ῥίψασπις εἶ, ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν διάνοιαν φεύγει, ὡς
 ὁ νόμος οὐκ ἐκώλυσε ἐπὶ ἀριστείᾳ ἀφείναι, καὶ ζήτησις
 περὶ τούτου ἴσθαι, ὃ τί ποτε ὁ νόμος βούλεται· ἐὰν
 δὲ μήτε περὶ τὴν διάνοιαν ἴσθηται τοῦ νόμου μήτε ἕτε-
 ρον ἀντεισφάρεν ῥητόν· ἐὰν μὲν ὅμοιον τῷ γεγραμμένῳ
 30 τὸ πεπραγμένον δεικνὺς ταῦτόν εἶναι λέγῃ τῷ κεκωλυμέ-
 νῳ, συλλογισμὸν ποιεῖ, συλλογισμὸς γὰρ ἐστὶν ὁμοίου
 πράγματος παρεξέτασις, ὡς ἐπὶ τούτου· νόμος τὸν ἥται-
 ρηκότα μὴ λέγειν, Τίμαρχος ἀλούς ἐταιρήσεως διδάσκει

παῖδας καὶ ὑπάγεται τῷ νόμῳ· ἐνταῦθα γὰρ ὁμοίως
 οὔτε ἐξ ἐναντιώσεως νόμου ἢ ζήτησις συνίσταται, οὔτε
 περὶ τὴν διάνοιαν ἴσεται· ἐξομοίωσις δὲ ἐστὶ τοῦ λέγειν
 τὸ διδάσκειν παῖδας· οἰκεῖον δὲ συλλογισμοῦ τὸ ῥητὸν
 μὲν φέρειν τὸν φεύγοντα, τὴν διάνοιαν δὲ τὸν διώκοντα. 5
 Ἐὰν δὲ ἀπὸ προσωδίας ἢ διαστάσεως συλλαβῶν ἢ ὁμο-
 νυμίας ἀναφαίνεται ἢ ζήτησις, ἀμφισβολία γίνεται· καὶ
 προσωδίας μὲν παράδειγμα· ἑταίρα χρυσία εἰ φοροῖη δη-
 μοσία ἔστω· ἥλω ἑταίρα φοροῦσα, καὶ ὁ μὲν κατήγορος
 ἀναγινώσκει „δημοσία ἔστω“ παροξυτόνως, αὐτὴν δημο- 10
 σίαν λέγων, ἢ δὲ „δημόσια ἔστω“ προπαροξυτόνως, τὰ
 χρυσία δηλοῦσα· διαστάσεως δὲ συλλαβῶν, ἀριστεὺς τε-
 λευτῶν ἔγραψεν ἐν ταῖς διαθήκαις, „Ἀρεὰ γενέσθαι χρυ-
 σοῦν δόρυ ἔχοντα· καὶ οἱ μὲν κληρονόμοι ἀναγινώσκουσι
 μετὰ διαστάσεως τὴν διαθήκην, „Ἀρεὰ, χρυσοῦν δόρυ ἔ- 15
 χοντα· Ὁμωνυμίας δὲ, τοὺς ἡγεμόνας¹ ἔχρησεν ὁ θεὸς
 φυλάττεσθαι· καὶ ἀμφισβητοῦσιν οἱ ῥήτορες καὶ οἱ στρα-
 τηγοί· καὶ αὗται μὲν περὶ ὑπάρξεως καὶ ιδιότητος καὶ
 ποιότητός εἰσι στάσεις. Ἔστι δὲ τις γενικὴ κατὰ πασῶν
 καὶ πρὸ πασῶν καὶ μετὰ πάσας περὶ εἰσόδου τὴν ἀρχὴν 20
 ἔχουσα τὴν ζήτησιν· αὕτη δὲ εἰ μὲν ὠχυρωμένον ἔχει
 τὸν φεύγοντα τῷ ῥητῷ, τελεία τε ἐκβολὴ τῆς εὐθυδικίας
 ἐστὶ καὶ παραγραφή γίνεται, ὥσπερ αἱ παρὰ Δημοσθέ-
 νει παραγραφαί, ὡς καὶ ἡ κατὰ Τιμάρχου παραγραφή·
 ἐὰν δὲ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν ὁ κατηγορούμενος καταφένῃ, 25
 ὁ δὲ διώκων πᾶσαν μὲν τὴν ἐξουσίαν μὴ ἀνέλη, αἰτιάται
 δὲ τι τῶν περιστάτικῶν, τόπον ἢ πρόσωπον ἢ αἰτίαν ἢ
 χρόνον ἢ τρόπον, μετάληψις γίνεται· καὶ αὕτη μὲν παρ’
 ἡμῶν ἐπινενόηται μέθοδος· ζητήσωμεν δὲ καὶ αὐτὴν αὐ-
 τοῦ εἰ ἀκριβῶς ἔχει. 30

Παντὸς οἰουδηποτοῦν πρῶτεθέντος ζητή-

1 Dem. de fals. leg. p. 436.

ματος, εἰ συνεστήκοι· ἐνταῦθα ² περιττὸν τὸ προσ-
 τεθῆναι εἰ συνεστήκοι· ὅλως γὰρ εἰ ζήτημα, καὶ συνέ-
 στηκε· τὰ γὰρ ἀσύστατα οὐ ζητήματα· ἤρκει οὖν ὀνομά-
 σαι ζήτημα καὶ δηλῶσαι συνεστηκός· κατὰ γὰρ τὸν αὐ-
 5 τοῦ λόγον, ὃν ἀνωτέρω εἶπεν, ταῦτα ³ οὐκ ἂν εἴη ζητή-
 ματα, ὥς τῶν συνεστηκότων ζητημάτων ὄντων· περιττὸν
 οὖν τὸ εἰ συνεστήκοι.

Ἐπισκοπεῖν δεῖ τὸ κρινόμενον, περὶ οὗ ἡ
 κρίσις. Ἐξήτῃται, πῶς τριῶν ὄντων, αἰτίου, συνέχον-
 10 τος, κρινόμενου, τῶν ποιούντων τὰς στάσεις, μόνον φη-
 σὶ δεῖν τὸ κρινόμενον ἐπισκοπεῖν· λέγομεν, ὅτι εἰπὼν τὸ
 κρινόμενον περιεῖληφε τὰ ἄλλα δύο, εἰ μὴ γὰρ προῦφε-
 στήκοι αἰτίου καὶ συνέχον, οὐ ζητεῖται κρινόμενον· ὥς
 ὁμολογούμενον οὖν τοῦτο ἄπαξ εἰπὼν ζήτημα οἶδεν ὅτι
 15 ἔχει αἰτίου καὶ συνέχον· τὸ κρινόμενον οὖν λέγει, περὶ
 οὗ ἡ κρίσις· εἰ ἀφανές ⁴ ἐστὶν ἢ φανερόν· καλῶς
 ἐπὶ ἀσφαλείας, ἐπὶ παντός γὰρ πράγματος ἢ τῶν δι-
 καστῶν κρίσις· ἀφανές ἐστὶ, καὶ ἐπὶ παντός ἐστὶ τι ἀφα-
 νές, οἷον ἐν τῇ ἀντιλήψει ἐστὶ τὸ ἐπ' ἐξουσίας αὐτὸ ποι-
 20 εῖν, καὶ ἐν τῷ ὄρω ἀφανές ἐστὶ τὸ τί ἐστὶ τὸ πεπραγμένον.
 Ἐνταῦθα οὖν τὸ ἀφανές περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐστὶν, εἰ ὅλως
 ὑπῆρξε τὸ πρᾶγμα, ἢ ὅλως ὑπάρξει. τινές μὲν γὰρ βού-
 λονται καὶ ἐνεστῶτος χρόνου τιθέναι στοχασμὸν, ⁵ καὶ
 τιθέασι τούτου παράδειγμα τὸ „νύκτωρ τις μεταιτῶν
 25 ληστείας κρίνεται“· ἐν γὰρ τῷ κλέπτειν ἔστιν, φασὶν, κα-
 κῶς εἰδότες, ὅτι ἐνεστῶς ἐστὶν αὐτὸς ὁ χρόνος, καθ' ὃν
 εἰς τὸ δικαστήριον ἔστηκεν καὶ ἡ κρίσις γίνεται· ἐκεῖνον
 δὲ ὁμολογουμένως οὐ ληστεύει τὸν χρόνον, ὥστε τοῦτο
 παρελήλυθός ἂν εἴη· δοκεῖ δὲ τοῦτο ἐνεστῶτος στοχα-
 30 σμοῦ εἶναι παράδειγμα· οἷον Ἀθηναίων πλεόντων ἐπὶ
 Συρακούσας Ἐρμοκρέτης λέγει, ὅτι ἔρχονται Ἀθηναῖοι·

2 Cfr. Ald. p. 207. 3 In cod. sequitur γὰρ. 4 Cod.
 ἀσφαλές. 5 Cfr. Ald. p. 208. l. 11.

οὔτε γὰρ Ἀθηναῖοι ἔπλεον· καὶ Ἑρμοκράτης ἔλεγεν, ἀλλὰ καὶ τούτου τὸ μὲν παρελήλυθεν, τὸ δὲ μέλλει· παρελήλυθε μὲν γὰρ ὅσον τούτοις διήνυσται τοῦ πλοῦ, μέλλει δὲ τὸ ἐπιβῆναι Συρακουσῶν. Δέδεικται οὖν ὁμολογουμένως, ὅτι παρελήλυθώς καὶ μέλλων χρόνος τὸν στο-⁵σχασμὸν ἔχει. τὸ γὰρ ἀφανὲς τοῦ στοχασμοῦ ἐστίν, εἰ ἐγένετο ἢ μέλλει γενέσθαι.

Ἔστι γὰρ στοχασμὸς ἀδήλου πράγματος ἔλεγχος οὐσιωδῶς, ἀπὸ τινος φανεροῦ σημείου. Ἰδωμεν οὖν, εἰ εὖ ἔχει ὁ ὅρος, ἀδήλου πράγμα-¹⁰τος ἔλεγχος· καλῶς· ἢ γὰρ φύσις τοῦ στοχασμοῦ ἢ ἄρνησις ἐστίν, ὡς προειρήκαμεν· εἴτα ἐπειδὴ καὶ ἐν ἀλλαις στάσεσιν, ὅπερ ἔφαμεν, ἀδήλου πράγματος ἔλεγχος, καὶ μάλιστα ἐν τῇ πραγματικῇ· ἀδήλον γὰρ πρᾶγμα ἐστίν, εἰ συμφέρει βοηθῆσαι Ὀλυνθίοις ἢ οὐ· προσέθηκεν αὖ-¹⁵σιωδῶς, ἵνα τὸ οἰκεῖον μηνύσῃ τοῦ στοχασμοῦ, τὸ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἔχειν τὴν ἀδηλίαν ἀπὸ τινος φανεροῦ σημείου· μόνος γὰρ ὁ στοχασμὸς τῶν ἄλλων στάσεων ἴδιον ἔχει τοῦτο, τὸ δύο πράγματα ἔχειν, καὶ τὸ μὲν ἀνεύθυνον εἶναι καὶ σημεῖον καὶ φανερόν, τὸ δὲ ἀφανὲς καὶ ²⁰ὑπεύθυνον. Ἰδωμεν οὖν, εἰ εὖ ἔχει ὁ ὅρος, καὶ εἰ ἀπὸ τινος μόνου φανεροῦ σημείου ὁ στοχασμὸς συνέστηκεν· ἐκπεπτώκασι ⁶ γὰρ ὁ τε παράδοξος καὶ ὁ ἀπὸ γνώμης καὶ οἱ ἀντεγκληματικοί, καὶ οἱ ἀτελεῖς ἀπὸ πράγματος, οἵπερ καὶ ἐξ ὑποψίας καλοῦνται· ἐν πᾶσι γὰρ σημεῖον ²⁵οὐκ ἐστίν· οὔτε γὰρ ἀπὸ γνώμης, οὐ παράδειγμα τοῦτο· μητρὶα ἐν δόξῃ μανίας τὸν μὲν πρόγονον ἀπέκτεινε, τὸν δὲ υἱὸν ἔτρωσε, καὶ ἀνενεγκοῦσα κρίνεται· ἐνταῦθα γὰρ ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος ὄντος ζητοῦμεν, εἰ ὄντως ἐμαίνεται ἢ οὐ· καὶ πάλιν ὁ παράδοξος, ἐὰν εἴπω, ³⁰ὅτι μάγος ἐν τρισὶν ἡμέραις τύραννον καθελεῖν ὑπέσχε-

6 Cfr. Ald. p. 219, l. 29.

το· σκηπτὸς ἐπ' αὐτὸν κατενεχθεὶς ἀνείλε καὶ ἀπῆτει
 τὴν δωρεάν· ἐνταῦθα πάλιν ὠμολόγηται τὸ πεπραγμέ-
 νον, καὶ σημεῖον ἐστίν· εἰ δέ τις λέγῃ εἶναι σημεῖον τὸ
 κατενεχθῆναι τὸν σκηπτὸν, καὶ τὴν μητρυιάν τὸν μὲν
 5 τρῶσαι, τὸν δὲ ἀνελεῖν, ταῦτα πάλιν εἰς τὴν ὑποψίαν
 ἀνατρέχει τοῦ προσώπου· εἰ μὴ γὰρ ἡ ὑποψία τοῦ εἶναι
 μάγον, οὐ ποιεῖ τὸ δοκεῖν κατενεχθῆναι τὸν σκηπτὸν,
 καὶ εἰ μὴ ὑποψία τοῦ εἶναι μητρυιάν, οὐ ποιεῖ δοκεῖν
 ἐπιβεβουλευκέναι τῷ προγόνῳ· εἰ δέ τις καταδέξεται καὶ
 10 ὅτι οὖν πρᾶγμα τοσοῦτον ἔχειν τοὺς στοχασμοὺς, ἀτελὴς
 ἀπὸ πράγματος, ὡς ὁ ἄσωτου πατὴρ ἀφανὴς γέγονε καὶ
 κρίνεται ὁ ἄσωτος φόνον· ἐνταῦθα δέδεικται μὴ ἔχων
 πράγματα· μὴ ἔχων δὲ πράγματα φανερόν οὐκ ἔχει ση-
 μεῖον, ἀλλὰ ἡ ποιότης τοῦ προσώπου ἐστὶν ἡ κρινομένη·
 15 ἡ γὰρ ἄσωτία οὐ πρᾶγμα ἔστιν, ἀλλ' ἡ τοῦ προσώπου
 ποιότης· εἰ δέ τις ἔρει, ὅτι τοῦτον τὸν στοχασμὸν οὐκ
 οἶδεν αὐτὸς, οὐδὲ ἀνέχεται μὴ ἔχειν, ἀλλ' οἱ ἀντεγκλη-
 ματικοὶ πρᾶγμα οὐκ ἔχουσιν, ὃν αὐτὸς τίθῃσιν· τρισαρι-
 στεὺς ἀπέθανεν ἐπὶ ἀημείοις φαρμάκων, ἔχων μητρυιάν
 20 καὶ αἰχμάλωτον παλλακίδα καὶ ἀντεγκαλοῦσιν ἀλλήλαις·
 ἐνταῦθα οὔτε τῇ μητρυιᾷ οὔτε τῇ αἰχμαλώτῳ πέπρα-
 κταί τι, ὃ πρὸς σημείον συντελεῖ τῆς πρᾶγματιᾶς,
 ἀλλ' ἡ ποιότης τῶν προσώπων ἑκατέρων ἔχει τὴν ὑπο-
 ψίαν· ὁμολογουμένως οὖν ἑλλείπει ὁ ὅρος, ἐπεὶ οὐκ ἂν
 25 εἶεν οὗτοι στοχασμοί· δεῖ γὰρ τὸν ὅρον πάντα περιλαμ-
 βάνειν, καὶ δεῖ τοῦτον ἰᾶσθαι προσθήκῃ ἀπὸ τινος φα-
 νεροῦ σημείου, ἢ ἐκ τῆς περὶ τὸ πρόσωπον ὑποψίας·
 οὕτω γὰρ πάντες συμπεριλαμβάνονται οἱ στοχασμοί.
 Ἡῦρηται δὲ στοχασμὸς ὁ κατὰ ἀμφισβήτησιν, ὁ ἀντεγ-
 30 κληματικὸς καλούμενος, ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν ἐγκλημα, ἀλλ'
 ἀμφισβήτησις, ὡς τὸ σημεῖον ἔχει κατασκευαζόμενον·
 καὶ τιθέασιν τούτου παράδειγμά τινες· τύραννος ὑπο-
 πτεύσας ἱατρὸν αὐτοῦ δηλητήριον αὐτῷ δέδωκέναι μετε-

στείλατο ἐκ τῆς κάτω πόλεως ἰατρὸν, ὃ δὲ ἔδωκεν αὐτῷ
ὡς ἀλεξιφάρμακον καὶ κατελθὼν εἶπεν, ὅτι τεθνήξεται·
καὶ ἀμφισβητοῦσιν οἱ δύο ἰατροὶ τῆς τοῦ τυραννοκτό-
νου δωρεᾶς· καὶ ἐνταῦθα γὰρ τὰ σημεῖα ἐστὶ κατασκευ-
αζόμενα· καὶ ὃ μὲν τὸ ἑαυτοῦ ἀλεξιφάρμακον δηλητή- 5
ριον λέγει εἶναι, διὸ καὶ προειρηκέναι καὶ τοῦτο κατα-
σκευάζει, ὃ δὲ τὴν ὑποψίαν τοῦ τυράννου ἀληθῆ εἶναι,
καὶ τοῦτο κατασκευάζει. Ἄλλ' ἔχοι τις ἂν ἐνταῦθα φι-
λονεικῶν ἐνταῦθα εἰπεῖν, ὡς ἔχουσι πράγματα ἐνταῦθα
αἰμώτεροι· ὃ μὲν τὴν ὑποψίαν, ὃ δὲ τὸ δοῦναι τὸ δο- 10
κοῦν ἀλεξιφάρμακον· οὗτος δὲ ὁ στοχασμὸς οὐδ' ὅτι οὖν
πεπραγμένον παρὰ τῶν ἀμφισβητούντων, ἀλλ' οἷδ' ἢ
ὑποψία τῶν ἀμφισβητούντων ἐστὶν αὐτῷ σημεῖον, ἀλλ'
ἔξωθεν τί ἐστὶ σημεῖον καὶ κατασκευάζεται· ἀποδημοῦν-
τος ἀτελοῦς φήμη γέγονεν ὅτι τέθνηκεν, ἀμφισβητοῦσιν 15
οἱ τε ἐπιτρόποι καὶ οἱ ἐκ γένους τῆς οὐσίας· οἱ μὲν ὡς
ἤδη τεθνηκὸς δεσπότης βουλόμενοι γενέσθαι, οἱ δὲ ὡς
ἤδη περιόντος φυλάττειν· ἐνταῦθα γὰρ οὔτε παρὰ τῶν
κληρονόμων, οὔτε παρὰ τῶν ἐπιτρόπων οὐδὲν [πέπρακ-
ται, ἀλλὰ φήμη ἐστὶν ἢ ζητουμένη, καὶ οἱ μὲν ἀληθῆ 20
εἶναι καταρκευάζουσιν, οἱ δὲ ψευδῆ· οὗτος γὰρ μόνος ὁ
στοχασμὸς σεσημειώται ἔξωθεν ὧν, καὶ ἰδικὴν ἔχων τὴν
ποιότητα. Περὶ μὲν οὖν ὅρου στοχασμοῦ ἱκανῶς εἴρη-
ται· αἰτιῶνται δὲ τιμὴς τὸν τεχνικὸν περὶ τοῦ παραδεί-
γματος, 7 ὅτι παράδειγμα τιθεῖς ἀτελὲς τίθεικε· τὸ γὰρ 25
παρίστατό τις ἐπ' ἐρημίας ἀτελὲς ἀπὸ προσώπου ἐστὶν·
διδάσκων δὲ ποιότητα στοχασμοῦ τέλειον ὤφειλεν θεῖναι,
ἵνα μὴ τοῦτο αὐτὸ πλανήσῃ. Ἔοικεν δὲ ἀκρολουθεῖν τῷ
ἑαυτοῦ ὄρω· ἐπειδὴ γὰρ ἀπὸ μόνου σημείου τὸν στοχα-
σμὸν λέγει γίνεσθαι, καταπεφρόνηκε παντελῶς τοῦ 30
προσώπου· ἀπὸ γὰρ τοῦ κατηγορεῖν τοῦ παρεστάναι φα-

7 Cod. περὶ τοῦ παραδείγμα τιθεῖς, excidisse videtur πα-
ραδείγματος ὅτι.

νεροῦ ὄντος, ἀφανές τι πρᾶγμα ζητοῦμεν, τίς ὁ φανεύ-
 σας. Ἐνταῦθα μέγιστον αὐτῷ ἐστι πταισμα τὸ λέγειν,
 τίς ὁ φανεύσας· οὐ γὰρ τοῦτό ἐστι ζητούμενον, ἀλλ' εἰ
 οὗτος ἐφόνευσε· τὸ γὰρ λέγειν, τίς ὁ φανεύσας, ἀντεγ-
 5 κληματικὸν ποιεῖ, οὗτος ἢ ὁ δεῖνα· ἔδει οὖν μᾶλλον εἰ-
 πεῖν, εἰ αὗτος ἐφόνευσεν.

Ἐὰν δὲ ἡ φανερόν, ἐπισκεπτέον, εἰ τέλει-
 ὀν ἐστιν ἡ ἀτελής· λέγω δὲ ἀτελής, ᾧ προστε-
 θέντος τινὸς ὡς λείποντος· καλῶς πάννυ τὸ ὡς
 10 λείποντος, οὐδὲ γὰρ δυνατόν ἐστὶ ποτε ἀτελὲς πρᾶγμα
 εἰς δικαστήριον εἰσενεχθῆναι, ἀλλὰ φύσει μὲν πᾶν πρᾶ-
 γμα κρινόμενον τέλειόν ἐστιν, ἡ δὲ ἀτέλεια αὐτοῦ περὶ
 τὸ ἔχειν ὄνομά ἐστι· διὰ τοῦτο οὖν ἡ ἐπαγωγή· ὄνομά
 τε εὐθὺς γίνεται, ὡς εἰδὼς ὅτι φύσει τέλειόν ἐστι καὶ
 15 αἶμα τῷ προστεθῆναι τὸ ὄνομα, περὶ οὗ καὶ ἡ ἀμφισ-
 βήτησις, τέλειον γίνεται.

Ὀνόματος ζήτησις περὶ πρᾶγματος· κα-
 λῶς, οὐ γὰρ τοῦ πεποιηκότος ζητοῦμεν τὸ ὄνομα, ὁ γὰρ
 πεποιηκὼς ἔχει ὁτιδήποτε ὄνομα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρᾶ-
 20 γμα τί κληθήσεται.

Οὗ τὸ μὲν πέπρακται, τὸ δὲ λείπει πρὸς
 αὐτοτέλειαν τοῦ ὀνόματος· ἀσφαλῶς ὁ μικρῷ
 πρότερον ἐλέγομεν, ὅτι πᾶν πρᾶγμα τέλειόν ἐστιν εἰς-
 αγόμενον εἰς δικαστήριον, καὶ οὐδὲν ἀτελὲς ἔχει, τοῦτο
 25 ἐνταῦθα ἐμήνυσεν εἰπὼν, τὸ δὲ λείπει πρὸς αὐτοτέλειαν
 τοῦ ὀνόματος, οὐ τοῦ πεπραχθαι, ἀλλὰ τοῦ ἔχειν ὄνομα
 ἰδίᾳ· περὶ μὲν τούτου ταῦτα· ἀναγκαῖον δὲ εἰπεῖν καὶ πε-
 ρὶ ⁸ κοινωνίας καὶ διαφορᾶς τῶν στάσεων, ὅπως μὴ τῇ ὁμοι-
 ότητι πλάνη τις γένηται· κοινωνεῖ ὁ ὅρος ὁ κατὰ αἵτη-
 30 σιν τῷ στοχασμῷ τῷ παραδόξῳ· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ
 αἰτούσι δωρεὰν, καὶ ἡ ζήτησις ἐστι περὶ τοῦ εἰ δεῖ αὐ-
 τοῖς δοθῆναι ἢ οὐ· κατὰ αἵτησιν οὖν ὅρος· νόμος τὸν

⁸ περὶ Cod. om.

προσκτησάμενον πόλιν αἰτεῖν δωρεάν. Δημόσθενής ἔπει-
 σεν Ἀμφίπολιν ἀποδοῦναι τὸν Φίλιππον καὶ αἰτεῖ δω-
 ρεάν· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ ἔστιν ἡ ζήτησις τοῦ κρινόμε-
 νου· ὃ λέγει δεῖν ἐπισκοπεῖν ὁ τεχνικὸς περὶ τοῦ εἰ δεῖ
 δοθῆναι· τί οὖν διοίσουσι; λέγομεν, ὅτι ἐν μὲν τῷ στο- 5
 χασμῷ τὸ πᾶν ζητεῖται, εἰ ὅλως πέπρακται, καὶ οὕτως
 ὡμολόγηται τὸ δεῖν δοθῆναι· ἐν δὲ τῷ ὄρω τὸ ὁμολο-
 γούμενον ὥσπερ πεπραγμένον ζητεῖται, εἰ ἄξιόν ἐστι
 τοῦ λαβεῖν· ἔτι δὲ οἱ κατὰ ἀμφισβήτησιν στοχασμοὶ καὶ
 ὅροι οἱ κατὰ ἀμφισβήτησιν πλείστην ἔχουσι κοινωνίαν, 10
 καὶ παράδειγμα στοχασμοῦ μὲν κατὰ ἀμφισβήτησιν τοῦ-
 το· τύραννος ὑποπτεύσας τὸν ἱατρὸν ἑαυτοῦ δεδωκέναι
 δηλητήριον αὐτῷ κέκληκεν ἐκ τῆς κάτω πόλεως ἱατρὸν,
 ὃ δὲ δέδωκεν αὐτῷ φάρμακον ὡς ἀλεξιφάρμακον, καὶ
 κατελθὼν εἶπεν, ὅτι τεθνήξεται, καὶ τεθνηκότος αὐτοῦ 15
 ἀμφισβητοῦσιν ἀμφοτέροι τῆς τοῦ τυραννακτόνου δωρεᾶς·
 ὅρου δὲ τοῦτο· ἐπεδίωκέ τις τὸν τύραννον, ἕτερος ὑπαν-
 τήσας ἀνεῖλε καὶ ἀμφισβητοῦσι τῆς δωρεᾶς· πλείστη οὖν
 ἡ κοινωνία· καὶ γὰρ ἐν ἀμφοτέροις ζήτησις, τίνα δεῖ
 λαβεῖν, ἐστὶ, καὶ ἐν ἀμφοτέροις πέπρακται παρ' ἑκατέ- 20
 ρου προσώπου· καὶ ἐν τῷ στοχασμῷ ὃ μὲν τῶν ἱατρῶν
 ἰποψίαν ἔχων, ὃ δὲ κατελθὼν καὶ εἰπὼν ὅτι τεθνήξεται·
 καὶ ἐν τῷ ὄρω ὃ μὲν διώξας, ὃ δὲ ὑπαντήσας καὶ ἀνε-
 λών· καὶ ἡ μὲν κοινωνία αὕτη, ἡ δὲ διαφορά, ὅτι ἐν
 μὲν τῷ ὄρω ὡμολόγηται τὸ παρ' ἑκατέρων πεπραγμένον· 25
 καὶ ἔστιν ἀτελὲς καὶ δεῖται τῆς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου πράξεως,
 καὶ ὅτι μείζονα ἔχει τὴν ζήτησιν τὸ διῶξαι ἢ τὸ ἀνελεῖν·
 ἐν δὲ τῷ στοχασμῷ οὐχ ὡμολόγηται τὸ παρ' ἑκατέρων
 πεπραγμένον, οὐδὲ περὶ τοῦ μείζονος ἀμφισβητοῦσιν,
 ἀλλ' ἑκάτερος τὸ 2 τοῦ ἑτέρου παντελῶς ἀνελὼν τὸ πᾶν 30
 ἑαυτῷ περιτίθησιν· ἔτι δὲ ὁ στοχασμὸς ὃ κατὰ φυγὴν
 καὶ διώξιν· καὶ ὁ ὅρος κοινωνεῖ τῷ 1^ο ἐν ἀμφοτέροις

9 Cod. τὸ om.

10 Cod. τῷ.

ἀρνεῖσθαι τὸ πεπραγμένον· διαφέρουσι δὲ, ὅτι ὁ μὲν ὅρος τὸ πεπραγμένον ἀρνούμενος ἕτερον ὁμολογεῖ, ὃ δὲ στοχασμὸς οὐδὲν ὁμολογεῖ, καὶ τῷ ἐν τῷ στοχασμῷ τὸ πραχθὲν εἰς ἑτέρου σημείου λαμβάνεσθαι· ἐν δὲ τῷ ὅρῳ τὸ πραχθὲν τὸ ἐγκαλούμενον.

Ἡ ζήτησις περὶ τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος ἴσταται, οἷον εἰ δίκαιον, εἰ συμφέρον, ἢ ἐννομον, ἢ τι τῶν τούτοις ἐναντίων, περιττὸν ἢ προσθήκη τούτων· οὐ γὰρ ἰδίᾳ μὲν ζητοῦμεν τὸ δίκαιον, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἄδικον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἐξήτῃται, ἄλλο κατασκευάζεται· αὐτὴ γὰρ ἡ φύσις τῶν ζητημάτων τὸ τὰ ἐναντία ἐξ ἑκατέρου μέρους κατασκευάζεσθαι. Ἡ τοίνυν τοῦ δικαίου ζήτησις καὶ τὴν τοῦ ἐναντίου ἔχει, οὐδὲ γὰρ οἶονται ζητεῖν, εἰ δίκαιον εἰ μὴ, ἑτέρου λέγοντος, ὅτι ἄδικον, οὐδὲ συμφέρον, εἰ μὴ τοῦ ἐναντίου τὸ ἀσύμφορον· ἥρκει οὖν εἰπεῖν, ἢ δίκαιον, ἢ συμφέρον· τοῦτο γὰρ καὶ τὰ ἐναντίον περιελάμβανε.

Καὶ ὄνομα μὲν ὡς γενικὸν ταῦτο ποιότητος· οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ἡ ποιότης στάσις, ἀλλὰ γένος στάσεων· διὸ εἶπεν, ὡς γενικὸν, ὡς ἂν τις πλῆθος θέλων μηνῦσαι φνομένων στάσεων, περὶ πράγμα ἔχει ἢ περὶ ῥητόν· καὶ μὲν περὶ πράγμα, λογικὴν ποιεῖ τὴν στάσιν· καίτοι καὶ αἱ νομικαὶ διὰ λόγων ἔχουσι τὰς ἀποδείξεις· πῶς οὖν ἐξαιρετο τὸ ὄνομα ταύταις ταῖς στάσεσιν λογικαῖς καλεῖσθαι, πασῶν τῶν στάσεων λόγοις βεβαιουμένων καὶ ἀποδεικνυμένων; ἐροῦμεν, ὅτι αἱ πίστεις τῶν νομικῶν περὶ τὴν τῶν ῥητῶν ἐξέτασιν εἰσιν, τῶν δὲ λογικῶν περὶ τὰς τεχνικὰς καλουμένας ἀποδείξεις. Αἱ γὰρ τῶν νόμων ἄτεχνοι πίστεις εἰσὶν· εἰ γὰρ εἴη νόμος, μὴ ἐξεῖναι τὸν μοιχὸν εἰς ἱερὰ εἰσελθεῖν, οὐδεμιᾶς τέχνης ἢ ἀποδείξεως δαῖται τῷ εἰσιόντι πρὸς τὸ μὴ παραβεβηκέναι τὸν νόμον· αἱ μὲν τοίνυν λογικαὶ στάσεις τὰς ἐντέχνους ἔχουσι στάσεις, αἵπερ γίνονται προστάσει τε καὶ ἐπα-

γωγαῖς καὶ συλλογισμοῖς καὶ παραδείγμασι καὶ τῆς ἐκ τοῦ ὁμοίου παραθέσεως, ἃς ἡ τοῦ λόγου τέχνη ἐπινε- νόηκεν· διὸ εἰκότως αὐται λογικαὶ κέκληνται, αἱ τὴν ἐξ- ἑτάσιν τῆς δυνάμεως δεχόμεναι τοῦ λόγου.

Πραγματικὴ ἐστὶν ἀμφισβήτησις πράγ- 5
ματος μέλλοντος, εἰ δεῖ γενέσθαι τόδε τι ἢ
μὴ γενέσθαι. Ἀτελῶς ¹¹ σφόδρα τὴν πραγματικὴν
ώρισато· τεσσάρων γὰρ ὄντων γενικῶν εἰδῶν τῆς πρα-
γματικῆς, τοῦ τε συμβουλευτικοῦ καὶ τοῦ κατὰ ἀμφισ-
βήτησιν καὶ τοῦ κατὰ αἴτησιν καὶ τῆς τῶν παρανόμων 10
γραφῆς, ἐνταῦθα δύο μόνα ἔταξε, τό τε συμβουλευτι-
κὸν καὶ τὸ κατὰ αἴτησιν οὐκ ἀκριβῶς, καὶ πρῶτόν γε
ὥς ἐκπεπτώκασι τὰ ἕτερα εἶδη, δείξομεν ἐν τῇ τῶν πα-
ρανόμων γραφῇ, οὔτε εἰ δεῖ γενέσθαι τόδε τι ἢ μὴ γε-
νέσθαι, οὔτε εἰ δεῖ δοῦναι, ἀλλ' εἰ δεῖ κυρωθῆναι, εἰ 15
τὸ κυρωθῆναι εὖ ἔχει· ὥστε ταύτης γε οὐκ ἂν εἴη εἶδος
ἢ τῶν παρανόμων γραφῇ, εἰ τὰ δύο μόνα εἶδη τῆς πρα-
γματικῆς καὶ ταῦτα ζητεῖ, τὸ γενέσθαι, ὅπερ ἐστὶ τοῦ
συμβουλευτικοῦ, καὶ τὸ εἰ δεῖ δοῦναι, ὃ ἐστὶ κατὰ αἴ-
τησιν· καὶ ἐν τῷ κατὰ ἀμφισβήτησιν ἢ ζήτησις ἐστὶ, 20
τίνι δεῖ δοθῆναι· πολλῶν δὲ διαφέρει τὸ, εἰ ὅλως δεῖ δοῦ-
ναι τοῦ ὁμολογεῖσθαι μὲν, τὸ δὲ τίνι ἀμφιβάλλεσθαι·
ἔφαμεν δὲ, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ κατὰ αἴτησιν οὐκ ἀκριβῶς
εἶπεν· εἰπὼν γὰρ, εἰ δεῖ δοθῆναι τόδε τι ἢ μὴ δοθῆναι
κοινωνίαν πρὸς τὸν κατὰ αἴτησιν ὅρον καὶ τὸ παράδο- 25
δοξον κατασκευάζει στοχασμόν· καὶ ἐκείνοις γὰρ ἢ ζήτη-
σις περὶ τοῦ εἰ δεῖ δοθῆναι τόδε τι ἢ μὴ δοθῆναι ἐστὶν·
δεῖ οὖν τὸν ὅρον πάντα ἰάσασθαι προσθήκη· τὸ μὲν
οὖν εἰ δεῖ δοθῆναι προσθήκης δεῖται, ἢ ἕτερόν τι· ταύ-
τη γὰρ διαφέρει ἢ πραγματικῇ ἢ κατὰ αἴτησιν τοῦ ὅρου 30
τοῦ κατ' αἴτησιν, ὅτι ἐν μὲν τῷ στοχασμῷ καὶ ὅρῳ, εἰ
ὅλως δεῖ δοθῆναι, ἐστὶν ἢ ζήτησις, ἐν δὲ τῇ πραγματι-

11 Cfr. Ald. p. 226.

κῆ τὸ μὲν δεῖν δοθῆναι ὡμολόγηται· τὸ δὲ εἶδος τῆς
 δωρεᾶς ἐστὶ τὸ ζητούμενον· ὁ γὰρ Δημοσθένης ὁ προσ-
 κτησάμενος τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν δωρεὰν αἰτῶν οὐχ
 ὁμολογουμένως ἔχει τὸ δεῖν λαβεῖν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ζη-
 15 τεῖται, εἰ δεῖ λαβεῖν, ὅπερ ἴδιον ὄρου· ἐν δὲ τῇ πραγμα-
 τικῇ· Κλέων μετὰ τὰ ἐν Πύλῳ ἀξιοὶ Πύθιος καλεῖσθαι· τὸ
 μὲν δοθῆναι αἰτῶ ὡμολόγηται· οὐ τοῦτο δὲ, ἀλλὰ στέφανον,
 ἢ ἀτέλειαν, ἢ σίτησιν ἢ τιτῶν ἄλλων τῶν πολιτικῶν δωρεῶν· ὁ
 ἐναντιούμενος οὐκ ἀρνεῖται παντελῶς τὸ δεῖν δοθῆναι
 10 αὐτῷ, ἀλλὰ περὶ τοῦ μεγέθους ἀμφιβάλλουσι τῆς δω-
 ρεᾶς, καὶ ταύτῃ διαφέρει ἡ πραγματικὴ κατὰ αἴτησιν
 ὄρου καὶ στοχασμοῦ, ὅτι ἐκεῖ μὲν περὶ τοῦ δοθῆναι καὶ
 περὶ τούτου ἐστὶν ἡ ζήτησις, ἐν δὲ πραγματικῇ ὡμολό-
 γηται τὸ δεῖν δοθῆναι· τὸ δὲ μέγεθός ἐστι τῆς δωρεᾶς
 15 τὸ ζητούμενον. Ποιητέον οὖν τὸν ὄρον οὕτως· ἀμφισβή-
 τησις περὶ μέλλοντος πράγματος, εἰ δεῖ γενέσθαι ἢ δοῦ-
 ναι τόδε τι ἢ ἕτερόν τι, καὶ τίνι δεῖ δοῦναι, καὶ εἰ δεῖ
 κυρῶσαι τόδε τι ἢ μὴ κυρῶσαι, οὕτω γὰρ πᾶσαν περι-
 λαμβάνομεν τὴν πραγματικὴν· καὶ τὴν μὲν κοινωνίαν
 20 τῆς πραγματικῆς, καὶ ἐν ᾗ τὸν ὄρον διδρδούμεθα τὸν
 κατὰ αἴτησιν ἐφθάσαμεν εἰπόντες· κοινωνεῖ δὲ ἡ κατὰ
 ἀμφισβήτησιν πραγματικὴ σφόδρα τῷ ὄρῳ τῷ κατὰ ἀμ-
 φισβήτησιν, καὶ λεπτήν τινα καὶ ἀκριβῆ τὴν διαφοράν
 ἔχει, ὥς καὶ τοὺς σφόδρα τεχνίτας διασφάλλεσθαι μὴ
 25 κατανοοῦντας τὴν διαφοράν· καὶ παράδειγμα μὲν ὄρου
 κατὰ ἀμφισβήτησιν τοῦτο· τοῖς ἐκ Πύλου στρατηγοῖς
 γέρας πρόκειται, ἀμφισβητοῦσι Κλέων καὶ Δημοσθένης.
 πραγματικῆς, ἀρίστοις στρατηγοῖς γέρας πρόκειται, ἀμ-
 φισβητοῦσιν Εὐρυβιάδης καὶ Θεμιστοκλῆς· εἰ δὲ καὶ τοὺς
 30 αὐτοὺς ἐθελείς εἰπεῖν, Κλέων καὶ Δημοσθένης, ὁμοίως
 ἐστὶ πραγματικὴ· τίς οὖν ἡ διαφορά; ἐν μὲν τῇ πρα-
 γματικῇ περὶ ὅλου βίου ἐστὶν ἡ ζήτησις, τίς ἐν ὅλῳ τῷ
 βίῳ γέγονεν ἄριστος στρατηγός, ἢ τίς ἀγαθὸς πολίτης,

ἢ τίς ἀγαθούς ἐκτῆσατο παῖδας· ἐν δὲ τῷ ὄρω περὶ
 μιᾶς ἐστι πράξεως, τίς μᾶλλον ταύτην τὴν πράξιν πε-
 ποίηκεν, ὅπερ ἐστὶν ἐν τοῖς ἐκ Πύλου στρατηγοῖς· τῷ
 μὲν γὰρ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιχειρήσεως πέπρακται, τῷ δὲ τὸ
 πέρας τῆς ἀλώσεως· τῷ δὲ κατὰ ἀμφισβήτησιν στο- 5
 χασμῷ, τῷ καὶ ἀνεγκλήτῳ καλουμένῳ, κοινωνεῖ ἡ πρα-
 γματική, ὅτι ἐν ἀμφοτέροις ζήτησις περὶ τοῦ τίνα δεῖ
 λαβεῖν ἐστίν, ὡς ἐπὶ τῶν κληρονόμων καὶ τῶν ἐπιτρό-
 πων· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῷ στοχασμῷ οὐδέτερον
 τῶν προσώπων οὐδὲν πέπραχε καὶ ἀμφισβητεῖ τὸ λαβεῖν, 10
 ἐν δὲ τῇ πραγματικῇ ἀμφοτέρα τὰ πρόσωπα πράξεις ἔχει,
 καὶ περὶ τοῦ ποῖαι μείζους εἰσὶν ἐστὶν ἡ ζήτησις.

Κοινὸν μὲν ὄνομα τούτῳ δικαιολογία, ὡ-
 σπερ ἐκεῖν¹ ποιότης. Ἐζητῆται, τίνος χάριν τοῦ-
 το τὸ μέρος τῆς ποιότητος δικαιολογίαν ἐκάλεσεν, καί- 15
 τοι καὶ ἡ πραγματικὴ δικαιολογούμενον ἔχει ἐν ταῖς τῶν
 παρανόμων γραφαῖς τὸν φεύγοντα· εἰ γὰρ διὰ τοῦτο
 δικαιολογία κέκληται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν νομικῶν,
 ὅτε ἐκεῖναι ἐκ ῥητῶν πιστῶν ἔχουσι τὰς ἀποδείξεις, καὶ
 οὐκ ἐκ δικαιολογιῶν, οὐδ' ἐκ λόγου δυνάμεως, καὶ ἐν τῇ 20
 πραγματικῇ τοῦτ' ἐστίν· ἐροῦμεν οὖν, ὅτι τῆς πραγμα-
 τικῆς οὔτε τὸ συμβουλευτικὸν ἔχει δικαιολογίαν, οἷδεῖς
 γὰρ συμβουλευῶν δικαιολογεῖται ἀλλ' ἀποδείκνυσιν, οὔτε
 τὸ κατὰ κρίσιν οὔτε τὸ κατὰ ἀμφισβήτησιν· εἰ δέ τις
 ἐρεῖ τὴν τῶν παρανόμων γραφὴν ὡς νομικὴ ἐστὶν ἡ στά- 25
 σις, καὶ γὰρ αὕτη ῥητῶν ἐξέτασιν ἔχει παραβεβασμένων
 ἢ μὴ παραβεβασμένων, ὅπερ οἰκεῖον ταῖς νομικαῖς, ἀνθ'
 οὐ δὲ μὴ νομικὴ ἐστὶν ἡ στάσις, ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν λο-
 γικῶν καὶ νομικῶν ἀκριβέστερον λελέξεται.

Ἡ² γὰρ ἐρεῖ τι πεποιηκέναι ὡς ἀδίκημα ὁ 30
 φεύγων καὶ κατὰ τι κεκωλυμένον ἢ οὐ. Κακῶς

¹ Cod. ἐκεῖνο. — Cfr. Ald. p. 231. l. 5.

² Cod. αἰ.

σφόδρα τὸ εἰπεῖν· ἢ γὰρ ἔρεῖ τι πεποιηκέναι ὡς ἀδίκημα, οὐδέποτε γὰρ ὁ φεύγων ὁμολογεῖ ἀδίκημα πεποιηκέναι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων ἄρνησις ἢ πρόφασις ἐστι· περιττὸν οὖν τοῦτο, ἐχοῖν δὲ οὕτως εἰπεῖν.³ ἢ γὰρ
 5 ἔρεῖ τι πεποιηκέναι κεκωλυμένον ὁ φεύγων ἢ οὐ· οὕτω γὰρ τὴν τε ἀντίληψιν καὶ τὰς ἀντιθετικάς περιελάμβανεν.

Ἡ γὰρ ἀντίληψις ἐστὶν ἀνευθύνου πράγματος εἶναι δοκοῦντος ὡς ὑπευθύνου κατηγο-
 10 γορία· δύο εἰδῶν ὄντων⁵ τῆς ἀντιλήψεως, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὁμολογεῖ, μίᾳ μὲν ἐπ' αὐτῷ τῷ πεπραγμένῳ τὴν κρίσιν ἐχούσης, ὡς Ἀλκιβιάδης ὁ κρινόμενος ὁ τὰ περὶ Σικελίαν γράψας· ἑτέρας δὲ τῆς ἐκ περιστάσεως, ὁ ζωγράφος κρινόμενος γεγραφῶς τὰ ναυ-
 15 ἄγια τῶν ἐμπόρων μὴ καταιρόντων, ὁ ὄρος μόνην περιλαμβάνει τὴν ἐπ' αὐτῷ τῷ πεπραγμένῳ κρινομένην· εἰ γὰρ ἀνευθύνου πράγματός ἐστιν εἶναι δοκοῦντος ὑπευθύνου κατηγορία τὸ⁶ ἐπ' αὐτῷ μόνον περιλαμβάνει· ἀτελῶς οὖν ὁ ὄρος ἔχει καὶ δεῖ προσελθεῖν, ὡς ὑπευθύνου
 20 ἐκ περιστάσεως κατηγορίας, ἐπεὶ ἀτελῶς ὁ ὄρος ἔχει, καὶ ἐξέπεσε τὸ ἐν τῆς ἀντιλήψεως εἶδος, διὸ καὶ τὸ παράδειγμα, ὁ ἀποκηρυττόμενος παῖς ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ, ἀκόλουθον ἔτεθῃ τῷ ὄρῳ, ἐπ' αὐτῷ τῷ πεπραγμένῳ καὶ τὴν κρίσιν ἔχον·⁷ κοινωνεῖ ἢ ἀντίληψις τῷ στοχασμῷ,
 25 ὡς ἐπὶ τούτου· συνεχῶς τις ἐν τοῖς θεάτροις συνίττεται⁸ καὶ κρίνεται κακοῦ βίου, καὶ στοχασμὸς οὗτος· ἀντιλήψεως δὲ παράδειγμα, τοὺς φυγάδας ἐξεῖναι ἀναιρεῖν, πολλοὺς τις καταστείχοντας⁹ ἀναιρεῖ φυγάδας καὶ

³ Cfr. Ald. p. 232. l. 19. ⁴ Cod. οὔτε, scripsi οὕτω, ut Ald. l. 21. ⁵ Cfr. Ald. p. 233. l. 18. ⁶ Cod. τῷ. ⁷ Cod. ἔχων. — Cfr. Ald. p. 235. l. 16. ⁸ Cod. εὐρίσκεται. Ald. l. 17. συνίττεται. ⁹ Cod. κατασείχοντας.

κρίνεται κακοῦ βίου· ἐνταῦθα γὰρ ἀντιληπτικόν ἐστι τὸ
 ζήτημα· ἐν ἀμφοτέροις τε βίου ἐστὶν ἐξέτασις καὶ ἡ γρα-
 φὴ ἡ αὐτή· διαφέρει δὲ κατὰ Μινουχιανόν, ὅτι ἐν μὲν
 τῷ στοχασμῷ ἀφ' ὧν ἕτεροι πεποιήκασιν τὰ τοιαῦτα τὴν
 κρίσιν ἔχει· ἀπὸ γὰρ τοῦ συρίττειν οὗτος τοῦ κακοῦ βίου 5
 ἔγκλημα ἔχει· ἐν ἀντιλήψει δὲ, ἀφ' ὧν αὐτὸς πεποίηκεν·
 ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτὸς ἀποκτινύναι κρίνεται· ἡ δὲ ἀληθὴς
 διαφορὰ πάντος στοχασμοῦ καὶ ἀντιλήψεως αὕτη, ὅτι
 ἐν τῷ στοχασμῷ ἄλλο ἐστὶν τὸ πραχθέν, ἄλλο¹⁰ τὸ κρι-
 νόμενον, ἐν δὲ ἀντιλήψει αὐτὸ τὸ πραχθέν, κακὸν βίον 10
 εἶναι λέγειν, καὶ πολλοὺς ἀποκτινύναι· οὕτως γὰρ καὶ
 οἱ στοχασμοὶ οἱ ἀφ' ὧν αὐτὸς τις πεποίηκε τὴν κρίσιν
 ἔχοντες μάλιστα κοινωνοῦσι· διὸ καὶ ἀντιληπτικὸν ἔχουσι
 κεφάλαιον· γυνὴ συνεχῶς νύκτωρ δακρύνει καὶ κρίνεται
 μοιχείας, καὶ δολοφονηθέντος τοῦ πένητος ἔπεται ὁ υἱὸς 15
 αὐτοῦ τῷ πλουσίῳ δακρύνων καὶ κρίνει αὐτόν· ἐν ἀμφο-
 τέροις γὰρ τὴν ἐξουσίαν τοῦ δακρύνειν προτείνονται, ἀλλ'
 ἡ διαφορὰ πολλή, ὅτι ἐν μὲν τῷ στοχασμῷ σημεῖον τοῦ
 ἀδικήματός· εἶσι τὰ δάκρυα, ἐν δὲ τῇ ἀντιλήψει αὐτὰ τὰ
 δάκρυα ἐστὶ τὸ ἀδικημα. Ἔτι ἡ ἀντιληψὶς τῷ στοχασμῷ 20
 κοινωνεῖ, ὥς ἐν τοῖς κατασφοισμοῖς· οἷον τὸν ἄπαιδα
 μὴ στρατηγεῖν· θετόν τις ἔθετο παῖδα καὶ ἐστρατήγησε·
 μετὰ τὴν στρατηγίαν αὐτὸν ἀπεκέρυξε καὶ κρίνεται κα-
 τασφοισμοῦ· ἐνταῦθα ἀρνεῖται πάντη τὸ διὰ τοῦτο θέ-
 σθαι τὸν παῖδα, ἵνα στρατηγήσῃ, ἂν γὰρ ὁμολογήσῃ, 25
 ἀσύστατον· ἔχει οὖν καὶ μετάθεσιν ἐν πάσῃ τὴν ἀτα-
 ξίαν¹¹ τοῦ παιδὸς ἢ τὸ μὴ ὡς πατέρα αὐτὸν στέργειν
 καὶ τοιαῦτα ὅσα ἂν τις διελὼν εἴπῃ· ἀντιλήψεως δὲ πα-
 ράδειγμα, ἐξεῖναι τοῖς πατράσιν ἰσοκληρονόμους τούς
 νόθους τάττειν τοῖς γνησίοις· ἔχων τις ἀπὸ δούλης παῖ- 30

10 ἄλλο τὸ κριν. — πραχθέν exciderunt in cod., inserui ex
 Ald. l. 27. 11 Cod. ἀταξίαν. Ald. p. 236. l. 13. ἀταξίαν.

δα ἰσοκληρονόμον αὐτὸν ἔταξε τῷ γνησίῳ· ὁ νόθος δέ-
 δωκε τῆς νομῆς τὴν ἐξουσίαν τῷ γνησίῳ, ὁ δὲ τὴν πᾶ-
 σαν οὐσίαν μίαν μερίδα θεὶς ἀντίθηκεν αὐτῇ τὴν μη-
 τέρα τοῦ νόθου· καὶ κρίνει αὐτὸν κατασοφισμοῦ· ἐν-
 5 ταῦθα γὰρ ἀντιληπτικόν ἐστι· φησὶ γὰρ ὁ παῖς· ἔξεστί
 μοι, ὡς βούλομαι, διανέμειν· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐν μὲν
 τῷ στοχασμῷ ἐπὶ συμβάντι τὸ τοῦ στοχασμοῦ ἔγκλημα
 ποιεῖται· τὸ γὰρ ἀποκηρύξαι τὸν παῖδα ὑπόνοιαν πε-
 ποίηκε τοῦ κατασοφισμοῦ· εἰ γὰρ μὴ ἀπεκηρύξεν, οὐδ'
 10 ἂν τὴν ἀρχὴν ἐνεκαλεῖτο· ἐν δὲ ἀντιλήψει αὐτὸ κατ'
 αὐτὸ τὸ πεπραγμένον ὑπεύθυνον εἶναι δοκεῖ· κοινωνοῦσι
 δὲ μάλιστα αἱ ἀντιλήψεις τοῖς ὅροις, ἐν ἀμφοτέροις γὰρ
 ἐξουσία εὐρίσκεται, καὶ ζήτησις περὶ τοῦ, εἰ τοῦτο ἐστι
 τὸ ἀδίκημα· εὐνοῦχόν τις εὐρὼν ἐπὶ τῇ γυναικὶ ὡς μοι-
 15 χὸν ἀπέκτεινε καὶ κρίνεται, φόνου· ταῦτο ὀριστικὴν ἔχει
 τὴν ζήτησιν, εἰ μοιχὸς ἢ εὐνοῦχος· πέπρακται μὲν γὰρ
 αὐτῷ τὸ συνεῖναι τῇ γυναικὶ, λείπει δὲ τὸ καὶ τὴν χρῆ-
 σιν ἔχειν δύνασθαι, καὶ οὗτος μὲν ὁ ὅρος· ἀντίληψις δὲ,
 τρισαριθτέα, τις μοιχὸν ἀπέκτεινε καὶ κρίνεται φόνου·
 20 ἐνταῦθα γὰρ, φησὶν, ἔξεστί μοι· δύναται δὲ καὶ ὁ τὸν
 εὐνοῦχον ἀνελὼν τὴν ἐξουσίαν προβαλέσθαι· τῆς δὲ ἀν-
 τιλήψεως ¹² παράδειγμα τῆς κατὰ ὅρον ἐξεταζομένης·
 ἔγραψέ τις τὰ περὶ Σικελίαν καὶ προὔθηκε δημοσίᾳ·
 κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων· ἀντίληψις μὲν γὰρ ἢ
 25 στάσις· δύναται δὲ νομίζεσθαι περὶ ὀνόματος ἔχειν τὴν
 ζήτησιν, ὅπερ οἰκεῖον ὅρου, εἰ τοῦτο δημόσιον τὸ ἀδίκη-
 μα· ἢ δὲ διαφορὰ αὕτη, ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀντιλήψει ὅλον
 πέπρακται τὸ ἀδίκημα, καὶ οὐδενὸς προσδεῖται, ἐν δὲ
 τῷ ὅρῳ ἐπὶ μέρει· λείπει γὰρ τῷ εὐνοῦχῳ τὸ μοιχεύειν·
 30 τᾷ δὲ ἀριστεὶ τῷ ἀναιρεθέντι τοῦναντίον· ἢ δὲ διαφορὰ
 κατὰ Μινουκιανόν, ὅτι ἐν μὲν τῷ ὅρῳ περὶ ὁμολογου-
 μένου ἀδικήματος, μήπω δὲ πεπραγμένου ἢ ζήτησις ἐστίν,

ἐν

12 Cfr. Ald. p. 237. 1. 2.

ἐν δὲ τῇ ἀντιλήψει αὐτὸ τοῦτο ζητοῦμεν, εἰ ἀδίκημα,
 οὐδὲ γὰρ ὡμολόγηται τὸ ἀδίκημα εἶναι τὸ γράφειν, ἂν
 τις βούληται, ἢ τὸ τὸν ¹³ μοῖχον ἀποκτινύναι, ἐὰν δὲ
 ὁμολογῇ πεποιηκέναι ἀδίκημα, πανταχοῦ ἐὰν ὁμολογοῦν-
 τα τιθῇ ἀδίκημα, πταισμά ἐστιν, οὐδαμοῦ γὰρ ἀδί- 5
 κημα ὁμολογεῖ· ὄνομα μὲν αὐτῷ ὥς γενικόν· ἐπει-
 δὴ γὰρ ¹⁴ οἱ πρὸ τούτου τεχνικοὶ πλήν τοῦ Μινουκιανοῦ
 ἀντίθεσιν μίαν ἴσασι στάσιν, διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ πλάνη
 τις ἐμπέσῃ, προσέθηκε τὸ „ὥς γενικόν“, ἵνα μηνύσῃ,
 ὅτι οὐ στάσις ἐστίν, ἀλλὰ γένος ἐστὶ στάσεων· ἕκαστον 10
 γὰρ γένος εἰς γένος ἕτερον τέμνεται, καὶ εἰς μίαν στά-
 σιν· ἡ μὲν ποιότης εἰς νομικὴν καὶ λογικὴν· ἡ δὲ γενικὴ
 γένος οὕσα στάσεων τέμνεται εἰς τε ἀντιλήψιν καὶ ἀντί-
 θεσιν, ἡ δὲ ἀντίθεσις εἰς τέσσαρας ἀντιθετικὰς· διατί
 δὲ αὕτη τε καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς τεμνόμεναι ἐκλήθησαν ἀν- 15
 τιθετικάι ἐροῦμεν· ὅτι ἐν ταύταις μόναις ταῖς στάσεσιν
 προδήλου τινὸς ὄντος ἀδικήματος ὁ φεύγων ἀντιτίθησι
 τί τὸ ὥσπερ κωλύον καὶ σβεννύον τὸ ἔγκλημα· ἐν δὲ
 ταῖς προλαβούσαις οὐδέν ἐστι πρόδηλον ἀδίκημα· ἀλλ’
 αὐτὸ τοῦτο ζητεῖται, εἴτε ἐν ὄρῳ εἴτε ἐν ἀντιλήψει, εἴτε 20 -
 ἐν στοχασμῷ ὡμολόγηται τὸ ἀδίκημα παρὰ τοῦ δικα-
 στοῦ, οὐδαμοῦ γὰρ παρὰ τῷ φεύγοντι ὁμολογεῖται, ἀλλ’
 ὁ δικαστὴς ἐν ταῖς ἀντιθετικαῖς οἶδεν τὸ ἀδίκημα ὄν,
 πρὸς ὃ ὁ φεύγων ἀντιτίθησιν τι λυτικὸν ὄν· τὸ τε γὰρ
 κατασκάψαι τὸ τεῖχος παρὰ τῷ δικαστῇ ἀδίκημα κρίνε- 25
 ται, πρὸς ὃ τὴν νίκην ἀντιτίθησι, καὶ τὸ τὸν πατέρα
 τυπτεῖν οἶδεν ὁ δικαστὴς ὄν ἀδίκημα, πρὸς ὃ τὸν φό-
 βον ἀντιτίθησι· καὶ τὸ ἀνελεῖν τὸν υἱὸν οἶδεν ὁ δικα-
 στὴς ἀδίκημα, πρὸς ὃ τὸ ἡταιρηκέναι αὐτὸν ἀντιτίθησι,
 καὶ τὸ πρεσβεῦσαι ἐν τῇ ὠρισμένῃ προθεσμίᾳ ὡμολόγη- 30
 ται ἀδίκημα, πρὸς ὃ ἀντιτίθησι τὴν τοῦ ταμίου αἰτίαν·

13 Inter τὸν et μοῖχον in codice est brevis lacuna. —

1. 5. Cod. τίθησιν. 14 Cfr. Ald. p. 238.

εἰκότως οὖν αὐταὶ ἀντιθετικάι λέγονται, ὅτι πρὸς τὸ προεγνωσμένον ἀδίκημα ἀντιτίθησιν τι ὥσπερ λυτικὸν ὁ φεύγων.

- Ἄν δὲ εἰς ἕτερον μεθιστῇ, πάλιν διαιρε-
 5 τέον, ἢ γὰρ εἰς ὑπεύθυνόν τι δυνάμενον γενέ-
 σθαι πρᾶγμα ἢ πρόσωπον μεθίστησι τὸ ἔγ-
 κλημα· ἐνταῦθα ¹ οὐδὲ αὐτὸς ὁ τεχνικός ἀγνοεῖ ὁ ἔσφαλ-
 ται, παρακατιῶν γὰρ λέγει· „εἰ δὲ τις ἡμῖν ἀμφισβητεῖ
 συγγνώμης περὶ καὶ μεταστάσεως, ἀκριβέστερον ἐν τῷ
 10 περὶ ἀντιθέσεως λελέξεται“, ὥς ἐνταῦθα μὴ ἀκριβῶς εἰ-
 πών· τίς γὰρ οὕτως ἡλίθιος ἐστίν, ὅστις οἶται πρᾶγμα
 εἶναι ὑπεύθυνον; ὑπεύθυνον γὰρ ἐστὶ τὸ εἰς εὐθύνας καὶ
 δικαστήριον καὶ δίκην ἀγόμενον πρᾶγμα· διὸ εἰς ταῦτα
 οὐ φέρεται οὔτε χειμῶν οὔτε βρονταί, οὔτε σκηπτοὶ, οὔτε
 15 τὰ τοιαῦτα· περιττὸν οὖν τὸ εἰπεῖν ὑπεύθυνον γενέσθαι
 πρᾶγμα· ἤρκει γὰρ εἰπεῖν τὸ „ἢ εἰς πρόσωπον, ἢ εἰς
 πρᾶγμα μεθίστησι καὶ ποιεῖ μετάστασιν“· οὕτω γὰρ σα-
 φής τε ἂν εἴη ἡ διαφορὰ καὶ ἐσώζετο τὸ ἴδιον τῆς με-
 ταστάσεως, ὥς καὶ τῆς συγγνώμης· νῦν δὲ πρὸς πλείο-
 20 νας τῶν μεταστάσεων αὐτὴν ἐκτίθενται οἱ τεχνικοὶ κατὰ
 τὸν αὐτὸν λόγον τῷ μὴ εἰς ὑπεύθυνα εἶναι· παντάπασι
 ἔχοι τις ἂν συγγνώμην εἰπεῖν τὸν τε Ἀρχίδαμον τὸν λύ-
 σαντα τὴν πολιορκίαν τὴν Πλαταιέων διὰ τοὺς σκηπτοὺς,
 καὶ πάλιν, τὸ τὸν αὐτὸν ἀναζεῦξαι διὰ τὸν λοιμόν· ἀλλὰ
 25 δῆλον, ὅτι καὶ τοῦτο περιττὸν, καὶ τὸ ἐφεξῆς, οἱ δέκα
 στρατηγοὶ διὰ τὸν χειμῶνα τὰ σώματα μὴ ἀνελόμενοι·
 μετάστασις γὰρ ἐστὶν αὕτη, ἄμεινον γὰρ εἰπεῖν· „ἢ μὲν
 εἰς τι τῶν ἔξωθεν ἀναφέρεται, ἢ δὲ συγγνώμη ἐπὶ μόνα
 τὰ πάθη τῆς ψυχῆς“· καὶ ἢ μὲν ἐξηγησις αὕτη· κοινω-
 30 νεῖ ² ἢ μετάστασις τῷ στοχασμῷ τῷ ἄρ' ὧν αὐτὸς τις
 κρίνεται, ὥς ἐπὶ τούτου· νόμος νύκτωρ μὴ ἀνοίγειν τὰς
 πύλας· Κλέωνος ἄγοντος τοὺς τριακοσίους Νικίας οὐκ

1 Cfr. Ald. p. 245.

2 Cfr. Ald. p. 246. l. 7.

ἤνοιξεν· ἀπέδρασαν αὐτὸν, καὶ κρίνεται αὐτὸν βλάβης·
 ἐνταῦθα γὰρ προβαλλομένου τοῦ Νικίου τὸν νόμον ἀνα-
 φέεται στοχαστικὴ ζήτησις, πότερα φθόνῳ τοῦ κατορ-
 θώματος οὐκ ἤνοιξεν, τῇ ἀληθείᾳ δέ³ δέει τοῦ νόμου·
 ἔστι δὲ ἡ στάσις μετὰστασις, διαφέρει δὲ, ὅτι οὐ σώζε-
 ται τὸ οἰκεῖον τοῦ στοχασμοῦ, τὸ ἐν παντὶ στοχασμῷ
 δύο εἶναι τὰ πράγματα, ἐνταῦθα δὲ ἐν ἑστὶ τὸ πρᾶγμα
 αὐτὸ τὸ μὴ ἀνοίξει· ἔτι κοινωνεῖ ἡ μετὰστασις σφόδρα
 αὐτῇ τῇ ἀντιλήψει τῇ ἐπὶ νόμον· ἐὰν γὰρ εἴπω, „νόμος
 μὴ ἀνοίγειν τὰς πύλας, αἰχμάλωτοι φεύγοντες ἐδάκρυον, 19
 οὐκ ἤνοιξαν οἱ στρατηγοὶ, ἐπελθόντες οἱ πολέμιοι ἀπέ-
 κτειναν“, δύναται εἶναι ἀντίληψις καταφεύγοντος αὐτοῦ
 ἐπὶ νόμον „τόδε ἔξεστί μοι“· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐν μὲν με-
 ταστάσει ὁμολογουμένως καὶ πάντως ἔστι τὸ πεπραγμέ-
 νον φανῶν, βοηθεῖται δὲ τῇ περιστάσει τοῦ νόμου· ἐν 15
 δὲ τῇ ἀντιλήψει τὸ ἐναντίον οὐ φῦσει ἔστι φανῶν, ἀλλ’
 ἐκ περιστάσεως ἔχει τὸ ἔγκλημα· τὸ γὰρ μοιχὸν ἀποκτεῖ-
 ναι χρηστόν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἀριστεία τὸν ἀνηρημένον
 τὴν περίστασιν πεποιήκεν· ἔτι ἑτέρα διαφορὰ· ἐν μὲν γὰρ
 τῇ ἀντιλήψει συγκεχωρηκέν τι ὁ νόμος, ἐν δὲ τῇ μετα- 20
 στάσει κεκώλυκεν· καὶ ὁ ποιῶν ἐν μὲν τῇ ἀντιλήψει ἀκό-
 λουθα νόμῳ ποιεῖ, ὁ δὲ μὴ ποιῶν ἐν τῇ μεταστάσει οὐκ
 ἀκόλουθα· τὰ μὴ κεκωλυμένα γὰρ ποιεῖ· κοινωνεῖ τὸ ἀν-
 τέγκλημα στοχασμῷ καὶ ἀντιλήψει· ἐν ἑκατέροις γὰρ
 στοχαστικὴ ἐστὶν ἡ ζήτησις τῆς γνώμης τοῦ πεποιηκότος, 25
 καὶ γὰρ ὁ στρατηγὴσας καὶ ἀποκηρύξας ὕστερον τὸν θε-
 τὸν υἱὸν στοχαστικῶς ἐξετάζεται· καὶ οἱ τύραννον ἐν Ὀ-
 λυμπίᾳ ἀποκτείναντες στοχαστικῶς ἐξετάζονται, πότερον
 ἐν ἀπορίᾳ τοῦ δύνασθαι καὶ ἄλλοτε αὐτὸν εἰλεῖν ἢ κατα-
 φρονήσει τῶν ἱερῶν αὐτὸν ἀπέκτειναν· καὶ ἐν ἀμφοτέ- 30
 ροῖς ἐστὶν ἀντέγκληματος ἐξουσία· καὶ γὰρ καὶ οἱ τύ-

³ Cod. δὲ εἰ τοῦ ν., scr. δὲ δέει, coll. Ald. p. 246. l. 14.

ραννον ἀνελόντες δύνανται ἀντεγκαλέσαι ὡς ἄξιῳ ὄντι
 παθεῖν· καὶ ὁ τὸν στοχασμὸν ἐγκαλέσας τῷ παιδί, ὡς
 ἄξιόν τι ἀποκηρυχθῆναι· καὶ ὁ τὸν υἱὸν ἐταίρουντα ἀπο-
 σφάξας ἀντεγκλήματός ἐστιν· διαφέρει δὲ τὸ ἀντέγκλημα
 5 στοχασμοῦ μὲν, ὅτι πρόδηλόν ἐστιν ἐν ἀντεγκλήματι τὸ
 ἀδίκημα, τὸ ἐταίρειν τὸν υἱόν· ἐν δὲ στοχασμῷ αὐτὸ τοῦ-
 το ζητεῖται, εἰ ἄξιον ὄντα ἀποκηρυχθῆναι ἀπεκέρυξε καὶ
 οὐ κατασοφισμοῦ χάριν· ἀντιλήψεως δὲ, ὅτι, ἐὰν μὲν κα-
 τὰ νόμον ἢ τὸ πεπραγμένον γεγενημένον, ἀντίληψιν ποι-
 10 εῖ, ἂν δὲ εὐλόγως μὲν, οὐ νομίμως δὲ, ἀντέγκλημα· τὸ
 γὰρ τὸν υἱὸν ἀποκτείνειν εὐλόγως μὲν πέπραχται, νόμον
 δὲ οὐκ ἔχει τοῦτο κελεύοντα· ὁ δὲ τὸν ἀριστείαν ἀνελών
 κατὰ νόμον τοῦτο ἔπραξε. Κοινωνεῖ ἡ ἀντίληψις πρὸς
 ἀντίστασιν· ἐν τε γὰρ ἀντιλήψει οὐ φαῦλον εἶναι τὸ γε-
 15 γενημένον λέγει, ἀλλὰ καὶ χρηστὸν, ὥστε ὁ ζωγράφος,
 ὁ λέγων συμβουλῆς χάριν γεγραφηκέναι τοῖς πλείουσι τὰ
 ναυάγια, ἵνα μάθοιεν τὰ δυσχερῆ τὰ ἐν τῷ παρὰ καιρὸν
 πλεῖν, καὶ ἐν τῇ ἀντιπαραστάσει εὐεργεσίαν πεποιηκέναι
 ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀδικήματος ὁ φεύγων ἔρεϊ· διαφέρει δὲ, ὅτι
 20 ἐν μὲν ἀντιλήψει οὐκ αὐτὸ τὸ πεπραγμένον φαῦλον εἶναι
 λέγει, ἀλλὰ καὶ χρηστὸν, ἐν δὲ τῇ ἀντιστάσει τὸ μὲν πε-
 πραγμένον ἀνεύθυνον εἶναι λέγει, ἕτερον δὲ ἐξ αὐτοῦ
 συμβὰν ἀγαθόν· κοινωνεῖ⁴ δὲ ἡ συγγνώμη πάντῃ τῇ
 ἀντιλήψει, οἷον νόμος τοὺς κατιόντας φυγάδας ἐξεῖναι
 25 ἀποκτινύναι· καταστεύοντάς τις φυγάδας ἀπέκτεινε καὶ
 κρίνεται· συγγνώμη⁵ δὲ, ἐρασθέντι τῷ υἱῷ παρεμώρησεν
 ὁ πατὴρ τοῦ γάμου τῆς μητριᾶς, καὶ κρίνονται οἱ τρεῖς
 κακοῦ βίου· κοινωνοῦσιν σὺν μάλιστα τῷ ἐν ἀμφοτέροις
 καὶ ἐπὶ τῷ πεπραγμένῳ εἶναι τὸ ἔγκλημα καὶ κακοῦ βίου
 30 εἶναι τὴν γραφὴν· διαφέρουσι δὲ τῷ τὰ μὲν τῆς ἀντιλή-
 ψεως ὁμολογουμένως εἶναι ἐκούσια, τὰ δὲ τῆς συγγνώμης

4 Cfr. Ald. p. 247. l. 1.

5 Cod. συγγνώμης, scr. συγ-
γνώμη.

ἀκούσια⁶, οὐ γὰρ ἐκὰν ὁ νεανίσκος ἐρᾷ· οὐδὲ ἐκὼν ὁ πατὴρ παραχωρεῖ, ἀλλὰ δι' ἔλεον τοῦ παιδός, οὐδὲ ἡ μητρὶα, ἀλλὰ διὰ τὸ πάντα πείθεσθαι τῷ ἀνδρὶ· κατὰ γὰρ τοὺς Ἀττικοὺς νόμους παρελήφμεν, ὥς ἐξῆν τοῖς ἀνδράσι τὰς ἐαυτῶν ἐπιγαμίζειν ἑτέροις γυναῖκας. Διὸ 5 καὶ σύστασιν ἔχει τὸ ζήτημα, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀπίθανον ἔμελλεν εἶναι· ἔτι δὲ σφόδρα κοινωνεῖ, ἅς καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς ὁμολογεῖ, λέγων μηδὲν διαφέρειν αὐτὰς, ἢ μετὰστασις πρὸς τὴν συγγνώμην· ἐν ἀμφοτέrais γὰρ λέγουσι βεβιάσθαι· ἢ ἀπὸ καιροῦ, ἢ ἀπὸ τύχης, ἢ ἀπὸ 10 προσώπων ἢ ἀπὸ πραγμάτων τινῶν, καὶ αὕτη μὲν ὑπὸ πάντων προφερομένη διαφορὰ, ὅτι συγγνώμης μὲν ἴδιον ἐπὶ μόνᾳ τῇ ψυχῇ φέρειν πάθη, μεταστάσεως δὲ ἐπὶ τὰ ἔξω· ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα ἀκριβεστέρα, ὅτι ἐν μὲν τῇ μεταστάσει κρίνεται ὁ φεύγων ὥς πεπονηκώς τι ὦν 15 οὐκ ἐχρῆν. Καὶ μεταστάσεως μὲν παράδειγμα ὁ πρεσβευτῆς, ὁ διὰ τὸ μὴ λαβεῖν τὰ ἐφόδια μὴ πρεσβεύσας· συγγνώμης δὲ ἡ γυνή, ἡ ληφθεῖσα παρὰ τῶν πολεμίων χορηγοῦσα τῷ παιδί καὶ τυπτομένη, ἢ τὰ ἀπόρρητα ἐξεποῦσα, καίτοιγε, ὥς ᾤθησάν τινες τὴν μετάστασιν 20 ἐπὶ πρόσωπον μόνον φέρειν, ὥς ὁ τεχνικὸς, τὴν δὲ συγγνώμην ἐπὶ πράγμα· ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπὶ πρόσωπον ἑκάτεροι φέρουσιν, ὁ μὲν τὰ τοῦ ταμίου⁷, ἡ δὲ τὸ τῶν πολεμικῶν· ἔτι δὲ συγγνώμης ἢ τῆς γυναικός, ἀλλ' ἡ διαφορὰ δῆλη ἐστὶν τὴν ἀκρίβειαν φυλάττουσα, ὅτι διὰ ταῦτο 25 συγγνώμη ἐστὶν ἐπὶ τῆς γυναικός, ὅτι ἐφ' οἷς ἐποίησε δεόν⁸ μὴ ποιεῖν τὴν κρίσιν ἔχει, ἐπὶ δὲ τοῦ ταμίου μετὰστασις, ὅτι ἐφ' οἷς οὐκ ἐποίησε δεόν ποιῆσαι.

Τὰς μὲν οὖν λογικὰς τῶν στάσεων ἐκ τούτων ἐπιγνωσόμεθα, τὰς δ' αὐνομικὰς οὕτως, 30

6 τὰ δὲ τῆς συγγν. ἀκούσια Cod. om., recepi ex Ald. p. 247.

1. 9. 7 Cod. ταμίου, h. l. et paullo post l. 27. 8 Cod. δεῖν.

πρῶτον μὲν περὶ ῥητὰ τὴν ζήτησιν εἶναι. σα-
 φῶς ἀλλ' οὐ καλῶς τὴν διαφορὰν γενικὴν ἡμᾶς ὁ τεχνι-
 κὸς ἐδίδαξε τῶν νομικῶν καὶ τῶν λογικῶν· εἰ γὰρ ⁹ καὶ
 ἐν ταῖς λογικαῖς εὐρίσκονται νόμοι, ὥσπερ ἐν τῇ μετα-
⁵ στάσει τῇ ἐπὶ ῥητῷ φερούσῃ, καὶ ἐν ἀντιλήψει καὶ ἐν
 ὄρῳ δὲ καὶ ἐν ἄλλαις πολλάκις, ¹⁰ τί διοίσουσιν αἱ νο-
 μικαὶ τῶν λογικῶν, ὅτι καὶ ἐν ἐκείναις καὶ ἐν ταύταις
 ῥητὰ ἐστὶ; λέγομεν, ὅτι ὁ τεχνικὸς μηνύει, ὅτι ἐν ταῖς
 λογικαῖς ἀπὸ ῥητοῦ μὲν ἢ ζήτησις, οὐκ ἐτι δὲ περὶ ῥη-
¹⁰ τόν, ἐν δὲ ταῖς νομικαῖς καὶ ἀπὸ ῥητοῦ καὶ περὶ ῥητόν.
 ἐπὶ δὲ τοῦ παραδείγματος σαφέστερον ἔσται ὃ λέγω· ἐν
 τῇ ἀντιλήψει τῇ ἐπὶ νόμον, ὅταν λέγῃ ἔξεῖναι τὸν μοι-
 χὸν ἀποκτινύναι, τρισαριστία δὲ ἀνελὼν τις κρίνεται,
 οὐδὲ μία πρὸς τὸ ῥητόν ἐστι ζήτησις, οὐδὲ λέγομεν ὅτι
¹⁵ τοῦτο σημαίνει, οὐδὲ λέγομεν, ὅτι ἕτερον ῥητόν ἐστιν
 ἐναντίον, ὅπερ οἰκεῖόν ἐστι νομικῶν· ἀλλ' ὡμολόγηται
 μὲν τὸ ῥητόν, περὶ δὲ τὴν τοῦ πράγματος περίστασιν
 ἢ ζήτησις γίνεται· οἷον τὸ εἶναι τρισαριστία· καὶ πάλιν
 ἐν τῇ μεταστάσει τῇ ἐπὶ ῥητόν, ὅταν λέγωμεν, νόμος
²⁰ νύκτωρ μὴ ἀνοίγειν τὰς πύλας, τῶν αἰχμαλώτων παρ-
 ὄντων οὐκ ἤνοιξεν ὁ στρατηγός· ἀνῆρηνται καταλάβόν-
 των τῶν πολεμίων καὶ κρίνεται· πάλιν οὐδεμία ζήτησις
 ἐστὶ πρὸς τὸ ῥητόν, ὥσπερ ἐν ῥητῷ καὶ διανοίᾳ, οὐδὲ
 ζητούμεν ὃ τί ποτε ὁ νόμος ἔχει, ἀλλ' ὡμολόγηται μὲν
²⁵ ὁ νόμος ἔχων καὶ ἐπὶ τούτοις κείμενος, ἢ δὲ τοῦ πρά-
 γματος περίστασις τὸ εἶναι αἰχμαλώτους φεύγοντας ποιεῖ
 τὴν ζήτησιν· ἐν δὲ ταῖς νομικαῖς αὐτό ἐστὶ τὸ ῥητόν
 τὸ ζητούμενον ἢ κατὰ τὴν διάνοιαν, εἰ τοῦτο σημαίνει,
 ἢ καθ' ἕτερον ἐναντίον ῥητόν, ἢ καθ' ἕτερόν τι ἂν
³⁰ ἐξῆς ἐροῦμεν.

Ρητὰ δὲ λέγω, διαθήκας, νόμους, ψηφί-

9 Cfr. Ald. p. 251. l. 7. 10 Cod. addit: αἱ ἐν ὄρῳ, or-
 ta ex antecedente καὶ ἐν ὄρῳ. — l. 13. Cod. κρίνεται.

σμάτα, ἐπειδὴ ῥητὰ οἱ νόμοι καλοῦνται, διὰ τοῦτο καλῶς ἀσφαλιζόμενος ὁ τεχνικός ἐδίδαξεν, ὥς οὐκ ἀπὸ νόμου μόνου αἱ νομικαὶ γίνονται, ἀλλ' ἀπάντων, ἀπλῶς τῶν γεγραμμένων ἢ ὠρισμένων, ἵνα καὶ τὰ ψηφίσματα περιλάβῃ.

Ταύτην δὲ τὴν ζήτησιν ἦται περὶ ἐν 5 ἢ καὶ πλείονα γενέσθαι συμβαίνει ῥητὰ, λέγω δὲ καὶ πλείονα, καὶ ἐπὶ τούτων εἰς δύο μέρη διαιρῆται, καὶ μέρος μὲν ὁ ἕτερος, μέρος δὲ ὁ ἕτερος τῶν δικαζομένων χρῶνται. Περὶ τούτου ῥητοῦ, ὥς οὐ συνέστηκεν, 10 ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀποδείξομεν. ἢ περὶ τῆς τοῦτου διανοίας, ἢ καθ' αὐτὸ 11 θάτερον τῶν μερῶν γίνεται, ποιεῖ ῥητὸν καὶ διάνοιαν· καλῶς 12 πάντῃ τὸ θάτερον τῶν μερῶν, οὐχὶ ὡς τινες ᾤθησαν, πάντως δεῖν τὸν φεύγοντα μὲν ἔχειν τὴν διά- 15 νοιαν, τὸν δὲ κατήγορον τὸ ῥητόν· φαίνεται γὰρ ποτε καὶ τὸ ἐναντίον· δεῖ δὲ καθολικὸν κανόνα εἰπεῖν, ὅτι ἐν μὲν τοῖς πρώτοις καταφυγὴν καὶ δίωξιν ὁ κατήγορος ἔχει τὸ ῥητόν, τὴν δὲ διάνοιαν ὁ διώκων· ἐν δὲ τοῖς ῥητοῖς κατὰ ἀξίωσιν πάντως ὁ φεύγων ἔχει τὸ ῥητόν, καὶ 20 ὁ ἐναντιούμενος ἔχει τὴν διάνοιαν· καὶ τοῦ μὲν κατὰ φυγῆς καὶ δίωξιν παράδειγμα· ὁ ῥίψας τὴν ἀσπίδα καὶ ἀνελὼν τὸν τῶν πολεμίων στρατηγὸν καὶ κρινόμενος· τοῦ δὲ κατὰ ἀξίωσιν ὁ Ἀριστογείτων, ὁ ἠττηθεὶς τὴν 25 τῶν παρθακόμων γραφὴν καὶ ἀξίων ἐντίμος εἶναι· ἢ 26 ὁ ἄσωτος ὁ ἑαυτὸν πηρώσας καὶ ἀξίων δημοσίᾳ τρέφεσθαι τοῦ νόμου καλεῦντος τὸν πεπηρωμένον τρέφεσθαι. ἑξήτῃται δὲ, πᾶς τῶν λογικῶν πασῶν καὶ ἐπιγραφὰς καὶ ὅρας προσέθηκεν, ἐν δὲ ταῖς νομικαῖς ὅρον οὐ προσέθηκεν, ἀλλὰ μόνον τὸν τόπον τοῦ πῶς γίνεται ἐκ- 30 θεὶς εὐθὺς ἦκεν ἐπὶ τὸ παράδειγμα· λέγομεν, ὥς τοῦ

11 Ald. κατ' αὐτό.

12 Cfr. Ald. p. 256.

τόπου τάξιν ὅρου ἔχοντος, καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο ὅρος
 ἐστίν, ὅταν λέγῃ τὴν φύσιν δι' ἧς γίνεται· εἰπομεν δὲ
 ὅρον ἡμεῖς ῥητοῦ καὶ διανοίας. ἐτι ζήτησις περὶ τοῦ ὅ
 τι ποτε βούλεται τὸ ῥητὸν μὲνῦεν ἢ τὸ φανερώς πε-
 5 5 παραγμένον, ἢ κατηγορούμενον ἢ ἕτερόν τι. ἐζήτηται δὲ,
 τί δῆποτε ταύτην πρώτην ἔταξε πασῶν τῶν νομικῶν,
 καίτοιγε ἀτελεστέραν οὖσαν πασῶν· οὐ γὰρ δὴ ἀγνοοῦ-
 μεν, ὡς ἡ ἀντινομία δύο κόμους ἔχουσα τελειότερα τῆς
 μιᾶς ἐστίν· καὶ ὁ συλλογισμὸς τέλειον τελείῳ συνάπτων
 10 10 ἐπαναμένει, ἀλλ' ἐροῦμεν, ὅτι ὅν τρόπον ὁ στοχασμὸς
 πασῶν τῶν λογικῶν προτέτακται, διὰ τὸ ἐν πάσαις ἐμ-
 πίπτειν, οὕτω καὶ τὸ ῥητὸν καὶ ἡ διάνοια προτέτακται,
 ἐπειδὴ ἐν πάσαις ἐμπίπτει· ἡ γὰρ ἀντινομία ὡς καὶ αὐ-
 τὸς ὁ τεχνικός φησι, διπλοῦν ἐστι ῥητὸν καὶ διάνοια·
 15 15 ἔδει οὖν τὰ ἀπλᾶ πρῶτον μαθεῖν· καὶ ὁ συλλογισμὸς
 πάλιν ἔχει τὴν διάνοιαν τοῦ νομοθέτου. ἔδει οὖν πρῶ-
 τον μαθεῖν, ὅ τι ποτὲ ἐστι ῥητὸν καὶ διάνοια, ἵν' ἐν
 τούτῳ εἰδῶμεν¹³ αὐτοῦ τὴν φύσιν· καὶ ἐτι καὶ τὸ ἀτε-
 λές εἶναι· οὐ γὰρ ἐχοῖν τὰ τέλεια πρὸ τῶν ἀτελῶν τάτ-
 20 20 τεσθαι, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ἐπαναλαμβάνειν. τῷ ῥητῷ
 δὲ προστίθῃσιν τι πρᾶγμα, εἰς ταῦτόν ἄγων
 τὸ ἔγγραφον τῷ ἀγράφῳ καὶ ποιεῖ συλλογι-
 σμόν. Ἐζήτηται τί δῆποτε δευτέρον ἔταξε τὸν συλλο-
 γισμόν καὶ τὴν ἀντινομίαν ἀκόλουθον οὖσαν πρὸς τὸ
 25 25 ῥητὸν καὶ τὴν διάνοιαν· λέγομεν, ὅτι τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ,
 ἥπερ τὸ ῥητὸν καὶ ἡ διάνοια, εἰ γὰρ ὁ συλλογισμὸς ἐμ-
 πίπτει τῇ ἀντινομίᾳ, ἐν οἷς τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ πε-
 ριέχον ζητοῦμεν συλλογισμῷ δηλῶσαι φυλάττομεν αὐ-
 τόν·¹⁴ καὶ ἐτι ὁ συλλογισμὸς φύσιν ἔχει ῥητοῦ καὶ δια-

13 Cod. εἶδομεν, omisso praecedente ἵν'. correcti ex Ald.
 p. 257. l. 27. 14 Cod. φυλαττόμενον, scripsi φυλάττομεν αὐ-
 τόν. — Cfr. Ald. p. 260. l. 3.

νοίας, δοκεῖ γάρ καὶ αὐτὸς κατὰ μὲν ἓν μέρος ἔχειν
 τὸ ῥητὸν, καθ' ἕτερον δὲ τὴν διάνοιαν καὶ λέγειν, μὴ
 τοῦτο ¹⁵ σημαίνειν τὸν νόμον· ἀκόλουθον οὖν ἦν πᾶ-
 σαι τὴν τῶν ἀπλῶν ζήτησιν πρώτην ἐξετασθῆναι, καὶ
 οὕτω τὴν τῶν διπλῶν, ὃ ἐστὶ τὴν τῆς ἀντινομίας. Ἐ- ⁵
 ζητηται δὲ, τίνος χάριν ἐπιγραφὴν προσθεῖς πρῶτον
 ὄρον ἐπήγαγεν τοῦ συλλογισμοῦ· λέγομεν, ὅτι ὁ συλλο-
 γισμὸς πλείστην ἔχει πρὸς τὸ ῥητὸν καὶ διάνοιαν κοι-
 νῶναι· καὶ οὐκ ἥρκει ἡ ἐπιγραφὴ μνηῦσαι τὴν φύσιν
 αὐτῶν, καὶ γὰρ ἄγραφόν τι ἐστὶ καὶ ἡ διάνοια, ἔγ- ¹⁰
 γραφον δὲ τὸ ῥητὸν· διὰ τοῦτο προσέθηκε τὸν ὄρον
 αὐτοῦ, ἵνα τῷ ὄρῳ καὶ τῇ ὑπογραφῇ σαφέστερος γε-
 νόμενος ἀποδιαστήσῃ τῶν ἄλλων· εἰδέναι δὲ χρὴ, ¹⁶ ὅτι
 συλλογισμῶν εἶδη τέσσαρες ἐκ τοῦ ἴσου, ὡς ὁ ἐκ τοῦ
 πόρου κωλυόμενος λέγειν τοῦ νόμου τὸν ἐξαίρετον κω- ¹⁵
 λόντος· ἴσον γὰρ φησὶν ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦ, ὅπερ ἐστὶν
 ἐκ τοῦ μείζονος, ὡς ὁ ἀποκτείνας ἐν τῷ στίζειν τοῦ νό-
 μου κελεύοντος ἐξεῖναι καταστίζειν τὸν μοιχόν, ἐνταῦθα
 γὰρ συλλογίζεται τὸ ἐκβᾶν λέγων, ὅτι εἰ τὸ στίζειν δέ-
 δωκε, καὶ τι μείζον ἐξ αὐτοῦ δέδωκε, καὶ ἐκ τοῦ ἥττο- ²⁰
 γος, ὡς ἐπὶ τούτου· νόμου ὄντος τοὺς μοιχοὺς ἀνελεῖν
 μὴ ἀνελών τις ἀλλὰ στίξας κρίνεται· ἐνταῦθα γὰρ συλ-
 λογίζεται, εἰ τὸ μείζον τὸ ἀναιρεῖν δέδωκε, πολλῶ πλεον
 τὸ εὐτελέστερον τὸ καταστίζειν, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου,
 νόμος τὸν λιπόντα τὴν τάξιν κολάζεσθαι· ἀριστεύς τις ²⁵
 αἰτεῖ δωρεάν, εἰ γὰρ, φησὶν, ὁ λιπὼν τάξιν κολάζεται,
 δῆλον ὅτι ὁ ἀριστεύσας τιμῇθήσεται.

Ἐὰν μὲν περὶ δύο ῥητὰ ἢ καὶ πλείονα καὶ
 ἐν διαιρούμενον ἢ ζήτησις, ἢ ὅτε ¹ καὶ ἐκ
 πλειόνων ῥητῶν, γίνεται ἀντινομία. Παρά- ³⁰

15 Cod. τοῦτον. 16 Cfr. Ald. p. 260. l. 11.

1 Cod. ὅτι scr. ὅτε.

δειγμα τοῦτο μὴνύει· νόμος τὸν πεπηρωμένον ὑπὸ τῆς
 γυναικὸς χειραγωγῆσθαι, καὶ προδότῃ τοὺς παῖδας συμ-
 φεύγειν, καὶ τὸν καταστείχοντα φυγάδα ἀνελεῖν· πέ-
 φευγέ τις θυγατέρα ἔχων ἄνδρα ἔχουσαν τυφλὸν, ἔμενεν
 5 αὐτὸν χειραγωγοῦσα· ἀπέκτεινέν τις αὐτὴν καὶ κρω-
 ται· ἐνταῦθα γὰρ τρεῖς εἰσιν οἱ νόμοι· ὁ τε τὸν φυγά-
 दा κελεύων ἀνελεῖν ² καὶ ὁ τὸν ἄνδρα κελεύων χειραγω-
 γεῖσθαι ὑπὸ τῆς γυναικὸς· καὶ ὁ κελεύων συμφυγεῖν τοὺς
 παῖδας μετὰ τοῦ πατρὸς.

- 10 Ἡ καὶ ἐν διαιρούμενον· ὅτι τοῦτο οὐ συν-
 ἔστηκεν ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐροῦμεν· ὅτι δέ ἐστιν ἀντ' αὐ-
 τοῦ πάλιν προσθήσομεν, „μὴ φύσει ἐναντίων κατὰ πε-
 ρίστασιν δὲ μάχη.“ ³ ὡμολόγηται, ⁴ ὅτι πολιτεία οὐκ ἂν
 συσταίη, ἐν ἣ φύσει ἐναντίοι ἀλλήλων εἰσὶν οἱ νόμοι·
 15 πῶς γὰρ ἂν κατὰ τὸν Δημοσθένη ⁵ ταῦτα κύρια καὶ
 μὴ κύρια ἔστιν εὐρεῖν· ἀλλ' ἡ περιστάσις, ὅπερ ἐστὶ τὸ
 συμβεβηκὸς, ποιεῖ τὴν μάχην καὶ τὴν ἐναντίωσιν· ἐὰν
 γὰρ εἴπω, ὅτι τὸν μοιχὸν μὴ ἐξεῖναι εἰς ἱερὸν ἵεναι καὶ
 τὸν ἀριστεὰ εἰς ἱερὸν ἀνατιθέναι τὴν σκεπὴν, οὐδεμία
 20 ἐστὶν ἐναντίωσις· ἐὰν δὲ συμβῇ, τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ
 μοιχὸν καὶ ἀριστεὰ, τὸ συμβάν τοῦτο ποιεῖ τὴν ἐναν-
 τίωσιν· φησὶ δὲ, ὡς διπλῇ περιστάσις ῥητοῦ καὶ δια-
 νοίας· εἰ γὰρ ⁶ πᾶν ῥητὸν ἢ ἐτέρῳ ῥητῷ ἢ διανοίᾳ
 λύεται, ἕκαστον δὲ τῶν ῥητῶν παρὰ τοῦ ἐναντίου τῇ
 25 διανοίᾳ λύεται, διπλοῦν ἂν εἴη ῥητὸν καὶ διάνοια· περὶ
 δὲ τοῦ κατὰ ἐν ῥητὸν διαιρούμενον γίνεσθαι ἀντινο-
 μίαν, παράδειγμα αὐτὸς τίθησι τὸν κατὰ ταῦτὸν δύο
 βιασάμενον, καὶ τὴν μὲν αἰρουμένην αὐτοῦ θάνατον,
 τὴν δὲ γάμον ἀπροιχόν· τοῦτο, ὡς εἰρήκαμεν, αὐτὸ τὴν

^{αιρ}
 2 Cod. ἀνελεῖν

3 Cod. μάχης.

4 Cfr. Ald. p. 264.

1. 10. 5 In orat. deperdita. — καὶ μὴ κύρια Cod. om. 6

εἰ γὰρ abest a codice, inserui coll. Ald. p. 264. l. 25.

ἀρχὴν σύστασιν οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἔστιν ἀσύστατον κατὰ
τὸ ἀπίθανον καὶ ἀδύνατον· πῶς γάρ ἐστι κατὰ ταῦτόν
τὰς δύο βιάσασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη τὴν μὲν πρότερον,
τὴν δὲ ὕστερον· ἔπειτα καὶ κατὰ ἄλλα ὁ νόμος ἰσά-
ζει· εἰ γὰρ καὶ διάφοροι αἱ αἰτήσεις αὐτῶν, ἀλλ' ἢ τοῦ 5
νόμου περίστασις μία τίς ἐστιν, ἐξ ἴσου γὰρ ἡ ἐξου-
σία αὐταῖς δέδοται, καὶ ἔτι τὰ εἶδη ἐπὶ πλειόνων συνί-
σταται, ἐπ' οὐδενὸς δὲ ἄλλου ζητήματος εὐρεθεῖη τοι-
οῦτον παράδειγμα. Ἀντισακτέον οὖν ἀντὶ τούτου τοῦ
εἶδους τῆς ἀντινομίας τοῦ καθ' ἓν ῥητὸν διαιρούμενον 10
τὴν ἀντινομίαν ταύτην, ἣν αὐτὸς μὲν ὁ τεχνικὸς ἀ-
γνοεῖ, πλείονες δὲ ἴσασι, καὶ ἡ πείρα διδάσκει· αὕτη δὲ
ἐστὶν ἡ κατὰ ἓν ῥητὸν μὴ διαιρούμενον, ἀλλ' ἐξ ἴσου
παρ' ἀμφοτέρων προφερόμενον τῶν μερῶν γινομένη, 15
οὗ τὸ παράδειγμα τοῦτο· νόμος τὸν μὴ ἐπαμύνοντα 15
δεομένοις τοῖς γονεῦσιν ἄτιμον εἶναι· ῥήτορος γονεῖς
ἔθεντο διαζύγιον, ἐκάλεσαν ἀμφοτέροι τὸν ῥήτορα εἰς
τὸ δικαστήριον εἰς συνηγορίαν, συνηγόρησε τῇ μητρὶ
καὶ ὁ πατὴρ ἡττηθεὶς ὑπάγει αὐτὸν τῇ ἀτιμίᾳ καὶ ἡ 20
μήτηρ ἀντιλέγει· ἐνταῦθα γὰρ τὸ μὲν ῥητὸν οὐ διαι- 20
ρεῖται ἐξ ἴσου, οὐδὲ παρ' ἀμφοτέρων προφέρεται, τοῦ
τε πατρὸς μὴ βεβοηθηκέναι προβαλλομένου, καὶ διὰ
τοῦτο ἀτιμοῦντος, καὶ τῆς μητρὸς 2 τὸ βεβοηθηκέναι
καὶ διὰ τοῦτο ἐναντιουμένης· 3 ἐξ ἴσου δὲ οἱ δύο τὸ 25
ῥητὸν ἀναγινώσκουσι, τὸν μὴ βοηθήσαντα τοῖς γονεῦ- 25
σιν ἄτιμον εἶναι· ἕτερον δὲ παράδειγμά ἐστιν, ὃ καὶ
μεμελέτηται, τὸν μὴ βοηθήσαντα δεομένοις τοῖς γονεῦ-
σιν ἄτιμον εἶναι· ληφθεῖς τις ὑπὸ λησταῖς ἔγραψε περὶ
λύτρων· ἡ γυνὴ αὐτοῦ δακρύουσα ἐτυφλώθη, ὁ παῖς 30
ἐξεληθὼν δέδωκεν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς, ἐναπέθανεν 30

1 Cfr. Ald. p. 296. l. 30. sqq. 2 In cod. sequitur
πρὸς, quod deleui. 3 Cod. ἐναντιουμένοις.

ὁ παῖς δεσμοῖς, ἔρρύσαν αὐτὸν οἱ λησταὶ εἰς τὴν θάλασσαν, προσηνέχθη τῇ πόλει· βούλεται αὐτὸν ὁ πατὴρ θάψαι, καὶ ἡ μήτηρ ἀντιλέγει ὡς ἀμελήσαντος αὐτοῦ ἐν τῇ πηρώσει τῆς μητρός· ἐνταῦθα γὰρ πάλιν τὸ ῥητὸν οὐ διήρητο, ἀλλ' ἐξ ἴσου ἀμφότεροι ἔχουσιν, ἡ μὲν ὡς οὐ βεβοήθηκέ μοι τετυφλωμένη, ὁ δὲ ὡς ἐν δεσμοῖς ὄντα με ἐρρύσατο· ἄμεινον οὖν ταύτην τὴν ἀντινομίαν εἰσενεγκεῖν τὴν καὶ ἐν πείρᾳ οὔσαν καὶ διὰ πλειόνων παραδειγμάτων συστήναι δυναμένην
 10 ἀντὶ τῆς „ἣ ἐν ῥητὸν διαιρούμενον.“

Ἔστι γὰρ ἀμφιβολία ἀμφισβήτησις περὶ ῥητὸν ἐκ προσφθίας ἢ διαστάσεως συλλαβῶν γινομένη· τελευταία τῶν νομικῶν ἡ ἀμφιβολία· ἀντὶ δὲ καθ' ἑαυτὴν ἡ σύστασις μελέτην ἢ ζήτησιν οὐκ
 15 ἂν ἐπιδέξαιτο, ἀσθενής τις οὔσα καὶ εὐτελής, ἐν ἑτέρῳ δὲ ἀναφέρεται στάσεσιν, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρεσβείας⁶ φαίνεται τὴν χρῆσιν αὐτῆς εἰδὼς λέγων, „εἰ μὲν οὖν πολεμοῦσιν ἡμῖν ἀνείλεν ὁ θεὸς τοὺς ἡγεμόνας φυλάττεσθαι, τοὺς στρατηγούς λέγει, εἰ δὲ πε-
 20 ποιημένων εἰρήνην, τοὺς⁷ ἐπὶ τῆς πολιτείας ἐφρονητάς.“ Δύο δὲ εἶδη μόνον οἶδεν αὐτὸς ὁ τεχνικός ὄντος ἑτέρου καὶ τρίτου καὶ ἀναγκαιοτέρου καὶ μάλιστα ἐν τῇ χρήσει τυγχάνοντος. τοῦτο δὲ ἐστὶν ὃ καλεῖται ὁμωνυμία, ὅταν ἐν ὀνόματι δύο πρὸςώποις ἢ πράγμασιν ἀρμότῃ,⁸
 25 ὡς ἐπὶ τοῦ, „τοὺς ἡγεμόνας ἀνείλεν ὁ θεὸς φυλάττεσθαι καὶ ἀμφισβητοῦσι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ῥήτορες καὶ οἱ στρατηγοί,“ ἀμφιβολία ἐστίν, τίς θεὸς κλεῖν φυλάττεσθαι.
 Ἦσαν τῷ δύο παῖδες· τοῦτό ἐστιν οὐ τὸ τυχὸν παῖδμα τοῦ τεχνικοῦ, ἀσύστατον γὰρ παντελῶς ἐστι τὸ
 30 ζήτημα κατὰ τὸ ἰσάζον· κατὰ τί γὰρ ἔξει τὴν ἀμφισβή-

4 Scriptum videtur ἐμπείρα.
 ἀμφιβολία ex Ald. p. 271. l. 18.
 σιγκότας per lacunam om. Cod.

5 Cod. ἀμφισβήτησιν, scripsi
 6 p. 436. 7 τοὺς — ἐφε-
 8 Cod. ἀρμόττει.

τησιν ἢ τὴν ἀπόδειξιν· ἢ ὁ συνηγορῶν τῷ λέγοντι „πάντα τὰ ἐμὰ Λέοντι,“ ἢ ὁ λέγων „πάντα τὰ ἐμὰ Πανταλέοντι.“ οὐ μέντοι φημι αὐτὸ τὸ εἶδος ἀσύστατον εἶναι, ἀλλὰ τὸ ζήτημα κατὰ τὴν περίστασιν ἀδύνατον εἶναι· δύναιτο δ' ἂν καὶ τοῦτο τὸ ζήτημα συστήναι, εἰ περι- 5
στάσεως λάβοιτο· εἰ γὰρ οὕτως ὀρίσῃς, ὅτι ἡσάν τῳ δύο παῖδες, Λέων μὲν ἱατρὸς ἦν,⁹ Πανταλέων δὲ ῥήτωρ· ἔγραψεν ἐν ταῖς διαθήκαις, βούλομαι τὰμὰ πάντα Λέοντι· καὶ ὁ μὲν ἀναγινώσκει πάντα Λέοντι, ὁ δὲ ὑφ' ἐν Πανταλέοντι· ἡ ἐναλλαγὴ τῆς ποιότητος τῶν προσώ- 10
πων δύναται τὴν ἀμφισβήτησιν δέξασθαι, τοῦ μὲν ἐροῦντος, ὡς τιμιώτερον ἡγήσατο τὸ τοῦ ῥήτορος, τοῦ δὲ ὡς ἀναγκαϊότερον τὸ τοῦ ἱατροῦ, καὶ ἡ τῶν ἐπιτηδευμάτων διαφορὰ τὴν ποιότητα τῶν λόγων ἐκδέχεται, καὶ τοῦτο μὲν τὸ ζήτημα οὕτω συσταίη· εἰσὶ δὲ τοῦ εἵδους 15
τούτου παραδείγματα ἕτερα οὐκ ἰσάζοντα· οἷον ἀριστεὺς τελευτῶν ἔγραψεν ἐν ταῖς διαθήκαις γενέσθαι Ἀρεα χρυσοῦν δόρυ ἔχοντα· καὶ ὁ μὲν ἱερὺς ἀναγινώσκει ὑποστίζων Ἀρεα χρυσοῦν, εἶτα δόρυ ἔχοντα, ἵνα τὸ πᾶν ἄγαλμα ἢ χρυσοῦν· οἱ δὲ κληρονόμοι Ἀρεα, εἶτα χρυ- 20
σοῦν δόρυ ἔχοντα, ἐνταῦθα γὰρ διαφορὰν ἔχει πλείστην τὸ πρᾶγμα· τοῦ μὲν λέγοντος, ὅτι αὐτὸ τὸ δόρυ, δι' οὗ ἦν ἀριστεὺς, ἡβούλετο εἶναι χρυσοῦν, καὶ οὐ τὴν πᾶσαν οὐσίαν δαπανῆσαι εἰς τὴν τοῦ ἀγάλματος ποίησιν, τοῦ δὲ ὡς οὐκ ἡβούλετο ἐν μέρει τὸν θεὸν τιμᾶν, καὶ ἐν 25
μέρει ὑβριῶν.

Τὴν δὲ μετάληψιν οὐκέτι ὁμοίως, ἀλλ' ὅταν ζήτησις ἢ περὶ τοῦ εἰ δεῖ τὸν ἀγῶνα εἰσελθεῖν. ἐνταῦθα μέγιστόν ἐστι τοῦ τεχνικοῦ πταῖσμα,¹⁰ οὐδὲ γὰρ πᾶσα μετάληψις περὶ τοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' ἡ 30
ἐγγραφος. Τῆς γὰρ μεταλήψεως, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπάγει,

9 Cod. ᾱ.

10 Cfr. Ald. p. 276. l. 21.

εἶδη δύο, ἡ μὲν ἔγγραφος, ἡ δὲ ἄγραφος, ἡ πᾶσα εὐ-
 θυδικία ἐστὶ, καὶ οὐ περὶ εἰσαγωγῆς ἔχει τὴν ζήτησιν,
 ἀλλὰ περὶ τῆς τοῦ πράγματος περιστάσεως· ἐὰν γὰρ
 εἴπω, ἐξέστω τὸν μοιχὸν καὶ τὴν μοιχευομένην ἀποκτεῖ-
 5 ναι, Ὁρέστης ἀπέκτεινε μοιχευομένην, καὶ κρίνεται, οὐ
 περὶ εἰσόδου ἐστὶν ἡ ζήτησις, ἀλλὰ περὶ αὐτῆς τῆς εὐ-
 θυδικίας μεταλαμβάνεται· ἐκ τοῦ προσώπου, ὅτι σε παῖ-
 δα ὄντα οὐκ ἐχρῆν φρονεῦσαι· ἐχρῆν οὖν μὴ οὕτως ὀρι-
 σαι, ἀλλ' εἰπεῖν· „τὴν μετάληψιν οὐκ ἔτι ὁμοίως ἐπι-
 10 γνωσόμεθα, ἔστι γὰρ αὐτῆς ἡ ζήτησις περὶ τοῦ τὸν
 ἄγωνα εἰσελθεῖν, ἡ περὶ τινος τῶν περιστάτικων“· ἵνα καὶ
 τὴν ἄγραφον περιέλαβε τὴν ἔχουσαν περὶ εὐθυδικίας τὴν
 ζήτησιν, μεταλαμβανομένην δὲ ἀπὸ τινος τῶν περιστά-
 τικῶν, καὶ τὴν ἔγγραφον τὴν τελείαν οὔσαν ἀπαγωγὴν
 15 τῆς εὐθυδικίας. Ὅτι δὲ διαφέρει παραγραφὴ παραγρα-
 φικοῦ ἐν τῷ περὶ διαιρέσεως τοῦ στοχασμοῦ ἀναγκαῖον
 εἰπεῖν· εἰ γὰρ κάκεινο δοκεῖ ἀπαγωγῆς εἶναι τῆς εὐθυ-
 δικίας, ἀλλὰ τὴν ἀκριβῆ αὐτοῦ διαφορὰν ἐκείσε ἔροῦ-
 μεν· εἰδέναι ¹¹ δὲ χρὴ, ὥς πᾶσα παραγραφὴ, ἥτις ἐστὶ
 20 καὶ ἔγγραφος μετάληψις, μεταλαμβάνεται γὰρ, εἶδη ἔχει
 δύο, ὥσπερ καὶ ἡ πραγματικὴ, ἡ μὲν ἔγγραφος, ἡ δὲ
 ἄγραφος. Καὶ ἡ μὲν ἄγραφος ὁμωνύμως τῷ γένει με-
 τάληψις καλεῖται, ἡ δὲ ἔγγραφος παραγραφὴ καλεῖται,
 παρ' ἐνίων δὲ ἔγγραφος μετάληψις· ἡ μὲν ἔγγραφος αὐ-
 25 τη μετάληψις κατὰ δύο στάσεις μελετᾶται, μίαν μὲν τὴν
 προτέραν τὴν νομικὴν, ἥτις ἂν ἐμπέσοι· ἑτέραν δὲ τὴν
 εὐθυδικίαν, ἥτις ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος ἀνα-
 γύεται· οἷον δ' ἐπὶ τῆς παραγραφῆς τῆς ὑπὲρ Φορμίων-
 νος στοχαστικῇ ἀνεφύη ἡ δευτέρα, ἥτις εὐθυδικίας ζή-
 30 τησις, πότερον χρεωστεῖ τὴν ἐνιθήκην τῆς τραπέζης Φορ-
 μίων ἢ οὐ· ἐπὶ δὲ τῇ πρὸς Πανταίνετον μεταστατικῇ

11 Cfr. Ald. p. 284. l. 11.

ἐπὶ Εὐέργου ¹² μὲν ἢ Εὐβούλου μετάγοντος, τῆς τε εἰς
 τὸ διπλοῦν ἐγγραφῆς, καὶ τῆς τοῦ μετάλλου ἐμπειρίας.
 ὁμολόγηται οὖν αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ἡ μὲν πρώτη ζήτησις
 ἢ περὶ τῆς παραγραφῆς κατὰ μίαν τῶν νομικῶν ἔχει
 τὴν ζήτησιν· ἡ δὲ ἑτέρα εὐθυδικία οὐ κεχωρισμένην ¹³ 5
 τινὰ ἄλλ' ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος· τὸ μὲν πα-
 ράδειγμα, ὅτε ἔθηκεν ¹⁴ αὐτὸς, ὀνομάζει εἶναι ῥητὸν καὶ
 διάνοιαν τὸ τοῦ ἀνδροφόνου κακῶς νομισθέν· ἄλλ' ἐπει-
 δὴ τὴν καθ' ὁμωνυμίαν ἀμφιβολίαν ἠγνόησεν, ¹⁵ εἰκό-
 τως καὶ ἐνταῦθα πεπλάνηται· ἐστὶ γὰρ ἡ πρώτη ζήτησις 10
 κατὰ ἀμφιβολίαν, πότερον δίκας λέγει τὰς τιμωρίας ἢ
 αὐτὸ τὸ δικάσασθαι· οὐδὲ γὰρ ἡ τοῦ ῥητοῦ διάνοια ζη-
 τεῖται, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ὄνομα τί σημαίνει·

Ἡ δὲ ἄγραφος ἐστὶ μὲν ἀπαγωγή τῆς εὐ-
 θυδικίας. ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ πταίσματος ὁμοίως· ¹⁶ παν- 15
 τελῶς γὰρ οὐκ ἔστιν ἀπαγωγή τῆς εὐθυδικίας ἢ ἄγρα-
 φος, ἀλλ' εὐθυδικία ταύτῃ εἰσαγάγιμος· εἰ μὲν γὰρ
 ἐρεῖ, ὅτι διαβολὴ γίνεται ἀπ' ἀρχῆς τῆς εὐθυδικίας ἐν
 ἀρχῇ τοῦ φεύγοντος ἐπὶ τὴν ἔξουσίαν καταφεύγοντος,
 καὶ ἐν ἀντιλήψει τοῦτο συμβαίνει, καὶ ἐν στοχασμῷ, καὶ 20
 καθόλου ἐν οἷς τί ἐστὶν ἐπταισμένον τῶν περιστατικῶν,
 διαβολὴ ἐστὶ τοῦ ἀγῶνος, οὐ μὲν διὰ τοῦτο ἀπαγωγή
 τῆς εὐθυδικίας τελεία, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ διαιρέσει τῆς
 ἀντιλήψεως αὐτὸ πρῶτον κεφάλαιον ἔθηκεν τὰ μόρια τοῦ
 δικαίου καὶ τὸ πρόσωπον δεύτερον, ἀμφοτέρα παραγρα- 25
 φικοῦ τάξιν ἔχοντα, οὐκ ἐπειδὴ διαβάλλουσι τῇ τοῦ πα-
 ραγραφικοῦ τάξει ἀμφοτέρα τὰ κεφάλαια, ἐν τῇ ἀντι-
 λήψει ἤδη καὶ ἀγωγή ἐστὶ τῆς εὐθυδικίας· καὶ τὸ παρα-
 γραφικὸν δὲ τοῦ στοχασμοῦ ὅταν ἐμπέσῃ, διαβολὴν ποιεῖ
 τοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' οὐκ ἤδη ἀπαγωγή τῆς εὐθυδικίας ὁ 30

12 Cod. εὐεργέτου, scr. Εὐέργου, coll. Dem. adv. Pantaen.
 p. 965. 13 Cod. χωρισμένην. 14 Cod. ἔθηκεν. 15 Cfr. Ald.
 p. 284. l. 30. 16 Cfr. Ald. p. 289. l. 7.

- στοχασμός· μέγιστον οὖν αὐτῷ πταῖσμα τὸ νομίσαι τὴν ἔγγραφον καὶ τὴν ἄγραφον τὴν αὐτὴν ἔχειν¹⁷ φύσιν· ἀλλὰ περὶ τι τῶν περὶ τὸ πρᾶγμα τῶν περιστατικῶν λέγει ὁ καὶ ἐπάγει, „ὅταν τὸ μὲν πρᾶγμα συγχωρῶμεν, 5 ἐν δὲ τούτων αἰτιώμεθα μεταλαμβάνοντες.“ εἰ συγχωροῦμεν τὸ πρᾶγμα, πῶς ἀπαγωγή ἐστὶ τῆς εὐθυδικίας; ἐν γὰρ τῇ ἀπαγωγῇ τῆς εὐθυδικίας ὅλως οὐ συγχωροῦμεν τὸ πρᾶγμα, ὡς μαρτυρεῖ ἡ πείρα τῶν παραγραφῶν τῶν παρὰ τοῖς ῥήτορι μεμελετημένων, οὔτε γὰρ ὁ Αἰσχίνης 10 συνεχώρησε τῷ Τιμάρχῳ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὀρθὸν ἐξεβαλε τὸ πρόσωπον, ὡς αἱ παρὰ Δημοσθένει παραγραφαὶ οὐ συγχωροῦσι τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τὴν ζήτησιν ἔχουσι περὶ τοῦ εἰ δεῖ εἰσελθεῖν· διὸ καὶ ἀντιστρέφουσι τὸν ἀγῶνα· τὸν γὰρ φεύγοντα πρῶτον ποιοῦσι λέγειν κατη- 15 γόρου τάξιν ἔχοντα, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου.¹⁸ „προλαβὼν δὲ τὸ πρότερος λέγειν διὰ τὸ παραγραφὴν ἀγωνίζεσθαι.“ ἤγουν συγχωροῦμεν τὸ πρᾶγμα, οὔτε ἀντιστρέφομεν τὸν ἀγῶνα, οὔτε ἀπαγωγή ἐστὶ τῆς εὐθυδικίας τελεία.
- 20 Εἰδέναι δὲ δεῖ, ὡς τὰ περὶ στοχασμοῦ λεγόμενα σχεδὸν εἰς ἅπαντα συντελεῖ. καὶ τοῦτο κακῶς εἶπεν, οὐδὲ γὰρ τῶν περὶ στοχασμοῦ λεγομένων εἰς ἄλλας στάσεις συντελεῖ, ἀλλ' αὐτὴ μόνη ἡ στάσις ἴδια κεφάλαια ἔχει· ὁ μὲν γὰρ ὅρος καὶ τὰ ἐξῆς κοινὰ 25 ἔχουσι τὰ κεφάλαια ἀλλήλων τῆς διαφορᾶς ἢ ἐν τῇ ἐναλλαγῇ ἢ ἐν τῇ τάξει γινομένης, τὰ δὲ τοῦ στοχασμοῦ κεφάλαια οὐδενὶ ἀρμόττει. τοῦτο οὖν ἠθέλησε μνηῦσαι, ὅτι αὐτὸς ὁ στοχασμός πλείοσιν ἀρμόζει στάσεσι. Κακῶς οὖν εἶπεν, ὅτι τὰ περὶ αὐτοῦ λεγόμενα. ἀλλ' ἐχρῆν 30 εἰπεῖν, ὅτι εἰδέναι δυσχερῆ, ὡς ὁ στοχασμός ἐν πλείοσιν ἐμ-

17 Cod. ἔχει. 18. Contra Steph. I. p. 1103. — Cod. οἱ προλαβὼν, natum οὐ ex praeced. Στεφάνου.

ἐμπίπτει στάσεσι, διὸ καὶ πρῶτος τῶν ἄλλων τέτακται. ὅτι δὲ ἐν πλείοσιν ἐμπίπτει στάσεσιν, ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ λελέξεται· καὶ ἡ μὲν μέθοδος αὕτη· ἐφεξῆς δὲ καὶ περὶ τῆς διαιρέσεως ἐροῦμεν. Κοινωνεῖ σφόδρα τὸ ῥητὸν καὶ ἡ διάνοια, καὶ ὁ ὅρος κατὰ νόμον γενόμενος τῷ¹⁹ ἁμφοτέρω ἐπὶ τὴν τοῦ ῥήτου ἐξέτασιν καταφεύγειν, καὶ παράδειγμα μὲν ῥήτου καὶ διανοίας ὁ ῥίψας τὴν ἀσπίδα καὶ ἀποκτείνας τὸν τῶν πολεμίων στρατηγὸν, καὶ κρινόμενος ὡς ῥίψασπις· τοῦ δὲ ὅρου τὴν τρις γαμηθεῖσαν ἄτιμον εἶναι· ἀπολιποῦσα τις τὸν πρότερον ἄνδρα ἐγα-¹⁰ μήθη δευτέρῳ, πάλιν διαλυσάμενη αὐτὸν πρὸς τὸν πρῶτον ὑπέστρεψε καὶ κρίνεται· ἐνταῦθα γὰρ τοῦτο αὐτό ἐστι τὸ ζητούμενον, εἰ τοῦτό ἐστι τὸ τρις γαμηθῆναι· ὥσπερ οὖν ἐν τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ λέγομεν, μὴ τοῦτο σημαίνειν τὸ πρᾶγμα, ὃ λέγει ὁ νόμος· ἐν δὲ τῷ ὅρῳ¹⁵ λέγομεν μὲν μὴ εἶναι τοῦτο τρις γαμηθῆναι, καὶ οὐ τὴν διάνοιαν ἐξηγούμεθα τοῦ νόμου, ἀλλ' ὁμολογοῦντες τὴν διάνοιαν προσαπεναντιούμεθα· διαφέρουσιν οὖν, ὅτι ἐν μὲν τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ ὁμολογούμενόν ἐστι τὸ ῥητὸν καὶ κρατοῦν καὶ ἰσχύον· τὸν δὲ σκοπὸν αὐτοῦ ζη-²⁰ τοῦμεν, διατί²⁰ διανοία χρώμεθα· ἐν δὲ τῷ ὅρῳ πρὸς αὐτὸ τὸ ῥητὸν ἐστὶν ἡ μάχη, εἰ ὅλως παραβέβασται. Οἱ συλλογισμοὶ τοῖς ὅροις κοινωνοῦσιν, ὡς καὶ αὕτη ἡ φύσις τοῦ πράγματος ἐδίδαξε κεφάλαιον τοῦ ὅρου τὸν συλλογισμὸν ποιήσασα· ὁ γὰρ ὀριζόμενος ἀνάγκη ἔχει καὶ²⁵ συλλογίσασθαι, ὅτι τοῦτο τούτου οὐδὲν διαφέρει· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ὅροις πρὸς τὸ ῥητὸν μαχόμεθα μὴ εἶναι τοῦτο λέγοντες, ἐν δὲ τοῖς συλλογισμοῖς τὸ ἐναντίον τὸ ῥητὸν ἀφομοιοῦμεν τῷ πεπραγμένῳ· καὶ ὅτι ἐν συλλογισμῷ τὸ ῥητὸν ἐξ ἀνθύποφορας λαμβάνει, ἔπειτα³⁰

19 Cod. τό. 20 διατί abest a cod. Adjeci sensu tale quid postulante. — 1. 22. Cod. πρὸς αὐτῷ. et 1. 25. ποιήσας. Rhetor. V.

ἀφ' αὐτοῦ τὸ ὀρίζεσθαι ἐπὶ τὸ ὁμοῦν αὐτὸ δεικνύναι μετα-
 βαίνει. Παράδειγμα ὅρου, τὸν μὴ ὀλόκληρον μὴ ἱερα-
 σθαι, μὴ γελῶν τις κωλύεται ἱερασθαι· συλλογισμοῦ δέ,
 νόμος τὸν ἡταιρηκότα μὴ λέγειν, Τιμαρχος ἑταιρήσεως
 5 διδάσκων παιδας κρίνεται· κοινωνεῖ τὸ ῥητὸν καὶ ἡ διά-
 νοια τῇ πραγματικῇ τῇ κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν μελε-
 τωμένη, ὅτι ἐν ἀμφοτέραις ταῖς στάσεσιν ἡ τοῦ ῥητοῦ
 διάνοια ἐξετάζεται, καὶ πραγματικῆς μὲν παράδειγμα,
 τὸν ἀστράτευτον μὴ στρατηγεῖν, ἀστράτευτος ἀποκτείνας
 10 τύραννον ἀξιοῖ στρατηγεῖν· καὶ τὸν ῥήσαντα τὴν ἀσπίδα
 τεθνάναι, ῥήσας τις τὴν ἀσπίδα ἀπέκτεινε τὸν τῶν πο-
 λεμίων στρατηγὸν καὶ ὑπάγεται τῷ νόμῳ· διαφέρει δέ,
 ὅτι ἐν μὲν τῇ πραγματικῇ ὑπὲρ τοῦ τι πραχθῆναι εἰς τι
 μὴν ἔστιν ἡ ζήτησις, ἐν δὲ τῷ ῥητῷ καὶ διανοία ὑπὲρ
 15 τοῦ τιμωρηθῆναι, καὶ ὅτι ἐν μὲν τῇ πραγματικῇ ἰσχυ-
 ρὰ σφόδρα ἔστιν ἡ τοῦ ῥητοῦ καὶ τῆς διανοίας ζήτησις.
 Λέγεται γὰρ, εἴτε δεῖ ὅπλα φορέσαι, ἐφόρεσεν, εἴτε μά-
 χεσθαι, ἐμαχέσατο, εἴτε πολέμιον ἀποκτείνει, πολέμιος ὁ
 τύραννος ὁ ἀνηρημένος· ἐν δὲ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ
 20 ἀσθενής ἔστιν, οὐ γὰρ δύναται ἰσχυρῶς ἀγωνίζεσθαι,
 ὅτι οὐ τὸ ῥῆναι ἔστιν τὴν ἀσπίδα· ἐγγειρήματι μὲν χρῆ-
 ται, ὅτι οὐ τοῦ ῥῆναι τὴν ἀσπίδα ἀλλ' ἀριστεῦσαι, οὐκ
 ἰσχυρῶς δὲ, ἀναισχυντεῖ γὰρ, ἀλλ' ὁμολογεῖ μὲν τοῦτο ῥί-
 ψαι εἶναι τὴν ἀσπίδα, ἐπὶ ὠφελείᾳ δὲ, ἐκεῖ δὲ ἐναγωνί-
 25 ζεται τὸ μηδὲ ἀστράτευτον εἶναι λέγειν. Κοινωνεῖ τὸ
 κατὰ αἴτησιν ῥητὸν καὶ διάνοια²¹ τῇ πραγματικῇ καὶ τῷ
 ὅρῳ τοῖς κατὰ αἴτησιν τῷ εἶναι πανταχοῦ αἴτησιν καὶ
 τὴν ζήτησιν εἰ δεῖ δοθῆναι, διαφέρει δὲ ὅτι²² ἐν μὲν τῇ
 πραγματικῇ τῇ κατὰ αἴτησιν δοθῆναι ἁμολόγηται, ἐν δὲ
 30 τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ οὐκ ἁμολόγηται, ἀλλ' αὐτὸ ἔστι
 τὸ ζητούμενον, καὶ πραγματικῆς μὲν παράδειγμα ὁ Κλέων

21 Cod. διάνοιαν.

22 Cod. τῷ, scr. ὅτι.

ἀξιῶν Πύθιος καλεῖσθαι ὁ δὲ Δημοσθένης ὁ πείσας Φί-
 λιππον ἀποδοῦναι Ἀμφίπολιν. Τοῦ δὲ ῥητοῦ καὶ τῆς
 διανοίας ὁ ἄσωτος ὁ πηρώσας ἑαυτὸν καὶ ἀξιῶν τρέφε-
 σθαι ἐκ τοῦ δημοσίου, τοῦ νόμου τοὺς πεπηρωμένους
 τοῦτο ἔχειν κελεύοντος. Εἵπομεν οὖν τῆς πραγματικῆς 5
 τὴν πρὸς τὸ ῥητὸν καὶ διάνοιαν διαφορὰν· τὴν δὲ τοῦ
 ὅρου εἵπομεν, ἐπειδὴ καὶ ἐν αὐτῷ ἔδει δοθῆναι ὅλως. ἐστὶν
 ἡ ζήτησις, ὅτι ἐν μὲν τῷ ὅρῳ ζητοῦμεν, εἰ τὸ πεπραγμέ-
 νον ταῦτόν ἐστι τῷ ῥητῷ, καὶ διωμολόγηται τὸ δοθῆναι·
 ἐν δὲ τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ ὡμολόγηται μὲν, ὃ τοῦτο 10
 ἐστὶ τὸ εἶναι πεπηρωμένον, οὐ γὰρ πρὸς τὸ πραχθῆναι
 πρᾶγμα ἐναντιούμεθα, οὐδὲ λέγομεν αὐτὸν μὴ τετυφλω-
 σθαι, ἀλλὰ τὴν διάνοιαν τοῦ νόμου ζητοῦμεν· τὸν ποτε
 πεπηρωμένον λέγει τὸν ἀπὸ τῆς τύχης ἢ ἐκουσίως· τὸ
 ῥητὸν καὶ ἡ διάνοια καὶ ὁ συλλογισμὸς κοινωνοῦσι σφό- 15
 δρα, ὥς ἐπὶ τούτου τοῦ παραδείγματος. νόμος τὸν ἄπαι-
 दा μὴ στρατηγεῖν· τῷ πατρὶ συνεστρατεύοντο παῖδες,
 πεπτῶκασι καὶ κωλύεται στρατηγεῖν· δοκεῖ γὰρ τῷ συλ-
 λογισμὸς εἶναι ὅτι ταῦτόν ἐστι τῷ μηδὲ ὅλως ἔχειν τὸν
 ἔχοντα ἀποκαλεῖν καὶ οὐδὲν διαφέρει· οὐ μέντοι ἐστὶν ἡ 20
 στάσις συλλογισμὸς, ἀλλὰ ῥητὸν καὶ διάνοια, τοῦ φεύ-
 γοντος ἐπὶ τὴν διάνοιαν καταφεύγοντος καὶ ἐξηγουμένου,
 ὅτι ἄπαιδα λέγει τὸν μὴ ἔχοντα παῖδα, οὐ τὸν διὰ τύχην
 καὶ ἀριστείαν ἀποβάλλοντα. Τίνι οὖν διαφέρει; ὅτι ἐν
 μὲν τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ καταφυγὴν καὶ δίωξιν· ὁ 25
 κατήγορος ἔχει τὸ ῥητὸν καὶ ὁ φεύγων τὴν διάνοιαν· ἐν
 δὲ τῷ συλλογισμῷ τὸ ἐναντίον ὁ φεύγων τῷ ῥητῷ χρῆ-
 ται, καὶ ὁ κατήγορος τῇ διανοίᾳ· ὅταν γὰρ ἡ τὸν ἐκ
 πόρνης μὴ λέγειν, καὶ ἐκ πόρνου γεγονότα τις κωλύει,
 ἐνταῦθα ὁ φεύγων τῇ διανοίᾳ χρῆται λέγων, ὅτι τὸν 23 30
 ἐκ πόρνης ὁ νόμος ἐτιμωρήσατο, ὁ δὲ τῇ διανοίᾳ ὁ διώ-
 κων ταῦτόν εἶναι λέγων καὶ μηδὲν διαφέρειν, ἀλλὰ τὴν

23 Cod. τῶν.

δυσγένειαν εἶναι τὴν μεμισσημένην· οὐ δύναται γὰρ τῷ
 νόμῳ ὁ κατηγορὸς χρήσασθαι, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ κατα-
 σκευάζει ταῦτόν ²⁴ εἶναι τοῦτο λέγων. Κοινωνοῦσιν ἡ
 ἀντίστασις καὶ τὸ ῥητόν καὶ ἡ διάνοια σφόδρα τῷ εὐερ-
 5 γείᾳ ἐν ἀμφοτέροις παρὰ τοῦ φεύγοντος δείκνυσθαι
 πρᾶχθεῖσαν· διαφέρει δέ, ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀντιστάσει πο-
 νηρὸν ἐστὶ τὸ πεπραγμένον· ἐν δὲ τῷ ῥητῷ καὶ τῇ δια-
 νοίᾳ οὐ φύσει πονηρὸν ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ῥητόν αὐτὸ ποιεῖ
 πονηρὸν εἶναι· ἀναιρεθέντος γὰρ τοῦ ῥητοῦ ἀσύστατος
 10 ἡ ὑπόθεσις· ἐν δὲ τῇ ἀντιστάσει ἡ φύσις ἐστὶν αὐτὴν
 τὴν κατηγορίαν ποιοῦσα· δόξειε δ' ἂν καὶ ὁ συλλογισμὸς
 τῷ ἀντεγκλήματι κοινωνεῖν, ὥς ἐπὶ τοῦ Τιμάρχου τοῦ
 διδάσκοντος παιδᾶς καὶ κωλυομένου, δύναται γὰρ λέγειν,
 ὅτι εἰ μὴ τοῦτο ὁ νόμος κελεύει, ἀλλ' ἀνάξιος εἶ διὰ τὸ
 15 πεπορνευκέναι· διαφέρει δέ, ὅτι ἐν μὲν τῷ ἀντεγκλήματι
 περὶ τοῦ γεγονότος ἐγκαλοῦμεν, ἐν δὲ τῷ συλλογισμῷ
 περὶ τοῦ μέλλοντος, εἰ δεῖ αὐτὸν ὡς ἄξιον τόδε τι πα-
 θεῖν· καὶ κοινωνεῖ ἡ ἀντίληψις σφόδρα τῇ μεταλήψει,
 τὴν ἐξουσίαν γὰρ ὁ φεύγων ἐν ἀμφοτέροις προβάλλεται,
 20 ὥς ἐπὶ τούτου [ὁ νόμος] ²⁵· νόμος ἐξεῖναι τοῖς πατράσιν
 ἀκρίτως τοὺς παῖδας ἀποκτινύναι· στρατηγοῦντά τις
 τὸν υἱὸν ἀπέκτεινε καὶ κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων·
 καὶ τρισαριστία τις μοιχὸν ἀπέκτεινε καὶ κρίνεται φό-
 νον· ἀμφοτέροις γὰρ καὶ φόνος ἐστίν, καὶ τὴν ἐξουσίαν
 25 ἔχουσιν ἀμφοτέροις κατὰ νόμον πεποιηκότες προβάλλε-
 σθαι. Διαφέρει δέ, ὅτι ἴδιον μὲν ἀντίληψεως τὸ ἀκό-
 λουθον ἔχειν τὸ ὄνομα τῆς γραφῆς τῷ πεπραγμένῳ· με-
 ταλήψεως δὲ τὸ ἕτερον εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ ἐγκλήματος·
 ἐν γὰρ τῷ ἀριστεῖ φόνον ποιήσας φόνον κρίνεται, διό
 30 ἀντίληψις· ἐν δὲ τῇ μεταλήψει ἀντεγκλήματι φόνον ποι-
 ῆσας ὁ πατήρ δημοσίων ἀδικημάτων κρίνεται, διό καὶ

24 Cod. sōn, et l. 4. τὸ εὐεργ.

25 ὁ νόμος uncis inclusi.

μετάληψις αὕτη μεταλαμβανομένου ἀπὸ τοῦ προσώπου, ὅτι στρατηγὸν οὐκ ἐχρῆν, τοῦτο γὰρ τὴν πόλιν ἀδικεῖ, ἔτι δὲ ἡ μετάληψις κοινωνεῖ τῷ συλλογισμῷ, ὡς ἐπὶ τούτου· μοιχὸν τις λαβὼν ἀπέκτεινεν καὶ κρίνεται· δύναται δοκεῖν εἶναι συλλογισμὸς, τῷ συλλογιζέσθαι τὸν 5 φεύγοντα, καὶ λέγειν μηδὲν διαφέρειν, εἴτε νῦν εἴτε ἄλλοτε ἀνήρηται, ὅτε ὁ νόμος ἐδίδου μοι τὸ ἀνελεῖν· ἀλλ' αὕτη ἡ διαφορὰ, ὅτι ἐν μὲν τῷ συλλογισμῷ ὁ μὲν φεύγων τὸ ῥητὸν προβάλλεται, ὁ δὲ κατήγορος τὴν ὁμοιότητα.²⁶ καὶ αὗται μὲν αἱ τῶν στάσεων διαφοραὶ καὶ 10 κοινωναίαι.

Σωπάτρου περὶ στοχασμοῦ.

Ἐξήτῃται, τί δὴποτε περὶ στοχασμοῦ πρῶτον ὁ τεχνικὸς διαλαμβάνει· ἐροῦμεν οὖν, ὅτι ὁ στοχασμὸς περὶ ὑπάρξεως¹ ἔχει τὴν ζήτησιν· ἡ δὲ ὑπαρξις πρὸ πάντων 15 ἔστι τῆς τε ιδιότητος καὶ τῆς ποιότητος· καὶ ὅτι φυσικῶς ἐν πάσαις ἐμπίπτει ταῖς στάσεσιν καὶ ταῖς νομικαῖς καὶ ταῖς λογικαῖς· ἢ κατὰ γνώμης ἐξέτασιν, ἢ κατὰ νομοθέτου ἢ κατὰ τι τῶν τοιούτων· ἢ ὅτι ἡ στοχαστικὴ ζήτησις ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος τὴν πίστιν ἔχει πρὸ πάντων 20 τῶν οὐσα. Τὰ γὰρ ἄδηλα πρὸ τῶν δήλων ἀναγκαῖον κατασκευάζεσθαι· ἡ μὲν οὖν αἰτία τοῦ πρῶτον διαλαβεῖν περὶ τοῦ στοχασμοῦ αὕτη· ἐπισκεψόμεθα δὲ καὶ τὰ κεφάλαια τῶν τοῦ στοχασμοῦ κεφαλαίων· τὰ μὲν ἔστι τοῦ προσώπου, τὰ δὲ τοῦ πράγματος, τὰ δὲ κοινὰ ἀμφοτέ- 25 ρων· καὶ μία μὲν ἐν αὐτῇ διαίρεσις, καὶ ἡνίκα μὲν ἐκλείπει τὸ πρόσωπον, ἐκλείπει τὰ τοῦ προσώπου κεφάλαια· ἡνίκα δὲ τε ἐκλείπει τὸ πρᾶγμα, ἀναγκαῖως ἐκλείπει τὰ τοῦ πράγματος· ἔστιν οὖν τοῦ μὲν προσώπου βούλησις

²⁶ Sequitur in cod. ὁ δὲ κατήγορος τὸ ῥητὸν.

¹ Cfr. Ald. p. 305. l. 28.

καὶ δύναμις, τοῦ πράγματος τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, μεταθέσεις αἰτίας, ἀντίληψις, μετάληψις, εἰ ἐμπίπτει, καὶ πιθανὴ ἀπολογία· τὸ δὲ παραγραφικόν, καὶ ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεις κοινὰ ἔστιν ἀμφοτέρων, ἃν τε γὰρ πρό-
5 σωπον ἐκλείποι, εὐρεθῇσεται παραγραφικόν, καὶ ἐλέγχων ἀπαιτήσεις, εἴγε ἔχει φύσιν εἶναι παραγραφικόν κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν· εἴ τε πάλιν ὁμοίως πρᾶγμα ἐκλείπῃ, ταῦτα εἶναι τὰ κεφάλαια δύναται· διὸ καὶ κοινὰ ἀμφοτέρων εἰσὶν, ἢ οὐδέτερον, ὅτι παρ' οὐδενὸς ἀπουσία βλάπτου-
10 ται· καὶ αὕτη μὲν μία διαίρεσις, ἑτέρα δὲ αὕτη· τῶν τοῦ στοχασμοῦ κεφαλαίων τὰ μὲν ἔστι τοῦ κατηγοροῦ, τὰ δὲ τοῦ φεύγοντος, τὰ δὲ πάλιν ὑπ' ἀμφοτέρων κοινῶς ἐξετάζεται², καὶ τοῦ κατηγοροῦ μὲν τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους καὶ μετάληψις· φεύγοντος δὲ παραγραφικόν, ἢ τῶν
15 ἐλέγχων ἀπαιτήσεις, καὶ μεταθέσεις αἰτίας καὶ ἀντίληψις, καὶ πιθανὴ ἀπολογία· ἡ δὲ βούλησις καὶ ἡ δύναμις κοινὰ ἔστιν ἀμφοτέρων, τοῦ τε κατηγοροῦ κατασκευάζοντος, ὅτι καὶ ἡ βούλησις καὶ ἡ δύναμις, καὶ τοῦ φεύγοντος τὸ ἐναντίον, ὅτι οὔτε ἡβουλόμην οὔτε ἡδυνάμην· καλῶς
20 δὲ σφόδρα ὁ τεχνικὸς προησφαλίσατο λέγων· „ὅτε καὶ πρόσωπα ἔχοι καὶ πράγματα³ κρινόμενα“, δι' ἣν εἰρήκαμεν τάξιν ὅτι ἐκλελοιπότες τοῦ προσώπου τὰ τοῦ προσώπου ἐκλείπουσι κεφάλαια, καὶ τοῦ πράγματος ἐκλελοιπότες τὰ τοῦ πράγματος ἐκλείπει· ἔλαβε δὲ αὐτὸν ὁ τεχνικὸς ἐλέγξας εἰπὼν, „ὅτε καὶ πρόσωπα ἔχει καὶ πράγματα κρινόμενα“· αὐτὸς γὰρ φιλονεικήσας εἶπεν, ὡς ἀτελής ἀπὸ πράγματος στοχασμὸς οὐδέποτε ἔσται· ἐνταῦθα δὲ ἔχει
25 ἑαυτὸν εἰπὼν, ὅτε καὶ πρόσωπα ἔχει καὶ πράγματα, ὡς ἐνίστε ὄντος, ἐν ᾧ μὴ ἔστιν πρᾶγμα κρινόμενον· οἱ δὲ
30 ἀπολογούμενοι περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, ὅτι διὰ τὸν ἰσάζοντα στοχασμὸν τοῦτο προσέθηκεν, πλὴν οὗτος οὐκ ἔσα-

2 Cod. ἐξετάζεσθαι.

3 Cod. πρᾶγμα.

φήνισεν. ἡ μὲν τῶν κεφαλαίων διαίρεσις αὕτη, ἡ δὲ αἰτία τῆς τάξεως ἥδε· ἡ τῶν κεφαλαίων διαίρεσις ἡ μὲν ἐστὶ φυσικὴ, ἡ δὲ τεχνικὴ, καὶ αὕτη μὲν ἐστὶ φυσικὴ ἡ παρὰ τοῦ τεχνικοῦ τεταγμένη, ἀκόλουθος οὕσα καὶ αἰτίαν ἔχουσα, δι' ἣν ἕκαστον ἐτέρου προτέταται· ἡ δὲ τεχνικὴ, ἣν ὁ ῥήτωρ ἐμελέτησεν πολλάκις τὰ πρῶτα τεταγμένα ὕστερα μελετήσας· νῦν δὲ περὶ τῆς τεχνικῆς διαλαμβάνοντες διαιρέσεως εἰπώμεν ἕκαστου τὴν αἰτίαν. Ἐξή-
 τηται⁴ οὖν τοῦτο πρῶτον, τί δήποτε πάσης τῆς λογικῆς στάσεως ὁμώνυμον ἑαυτῇ κεφάλαιον ἐχούσης ὁ στοχασμὸς¹⁰ μόνος καὶ ἡ πραγματικὴ οὐκ ἔχει. Περὶ μὲν οὖν τῆς πραγματικῆς ἐν τῷ περὶ αὐτῆς λόγῳ λέγομεν, καὶ τὸ μὲν ζήτημα τοῦτο· ἡ δὲ λύσις αὕτη· τῶν στάσεων πασῶν ἡ πρότασις ὠμολόγηται, οἷον ἐν ὄρῳ ὠμολόγηται τὸ τετυπτηκέναι Δημοσθένην, ἐν τῇ ἀντιλήψει τὸ γεγραφηκέναι¹⁵ τὰ νανάγια, ἐν μόνῳ δὲ τῷ στοχασμῷ ἄδηλός ἐστιν· οὐκ ἡδύνατο οὖν ἄδηλον ἀδήλου κατασκευὴ γίνεσθαι· ἐκτὶ δὲ τὸ δῆλον εἰς κατασκευὴν προβάλλεται τοῦ ἀμφισβητουμένου· εἰκότως οὖν οὐκ ἡδύνατο ὁμώνυμον ἑαυτοῦ κεφάλαιον ἔχειν ὁ στοχασμὸς ἄδηλος ὢν καὶ ἄδηλον κατα-²⁰σκευάζειν μὴ δυνάμενος.

Παραγραφικῶ. πρῶτον πάντων κεφάλαιον τὸ παραγραφικόν. Ἐξήτηται σφόδρα καὶ μέγιστον ζήτημα, τί δήποτε τῆς φύσεως τῆς τέχνης τοῦτο ἀπαιτούσης καὶ πάσης στάσεως πρῶτον κεφάλαιον ἀπὸ τοῦ κατηγόρου²⁵ ἐχούσης, ὃ καλεῖται προβολή, μόνος ὁ στοχασμὸς οὐκ ἔχει· ἐροῦμεν οὖν τὴν ἀπολογία, ὅτι ὁ στοχασμὸς μόνος ἀδήλου πράγματός ἐστι ζήτησις· τί οὖν ἔχει προβάλλεσθαι τις εἰς πρότασιν; οὐ γὰρ αὐτὸ τὸ κατασκευαζόμενον εἰς πρότασιν ἔχει προβάλλεσθαι· ἐν μὲν τῷ ὄρῳ ἡ³⁰ προβολή· „τὰ μὲν⁵ οὖν εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς φυλάκας καὶ τὰ

⁴ Cfr. Ald. p. 309. l. 8.

⁵ Dem. in Mid. p. 521. —

Cfr. Ald. p. 309. l. 27.

περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα, ἐφ' οἷς αὐτὸν προνυβόληται
 ταῦτά ἐστιν· ἐν δὲ τῇ ἀντιλήψει ἐπὶ τοῦ κρινομένου
 ζωγράφου ἢ προβολῇ· τὰ ναυαγία γράψας τὴν πόλιν
 ἡδίκησας⁶, καὶ ἐφ' ἑκάστον οὕτως. Ἐν μόνῳ δὲ τῷ
 5 στοχασμῷ τὸ πεπραγμένον οὐκ ἔστιν ἔγκλημα, ἀλλὰ ση-
 μεῖον ἐγκλήματος· οὐκ ἡδύνατο οὖν προβολὴ εἶναι μὴ
 ὑπάρχον ἔγκλημα, οὔτε ἔγκλημα προβολῇ, αὐτὸ τοῦτο ζη-
 τούμενον· εἰκότως οὖν πρῶτον κεφάλαιόν ἐστι τοῦ φεύ-
 γοντος τὸ παραγραφικόν. Τὸ δὲ παραγραφικόν πρῶτον
 10 ἐγένετο, ἢ ὅτι φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει τὸ τὸν
 ἀγῶνα μέμφεσθαι, καὶ πάντες οἱ κατηγορούμενοι πρῶ-
 τον αἰτιῶνται, ὅτι κατηγοροῦνται, καὶ ἔπειτα ἀπολογού-
 νται· τὰ δὲ παραγραφικὸν εἰς τοῦτο ὁρᾷ, εἰς τὸ μέμφε-
 σθαι τὸ ὅλως κρίνεσθαι, ἢ ὅτι εὐθές ἐστι, τὸν ἀπαξ
 15 ἀπολογησάμενον καὶ καταδεξάμενον τὴν κρίσιν αὐτοῦ
 παραγράφεσθαι, ἢ ὅτι ἡ παραγραφή ἐκβολὴ οὔσα τῆς
 εὐθυδικίας ἀντιστρέφει τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν φεύγοντα κα-
 τήγορον ποιεῖ καὶ φύσει πρώτη γίνεται ταῦ πράγματος,
 καὶ παραγραφικόν οὐ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα μία ἐστὶν ἐκ-
 20 βολὴ τῆς εὐθυδικίας, ἀλλ' οὖν γε τὴν φύσιν τῆς παρα-
 γραφῆς σώζει, καὶ εἰκότως πρὸ τῶν ἄλλων τέτακται.
 Ἐλέγχων ἀπαίτησεν· Ἐξήτῃται, τί δήπατε ἐφε-
 ξῆς τοῦ φεύγοντος δύο κεφάλαια ἔταξε, καὶ μὴ τοῦ φεύ-
 γοντος ἓν, καὶ τοῦ κατηγοροῦ ἓν· λέγομεν ὅτι τὸ παρα-
 25 γραφικόν οὐκ αἰεὶ ἐμπίπτει, ἀλλ' ἐκλείπει διὰ τὰς αἰτίας,
 ὡς ἐφεξῆς ἐροῦμεν· ὥς μὴ ἐπιπίπτοντος οὖν παραγραφι-
 κοῦ ἔταγῃ δευτέρα ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις· ἵνα ἢ τοῦ
 φεύγοντος πρῶτον κεφάλαιον, καὶ ἔτι τὸ παραγραφικόν
 καὶ ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις, ὡς καὶ ἐν τῇ διαιρέσει τῶν
 30 κεφαλαίων εἰρήκαμεν, κοινά ἐστι προσώπου καὶ πράγμα-
 τος· εἰκότως οὖν ταῦτα δύο προτεταγμένα εἰσὶν, τὰ μῆτε

6 ἡδίκησας Cod. om., inserui ex Ald. p. 310. l. 2.

διὰ πρόσωπον, μήτε διὰ πρᾶγμα ἐκλείποντα, ἀλλ' ἐν ἀμφοτέροις ἐξέτασιν ἔχοντα.

Βουλῇσει, δυνάμει. Ἀναγκαίως⁷ ταῦτα τὴν ἐφεξῆς ἔχει τάξιν, ἐπειδὴ γὰρ τὸ πρόσωπον φύσει προὔφραστηκε τοῦ πράγματος, ἅτε ποιητικὸν ὃν τοῦ πράγμα-⁵τος, ταῦτα δὲ κεφάλαια τοῦ προσώπου ἐστίν, εἰκότως πρῶτον τοῦ πράγματος καὶ πρῶτα μετὰ τὰ κοινὰ τεταγμένα ἐστίν, ἡ δὲ βούλησις πρὸ τῆς δυνάμεως τέτακται εἰκότως φύσει πρώτη οὐσα· δεῖ γὰρ βουλευθῆναι τινα, εἰτα πράξειν, οὐδεὶς γὰρ πρὶν βουλευθῆναι πράττει, καὶ¹⁰ ἐτι ἡ βούλησις καὶ ἡ δύναμις κοινὰ ἐστίν ἀμφοτέρων, κατηγοροῦ καὶ ἀπολογουμένου· εἰκότως οὖν τὰ κοινῇ παρὰ τῶν ἀμφοτέρων ἐξεταζόμενα πρὸ τῶν ἰδικῶν ἐκάστου τεταγμένα τυγχάνει.

Ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. Τοῦτο πρῶτον⁸ κε-¹⁵φάλαιόν ἐστιν ἰδικόν τοῦ κατηγοροῦ, πλην ὅτι ἐν σπανίοις κοινόν τε καὶ ἴδιον τοῦ κατηγοροῦ εὐρίσκεται ὡς ἐφεξῆς ἐροῦμεν· εἰκότως οὖν, ἐπειδὴ μετὰ τὸ πρόσωπόν ἐστι τὸ πρᾶγμα, τὰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους αὐτὰ τὰ πράγματά ἐστι, μετὰ τὴν βούλησιν καὶ τὴν δύναμιν τε-²⁰ταγμένα ἐστίν· ἡ γὰρ ὁδὸς ταύτην ἔχει τὴν τάξιν· ἡβουλόμην πρᾶξαι, πρᾶξαι δὲ τόδε τι, ὃ τί ἐστι τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἵνα πρὸς ταῦτα ἡ ἀπολογία γένηται.

Ἀντιλήψει. Αἰτιῶνται τινες τὸν τεχνικὸν καὶ δικαίως πρὸ τῆς μεταθέσεως τῆς αἰτίας ἀντιληψὶν τά-²⁵ξαι· πρῶτον μὲν γὰρ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους φύσιν ἔχόντων αὖξιν τὸ πρᾶγμα καὶ μέγεθος περιτιθέναι τῷ ἀδίκηματι τολμηρόν ἐστιν⁹ καὶ θρασὺ εὐθύς ἐπ' ἐξουσίαν καταφεύγειν καὶ πρὸς ὀργὴν ἄγειν τὸν δικαστήν, καὶ μὴ ἀποδεικνύναι πρῶτον ὅτι οὗτος πεποίηκεν· ἡ δὲ³⁰ μετάθεσις τῆς αἰτίας ἀπολογία τέ ἐστι καὶ τῆς ἀρνή-

⁷ Cfr. Ald. p. 312.

⁸ Cfr. Ald. p. 313.

⁹ Cfr.

Ald. p. 313, l. 24.

σεως κατασκευή, καὶ ἔτι τὸ μὲν ἀντιληπτικὸν οὐκ αἰεὶ ἐμπίπτει, εἰ μὴ ὅταν ἀφ' ἧν τις ποιήσας κρίνηται· 9* ἡ δὲ μετάθεσις τῆς αἰτίας ὄντων ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐμπεσεῖται πάντως, ἔδει οὖν τὴν ἀντιρρόητως ἐμπίπτουσαν προτιθεσθαι τοῦ ἐνίοτε ἐκλείποντος κεφαλαίου. Εἰκότως οὖν ὁ Μινουκιανὸς καὶ οἱ λοιποὶ τεχνικοὶ προτάττουσι τὴν μετάθεσιν 10 τῆς αἰτίας· δεῖ γὰρ ἀρμόσασθαι πρὸς ἀμφοτέρους, καὶ κατηγοροῦντας μὲν τάττειν τὴν ἀντίληψιν μετὰ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους πρὸς 40 βάρους φεύγοντας, 11 ἀπολογουμένους δὲ τὴν μετάθεσιν τῆς αἰτίας μετὰ τὴν ἀντίθεσιν τὴν ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους γινομένην. Εἰκότως δὲ ἀντίληψιν προτάξας ἐπήγαγε καὶ μετάληψιν, λυτικὴν οὖσαν τῆς ἀντιλήψεως.

15 Μετάθεσιν αἰτίας ἔφημεν, ὅτι προταχθῆναι ἔδει τὴν μετάθεσιν τῆς αἰτίας· τελευταία 12 δὲ πασῶν διὰ τὸ ἀσθενὲς ἢ πιθανὴ ἀπολογία τέτακται· εἰ καὶ τὰ μάλιστα δοκεῖ ἀντιστρέφειν τὸν ἀγῶνα· ἀλλ' ὅμως γλίσχρον τέ ἐστιν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατηγορεῖ τὴν ἀσθένειαν· οὐ γὰρ ὁμολόγηται, ἀλλὰ πιθανὴ τις ἐστὶν ποιότης καὶ γνώμη. Ταῦτα τῶν ἐπιλόγων ἐστὶ καὶ κοινὰ πασῶν τῶν στάσεων· ἡ μὲν αἰτία τῆς τάξεως τῶν κεφαλαίων αὕτη, ἴδωμεν δὲ ἐφεξῆς ἀκριβέστερον καὶ τὴν ἐκάστου φύσιν.

25 Τὸ παραγραφικὸν γίνεται κατὰ τρόπους τέσσαρας, ἥτοι ἀπὸ τοῦ ἐκλείποντος, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἀναγκαῖον ζητῆσαι τὴν φύσιν τοῦ παραγραφικοῦ, καὶ ὅπως γίνεται· ὁ μὲν γὰρ τεχνικός φησιν αὐτὸ κατὰ τέσσαρας γίνεσθαι τρόπους, τοὺς δὲ τέσσαρας, 30 οὓς εἶπεν, εἰς δύο συντελοῦσιν. Εἴπωμεν οὖν ἡμεῖς πῶς

9* Ald. κρίνεται. 10 Cod. διάθεσιν. — Post δεῖ inserui γὰρ, quod potuit absorberi syllaba sequente. 11 Cod. φεύγοντος, ἀπολογουμένου. 12 Cfr. Ald. p. 314. l. 22.

γίνεται, καὶ πρῶτον ζητήσωμεν, τί διαφέρει παραγραφικὸν παραγραφῆς· λέγομεν, ὅτι ἡ μὲν παραγραφή ἀπὸ ῥητοῦ γίνεται, καὶ ἔστιν εὐθυδικίας ἐκβολή, τὸ δὲ παραγραφικὸν διαβολή μόνον ἐστὶ καὶ οὐκ ἐκβολή τῆς εὐθυδικίας· καὶ τὸ παραγραφικὸν ἀπὸ τίνος τῶν περι-
 5 στατικῶν γίνεται καὶ οὐκ ἀπὸ ῥητοῦ. ζητήσῃε δ' ἂν τις, εἰ ἀπὸ τῶν περιστατικῶν γίνεται, τί διαφέρει μεταλήψεως; λέγομεν, ὅτι ἡ μετάληψις ἀπὸ τῶν περιστατικῶν γίνεται ἀρξαμένη· ἀντιλήψεως, τὸ δὲ παραγραφικὸν ἀπὸ τοῦ φεύγοντός ἐστι, γίνεται δὲ κατὰ πάντα τὰ περιστα-
 10 τικά, ἅπερ ἐστὶ, τρόπος, χρόνος, πρόσωπον, αἰτία, τόπος· καὶ ἀπὸ μὲν χρόνου· δειλοῦ παῖς ἡρίστευσε καὶ κρίνει τὴν γυναῖκα μοιχείας· ἀπὸ δὲ τρόπου, πλούσιος ἤτησεν ἐχθροῦ πένητος φόνον ἀριστεύσειν ἐπαγγεῖλάμενος· οὐκ ἔλαβεν, ἠῦρηται ὁ πένης νεκρὸς ἀσκύλευτος 15 καὶ κρίνεται φόνου, ἐνταῦθα γὰρ τὸν τρόπον αἰτιᾶται, ὅτι οὐκ ὀφείλω τούτῳ τῷ τρόπῳ κρίνεσθαι, ἀλλ' ἐλεγχθέντος τοῦ φόνου· πρόσωπον· ἔθετο τὸν τοῦ πένητος παῖδα ὁ πλούσιος, ἠῦρηται ὁ πένης νεκρὸς ἀσκύλευτος καὶ κρίνεται ὁ πλούσιος ὑπὸ τοῦ θετοῦ· ἐνταῦθα γὰρ 20 ἀπὸ τοῦ προσώπου γίνεται τὸ παραγραφικόν, ὅτι οὐκ ὀφείλεις υἱός μου ὦν κρίνειν με· ἀπὸ αἰτίας· ἔγραψεν Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Δαρείου λογισμοῖς εὐρηκέναι Δημοσθένην εἰληφότα πεντήκοντα τάλαντα καὶ κρίνεται Δημοσθένης· ἐνταῦθα ἡ αἰτία, ὅτι οὐκ ὀφείλω κρίνεσθαι 25 ἐπὶ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ, τῷ ἐχθρόν μου εἶναι τὸν γεγραφότα· ἀπὸ τόπου δὲ, ὥς ἂν εἴ τις Ἀθηναῖος ὦν ἐν Λακεδαίμονι κρίνοιτο, ἢ τι τῶν τοιούτων· ὁ μέντοι λέγει „κατὰ τρόπους τέσσαρας, ἥτοι ἀπὸ τοῦ λείποντος“ τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ λείποντός ἐστιν ἀπὸ τῆς αἰτίας· ὅταν γὰρ ὁ 30 ἄσωτος κρίνηται 13 καὶ φάσκη δεῖν δειχθῆναι τὸν φόνον,

13 Cod. κρίνεται καὶ φάσκει.

πρῶτον ἡ αἰτία ἐστίν, ἐπὶ ταύτῃ γὰρ τῇ αἰτίᾳ φησὶν
 μὴ δεῖν κρίνεσθαι· ἢ ἀπὸ τοῦ ὑπερβάλλοντος, οἷον οἱ
 δέκα νέοι· ἢ ἐφ' οἷς ἕτεροι πεποιήκασιν, ὡς ὁ τρισαρι-
 στεὺς· ἢ κατὰ χρόνον, δειλοῦ παις ἡρίστευσεν· ταῦτα
 5 δὲ πάντα ἀπὸ τοῦ προσώπου ἐστίν· καὶ γὰρ ὁ τρισαρι-
 στεὺς ἐρεῖ, ὅτι οὐκ ὀφείλω ἀφ' ὧν ἐπαίησαν οἱ πολέμιοι
 κρίνεσθαι, καὶ οἱ δέκα νέοι ἀπὸ προσώπου ἐστίν, καὶ ὁ
 ἄσωτος ἀπὸ προσώπου ἐστίν, ὥστε δύο μόνα τῶν περι-
 στατικῶν εἶπεν, τὸ ἐν εἰς τρία διελών· δεῖ δὲ εἰδέναι,
 10 ὅτι κατὰ πάντα τὰ περιστατικὰ γίνεταί· εἰδέναι δὲ χρὴ,
 ὅτι τὸ ¹⁴ τῶν δέκα νέων οὐ συνίσταται· τὸ μὲν γὰρ ζή-
 τημα συνίσταται, αὐτὸ δὲ τὸ κεφάλαιον τὸ παραγραφι-
 κὸν οὐκ ἔχει χώραν, εἰ γὰρ, ¹⁵ καὶ τὰ μάλιστα οἱ δέκα
 νέοι πληθὺς εἰσιν, ἀλλ' οὖν γε μίαν ἔχουσι ποιότητα,
 15 τὸ ἀόριστον εἶναι· ἐπὶ μὲν οὖν τῶν δέκα νέων διὰ τὴν
 ἀόριστον εἶναι τὴν ποιότητα αὐτῶν οὐ συνίσταται, ἐπὶ
 δὲ τούτου τοῦ ζητήματος χώραν ἔχει. Αἰσχίνης καὶ Δη-
 μοσθένης ἐπανήκοντες ἐκ τῆς πρὸς Φίλιππον πρεσβείας
 εὐρηνται ὁ μὲν χρυσίον κατορύττων, ὁ δὲ παραπρεσβείας
 20 ἀπολογίαν γράφων, καὶ Ὑπερίδης ἀμφοτέρων κατηγορεῖ·
 ἐνταῦθα γὰρ διάφορος οὖσα τῶν προσώπων ἡ ποιότης ¹⁶
 χώραν ἔχει λέγειν, ὅτι ἰδίᾳ θείλω κρίνεσθαι, καὶ μὴ
 μετέχειν τῆς ἐκείνου ποιότητος· καὶ περὶ μὲν παραγρα-
 φικοῦ τοιαῦτα· Ἐξήτῃται δὲ, τί δήποτε ἡ βούλησις καὶ
 25 ἡ δύναμις μὴ προτέταται τῆς τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεως,
 καὶ ταῦτα τῆς βουλήσεως καὶ τῆς δυνάμεως λυτικῆς οὐ-
 σης ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ παντός ἐγκλήματος· ὅταν γὰρ
 ἀποδείξῃς τὴν ποιότητα τοῦ προσώπου ἀνοικειον οὖσαν
 πρὸς τὸ ποιῆσαι ἢ ὁ κατήγορος οἰκαῖον ἅπαν τὸ πρᾶ-
 30 γμα ἀποδείξῃ, ¹⁷ λέγομεν, ὅτι ἄτεχνοι πίστεις τῶν ἐν-

14 τὸ Cod. om. 15 Cfr. Ald. p. 317. l. 14. 16 ἡ
 ποιότης Cod. om., recepi ex Ald. p. 317. l. 23. 17 Cod. ἀπο-
 δείξας.

τέχνων πανταχοῦ ἰσχυρότεραί εἰσιν· ἄτεχνοι μὲν οὖν εἰσιν μαρτυρίαι, νόμοι καὶ τὰ τοιαῦτα, ἔντεχνοι δὲ αἱ διὰ τῆς τῶν ἀποδείξεων καὶ τῆς τοῦ λόγου δυνάμεως. Ἐπειδὴ οὖν ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσις τῶν ἀτεχνῶν ἐστὶ, προτέταται.

Ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσις διττὴ ἐστίν. 5
Ἐξήτησάν τινες πῶς ἐν στοχασμῷ δύναται εἶναι ἐλέγχων ἀπαιτήσις· εἰ γὰρ ἀδήλον πρᾶγμά ἐστιν ὁ στοχασμός, πῶς ἔχει ¹ ἐλέγχων ἀπαιτήσιν, τῶν γὰρ δῆλων εἰσιν οἱ ἐλεγκοί· καὶ οἱ μὲν, λέγουσιν, ὅτι τῶν σημείων οἱ μάρτυρες, καὶ οὗτοι ἐγκλήματος, καὶ τοῦτο δὲ σφόδρα εὐη- 10
θες· εἰ μὴ γὰρ ὁμολογούμενον εἶναι λάβοιμεν τὸ σημεῖον, οὐ συνέστηκεν ὁ στοχασμός· ὁμολογούμενον περικτὸν ἄγειν μάρτυρας, καὶ ἔτι τὸ σημεῖον ἀνεύθυνόν ἐστιν· τῶν ἀνευθύνων δὲ ἀποδείξεις ἢ μάρτυρας κομίζειν σφόδρα εὐηθες· ἢ οὖν ἀκριβὲς ἀπολογία αὕτη· ὅτι αὐτὸ 15
τοῦτο μόνον, τὸ εἶναι ἀδήλου πράγματος ζήτησιν, ποιᾷ τὴν τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσιν· τῷ γὰρ μὴ εἶναι ὁ φεύγων ἀπαιτεῖ τὰς ἀποδείξεις. Τὸ μὲν οὖν κεφάλαιον διὰ τοῦτο ἐστίν· ὁ μέντοι τεχνικός φησιν, „ἢ εἰσὶν οἱ μάρτυρες ἢ οὐκ εἰσὶν.“ εὐηθες σφόδρα, οὐδέποτε γὰρ δύναν- 20
ται μάρτυρες εἶναι ἐν στοχασμῷ, ἀλλὰ καὶ ὃ ἔθηκε παράδειγμα τῆς γυναικὸς τῆς κρινομένης φόνου, ὅτι μνωμένῳ τὴν θυγατέρα αὐτῆς ἔφη θᾶπτον τετυγῆσθαι ἢ ἐκείνῳ συνοικήσειν· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ σημείοις φαρμάκων ἀποθανούσης τῆς παιδὸς, καὶ μετὰ ταῦτα βασα- 25
νίζων τὰς θεραπαίνας ὁ πατὴρ περὶ μὲν φόνου οὐδὲν ἔγνω, μοιχείαν δὲ τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν μνηστῆρα, καὶ κρίνεται τὴν γυναῖκα φόνου· ἐνταῦθά φησιν εἶναι τοὺς μάρτυρας ὁ τεχνικός τὰς θεραπανίδας· εἰδέναι δὲ χρῆ, ὅτι οὐ τῷ ἐγκλήματος εἰσιν οἱ μάρτυρες, ἀλλὰ τοῦ ση- 30
μείου· ἢ γὰρ μοιχεία σημεῖόν ἐστι τοῦ φόνου· εἰ μὲν

1 Cod. ἔχει.

γὰρ ἐκρίνετο ἡ γυνὴ μοιχείας, τοῦ ἐγκλήματος ἤμελλον εἶναι οἱ μάρτυρες, νῦν δὲ φόνου μὲν ἐστὶν ἡ κατηγορία, μοιχείας δὲ οἱ μάρτυρες, ὥστε πάλιν τοῦ σημείου ἂν εἴη· εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι οὐδεμίαν ἔχουσι χώ-
 5 ραν οἱ μάρτυρες· ἐνταῦθα δὲ γὰρ εἶναι ὁμολογούμενον τὸ σημεῖον· ἀλλ' ἀπλῶς, ἃ φησὶν αὐτός, ὅτι δεῖ διαλαβεῖν τοὺς μάρτυρας, ὕλης ἐστὶν ἐμπειροσύνης· ἡδύνατο γὰρ καὶ οὕτως εἶναι τὸ ζήτημα, ὅτι περιεργαζόμενος ὁ πατὴρ περὶ μὲν τοῦ φόνου μεμάθηκεν οὐδὲν, μοι-
 10 χείας δὲ τῆς γυναικός· ἐνταῦθα πάλιν τὸ ζήτημα συνέστηκε, καὶ χώραν οὐκ ἔχει τὸ προσενεγκεῖν τὸν κατήγορον, ὥστε ὃ φάμεν ἐπὶ τοῦ Ἀρχιδάμου οὐ δύναται εἶδος εἶναι, ὃ ἐπὶ ἐνὸς ζητήματος ἠρώεσθαι, καὶ ἀφαιρεθὲν οὐδὲν βλάπτει τὸ ζήτημα. ἀρνήσεις δ' ἂν τις ἐπὶ τού-
 15 του τοῦ ζητήματος τὰ περὶ τῶν δούλων ἐνθυμήματα τῷ παραγραφικῷ, ἵνα εἴπῃ, ὅτι οὐ δεῖ με κρίνεσθαι ἐφ' οἷς αἱ θεράπαιναι ἐχθραὶ μου οὐσαι κατεῖπον.

Δεῖ δὲ ἀντιτιθέναι τοῖς μάρτυσι τοὺς μάρ-
 τυρας, πότερθι ἀξιοπιστότεροί εἰσιν, ὥς ἐν
 20 τῷ κατὰ Κόνωνος· ἐνταῦθα εἰ μίσει ἐναντίῳ θήσεται, πῶς στοχασμοῦ ὄντος εἰσὶν οἱ μάρτυρες εἰς αὐτὸ τὸ ἐγκλημα, καὶ δοκεῖ πως ἐναντίως εἰρησθῆαι, οἷς ἀρτίως εἰρήκαμεν, ὅτι οὐ δύναται τὰ ἀδήλα μάρτυρας ἔχειν· ἐροῦμεν, ὅτι ἐν μὲν τῷ κατὰ Κόνωνος ἡ ἀλήθεια
 25 τοῦ παραδείγματος ἐβιάζετο τὴν τέχνην, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς εὐρίσκομεν τοὺς ἀληθεῖς ἀγῶνας βιαζόμενους τὴν τέχνην καὶ εἰσάγοντάς τινα ἀναγκαῖα μὴ ὄντα ἐν τῇ τέχνῃ· ὥσπερ ἐν αὐτῇ τῷ κατὰ Κόνωνος αἰκίας τὸ ὁμολογῆσαι τὸν φεύγοντα τετυπιῆσθαι τὸν
 30 κατήγορον, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον ἐν στοχασμῷ· ἄλλως τε ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐχόντων μάρτυρας, εἰς τὸ ἐναντίον δοκοῦσιν ἰσάζειν οἱ μάρτυρες, καὶ οὐκέτι προσάγον-

ται οὐδὲ πλῆστιν ἔχουσι· τῷ γὰρ ὕφ' ἑαυτῶν ἀνηρῆσθαι² τὴν ἐφ' ἑαυτῶν ὠφέλειαν ἐκατέρῳ μέρει ἀνεῖλον· ἐσώθη δὲ ἡ τοῦ στοχασμοῦ φύσις τῷ εἶναι ἄδηλον καὶ ἐξ ἄλλων ἀποδείκνυσθαι.

Εἰ δὲ μὴ εἶεν³ οἱ μάρτυρες, ὁ μὲν φεύγων 5
 χρήσεται ἀπαιτῶν αὐτοὺς τοῖςδε, προσώποις.
 ἐνὶ λόγῳ πᾶσι τοῖς περιστατικοῖς καὶ ἐν τῇ τῶν ἐλέγχων
 ἀπαιτήσῃ δεῖ χρῆσθαι καὶ περιττὸν καθ' ἕκαστα λέγειν
 τὸ „αὐτὸς ἐποίησεν.“ ταῦτα δὲ δύναται σφόδρα διαιρού-
 μενα πλατύνεσθαι, ὅταν εἰπω, „τίς ὁ δοῦς;“ τὸ τίς οὐ 10
 μονογενὲς ἐστὶ, δύναται. γὰρ ἐπενεγκεῖν, ἢ δοῦλος, ἢ
 ἐλεύθερος, ἢ ξένος, ἢ πολίτης, ἢ οἰκεῖος, ἢ ἄλλοτριος,
 καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα πλῆθος ἀποδείξεων ὑποδιαιρούμε-
 να κατεργάζεται· εἰδέναι δὲ χρὴ, ὥς ἐν τοῖς ἀντεγκληματι-
 κοῖς στοχασμοῖς ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσις ἐκλείπει, καὶ τὸ πα- 15
 ραγραφικὸν ἐν τρεῖς κατὰ ἀμφισβήτησιν, ἰσάζειν γὰρ
 πῶς δοκεῖ ἀμφοτέρῳ τῶν μερῶν ἀπαιτούντων, τότε γὰρ
 μόνον ἐμπεσεῖται, ὅτε διάφορος ἡ τῶν ἐγκαλουμένων
 προσώπων ποιότης ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος· δύο τις 20
 ἔχων παῖδας ἀπεκήρυξε τὸν ἕτερον· μετὰ ταῦτα τελευ-
 τῶν ἐπὶ σημείοις φαρμάκων ἔφη „παῖς με ἀγαιρεῖ,“ καὶ
 ἀντεγκαλοῦσιν ἀλλήλοις· ἐνταῦθα γὰρ ὁ ἀποκήρυκτος
 ἔχει παραγραφικοῦ μοῖραν φάσκων, μηδὲν κρίνεσθαι μη-
 δὲ τὴν ἀρχὴν ὦν παῖς· ὁ γὰρ ἀποκήρυκτος οὐκέτι παῖς· 25
 ἐν δὲ τῇ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσῃ πάλιν τότε ἐμπεσεῖται, 25
 ὅταν ἀμφοτέροι διάφορον ἔχωσι⁴ τύχην οἱ ἀμφισβη-
 τοῦντες, καὶ ὁ μὲν τυραννεῖται, ὁ δὲ δημοκρατεῖται, ὥς
 ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος· τύραννος ἔλαβέ τι ὡς σω-
 τήριον πᾶρὰ τοῦ ἱατροῦ, καὶ ὑποπτεύων εἶναι δηλητήριον
 μετεπέμψατο ἀπὸ τῆς κάτω πόλεως τῶν δημοκρατουμέ- 30
 νων ἱατρόν· ὁ δὲ δέδωκεν αὐτῷ ἀλεξιφάρμακον καὶ κατ-

2 Cod. ὕφ' ἑαυτὸν ἀνηρεῖσθαι. 3 Cod. ἦν. 4 Cod. ἔχουσι.

ελθὼν εἶπεν, ὅτι τεθνήξεται· ἀπέθανεν, ἀμφισβητοῦσιν
 αἰφρότεροι τῆς τοῦ τυραννοκτόνου δωρεᾶς· ἐνταῦθα γὰρ
 ὁ ἐπὶ τῆς τυραννίδος ἰατρός δύναται τὴν τῶν ἐλέγχων
 ἀπαίτησιν ποιήσασθαι λέγων. „τίνι προεῖπες τῶν πολι-
 5 τῶν; τίνι ἀνεκοίνωσας τὴν τοῦ τυράννου ἐπιβουλὴν;“
 ὁ μὲν τοι ἕτερος οὐ δύναται αἰτεῖν· οὐ γὰρ οἶόν τε ἦν
 τὸν ἐν τῇ τυραννίδι ὄντα ἐξεῖπαι τὸ ἐπιχειρήμα· ἡ βού-
 λησις καὶ ἡ δύναμις· φύσιν ἔχει τοιαύτην· τοῦ μὲν
 γὰρ προσώπου ἐστὶν ἀμφοτέρα κεφάλαια, ἀμφισβήτησιν
 10 δὲ μερίστην ἔχει πρὸς ἑαυτά· ἐὰν γὰρ ἡ δύναμις ἢ ἰσχυ-
 ρά, πάντως ἡ βούλησις ἀσθενής, ἐὰν τὸ ἐναντίον ἡ δύ-
 ναμις ἀσθενής, πάντως ἡ βούλησις ἰσχυρά· τί δὲ ἐστίν,
 ὃ ἡμεν, σαφέστερον ἐπὶ παραδειγμάτων ἔσται. Τὰ εὐ-
 δοκιμοῦντα προδωπα καὶ ἔχοντά τινα λαμπρότητα δύ-
 15 ναμιν μὲν ἔχει, βούλησιν δὲ οὐκ ἔχει· ἀλλ’ ἀσθενεῖ ἡ
 βούλησις, οἷον εἰ κρίνοιτο Περικλῆς ἢ Μιλτιάδης ἢ τις
 τῶν τοιούτων, ἡ μὲν δύναμις ἑρῶται, δύναται γὰρ διὰ
 τὴν ἰσχὺν πρᾶξαι, εἴ τι βούλεται, ἡ δὲ βούλησις ἀσθε-
 νεστέρα ἐστίν, διὰ τὸ οὐκ εἰκὸς εἶναι τὸν τοιοῦτον βου-
 20 ληθῆναι τι τῶν ποτηρῶν ἐργάσασθαι. οἷον εἰ κρίνοιτο
 Περικλῆς προδοσίας μὴ τεινόντων Ἀαχαιμονίων τοὺς
 ἄγρους αὐτοῦ· ἡ μὲν δύναμις ἰσχυρά ἐστίν διὰ τὸ στρα-
 τηεῖν, διὰ τὸ τιμᾶσθαι, διὰ τὸ προτετάχθαι τῆς πολι-
 τείας ἀπάσης, διὰ τὰ ἄλλα πάντα, ἃ μαρτυρεῖ αὐτῷ
 25 Θουχυδίδης· ἡ μὲντοι βούλησις ἀσθενεστέρα ἐστίν, οὐκ
 ἔχει γὰρ πιθανότητα, τὸν οὕτως λαμπρὸν καὶ ἀδωρο-
 δόκητον προδότην γενέσθαι, καὶ μάλιστα τὸν πείσαντα
 τὸν πρὸς Πελοποννησίους ἄρασθαι πόλεμον. ἐπὶ μὲν οὖν
 τῶν ἐνδόξων, ὡς ἔφημεν, δύναμις ἑρῶται, ἡ δὲ βούλη-
 30 σις ἀσθενεστέρα ἐστίν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀδόξων τὸ ἐναντίον,
 οἷον εἰ κρίνοιτο Φρύων ἢ Αἰσχίνης ἢ τις τῶν ἄλλων
 ἀδόξων προσώπων, ἡ μὲν δύναμις ἀσθενής ἐστίν, οὐκ
 ἡδύνατο γὰρ οὐδὲν τῶν τοιούτων ποιῆσαι, ἡ δὲ βούλησις
 ἰσχυ-

ἰσχυρὰ διὰ τὸ διαβεβλήσθαι τὸ πρόσωπον· διὸ καὶ ὁ
 Δημοσθένης τὴν δύναμιν ἐξετάζων ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου,
 ἐπειδὴ ἀδόξου ὄντος τοῦ προσώπου οὐκ ἦν πιθανή· ἡ δύ-
 νამις, ἀνέμιξεν αὐτῷ τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα εἰπών· „οὐ
 γὰρ εἰ φαύλοις χρῆσθε⁵ ὑμεῖς πρὸς τὰ κοινὰ, καὶ τὰ 5
 πράγματά ἐστι φαῦλα, ὧν ἡ πόλις ἀξιούται,“ καὶ τὸ
 Φιλίππου πρόσωπον εἰπών· „εἴτα καὶ Φωκίας ἀπολώλε-
 κε μὲν Φίλιππος, συνηγωνίσαντο δὲ οὗτοι.“⁶ δεῖ τοίνυν
 ταῦτα μεθοδεύειν καὶ ἀσθενοῦς μενούσης τῆς δυνάμεως
 τὸν κατήγορον μελετῶντα⁷ τὴν μὲν βούλησιν κατ' εἰσα- 10
 γωγὴν εἰσαγαγεῖν, τὴν δὲ δύναμιν κατὰ ἀντίθεσιν· τὸν
 δὲ ἀπολογούμενον τὸ ἐναντίον τὴν μὲν βούλησιν κατὰ
 ἀντίθεσιν, τὴν δὲ δύναμιν κατ' εἰσαγωγὴν, καὶ τὸ ἐναν-
 τίον πάλιν ἰσχυρὰς οὔσης τῆς βουλήσεως ὁμοίως ἀντι-
 στρέφειν. τί δὲ ἐστὶν ὃ λέγω, σαφὲς ποιήσει τὸ παρά- 15
 δεῦγμα· εἰ κρίνοιτο Περικλῆς προδοσίας καὶ τὸν κατή-
 γορον μελετοίημεν, τὴν μὲν βούλησιν οὐ τίθεμεν κατὰ
 ἀντίθεσιν, ἀλλὰ κατ' εἰσαγωγὴν λέγοντες· „εἰκὸς δὲ αὐ-
 τὸν καὶ βουλῆθῆναι ὡς ὑπερήφανον καὶ μὴ ἀνεχόμενον
 ταῦτά τοις πολλοῖς ἔχειν,“ τὴν δὲ δύναμιν τίθεμεν κατὰ 20
 ἀντίθεσιν, „ἀλλ' οὐκ ἡδυνάμην,“ φησὶν, „προδοῦναι,“
 ἐπειδὴ εὐπορὸς ἡμῖν σφόδρα ἐστὶν ἡ λύσις· εἰ δὲ⁸ Αἰ-
 σχίνης κρίνοιτο, τὴν μὲν βούλησιν ὡς ἐν ἀντιθέσει,
 „ἀλλ' οὐκ ἡβουλόμην,“ τὴν δὲ δύναμιν κατ' εἰσαγωγὴν,
 ὡς ὁ Δημοσθένης, „ὅτι εἰκὸς αὐτὸν δυνῆθῆναι πρὸς- 25
 βευστῆν ὄντα.“ αὕτη μὲν οὖν ἡ φύσις τῶν κεφαλαίων
 κατασκευάζεται, καὶ κυρίως μὲν ἡ βούλησις ἐκ προκατα-
 ρκτικοῦ καὶ συμπερασματικοῦ· καὶ ἐστὶ τὸ προκαταρ-
 κτικὸν μὲν τὰ φθάσαντα γενέσθαι, τὸ δὲ συμπερασμα-
 τικὸν τὰ ἐπιφερόμενα, οἷον ἐπιγραφὴ, ψήφισμα καθ' ὃ- 30

5 De fals. leg. p. 350. — Cod. χρῆσθαι.

6 Cod. συνη-
γωνίσαντα δὲ, οὕτως.

Cotterxi ex Dem. l. 1.

7 Cod. μελετῶν

8 Cod. εἰ δὲ ἄν. — Cfr. Ald. p. 365. l. 7.

λον. Δημοσθένης Δημάδης ἀντειπὼν οὐκ ἔπεισεν· ἤρρη-
 ται κατιῶν ἐπὶ τοῖς ὀρίοις τῆς χώρας Δημοσθένους νεκρὸς
 ἀσκήλευτος καὶ κρίνεται Δημάδης· ἐνταῦθα οὖν ἡ βού-
 λησις ἐκ προκαταρχτικοῦ ἐστὶ διὰ τὴν φθάσασαν ἐχθραν,
 5 διὰ τὸ ἀντειπεῖν καὶ μὴ πείσαι, διὰ τὸ πολλάκις ὑπ'
 αὐτοῦ κριθῆναι, διὰ τὰς γεγενημένας ὑπὸ σοῦ κλοπὰς,
 διὰ τὸ δέος τῆς ἑτεροδοσίας εἰκὸς ἑαυτὸν ἀνελεῖν· συμ-
 περασματικοῦ δέ, ἵνα εἰς τὸ λοιπὸν μηδένα ἔχῃς τὸν ἐναν-
 τιούμενον, ἵνα μὴ τίς σου κατηγορήσῃ· ἵνα τῷ δέει ὦν
 10 ἔπαθεν Δημοσθένους καὶ οἱ λοιποὶ ἡσυχάζοιεν, καὶ ἡ
 μὲν βούλησις οὕτως· ἡ δὲ δύναμις, ὥς καὶ ὁ Ἑρμογένης
 φησὶν, ἐκ τῶν παρακολουθούντων τῷ προσώπῳ, τουτέστι
 τῶν ἐγκωμιαστικῶν, καὶ εἰ μὲν ὠρισμένον εἴη τὸ πρόσω-
 πον, πάντα ἐμπεσεῖται σχεδὸν, εἰ δὲ ἀόριστον, τὰ μὲν
 15 ἐγκωμιαστικά οὐ δύναται ἐμπεσεῖν, διὸ καὶ ἀσθενεστέ-
 ραν ἔχει τὴν δύναμιν· ἀναμίζαντες δὲ αὐτῷ τὰ ἀπ' ἀρ-
 χῆς ἄχρι τέλους κατασκευάζομεν αὐτῷ δύναμιν, οἷον ὅπερ
 ἔφη, εἰ κρίνοιτο Αἰσχίνης, τὰ ἐγκωμιαστικά πάντα καὶ
 εἰς βούλησιν αὐτῷ καὶ εἰς δύναμιν συντελεῖ, εἰς βούλη-
 20 σιν μὲν, ὅτι ἡβούλετο εὐτελοῦς πατὴρ ὦν καὶ οὐδὲν
 δεινὸν ἡγείτο τὴν προδοσίαν, ὅτι⁹ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
 παιδεύων ξύλου καὶ παιδῶν ἀνείχετο· καὶ ἡ μήτηρ αὐ-
 τοῦ Ἐμπούσα ἐκαλεῖτο καὶ τυμπανίστρια ἦν, καὶ ἕκαστον
 τῶν ἐγκωμιαστικῶν. εἰ δὲ νέος πλούσιος. ἐπειδὴ αἱ
 25 κοινὰ ποιότητες οὐκ ἰσχυραὶ εἰσι καθ' ἑνὸς προφερό-
 μναι· ὅταν γὰρ εἴπω „νέος πλούσιος“ κοινὴ ποιότης ἐστὶν
 καὶ οὐκ ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν, ὅπερ Ἑρμογένης φησὶν,
 ὁ πλοῦτος ἢ ἡ τύχη ἢ ἡ ἐπιθυμία, ἀλλὰ διαναμίγνυται
 τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἵνα ἐκ τοῦ νῦν πεπραγμένου
 30 τὴν βούλησιν αὐτῷ καὶ τὴν δύναμιν κατασκευάσωμεν·
 εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι οὔτε ἡλικία, οὔτε πλοῦτος ἐγκωμια-

9 Post ὅτι Cod. habet· οὔτε. l. 22. ἡνείχετο. — Ad rem cfr.
 Dem. pro cor, p. 270.

στικά ἐστὶ, καὶ κακῶς ταῦτα ὁ Ἑρμογένης ἐν τοῖς ἐγκωμιαστικῶς ἔταξεν εἰπὼν, „εἴ τι τῶν ἀορίστων ἤ, ἀπὸ τούτων τῶν ἐγκωμιαστικῶν δεῖ ποιότητα ποιεῖν τι ἄρα.“ κατιῶν δὲ καὶ ἀριθμούμενος τὰ κεφάλαια τὰ ἐγκωμιαστικά ταῦτα οὐκ ἐντάττει, καλῶς δὲ προσέθηκε, „ὅτι 5 δεῖ¹⁰ τὴν βούλησιν καὶ τὴν δύναμιν οὐ μόνων τῶν κρινομένων ἐξετάζειν προσώπων, ἀλλ’ ὅσα ἔχει τὸ πρόβλημα πάντων τὴν βούλησιν ἐξετάζειν.“ καὶ περὶ μὲν βουλήσεως καὶ δυνάμεως ταῦτα.

Τὰ ἀπ’ ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐστὶ μὲν ὡς ἐπὶ 10 τὸ πλεῖστον τοῦ κατηγόρου, τίθησι δὲ αὐτὰ καὶ κοινὰ Ἑρμογένης· ἡŷρηται δὲ ποτε καὶ μόνον τοῦ φεύγοντος, ὡς ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος· τρεῖς τις ἔχων παῖδας τὸν ἕνα νόσῳ ἀπέβαλε καὶ πολέμῳ· ὁ δεῦτερος¹¹ ἡŷρηται ἀναρτῶν ἑαυτὸν, ὁ τρίτος παῖς ἐπικαταλαβὼν 15 διεκώλυσε καὶ φυλακὴν αὐτῷ παρεκατέστησε· μετὰ ταῦτα ἱεροσυλία γέγονεν ἐν τῇ πόλει, καὶ ζητούντων τῶν ἀρχόντων αὐτὸν ἐπιδίδωσιν ὡς ἱερόσυλον· καὶ ὁ παῖς ἀντιλέγει· ὡταῦθα γὰρ πάντα τὰ πεπραγμένα, ἅπερ ἐστὶ τὰ ἀπ’ ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ὑπὲρ αὐτοῦ ἐστίν· ἢ τε 20 γὰρ λύπη καὶ ὁ πρῶτος καὶ δεῦτερος· θάνατος καὶ τὸ θελῆσαι ἀναρτῆσαι ἑαυτὸν καὶ τὸ φυλάττεσθαι δείκνυσιν αὐτὸν ἐρῶντα θανάτου καὶ ταύτῃ ἀφορμῇ χρώμενον· εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι οὐ μόνον τὰ πεπραγμένα ποιεῖ τὰ ἀπ’ ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπὸ τῶν μὴ πε- 25πραγμένων, ὡς ὁ Δημοσθένης¹² πεποίηκεν, „ὅτι οὐ προσῆλθες τῇ βουλῇ, οὐκ εἶπες, „ἄπιστος, γόης, φοβερὸς, φυλάττεσθε¹³ τὸν ἄνθρωπον, οὐχ ὁρᾶτε ἃ πεποίηκεν ἐμὲ,“ ταῦτα γὰρ οὐκ ἐστὶν ἐκ τῶν πεπραγμένων, ἀλλ’

10 Cod. δὴ. 11 Cod. τὸν δεῦτερον. 12 De fals. leg. p. 374. ἐγὼ δ’ ἐκείνους λόγους ἐξήτουν παρὰ τούτου, εἶπερ μὴ πεπρακὼς αὐτὸν ἦν — — τὸν δ’ ἄνθρωπον, ὃ ἄνδρες Ἀθ. φυλάττεσθε, ἄπιστος, γόης, πονηρός etc. 13 Cod. φυλάττεσθαι.

ἐκ τῶν παρειμένων· τοῦτο δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν τεχνικῶν ἐγνώρισαν. ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους αἱ μεταθέσεις τῆς αἰτίας ἐκ τῶν πεπραγμένων λύνονται· τὰ μὲν τοι ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἢ ἐν λόγοις ἐστὶν ἢ 5 ἐν ἔργοις, ἢ ἐν πάθεσιν· καὶ μὲν ἐν λόγοις ἢ, πάντως ἢ λύσις αὐτῶν κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν γίνεται, ἐὰν δὲ ἐν πάθεσιν ἢ ἐν ἔργοις, κατὰ τὰς ἀντιθετικάς· καὶ τὰς ἐν λόγοις δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ὁ Δημοσθένης κατὰ τὰς ἀντιθετικάς ἔλυσεν, ὡς ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου λέγων,

10 „ὅτι ¹⁴ Φωκεῖς αἴτιοι τοῦ ἀπολέσθαι,“ ὅπερ ἐστὶν ἀντεγκληματικὸν, καὶ „Λακεδαιμόνιοι,“ ¹⁵ ὅπερ ἐστὶ μεταστατικὸν, καὶ „Χερρόννησος“ ¹⁵ σώζεται,“ ὅπερ ἐστὶ ἀντιστατικὸν, καὶ „ἐξηπατήθην,“ ¹⁶ ὅπερ ἐστὶ συγγνωμονικόν. Εὐρίσκεται δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους καὶ κοινὰ 15 ἀμφοτέρων· οὐχ ὡς μονογενῇ φησι, μέρει μὲν τοῦ κατηγόρου, μέρει δὲ τοῦ ἀπολογουμένου χρωμένων, οὐ τὸ παράδειγμα τίθῃσι τὸν ἀριστερά, τὸν τὴν γραφὴν τῆς τυραννίδος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἀφελόμενον· ἀλλὰ πάντα ἀμφοτέροις ἀρμόζοντα, ὡς ἐπὶ τούτου· κατέλιπέν τις 20 φίλον κληρονόμον, γράψας τὴν γυναῖκα μοιχείας ἐγράψατο καὶ οὐχ εἶλεν, μετὰ ταῦτα συνώκησεν αὐτῇ καὶ κρίνεται μοιχείας· ἐνταῦθα ὅλα ἀρμόττει· καὶ γὰρ τὸ εἶναι φίλον καὶ θεμιστευθῆναι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ κληρονομησαί καὶ γαμῆσαι· εἰ γὰρ συνήδει μεμοιχενμέ-

25 νος, οὐκ ἐγάμει· καὶ πάλιν ἀρμόζει τὸ ὑποπτεῦσαι τὴν γυναῖκα τὸν ἄνδρα μοιχέας τὸν γραψάμενον· τὸ γὰρ μὴ καθυφεῖναι τὴν γραφὴν καὶ τὰ τοιαῦτα ἐνίοτε εὐρίσκεται μούριά τινα τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, αὐ οὔτε

14 De fals. leg. p. 359. — Cfr. Ald. p. 364. 15 Sum-
tum videtur ex or. laudata p. 365. Ibidem legitur: Χερρόνησος
ὡς περίεστι τῇ πόλει, ad quem locum sequentia malim referre,
quam ad or. pro cor. p. 252. Χερρόννησος. 16 De fals.
leg. p. 374.

ζητήματός ἐστιν, ἀλλ' ἔξωθεν ἐκ συμβεβηκότος σύστα-
 σιν ποιῶ τῷ ζητήματι, ὡς ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος·
 πένης καὶ πλούσιος ἐχθροὶ τὰ πολιτικά, ἀλούς¹⁷ τις
 ὑπερμερίας ἐδέδετο, καὶ διαρρήξας τὰ θεσμὰ περιτυχὼν
 τῷ πένητι ἀπέκτεινεν· ὁ δῆμος κατέλευσε τὸν ὑπερήμε- 5
 ρον, ἀπέθανεν, ἠΐρηται ἐν τοῖς κόλποις ἔχων τὸ τῆς
 ὑπερμερίας γραμμάτιον καὶ κρίνεται ὁ πλούσιος· ἐν-
 ταῦθα γὰρ τὸ καταλεῦσαι τὸν δῆμον τὸν ὑπερήμερον ἐκ
 τύχης συμβὰν καὶ ἔξωθεν ὃν τοῦ ζητήματος σύστασιν
 πᾶσαν δέδωκε τῷ ζητήματι· εἰ γὰρ ἔξη ὁ ὑπερήμερος, 10
 ἡδύνατο βασανιζόμενος εἰπεῖν τὴν ἀλήθειαν· τοῦτο ἂν
 ἔξωθεν ἐπισυμβεβηκὸς τὴν σύστασιν ἔχει, καὶ διαφέρει
 τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῶν ἀφ' ὧν ἑτέρου ποιήσαν-
 τος ἄντικρυς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται, ὅτι ἐνταῦθα μὲν
 ἕτερος ὁ ποιήσας, οὐκ ἄντικρυς δὲ εἰς τὸν πλούσιον 15
 ἀναφέρεται, οὐδὲ ἐκ τούτων ἔχει τὴν ἀπόδειξιν τοῦ πε-
 ποιηκέναι, ἐξ ὧν ὁ δῆμος ἐποίησεν, ἀλλ' ἀμφισβήτησις
 ἐπὶ τούτων γέγονεν· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ τρισαριστέως, οὗ
 ἔστησαν οἱ πολέμιοι εἰκόνα, καὶ κρινομένου προδοσίας
 αὐτοῦ ἡ ἀπόδειξις τοῦ εἶναι αὐτὸν προδότην γίνεται· 20
 ἐνταῦθα γὰρ ἐκ τοῦ τὸν δῆμον καταλεῦσαι οὐχὶ ἡ ἀπό-
 δεξις τοῦ τὸν πλούσιον εἶναι τὸν πεφονευκότα γίνεται,
 ἀλλ' αὐτός ἐστι τὸ ποιοῦν τὴν ἀμφισβήτησιν· ὅπερ γὰρ
 ἔφαμεν, εἰ ἔξη βασανιζόμενος εἶπεν ἄν.

Ἡ ἀντίληψις οὐκ ἀεὶ ἐμπίπτει· καλῶς¹⁸ σφό- 25
 δρα προσέειπεν, ὅτι ἀντίληψις οὐ γίνεται, εἰ μὴ ἀφ'
 ὧν αὐτὸς ποιήσας κρίνεται, οὐδεὶς γὰρ ἑτέρω ἐξουσίαν
 κατασκευάζει, ἀλλ' αὐτῷ, ὃ δὲ ἔξεστιν εἰπεῖν, ἔξεστιν
 ἐκείνῳ· ὅταν τὸ ζήτημα ἑτέρου ποιήσαντος τὴν κρίσιν
 ἔξη,¹⁹ οὗ δύνатаι ὁλῶς ἀντίληψις ἐμπεσεῖσθαι, ἀντι- 30

¹⁷ Cod. ἄλλους. Post τις et post ὑπερμερίας in cod. bre-
 ves lacunae sunt. — Cfr. Ald. p. 367. l. 25. ¹⁸ Cfr. Ald.
 p. 372. ¹⁹ Cod. ἔχειν.

λήψεως δὲ μὴ ἐμπεσούσης οὐδ' ἂν μετάληψις γένοιτο ἂν· ἡ γὰρ μετάληψις λύσις ἐστὶ τῆς ἀντιλήψεως.

Καὶ ἐὰν τὸ ἕτερον μέρος τῶν ἀντιδίκων ὁποτέρῳ χρήσεται· ἐπὶ στοχασμοῦ κακῶς σφόδρα
5 τοῦτο εἴρηται, καὶ ἀδύνατόν ἐστι τὸν φεύγοντα κατήγορον μεταλήψει χρήσασθαι· εἰ γὰρ ἡ φύσις ἐστὶ τῆς μετάληψεως τὸ μεταλαμβάνειν τὴν τοῦ φεύγοντος ἕξουσίαν, πῶς δύναται ὁ κατήγορος ταύτῃ χρήσασθαι; οὐκ ἔχρην οὖν εἰπεῖν „ὁπότερον τῶν μερῶν,“ ἀλλὰ „τοῦ φεύγοντος ταύτῃ χρωμένου ὁ διώκων τῇ μετάληψει χρήσεται.“ ἐν δὲ ἄλλαις στάσεσιν σπανίως ἠύρηται· ἐν τῷ τόπῳ οὖν τὴν αἰτίαν ἐροῦμεν.

Ἡ μετὰθεσις τῆς αἰτίας ἐστὶ πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἡ πρόσθεσις ἐστὶν ἀντιπροθέ-
15 σεως, ἵνα ἡ κατὰ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἀντὶ τοῦ „διὰ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἔχουσα τὴν γένεσιν.“ αὕτη γὰρ δίδωσι τὸν τόπον τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀνωτέρω εἰρήκαμεν.

Ἐὰν ἐν λόγοις ᾗ, κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν
20 ἡ μετὰθεσις τῆς αἰτίας γίνεται, ἐὰν δὲ ἐν ἔργοις, καθὼς προειρήκαμεν, ἡ πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἔχουσα· αὕτη δὲ οὐκ εὖ ²⁰ ἔχει ἡ ἐξηγήσις· πάντα γὰρ τὰ τοῦ φεύγοντος κεφάλαια εἰς λύσιν τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους εἰσὶν· ἄμεινον οὖν „πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄ-
25 χρι τέλους“ ἀντὶ τοῦ „διὰ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τὴν γένεσιν τῆς ποιότητος δεχόμενα,“ καθὼς καὶ τὰ ἐξῆς περὶ αὐτοῦ λέγει· „κἂν μὲν ἐν λόγοις ᾗ, κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν γίνεται ἡ μετὰθεσις τῆς αἰτίας,“ ὥσπερ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους· ἔγνωσται, ὅτι τοῦτο θέλει
30 λέγειν, ὅτι τὴν ποιότητα ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ²¹ εἶναι δέχεται.

20 εὖ abest a cod.

21 Lacuna est in cod.

Ἐάν δὲ ἐν ἔργοις, θετικῶς ἢ μετὰθεσις
 τῆς αἰτίας ἐξετασθῇσεται· εἰδέναι ¹ δὲ χρῆ,
 ὅτι κατὰ πάσας τὰς ἀντιθετικὰς ἐξετάζεται, ἢ κατὰ
 ταῦτον ² πλειόνων εὐρισκομένων ἢ μιᾶς· ὁ μὲντοι Ἑρ-
 μογένης τοῦτο ἀγνοήσας λέγει, τὰ μὲν ἐν πάθεσιν ἀπ' ⁵
 ἀρχῆς ἄχρι τέλους συγγνωμονικῶς λύεσθαι, ὡς τοῦ ἀφο-
 ρῶντος εἰς τὴν ἀκρόπολιν νέου πλουσίου δακρύοντος, τα
 δὲ ἐν ἔργοις θετικῶς, ἀγνοήσας, ὅτι τὸ θετικῶς κατὰ
 ἀντίστασιν ἐστὶ· πᾶς γὰρ ἀντίστασιν ἐργαζόμενος ἔπαι-
 νον ποιεῖ τοῦ πραχθέντος αὐτῷ, ὃ ὀνομάζει αὐτὸς εἰ- ¹⁰
 ναι θετικῶς. ἐργασώμεθα οὖν τὴν αἰτίαν μετατιθέντες
 εἰς τὸ ὅμοιον, εἰς τὸ ἀνυπεύθυνον, εἰς τὸ ἐναντίον ἐγ-
 κληθῆναι δυνάμενον. εἰς μὲν τὸ ὅμοιον· ἐπ' ἐρημίας
 τις ἠυρέθη ἔχων ἡμαγμένον ξίφος καὶ κρίνεται· ἀπὸ
 θηρίου γὰρ φησὶν αὐτὸ εἶναι ἡμαγμένον· εἰς δὲ τὸ ἀνεύ- ¹⁵
 θυνον, ἢ ³ στέργειν γονεῖς ἢ κωμάζειν, ἢ οἰκέτας τρέ-
 φειν, ἢ σέβειν θεοὺς, πάντα γὰρ ταῦτα ἀνυπεύθυνά
 ἐστίν, οἷον συνεχῶς τις τοῖς τῶν ἀνδροφόνων χρῆται
 καθαரசίοις καὶ κρίνεται φόνου· ἐνταῦθα γὰρ ἀνυπεύ-
 θυνόν φησὶ τὸ δεισιδαιμονίας ἔνεκεν συνεχῶς καθαίρει- ²⁰
 σθαι· τὸ παρασίτους τρέφειν ἀνυπεύθυνον ὠμολόγηται.
 Εἰς τὸ ἐναντίον δέ· κατέλιπέν τις ἄλλοτρίᾳ γυναικὶ τὸν
 ἑαυτοῦ κλῆρον, ⁴ γράψας ἐν ταῖς διαθήκαις, ὅτι πρὸς
 μοιχείαν αὐτῷ οὐχ ὑπήκουσεν καὶ κρίνεται μοιχείας· ἐν-
 ταῦθα γὰρ ἢ μετὰθεσις τῆς αἰτίας πρὸς τὸ ἐναντίον ²⁵
 ἐκφέρεται καὶ χρῆται τοῖς ῥητοῖς τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι
 τέλους· ἢ δὲ μετὰθεσις τῆς αἰτίας ποτὲ μὲν μία ἐστίν,
 ποτὲ δὲ πλείονες· καὶ ὁ μὲν τεχνικός φησὶν τότε μόνον
 γίνεσθαι πλείονας τὰς μετὰθέσεις τῆς αἰτίας καὶ πεπλα-
 νημένας, ὅταν ἐξ ὧν ἕτερος πεποίηκεν ἢ κρίσις ἢ, ὡς ³⁰

¹ Cfr. Ald. p. 388. l. 10. ² Cod. κατ' αὐτόν. Ald.
 κατὰ ταυτόν. ³ Cod. εἰ. ⁴ Cod. κληρονόμον. Ald. l. 30.
 κλῆρον.

ἐπὶ τοῦ τρισαριστέως· ἔρεϊ γάρ ἡ διὰ φθόνον ἐξευμενι-
 ζομένους ἢ διαβολὴν ἐμποιῆσαι βουλομένους ἢ προτρε-
 πομένους τοῖς παρ' ἑαυτοῖς. αὗται δὲ πλείονες μὲν εἰσιν,
 ἐναντίαί δέ πως ἀλλήλαις, ἣν δὲ λέγει, ὅτι ἂν ἀφ' ὧν
 5 αὐτός τις ἐποίησε πλείονες εὐρεθῶσιν μεταθέσεις, ἀναγ-
 καῖον ἀκολουθῶς αὐτάς εἶναι ἀλλήλαις, ἃς ἐπὶ τοῦ νί-
 κτωρ μεταιτοῦντος ἀνάγκη γινῶναι, ὅτι ἡρῶνται, καὶ
 ἀφ' ὧν αὐτός τις ποιήσας κρίνεται, πλείονες μεταθέσεις
 αἰτίας καὶ οὐκ ἀκόλουθοι ἀλλήλοις ἢ ἔχουσαι πρὸς ἑαυ-
 40 τὰς ὅλως σχέσιν ἢ κοινωνίαν, ὥς ἐπὶ τούτῳ τοῦ ζητή-
 ματος·⁵ ἄσωτος καταναλίσκας τὴν οὐσίαν ἡγόρασεν ὀρει-
 νὸν χωρίον καὶ βάρβαρα ἀνδράποδα, καὶ ἐν αὐτῷ διαι-
 τωμένου αὐτοῦ φήμη γίνεται ληστῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἀνελ-
 θόντων· οἱ στρατηγοὶ ἐν τῷ χωρίῳ τὸν μὲν πλούσιον
 45 οὐχ εὔρον, τὰ δὲ ἀνδράποδα καὶ ὅπλα κυνηγετικὰ κατ-
 ἤγαγον· μετὰξὺ τῆς ὁδοῦ ἐπέθεντο καὶ τραυματίσαντες
 οἱ θεράποντες τοὺς στρατηγοὺς ἔφυγον, καὶ κρίνεται ὁ
 ἄσωτος ληστῆας· ἐνταῦθα πρὸς ἕκαστον τῶν ἀπ' ἀρχῆς
 ἄχρι τέλους διάφορός ἐστιν ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας· τὸ
 50 μὲν ὀρεινὸν χωρίον ὅτι ἑλαττόν ἐστι τιμῆς καὶ οὐκ ἡ-
 βούλετο ἐν πόλει εἶναι αἰσχυνόμενος· τὰ δὲ βάρβαρα ἀν-
 δράποδα, ὅτι πρὸς ἔργον καὶ κάματον ἐπιτηδειότερά
 ἐστὶ, τὰ δὲ ὅπλα τὰ κυνηγετικὰ διὰ τὸ ἐν ὄρεσι θηρία
 εὐρίσκεσθαι, τὰ δὲ ἀνδράποδα ἐπιτιθῆναι τῷ στρατηγῷ,
 25 διὰ τὸ μὴ ἐπιγινῶναι τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἣ ἄγονται, ὥς βάρ-
 βαρα· τὸ δὲ ἐπιθεῖναι στρατηγὸν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ τῷ χω-
 ρίῳ, ἐκ διαβολῆς φησι τῶν ἐχθρῶν τοῦτο γενέσθαι·
 αὗται πλείους μὲν αἰτίας μεταθέσεις εἰσὶν, οὐδεμία δὲ
 πρὸς τὴν ἄλλην ἔχει σχέσιν. κατασκευάζομεν δὲ τὴν με-
 30 τάθεσιν τῆς αἰτίας τὸν κατήγορον μελετῶντες προσώπῳ,
 τόπῳ, τρόπῳ, χρόνῳ, αἰτία, ἢ πᾶσιν ἢ τισὶν· τοῦ μὲν

⁵ Cfr. Ald. p. 389. l. 40.

γὰρ νέον τοῦ κωμάζοντος εἰς τὴν εἰρκτὴν καὶ βδώντος
 „θαρσεῖτε λυθῆσεσθε“ εἰπόντος, ὅτι ἐλέω καὶ παραυ-
 θία τῶν δεσμωτῶν, ἀπὸ τοῦ πρῶσώπου κατασκευάζεται,
 ὅτι οὐδέποτε γὰρ τὸ τῶν πλουσίων καὶ τὸ τῶν νέων πρόσ-
 ωπον ἔτοιμον πρὸς ἔλεον· καὶ ἀπὸ τοῦ τῶν δεσμωτῶν 5
 πρῶσώπου, ὅτι οὐδὲ ὅλως τοὺς πονηροὺς καὶ μεμνημέ-
 νους τῷ δήμῳ καὶ τοῖς νόμοις οὐ δεῖ ἔλεειν, οὗς ὁ δῆ-
 μος οὐκ ἠλέησεν· ἀπὸ δὲ τοῦ τόπου, οὐκ ἐπὶ τὸ δικα-
 στήριον βαδίζοντα, ἀλλὰ γνώμην κατὰ σαυτὸν· ἀπὸ δὲ
 τοῦ χρόνου, οὐ νύκτωρ ἀλλὰ μεθ’ ἡμέραν ἐπὶ τῶν δεσ- 10
 μοφυλάκων διαλεγόμενος· ἀπὸ τοῦ τρόπου, οὐκ ἐν τῷ
 ἐπαγγέλλεσθαι αὐτοῖς, ἀλλ’ ἐν τῷ ἐπικουρίαν τινὰ παρ-
 ἔχειν, ἢ διὰ χρημάτων, ἢ παρακλήσει τοῦ δήμου, ἢ
 ἑτέρῳ τινὶ τρόπῳ· ἀπὸ δὲ τῆς αἰτίας, οὗ τοιαύτη αἰ-
 τία, δι’ ἧς καὶ αὐτὸς ἐγκληθῆσθαι. 6

15

Ἡ πιθανὴ ἀπολογία ἀντιστρέφουσα ἔστι
 πρὸς τὰ ἀπ’ ἀρχῆς ἄχρι τέλους· ὁ γὰρ ὁ κα-
 τήγορος, φησὶ, προτείνεται εἰς ἀπόδειξιν τοῦ γενέσθαι
 τὸδε τι, αὐτὸ τοῦτο ἀπόδειξιν ὁ φεύγων τοῦ μὴ γε-
 νέσθαι προτείνεται· ὁ γὰρ λέγει, ὅτι ἂν οὐ ἀφεώρας 20
 καὶ ἐδάκρυες τυραννῆσαι θέλεις, ἐρεῖ, ὅτι καὶ μὴν εἰ
 ἡβουλόμην τυραννῆσαι, ἐφυλαττόμην δημοσιεῦσαι τὴν
 γνώμην καὶ οὐκ ἐδάκρυον· καὶ αὐταὶ μὲν ἐπὶ τῶν ἀν-
 τιστρέφειν δυναμένων· ὅταν δὲ ἀπ’ ἀρχῆς ἄχρι τέλους
 ἀκόλουθα ἦ, φησὶν, τῷ ἐγκλήματι, τότε εἰσάγεσθαι 25
 τὸ οὐκ ἀντιστρέφον κεφάλαιον, ὡς ἐπὶ τούτου τοῦ ζη-
 τήματος· σκηπτοῦ κατενεχθέντος εἰς τὴν Περικλέους
 οἰκίαν ἡῦρηνται χίλια πανοπλία καὶ κρίνεται Περι-
 κλῆς τυραννίδος ἐπιθέσεως· ἐνταῦθα γὰρ οὐ δύναται
 εἰπεῖν, „καὶ μὴν εἰ ᾗθέλον τυραννῆσαι, ἅπλα οὐ παρεσκευ- 30
 αζόμην“· ἀνάγκη γὰρ τοῖς τυραννεῖν ἐθέλοισιν ὅπλα

6 Cod. ἐγκληθείη. Ald. p. 390. l. 13. ἐγκλεισθήσεται.

παρασκευάζεσθαι, ἀλλ' ἐρεῖ τὸ ἀκόλουθον, ὅτι οἱ μὲν
 πάρασκευαζόμενοι τυραννῆσαι ὅπλα παρασκευάζονται,
 οὐ πᾶς δὲ ὁ παρασκευαζόμενος ὅπλα τυραννῆσαι προ-
 ῆρηται, ⁷ καὶ ἐπανατρέχει εἰς τὰ τῆς μεταθέσεως τῆς
 5 αἰτίας· κατασκευάζομεν δὲ τὴν πιθανὴν ἀπολογίαν ἢ
 τοῦτο λέγοντες, ὅτι μάλιστα διὰ τοῦτο οὐκ ἐιργαζόμεν,
 ὑποπτευθήσεσθαι προσδοκᾶν, ἢ ἕτερον ἀνθ' ἑτέρου
 λαμβάνοντες, τὸ μὴ γεγονὸς ἀντὶ γεγενημένου τρόπον
 τινὰ ἀντὶ τοῦ ὑπευθύνου ἐπὶ τὸν ἀνεύθυνον· οὐκ ἂν
 10 ἐποίησα ἀλλὰ ἄλλως, οὐκ ἂν ἐδάκρυσα, ἀλλ' ἐστέναξα.
 ἀφανὲς ἦν οὐκ ἂν ἐνόησα, ἀλλὰ διὰ φίλου ἐμήνυσα·
 ἢ πρόσωπον ἀντὶ προσώπου, οὐκ ἂν ἐχρησάμην τού-
 τοις συνεργοῖς, ἀλλὰ τοῖς ἔλαττον ⁸ ὑποπτευθησομένοις,
 οἷον οἰκέταις ἢ ξενικῇ δυνάμει· ἢ τόπον ἀντὶ τόπου,
 15 ὥς ὁ τοὺς ἀποκηρύκτους τρέφων ἐπὶ τοῖς ὀρίοις τῆς χώ-
 ρας οὐκ ἂν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἀλλ' ἐν ἑτέροις ἔθρεψα
 ἦττον ὑποπτευθήσεσθαι δυναμένοις, οἷον οὐκ ἐπὶ τοῖς
 ὀρίοις ἀλλὰ πόρρωθεν, οὐκ ἐπὶ τῆς πόλεως ἀλλ' ἐπ'
 ἐρημίας· ἢ ἀπὸ χρόνου, οἷον οὐ νύκτωρ, ἀλλὰ μεθ'
 20 ἡμέραν, ἢ οὐ νῦν, ἀλλ' ὕστερον· ἀνασκευασθήσεται δὲ
 ὑπὸ τοῦ κατηγοροῦ πάντα ταῦτα τρισὶ τούτοις, ἀγνοία,
 ἀνάγκη, τύχη· ὅταν γὰρ λέγῃ, ὅτι τύχη, εἰ ἥθελον τυ-
 ραννῆσαι, οὐκ ἂν ἐκώμαζον, οὐκ ἂν οὕτως ἐδημοσίεον
 τὴν γνώμην, ἢ οὐκ ἂν ἐδάκρυον, ἵνα ἐλεγχθῶ· ἀνάγκη
 25 μὲν, ὅτι οὐκ εἶχες ἄλλως αὐτοῖς διαλεχθῆναι οὐ φυλατ-
 τόντων τῶν δεσμοφυλάκων· τύχη δὲ, ὅτι ἡ τύχη τῆς
 πόλεως ἐξήγαγέν σε πρὸς τὸ μὴ εἰς ἔργον ἀχθῆναι τὴν
 κατὰ τῆς πόλεως ἐπιχειρήσιν· καὶ ἐπιχειρήματά τινα
 ἐρεῖς καὶ παραδείγματα, ἐν οἷς καὶ ἄκοντες πράττουσιν
 30 καθ' ἑαυτῶν· ἀγνοία δὲ, ὅτι οἱ ἐπιθυμοῦντές τινος ὅλην

7 Cod. προεῖρηται. 8 ἔλαττον inserui ex Ald. p. 405.

l. 14.

τὴν γνώμην πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ἐξάγουσιν ἀγνοοῦντες βλαβερά ἑαυτοῖς ποιοῦντες.

Ἡ κοινὴ ποιότης οἱ ἐπίλογοι εἰσιν καὶ αἱ δευτερολογίαι· ἐνταῦθα¹ περὶ πάντων ἐπιλόγων ὁ τεχνικὸς διαλαμβάνει καὶ φησιν, ὅτι τοπικῶς αὐτοῖς ὁ κα- 5 τήγορος κατασκευάζει, καὶ προστίθῃσιν καὶ τελικὰ κεφάλαια. εἶδέναι δὲ δεῖ, ὅτι οὐκ ἀναγκαίως πάντα τελικὰ εὐρίσκεται κεφάλαια, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως κεφάλαιά ἐστιν, ἀλλ' ἐνθυμήματα πάντα ταῦτα, καὶ ἃ ἐκ τῆς Δημοσθενικῆς δεινότητος καὶ περιουσίας ἐστὶ νενοημένα. φησὶ δὲ αὐτὸς 10 ταῦτα δύνασθαι τοῖς προοιμίοις καλῶς σφόδρα· δύο γὰρ μέρη ἐστὶ τοῦ λόγου, παθητικὸν καὶ ἀποδεικτικὸν, καὶ τὸ μὲν παθητικὸν ἐστὶ τὰ τε προοίμια καὶ οἱ ἐπίλογοι· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ πάθος τι ἢ κινῆσαι ἢ ἀποβάλλειν ζη- τοῦμεν· τὸ δὲ ἀποδεικτικὸν οἱ ἀγῶνες καὶ οἱ ἐπίλογοι καὶ 15 τὰ προοίμια· τὴν δὲ διαφορὰν αὐτῶν ἄριστα ὁ τεχνικὸς ἐμήνυσεν· καὶ τὰ μὲν κεφάλαια ταῦτα καὶ ἡ τῶν κεφαλαίων διαίρεσις.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἅπλοῖ τινες ἀτελεῖς στοχα- σμοὶ καὶ διπλοῖ τινες ἀτελεῖς· τῶν στοχασμῶν εἴ- 20 δη² πλείονα, καὶ πρῶτοι μὲν αὐτῶν ἅπλοῖ, οἱ δὲ διπλοῖ, οἱ δὲ συνεζευγμένοι, οἱ δὲ συμπεπλεγμένοι, οἱ δὲ ἀντεγ- κληματικοί, καὶ μετὰ τούτους ἕτερα εἶδη, οἱ παράδοξοι, οἱ ἀπὸ γνώμης, οἱ ἐξ ἀπάτης, οἱ ὀρικοὶ καὶ ἕτερα λεπτό- τερα τούτων μετὰ τὴν τούτων διαίρεσιν ἐροῦμεν, ἐκεῖνα 25 γὰρ τὴν αὐτὴν μὲν τοῖς ἅπλοῖς ἔχει διαίρεσιν, ποιό- τητι δὲ τῆς κατασκευῆς διέστηκε· τῶν ἁπλῶν δὲ καὶ³ τῶν διπλῶν οἱ μὲν εἰσὶ τέλειοι, οἱ δὲ ἀτελεῖς, καὶ τέλειοι μὲν οἱ καὶ πρόσωπον καὶ πρᾶγμα ἔχοντες κρι- νόμενον, ἀτελεῖς δὲ οἱ ἐν τι τούτων ἔχοντες ἀόριστον ἢ 30 ἰσάζον· ἀόριστον μὲν ἐν τοῖς ἅπλοῖς, ἰσάζον δὲ ἐν τοῖς

1 Cfr. Ald. p. 414.

2 Cod. ᾧδη.

3 καὶ Cod. om.

διπλοῖς, καὶ παραδείγματα τῶν μὲν ἑπλῶν ὁ παριστάμε-
 νος τῷ νεοσφαγεῖ σάματι καὶ φόνου φεύγων· ἐνταῦθα
 γὰρ τὸ πρόσωπον ὃν ἀτελεῖς ἀπὸ προσώπου τὸν στοχα-
 σμὸν ποιεῖ ἀτελῇ, καὶ ἀνάγκη ἐκλείπειν τὰ ὥκειωμένα τῷ
 4 προσώπῳ κεφάλαια, ἃ προειρήκαμεν ἄνω· ἀπὸ δὲ πρά-
 γματος, ὁ ἄσωτος ὁ κρινόμενος ἐπὶ τῷ πατρὶ ἀφανεῖ γε-
 νομένῳ· ἐνταῦθα γὰρ οὐδὲν ὥρισταί, ὁ ποιήσας ὁ ἄσω-
 τος κρίνεται, ἀλλ' ἡ τοῦ προσώπου ποιότης ἐστὶν ἡ παρ-
 έχουσα σύστασιν τῷ ζητήματι· καὶ περὶ μὲν τῶν ἀπλῶν
 10 στοχασμῶν ταῦτα, σαφῇ γάρ τῶν ἀπλῶν καὶ τελείων πα-
 ραδείγματα· τῶν δὲ διπλῶν ἀτελεῖς μὲν ἀπὸ προσώπου
 οὗτος· δύο ῥήτορες πρεσβεύσαντες πρὸς τύραννον καὶ
 ἐπανελθόντες πεφωράκασιν ἀλλήλους, ὁ μὲν χρυσίον κα-
 τορῦττοντα, ὁ δὲ παραπρεσβείας ἀπολογία γράφοντα,
 15 καὶ κατηγοροῦσιν ἀλλήλων· ἐνταῦθα μὲν γὰρ τὰ μὲν
 πρόσωπα ἰσάζοντα κρίσιν οὐ δέχεται, ἀλλ' ἀνάγκη ἐκλεί-
 πειν τὰ τοῦ προσώπου κεφάλαια, ῥήτορες γὰρ ἀμφοτέρω
 καὶ ἡ ποιότης ἴση, τὰ δὲ πράγματα ἐναλλάττοντα τὴν
 κρίσιν ἐπιδέχεται· ἐπὶ δὲ τῶν διπλῶν ἀπὸ πραγμάτων·
 20 ἀριστεὺς τέθνηκεν⁴ ἐπὶ σημείοις φαρμάκων μητριᾶν
 ἔχων καὶ αἰχμάλωτον παλλακίδα, καὶ ἀντεγκαλοῦσιν ἀλ-
 λήλαις, ἐνταῦθα γὰρ ἡ μὲν τῶν προσώπων διαφορὰ τὴν
 κρίσιν ἐπιδέχεται, πρᾶγμα δὲ παρ' οὐδετέρως τῶν κρινο-
 μένων πέπραχται, διὸ ἀτελεῖς ἀπὸ πραγμάτων ἐστὶ· δι-
 25 πλοῦ δὲ στοχασμοῦ τέλειον παράδειγμα· ἦρα τις μειρά-
 κιον καὶ ἀπειρῦγχανεν καὶ τὸ μειράκιον ἑταίρα ἐχοῖτο,
 ἀνθ' ἑταίρας δὲ στρατιώτῃ⁵· ὁ στρατιώτης παρενδοκι-
 μούμενον ἔφη οὐ χρήσειν τὸ μειράκιον· μετὰ ταῦτα ἠν-
 ρηται ἀνηρημένον τὸ μειράκιον· οἱ στρατηγοὶ ζητοῦντες
 30 ἀμφοτέρων οἰκίας εὗρον τὸν μὲν ἑραστὴν εἰκόνα τοῦ παι-
 δὸς ἔχοντα ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ κλαίοντα, τὸν δὲ στρατι-

4 In cod. manu recentiore superscriptum est: ἐτελεύτα.

5 Post στρατιώτῃ Cod. repetit: τὸ μειράκιον.

ἄτην καθεύδοντα καὶ ξίφος αὐτῷ παρακείμενον, καὶ ἀν-
 τεγκαλοῦσιν ἀλλήλοις. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος τῶν δι-
 πλῶν, ὃ παρὰ τισι μὲν ἡύρηται τῶν τεχνικῶν, Ἑρμογένεος
 δὲ οὐκ εἴρηται, ὃ καλοῦσί τινες διπλοῦν μονομερεῖς, ἐν ᾧ
 δύο πράγματα ἔστι καὶ πρόσωπα κρινόμενα, ἐν δὲ τῷ 5
 ἑτέρῳ οὐδὲ τὸ κατηγοροῦν αὐτό· παράδειγμα, Αἰσχίνης
 καὶ Δημοσθένης ἐπανάγοντες ἐκ τῆς Ψιλίππου πρεσβείας
 πεφωράκασιν ἀλλήλους, ὃ μὲν χρυσίον κατορύττοντα, ὃ
 δὲ παραπρεσβείας ἀπολογία γράφοντα, καὶ Ὑπερίδης
 ἀμφοτέρων κατηγορεῖ· ἐνταῦθα γὰρ ἐνῆλλαχται ὁ τρό- 10
 πος παντελῶς τῷ δύο τε εἶναι φεύγοντα πρόσωπα καὶ
 οὐκ ἐφ' ἑνός, ἐν δὲ τὸ κατηγοροῦν· καὶ περὶ μὲν τῶν δι-
 πλῶν ταῦτα· εἰσὶ δὲ καὶ συνεξενγμένοι καὶ συμπεπλεγμέ-
 νοι· καὶ συνεξενγμένοι μὲν εἰσιν, οἷον ὅταν ἐν πρόσωπον
 ἐπὶ δύο διαφόροις ἐγκλήμασι κρινῇται, οἷον φόνῳ καὶ 15
 τυραννίδι καὶ τοῖς ὁμοίοις, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ πλουσίου τοῦ
 κρινομένου τυραννίδος ἐπιθέσεως καὶ φόνου ἐπὶ τῷ τὸν
 γραψάμενον τυραννίδος ἐπιθέσεως πένητα δοκεῖν· ἀνῆ-
 ρηκέναι· συμπεπλεγμένοι δὲ, ἐνθα δύο πράγματα εἰσιν,
 οὐκ ἀμφοτέρω κρινόμενα, ἀλλὰ εἰς σύνταξιν τοῦ προτέ- 20
 ρου καὶ τὸ ἕτερον προάγεται, καὶ αὐτὸ μὲν τοι τελείως
 ἐξεταζόμενόν ἐστιν, ὃ τε προκατασκευαζόμενος καὶ ὁ συγ-
 κατασκευαζόμενος, καὶ ἡ ἐμπίπτων· τῶν δὲ ἑτέρων εἰδῶν,
 τοῦ τε ἐξ ἀπάτης καὶ παραδόξου καὶ τοῦ ὀρικοῦ καὶ τοῦ
 ἀπὸ γνώμης καὶ δημοκοπίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐφεξῆς ἐραυ- 25
 μεν· ἀναγκαῖον δὲ καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἰπεῖν. τῶν
 μὲν οὖν ἀπλῶν πρὸς τοὺς διπλοὺς περιττὸν εἰπεῖν, ὡμο-
 λόγηται γὰρ, ὅτι ὁ μὲν ἔχει πρᾶγμα καὶ πρόσωπον κρι-
 νόμενον· ὁ δὲ δύο· τῶν δὲ διπλῶν οἱ μὲν εἰσιν ἀντεγκλη-
 ματικοὶ, οἱ δὲ κατὰ ἀμφισβήτησιν· διαφέρουσι δὲ οἱ κα- 30
 τὰ ἀμφισβήτησιν τῶν ἀντεγκληματικῶν, ὅτι ἐν μὲν τοῖς

ἀντεγκληματικοῖς ἀρνεῖται ἑκάτερος τὸ πεποιηκέναι, καὶ
 περὶ τιμωρίας τοῦ πεποιηκότος ἐστὶν ὁ λόγος, ἐν δὲ τοῖς
 κατὰ ἀμφισβήτησιν τὸ πεποιηκέναι ἕκαστος αὐτῶν κα-
 τασκευάζει, καὶ περὶ τῆς δωρεᾶς ὁ λόγος· ἐν τούτοις ἐστὶ
 5 καὶ τὸ ἀντεγκληματικὸν τοῦ στοχασμοῦ εἶδος τοῦ κατὰ
 ἀμφισβήτησιν. ἔφραμεν εἶναι, ἐν ᾧ οὔτε περὶ δωρεᾶς ἐστὶν
 ἡ ἀμφισβήτησις ἢ ὁ λόγος οὔτε ἐγκλημὰ τί ἐστὶν τὸ πε-
 ποιημένον, ἀλλὰ ἀμφισβήτησις ἐνὸς πράγματος, ὃ τῷ πρί-
 τε ἀρμόττει, ὡς ἐπὶ τῶν κληρονόμων καὶ τῶν ἐπιτρόπων
 10 ἀμφισβητούντων τοῦ κλήρου τοῦ μεираκίου, ὅτι φήμη γέ-
 γονεν αὐτὸν τετελευτηκέναι. καὶ τοῦ μὲν κατὰ ἀμφισβή-
 τησιν καὶ ἀντεγκληματικοῦ αὗται διαφοραὶ, τοῦ μὲν ὅτι
 ἀρνεῖται πεποιηκέναι, τοῦ δὲ ὅτι ὁμολογεῖ· ἐν δὲ τῷ ἀν-
 τεγκληματικῷ τῷ καλουμένῳ οὐδὲν ποιήσας ἑκάτερος τῶν
 15 ἀμφισβητούντων ἀμφισβητεῖ τοῦ κλήρου· ἐν δὲ τοῖς συνε-
 ζευγμένοις ἐν ἐστὶ πρόσωπον, τὸ ἐπὶ δύο πράγμασι κρι-
 νόμενον, καὶ οὐ δύο· ἢ τὸ ἐναντίον δύο πρόσωπα ἐφ' ἐνὶ
 πράγματι· τῶν δὲ συμπεπλεγμένων ὅτι δύο εἰσὶ πράγμα-
 τα ἐν ἐνὶ προσώπῳ· τὸ δὲ ἐν οὐ κρίνεται, ἀλλ' εἰς σύστα-
 20 σιν τοῦ ἑτέρου παραλαμβάνεται, καὶ τὰ μὲν εἶδη τοῦ
 στοχασμοῦ ταῦτα, καὶ ἐπὶ τοῦ ῥητοῦ δὲ σαφῇ ἔχει τὴν
 ἐξέτασιν, καὶ τοῖς γε ἐπεσκεμμένοις τὰ μικρὰ πρότερον
 εἰρημένα περὶ τῶν κρινομένων πραγμάτων τὸν συλλογι-
 σμὸν πάλιν προτίθησιν, ὃν παραλογιζόμενος ἐν τῇ περὶ
 25 τῶν πραγμάτων λόγῳ ἔταξεν. πρῶτον μὲν οὖν ἐρήσομαι
 αὐτοὺς, εἰ οὐκ ἐστὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους· καὶ μὴν
 ἐστὶ τὸ ἐκποδὼν εἶναι τὸν πατέρα. πάλιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ
 κακουργήματος ἔειπεν, οὐ γὰρ τὸ ἐκποδὼν εἶναι τὸν πα-
 τέρα ἐστὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἀλλ' οὔτε τοῦτο
 30 ἐστὶ τὸ ἐγκλημα· τὰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἀπὸ τῶν
 σημείων γίνεται, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν ἐγκλημάτων· ἐπὶ γὰρ
 τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ δακρύοντος αὐτὸ
 τὸ ἀφορεῖν καὶ τὸ δακρύειν ἐστὶν τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέ-

λους, οὐ τὸ θέλειν τυραννῆσαι· ἴσμεν δὲ τοῦτο ἄνωθεν γνόντες, ὅτι ὁ στοχασμὸς δύο πράγματα ἔχει, τὸ μὲν φανερόν καὶ σημεῖον, τὸ δὲ ἀφανές, καὶ ἐγκλήματα οὖν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐκ τοῦ φανεροῦ καὶ σημείου γίνεται, οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος· τὸ λέγειν οὖν ἐκποδὼν εἶναι 5 τὸν πατέρα οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἀλλ' ἐγκλημα.

Ἀλλὰ μετὰ θέσιν αἰτίας αὐτὸν οὐκ ἀπαιτήσομεν. ἀλλὰ καὶ τοῦτο, εἰ δὲ μὴ, πῶς ἔσται ἡ ἀπολογία; καὶ ἐνταῦθα πάλιν παραλογιζόμενος, εἰ γὰρ ἦν μετὰ θέσεις αἰτίας, ἐχρῆν αὐτὸν εἰπεῖν αὐτὴν καὶ 10 πρὸςθεῖναι⁷. Τῷ δὲ λέγειν, „εἰ καὶ μὴ, τίς ἔσται ἡ ἀπολογία“; ἐροῦμεν, ὅτι ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ προσώπου καὶ τῆς βουλήσεως καὶ τῆς δυνάμεώς ἐστίν ἡ ἀπολογία, οὐ γὰρ ἀνάγκη ἐκ τῆς μεταθέσεως τῆς αἰτίας γίνεσθαι τὴν ἀπολογίαν, περιττὰ γὰρ ἤμελλεν εἶναι⁸ τὰ λοιπὰ κεφάλαια τοῦ φεύγοντος, εἰ μόνῃ ἡ μετὰ θέσεις τῆς αἰτίας ἐποίει τὴν ἀπολογίαν· ἐροῦμεν οὖν, ὅτι ἐστὶ μὲν ἀπολογία, οὐκ 15 ἐκ τῆς μεταθέσεως δὲ τῆς αἰτίας· τὸ γὰρ μέγιστον, ὃ φησι καὶ πιθανὴν ἀπολογίαν ἔχειν, λέγει γὰρ, „ἡ πιθανὴ ἀπολογία ἀναστρέφουσά ἐστι πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέ- 20 λους· καὶ αὐτὸ τοῦτο σημεῖον τοῦ μὴ γεγενῆσθαι“· λέγει δὲ τὸ ἐκποδὼν εἶναι τὸν πατέρα ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, πῶς ἔχει⁹ εἰπεῖν, „καὶ μὴν εἰ ἀνηρόκειν αὐτὸν, οὐκ ἂν ἦν ἐκποδὼν“; ἀλλὰ εὐηθες· εἰ δὲ τις ἐρεῖ, ὅτι δυνάμεθα τὴν πιθανὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι κατὰ τὸ μὴ ἀντιστρέ- 25 φρον καὶ τοῦτο ὀρθῶς ἔχει· καθόλου γὰρ αἱ μὴ ἀντιστρέφουσαι πιθαναὶ ἀπολογίαι ἀκόλουθοι εἰσι τῷ ἐγκλήματι διὰ τοῦ σημείου, ὥς ἐπὶ τοῦ Περικλέους ἀναντιρρόητόν ἐστιν, ὅτι οἱ θέλοντες τυραννῆσαι ὅπλα παρασκευάζονται, καὶ οἱ ἐταιροῦντες καλλωπίζονται· διὸ καὶ φησιν τὰ ἀπ' 30 ἀρχῆς ἄχρι τέλους ὀρικῶς ἐξετάζεσθαι ὥς ἡδὴ τῶν ση-

7 Cfr. Ald. p. 434. l. 11.

8 εἶναι inserui ex Ald. l.

16. 9 Cod. ἔχεις.

ρείων ἀδικημάτων ὄντων. ἐνταῦθα οὖν ἡ ἀφάνεια οὐκ
 ἔστιν φανερόν σημεῖον, αἰὲ γὰρ παρελάβομεν ἐν τοῖς ζη-
 τήμασι τὸ „νεκρὸς ἀσχύλευτος,“ ἐν οἷς ἂν ἐξ ἐπιβουλῆς
 θάνατον ἐπάγωμεν.¹⁰ οὐκοῦν οὐ δύναται εἰπεῖν, πάντες
 5 μὲν οἱ φονεῦντες ἀφανεῖς ποιοῦσιν, οὐ μὴν οἱ ἀφανεῖς
 πεφονευμένοι τυγχάνουσιν, οὐ γὰρ ἀναντιρρήτόν ἐστιν,
 ὅτι οἱ φονεῦντες ἀφανεῖς ποιοῦσιν, διὸ οὐδὲ ἀκόλουθον
 τὸ σημεῖον, ἀλλ' οὐδὲ ὀρικῶς δύναται ἐξετασθῆναι, οὐ
 γὰρ δύναται εἰπεῖν, ὅτι ἡ ἀφάνεια θάνατος, ὅπερ ποιεῖ
 10 ἐν τῷ καλλωπιζομένῳ μειρακίῳ, ὅτι τὸ καλλωπιζεσθαι
 πορνεία, καὶ τὸ παρὰ γνώμην τῆς πόλεως ὅπλα ἔχειν τυ-
 ραννίς.

Καὶ γὰρ ἐν ἅπασιν στοχασμοῖς ἥττον ἰσχύν-
 ει τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ὅταν ἐφ' οἷς ἔτε-
 15 ροι πεποιήκασιν ἢ κρίσις· εἰ¹ μὲν συγκρίνομεν
 τοῦτο δεχόμενοι τὸ ἀφ' ὧν αὐτὸς τις ποιήσας κρίνεται,
 δεῖ² γὰρ ἥττον εἶναι τὸ ἔγκλημα, ὃ ἕτερος αὐτῷ ἐπάγει,
 ἢ ὃ αὐτὸς ἑαυτῷ· εἰ δὲ καθόλου ὡς ἀσθενὲς αὐτὸ δέχε-
 ται, οὐκ ἔστιν ἀσθενὲς, ἀλλὰ πάνν ἰσχύει· ὃ δὲ παρακα-
 20 τιών ᾔησιν, ἄντικρυς αὐτὸν ἐλέγχει. παραλογιζόμενός φη-
 σιν, „ἄλλως τε καὶ ὅταν ἄντικρυς μὴ εἰς αὐτὸν ἀναφέ-
 ρηται“. ἐνταῦθα γὰρ ὅλως ἂν δῶμεν τὸ ὅλως ἀμφιβο-
 λίαν θεῖναι ἢ οὐκ ἄντικρυς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεσθαι, ἀσί-
 στατον ἔσται τὸ ζήτημα· ὃ γὰρ αὐτὸς τίθησι παράδει-
 25 γμα τὸ τοῦ Ἀρχιδάμου, ἐξ ἑτέρων, ὡς εἰρήκαμεν, ἔχει
 τὴν κατηγορίαν, ἐκ τοῦ βραδύναι, ἐκ τοῦ πέμψαι τὸν
 Μελησιππον, ἐκ τοῦ ἀντειπεῖν, ἅπερ καὶ ἐκτὸς τῆς ὑπο-
 ψίας ἤρκει πρὸς κατηγορίαν· οὐδὲ γὰρ ἔοικε τοῦτο ἐκεί-
 νῳ· τὸ μὲν γὰρ καὶ ὠρισμένον ἔχει πρόσωπον καὶ τὰς
 πρά-

10 Cod. ἐπάγωμεν. 1 Cfr. Ald. p. 435. l. 24. 2 δεῖ
 et lin. sq. ἢ abest a cod. Post ἑαυτῷ addendum videtur: καλῶς
 λέγει, coll. Ald. p. 435. l. 25.

πράξεις ὠρισμένας, καὶ τὴν ποιότητα τοῦ Ἀρχιδάμου καὶ τὴν βλάβην τὴν ἐκ τῆς μελλήσεως, ἐνταῦθα δὲ ἡ τῆς ἀσωτίας ποιότης ἐστὶ μόνη ἡ κρινομένη.

Διπλοῦς δὲ ὅταν Αἰσχίνης ἢ Δημοσθένης διπλοῦς μὲν οὖν καὶ ὅταν ἐγκληματικῶς, οὐ μέντοι οὗτος 5 κυρίως διπλοῦς καλεῖται· καὶ γὰρ καὶ οἱ κατὰ ἀμφισβήτησιν διπλοὶ καλοῦνται· ἀλλ' εἰ μὲν γενικῶς διπλοῦς καλεῖται³, καλῶς ἂν εἶπεν, εἰ δὲ ἰδικῶς, διπλοὶ εἰσι μόνον οἱ ἐν πρόσωπον ἔχοντες ἐπὶ δύο πράγμασι κρινόμενον, ὥσπερ εἰρήκαμεν. ἰδίᾳ γὰρ εἰσιν οἱ ἀντεγκληματικοὶ καὶ 10 οἱ κατὰ ἀμφισβήτησιν.

Ἔστιν ἕτερα εἶδη τρία διπλῶν στοχασμῶν, οὓς καλοῦμεν ἐξευγμένους. ἐνταῦθα ἐμήνυσεν, ὅτι τὸ διπλοῦν γένος ἐστὶ καὶ οὐκ αὐτὸ⁴ εἶδος· οὐκοῦν οἱ ἀντεγκληματικοὶ εἰ μὲν ὡς γένος ἐκλήθησαν, εὖ ἂν ἔχοι, 15 εἰ δὲ αὐτοὶ, οὐ κυρίως εἰσὶν διπλοὶ, ἀλλ' οἱ⁵ ἐπὶ δύο ἐγκλήμασιν ἔχοντες ἐν πρόσωπον κρινόμενον, κἂν ὅμοια ὦσιν τὰ ἐγκλήματα, ὡς ἐπὶ τοῦ πλουσίου τοῦ κρινομένου ἐπὶ τοῖς δύο φόνοις, ἐπειδὴ ἀνεβάλετο τὸν μηνυτὴν τοῦ πρώτου φόνου καὶ εὔρηται καὶ αὐτὸς νεκρὸς ἀσκύλευτος. 20

Δῆλον δὲ, ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων, τῆς ὑπονοίας τοῦ ἀνδρός· ἐνὶ λόγῳ φθάσαντες εἰρήκαμεν, ὅτι ἄδηλον δῆλῳ οὐδέποτε κατασκευάζεται, δύο αἰεὶ δῆλᾳ ἐστίν, ἑκάτερα οὐ δύνανται ἀλλήλων εἶναι κατασκευαῖ μὴ ἔχοντα ἄλλα δῆλᾳ· δεῖ οὖν ἔξωθεν εἶναι τὸ σημεῖον, ἡ 25 τὴν ὑπόνοιαν τοῦ ἀνδρός ἢ τὸ λυθῆναι αὐτὸν, ἢ τι τῶν τοιούτων, ἐπεὶ αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν ἀποροῦντα ἑτέρας ἀποδείξεως οὐκ ἂν συσταίη.

Ὁ ἀπὸ γνώμης στοχασμὸς παρὰ τούτους ἐστίν.⁶ Ζητεῖται δὲ, τί διαφέρει ὁ ἀπὸ γνώμης στοχασμὸς συγγνώμης· εἰ γὰρ εἰς μίαν ἀναφέρει, ἴσμεν δὲ

3 Ald. καλέσαι.

4 Cod. αὐτόν.

5 ἀλλ' οἱ inserui ex

Ald. p. 451. l. 3.

6 Post ἐστίν in cod. est ἡ.

ὅτι καὶ ἡ μανία συγγνώμην ποιῇ, ὡς ὁ ἐν μανίᾳ τὸν
 πατέρα τυπτήσας καὶ ἀνενεγκὼν καὶ κρινόμενος, τί διοί-
 σει; ἐροῦμεν, ὅτι ἐν συγγνώμῃ ὁμολογούμενόν ἐστι τὸ πά-
 θος, ἐφ' ὃ ἀναφέρει τὴν αἰτίαν, ἐν δὲ στοχασμῷ αὐτὸ
 5 τοῦτο ζητεῖται, εἰ ἐμαίνεται, καὶ ἔστι τοῦτο ἀμφίβολον καὶ
 κατασκευῆς δεόμενον, ὅτι μόνους ὁ τεχνικός οἶδεν στοχα-
 σμούς· εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροί τινες στοχασμοὶ, ὃ τε παράδο-
 ξος καὶ ὁ κατ' ἀμφισβήτησιν ὡς ἐπὶ τῶν κληρονόμων
 καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιτρόπων ἀποδημούντων, περὶ τῆς οὐσίας
 10 τοῦ ἀποδημούντος παιδός, ὅτι φήμῃ γέγονεν ἐπ' αὐτὸν
 τετελευτηκέναι· ἐπιπλέκονται⁷ δὲ στοχασμοὶ καὶ ἑτέροις
 στάσεσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ ζητήματος· διδύμων ἀδελφῶν ὁ ἕτε-
 ρος ἐφυγαδεύθη, συνεξῆλθεν αὐτῷ καὶ ὁ ἕτερος, μετὰ
 ταῦτα ἐλθόντα αὐτὸν ὁ στρατηγὸς περιτυχὼν ἀπέκτεινε
 15 καὶ κρίνεται φόνου, ὁ δὲ ἀξιοῖ τὴν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις
 δοῦναι δίκην. ἐνταῦθα δὲ ἐπιπλέκεται ὁ ὄρος, ὀριζομένου,
 τί τὸ ἀκούσιον, τοῦ κατηγοροῦ· δῆλον, ὅτι ὡς ἀκούσιον
 ἂν εἴη τὸ βέλος ἀφέντα σκοποῦ μὲν ἀποτυχεῖν, ἐπ' ἄνδρα
 δὲ κατενεχθῆναι τὸ βέλος, ἵππον ἐλαύνοντα καθελεῖν μὲν
 20 πάλῃ καὶ τὰ τοιαῦτα· εἴτα ὁ στοχασμὸς, εἰ ἐγνώρισεν, εἰ
 ἠγνόησεν, καὶ ἐνταῦθα μὲν τὸ ὀρικὸν μόνον ἐμπίπτει κε-
 φάλαιον, εὐρίσκεται δὲ καὶ τέλειος ὄρος μελετώμενος καὶ
 τέλειος στοχασμὸς ὡς ἐπὶ τούτου· μειράκιον ἠπειλήσε
 πορνεύσειν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, εἰ μὴ εὐπορήσειεν· ἐν ταῖς
 25 δέκα ἡμέραις κληρὸς αὐτῷ καταλέλειπται καὶ οὐκ ἐπόρ-
 νευσε, καὶ κωλύεται λέγειν· ἐνταῦθα γὰρ τέλειος ὄρος
 κατασκευάζεται, ὅτι τὸ κηρύξαι, τὸ ἀναισχυνητῆσαι πορ-
 νείας ἐστὶ, καὶ μετὰ τὸ πάντα τὰ κεφάλαια ἐξετασθῆναι
 τοῦ ὄρου ἀναφύεται τὸ στοχαστικόν, εἰ ἐπόρνευσεν· ἐν ᾧ
 30 ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας, διὰ τὸ ἀναγκάσαι τοὺς οἰκείους
 εὐπορίαν μοί τινα δοῦναι αἰσχυνομένους τοῦτο ἐποίησα.

7 Cfr. Ald. p. 468.

Ἐπιπλέκεται ἀντιλήψει, ὥς ἐπὶ τούτου, ἀτίμῳ δίκῃς οὐ⁸
 μέτεστιν, ἄτιμος εὐρὼν τὴν γυναῖκα ἑαυτοῦ μοιχευομένην
 ἔπεται τῷ μοιχῷ κλαίων, κατέλευθεν ὁ δῆμος τὸν μοι-
 χὸν καὶ κρίνεται δημοκοπίου· ἐνταῦθα γὰρ μετὰ τὸ
 ἀντιληπτικὸν, ὅτι ἔξεστί μοι δακρύειν, καὶ ἀνεύθυνα τὰ⁵
 δάκρυα ἀναφύεται στοχαστικὸν, πότερον διὰ τὸ μὴ δύ-
 νασθαι δικάζεσθαι ἔκλειεν ἢ τῇ ἀληθείᾳ θόρυβον βου-
 λόμενος ποιήσασθαι καὶ ἐκκαλέσασθαι πρὸς ὄργην τὸν
 δῆμον. Ἐπιπλέκεται δὲ στοχασμὸς καὶ νομικῇ στάσει,
 ῥητῷ καὶ διανοίᾳ, ὥς ἐπὶ τούτου· φυγάδες πολλοὶ συνδρα-¹⁰
 μόντες ἐν πόλει συνέσχον τινὰ ὥς ἐπὶ τυραννίδος, στρα-
 τηγὸς κατὰ τὸν νόμον τὸν καλεῦντα τοὺς φυγάδας ἀναι-
 ρεῖν ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ ἀφῆκεν τὸν κατεχόμενον, με-
 τὰ ταῦτα ἐκεῖνος ἐτυράννησεν ἀφειθεῖς· καταλυθείσης
 τῆς τυραννίδος κρίνεται συνειδότος ὁ στρατηγός· ἐνταῦ-¹⁵
 θα γὰρ ἐν τῇ μεταθέσει λέγοντος τοῦ στρατηγοῦ κατὰ
 τὸν νόμον πεποιηκέναι ἀναφύεται τέλειον ῥητὸν καὶ διά-
 νοια λέγοντος τοῦ κατηγοροῦ, οὐ τοὺς εὐεργέτας οὐδὲ
 τοὺς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πόλεως κατιόντας, ἀλλὰ τοὺς ἐπὶ
 καταφρονήσει τῶν νόμων ὁ νόμος ἀναιρεῖσθαι κελεύει.²⁰
 ἔστιν ἕτερον εἶδος στοχασμοῦ τὸ ἐξαπάτης⁹ δικαστηρίου,
 ὥς ἐπὶ τούτου· ἐγράφατο ὁ πλούσιος τὸν πένητα ξενίας
 καὶ εἶλεν· μετὰ ταῦτα λοιμοῦ γενομένου ἔχρησεν ὁ θεὸς,
 παύσασθαι τὸν λοιμὸν εἰ πολίτης ἑαυτὸν ἀποσφάζαι
 ὑπὲρ τῆς πόλεως· ὁ πένης ἀκούσας εἰσῆλθεν εἰς τὴν πό-²⁵
 λιν,¹⁰ ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν, ἐπαύσατο ὁ λοιμός, κρίνεται
 ἐξαπάτης δικαστηρίου ὁ πλούσιος· ἐστὶν ἐν τούτοις καὶ
 ὁ δημοκοπίου·¹¹ ὅταν τις εἰπὼν ἢ ποιήσας τι εἰς¹² θό-

⁸ οὐ μέτεστιν, ἄτιμος Cod. per lac. om., restitui ex Ald. p. 469. l. 22. ⁹ Cod. constanter ἐξ ἀπάτης. ut Ald. p. 471.
¹⁰ In cod. superscriptum est: ἐν τῇ πόλει. ¹¹ Cod. constanter: δημοκομπίου, infra ἐδημοκόμνησεν. ¹² τι εἰς Cod. per lac. om., restitui ex Ald. p. 471. l. 1.

ρυβον καὶ τὸ ποιῆσαι τι προαγάγοι, οὗ παράδειγμα τοῦ-
 το· πρεσβευτῆς ὑπέστρεψεν εἰς τὸν δῆμον, μελανειμονῶν
 καὶ ἐρωτώμενος ἔφη μεμοιχεῦσθαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 καὶ ἐπέδειξεν τὸν μοιχὸν, μετὰ ταῦτα κρίνει τὴν γυναῖκα
 5 μοιχείας καὶ οὐχ εἴλε, καὶ κρίνεται δημοκοπίου· ζητεῖται
 γὰρ ἐνταῦθα, πότερον ὄντως ἐδημοκόπησεν ἢ μεμοιχεν-
 μένης τῆς γυναικὸς τοῦτο ἐπρίησεν· ἔστιν ἐν τούτοις ὁ
 ἐξαπάτης δῆμου, ὡς ἐπὶ τούτου· ῥήτωρ ἔπεισε πόλιν πα-
 ρασκευάσασθαι ὡς ἐπιόντων τῶν πολεμιῶν, οὐκ ἐπῆλθον
 10 οἱ πολέμιοι καὶ κρίνεται ἐξαπάτης δῆμον· διαφέρει δὲ
 οὗτος τοῦ δημοκοπίου καὶ τοῦ ἐξαπάτης δικαστηρίου, ὅτι
 ἀντιστάσει ἐπιπλέκεται λέγοντος τοῦ ῥήτορος, διὰ τοῦτο
 μὴ ἐπεληλυθῆναι τοὺς πολεμίους διὰ τὸ γνῶναι ἡμᾶς
 παρσκευασμένους καὶ εὐεργεσίαν τοῦτο προβάλλεται, ἐν
 15 ἐκείνοις δὲ οὐδεμίαν εὐεργεσίαν οὐδέτερος δύναται δεῖξαι,
 οὔτε ὁ τὸ δικαστήριον ἐξαπατήσας οὔτε ὁ τὸν δῆμον κοι-
 μίσας· ἐστὶ μὲν γὰρ στοχαστικόν, πότερον σχηματίσα-
 σθαι βουλόμενος ἢ βλάψαι τὴν πόλιν τῇ ἀληθείᾳ νομί-
 σας ἐπιέναι πολεμίους ἔπεισε παρσκευάσασθαι, εἴτα τὸ
 20 ἀντιστατικὸν ἐν τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας ἀναφύεται τοῦ
 ῥήτορος λέγοντος, ὅτι καὶ ἐκτὸς πολεμιῶν χρήσιμος ἢ
 παρσκευῇ, καὶ τοῦτο αὐτὸ ἀπέστησε τοῦ πολέμου τοὺς
 ἐναντίους, τὸ γνῶναι παρσκευασμένους ὑμᾶς· Εἰδέναι
 δὲ χρῆ, ὡς ὅταν αὐτὸς ἐπαγγειλάμενός τι ποιῆσαι μὴ
 25 ποιῆσῃ οὐκ ἔστιν ὁ στοχασμὸς, ὡς ἐπὶ τούτου· ὑπέσχετο
 Κλέων ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀγαγεῖν τοὺς τριακοσίους
 τοὺς ἐν Πύλῳ δεδεμένους, οὓς ἐν πλείοσιν ἤγαγεν, κρί-
 νεται ἐξαπάτης, ἐνταῦθα γὰρ αὐτοτέλειος ὁ ὅρος ἐστίν,
 τί τὸ ἐξαπατῆσαι, πότερον ἐν εἰρήνῃ, ἢ ἐν πολέμῳ, ὅπου
 30 γε ἄδηλα τὰ τῶν πολεμιῶν¹³ πράγματα, καὶ οὐ δύναται
 τέλειος στοχασμὸς ἀντιστάσει συμπλέκεσθαι,¹⁴ καὶ κατὰ

13 Cod. πολέμων. Ald. πολεμιῶν. 14 Cod. συμπλέκεται
 et μελετᾶται.

πάντα τὰ τῆς ἀντιστάσεως μελετᾶσθαι κεφάλαια· καὶ ὕστερον τὸ στοχαστικὸν οὐχ ὡς ἐπὶ τοῦ ῥήτορος μόνον ἐν τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας, ὡς ἐπὶ τούτου· τύραννος ἐκίρυνξε χρῆσθαι δόρυφόρῳ ὃς ἂν ἑαυτοῦ τὸν πατέρα ἀποκτείνῃ· νεανίσκος ἀνενεγκὼν αὐτῷ γέροντος κεφαλὴν 5 ἐγένετο δορυφόρος καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν· καὶ μετὰ ταῦτα κρίνεται φόνου τοῦ πατρὸς· ἐνταῦθα γὰρ ἡ ἀντίστασις τελεία, ὅτι τὴν τυραννίδα καθείλον, καὶ τὸ ἐν τυραννίδι πραττόμενον, καὶ βλαβερὸν ἦν, ἐπὶ τῷ καταλυθῆναι αὐτὸν συγκεχώρηται· ἄλλως τε οὔτε πέπρακται μοι τὸ ἔρ- 10 γον καὶ ἀναφύεται στοχασμός. Εὐρίηται ¹⁵ καὶ συγγνώμη συμπλεκόμενος ὁ στοχασμός, ὡς ἐπὶ τοῦ ὠραίου μειρακίου. λησται τὴν μητέρα· ἔλαβον καὶ πλεύσας πρὸς αὐτοὺς ἐλύσατο αὐτὴν καὶ κωλύεται λέγειν· ἐνταῦθα γὰρ μετὰ τὸ συγγνωμονικόν, ὅτι ὑπὲρ μητρὸς πᾶν ὁτιοῦν 15 ἐχρῆν ποιῆσαι, καὶ ἄρνησις ἔπεται, τὸ μὴδὲ ἡταιρηκέναι αὐτόν, ἀλλὰ ἄλλως τοὺς ληστὰς ἐλεήσαντας ἀφῆναι.

Περὶ ὄρου.

Δεύτερος τῶν λογικῶν στάσεων ὁ ὄρος τέτακται. Τινὲς δὲ τοιοῦτον συλλογισμόν παραπλάττουσιν φιλονεικοῦν- 20 τες δεικνύναι μὴδὲ ὅλως στάσιν εἶναι ² τὴν ὀρικὴν λέγοντες, ὅτι πᾶν πρᾶγμα ἢ φανερόν ἐστιν ἢ ἀφανές, καὶ μὲν ἢ ἀφανές, στοχασμὸν ποιήσει, ἂν δὲ φανερόν, ἢ γέγονεν ἢ μέλλει· ἐὰν μὲν οὖν γέγονε τὴν ποιότητα ποιεῖ, ἐὰν δὲ μέλλει, τὴν πραγματικὴν, ὥστε χώραν ὁ ὄρος οὐκ ἔχει. τοῦτο ³ δὲ σφόδρα εὔηθες· διὰ μέσου γὰρ τοῦ ἀδήλου καὶ τοῦ μέλλοντος τὸ γεγεννημένον, ἀτελές δὲ ἐν ὄρῳ ὄρος γίνε- ται, οὐ γὰρ εἰ ἐστὶν τι δῆλον, τοῦτο καὶ τέλειον, ἀλλ' εἴ τι τέλειον, πάντως δῆλον, ὅτι καὶ ἄλλως συλλογισμῶν πλέκουσιν· „ὅτι δὲ ὁ ὄρος ἀρνεῖται τὸ ἐπιφερόμενον

15 Cfr. Ald. p. 470. l. 7.

1 Cfr. Ald. p. 478. l. 20.

- ἐγκλημα, οἰκεῖον δὲ λέγειν τὸ ἐπαγόμενον μὴ πεποιηκέ-
 ναι, εἴη ἂν ὁ ὅρος στοχασμὸς, στοχασμοῦ γὰρ ἐστὶν ἡ
 ἄρνησις· ἀφ' οὗ δὲ ἀρνεῖται, οὐκέτι ἂν εἴη στάσις ὁ ὅρος,
 ἀλλὰ μέρος στοχασμοῦ.“ λέγομεν οὖν, ὅτι καὶ τῷτο
 5 παραλογισμὸς ἐστὶν· οἱ γὰρ τοῦτο ἐροῦντες οὐ κατενόη-
 σαν τῷ ὄρω τοῦ στοχασμοῦ, οὔτε τῷ παρὰ Μινουκια-
 νοῦ οὔτε τῷ παρ' Ἑρμογένους ἐκτεθέντι· ὁ μὲν γὰρ
 Μινουκιανὸς οὐσιώδη τινὰ εἶναι λέγει τὴν ἄρνησιν· ἐν
 δὲ τῷ ὄρω οὐκ ἐστὶν οὐσιώδης, ἀλλ' ὀνόματος, οὐ γὰρ
 10 τὸ μηδὲν πεποιηκέναι ἀρνεῖται, ἀλλὰ τὸ ὄνομα μὴ ἀρ-
 μόττειν αὐτῷ· ὁ δὲ Μινουκιανὸς ὀρίζων τὸν στοχασμὸν
 ἄρνησιν εἶναι παντελῇ τοῦ ἐπαγομένου ἐγκλήματος ἀπο-
 διῆστησι τοῦ ὅρου· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐνταῦθα παντελὴς ἄρ-
 νησις· καὶ ἔτι ἐν μὲν τῷ στοχασμῷ ἀρνησάμενοι οὔτε
 15 τοῦτο οὔτε ἄλλο λέγομεν πεποιηκέναι, ἐν δὲ τῷ ὄρω ἕτε-
 ρον ἀρνησάμενοι ἕτερον ὁμολογοῦμεν πεποιηκέναι. “Ὁ δὲ
 διαφέρει μάλιστα ἡ στάσις ὁ ὅρος τοῦ ὅρου κεφαλαίου,
 ὅτι ἡ μὲν στάσις ἀρνεῖται τὸ ὅλον, τὸ δὲ κεφάλαιον
 ὁμολογεῖ τι καὶ ὀρίζεται, τί ἐστὶ τὸ ἐγκαλούμενον, καὶ
 20 ἔτι ζητοῦσιν τινες, τί δήποτε στοχασμὸς στοχασμῷ οὐ
 τέμνεται, ὅρος δὲ ὄρω. καὶ περὶ μὲν τοῦ μόνον τὸν
 στοχασμὸν μὴ ἔχειν ὁμώνυμον αὐτῷ κεφάλαιον φθάσαν-
 τες εἰρήκαμεν ἐν τῷ στοχασμῷ, περὶ δὲ τοῦ λέγειν, τί
 δήποτε πρῶτον κεφάλαιόν ἐστὶν ὁ ὅρος, τοῦτο ἐροῦμεν·
 25 ἐπειδὴ ὁ ὅρος ὀρίζει τὸ τί ἐστὶ τὸ κυρίως ὥφειλεν καλεῖ-
 σθαι, τὸ δὲ τί ἀνάγκη προτάσεως τόπῳ προτείνεται, εἰς
 ἣν ἡ κατασκευὴ ἐπάγεται, ὅπερ τὸ ὀρικόν ἐστὶ κεφά-
 λαιον· εἵπομεν οὖν καὶ περὶ τῆς τάξεως· ἡ προβολὴ σύν-
 τομος² ἀποφασίς ἐστὶ τοῦ προτεταγμένου· ἐν τῇ κα-
 30 ταστάσει εἰρήκαμεν, ὅτι οὐ πάντες οἱ ὅροι τοῦ κατὰ
 φυγὴν καὶ δίωξιν εἰσὶν· οἱ γὰρ ὀριζόμενοι τὴν προβολὴν

² Cfr. Ald. p. 480.

σύντομον ἀπόφασιν εἶναι τῶν ἀδικημάτων ἐκβάλλουσιν τὰς τῶν κατὰ ἀμφισβήτησιν καὶ τῶν κατὰ αἴτησιν προβολὰς, ἐν οὐδετέρῳ γὰρ ἐστὶν ἀδίκημα. ἄμεινον οὖν εἶπεῖν, ὅτι τῶν εἰρημένων ἐν τῇ καταστάσει σύντομος ἀπόφασις· ἀντὶ γὰρ τῶν ³ κατὰ αἴτησιν ὅρον μελετῶμεν· 5 ἐν τῇ καταστάσει λέγομεν κατορθώματα, καὶ συντόμως ἀποφαινόμεθα, ὅτι οὖν ἐστὶ τὸ προσκλήσασθαι πόλιν, καὶ ὡς δεῖ τὴν δωρεὰν λαβεῖν· καὶ ἐν τῷ κατὰ ἀμφισβήτησιν, „ἀνήρηκα τοίνυν τὸν τύραννον καὶ τὴν τοῦ τυραννοκτόνου δωρεὰν δεῖ με λαμβάνειν.“ καὶ αὕτη ἐστὶν 10 προβολὴ οὐκ ἐν ὅρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παντὸς πράγματος, πάσης στάσεως. εἴρηται δὲ προβολὴ παρὰ τὸ τὴν πρότασιν ἔχειν τοῦ πράγματος καὶ ὥσπερ προτείνειν τι τοῖς δικασταῖς, περὶ οὗ δεῖ αὐτοὺς κρίναι, καὶ ἐστὶν ἡ προβολὴ κυρίως τὸ συνέχον, καὶ ὅπως οὐκ ἔπεσεν ἐν 15 στοχασμῷ, εἰρήκαμεν.

Ὁ ὅρος ⁴ ὁμώνυμός ἐστι τῇ στάσει· δεύτερον δὲ ἐστὶν ἥτοι πρῶτον, ἔοικε δὲ αἰνίγματι τὸ λεγόμενον· ἐροῦμεν οὖν, ὅτι δεύτερον μὲν, ὅσον κατὰ ἀπαρίθμησιν τῶν κεφαλαίων, ἐπειδὴ ἡ προβολὴ πρώτη, τρίτον δὲ κα- 20 τὰ ἐξέτασιν οὐκ ἔχει, οὐδὲ κατασκευὴν, ἀλλὰ πάντα τὰ κεφάλαια τῆς προβολῆς ἐστὶν ἐξέτασις καὶ κατασκευὴ· διὸ παρὰ τισιν οὐδὲ κεφάλαιον εἶναι δοκεῖ, ἐπειδὴ μὴ σώζει τὴν κεφαλαίου φύσιν· πᾶν γὰρ κεφάλαιον οὐ δύναται μὴ ἔχειν ἐξέτασιν ἰδίαν περὶ τῆς αὐτοῦ φύσεως· 25 αὕτη δὲ μόνη ἰδίαν οὐδ' ἡντιναοῦν ἔχει, ἀλλὰ διὰ πάντων αὐτὴ κατασκευάζεται· διὰ τοῦτο οὖν αὐτὴν ἐκάλεσαν τινες πρότασιν κεφαλαίων ἥτοι ἀρορμὴν ἀποδείξεως. Τίνι δὲ διαφέρει ὁ ὅρος τὸ κεφάλαιον τοῦ ὅρου τῆς στάσεως; ἐροῦμεν, ὅτι ὁ μὲν ὅρος τὸ κεφάλαιον ἐν τῇ 30 προτάσει ἑαυτοῦ τὸ συμπέρασμα ἔχει, οἷον τυμβωρύχος

3 τῶν Cod. om.

4 Cfr. Ald. p. 481. l. 26.

ἐστὶν ὁ ἀφρημένος ἱμάτια καὶ κόσμον τοῦ νεκροῦ· ἐγὼ δὲ οὐχ ὑφειλόμην, οὐκ ἄρα τυμβωσύχος· ἡ δὲ στάσις ὁ ὅρος, ὅτι διὰ πάντων τῶν κεφαλαίων τὸ συμπέρασμα ἔχει· καὶ ἔτι ὁ μὲν ὅρος ἡ στάσις κατασκευάζεται, ὁ δὲ
5 ὅρος τὸ κεφάλαιον κατασκευάζει.

Ἀνθορισμῷ· ἀναγκαῖον τοῦ φεύγοντος τὰ παρει-
μένα πρὸς ἀπόδειξιν, τοῦτο δὲ ἐστὶ μὴ δεῖν καλεῖσθαι
τὸ γεγενημένον, παρενεγκόντος, τὸν κατήγορον ἀπὸ τῶν
πεπραγμένων ἀνθορίσασθαι, τὸ δεῖν αὐτὸν ὁμοίως εἶναι
10 τόδε τι. γίνεται δὲ ὁ μὲν ὅρος ἀπὸ τῶν παρειμένων·
ὀρίζομένου τοῦ φεύγοντος, ἃ μὴ πεποίηκε ταῦτα μόνον
εἶναι κυρίως ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ κατηγορουμένου,
ἀναγκαίως ὁ διώκων τὰ πεπραγμένα προφέρει, ἵνα καὶ ὁ
ἡ γύσις τοῦ ὅρου σωθῇ, τοῦτο γάρ ἐστὶν ὅρος, τὸ βιά-
15 ἔσθαι τὸν κατήγορον ἢ τὸν αἰτοῦντα τὸ φύσει ἀτελές
δεικνύναι τέλειον καὶ τὸ πεπραγμένον· μηδενὸς ἑτέρου
δεόμενον· ἀναγκαῖον δὲ ἦν ἐκ τῶν πεπραγμένων ἀνθο-
ρίσασθαι καὶ κατασκευάσαι, ὅτι τοιόνδε τι ἀρμόζει πρὸς
τὴν τοιάνδε κλῆσιν. Εἴρηται δὲ ἀνθορισμὸς ἀπὸ τῆς
20 χρείας, ἐπειδὴ ἐναντία τῷ προορίσαντι ὀρίζεται καὶ εἰσὶν
ὥσπερ δύο ὅροι. Διὰ τί καὶ ὁ ὅρος ἀνθορισμὸς λέγεται,
ἀλλ' οὗτος; ἔνθεν δὲ ζητοῦμεν, εἰ οἱ δύο ὀρίζονται, ὁ
μὲν τὰ παρειμένα ἀρμόζοντα πρὸς τὴν κλῆσιν, ὁ δὲ τὰ
πεπραγμένα· διατί μὴ ὁ πρῶτος ἀνθορισμὸς λέγεται;
25 λέγομεν, ὅτι οὐδέποτε δύναται συστήναι ἀνθορισμὸς μὴ
προηγησαμένου ὅρου· ὁ πρῶτος τεταγμένος τὸ κύριον
ἔσχε τοῦ ὀνόματος, ὁ δὲ ἐναντίος ἐκ τῆς ἐναντιότητος
εἴληφε τὸ ὄνομα· οἱ γὰρ δύο ὅροι εἰσὶν ὁ εἰς τοῦ φεύ-
γοντος, καὶ ὁ εἰς τοῦ διώκοντος· καὶ διὰ τί μὴ ὁ εἰς
30 τοῦ φεύγοντος ἀνθορισμὸς καλεῖται, ἀλλ' οὐκ ὄντος; ὅτι
ὅπερ φθάσαντες εἶπομεν, αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν γένεσιν

ὁ ἀνθορισμὸς οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἐκ τοῦ τὸν πρότερον ὀρί-
σασθαι ἀναφύεται ὁ ἀνθορισμός· διὸ ἀναγκαῖον ἦν,
ἐκεῖνο μὲν προτείνοντα ὕρον κληθῆναι, τοῦτον δὲ ἀνα-
τρέποντα ἀνθορισμόν.

Συλλογισμῶ· περὶ τοῦ συλλογισμοῦ πλείστη δια- 5
φορὰ πᾶσι τοῖς τεχνικοῖς γεγένηται· καὶ πρῶτον εἰπώμεν
αὐτοῦ τὴν φύσιν, καὶ οὕτω τὰ τῆς ἀντιλογίας ἐξετάσω-
μεν, ὁ μὲν οὖν συλλογισμὸς τοῦτό ἐστιν, ὅτι οὐδὲν δια-
φέρει τόδε τι πεπραγμένον τοῦ μὴ πεπραγμένου, καὶ ὃ
ὀρίζεται ὁ φεύγων πρὸς τὸ δεῖν κληθῆναι τὸ ὄνομα, 10
τοῦτο βιάζεται ὁ συλλογισμὸς τὸ πεπραγμένον δεικνύναι
σημαίνειν· καὶ ἡ μὲν ἐργασία αὕτη τοῦ συλλογισμοῦ·
τινὲς μὲν γὰρ τῶν τεχνικῶν λέγουσι μὴ δεῖν τὸν συλλο-
γισμόν εἰ μὴ μετὰ τὰ πρὸς τι καὶ τὴν πηλικότητα τάτ-
τεσθαι, εἰ γὰρ τὸ πρὸς τι καὶ ἡ πηλικότης καὶ αὐταὶ 15
κατασκευαὶ εἰσιν, ὁ δὲ συλλογισμὸς συμπέρασμα κατα-
σκευῆς, ὁφείλει ὁ συλλογισμὸς μετὰ πᾶσαν τὴν κατα-
σκευὴν τάττεσθαι· ἐπειδὴ ἐπεραίωσας τὸν ἀνθορισμόν
καὶ ἔδειξας ταῦτόν ὄντα, περιττὸν τὸ πρὸς τι καὶ ἡ πη-
λικότης. τινὲς μὲν οὖν, ἕπερ ἔφην, τελευταῖον αὐτὸν 20
τάττουσι, τινὲς δὲ μετὰ τὸν ἀνθορισμόν, καὶ ὅσοι μὲν
μετὰ πάντα κεφάλαια, τῷ προειρημένῳ χρῶνται λόγῳ,
ὅσοι δὲ μετὰ τὸν ἀνθορισμόν, τούτῳ χρῶνται τῷ λόγῳ.
Ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς καθ' αὐτὸν οὐκ ἔστι κεφάλαιον,
οὔτε γὰρ ἐν αὐτῇ τῇ σιάσει, οὔτε ἀλλαχοῦ αὐτὸς κατ' αὐ- 25
τὸν γένεσιν ἔχει,⁶ ἀλλ' ὁ συλλογισμὸς δύο προτάσεων ἐστίν
εἰς ἓν συναγωγὴ κατασκευάζουσα, ὅτι τόδε τοῦδε οὐδὲν
διαφέρει· ἐπειδὴ οὖν ὁ ὅρος πρότασις ἐστίν ἐκ τῶν παρειμέ-
νων, καὶ ὁ ἀνθορισμὸς πρότασις ἐστίν ἐκ τῶν πεπραγμένων,
συλλογισμὸς ἡκολούθησε τῷ ἀνθορισμῷ, εἰς ἓν συνάγων 30
τὰς δύο προτάσεις, ὥστε τεχνικώτερον αὐτὸν⁷ τάττουσιν

6 ἔχει Cod. per lac. om.

7 Cod. αὐτῷ.

οἱ τάττοντες αὐτὸν ὡς ἐπόμενον τῷ ἀνθορισμῷ, οὐ γὰρ
 ἡδύνατο μετὰ δύο κεφαλαίων ἐξέτασιν τάττεσθαι, φύ-
 σιν μὴ ἔχων καθ' ἑαυτὸν μὴ ἐν ταῖς προτάσεσιν, ἀκο-
 λουθότερος οὖν, ἢ ἐν ταῖς προτάσεσιν ἀγάγη, καὶ ἔτι
 5 ἐνταῦθα μὲν κείμενος ἀποδεικτικώτερον ποιεῖ τὸν λόγον·
 μετὰ δὲ πρὸς τι καὶ τὴν πηλικότητα καὶ πρὸς τι χαῖνον
 καὶ ὑπτιον· ἴσμεν γὰρ, ὡς αἱ συναγωγὰς κατ' αὐτὸν
 γινόμεναι πίστιν παρέχουσι καὶ ἀπόδειξιν, μετὰ μέσα
 δὲ ἄλλα λήθην ποιοῦνται ἀκροατῇ. εἰδέναι καὶ τοῦτο
 10 δεῖ, ὅτι οἱ τεχνικοὶ πάντες, εἰ καὶ μὴ φανερώς λέγουσιν,
 ἀλλ' ὑπὸ τῆς φύσεως τοῦ συλλογισμοῦ δεικνύουσι μὴ
 ὄντα αὐτὸν κεφάλαιον· ὅταν γὰρ τὸν ἀνθορισμὸν συλ-
 λογισμὸν ἐκάλεσεν, ὥσπερ καὶ αὐτὸς ὁ Ἑρμογένης ἐπὶ
 πολλοῖς φαίνεται λέγων, „τέμνεται ἡ στάσις ὄρω, συλ-
 15 λογισμῷ,“ τὸ συμπέρασμα τοῦ ἀνθορισμοῦ ὄνομα τῷ ἀν-
 θορισμῷ ποιησάμενος· ἐπεὶ δὲ γὰρ ἡ κατασκευὴ τοῦ
 συλλογισμοῦ διὰ τοῦτο γίνεται, διὰ τὸ συμπέρασμα τοῦ
 ἀνθορισμοῦ, αὐτὸ τοῦτο οἶδεν ὃν τὸ κεφάλαιον· πῶς
 οὖν ἡδύνατο διαιρεθῆναι καὶ μετὰ μέσα ἕτερα κεφά-
 20 λαια τάττεσθαι;

Γνώμη νομοθέτου· καὶ τοῦτό τινες αἰτιῶνται
 σφόδρα, ὅτι ἐφεξῆς ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου τέταται
 κοινὴ οὕσα καὶ ἀμφίβολος, ἀφ' ἑκατέρου γὰρ πρὸς τὸ
 οἰκεῖον συμφέρον ἐξετάζεται καὶ μὴ τὸ πρὸς τι ἢ ἡ πη-
 25 λικότης τὰ ἔτι πρὸς τὸν ὅρον καὶ τὸν ἀριθμὸν ἔχοντα
 τὴν κατασκευὴν, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἕτερον πταῖσμα,
 ὅτι πρὸς τι μὲν καὶ πηλικότης ἀναμφιβόλως εὐρίσκεται,
 γνώμη δὲ νομοθέτου σπανιάκις καὶ μήπω⁸ οὐς
 εὐρέθη ἐν τῷ ζητήματι κείμενος, καὶ ἡνίκα ἦλθομεν⁹
 30 εἰς τὸ τοῦ εὐνούχου ζήτημα, δεικνύομεν, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖ
 ἀρμόττει. ἄμεινον οὖν πρῶτα τὰ ἀποδεικτικὰ κεφάλαια,

8 brevis lac. est in cod.

9 Cod. ἔλθομεν.

τὸ πρὸς τι καὶ τὴν πηλικότητα ταγῆναι, καὶ οὕτω τὰ
περιττὰ καὶ μὴ αἰεὶ ἐμπίπτοντα, καὶ οἱ μὲν τάττοντες
αὐτὴν τελευταίαν τούτῳ τῷ λόγῳ τάττουσιν, ὁ δὲ Ἑρ-
μογένης τὰς ἀτέχνους πίστεις ἰσχυροτέρας οἶδεν τῶν ἐν-
τέχνων· ἐπειδὴ οὖν ὁ νόμος ἀτεχνός ἐστι, πίστιν ἐπὶ- 5
γαγε τὴν τοῦ νομοθέτου γνώμην, καὶ γὰρ μάλιστα οἱ
δικασταὶ τοῖς νόμοις προσέχουσι, καὶ περιττὸν αἰ ἀπο-
δείξεις, ὅταν ἔχωμεν νόμους συνηγοροῦντας· εἰκότως οὖν
ἐφεξῆς τὴν τοῦ νομοθέτου γνώμην ὡς καὶ πιθανωτέραν
καὶ μάλιστα πείθουσαν ἐπήγαγε πρὸς τι. Τῷ Ἑρμογένει 10
καὶ τῷ Μινουκιανῷ φιλονεικία πολλὴ γέγονε περὶ τὴν
τάξιν τῶν κεφαλαίων καὶ σχεδὸν πᾶσι τοῖς τεχνικοῖς,
τῶν μὲν τὴν πηλικότητα ταττόντων, ἐνίων τὸ πρὸς τι.
εἵπωμεν οὖν τὴν ἐκάστου φύσιν· τὸ πρὸς τι ὑπερβολι-
κὴν τάξιν ἔχει, ἡ δὲ πηλικότης ἀπλῆν, τὸ μὲν γὰρ πρὸς 15
τι πρὸς τὸν ὅρον τοῦ φεύγοντος γίνεται· λέγοντος ἐκείνου
μὴ τότε εἶναι, ἐπάγει συγκριτικῶς τὴν ὑπόθεσιν. λέγοντος
Μειδίου, μὴ εἶναι δημόσιον ἀδίκημα τὸ τυπτῆσαι, Δημο-
σθένους δὲ καὶ μεῖζον φησι καὶ ἀσέβειαν εἶναι αὐτό· ἡ
δὲ πηλικότης ἀπλῆν ἔχει τάξιν, αὕξησιν μόνον τοῦ ἀδι- 20
κήματος, ἐχρῆν οὖν ἄρα τὴν πηλικότητα τάττειν, ἵνα
ὁδὸν ἔχῃ τὸ πρὸς τι. ἴσμεν γὰρ, ὅτι τὰ ἀπλᾶ πρῶτά
ἐστι τῶν ὑπερθετικῶν, καὶ ὅταν ἀποδείξωμεν, ὅτι ὁ
δεῖνα ὁ ἀνδρεῖος, τότε χώραν ἔχει, καὶ Ἀχιλλέως αὐτὸν
ἀνδρεότερον εἶναι· ἕως δ' ἂν αὐτὸ τοῦτο ἀμφιβάλλεται, 25
εἰ ἀνδρεῖος, πῶς δύναται ὑπερθετικὸν εἶναι; Ἡ πηλικό-
της αὕξει τὸ ἀδίκημα καὶ δείκνυσιν, ὅτι μεγάλην καὶ
οὕτω χώραν εἶχε τὸ πρὸς τι καὶ μεῖζω, οὐδεὶς γὰρ τὸ
μεῖζον ἤδη ἀποδείξας ἐπὶ τὸ ἔλαττον ὑποστρέφει, καὶ οἱ
μὲν πηλικότητα προτάττοντες τούτοις χρῶνται τοῖς λό- 30
γοῖς· οἱ δὲ τὸ ^{1ο} πρὸς τι τοιούτοις· τὸ πρὸς τι γὰρ ¹¹

10. Cod. τοῖς, scr. τὸ πρὸς τι, sc. προτάττοντες. 11 γὰρ
Cod. ponit post sequens πρὸς.

πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ φεύγοντος γίνεται· ἡ δὲ πηλικότης
 ἀόριστόν τι ἐστὶ, διὸ καὶ παρὰ τοῦ φεύγοντος ἔχει χώ-
 ραν ἢ πηλικότης εἰς ἀναιρέσειν· ἰσχυρότερον δὲ ἢ τὸ
 5 συνομολογούμενον τοῦ ἀμφισβητισμοῦ· τί δέ ἐστιν, ὃ
 φημι; συνομολογεῖ ἐν τῷ ὄρω ἑαυτοῦ ὁ φεύγων τὸ εἶναι
 τόδε τι τὸ ἀδίκημα· τὸ πρὸς τι οὖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὁμο-
 λογουμένου τὴν κατασκευὴν ἔχει καὶ ποιῇ καὶ μείζον.
 ἀκόλουθον ἦν ἐκεῖνο πρότερον τάττεσθαι, ὃ αὐτὸς ὁμο-
 λογεῖ ὁ φεύγων, καὶ ἔτι οὐκ αἰετὶ ἐμπύπτει γνώμη νομο-
 10 θέτου, ἰσχυροτέραν δὲ δύνανται ἔχει μετὰ τὸν συλλο-
 γισμόν ἐπαγαγεῖν τὸ πρὸς τι· εἰ γὰρ ὁ συλλογισμὸς
 τὸν ὅρον τοῦ φεύγοντος εἰς ἓν φέρει καὶ δεικνύσει ταύ-
 τὸν ὃν τὸ πεπραγμένον τῷ μὴ πεπραγμένῳ, ἀκόλου-
 θος ἦν ἐπαγωγὴ καὶ μείζον σημαίνουσα, διὸ καὶ τὴν
 15 γνώμην τοῦ νομοθέτου ἔφαμεν ὡς κακῶς μετ' αὐτὸ ἂν
 τεθεῖη·¹² ἐχρῆν γὰρ μετὰ τὸ πρὸς τι καὶ οὕτως ὑστέ-
 ραν τὴν πηλικότητα τῶν ἐχόντων δεικνύναι, τοῦ πρά-
 γματος δὲ γνώσιν· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ὥσπερ καταδρο-
 μὴν δεικνύναι αὐτὴν ἐν τῇ πηλικότητι, τὸ ἐπαρθῆναι
 20 ποιεῖν μιᾷ τῶν ἀντιθετικῶν· ἡ μία τῶν ἀντιθετικῶν
 σπανιώτατα ἐμπύπτει, εἰ μήπω ἐν τοῖς κατὰ αἵτησιν
 ὅροις χώραν ἀντιστατικοῦ ἔχει· αὐτὸς δὲ ταύτην οὐκ
 οἶδεν, ἀλλ' ἀντεγκληματικὴν ἐπήγαγεν, λέγων, ὅτι „ἥτις
 εἰ ἐμπέσοι εὐρεθῆσεται καὶ μετάληψις.“ ἐν δὲ τῷ τόπῳ,
 25 ἔνθα τεχνολογοῦμεν τὸ εὐνούχου ζήτημα, ἀναγκαῖον καὶ
 περὶ τούτου διαλαβεῖν· καὶ περὶ τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν, ὅπως
 ἐμπεσεῖται, ἐν ἐκείνῳ ἐροῦμεν. Ἐζήτησαν δὲ τινες, πῶς
 μὴ ἐμπεσοῦσης ἀντιλήψεως δυνατόν ἐστι μετάληψιν ποτε
 γενέσθαι, αὐτοῦ τε τοῦ τεχνικοῦ λέγοντος, ὅτι ἡ μετά-
 30 ληψις πρὸς ἀντίληψιν λέγεται, καὶ ἐροῦμεν, ὅτι τὸ ἀν-
 τιθετικὸν κεφάλαιον ἀντεγκληματικοῦ τάξιν ἔχει ἀντι-
 λήψεως· ὅταν γὰρ λέγῃ ἐκεῖνος ἄξιον εἶναι παθεῖν τόδε

¹² τεθεῖη Cod. om.:

τὸ γεγονὸς τὴν ἐξουσίαν αὐτῷ κατασκευάζει, καὶ ὥσπερ
 ἐστὶ φύσει ἀντίληψις προϋπάρχουσα ἐν τῷ ἀντεγκλημα-
 τικῷ· τινὲς μὲν οὖν καὶ ἠρκέσθησαν οὕτως, τινὲς δὲ
 ἐπήγαγον τῇ μεταλήψει τὴν ἀντίληψιν, ἵνα πάλιν ἡ φύ-
 σις σώζηται. τὸ δὲ περὶ τοῦ ἀντιστρόφως αὐτὸ εἶναι, 5
 ὅπερ ἔφημεν, ὡς ἐν τῷ ἀντεγκλήματι τῆς φυσικῆς οὐ-
 σης τοῦ ἀντεγκλήματος· διὸ καὶ παρήκεν αὐτὴν ὁ Ἑρ-
 μογένης καὶ ἐμπεσεῖται· καὶ πῶς ἐμπεσεῖται, ἡνίκα τὰ
 τοῦ εὐνούχου λέγομεν ζήτημα, ἐροῦμεν. ἡ ποιότης καὶ ἡ
 γνώμη ἐπίλογος οὐσα ἐν στοχασμῷ μεμαθήκαμεν ὅπως 10
 γίνεται, καὶ τοῦτο ἐν πάσαις ταῖς στάσεσιν ἐμπίπτει·
 εἰδέναι δὲ χρή, ὡς τινες ἐπεχείρησαν τὴν πηλικότητα καὶ
 τὸν συλλογισμόν ἀνελεῖν ὡς ἄχρηστα λέγοντες, ἅς τὸ
 πρὸς τι καὶ μείζον δείκνυσι τὸ ἀδίκημα, καὶ ὁ ἀνθο-
 ρισμὸς ὀρίζεται τὸ τί ἐστὶ τὸ ἀδίκημα. ποία χρεῖα πη- 15
 λικότητος ἡ τοῦ συλλογισμοῦ; ἅπαξ γὰρ δυνηθεὶς δεῖξαι
 μείζον, ποίαν χρεῖαν ἔχει αὐξῆσαι; καὶ ἅπαξ ἀποδείξας
 ἐκ τῶν πεπραγμένων, ποίαν χρεῖαν ἔχει συλλογίσασθαι;
 ἐροῦμεν οὖν, ὅτι τὴν μεγίστην χρεῖαν ἔχει ὁ συλλογισμὸς·
 τὸ μὲν γὰρ ἐκ τῶν αὐτοῦ ἀποδεικνύναι οὐχ οὕτως ἱσχυ- 20
 ρὸν ἐστὶ, τὸ δὲ ἐκ τῶν δεομένων καὶ ὁμολογουμένων
 παρὰ τοῦ ἀντιδίκου μέγιστον, ὅπερ ὁ συλλογισμὸς ἐπαγ-
 γέλλεται, καὶ γὰρ λέγει ἐκεῖνος εἶναι τόδε τι. ταῦτα ὁ
 συλλογισμὸς δείκνυσιν ὄντα καὶ πεπραγμένα, αὐτῷ δὲ
 πάλιν ἡ πηλικότης τὴν καθολικὴν ἔχει δύναμιν· αἱ γὰρ 25
 αὐξήσεις πρὸς σύγκρισιν οὔσαι οὐκ εἰσὶ μὲν μεγάλαι,
 καθολικαὶ δὲ μεγάλαι εἰσὶν· τί γὰρ εἰ τοῦδε μὲν μείζον
 ἐστὶ, μικροῦ δὲ ὄντος καὶ εὐτελοῦς, ὅπερ τὸ πρὸς τι ποι-
 εῖ· τὸ μὲν γὰρ πρὸς τι τὴν ἀπόδειξιν συγκριτικῶς ἔχει,
 ἡ πηλικότης δὲ καθολικὴ.

30

Ὅποτέρῳ οὖν τὸ ἕτερον χρήσεται· τοῦτο ὡς
 καθόλου ἀνατιθεὶς τέθεικεν· ἐπὶ γὰρ ὅρου ἀδύνατόν ἐστι
 ποτε τὸν κατήγορον ὅρῳ χρήσασθαι, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων

στάσεων εὑρίσκεται. Ἐπειδὴ οὖν καθολικὸν κανόνα ἔλε-
γεν, διὰ τοῦτο εἶπεν, „ὅποτέρῳ οὖν αὐτῶν πότερον μέ-
ρος χρήσεται,“ καὶ οὐκ εἶπεν, ὅτι τοῦ φεύγοντος χρωμέ-
νῳ τῷ ὄρῳ ἀνάγκη τῷ συλλογισμῷ καὶ ἀνθορισμῷ τὸν
5 διώκοντα χρήσασθαι.

Οἷον εὐνοῦχόν τις εὐρών ἐπὶ τῇ γυναικὶ
ἀπέκτεινεν ὥς μοιχόν, καὶ κρίνεται φόνου·
πολλοὶ τῶν τεχνικῶν φιλονεικοῦσι, τοῦτο τὸ ζήτημα μὴ
εἶναι ὄρον· εἰ γὰρ ὄρος ἐστὶ τὸ ἀναιρεῖσθαι τὸ περὶ γε-
10 ρόμενον ἔγκλημα καὶ μὴ φάσκειν αὐτὸ πεποιημέναι, ἐπι-
φέρεται δὲ ἔγκλημα αὐτῷ φόνου καὶ οὐκ ἀρνεῖται τὸν
φόνον, πῶς ἂν εἴη ὄρος; εἰ μὲν γὰρ εὐνοῦχον κρίναι τις
ζῶντα καὶ ἦν τοῦτο τὸ ζήτημα, „εὐνοῦχον εὐρών τις ἐπὶ
τῇ γυναικὶ κρίνει μοιχείας,“ ἀναντιρρήτως ἦν τὸ ζήτημα.
15 ὄρος, εἰ οὗτος μοιχός· ἐπειδὴ δὲ φρονευθέντος αὐτοῦ κρί-
νεται φόνου, οἰκεῖον δὲ ὄρου τὸ ὄνομα τοῦπραχθέντος
ζητεῖν ὅ τι δεῖ καλεῖν· ἐνταῦθα δὲ οὐδεμία ζήτησις ἐστι,
πότερον δεῖ φόνον καλεῖσθαι τὸ πεπραγμένον, ἢ ἕτερόν
τι, οὐκ ἄρα εἴη ὄρος· εἰ γὰρ πρὸς τὸ αἷτιον γίνεται τὸ
20 συνέχον, καὶ ἐκ τοῦ συνέχοντος ἡ στάσις. τί ἂν εἴη ἐν-
ταῦθα τὸ αἷτιον; φόνον ἐποίησας· τὸ συνέχον· ἐφόνευ-
σα, τοῦτο δὲ οὐχ ὄρον ἀλλ’ ἀντιλήψεως· εἰ μὲν γὰρ ἔλε-
γε, μὴ τοῦτο εἶναι φόνον, ὄρος ἦν, εἰ ἰδὲ ὁμολογεῖ τὸ
τί πεπραγμένον καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν καταφεύγει, πῶς
25 οὐκ ἂν εἴη ἀντιλήψις; εἰ δὲ ἐροῦσιν, ὅτι ἐν ἀντιλήψει
δεῖ ὁμολογοῦμενον εἶναι τὸ ἐφ’ ᾧ τὴν ἐξουσίαν ἐπάγει,
ὥς ἐπὶ τοῦ τὸν τρισαριστέα ἀνελόντος· αὐτῷ γὰρ μά-
λιστα ἔοικεν οὐδὲν θαυμαστὸν ὀρικὸν ἐμπεσεῖν ἀπὸ τοῦ
προσώπου, ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ τρισαριστέως προσώ-
30 πον μεταλαμβάνεται ὁ διάκων λέγων, μὴ δεῖν ἀριστέα
ὄντα αὐτὸν ἀναιρεθῆναι. καὶ ἐνταῦθα οὖν μεταλαμβά-
νεται λέγων μὴ δεῖν ἀναιρεθῆναι εὐνοῦχον ὄντα, ὥσπερ
καὶ ἀριστέα, ὅτε ἡδύνατο αὐτὴν διαπράξασθαι τὴν

μοιχείαν· καὶ ἀρμοδίως ἐμπίπτει καὶ ἡ ἀντιθετικὴ ἀντί-
θεσις, ἥπερ οἰκεία ἐστὶ τῇ ἀντιλήψει. Δῆλον οὖν ἐκ πολ-
λῶν, ὅτι τοῦτο κεφάλαιον ἐν τῷ ὅρῳ οὐ συνίσταται, ἀλλ'
ἐπλάνησεν αὐτὸν τὸ τοῦ εὐνούχου ζήτημα· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ
ἐτέρου ζητήματός ποτε ὀρικοῦ εὐρίσκεται ἀντεγκληματι- 5
κὸν, καὶ τοῦτο, ὃ ἐνόμισαν εἶναι ὅρον, οὐκ ἔστιν ὅρος.

Μετὰ δὲ τὸ τίς ὁ μοιχὸς ζήτημα περαν-
θέν· ἐνταῦθα ἀληθῶς τὴν πλάνην, ἣν ἐπλάνηθη, ἐμή-
νυσεν· λέληθε γὰρ ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ κατηγοροῦ ποιήσας
τὴν στάσιν, ὅπερ ἐν ὅρῳ ἀδύνατον· ἐνταῦθα δὲ τὸ λέ- 10
γειν „μετὰ τὸ τίς ὁ μοιχὸς ζήτημα περανθέν“ ἀπὸ τοῦ
κατηγοροῦ ἐστι τοῦ λέγοντος, „ἀλλ' οὐχ οὗτος μοιχὸς,
αἱ δὲ στάσεις ἀπὸ τῶν φευγόντων γίνονται· ὅταν οὖν
ἐκεῖνος λέγῃ μοιχὸν ἀνηροκέναι, ἐπ' ἐξουσίαν καταφεύ-
γει, καὶ δι' ἐκείνου πρῶτον ἀναιρεθῆναι τὴν ἐξουσίαν 15
τῷ μεταληπτικῷ, τῷ λέγειν ὅτι οὐκ ἔξην σοι αὐτὸν ἀνε-
λεῖν οὐκ ἀκριβῆ μοιχὸν ὄντα· ὅθεν ἀπαφύεται τὸ ὀρι-
κὸν ἐνθύμημα μόνον οἰκεῖον τῆς στάσεως· ἐν τοῖς περὶ
τῶν προσώπων τὰ παρακολουθοῦντα σκεψάμενοι αὐτὸς
μὲν τὴν τῶν προσώπων διαφορὰν διηγούμενος οὐδαμοῦ 20
τὴν ἐκάστου ποιότητα τῶν προσώπων εἴρηκεν, ἀλλὰ μίαν
πάντων ἔστησε τὴν τῶν ἐγκωμιαστικῶν ἐξέτασιν· ἡμεῖς
δὲ φθάσαντες εἰρήκαμεν τοῖς ἐπεσκεμμένοις ἐκεῖνα εὐχε-
ρὲς τὴν ἐκάστου προσώπου ποιότητα τιθέναι.

Ὡς περ δὲ στοχασμῶν εἶδη πλείονα, οὕτω 25
καὶ ὅρον· τινὲς τῶν τεχνικῶν τρία χένη καὶ εἶδη λόγον
λέγουσιν, τὸ κατὰ φύσιν, τὸ κατὰ τρόπον, τὸ κατὰ
κρίσιν. καὶ τοῦ μὲν κατὰ φύσιν τιθέασιν παράδειγμα·
νόμος τὸν σεσινωμένον μὴ ἱεράσθαι· μὴ γελῶν τις κω-
λύεται, ἐνταῦθα γὰρ ἡ ζήτησις, εἰ τοῦτο σῖνος, ὃ κα- 30
τὰ φύσιν γίνεται· τοῦ δὲ κατὰ τρόπον τιθέασιν παρά-
δειγμα τὸν πλούσιον τὸν ἐπανατεινόμενον λέγοντες, εἰ
οὗτος ὁ τρόπος πληγαί· τοῦ δὲ κατὰ κρίσιν, τοὺς τε

κατὰ αἵτησιν, καὶ τοὺς κατὰ ἀμφισβήτησιν, λανθάνου-
 σι δὲ αὐτοὺς οὐκ εἶδη ὕρω ἀλλὰ ποιότητας λέγοντες.
 διαφέρει δὲ εἶδος ποιότητος τούτῳ, τῷ τὸ μὲν εἶδος
 διάφορον δέχεσθαι διαίρεσιν, τὴν δὲ ποιότητα λόγων
 5 αἰτίας μηνυτικὴν εἶναι. ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ στοχασμῷ τὰ
 εἶδη διάφορον ἔχει τὴν διαίρεσιν καὶ πρὸς ἑαυτὰ, καὶ
 ἄλλως προκατασκευαζόμενος, ἄλλως ἐμπίπτων, οὕτω δὴ
 καὶ ἐν ὕρῳ, ἐνταῦθα δὲ οὔτε ὁ κατὰ τρόπον ὅρος οὔτε
 ὁ κατὰ φύσιν διάφορον πρὸς ἑαυτοὺς τὴν διαίρεσιν ἔ-
 10 χουσιν· ἄλλως τε καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἀντιλήψει μᾶλλον
 ἀρμόζει ἢ ὕρῳ· ταῦτα μὲν οὖν ἐῷμεν· ἃ δὲ ἐστὶν ἀκρι-
 βῶς ὅρων ἐροῦμεν. γενικώτατα μὲν οὖν τρία εἶδη ὅρων
 ἐστίν, ὃ τε κατὰ κρίσιν, καὶ ὁ κατὰ ἀμφισβήτησιν καὶ
 ὁ κατὰ ἀξίωσιν· τὸ μὲν οὖν κατὰ ἀξίωσιν ἀτμητόν ἐστι
 15 καὶ τὸ κατὰ ἀμφισβήτησιν· τὸ μὲν γὰρ αἵτησιν ἔχει
 μόνον· τὸ δὲ ἢ δύο προσώπων περὶ ἑνὸς κατὰ μέρος
 πρᾶξιόντων ἀμφισβήτησιν, ὡς ἐπὶ τοῦ διώξαντος τὸν
 τύραννον ἐκ τῆς ἀκροπόλεως, καὶ ὁ ἕτερος συναντήσας
 καὶ ἀνελὼν καὶ ἀμφισβητοῦντες περὶ τῆς δωρεᾶς· ἢ δύο
 20 πραγμάτων πεπραγμένων ὑφ' ἑτέρων δύο προσώπων, ὡς
 ἐπὶ τούτου τοῦ παραδείγματος· τύραννος τὴν ἑαυτοῦ
 σκευὴν δέδωκεν τῷ δορυφόρῳ, καὶ μεταλαβὼν τὴν ἐκεί-
 νου κατήλθεν μοιχενόμενος τῶν ἐν τῇ πόλει γυναῖκα.
 κατὰ ταῦτόν ἀνῆλθέ τις τὸν τύραννον ἀνελεῖν, καὶ ἀπέ-
 25 κτεινε τὸν δορυφόρον ἔχοντα τὴν σκευὴν, καὶ ἐν τῇ πό-
 λει ὁ τῆς γυναικὸς ἀνὴρ τὸν τύραννον μοιχενόμενον ἀνεί-
 λεν, καὶ ἀμφισβητοῦσι τῆς δωρεᾶς. διαφέρει ὁ ὅρος
 οὗτος τοῦ ὕρου ἐκείνου τῷ παρ' ἐκείνων ἐν μέρει ἐν ἔρ-
 γον πεπραχθαι, καὶ τοῦ μὲν τὴν ἀρχὴν εἶναι, τοῦ δὲ
 30 τὸ τέλος· ἐνταῦθα δὲ παρὰ δύο προσώπων τελείως ἀμ-
 φότερα τὰ ἔργα πεπραχθαι, καὶ ἐτι κατὰ ταῦτό διά-
 φορον ἔχει τὴν διαίρεσιν, ὅτι ἐκεῖ μὲν εἰς ὅρος ἐστὶ καὶ
 εἰς

εἰς ἀνθορισμὸς, λέγοντος ὅτι τυραννοκτονία ἐστὶ τὸ ἐκ-
βαλεῖν τῆς ἀκροπόλεως, τὸ δεῖξαι φυγάδα, τὸ μηκέτι
ἔχειν δορυφόρους, καὶ εἰς πάλιν ἀνθορισμὸς, ἀλλὰ τυ-
ραννοκτονία ἐστὶ τὸ ἀνελεῖν τὸν ἐχθρὸν ἀποδείξαι. ἐν-
ταῦθα δύο ὅροι παρ' ἑκατέρου καὶ δύο ἀνθορισμοί· ὅς
τε γὰρ τὸν δορυφόρον ἀνελὼν φησιν, ὅτι τυραννοκτο-
νία ἐστὶ τὸ ἀνελθεῖν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, τὸ μάχεσθαι τοῖς
δορυφόροις, τὸ ἀποσφάζαι τύραννον· ὁ δὲ πεποιήκας,
μοιχὸν ἐστὶν ἀνηρηκέναι ἔσω ἐν τῷ οἰκήματι, οὐδὲ γι-
νώσκων εἰ τύραννος ἦν· ὁ δὲ πάλιν τὸ ἐναντίον, ὅτι 10
τυραννοκτονία ἐστὶ τὸ αὐτὸν ἀπεκτείνειν τὸν τύραννον,
τὸ νεκρὸν δεῖξαι, οὐ τὸ δορυφόρον ἰδιώτην σχῆμα μό-
νον ἔχοντα· καὶ διὰ δύο ὅρων καὶ ἀνθορισμῶ· καὶ τὸ
μὲν κατὰ ἀξίωσιν καὶ ἐμφισβήτησιν, τοῦτο δὲ κατὰ
κρίσιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ κατὰ φυγὴν καὶ δίωξιν, καὶ διαι- 15
ρεῖται εἰς τὸν ἀντιτομαζόντα καὶ τὸν κατὰ σύλλη-
ψιν καὶ τὸν ἐμπώτοντα, καὶ τοὺς δύο καλουμένους ὅρους.
καὶ τούτους μὲν Ερμογένης οἶδεν, ἐστὶ δὲ καὶ παρὰ
τούτους ἕτερος καλούμενος παράδοξος, ὅτι πάντων τῶν
ὅρων πρῶται ἔχοντων τὸ ἥττον λέγειν πεποιηκέναι ἢ τὸν 20
αἰτοῦντα ἢ τὸν φεύγοντα, ὁ παράδοξος ἐπὶ τοῦ μεί-
ζονος ἔχει τὸ ἐγκλήματα· ἐστὶ δὲ τούτου παράδειγμα τοῦτο·
νόμος τὸν σεσημαμένον μὴ ἰεραῖσθαι, ἐξαδάκτυλος κωλύ-
εται ἰεραῖσθαι, οὐ γὰρ κατὰ τὸ ἡλλεῖπρόν ἐστιν ἐνταῦθα,
τὸ κατασκευάζεσθαι τὸν ὅρον, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεον· ἐν 25
τούτῳ οὖν μάλιστα τῷ ὅρῳ τὸ πρὸς τι ἐνέστραπται· οὐ
γὰρ περὶ τοῦ καὶ μείζονος αὐτὸ εἶναι φιλονεικεῖ ὁ κατήγο-
ρος, ἀλλ' ἥττον, οἷον ἐπὶ μὲν τοῖς ὅροις ὁ μὴ γελῶν
καὶ κωλύμενος ἰεραῖσθαι τὸν κατήγορον ἔχει πρὸς τι
καὶ μείζον κατασκευάζοντα, ὅτι μείζον ἐστὶ τοῦ ἄλλο τι 30
σῖνος ἔχειν τὸ γέλατος ἐστερηθῆναι τοῦ πόδα ἡλλίπειν,
τοῦ ὀφθαλμόν· ἐνταῦθα διοριζομένου αὐτοῦ τὸ ἡλλίπειν
μόνον εἶναι τὸ σῖνος, καὶ οὐ τὸ πλείονα ἔχειν, τὸ πρὸς

τι ὁ κατήγορος λέγει, ὅτι τὸ πλεονεχὲς ἔχει πολὺ ἥττον
 ἐστὶ τοῦ ἥττονος· εἰ γὰρ τὸ ἥττονον ἔχει ἀχρηστὸν ἐστὶ
 καὶ τὸ πλεον δέ, ὁ ἕτερος δάκτυλος ἀχρηστος ἐστὶ, τά-
 ξιν ἔχει τοῦ ἥττονος· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ Εὐμογέ-
 5 νους διέξεισιν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἑμμεσοὶ τινες· ἑμμεσοὶ δὲ
 εἰσιν οἱ δοκαῦντες μὲν ἔχειν δύο μὴ κλονομένους, δὲ, ὡς
 περ ἐπὶ τῶν συνευγυμένων ἐστὶν ὁ ἐμπύπτων· ὁ γὰρ δεύ-
 τερος ὅρος εἰς κατασκευὴν τοῦ προτέρου λαμβάνεται, ὡς
 ἐπὶ τούτῳ· κῆμος τὸν καθυφέντα ἱερῶν δίκην ἄτιμον
 10 εἶναι, Δημοσθένους διαλυσάμενος πρὸς Μαιδίαν ὑπάγεται
 τῇ αἰτίμῃ, μετὰ γὰρ τὸ ζητηθῆναι, τί τὸ καθυφέναι
 τὸν ἐν δικαστηρίῳ εἰσελθόντα μὴ δικαιολογήσασθαι,¹ τὸ
 μὴ προσάγειν μάρτυρας, τὸ ὅλως μὴ ὡς δεῖ ἀγωνίσα-
 σθαι, ἐμπίπτει μετὰ τὸ ἕτερον ζήτημα, εἰ ὅλως αὕτη ἐ-
 15 ρὰ δίκη, καὶ κατασκευάσει ὁ Δημοσθένης μὴ εἶναι ἱερὰν,
 ἀλλ' ὀριεῖται τὴν περὶ θυσίῶν² ἢ ἀγαλμάτων ἢ ἱερῶν
 δίκην εἶναι ἱερὰν· διὸ καὶ ἑμμεσοὶ καλοῦνται, ὅτι τάξιν
 μὲν ἔχουσι δικλῶν· τὸ δὲ ἕτερον αὐτὸ μέρος εἰς ἀπάδει-
 ξιν τοῦ προτέρου λαμβάνεται, οὐκ αὐτὸ ἐγκαλεῖται, ὡς
 20 περ ἐπὶ τοῦ κατὰ σύλληψιν καὶ τοῦ ἀντονομάζοντος· τὰ
 δὲ παραδείγματα πάλιν παρ' Εὐμογένη. Εὐδέκῃ δὲ χρή,
 ὅτι ὁ κατὰ ἀμφισβήτησιν ὅρος μόνος τῇ ἐναντίαν τάξιν
 ἔχει τοῖς ἄλλοις ὅροις· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις ὅροις ὁ
 ρος τὸ κεφάλαιον ἐκ τῶν παρεμμένων γίνεται, ἐν δὲ τῷ
 25 κατὰ ἀμφισβήτησιν ἐκ τῶν πεπραγμένων· τοῦ μὲν τὴν
 ἀρχὴν ὀρίζοντος εἶναι τὴν τυραννοκρασίαν, τὸ³ διῶξαι,
 τοῦ δὲ τὸ τέλος τὸ ἀναλεῖν· ὁλλοῦ γὰρ ἔφαμεν, ὡς ὁ
 αἰτῶν τάξιν ἔχει διώκωντος.

Τοῦτο οὖν πλέον ἔχει κεφάλαιον οὗτος ἐν
 30 τῇ διαίρεσει· ἔλαθεν ἐκείνου ὁ Εὐμογένης τὸν πρῶτον
 τῶν ἐκδυμημάτων κεφάλαιον καλῶν· κεφάλαιον δὲ,

1. Cod. δικαιολογήσασθαι.

2. Cod. οὐσιῶν, scripsi θυ-
 σίων ut Herm. Progymn. p. 30.

3. Cod. τῷ.

ἔστι μέρος λόγου διάφορον ἐργασίαν ἐπιδεχόμενον πρὸς τὰ προκείμενα καὶ ἐπαγόμενα· οὕτως οἱ πολλοὶ ὀρίζονται τὸ κεφάλαιον· ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεις διάφορον ἔχει τὴν ἐργασίαν πρὸς τὸ παραγραφικὸν καὶ τὴν ἐχομένην βούλησιν καὶ δύναμιν, καὶ τὸ πρὸς τι διάφορον ἔχει τὴν κατασκευὴν, πρὸς τε τὸν ἀνθορισμὸν καὶ τὴν πληκτικότητα· ἐνταῦθα δὲ ἔστι μία διαφορὰ κατασκευαζομένη, ἀλλ' ἐνθυμηματὰ ἔστι μόνον τὸ διαλλάττον, καὶ τοῦτο οὐκ ἐν ἐνὶ τόπῳ κείμενον, ἀλλὰ καθολικόν· πῶς οὖν κεφάλαιον ἔρεϊ τοῦτο Ἑρμογένους καὶ οὐ μᾶλλον εἰς 10
δος λόγου· τὸ γὰρ εἶδος ἔστι μένον τὸ διαλλάττον, καὶ διάφορον ποιότητα ἐνθυμημάτων παρέχον, κεφάλαιον δὲ οὐκ ἔστι.

Τρίτος κατὰ πρόσωπον διπλοῦς· τὸν κατὰ ἀμφισβήτησιν ὅρον καὶ τὰ πρόσωπα διπλοῦν ἐκάλεσεν· 15
ἔστι δὲ οὗτος τῶν διπλῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡγνόησε τὰ ἐνικά εἶδη τοῦ ὅρου, προετάξαμεν ἀνωτέρω· εἰκότως αὐτὸ διπλοῦν εἶναι νενόμικεν.

Περὶ ἀντιλήψεως

Ἐξήτῃται, τί δήποτε ἐν μὲν τῇ μεθόδῳ πρώτην 20
ἔταξε τὴν πραγματικὴν, ἐν δὲ τῇ τῶν στάσεων διαίρει τὰς δικαιολογικάς πρώτας· καὶ λέγομεν, ὅτι ἐκεῖ μὲν τὸν κανόνα καὶ τὴν μέθοδον τοῦ τὰς στάσεις εὑρεῖν ὑποτιθεῖς, εἰκότως πρότερον ἔταξε τὴν πραγματικὴν, ἅτε μονοειδῆ τινα οὔσαν· διαιρῶν γὰρ τὴν πορότητα εἰς 25
τα τὸ γεγεννημένον καὶ μέλλον, καὶ ὑποτιθεῖς τὸ μέλλον ἔχειν τὴν πραγματικὴν, εἰκότως αὐτὴν προετάξε μίαν τινὰ οὔσαν τοῦ μέλλοντος, καὶ ἐφεξῆς τὰς τοῦ παρεληλυθότος πάσας· ἐνταῦθα δὲ ἐπειδὴ ἀντίληψις καὶ ἀντιθε-
τικαί, αἵπερ εἰσὶ τῆς δικαιολογίας, πλείστην ἔχουσι κοι- 30
νωμίαν πρὸς τὸν ὅρον, καθὼς καὶ ἀνωτέρω ἐμνηύσαμεν, καὶ τὰ κεφάλαια ταῦτά ἐστιν, εἰκότως περὶ τοῦ ὅρου

διεξελθάν δευτέραν ἡμῖν τάττει τὴν ἀντίληψιν, πρώτην οὖσαν τῆς δικαιολογίας.

Ἡ ἀντίληψις διαίρεται προβολῇ· ἡ προβολὴ ἐν ὄρῳ ἤδη δέδεικται ὁποῖαν ἔχει φύσιν.

- 5 Μορίοις δικαίου. τὰ μόρια τοῦ δικαίου ἐστὶν ἡ ἀντίληψις· εἴρηται δὲ μόριον δικαίου ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος· ἐπειδὴ γὰρ ἡ ἀντίληψις ἐξ ἑνὸς τούτων τῶν τριῶν συνίσταται, φύσεως ἢ τέχνης ἢ νόμου, διὰ τοῦτο μόριον δικαίου καλεῖται, παρὰ τὸ μέρος τοῦ δικαίου.
- 10 προβάλλεσθαι. Ἐζητῆται δέ, τί δῆποτε ἐφεξῆς ἕτερον κεφάλαιον ἐπάγει καλούμενον ἀντίληψιν, τοῦτο δὲ ἀντιληπτικόν, καὶ ἀντίληψεως φύσιν ἔχον οὐκ ἐκάλεσεν ἀντίληψιν· λέγομεν, ὅτι τοῦτο, ὃν τρόπον τὸ παραγραφικόν τὸ ἐν στοχασμῷ οὐκ ἀντικρὺς ἐστὶν ἀπολογία τοῦ
- 15 πράγματος, ἀλλὰ διαβολὴ τοῦ ἄγοντος, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὰ μόρια τοῦ δικαίου οὐ φανερώς ἀπολογεῖται, οὐδὲ τὴν πᾶσαν ἐξουσίαν προβάλλεται, ἀλλὰ μόνον διαβολῆς ἕνεκα προτείνεται τὴν ἐξουσίαν· διὸ οὐδὲ ἀντίληψις ὠνόμασται διὰ τὸ μήπω τῆς ἐξουσίας τὸν φέροντα ἀντιλαμβάνεσθαι, ἀλλ' ὥς ἐπὶ διαβολῇ, ἣ ἐπὶ
- 20 τούτοις κρίνεται.

- Πρόσωπ. εἰκότως δευτέραν ἔχει τάξιν τῆς ἀπολογίας τὸ πρόσωπον καὶ ὀλίγον τῆς τέχνης καὶ τῶν κεφαλαίων ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερον ἰόντων. ἐπειδὴ γὰρ ἐφήμεν,
- 25 ἑπτὰ μόρια τοῦ δικαίου παραγραφικοῦ τάξιν ἔχει, εἰκότως τέτακται δεύτερον τὸ πρόσωπον τελείας παραγραφῆς τάξιν ἔχον ἐν τῇ ἀντίληψει· ἐστὶν γὰρ τοιοῦτον, ὅπερ ἑτέρων εἶδιν αἱ τοιαῦται κατηγορίαι, καὶ οὐ δεῖ φέρε εἶπεν ἰδιώτας δημοσίων ἀδικημάτων κρίνεσθαι, ὥς ἐπὶ
- 30 τοῦ ζωγράφου τοῦ γράψαντος τὰ ναυάγια καὶ κρίνομένου δημοσίων ἀδικημάτων· μετὰ γὰρ τὰ μόρια τοῦ δικαίου, τὸ λέγειν ὅτι ἐπὶ τέχνῃ κρίνομαι, ἐπάγει τὸ πρόσωπον, ὅτι οὐ δεῖ ζωγράφον ὄντα ἐπὶ δημοσίοις ἀδικημα-

οὐ κρίνεσθαι, ἀλλὰ στρατηγὸς καὶ ῥήτορας, οὐ χειρα-
τέχνας, καὶ γίνεται παραγραφικοῦ τελείου τάξις· τοῦτο
δὲ τὸ κεφαλαῖον πολλάκις ἐκλείπει, καθάπερ ἐν στοχα-
σμῷ, καὶ ἐφεξῆς τὰς αἰτίας ἐροῦμεν.

Ὅρω καὶ τοῖς ἐπαμένοις τῷ ὄρω μέχρι τοῦ 8
πρὸς τι· σημαίνει τὸν ἀνθρωπισμὸν καὶ τὸν συλλογι-
σμὸν καὶ τὴν ἀηλικότητα, καὶ τὴν γνώμην τοῦ νομοθέ-
του, ἃ ἔστιν ἀκριβῶς πάντα τῆς ἀντιλήψεως κεφάλαια
ἐν αὐτῇ τῇ ἀντιλήψει. Ἐζητήται, τί διαφέρει ἀντίληψις
τῶν μορίων τοῦ δικαίου, καὶ διὰ τί αὕτη καὶ τὸ ὄνομα 10
ἔχει καὶ τελευταία τέτακται· ἐροῦμεν, ὅτι αὕτη μὲν πα-
ραγραφικοῦ τάξιν οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἀποδεικτικῷ, ἐκείνη δὲ
παραγραφικοῦ μόνον· ἐπειδὴ δὲ τολμηρὸν ἦν καὶ θρασὺ,
ἐφ' οἷωδήποτε πράγματι κρινόμενον εὐθὺς ἐπὶ τὴν ἐξου-
σίαν καταφεύγειν, εἰκότως τελευταία τέτακται, ὁδοποι- 15
ησάσης τῆς τέχνης καὶ δειξάσης διὰ τῶν τοῦ ὄρου κεφα-
λαίων ὡς οὐκ ἔστιν ἀδίκημα· τοῦτο γὰρ ὁ ὄρος καὶ τὰ
ἐπόμενα αὐτῷ κατασκευάζει, ὅτι οὐ τοῦτο δημοσίᾳ ἀδι-
κῆσαι, τοῦ δὲ ὄρου τοῦτο κατασκευάζοντος χώραν εἶχε,
διὸ καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχει, ὅτι ἐνταῦθα σαφῇ τὴν ἐξ- 20
ουσίαν προβάλλεται· ἐκεῖ δὲ οὐ προδήλως, ἀλλ' ὡς ἐν
παραγραφικοῦ τάξει· ἔπεται δὲ τῇ ἀντιλήψει πάντως με-
τάληψις· ἡ δ' ἀντίθεσις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν ἀντιστατι-
κὴ ἔστιν, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἀντιθετικὰς εὐ-
ρίσκεται, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ κεφαλαίου ἐροῦ- 25
μεν. Εἰκότως δὲ τοῦ ἀντιληπτικοῦ κεφαλαίου κατασκευ-
άσαντος τὴν ἐξουσίαν ἔσχεν χώραν ἡ ἀντιθετικὴ ἀντι-
θεσις· ὅταν γὰρ δείξῃς, ὅτι ἐξουσίαν ἔχεις ποιεῖν, τότε
καλῶς πεποιηκέναι ἐρεῖς· εἴτα ἄλλα εἶδη τῶν ἀντιθέσεων
καὶ περὶ μὲν τῆς τάξεως τῶν κεφαλαίων τοσαῦτα, ἴδω- 30
μεν δὲ καὶ καθ' ἕκαστον.

Ἡ προβολὴ γίνεται ὥσπερ ἐν ὄρω. φθάσαν-
τες εἰρήκαμεν, ὅτι ἡ προβολὴ ἐν πάσῃ στάσει τὴν αὐτὴν

ἔχει φύσιν, πῶς οὖν εἶπεν, „ὥσπερ ἐν τῷ ὄρω,“ μήτε ἀντιθετικάς μήτε ἀλλαχοῦ ἐτέραν ἐχούσης φύσιν τῆς προβολῆς, ἀλλὰ πανταχοῦ οὔσης¹ συντόμου ἀποφάσεως τῶν εἰρημένων ἀδικημάτων· καὶ τοῦτο διαφέρει τῆς καταστάσεως, ὅτι ἡ μὲν κατάστασις κατὰ μέρος διηγεῖται, καὶ πάθῃ σπουδάζει κινεῖν, καὶ τὰς ἀποδείξεις κατὰ μέρος ἔχει, ἡ δὲ προβολὴ κεφαλαιωσαμένη πάντα τὰ τῆς καταστάσεως συντόμως ὁρίζεται τὸ ἀδίκημα· καὶ ἔστι προβολὴ κυρίως τὸ αἷτιον· ἡ μὲν οὖν φύσις αὐτῆς καθόλου αὕτη. πῶς οὖν λέγει, „ὥς ἐν ὄρω μεμαθήκαμεν,“² ὡς ἀλλαχοῦ δὲ ἐτέραν αὐτῆς ἐχούσης φύσιν; ἐροῦμεν, ὅτι ἐν αἷς ἤδη στάσεσι διεῖλε μόνος ὁ ὅρος ἔχει τὴν προβολήν· τὸ οὖν „ὥσπερ ἐν ὄρω μεμαθήκαμεν“ ἀντὶ τοῦ „ὡς εἰρήκαμεν.“ ἔστιν μὲν οὖν ὡς πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ
 15 ἐν ἄλλοις ἄλλως εἶναι, καὶ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει ἐν ταῖς ἄλλαις στάσεσι, λέγει ἡ προβολή, καθὼς εἴρηται· τὸ μόνον τοῦ δικαίου φησὶν μὲν ἀπλῶς κεῖται, κεφάλαιον δὲ οὐδὲν ἀπλῶς προστίθεται, εἰ γὰρ ἡ ἀπόδειξις παντὸς τοῦ προγινομένου πράγματος διὰ τῶν κεφαλαίων ἐστίν,
 20 πῶς δύναται ἄνευ ἀποδείξεως εἶναι αὐτὸ ὃν ἀπόδειξις; καὶ δὲ τὸ ἐπαγόμενον εἶπη „ἀπλῶς καὶ κατ’ ἀρχήν,“ καὶ τοῦτο τοῦ αὐτοῦ πταισματος, οὐδὲ γὰρ ἡ τάξις τῶν κεφαλαίων τὴν φύσιν ἀμείβει, καὶ τὸ μὲν πρῶτον εὐτελέστερόν ἐστι, τὸ δὲ δεύτερον τῆς κατασκευῆς, ἵνα τὴν
 25 ἐκβολὴν ἐκεῖ κατασκευάσῃ.³ Ἐκεῖ δὲ, ὡς ἄλλως. ἐν ταῦθα ἐαυτὸν ἐξηλέγξεν ὅτι εἰκὴ ταῦτα λέγει·⁴ εἰ μὲν γὰρ εἶπεν, ὅτι ἐκεῖ δὲ τοιῶσδε, ἔδεικνυέ τινα ἀδιάφορον οὔσαν φύσιν, ἀλλὰ λέγων οὐκ ἄλλως, ἔδειξε τὴν διαφορὰν, ἀλλὰ ἐπήγαγε παράδειγμα, τὴν διαφορὰν μὴ
 30 δείξας. τίς οὖν ἡ διαφορά; φθάσαντες μὲν εἰρήκαμεν καὶ νῦν δὲ ἐροῦμεν, ὅτι μεμέρισται τὸ ἀντιληπτικόν

¹ Cod. τούτου, ser. οὔσης. ² Cod. μαθησόμεθα. ³ Cod. κατασκευάσης. ⁴ Cod. λέγειν.

πεφάλαυνον εἰς δύο, τὸ μὲν πρότερον ἐν παραγραφῇ, τὸ
 δὲ δεύτερον ἐν ἀποδείξει· τὸ πρότερον οὖν ἐστὶ τὰ μό-
 ρια τοῦ δικαίου παραγραφῆς ἔχοντα τάξιν, εἰ μὴ δεῖ
 ἐπὶ τούτοις κρίνεσθαι, οὐδείς γὰρ ἀπολογίαν προτείνειν
 ἀμφιβολὸν αὐτὴν ἀποβάλλεται, ἀλλὰ καθολικὴν ἀπόφα-
 σιν· τούτου γὰρ ἐστὶν ἢ τὸ ἀρνεῖσθαι τὸ μὴ εἶναι ὑπεύ-
 θυνον, ἢ λέγειν μὴ ἐγκλημαῖσθαι τὸ πρᾶγμα· τὸ δὲ „οὐ
 δεῖ ἐπὶ τούτοις κρίνεσθαι“ ἀμφιβολίας ἐχθρόν ἐστιν,
 οὐδείς δὲ ἀπολογούμενος ἀμφιβολὸν τι κατασκευάζει τυγ-
 χάνειν· τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἐνταῦθα οὐχ ὥς ἀπολογού-
 μενος αὐτὸ λέγει, ἀλλ' ὥς κοινὴν ζήτησιν τῶν δικαστῶν,
 εἰ δεῖ αἰτούς ἐπὶ τούτοις κρίνεσθαι, ἵνα ἢ ἢ μὲν πρό-
 τας φεύγοντος, „οὐ δεῖ με ἐπὶ τούτοις κρίνεσθαι,“
 ἐπαγωγὴ δὲ τοῦ διώκοντος, „ἀλλὰ δεῖ,“ ζήτησις δὲ τῶν
 δικαστῶν, εἰ μὴ δεῖ ἐπὶ τούτοις κρίνεσθαι, ἃ μηδείς κε-
 κώλυκε νόμος. ἐνταῦθα ὡς παραδείγματα λέγων ἀκρι-
 βείας οὐκ ἔχεται, οὐ γὰρ ἀπὸ νόμου μόνον γίνεται ἡ
 ἀντίληψις, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ φύσεως καὶ τέχνης· τὸ δ' ἐ-
 πεῖν, „μηδείς κεκώλυκε νόμος,“ τὴν ἀπὸ νόμου μόνον
 ἀντίληψιν δηλοῖ· ἐτι δὲ καὶ ἡ ἀπὸ νόμου ἀντίληψις
 ἐπὶ τὴν ἀπὸ τοῦ νόμου ἐξουσίαν καταφεύγει, οὐκ ἐπὶ
 τῷ μὴ κεκωλύσθαι, ἀλλὰ δύο εἶδη ἐστὶ τῆς ἐπὶ νόμον,
 ἢ ὅταν αὐτὸ δὲ λέγωμεν ἐξεῖναι, ἢ ὅταν μὴ κεκωλύσθαι·
 τὸ γὰρ μὴ κεκωλύσθαι βιαζόμεθα τάξιν ἔχειν τοῦ ἐξεῖ-
 ναι· τί δὴποτε οὖν ἐνταῦθα τέθεικε τὸ παράδειγμα,
 καὶ οὔτε ἀπὸ φύσεως οὔτε ἀπὸ τέχνης; ἐροῦμεν οὖν ὅτι
 πανταχοῦ εἰς ἐστὶν ὁ κανὼν, ὡς αἱ ἄτεχναι πίστεις τῶν
 ἐντέχνων εἰσὶν ἰσχυρότεραι· ὁ νόμος οὖν ἄτεχνός ἐστι
 πίστις, καὶ εἰκότως ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων τὰ παραδείγματα
 τίθησι, τί δὴποτε οὐ τὴν ἐπὶ νόμου καταφεύγουσαν ἀν-
 τίληψιν τέθεικε τὸ παράδειγμα, ἀλλὰ τὴν μὴ κεκωλυμέ-
 νην, ὥσπερ τὸν τρισαριστέα μοιχὸν ἀποκτείνας; ἐροῦμεν,
 ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ φύσιν ἀντιλήψεως καὶ ἐπὶ τῆς κα-

τὰ τέχνην κοινόν ἐστιν ἐνθύμημα τὸ λέγειν, ὅτι οὐ κα-
κῶλυκεν ὁ νόμος τὰ κατὰ φύσιν γίνεσθαι, καὶ οὐ κα-
κῶλυκεν ὁ νόμος τῇ τέχνῃ ἑαυτοῦ ἕκαστον χρῆσθαι· κοι-
νότερον οὖν ἐστιν ἐνθύμημα καὶ τὸ ταῖς τρισὶν ἀρμόζειν,
καὶ εἰκότως αὐτὸ ἔταξεν τὸ πρόσωπον οὐκ αἰεὶ δύναται
ἐμπίπτειν· ἀλλ' ὅταν μὲν ἢ τὸ ἐπιφερόμενον ἐγκλήμα
μεῖζον τῆς ποιότητος τοῦ κρινομένου προσώπου, τότε ἐμ-
πeseῖται, τὴν ἑαυτοῦ ἀσθενείαν προτεινομένου τοῦ κρι-
νομένου προσώπου, καὶ δεικνύντος τὰ ἀρμόζοντα πρόσω-
πα πρὸς τὰς τοιαύτας κατηγορίας· ὅταν δὲ ἀκόλουθον
ἢ τὸ πρόσωπον τῇ ποιότητι τῶν κρινομένων προσώπου,
οὐ δύναται ἐμπεσεῖν· τὸ δὲ παράδειγμα σαφηνίζει αὐτό.
Ἀλκιβιάδης τὰ περὶ Σικελίαν ἐν ἐκπώμασι γράψας κρι-
νεται δημοσίων ἀδικημάτων· ἐκταῦθα οὐ δύναται εἰπεῖν,
ὅτι οὐ στρατηγῶν εἰσιν οὐδὲ δημαγωγῶν, αἱ τοιαῦται
δὲ γραφαὶ καὶ τὰ ἀδικήματα καὶ τὰ ἐγκλήματα τῶν
δημοσίων ἀδικημάτων, αἷς μάλιστα ἀρμόζει· εἰδέναι
οὖν χρὴ, ὅτι ἐπὶ τούτοις ἐκλείπει· ἀρμόζει δὲ ἀντὶ
τοῦ προσώπου τὸ πρᾶγμα εἰσαγαγεῖν καὶ λέγειν,
„ὅτι ἐφ' ἑτέρων πραγμάτων αἱ δημόσιαι γραφαὶ, ἐπὶ
προδοσίας τριηρῶν, ἐπὶ προδοσίας πόλεων, ἐπὶ τει-
χῶν κατασκαφῆς, ἐπὶ τινι τῶν τοιούτων, οὐκ ἐπὶ γρα-
φῇ καὶ τοῖς εὐτελεστάτοις ἐκπώμασιν· ἐκλείπει οὖν τὸ
ἀπὸ τοῦ προσώπου, ἀντισάγεται δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ πρά-
γματος ὄρω. Τὴν φύσιν τοῦ ὄρου φθάσαντες εἰρήκαμεν.
Ἐπάγεται οὖν ἀναγκαίως ὁ συλλογισμὸς·
ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἱκανὰ περὶ τούτου διελέχθημεν, ὅτι
οὐκ ἐστιν ὁ συλλογισμὸς ἴδιον κεφάλαιον, ἀλλὰ συμ-
πέρασμα τοῦ ἀνθορισμοῦ, καὶ ἔφαμεν, ὅτι ὁ τεχνικὸς
πολλάκις συλλογισμὸν ὠνόμασεν ἀντὶ ἀνθορισμοῦ εἰδῶς,
ὅτι ταῦτόν ἐστιν· εἰ δέ τις ζητήσῃεν, διατί μὴ τὸν ἀν-
θορισμὸν μᾶλλον εἶπεν, ἐροῦμεν, ὅτι τὰ κεφάλαια πρὸς
ἀπόδειξιν σπεύδει· τὰ δὲ συμπεράσματα τὰς ἀποδείξεις

ἔχει· εἰ οὖν ὁ συλλογισμὸς συμπέρασμα ἐστὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἰκότως κυριώτερον ἐστὶ πρὸς τὴν κλήσιν.

Ἐπιχειρήσει δὲ λαθεῖν· οἷον ἐπὶ τοῦ παραδείγματος ἔρει, οἷον ὁ ὀφθαλμὸν πηρώσας· οὐχ ὅτι μὴ καὶ χεῖρα ἐπηρώσεν, διὰ τοῦτο ἀδυνάτος ἐστίν, ἀδικήματα γὰρ ἀμφοτέρωθεν, ἀνάγκη δὲ ἅπαντα ταῦτα ἀδικήματα ποιεῖν, καὶ τὰ τοιαῦτα ἔρει, πλείοντα παραδείγματα· τὸ „ἐπιχειρήσει“ οὖν ἐνθυμήματα παραδειγμάτων εἰς ἀπόδειξιν συντεινόντων ἔρει.

Ἡ ἀντίθεσις ἐπὶ τούτοις ἀντιστατικὴ γί- 10
νεται· ἔχρην τεχνολογῶντας μὴ τὴν τοῦ παραδείγματος φύσιν, ἀλλὰ τὴν τοῦ κεφαλαίου εἰπεῖν· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ζωγράφου ἀντιστατικὴ ἐστὶν λέγοντος τοῦ ζωγράφου, ὅτι παραινέσαι τοῖς παρὰ καιρὸν πλείουσιν ζητῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ τὸν τρισαριστία μοιχὸν ἀποκτείναντος ἀν- 15
τεγκληματικὴ· ἐνὶ δὲ λόγῳ ἢ ἀντεγκληματικὴ ἢ ἀντιστατικὴ μόνον εὐρίσκεται, μεταστατικὴ δὲ οὐδέποτε οὐδέ συγγνωμονικὴ· ἐναντίαν γὰρ ἔχει φύσιν ἢ συγγνώμῃ τῇ ἀντιλήψει, οὐδεὶς γὰρ ἐφ' οἷς ἐξουσίαν προτείνεται, συγγνώμην αἰτεῖ· τὸ μὲν γὰρ συγγνώμην αἰτῆσαι καὶ ὁμο- 20
λογησαί ἐστὶν ἀδίκημα, καὶ ἐλέους δεῖσθαι, τὸ δὲ ἐξουσίαν προτείνεσθαι οὐδέτερον τούτων ἔχει· ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ κεφάλαιον τοῦτο οὐκ ἀεὶ ἐμπίπτει, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε ἐκλείπει· ἐκλείπει δὲ, ὅτε ὁ ὅρος ἀκριβῶς ἰσχύει, ὥς ἐπὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου τοῦ γράψαντος τὰ περὶ Σικελίαν, ἢ τοῦ 25
χομίσαντος ταῖς δέσεσιν· ὅτι γὰρ ἀντιστατικὴ ἐμπίπτει, εἰ καὶ κατὰ φύσιν ἔχει τὸ δύνασθαι εἰπεῖν, ὅτι ἵνα μάθῃτε μὴ ἀκαίρως ἐπιχειρεῖν μεζοσι πράγμασιν· αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ πείσας αὐτοὺς ἐπὶ Σικελίαν στρατεύεσθαι· οὔτε ἀντεγκληματικὴ, ὅτι ἄξιοι ἐστε τοῦ ὀνειδίζεσθαι· 35

5. Cfr. Ald. p. 604. l. 14. 6. Cod. εἴη. Ald. p. 617. l. 5. ἦ. Eandem secutus omisi ἢ ante μεταστατικὴν.

ἐκλείπει οὖν τὸ κεφάλαιον πάντως· καὶ ἡ ἐκλείπει καὶ
 ἡ ἑτέρα μετάληψις· ἡ γὰρ ἑτέρα μετάληψις λέγει, ὅτι
 ἄλλως ἔχρην· ἂν μὲν ἀντεγκληματικῇ ἢ, ὡς ἐπὶ τοῦ
 τρισαριστίως τοῦ ἐν μοιχείᾳ ἀνηραγμένου λέγει, ὅτι ἄλ-
 8 λως ἔχρην αὐτὸν τιμωρεῖσθαι, προσάγοντά τῷ δήμῳ,
 ταῖς ἀρχαῖς, διελέγχοντα ἰσχυρῶς ὄντα φιλανθρωπίας·
 ἐπὶ δὲ τοῦ ζωγράφου τοῦ λέγοντος, ἵνα μουθετήσω μὴ
 παρὰ καιρὸν πλεῖν, καὶ εὐεργετήσω τοὺς ἐμπόρους, ἔχει
 χώραν τὸ εἰπεῖν, ὅτι λόγοις ἔχρην μουθετεῖν καὶ ἐπο-
 10 πλῆττειν καὶ μέμψεσθαι· ἀν' ἐμπεσοῦσης οὖν μηδεμιᾶς
 τοιαύτης ἀντιθέσεως οὐκ ἂν ἔχοι οὐδὲ ἡ μετάληψις χά-
 ραν· ἐκλείπει οὖν καὶ αὕτη, εἰ ἐκλείπει ἡ ἀντιθεσις·
 ἀναγκαίως οὖν καὶ τὸ τρίτον ἡ ἀντίληψις ἐκλείπει, ταῦ-
 τα γὰρ πάντα τὴν γένεσιν ἀπὸ τῆς ἀντιθετικῆς ἔχουσιν
 15 ἀντιθέσεως, μὴ ἐμπεσοῦσης δὲ αὐτῆς οὐκ ἐμπεσεῖται ἡ
 μετάληψις, αὕτη γὰρ αὐτῆς ἔστιν ἡ λύσις, ἀναγκαίως
 τῆς μεταλήψεως μὴ ἐμπεσοῦσης οὐδὲ ἀντίληψις, ἥτις
 ἐστὶ τῆς ἀντιλήψεως λύσις. Περὶ δὲ τῆς τάξεως, πῶς
 τῆς φύσεως ἀπαιτούσης πρώτην τὴν ἀντίληψιν εἶναι δεῖ;
 20 καὶ οὕτως τὴν μετάληψιν, ἢ ἐφθάσαμεν καὶ ἐν ὅρῳ εἰ-
 πόκτες, καὶ νῦν δὲ ταῦτόν ἐροῦμεν, ὅτι ἡ μετάληψις
 ἐνταῦθα πρὸς τὴν ἀντιθετικὴν γενομένη τὴν φύσιν αὐ-
 τῇ τῆς ἀντιλήψεως δωρεῖται, καὶ ἐστὶν ἡ μετάληψις ὥσπερ
 ἀντίληψις. Τὸ οὖν λέγειν, ὅτι ἡ δευτέρα ἀντίληψις οὐ
 25 πρὸς τὴν πρώτην, λέγει τὸ κεφάλαιον· οὐ πρὸς ἐκεῖνο
 οὐκ ἐστὶν, καὶ γὰρ τὰ μόρια τοῦ δικαίου ἀντίληψις ἐστὶ,⁹
 καὶ ἔχρην εἰπεῖν „ἡ τρίτη“ ἐνταῦθα οὖν ὁ τεχνικός
 τὴν φύσιν δείκνυσι τοῦ κεφαλαίου, ὅτι πρώτην ὥσπερ
 ἀντίληψιν οἶδε τὴν ἀντιθεσιν, καὶ τοῦτο λέγει „ἡ δευ-
 30 τέρα“, ὥστε τετμημένης αὐτῆς εἰς δύο οὐ πρὸς αὐτὴν

7. δει Cod. om. 8 Sequitur in Cod. τῆς μετάληψεως. 9
 Cod. addit: καὶ ἐστὶν.

ἀντίληψιν λέγει „ἡ δευτέρα ἀντίληψις,“ ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν φύσιν τοῦ κεφαλαίου. Ἡ θέσις οὐκ ἔστι κεφαλαίου, ἀλλ' ἐνδήμημα· θέσις γάρ ἐστιν ἐπαινὸς τινος προχθέντος. τρέποι ἀντιλήψεως δὲ ¹⁰ πλείονες, εἶδη γὰρ αὐτὰ οὐκ ἂν εἴποιμεν, εἰ γὰρ πᾶν εἶδος διάφορον ἔχει τὴν δι- αίρεσιν, ταῦτα δὲ οὐκ ἔχει διαφορὰν, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις καὶ τῇ αὐτῇ τάξει χρήται, πῶς ἂν εἴη· ¹¹ εἰ- δος, ὅπου ἐν στοχασμῶ καὶ ἐν ὄρῳ τὰ εἶδη τὴν διαίρε- σιν ἐναλλάττει· καὶ δύο μὲν ὁ τεχνικὸς αὐτὸς λέγει, τὴν τε ἀφ' ὧν αὐτὸς ἐποίησεν· ἐστὶν ὁ Ἀλκιβιάδης ὁ κρι- ¹⁰ νόμενος ἐπὶ τοῖς ἐκπώμασιν, ἡ δὲ ἐκ περιστάσεως, ὁ ῥή- τωρ ὁ κρινόμενος ἐπὶ τῷ. ¹² εἰπεῖν νήσῳ ἐγκώμιον πολλῶν μεταστάντων· ἐνταῦθα γὰρ διὰ τόπον ἄλλους μεταστῆναι ἡ κρίσις γέγονεν, ἕτεραι δύο· ἡ μὲν κατὰ συμπλοκὴν, ἡ δὲ κατὰ διαίρεσιν· καὶ κατὰ συμπλοκὴν ¹⁵ μὲν ἡ μὴ δυναμένη κατὰ ἀναίρεσιν κρίσιν ἐκδέξασθαι, κατὰ διαίρεσιν δὲ ἥτις καὶ ἰδίᾳ διαιρουμένη δύναται κρίσιν ἐκδέξασθαι· κατὰ συμπλοκὴν μὲν οὖν αὕτη· ταῖς πάντων γνώμαις ἀντιλέγει τις, καὶ αὐτὸς οὐδὲν λέγει· εἰ δὲ κρίνεται δημοσίᾳ ἐνταῦθα, ἔαν διέλῃς καὶ εἴπῃς, „ὅτι ²⁰ ταῖς πάντων γνώμαις ἀντιλέγει τις,“ ἡ τὸ ἕτερον οὐ δύ- νηται κρίσιν ἐπιδέχεσθαι· ἔαν δὲ συμπλέξης αὐτὸ καὶ εἴπῃς, τότε κρίσιν ἐπιδέχεται, ὅτι οὔτε αὐτὸς λέγει οὐ- δὲν καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνατρέπει· κατὰ διαίρεσιν δὲ, οἷον πολλὰς τις γαμῶν γυναῖκας καὶ πολλοὺς τιθέμενος ²⁵ παῖδας κρίνεται κακοῦ βίου· ἐνταῦθα καὶ ἐν διαίρεσει δύναται κρίσιν ἐκδέξασθαι, εἰ λέγοιμεν, πολλὰς τις γα- μῶν γυναῖκας, καὶ τοῦτο γὰρ ὑπόνοιαν ἔχει κακοῦ βίου. καὶ τὸ ἐναντίον πάλιν, πολλοὺς τις τιθέμενος παῖδας, καὶ ταῦτα μὲν ὁ τεχνικὸς οἶδεν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτερα ἀν- ³⁰

10 Cod. τε.

11 Cod. μὴ, scr. εἴη.

12 Cod. τὸ εἰπεῖν

ἡ περὶ οἷ. Dubito an recte emendaverim.

τιλήψεως εἶδη, ἐν μὲν ὅταν ¹³ ἐξουσίαν οὐκ εἰς ἑαυτὸν
 ἀλλ' εἰς ἕτερον ἀναγάγῃ, καὶ σπανία ἢ τοιαύτη ἀντι-
 ληψις· πάσης γὰρ ἀντιλήψεως σχεδὸν οἰκῆειν τὸ τὴν ἐξου-
 σίαν εἰς ἑαυτὸν ἀνάγειν. παράδειγμα ταύτης· ἡ τοῦ πέ-
 5 νητος θυγάτηρ, καὶ ὁ τοῦ πλουσίου υἱὸς ἐγένοντο ὑπὸ
 λησταῖς, ἀπελθὼν ὁ πλούσιος ἀμφοτέρους ἐλύσατο· μετὰ
 ταῦτα λυσαμένῳ ¹⁴ δὲ ὀνειδίζει αὐτῷ, τὸ διὰ τὴν μη-
 τριαν καταφρονεῖν τῆς θυγατρὸς καὶ ἀνέκδοτον ἔχειν·
 ἔστιν καὶ ἕτερον εἶδος, ἐν ᾧ οὗτος μηδὲν εὐεργετήσας
 10 τὸν μὴ εὐεργετήσαντα κρίνει ἀχαριστίας, ὡς ἐπὶ τούτου·
 δύο ἀδελφῶν ὁ μὲν πένης ἦν, ὁ δὲ πλούσιος· ὁ πλούσιος
 τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ δέδωκεν τῷ πένητι γαμετὴν, πολὺ
 τῆς οὐσίας διδούς, ἀσώτου ὄντος τοῦ υἱοῦ· γέγονεν αὐ-
 τῷ θυγάτηρ, καὶ ἀξιῶν αὐτὴν λαβεῖν ὁ παῖς, καὶ οὐ δι-
 15 δώσει καὶ κρίνει αὐτὴν ἀχαριστίας· καὶ οὗτοι μὲν οἱ τρό-
 ποι τῶν ἀντιλήψεων πάντες καινοτομηθέντες, πλὴν δύο
 τῶν προτέρων. Εἰσὶ δὲ τῶν ἀντιλήψεων αἱ μὲν διπλαῖ,
 αἱ δὲ τριπλαῖ, αἱ δὲ τετραπλαῖ, ὧν τὰ παραδείγματα τί-
 θησιν ὁ τεχνικός· ἐν ταῖσιν ταύταις ἴδιον κεφάλαιον
 20 ἔστι· τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι κεφάλαιον, ἀλλ' ἐνθύμημα κε-
 φάλαιον· καὶ γὰρ τὰ μόρια τοῦ δικαίου καὶ τὸ πρόσω-
 πον ὀνόματι μόνον διαλλάττουσι παραγραφικὰ ὄντα·
 ὅταν γὰρ λέγῃ, ὅτι οὐ δεῖ με ἰδιώτην ὄντα δημοσίᾳ
 κρίνεσθαι, παραγραφικοῦ μὲν ἔχει φύσιν, ὀνόματι δὲ
 25 μόνον διαφέρει· καὶ τοῦτο οὖν λέγει ἐφεξῆς· τὸ ἐφ' οἷς
 ἕτεροι πεποιήκασιν ἐνθύμημά ἐστι τοῦ προσώπου παρα-
 γραφικοῦ, ὥστε οὔτε περιττὸν ἔχειν κεφάλαιον, ἀλλὰ
 ταῦτόν ἐστιν ἐνθυμηματικὸν διαλλάττον· καὶ ταῦτα μὲν
 περὶ ἀντιλήψεως. Τὰ δὲ κεφάλαια αὐτῆς εἰς ἀμφοτέρα
 30 τὰ μέρη τοῦτον τὸν τρόπον μερίζονται· ἡ προβολὴ τοῦ
 κατηγοροῦ, μόρια δικαίου τοῦ φεύγοντος, καὶ γὰρ παρα-

13 Cfr. Ald. p. 645. l. 21.

14 Cod. ματισμένῳ. [sic]

γραφικῷ τάξιν ἔχει, αὐτιώμενον τὴν κρίσιν, οἷον ἐφ' οἷς
 ἢ φρεσὶς ἢ νόμος ἢ τέχνη δίδωσι, κρίνεται τὸ πρόσωπον
 ὁμοίως τοῦ φεύγοντος, τὸ ὁμοίως παραγραφικὸν τυγχά-
 νον· τὰ μὲν γὰρ μόρια τοῦ δικαίου ὥσπερ ὁδὸς εἰς τὸ
 αἰτιάσασθαι τὸν ἀγῶνα· ἔτι δὲ τὸ πρόσωπον ἀκριβῶς
 αἰτιάται, ὅτι οὐ δεῖ με ἰδῶτην ὄντα ἐπὶ τούτοις κρίνε-
 σθαι· ὁ ὅρος τοῦ φεύγοντος ὀριζομένου, ὅτι εἰ καὶ δεῖ
 με¹⁵ κρίνασθαι μετὰ τὸ παραγραφικόν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ
 τούτοις, οὐ γὰρ τοιοῦτό¹⁶ τί ἐστίν ὁ ἀνθορισμός, ὁ
 συλλογισμός τοῦ κατηγοροῦ, ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου, καὶ
 εἴαν ἢ ἀπὸ νόμου ἢ ἔθους ἢ ἀντίληψις ἐμπίπτῃ· εἴαν δὲ
 ἢ τέχνης ἢ φύσεως, οὐκ ἐμπίπτει· εἴαν δὲ μὴ πέσῃ, κοινὴ
 ἀμφοτέρων ἐστίν· ἡ πηλικότης κοινὴ ἀμφοτέρων ἐστίν,
 τὸ πρὸς τι τοῦ κατηγοροῦ· ἡ μία τῶν ἀντιθετικῶν τοῦ
 φεύγοντός ἐστι λέγοντος ἔτι, εἰ ἐπὶ νουθεσίᾳ τοῦτο ἐγεί-
 νεται, ὡς ὁ ζωγράφος ὁ τὰ ναυάγια γράφων· ἡ συγγνω-
 μονική, ὡς ὁ γελάσας Ἀλκιβιάδης τοῦ Κλέωνος ἐπαγγει-
 λαμένου τὰ περὶ Πύλον· ἡ μετάληψις τοῦ διώκοντος λέ-
 γοντος, ἄλλως ἐχρῆν νουθετεῖν, διδάσκειν λόγους, εἴαν
 δὲ ἢ συγγνωμονική, ἐπὶ ἑτέροις ἐχρῆν, πρὸς ἣν ἢ ἀντί-
 20 ληψις, ἢ ποιότης, οἱ ἐπίλογοί εἰσιν.

Περὶ ἀντιθετικῶν.

Τὰς ἀντιθετικάς¹ ὁ μὲν Μινευκιανὸς καὶ πολλοὶ
 τῶν τεχνικῶν διηρημένως ἐμελέτησαν, καὶ τάξιν ταύτην
 ἔταξαν· ὁ μὲν Μινουκιανὸς ἀντίστασιν πρώτην, εἶτα με-
 25 τάστασιν, εἶτα ἀντέγκλημα, εἶτα καὶ συγγνώμην διὰ
 ταύτην τὴν αἰτίαν· τὴν μὲν ἀντίστασιν πρώτην, ὡς εὐ-
 πρεπέστερον καὶ πιθανώτερον ἔχουσιν πρὸς ἀπολογίαν
 τὸ προτεινόμενον· ἱκανὸν γὰρ πρὸς τὸ πείσαι τὸν ἀκρο-

15 Cod. μὴ omissio δα.

16 Cod. τοῦτο δὲ τί.

1. Cfr. Syrianum Ald. p. 647. l. 16.

ατὴν τὸ ἰαντὶ βλάβους τινὸς εὐεργεσίαν δεῖξαι· τὴν δὲ
 μετάστασιν δίδωσι τὰ ἢ τιμωρίαν παρέχον ἢ τὸ αἷτιον·
 τὸ δὲ ἀντέγκλημα ἀκόλουθον ὄν τῇ μεταστάσει, καὶ γὰρ
 δυνάμει αὐτὸ τὸ ἀντέγκλημα μετὰστασις ἐστίν· διαφέρει
 δὲ, ὅτι ἢ μὲν μετὰστασις ἐπὶ ἑτέρᾳ μεταφέρει, τὸ δὲ εἰς
 αὐτὸν τὸν πεπονθότα, τελευταίαν δὲ πασῶν τῶν ἀντιθε-
 τικῶν τὴν συγγνώμην, ἀσθενεστέρων οὖσαν καὶ ὁμολο-
 γούμενον ἔχουσαν τὸ ἀδίκημα καὶ ἔξουθενουμένην· ἄλλος
 δὲ οὕτως διεῖλεν ἀντίστασιν μὲν καὶ ἀντέγκλημα· ἐφεξῆς
 10 δὲ μετὰστασιν καὶ συγγνώμην, τοῦτω τῷ λόγῳ, ὅτι ἐν
 ἀντιστάσει καὶ ἀντεγκλήματι ὁμολογεῖ ὁ φεύγων παρ'
 αὐτοῦ τὸ γεγενημένον, ἐν ἀμφοτέροις γὰρ οὔτε βεβιά-
 σθαι λέγει, οὔτε ἄλλο τι, ἀλλ' ἢ ἐπ' ἐξουσίαν, ἢ ἀξίου
 ὄντος τοῦ πεπονθότος πεπονθέναι, ἐν δὲ μεταστάσει καὶ
 15 συγγνώμῃ ἀκούσιον αὐτὸ εἶναι λέγει· ἐφεξῆς οὖν διεῖλον
 ταύτας τὰς στάσεις ὡς κοινωτίαν πλείστην ἔχουσας· Ὁ
 δὲ Ἑρμαγόρας ἐκείστρεψε τὴν τάξιν, καὶ τὴν μὲν συγ-
 γνώμην πρῶτην πάντων μελετᾷ, τοῦτω τῷ λόγῳ λέγων,
 ὅτι ἐν ταύταις μόναις ταῖς στάσεσιν ὁμολογεῖ ὁ φεύγων
 20 ἡδίκηκεναι. διττὴν οὖν ὁμολογουμένην ἀδικήματος ὄντος
 πρῶτον καταφεύγειν· ἐπὶ συγγνώμῃ καὶ δευτέρᾳ τὴν
 ἀντίστασιν ἐπὶ εὐεργεσίαν χωροῦσαν· ἐπ' αὐτὴν δὲ τὴν
 μετάστασιν ἐφ' ἑτέραν ἄγουσαν τὴν ἀγτίαν· καὶ τελευ-
 ταίον τὸ ἀντέγκλημα ἀναισχυντον ὄν· ἐπὶ γὰρ ὁμολο-
 25 γούμενῳ κακῷ εἰπεῖν ἄξιον εἶναι παθεῖν ταῦτα δυσχε-
 ρές· καὶ οὐκ ἱκανὸν πείσαι τὸν ἄκροατήν· Μολλιανὸς δὲ
 οὔτε ἐν τῇ διαιρέσει, οὔτε ἐν τῷ ὀνόματι τῶν στάσεων
 διεῖλεν, ἀλλὰ μίαν εἶναι καλεῖ τὴν ἀντιθετικὴν στάσιν·
 ὁ μὲν τοι Ἑρμογένης τοῖς ἀμφοτέροις κίχρηται, καὶ ὕφ'
 30 ἐν μὲν αὐτὰς διαιρεῖ ἅτε μίαν οὖσαν καὶ τοῖς αὐτοῖς
 κεφαλαίοις, ὃ οἱ ἑτέροι οὐ ποιοῦσιν· καθ' ἑκάστην γὰρ
 διαφορὰν πλεονεκτήουσιν, ἐπὶ δὲ τῇ μεθόδῳ διαιρεῖ, καὶ
 ἰδίᾳ ἑκάστην ποιεῖ, ὥστε καὶ ἀμφοτέρων ποιεῖ,

καὶ ὡς μίαν αὐτὴν στέργειν, καὶ ὡς διαφάρουσι τὸ ὄνομα καὶ τὴν διαφορὰν τὰ τε ἐκάστης. Ἐξήτῃται δὲ, τίνας χάριν ἐφεξῆς τῆς ἀντιλήψεως αὐτὰς ἔταξεν· λέγουμεν, ὅτι τῆς δικαιολογίας ἕως πέντε διηρημένης, ἕως τε ἀντιλήψιν καὶ τὰς τέσσαρας ἀντιθετικάς, ἀπ᾽ διαλαβὼν 5 περὶ τῆς ἀντιλήψεως ἀνάγκην ἔσχε πληροῦσαι τὴν δικαιολογίαν, καὶ τὰς ἀντιθετικάς ἐπαγαγεῖν, ἐν δὲ τῇ περὶ τῆς πραγματικῆς λόγῳ ἐροῦμεν, διότι τῆς δικαιολογίας ἢ πραγματικῆς οὐ προτέτακται· ἢ προβολῇ πανταχοῦ τὴν αὐτὴν ἔχει φύσιν, καθὼς ἐν ὄρῳ προειρή- 10 καμεν.

Ὅρῳ ἔστιν ὅτε· τότε ἐμπίπτει ὁ ὄρος, ὅταν τὸ ὄνομα τῆς γραφῆς μὴ ἀκόλουθον ᾖ τῷ ἐγκλήματι· ἐὰν δὲ ἀκόλουθον ᾖ, οὐκ ἐμπεσεῖται· καὶ ὅταν διαφορὰ πρᾶγματα ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἀνάγκηται ὄνομα, ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ 15 στρατηγοῦ τοῦ καθελόντος τὰ τεῖχη καὶ κρινόμενου δημοσίων ἀδικημάτων, ἐμπεσεῖται, οὐ γὰρ μόνον τὸ τεῖχος ἀνελεῖν ἔστιν δημόσιον ἀδίκημα, ἀλλὰ καὶ τὸ ναῦς προδοῦναι, καὶ πόλιν ἀπολίσσαι συμμαχίδα, τὸ ἡττηθῆναι ἐν στρατοπέδῳ καὶ πολλὰ ἕτερα, οὐκ ἔστιν οὖν ἀκό- 20 λουθον τὸ ὄνομα τῷ ἐγκλήματι· ἐπὶ δὲ τοῦ ὑριστέως τοῦ τὸν υἱὸν πορνέοντα ἀποσφάξαντος καὶ κρινόμενου φόνον οὐκ ἐμπεσεῖται, οὐ γὰρ οἷον τὸ εἶπαι αὐτὸ τοῦτο φόνος· μὴ ἐμπεσόντος δὲ τοῦ ὄρου καὶ τὰ ἀκόλουθα τῷ ὄρῳ, καθὼς ὁ τεχνικός φησιν, ἐμπεσεῖται 25 Ἔστι δὲ κατὰ Μινουκιανὸν ἀνθορισμὸς καὶ συλλογισμὸς· μέχρι γὰρ τούτου, ὅταν τὰ τῶσαι ὄρου, ἴσταται τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι τὸν ἀπ᾽ συλλογισάμενον καὶ εἰς ταῦτον ἐνδεχόμενα τὴν τε τοῦ φεύγοντος πρότασιν καὶ τὴν αὐτοῦ περιττοῦ ἕτερον τεθέναι· ὁ δὲ Ερμόγενης ὅταν εἴπῃ 30 „καὶ τοῖς ἐπομένους“ φούλεται καὶ τὴν πληκτικότητα εἰσεσθαι, καθὼς ἐν ἀντιλήψει εἰρήκαμεν.

2 Cod. ἀνάγεται.

3 Cod. τὰ τῶσαι.

Καὶ τοὺς ἐπομένους τῇ ὁρῷ, τούτῳ τῷ λόγῳ
 χρώμενος, ὅτι οὐ μόνον ἀποδείξως ἀλλὰ καὶ δεινύσεως
 χρειαῖ· ὁ μὲν οὖν ἀνθορισμὸς καὶ συλλογισμὸς τὴν ἀπό-
 δειξίν κατασκευάζει, τὸ δὲ πρὸς τε καὶ ἡ πηλικότης τὸ
 5 μέγεθος τοῦ ἀδικήματος, ὃ ἐστὶ τῆς δεινώσεως· ὁ οὖν
 Μιωνικιανὸς οὐκ ἀνεχόμενος ἐκβῆναι τοῦ ἀγῶνος τὸν σκο-
 πόν, ὃ ἐστὶν ἀπόδειξιν, ἀφ' οὗ συναγάγη τῶ συλλογισμῷ
 τὴν τε τοῦ διώκοντος πρότασιν καὶ τὴν τοῦ φεύγοντος,
 οὐδὲν ἕτερον προστίθουσιν· ὁ δὲ Ἑρμογένης ὅταν εἴπῃ
 10 „καὶ τοῖς ἐπομένοις τῇ ὁρῷ“ καὶ τὸ πρὸς τε καὶ τὴν πη-
 λικότητα προστίθουσιν, ἵνα μετὰ τὴν ἀπόδειξιν καὶ ὄγκον
 ἐμποιήσῃ τῷ πρῶγματι.

Διανοίει· ἡ διάνοια τοῦ φεύγοντος ἐστὶ στοχαστι-
 κῶς ἐξεταζομένη· λέγει γὰρ δεῖν ζητῆσαι τὴν διάνοιαν,
 15 ὅτι οὐκ ἐστὶ πονηρία· τὸ δὲ τι πεποίηκα, τὸ καθελεῖν τὰ
 τεῖχη, ἢ τὸ τὰ ἀπόρρητα ἐξεπαῖν τὴν γυναῖκα, καὶ εὐδὲν
 ἔπεται „αὕτη ἡ ἀντίθεσις ἐστὶν ἔστιν ὅτε“, ὡς ὁ τεχνι-
 κὸς φησὶν, „ὁμῶνυμος τῇ στάσει τοῦ ζητήματος“· πάλιν
 διάνοια αὕτη κοινὴ ἐστὶν ἀμφοτέρων· τοῦ μὲν φεύγοντος
 20 ἐπαινοῦντος τὴν δικάσειν, ἐφ' ἣ ἐποίησεν· τοῦ δὲ κατη-
 γόρου κακίζοντος.

Μεταλήπει· τοῦ κατηγόρου αὕτη· ὅταν γὰρ ἐπαι-
 νήσῃ ὁ φεύγων τὸ γεγενημένον, ἢ ὡς χρηστόν, ἢ ὡς ἄξιον
 συγχνώμης, ἢ ὡς ἄξιον παθεῖν τοῦ πεπόνθοντος, ἢ ὡς
 25 οὐκ αὐτὸς ποιήσας, τῇ μεταλήψει χρησιεῖται ὁ διώκων,
 ἐπὶ μὲν ἀντιστάσεως λέγων, ὅτι ἄλλο ἐχρὴν δημοσιεύσαι,
 ἀνεύσχεϊν τῷ δήμῳ, ἢ αὐτεξουσίως πράξαι, ἐπὶ δὲ ἀν-
 τεκλήματος ἐπὶ τὸ μετριώτερον ἐπαίγει, ὅτι σωφρονίζεον
 τυπτεον, ὑβρίζεον, ἀποκηρύττειν· ἐπὶ δὲ μεταστάσεως, δια-
 30 μαρτύρεσθαι, ἐλέγχειν· ἐπὶ δὲ συγχνώμης ἐπὶ τὸ ἀνάγκη
 καὶ, ὅτι καταπερσασθαι, ἢ ἄλλο τι ποιῆσαι ἐχρὴν, καὶ
 τοῦ

4 Cod. αὕτη, sine sq. ἡ.

τοῦτο· μεταλήψεως δὲ ἐμπεισούσης ἀνάγκη καὶ ἀντιληπὴν
 ἐγγίγνεσθαι, ἥτις σπανίως ἐμπίπτει· ἐπὶ μὲν γὰρ ἀντι-
 στάσεως καλῶς καὶ ἀκολουθῶς ἐμπίπτει, καὶ ἀντεγκλη-
 ματικῆς δὲ ἐνίοτε· ἐπὶ δὲ συγγνωμονικῆς οὐ σφόδρα,
 ἀλλ' ἢ παντελῶς ἐκλείπει, ἢ καὶν τίθεται⁵, οὐχ ὡς ἀντί- 5
 ληψις τίθεται, ἀλλὰ θετικῶς ἐξετάζεται λέγοντος τοῦ
 φεύγοντος, ὅτι κακὸν τὸ τῇ ἀνάγκῃ παραχωρεῖν, καὶ ἐν
 μὲν τῇ καταριθμήσει τῶν κεφαλαίων ἕως τούτου ἔστω ὁ
 τεχνικὸς, ἐν δὲ τῇ διαιρέσει ἕτερα προστίθῃσι, καὶ ὃ μὲν
 προστίθῃσι ταῦτά ἐστιν, τὸ πρὸς τι καὶ ὁ βίαιος ὅρος 10
 καὶ ἡ θέσις καὶ ἡ ἕτερα μετάληψις. Ἐξήττηται οὖν, τί
 δῆποτε τὰ μὲν κεφάλαια προτείνων μέχρι τῶν εἰρημένων
 ἔστω· ἐν δὲ τῇ διαιρέσει καὶ ταῦτα προσέθηκεν· οἱ μὲν
 οὖν φασιν, ὅτι σφάλμα γραφικὸν γέγονεν⁶ καὶ γὰρ ἦν
 ἐφεξῆς καὶ συνέβη αὐτὰ παρεαθῆναι· οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι 15
 οὐχ ὡς κεφάλαια αὐτὰ ἀλλ' ὡς ἐνθυμήματα λέγει· οἱ δὲ
 λέγουσιν, ὅτι ὡς κοινὸν τὰ τῶν προειρημένων οὐκ ἔταξεν
 ἐν τοῖς κεφαλαίοις, ὅτι γὰρ βίαιος ὁ ὅρος, ὅρῳ ταῦτόν
 ἐστι, καὶ ἡ διάνοια τῇ προειλημμένη διανοίᾳ καὶ ἡ θέσις
 τῷ ἀντιληπτικῷ· ἡ μετάληψις τῆς προειρημένης μεταλή- 20
 ψεως· εἵπομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτῶν τάξιν· τὸ μὲν
 πρὸς τι κοινόν· ἐστὶν ἀμφοτέρων, τοῦ τε κατηγοροῦ καὶ
 τοῦ φεύγοντος, τοῦ μὲν μείζον⁶ δεικνύντος τὸ εὐεργέτη-
 μα τῆς βλάβης ἐπὶ τῆς ἀντιστάσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεγ-
 κλήματος μείζον τὸ ἀμάρτημα τῆς τιμωρίας· ἐπὶ δὲ τῆς 25
 μεταστάσεως καὶ τῆς συγγνώμης μείζονα τὴν ἀνάγκην
 τοῦ γεγεννημένου τοῦ διώκοντος· τοῦ μὲν μείζονα λέγον-
 τος τὴν βλάβην τῆς εὐεργεσίας ἐπὶ τῆς ἀντιστάσεως· ἐπὶ
 δὲ τοῦ ἀντεγκλήματος μείζονα τὴν τιμωρίαν τοῦ ἀμαρ-
 τήματος⁷· ἐπὶ δὲ τῆς μεταστάσεως καὶ τῆς συγγνώμης 30
 μείζον⁸ τῆς ἀνάγκης τὸ γεγεννημένον, καὶ ἀπλῶς πάντα

5 Cod. τίθεται. 6 Cod. μείζονος et super δεικνύντος scri-
 bit λέγοντος. 7 Cod. τῆς τιμωρίας. 8 Cod. μείζονα.

τὰ ἐναντία· ὁ βίαιος ὅρος τοῦ κατηγοροῦ ἐστὶν ὡς ἐπὶ
 τὸ πολὺ, οὐκ ἐμπέπτει δὲ εἰ μὴ ἐναντιώσῃ· ὁ γὰρ Μι-
 νουχιανὸς ἐν τῇ διαιρέσει ἐν ἀντιστάσει καὶ μόνον ἑταξε
 βιαζομένου τοῦ κατηγοροῦ καὶ λέγοντος, μηδὲ ὁλῶς εὐεργεσίαν
 5 εἶναι τοῦτο, ἀλλ' ἀπώλειαν παντελῆ, ἐμπεσεῖται δὲ τῷ φεύ-
 γοντι λέγοντι μὴδ' ἦντιναοῦν βλάβην εἶναι τοῦτο, ἀλλὰ σωτη-
 ρίαν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις οὐκ ἐμπεσεῖται. ἡ θέσις ἀκόλου-
 θός ἐστι τῷ βιαίῳ ὅρῳ, τοῦ μὲν ἐπαινοῦντος, τοῦ δὲ ψέ-
 γοντος· ἐμπεσόντος δὲ βιαιῶν ὅρου καὶ αὐτὴ ἐμπεσεῖται ἡ
 10 μετὰληψις τοῦ κατηγοροῦ· ἔστι δὲ τοῦ λέγοντος, ὅτι ἄλ-
 λως ἔχρῃν· ἐπεταὶ οὖν αὐτῇ ἀντίληψις, ἐπὶ μὲν ἀντι-
 στάσεως καὶ ἀντεγκλήματος χώραν ἔχουσα, ἐπὶ δὲ τῶν
 ἄλλων οὐκέτι, ἀλλ' ὅσον μὴ τὴν φύσιν ἐκπεσεῖν τῆς με-
 ταλήψεως· ἡ ἀνάγκη πάντως ἐμπεσεῖν ἀντίληψιν, ἐνθύ-
 15 μημα μόνον ἔχουσαν. καὶ αὕτη μὲν ἡ τῶν κεφαλαίων
 διαίρεσις· ἴδωμεν δὲ καὶ κατὰ ῥητὸν τοῦ τεχνικοῦ· „ἐν
 πάσῃ γὰρ ἀντεγκληματικῇ ἀντίθεσις τοπικὴ γίνεται“.
 τοῦτο σφόδρα κακῶς, ὅταν γὰρ ἐπὶ πολὺ ἢ τινα τῶν
 μειζόνων ἀνατίθῃσιν, οὐ δύναται τοπικὴ γίνεσθαι, οὐδὲ
 20 καταδρομὴν ἔχειν, ἀλλ' ὡς κατὰ πόρον διαιρῶν ζήτημα·
 εὔρεν τὴν ἀντίθεσιν τοπικὴν ποιῆσαι.

Ἐρεῖ δὲ τι καὶ ἀντιστατικόν· καθόλου δεῖ
 γνῶναι, ὅτι αἱ ἀντιθετικαὶ δι' ἀλλήλων μελετῶνται, καὶ
 ὅτι τιθεῖσα τὴν ἀντίθεσιν τὴν ὁμώνυμον τῇ στάσει καὶ
 25 τῶν ἄλλων ἐνθύμημα τίθῃσιν· ἐπειράθησαν δὲ τινες
 τῶν ἐπιγραφασμένων τέχνην ῥητορικὴν καὶ εἶδη τινὰ εἰ-
 πεῖν, καὶ ὁ μὲν Ἑρμογένης μόνον εἶδη, τὰ δὲ τῶν ἀντι-
 θετικῶν δημόσιον, ἰδιωτικόν, μικτόν· δημόσιον μὲν, ἐπὶ
 τοῦ στρατηγοῦ τοῦ κατασκάψαντος τὸ τεῖχος, ἰδιωτικόν
 30 δὲ, ὡς ἐπὶ τοῦ στρατιώτου τοῦ τὸν ἵππον ἀποσφάξαντος,
 μικτόν δὲ, ὡς ἐπὶ τοῦ τὸν παῖδα ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἀπο-
 σφάξαντος, ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐκ εἶδη, οὐδὲ διαφορὸν
 ἔχουσι τὴν διαιρέσιν, ἀλλὰ τρόποι, καθὼς καὶ πρότερον

ἐδιδάξαμεν τὴν διαφορὰν τοῦ τε ἰδίου καὶ δημοσίου καὶ
 μικτοῦ λόγου, ὅπερ ἐν τούτοις χρήσιμον· ἕτεροι δὲ εἶδη
 ταῦτα λέγουσιν, ἀγτίστασιν κατὰ στοχασμὸν λέγοντες
 καὶ ἐγκαταμεμιγμένον, ὅταν τὴν ἀντιθετικὴν τὴν ὁμώνυ-
 μον τῇ στάσει θείῃ ἐπαγάγῃται λέγων στοχασμὸν ὡς 5
 ἐπὶ τούτου· ὁ πατὴρ τὸν ἓνα τῶν παιδῶν ἀπεκέρυξε, καὶ
 τὸν δεύτερον κατὰ τὸν τῶν ἀκρίτων νόμον ἀπέκτεινε·
 τρίτου γεννηθέντος ἐκτίθεται αὐτὸν καὶ κρίνεται ὑπὸ τῆς
 γυναικὸς κακώσεως· ἐνταῦθα γὰρ ἡ ἀντιθετικὴ ἀντίθε-
 σις, ὅτι ὠφέλησεν, ἵνα μὴ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις γένηται καὶ 10
 ἀνιάσῃ· ἀναφύεται οὖν τέλειον ζήτημα στοχαστικόν, εἰ
 καὶ τοῦτον εἰκὸς πονηρὸν γενέσθαι ἢ σωφρονισθῆναι τῷ
 δέει τῆς τῶν φθασάντων τιμωρίας, καὶ μετὰ τὴν στο-
 χαστικὴν ἐξέτασιν πᾶσαν τὰ λοιπὰ κεφάλαια τῆς ἀντι-
 στάσεως· ὥσπερ γὰρ ἐν στοχασμῷ καὶ ἐν ὄρῳ τῷ ἐμπί- 15
 πτοντι τέλειον μεταξὺ ἀναφύεται ζήτημα στοχαστικόν, ὃ
 μετὰ τὰ 9 ἐκ τῆς ἀντιθέσεως ταχθήσεται κεφάλαια· ἐστὶν
 δικαιότερον εἶδος τῶν ἀντιθετικῶν ἐγκαταμεμιγμένον νο-
 μικῇ, ὡς ἐπὶ τοῦ „νόμος νύκτωρ μὴ ἀνοίγειν τὰς πύλας,
 αἰχμάλωτοι φεύγοντες προσέκρουον τοῖς τείχεσιν, ὁ στρα- 20
 τηγὸς οὐκ ἤνοιξεν, ἐπικαταλαβόντες αὐτοὺς ἀπέκτειναν
 οἱ πολέμιοι καὶ κρίνεται“. ἐνταῦθα γὰρ ἐπὶ τὸν νόμον
 αὐτοῦ ἀναφέροντος ἀναφύεται ῥητὸν καὶ διάνοια μεταξὺ
 εἶγε ἐπὶ ἑτέροις ἐστὶν ἢ ἐπὶ τούτοις τὸ μὴ ἀνοίγειν τὰς
 πύλας. μεθ' ἃ πάλιν τὰ ἀντιθετικὰ καὶ ταῦτα μὲν δι' 25
 ἀντιθετικῶν καὶ διάφορον διαίρεσιν ἐπιδεχόμενα. ἐπὶ τῆς
 συγγνώμης ἀπὸ τῆς μεταστάσεως ἐπηγγείλατο ἀκριβεστε-
 ραν ἐν τῇ διαιρέσει διαφορὰν εἰπεῖν, ἣν ἐνταῦθα τίθησι
 μὴ καταδεχόμενος αὐτὴν εἶναι ἀληθῆ, ἀλλὰ τῷ αὐτῷ
 ἀκολουθῶν ἀμαρτήματι.

30

9 τὰ et praecedens ὁ Cod. non habet.

Περὶ πραγματικῆς.

Ζητοῦσί τινες, τί δήποτε ἐν μὲν τῇ μεθόδῳ τῶν στά-
 σεων πρώτην ἔταξε τὴν πραγματικὴν, ἐν δὲ τῇ διαιρέσει
 μετὰ τὰς δικαιολογικὰς, καὶ ἔστιν ἄξιον αἰτίας τὸ ζητού-
 5 μενον· ἐροῦμεν, ὅτι ἐκεῖ μὲν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς δι-
 δασκαλίας ἐχρήσατο κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς τέχνης· ἐπει-
 δὴ γὰρ τὴν ποιότητα εἰς δύο ἔτεμεν, τὸ τε μέλλον καὶ
 τὸ παρεληλυθὸς, καὶ τὸ μὲν μέλλον ἄτμητον εἶναι λέγει,
 ὃ ἔστι τῆς πραγματικῆς, τὸ δὲ παρεληλυθὸς εἰς πλείονα
 10 τέμνεται, ἀναγκαῖον ᾗ τὸ ἄτμητον καὶ μονοειδὲς προ-
 τάξει τῶν τεμνομένων καὶ ἀκολουθίαν ἔχόντων, ἐν δὲ τῇ
 διαιρέσει δεύτερα τετάχθαι, ὅτι αἱ πέντε, ἥ τε ἀντίληψις
 καὶ αἱ τέσσαρες ἀντιθετικαί, τὰ αὐτὰ κεφάλαια ἔχουσι
 τῷ ὄρῳ μόνῳ ἐναλλαγῆς τινος γενομένης· διαλαβόντι οὖν
 15 αὐτῷ περὶ ὅρου ἀναγκαῖον πάσας τὰς στάσεις εἰπεῖν, τὰς
 τὰ αὐτὰ κεφάλαια ἐχοίσας, ἥ γὰρ πραγματικὴ διάφορα
 πάντη κεφάλαια παρ' αὐτὰς ἔχει· ἢ ὅτι αἱ πέντε ὥσπερ
 ἑνὸς γένους στάσεων εἰσὶ τῆς δικαιολογίας, πρῶτον πλη-
 ρωθῆναι¹· πάντων δὲ ὁμοῦ αὕτη ἡ ἐξήγησις· καὶ ἀλη-
 20 θῆς ἑτέρα· ἐπειδὴ ἕκαστον τῶν τῆς πραγματικῆς κεφα-
 λαίων κατὰ τινὰ στάσιν μελετᾶται, ὥς ἐξῆς ἐροῦμεν, οἶον
 τὸ δίκαιον κατὰ τὰς δικαιολογικὰς, τὸ νόμιμον κατὰ τὰς
 νομικὰς, ἀναγκαῖον ᾗ προδιδαχθῆναι ταῦτα στάσει, ἢ
 ἡ χρεια ἡμελλεν εἶναι ἐν τῇ διαιρέσει τῆς πραγματικῆς·
 25 ἑτέρα δὲ ἐξήγησις, καὶ αὕτη ὁμοίως ἀληθῆς· ἐπειδὴ μό-
 νη ἡ πραγματικὴ τῶν δύο γενῶν μετέχει, καὶ τῶν νομι-
 κῶν καὶ τῶν λογικῶν, ἥ μὲν γὰρ ἔστιν ἐγγραφος, ὅπερ
 ἔστι τῶν νομικῶν, ἡ δὲ ἄγραφος, ὅπερ ἔστι τῶν λογικῶν,
 καὶ ἐν τούτοις δὲ τοῖς κεφαλαίοις ἡ κοινωνία τούτων εὐ-
 30 ρίσκεται τῶν στάσεων, διὰ τοῦτο μέση τέτακται μετὰ τὰς

1 In mentem venit scribere: κληρωθῆναι i. e. τετάχθαι, sed
 infra cap. περὶ μεταλήψεως· „τῆς χρείας πληρωθείσης“.

λογικὰς καὶ πρὸ τῶν νομικῶν ὡς ἀμφοτέρων μετέχουσα·
 καὶ ἡ μὲν αἰτία τῆς τάξεως αὕτη τῆς πραγματικῆς. Τὰ
 μὲν εἶδη κατὰ τὸν τεχνικὸν καὶ τὸν Μινουκιανὸν δύο·
 ἔγγραφος καὶ ἄγραφος, κατὰ δὲ ἑτέρους τινὰς ἐστὶ καὶ
 τρίτον εἶδος, ὃ καλοῦσιν ἔμμεσον, τὸ μεταξὺ ἐγγράφου, 5
 καὶ ἔστιν ἔγγραφος μὲν συμβουλὴ καὶ ἡ κατὰ αἴτησιν
 καὶ ἡ κατὰ ἀμφισβήτησιν· τῆς δὲ ἐγγράφου ἡ τῶν πα-
 ρανόμων γραφή· τῆς δὲ ἐμμέσου εἶδη ἐστὶν ἑπτὰ, ἅτινα
 ἰδέαν μὲν καὶ τάξιν ἔχει συμβουλευτικὴν, περὶ ῥητῶν δὲ
 διαλαμβάνει, διὸ καὶ ἔμμεσα καλεῖται, ἐπειδὴ ἀμφοτέρων 10
 μετέχει. καὶ ἔστιν ἓν μὲν κατ' εἰσαγωγὴν ῥητοῦ, ὡς ἐπὶ
 τοῦ, „τοὺς φηγάδας τῶν Ὀλυνθίων ὑπεδέξαντο Ἀθηναῖοι,
 ἐστράτευσεν Φίλιππος, καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς Φωκίων, καὶ
 αὐτὸς ἐπεστράτευσεν, καὶ γράφει τις νόμον μηδένα δέχε-
 σθαι“. ἤγουν γράφει Αἰσχίνης νόμον, μηδενὶ βοηθεῖν, 15
 ὅς ἂν μὴ πρότερον βεβοηθηκᾷς ἤ. ἐνταῦθα γὰρ οὔτε
 κατηγορία ἐστὶν ῥητοῦ, οὔτε ἀπολογία, ἀλλὰ συμβουλὴ
 τοῦ δέξασθαι ῥητόν· κατὰ ἐναντίωσιν ῥητοῦ μὴ λυομένου
 ὡς ἐπὶ τούτου· νόμος ἐν τρισὶν ἡμέραις περὶ πολέμου
 βουλευέσθαι· τοῦ περὶ Χαιρώνειαν πολέμου γενομένου 20
 γράφει Δημοσθένης τὰ θεωρικὰ εἶναι στρατιωτικά· ἐν-
 ταῦθα γὰρ αἵρεσις ἐστὶ τοῦ ῥητοῦ· μετὰ τὴν ἐν Μαρα-
 θῶνι μάχην γράφει τις ἐν Λακεδαιμόνι λύεσθαι τὸν τῆς
 πανσελήνου νόμον· ἢ κατὰ προσθήκην ῥητοῦ· νόμος τὸν
 στρατηγὸν νόμον εἰσφέρειν, τοῦ πλουσίου στρατηγοῦντος 25
 ὃ παῖς τοῦ πένητος ἔλιπε τὴν τάξιν, καὶ γράφει ὁ στρα-
 τηγὸς νόμον, τοὺς λιπόντας τὴν τάξιν διαφέρεισθαι· με-
 τὰ ταῦτα τοῦ πένητος στρατηγοῦντος συνέβη τὸν τοῦ
 πλουσίου παῖδα τὴν τάξιν καταλιπεῖν, καὶ προστίθῃσιν ὁ
 πένης τῷ νόμῳ, τὸν λιποτάχτην ὑπὸ τοῦ ἀριστεύς κολά- 30
 ζεσθαι· ἐνταῦθα γὰρ προσθήκη ἐστὶ κατὰ ἀφαίρεσιν ῥη-
 τοῦ, νόμου ὄντος ἐξεῖναι τοῖς πατράσιν ἀποκηρύττειν
 τοὺς παῖδας, ἢ ἀκρίτους ἀποκτινύναι· πολλῶν ἀκρίτους

ἀποκτεινόντων γράφει τις νόμον ἀποκηρύττειν· μόνον
 ἐξεῖναι· ἢ ὅταν γράφῃ τις μετ' αἰτίας, ὥς ἐπὶ τούτου·
 τῶν ἀνδρῶν ἡττωμένων ἐξῆλθον αἱ γυναῖκες καὶ ἐνίκη-
 σαν, καὶ γράφει τις γυναῖκας στρατεύεσθαι· ἐνταῦθα
 5 γὰρ τὸ συμβῆναι αὐτάς νικῆσαι πεποίηκε γραφῆναι· ἐπὶ
 ἑβδομόν ἐστιν ἢ τῶν ψηφισμάτων, ὅταν ἐπὶ δωρεᾷ τινι
 γράφωμεν καὶ ἀντιλέγῃ τις αὐτῷ οὐ κατηγορῶν τοῦ γρά-
 ψαντος, καὶ αὗται αἱ ἑμμεσοί. Ἐξέλιπε δὲ τὰ ἑμμεσα
 πάντα, καὶ ἡ κατὰ ἀμφισβήτησιν καὶ ἡ κατὰ παρανόμων
 10 γραφή· δεῖ οὖν τὸν ὅρον οὕτω ποιεῖν, ὅτι πραγματικὴ
 ἐστὶ πολιτικοῦ μέλλοντος πράγματος ζήτησις, εἰ δεῖ γε-
 νέσθαι τόδε τι, ἢ δοθῆναι τόδε τι ἢ ἕτερόν τι, ἢ κυρω-
 θῆναι τόδε τι τὸ γραφέν ἔννομον καὶ συμφέρον τῷ μέλ-
 λοντι. καὶ ταῦτα μὲν εἶδη τῆς πραγματικῆς, τὰ δὲ κε-
 15 φάλαια ταῦτα.

Ἡ πραγματικὴ διαιρεῖται νομίμῳ, δίκαιῳ,
 συμφέροντι, δυνατῷ, ἐνδόξῳ, ἐκβησομένῳ·
 περὶ τῆς τάξεως τῶν τῆς πραγματικῆς κεφαλαίων ἀναγ-
 καῖον διελθεῖν. εἰς δύο χρόνους διηρημένων τῶν ζητημά-
 20 των, εἰς τε τὸν παρεληλυθότα καὶ μέλλοντα, καὶ τῆς
 πραγματικῆς μέσης ἀμφοτέρων τεταγμένης, καὶ φύσει
 μὲν εἰς τὸ μέλλον ἐχούσης τὸν σκοπὸν, οὐ μὴν οὐδὲ τοῦ
 παρελθόντος ἐκτὸς οὔσης, τὰ κεφάλαια αὐτῆς ἀμφοτέρων
 μετέχει τῶν χρόνων· τὸ μὲν οὖν νόμιμον καὶ δίκαιον τοῦ
 25 παρελθόντος ἐστίν, οὔτε γὰρ νόμοι ἔφθασαν τεθεῖσθαι,
 καὶ τὸ δίκαιον ἐκ τῶν φθασασῶν κοινῶν ἐννοιῶν δοκι-
 μάζεται· εἰκότως οὖν τὰ δύο ταῦτα προτεταγμένα εἶδιν
 κεφάλαια, τὸ νόμιμον, τὸ δίκαιον. Ζητήσῃε δ' ἂν τις
 καὶ περὶ τῆς αὐτῶν τάξεως, τί δήποτε τὸ νόμιμον προ-
 30 τέτακται τοῦ δικαίου· ἐροῦμεν οὖν, ὅτι αἱ ἄτεχνοι πίστεις
 πανταχοῦ ἰσχυρότεραί εἰσιν τῶν ἐντέχνων, καὶ ἐν ὅρῳ καὶ
 πανταχοῦ τοῦτο δέδεικται· εἰκότως οὖν ἰσχυρότερόν ἐστι
 τὸ ἀπὸ ῥήτου καὶ ἐγγράφου τινὸς ἰσχυρίσασθαι, ἢ ἐν

νοία χρήσασθαι ἀντίρρησην ἐχούσῃ· τὸ γὰρ δίκαιον ἐξ
 ἐννοιῶν ἐστὶ καὶ ἐνδόξων πίστεων· αἱ δὲ ἐνδόξοι² πίστεις
 οὐ πανταχοῦ αἱ αὐταὶ εἰσιν· αὐτίκα γοῦν τὸ ἐσθίειν τοὺς
 γονεῖς τισιν ἀγασθόν ἐστιν, ἑτέροις τὸ κάειν, Ἀθηναίοις
 δὲ καὶ μὴ τρέφειν ἢ χειραγωγεῖν ἐγκλημα ἐδόκει· εἰκότως ὅ
 οὖν δέδεικται, ὥς αἱ ἐνδόξοι πίστεις ἀμφισβήτησιν ἐχού-
 σιν· τὸ δὲ δίκαιον ἐξ ἐνδόξων κατασκευάζεται πίστεων,
 ἀσθενέστερον ἄρα ἐστὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων· αἱ γὰρ
 ἄτεχνοι πίστεις ῥητοῖς καὶ ὠρισμένοις τισὶ τὴν πίστιν
 ἔχουσιν· εἰκότως οὖν προτέτακται τὸ νόμιμον τοῦ δικαίου¹⁹
 τὸ ἰσχυρότερον δὲ ἀναντίρρητον· δεύτερον δὲ ἐστὶν ἀγρά-
 φον τὸ δίκαιον· τοῦτο μὲν, ὥς ἔφημεν, διὰ τὸ προτεληφά-
 ναι, καὶ τοῦ παρεληλυθότος εἶναι χρόνον· ἔπειτα δὲ καὶ
 διότι τὸ δίκαιον ἐπόμενόν ἐστὶ τῷ νομίμῳ· τὸ γὰρ ἀγρά-
 φον δίκαιον ῥητοῦ ἀπορηδᾶν νόμιμον γίνεται· φύσει μὲν¹⁷
 γὰρ προϋπάρχει, δυνάμει δὲ δεύτερόν ἐστιν· ἀκόλουθα
 ἀλλήλων τέτακται, καὶ τινες ἐξήτησαν, τί δήποτε μὴ τὸ
 δίκαιον ὥς φύσει προϋπάρχον τέτακται, καὶ προετιθέασι
 τοιοῦτόν τινα λόγον, ὥς δεῖ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων ἐπὶ
 τὰ ἰσχυρότερα προσιέναι, καὶ κατὰ μικρὸν ἄγειν πρὸς²⁰
 πίστιν τὸν ἀκροατὴν· ἐχρῆν οὖν πρῶτον τὸ δίκαιον τάτ-
 τεσθαι· ἐροῦμεν, ὅτι Δημοσθένους³ οὐκ ἠνέσχετο τοῦτο
 ποιῆσαι, καὶ κανόνα τοῦτον τῇ τέχνῃ δέδωκεν, τὰ ἰσχυρὰ
 προτείνειν· ἐν γοῦν τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου ἀσθενῶν περὶ
 τὸν νόμον καὶ ἰσχύων περὶ τὸ δίκαιον καὶ προοίμιον ἤναγ-²⁵
 κάσθη κατασκευάσαι, ἰδίον τε λαβεῖν παρὰ τοῦ δικαστοῦ
 τὸ τοῖς ἰσχυροῖς πρώτοις χρήσασθαι, ἵνα μὴ ἐξ ἀρχῆς
 καταγνωσθεῖς δυσχερῇ τὴν ἐπαγομένην πίστιν· ἔξει·
 εἰκότως οὖν τὸ νόμιμον προτέτακται, καὶ ἔπεται τὸ
 δίκαιον.

Συμφέροντι, δυνατόν. Τὸ συμφέρον καὶ τὸ

² Cfr. Ald. p. 715. l. 3.

³ Cfr. Ald. p. 714. l. 23.

δυνατὸν, ὡς προειρήκαμεν, ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ πᾶς
 τοῖ παρεληλυθότος ἐξετάσεως προτεθείσης^{3*} εἰκότως ἡ
 τοῦ μέλλοντος ἐπῆκται; καὶ ζητοῦσί τινες, τί δήποτε τὸ
 συμφέρον τοῦ δυνατοῦ προτίταται· καὶ ἐροῦμεν, ὅτι
 5 ἕως ἂν ἀδύνατα⁴ ἢ τὰ πράγματα, περιττὴ καὶ ἡ τοῦ συμ-
 φέροντος βουλή, καὶ παραφέρουσιν τὸ ἀδύνατον ἀσύ-
 στατον ζήτημα, ὅτι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐξετασθῆναι
 τὸ δυνατὸν ἀσύστατον ἐποίησε· τί οὖν δήποτε, φασί,
 προτίταται; ἐροῦμεν, ὅτι τὸ συμφέρον καὶ φύσει πρῶ-
 10 τον καὶ ἐμπεριείληφεν ἐν αὐτῷ τὸ ἀδύνατον· ὁ γὰρ τὰ
 ἀδύνατα κατασκευάζων τὰ ἀσύμφορα κατασκευάζει. ὥσ-
 ανεὶ μὲν κατασκευάζοιμεν Μαρωνίτας⁵ ἄρξαι τῆς Ἑλ-
 λάδος, ἀσύμφορα αὐτοῖς κατασκευάσομεν, καὶ εἰ κατα-
 σκευάσομεν συμφέρον⁶ τῷ πένητι τριηραρχεῖν, κατὰ
 15 τὸ ἀδύνατον ἀσύμφορόν ἐστιν· ἀνάγκη οὖν⁷ πάντως καὶ
 φύσει τῷ συμφέροντι τὸ δυνατὸν ἐμπεριέχεσθαι. οὐ μὴν
 τῷ δυνατῷ⁸ τὸ συμφέρον· οὐ γὰρ εἰ δυνάμεθα τόνδε
 τινὰ ἀποκτεῖναι, καὶ συμφέρον ἐστίν, οὐδὲ εἰ συλῆσαι
 τὰ ὅσα ῥάδιον,⁹ ἄγε λίαν ἀφίλακτα ὄντα, τοῦτο συμ-
 20 φέρει· φυσικῶς οὖν καὶ ἀναγκαίως τῷ συμφέροντι τὸ
 δυνατὸν ἐμπεριέχεται· εἰκότως οὖν τὸ περιέχον τοῦ πε-
 ριεχομένου προτίταται. καὶ εἴ τις ἐρεῖ, ὡς ἄχρηστόν
 ἐστὶ τὸ συμφέρον ἐξετάζειν ἀπόντος τοῦ καλοῦ, ἐροῦμεν,
 ὡς καὶ κατὰ τὸν τῆς φιλοσοφίας λόγον αἰεὶ τὸ συμφέ-
 25 ρον ἐξετάζεται, κἂν ἀπῇ τὸ δυνατόν· δεῖ γὰρ βουλευέ-
 σθαι τὰ χρηστὰ, καὶ εἰ μὴ δυνάμεθα. καὶ ἐτι βουλή-
 σεως μὲν εἰσι δίκαια καὶ ζητήματα ὑπὲρ τούτου καὶ
 τοῦ δυνατοῦ ἀπόντος, καὶ πολλοὶ πολλάκις ὑπὲρ αὐτοῦ

3* Cod. προστεθείσης.

4 Cod. ἀδύνατον, cfr. Ald. p. 715.

l. 16. 5 Cod. Μαρωνίτας, omisso antecedd. κατασκευάζοιμεν, quod inserui ex Ald. p. 715. l. 23. 6 Cod. ἀσύμφορον εἶναι, praecedd. καὶ εἰ κατασκευάσομεν omisiss. 7 οὖν ex Ald. l. 26. inserui. 8 Cod. ἀδυνάτω. 9 Cod. τὰ ὅσα ῥάδια.

τοῦ βούλεσθαι καὶ ζητεῖν ὁμολογουμένης αὐτοῖς τῆς ἀσθενείας τοῦ δυνατοῦ κρίσιν ὑπέμειναν. οὐδεὶς δὲ πώποτε οὔτε ἐν τοῖς ζητήμασιν, οὔτε ἐν τοῖς κοινοῖς πράγμασιν ὑπὲρ τοῦ δύνασθαι μόνον ἀπούσης βουλήσεως ἔγκλημα ἔσχε· τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ ὁ πλοῦτος καὶ ἰσχυρὸς 5 καὶ τὰ ὄπλα ἡμελλεν ὑπεύθυνα εἶναι, ἀλλ' οὐχ ὑπεύθυνα εἰσιν· ἤδη δὲ ἀσθενὴς τις ὑπὲρ τῆς βουλήσεως ὁμολογουμένως δίκην δέδωκε· δέδεικται ἐκ πάντων τὸ δυνατόν τοῦ συμφέροντος ἀσθενέστερον· εἰκότως οὖν προτέτακται τὸ συμφέρον καὶ ἔπεται τὸ δυνατόν· τὸ ἔνδο- 10 ξον καὶ τὸ ἐκβησόμενον μέρη τοῦ συμφέροντός εἰσιν· οὐδὲ γὰρ κατ' αὐτὰ τὰ κεφάλαιά εἰσι· τότε γὰρ, εἰ δόξαν οἶσει τόδε τι, εἰ μὴ τοῦ συμφέροντός ἐστι τὸ ἐκβησόμενον, καὶ ὅταν λέγωμεν, „πονηρὸν ἐκβήσεται ἢ ἀγαθόν,“ τοῦ συμφέροντός ἐστι. Λεδίδασται οὖν ἡ τοῦ συμ- 15 φέροντος δυνάμεις, ὥς οὐ μόνον προτάττεσθαι ἦν ἀξία, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐτέρων δύο κεφαλαίων δοκούντων ἤρκεσε ποιῆσαι τὴν γένεσιν. ὡμολόγηται οὖν τὰ δύο κεφάλαια ταῦτα μέρη τοῦ συμφέροντος ὄντα. τί δὲ δήποτε τὸ ἔνδοξον τοῦ ἐκβησομένου προτέτακται; ἐροῦμεν, ὅτι ὃν τρό- 20 πον εἰρήκαμεν, ὥς τὸ συμφέρον ἐν ἑαυτῷ κατὰ φύσιν ἔχει τὸ δυνατόν, τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τὸ ἔνδοξον τὸ ἐκβησόμενον· εἰ γὰρ λέγοιμεν, ὅτι ἐκβήσεται τόδε τι, οἶον ἄδοξον ἢ ἔνδοξον, διελεῖν δεῖ ¹⁰ τὸ ἔνδοξον καὶ τὸ ἐκβησόμενον κατασκευάζει ἐν μέρει τινὶ καὶ τὸ ἔνδοξον· εἰ- 25 κότως οὖν τὸ ἔνδοξον πρῶτον τέτακται· ἐροῦσι ¹¹ δὲ τινες ἐναντιούμενοι, ὅτι τὸ μὲν ἔνδοξον μονοειδὲς ἐστίν, τὸ δὲ ἐκβησόμενον πολυειδὲς, καὶ γὰρ ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ κινδυνώδες καὶ τὰ ἄλλα δοκούντα εἶναι κεφάλαια κατασκευάζεται· τὸ δὲ ἔνδοξον 30 μόνον ἐστίν· ὥφειλεν οὖν, φησὶ, τὸ ἐκβησόμενον πρῶ-

10 δει Cod. om.

11 Cfr. Ald. p. 716. l. 16.

τον κατασκευάζεσθαι· ἐροῦμεν, ὅτι ἡ τοῦ συμφέροντος
 ἐννοία τὴν δόξαν ἔχει, καὶ ἐπειδὴ τὰ ζητήματα βούλε-
 ται ἀκόλουθον ἔχειν τὸν σκοπὸν· προτείνεται δὲ ὡς ἐπὶ
 τὸ πολὺ ἐν τοῖς ζητήμασι τὰ τῶν ἀρχαίων πρόσωπα,
 5 οἷον τὸ Δημοσθένους φημι ἢ Περικλέους ἢ Ἀθηναίων,
 ἢ Λακεδαιμοκίων, οἷς ἐπιμελὲς παρειλόμεθα ἐκ τῶν ἀρ-
 χαίων τὸ δόξης μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων φροντίζεν, εἰκότως
 τὸ ἐνδοξον προτέτακται ¹² τοῦ ἐκβησομένου· εἰ γὰρ εὐ-
 ρίσκομεν αὐτοὺς παλλάκις διὰ δόξαν τοῦ ἐκβησομένου
 10 καταφρονήσαντας, ὥσπερ τοὺς ἐν Πύλαις τριακοσίους
 καὶ τοὺς ἄλλους, οὓς ἐξόν ἐν ἀδοξίαις σώζεσθαι τοῦ ἐκ-
 βησομένου κατεφρόνησαν, καὶ πρὸς τὴν δόξαν εἶδον·
 ἐπειδὴ οὖν τὰ πολλὰ τῶν ζητημάτων καὶ ἡ πᾶσα τέ-
 χνη ἐξ ἐκείνων ὥρμηται, καὶ εἰς ἐκείνους ἔχει τὴν ἐργα-
 15 σίαν, οἷς ἡ δόξα περὶ πλείονος τῶν ἄλλων, εἰκότως το
 ἐνδοξον τοῦ ἐκβησομένου προτέτακται. Ἐπεται ¹³ δὲ τῷ
 ἐκβησομένῳ καὶ τὸ ἀναγκαῖον κεφάλαιον, ὃ ὁ τεχνικός μὲν
 οὐ τίθησι, παρὰ δὲ τῷ Δημοσθένει καὶ τοῖς πολλοῖς τῶν
 ἀρχαίων μεμελέσθαι· καὶ ἡ μὲν τάξις τῶν κεφαλαίων αὐ-
 20 τη. Ἔστι ¹⁴ δὲ πρᾶγματι καὶ ἀπλῇ καὶ διπλῇ καὶ τριπλῇ·
 καὶ ἀπλῇ μὲν, αἷον συμβουλεύει τις βοηθεῖν Ὀλυνθίοις.
 ἐν γὰρ πρᾶγμα συμβουλεύει· διπλῇ δὲ ὡς ἐπὶ τούτου·
 πολιορκουμένων Πλαταιέων καὶ Μιτυλήνης ¹⁵ ἀφελσθηκίας
 γράφει τις, Πλαταιέωσι βοηθεῖν, ἀμειλήσαντας Μιτυλή-
 25 νης, καὶ ἕτερος ἀντιλέγει· ἐνταῦθα γὰρ ὁ μὲν ἀντιλέ-
 γων ἀναγκαιότερον κατασκευάζει τὸ Μιτυλήνην λαβεῖν
 τοῦ Πλαταίων σωσαι· ὃ δὲ συμβουλεύων τὸ ¹⁶ Πλάταιαν
 λαβεῖν τοῦ Μιτυλήνην ἀναγκαιότερον, καὶ δεῖ πάντα δι-
 πλᾶ εἶναι τὰ κεφάλαια ἐξισταζόμενα ἀφ' ἑκατέρου μέρους·
 30 τριπλῇ δὲ, ὡς ἐπὶ τούτου· μετὰ τὰν ἐν Αἰώνιοις πόλει

12 Cod. τέτακται. 13 Cfr. Ald. p. 717. l. 1. 14 Cfr.
 Ald. p. 765. l. 18. 15 Cod. constanter Μιτυλήνης. 16
 Cod. τοῦ.

μον Λακεδαιμόνιοι καὶ Θηβαῖοι πρὸςβέοντες πρὸς Ἀθη-
ναίους ἀξιούντες βοηθείας τυχεῖν, καὶ συμβουλευεῖ Χα-
βρίας μὲν Θηβαίους βοηθεῖν, Κόνων δὲ Λακεδαιμονίους,
Ἰφικράτης δὲ οὐδετέροις· ἐνταῦθα γὰρ τριπλᾶ ἐστι πάν-
τα· δεῖ γὰρ τὸν Λακεδαιμονίους συμβουλευόντα βοηθεῖν 5
ἀνατρέψαι τὸ τε μηδετέροις βοηθεῖν τὸ τε ἑαυτοῦ κα-
τασκευάσαι καὶ ἀνατρέψαι τὸ Λακεδαιμονίους καὶ τὸ
μηδ' ἑτέροις· καὶ ὁ μὴδ' ἑτέροις κελεύων βοηθεῖν τὴν
ἰδίαν κατασκευάζων πρότασιν τὰς ἐκατέρων ἀναιρεῖ, καὶ
τούτου παράδειγμα 17 ὁ πέμπτος τῶν Λεωκτρικῶν Ἀρι- 10
στείδου, ὁ μὴδ' ἑτέροις κελεύων βοηθεῖν· καὶ περὶ μὲν
πραγματικῆς ταῦτα· ἴδωμεν δὲ καὶ κατὰ ῥητόν.

Ἐγγραφος μὲν ἢ ἀπὸ ῥητοῦ τὸ ζητούμε-
νον ἔχουσα. φθάσαντες προειρήκαμεν, ὥς τὰ ἔμμεσα
εἶδη τῆς πραγματικῆς ὁ τεχνικὸς ἀγνοεῖ καὶ νομίζει, ὅτι 15
δύο μόνα ἐστὶ τὰ γένη καὶ εἶδη, ἢ τε ἔγγραφος, ἢ τε
ἄγγραφος, ἀγνοῶν ὥς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἡτῷ αὐτὸς ὁμο-
λογεῖ, ὥς τὰ ἔμμεσα καθόλου ἐστὶν ἔγγραφα· λέγων γὰρ
ἢ ἀπὸ ῥητοῦ τὸ ζήτημα ἔχουσα σημαίνει τὰς ἐγγράφους
μόνας· αἱ γὰρ ἔμμεσοι οὐ μόνον ἀπὸ ῥητοῦ τὸ ζήτημα 20
ἔχουσιν· ὅταν γὰρ ὁ αὐτὸς φησιν νόμος, „ἐν τρισὶν
ἡμέραις περὶ πολέμου βουλευέσθαι, Φιλίππου Ἐλάτειαν
κατειληφότες συμβουλευεῖ Δημοσθένους, αὐθημερόν ἐξιέ-
ναι,“ ἐνταῦθα οὐχ ἢ ζήτησις ἐστὶ περὶ τὸ ῥητόν, οὐδὲ
γὰρ ζητοῦσιν, εἰ δεῖ κυρωθῆναι, τὸ δὲ ῥητόν οὐδὲ εἰ πα- 25
ραβέβασται· τὸ δὲ ῥητόν, αἵπερ εἰσὶ ζήτησεις περὶ τὸ
ῥητόν, ἀλλὰ περὶ τὸ πρᾶγμα ἐστὶν ἢ ζήτησις ὁμολο-
γούμενως τοῦ παραβαινομένου, εἰ δεῖ διὰ τὴν ἀνάγκην ἐν
μῇ ἡμέρᾳ βουλευέσθαι.

Οἶον ἀξιοῖ Κλέων μετὰ τὰ ἐν Πίλφ Πύ- 30
θιος καλεῖσθαι· τῆς ἀγράφου εἶδη ἐστὶν ἕξ. τὸ συμ-

17 Cod. παραδείγματα. Cfr. Ald. p. 766. et 764. l. 15.

βουλευτικόν, τὸ κατὰ αἵτησιν, τὸ κατὰ ἀμφισβήτησιν,
 εἰσαγγελία, ἀποκήρυξις, δοκιμασία· εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι
 ἡ ἀποκήρυξις οὐ πάντως πραγματικὴν ποιεῖ, ἀλλ' ἐνί-
 οτε καὶ ἑτέρας στάσεως, ἐνίοτε καὶ πραγματικῆς· διὸ
 5 καὶ πέντε οἱ τῶν τεχνικῶν αὐτὰ λέγουσι μὴ ἀνεχόμενοι
 τὴν ἀποκήρυξιν ἐντάττειν ἐν τῷ εἶδει διὰ τὸ καὶ ὑφ'
 ἑτέρας ἀνάγεσθαι στάσεις. Τὰ γὰρ ἑτέρα τὰ προειρη-
 μένα οὐδέποτε εἰς ἑτέρας στάσεις ἐμπίπτει· τὸ τοίνυν
 νόμιμον ἐν μὲν τῇ ἐγγράφῳ μιᾷ τῶν νομικῶν ἐμπίπτει
 10 στάσεων, ὡς ἐν τῷ κατὰ Ἀνδροτιῶνος, καὶ κατὰ ἀντι-
 νομίαν ἢ πρώτη ἀντίθεσις ἐνέπεσεν, καὶ ἡ λύσις κατὰ
 ῥητὸν καὶ διάνοιαν, καὶ ἡ ἑτέρα κατὰ συλλογισμόν· οὐκ
 ἀναγκαῖον οὖν οὔτε πάσας εὐρίσκεισθαι, οὔτε μιᾷ μόνῃ
 χρῆσασθαι, ἀλλ' ὡς ἂν ἡ εὐπορία τοῦ ῥήτορος καὶ ἡ
 15 φήσις τοῦ πράγματος συμβῇ· ἐν δὲ τῇ ἀγρᾷ τὸ ἔθος
 αἷς νόμιμον ἐξετασθῇσεται κακῶς· οὐ γὰρ μόνον ἐν τῇ
 ἀγρᾷ τὸ ἔθος νόμιμον ἐξετασθῇσεται, ἀλλὰ καὶ ἐν
 τῇ ἐγγράφῳ νόμος πολλάκις ἀναγινώσκεται· εἴη δ' ἂν καὶ
 ἐν τῇ ἐγγράφῳ τὸ ἔθος ἀντὶ νόμου παραλαμβανόμενον,
 20 οἷον συμβουλευεῖ τις τῆς Δεκελείας τειχιζομένης· κατὰ γιν
 Ἀλκιβιάδην· ἐνταῦθα γὰρ πάντας τοὺς περὶ τῶν φηγά-
 δων νόμους ἔχει ἀναγνῶναι ἀντιτιθεῖς· ἄγραφος μὲν
 ἐστὶν ἡ πραγματικὴ, χρῆσαι δ' ἂν καὶ ἐγγράφοις, καὶ
 πάλιν ἐν τῷ ἀγρᾷ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ἀν-
 25 δροτιῶνος· ¹⁸ „γῆσει τοίνυν τοῦτον τὸν τρόπον ἀπά-
 σας εἰληγεῖναι τὰς βουλὰς,“ ὁμολογουμένως ἐπὶ τὸ ἔθος
 ἀντὶ τοῦ νόμου κατέφυγεν.

Ὡς ἂν ἐγχωρῇ τοῖς κεφαλαίοις. τοῦτο κα-
 κῶς· οὐδέποτε γὰρ εἰς ἑτέρας στάσεις κεφάλαιον ἐκπεσοῖσα
 30 τὰ ἑαυτῆς ἔτι φυλάττει κεφάλαια, ἀλλὰ τὸν σκοπὸν μόνον
 καὶ τὰ ἐνθυμήματα· κεφαλαίοις δὲ οὐ χρῆται, οὔτε ἐν
στοχασμῷ ἢ ἐν ὄρφ, ὅταν λέγῃ. „ἀντιλήψει ἢ μιᾷ τῶν

18 p. 595. cfr. Ald. p. 724. Cod. φησιν.

ἀντιθετικῶν, “οὐ τὰ κεφάλαια τίθησιν, ἀλλὰ τὸν σκο-
πὸν μόνον τῆς στάσεως, οἷον ὅτι ἔξεστί μοι, ἢ ὅτι ἄξιον
εἶη τὸν τοιοῦτον· ἐνταῦθα οὖν κακῶς γησι „τοῖς κε-
φαλαίοις,“ οὐδὲ γάρ τοις κεφαλαίοις, ἀλλὰ τῷ σκοπῷ
μόνον τῆς στάσεως διαιρεθῆσεται. 5

Τὸ συμφέρον διττόν ἐστιν, ὅτι χρήσιμον
καὶ ὅτι ἀναγκαῖον. διαφέρει τὸ ἀναγκαῖον τοῦ συμ-
φέροντος τούτῳ, ὅτι τὸ μὲν ἀναγκαῖον πάντως συμφέρον,
τὸ δὲ συμφέρον οὐ πάντως ἀναγκαῖον, ὥστε τὸ συμφέρον
ἐπαναβεβηκὸς ἂν εἶη· καὶ ταύτην ἔχει τὴν διαφορὰν ἐπίτα- 10
σιν ἔχον τινά· διὸ πρῶτον τὸ συμφέρον κατασκευάζεται,
καὶ οὕτως εἰ ἐγκυροῖη τὸ ἀναγκαῖον· εἰδέναι δὲ χρή·
ὅτι τὸ συμφέρον στοχαστικῶς ἐξετάζεται παρατιθίντων
ἡμῶν κατασκευὰς τὰς εἰς τὸ μέλλον συμβαινούσας.

Τὸ δὲ δυνατόν διαιρήσεις πρῶτον μὲν ἐν- 15
στάσει χρώμενος, ὡς χαλεπὸν, ἀλλ’ ἀναγκαῖ-
ον. Κακῶς σφόδρα, οὐδέποτε γὰρ κεφάλαιον ἐν ἐτέρῳ
κεφαλαίῳ ἐξετασθήσεται. εἰ οὖν αὐτὸς κεφάλαιον τίθη-
σι τὸ ἀναγκαῖον, πῶς ἐν τῷ δυνατῷ αὐτὸ κατασκευά-
ζει; καθολικὴ δὲ κατασκευὴ τοῦ δυνατοῦ· ἐκ τῶν ἐν αἰ- 20
τοῖς¹⁹ οὖν ἴσμεν, καὶ ἐκ τῆς τῶν ἐναντίων καθαιρέσεως·
εἰδέναι δὲ χρή, ὡς καὶ ἀπὸ ἐνὸς μόνου κεφαλαίου καὶ
δύο, ὡς ἐν Φιλιππικοῖς καὶ συμβουλευτικοῖς μεμαθήκα-
μεν, καὶ τῷ ὑπὲρ τοῦ στεγάνου· ἐν πᾶσι γὰρ τοῖτοις
ἢ ἐν ἢ δύο κεφάλαιά ἐστι τὰ ἐξεταζόμενα, καὶ τοῦτο εἰ- 25
δέναι χρή, ὡς ἐν πάσῃ στάσει κεφαλαίῳ λύεται, οἷον
ἢ μετάθεσις τῆς αἰτίας τοῖς ἀπ’ ἀρχῆς ἄχρι τέλους, καὶ
ὁ ὅρος ἀνθορισμῶ, ἐν μόρῃ δὲ πραγματικῇ τὸ αὐτὸ
κεφάλαιον ἑαυτῷ ἀνατρέπεται, οἷον τὸ δίκαιον τῷ ἐναν-
τίῳ, ὅτι ἄδικον, καὶ τὸ συμφέρον τῷ ἀσυμφόρῳ, καὶ 30
οὐκ ἔστι διελεῖν τὰ μὲν εἰς κατήγορον, τὰ δὲ εἰς ἀπολο-
γούμενον, κοινὰ γὰρ πάντα ἐστὶν ἀμφοτέρων.

19 Cod. ἑαυτοῖς.

Περὶ μεταλήψεως.

Καὶ περὶ στάσεως τῆς μεταλήψεως διάφορος παρὰ τῶν παλαιῶν ἔκδοσις δέδοται· οἱ μὲν γὰρ αὐτὴν τελευταίαν πασῶν τάττουσιν, ὡς πάσης περιέχουσιν, καὶ ὡς 5 ὑποπιπτουσῶν τῶν ἄλλων ἐν αὐτῇ στάσεων· οὐδέποτε γὰρ παραγραφὴ μόνῃ μελετᾶται, ἀλλὰ τὸ μὲν νομικὸν ζήτημα κατὰ μίαν τῶν νομικῶν στάσεων· τὸ δὲ δεύτερον, καθ' ἣν ἂν ἐμπέσῃ τῶν λογικῶν, ὡς ἐφεξῆς ἐροῦμεν· οἱ δὲ πρώτην αὐτὴν τάττουσιν διὰ τὴν αὐτὴν φύ-
 10 σιν· εἰ γὰρ τὸ περὶ τοῦ „ὅλως δεῖ εἰσελθεῖν τὸν ἀγῶνα“ ζήτημα πρῶτον ἐστίν, ἀναγκαιῶς πρώτη ὀφείλει τάττεσθαι ἢ αὐτὴ τοῦτο ζητοῦσα· ἢ δὲ αἰτία, δι' ἣν ὁ Ἑρμογένης μέσῃ αὐτὴν ἔταξεν, ἢ αὐτὴ ἐστὶ τῇ πραγμα-
 15 τικῇ· διὸ καὶ ἀκόλουθοι ἀλλήλων ἐτάγησαν· αἱ γὰρ δύο μόναι στάσεις αὗται καὶ νομικαὶ καὶ λογικαὶ εἰσιν· ἀμφοτέρων συμμετέχουσαι μέσαι ἐτάγησαν, καὶ ἡ μὲν αἰτία τῆς τάξεως αὕτη.

Ἡ δὲ μετάληψις πάλιν, ἡ μὲν ἔγγραφος, ἡ δὲ ἄγραφος. ἐξήτῃται καὶ ἱκανὸν ζήτημα, τί δή-
 20 πότε ἐν πάσῃ στάσει πρῶτον τὰ κεφάλαια τάξας καὶ διελὼν καὶ δείξας οὕτω τὰ εἶδη μεμήνηκεν· ἐν μόνῃ δὲ τῇ μεταλήψει τὰ εἶδη πρῶτον εἴρηκεν καὶ οὕτως τὰ κεφάλαια· ἐροῦμεν, ὅτι ἐν πάσῃ στάσει τὰ εἶδη τῶν στάσεων τὰ αὐτὰ ἔχει κεφάλαια, ἐν μόνῃ δὲ μεταλήψει
 25 διάφορα ἔχει τὰ κεφάλαια· ἢ τε γὰρ πραγματικὴ καὶ ἢ ἔγγραφος καὶ ἢ ἄγραφος τὰ αὐτὰ ἔχει καὶ αἱ λοιπαὶ στάσεις, μόνῃ δὲ ἡ μετάληψις ἕτερα· εἴη τε ὁμώνυμος μετάληψις καὶ ἡ παραγραφὴ, διὸ ἀναγκαῖον ἦν πρῶτον διελεῖν τὰ εἶδη, ἵνα τὰ ἐκάστης ἴδια κεφάλαια ἀπο-
 30 δῶ· καὶ τοῦτο δὲ ἐξήτῃται, τί δήποτε περὶ τῆς παραγραφῆς πρῶτον διαλαμβάνει, καὶ οὐ περὶ τῆς μεταλήψεως, ἢ δὲ τὸ ὄνομα ἔχει τοῦ γένους· λέγομεν, ὅτι εἰ-

ρήκαμεν, ὡς ἐν πάσαις ταῖς στάσεσιν αἱ ἄτεχνοι πίστεις
 τῶν ἐντέχνων ἰσχυρότεραί εἰσιν· ἐπειδὴ οὖν ἡ μὲν πα-
 ραγραφὴ ἐξ ἀγράφου διῖσχυρίζεται, ἡ δὲ μετάληψις ἐξ
 ἑγγράφου, ¹ εἰκότως πρώτην ἔταξε καὶ τὸν περὶ αὐτῆς
 πρῶτον διαλαμβάνει λόγον· ἡ μὲν οὖν παραγραφὴ ἐκ- ⁵
 βολή ἐστι τελεία τῆς εὐθυδικίας καὶ τὸν ἀγῶνα ἀντι-
 στρέφει· δύο δὲ ἔχει ζητήματα τὰ πάντως μελετώμενα,
 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ζήτημα κατὰ μίαν τῶν νομικῶν πα-
 σῶν ἐξετασθήσεται, τὸ δὲ ἕτερον, ὅπερ καὶ ἐπαγόμενον
 ἐστίν, ἡ εὐθυδικία, ὅπερ καθ' ἑτέραν τὴν ἐμπίπτουσιν ¹⁰
 στάσιν μελετηθήσεται· οὐδὲ γὰρ ἀποφίνασθαι κατὰ
 ποίαν δυνατόν, ὡς ἡ ὑπὲρ Φορμίωνος ² παραγραφὴ· τὰ
 μὲν οὖν πρῶτον νομικὸν ἔχει ζήτημα, τὸ δεύτερον στο-
 χαστικόν, πότερον εἶχεν ἐνθήκην τὰ εἴκοσι τάλαντα ὁ
 Πασίων ἢ οὐ, καὶ ἡ πρὸς Πανταίνετον παραγραφὴ τὸ ¹⁵
 μὲν πρῶτον ἔχει ζήτημα νομικόν, τὸ δὲ δεύτερον μετα-
 στατικόν, τοῦ Μησιβούλου ἐπὶ Εὐέργου ἀνάγοντος τὰ
 γεγεννημένα· καὶ ὡς ἐπὶ τούτου· νόμος μὴ εἶναι κατὰ
 πατρὸς γραφὰς πλην παρανοίας· ἔθηκε τὸν τοῦ πένη-
 τος παῖδα ὁ πλούσιος, καὶ εὖρηται δολοφονηθεὶς ὁ πέ- ²⁰
 νης, κατηγορεῖ τοῦ πλουσίου ὁ παῖς φόνου, ὁ δὲ παρα-
 γραφάσεται κατὰ τὸν νόμον τὸν κελεύοντα μὴ εἶναι δί-
 κας κατὰ πατρός· ἐνταῦθα τὸ μὲν ζήτημά ἐστι κατὰ
 ῥητὸν καὶ διάνοιαν, ποῖον παῖδα λέγει τὸν θετὸν, ἢ
 τὸν φυσικόν· τὸ δὲ ἕτερον στοχαστικόν, πότερον ἐφόνευ- ²⁵
 σεν ἢ οὐ· ἐν πάσῃ δὲ παραγραφῇ εἰδέναι χρὴ, ὅτι τὸ
 μὲν πρῶτον περὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ εἰσαχθῆναι τὸ ζήτημα,
 τὸ δὲ δεύτερον περὶ τῆς εὐθυδικίας τοῦ παρακειμένου
 πράγματος, πλην μόνης τῆς κατὰ Τιμάρχου παραγρα-
 φῆς· ἐπειὴ γὰρ μόνῃ τὴν εὐθυδικίαν οὐκ ἔχει· καὶ ὁ ³⁰
 τὸν λόγον ἐξηγούμενος τὴν αἰτίαν ἔρει.

1 Cod. ἀγράφου. 2 Cod. Μόρφωνος.

Ἔστι δὲ ὅτε ὀριστικῶς τέμνεται τί πρότερον ζήτημα. τοῦτο ἠγνόησεν, οὐδέποτε γὰρ ὀριστικῶς τέμνεται, ἀλλὰ μετὰ ³ τὸν συλλογισμόν ἐστὶ μία τῶν νομικῶν, ταῦτα τὸν ὅρον εἶναι ἐνόμισεν, ὡς ἐπὶ τούτου τοῦ ζητή-
 5 ματος· μειράκιον ὠραῖον ᾗτησε τύραννος ἐξ ἀστρυγίτο-
 νος πόλεως, οὐ δέδωκεν ἢ πόλιν, ἐξῆλθεν αὐτὸ τὸ μει-
 ράκιον πρὸς τὸν τύραννον, ἀπιόντος αὐτοῦ τετελεύτηκεν,
 μετὰ ταῦτα πολιτεύεται· καὶ κατηγοροῦντά τις αὐτὸν
 παραγράφεται, ὡς ἡταιρηκότα. ἐνταῦθα μὲν πρῶτον
 10 ζήτημα νομίζει ὀριστικὸν εἶναι διὰ τὸ πεπραχθαι αὐτῷ
 τὸ ἐξελθεῖν μηδὲ ἔταιρῆσαι, καὶ κακῶς εἰδὼς, ὅτι εἰ μὲν
 κατηγορεῖται ἦν τοῦ μειρακίου, ὅρος ἦν ἡ στάσις· ἐνταῦθα
 δὲ οὐκ ἀνέχεται φεύγων τι κατασκευάσαι τέλειον ἢ ἀτε-
 λές, ἀλλὰ συλλογισμῷ χρῆται λέγων ταῦτόν εἶναι τὸ ἐξ-
 15 ελθεῖν τῷ πεποιημένῳ· ἀδύνατον οὖν ὅρον γενέσθαι τὸ
 πρῶτον ζήτημα· εἰ γὰρ ἐστὶν ὅλως ἡ παραγραφή ἢ ἔγ-
 γραφος ἀπὸ ῥητοῦ ἔχουσα τὴν ζήτησιν, ὁ ὅρος δὲ οὐκ
 ἔγγραφος, στάσις οὐκ ἂν εἴη ποτὲ παραγραφή ἀπὸ ὅρου·
 καὶ περὶ μὲν παραγραφῆς ταῦτα.

20 Ἡ δὲ ἄγραφος διαιρεῖται προβολῇ ῥητοῦ·
 κοινὸν τοῦτο, ὡς ἔφαμεν, ἐπὶ πασῶν στάσεων, πλὴν στο-
 χασροῦ καὶ πραγματικῆς, τῇ προβολῇ πρῶτον διαιρεῖ-
 σθαι παραγραφικῷ τῷ ἀπὸ ῥητοῦ· ζητήσεις δ' αὖ τις
 σφόδρα, τί διαφέρει τὸ παραγραφικὸν τοῦτο τῆς παρα-
 25 γραφῆς, οὐ γὰρ ὥσπερ τὸ τοῦ στοχασμοῦ παραγραφικὸν
 διαφέρει, ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἀπὸ τῶν περιστάτικῶν γίνεται,
 ἡ δὲ παραγραφή ἀπὸ ῥητοῦ, οὕτως δὲ τοῦτο· εἰ γὰρ ἐν-
 ταῦθα ἀπὸ ῥητοῦ ἐστὶ τὸ παραγραφικόν, ὅπερ μόνον
 παραγραφή ἀπὸ ῥητοῦ ὀρμασθαι οἰκεῖόν τι, διαφέρει
 30 αὐτῆς τῆς παραγραφῆς· ἐροῦμεν ὅτι ἡ μὲν μετάληψις
 τάξιν ἔχουσα παραγραφῆς οὐκ ἔσχε τὴν αὐτὴν φύσιν,
 ἀλλ'

ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξ ἀντιλήψεως ἄρχεται, χρῆται τῇ φύσει τῇ ἀντιλήψει ὡς λέγουσα τὸ ἐξεῖναι, καὶ οὐ δεῖν ἐπὶ τούτοις κρίνεσθαι· διαφέρει δέ, ὅτι ἐν μὲν τῇ παραγραφῇ αὐτὸ τὸ ῥητὸν τὸ τὴν παραγραφὴν ποιοῦν περὶ αὐτὸ ἔχει τὴν ζήτησιν καὶ ἀμφιβάλλεται, διὸ καὶ ἀπὸ μιᾶς τῶν νομικῶν τὴν κατασκευὴν ἔχει· τὸ δὲ παραγραφικὸν τῆς μεταλήψεως ὠμολόγηται καὶ οὐκ ἔχει τὸν ἐναντιούμενον, οὐδὲ τὸν ἀντιλέγοντα εἰς αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ συντιθέμενον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἕτερα μεταβαίνοντα· διὸ εἰς τάξιν διαβολῆς μόνην τοῦ ἀγῶνος παραλαμβάνεται· ἐπειδὴ δέ, ὅπερ ἐν 10 στοχασμῷ ἔφαμεν, κατὰ φύσιν τοῖς κατηγορουμένοις τὸ τὸν ἀγῶνα παραιτεῖσθαι καὶ μέμφεσθαι, οὐδὲ γὰρ ὁ καταδεξάμενος ἤδη ἀπολογήσασθαι ἔτι χώραν ἔχει τοῦ εἰπεῖν ἀδίκως κατηγορεῖσθαι, διὸ καὶ πρῶτον τέτακται φύσιν ἔχον τοῦ μέμφεσθαι τὸν ἀγῶνα. ἡ μὲν οὖν τάξις 15 καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ κεφαλαίου πρὸς τὴν παραγραφὴν αὐτῇ τῇ ⁴ μεταλήψει. δευτέρα εἰκότως ἡ μετάληψις τοῦ διώκοντος τέτακται· ἀναγκαίως γὰρ τοῦ φεύγοντος διαβολῇ ἰσχυρᾷ χρωμένον τῇ ἀπὸ τοῦ ῥητοῦ, ἀναγκαῖον ἦν προσθεῖναι αἰτίαν, δι' ἣν ἡ κατηγορία αὐτοῦ παραβε- 20 βασμένου γίνεται τοῦ ῥητοῦ, καὶ οὗτος τοῦ φεύγοντος ἐστὶν διδάσκοντος, ὅτι οὐδὲν ἡ περιστάσις βλάπτει· ὁ μὲν γὰρ τεχνικὸς ἀπὸ χρόνου μετάληψιν διελὼν ἀπὸ χρόνου μόνον συλλογισμὸν διαλαμβάνει. Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι ἐπὶ πάσης ὁμοίως περιστάσεως ὁ αὐτὸς ἐστὶ συλλο- 25 γισμὸς, καὶ ἐπὶ χρόνου οὐδὲν διαφέρει· κἂν ἐπὶ τούτου, οὐδὲν διαφέρει ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, ἢ ἀλλαχοῦ, ἀφ' οὗ ὁ νόμος ἐπιτρέπει, καὶ ἀπὸ αἰτίας οὐδὲν διαφέρει, ἀπὸ ταύτης ἢ ἄλλης αἰτίας, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως· ἀναγκαῖως συλλογισμοῦ ὑπάρξαντος ὅρον ἦν ἐπαχθῆναι, ἀκηκοας 30 γὰρ τοῦ τεχνικοῦ λέγοντος, ὅτι ἐναντίος ἐστίν· ἐν πάσῃ

4. τῇ Cod. om.

Rhetor. V.

ατάσει ἐναντίος ἐστὶν ὅρῳ συλλογισμὸς, ἢ ζητήσῃ δ' ἄν
 τας, εἰ μέγιστον, πῶς ἀντέστραπται ἡ τάξις, καὶ πρῶτος
 ὁ συλλογισμὸς τοῦ ὅρου γέγονε, καίτοι γε ὁ συλλο-
 γισμὸς τὴν πρότασιν τὴν ἀπὸ τοῦ ὅρου κατασκευάζει
 5 καὶ εἰς ἓν συνάγει· ἐροῦμεν, ὅτι τὸ παραγραφικὸν ἐν-
 ταῦθα ὅρου τάξιν ἐπέχει· οἷς γὰρ καὶ αὐτὸς ὁρίζεται
 τὸ πεπραγμένον τόδε τι εἶναι, καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ
 προτείνεται, πρὸς αὐτὸν τὸν συλλογισμὸν τὴν κατα-
 σκευὴν ἔχει, ὡς εἰ προῦπηρξεν αὐτῷ ὅρος· εἰδέναι δὲ
 10 χρὴ, ὅτι μόνη μεταλήψει ἐκαινοτομήθη⁵ ἡ φύσις τοῦ
 συλλογισμοῦ, καὶ γέγονε τοῦ φεύγοντος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ
 φύσις τῆς μεταλήψεως ἀντίστροφός ἐστιν, καὶ τὸν φεύ-
 γοντα διώκοντα ποιεῖ, ὥσπερ τάξιν ἔχει διώκοντος.
 Πάλιν ἐνταῦθα „ὅρῳ.“ ἅπαξ κατὰ τὸν αὐτὸν κανόνα
 15 τῶν δύο κεφαλαίων ἐναντίων ὄντων ἀδύνατον ἔν συλλο-
 γισμοῦ προϋπάρξαντος μὴ ἀντιθεῖναι ὅρον. ὥσπερ γὰρ
 ἐπὶ τῶν ἀντιθετικῶν ἡ μετάληψις προετάγη τῆς ἀντι-
 λήψεως, καὶ τὴν αἰτίαν εἰρήκαμεν ἐκεῖ, ὅτι ἡ ἀντιθε-
 τικὴ τάξιν ἔσχεν ἀντιλήψεως, ἧς ἔλεγον ὅτι ἄξιος ἦν,
 20 ὅπερ ἡδύνατο τὸ „ἔξεστί μοι,“ καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μετά-
 ληψις ἠκολούθησεν, διὰ δὲ τὴν φύσιν οὐκ ἡδυνήθη μὴ
 ἐμπασεῖν ἀντίληψις, οὕτω καὶ ἐνταῦθα πρὸς τὸ παρα-
 γραφικὸν γενομένου τοῦ συλλογισμοῦ, τάξιν ἔχοντος τοῦ
 παραγραφικοῦ, ὅρου ἡ φύσις ἀπήτησεν, καὶ αὐτὸν μὲν
 25 ταγῆναι τὸν ὅρον.

Ἀντιθέσει· ἡ ἀντίθεσις κατὰ φύσιν τῆς προϋ-
 παρξάσης ἀντιλήψεως τέτακται· ἐπειδὴ γὰρ ἡ ἀντίληψις
 τὴν ἐξουσίαν προβάλλεται, εἰκότως καὶ ἡ ἀντίθεσις ἠκο-
 λούθησεν ἀντεγκληματικὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γενομένη.
 30 Ἐτέρῳ μεταλήψει· ἐνταῦθα ἀκριβὲς καὶ σαφεὲς
 εἰδείσθαι τὰ θεωρήματα, ὃ προειρήκαμεν ἐναντίον. καὶ ὅτι

5 Cod. ἐκαινοτομήθη.

ἡ ἀντίθεσις ἀντιλήψεως τάξιν ἔχει, καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἀντιθετικῆς προταγείσης μετάληψις μετηνέχθη, ὥσπερ ἂν εἰ ἀντιλήψεως αὐτῆς οὐσῃ· καὶ καθόλου δέδεται, ὅτι ἡ ἀντιθετικὴ ἀντίθεσις ἀντιλήψεως φύσιν ἔχει, διό καὶ ἀναγκαῖον ἦν αὐτὴν μεταλήψει λυθῆναι, καὶ τοῦ- 5 τοῦ 6 πάλιν ἐπηγάγομεν, ὅτι καὶ πληρωθείσης τῆς χρείας διὰ τὴν φύσιν ἐπάγεται πάλιν ἡ μετάληψις. πάλιν ἐνταῦθα ἐδείχθη, ἐπῆκται γὰρ εὐθύς „ἀντιλήψει.“ τί δὲ διαφέρει ἡ δευτέρα μετάληψις τῆς πρώτης, ἐροῦμεν· ὅτι ἡ μὲν πρώτη μετάληψις πρὸς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα καὶ τὴν 10 πᾶσαν σύστασιν τοῦ ἀγῶνος γίνεται, ἡ δὲ δευτέρα πρὸς μόνον τὸ ἀντιθετικόν· εἴη ἂν οὖν ἡ μὲν πρώτη πρὸς ὅλον τὸν ἀγῶνα, ἡ δὲ δευτέρα πρὸς μέρος ἀντιθέσεως· ἡ θείσις κοινοῦ τόπου τάξιν ἐπέχει παρ' ἀμφοτέρων ἐξεταζομένη· τοῦ μὲν φεύγοντος κατηγοροῦντος τοῦ ἐγκλή- 15 ματος, τοῦ δὲ διώκοντος ὁμοίως κατηγοροῦντος τοῦ πεποιηκότος καὶ λέγοντος, ὡς χαλεπὸν τὸ ἐπ' ἐξουσίας κηχρῆσθαι ὡς βούλεται τις.

Ποιότητι καὶ γνώμῃ κοινόν ἐστι πασῶν στάσεων· σημειωτέον δὲ, ὅτι εὔρηται μία μόνη ἡ μετάληψις κατὰ 20 ἀξίωσιν, καὶ πάσης μεταλήψεως ἐπὶ ἐν τῶν περιστατικῶν ἀναγούσης αὐτὴν μόνη ἡ μετάληψις πάντα σχεδὸν τὰ περιστατικὰ ἔχει, ὡς ἐπὶ τούτου· τὸν φθείραντα κόρην ἀνάγεσθαι ἐπὶ κρίσει τοῦ εἰ βούλεται αὐτὸν ἡ κόρη τεθνάναι· φθείρας τις κόρην ἐφυγεν· ὁ πατὴρ συνώ- 25 κισεν⁷ αὐτὴν ἀνδρὶ· μετὰ ταῦτα ἦκεν ἐν τῇ πόλει καὶ ὁ πατὴρ αὐτὸν ἀξιοῖ ἀνάγεσθαι ἐπὶ κρίσει· ὁ ἀνὴρ ἀντιλέγει, ἐνταῦθα γὰρ πρῶτον μὲν τὸ ἀπὸ χρόνου, „τί τότε ἐχρῆν αὐτὸν ἀνάγειν, ὅτε παραχρῆμα ἐφθίρειν.“ ἔπειτα τὸ ἀπὸ τούτου „ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἦν ἡ κόρη, 30 καὶ οὐκ ἐν τῇ ἐμῇ.“ ἔπειτα τὸ ἀπὸ τοῦ προσώπου, „ὅτι

6 Cod. τούτου.

7 Cod. συνέκασεν.

μόνον πατὴρ αὐτῆς, καὶ παρθένος ἦν ἡ παῖς, καὶ οὐ-
 πω ἐτέρῳ ἐκδεδομένη·“ ἔπειτα ἀπὸ αἰτίας, „ὅτι τιμωρία
 ἦν τὸ πραττόμενον καὶ δήμευσις, καὶ οὐ νῦν ὁμοῦ αἰ-
 σχύνῃ.“ ἔπειτα ἀπὸ τρόπου, „ὅτι ὁ τρόπος ἐφαίνετο
 5 τοῦ ἀδικήματος, καὶ οὐκ ἐν ἐτέρῳ τινί.“ ὥστε διὰ πάν-
 των εἴρηται αὕτη μόνη καὶ δοκεῖ εἶναι τριπλῇ καὶ πεν-
 ταπλῇ μεταλήψει, ἕκαστον γὰρ αὐτῶν δεῖ λυθῆναι τοῖς
 προειρημένοις κεφαλαίοις. Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅτι μόνη ἡ
 μεταλήψει ἡ κατὰ ἀξίωσιν οὐ τὸ φεύγοντα ἔχει μετα-
 10 λαμβάνοντα, ἀλλ’ ἕτερον· ἐν μὲν γὰρ πάσαις ταῖς με-
 ταλήψεσιν ὁ κρινόμενος τὴν ἐξουσίαν προβάλλεται, καὶ
 ὁ κατήγορος μεταλαμβάνεται· ἐν ταύτῃ δὲ μόνῃ τῇ με-
 ταλήψει ὁ κατήγορος τὴν ἐξουσίαν προβάλλεται καὶ ὁ
 ἕτερος τὸ μεταλαμβάνεσθαι ἔχει, οὐκ αὐτὸς ὁ κρινόμε-
 15 νος. τίς οὖν ἡ αἰτία, ἐν ῥητῷ καὶ διανοίᾳ τῷ κατὰ
 ἀξίωσιν ἐροῦμεν.

Περὶ ῥητοῦ καὶ διανοίας.

Ἰκανῶς ὁ τεχνικὸς περὶ τῶν λογικῶν διαλαμβάνων
 στάσεων εἰκότως κατὰ τὰς ἐπαγγελίας ἐπὶ τὰς νομικὰς
 20 μεταβέβηκε, καὶ ζητήσκει δ’ ἂν τις, τί δήποτε περὶ ῥη-
 τοῦ καὶ διανοίας διέλαβεν, καίτοι αἱ μὲν ἄλλαι τρεῖς
 στάσεις περὶ τελέων ῥητῶν καὶ ὅλων νόμων ἔχουσι τὴν
 ἐξέτασιν,¹ αὕτη δὲ μόνη περὶ ἀτελοῦς. τί δέ ἐστιν ὁ
 φασμέν; ὁ συλλογισμὸς ὁλόκληρον ὁλοκλήρῳ ἀντιτιθῆσιν,
 25 ἡ ἀντινομία ὁλοκλήρους δύο νόμους ἔχει καὶ² ἡ ἀμφι-
 βολία περὶ ὁλοκλήρου καὶ αὕτη τὴν ζήτησιν· ἐνταῦθα
 δὲ μέρει μὲν ὁ ἕτερος, τῇ διανοίᾳ, χρῆται, μέρει δὲ ὁ
 ἕτερος, τῷ ῥητῷ, καὶ τοῦτο πλείστην ἔχει ζήτησιν, τί
 δήποτε μὴ ἀντινομία ἢ συλλογισμὸς προτέτακται· τὸ
 30 μὲν γὰρ γλίσχρον καὶ εὐτελὲς τῆς ἀμφιβολίας εἰκότως

1 Cfr. Ald. p. 799. l. 9.

2 Cod. ἔχουσα; scripsi ἔχει καί.

τελευταῖον ἂν εἴη, τὸ δὲ πλείονα ἔχειν ὕλην τὸν συλλογισμόν καὶ τὴν ἀντινομίαν ἀπῆται αὐτὰ πρῶτα ῥηθῆναι ἔροῦμεν οὖν, ἢ τῇ τάξει τῆς μεθόδου ἠκολούθησεν ἐπὶ τὸ ῥητὸν, καὶ τὴν διάνοιαν πρῶτον θεῖς ἐφεξῆς τὰς ἄλλας εἶπεν.³ ἢ τόγε ἀληθέστερον καὶ τεχνικώτερον, ὅτι 5 ἢ μὲν ἀντινομία διπλαῖον ἐστὶ ῥητὸν καὶ διάνοια· ἀμφοτέρων γὰρ τῶν νομίμων τὴν διάνοιαν ἀναγκαῖον ἐστὶ ζητηθῆναι, καὶ ἡ ἀμφιβολία πάλιν ἔχει ῥητοῦ καὶ διανοίας· ζητεῖται γὰρ ὁμοίως ἢ τοῦ νομοθέτου διάνοια, καθ' ἣν τὸ ῥητὸν εἶπεν καὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ ὁμοίως· 10 ἀναγκαῖον οὖν, ἐπειδὴ τὸ ῥητὸν καὶ ἡ διάνοια εἰς τὰς τρεῖς ἐμπίπτει καὶ ἐξετάζεται, ὥς ἐμπεριεχομένην πρῶτην αὐτὴν τάξαι, καὶ ἐξετάσαι, ἵνα μαθόντες ἐν τῇ χρείᾳ ἔχωμεν τὸ εἰδέναι χρῆσασθαι. καὶ ἡ μὲν αἰτία τοῦ προτετάχθαι αὕτη. ἴδωμεν⁴ δὲ καὶ τὰ κεφάλαια ὅπως 15 τέτακται.

Προβολῇ ῥητοῦ. καλῶς πάνυ προσέειπεν ἐν αὐτῷ εἰπεῖν „προβολῇ ῥητοῦ“ ἀποδιῦστας τὰς νομικὰς καὶ τὰς λογικὰς, κακῆ μὲν γὰρ ἐστὶ προβολή· ἀλλ' ἡ προβολὴ ἀδικήματός ἐστιν ἐξ ἐγγράφου εὐθυνομένου γενο- 20 μένη.⁵ ἐνταῦθα δὲ ἡ προβολὴ ἐξ ἐγγράφου ἐστίν. εἰδέναι δὲ καὶ τοῦτο χρὴ, ὅτι κακῶς εἶπεν „προβολῇ ῥητοῦ.“ ἔχρην γὰρ εἰπεῖν „τῇ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ῥητοῦ.“ αὐδὲ γὰρ αὐτὸ τὸ ῥητὸν προβαλλόμεθα, ἀλλὰ τὸ ἔγκλημα τὸ διὰ ῥητὸν γενόμενον· ὅταν οὖν λέγῃ, „προβολὴ ῥητοῦ“, ἐν- 25 δεῶς ὀρίζεται τὸ κεφάλαιον, οὐδὲ γὰρ αὐτὸ μόνον τὸ ῥητὸν προβαλλόμεθα· ποία γὰρ ἂν εἴη χρεία τοῖς γε ἔγνωκόσι τὸ ῥητὸν προτείνειν, ἀλλὰ τὰ ἔγκλημα τὸ ἀπὸ τοῦ ῥητοῦ.

Διανοία. εἰκότως ἡ διάνοια δευτέρα, ἐπειδὴ γὰρ 30 ἡ στάσις ἐξ αἰτίου⁶ καὶ συνέχοντος καὶ χρτομένου συνί-

³ Cod. εἶπεῖν.

⁴ Cod. εἶδομεν.

⁵ Cod. γενομένην.

⁶ in Cod. post αἰτίου sequitur ἐστίν.

σταται, τοῦ ἀπὸ τοῦ αἰτίου προταγέντος, ὃ⁷ ἐστὶ τοῦ ἐγκλήματος τοῦ διὰ τοῦ ῥητοῦ ἀναφύοντος, ἀναγκαῖον ἦν τὸ συνέχον ἐπενεχθῆναι, ὅπερ ἐστὶν ἡ διάνοια· ἡ γὰρ διάνοια λύσις ἐστὶ τοῦ ῥητοῦ.

- 6 Τῷ μὴ προσδιωρισθαι·⁸ τὸ μὴ προσδιωρισμένον τρίτον ἐστὶ τοῦ κατηγοροῦ κεφάλαιον· ἐπειδὴ γὰρ ἰσχυρὰ σφόδρα ἡ διάνοια ἐκ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς· τῷ γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχειν συνέργειαν ἰσχύων ὁ φεύγων, δοκεῖ⁹ ἀκριβῶς ἐξηγεῖσθαι τὸν νόμον καὶ¹⁰ δεῖ
10 κύναι μὴ τοῦτο βουλόμενον· ἀναγκαῖον οὖν¹¹ τῷ κατηγορῶν αὐτῷ ἐπὶ τὴν τοῦ νόμου ἀπόδειξιν ἐπαναδραμεῖν· τὸ οὖν μὴ προσδιωρισμένον ὥσπερ ἐξήγησιν τις ἐστὶ τοῦ νόμου λέγοντος, ὅτι τὸ μὴ προσδιωρισμένον τῷ λόγῳ οὐ δεῖ λέγειν, οὐ γὰρ τὴν αἰτίαν τοῦ πραττομένου ἐξήτησεν,
15 ἀλλ' ἄρδην ἀνεῖλε τὸ πραττόμενον.

- Πάλιν ἡ διάνοια τοῦ νομοθέτου ἐνταῦθα· πάλιν ζητήσεις δ' ἂν τις, τίμη διαφέρει ἡ διάνοια τοῦ νομοθέτου αὐτῆς τῆς διανοίας· ἐροῦμεν, ὅτι ἡ μὲν διάνοια αὐτοῦ ἐστὶ τοῦ ῥητοῦ ἐξήγησις· ἡ διάνοια τοῦ νομο-
20 θέτου τοῦ μὴ προσδιωρισμένου ἐστὶν ἐξήγησις· τὸ δὲ παράδειγμα σαφηνεῖ· νόμος¹² τὸν ῥίψαντα τὴν ἀσπίδα θανάτῳ ζημιοῦσθαι· ῥίψας τις ἀπέκτεινε τῶν πολεμίων στρατηγὸν καὶ κρίνεται· ἡ διάνοια λύσις τῆς προβολῆς, ὅτι οὐ τὸν ἐπ' ἀριστεία οὐδὲ σωτηρία τῆς πόλεως οὐδὲ βλάβη
25 τῶν πολεμίων ἀφέντα τὴν ἀσπίδα, ἀλλὰ τὸν ἐπὶ δειλία ὁ νόμος κολάζει· πρὸς ταύτην γίνεται τὸ μὴ προσδιωρισμένον, ἀναγινώσκοντος τοῦ κατηγοροῦ τὸν νόμον καὶ τὰ ῥητὰ ἐπιδεικνύντος ἀπροσδιόριστα, καὶ καθόλου τὸν

7 Cod. ὅς. 8 Cod. προσδιωρεῖσθαι. 9 Cod. δ' οὐκ, Ald. p. 806. l. 28. δοκεῖ. 10 Cod. δε, et paullo post τοῦτον. 11 Cod. ἦν. 12 νόμος et θανάτῳ ζημιοῦσθαι, ῥίψας τις Cod. om. restitui ex Ald. p. 808. l. 1. — cfr. nostrum commentarium supra p. 113.

δίπτοντα κολαζόμενον. ἡ οὖν διάνοια τοῦ νομοθέτου
 τούτου τοῦ προσδιωρισμένου ἐξήγησις ἐστίν, ὅτι περιττὸν
 ἦγειτο ὁ νομοθέτης τὰ σαφῇ διορίζειν, καὶ τὰ πᾶσι
 γνώριμα. τίς γὰρ ἄγνοεῖ, ὥς οὐ δεῖ ποτε τὸν σώσαντα
 διαφθεῖρειν; ¹³ εἴη ἂν οὖν ἡ πρώτη διάνοια τοῦ ἐγκλή-
 ματος ἐξήγησις· ἡ δευτέρα ἡ καλουμένη τοῦ νομοθέτου
 τοῦ μὴ δεῖσθαι τὸν νομοθέτην, προσδιορίζαιτο δέ τι.

Ὁ ρφ. ἀκόλουθος ἦν ὁ ὅρος τοῦ κατηγοροῦ, ἵνα
 δείξῃ, ὅτι διαφέρει τὸ προσδιωρισθαι τοῦ μὴ προσδιω-
 ρισθαι· ἐκείνου γὰρ εἰπόντος, μηδὲν διαφέρειν ἐν τοῖς ¹⁰
 φανεροῖς, ἀναγκαῖον ἦν προσδιορίσαι τὸν ὅρον.

Ἀντιθέσει, τοῦ φεύγοντος πάλιν αὐτῇ ὥς ἐπὶ τὸ
 πολὺ ἀντιστατικῇ, εὐεργέτημα δεικνύντος, ἵνα ¹⁴ ἔχῃ χά-
 ραν τὸ παραβεβᾶσθαι τὸ ῥητὸν ἔχειν τινὰ δικαιολο-
 γίαν· καὶ ὅτι διαφέρει ἡ ἀντίθεσις αὐτῆς τῆς ἀντι- ¹⁵
 στάσεως ἐν ταῖς κοινωνίαις εἰρήκαμεν· ἐν συντόμῳ δὲ
 εἰπεῖν, ὅτι ἡ μὲν ἀντίστασις φύσει ἔχει τὸ πεπραγμέ-
 νον πονηρὸν, περιστάσει δὲ ἔχει τὸ ἀγαθόν· τὸ γὰρ
 καθελεῖν τὸ τεῖχος φύσει πονηρόν ἐστίν, ἡ δὲ σωτη-
 ρία τῆς πόλεως τὴν περίστασιν ἤνεγκεν τῆς ἀπολογίας· ²⁰
 ἐνταῦθα δὲ τὸ ἐναντίον τὸ μὲν γεγεννημένον φύσει ἀγα-
 θόν ἐστίν, ἡ περίστασις δὲ ποιεῖ αὐτὸ πονηρόν· τὸ μὲν
 γὰρ ἀνελεῖν τὸν τῶν πολεμίων στρατηγὸν φύσει ἀγαθόν,
 ἡ δὲ περίστασις τοῦ νομοθέτου ἐγκλημα ποιεῖ.

Μεταλήψει. ἐν πάσαις ταῖς πρὸ ταύτης ¹⁵ στά- ²⁵
 σεσι προειρήκαμεν, ὅτι ἡ ἀντίθεσις ἀντιλήψεως· φύσιν
 ἔχει· διὸ ἐπάγεται μετάληψις ἀντιλήψει, καὶ πάλιν καὶ
 τοῦτο προειρήκαμεν, ὅτι ἀδύνατον οἰσθῆναι τρόπον με-
 τάληψιν τεθεῖσαν μὴ ἐπαγομένην ἔχειν ἀντιληψιν.

Καὶ ποιότητι καὶ γνώμῃ· ταῦτα κοινά ἐστι ³⁰
 κεφάλαια πασῶν τῶν στάσεων, καὶ ἡ μὲν τῶν κεφα-
 λαίων ἐξέτασις αὕτη εἴρηται καὶ ῥητὸν καὶ διάνοια· καὶ

¹³ Cod. διαφθεῖρει.

¹⁴ Cod. ἰκανά.

¹⁵ Cod. ταύταις.

τὸν φεύγοντα ἔχοντα τῷ ῥητῷ χρώμενον, ὥς ἐπὶ τούτου·
 νόμος τὸν πεπηρωμένον ἀπὸ τοῦ δημοσίου τρέφεσθαι·
 καὶ τὸ μὲν παράδειγμα τοῦ κατὰ ἀξίωσιν ῥητοῦ τοῦτο,
 ὅπερ δὲ ἐζητοῦμεν, τί διαφέρει τοῦτο τῆς μεταλήψεως,
 5 ἐν ᾗ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ μεταλαμβάνων καὶ μὴ αὐτὸς ὁ φεύ-
 -γων· ἀνάγκαῖον εἶπεν καὶ διατὶ μὴ κακένη ἐστὶ ῥητὸν,
 καὶ διατὶ γὰρ κακεῖ τῷ αὐτῷ ῥητῷ κέχρηται· ἐροῦμεν, ὅτι
 ἐκεῖ μὲν φυχῆς καὶ διώξεως οὔσης οὐκέτι εἰς ἐστίν, οὐδὲ
 γὰρ τοῦτο ζητοῦμεν, εἰ δὲ τοῦτο δοθῆναι τῷ πατρὶ,
 10 κατηγορεῖν ἢ οὐ, ἀλλὰ κατηγοροῦντος αὐτοῦ τὴν ἐξου-
 σίαν αὐτοῦ ἀναιρεῖ· ἐνταῦθα δὲ αἵτησις ἐστὶ· καὶ ὁ
 ἐναντιούμενος οὐ τὴν ἐξουσίαν τῆς αἵτησεως ἀναιρεῖ, ἀλ-
 λά τὸ μὴ δεῖν ἐπὶ τούτοις δοθῆναι· αὕτη οὖν ἡ αἰτία
 καὶ ἡ διαφορά· τινὲς δὲ νομίζουσι μηδέποτε εἶναι ῥητὸν
 15 καὶ διάνοιαν κατὰ ἀξίωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τὸν αἰ-
 τοῦντα κατηγοροῦ τάξιν ἔχοντα τὸ πρῶτον λέγειν· ὥσπερ
 γὰρ ὁ κατήγορος πανταχοῦ πρῶτον λέγει, οὕτω καὶ ἐν-
 ταῦθα πρῶτον λέγει ὁ πεπηρωμένος, καὶ εἰκότως τῷ ῥη-
 τῷ κέχρηται, — ἀγνοήσαντες καθόλου ἐκεῖνον τὸν λό-
 20 γον, ὅτι ὁ αἰτῶν φεύγοντος ἔχει τάξιν καὶ ἐν ὄρῳ καὶ
 ἐν πραγματικῇ, ὁ γὰρ ἐναντιούμενος ἀνατρέπων τὸ „δεῖ
 δοθῆναι“ τὴν τε τοῦ λοιδορεῖν ἐξουσίαν ἔχει καὶ τὴν τοῦ
 κατηγόρου ποιότητα ὑποκρίνεται· σπανία δὲ τις εὐρεθεῖη
 στάσις ῥητοῦ καὶ διανοίας, διπλῇ δοκοῦσα εἶναι, ἧς ἐστὶ
 25 τὸ παράδειγμα τοῦτο· νόμος τῷ τυράννῳ συναναιρεῖσθαι
 τὴν γυναῖκα· ἀπέχετο κατὰ τινος γραφῇ τυραννίδος ἐπι-
 θέσεως, πολέμου καταλαβόντος ὅπλα λαβὼν ἡρίστευσεν,
 ἀριστεύσας ἀξιοῖ πρὸς γάμον ἐλεῖν τοῦ κατηγόρου τὴν
 θυγατέρα· ἐνταῦθα γὰρ διπλῇ τίς ἐστὶ ζήτησις τῶν δύο
 30 ῥητῶν, τοῦ μὲν πατρὸς λέγοντος, ὅτι οὐ δωρεὰ αὕτη
 ἐστίν, ἀλλὰ τιμωρία· τοῦ δὲ ἐλέγχοντος αὐτὸν, „καὶ
 ἀνάγκη τοῦ καθυφεῖναι με τὴν γραφὴν“· ἐκείνου δὲ
 λέγοντος, ὅτι οὐ, ἀλλ’ ἐπίδειξις τοῦ μὴ θέλειν με τυ-

ρανῆσαι, ὅτι ἐν εὐεργέτου τάξει τίθεται τὸν κατήγορον, ὅτι δίδωσί μοι ¹⁶ χώραν σαφηνίσαι τὴν ἐμαντοῦ ἀρετὴν, καὶ ὅτι οὐ προσδιωρισμένον νόμῳ ¹⁷ τὸ ποιοῦν με δεῖ ¹⁸ γέρας αἰτεῖν· διατί δὲ οὐκ ἔστιν ἀντινομία; ἐροῦμιν, ὅτι οὐκ ἔστι δύο ῥητῶν μάχη, οὐδὲ ἐκ περιστάσεως ἐναν- ⁵ τήσεως· οὔτε γάρ ἐστιν ἐναντίον τὸ καλᾶζεσθαι τὴν γυναικα τοῦ τυράννου τοῦ τὸν ἀριστέα γέρας λαβεῖν, ¹⁹ ὃ βούλεται, οὐδὲ ἔστιν τις περιστάσις ἢ ποιούσα, ἀλλὰ διαφόρους τοὺς νόμους διανοίᾳ λύεσθαι παρ' ἐνὸς προσώ- πον· καὶ οὕτω μὲν ἐνὶ χρῆται τὸ ἐν πρόσωπον, τῷ δὲ ¹⁰ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον, ὅπερ ἀντινομίας οἰκείον, ἀλλ' ἀμφοτέρω τὰ ῥητὰ ἀμφοτέροι ἐξετάζουσιν.

Περὶ ἀντινομίας.

Ἀκόλουθος ἦν ὁ περὶ ἀντινομίας λόγος· ἐπειδὴ γὰρ καὶ προεῖρηται, καὶ ἡ πείρα δεικνύει, ὥς ἡ ἀντινομία ¹⁵ διπλοῦν ῥητὸν καὶ διανοίᾳ ἔστιν, ἀναγκαῖον ἦν ὥσπερ τοῦ ἀπλοῦ ῥηθέντος ἐπαχθῆναι τὸ διπλοῦν, καὶ ἔτι διὰ τοῦτο, ὅτι ἐν μόνῃ τῇ ἀντινομίᾳ νόμοι εἰσὶν οἱ ἐξετα- ζόμενοι αὐτοὶ κατ' αὐτοὺς τέλειοι· καὶ γὰρ ἐν τῷ συλ- λογισμῷ τῷ ἐπαγομένῳ ἡ γνώμη τοῦ ῥητοῦ ἔστιν ἐξετα- ²⁰ ζομένη καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ ῥητὸν καὶ ἐν ²⁰ ἀμφιβολίᾳ τῇ ἐφε- ξῆς ἡ γνώμη τοῦ ῥητοῦ ἔστιν ἡ ἐξεταζομένη· ἐν δὲ μό- νῃ τῇ ἀντινομίᾳ τέλειον τὴν μάχην ἔχει, ἀνάγκη ἦν ἐπα- χθῆναι ἐφεξῆς τὴν τοῦ τελείου ῥητοῦ ζήτησιν· εἰδέναι δὲ χρῆ, ὅτι οὐ μόνον νόμοι ποιοῦσιν ἀντινομίαν ἀλλὰ καὶ ²⁵ ψηφίσματα πρὸς ψηφίσματα καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ῥητὰ· καὶ εἰ τις εἴποι, πῶς ἂν εἴη ἐν τῇ πόλει δύο ψηφίσματα ἐναντία, ἐροῦμεν, ὅτι οὐδὲ δύο νόμοι εἰσὶν ἐναντίοι, ἀλλ' ἡ περιστάσις τὴν σύστασιν κατασκευάζει, καὶ τὸ παρὰ-

16 Cod. δίδωσιν ἢ. 17 Cod. προσδιωρισμένῳ νόμος. 18 δεῖ Cod. om. 19 Cod. supra lin. habet αἰτεῖν. 20 Cod. ἡ ἀμφιβολία.

δειγμα σαφές ἐστιν· ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι τοῖς φεύγου-
 σιν Ὀλυνθίων πολιτείαν· εἰσιόντες ἐκεῖνοι πλείστα ἀνδρά-
 πόδα βάρβαρα εἰσήγαγον· ἦν δὲ τὸ πρότερον ψήφισμα¹
 νικῆσαν τὸ εἰσάγοντας βάρβαρα ἀνδράποδα πλεον τῶν
 5 τριῶν ἐν δεσμωτηρίῳ εἶναι, ἔστ' ἂν ἐπιδείξῃ τοὺς ταῦτα
 βουλομένους ὠνήσασθαι, ἐπὶ τοῦ λιμένος τινὰς αὐτῶν
 ἐνέβαλον τῷ δεσμωτηρίῳ, οἱ λοιποὶ ἀνέξευξαν καὶ κρί-
 νονται· ἐνταῦθα γὰρ δύο ψηφισμάτων ἐστὶ μάχη, τῶν
 μὲν προβαλλομένων τὴν ἐξουσίαν τοῦ δεῖν κατὰ ψήφισμα
 10 τὸ περὶ τῶν ἀνδράποδων, τῶν δὲ τὸ γεγενῆσθαι πολίτας
 αὐτοὺς καὶ μὴ ἐπ' ἐμπορίᾳ κατὰγειν· γίνεται δὲ καὶ αὐ-
 τὸ ἑτέρων ῥητῶν καὶ διαθηκῶν ὡς ἐπὶ τούτου· διατιθέ-
 μενός τις ἐκέλευσε τῷ φίλῳ δοθῆναι τὴν θυγατέρα· πρὶν
 δοθῆναι ἀριστεύσας τις αἰτεῖ αὐτὴν εἰς γάμον, ἀμφισβη-
 15 τοῦσιν· ἐνταῦθα διαθήκης καὶ νόμου ἀμφισβήτησις²
 καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὃν τρόπον ἐπὶ τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ
 πᾶν ῥητὸν ποιεῖ καὶ διάνοιαν καὶ διαθήκη καὶ κήρυγμα,
 καὶ ψήφισμα καὶ ὅτιδήποτε ἦ, τοῦτ' ὅτ' ἐπὶ τῷ τρόπῳ καὶ ἡ
 ἀντινομία· εἶδη δὲ αὐτῆς κατὰ μὲν τὸν Ἑρμογένην δύο,
 20 ἓν μὲν ὅταν δύο ῥητὰ ἐναντία ἀλλήλοις ὦσιν ἐκ περι-
 στάσεως, ὡς ἐπὶ τούτου· τοῦ ὑπερασπισθέντος τὴν οὐ-
 σίαν τοῦ ὑπερασπισάντος εἶναι, καὶ τὸν ἀποκήρυκτον μὴ
 μετέχειν τῆς οὐσίας· ἀποκήρυκτος ὑπερήσπισε τοῦ πα-
 τρός καὶ ἀξιοῦ κατὰ τὸν νόμον δεσπότης εἶναι τῆς οὐ-
 25 σίας· καὶ κατὰ ἓν ῥητὸν εἰς δύο τεμνόμενα, ὡς ἐπὶ τού-
 του, οὗ³ καὶ ὁ τεχνικὸς τίθησι, τῶν δύο κορῶν τῶν βια-
 σθεισῶν, ἃν ἡ μὲν θάνατον, ἡ δὲ γάμον ἀπροικον αἰ-
 ρεῖται· ἀλλὰ τοῦτο μὲν τὸ πρόβλημα, ὡς προειρήκαμεν,
 ἐν τῇ μεθόδῳ συστήναι οὐκ ἂν δύναίτο διὰ τὸ ἰσάζειν·

1 Cod. ζήτημα, supra lin. ψήφισμα. — Cfr. Ald. p. 818.
 1. 13. 2 ἀμφισβήτησις restitui ex Ald. p. 818. l. 28. 3 Cod.
 ἦν. Ald. p. 819. l. 7. οὗ.

ἴσως δ' ἂν ἐφ' ἐτέρων εὐρεθείη παραδειγμάτων· σπάνιον
 δὲ τὸ πρόβλημα· ἔτι δὲ καὶ κατὰ τρεῖς νόμους ἂν ἀν-
 τινομία γίνεται, ὡς ἐπὶ τούτου· νόμος τῷ προδότῃ τοὺς
 παῖδας συμφύγειν, καὶ τὸν καταστειχόντα φυγάδα ἐξ-
 εἶναι ἀποκτινύναι, καὶ πεπηρωμένῳ τῷ ἀνδρὶ παρεῖναι 5
 τὴν γυναῖκα χειραγωγοῦσαν. ἔφυγέ τις θυγατέρα ἔχων
 συνοικοῦσαν πηρῶ, ἔμεινεν, ἀπέσφαξέν τις αὐτὴν καὶ
 κρίνεται φόνον. Ἐνταῦθα γὰρ τρία ἐστὶ ρητά· καὶ
 ταύτας μὲν οἶδεν ὁ τεχνικός, παρ' αὐτάς δὲ σπανιώτα-
 τὰ ἐστὶν ἕτερα δύο εἶδη ἀντινομιῶν· μία δὲ ἡ κατὰ ἓν 10
 ρητὸν μὴ τεμνόμενον, ἀλλ' ἐξ ἴσου ἑκατέροις ἀρμόζον
 τοῖς μέρεσιν· ἑτέρα δὲ ἡ τριπλῇ· διαφέρει δὲ ἡ τριπλῇ
 κατὰ τρεῖς νόμους· ἀντινομία γινομένη δύο πρόσωπα
 ἐστὶν τρισὶ χρώμενα νόμοις, ἐν δὲ τῇ τριπλῇ τρία πρόσω-
 πα, ἕκαστον ἐνὶ χρώμενον νόμῳ περὶ ἑνὸς πράγματος, 15
 οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, ὡς ἐπὶ τούτου· νόμος τὸν
 ἀριστεῖα ὃ βούλεται γέρας λαμβάνειν, καὶ ὃ τι ἂν τις
 τινι συνθῇται κύριον εἶναι, καὶ νόμος τὴν ὀρφανὴν τὸν
 ἀγχιστέα γένους γαμῆσθαι, αἰγμαλώτου κόρης γενομέ-
 νης ἐκήρυξεν ὁ πατὴρ δώσειν αὐτὴν πρὸς γάμον τῷ σώ- 20
 σαντι· ἐξῆλθεν ἐραστής ἐπὶ τὸ σῶσαι, ἀπελθόντος ὁ
 πατὴρ ἐτελεύτησεν· ἐπανελθόντος αὐτοῦ τὴν κόρην ἀγα-
 γόντος ἀριστεύσας τις ἀξιοῖ εἰς τὸ γέρας τὸν ταύτης γά-
 μον ἔχειν, καὶ αὐτὸς κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς συνθήκην
 καὶ ὁ ἀγχιστα γένους κατὰ τὸν τῶν ἐπικλήρων νόμον, 25
 καὶ ὅνπερ τρόπον ἐπὶ τῆς πραγματικῆς τῆς τριπλῆς,
 ἐνθα οὕσης τῆς βουλῆς τίνι δεῖ βοηθῆσαι συμβουλευέ-
 τις μηδετέροις, ἀνάγκη τὰς τῶν δύο προτάσεις ἀνατρέ-
 πεσθαι τούτῳ τῷ τρόπῳ, καὶ ἐνταῦθα ὃν ἂν μελετήσης
 ἢ τὸν ἀριστεῖα ἢ τὸν συγγενῇ ἢ τὸν ἐραστήν, ἀνάγκη 30
 τοὺς τῶν ἄλλων δύο νόμους κατὰ πάντα ἀνατρέψαι τὰ
 κεφάλαια, καὶ τὸν ἑαυτοῦ πρὸς ἀμφοτέρους προσθεῖναι·
 ἡ δὲ κατὰ ἓν ρητὸν γινομένη ἀντινομία γίνεται κατὰ

δύο τρόπους· ἓνα μὲν, ὅτε ἀμφοτέροι τῇ διανοίᾳ ἐξ ὁλο-
 κλήρου χρῶνται τῷ ῥητῷ ἐκ διαφόρου πράγματος, ὡς
 ἐπὶ τούτου· νόμος τὸν ἀριστεὰ γέρας λαμβάνειν ὃ βού-
 λεται· ἀπέκειτο γυναικὶ γραφὴ μοιχείας· δύο παῖδες αὐ-
 5 τῆς στρατευσάμενοι ῥίσιτευσαν καὶ ὁ μὲν ἀξιοὶ τὴν γρα-
 φὴν, ὁ δὲ ἀναιρεθῆναι· ἐνταῦθα γὰρ τελείως τῷ ῥητῷ
 ἀμφοτέροι χρῶνται, τῇ διανοίᾳ τοῦ ῥητοῦ ἀμφοτέροι
 χρώμενοι, ὡς ἀριστεὰ ὄντα δίκαιον τὸ γέρας τὸ ἀπὸ
 τοῦ νόμου κύριον ἔχειν· ἕτερον δὲ εἶδος, ὅταν τὸ μὲν
 10 ῥητὸν ὡμολόγηται παρ' ἀμφοτέρων ταῦτὸν ὄν, διανοίᾳ
 δὲ διαφόρῳ χρώμενα τὰ μέρη ἀγωνίζονται, ὡς ἐπὶ τού-
 του, τὸν μὴ θάψαντα τὸν ἑαυτοῦ πατέρα μὴ θάπτεσθαι·
 μὴ θάψας τις τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐτελεύτησε παῖδα ἔχων,
 ὁ παῖς αὐτοῦ ἔθαπεν αὐτὸν καὶ κρίνεται· ἐνταῦθα γὰρ
 15 ἀμφοτέροι ὁμολογοῦσιν κύριον εἶναι τὸ ῥητὸν, μὴ θά-
 ψαντα τὸν πατέρα ἄταφον εἶναι, διανοίᾳ δὲ διαφόρῳ
 χρῶνται· καὶ ὁ μὲν λέγει, ὅταν μὴ ἔχη παῖδα, ἵνα μὴ
 ὁ παῖς αὐτοῦ ὑπὸ τιμωρίαν εὐρεθῇ τοῦ μὴ θάψαι, διὰ
 γὰρ τοῦτο αὐτὸν φασὶ θάψαι· ὁ δὲ τὸν ὅλως καταγνω-
 20 σθέντα οὐδὲ παρὰ τοῦ παιδὸς φησὶ θάπτεσθαι· καὶ ἔστι
 σφόδρα διάφορον τὸ εἶδος· καὶ περὶ μὲν τῶν εἰδῶν ταῦ-
 τα· περὶ δὲ τῆς τάξεως εἰπεῖν φθάσαντες εἰρήκαμεν, ὡς
 διπλοῦν ἔστι ῥητὸν καὶ διάνοια, καὶ διπλοῖς τοῖς τοῦ ῥη-
 τοῦ καὶ τῆς διανοίας κεφαλαίαις χρῆται· περιττὸν οὖν
 25 εἰπεῖν ἔτι αἰτίαν τῆς τάξεως τοῖς ἤδη περὶ ῥητοῦ καὶ
 διανοίας λόγῳ διεξεληλυθῶσιν· εἰδόμεν δὲ καὶ τὰ ῥητὸν
 τοῦ ἀρχαίου.

Τὰ μέντοι μετὰ ταῦτα κεφάλαια δὴλὰ
 ἐστίν. ἕκαστον εἰκότως τῶν τοῦ ὅρου κεφαλαίων, ἐπ'
 30 ἀμφοῖν γὰρ δύναται ἐξετασθῆναι τὸ μὴ προσδιωρισθαι
 μόνον, ὥσπερ λέγοις· ἀριστεὺς ὁ μοιχὸς ἀναθεις εἰς ἱερὸν
 τὴν σκευὴν, ὅτι οὐ προσδιώρισεν ὁ νόμος, πότερον τὸν
 ἀριστεὰ ἢ τὸν ἰδιώτην λέγει· ἀλλὰ καθόλου τὸν μοι-

χόν ἀπεῖπεν· καὶ κεῖνος τὸ αὐτὸ λέγει, ὅτι οὐ προσδιώ-
 ρισε, πότερον τὸν μοιχὸν ἢ ἕτερόν τινα, ἀλλὰ καθόλου
 τὸν ἀριστίαν εἶναι κελεύει· τοῦ μὴ προσδιωρισθαι ⁴ προ-
 ταχθέντος ἀναγκαίως ^{3*} καὶ ὁ ὅρος ἐκλείπει, ὅτι διαφέρει,
 καὶ ὁ συλλογισμὸς, ὅτι οὐ διαφέρει· τούτων οὖν ἀπάν- 5
 των ἐκλείπόντων ἡ ἀντίθεσις μετὰ τὰ ρητὰ καὶ τὰς δια-
 νοίας ἐπάγεται διάφορος οὖσα, πάντως γὰρ ἂν μὲν ἀν-
 τεγκληματικὴ ἦν ἡ μία, ἡ ἑτέρα ἀντιστατικὴ ἐστίν, ἂν
 δὲ συγγνωμονικὴ, μεταστατικὴ ἡ ἑτέρα, καὶ τὸ παρά-
 δεγμα σημαίνει, τοῦ ὑπερασπισθέντος τὴν οὐσίαν τοῦ 10
 ὑπερασπίσαντος εἶναι καὶ τὸν ἀποκήρυκτον μὴ μετέχειν
 τῆς πατρῴας οὐσίας· ἀποκήρυκτος φεύγοντος ὑπερήσπισε
 τοῦ, πατρὸς, καὶ ἀξιοῖ τὴν οὐσίαν ἔχειν· ἐνταῦθα τοῦ
 μὲν παιδὸς ἡ ἀντίθεσις ἐστίν ἀντιστατικὴ, ὅτι ἔσωσα
 αὐτὸν, τοῦ δὲ ἐναντιουμένου ἀντεγκληματικὴ, ὅτι ἀπο- 15
 κηρύκτω ὄντι καὶ ὑβρίσαντι τὸν πατέρα οὐ δίκαιον αὐ-
 τοῦ τῆς οὐσίας μετέχειν· καὶ πάλιν ὡς ἐπὶ τούτου, τὸν
 ὑβρίσαντα τὸν πατέρα μὴ μετέχειν τῆς οὐσίας, καὶ τὸν
 ὑβρισθέντα πατέρα μὴ ἐπεξιόντα ἄτιμον εἶναι· ἐν μέθῃ
 τις ἐπάταξε τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἐπεξελθὼν ἐκεῖνος ἡτί- 20
 μησεν, μετὰ ταῦτα πολέμου γενομένου ὁ δῆμος ἀμνη-
 στεῖαν κακῶν ἐποιήσατο, καὶ ἀντέχεται τῆς οὐσίας ὁ παῖς,
 καὶ οἱ συγγενεῖς ἀντιλέγουσιν· καὶ αὕτη μὲν πῶς κατὰ
 τρεῖς εἶναι νόμους δοκεῖ· κατὰ δὲ δύο ἐστίν· ἡ μὲν οὖν
 αὐτοῦ τοῦ παιδὸς συγγνωμονικὴ, ὅτι κατὰ μέθην ἡ ὑβρις 25
 γέγονεν· ἡ δὲ τοῦ πατρὸς μεταστατικὴ· δοκεῖ γάρ πως
 καὶ κατὰ ἀνάγκην ὁ πατὴρ αἰτιάσασθαι ⁵ τὸν παῖδα·
 εἰδέναι δὲ δεῖ ⁶ καὶ αὐτὸ τὸ τῆς γνώμης· καὶ ἐπὶ τού-
 τοις ὁ τῆς ἀμνηστείας νόμος οὐ διάνοιά ⁷ ἐστίν, εἰ μή-
 πω τις τὴν ἀνάγκην τοῦ πολέμου λέγοι, ἥ τις καὶ αὕτη 30

^{3*} Cod. ἀναγκαῖος. ⁴ Cod. προσδιορισμοῦ. — Cfr. Ald.
 p. 824. ⁵ Cod. ἡτιάσασθαι. ⁶ δεῖ Cod. om. ⁷ Cod. οὐ
 διάνοια οὐκ ἐστίν.

ἐπὶ μετάστασιν ἔρχεται, ὥς πάντως τὰς δύο διανοίας
μετάστασιν εἶναι καὶ συγγνώμην. καὶ ταῦτα μὲν περὶ ἀν-
τινομίας.

Περὶ συλλογισμοῦ.

- 5 Ἀκόλουθος ἡ περὶ τοῦ συλλογισμοῦ ἐξέτασις· ἐξετά-
σας γὰρ τὴν τοῦ διπλοῦ ῥήτου διαίρεσιν ἀκόλουθον εἶχε
τὴν ἐπαγωγὴν τοῦ διπλοῦ, ὃ ἐστὶ τέλειόν τε καὶ μηδε-
μίαν ἀμφιβολίαν ἔχον, ἔξωθεν δὲ ἐξ ὁμοίου πράγματος
ἀντιπαραθέσεως τὴν ζήτησιν ἔχον, ὅπερ ἐστὶ συλλογι-
10 σμοῦ. Συλλογισμὸς ¹ γὰρ ἐστίν, ὅταν τοῖς γεγραμμέ-
νοις τὰ μὴ γεγραμμένα μηδὲ ἐξητασμένα ἀφομοιοῦντες
ταῦτόν εἶναι λέγωμεν· ² δεῖ γὰρ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νενομο-
θετημένου ἐπὶ τὸ μὴ νενομοθετημένον μὲν, ὁμοιούμενον
δὲ τῷ νενομοθετημένῳ εἰς ταῦτόν ἄγειν· εἶδη δὲ συλλο-
15 γισμῶν ταῦτα· ἐκ τοῦ ὁμοίου· νόμος τὸν ἡταιρηκότα μὴ
λέγειν, Τίμαρχος ἀλοὺς ἐταιρήσεως διδάσκει παιδας καὶ
ὑπάγεται τῷ νόμῳ· τοῦτο δὲ τὸ εἶδος πολλοὶ τῶν τεχνι-
κῶν κατὰ γένος καὶ εἶδος καλοῦσι λέγοντες, γένος μὲν
εἶναι τὸ λέγειν, εἶδος δὲ τὸ ἐν δημοσίῳ λέγειν· ἢ κατὰ
20 περίστασιν, ἢ τι τῶν τοιούτων, καὶ συλλογίζονται λέγον-
τες ἀφ' οὗ τὸ γένος κεκώλυκε τὸ εἶδος· ἐκ τοῦ ἐναντίου·
νόμος τὸν ἀριστεία δωρεὰν λαμβάνειν· λιπόντα τις τὴν
τάξιν ἄξιοι κολάζεσθαι, ἐνταῦθα γὰρ ἐκ τοῦ ἐναντίου
ὁ συλλογισμὸς ἐστίν· εἰ γὰρ ὁ ἀγαθὸς τιμηθήσεται, καὶ
25 ὁ ποιηρὸς κολασθήσεται· ἐκ τοῦ ἥττονος, ἐξεῖναι τὸν
μοιχὸν ἀποσφάττειν, εὐρών τις μοιχὸν οὐ κατίσφαξεν,
ἀλλὰ κατέστιξε καὶ κρίνεται παρανόμου τιμωρίας· ἐνταῦ-
θα γὰρ, γησὶν, ὁ τὸ πρότερον δεδωκὼς πολὺν δικαιοτέ-
ρον καὶ τὸ ἥττον ἀπέδωκεν· ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦ· ἐξέστω
30 τὸν μοιχὸν στίζων, στίζων τις ἀπέκτεινε καὶ κρίνεται, ὃ

¹ Cfr. Ald. p. 833. l. 21.

² Cod. αὐτὸν εἶναι λέγωμεν.

γάρ τὸ ἀκόλουθον, φησὶ, δεδοκώς καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐκ-
 βησόμενον· ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος τοῦ κατὰ σύνθεσιν,
 ὡς ἐπὶ τούτου τοῦ ζητήματος· τὸν τρις³ ἰβρίσαντα καὶ
 τρις ψευδῇ⁴ μαρτυρήσαντα, καὶ τὸν τρις ἀλόντα κλο-
 πῆς ἄτιμον εἶναι. ἀλούς τις ἅπαξ ἐκάστου ὑπάγεται τῇ⁵
 ἀτιμίᾳ· ἐνταῦθα γὰρ ἡ σύνθεσις ἐστὶν ἡ ζητουμένη, πό-
 τερον τὰ τρία ἐστὶν ἢ ἓν ἐκάστου· τοῦτο δὲ ἀμφιβολία
 μάλιστα ἀρμόττει· ἡ γὰρ κατὰ σύνθεσιν ἀμφιβολία περὶ
 αὐτὸ τοῦτο συνίσταται, τοῦτο δὲ διαφέρει, ὅτι οὐκ ἔστιν
 διάτασις ἢ ἐπιπλοκή, ἢ⁵ ποιεῖ τὴν ζήτησιν ἐνταῦθα, 10
 οὐδὲ ὄνομα ἀμφισβητήσιμον, ἀλλ' ἀνάγκη συλλογίσα-
 σθαι, ὅτι ταυτὸν ἐστὶ μὲν ἀδικήματι τὸ ποιῆσαι⁶ τρία
 ἂν ἅπαξ. καὶ τοῦτο δὲ παραφυλακτέον· ἐν πάσῃ στά-
 σει συλλογισμὸς ἐμπίπτει· ἐν αὐτῷ δὲ οὐδεμία ἐμπίπτει
 στάσις, πλὴν τοῦ στοχασμοῦ, ἢ ἐν τῇ γνώμῃ τοῦ νομο- 15
 θέτου ἐξετάζεται στοχαστικῶς, ζητοῦμεν, τί ἡβουλήθη
 ὁ νομοθέτης· διαφέρει δὲ ῥητοῦ καὶ διανοίας, ὅτι ἐν μὲν
 ῥητῷ καὶ διανοίᾳ αὐτὸ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ ἐγγράφῳ
 πέπραχται· ἐνταῦθα δὲ οὐκ αὐτὸ, ἀλλ' ἄλλο τι, καὶ ὁ
 κατήγορος ταυτὸν εἶναι λέγει, οἷον τὸν κοιμηθέντα φύ- 20
 λακα τεθνάναι, φύλαξ κοιμηθεὶς ὄναρ εἶδεν τὸν τρόπον
 τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου, ἔγραψε τῷ στρατηγῷ, ποι-
 ήσας ἐκεῖνος ἐνίκησε καὶ ὑπάγεται ὁ φύλαξ τῷ νόμῳ·
 ἐνταῦθα ὡμολόγηται τὸ ῥητόν, ὅτι τὸν κατακοιμηθέντα
 λέγει, καὶ αὐτὸ παραβέβασται· ἐν δὲ τῷ συλλογισμῷ²⁵
 σὺν ὡμολόγηται, ὅτι ἐξ ἑταίρας καὶ ἐκ πόρνου ταυτὸν
 ἐστὶ· καὶ ἔτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν μὲν τῷ ῥητῷ χρῆται
 καὶ ὁ φεύγων τῇ διανοίᾳ, ἐνταῦθα δὲ ἀνέστραπται· ὁ
 μὲν δυνάων δοκεῖ πως τῇ διανοίᾳ χρῆσθαι, ὁ δὲ φεύγων
 ἀναντιρρόητως τῷ ῥητῷ· καὶ ἡ μὲν περὶ τούτου τεχνολο- 30
 γία αὕτη· τὰ κεφάλαια δὲ οὕτως.

3 Cod. ter τρεῖς. 4 Cod. ἀψευδῇ. 5 ἢ Cod. om. 6

In Cod. sequitur ἢ h. l. et l. 16. post ζητοῦμεν.

Προβολῇ πράγματος· ζητήσεις δ' ἂν τις, τί
 δήποτε ἐν πάσῃ στάσει προβολὴν ὀνομάζων καὶ σὺν προσ-
 τιθεὶς „τίνος“ ἐνταῦθα μόνον τέθεικε „προβολῇ πρά-
 γματος“· λέγομεν, ὅτι ἐν πάσαις ταῖς ἄλλαις στάσεσιν
 5 ταῖς ἐχούσαις προβολὴν τὸ ἀδίκημα τὸ προβαλλόμενον
 ὠμολόγηται· ἐνταῦθα δὲ αὐτοῦτο ζητεῖται, εἰ τὸ ἀδί-
 κημά ἐστι τὸ πραχθέν· διὰ τοῦτο προσέθηκε „προβολῇ
 πράγματος,“ ἵνα αὐτῷ σημάνῃ τὸ ἐξομοιούμενον· ἀναγ-
 καῖον οὖν ἦν ἐπαχθῆναι δεύτερον κεφάλαιον τὸ ρητὸν,
 10 καὶ τρίτον εἰκότως τὸν συλλογισμόν, ὃ μίγνυσι καὶ συν-
 ἄγει εἰς τε τὸ ρητὸν καὶ τὸ πρᾶγμα· συλλογισμοῦ δὲ
 λεγομένου ἀναντιρρόητον ἦν ὅρον ἐπαχθῆναι· ἀναγκαῖον
 δὲ ζητῆσαι, τί δήποτε ὅρου ταχέντος οὐκ ἐπηνέχθη ὁ
 ἀνθορισμός· ἐνὶ λόγῳ πολλάκις εἰρήκαμεν, ὅτι τὴν τοῦ
 15 ἀνθορισμοῦ χρειαν ὁ συλλογισμὸς πληροῖ, καὶ συμπέ-
 ρασμά ἐστι τοῦ ἀνθορισμοῦ ὁ συλλογισμός· ἐπεὶ οὖν
 προτέτακται συλλογισμός, δυνάμει ἐν αὐτῷ περιέχεται
 ὁ ἀνθορισμός· διὰ τοῦτο οὖν οὐκ ἐπήχθη ὡς ἤδη ἐξ-
 ετασθεῖς· περὶ δὲ τῆς τάξεως, τί δὲποτε πρῶτος ὁ συλ-
 20 λογισμὸς τέτακται, ὃν τρόπον ἔφαμεν, ὅτι ἡ ἀντίθεσις
 ἐν ταῖς ἄλλαις στάσεσιν ἀντιλήψεως χρειαν πληροῦ πολ-
 λάκις, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἡ προβολὴ τοῦ νόμου δύνα-
 ται ὅρου ἔχειν τάξιν· ὅταν γὰρ ἀναγινώσκῃ ⁷ τὸν νόμον
 καὶ λέγῃ, μὴ τοῦτο κελεύειν, ὀρίζεται κελεύειν· διὰ τοῦ-
 25 το ἐπήχθη ὁ συλλογισμὸς συνάγων ἀμφότερα ἃ τε ὁ
 νόμος κελεύει καὶ τὰ πραχθέντα καὶ δυνάμενα διελεῖν.

“Ὁρῶ. ⁸ ἄλλ’ ἐπεὶ δὴ ἀδύνατον ἦν, συλλογισμοῦ τα-
 γέντος μὴ ἐπενεχθῆναι καὶ ὅρον τέτακται, ⁹ ὃν-τρόπον
 ἀδύνατον ἦν μεταλήψεως οὔσης μὴ εἶναι ἀντίληψιν, τέ-
 30 τακται πολλάκις ἡ ἀντίληψις μεταλήψεως δευτέρᾳ.

Γνώμη νομοθέτου· ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου

7 Cod. ἀναγινώσκει. — Cfr. Ald. p. 836. l. 21. 8 Cod.
 ὁ ὅρος. 9 Cod. τετάχθαι.

ἀμφοτέρων ἐστὶ παρ' ἀμφοτέρων στοχαστικῶς ἐξεταζο-
μένη· ὁ μὲν γὰρ στοχαστικῶς ἔρεϊ, ὅτι πᾶσαν τὴν πορ-
νεϊαν μεμίσηκε, διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἐκ πόρνου καλύει λέ-
γειν· ὁ δὲ αὐτίς στοχαστικῶς ἔρεϊ διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐ-
τὸν ὠρισμένον πατέρα, μηδὲ ἀναγεγράφαι, ὅτου πα- 5
τρὸς εἴη, κεκάλυκεν αὐτὸν λέγειν.

Ὁρῶ βιαίῳ· ὁ ὄρος ὁ βίαιος τοῦ κατηγοροῦ ἐστίν,
εἴρηται δὲ βίαιος ὄρος, ὅτι οὐκ ἐκ τῶν κοινῇ δοκούντων
ἐστίν, ἀλλ' ἐκ περιτροπῆς βιάζεται, καὶ τὸν ἄρῶνα
τὸν ἡταιρηκότα πόρνην εἶναι δεικνύει, ¹⁰ εἴγε ταῦτα τῇ
πόρνη πάσχει. Τὸ πρὸς τι ἀναγκαῖόν ἐστι τῷ ὄρῳ ἔ-
πεσθαι· τὸ πρὸς τι αἰεὶ τοῦ κατηγοροῦ ἐστίν ἐπὶ τὸ μεῖ-
ζον ἄγοντος τὸ ἐγκλημα.

Ἀντιθέσει ἐστὶν ὅτε. τοῦτο οὐκ ὀρθῶς εἶπεν
ὁ τεχνικός· ἀδύνατον γὰρ μὴ εἶναι ἀντεγκληματικὴν ἀν- 15
τίθεσιν· ἐπειδὴ πᾶς συλλογισμὸς ὡς ἐπέγκλημά τί ἐστίν,
ἢ ἀντεγκληματικὴ ἀναφύεται, καὶ εἴ τις ἀναστρέψει τὸν
ἐκ τοῦ ἐναντίου συλλογισμὸν, ἀντιστατικὴ εὐρεθήσεται,
ἐὰν λέγωμεν, ὅτι τὸν λειποτάκτην κολάζεσθαι δεῖ, ¹¹ ἀρι-
στεύσας τις ἀξιοῖ τιμᾶσθαι, ἀντιστατικὴ κατὰ τὸν τῆς 20
ἀριστείας λόγον εὐρεθήσεται· ἀντίθεσις ἢ ἀντιστατικὴ,
ἢ ἐπὶ τούτου μόνον τοῦ ζητήματος ἀντιστατικὴ, ἐν δὲ
ταῖς ἄλλαις ἀντεγκληματικὴ, λέγοντος, ὅτι εἰ καὶ μὴ κε-
κάλυκεν ὁ νομοθέτης, ἀλλὰ τὸ σὸν ἁμάρτημα ἄξιον
τοῦ καλύεσθαι· ταύτης οὖν ἐμπεσούσης ἀναγκαῖον ἦν 25
προστιθέναι μετάληψιν, καθὼς ἐν ταῖς ἄλλαις στασεσι
προειρήκαμεν, ὅτι ἡ ἀντιθετικὴ ἀντιλήψεως χώραν ἔχει,
πρὸς ἣν ἀκόλουθος ἢ μετάληψις· διὰ δὲ τὴν φύσιν τῆς
μεταλήψεως ἔπεται ἡ ἀντίληψις· καὶ ταῦτα περὶ συλλο-
γισμοῦ.

30

10 Cod. δεικνύναι.

11 δεῖ Cod. om.

Περὶ ἀμφιβολίας.

Ὁ τῆς ἀμφιβολίας λείπεται ἐστὶν ἀμφιβολία ῥητοῦ
 αἶνος ἐκ διαφόρων αἰτιῶν, τὸ ὅτι βούλεται δηλοῦν ἄγνοια.
 γίνονται δὲ ἀμφιβολίαι κατὰ τούτους τοὺς τρόπους· καθ’
 5 ὁμωνυμίαν, ὡς ἐπὶ τούτου, χρησμός δέδοται τοῖς Ἑλλησιν
 ἀνελεῖν τὸν τάφον Ἀλεξάνδρου, πλεῖστα γὰρ κακὰ τοῖς Ἑλ-
 λησιν ἐποίησεν· ἀμφιβάλλεται γὰρ, πότερον τοῦ Πάριδος
 φησιν, ἢ τοῦ Μακεδόνος, ἢ τοῦ Θετταλοῦ· κατὰ δὲ τόνον
 ὡς ἐπὶ τούτου· πωλῶν μηδεὶς διδότην τέλος· ἐνταῦθα γὰρ
 10 πάλιν, εἰ μὲν παροξύνεις, ἢ ὑπῶν λέγεις ἢ ἡμιόνων. ἐὰν
 δὲ περισπάσης, αὐτὸν τὸν πιπράσκοντα· κατὰ δὲ διάστα-
 σιν συλλαβῶν, ὡς ἐπ’ ἐκείνου, ἀριστεὺς τελευτῶν ἐν ταῖς
 διαθήκαις ἔγραψεν γενέσθαι Ἄρεα χρυσοῦν δόρυ ἔχοντα·
 καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς ἀναγινώσκει, Ἄρεα χρυσοῦν, δόρυ ἔχον-
 15 τα· οἱ δὲ Ἄρεα, χρυσοῦν δόρυ ἔχοντα· εὗρηται δὲ ἑτέρα
 ἀμφιβολία κατὰ τὸ ἀδιόριστον ἅς ἐπὶ τούτου· παῖς μὴ
 μαρτυρεῖται· ζητεῖται γὰρ ποῖον παῖδα λέγει, τὸν τῇ ἡλι-
 κίᾳ παῖδα, τὸν υἱόν, ἢ παῖδα τὸν ἀκόλουθον· καὶ γὰρ
 τοὺς ἀκολουθοὺς παῖδας ἐκάλουν· παράδειγμα καὶ τοῦ-
 20 το· ἔθετο ὁ πλούσιος τὸν τοῦ πένητος παῖδα, τῷ παιδί
 προσγέγονε θυσιαζόντων ἀμφοτέρων τῶν γονέων, τελευ-
 τῶν ἔγραψεν, „ὁ πατήρ μου ἔστω κληρονόμος“· καὶ ἀμ-
 φισβητοῦσι, πότερον ὁ φύσας πατήρ ἢ ὁ θετός, πατέ-
 ρες γὰρ ἀμφοτέροι καλοῦνται· εἰδέναι δὲ χρή, ὅτι αὐτὴ
 25 μὲν κατ’ αὐτὴν ἀμφιβολία οὐδέποτε μελετηθήσεται, γλί-
 σχρον γὰρ καὶ ἀτελὲς τὸ ζήτημα· ἐν ἑτέροις δὲ ἐμπεσόν ὠφέ-
 λειαν παρέχει· ἥνικα τε ἀπὸ χρησιμοῦ ἢ τινος τῶν τοι-
 οῦτων ἔσται περίστασις, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ
 τῆς παραπρεσβείας, τὸ τοὺς ἡγεμόνας φυλάττεσθαι παρ-
 30 ἔλαβε λέγων· εἰ μὲν πολεμοῦσιν ἡμῖν εἶπεν ὁ θεός,
 τοὺς στρατηγούς δηλοῖ, εἰρήνης δὲ τοῖς δημαγωγούς.¹

¹ Cod. στρατηγούς, supra lin. δημαγωγούς. Dem. p. 436.
 τοὺς ἐπὶ τῆς πολιτείας ἐφεσθηκότες.

καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων· εἰδωμεν δὲ καὶ τὰ κεφάλαια.

Προβολῇ ῥητοῦ. κατὰ τὸ ἀμφίβολον δοκεῖ μὲν πως ἰσάζειν ταῦτα, καὶ ἀναγκαῖον ἦν ἐκλείπειν αὐτά, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐπαγομένης κατασκευῆς περὶ τὴν διάνοιαν 5 τοῦ νομοθέτου ἀμφοτέρω τὴν κατασκευὴν ἔχει, ὥστε ταῦτα μὲν οὐκ ἂν εἶεν κεφάλαια, προτάσεις δὲ γίνονται τῆς διανοίας τοῦ νομοθέτου· ἀκόλουθος οὖν ἡ διάνοια τοῦ νομοθέτου κοινὴ οὖσα, ἕκαστος γὰρ πρὸς τὸ ἐαυτοῦ συμφέρον ἐξηγεῖται αὐτήν. 10

Τῷ περιέχοντι καὶ περιεχομένῳ. καὶ τοῦτο κοινὸν ἐστίν, ὥς ἂν ἐγχωρῆσαι τὸ σὸν ἀποδεικνύναι μείζον.

Ἀντιθέσει. ἡ ἀντίθεσις ἡ μὲν φυγὴ καὶ δίωξις τοῦ κατηγόρου, ὥς ἐπὶ τῆς ἑταίρας τῆς φερούσης τὰ 15 χρυσία ἀντεγκλητικὴ γίνεται· ἡ δὲ ἀμφισβήτησις ἀνάγκη ἢ ἐκλείπειν αὐτήν, ἢ ἀντιστατικὴν γενέσθαι· ἐκλείπειν μὲν, ὥς ἐπὶ τῶν δύο πατέρων, ἀντιστατικὴ ἄς ἐπὶ τοῦ „πωλῶν μηδεὶς διδότην τέλος“. ἐρεῖ γὰρ ἐνταῦθα, ὅτι μὴ βουλόμενος ἡμᾶς δοῦναι τέλος· διὰ 20 τὴν εὐπορίαν καὶ τὴν ὠφέλειαν, ἣν ποιοῦμεν ταῖς πόλεσιν, ἐφιλανθρωπεύσατο ἡμᾶς ὁ νομοθέτης.

Μεταλήψει· μετάληψις ἐπὶ μὲν φυγῆς καὶ διώξεως ἐμπεσεῖται παρὰ τοῦ φεύγοντος λέγοντος, ὅτι ἔτερον τρόπον ἐχοῖν κολάζειν, καὶ οὐ τοῦτον, πειλάκις δὲ 25 προειρήκαμεν καὶ διαμαρτυράμεθα, ὥς ἡ ἀντίθεσις ἀντιλήψεως φύσιν ἔχει, διὸ ἔπεται αὐτῇ ἡ μετάληψις· διὰ τοῦτο δὲ ἡ ἀντιλήψις οὐκ ἐπήχθη ἐνταῦθα, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων πασῶν ὠμολόγηται, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀμφίβολον τοῦ νόμου καὶ 30 οὐ δύναται ἐπ' ἐξουσίαν καταφυγεῖν. Ταῦτα περὶ ἀμβολίας.

ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΑΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ
ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΟΥΔΗ
ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ.¹

Τὴν ῥητορικὴν διαφόρως τινὲς ὥρισαντο. Πλάτων
μὲν γὰρ εἶπεν αὐτὴν πειθοῦς δημιουργόν·² οὐκ ἀπο-
δεκτὸς δὲ οὗτος ὁ ὅρος, καὶ γὰρ καὶ κάλλος πείθει,
ὥσπερ τὴν Ἑλένην οἱ τῶν Τρώων δημογέροντες ἰδόν-
τες, καίτοι πολλὰ κακὰ δι' αὐτὴν πάσχοντες, εἶπον·

1 Titulum posui ex auctoritate codicis Taurin. LXXVII.
c. III. 20. Par. 2920 et 2918. vide praefationem voluminis IV.
p. VIII. Prolegomena et primum caput descripsi ex Mon. 327.
in quo, nullo auctoris nomine praefixo manu recentiore, quam
cetera, scripta sunt: contuli Ven. Class. XI. 2. [Ven. 1.] initio
etiam Ven. Class. VIII. 18. [Ven. 2.] et Taurinensem. Caput
περὶ στοχασμοῦ, quod una cum sequentibus capitibus in Mon.
scriptura pallida et minuta ad marginem adjectum est, descri-
psi ex Ven. 1., cetera capita περὶ στάσεων ex Par. 2926. Libros
περὶ εὐρέσεων, περὶ ἰδεῶν et περὶ δεινότητος, qui in Ald. editio-
ne Tom. II. p. 352 — 417. continentur, contuli cum Par. 2918.
Exigua in his codicibus lectionis varietas: omnes enim eodem
fere tempore seculo XIV. exeunte vel XV. scripti sunt, neque
ullum antiquiorem inveni, quamvis nullius commentarii plures
codices existant, praesertim in bibliotheca Parisina et Ambro-
siana, 2 Gorg. c. 8. p. 453. A.

Οὐ νέμεις Τρῶας.³

καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ Φρόνη δὲ ἀσεβείας κρινομένη, διαρρή-
 ξασα⁴ τὸν χιτωνίσκον οὕτως ἔπεισε τοὺς δικαστὰς ἐν-
 δοῦναι· καὶ Μιλτιάδης περὶ προδοσίας κρινόμενος οὐδὲν
 εἰπὼν⁵ τὸ πάθος ὑπέδειξε· καὶ ἤρκεσεν ἀντὶ ῥητορείας
 ἢ θῆα· Ἀριστοτέλης⁶ δὲ δύναμιν τεχνικὴν τοῦ περὶ
 ἕκαστον ἐνδεχομένου πιθανοῦ λόγου· οὐδ' οὗτος ἀπο-
 δεκτός· ἀρμόζει δὲ καὶ τῇ διαλεκτικῇ· ἄλλοι δὲ ὥρισαν-
 το⁷ ταύτην οὕτως· δύναμις ἀνασκευαστικὴ καὶ κατα-
 σκευαστικὴ δικαίων τε καὶ ἀδίκων πραγμάτων· οὐκ ἀπο-
 δεκτός· οὐδ' οὗτος, κοινὸς γάρ ἐστι πάσῃ τέχνῃ, καὶ
 τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸ κακὸν ἐπισταμένη· ἕτεροι δὲ οὕτως·
 ἐπιστήμη τοῦ εὖ λέγειν· ἡμάρτηται δὲ καὶ οὗτος ἐπι-
 στήμην αὐτὴν καλῶν, ἣν ὁ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ⁸ πολιτι-
 κῆς μορίου εἰδῶλον, τοῦ δικαστικοῦ δηλαδὴ· ὀνομάζει·¹⁵
 οἱ δὲ Ἑρμαγόρειοι οὕτως· δύναμις περὶ λόγον, τέλος
 ἔχουσα τὸ πείθειν, ὅσον ἐφ' ἐαυτῇ· ἑλλειπής⁹ δὲ καὶ
 οὗτος, οὐ γὰρ περιέχει τὸ ὑποκείμενον, τουτέστι τὰ πο-
 λιτικὰ πράγματα· τὸ μέντοι δύναμις πραγμά ἐστιν ἐν
 μεσότητι, ᾧ ἔξεστι καὶ καλῶς καὶ κακῶς χρῆσασθαι· ὥς²⁰
 πλοῦτος, ἰσχύς, μάχαιρα οἷς ὁμοίον ἐστι καὶ ἡ ῥητορι-
 κή· Διονύσιος δὲ¹⁰ ὁ Ἀλικαρνασεὺς οὕτως· „δύναμις
 τεχνικὴ πιθανοῦ λόγου ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος
 ἔχουσα τὸ πιθανῶς¹¹ εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον·“¹²

3 Taur. πρῶας. II. γ. 156. 4 Ven. 1. διαρρήξασα. — Athen.
 XIII. p. 590. 5 Herod. VI. 136. Μιλτιάδης δὲ αὐτὸς παρῶν
 μὲν οὐκ ἀπολογέτο, ἦν γὰρ ἀδύνατος, ὥστε σηπομένοι τοῦ μηροῦ,
 προκειμένου δὲ αὐτοῦ ἐν κλῆθι ὑπερῃπολογέοντο οἱ φίλοι. Cfr.
 Corn. Nep. c. 7. 6 Rhet. I. c. 2. ἔστω δὲ ῥητορικὴ δύναμις
 περὶ ἕκαστον τοῦ θεωρῆσαι τὸ ἐνδεχόμενον πιθανόν. 7 Taur.
 διώρισαντο. 8 c. 18. p. 463. D. 9 Ven. 1. ἑλλειπής. 10 δὲ
 Taur. om. id. et Mon. Ἀλικαρνασεὺς Ven. 1. Ἀλικαρνασσεύς. 11
 Ven. 1. et 2. καλῶς. 12 Sequitur in Taur. Ven. 1. 2. Τὸ

ἀλλὰ δοκεῖ τῶν λοιπῶν ἄμεινον ὀρίσασθαι τὴν ῥητορι-
 κὴν ὃ οὕτως ὀρίσάμενος· „ῥητορικὴ ἐστὶ τέχνη περὶ λό-
 γου δύναμιν ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχουσα τὸ πι-
 θανῶς εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον.“ ἀλλ’ ἐπειδὴ πᾶς
 5 ὀρισμὸς ἐκ γένους καὶ συστατικῶν διαφορῶν λαμβάνεται,
 ἴδωμεν, ποία μὲν λέξεις ἀντὶ γένους παρείληπται, ποίαί
 δὲ ἀντὶ συστατικῶν διαφορῶν σύγκεινται. Παρείληπται
 τοίνυν τὸ μὲν „τέχνη“ ἀντὶ γένους, τὰ δὲ λοιπὰ ἀντὶ
 συστατικῶν διαφορῶν, καὶ τὸ μὲν περὶ λόγου δύναμιν
 10 διὰ τὴν τεκτονικὴν καὶ τὰς ἄλλας πρακτικὰς τέχνας, τὸ
 δὲ ἐν πράγματι πολιτικῷ διὰ τὴν γραμματικὴν καὶ δια-
 λεκτικὴν, τὸ δὲ πιθανῶς εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκ
 τοῦ τέλους παρείληπται· οὐ γὰρ πανταχοῦ πείθει ὁ ῥή-
 τωρ, ἀλλ’ ἔσθ’ ὅτε καὶ ἀποτυγχάνει· δεῖ μὲντοι τοῦτον
 15 τὰ πείθειν πεφυκότεα διεξιέναι· Ἰστέον δὲ, ὅτι πέντε εἰσὶ
 ῥητορικαί, μία μὲν ἡ πρώτη καὶ κυριωτάτη ἡ ἀντίστρο-
 φος τῇ φιλοσοφίᾳ, ἣ ἐχρήσατο Πυθαγόρας καὶ Σωκρά-
 τής καὶ Πλάτων, πειθοῖ γὰρ τινί, καὶ οὐχ ὥς ἔτυχε,
 τὸ ἀληθές¹³ ἀπεδείκνυνον, δευτέρα¹⁴ ἡ ἀντίστροφος τῇ
 20 πολιτικῇ, ἣς ἡγήσαντο¹⁵ Μιλτιάδης καὶ Κίμων καὶ Θε-
 μιστοκλῆς· οὗτοι γὰρ μηδὲν συγγραφόμενοι ἐπολιτεύον-
 το· τρίτη ἡ ἀντίστροφος τῇ διαλεκτικῇ, περὶ ἣς ἡμῖν
 πρόκειται λέγειν, ἣς ἡγήσατο Δημοσθένης¹⁶ καὶ Λυ-
 κοῦργος καὶ ἄλλοι ῥήτορες· τετάρτη ἡ συκοφαντικὴ, ἣς
 25 ἡγήσαντο¹⁷ Ἀριστογείτων καὶ Ἡγήμων· πέμπτη ἡ κο-
 λακευτικὴ, ἣς ἡγήσατο Δημάδης, ναύτης ὢν, ἐπιπηδή-
 μιν οὖν τέχνη ἀντὶ γένους εἰληπται, τὰ δὲ λοιπὰ ἀντὶ συστατικῶν
 διαφορῶν, καὶ τὸ μὲν πιθανοῦ λόγου διὰ τὴν τεκτονικὴν καὶ τὰς
 ἄλλας πρακτικὰς τέχνας, τὸ δ’ ἐν πράγματι πολιτικῷ διὰ τὴν γραμ-
 ματικὴν καὶ διαλεκτικὴν, τὸ δὲ πιθανῶς εἰπεῖν ἐκ τοῦ τέλους παρ-
 εἰληπται. Eadem sequuntur paullo post justo loco. 13 Ven.
 τὰληθές. 14 in Ven. 1. Taur. insertum δέ. 15 Ven. 1.
 ἡγήσατο. 16 Taur. Ἀριστογείτων. 17 Taur. ἡγήσατο.

σας δὲ τῇ τέχνῃ¹⁸ καὶ ἀλόγως αὐτὴν μετερχόμενος. Ὅτι καὶ παρ' Ομήρῳ ἐγνωσμένον ἦν τὴ τῆς ῥητορικῆς ὄνομα· φησὶ γοῦν, ὥς ἐκ τοῦ Φοίνικος·¹⁹

Τοῦνεκα μὲ προέηκε διδασκόμεναι τὰδε πάντα,

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμειναι περὶ κτῆρα δὲ ἔργων.⁵
καὶ οἱ θεοὶ παρ' αὐτῷ δημηγοροῦντες εἰσάγονται, ὥς καὶ²⁰ παρ' αὐτοῖς δῆλον εἶναι, ῥητορικὴν πολιτεύεσθαι, ἔνθα φησὶν·

Οἱ δὲ θεοὶ παρ' Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο·²¹
καὶ ἐν ἥρωσιν ἦν ἡ ῥητορικὴ, ἔνθα φησί·²²

10

Τοῖσι δὲ Ἰνέστωρ,

Ἦδυεπὴς ἀνόρουσε λιγύς Πυλίων ἀγορητής·

Τοῦ καὶ ἀπὸ στόματος γλυκίων μέλιτος ῥέεν αὐδή.
καὶ αὐτίς·²³

Ἄλλ' ἦτοι Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευεν,

15

Παῦρα μὲν, ἀλλὰ λιγύως.

Ἐφάνη δὲ ἡ ῥητορικὴ καὶ ἠκμασεν ἐν Σικελίᾳ. Γέλωνος γὰρ καὶ Θέρωνος τετελευτηκότων μετέπεσεν εἰς δημοκρατίαν τὰ πράγματα. Κόραξ οὖν τις, συνετός ἀνὴρ, κεχρησθαι πράγμασιν ἱκανὸς, συνιδὼν, ὅτι οὐχ ὅμοιον τυ-²⁰ράννῳ, διακονεῖσθαι καὶ δήμῳ γνώμην χειρώσασθαι ἀπελθὼν συνέθηκε τέχνην περὶ προσιμίων καὶ διηγῆσεων καὶ ἀγώνων καὶ ἐπιλόγων, δι' ὧν τὸν δῆμον ἔπειθεν· ἐντεῖθεν προῆει βοῶν καὶ παρακαλῶν τὸν βουλούμενον μαθεῖν ἐπὶ ῥητῷ μισθῷ χιλίων δραχμῶν· ὁ τοίνυν Τι-²⁵σίας προσῆλθε μαθεῖν, καὶ μαθὼν ἡγνώμωνησεν αὐτῷ περὶ τὸν μισθόν, καὶ ἐπὶ τούτῳ συνέστη δικαστήριον, καὶ τῶν κριτῶν συνελθόντων ἔφη ὁ Κόραξ διλημμένῳ χρησάμενος· ὥς εἰ μὲν νικήσει ὁ Τισίας,²⁴ ὧφειλε παρασχεῖν, ὧφέληται γὰρ· εἰ δὲ μὴ νικήσει, καὶ οὕτως ὧφειλε³⁰

18 Cfr. Tom. IV. p. 40. l. 3. 19 Il. ι, 442. 20 κα
recepti ex Ven. 1. om. Mon. 21 Il. δ, 1. 22 Il. α, 248.
23 Il. γ, 243. 24 Mon. constanter Στίας. Ven. 1. 2. Τιτίας.

παρασχεῖν, ἡττήθη γάρ· ὁ δὲ Τισίας πρὸς ταῦτα λέγων
 ἀπεκρίνατο· ὡς εἰ μὲν νικήσω, οὐκ ὤφειλον παρασχεῖν,
 νενίκηκα ²⁵ γάρ, εἰ δὲ μὴ νικήσω, καὶ οὕτως οὐκ ὤφει-
 λον παρασχεῖν, οὐ γὰρ ὠφελήθην. Ἀπορήσαντες οὖν
 οἱ δικασταὶ ἀνεβόησαν λέγοντες· „κακοῦ κόρακος κακὸν
 5 ὦδον,“ τουτέστι δεινοῦ διδασκάλου δεινὸς ὁ μαθητής.
 Ἐπλάτυνθη δὲ ἀπὸ Γοργίου τοῦ Λεοντίνου, ὃς πρεσβευ-
 τὴς ἀποσταλὴς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οὕτως ἐπέτυχεν,
 ὥστε τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν αἷς ἐπεδέξαντο ²⁶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἑορτὰς ἐκάλουν, τοὺς δὲ λόγους αὐτοῦ λαμπράδας·
 10 ὥσπερ γὰρ τὸ πῦρ ἐκκρούει τὸ σκότος, οὕτως καὶ οἱ
 συνετοὶ λόγοι τὴν ἄνοϊαν.

Διαιρεῖται δὲ ἡ ῥητορικὴ εἰς εἶδη τρία, δικανικὸν,
 συμβουλευτικὸν καὶ πανηγυρικόν· καὶ τὸ μὲν δικανικὸν
 αὐθις εἰς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν, οὗ χαρακτηριστι-
 15 κά, τόπος μὲν τὸ δικαστήριον, πρόσωπον δὲ οἱ δικασταί,
 τέλος δὲ τὸ δίκαιον· τὸ δὲ συμβουλευτικὸν εἰς προτρο-
 πὴν καὶ ἀποτροπὴν, οὗ χαρακτηριστικὰ, ²⁷ τόπος μὲν
 τὸ βουλευτήριον, πρόσωπον ²⁸ δὲ ὁ βουλευτής, τέλος δὲ
 τὸ συμφέρον· τὸ δὲ πανηγυρικὸν εἰς ἐγκώμιον καὶ ψό-
 20 γον· χαρακτηριστικὰ δὲ αὐτοῦ, τόπος μὲν τὸ θέατρον,
 πρόσωπον δὲ ὁ πανηγυριστής ²⁹ ἢ ὁ θεατής, τέλος δὲ
 τὸ καλόν· εἶδη δὲ εἰσὶ τρία· ἐπειδὴ καὶ τρία τὰ τῆς ψυ-
 χῆς μέρη· λογικόν, ᾧ ἀναλογεῖ τὸ συμβουλευτικόν· θυ-
 μικόν, ᾧ τὸ δικανικόν, ³⁰ ἐπιθυμητικόν, ᾧ τὸ πανηγυ-
 25 ρικόν· καὶ ³¹ τὸ μὲν δικανικὸν ἔχει τὸν παρεληλυθότα

25 Ven. 1. 2. νενίκηκα γάρ· εἰ δὲ μὴ νικήσω. Mon. ἐνίκησα
 γάρ, εἰ δὲ οὐ νικήσω. 26 Malim ἐπεδέξατο sc. ὁ Γοργίας

27 In Mon. oculi lapsu repetuntur verba praegressa: τόπος
 μὲν τὸ δικαστήριον — τὸ δίκαιον. Tum justo ordine sequuntur:
 τὸ δὲ συμβουλευτικὸν εἰς προτρ. κ. τ. λ. Emendavi ex Ven. 1.

28 Ven. 1. πρόσωπα. Mon. Taur. πρόσωπον. 29 Taur. πανη-
 γυρικός. 30 Taur. Ven. 1. inserit καί. 31 Taur. Ven. 1. 2.

χρόνον· περὶ γὰρ παρεληλυθότων ἡ δίκη γίνεται· τὸ δὲ συμβουλευτικὸν τὸν μέλλοντα· τὸ δὲ πανηγυρικὸν τὸν ἐνεστώτα· ἢ γε μὴν πρόοδος τούτων ἐκ τοιαύτης αἰτίας γίνεται. Τῶν πραγμάτων τὰ μὲν εἶσι καθ' αἴρεσιν, τὰ δὲ κατὰ μάχην· προτρεπόμεθα τοίνυν τινὰ πολλὰ- 5
κίς ἐλέσθαι τι, καὶ εἰ μὲν καταδέχεται, τὸ συμβουλευτικὸν κατεσκευάσαμεν· ἂν δὲ ἐν τῇ πρὸς τὸ λεγόμενον, τὸ δικανικὸν ἡμῖν εἶδος ἀνακύπτει· μετὰ δὲ ταῦτα λοιπὸν ἐπισκοποῦμεν ἢ ψέγομεν. Τρόποι δὲ ὁμοίως ῥητορικῶν ἀναγνώσεων τρεῖς· πρῶτος μὲν, ὃ σύντονος, ὃ τῷ 10
δικανικῷ ἀρμόζων, κατὰ τὸ·³²

Ἔπεια κηράδισσιν ἰοικότα χειμερήσι·
δεύτερος ὁ ἀνειμένος, ὃ τοῦ πανηγυρικοῦ κατὰ τὸ,³³

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέειν αὐδῇ·
τρίτος ὁ καλούμενος μέσος, ὅς ἐστι καὶ συμβουλευτικός, 15
καὶ ἐξηγητικός καὶ ἐπιστολιμαῖος.

Ὅτι ῥήτορος ἔργα, νόησις, εὗρεσις, διάθεσις· νόησις μὲν, γινῶναι τὸ πρόβλημα, εἰ πολιτικὸν ἐστίν, ἢ μὴ, καὶ εἰ συνίσταται, ἢ μὴ, καὶ ἐπὶ ποῖον εἶδος τῆς ῥητορικῆς ἢ στάσιν ἀνάγεται· εὗρεσις, δὲ, εὗρεῖν τὸν ὁφεί- 20
λοντα λεγθῆναι· διάθεσις δὲ, τάξαι καὶ οἰκονομῆσαι, τί μὲν πρῶτον, τί δὲ δεύτερον καὶ ἐφεξῆς εἰπεῖν δεῖ. Ἐξηγήσεται δὲ ὁ ῥήτωρ τὰ ῥητορικά μαθήματα ἐπταχῶς· κατὰ ἀλληγορίαν, ὅταν ἔξωθεν καὶ παρὰ τὸ κείμενον ἕτερόν τι νοούμενον ἀγορεύσῃ, κατὰ προῦφήγη- 25
σιν, ὅταν τὰ κεφάλαια καὶ τὰ ἐνθυμήματα τῆς μελλούσης λέγεσθαι πράξεως συναφίσας θεωρήσῃ καὶ προδιαστείλῃται πρὸς σαφεστέραν νόησιν τοῦ ἀκροατοῦ. κατὰ τέχνην, ὅταν εἴπῃ,³⁴ „ἐνταῦθα εἰ τύχοι πρότασις ἐστίν, ἢ κατασκευή, ἢ μεταληπτικόν, ἢ ὀρικὸν κεφάλαιον, 30

ἐκληρώσατο δὲ τὸ μὲν δικανικόν. 32 II. γ, 222. 33 II. α, 249. 34 Ven. 1. εἴπῃ. Mon. εἶποι.

ἥ τι τῶν ἀπὸ τῆς τέχνης παραδεδομένων·“³⁵ κατὰ ἱστο-
ρίαν, ὅταν τὴν ὑποκειμένην ἱστορίαν ἀφηγήσῃται, χρό-
νους λέγων τῆς ἱστορίας καὶ πρόσωπα καὶ αἰτίας, καὶ
ὅσα κοσμεῖ τὴν ἱστορίαν. κατὰ σχῆμα, ὅταν εἴπῃ. „ἐν-
5 ταῦθα παρ’ ὑπόνοιαν, ἢ παρὰ προσδοκίαν, ἥ τι τῶν τοι-
ούτων·“ κατὰ ἰδέαν, ὅταν εἴπῃ, „ἐνταῦθα λαμπρότης
ἔστιν ἢ σφοδρότης·“ κατὰ σαφήνειαν, ὅταν τὸ ἐμπεσόν
νόημα σαφηνίσῃ. Δεῖ δὲ τὸν ἐξηγητὴν καὶ ³⁶ τρία πρὸ
πάντων ζητεῖν παρὰ τοῦ ἀκροατοῦ, εἰ ἐνόησε τὸ ἐνθύ-
10 μημα, εἰ συνῆκε τὴν λέξιν, εἰ ἐπέστησε τῇ συντάξει·
τὸν γὰρ ἀγνοοῦντα ἐν τι τούτων ἀνάγκη ἀγνοεῖν. „Οἱ
ῥητορικὴ διαλεκτικῆς διαφέρει, τῷ τὴν μὲν ὕλην ἔχειν
τὰ πολιτικά, τὴν δὲ διαλεκτικὴν περὶ πάντων διαλέ-
γεσθαι· ἔπειτα τοῖς ὀργάνοις, ὅτι τεσσάρων ὄντων,³⁷
15 δι’ ὧν αἱ πίστεις γίνονται, συλλογισμοῦ, ἐπαγωγῆς, ἐν-
θυμήματος, παραδείγματος, διαλεκτικῆς μὲν ἐστὶν ὁ
συλλογισμὸς, καὶ ἡ ἐπαγωγή· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς ῥητορι-
κῆς· ἐστὶ δὲ συλλογισμὸς μὲν ὁ ἀπὸ τῶν καθόλου τὰ
κατὰ μέρος κατασκευάζων, οἷον πᾶσα προδοσίω κακόν,
20 προδότης Αἰσχίνης, οὐκοῦν ἄρα καὶ Αἰσχίνης κακόν·
ἐπαγωγή δὲ ἡ ἀπὸ τῶν μερικῶν τὸ καθόλου δεικνῦσα·
οἷον πᾶς ἄνθρωπος τὴν κάτω γένυν· κινεῖ, καὶ ἵππος,
καὶ κάμηλος καὶ ὄνος, οὐκοῦν ἄρα πᾶν ζῶον τὴν κάτω
γένυν· κινεῖ, τοῦτο δὲ οὐ πάντως ἐστὶν· ἀμέλει ὁ κροκό-
25 δειλος τὴν ἄνω γένυν· κινεῖ· τὰ μὲν γὰρ καθόλου τῶν
μερικῶν δεικνύεται, τὰ δὲ μερικὰ οὐ πάντως τῶν καθό-
λου. ἐνθύμημα δὲ ἐστὶν ἀτελὲς συλλογισμὸς, καὶ οὐκ
ἔχων ἀπὸ τοῦ συμπεράσματος τὸ ἀναγκαῖον, ὥσπερ ἐκε-
νός·“³⁸ „ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθεῖν ταῦτα πράττων καὶ

³⁵ Mon. παραδιδόμενων. Ven. 1. παραδεδ. ³⁶ καὶ Ven. 1.
non habet. ³⁷ Haeae usque ad p. 219. l. 6. Εὐβοεῦσι βεβηθηκότις
leguntur fere ad verbum in Anonymi Prolegomenis, quae con-
tinentur in Codd. Monac. 376 et 123. ³⁸ In Mon. manu re-

κατασκευαζόμενος οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, καὶ μὴ πω βάλλῃ, μὴδὲ τοξεύῃ·“ οὐκ ἐτι γὰρ ἐπήνεγκεν, ὥσπερ ἐν συμπεράσματι· „οὐκοῦν καὶ Φίλιππος ταῦτα ποίων προδήλως ἡμῖν πολεμεῖ·“ παράδειγμα δὲ ἡ ἐκ τῶν προλαβόντων ὁμοιώσις, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Φιλιππικῶν ³⁹ 5 „εἰ γὰρ ὁ θ' ἤκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες,“ καὶ τὰ ἑξῆς· ἐτι διαφέρει, καὶ ὅτι ἡ μὲν κατὰ πεῦσιν μόνου καὶ ἀπόκρισιν προάγεται ἡ διαλεκτική, ἡ δὲ κατὰ πάντα λόγου τρόπον τε καὶ ἰδέαν. “Ὅτι τέχνη διαφέρει ἐπιστήμης καὶ ἐμπειρίας· ἐπιστήμης μὲν γὰρ μία ὁδὸς ¹⁰ ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ οὐδέποτε σφάλλεται, ὡς καὶ ὁ γραμματιστής, τουτέστιν ὁ χαμαιδιδάσκαλος αἰεὶ τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν ποιεῖται, μὴδὲν μετατρέπων τῶν εἰσθισμένων· ἐμπειρία δ' ἐστὶν ἄλογος τριβὴ ἐκ παρατηρήσεως γινομένη· ἴδιον δὲ αὐτῆς τὸ ἄλόγως πράττειν ¹⁵ πάντα, καὶ μὴδέποτε ἐπιτυγχάνειν, εἰ μὴ ἐκ τοῦ παραδόξου· παράδειγμα δὲ αὐτῆς ἐστὶν ὁ ἐπιδίφριος ἰατρός· θεασάμενος γὰρ λογικὸν ἰατρὸν ⁴⁰ νέῳ πυρέττοντι ψυχρὸν ὕδωρ παρέχοντα ἐπὶ κεκαυμένη χολῇ ἐν θέρει καὶ ὑγίαν ποιήσαντα κατὰ τὸν ἰατρικὸν λόγον τὸν λέγοντα, ²⁰ τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰάματα, παρέσχεν ἀπαραφύλακτως μὴ σκοπήσας τὴν αἰτίαν, καὶ πολλοὺς μὲν ἀνέειλεν, ⁴¹ ἕνα δὲ ἔσωσεν ἐκ τοῦ παραδόξου· ἡ δὲ τέχνη ἐν μὲν τοῖς λογικοῖς κανόσιν αὐτῆς τοῦ ἀπταιστού ἔχεται, διὰ δὲ τὰ ἔξωθεν συμπίπτοντα ἐστὶν ὅτε καὶ ἁμαρτάνει, ²⁵ καὶ μεθόριόν ἐστιν ἐπιστήμης καὶ ἐμπειρίας· ὅθεν καὶ τῆς ἐπιστήμης μίαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν γινωσκούσης, οἱ ῥήτορες οὐ διὰ τῶν αὐτῶν ἔρχονται, οὔτε ἀλλήλοις,

centiore superscriptum est; Δημοσθένους ἐν λόγῳ περὶ τῶν ἐν Χερρόνησῳ, Est Phil. III. p. 115. 39 Olynth. I. p. 11. 40 Mon. Ven. 1. ἰατρικόν, scripsi ἰατρὸν. 41 Ven. 1. ἀνέειλεν, ἰσωσιν. Mon. ἀναιρήσει, σώσει. Paulo post Ven. 1. λόγοις καὶ κανόσιν.

οὐθ' ⁴² ἑαυτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῖς πολλάκις ἐναντιοῦνται· ὥπερ παρὰ ⁴³ Θουκυδίδη· ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἱστορίᾳ μέμψις ἐστὶ τῆς καταφρονήσεως· „οὐ γὰρ δὴ ἐπὶ τὴν πολλοὺς βλάβασαν καταφρόνησιν καταφενύξεσθε.“ ἐν ¹⁵ δὲ τῇ τρίτῃ ⁴⁴ ἱστορίᾳ φησὶν, ὅτι δεῖ κατὰ τῶν πολεμίων ἐλθεῖν οὐ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι· οὐκοῦν οὐκ ἐπιστήμη ἐστὶν ἡ ῥητορικὴ ἀλλὰ τέχνη.

“Ὅτι πρὸς τέσσαρα ἐστὶν ἡμῖν ἡ ῥητορικὴ χρήσιμος· πρῶτον μὲν πρὸς τὴν τῶν ἀληθῶν καὶ δικαίων ἐν τοῖς ¹⁰ πολιτικοῖς πρᾶγμασιν ἐπίγνωσιν· δεύτερον, τὸ διὰ τῶν κοινῶν καὶ πιθανῶν λόγων πείθειν τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ μὴ διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν, ὧν ἐπαίειν παντελῶς ἀδυνατοῦσι· τρίτον τὸ, πρὸς τὰ ἀντικείμενα δύνασθαι διὰ λόγου βοηθεῖν ἑαυτοῖς· τέταρτον τὸ πᾶσαν ἐν λόγοις ¹⁵ εὐροίαν, ἣτις πρὸς ἅπασαν ἐπιστήμην ἐστὶ χρήσιμος, ἐκ ταύτης ἡμῖν προσγίνεσθαι.

“Ὅτι μέρη τοῦ πολιτικοῦ λόγου πέντε, προοίμια, διηγήσεις, ἀντιθέσεις, λύσεις, ἐπίλογοι, ὧν τινες τὰς ἀντιθέσεις καὶ λύσεις ἐνὶ καλοῦσιν ὀνόματι, τῷ τῶν ἀγώνων, ²⁰ ὡς γίνεσθαι τὰ μέρη τέσσαρα· καὶ ἐπεὶ τοῦ λόγου τὸ μὲν πραγματικὸν ἐστὶ, τὸ δὲ παθητικόν, τὸ ⁴⁵ μὲν πραγματικὸν ἔχει τὰς διηγήσεις καὶ τοὺς ἀγῶνας· ἐν τούτοις γὰρ περὶ ζητήματος τῶν πραγμάτων ποιούμεθα τοὺς λόγους· ⁴⁶ τὸ δὲ παθητικὸν ἔχει τὰ προοίμια, ²⁵ καὶ τοὺς ἐπιλόγους· ἐν τούτοις γὰρ πάθος κινουμένων ἀκροαταῖς, ⁴⁷ εὐνοίαν μὲν πρὸς ἡμᾶς, ὀργὴν δὲ κατὰ τῶν ἀντιδίκων· τούτοις προστιθέασι πολλάκις οἱ ῥήτορες προκατασκευὴν καὶ παρέκβασιν· ἣν καὶ προδιήγησιν ἐνιοὶ καλοῦσι· προοίμιον μὲν οὖν ἐστὶ, λόγος πα- ³⁰ ρασκευάζων τὸν ἀκροατὴν καὶ οἰκείως διατιθεὶς πρὸς τὸ

42 Ven. 1. οὐτε. 43 Ven. 1. παρὰ τῷ. — Thuc. I. 122.

44 L. II. 62. 45 Mon. καὶ τό. Ven. 1. καὶ om. 46 Ven. 1.

τοὺς λόγους ποιούμεθα. 47 Ven. 1. δικασταῖς.

παραδέξασθαι ἢ ἀποθέσθαι τόδε τι πάθος τῆς ψυχῆς διήγησις δὲ τῶν ἐν τῇ ὑποθέσει πραγμάτων ἔκθεσις, εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ λέγοντος μέρος ῥέπουσα· ἀντίθεσις δὲ ἡ τοῦ ἀπολογουμένου προσώπου ἐνστάσις, ἢ τὸ ἐν ἡμῖν πιθανὸν διαλύουσα καὶ πρὸς εὐλογωτέραν ἔννοιαν τὸν 5 ἀκροατὴν μετὰγουσα· λύσις δὲ λόγος, τὴν ἐκ τῆς ἐνστάσεως βλάβην ἀφαιρούμενος, καὶ εἰς συγκατάθεσιν ἵέναι πείθων τοῦ προκειμένου ζητήματος· ἐπίλογος δὲ λόγος ἐπὶ προειρημέναις ταῖς ἀποδείξεσιν ἐπαγόμενος, ἀθροισμὸν πραγμάτων καὶ ἡθῶν καὶ παθῶν παρέχων. 10

“Ὅτι αἱ ἀποδείξεις καὶ λύσεις⁴⁸ καὶ πίστεις λέγονται ὧν αἱ μὲν ἄτεχνοι, ὡς μαρτυρίαι καὶ νόμοι καὶ ψηφίσματα, καὶ ὅσα ἔγγραφα· ἔντεχνοι δὲ αἱ ἀπὸ τῶν εἰκότων λεγόμεναι.

“Ὅτι τῶν τεχνῶν αἱ μὲν εἰσι λογικαὶ, αἱ καὶ θεω- 15 ρητικαὶ λέγονται, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ ῥητορικὴ, αἱ δὲ πρακτικαὶ, ὡς ἡ οἰκοδομικὴ, αἱ δὲ μικταί, καὶ τούτων αἱ μὲν ἐπίσης λόγου καὶ πράξεως δέονται, ὡς ἡ κιθαρωδία, αἱ δὲ πλείονος λόγου ἢ πράξεως ὡς ἡ γραμματικὴ, καὶ γὰρ ὁ γραμματικὸς πολλῇ χρησάμενος τῇ ἐξηγήσει 20 ἔστιν ὅτε καὶ πράξει ὀλίγη κέχρηται, στίζων ἢ τονίζων· αἱ δὲ πλείονος πράξεως ἢ λόγου, ὡς ἡ ἰατρικὴ, καὶ γὰρ ὁ ἰατρὸς φλεβοτομῶν καὶ τέμνων καὶ καίων πλείστη μὲν πράξει κέχρηται, ὀλίγῳ δὲ λόγῳ, διὰ τὸ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι· καὶ τὰ πολλὰ, ἃ μηχανώμενος ποιεῖ πρὸς κτῆ- 25 σιν τῆς⁴⁹ ὑγείας, πράξεως εἰσίν.

48 Ven. καὶ πίστεις καὶ λύσεις. 49 τῆς Ven. 1. om.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ.

Ὁ τὸ τῆς ῥητορικῆς βιβλίον συντεταχὼς Ἑρμογένης
 ἐστὶν ὁ Ταρσεὺς, ὃς γέγονε μὲν ἐπὶ Μάρκου τοῦ βασι-
 λέως καὶ Ἀριστείδου τοῦ ῥήτορος. ἐπαίδευσε δὲ πρῶτον
 5 ἐν Ταρσῷ. διαβὰς δὲ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν καὶ κεῖ παιδεύων
 τοσοῦτον ἐθανμάσθη, ὥς καὶ τὸν Μάρκον φοιτῶντα
 συνεχῶς παρὰ τὸ διδασκαλεῖον ἀκούειν αὐτοῦ· πρὸς ὃν
 φασὶ καὶ τοῦτο ¹ τὸν Ἑρμογένην εἰπεῖν· „ἦκώ σοι, βα-
 σιλεῦ, ῥήτωρ παιδαγωγοῦ ἔτι δεόμενος“. Ἑπτακαίδεκα
 10 μὲν γὰρ ἐτῶν γεγωνὼς γράφει τὸ προκείμενον βιβλίον.
 εἰς τρίτον δὲ καὶ εἰκοστὸν προελθὼν τὸ περὶ τῶν ἰδεῶν
 ἐξέδωκε σύνταγμα, ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἐξ-
 ελάθετο, ὥστε καὶ λέγεται, ἐπ' αὐτῷ τοὺς ἀντιτέχνους
 εἰπεῖν, „Ἑρμογένης ἐν παισὶ μὲν γέρων, ἐν δὲ γέρουσι
 15 παῖς“.

Ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ παντὸς βιβλίου ² ταῦτα ζητεῖται,
 ὁ σκοπὸς, τὸ χρήσιμον, τίς ἢ ἐπιγραφή, εἰ τοῦ παλαιοῦ
 γνήσιον τὸ βιβλίον, τίς ἢ τάξις τῆς ἀναγνώσεως, τίς ἢ
 εἰς τὰ μέρη τομῇ, καὶ ἡμῖν ζητητέον. Σκοπὸς μὲν οὖν
 20 ἐστὶν αὐτῷ ἐν τῷ τῶν στάσεων βιβλίῳ, περὶ τῆς εἰς κε-
 φάλαια διαιρέσεως τῶν ῥητορικῶν ζητημάτων εἰπεῖν·
 ἀλλὰ πρῶτον μὲν περὶ τῶν ἀσυστάτων προβλημάτων
 φησὶ, δεύτερον δὲ περὶ τῶν συνεστώτων διέξεισιν, ἃ καὶ
 ζητήματα λέγεται. καὶ τρίτον τὴν τούτων εἰς τὰ κεφά-
 25 λαια ποιεῖται διαίρεσιν. Ἐκ δὲ τοῦ σκοποῦ καὶ ἡ εἰς
 τὰ μέρη τομῇ σεσαφηνίσται· τέμνεται γὰρ τὸ ὅλον βι-
 βλίον τῶν στάσεων εἰς τε τὰ ἀσύστατα καὶ συνεστῶτα,
 καὶ εἰς τὴν τῶν συνεστηκόντων διαίρεσιν. Τὸ δὲ χρήσι-

1 Taur. τοῦτο Mon. τοῦτον. 2 Taur. βιβλίου (ut con-
 stanter per totum codicem) παντός.

μον, ὅτι τῆς ῥητορικῆς τὸ μὲν ἐστὶν ἐξηγητικόν, ³ τὸ δὲ λεκτικόν· οὐδέτερον οὖν τούτων εἶδέναι δυνατόν, ἀμύητον ὄντα τοῦ παρόντος συγγράμματος. Διελθεῖν μὲν γὰρ λόγον ἀρχαῖον χωρὶς τέχνης ἀδύνατον· εἰπεῖν δὲ τι καινότερον ἐκτὸς τέχνης πάλιν ἀδύνατον, ἐνταῦθα δὲ ⁵ φασὶ τινες ἄχρηστον εἶναι τὴν ῥητορικὴν, ὡς περὶ καθολικῶν διαλεγομένην στάσεων, τὸ δὲ περὶ τῶν καθόλου διαλέγεσθαι φιλοσόφων, ἀλλ' οὐ ῥητόρων. Πρὸς δὴ τοῦτο φάμεν, ὅτι πᾶσα τέχνη καθολικοὺς μὲν τοὺς κανόνας καὶ τοὺς λόγους αὐτῆς ἔχει, μερικὰ δὲ τὰ ἀπο- ¹⁰ τελέσματα· λέληθε δ' αὐτοὺς, καὶ ὅτι διαφέρει τέχνη ἐμπειρίας· ἡ μὲν γὰρ ἐμπειρία τῶν μερικῶν ἀντέχεται, ἡ δὲ τέχνη καθολικοὺς ἔχει λόγους, ὥσπερ καὶ ἡ ῥητορικὴ. Τὴν δὲ διαφορὰν τούτων καὶ Πλάτων ἐν τῷ Μένωνί φησιν· ⁴ „ὥσπερ γὰρ εἰ τὸν Δαίδαλον,“ φησὶν, ¹⁵ „ὑποθοίμεθα ποιῆσαι ἀνδριάντας δύο, ὧν ὁ μὲν ἕτερος περωτός ἐστι καὶ μεθιστάμενος, ὅπη τύχοι, ὁ δὲ ἕτερος ἐπὶ βάσειως ἔστηκε καὶ διὰ τοῦτο ἔχει τὴν στάσιν βεβαίαν ⁵ αἰεὶ καὶ ἀκίνητον, οὕτως ἡ μὲν ἐμπειρία τοῦ μερικοῦ ἀντιλαμβανομένη ἅμα τῷ ἀποτῆναι ἀφίπτα- ²⁰ σθαι πέφυκεν· ἡ δὲ τέχνη οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἔχουσα καθολικοὺς λόγους τὴν αἰτίαν ζητήσῃ, καὶ οὐκ εὐθὺς ἀποστήσεται. “ Ἐτι δὲ ⁶ φασὶ μὴ χρήσιμον εἶναι τὸ βιβλίον τόδε διὰ ταῦτα· εἰ γὰρ, φασὶ, διδάσκει ἡμᾶς, πᾶς ὑπὲρ ὧν ἐγκαλούμεθα, ἀπολογεῖσθαι μελλήσομεν, οὐδὲν ²⁵ πλέον ἡμῖν τῆς φύσεως δίδωσι· καὶ γὰρ ἐν τῷ στοχασμῷ οὐδὲν ἕτερον ἔρεῖ ὁ κατηγορούμενος, ἢ ὅτι οὐκ ἐφόνευσε, καὶ χρήσεται πρὸς τοῦτό τισιν ἀποδείξεσιν, εἰ τοίνυν τοῦτο παρὰ τῆς φύσεως ἔχομεν, τὸ τῆς τέχνης περιττόν. Δεκτίον οὖν, ὡς ἐν μὲν ταῖς ἀπλαις καὶ εὐ- ³⁰

³ Taur. ἐξητικόν. ⁴ Ad sensum exponit locum p. 97.

D. ⁵ Ven. 1. αἰεὶ βεβαίαν. ⁶ δὲ Ven. om.

χερέσι τῶν στάσεων δυνατόν ἴσως τὰς λύσεις ἀνευρίσκειν
 φυσικῶς, εἰ καὶ μὴ μετὰ τάξεως, ἐν δὲ ταῖς συνεξευγ-
 μέναις ἢ ἀπλῶς δυσχερέσιν οὐκέτι, οἷον ἐν συνεξευγμένῳ.
 ὑποπιεύσας τις τὸν οἰκέτην ἐπὶ μοιχείᾳ τῆς αὐτοῦ γυ-
 5 ναικὸς ἔδησε, δήσας ἀπεδήμησεν, ἐν τοῖς θεομοφορίοις
 ἔλυσεν ἡ γυνή, νόμου προστάττοντος,⁷ μηδὲνα εἶναι ἐν
 τῇ ἑορτῇ δεσμώτην· εὐρέθη ὁ ἀνὴρ ἐπ' ἐρημίας νεκρὸς
 ἀσχύλευτος, καὶ κρίνεται ἡ γυνή συνειδότης, ἐνταῦθα
 γὰρ οὐκ ἔστιν εἰδέναι κατὰ φύσιν, ποῖον δεῖ ζητεῖν,
 10 δυοῖν ἐγκλημάτων ὄντων, μοιχείας καὶ φόνου· ἔστι
 δὲ καὶ τόδε πολυσχιδὲς τὸ ζήτημα· οἷον νόμος, μη-
 δὲνα εἰσηγεῖσθαι χρεῶν ἀποκοπὰς πολεμίων ἐπικειμέ-
 νων· ἔκαυσέ τις τὰ συμβόλαια, ἐμιμήσαντο τοῦτον οἱ
 λοιποί· ἐξεληθόντες οἱ χρεῶσται νενικήκασιν τὸν πόλεμον·
 15 ὁ γὰρ ἀπολογούμενος κέχρηται πρῶτον τῷ ὄρω· τίνοι γὰρ,
 φησὶν, ὀρίζεσθε τὴν παρόνομιαν; οὐκ ἐν τῷ εἰσηγήθα-
 σθαι; ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσηγησάμην, ἀλλ' ἔκαυσα· δεύτερον
 τῇ ἀντιλήψει, ἐξουσίαν ἔχων τῶν ἐμῶν· τρίτον τῇ συγ-
 γνώμῃ, ὅτι τὸ μέλλον ἡγνόουν· πόθεν γὰρ ἠπιστάμην,
 20 ὅτι ζηλωτὰς ἔξω τῆς ἐπιχειρήσεως; τέταρτον τῇ ἀντι-
 στάσει· μᾶλλον ὠφέλησα τὴν πόλιν, διὰ γὰρ τὴν ἐμὴν
 οἱ χρεῶσται νενικήκασιν πρᾶξιν. Ἔστι δ' αἱ πάλιν ἐπὶ
 ἐνὸς προβλήματος ἐννέα στάσεις ἐνδείξασθαι· οἷον, ἐσε-
 σύλητό τις πάντα τὰ ὄντα αὐτῷ χρήματα ὑπὸ πολεμίων
 25 ἐπελθόντων, ἰδιωτικὰ χρήματα, χρεώστου ἀγνωμονοῦν-
 τος καὶ πολλάκις ἀπαιτηθέντος τὸ ὄφλημα, ἐν ἱερῷ κεί-
 μενα, συγχωρήσαντος τοῦ ἱερέως ὑφείλετο· καὶ τούτοις
 αὐτοῖς τὴν πατρίδα ἐκ τῶν πολεμίων ῥυσάμενος, ὕστε-
 ρον ὑπὸ τοῦ χρεώστου κρίνεται· δηλὸν γὰρ, ὥς εἰ μὲν
 30 παραιτήσοιτο τὸ πρόσωπον, ποιήσει μετὰληψιν· οἷον
 χρεω-

7 Ven. 1. προστάσσοντος.

χρεώστης εἴ καὶ ὀφείλεις χρήματα, καὶ οὐ σὸν ἐστι περὶ
 τούτων δικάζεσθαι· εἰ δὲ ἀρνήσαιο ⁸ τὴν ὑφαίρεσιν,
 στοχαστικὴν δηλαδὴ ποιήσει τὴν στάσιν· εἰ δὲ συγχωρεῖ
 μὲν, ἄλλο δὲ τι ὄνομα ἐπιθήσει τῇ πράξει, μήτε κλοπὴν
 εἶναι λέγων, μήτε ἱεροσυλίαν, ἀλλ' οἷον, εἰ τύχοι, ἀπό- 5
 ληψιν ὀριστικὴν· εἰ δὲ ἔξω ἀὐτῷ λέγειν τὸ τοῦτο πε-
 ποιηκέναι, διὰ τὸ ἐκεῖνον ὀφείλειν, ἀντίληψιν· εἰ δὲ μὴ
 εἶναι τὴν ἀρχὴν ἐκείνου λέγοι, ἀλλ' ἑαυτοῦ, καὶ περὶ
 τούτου ἀμφισβητήσῃ, πραγματικὴν· εἰ δὲ προβάλοιτο
 τὴν ἀπορίαν καὶ τὸ ὑπὸ τῶν πολεμίων σεσυλησθαι, συγ- 10
 γνώμην· εἰ δὲ ἀντεγκαλέσει ⁹ τῷ χρεώστῃ, καὶ διὰ τὴν
 ἀγνωμοσύνην ἐκείνου φήσει τοῦτο πεποιηκέναι, ἀντέγκλη-
 μα· εἰ δὲ μὴδὲν τοῦτο προὔσχοιτο, ἀνενέγκοι δὲ τὸ γε-
 γονὸς ἐπὶ τὸν ἱερέα, μεταστατικὴν ποιήσει τὴν στάσιν.
 Ἄλλ' ἔτι εἰσὶν οἱ λέγοντες, μὴ χρήσιμον εἶναι τὸ βιβλί- 15
 ον, ἀλλὰ καὶ βλάβης, ὥς ἔοικεν, αἴτιον, τῆς πείρας αὐ-
 τὸ διελεγχούσης· οἱ γὰρ ἀρχαιότεροι ῥήτορες, οἷον Αἰ-
 σχίνης καὶ Δημοσθένης, πρὸ τοῦ συγγράμματος τοῦδε
 γενόμενοι, βελτίους ἡμῶν εἰσι, καὶ οὐδεὶς μετὰ τὸ σύγ-
 γραμμα τοῦτο ῥήτωρ ἀπέβη τοιοῦτος· πρὸς οὓς ἔστιν 20
 ἐκεῖνο φάναι, ὥς ἐκείνοις ἢ μείζων ἐπιμέλεια καὶ ἀμεί-
 νων φύσις· τὸ πρὸς ἡμᾶς παρέσχε διάφορον· ὅτι δὲ κα-
 κῆνοι μεθόδους τινὰς εἶχον καὶ κανόνας, εἰ καὶ μὴ ἐν
 συγγράμμασιν, ἀλλ' ἐκ παραδόσεως τῶν διδασκάλων,
 δημοῖ μὲν καὶ Ἰσοκράτης ἐν τῷ κατὰ σοφιστῶν, δι' 25
 ὧν φησι τὸν μὲν σοφιστὴν ὀφείλειν ¹⁰ δύο ταῦτα ποι-
 εῖν, πρῶτον τοὺς κανόνας ἐκτίθεσθαι, ἔπειτα παρα-
 σκευάζειν τοὺς ἰδίους λόγους, εἰς παράδειγμα τῶν πα-
 ραδεδομένων κανόνων· τὸν δὲ μαθητὴν εἰσφέρειν τρία
 τῷ διδασκάλῳ, εὐφυΐαν, μνήμην, ἐπιμέλειαν. Δηλοῦσι 30
 δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι διὰ τῶν ἐκτεθέντων αὐτοῖς λόγων·

⁸ Mon, Ven. 1. ἀρνήσοιτο. ⁹ Ven. 1. ἀντεγκαλέσει. Mon.
 ἀντεγκαλέσῃ. ¹⁰ Ven. ὀφείλει.

πολλοὺς γὰρ εὐρίσκομεν παρὰ διαφόροις ῥήτορσι λόγους, τῆς αὐτῆς στάσεως ὄντας, καὶ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις κατασκευασμένους· εἰ δέ, ὡς ἔτυχε, τοῖς κεφαλαίοις καὶ ¹¹ μὴ κατὰ μίαν τινὰ τέχνην ἐκέχρητο, οὐκ ἂν περὶ αὐ-
5 τὰ συνηχθῆσαν.

Ἐπιγέγραπται δὲ τέχνη ῥητορικὴ τὸ βιβλίον, καίτοι οὐ περὶ πάσης ἐνταῦθα τῆς ῥητορικῆς διαλέγεται, οὐ μόνον γὰρ οὐκ εἰς πάντα τὰ εἶδη τῆς ῥητορικῆς τὸ περὶ τῶν στάσεων συντελεῖ, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τέλειον λόγον·
10 τοῖς γὰρ ἀγῶσι μόνον χρήσιμον· οἱ δὲ ἀγῶνις οὐ τέλειος λόγος, ἀλλὰ μέρος· ὅτι δὲ οὐκ εἰς πᾶν εἶδος συντελεῖ, δῆλον· περὶ γὰρ στάσεων διαλέγεται, οὐ πᾶν δὲ εἶδος στασιάζεται, μόνον δὲ τὸ δικανικόν· τοῦ δὲ συμβουλευ-
15 τικοῦ τὸ μὲν στασιάζομενον μέρος καὶ ὁμώνυμον τῷ εἰ-
δει ὑποπίπτει ταῖς στάσεσι, τὸ δὲ ὁμολογούμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ παραινετικόν, οὐδαμῶς· ὁμοίως καὶ τὸ πανηγυ-
ρικόν ὅλον ἀστασίαστον μένει. Ἡ τοίνυν προτροπὴς ἕνεκα τῶν νέων οὕτως ἐπιγέγραπται, ἥ ὅτι γενικῶς ἐχρή-
20 σατο ὀνόματι· ὅσα γὰρ κατὰ τῶν γενῶν, ταῦτα καὶ κα-
τὰ τῶν εἰδῶν λέγεται· ἢ τό γε ἀληθέστερον, ὅτι τὸ πᾶν τῆς τέχνης ἐνταῦθα θεωρεῖται, καὶ πρὸς τοῦτο ῥέπει τὸ σύνταγμα. Τὰ γὰρ προοίμια καὶ οἱ ἐπίλογοι διὰ τοὺς ἀγῶνας παρελήφθησαν· τὰ μὲν γὰρ κατασκευα-
25 στικά ¹² τούτων εἰσὶν, οἱ δὲ ἐπίλογοι ἀνακεφαλαίωσις τούτων καὶ αὐξήσις. Οὐ μὲν δὲ ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ ἰδεῶν πρὸς τὴν τοῦδε χρεῖαν γέγονεν, ὡς δειχθήσεται. Ἰστέον δέ, ὅτι τινές φασι καὶ πάντα τὰ εἶδη τῆς ῥητορι-
κῆς στασιάζεσθαι, ἢ ἐνεργεῖα, ἢ δυνάμει. Ἐνεργεῖα μὲν, ὡς τὸ δικανικόν, καὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ τὸ ἀμ-
30 φιβαλλόμενον, ὥσπερ εἴρηται· δυνάμει δέ, τοῦ τε συμ-
βουλευτικοῦ τὸ παραινετικόν, οἷον εἴ τις λέγοι, δεῖν τι-

11 καὶ ex Ven. 1. recepi, Mon. om.
αυστικά. Mon. καταστατικά.

12 Ven. κατασκευ-

μᾶν τὸ θεῖον· πρὸς μὲν γὰρ τὴν κοινὴν ἔννοιαν ὁμολογῆται· παρὰ δὲ τοῖς Ἐπικουρείοις ἔλθοι ἂν εἰς ἀμφισβήτησιν. Οἱ γὰρ ἀπρονόητα πάντα εἶναι λέγοντες, καὶ τὴν εἰς τὸ θεῖον ἐπιμέλειαν περιττὴν ἡγοῦνται. Καὶ ἔτι τὸ πανηγυρικόν· ὥσπερ εἴ τις ἐγκωμιάζοι παρ' Ἀθηναίοις Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον· παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις οὐ στασιασθήσεται τὸ ἐγκώμιον· παρὰ δὲ Σκύθαις ἢ τισιν ἄλλοις ἀγνοοῦσιν αὐτὸν, εἰ ταῦτά τις λέγοι, ἀμφισβητήσουσι πάντως.

Ὅτι δὲ γνήσιον τοῦ παλαιοῦ Ἑρμογένους τὸ βιβλίον, ἢ τῶν ἐνδόξων κρίσις δηλοῖ· οἱ τε γὰρ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸ, καὶ οἱ ἀρχαιότεροι σοφισταὶ πάντες, Ἑρμογένους ὁμολόγησαν εἶναι· ὅτι δὲ καὶ τὸ περὶ ἰδεῶν τοῦ αὐτοῦ ἐστὶ, δηλὸν ἐξ ὧν αὐτὸς ἐν μὲν τῷ ¹³ περὶ τῶν στάσεων τοῦ περὶ ἰδεῶν μνημονεύει· ἐν δὲ τῷ περὶ ¹⁵ ἰδεῶν τοῦ περὶ τῶν στάσεων. Ἡ δὲ τάξις τῆς ἀναγνώσεως, ὅτι δεῖ πρῶτον τὰ καλούμενα προγυμνάσματα ἀναγνόντας οὕτως ἐπὶ τόδε τὸ βιβλίον ἵεναι. Τὰ μὲν γὰρ κεφάλαια καθ' αὐτὰ μὲν ἀτελῆ ἐστίν· ἀναπληρωτικά δὲ γίνεται τοῦ τελείου λόγου· τὰ δὲ προγυμνάσματα ²⁰ τῶν κεφαλαίων πάλιν ἐστὶν ἀναπληρωτικά. Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ παρὸν βιβλίον τινὲς περὶ στάσεων ἐπέγραψαν· οἱ δὲ τοιοῦτοι καλῶς ποιοῦντες πολλῶν ἡμᾶς τῶν ἀνωτέρω περὶ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ βιβλίου ῥηθέντων λόγων ἀπαλλάττουσιν· ὅτι δὲ προηγείται τὸ περὶ τῶν στάσεων ²⁵ τοῦ περὶ τῶν ἰδεῶν, εἰκότως· δεῖ γὰρ πρότερον νοῆσαι καὶ διελεῖν τὰ κεφάλαια, καὶ οὕτως ἅπερ ἐννοήσομεν, φράζειν. Δύο γὰρ ἐστὶ τὰ συνιστάντα τὸν λόγον, δύναμις καὶ ἡδονή· καὶ ἡ μὲν δύναμις ἐν τοῖς ἐνθυμήμασι καὶ τοῖς κεφαλαίοις ἀναφαίνεται, ἡ δὲ ἡδονὴ διὰ τῆς ³⁰ φράσεως λαμβάνει τὴν ἰσχύν, τὰ τε σχήματα καὶ τὰ ἥθη καὶ ὅσα ἕτερα τῆς ἡδονῆς ἐστὶ παρασκευαστικά.

13 τῷ inserui ex Ven. 1., Mon. om.

Ζῶν γὰρ πρὸς τῶν παλαιῶν ὁ λόγος εἴκασται· ἐκ ψυ-
 χῆς μὲν, οἶονεὶ τῶν ἐνθυμημάτων· ἐκ σώματος δὲ τῆς
 φράσεως. Ἔτι ἰστέον, ὅτι τριῶν τεχνωθέντων τῷ Ἐρ-
 μογένει βιβλίων, τὸ περὶ τῶν στάσεων προτέθειται, ὡς
 5 παχυμερέστερον καὶ ἀναλογοῦν μείζονσι ζῶν μερέσιν, ¹⁴
 οἶον κεφαλῇ, χερσὶ, ποσί. Δεύτερον τὸ τῶν εὐρέσεων,
 λεπτομερέστερον· ἐκείνου, καὶ ἀναλογοῦν ἐλάττωσι μερέ-
 σιν, οἶον ὀφθαλμοῖς, δακτύλοις· τρίτον δὲ τὸ τῶν ἰδεῶν
 τῶν ἄλλων λεπτότατον, καὶ ἀναλογοῦν τοῖς ἐλαχίστοις
 10 μερέσιν, οἶον κόρη, κανθῶ, ὄνυχι· ἢ μᾶλλον, ἢ μὲν
 περὶ τῶν στάσεων καὶ εὐρέσεων ἀναλογία καλῶς ἀποδέ-
 δοται, αἱ δὲ ἰδέαι εἶδеси καὶ μορφαῖς προσεικόασιν, ἕκαστα
 τούτων ἐπιμωρφαζούσαι. Τὴν στάσιν τινὲς ὠρίσαντο,
 ἀμφισβήτησιν εἶναι δυοῖν ¹⁵ προσώπων περὶ πρᾶγμα
 15 ὠρισμένον· οὐχ ὑγιῆς δὲ ὁ ὅρας· αὐτίκα γὰρ καὶ γραμ-
 ματικοὶ ἀμφισβητοῦσι, καὶ ὠρισμένον ἔχουσι τὸ ζητού-
 μενον· ὁ δὲ ἀληθῶς ἔχων ὅρος οὗτός ἐστι· στάσις ἐστὶν
 ἀμφισβήτησις λογικῇ, καθ' ἣν αἱ διαιρέσεις τῶν κεφα-
 λαίων γίνονται εἰς πίστιν κομιζομένων· λογικῇ μὲν οὖν,
 20 διὰ τὰς τῶν αὐλητῶν καὶ τῶν ὁμοίων· τὸ δὲ „καθ' ἣν
 αἱ διαιρέσεις“ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ προβλήματος.
 Ἰδίον γὰρ τῶν στάσεων τὰ κεφάλαια τοῦ ῥήτορος· αἱ γὰρ
 φιλόσοφοι οὐκ οἶδασιν εἰς κεφάλαια τοὺς λόγους διαιρεῖν,
 ἀλλὰ τὸ ἀνυόμενον ἐκ τῶν λόγων καλοῦσι κεφάλαιον.
 25 Στάσις δὲ εἴρηται παρὰ τὸ ἑκάτερον τῶν ἀγωνιζομένων
 ἵστασθαι πρὸς τὸ κομιζόμενον αὐτῷ αἰρετόν. Ἰστέον, ὅτι
 τῶν ζητημάτων τὰ μὲν ἐπ' εὐθείας ἄγεται, ἐν δικαστη-
 ρίῳ, τὰ δὲ ἐσχημάτισται· γίνεται δὲ τὸ σχῆμα τριχᾶς
 κατὰ τὸ μῆζον, κατὰ τὸ πλάγιον, κατὰ τὸ ἐναντίον·
 30 κατὰ μὲν τὸ μῆζον, οἶον ἐάλω Δημοσοθένης ἐπὶ τοῖς
 ἀρπαλείοις χρήμασι· καὶ ὁ μὲν κατηγορὸς αὐτῷ τιμᾶ-

14 Idem legitur in Prolegomenis Anonymi, quae conti-
 nentur in cod. Paris. 2978. et 2980. 15 Ven. A. δυεῖν.

ται φυγῆς· ὁ δὲ ἀντιτιμᾶται αὐτῷ θανάτου, προσποι-
ούμενος τὸ μείζον, ἵνα συγχωρηθῇ τὸ ἥττον, καὶ ὅπως
ὀνειδίσῃ, ὅτι ὅλως αὐτοῦ κατεψηφίσαντο, κατὰ δὲ τὸ πλά-
γιον· νόμος, τὸν μαινόμενον φεύγειν, φήμης οὕσης,
ὅτι σύνεστιν ὁ πατήρ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικί, ἀξιοῖ ὁ παῖς
ὡς μαινόμενος φεύγειν· καλεῖται δὲ κατ' ἐμφράσιν· ἐν-
ταῦθα γὰρ τῷ μὲν δοκεῖν περὶ τῆς μανίας ὁ παῖς δια-
λέγεται, πλαγίως δὲ ἐμφαίνει τὴν τοῦ πατρός μοιχείαν,
ὅτι τοὺς πολίτας ἐρυθριῶν οὐ φέρει τοῦ λοιποῦ τὸ πά-
θος· κατὰ δὲ τὸ ἐναντίον, οἷον νόμος, μὴ εἶναι προ- 10
δότου γνώρισμα· τοὺς Θεμιστοκλείους γράφει τις παῖδας
ἐξελαύνειν, οἱ δὲ ἀξιοῦσι χαθαιρεθῆναι τὰ τείχη, ἃ Θε-
μιστοκλῆς ὠκοδόμησεν· ἐνταῦθα γὰρ δεῖξαι βούλεται ἐκ
τοῦ ἐναντίου· ὅτι οὐ προδότης ἦν· τὰ γὰρ ἐσχηματι-
σμένα ἕτερον μὲν ἔχει τὸ κεκρυμμένον, ἕτερον δὲ τὸ φαν- 15
νόμενον, γίνεται δὲ, ὅταν μετὰ παρόρροιας μὴ δυνώμε-
μεθα ποιεῖσθαι τοὺς περὶ τοῦ προκειμένου πλάσματος
λόγους.

Τῶν στάσεων αἱ μὲν εἰσι λογικαί, αἱ δὲ νομικαί·
λογικαὶ μὲν οὖν εἰσιν αἱ ἀνωτάτω τέσσαρες, στοχασμός, 20
ὅρος, ἀντίληψις, ποιότης· νομικαὶ δὲ τέσσαρες, ῥητὸν
καὶ διάνοια, ἀντινομία, συλλογισμός· Αἱ μὲν οὖν ῥη-
θεῖσαι πᾶσαι στάσεις εἶδη εἶσιν, ἡ δὲ ποιότης γένος,
καὶ τέμνεται εἰς πραγματικὴν καὶ δικαιολογικὴν· καὶ ἡ
μὲν πραγματικὴ εἶδος γίνεται, ἡ δὲ δικαιολογικὴ γένος· 25
καὶ διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς τε ἀντιληπτικὴν καὶ ἀντιθε-
τικὴν· 16 μενούσης δὲ τῆς ἀντιληπτικῆς ἐφ' ἑαυτὴν, ἡ
ἀντιθετικὴ εἰς τέσσαρα διαιρεῖται· ἀντίστασιν, μετᾶστα-
σιν, ἀντέγκλημα, συγγνώμην· Ὑφαιρουμένων τοίνυν
τῶν τριῶν γενῶν, τῆς τε ποιότητος, καὶ δικαιολογικῆς 30
καὶ ἀντιθετικῆς, στάσεις γίνονται αἱ πᾶσαι δεκατρεῖς,

16 Ven. 1. ἀνθετικὴν.

οἷον στοχασμὸς, ὄρος, ἀντίληψις, πραγματικὴ μετάληψις, ἀντίστασις, ἀντέγκλημα, μετástασις, συγγνώμη, ῥητὸν καὶ διάνοια, ἀντινομία, συλλογισμὸς, ἀμφιβολία. Ἴδιον στοχασμοῦ τὸ ἀνεύθυνον εἶναι τὸ πραττόμενον, σημεῖον
 5 δέ τινος γενέσθαι ὑπευθύνου· ὄρου δέ, τὸ λείπειν τι, οὗ προστεθέντος ἀσύστατον γίνεσθαι τὸ πρόβλημα· ἀντιλήψεως, τὸ μὴ τῶν φύσει ἀδίκημάτων εἶναι τὸ πραττόμενον, ἀλλ' ἐξωθεν ἐπιδείκνυσθαι· ἀντιστάσεως, τὸ μηδὲν ζητεῖσθαι, ἀλλ' ὁμολογεῖν μὲν τὸν κατηγοροῦμε-
 10 νον τὸ ἀδίκημα, ἀντιτιθέναι δέ τι μείζον εὐεργέτημα δι' αὐτοῦ γεγενῆσθαι, ἀντεγκλήματος, τὸ λέγειν αὐτὸν τὸν πεπονθότα ἄξιον εἶναι τοῦ τοιάδε παθεῖν. μεταστάσεως, ὁμολογεῖν μὲν τὸ ἀδίκημα, ἕτερον δέ ποιεῖν ὑπεύθυνον τῷ τολήματι· συγγνώμης, ὁμολογεῖν μὲν τὸ ἀδί-
 15 κημα, φάσκειν δέ, δεῖν συγγνώμης τυχεῖν· πραγματικῆς, τὸ ζητήσεις ποιεῖσθαι περὶ μελλόντων πραγμάτων· ῥητοῦ καὶ διανοίας, τὸ τὸν μὲν κατηγοροῦντα τῷ ῥητῷ χρῆσθαι, τὸν δὲ φεύγοντα τῇ διανοίᾳ· συλλογισμοῦ, τὸ τῷ κειμένῳ ῥητῷ κεκωλυμένῳ ἄλλο ἐξωθεν κεκωλυ-
 20 μένον ὅμοιον ἐπιδεικνύναι. ἀντινομίας, τὸ παραβεβάσθαι ἤδη νόμον τινά· ἀμφιβολίας, τὸ ¹⁸ ἐνὶ ῥητῷ σημαίνειν πλείονα· μεταλήψεως, τὸ περιστατικὸν ἔχειν πλεόν τοῦ πεπραγμένου.

17 τὸ inserui ex Ven.

18 Mon. τῷ, scr. τό.

ΠΩΣ ΕΠΙΓΝΩΣΟΜΕΘΑ ΤΑΣ ΣΤΑΣΕΙΣ. ¹

Ἐὰν ἄδηλον ἦ κατ' οὐσίαν τὸ κρινόμενον, ποιεῖ στοχασμόν.

Ἐὰν φανερόν ἐν ἀδήλῳ ὀνόματι, ποιεῖ ὄρον.

Ἐὰν ἐξουσίαν νόμου ἢ φύσεως ἢ τέχνης ἢ ἔθους ὁ προβάλλεται, ² ποιεῖ ἀντίληψιν.

Ἐὰν ἐκὼν τις ἔβλαψεν, ἐπ' ἐλπίδι τῆς συμβαινούσης εὐεργεσίας ποιεῖ ἀντίστασιν.

Ἐὰν ἐγκαλῇ, ὥς ἀξίῳ παθεῖν τῷ πεπονθότι, ἂ πέπονθε, ποιεῖ ἀντέγκλημα. 10

Ἐὰν τι τῶν δεόντων οὐκ ἐποίησεν, ὑπὸ νόμου ἢ προσώπων κωλυθεὶς, ποιεῖ μετάστασιν.

Ἐὰν τι τῶν δεόντων φόβῳ ἢ ἄλλῳ πάθει ψυχῆς κινηθεὶς, ποιεῖ συγγνώμην.

Ἐὰν τι δοκιμάζεται ἔγγραφον ἢ σκοπῇται περὶ τοῦ 15 μέλλοντος ἢ δωρεᾶς ἀμφίβολος δόσις ἀδήλου καὶ ποιᾶς, 01 ποιεῖ πραγματικὴν.

Ἐὰν νόμον διάνοιαν ἀντιτιδῇ τις τῷ ῥητῷ, ποιεῖ ῥητὸν καὶ διάνοιαν.

Ἐὰν νόμον νόμῳ ἀντιτιδῇ τις, ἢ μέρος μέρει, ποιεῖ 20 ἀντινομίαν.

Ἐὰν ἔγγραφον ἀγράφῳ παρατιδῇ τις, ποιεῖ συλλογισμόν. 21

Ἐὰν περὶ τόνον ἢ διάστασιν συλλαβῶν ἀμφιβάλλῃ τις, ποιεῖ ἀμφιβολίαν. 25

Ἐὰν περιστατικὸν αἰτιάται τι καὶ τῷ πράγματι 02 συγχωρῇ, ποιεῖ μετάληψιν.

Ἐὰν δὲ νόμῳ ³ ἐρείδηται περὶ τοῦ πράγματος κελύοντι, ποιεῖ τελείαν παραγραφὴν.

1 Haec in aliis codicibus a commentario hoc sejuncta sunt, quare an eiusdem auctoris sint neque affirmandi neque negandi firma causa suppetit. 2 Ven. προβάλλεται. 3 Ven. 1. νόμῳ. Mon. νόμον.

ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΟΥΔΗ
ΣΧΟΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΤΕΧΝΗΝ.

Πολλῶν ὄντων. Διληθότως μὲν ἀποδίδωσι τὸν
5 τῆς ῥητορικῆς ὅρον ὁ Ἑρμογένης· τέχνην μέντοι αὐτὴν
εἶναι φανερώς φησιν· ὁ δὲ ὁρισμός ἐστιν οὗτος· „τέχνη
κάν ταῖς βουλαῖς κἀν τοῖς δικαστηρίοις καὶ πανταχοῦ.“
πλὴν ὅτι ἀντὶ τοῦ „τέχνη“ τὸν τῆς τέχνης προσέθηκεν
ὁρισμὸν, καὶ οὕτω πως λέγει· „ῥητορικὴ ἐστὶ σύστημα
10 ἔκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος εὐχρη-
στον τῶν ἐν τῷ βίῳ κἀν ταῖς βουλαῖς, κἀν τοῖς δικα-
στηρίοις καὶ πανταχοῦ.“ Διὰ μὲν γὰρ τοῦ „συνίστησι,“
τὸ σύστημα ἐμφαίνει, διὰ δὲ τοῦ „καταληφθέντα καὶ
συγγυμνασθέντα“ τὸ ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων,
15 διὰ δὲ τοῦ „σαφῇ τε τὴν ὠφέλειαν παρεχόμενα τῷ βίῳ“
τὸ¹ πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ. Διληθό-
τως δὲ αὐτὴν ὁρίζεται διὰ Πλάτωνα, εὐλαβούμενος, ἀν-
τιπίπτειν αὐτῷ διαβάλλοντι τὴν ῥητορικὴν, καὶ ἐμπει-
ρίαν, εἴτουν ἄλογον τριβὴν ὀνομάζοντι,² καὶ οὐ τέχνην·
20 ὅμως μὲντοι καὶ διληθότως αὐτὴν ὁρίζόμενος οὐκ ἔδεισε
καὶ τέχνην προσεῖπεν. Ἐπεὶ δὲ πᾶς ὁρισμὸς ἐκ γένους
καὶ συστατικῶν διαφορῶν³ σύγκεσται, ἐστὶ³ κἀνταῦθα
γένος μὲν τὸ σύστημα, τὸ δὲ ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνα-
σμένων καὶ τὰ λοιπὰ διαφορά·⁴ Πλαγία δὲ συντάξει

1 τὸ addidi ex Taur., Mon. om. 2 Gorg. c. 18. p. 463.
B. 3 Ven. 1. ἐστὶ. Mon. ἐτι. 4 Ven. 1, διαφοραῖ.

ἐχρήσατο, ἢ διὰ τὸ λαθεῖν ὀριζόμενος, οἱ γὰρ ὅροι διὰ τῆς εὐθείας τῆς καὶ ὀρθογωνοειδούς προφέρονται, διὰ γὰρ μόνῃς ταύτης αἱ φύσεις τῶν πραγμάτων δηλοῦνται, ἢ ὅτι αἱ μὲν εὐθεῖαι μᾶς περιόδου εἰσὶν ἀναπληρωτικά, οἷον ἐγὼ περιεπάτην, ὁ τοῖχος ἔπασεν· αἱ δὲ πλάγιοι ἐφελκυστικαὶ εἰσὶν ἐτέρων κοημάτων, οἷον εἰ εἵποιμι, ἐμοῦ περιπατοῦντος, μένει γὰρ ἀτελές τὸ ἐνθύμημα· ἄλλως οὐκ ἐπενέγκωμαι τὴν ἀπόδοσιν. Ἰν' οὖν δύο ἐνθύμηματα, τὰ τε „πολλῶν ὅων καὶ μεγάλων“, καὶ τὸ „μέγιστον εἶναι μοι δοκεῖ“, πελάβῃ μὲν περίω, τῇ 40 πλάγια ἐχρήσατο. Πολλῶν δὲ φησι βιβλίων τῶν περὶ προγυμνασμάτων, σπάρσεων, εὐρέσεων, ἰδεῶν, μεθόδων, δεινότητος, ἢ προοιμίων, διηγήσεων, ἀγώνων, ἐπιλόγων, φράσεων, σχημάτων, κεφαλαίων, ἐπιχειρημάτων, ἐνθυμημάτων, τῶν εἰδῶν αὐτῆς τῆς ῥητορικῆς. 45

β) Καὶ μεγάλων· πολλῶν εἰπὼν, ὅτι ἦν πλήθους δηλωτικόν, καὶ τοῦ διακεκριμένου ποσοῦ, τὸ μεγάλων ἐπήνεγκεν, ὅπερ ἐστὶ μεγέθους, καὶ τοῦ συνεχοῦς ποσοῦ, δι' ἀμφοτέρων τὸν τῆς ῥητορικῆς αὖξιν ἐπαινον· προτίθεται δὲ τὸ διωρισμένον τοῦ συνεχοῦς, ἐπει- 20 δὴ τὸ μὲν ἀριθμητικῆς, τὸ συνεχὲς δὲ γεωμετρίας· πρότερα δὲ γεωμετρίας ἀριθμητικῆ, καὶ ὡς συναναιρούσα καὶ συνεισφερομένη.

γ) Καὶ τέχνην ποιεῖ, ἀντὶ τοῦ ἀποκαθίστηναι, ἐπειδὴ πρὶν εὐρεθῆναι τοὺς συνιστῶντας κανόνας τὴν 25 ῥητορικὴν καὶ ἀξιοῦντας τέχνην ὀνομάζεσθαι οὐδὲ τέχνην ἦν αὕτη, ἀλλὰ φύσεως δεξιᾶς ἔργον κατὰ Πλάτωνα.

δ) Καταληφθέντα· τούτεστι μετὰ λόγου γνωσθέντα, ἢ αἰσθήσει καὶ πείρᾳ γνωσθέντα, ἀλλ' οὐ φαντασθέντα· τοῦτο δὲ λέγων βούλεται ἀναγκαίαν 30 καὶ χρησίμην ἀποδείξαι τὴν τέχνην. τῶν γὰρ τεχνῶν αἱ μὲν χρήσιμοι καὶ ἀναγκαῖαι, οἷον ἀρτοποιητικὴ, ἰατρικὴ, νομοθετικὴ, ὧν ἄνευ οὐκ ἂν συσταίῃ ὁ βίος·

ἐφ' ᾧ καὶ Δημοσθένης φησὶν, ⁵ ὅτι τὰ μὲν ἐν τῷ σώ-
ματι πάθη ἱατρικῇ θεραπεύεται, τὰς δὲ τῶν ψυχῶν ἀ-
γριότητας, αἱ τῶν νόμων ἐξορίζουσι διάνοιαι· αἱ δὲ χρή-
σιμοι μὲν, οὐ μὴν ἀναγκαῖαι, ὥς ἡ γραμματικὴ, αἱ δὲ
5 οὐτ' ἀναγκαῖαι, οὔτε χρήσιμοι, ὥς ἡ ἀρματλητικὴ· αἱ
μὲν οὖν πρῶται μετὰ λόγου καὶ αἰσθήσεως ἐγνώσθησαν,
τουτέστι τῆς φύσεως ἡμῶν δεηθείσης αὐτῶν· ὥς καὶ πε-
ρὶ τῆς νομοθετικῆς Αἰσχίνης φησὶν, ⁶ ὅτι ἐκ τοῦ γίνε-
σθαι τινὰ, ὣν μὴ δεῖ, τοὺς νόμους ἔθεντο οἱ παλαιοί·
10 καὶ Σόλων ἐρωτηθεὶς, διατί νόμον οὐκ ἔθετο κατὰ πα-
τροκτόνου, ἔφη, ⁷ μὴ πιστεύειν δύνασθαι τοῦτο ποιῆσαι
τὴν φύσιν, αἱ δὲ δεύτεραι τε καὶ τρίται ἐκ περιττῆς
τινὸς ἐπινοίας ὑπέστησαν. Ἐξ ἀρχῆς· καὶ εἰ ἐξ ἀρχῆς
κατελήφθησαν, τίς χάρις Ἑρμογένει, περὶ τούτων δια-
15 λαμβάνοντι; χάρις μὲν οὖν, ὅτι ταῦτα αὐτὸς διήρθρω-
σε ⁸ καὶ ὠργάνωσεν, ὥς καὶ Ἀριστοτέλης τὰ τῆς φιλο-
σοφίας. ἐξ ἀρχῆς δὲ, οὐκ ἀφ' οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι,
ἀλλ' ἀφ' οὗ Κόραξ καὶ Τισίας ⁹ εἰς φῶς τὰ τῆς ῥητο-
ρικῆς ⁹ ἔργα προήγαγον· τὸ δὲ συγγυμνασθέντα τῷ
20 χρόνῳ ἀντὶ τοῦ πείραν δόντα, δοκιμασθέντα· δεῖ γὰρ
πρὸς τῇ εὐρέσει καὶ γυμνασίᾳ, ὥς ἐδήλωσε Δημοσθένης,
οὐ τοιοῦτος ὢν περὶ τὸ πανηγυρικόν, οἷος περὶ τὰ λοιπὰ
τῆς ῥητορικῆς ἦν εἶδη, διὰ τὴν περὶ αὐτὸ ἀμελετησίαν·
τὸ δὲ „τῷ χρόνῳ,“ ὅτι αἱ μὴ χρήσιμοι τέχναι καὶ βιω-
25 φελεῖς ἀκμάσασαι πάλιν ἀπογίνονται.

ε) Σαφῆς τε τὴν ὠφέλειαν· τοῦτο πρὸς τοὺς Πλα-
τωνικοὺς, ὥσπερ εἰ ἔλεγεν, ὅτι γεωμετρία ¹⁰ καὶ ἀστρο-
νομία ἀδῆλον, εἰ ὠφελεῖ· ἡ δὲ ῥητορικὴ δῆλον, εἴγε

5 Contr. Aristogit. II. p. 808. — Cfr. Sopatrum p. 20.

6 Contr. Timarch. p. 254. Bekk. 7 Diog. L. Vit. Sol. c. X.

8 Ven. 1. διήρθρωσε. Mon. διώρθωσε. 9 Ven. 1. Τισίας.

Mon. Σίπας. 10 Ven. 1. ἡ γεωμ.

τέχνη ἐστὶ· τῶν γὰρ τεχνῶν ἡ μὲν τις ἐστὶ καλλιτεχνία, ἡ ἀγαθοῦ ἔνεκεν ἐπινενοημένη· οἷον ἰατρικὴ, γραμματικὴ, ῥητορικὴ· ἡ δὲ ψευδοτεχνία, ἡ ματαιοτεχνία,¹¹ οἷον ἡ ὀρχηστικὴ, ἧς τέλος οὐδὲν, ὥς ἐν ἑαυτῇ ἀποσβεννυμένη· ἡ δὲ κακοτεχνία, ὥς ἡ τῶν δηλητηρίων ποίησις καὶ ἡ μαγική.

ζ) Καὶ πάνταχοῦ· διὰ μὲν τοῦ βουλαῖς καὶ δικαστηρίοις τὰ συμβουλευτικὸν καὶ δικανικὸν ἐδήλωσε. ταῦτα γὰρ αὐτῶν τόποι· διὰ δὲ τοῦ πανταχοῦ τὸ πανηγυρικόν, ὥς καὶ ἐν ἐκείνοις· καὶ πανταχοῦ ἔξδον ἐγκωμιά- 10 ζειν· ἡ πανταχοῦ, ἀντὶ τοῦ καὶ ἐν ποιητικῇ καὶ διαλεκτικῇ καὶ ταῖς ἄλλαις λογικαῖς τέχναις. Παρατηρητέον δὲ, ὅτι καὶ ἐκ τῶν¹² τόπων τὰ εἶδη αἰνίττεται.

η) Μέγιστον· σημειῶσαι, ὅτι ὑπερθετικῶς εἴωθε τὰ προοίμια τῶν οἰκειῶν συγγραμμάτων ὁ Ἑρμογέ- 15 νης προφέρειν, οὕτω γὰρ καὶ¹³ ἐν τῷ περὶ εὐρέσεως ἔφη· „ἡ πρώτη καὶ καλλίστη τῶν προοιμίων εὐρεσις.“ καὶ ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν· „εἵπερ ἄλλο τι τῷ ῥήτορι, καὶ τὰς ἰδέας οἶμαι τοῦ λόγου τῶν ἀναγκαιοτάτων εἶναι γινώσκειν.“ 20

θ) Τὰ περὶ διαιρέσεως· ἔξ ἑδῆ εἰσὶ διαιρέσεως, ἀπὸ γένους εἰς εἶδη, ἀπὸ εἶδους εἰς ἄτομα, ἀπὸ ὅλου εἰς μέρη, ἀπὸ συμβεβηκότων εἰς οὐσίας, ἀπὸ οὐσιῶν εἰς συμβεβηκότα, ἀπὸ ὁμωνύμου φωνῆς εἰς διάφορα σημαίνόμενα· ἔξωθεν δὲ τούτων, καὶ ὥς τὰ ἀφ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν· καθὸ καὶ δι- 25 αιρεῖσθαι φασὶ τινες τὴν ῥητορικὴν εἰς τὰ αὐτὰ¹⁴ εἶδη. Τῶν γὰρ ἀπὸ γένους εἰδῶν ἕτερα τὰ τέλη. Τοῦ γὰρ ζώου τὸ μὲν λογικόν, τὸ δὲ ἄλογον, τὰ δὲ τούτων τέλη διάφορα· τῶν δὲ τῆς ῥητορικῆς εἰδῶν τέλη τοῦ μὲν δικαγικοῦ τὸ δίκαιον, τοῦ δὲ συμβουλευτικοῦ τὸ συμφέ- 30

11 ἡ ματαιοτεχνία Ven, om. 12 τῶν Mon, om., recepi ex Ven. 1. 13 καὶ Mon, om., recepi ex Ven. 1. — Initia libri de invent. et de ideis. 14 Ven. 1. αὐτῆς.

ρον, τοῦ δὲ πανηγυρικοῦ τὸ καλόν. Ταῦτα δὲ συνυπάρ-
χει ἀλλήλοις· εἴ τι γὰρ δίκαιον, τοῦτο καὶ συμφέρον καὶ
καλόν, καὶ εἴ τι συμφέρον, τοῦτο καὶ δίκαιον καὶ καλόν,
καὶ εἴ τι καλόν, τοῦτο καὶ δίκαιον καὶ συμφέρον. Ἐπεὶ
δὲ ἐκ πασῶν τῶν διαιρέσεων δύο μόνων ἐμνημόνευσεν
ὁ Ἑρμογένης, τῆς τε ἀπὸ γενῶν εἰς εἶδη, καὶ τῆς ἀπὸ
ὄλων εἰς μέρη, φασὶ τινες τὴν μὲν ¹⁵ προτέραν εἶναι,
καθ' ἣν ἡ ῥητορικὴ διαιρεθεῖται ἂν εἰς τε τὸ δικανικόν
καὶ συμβουλευτικόν καὶ πανηγυρικόν· τὴν δὲ δευτέραν,
10 καθ' ἣν ὁλος ὁ λόγος εἰς προοίμια, διηγήσεις, ἀγῶνας,
καὶ ἐπιλόγους· ἕτεροι δὲ φασι, μὴ ταῦτα εἶναι, οὐ γὰρ
ἂν εἴπε γενῶν καὶ ὄλων, ἀλλὰ γένους καὶ ὅλου· καὶ ἔστι
μὲν εὐήθης ἡ τοιαύτη ἀπορία. Ὅμως δὲ φασι, τὴν
μὲν προτέραν, καθ' ἣν ἐν ταῖς ἰδέαις ἡ σαφήνεια, γέ-
15 νος οὕσα, εἰς εἶδη ¹⁶ διηρέθη, τὴν εὐκρίνειαν καὶ τὴν
καθαρότητα, καὶ ἄλλαι εἰς ἄλλας· τὴν δὲ δευτέραν,
καθ' ἣν τὰ εἶδη, τοῖον ἢ καθαρότης εἰς ὀκτὼ μέρη τι-
νὰ, ἔννοιαν, μέθοδον καὶ τὰ τοιαῦτα.

ι) Καὶ ἀποδείξεως· διότι ἐκ αὐτῶ περὶ τοῦ ἀγω-
20 νιστικοῦ μέρους τοῦ λόγου μαθηθάνομεν, τὰ γὰρ κεφά-
λαια τῶν ἀγώνων, ὧν ἴδιον ἢ ἀπόδειξις, ὥσπερ καὶ τῶν
ἐπιλόγων ἢ αὐξήσις.

ια) Τῶν πολιτικῶν ζητημάτων· πολιτικὰ ζη-
τήματα καλεῖ πάντα τὰ ὑπὸ τὰς δεκατρεῖς ἀναγόμενα
25 στάσεις· πολιτικὸν δὲ τὸ ῥητορικὸν πρὸς ἀντιδιαστολὴν
τῶν φιλοσόφων.

ιβ) Εἰς τὰ λεγόμενα κεφάλαια· λεγόμενα τὰ
παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὕτω καλούμενα· κεφάλαια δὲ, ἐκ
μεταφορᾶς τῆς κεφαλῆς· ὥς γὰρ ἐκείνη περιεκτικὴ τῶν
30 αἰσθήσεων, οὕτω καὶ πᾶν κεφάλαιον ῥητορικὸν περιεκτικόν

15 μὲν Mon. om., recepi ex Ven. 1.
Mon. ἥδη.

16 Ven. 1. εἶδη.

ἔστιν ὑπηρεσιῶν, ἐργασιῶν, ἐνθυμημάτων, ἐπενθυμημάτων καὶ πλαστῶν.

ιγ) Ὁ αὐτὸς σχεδὸν. διὰ μὲν τοῦ „ὁ¹⁷ αὐτὸς“ τὴν κοινωνίαν ἔδειξε· διὰ δὲ τοῦ „σχεδὸν“ τὴν διαφορὰν, κοινωνεῖ μὲν γὰρ, ἐπειδὴ τὸ περὶ εὐρέσεως περὶ τῶν ἐν- 5
θυμημάτων καὶ τῶν παραδειγμάτων ἔστιν, ἐξ ὧν, ὡς ἐκ τόπων, συνίστανται τὰ κεφάλαια· διαφέρει δὲ, ὅτι τὸ περὶ εὐρέσεως ἀναπληρωτικὸν τοῦ περὶ τῶν στάσεων, εἴτουν τῶν¹⁸ κεφαλαίων.

α) Ἔστι τοίνυν τὸ μὲν „ἀμφισβήτησις“ γένος· τὰ¹⁰ δὲ λοιπὰ, διαφοραί· τὸ μὲν γὰρ „λογικὴ“ πρὸς διαφορὰν τῆς τῶν πυκτῶν·¹⁹ τὸ δὲ „ἐπὶ μέρους“, διὰ τὰ τῶν φιλοσόφων καθόλου ζητήματα· ὁ γὰρ ῥήτωρ τὸ μερικὸν δίκαιον ζητεῖ· εἰ δὲ καὶ οἱ ῥήτορες πολλάκις τοῖς καθόλου χρῶνται, ὡς Δημοσθένης· πέρας μὲν γὰρ ἄπα- 15
σι τοῦ βίου ὁ θάνατος, καὶ ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν²⁰ καθείρξας τηρεῖ· καὶ πάλιν ἐν Φιλιππηκοῖς,²¹ οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἀδικοῦντα καὶ ἐπιποροῦντα καὶ ψευδο-μενὸν δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ πρὸς κατασκευὴν ἐτέρων ταῦτα λαμβάνουσιν, οὐ γὰρ περὶ τούτων²² προύκειτο σκοπὸς τῷ ῥήτορι· ἀλλ' ἕτερά τινα διὰ τούτων κατεσκευάζεν.²²

β) Περὶ τοῦ νομισθέντος· οὐ γὰρ ζητεῖ ἡ ῥητορικὴ τὸ ἀληθινὸν δίκαιον, ἢ το καθόλου καλὸν, ἢ τὸ τελείως συμφέρον, ἀλλ' ὅπερ ἕκαστος ἔθνος ἢ πολιτεία²³ ἀγαπᾷ· οἷον νόμιμον ἐν Λακεδαιμόνι τὸ τοὺς ξένους διώκειν, ὅπερ ὠμότητος ὄν, πῶς ἂν εἴη ἀληθινὸν δίκαιον; ἐπαινεῖται μέντοι παρὰ Λακεδαιμονίοις καὶ²³

17 ὁ Codd. om. 18 τῶν Mon. om., recepi ex Ven. 19 Mon. ποιητῶν. Ven. πυκτῶν. 20 αὐτὸν adjeci ex Ven. 1. — pro cor. p. 258. 21 Olynth. II. p. 20. 22 Ven. κατεσκευάζεν, Mon. κατασκευάζειν. 23 καὶ Mon. om., recepi ex Ven. 1.

δίκαιον νομίζεται, ὁμοιον τούτῳ, καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις ἀπαιτεῖν τοὺς ξένους ἐνοίκιον.

γ) Πάντων ἅμα ἢ τινῶν· ὅταν γὰρ συμπεπλεγμένος ὁ λόγος ἦ, πάντα εὐρίσκεται, τέλος μὲν γὰρ αὐ-
5 τοῦ τὸ δίκαιον· κατασκευάζεται ²⁴ δὲ τὸ πανηγυρικόν, στάσεως δὲ ἐστὶ πραγματικῆς.

δ) Ἀνάγκη· εἰκότως ἀνάγκη, δεῖ γὰρ πάντως τὸ μὲν πράττειν, τὸ δὲ ὑπὸ τινος πράττεσθαι· ὕλη δὲ τῶν ζητημάτων τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ πράγματα· ὥς καὶ
10 τῆς γραμματικῆς τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου.

ε) Ὡν πλείστη· οὐ προσώπων πρὸς τὰ ²⁵ πράγματα λέγει, τοῦτο γὰρ καὶ τυφλῷ δῆλον, ἀλλὰ προσώπων πρὸς πρόσωπα, καὶ πραγμάτων πρὸς πράγματα.

ς) Καὶ ὅσα ὅλως· οἱ γὰρ πάντα δύναται δια-
15 ρεῖσθαι, τὰ γοῦν ἰσάζοντα οὐχ οἷον τε διαιρεθῆναι, οἷον, δύο νέοι πλούσιοι καὶ τὰ ἐξῆς.

ζ) Τῶν οὖν προσώπων· τῶν γὰρ πραγμάτων τὰ μὲν ὁμολογημένα καὶ μὴ ἔχοντα ἀντίρρῃσιν οὐ κρίνε-
ται· οἷον, ἐφωράθη τις φονεύων τινά· τὸ πρᾶγμα οὐκ
20 ἔχει ποιότητα, οὔτε τὸ πρόσωπον· ὁμολογεῖται γὰρ ὁ φό-
νος, καὶ οὐκ ἔχει κρίσιν, ἀλλὰ κοινὸς γίνεται τόπος· ἐπὶ
δὲ τῶν προσώπων τὸ ἐναντίον ἐξέτασιν ἔχει καὶ ἰσχὺν,
ὅσα ὁμολόγηται, τὰ δὲ μὴ ²⁶ ὁμολογημένα οὐ κρίνεται,
ὥσπερ τὸ τίς.

25 η) Τόπον δέ· ἐπιχείρημα καὶ ὕλην τινὰ καὶ ἐργασίαν καὶ ἀφορμὴν δίδωσι τῷ λόγῳ.

θ) Ἰσχυροτάτην μὲν· τὴν εὐπορίαν ἔχουσι τὰ κύρια, ἀπὸ τῶν ἐγκωμιστικῶν τόπων, γένους, ἀνατρο-
φῆς, παιδείας καὶ τῶν τοιούτων· τὰ δὲ ²⁷ ὠρισμένα ἀν-
30 τὶ τοῦ γνώριμα· οὐδὲν γὰρ ὠφελεῖ τὸ κύριον, οἷον Σω-

24 Ven. 1. μετασκευάζεται.

25 τὰ Ven. 1. non habet.

26 μὴ ex Ven. 1. adjecti.

27 δὲ ex Ven. 1. recepi.

κράτης, ἂν μὴ εἰδῶ ἀπὸ ἱστορίας ἢ πράξεως αὐτοῦ, τίς ἐστιν.

ι) Τὰ πρὸς τι· πρὸς τι λέγουμεν πρόσωπα, ὅσα λεγόμενα συνεμφαίνουσι καὶ ἕτερον πρόσωπον· ταῦτα δὲ ἀπὸ μόνης τῆς τοιαύτης σχέσεως ἐξετάζεται· εἰ γὰρ καὶ ²⁸ 5 μὴ ἐν ταῖς ἱστορίαις αὐτῶν ἔχομεν τὴν ποιότητα, ἀλλ' οὖν δέδωκεν ἡμῖν ἡ φύσις κοινήν περὶ αὐτῶν ἀναπλάσασθαι ποιότητα, καὶ τοιαύτην τινὰ περὶ αὐτῶν ὑπόληψιν ἔχομεν, οἷον περὶ τῶν πατέρων, ὅτι χρηστοὶ καὶ φιλόπαιδες· καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως. Τὰ δὲ πρὸς τι ταῦτα ἰσχυ- 10 ρότερα μὲν ἐστι τῶν μετὰ ταῦτα. ²⁹ λείπεται δὲ τῶν ³⁰ ὠρισμένων· ἐκεῖνα μὲν γὰρ βεβαίαν ἔχει τὴν ποιότητα, τὰ δὲ πρὸς τι οὐ πάντως· εἰ γὰρ καὶ χρηστὸν τῶν πατέρων τὸ πρόσωπον, ἀλλ' εὐρίσκομέν τινας ἑλάττον φροντίσαντας τῆς φύσεως· καὶ τὰ μὲν πρὸς τι φύσεως ἢ 15 σχέσεώς εἰσι, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα τῶν τρόπων, οἷον ἄσωτοι, μοιχοί.

ια) Οἷον ἄσωτοι· ὁ μοιχὸς οὐ τῶν διαβεβλημένων· διαβεβλημένα γὰρ τὰ μισούμενα, οὐ τὰ κολαζόμενα· ὁ δὲ μοιχὸς τῶν κολαζομένων· ἀλλ' οὐ τοῦτο δεῖ 20 νοεῖν, ὅτι μοιχὸν λέγει τὸν διὰ μοιχείαν κρινόμενον, ἀλλ' ἐφ' ἑτέρῳ πράγματι· ὥς ³¹ ἐπὶ τοῦ ἀριστεύει μοιχοῦ, τοῦ ἀναθέντος τὰ ὅπλα εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἀσεβείας κρινόμενου· ἐνταῦθα γὰρ ἡ μοιχεία εἰσῆλθεν εἰς δικαστήριον, οὐ κρίσιν ὑπέχουσα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσεβείαν ἐξε- 25 ταζομένη· τὸ γὰρ ζητούμενον, εἰ ἡσέβηκεν ἢ μὴ, νόμῳ τῶν ἀριστεύει τὴν πανοπλίαν ἀναθεῖς. Τρίτην δὲ ταῦτα τάξιν ἔχει τὰ διαβεβλημένα, ἐπειδὴ τὰ μὲν προηγούμενα παραλαμβάνομεν εἰς ἀπόδειξιν καὶ ἀγῶνας· ταῦτα δὲ πρὸς καταδρομὴν μόνον· ὃ γὰρ δύναται ἐν τοῖς προτέ- 30

28 καὶ ex Ven. 1. adjeci.

29 Ven. 1. μετ' αὐτά. 30

Mon. ἀπὸ τῶν. Ven. 1. ἀπὸ om.

31 ὥς ex Ven. 1. recepi.

ροῖς ἢ ἀπόδειξις, τοῦτο ἐν τούτοις ἢ τῶν δικαστῶν πρό-
ληψις, προμεμίσηται γὰρ τὸ πρόσωπον.

ιβ) Τετάρτην τὰ ἡθικά· τῶν ἐξ ἡμετέρας ἐπι-
τηδεύσεως ὄντων τὰ μὲν μισεῖται καὶ καλεῖται διαβιβλη-
5 μένα, τὰ δὲ γελοῦνται, καὶ καλεῖται ἡθικά, τὰ δὲ οὐδέ-
τερον· ψιλὴν δὲ μόνην ἔμφασιν παρέχει, ὡς τὰ ὀπλᾶ
προσηγορικά· ἰσχυρότερα οὖν τὰ μισούμεενα τῶν γελωμέ-
νων, καὶ τὰ γελωμένα τῶν ἀπλῶν· ἡθικά δὲ λέγονται,
καίτοι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις προσώποις τοῦ ἥθους ἐμφαι-
10 νομένοι, διὰ τὸ ἐν τούτοις εὐπόριαν τινα τὸν λέγοντα
ἀπὸ μόνου τοῦ ἥθους λαμβάνειν, τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν
ζητημάτων κωμωδίας τόπον ἐπέχει, καὶ οὐδὲν ἀγωνιστι-
κὸν συνεπάγεται, οἷον γεωργὸς μυριζομένην τὴν χυναῖκα
ἀποπέμπει.

ιγ) Δύο προσηγοριῶν· προσηγορίας φησὶ τὰ
προσηγορικά, οἷον ἄνθρωπος, ἵππος, καὶ ἔτι τὰ μὴ κύ-
ρια, οἷον ῥήτωρ, φιλόσοφος, νέος, γέρον, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ιδ) Προσώπου καὶ πράγματος· περὶ προσώπων
προθέμενος λέγειν περὶ πράγματος φησὶ· πεποίηκε δὲ
20 τοῦτο, ἐπειδὴ τὸ μὲν πρόσωπον καθ' αὐτὸ οὐχ ὑπο-
πίπτει κρίσει· ἔστι δ' ὅτε οὐδὲ τὸ πρᾶγμα καθ' αὐτό·
ἀνοίκειον δὲ προσώπῳ τινὶ πρᾶγμά τι ³² συναπτόμενον,
στάσιν ποιεῖ.

ιε) Αὐτίκα ὁ Δημοσθένης· εἰ γὰρ λάβοι τις
25 Δημοσθένην, καὶ πολιτευόμενον ἔλαβε καὶ πατέρα καὶ
ῥήτορα· εἰ δὲ καὶ τῷ κυρίῳ τὰ ἄλλα παρέπεται, φασὶν,
ἔδει περὶ τούτων εἰπόντα μόνων ἀρχεῖσθαι· ἀλλὰ φα-
μὲν, ὅτι μὴ δυνατόν τὴν τῶν διπλῶν δύναμιν πρὸ τῶν
ἀπλῶν μαθεῖν.

ις) Τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς· ἰστέον, ὡς ἐπὶ τῶν
30 κυρίων μόνων χρώμεθα τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς· οὐ μὴν καὶ
ἐπὶ

³² Mon. πρᾶγματι, ser. πρᾶγμά τι.

ἐπὶ τῶν ἄλλων· τὸ δὲ τοῖς συμπίπτουσιν, οὐ τοῖς εὐ-
ρισκομένοις φησὶν· οὐδὲ γὰρ πάντως ἐξετάζειν³³ ἔκα-
στα συμφέρει τῶν εὐρισκομένων, ἀλλὰ τὰ κατεπείγοντα
καὶ συμφέροντα.

ιζ) Οἷον τὸ τίς· θεραπεύομεν δὲ αὐτὸ τρόποις 5
τρισίν· ἢ λογισμὸν ἀποδιδόντες, ὧν λέγομεν, ἢ ἐγκώμιον
τοῦ εἰπόντος ὡς ἔχει τό·³⁴ „ὡς δὲ ἐγὼ τινος ἤκουσα
ἄνδρὸς οὐδαμῶς οἷου τε ψεύδεσθαι,“ ἢ ἐξ ἐπικρίσεως
ἡμετέρας· „καὶ νῆ Δία οὐδὲν ἄπιστον.“³⁵

α) Ἐφ' οἷς τις αὐτός· εἰκότως τούτῳ τὴν πρῶ- 10
την τάξιν ἀπένειμε· διαβεβαιούμεθα γὰρ ἐνταῦθα ὑπὲρ
τῆς ἡμῶν αὐτῶν γνώμης, καὶ ἢ μίαν ἐροῦμεν ἀπολογία
ἢ πολλὰς, οὐκ ἐναντιούμενας ἀλλήλαις, ἐν δὲ τοῖς λοι-
ποῖς στοχαζόμεθα τῆς τῶν πεπραχότων γνώμης· οὐ γὰρ
δυνάμεθα διῶσχυρίζεσθαι, ἐπεὶ τοι ὑπόνοιαν, καθ' ἡμῶν 15
αὐτῶν παρέχομεν τοῦ εἰδέναι τὰ τῶν ἐχθρῶν ἀκριβῶς·
διὸ καὶ ἀπολογίας ἐροῦμεν πολλὰς καὶ ἀναιρετικὰς ἀλ-
λήλων, ἅτε δηθὲν στοχαζόμενοι.

β) Ὡς ὁ θ' ἀπτων· τοῦτο οὕτως φησὶν, ἐπειδὴ οὐκ
αὐτὸς ἐπλάσεν, ἀλλ' ἐκ τῶν παλαιῶν εἴληφε τὸ παρά- 20
δειγμα.

γ) Δευτέραν δέ· ἰστέον δὲ, ὅτι κατὰ ἔνδεκα τρό-
πους διαιροῦσιν τινες τὰ πράγματα· ἢ γὰρ ἐφ' οἷς εἰπέ
τις κρίνεται, ἢ ἐφ' οἷς δέον εἰπεῖν οὐκ εἶπεν, ἢ ἐφ' οἷς
ἑτέρου εἰπόντος ἄντικρυς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται, ἢ³⁶ 25
ἐφ' οἷς ἑτέρου εἰπόντος οὐκ ἄντικρυς εἰς αὐτὸν ἀναφέ-
ρεται, καὶ πάλιν, ἐφ' οἷς ἔπραξέ τις, ἢ ἐφ' οἷς δέον
πράξαι οὐκ ἔπραξεν, ἢ ἐφ' οἷς ἑτέρου πράξαντος ἄντι-
κρυς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται, ἢ ἐφ' οἷς ἑτέρου πράξαντος
οὐκ ἄντικρυς εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται, ἢ ἐκ πάθους, οἷον 30

33 Ven. ἐξετάσθαι.

34 Dem. Olynth. II. p. 23.

35

Olynth. I. p. 15.

36 ἢ ἐφ' οἷς — οὐκ ἄντικρυς εἰς αὐτὸν ἀναφ.

I. 26. Mon. om., recepi ex Ven. 1.

νέος πλούσιος, συνεχῶς ἀφορῶν εἰς τὴν ἀκρόπολιν δα-
 κρίει καὶ κρίνεται τυραννίδος ἐπιθέσεως· ἢ ἐφ' οἷς κέ-
 κτηται, ὡς παρὰ Δημοσθένει εὐρέθη εἰκὼν Φιλίππου,
 καὶ κρίνεται προδοσίας· ἐνδεκάτῃ δὲ διαφορὰ ἡ τοῦ συμ-
 5 βουλευτικοῦ εἶδους, μηδὲν κοινὸν ἔχουσα πρὸς τὰς εἰρη-
 μένας· γελοία δὲ ἡ τοιαύτη διαίρεσις· πᾶσαι γὰρ αὗται
 ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας τρεῖς τῷ τεχνογράφῳ ἄγονται· εἴτε
 γὰρ ἐν λόγοις εἴη τὰ ζητούμενα, εἴτε ἐν ἔργοις, πρά-
 γματα καλεῖται· ὅσα γὰρ μὴ πρόσωπα, ταῦτα πράγμα-
 10 τα ὀνομάζονται.

δ) Τρίτην, ἃ μεταξύ· μεταξύ εἶπε διὰ τὸ κοι-
 νωνίαν ἔχειν αὐτὸ καὶ διαφορὰν ἑκάτερον· πρὸς μὲν
 οὖν τὸ δεύτερον κοινωνίαν μὲν ἔχει, καθόσον ἑκά-
 τερον ὑφ' ἐτέρου πέπρακται· διαφορὰν³⁷ δὲ, ὅτι τὸ
 15 μὲν ἀντικρὺς εἰς αὐτὸν μεταφέρεται, τὸ δὲ οὐκ ἀντι-
 κρὺς· πρὸς δὲ τὸ πρῶτον, κοινωνίαν μὲν, ὅτι ἑκάτερον
 διὰ τῶν ἀποδεικτικῶν σημείων κατασκευάζεται, διαφο-
 ρὰν δὲ, ὅτι ἐκεῖνο μὲν προσεχῇ ἔχει τὰ σημεία, τοῦτο
 δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐξωθεν λαμβανόμενα. Ἀντιλέγουσι
 20 δέ τινες πρὸς τοῦτο· εὐρίσκεται γὰρ, φασίν, ἐν τούτῳ
 τὸ σημεῖον αὐτὸ τὸ ἀποδεικτικὸν ἀφανές· ἐξ ἀφανοῦς
 δὲ ἀφανές οὐκ ἂν πιστωθῇ· ἀλλὰ φάμεν, ὡς οὐκ ἐν-
 ταῦθα μόνον ὁράται τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ συγκατα-
 σκευαζομένου στοχασμοῦ τὸ πρῶτον σημεῖον ἀφανές· τὰ
 25 δὲ ἐξ αὐτοῦ, τουτέστι τὰ τούτου κατασκευαστικά, φανε-
 ρά· οὕτω καὶ ἐπὶ τούτου τὸ μὲν πρῶτόν ἐστιν ἀφανές,
 τὰ δ' ἐξῆς φανερά, οἷον ἐδωροδόχης Ἀρχίδαμος· τῷ
 δῆλον; Περικλῆς ἔγραψεν εἰς δέον ἀνηλωκέναι πεντήκον-
 τα τάλαντα· τοῦτο ἀφανές τὸ σημεῖον· τὰ δὲ τούτου
 30 κατασκευαστικά φανερά, οἷον φίλος γὰρ ἦσθα τῷ Πε-
 ρικλεῖ, καὶ τοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐδήσας ἀγροῦς· ταῦτα γὰρ

37 διαφορὰν δὲ usque ad σημείων κατασκευάζεται Ven. 1. om.

πάντα φανερά τε καὶ ἀναμφίλεκτα· δόξειε δ' ἂν μηδὲν διαφέρειν τῆς πρώτης τάξεως τὰ πεπραγμένα τῷ Ἀρχιδάμῳ· οἷον ὅτι μὴ τοὺς καρποὺς τοῦ Περικλέους ἐδήω-
σε· τοῦτο γὰρ τὸ ὑπ' αὐτοῦ πεπραγμένον· ὁ γὰρ αὐτός ἐστι καὶ πεπραχὼς καὶ κρινόμενος· φαμέν οὖν, ὥς εἰ 5
μὲν, ἐξ ὧν ὁ Ἀρχίδαμος ἔπραξεν, ἐκρίνετο, εἶχεν ἂν λό-
γον· νῦν δὲ οὐκ ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ὁ Περικλῆς ἔγραψε, δῶρων φεύγει·³⁸ καὶ τούτου σημεῖον, ὅτι μὴ τοὺς ἐκεί-
νου καρποὺς ἐδήωσε· γίνεται γοῦν τὸ τρίτον εἶδος τοῦ-
το, ἐξ ὧν ἂν αὐτός τε καὶ ἕτερος πράξωσι, διὸ καὶ κα- 10
τὰ τοῦτο μεταξὺ ἐκείνων λέγεται εἶναι, ὥς καὶ ἀμφοτέ-
ρων μετέχον.

ε) Διὰ δὲ τὰ ἄλλα· οἷον διὰ τὰς φιλίας, διὰ τὴν διατριβὴν³⁹ τὴν ἐν τῷ Ἰσθμῷ, διὰ τὸ μὴ δηῶσαι τοὺς ἀγρούς. 15

ς) Καὶ οὐκ ἄγνωῶ γε· πρὸς Μινονκιανὸν ἀπο-
τείνεται λέγοντα, δύνασθαι εἶναι στοχασμὸν ἄτελῃ ἀ-
πλοῦν, ἀπὸ προσώπου μόνον ἐξεταζόμενον μὴ κρινομέ-
νου τοῦ πράγματος, ὅπερ Ἑρμογένης οὐ παραδέχεται,
ἀλλὰ διπλοῦν μὲν εἶναι λέγει ἄτελῃ, ὅταν τὰ πράγματα 20
ἐξισάζωσιν, ἀπλοῦν δὲ οὐδαμῶς.

ζ) Θαυμάζω δέ· κατὰ συλλογισμὸν δείκνυσιν,
ὅτι καὶ τὸ ἀφανὲς πρᾶγμα ἐξετάζεται, εἰ συνέστηκε γὰρ,
φησὶ, τὸ ζήτημα, ἀπολογίαν ἔξει ὁ ἄσωτος, εἰ δὲ ἀπο-
λογίαν, καὶ μετάθεσιν αἰτίας ἔρει, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὰ 25
ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους συνέχει, εἰ δὲ τοῦτο, συνέστηκε
τὸ πρᾶγμα, καὶ ἄλλως· ἐπειδήπερ ἐν τοῖς ζητήμασιν εἰσι
μὲν⁴⁰ κεφάλαια προσωπικά, εἰσὶ δὲ καὶ πραγματικά,
ὧν ἔστι καὶ ἡ τῆς αἰτίας μετάθεσις, θαυμάζω, εἰ τὸ τοι-
οῦτον κεφάλαιον ἀποδοίῃ τις, μὴ κρινομένου τοῦ πρά- 30
γματος.

38 Ven. 1. φεύγει. Mon. φεύγειν. 39 Ven. 1. τριβήν. 40
μὲν ex Ven. 1. adjeci.

η) Ἐνταῦθα γὰρ πάλιν· ⁴¹ τὸ πάλιν οὐκ ἀργὸν κεῖται, δηλοῖ γὰρ, ὅτι ὥσπερ ἀνωτέρω ἐν τῷ, δύο νέοι πλούσιοι, εἰ ἐπὶ τῷ κρίνοιν ἀλλήλους, τὰ πρόσωπα ἐδείκνυτο ἀνεξέταστα, οὕτω κἀνταῦθα τῶν προσώπων
 5 ἐξεταζομένων, τὰ πράγματα διὰ τὸ ἰσάζειν οὐκ ἐξετάζε-
 ται. Σημείωσαι δέ, ἐν μὲν τῷ εἰπεῖν „τὰ συνεστῶτα,“
 τὰ εἰς τὰς δεκατρεῖς στάσεις ἀναγόμενα ζητήματα ἡνί-
 ξατο· ἐν δὲ τῷ ⁴² „καὶ τὰ διαιρεῖσθαι δυνάμενα“ τὰ ἐγγὺς
 10 αὐσυστάτων, ἅτινα μελετῶνται μὲν καὶ διαιροῦνται, ἀλλ’
 οὐ συνίστανται· ἐν δὲ τῷ „ὅσα ὅλως μὴ συνέστηκε,“ τὰ
 πάντα αὐσυστάτα, ὥστε τοῦτο λέγει, ὅτι ἡ τῶν προσώ-
 πων καὶ πραγμάτων διδασκαλία εἰς τὰ τρία ταῦτα συμ-
 βάλλεται, εἰς τε τὴν τῶν συνεστῶτων, καὶ εἰς τὴν τῶν
 αὐσυστάτων, καὶ εἰς τὴν τῶν μέσων ἡγουν τῶν ἐγγὺς
 15 αὐσυστάτων διάγνωσιν. Καταχρηστικῶς ἐνταῦθα τὰ αὐ-
 στατα καὶ τὰ ἐγγὺς αὐσυστάτων ὀνομάζει ζητήματα. κυ-
 ρίως τῶν συνεστῶτων μόνων τούτῳ καλουμένων τῷ ὀνό-
 ματι· τὰ γὰρ παρὰ ταῦτα προβλήματα οὐ κύρια· κα-
 ταχρηστικῶς δὲ καὶ ζητήματα λέγεται. Τὰ μὲν γὰρ
 20 ἤτοι ἄμφω· τὸ ἀπλῶς πολιτικὸν ὀρισάμενος ζήτημα
 νῦν τὸ συνεστῶς οἷονεῖ μόνον ὀρίζεται, ὥσπερ ἐκεῖ τὸ
 ἀπλῶς πολιτικὸν ὀρισάμενος ζήτημα ἀπὸ τῶν παρακει-
 μένων διὰ τοῦ ὀρισμοῦ τοῦτο διήρει· ταῦτα δὲ ἦσαν
 τὰ τε ἱατρικὰ καὶ γεωμετρικὰ καὶ τὰ κατὰ φιλοσο-
 25 φίαν καὶ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας καὶ τέχνας ὀνομαζόμενα
 ζητήματα, οὕτω καὶ νῦν τὰ συνεστῶτα τῶν πολιτικῶν
 ὀριζόμενος ζητημάτων ἀπὸ τῶν παρακειμένων διὰ τοῦ
 ὀρισμοῦ διαστέλλει ταῦτα, τὰ δὲ εἰσι τὰ πάντα αὐσυστάτα.

α) Καὶ ὅσα μὴ συνέστηκεν· προβλήματα δη-
 30 λονότι, οὐδὲ γὰρ ζητήματα καὶ αὐτά.

β) Τὰ μὲν γὰρ ¹ ἤτοι ἄμφω· ὁ μὲν Μινουκία-

41 Tota haec sectio in Ven. 1. deest.

42 τῷ abest a cod.

1 γὰρ ex Ven. 1. inserui.

νός τρεῖς τῶν ζητημάτων παραδέδωκε τρόπους· αἷτιον, συνέχον καὶ κρινόμενον· αἷτιον μὲν τὸν κατήγορον ὀνό- μάξων, αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ παρέχων τὴν ἀφορμὴν τῇ γραφῇ· συνέχον δὲ τὸν φεύγοντα, ἐξ αὐτοῦ γάρ συνέχε- 5 ται τὸ ζήτημα· κρινόμενον δὲ τὴν ψῆφον τῶν δικα- στῶν, αὐτὴ γάρ ἐστιν ἡ κρίνουσα. Ὁ δὲ Ἑρμογένης τέσσαρας τόπους τῶν συνεστώτων τιθέμενος ἅμα δι' αὐτῶν καὶ τὰ μὴ συνεστώτα διδάσκει· καὶ πρῶτος μὲν τρόπος, ὅτι ἡ πρόσωπόν ἐστιν ἡ πράγμα τὸ κρινόμε- νον· δεύτερος, ἡνίκα ἑκάτερος τῶν ἀντιδίκων πιθανοὺς 10 ἔχει λόγους καὶ ἰσχυροὺς· τρίτος, ἡνίκα μὴ παρὰ τοῖς δικάζουσι προεῖληπται· τέταρτος, ἡνίκα μὴ τὸ πέρας ἀδύνατον. Διὰ μὲν οὖν τοῦ ² εἰπεῖν „καὶ πρόσωπον καὶ πράγμα,“ ἀντιδιέστειλε τὰ ἐξ ἐνὸς μέρους ἀσύστα- 15 τα, διὰ δὲ τοῦ, „ἢ τὸ ἕτερόν γε,“ τὰ ἐξ ἀμφοῖν ἀσύ- στατα, διὰ δὲ τοῦ „ἐξ ἑκατέρου μέρους“ τὰ μονομερῆ καὶ τὰ ἀπερίστατα, καὶ τὰ ἑτερορρόπη, διὰ δὲ τοῦ „σὺν τῷ πιθανῷ“ τὰ ἀπίθανα, διὰ δὲ τοῦ „διαφόρους“ τὰ ἀντιστρέφοντα, διὰ δὲ τοῦ „πίστεσιν ἰσχυροὺς,“ τὰ ἀδύνατα καὶ τὰ κακόπλαστα· καὶ γὰρ καὶ ταῦτα ἀδύ- 20 νατα, κατὰ θανόντων τὴν κατηγορίαν ἐπάγοντα, διὰ δὲ τοῦ „μὴ προειλημμένον“ τὸ προειλημμένον τῇ κρίσει καὶ τὰ ἄδοξον. καὶ γὰρ καὶ ³ τὸ ἄδοξον, εἰ καὶ μὴ τοῖς δικασταῖς προδιέγνωσται, ἀλλὰ τῇ γνώμῃ, καὶ πρὸ δια- γνώσεως παρ' αὐτῶν τὸ πράγμα μεμίσηται, καὶ ἅμα τῇ 25 εἰσαγωγῇ τοῦ δικαστηρίου ἐκβάλλεται· διὰ δὲ τοῦ „δυ- νάμενόν τε πέρας λαβεῖν“ τὸ ἄπορον.

γ) Καὶ πρόσωπον· τοῦτο διὰ τὸ ἀπερίστατόν φησιν, ὃ καὶ πρόσωπου καὶ πράγματος ἑλλίπεις ἐστιν, οἷον φόνος γέγονε, καὶ κρίνεται τις.

30

δ) Ἡ τὸ ἕτερόν γε· δοκεῖ ὁ Ἑρμογένης ἐναντιοῦ-

² Ven. 1. τό.

³ καὶ ex Ven. 1. adjeci.

ᾶσθαι ἑαυτῷ, ἀνωτέρω μὲν εἰπὼν, μὴ δύνασθαι συστήναι
ζήτημα ἄνευ πράγματος, νυνὶ δὲ διχα θατέρου, τουτ-
ἐστιν ὁποτερουοῦν, προσώπου δηλονότι ἢ πράγματος,
συνεστάναι· ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι ἢ τὸ ἕτερον ὠρισμέ-
5 νον ἐπὶ τοῦ προσώπου μόνου ληπτέον, ὅπερ ἐστὶν ἐπὶ
τῶν ἀπλῶν, ἢ εἰ ⁴ ἐπ' ἀμφοτέρων δύναται νοεῖσθαι, ἐπὶ
τῶν διπλῶν, ἐν οἷς ἐξισάζει μόνα τὰ πράγματα, νοητέον.

ε) Καὶ πρῶτόν γε· ὥσπερ ἐπὶ τῶν προσώπων ἐκ
τῶν ἰσχυροτέρων ἤρξατο καὶ προῆλθεν ἐπὶ τὰ ἀσθενέστε-
10 ρα, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐκ τῶν μᾶλλον ἀσυστάτων ἤρξα-
το· ταῦτα γὰρ μᾶλλον ἰσχυρότερα, καθὼ ἀσύστατα, καὶ
κατέληξεν εἰς τὰ ἐγγὺς ἀσυστάτων, καὶ ἐν αὐτοῖς δὲ
τοῖς ἀσυστάτοις ἤρξατο ἐκ τοῦ μονομεροῦς, ἐν ᾧ τὸ
πᾶν τῆς δυνάμεως ὁ κατήγορος ἔχει, καὶ κατέληξεν εἰς
15 τὸ ἀπερίστατον, ἐν ᾧ ἰσχυρὸς μὲν ὁ ἀπολογούμενος, τῷ
δὲ κατηγορῶ οὐδεμία ἰσχὺς, τὰ δ' ἄλλα μέσον εἰσάγει,
ἐν οἷς ὑφ' ἑαυτῶν ὁ τε κατήγορος καὶ ὁ κατηγορούμε-
νος ἀλισκόμενοι φαίνονται. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐγγὺς ἀσυστά-
των ἀπὸ τοῦ ⁵ ἑτερορρέπου μὲν ἄρχεται, ἐν ᾧ ἤττον ὁ
20 ἐναγόμενος δύναται, εἰς δὲ τὸ τῇ κρίσει προειλημμένον
καταπαύει τὸν λόγον.

ς) Τὸ μονομερές· εἶδη γενικώτατα τῶν ἀσυστά-
των δύο· ἢ γὰρ τὰ ἐναργῆ καὶ αὐτόθεν πρόδηλα οὐ ζη-
τεῖται, ὥς ἐν ἡμέρᾳ οὐ ζητοῦμεν, εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἢ τὰ
25 ἀδύνατα εὐρεθῆναι, οἷον οἱ ἄρτιοι, οἱ ἀστέρες, λοιπὸν
ἐκεῖνα λείπεται εἶναι ζητήματα, ἃ ⁶ καθ' ἑαυτὰ μὲν
ἄγνωστα ἐστίν· ἀπὸ δὲ ζητήσεως εὐρεθῆναι δύναται.

ζ) Τὸ ἐξισάζον διόλου· καὶ γὰρ καὶ ἐν τούτῳ,
καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀσυστάτοις, ἐάν τι τῶν περιστατι-
30 κῶν προστεθῇ, ζήτημα γίνεται, διὸ καὶ διόλου εἶπεν.

η) Τρίτον κατὰ τὸ ἀντιστρέφον· διαφέρει

4 εἰ abest a Ven. 1. 5 τοῦ ex Ven. 1. adjeci. 6 ἃ
Mon. om., recepi ex Ven. 1.

τοῦτο τοῦ ἰσάζοντος, τῶν ἀντιδίκων ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς ἀλλήλων χρωμένων λόγοις κατὰ τὸν χρόνον· ἐκεῖ μὲν γὰρ κατὰ τὸν αὐτὸν ἐλέγχεται χρόνον ὑφ' ἑαυτοῦ, ἐνταῦθα δὲ ὑφ' ἑαυτοῦ μὲν, ἀλλ' ἐν διαφόροις χρόνοις.

θ) Τέταρτον κατὰ τὸ ἄπορον· ἄπορον καλοῦ- 5
μεν τὸ τοιοῦτον, καίτοι καὶ τῶν ἄλλων ἀπόρων ὄντων, ὅτι δύο τινά ἐστιν ἐν τοῖς λόγοις, τὰ μὲν κατασκευαστικά τῶν ἡμετέρων, τὰ δὲ ἀνατρεπτικά τῶν ἐναντίων. Ἐν μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις τῶν κατασκευαστικῶν ἢ ἀσθένεια ποιεῖ τὸ ἀσύστατον· οὐ δυνάμεθα γὰρ κατασκευάσαι ἐν 10
ἐκείνοις τὰ οἰκεία· ἐν δὲ τούτῳ οὐ μόνον τις τὰ οἰκεία δύναται⁷ κατασκευάζειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναντία, ὧν βού-
λεται, ⁸ πάντως κατασκευάζει.

ι) Κατὰ τὸ ἀπίθανον· ἀπίθανόν ἐστιν, ὃ⁹ μὴ δυνατόν τὴν ἱστορίαν ἐναντιοῦσθαι· εἰ δὲ καὶ κατηγο- 15
ρήθη Σωκράτης, ἀλλ' ἐπ' ἀσεβείᾳ, οὐκ ἐπὶ πορνείᾳ· σώ-
φρονος γὰρ παρὰ πᾶσιν ἐκέκμητο δόξαν. Τὸ δὲ „εἰ Σιφνίους,“ τὸ Δημοσθενικόν¹⁰ παρώδησεν· ἐκείνος γὰρ φησιν· „ὥσπερ γὰρ¹¹ ἀδύνατον Σιφνίους ἢ Μαρωνεί-
τας περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς βουλευέσθαι,“ εἴτα 20
ἐπειδὴ τοῦτο εἶδεν ἀμφιβαλλόμενον, ὡς δυνατόν τῳ χρό-
νῳ ποτὲ γενέσθαι· καίτοιγε αὐτὸς περὶ τῆς τότε κατα-
στάσεως αὐτῶν λέγει, ἐπήγαγε τὸ, „ἢ τὸν Πύθιον ψεύ-
δεσθαι.“

ια) Κατὰ τὸ ἄδοξον· ἄδοξον τὸ κακόδοξον καὶ 25
αἰσχρὸν, οὔτε γὰρ προβαλεῖται πίστιν ἀνὴρ ἡρώαγωγός
τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, οὔτε δικαστὴς σώφρων ἂν εἴη, ὃς
οὐχὶ καὶ πρὸ τῆς κρίσεως αὐτὸν καταλέυσει.

7 Mon. οὐ δύναται. Ven. 1. οὐ om. 8 Ven. 1. βούλεται.
Mon. βούλονται. 9 Ven. 1. ὃ. Mon. ὅ. 10 περὶ συντάξ.
p. 176. εἰ μὲν οὖν Σιφνίους ἢ Κυθνίους ἢ τισιν ἄλλοις τοιούτοις
αὖσι συγγένειαν ὑμῖν, ἔλαττον φρονεῖν συνεβούλευον ἂν. 11 γὰρ
Ven. 1. om.

ιβ) Κατὰ τὸ ἀπερίστατον· ἀπερίστατον λέγεται καίτοι καὶ πρόσωπον ἔχον καὶ πρᾶγμα, διὰ τὸ τὴν αἰτίαν λείπειν, αὕτη γάρ ἐστὶ τὸ κυριώτατον τῶν περιστατικῶν καὶ συνεκτικώτατον· ὅθεν δὴ καὶ χρώμα ἢ 5 μετὰθεσις τῆς αἰτίας λέγεται, ἢ γὰρ αἰτία ἐστὶν ἡ χρωμαίνουσα τὸ ζήτημα, καὶ τοιόνδε ἢ τοιόνδε ποιούσα. Ἰστέον δὲ, ὅτι τριῶν ὄντων περὶ ἕκαστον ¹² τῶν πραγμάτων, χρήσεως, δόξης καὶ φήσεως, τὰ μὲν δύο τῶ ῥήτορι ἀπανενέμῃται, ἢ δὲ φύσει τοῖς φιλοσόφοις· τῶν 10 δὲ παρὰ τοῖς ῥήτορσι κυριώτερον ἢ χρησις, ἐπειδήπερ ἐξ αὐτῆς καὶ ἡ δόξα προέκυψεν· εἰ γὰρ τὰς φύσεις οὐκ ἐπιζητοῦσι τῶν πραγμάτων, ἐκ τῆς χρήσεως οἶμαι τόδε τι νομίζουσι περὶ τοῦ πράγματος· διὸ καὶ πρῶτον τὸ ἄπορον ἔταξεν, ἀπὸ γὰρ τῆς χρήσεως εἶχε τὴν βλάβην· 15 δεύτερον δὲ τὸ ἀπίθανον, ὅπερ ἐστὶ τῆς δόξης, τρίτον δὲ τὸ ἀδύνατον, ὅπερ ἐστὶ τῆς φύσεως.

α) Ἐγγύς· καλῶς τὸ ἐγγύς προσέειπεν, οὐ γὰρ τελέως ἀσύστατά ἐστιν, ἀλλ' ἐγγύς μὲν ἀσυστάτων, μελετώμενα δὲ ὅμως· μελετώμενα δὲ εἶπε διὰ τὸ μὴ ἐπ' 20 αὐτῆς τῆς τῶν πραγμάτων ἀληθείας τὴν ζήτησιν γίνεσθαι, γελοῖον γὰρ ἂν ἦν, ἀλλὰ λόγῳ μόνον γυμνασίας ἔνεκα μελετᾶσθαι, ταῦτα δὲ τὰ τρία εἶδη αὐτὸς ἐπένοησεν.

β) Τὸ ἑτεροῶς ἐπ' ἐς. ἑτεροῶς ἐπ' ἐς λέγεται, ἐπει- 25 δὴ θάτερον μέρος πλεονεκτεῖ, ἐκ μεταφορᾶς τῆς πλάστιγγος· ὁ μὲν γὰρ κατήγορος φήσει, ὅτι οὐ τιμὴ, ἀλλὰ τιμία καὶ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος τῶν τυραννοκτόνων, τὸ τὸν τύραννον δι' ἐκείνων σώζειν· ὁ δὲ ἀπολογούμενος τούτοις ἀντιλέγειν οὐκ ἔχων ἐπὶ τὸν τῶν 30 εἰκόνων μόνον καταφεύξεται νόμον.

γ) Τὸ κακόπλαστον· τοῦτο τοῦ ἀδυνάτου ¹³

¹² Ven. 1. ἐκάστων. ἀδύνατον.

¹³ Ven. 1. τοῦ ἀδυνάτου. Mon. τὸ

διαφέρει τῷ χρόνῳ μόνῳ, παρὰ γὰρ τὸν χρόνον ἐστὶ τὸ ἁμάρτημα· ἀλλ' οὐχ ὡς ἀδύνατον τῇ φύσει πλάττεται· φύσει γὰρ ἀδύνατον, ὅτι βούλεται Ἀλέξανδρος εἰς ἡ-
πειραν μεταθεῖναι τὰς νήσους.

δ) Καὶ τὸ προειλημμένον· ζητεῖται διατὶ τὸν ἕ-
ῶρον ἐκτιθέμενος τοῦ ζητήματος, καὶ εἰπὼν, ὅτι τὸ μὴ
προειλημμένον συνέστηκε, νῦν αὐτὸ εἰς τὰ μεταξὺ τέτα-
ξε· καὶ λέγομεν, ὅτι δύναται καὶ ἀσύστατον εἶναι καὶ
συνεστηκός· ἀσύστατον μὲν, ἔαν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κρί-
νηται, καθ' ἣν γέγονεν ἡ εὐεργεσία, αὐδεὶς γὰρ κατα- 10
ψηφίσεται, ¹⁴ συνιστάμενον δέ, ἔαν ἐν ἑτέρᾳ πόλει ἡ
κρίσις ᾗ· ἔστι δὲ τῶν ἐμμέσων, ὅτι καὶ ἀλλαγαῦ κρίνη-
ται, οὐ πάνυ καταψηφιοῦνται τῆς γυναικός. Διαφέρει
δὲ ἀντιτάσεως, ὅτι ἐν μὲν ἐκείνῃ ὁμολογεῖται τὸ ἐγ-
κλημα· ἀντισφύρεται δὲ μείζον εὐεργέτημα· ἐνταῦθα δὲ 15
οὐχ ὁμολογεῖται· κακεῖ μὲν γὰρ καὶ τὸ ἐγκλημα καὶ τὸ
εὐεργέτημα ἢ ἅμφω δημόσια, ἢ ἅμφω ἰδιωτικά· ἐνταῦ-
θα δὲ τὸ μὲν ἐγκλημα ἰδιωτικόν, τὸ δὲ εὐεργέτημα δη-
μόσιον. Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ προειλημμένον τῇ κρίσει ἢ
περὶ πρόσωπον γίνεται ἢ περὶ πράγμα· τὸ μὲν οὖν πε- 20
ρὶ τὸ πρόσωπον τὸ ἀπίθανόν ἐστι, τὸ δὲ περὶ τὸ πρᾶ-
γμα τὸ προειλημμένον, διὸ ἐκεῖνο μὲν ἐν τοῖς ἀσυστά-
τοις ἐτάχθη, τοῦτο δὲ ἐν τοῖς ἐμμέσοις· ἔτι καὶ τοῦτο
ἰστέον, ὅτι τὸ μὲν ἑτεροῦρῳπὲς ἀσθενέστατόν ἐστι τῶν
μετ' αὐτὸ, κινδυνεύει γὰρ εἶναι μονομερές, τῶν δὲ μετ' 25
αὐτὸ ἀσθενέστερον τὸ κακὰπλάστον τοῦ προειλημμένου,
τὸ μὲν γὰρ εἰς ἑαυτὸ βέβλαπται, τὸ δὲ εἰς τι τῶν ἑξ-
ωθεν, οἷον τὸν δικαστήν.

ε) Τάχα δ' ἂν καὶ παρὰ ταῦτα· ἰστέον, ὅτι
καὶ ἑτερά τινες ἀνεπλάσαντο· ἀνάγεται μέντοι καὶ ταῦ- 30
τα εἰς τὰ εἰρημένα· τὰ δὲ εἰς τὸ πάντῃ φανερόν, οἷον

14 Ven. 1. καταψηφίσεται.

εἴ τις ἀπροφασίστως ἐγκαλοῖτο φόνου ἢ κλοπῆς· τοῦτο
 δὲ ὑπὸ τὸ ἀπερίστατον ἀναφέρεται· ἕτερον τὸ ἀνακόλου-
 θον, οἷον εἴ τις ὑβρίσας κατηγοροῖτο κλοπῆς· ἀπερίστα-
 τον δὲ καὶ τοῦτο· ὅσον γὰρ εἰς κλοπὴν, οὐδεμίαν αἰ-
 5 τίαν εἰσήνεγκεν ὁ κατηγορούμενος· ἕτερον τὸ ἀπρεπές·
 οἷον ἡρώσθη τις παῖς τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς, συνεχωρήθη
 παρὰ τοῦ πατρὸς συγγενέσθαι αὐτῇ, καὶ κρίνεται παρὰ
 τοῦ πατρὸς ἀθεμιτοπραξίας ὁ παῖς· καὶ τοῦτο δὲ ταῦ-
 τὸν τῷ ἀδόξῳ· ἕτεροι δὲ προστιθέασιν ταῦτα· τὸ πάντη
 10 δῆλον, οἷον πατήρ φονεύσας τὸν υἱὸν κρίνεται, ἔστι δὲ
 ταῦτόν τῳ μονομερεῖ τὸ πάντη ἄδηλον, οἷον πατήρ τις
 ἐτελεύτησεν ἐπὶ δυοῖ παισὶ· τελευτῶν δὲ θατέρῳ τῶν
 υἱῶν εἰς ὧτα διειλέχθη· καὶ ἀπαιτεῖ ὁ ἕτερος θησαυρόν·
 τὸ δὲ ἐστὶ ταῦτόν τῳ ἀπεριστάτῳ· τί γὰρ ¹⁵ σημεῖον
 15 τοῦ θησαυροῦ· τί δὲ, εἰ διειλέχθη; τὸ γὰρ σημεῖον τῷ
 θησαυροῦ τόδε· εἰ διειλέχθη, φυλάττεσθαι τὸν ἀδελφόν,
 ὥς ἐπιβουλεύοντα· ἕτερον τὸ ὀχρώματον ἀναπολόγητον,
 οἷον νόμου ὄντος παρθένους καὶ καθάρως εἶναι τὰς ἱε-
 ρείας, ἱερεῖά τις εὐρέθη, ἀτόκιον φοροῦσα καὶ κρίνεται,
 20 καὶ τοῦτο ὑπὸ τὸ μονομερές, οὐ γὰρ ἔξει τι λέγειν ἱε-
 ρεῖα· ἔτι τὸν κροκοδειλίτην καὶ πρίονα· οἷον κατὰ τὸν
 Αἰγύπτιον μῦθον γυνὴ ἔχουσα παῖδιον ἐβάδιζε πρὸς ταῖς
 ὄχθαις τοῦ ποταμοῦ· ταύτης κροκόδειλος ἀφείλετο τὸν
 παῖδα, καὶ προστίθουσιν, ὥς εἴπερ τάληθές ἐρεῖ, ἀπολή-
 25 ψεται τὸν παῖδα· ἡ δὲ ἔφη, οὐκ ἀποδώσεις· καὶ ἀξιώ-
 τὸ παιδίον ἀπολαβεῖν· καὶ αὐθις ὑπὸ λησταῖς ἐγένετο
 μάντις ἔχων θυγατέρα· ταίτην ἀφείλοντο ἐκεῖνοι, καὶ
 ὑπισχνοῦνται τάληθές λέγοντι ἀποδώσειν τὴν θυγατέρα·
 ὁ δὲ, ὥς οὐκ ἀποδώσουσιν ἀπέκρινάτο, καὶ ἀξιώ-
 30 ἀπολαβεῖν· κροκοδειλίτην μὲν οὖν τὸ πρόβλημα καλοῦ-
 σι διὰ τὸν κροκόδειλον, πρίονα δὲ, ὅτι, ὥσπερ ¹⁶ ἐκεῖνος

15 Τί γὰρ σημ. τοῦ θησ. τί δὲ, εἰ διειλέχθη Mon. om., re-
 cipi ex Ven. 2. 16 Ven. 1. ὥσπερ. Mon. ὅπερ.

τῶν τευνομένων σωμάτων ἀντέχεται, οὕτω καὶ ἐν τούτῳ ἀλλήλων αἱ προτάσεις ἀντέχονται, καὶ τοῦτο δὲ ταῦτόν· τῷ ἀπόρῳ· ἔτι ἡθὸς καὶ μάχην, οὕτω καλούμενον ὑπ' αὐτῶν· οἷον πλούσιος καὶ πένης ἐχθροὶ τὰ πολιτικά πρεσβεύειν ἐκρίθησαν· νόμου κελεύοντος μὴ συμπλεῖν τοὺς 5 πρέσβεις, καταγίῳ περιπεσὼν ὁ πένης ἀξιοὶ δεχθῆναι ἐπὶ τῆς νεῶς, ἐφ' ἧς ὁ πλούσιος ἔπλει· ὁ δὲ αὐτὸν οὐχ ὑπεδέξατο, καὶ τελευτήσαντος κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων· τοῦτο μὲν οὖν σχεδὸν καὶ συνεστηκός ἐστι. Καὶ τινες αὐτὸ μετὰστασιν νομομίκασιν, ἐπὶ 17 τὸν νόμον 10 ἄγοντες τοῦ πλουσίου τὴν αἰτίαν, καὶ καλῶς ἂν ἔλεγον, εἰ μὴ πρόσωπον προεἰληπτο; ἀνάγεται οὖν ἐπὶ τὸ προεἰλημμένον· προεἰληπτο γάρ, ὅτι ἐχθροὶ τὰ πολιτικά· ἕτερον τὸ κατὰ κακοήθειαν· οἷον νόμος, τὸν νόθον ἐξ ἴσου τῷ γνησίῳ κληρονομεῖν, διανέμειν δὲ τὴν οὐσίαν 15 τὸν γνήσιον· ἐτελεύτησέ τις ἐπὶ παιδὶ γνησίῳ καὶ νόθῳ ἐκ δούλης. Διανέμων ὁ γνήσιος τὴν οὐσίαν ἐν μιᾷ θείας μοίρᾳ τὴν τοῦ νόθου παιδὸς μητέρα, τὰ ἄλλα πάντα ἐν τῇ ἑτέρᾳ ἔθηκε· καὶ κρίνεται κακοηθείας· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὑπὸ τὸ ἑτερορρόπεδες ἀνάγουμεν· ἐντεῦθεν οὖν δη- 20 λον, ὥς εἰ καὶ τι ἕτερον προσεξευρεῖν δυνηθεῖη τις, εἰς τὰ προανατεταγμένα τῷ τεχνικῷ ἀναχθήσεται· ζητοῦσι δ' ὅμως τινὲς, πῶς, εἴπερ εἶδη τινὰ ἐλλείποντα ἡπίστατο, μὴ ζητήσας προσέθηκε· καὶ φαρμὲν, ὅτι πρῶτα μὲν οὐ πάντα πιστεύει τῇ ἑαυτοῦ φύσει, ἀλλ' ὑποπτέυει, καὶ 25 παρ' ἑτέρων ἄλλα τινὰ ἐπινοηθῆναι οἷόν τε εἶναι· ἐπειτα τὰς μὲν ἀρετὰς ὀρίζομεν, αἱ δὲ κακίαι ἀπεριόριστοι· οὕτως οὖν τὰ μὲν συνεστηκότες περιορίζει, τὰ δὲ ἀσύστατα ἐνόμισε μὴ πάντῃ περιορίζεσθαι.

ς) Εἰδους γὰρ ἔνεκα· ὁ Μινουκιανὸς τῷ περὶ 30 τῶν στάσεων λόγῳ τὸν περὶ τῶν ἰδεῶν συνανέφυρεν,

17 Ven. 1. ὑπό. h. l. et paullo post l. 12.

οὐ γενναῖόν τι καὶ λόγου ἄξιον διδάσκων, οὐδὲ περὶ τοῦ καθόλου τῶν προβλημάτων εἶδους ἢ τῶν τρόπων, ὥσπερ ὁ τεχνικός ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν λόγῳ ἐδίδαξεν· ἀλλὰ ψεκᾶδας τινὰς εἰδῶν καὶ τρόπων ἰσχυρῶς καὶ μικρολόγως ἢ ὑποτιθεῖς, καὶ πέντε τινὰ εἶδη προβλημάτων εἰσάγει, πανηγυρικόν, δικανικόν, ἡθικόν, παθητικόν καὶ μικτόν· τέσσαρας δὲ τρόπους· ἐνδοξον, ἄδοξον, ἀμφίδοξον, καὶ παράδοξον, σύγχυσιν ἐντεῦθεν ἐργαζόμενος· διαφέρει δὲ εἶδος ἰδέας, τῷ τὸ μὲν ¹⁸ εἶδος ἀπὸ γένους διαιρεῖσθαι, 10 τῇ δὲ ἰδέαν ποιότητα εἶναι φράσεως.

ζ) Ἐπιδεικτικὰν· τὸ πανηγυρικόν αὐτῷ λέγει, ἢ ὅτι τὸ ἡθος τοῦ ἐπαινουμένου τοῖς ἄλλοις ἐπιδεικνύμεθα, ἢ ὅτι οὐκ ἀναγκαιῶς ὡς τὸ δικανικόν τε καὶ συμβουλευτικόν γίνεται, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πᾶν κατὰ μόνην 15 ἐπίδειξιν.

η) Τῆς εἰς τὰ λεγόμενα κεφάλαια· τοῦ πολιτικοῦ λόγου τὰ μὲν μέρη καλοῦνται, ὡς προοίμια, διηγήσεις, καὶ ἐξῆς, τὰ δὲ κεφάλαια, ὡς τὰ στοχαστικά, ὁρικά, ἀντιληπτικά, ἅπερ ἐκ τῶν μερῶν τοῖς ἀγῶσι συμ- 20 πλέκονται.

θ) Διαιρήσεις τοίνυν· ἀνακεφαλαιοῦται τὴν πραγματείαν, καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου, τὰ μὲν κατὰ ἀνακεφαλαιώσιν λαβὼν, τὰ δὲ κατ' ἐπαγγελίαν· δηλὸν δὲ, ὅτι ἀνακεφαλαιούμεθα μὲν τὰ εἰρημένα, ¹⁹ ἐπαγ- 25 γελλόμεθα δὲ περὶ τῶν μελλόντων ῥηθῆσθαι.

ι) Ὅθεν μὲν γὰρ εἴρηται· πανταχοῦ δείκνυσιν ἑαυτὸν, μὴ τῶν ὀνομάτων ἀντιποιοῦμενον· τὸν μέντοι τῆς στάσεως ὀρισμὸν αὐτὸς ἀπέδωκεν, εἰπὼν ἐν ἀρχαῖς, ἀμφισβήτησις λογική, καὶ ἐξῆς. Κατὰ μέντοι τὸν Ἐρ- 30 μαγόραν στάσις ἐστὶ, καθ' ἣν ἀντιλαμβανόμεθα τοῦ ὑποκειμένου πράγματος· διὰ δὲ τοῦ „ἀντιλαμβανόμεθα“ τὰ τῶν ἀντιδίκων παρέστηκε πρόσωπα.

18 Ven. 1. μίν. Mon. μηδέν.

19 Ven. 1. εἰρήσεσθαι.

ια) Ὅνομα δὲ ἀφείς· κοινὸν μὲν τὸ μήπω τινὲς ἐπικείμενον, ἀλλ' ἐν μόνῃ ὃν προφορᾷ, ὃ γίνεται ἰδιωτικὸν, ὅταν ἐπὶ τινὰ ἐνεχθῇ, ὡς τὸ Δημοσθένης ὄνομα, ὅταν μηδενὸς ἀντιλαμβάνομεθα· συμβεβηκὸς δὲ τὸ ἔκ τινος συμβάντος ἐπιτεθὲν, μήπω πρότερον εὔρεθὲν 5 ἐν τῇ κοινῇ προφορᾷ, ὡς ἔχει τὸ Νεῖλος ἔκ τοῦ νέαν ἰλὺν ἔλκειν τὸν ποταμὸν, οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλου ποταμοῦ δύναται λέγεσθαι, ὥσπερ τὸ Δημοσθένης ἐπὶ παντὸς ἀνθρώπου, ἢ κοινὸν μὲν τὸ φυσικὸν τῶν στάσεων ἀπασῶν, ὡς ἡμῶν τὸ „ἄνθρωποι“, συμβεβηκὸς δὲ τὸ ἔκ τινος 10 αἰτίας ἐπισυμβάν, ὡς τὸ Αἰθίοψ ὄνομα διὰ τὴν ἡλιακὴν καὶ σιν.

ιβ) Ἀπὸ στοχασμοῦ ἀναγκαίως· ἀναγκαιῶς ἀντὶ τοῦ φυσικῶς· ὡς γὰρ φύσει τὸ μὴ ὂν ἐν τοῖς γεννητοῖς 20 προηγείται τοῦ ὄντος, οὕτω καὶ ὁ στοχασμὸς 15 τῶν ἄλλων στάσεων, ἢ ὅτι τῶν ζητημάτων 21 ἢ κατ' οὐσίαν ὄντων, ἢ κατ' ἰδιότητα, ἢ κατὰ ποιότητα, τὸ κατ' οὐσίαν δεῖ προϋπάρχειν τῶν ἄλλων· ἐν δὲ τῷ στοχασμῷ περὶ τῆς τοῦ πράγματος οὐσίας ἐστὶν ἡ ζήτησις, ἢ ὅτι ἐν ταῖς πλείοσι τῶν ἄλλων στάσεων ἐμπίπτει ὁ 20 στοχασμὸς, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν προέταξεν, ἵνα μαθόντες μὴ ξενίζώμεθα ἐν ταῖς ἄλλαις στάσεσιν αὐτὸν εὐρίσκοντες. Ταύτην τὴν αἰτίαν αὐτὸς Ἑρμογένης φησὶν, ὅτι 22 κατὰ ἄρνησιν τοῦ πράγματος γίνεται· φύσει δὲ οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ ἀρνεῖσθαι τὰ ἐπιφερόμενα ἐγκλήματα καταφεύγομεν, καὶ μειζὸν ἐστὶ τὸ μηδὲ προσιε-

20 Ven. 1. γεννητοῖς. 21 Mon. in marg. infer.: ζήτημα παρὰ τοῖς ἑήτορσι καλεῖται τὸ ἤδη ὁμολογηθὲν συνίστασθαι πρόβλημα, εἰ γὰρ μὴ ὁμολογηθὲν συνίστασθαι τὸ πρόβλημα, οὐκ αἰσθονται τῆς τοῦ ζητήματος προσηγορίας· καὶ εἴ τι μὲν ζήτημα, τοῦτο καὶ πρόβλημα πάντως· οὐκ εἴ τι δὲ πρόβλημα, τοῦτο καὶ ζήτημα. 22 Ven. 1. ἢ ὅτι.

σθαι τὰ πρᾶγμα, ἢ αὐτὸ μὲν ²³ προσίσθαι, λέγειν δὲ, ὡς δικαίως εἶη πεπραγμένον ἢ συμφερόντως·

α) Παντὸς οὐτινοσοῦν· τεττάρων ὄντων εἰδῶν τοῦ διδασκαλικοῦ τρόπου, διαιρετικοῦ, ὀριστικοῦ, ἀναλυτικοῦ, ἀποδεικτικοῦ, τοῖς προτέροις δυσὶν ὁ Ἑρμογένης πανταχοῦ χρώμενος φαίνεται. ἰστέον δὲ, ὅτι ἐν πάσαις ταῖς στάσεσιν ἄρνησις γίνεται τοῦ ἐπιφερομένου ἐγκλήματος· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως· τριῶν γὰρ ὄντων τῶν ποιοῦντων τὰς στάσεις, ὑπάρξεως, ιδιότητος, ποιότητος, ἐν ¹⁰ μὲν τῷ στοχασμῷ τὴν τοῦ πράγματος ὑπαρξιν ἀρνούμεθα, ἐν δὲ τῷ ὄρω τὴν ιδιότητα, τὸ μὲν γάρ τι τοῦ πράγματος ὁμολογοῦμεν πεποιηκέναι, τὸ δὲ οὐχ ὁμολογοῦμεν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις στάσεσιν ὁμολογοῦντες τὰ πράγματα τὴν ἐπιφερομένην αὐτοῖς ποιότητα μόνην ¹⁵ ἀρνούμεθα. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ στοχασμῷ παντελῶς ὁ φεύγων ἀρνεῖται πεποιηκέναι, ἐφεῦρεν ἡ τέχνη σημεῖα τινα φανερά, ἐξ ὧν δύναται γενέσθαι φανερόν καὶ τὸ ἐγκλημα· εἰ γὰρ μὴ ταῦτα εἶη, μάτην ἔσται ἡ ζήτησις· δεῖ γὰρ, ὡς φησὶν Ἰσοκράτης, τὰ ἀφανῆ ἐκ τῶν φανερῶν ²⁰ ταχίστην ἔχειν τὴν ²⁴ διάγνωσιν· φανερά δὲ λέγομεν τὰ σημεῖα, οὐχ ὡς πάντως τοῦ πράγματος ὄντα δηλωτικά, ἀλλ' ὡς ὁμολογούμενα ὑπ' ἀμφοῖν, τοῦ τε διώκοντος καὶ τοῦ φεύγοντος· δεῖ δὲ ταῦτα καὶ ἀνέυθυνα εἶναι, ὡς τὸ θάπτειν τὸ νεοσφαγὲς σῶμα· οὕτω γὰρ καὶ ²⁵ ὁ φεύγων παρῴρησιαζόμενος ὁμολογήσει αὐτὰ, καὶ δεῖ τὸν φεύγοντα πρὸς ταῦτα τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας χρῆσασθαι, οἷον ὅτι ἐλεήσας ἔθαπτεν, ἢ τι τοιοῦτον, εἰ δὲ μὴ, οὐδὲ ζήτησις ἔσται.

β) Ἡ φανερόν· τριῶν ὄντων, προσώπου, πράγματος ³⁰ καὶ γνώμης, οὔτε ὁμοῦ πάντων ἀφανῶν ὄντων, οὔτε ὁμοῦ φανερῶν, συστήσεται ζήτημα, ἀλλὰ τὸ μὲν τοι τούτων

²³ μὲν ex Ven. 1. adieci. Ven. 1.

²⁴ τὴν Mon. om., recepi ex

ἀφανὲς εἶναι δεῖ, τὸ δὲ φανερόν, καὶ ἄλλως· κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν ἔστι τὸ φανερόν, κατὰ δὲ τὴν ιδιότητα οὐδαμῶς· ἢ κατὰ μὲν τὴν ιδιότητα φανερόν, οὐκ ἐτι δὲ κατὰ τὴν ποιότητα· οἷον ἐν οἴκῳ πόρρωθεν ὁρᾶμέν τι, καὶ ἐπιστάμεθα μὲν, ὅτι ἐστὶν τι ἐν αὐτῷ, τὴν δὲ ιδιότητα αὐτοῦ οὐκ ἴσμεν, πότερον ξύλον ἐστὶν ἢ ἄνθρωπος· ἢ πάλιν ἴσμεν τὴν ιδιότητα, ὅτι ἄνθρωπος, οὐκ ἐτι δὲ τὴν ποιότητα, πότερον Λάκων ἢ Ἀθηναῖος.

γ) Ἡ ἀπὸ τῆς περὶ τὸ πρόσωπον· ἐπειδὴ στοχασμῷ εἰσιν, ἐφ' ὧν ἐκλείπουσι τὰ σημεῖα, οἷον ἐπὶ 10 τῆς μητριᾶς, τῆς τὸν υἱὸν τυψάσης, τὸν δὲ πρόγονον²⁵ ἀνελούσης, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀσώτου καὶ πολλῶν ἄλλων, τοῦτου χάριν προσέδθηκεν, ἢ καὶ²⁶ ἀπὸ τῆς περὶ τὸ πρόσωπον ὑποψίας, ἵποπτον γὰρ ἢ μητριᾶ καὶ ὁ ἄσωτος. τοῖς δὲ τοιούτοις ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἐκλείπει πρόσεστι τὰ 15 καλούμενα εἰκότα, οἷον ἄσωτος ἦν καὶ εἰκὸς ἀνελεῖν τὸν πατέρα· τοῦ γὰρ σημείου τὸ μὲν τί ἐστὼ εἰκὸς, τὸ δὲ ὁμωνύμως σημεῖον· ἴδιον δὲ στοχασμοῦ τὸ δύο πράγματα ἔχειν, ὧν τὸ μὲν ἀνεύθυνον καὶ φανερόν καὶ σημεῖον, τὸ δὲ ἀφανὲς καὶ ἀπείθυνον.

20

δ) Ἡ ἀτελής· περὶ τοῦ ἀτελοῦς πρῶτον διαλαμβάνει, καὶ εἰκότως· τὸ γὰρ ἀτελὲς φύσει πρότερον τοῦ τελείου, εἶγε τὸ τέλειον ὅλον ἐστὶ, τὸ δὲ ὅλον ἐκ τῶν μερῶν, τὸ δὲ μέρος ἀτελὲς, ὥστε τὸ τέλειον ἐκ τοῦ ἀτελοῦς γίνεταί.²⁷

25

ε) Τινὸς ὡς λείποντος· ἀκριβῶς τὸ „ὥς“, τὸ γὰρ πρᾶγμα τελειόν· ἐστὶ φύσει, αὐδὲν γὰρ ἀτελὲς εἰς διακαστήριον εἰσάγεται· ζητεῖται δὲ, ὡς εἰ τῷ ἀτελεῖ προστιθέμενόν τι ἀσύστατον αὐτὸ ποιεῖ, πῶς τὸ τέλειον συνεστάναι δύναται· φησὶ γὰρ, ὅτι τοῦ φανεροῦ τὸ μὲν 30

25 In Mon. primum scriptum fuit πρόσωπον, sed correctum manu superiore et liquore pallido. 26 καὶ Ven. om. 27 Ven. 1. γίνεσθαι.

ἀτελές, τὸ δὲ τέλειον· φαμέν οὖν, ὅτι τὸ τέλειον οὐ περὶ
 τῆς ιδιότητος ἔχει τὴν ζήτησιν, τοῦτο γὰρ ὅρου, ἀλλὰ
 περὶ τῆς ποιότητος· ἀτελές δὲ ἐστίν, ὃ καθ' αὐτὸ μὲν
 ὀνομασθῆναι, τί ποτέ ἐστίν, οὐ δύναται, προστεθέντος
 5 δὲ αὐτῷ τινος, τὴνικαῦτα καὶ ὀνομάζεται. Ἐπιλαμβάν-
 νονται δὲ τινες τοῦ ὀρισμοῦ κατὰ τὸ ἐλλείπον· τετάρων
 γὰρ, φησὶν, ὄντων, εἰδῶν τοῦ ὅρου, τοῦ πάντη ἀτελοῦς,
 τοῦ ἐλλείποντος, τοῦ τελείου, τοῦ πλεονάζοντος, ἐν μόνον
 παρέθετο ²⁸ τὸ ἐλλείπον, καὶ πάντη μὲν ἀτελές φησιν ²⁹,
 10 οἷον ἀνασχὼν τις τὰς χεῖρας πολλάκις ἐπὶ τῷ πληῆξαι,
 μὴ πληῆξας ὕβρεως κρίνεται· τέλειον δὲ, οἷον νόμος, τὸν
 καινὸν ὄπλον ἀνευρίσκοντα δωρεὰν αἰτεῖν, ἵππον τις πρῶ-
 τον διδάξας πολεμιστήν, ἀξιοῦ τυχεῖν δωρεᾶς· πλεονάζον ³⁰
 δὲ, οἷον νόμος, τοὺς τελείους λεραῖσθαι, τοὺς δὲ μὴ τελεί-
 15 οὺς ἀπείργεσθαι, περιττὸν τις ἔχων δάκτυλον πρόσσεισι
 τοῖς ἱεροῖς, καὶ κωλύεται. φαμέν οὖν, ὅτι πάντα ταῦτα
 πρὸς τὸ ἐλλείπον ἀνάγεται, ὅπερ ἐστὶν ἴδιον ³¹ μόνον
 ὅρου, ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ ἐλλείπει, ὅτι ἵππος εὗρηται
 καὶ οὐχ ὄπλον· εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἐλλείπει ἀσύστατον
 20 ἔσται τῷ ὁμολογηθῆναι· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πέπρακται μὲν
 τὸ ἀνασχεῖν τὰς χεῖρας, ἐλλείπει δὲ τὸ πληῆξαι· ἐν δὲ τῷ
 τρίτῳ πέπρακται μὲν τὸ πέντε ἔχειν δακτύλους, ἐλλείπει
 δὲ τὸ περιττὸν ἔχειν. τὸ γὰρ περιττὸν οὐ κατὰ φύσιν,
 τὸ δὲ μὴ κατὰ φύσιν ἀτελές. κοινωνεῖ δὲ ὅρος στοχασμῷ
 30 τῇ ἀρνήσει, διαφέρει δὲ τῷ τε τρόπῳ τῆς ἀρνήσεως, ὡς
 εἴρηται· καὶ ὅτι ἐν μὲν τοῖς ὅροις ὑπεύθυνα τὰ ὁμολο-
 γούμενα, ἐν δὲ στοχασμῷ ἀνεύθυνα· καὶ ὅτι ἐν μὲν στο-
 χασμῷ ἄλλο δι' ἄλλου κατασκευάζεται, ἐν δὲ τῷ ὅρῳ οὐχ
 οὕτως.

ς)

28 Ven. 1. παρέθετο. Mon. παρέθεντο. 29 Ven. 1. φα-
 σίν. 30 Ven. 1. πλεονάζον. Mon. πλεονάζων. 31 Ven. 1.
 μόνον ἴδιον.

ε) Ὅνομα μὲν γενικόν· ποιότης μὲν ὀνομάζεται, ὅτι ὁποῖόν τι τὸ πρᾶγμα ἐξετάζομεν ἐν αὐτῇ· γενικὸν δὲ, ὅτι πλείονων στάσεων περιεκτικὴ γίνεται.

ζ) Οἶον εἰ δίκαιον· εἰ καὶ ἡ ³² πραγματικὴ περὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ νόμιμον κατα- 5 γίνεται, ἀλλ' οὐ περὶ αὐτῆς νῦν, περὶ δὲ τῆς καθόλου ποιότητος ἀποφαίνεται.

η) Κἂν μὲν περὶ ῥητὸν ἡ· εἰ καὶ ὁμολογοῦμεν προτιμότερα τῶν νόμων τὰ πράγματα, διὰ γὰρ τὰ πρᾶ- 10 γματα οἱ νόμοι παρελήφθησαν, οὐ διὰ τοὺς νόμους τὰ πρᾶγματα, καὶ πρεσβύτερα τῶν νόμων τὰ πρᾶγματα, ἀλλ' οὖν προτέρων τῶν περὶ ῥητὸν ἐμνήσθη· ἐπειδὴ περὶ τούτου ἀναβάλλεται τέως εἰπεῖν, ὥς μέλλων ἐνδιατρίψειν ἐν τοῖς περὶ τὰ πρᾶγματα.

θ) Ἄν δὲ περὶ πρᾶγμα, λογικόν· ζητεῖται, 15 πῶς τὴν μὲν φησι λογικὴν, τὴν δὲ νομικὴν· καίτοι τῆς νομικῆς καὶ δὴ καὶ πάσης ³³ ῥητορικῆς λογικῆς οὕσης· φραμὲν οὖν, ὅτι δυοῖν ὄντων, τοῦ ἀποδεικνύντος καὶ τοῦ ἀποδεικνυμένου, κυριώτερόν ἐστι τὸ ἀποδεικνύμενον· πρὸς οὖν τοῦτο καὶ τὰς στάσεις λαμβάνομεν, κἂν μὲν νόμος 20 ἦ ὁ ἀποδεικνύμενος, νομικὴν καλοῦμεν τὴν στάσιν, ἐὰν δὲ πρᾶγμα, ἀπλῶς λογικὴν, κἂν μυρίοι νόμοι πρὸς κατασκευὴν τούτου λαμβάνωνται.

ι) Ἡ γὰρ περὶ μέλλοντος· προέταξε τὸν μέλ- 25 λοντα τοῦ παρεληλυθότος, ὥς συντομωτέρας τῆς περὶ τοῦτο διδασκαλίας ἐσομένης· βούλεται οὖν ἀπαλλαγεῖς ἐντεῦθεν ἐπὶ τὰ πλείους δεδομένα λόγου τραπέσθαι· ὅπερ πολλαχοῦ φαίνεται ποιῶν· τὸ δ' οὖν μέλλον ἅπαν μίαν συλλήβδην περιλαβὼν στάσιν πεποιήται, οἶον μήπω ἐκβε- 30 βηκὸς εἰς ἐνέργειαν· ὥς γὰρ ἐπὶ τῶν μήπω εἰς φῶς ἔξε- ληλυθότων ἀνθρώπων ἐνὶ ὀνόματι τοῦ ἐμβρύου ἀρχού-

32 ἡ ex Ven. 1. recepi. — l. 14. τὰ abest a codd. 33

Ven. 1. περὶ πάσης, et paullo post δεῖν.

Rhetor. V.

μεθ'α, τὰς ποικίλας μετὰ τὴν γένεσιν προσηγορίας ποι-
 ούμενοι, οὕτω καὶ ὁ τεχνικὸς τὴν φύσιν ἀπομιμούμενος
 τὸ μὲν τοῦ μέλλοντος εἰς μίαν ἀπεκορύφωσεν στάσιν, τὸ
 δὲ παρωχηκὸς εἰς πλείους διεΐλεν. Ὡνόμασται δὲ πρα-
 5 γματικὴ, καίτοι καὶ ἄλλων πολλῶν στάσεων περὶ πρά-
 γματα καταγινομένων, ὅτι μόνῃ αὕτῃ ἐπὶ πράξιν προ-
 τρέπεται· φασὶ δὲ τινες, μὴ περὶ πραγματικῆς μόνῃς γε-
 νέσθαι τὸν ὅρον, ἀλλὰ καὶ στοχασμὸν καὶ ὅρον, κατὰ
 τὸ μέλλον καὶ αὐτῶν ἐχόντων τὴν ζήτησιν· στοχασμοῦ
 10 μὲν, οἷον νέος πλούσιος ἀποβλέψας εἰς τὴν ἀκρόπολιν
 ἐδάκρυσε, καὶ κρίνεται τυραννίδος ἐπιθέσεως· ὅρου δὲ,
 οἷον φιλόσοφος συνεχῶς παρὰ τὸν τύραννον ἀνιῶν πεί-
 σας αὐτὸν καταθέσθαι τὴν τυραννίδα ὡς τυραννοκτόνος
 ἀξιοῖ δωρεὰν λαβεῖν· μέλλοντος γὰρ ἐκεῖ μὲν, τὸ εἰ τυ-
 15 ραννήσει, ἐνταῖθα δὲ, τὸ εἰ χρή τὴν δωρεὰν λαβεῖν·
 φασὲν οὖν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα τᾶ ὄντι ἡ σκέψις
 περὶ τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ περὶ τοῦ παρεληλυθότος· οἷον,
 εἰ τυραννικῇ γνώμῃ βλέπων ἐδάκρυσε, καὶ εἰ τυραννοκτό-
 νος ἐγένετο· εἰ γὰρ ὁ περὶ τοῦ παρεληλυθότος λόγος
 20 ἀστασίαστος εἴη, οὐκέτι συνίσταται τὸ πρόβλημα, περὶ
 γὰρ τοῦ μέλλοντος ἡ πραγματικὴ μόνῃ ποιεῖται τὸν λό-
 γον, οὐ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τῆς αὐ-
 τοῦ ποιότητος, οἷον ἀνελών τις τύραννον ἀξιοῖ τὴν οὐ-
 σίαν αὐτοῦ λαβεῖν· ὅτι μὲν γὰρ δεῖ δοῦναί τινα δωρεάν,
 25 ὁμολογούμενον, ὅτι δὲ τήνδε ἢ τήνδε, στασιάζεται. τυ-
 ραννήσεις γὰρ, φησὶν, ὥσπερ ἐκεῖνος, εἰ λάβοις τὴν οὐσίαν
 αὐτοῦ.

ια) Ἄν μέντοι πεπραγμένον ἦ· ὥσπερ λογι-
 κῶν³⁴ ἀπασῶν τῶν στάσεων οὐσῶν τὰς μετὰ τὴν τῶν
 30 νομικῶν ὑπεξαίρεσιν λογικὰς προσηγόρευσεν, οὕτω καὶ
 ταῦθα τοῦ δικαιολογικοῦ πασῶν μετεχουσῶν τὰς μετὰ

τὴν πραγματικὴν δικαιολογικὰς ἀπεκάλεσεν, ὡς τῶν λοιπῶν ιδιοσήμοις προσαγορευομένων³⁵ ὀνόμασιν. Ἰστέον δὲ, ὅτι οὔτε ἐν στοχασμῷ ζητεῖται τὸ δίκαιον, ἀφανὲς γὰρ κατ' αὐτὴν ἐστὶ τὴν οὐσίαν· περὶ δὲ τοῦ ἀφανοῦς πῶς ἂν τις ζητήσῃ, πότερον δίκαιον, ἢ μὴ, οὔτε ἐν 5 ὄρφ, ἀτελὲς γάρ· διὸ οὐδὲ συνεισάγονται ταῖς δικαιολογικάϊς.

ιβ) Κἂν μὲν μηδαμῶς φάσκη· τριχῶς λαμβάνεται ἡ ἀντιλήψις· ἡ ἐξ ἔθους ἢ³⁶ νόμου, ἡ φύσεως, ταῦτα γὰρ ἡμῖν παρέχει τὴν ἐξουσίαν τοῦ πράγματος· τινὲς 10 δὲ προστιθέασιν καὶ τὸ ἐκ τῆς τέχνης, οἷον τὸ τοῦ ζωγράφου τοῦ γράψαντος τὰ ναυάγια· ἀνάγεται δὲ καὶ τοῦτο ὑπὸ τὸ ἔθος ἢ τὸν νόμον. Ἐπιδιαίρειται δὲ καὶ οὕτως· τῆς ἀντιλήψεως τὸ μὲν ἐστὶ κατὰ τὸ μὴ κεκώλυσθαι· οἷον Ἀλκιβιάδης δασὶ μυστικάϊς κωμάζων κρίνεται 15 ἀσεβείας, ἐρεῖ γὰρ, ὡς οὐ κεκώλυται· τὸ δὲ κατὰ τὸ ἐπιτετραμμένον, οἷον νόμος, τὸν μοιχὸν ἀναιρεῖν, τρισαριστέα τις εὐρὼν μοιχὸν ἀνεῖλε, καὶ κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων· ἐπιτέτραπται γὰρ τὸ τὸν μοιχὸν ἀναιρεῖν· πάλιν τῆς ἀντιλήψεως τὸ μὲν ἔχει τὴν κρίσιν, ἀφ' ᾧ 20 ἐποίησεν, ὡς ἐπὶ τοῦ ζωγράφου τοῦ γράψαντος τὰ ναυάγια, τὸ δὲ, ἀφ' ᾧ οὐκ ἐποίησεν, οἷον ζωγράφος, μὴ γράψας ποτὲ θεοὺς, κρίνεται ἀσεβείας· ἔτι τῆς ἀντιλήψεως τὸ μὲν ἔχει τι ἐπισυμβαῖνον ἄτοπον, οἷον ἐπὶ τοῦ γράψαντος τὰ ναυάγια· ἄτοπον γὰρ τι συνέβη τὸ μὴ κα- 25 ταιρεῖν τοὺς ἐμπόρους· τὸ δὲ οὐκ ἔχει, ὡς ὁ Ἀλκιβιάδης δασὶ μυστικάϊς κωμάζων.

ιγ) Ὀνομα μὲν πάλιν· ἐξ ἀντιθέσεως πασῶν τῶν στάσεων γινομένων, οἷον ἐφόνευσας, οὐκ ἐφόνευσα, ἰδιώτης ταίτας ἀντιθετικὰς προσηγόρευσεν· ἐν ταύταις 30 γὰρ αὐτὸς ἐαυτῷ τρόπον τινὰ ὁ κατηγορούμενος ἀντιτί-

35 Ven. 1. προσηγορευμένων.

36 ἢ Mon. om.

θῆσιν, ὥστε εἶναι σχεδὸν δύο ἀντιθέσεις, τὴν μὲν ταῦ κατηγόρου, τὴν δὲ τοῦ κατηγορουμένου, ἣν αὐτὸς ἐαυτῷ ἀντιτίθῃσι τῷ δέχεσθαι τὸ ἔγκλημα.

ιδ) Πεποιηκέναι τι· διὰ μὲν τοῦ „τί“ τὸ μέτριον 5 καὶ μικρὸν ἐσήμανε, διὰ δὲ τοῦ „ὥς“ τὸ δοκοῦν τε καὶ νομιζόμενον.

ιε) Δι' αὐτοῦ· δι' αὐτοῦ γὰρ τοῦ ἀδικήματος ἀντείσάγειν τὸ εὐεργέτημα χρή· οὐ γὰρ δυνατόν, τὸν καθελόντα τὰ τείχη λέγειν, ὥς ποτε εἰσενεγκὼν εἴη τῇ 10 πόλει χρήματα. Ἔστι δὲ αἰὲ ἐναντία τῇ ἀντιλήψει ἡ ἀντίστασις· ἐν μὲν γὰρ τῇ ἀντιλήψει αὐτὸ τὸ πεπραγμένον ἀνεύθυνόν ἐστι, διὰ δὲ τὴν περίστασιν ὑπευθύνον γίνεται.

ις) Πρᾶγμα ἢ πρόσωπον· ζητοῦσι, πῶς δυνα- 15 τόν ἐστι πρᾶγμα ὑπ' εὐθύνην καὶ κρίσιν πεσεῖν, τοῦτο γὰρ προσώπων ἐστὶ, φαρμέν οὖν πρᾶγματα λέγειν ἐνταῦθα τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα.

ιζ) Εἰ δέ τις ἡμῖν· πρὸς Μινουκιανὸν ἀποτείνεται, ἄλλως τὰ περὶ μεταστάσεως καὶ συγγνώμης ὀρίζον- 20 τα, οὐ τῷ ἀνευθύνῳ καὶ ὑπευθύνῳ, ἀλλὰ τὸ μὲν εἰς τι πάθος οἰκεῖον τὴν αἰτίαν ἀναφέρειν, οἷον μέθην, ὀργήν, ἔρωτα, συγγνώμην οὗτος εἶναι φησι, τὸ δὲ εἰς τι τῶν ἔξωθεν μετὰστασιν, ὥσπερ καὶ τόδε· πρεσβευτὴς ἐξελ- 25 θὼν τῆς πόλεως, οἰκεῖω παιδί τελευτήσαντι χοὰς ἐπενεγ- κειν, γέγονεν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις, εἴτα μαστιζόμενος ἐξείπε τὸ ἀπόρρητον· καὶ ἐπανελθὼν κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων, ἄλλοι δὲ διαφέρειν αὐτὰς ἔφασαν, τῷ τὴν μὲν ¹ συγγνώμην εὐτελοῦς ὑποκειμένου προσώπου γίνεσθαι, τὴν δὲ μετὰστασιν ἐνδόξου· οἷον εἰ μὴ οἱ δέκα 30 στρατηγοὶ κρίνονται, ἀλλὰ Περικλῆς. Περιφανὲς γὰρ ὄν τὸ πρόσωπον οὐκ ἂν ποτε ἔλοιτο συγγνώμην αἰτεῖν, ἀλλὰ

1 μὲν ex Ven. 1. recepi.

μεταστατικῶς ἐπὶ τὸν χειμῶνα χωρήσει· ὁ δὲ Πορφύριος φησιν, ὡς εἰ μὲν εἴη τὸ ἀδίκημα, οἷον ἐνδεχόμενον μὴ γεγενῆσθαι, ἀλλὰ θεραπείας τετυχηκέναι τινός, μετάστασις γίνεται· ἐὰν δὲ ἢ μὴ ἐνδεχόμενον ἐτέρας γεγενῆσθαι, συγγνώμην ἔτι ζητοῦσι. Τί δήποτε τῶν ἀντιθετικῶν ⁵ πασῶν τοῖς αὐτοῖς τεμνομένων κεφαλαίοις, οὐ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς στάσεως, οἷον τῆς ἀντιθέσεως εἶδει αὐτάς ὁ τεχνικός· ἀπεκάλεσεν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ στοχασμοῦ καὶ τοῦ ὅρου καὶ τῆς ἀντιλήψεως, ἀλλ' ἐκάστην αὐτῶν ἰδίᾳ στάσιν ὠνόμασε; φαμέν οὖν πρὸς τοῦτο, ὅτι ταυτότητα στάσεως οὐχ ἢ τῶν κεφαλαίων ποιῇ ταυτότης, ἀλλ' ἢ τοῦ ὁρισμοῦ.

ιη) Πρῶτον μὲν περὶ ῥητά· εἰ γὰρ καὶ ἐν ταῖς λογικαῖς εὐρίσκονται νόμοι, ἀλλ' οὖν ἀπὸ ῥητῶν μὲν ἢ ζήτησις, οὐ μὴν δὲ περὶ ῥητά. 15.

ιβ) Καὶ ἐπιστολάς· οὐ τὰς ἐν τύπῳ φιλίας, ἰσῶς μὲν γὰρ καὶ ταύτας, ἀλλὰ τὰς ἐκ διαταγῆς βασιλείων τοῖς ἄρχουσι τῶν ἐπαρχιῶν πεμπομένας· κηρύγματα δὲ, τὰ ἐπὶ συμφέροντι τῆς πόλεως κηρυττόμενα. Εἰς δύο ² μέρη διαιρῆται· ταῦτο περὶ τῆς ἀντινομίας φησί.. 20

κ) Θάτερον τῶν μερῶν· τουτέστιν, ὅταν τοῦ ἐτέρου τῶν μερῶν, εἴτε τοῦ διώκοντος, εἴτε τοῦ φεύγοντος, τῷ ³ ῥητῷ χρωμένου καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ διώκοντος, τὸ ἕτερον μέρος τὴν διάνοιαν μεταχειρίζεται, ὅτι δὲ καὶ ὁ φεύγων πολλάκις ἐν τοῖς κατὰ αἴτησιν τῷ ῥητῷ ²⁵ χρήται, φανερόν, ὡς καὶ Μινουκιανός φησι, διὰ τοῦτο γὰρ καὶ Ἑρμογένης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσέθηκεν· οἷον νόμος τὸν πετηρωμένον ἐκ τοῦ δημοσίου τρέφεσθαι· πηρώσας τις ἑαυτὸν ἀξιοῖ ἐκ τοῦ δημοσίου τρέφεσθαι· ἐνταῦθα γὰρ, φησὶν, ὁ μὲν κατηγορῶν χρήσεται τῇ διανοίᾳ ³⁰ ρῦτως· ὁ νόμος κελεύει τοὺς κατὰ περιστάσιν πηρωθέντας

2 εἰς δύο — φησὶ Mon. om., recepi ex Ven. 1. 3 Mon. ἐν τῷ. Ven. 1. τῷ.

ἐκ τοῦ δημοσίου τρέφεσθαι, οὐ τοὺς ἐξεπίτηδες· ὁ δὲ ἀπολογούμενος χρήσεται τῷ ῥητῷ· οὐκ ἀληθὲς μέντοι τοῦτο, ὁ γὰρ πεπηρωμένος ἐνταῦθα κατηγοροῦ τάξιν ἐπέχει· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ πρῶτος λέγων· ὅπερ ἴδιον τοῦ
 5 διώκοντος, ἀλλ' ἵνα μὴ δόξη πάντα ἐναντιοῦσθαι Μινοικιανῷ, προσέθηκε τὸ „ὥς ἐπὶ πλείστον“, οὐ γάρ τοι τὸ ῥητὸν τοῦ κατηγοροῦ ἐστίν.

α) Ἔστι γὰρ συλλογισμὸς· τοῦ μὲν κατηγοροῦ λέγοντος, ταῦτ' εἶναι τὸ ἄγραφον τῷ ἐγγράφῳ, τοῦ δὲ
 10 ἀπολογουμένου, πολὺ ταῦτα διαφέρειν, ὁ συλλογισμὸς γίνεται, ὁ μὲν γὰρ φησιν, ὅτι ⁴ οὐδὲν τὸ διάφορον, εἴτε ἐκ πόρνης, εἴτε ἐκ πόρνου τις γεννηθεῖη· τὸ γὰρ ἀμάρτημα τῶν γεννητόρων ταῦτον, καὶ ἡ αἰσχρότης ἴση· ὁ δὲ, ὅτι πάννυ διαφέρει· ὁ μὲν γὰρ ἐκ πόρνης ἀμφίβολος, τίνος ἂν
 15 εἴη παῖς, ὁ δὲ ἐκ πόρνου δῆλος, σῶφρονος οὔσης τῆς μητέρος· ἐστὶ δὲ διαφορὰ συλλογισμοῦ πρὸς ῥητὸν καὶ διανοίαν· καίτοι καὶ ἐν ἀμφοῖν τῆς διανοίας ἐξεταζομένης τοῦ νομοθέτου, ὅτι ἐν μὲν τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ αἰτίαν ἀποδίδομεν· οἷον διὰ τὸ μὴ βλάβην τινὰ γενέσθαι,
 20 ἀνελθόντος τοῦ ξένου ἐπὶ τὸ τεῖχος· ἐγὼ δὲ ὠφέλησα· ἐν δὲ τῷ συλλογισμῷ οὐκ ⁶ αἰτίαν ἀποδώσομεν, ἀλλ' αὐτὸ ⁷ τοῦτο εἶναι φήσομεν τὸ ἐκ τοῦ νόμου διηγορευμένον· ἔπειτα ἐν μὲν τῷ συλλογισμῷ ὁ διώκων συνάγει τὸ τε ῥητὸν καὶ τὸ ἔξωθεν φερόμενον, ἐν δὲ τῷ ῥητῷ καὶ τῇ δια-
 25 νοίᾳ διίστησι· τὸ γὰρ ῥητὸν μόνον προβάλλεται, τὴν δὲ τῆς διανοίας ἐξέτασιν τοῦ φεύγοντος οὔσαν οὐ παραδέχεται· ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ τεχνικὸς ἐν τῇ τῶν κεφαλαίων τοῦ συλλογισμοῦ διαιρέσει φησὶν, ὅτι ⁸ ὅπως ὁ συλλογισμὸς, πλὴν τῆς ἐναλλαγῆς τῶν πρώτων κεφαλαίων κατὰ τὸν
 30 ὅρον διαιρεῖται, καὶ γὰρ προσεοίκασιν ἀλλήλαις αἱ στά-

4 ὅτι ex Ven. 1. adjeci.

5 Ven. 1. τις. Mon. τι. 6

οὐκ ex Ven. 1. recepi.

7 Mon. ἀλλὰ τοῦτο, Ven. 1. ἀλλ'

αὐτὸ τοῦτο.

8 ὅτι ex Ven. 1. recepi.

σεις, οἷον, ὅτι ταυτόν ἐστι, καὶ ἱερὰ, καὶ ἰδιωτικὰ ἢ τὰ ἐξ ἱεροῦ ἀποσυλῶμενα, καὶ πάλιν ταυτόν ἐστι, καὶ ἐκ πόρνης καὶ ἐκ πόρνου τις ἢ γεγεννημένος,⁹ κακεῖ μὲν νόμος, τὸν ἱερόσυλον τεθνάναι, ἐνταῦθα δὲ νόμος, τὸν ἐκ πόρνης μὴ λέγειν, ζητητέον τὴν διαφοράν· ἐστὶν οὖν, ὅτι ⁵ ἐπὶ μὲν τοῦ ὅρου οὐκ αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ πεπραγμένον ὁ κατήγορος ἐγκαλεῖ· οἷον ὅτι ἰδιωτικὰ ὑφείλου χρήματα ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπὶ τούτων ἱερόσυλος εἶ, ἀλλὰ τὸ ἰδιωτικὰ εἶναι τὰ χρήματα ὑπεκκλίνων, ὡς καθαιροῦν καὶ ὑποβιάζον τὸ ἐγκλημα τοῦτο μόνον φησὶν, ὅτι ἱερόσυλος εἶ, ¹⁰ ὡς συλήσας ἐξ ἱεροῦ. ἐπὶ δὲ τοῦ συλλογισμοῦ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ὃν ὁ κατήγορος λέγει, οὐ γὰρ δύναται ἄλλως εἰπεῖν, ἀλλ' ὅτι ἐκ πόρνης εἶ καὶ οὐ δεῖ σε λέγειν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ εὐνούχου τοῦ ἀλόντος ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ ἀναιρεθέντος· συλλογισμὸς δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ παρὰ τοῖς φι- ¹⁵ λосоφοῖς συλλογισμοῦ, τῶν προτάσεων οὕτω προβαινουσῶν· ὁ πόρνος τὸν αὐτὸν τῇ πόρνη βίον βιοῖ, τὸν ἐκ πόρνης λέγειν ὁ νόμος οὐ συγχωρεῖ, τὸν ἐκ πόρνου ἄρα λέγειν ὁ νόμος οὐ συγχωρεῖ.

β) Μὴ φύσει ἐναντίων· οὐ γὰρ δεῖ τὰ ῥητὰ ἐκ ²⁰ τῆς ἐαυτῶν φύσεως ἐναντιοῦσθαι πρὸς ἄλληλα· τοῦτο γὰρ ἀμαθὲς, ἀλλ' ἐκ περιστάσεως γίνεσθαι· οὐ γὰρ δεῖ τὸν μὲν τῶν νόμων λέγειν, δεῖν τὸν κλέπτην κολάζεσθαι, τὸν δὲ λέγειν, δεῖν τὸν αὐτὸν στεφανοῦσθαι, ἀλλὰ κατὰ περιστάσιν, ὡς εἴρηται· οἷον νόμος, τὸν στρατιώτην μὴ ²⁵ πωλεῖν τὰ ὅπλα, καὶ νόμος θάπτειν τὸν πατέρα· ἐπὶ στρατοπέδου τις ἀποθανόντος τοῦ ³⁰ πατρὸς πωλήσας τὰ ὅπλα θάπτει αὐτὸν καὶ κρίνεται.

γ) Καὶ ὅλως διπλῇ τις· καὶ διὰ τί, φασὶν, μὴ διπλοῦν ῥητὸν καὶ διάνοια καλεῖται, ὥσπερ διπλοῖ στο- ³⁵ χασμοὶ καὶ ὅροι· καὶ φασὶν, ὅτι ἐν μὲν ⁴⁰ ῥητῷ καὶ δια-

9 Ven. 1. γεγεννημένος.

10 τοῦ ex Ven. 1. recepi.

11

μὲν ex Ven. 1. recepi.

νοία παράβασις εὑρίσκεται νόμου· ἐνταῦθα δὲ τῶν νόμων
 ὁ ἕτερος εὑρίσκεται φυλαττόμενος, τὸ οὖν διάφορον στά-
 σιν ἑτέραν ἐποίησεν· ὀλίγη ¹² γὰρ ἐναλλαγὴ στάσιν ἑτέ-
 ραν ἀπεργάζεται· ἐν δὲ στοχασμῷ καὶ ὄρφ, ἐπὶ πάντων
 5 τῶν εἰδῶν τὸ ὅμοιον σώζεται, διπλῇ δὲ, ἐπεὶ καὶ ἀμφό-
 τερα διπλᾶ δεικνύται· οὐχ ὡς ἐν ῥητῷ καὶ διανοίᾳ ὁ μὲν
 τὸ ῥητὸν ἀπενείματο, ὁ δὲ τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ἀμφοτέροι
 ἀμφοτέροις κέχρηται. Ἐκάτερος γὰρ λύσας τῇ διανοίᾳ
 τὸ τοῦ ἐναντίου ῥητὸν οὕτως ἐπεισέγει τὸ ἴδιον· καθο-
 10 λικὸν γὰρ τοῦτο, τοῖς βλάπτουσι ῥητοῖς ἀντιτάττειν τὰς
 διανοίας.

δ) Ἡ μὲντοι ἀμφιβολία· φασὶ τινες ἀσύστα-
 τον εἶναι τὴν ἀμφιβολίαν· οὐ γὰρ δυνατὸν πέρας ἢ λύ-
 σιν αὐτῆς εὑρεθῆναι· ἰσάζει γὰρ τὰ λεγόμενα· φασὲν
 15 οὖν, ὡς εἰ μὲν ἐφ' ἅπασιν τὸ ἐξισάζον εἶχεν, ἀσύστατον
 ἂν ἦν· νῦν δὲ διαφόρους ἔστι τὰς τῶν προσώπων ποιό-
 τητας εὑρεῖν, ἔξ ἧν ἂν γένοιτο τὸ ¹³ συνεστηκός· καὶ
 δείκνυσιν τοῦτο Δημοσθένους· ¹⁴ ἔχρησε γὰρ ὁ θεὸς τοῖς
 Ἀθηναίοις, τοὺς ἡγεμόνας φυλάττεσθαι, καὶ ἀμφισβη-
 20 τοῦσιν, οἱ μὲν τοὺς ῥήτορας, οἱ δὲ τοὺς στρατηγούς λε-
 γοντες· ἐπιχειρεῖ οὖν Δημοσθένης ἐκ τοῦ καιροῦ, εἰ μὲν
 γὰρ ἦν, φησὶ, πολέμου καιρὸς, τοὺς στρατηγούς ἂν ἔλεγε,
 νῦν δὲ, οὐκ ὄντος πολέμου, τινὰς ἑτέρους ἢ τοὺς ῥήτο-
 ρας φησὶν;

ε) Ἔστι γὰρ ἀμφιβολία· ἐκ τῶν σαφεστέρων
 ὑπέγραψεν αὐτήν· ἔστι δὲ τὸ μὲν κατὰ προσφθίαν, κατὰ
 πνεῦμα ἢ τόνον· γίνεται δὲ οὐ μόνον κατὰ διάστασιν
 συλλαβῶν, ἀλλὰ καὶ καθ' ὑπέρθεσιν λέξεως καὶ κατὰ
 ὁμωνυμίαν· κατὰ μὲν οὖν πνεῦμα, οἷον συνωμολόγησαν
 30 δύο πόλεις, ἐν δέκα ἔτεσι μὴ ἀρᾶσθαι πόλεμον πρὸς ἀλ-
 λήλας· τοῦ δεκάτου διανυσθέντος ἔτους πόλεμον ¹⁵ αὐ-

12 Ven. 1. ὀλίγη. Mon. ὀλην. 13 τὸ Ven. 1. om. 14
 de fals. leg. p. 436. 15 Ven. 1. πόλεμον. Mon. μόνον.

τῶν ἢ ἑτέρα κινεῖ, καὶ κρίνεται ἢ παραβεβηκυῖα τὰς σπονδάς· ἢ μὲν γὰρ ἀναγινώσκει δασέως, ἵνα σημαίνεται ἐν πρὸς τοῖς δέκα· ἢ δὲ ψιλῶς, ὥστε τὴν „ἐν“ προῖθῃσιν λαμβάνεσθαι· τοῦτο μέντοι τὸ παράδειγμα ἐν ταύτῳ καὶ κατὰ τόνον ἐστὶ καὶ διάστασιν συλλαβῶν· ἔτι δὲ τοῦ μὲν 5 ἰδίως κατὰ τόνον, καὶ ἰδίως κατὰ διάστασιν συλλαβῶν αὐτὸς παράδειγμα δέδωκε· τοῦ δὲ καθ' ὑπέρθεσιν λέξεων παράδειγμα τόδε· τελευτῶν τις τοῖς παισὶν ἐπέτρεψε, κα-
τασκευάσαι Ἡρακλέα, χρυσοῦν ῥόπαλον ἔχοντα, καὶ ὁ μὲν τὸ χρυσοῦν τῷ ῥοπάλῳ παρενεῖρει, ἐν' ἣ μόνον τὸ 10 ῥόπαλον χρυσοῦν, ὁ δὲ χρυσοῦν Ἡρακλέα φησὶν, ὥς ὅλον εἶναι χρυσοῦν· καθ' ὁμωνυμίαν δὲ τό τε ῥηθὲν περὶ τῶν ἡγεμόνων, καὶ τὸ χρησθὲν ἐν τοῖς Μηδικαῖς ξύλινον τεύ-
χος τοῖς Ἀθηναίοις· ¹⁶ ἐνθα οἱ μὲν συνεβούλευον, ξύλοις καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν, Θεμιστοκλῆς δὲ ἐμβῆναι εἰς 15 τὰς ναυς προὔτρεπε. Τινὲς δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ μεταλήψει ῥηθὲν, δις περὶ τῶν αὐτῶν δίκας μὴ εἶναι, ἀμφισβολίαν ἐξ ὁμωνυμίας λαμβάνουσι· δίκας οἱ μὲν τὴν κρίσιν, οἱ δὲ τὴν τιμωρίαν λαμβάνοντες.

ς) Τὴν δὲ μετάληψιν· μετάληψις εἴρηται, ὅτι 20 κατ' ἐνστασιν εἰσάγεται καὶ ἀντιπαράστασιν, καθάπερ ἢ μετάληψις τὸ κεφάλαιον· πρῶτον μὲν ¹⁷ γὰρ παραγρα-
φή ἐστι διωθουμένη τὸν ἀγῶνα ἐνστατικῶς, εἰτα δεχο-
μένη πάλιν ἀντιπαραστατικῶς ἀγωνίζεται· φασι δὲ τινες, ὥς ἔδει τῶν ἄλλων αὐτὴν προτάττεσθαι στάσεων, ὥς 25 παραγραφομένην τὸν ἀγῶνα· σπουδάξασθαι δὲ πάντες ἄν-
θρωποι αὐτὸ τοῦτο οὐδὲ εἰσελθεῖν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀσφαλῶς ὠρίσατο, εἰ δὲ ταύτων τι εἰσενεχθῆναι φήσας·
ἀδύνατον δὲ ἦν, τούτων τι παραγράφεσθαι, μὴ μαθόν-
τας ὥς, τίνα ταυτὰ ἐστίν· ἐν μὲν οὖν τῇ μεθόδῳ μετὰ 30 πάσας αὐτὴν τάττει, ἐν δὲ τῇ διαιρέσει μέσσην· οὐδὲν γὰρ ἐκώλυεν, ἥδη τὰς στάσεις ἐπισταμένων ἡμῶν.

16 Herod. VII, 141.

17 μὲν ex Ven. 1. recept.

ζ) Δύο δὲ αὐτῆς εἶδη· καινόν τι ποιεῖ, ὅπερ ἐν οὐδεμιᾷ τῶν ἄλλων στάσεων, πρὸ τῆς τῶν κεφαλαίων διαιρέσεως διδάσκων περὶ εἰδῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ εἶδη τῆς μεταλήψεως ἰδίους ἕκαστον τέμνεται κεφαλαίοις, ὡς εἰσό-
 5 μεθα, τούτου ἕνεκα καὶ τάξεως αὐτὰ τῆς μετὰ τῶν στάσεων ἡξίωσε· πάλιν δὲ πού¹⁸ φασί, καὶ εἰ ἰδίους τέμνεται κεφαλαίοις ἑκάτερον, ἔδει καὶ ἑκάτερον στάσιν ἰδίαν εἶναι· ἀλλ', ὡς εἴρηται, στάσιν τὴν αὐτὴν οὐχ ἡ¹⁹ ταυτότης τῶν κεφαλαίων ποιεῖ, οὔτε μὴν ἡ διαφορότης διάφορον. Δια-
 10 φορὰ δὲ ἀντιλήψεως καὶ μεταλήψεως²⁰, ὅτι ἐκεῖ μὲν τὸ πεπονθὸς πρόσωπον λαμπρόν, οἶον ἡ πόλις, τὸ δὲ ἀδικῆσαν εὐτελές, οἶον ὁ ζωγράφος, ἐνταῦθα δὲ τοῦναντίον· ἔτι κατὰ Πορφύριον, ἐν μὲν τῇ ἀντιλήψει ὅλον τὸ πρᾶγμα συγκεχώρηται, ἐν δὲ τῇ μεταλήψει οὐχ ὅλον, ὡς ἐπὶ
 15 τοῦ παραδείγματος τῆς ἀγράφου· ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι ἡ μὲν μετάληψις ἀπὸ νόμου τινὸς αἰ λαμβάνεται, ἡ δὲ ἀντίληψις καὶ ἀπὸ ἔθους καὶ ἀπὸ φύσεως. Διαφορὰ δὲ μεταλήψεως καὶ παραγραφῆς, ὅτι ἡ μὲν μετάληψις ἀπὸ ῥήτου ἄρχεται, καὶ εὐθέως αὐτοῦ ἀφίσταται, ἡ δὲ παρα-
 20 γραφή περὶ αὐτὸ καταγίνεται· καὶ ὅτι ἡ μὲν παραγραφὴ πρόδηλον ἔχει τὴν ἑαυτῆς²¹ φύσιν, μόνη γὰρ αὕτη τῶν στάσεων οὐδεμιάν περὶ τὴν εὐρεσιν ἔχει τὴν ζήτησιν· ὁ γὰρ λέγων τὸ πρόβλημα εὐθὺς προτίθησι²² τὸ καὶ παραγραφῇ, καὶ δηλοῖ τὴν στάσιν ἅμα τῷ τὸ πρόβλημα
 25 προενέγκασθαι, ἡ δὲ μετάληψις οὐχ οὕτως, ὥσπερ οὐδὲ αἱ²³ ἄλλαι τῶν στάσεων.

η) Ἀπαγωγὴ τῆς εὐθυδικίας· εὐθυδικία ἐστὶ τὸ εὐθὺ τῆς δίκης ἵεναι, καὶ μὴ μόνον τὴν ἀπὸ τοῦ νό-

18 πού Ven. 1. om.

19 Ven. 1. οὐχὶ ταυτότης.

20

Ven. 1. μεταστάσεως.

21 Mon. καὶ τὴν ἑαυτοῦ. Ven. 1. τὴν

ἑαυτῆς.

22 Ven. 1. προτίθησι. Mon. προστιθησι.

23 αἱ ex

Ven. 1. recepi.

μου προβάλλεσθαι ἄδειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀπολογίαν ποιεῖσθαι.

θ) Κατὰ ῥητόν· τοῦ μὲν φεύγοντος ἐνταῦθα προτεινομένου τὸ ῥητόν, τοῦ δὲ κατηγοροῦ τὴν διάνοιαν· λέξει γὰρ ἔχειν μὲν οὕτω τὸν νόμον, οὐ μὴν ἐπὶ τοιού- 5 τοις· στοχαστικὸν δὲ λέγει οὐ κεφάλαιον, ἀλλὰ ζήτημα. Ἰστέον, ὡς τῆς παραγραφῆς ἡ μὲν τελεία ἐστίν, ἡ δὲ ἀτελῆς, τελεία μὲν, ὅτε τοῦ πράγματός ἐστι παραγραφή· λέγοντος τοῦ φεύγοντος, ὅτι οὔτε σοὶ οὔτε ἄλλῳ δικάζομαι περὶ τούτου, ἀτελες δὲ, ὅτε προσώπου μόνου γίνεται πα- 10 ραγραφή· λέγει γάρ· „σοὶ μὲν οὐ δικάζομαι, ἑτέρῳ δὲ τῷ βουλομένῳ“.

ι) Τόπον ἢ χρόνον· τόπον καὶ χρόνου παράδειγμα τέθεικεν ὁ τεχνικός· διαιρεῖται δὲ ὁ χρόνος εἰς τὸ μὴ νῦν, εἰς τὸ μηκέτι, καὶ εἰς τὸ μήπω· τοῦ μὴ νῦν πα- 15 ράδειγμα· νόμος, ἐν ἱερομηνίᾳ μηδένα δικάζεσθαι, κατηγορεῖ τις ἐν ἱερομηνίᾳ τινὸς ὡς ἡσεβηκότος, ὁ δὲ κατὰ τὸ νῦν παραγράφεται τὴν κατηγορίαν, οὐ μὴν καὶ μετὰ ταῦτα αὐτὴν ἀποσεισεται· τοῦ δὲ μηκέτι, δύο πλούσιοι πέννητι ἦσαν ἐχθροὶ τὰ πολιτικά· ἐπὶ πρεσβείᾳ ²⁴ ἐξελ- 20 θόντος τοῦ πέννητος, εὐρέθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ νεκρὸς ἀσκύλευτος, καὶ ἀντεγκαλοῦσιν ἀλλήλοις οἱ πλούσιοι· ἀπέφυγον ἀμφοτέρω, καὶ ἐπανελθὼν ὁ πέννης βούλεται κρίνειν αὐτούς· οἱ δὲ παραγράφονται αὐτόν· παντελῶς, κατὰ τὸν λέγοντα νόμον, δις περὶ τῶν αὐτῶν δίκας μὴ εἶναι· 25 τοῦ δὲ μήπω· νόμος τριάκοντα ὕστερον ἡμέραις μετὰ τὴν γραφὴν εἰσιέναι τὴν δίκην· δύο πέννητες ἐγράψαντο πλούσιον, εὐρέθη ὁ ἕτερος αὐτῶν νεκρὸς ἀσκύλευτος, καὶ ὁ ἕτερος πρὸ τῶν τριάκοντα ἡμερῶν τὴν δίκην ἀξιοῖ ἀγωνίζεσθαι· τοῦτο γὰρ οὐ παντελῶς, ἀλλὰ κατὰ τὸ μήπω 30 παρῆναι τὸν καιρὸν τῆς προθεσμίας παραγράφεται· ἀναμένειν ²⁵ γὰρ ἀξιῶσει τὸν προσήκοντα χρόνον· καὶ ταῦτα

24 Ven. 1. πρεσβείαν. 25 Mon. ἀγαμένει. Ven. 1. ἀναμένειν.

μὲν περὶ χρόνου· ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου, οἷον τὴν μητέ-
 ρα τις μοιχευομένην εὐρὼν ἀνείλε· καὶ ἄλλο· πλούσιος
 τῷ δήμῳ· δοὺς χιλίας δραχμὰς πένητα ἑαυτοῦ ἐχθρὸν
 κατάκριτον ὄντα ἀνείλε, καὶ κρίνεται φόνου· τὸ γὰρ πρό-
 5 σωπον μεταλαμβάνει, ὅτι μὴ σοι ἔξῃ· ἀπὸ δὲ προσώπου
 καὶ πράγματος καὶ τόπου καὶ χρόνου, οἷον ἱερεὺς μινού-
 σα τύραννον ἀπέκτεινεν· ἀπὸ δὲ τόπου, οἷον τύραννός
 τις καταφυγόντα εἰς τὸ ἱερόν ἀνείλε, καὶ κρίνεται φόνου·
 ἀπὸ δὲ χρόνου, αἷον κυβερνήτης, ἰδὼν ἐπὶ τινος τῶν ἐπι-
 10 βατῶν ἐν τῷ πλῶ μοιχευομένην τὴν ἐξείτου γυναῖκα· τῶς
 μὲν ἐπέσχεν, ἐν δὲ τῷ λιμένι γενόμενος ἀνείλε τὸν μοι-
 χόν· ἀπὸ δὲ τρόπου, οἷον καταλαβὼν τις ἐπὶ τῇ γυναικὶ
 μοιχὸν ἐνέπρησέ τὸ διαμάτιον· ἀπὸ δὲ αἰτίας, οἷον κατέ-
 λαβέ τις ἐπὶ τῇ γυναικὶ μοιχόν· ὁ δὲ ληφθεὶς ἐπηγγεί-
 15 λατο δώσειν χιλίας δραχμὰς, εἰ ἀφεθῇ· πεισθέντος τοῦ
 ἀνδρός ἐπὶ τούτοις ἐχθρὸς τις ὢν τῷ μοιχῷ ἀνθυπέσχε-
 το χιλίας δραχμὰς, εἰ ἀνέλοι αὐτόν· ὁ δὲ ἐπεισθὴ καὶ
 ἀνείλε, καὶ ἀνελὼν κρίνεται ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ²⁶, ὅτι τὰς χι-
 λίας λαβὼν ἐφόνευσεν, καὶ οὐκ ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ ἀχθόμενος.
 20 Ἰστέον δὲ, ὅτι κατὰ τέσσαρας μόνας τῶν στάσεων γίνε-
 ται ἡ παραγραφή, κατὰ στοχασμὸν, ὄρον, ῥητὸν καὶ διά-
 νοιαν καὶ ἀμφιβολίαν· στοχασμὸν μὲν, ὡς ὁ κατὰ Τι-
 μάρχου, ὄρον δὲ, οἷον ἱερεῖάν τις ἐγράφατο ἀσεβείας, ὡς
 προαγωγέυσασαν· ἡττάται τὴν δίκην ὁ κατήγορος· καὶ
 25 ὕστερον βούλεται αὐτὴν γράφεσθαι οὐκέτι ἀσεβείας, ἀλ-
 λά προαγωγείας· ἡ δὲ παραγράφεται κατὰ τὸν νόμον
 τῶν κελεύοντα, δις περὶ τῶν αὐτῶν μὴ κρίνεσθαι· ζητοῦ-
 μεν γὰρ ὀρικῶς, πότερον τὸ πάλαι ἀσεβείας γεγράφθαι,
 νῦν δὲ προαγωγείας, διαφορὰν ἔχει· καὶ οὐκ ἀρμόττει ὁ
 30 νόμος, ἡ ταῦτόν ἐστι καὶ ἀρμόττει· κατὰ ²⁷ ῥητὸν καὶ
 διάνοιαν, ὃ φησιν Ἑρμογένης, δις περὶ τῶν αὐτῶν δίκας

²⁶ Ven. 1. ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ. Mon. ἐπὶ τῆς αἰτίας. ²⁷ Ven. 1.
 κατὰ. Mon. καί.

μὴ εἶναι· ἐξετάζει γὰρ, πότερον ὁ νόμος ἐπὶ τῶν ἐλαττώ-
 νων ἀμαρτημάτων λέγει μὴ εἶναι δις περὶ τῶν αὐτῶν δί-
 κας, ἐπὶ τηλικούτων δὲ οὐκέτι, ἢ τὸ μὲν ῥητὸν δεῖ ψι-
 λῶς ἐπὶ πάντων δέχεσθαι, αὐτὸ δὲ τὸ πρόβλημα τοῦτο
 δύναται κατὰ ἀμφιβολίαν εἶναι τὴν καθ' ὁμωνυμίαν, 5
 ὥσπερ εἴρηται διὰ τὸ δίκας. Αἰτιώμεθα δὴ πονοῦν, ὅτι
 θανατοῦν παρὰ τὰς ἄλλας στάσεις πέπονθεν ἢ μετά-
 ληψις, αἱ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ φεύγοντος χαρακτηρίζονται,
 αὕτη δὲ μόνη ἐκ τοῦ κατηγοροῦ λαμβάνεται· ὁ δὲ Μι-
 νουκιανὸς καὶ ἐκ τοῦ φεύγοντός φησι μετάληψιν γίνε- 10
 σθαι, οἷον νόμος παρ' Ἀθηναίοις, τὸν φθείραντα κόρην
 ἐκτιννύναι χιλίας δραχμὰς, παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις, ἀπο-
 θανεῖν. Λακεδαιμονίος τις, Ἀθήνησι πρεσβεύων, φθεί-
 ρει κόρην Ἀττικὴν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἐξέτισε τὰς χι-
 λίας, μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Λακεδαίμονα τῷ ἐκεῖ 15
 νόμῳ ὑπάγεται· ἀλλ' ἐνταῦθα δύο ἔστι μεταληπτικά·
 τὸ μὲν τοῦ διώκοντος, καὶ οὐκ ἀλλαγῇ χρὴ διδόναι τὴν
 δίκην, ἀλλ' ἐνθάδε, Λακεδαιμονίον σε ὄντα· τὸ δὲ τοῦ
 φεύγοντος· ἀλλ' οὐκ ἐβιασάμην ἐνθάδε, Ἀθήνησι δὲ·
 ὄντων δὲ 28 δύο μεταληπτικῶν, τὸ πρωταγωνιστοῦν 29 20
 ἔστι τοῦ διώκοντος· πότερόν ποτε Ἀθήνησι δεδωκότα τὴν
 δίκην χρὴ δοῦναι καὶ ἐν Σπάρτῃ, ἢ οὐ· τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ
 κατηγοροῦ· πρὸς ὅπερ ὁ φεύγων· ἀλλ' οὐκ ἐνταῦθα βε-
 βιάσμαι, ὥστε εὐρίσκεται καὶ τοῦτο τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν
 τοῦ κατηγοροῦ πίπτον φωνήν. 25

Περὶ στοχασμοῦ.

Ὅτε καὶ πρόσωπα ἔχει· οὐ γὰρ ἀτελοὺς ἀλλὰ
 τελείου στοχασμοῦ ποιεῖται διαίρεσιν, ὥς συνεμφαινόμε-
 νον τῷ τελείῳ κάκεινου· διό φησι καὶ πρόσωπον καὶ πρᾶ-

28 Ven. 1. οὐν. 29 Ven. 1. πρωταγωνιστοῦν. Mon. πρω-
 ταγωνιστοῦ.

γμα, ἵνα μήτε τὰ προσωπικὰ ἑλλείπη κεφάλαια, ἅτινά
 εἰσι βούλησις, δύναμις, κοινὴ ποιότης, μήτε τὰ πραγμα-
 τικά, ἅπερ ἐστὶν ἐλέγχων ἀπαίτησις, τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι
 5 τέλους, μετάθεσις αἰτίας, πιθανὴ ἀπολογία, μήτε μὴν τὰ
 γὰρ κατὰ φύσιν διαιρεῖ στοχασμὸν, ἐπεὶ τοῦ κατὰ τέ-
 χνην ἑτέρα διαιρέσις πρὸς τὴν ἐπιπίπτουσαν ὕλην· ἡ γὰρ
 τέχνη διδάσκαλος πρὸς τὴν ὕλην, τί μὲν λεκτέον τί δὲ
 σιωπητέον, καὶ τί μὲν ἐμπίπτει τί δὲ οὐκ ἐμπίπτει. Ἔτι
 10 ἴστέον, ὅτι τῶν τοιούτων κεφαλαίων μόνῃ ἢ μετάληψις
 ἐστὶν ἰδία τοῦ κατηγοροῦ, τοῦ δὲ φεύγοντός ἐστι τὸ πα-
 ραγραφικὸν, ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις, ἢ ἀντίληψις, ἢ
 μετάθεσις τῆς αἰτίας, καὶ ἢ πιθανὴ ἀπολογία, κοινὰ δὲ
 ἀμφοῖν ἢ βούλησις, ἢ δύναμις, τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέ-
 15 λους, καὶ ἢ κοινὴ ποιότης.

β) Παραγραφικῶς ἐστὶν ὅτε. Περιττῶς κεῖται
 τὸ ἐστὶν ὅτε, Ἀρποκρατίων γὰρ φησι, τὸ παραγραφικὸν
 πρωτεύειν τῶν ἄλλων, οὐδεὶς γὰρ ἐξὸν αὐτῷ μὴδ' εἰς
 ἀγῶνα καθίστασθαι τὴν ἀρχὴν ζητεῖ λόγους τοὺς ἐξαι-
 20 ρούντας αὐτὸν τοῦ ἐγκλήματος· ἔλαβε δὲ τοῦτο ἐξ ἱστο-
 ρίας, φασὶ γὰρ διασκεπτομένῳ Περικλεῖ,¹ ὅπως ἂν δοίῃ
 τῶν χρημάτων λόγον, ἐπιστάντα Ἀλκιβιάδην· ἔτι νέον
 ὄντα εἰπεῖν, ὅτι ἐχρῆν, ὥς Περικλεις, σκέψασθαι μᾶλλον
 περὶ τοῦ μὴ δοῦναι, ἢ περὶ τοῦ εἰς εὐθύνας ἑαυτὸν²
 25 καταστήσαι. Δεύτερον δὲ κεφάλαιον ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαί-
 τησις εἰκότως· τοῦ μὲν γὰρ παραγραφικοῦ ἀσθενέστε-
 ρον, τῶν δὲ ἄλλων ἐστὶν ἰσχυρότερον, εἰ γὰρ καὶ προσή-
 κατο τὸν ἀγῶνα, καὶ ἥττων κατὰ τοῦτο τοῦ παραγρα-
 φικοῦ γέγονεν, ὅμως οἴπω παντελῶς καθῆκεν ἑαυτὸν ὁ
 30 φεύγων εἰς τὴν περὶ τοῦ πράγματος ζήτησιν, ἀλλ' ὥσπερ
 δικαστοῦ τινος τρόπον ἐπέχων ἐλέγχους ἀπαιτεῖ. Τρίτον
 καὶ τέταρτον ἢ βούλησις καὶ ἢ δύναμις· συστατικὰ γὰρ

¹ Plut. Alc. c. 7.

² Mon. σκυτόν. Ven. ἑαυτόν.

τοῦ προσώπου· δεῖ δὲ ταῦτα πρὸ τῶν συστατικῶν εἶναι τοῦ πράγματος, πρότερον γὰρ τὸ πρᾶττον τοῦ πραττομένου· ἡ δὲ βούλησις προτέτακται τῆς δυνάμεως εὐλόγως, ἀρχὴ γὰρ ἡμῖν πασῶν πράξεων ἡ βούλησις. Πέμπτον τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, καίτοι δέον ὄν πρὸς πάντων τάττεσθαι, ὥς φασί τινες, ἐπειδὴ δι' αὐτῶν αἱ ἀποδείξεις προῖασι, φαμέν οὖν, ὅτι τοῦ μὲν παραγραφικοῦ καὶ τῆς τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεως ἑλαττόν ἐστι, τοῦτο μὲν γὰρ ἀποδεικτικόν, ἐκείνων δὲ τὸ μὲν οὐδὲ προσίεται τὸν ἀγῶνα, ἡ δὲ εἰ καὶ προσήκατο, ἀλλ' οὐ 10 παντελῶς, ἀλλὰ μὴν καὶ μετὰ τὴν βούλησιν καὶ τὴν δύναμιν τέτακται· ὅτι τὰ μὲν τοῦ προσώπου ἐστὶ συστατικά, τὰ δὲ τοῦ πράγματος. Ἑκτον ἡ ἀντίληψις κατὰ τὸν διώκοντα τὴν τῶν κεφαλαίων τάξιν ποιούμενου τοῦ τεχνικοῦ· ὁ μὲν γὰρ διώκων μετὰ τὰ ἀπ' ἀρχῆς 15 ἄχρι τέλους χρηταὶ τῷ ἀντιληπτικῷ, ἵνα μετὰ τὰς οἰκείας ἀποδείξεις ἐπενεγκὼν τὸ τοῦ φεύγοντος ἀντιληπτικὸν τυραννικὸν αὐτοῦ δείξῃ τὸ φρόνημα, ὁ δὲ φεύγων τοῦτο αὐτὸ, τὸ τυραννικὸς δοκεῖν, φυλαττόμενος μετὰ τὴν μετάθεσιν τῆς αἰτίας καὶ τὴν πιθανὴν ἀπολογία 20 τάττει τὸ ἀντιληπτικόν· μετὰ δὲ τοῦτο ἡ μετάληψις, αἰ γὰρ πρὸς τὸ ἀντιληπτικὸν φέρεται τὸ μεταληπτικόν, δι' ἀλλήλων γὰρ λύεται τὰ κεφάλαια. Ὁγδοὺς μετὰ τὴν μετάληψιν, ἑβδομον οὖσαν, ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας. Ἐνατον ἡ κοινὴ ποιότης· ἐχρήσατο δὲ τοῖς ὀνόμασι τῶν 25 στάσεων ἀντὶ τῶν κεφαλαίων, εἰπὼν ἀντίληψιν καὶ μετάληψιν, ἡ μὲν γὰρ στάσις καλεῖται ἀντίληψις, ἀντιληπτικὸν δὲ τὸ κεφάλαιον.

γ) Τὸ παραγραφικὸν γίνεται· τὸ κεφάλαιον κοινὸν προσώπου καὶ πράγματος, ὅτε μὲν γὰρ τις ἀπὸ 30 τῆς προσωπικῆς ποιότητος παραγράφεται, ὥς οἱ δέκα νέοι ἕκαστος αὐτῶν ἰδίᾳ κρίνεσθαι ἀξιῶν, διὰ τὴν ἐμφαινομένην παρ' ἑκάστῳ ποιότητα, ὅτε δὲ ἀπὸ τοῦ πρά-

γματος, ὡς ὁ ἄσωτος ἀξιῶν δεικνύναι πρότερον εἰ ἀνήρηται ὁ πατήρ.

δ) Κατὰ τρόπους τέσσαρας· ὡς μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν τὸ παραγραφικὸν ἐκ τῶν περιστατικῶν γίνεται, 5 ἀλλ' εἰ καὶ τέσσαρας τρόπους ἀπαριθμεῖται, ἀλλ' οὖν τρεῖς εἰσι τῇ ἀληθείᾳ· τὸ μὲν γὰρ τοῦ ἀσώτου ἀπὸ τοῦ πράγματός ἐστι, ζητεῖται γὰρ, εἰ ἀνήρηται ὁ πατήρ, τὸ δὲ τοῦ τρισαριστέως καὶ τῶν δέκα νέων ἀπὸ τοῦ προσώπου, τὸ δὲ τοῦ δειλοῦ ἀπὸ τοῦ χρόνου· ὅταν οὖν μὴ 10 ἔχωμεν ἐκ τούτων διαβαλεῖν τὴν κατηγορίαν, ἐκλείπει τὸ κεφάλαιον.

ε) Τοῦ δὲ ἀπὸ ῥητοῦ· τηνικαῦτα γὰρ, φησὶν, οὐκ ἔσται κεφάλαιον καὶ μέρος στοχασμοῦ, ἀλλὰ τελεία παραγραφή, ἣν μετάληψιν προσηγόρευσεν, ἐκείνη μὲν 15 γὰρ ἐκβάλλει ὅλον τὸν ἀγῶνα, τοῦτο δὲ μέρος τι τῶν περὶ τὸ πρᾶγμα αἰτιᾶται, καὶ ἡ μὲν νόμον ἔχει, τὸ δὲ οὐ· Ἰστέον δὲ, ὅτι τὰ τοιαῦτα κεφάλαια πασῶν τῶν στάσεων ἐπεξεργάζεται, ἐπιχειρήμασιν, ἐργασίαις, ἐνθυμήμασιν, ἐπενθυμήμασι, πλαστοῖς, περὶ ὧν ἐν τοῖς 20 περὶ εὐρέσεων ῥηθήσεται, ἐνταῦθα δὲ περὶ μόνης τῆς τούτων διέξεϊσι φύσεως.

α) Ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις· ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις ἐκ τῶν ἀτέχνων γίνεται πίστεων, μαρτύρων, διαθηκῶν, ψηφισμάτων, ἐπιστολῶν, βασιάνων· ἄτεχνοι 25 δὲ λέγονται πίστεις, ἐπεὶ δὴ ἡ ὕλη τοῦ προβλήματος ἔχει αὐτὰς καὶ τοῦ πράγματος, καὶ οὐκ ἔξωθεν γίνονται ἀπὸ τῆς τοῦ ῥήτορος τέχνης. Φασὶ δὲ τινες, ὡς εἰ μὲν τοῦ σημείου ἐστὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, εὐήθες, φανερόν γὰρ εἶναι δεῖ τὸ σημεῖον, εἰ δὲ τοῦ ἐγκλήματος, καὶ τοῦτο 30 ἄτοπον, οὐ γὰρ ἔσται ἀδήλον πράγματος ἔλεγχος, περιττὸν τοίνυν· φάμεν οὖν, ὡς εἰ μὲν πᾶς μαρτυρῶν εὐθὺς καὶ πιστεύεσθαι ἠδύνατο, εἶχεν ἂν λόγον ἡ ἀπορία· ἐπειδὴ δὲ καὶ μαρτύρων ὄντων ἐπιζητεῖται, εἰ ἀληθεῖς ἢ ψεύ-

ψεῦδος τὸ ἐκ τῆς μαρτυρίας λεγόμενον, οὐδὲν ἄτοπον καὶ μαρτύρων ἐπιφερομένων ἔτι συνίστασθαι τὸ ζήτημα, καὶ ἄλλως φύσις ἐστὶ τοῖς φεύγουσιν, ἀπαιτεῖν μάρτυρας, ἐν οἷς ἴσασι μὴ ὑφεστώτας· εἰ γὰρ ἤδεσαν ὄντας, οὐκ ἂν ἀπῆτουν, δῆλον δὲ ὅτι περὶ μόνων τῶν ἀληθινῶν 5 ζητημάτων διαλαμβάνει ὁ τεχνικός, ἐν γὰρ τοῖς πλασματικοῖς ἀδύνατον μάρτυρας παραχθῆναι.

β) Φύσει γὰρ ἐχθρόν· τοὺς μὲν οἰκείους δούλους οὕτω διαβαλοῦμεν, εἰ δὲ ἀλλότριοι καθ' ἡμῶν παρ-
 ἔχονται, εἰ μὲν χωρὶς βασάνων, ἐροῦμεν, ὅτι ἢ χωρὶς 10
 βασάνων μαρτυρία οὐκ ἀληθῆς, πολλοὶ γὰρ ἐάλωσαν ψευδόμενοι, εἰ δὲ μετὰ βασάνων, ὅτι ἐλευθερία αὐτοῖς ἐπήγγελλται, εἰ δὲ τῶν ἄλλων οἰκείων τινὲς ἄσιν, ὅτι πο-
 νηροὶ τὸν τρόπον καὶ ἀκόλαστοι, ἂν δὲ ἐλεύθεροι ᾖσιν ἢ ξένοι ἢ πολῖται, εἰ μὲν πῆνητες, ὅτι ῥαδίως χρήμασι 15
 διεφθάρησαν, εἰ δὲ πλούσιοι, ἢ πονηροὶ καὶ διαβαλοῦ-
 μεν αὐτοὺς κατὰ τοῦτο, ἢ ἐπιεικεῖς καὶ ἐροῦμεν, ὥς ἢ διὰ φιλίαν τοῦ κατηγοροῦ ψεύδονται ἢ δι' οἶκτον, ἢ καὶ ὅτι θαρρόῦσι τῷ πλούτῳ, ὥς οὐδὲν δι' αὐτὸν
 πεισόμενοι. 20

γ) Ὡς ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος· ὁ μὲν γὰρ, φησὶ, τοὺς ἐταίρους καὶ ἡλικιώτας μάρτυρας παρέχεται πρὸς χάριν μαρτυροῦντας, ἐγὼ δὲ ξένους οὐδὲν ἐμοὶ προσή-
 κοντας, οὐδὲ δι' ἄλλο τι μαρτυροῦντας πλὴν ἀλήθειαν.

δ) Ὁ μὲν φεύγων χρήσεται· ὅτι οὐ τοῖς περι- 25
 στατικοῖς δεῖ μόνον ἀπαιτεῖν, ἀλλὰ καὶ πηλικότητι, οἶον οὐ-
 χρῆ τηλικούτου πράγματος ἀμάρτυρον ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν, καὶ ἔτι συγκρίσει, ὅτι καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίων ἐγκλημάτων οὐδεὶς χωρὶς μαρτύρων ἐκρίθη, καὶ τοῖς
 πρὸς τι, ὅτι ἄτοπον ἐπὶ μὲν ὕβρεως καὶ κλοπῆς μηδέ- 30
 να ἐξ ὑποψίας κρίνεσθαι, ἐπὶ δὲ τηλικούτων δίχα μαρ-
 τύρων κατηγορεῖν. Διαφέρει δὲ ἡ σύγκρισις τῶν πρὸς
 τι, ὅτι ἢ μὲν ἀπὸ τῶν ἴσων λαμβάνεται, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν

ἐλαττόνων· καὶ ἔθει· ἔθος γὰρ ἡμῶν τὰ τοιαῦτα ποιεῖν· καὶ νόμῳ· ὅτι καὶ οἱ νόμοι τὰς ἀποδείξεις ἐκ τῶν φανερῶν ποιεῖσθαι κελεύουσιν· καὶ δικαστηρίοις· τούτου γὰρ χάριν καὶ τὰ δικαστήρια συγκροτεῖται.

5 ε) Ἡ βούλησις καὶ ἡ δύναμις· συνήπται τὰ δύο ταῦτα κεφάλαια, ἐπειδὴ μὴ δύναται θάτερον τούτων ἄνευ τοῦ ἑτέρου ἐξετάσιν ἐπιδέξασθαι, ἀλλὰ θέλει πάντως συνεῖναι ἀλλήλοις, ὁ γὰρ βουλόμενός τι ποιεῖν, μὴ δυνάμενος δὲ, οὐδὲν κατορθοῖ, καὶ ἀσθις, ὁ δυνάμενος
10 μὲν, μὴ βουλόμενος δὲ οὐκ ἐπιχειρεῖ· καὶ ὅτι ὅπερ ἂν εἰς ἀπόδειξιν ἐπὶ θατέρων τούτων ἐπιχείρημα παραλάβοις, καὶ ἐπὶ θατέρου ἀρμόζει.

ζ) Φύσις ψυχῆς καὶ σώματος· ψυχῆς μὲν, ὅταν εἴπωμεν, ὅξιν εἶναι τὸν κατηγορούμενον ἢ δεινόν, σώ-
15 ματος δὲ, ὅταν ἐρῶμενον καὶ τὰ τοιαῦτα.

η) Ἐπιτηδεύματα· οἷον εἰ τύχοι ἱατρὸς ὁ κατηγορούμενος ἐπὶ φάρμακείᾳ, ἐροῦμεν, ὅτι οὐκ ἀπίθανον τὸν τοιαύτην ἔχοντα τέχνην φάρμακον παρασχεῖν.

ς) Οἷον νέος πλούσιος· παρακολουθεῖ γὰρ τῷ
20 μὲν πλούτῳ τὸ πλεονεκτικόν, τὸ βίαιον, τὸ ἀκόρεστον, τῇ νεότητι δὲ τὸ θρασὺν, τὸ εὐτολμον, τὸ ὀξύρροπον, ὁμοίως καὶ ἐπὶ πρεσβύτου· ἔτι γέροντων ὧν καὶ προσδοκῶν ὀλίγω ὕστερον τεθνήξουσιν καὶ καινότεροις ἐπιχειρεῖν ἐθέλησε πράγμασιν, ὥς προληψομένης τῆς τελευτῆς τὴν τι-
25 μωρίαν.

θ) Ὁ καὶ ἰσχυρότατος· τὸ μὲν γὰρ γένος τύ-
χης ἔργον ἐστίν, οὐ γὰρ τις ὁπόθεν βούλεται τίκτεται, καὶ ὁ πλοῦτος τύχης ἐστὶ δώρημα, καὶ ἡ ἀγωγὴ, εἰ τύ-
χοι, χρηστή, οὐ τοῦ ἀχθέντος ἀλλὰ τοῦ ἀγαγόντος ἐστίν
30 ἐγκώμιον, καὶ τὸ ἐπιτήδευμα μέχρι τοῦ ἐπαινοῦ ἐστηκε μόνον, οἷον ὅτι χρηστὸν εἴλετο βίον, ἐν δὲ ταῖς πράξεσι τὸ τέλειον ἐπιγίνεται καὶ ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐπιτηδεύματος. Αἱ δὲ πράξεις διχῶς κατασκευάζονται, ἢ ἐκ τῶν ὁμοίων

καὶ ἀνομοίων· ὁμοίων μὲν, οἷον εἰ τὸν κλοπῆς κρινόμε-
 νον καὶ ἄλλοτε τούτῳ ἐαλωκότα ἀποδείξομεν, ἐκ δὲ τῶν
 ἀνομοίων κατὰ τὸ μείζον, ὅτι τὸν ἱεροσύλον οὐδὲν θαν-
 μαστὸν ἰδιωτικὰ κλέψαι, καὶ κατὰ τὸ ἔλαττον, ὅτι τὸν
 κλέπτῃν καὶ ἐπὶ μικροῖς ἀδικήσαντα εἰκὸς καὶ ἐπὶ τὰ 5
 μείζω χωρῆσαι καὶ ἱεροσυλῆσαι ἀφ' ἑκατέρου μέρους·
 τουτέστι καὶ τοῦ φεύγοντος καὶ τοῦ διώκοντος. Ἰδία δὲ
 βουλήσεως μὲν ταῦτα προκαταρκτικά, τελικά, τὰ κατὰ
 σχέσιν· προκαταρκτικά μὲν, οἷον εἰκὸς βουλευθῆναι αὐ-
 τὸν ἀνελεῖν, ἐχθρὸς γὰρ ἦν, τελικά δὲ, ἥνικα τὸ κέρ- 10
 дос αὐτῷ ἐντεῦθεν ἀποβῆσασθαι φάσκομεν, κατὰ σχέ-
 σιν δε, ὅτι φίλῳ χαρίσασθαι ἡβουλήθη ἢ ἐχθρὸν λυ-
 πῆσαι· τῆς δὲ δυνάμεως ἴδια τόπος, καιρὸς, ποιότης
 τοῦ πράξαντος καὶ παθόντος προσώπου, ὅταν ἀσθενέ-
 στερον μὲν τὸν παθόντα, τὸν δὲ πράξαντα ἰσχυρότερον 15
 ἀποφαίνωμεν. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερον τού-
 των τελευτῶν χρὴ τὴν ἀπ' αὐτῶν αὐξῆσιν. οἷον ἐὰν τῇ
 δυνάμει μᾶλλον ἰσχύωμεν, τὸ συμπέρασμα πρὸς τὴν δύ-
 ναμιν ποιησόμεθα, καὶ ἐὰν τῇ βουλήσει, πρὸς τὴν βου-
 λησιν, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης, ³ „ἀλλ' ὦ τῶν οὐχὶ βου- 20
 λήσεται.“

α) Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους οὕτως ὠνόμα-
 σται, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ζητήματος μέχρι τέλους
 ταῦτά ἐστι τὰ ἐξεταζόμενα· καὶ ὅτι ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐν
 τῇ ὑποθέσει περιστάσεως ἄρχεται, μέχρι τῶν τελευταίων 25
 αὐτῆς φημι τῆς κρίσεως, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ παραδείγμα-
 τος τοῦ παρὰ τῷ Ἑρμογένει συγκατασκευαζομένου στο-
 χασμοῦ· οὐ γὰρ μόνον τὴν ἀναίρεσιν παραλαμβάνομεν,
 ἀλλ' ἀνωθεν ἀρξάμενοι μέχρι τῶν τελευταίων κάτιμεν
 τὴν ὑπόψιν λέγοντες, τὰ δεσμὰ, τὴν λύσιν, τὸν δρα- 30
 σμόν, τὴν ἐπ' ἐρημίας ἀναίρεσιν τοῦ ἀνδρός. Ἰστέον

δὲ, ὅτι τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τὰ μὲν ἔστιν ἐν λόγοις, ὡς ὁ νέος πλούσιος, ὁ τοῖς δεσιυώταις θαρρύνει παρακλευσάμενος, τὰ δὲ ἐν πράξεσιν, ὡς ὁ παριστάμενος ἐπ' ἐρημίας τῷ νεοσφαγεῖ σώματι, τὰ δὲ ἐν πάθεσιν, ὡς ὁ πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀπιδὼν καὶ δακρύσας. Διαφέρει δὲ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῆς διηγήσεως, ὅτι ἐκεῖ μὲν ψιλῶς ἐκτιθέμεθα, ἐνταῦθα δὲ μετὰ κατασκευῆς.

β) Γίνεται δὲ καὶ αὐξάνεται· καὶ εἰ ἐκ τῶν αὐτῶν γίνεται, τί διαφέρει ταῦτα τῆς τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεως; καὶ φάμεν, ὅτι τριῶν ὄντων, ἐκθέσεως, ἀποδείξεως, αὐξήσεως, ἡ μὲν ἐκθεσις ἐν τῇ διηγῇ ἐστίν, ἡ δὲ ἀπόδειξις ἐν τῇ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσει, ἡ δὲ αὐξήσις ἐν τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. Ἔτι διαφέρει, ὅτι
15 τὰ μὲν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἢ μόνου τοῦ διώκοντος ἔστιν ἢ κοινὰ, οὐδέποτε δὲ μόνου τοῦ φεύγοντος, ἡ δὲ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεις αἰὲ τοῦ φεύγοντος, καὶ ὅτι ἡ μὲν μέρος τῆς πάσης ὑποθέσεως ἐστὶ, τὰ δὲ παντὸς ποιεῖται τοῦ πράγματος τὴν εξέτασιν, καὶ ὅτι ἐκείνης μὲν μὴ
20 εὐρισκομένης ἔτι συνίσταται ἡ ζήτησις, τῶν δὲ ἑλλειπόντων οὐ συνίσταται, καὶ ὅτι ἡ μὲν εἰς αὐτὸ τὸ ἐγκλημα φέρεται, αὐτοῦ γὰρ ἀπαιτεῖ τοὺς μάρτυρας, τὰ δὲ τῶν ἀποδεικτικῶν σημείων τοῦ ἐγκλήματός ἐστιν.

γ) Ἔστι δὲ τὰδε· ὡς ὁ Δημοσθένης· τίς ὢν Αἰσχίνης ἠδίκησε τὴν πόλιν; ὅτι προσβευτής, τί πράξας; ὅτι τὰ πράγματα προσδοῦς, ποῦ; ἐν Μακεδονίᾳ γενόμενος, πῶς; ἀπαγγείλας τὰ ψεύδη. πότε; ὅτε Φίλιππος ἐπὶ Φωκίας ἐστράτευσεν· διὰ τί; ἵνα δωροδοκῇ· οὐ μόνον ἀπὸ τούτων γίνεται τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἀφ'
30 ὧν δηλαδὴ ἔπραξέ τις, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν παρεμμένων, ἀφ' ὧν οὐκ ἔπραξε.

δ) Τὰ ἐξῆς ἔσται κεφάλαια, οἷον ἀντίληψις,

μετάθεσις αἰτίας, πιθανή ἀπολογία, πλὴν τῆς μεταλήψεως.

ε) Εἰ ἐγχωροίη πᾶσιν· ἐνίοτε γὰρ ἐκλείπει τινὰ τῶν κεφαλαίων, ὥπερ ἡ ἀντίληψις, ὥπερ εἰρήσεται· ἔστι δ' ὅτε καὶ ἡ πιθανή ἀπολογία, ἀνθ' ἧς τὸ μὴ ὁ ἀντιστρέφον νόημα ἐπεισάγεται.

ς) Μόνου δὲ τοῦ φεύγοντος· ὁ μὲν Ἑρμογένης καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ οὕτως, ἐναντιοῦνται δέ τινες λέγοντες εἶναι καὶ μόνου τοῦ φεύγοντος τὰ ἀπ' ὀρχῆς ἄχρι τέλους, οἷον πατήρ τις τρεῖς ἔχων παῖδας καὶ τοὺς δύο ἀποβαλὼν ἀπάγξασθαι ἐμελλεν, ὁ ὑποληφθεὶς υἱὸς καταλαβὼν ἔλυσεν ἀπὸ τοῦ βρόχου, ἱεροσυλία γέγονε κατὰ τὴν πόλιν· ὁ πατήρ ὠμολόγησε τὴν ἱεροσυλίαν αὐτὸς τολμήσαι, καὶ τοῦ πατρὸς ἀξιούντος τεθνάναι· ὁ παῖς ἀντιλέγει· ἐνταῦθα γὰρ φεύγει τρόπον τινὰ ὁ παῖς, καὶ προβάλλει τὸν τε τῶν ἀδελφῶν θάνατον καὶ τὴν λύσιν τοῦ βρόχου· ὁ μέντοι πατήρ οὐδενὶ τοιούτῳ χρήσεται, εἰ γὰρ τι φήσει, δείκνυσιν ἑαυτὸν οὐκ ἔνοχον ὄντα τῇ ἱεροσυλίᾳ, καὶ ἐν μὲν τοῖς κατὰ ἀξίωσιν ὡς ἐπὶ τούτου ἴσως τοῦτο συμβήσεται, ἐν δὲ τοῖς κατὰ φργὴν καὶ δίωξιν ἀδύνατον.

ζ) Ἡ ἀντίληψις οὐκ αἰεὶ· Ὅτε μὲν γὰρ ἀφ' ὧν ἄλλοι πεπράχασι κρινόμεθα, οὐδέποτε ἐμπίπτει τὸ ἀντιληπτικόν· ὅτε δὲ ἀφ' ὧν αὐτοὶ ἐπράξαμεν, αἰεὶ ἐμπεσεῖται, πλὴν εἰ μισούμενον εἴη τὸ πρᾶγμα, ἢ προσφερὲς τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγκλήματι· μισούμενον μὲν, οἷον νέος πλούσιος ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενος ἐξ ἀστυγείτονος πόλεως ἡγάγετο τυράννου, θυγατέρα καὶ κρίνεται τυραννίδος ἐπιθέσεως· Ἐνταῦθα γὰρ οὐκ ἔχει χώραν τὸ ἀντιληπτικόν, ὅτι ἐξῆν μοι ἢ ἐβουλόμην γαμεῖν, ἐπειδὴ 30 μισεῖται τὸ τοῦ τυράννου πρόσωπον παρὰ τοῖς δικασταῖς· προσφερὲς τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγκλήματι, οἷον· τῆς Περικλέως ἐμπρησθείσης οἰκίας, εὐρέθησαν χίλιαι πανο-

πλῖαι, καὶ κρίνεται τυραννίδος ἐπιθέσεως· ἐνταῦθα γὰρ τῷ μὲν ἀντιληπτικῷ οὐ χρήσεται, διὰ τὸ προσεχὲς εἶναι τῷ ἐγκλήματι τὸ πεπραγμένον, χρήσεται δ' ἀντὶ τούτου τῷ κατὰ ἀντιστροφὴν σχήματι, οἷον οὐκ εἴ τις ὅπλων εὐπορεῖ, οὗτος πάντως τυραννήσει· αἰ δὲ τὸ ἀντιληπτικὸν βούλεται τὸ σημεῖον τοῦ ἐγκλήματος ἀνενθύνον δεῖκνύναι, αἰ γὰρ πρὸς τὸ σημεῖον, οὐ πρὸς τὸ ἐγκλημα φέρεται, καθ' ὃ καὶ διαφορὰν ἔχει πρὸς τὴν στάσιν τῆς ἀντιλήψεως, ἐκείνη γὰρ αὐτὸ τὸ ἐπιφερόμενον ἐγκλημα ἀνενθύνον ἀποδείκνυσι· κατασκευάζεται δὲ καὶ τοῦτο, ἐξ ὧν καὶ ἡ ἀντιληψις, ἀπὸ νόμου, ἢ ἔθους, ἢ φύσεως, ἢ τέχνης· ἐὰν δὲ μηδὲν τούτων ἐμπίπτῃ, βιαστικώτερόν πως τῇ ἐξ ἀντιφάσεως τοῦ ἐναντίου μεθόδῳ χρηστέον, οἷον δεῖξον, ὅπως οὐκ ἔξεστι τόδε τι ποιεῖν, τίς ἐκώλυσε νόμος, ποῖος ἀπηγόρευσε νομοθέτης; Ὡνόμασται δὲ ἡ ἀντιληψις ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὑπὸ ρεύματος παρὰφρομένων, ξύλου δὲ ἢ λίθου ἀντιλαμβανομένων, καὶ διὰ τούτου τὴν σωτηρίαν ποριζομένων, καὶ ἔστιν αἰ τοῦ φεύγοντος· τοῦ γὰρ κατηγόρου χρωμένον τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἀχρί τέλους, κάκειθεν πειρωμένου ὑπεύθυνον δεικνύναι τὸν φεύγοντα, τῇ ἀντιλήψει ὁ φεύγων χρήται.

η) Ἡ μετέληψις· Ὡνόμασται καὶ αὕτη ἀπὸ τοῦ τὸν κατηγόρον συγχωροῦντα κατὰ τι τῇ παρὰ τοῦ φεύγοντος παραβαλλομένη ἐξουσία μεταλαμβάνειν ἐν τι τῶν περιστάτικῶν μορίων.

θ) Ὅποτερωοῦν· περὶ τῶν ὠρισμένων, φασίν, ἀορίστως εἶπεν, ὠρίσται γὰρ, εἶπος ἡ ἀντιληψις, τίνος δὲ ἡ μετέληψις, φασὲν οὖν ὅτι οὐχ ὡς γενομένης ποτὲ τῆς μεταλήψεως τοῦ φεύγοντος τοῦτο εἶπεν, ἀλλὰ βουλόμενος δεῖξαι τὴν τῶν κεφαλαιῶν ἐναντιότητα, ἢ λείπει τῷ προτέρῳ, ἢ, „ὅποτερῳ προτέρῳ τούτων χρήσεται ὁ ἕτερος, αὐτίκα τὸν ἕτερον τῷ λοιπῷ χρῆσθαι.“ τὸ δὲ ἀντιλήπει ἢ μεταλήπει οὐ ταῖς στάσεσιν ἀντρίς,

ἀλλὰ τοῖς κεφαλαίοις, τῷ ἀντιληπτικῷ τε καὶ μετα-
ληπτικῷ.

ε) Κατὰ τὴν ἐνστασιν· τῶν γὰρ ἀποδείξεων αἱ
μὲν εἶαι πιστωτικαί, αἱ δὲ ἀντιρρήτικαί, ὧν αἱ ἀντιρρή-
τικαὶ ἢ κατὰ μάχην γίνονται ἢ κατὰ μέθοδον· κατὰ 5
μάχην μὲν, ὅταν εὐθύς ἐξ ἀναιρέσεως τοῦ ὅλου ποιῶ-
μεθα τὴν κατασκευὴν· κατὰ μέθοδον δὲ, ὅταν οὐχ οὐ-
τως, ἀλλ' ἐτέρως πῶς μεταχειρίζομεθα. Μιμεῖται οὖν
τὸ μὲν κατὰ τὴν μάχην ἢ ἐνστάσις, τὸ δὲ κατὰ τὴν
μέθοδον ἢ ἀντιπαράστασις. 10

ια) Οἱ ῥᾶδιον εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἡ τέχνη τὴν τῶν
πραγμάτων ὕλην ποιεῖ, ἀλλ' ὥς ἂν ἔχη φύσεως τὰ πρά-
γματα, οὕτω καὶ ἡ τέχνη μεθοδεύειν καὶ ἀκολουθεῖν
ἀναγκάζεται, κυβερνήτου δίκην πρὸς τὸ πνεῦμα τὴν ναῦν
ἰθύνοντος. 15

ιβ) Δεῖ δὲ ὁρᾶν· ὅταν γὰρ βία ἢ ἐνστάσις καὶ
τραχεῖα εὐθύς φαίνηται τῷ δικαστῇ, τότε προτακτέον
τὴν ἀντιπαράστασιν πιθανωτέραν οἷσαν καὶ μᾶλλον εὐ-
παράδεκτον· τὸ γὰρ πιθανὸν τοῦ βιαίου προτιμῶσιν οἱ
ῥήτορες, ὥς ἔμπαιν τὸ βιαῖον ἢ διαλεκτικὴ· τὸ γὰρ λέ- 20
γειν, „τῷ ἀφορῶντι εἰς τὴν ἀκρόπολιν οὐκ ἔξεστι δακρύ-
ειν,“ ἀναιδὲς πῶς εἶναι δοκεῖ, παρὰ φύσιν γάρ· τῇ οὖν
ἀντιπαράστασι προῶτον αὐτὸ μεθοδεύσομεν, ὅτι οὐκ ἐπὶ
τυραννίδι σοι δέδωκεν τὴν ἐξουσίαν τῶν δακρύνων ἢ φύ-
σις οὐδὲ ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν πολιτῶν· εἶτα τῇ ἐνστάσει, 25
καίτοι οὐδὲ δακρύνειν μάτην ἔξῃν σκαιότητος, γὰρ στυγρῶ
προσετρίβου δόξαν. Ὅταν μὲν οὖν τοῖς πλείοσι τὸ πρά-
γμα δοκῇ φανερόν, τῇ ἐνστάσει προῶτον χρηστέον, ὅταν
δὲ τῶν μέσων, τῇ ἀντιπαράστασι.

α) Ἡ μετὰ θέσεις τῆς αἰτίας· μετὰ θέσεις καλεῖ- 30
ται, ἐπειδὴ τὰ ἐπιφερόμενα ὑπὸ τοῦ κατηγόρου ἐφ' ἑτε-
ρον ἄγειν ἀνεύθυνον ἢ ἐπαίνου ἄξιον περῶμεθα, οἷον,
οὐχ ὅτι ἐφρόνευσα, παριστάμην, ἀλλ' ὅτι ἡλέησα καὶ τα-

φῆ δοῦναι τὸν κείμενον ἡβουλήθην· ἡ δ' αὐτὴ καὶ χρῶ-
 μα καλεῖται, διὰ τὸ χρωρνύναι τὸν λόγον, καὶ οἷον εὐ-
 πρόσωπον ποιεῖν ὥσπερ αἱ κομμώτριαι· ἡ ἀπὸ μεταφο-
 ρᾶς τῶν ἐν τοῖς σώμασι χρωμάτων, ὥσπερ ἐκεῖνα δι-
 5 ὅλων διήκει τῶν ὑποκειμένων· διὰ μὲν τῆς χιόνος ἡ λευ-
 κότης, διὰ δὲ τῆς πίσεως ἡ μελανία, διὸ εἰ καὶ οἰκείαν
 χώραν ἔχει τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ἔνθα καὶ ἀκριβῶς ἐξ-
 ἑτάσσεται, ἀλλ' οὖν καὶ ἐν παντὶ τῷ λόγῳ κατὰ βραχύ-
 τε καὶ μερικῶς ἐγκατέσπαρται, ὥσπερ καὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς
 10 ἄχρι τέλους, πρὸς ἅπερ τὸ χρῶμα τοῦτο φέρεται· δια-
 φέρει δὲ πρὸς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἐκεῖνη μὲν τὰ πεπρα-
 γμένα ἐξεῖναι λέγει, οἷον ἐξῆν μοι παρεστάναι, καὶ ἐξ-
 ῆν διατρίβειν ἐπ' ἐρημίας, ἡ δὲ μετάθεσις οὐκ ἐπὶ τῶν
 πεπραγμένων, ἀλλὰ τῶν ὑπονοουμένων γίνεται, ὃν γὰρ
 15 τρόπον τὸ εἰ ἐφόνευσεν ὑπονοεῖται, οὕτω καὶ εἰ ἐπὶ τῷ
 θάψαι παρίστατο. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας
 καὶ ἡ βούλησις τὴν γνώμην ἐξετάζουσι τοῦ φεύγοντος,
 σκοπητέον, τίνι διαφέρουσι· διαφέρουσιν οὖν, πρῶτον
 μὲν, ὅτι ἡ βούλησις κοινὴ ἐστίν, ἡ δὲ μετάθεσις μόνῃ
 20 τοῦ φεύγοντος· δεύτερον, ὅτι ἡ μὲν βούλησις καὶ τοῦ
 προτέρου βίου ποιεῖται ἐξέτασιν, καὶ καθολικωτέραν τι-
 νὰ τῆς γνώμης βάσανον ἔχει, ἡ δὲ μετάθεσις τοῦ παρ-
 όντος ἀντέχεται μόνου· τρίτον, ὅτι ἡ μὲν βούλησις πρὸς
 τὸ ἔκκλημα φέρεται, οἷον, οὐκ ἂν ἡβουλήθην φονεῦ-
 25σαι, ἡ δὲ μετάθεσις πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους,
 ὅτι οὐ τοῦδε χάριν παρίσταμην· τέταρτον, ὅτι ἡ μὲν
 βούλησις καὶ κατὰ διαπόρησιν γίνεται, οἷον, δια τί γὰρ
 ἂν ἐφόνευσα, δι' ἐχθραν, ἀλλ' οὐκ ἐχθρὸς ἦν καὶ τὰ
 τοιαῦτα· ἡ δὲ μετάθεσις ἀποφαντικῶς, ὅτι τοῦ θάψαι
 30 χάριν παρίσταμην καὶ δι' ἔλεον καὶ οἶκτον.

β) Εἰδέναι δὲ δεῖ· οἷον ἐπὶ τοῦ βοησαντος „θαρ-
 σεῖτε, ὧ δεσμῶται,“ κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν ὀφείλον-
 τος ἐξετάζεσθαι, ὅμως ἐστὶ καὶ τὸ συγγνωμονικὸν ἐμ-

πίπτει, ὅτι ἐλεήσας αὐτοὺς παραμυθῆσασθαι ἡβουλή-
 θην, ἔτι δὲ καὶ θετικῶς ἱρεῖ. χρῆναι τοὺς ἐν κακοῖς
 ἐλεεῖν. Καὶ εἰ πάντα, φασί τινες, ἐν πᾶσιν εὐρίσκεται,
 πῶς διακρινοῦμεν τὸ ἴδιον; φάμεν οὖν, ὅτι τῷ προσ-
 εχεστέρω καὶ μᾶλλον οἰκιοτέρῳ πλεονάσομεν, τὰ δὲ ἄλ-
 λα οὐ προηγουμένως, κατὰ δεύτερον δὲ παραληφόμεθα
 λόγον. Διαφέρει δὲ τὸ ἐνταῦθα κατὰ ῥητὸν καὶ διά-
 νοιαν τῆς ἀτάσεως, ὅτι ἐκεῖ μὲν περὶ τὸ ἐγγραφόν ἐστι
 τὸ ζήτημα, ἐνταῦθα δὲ περὶ τὴν φωνὴν τοῦ φεύγον-
 τος. Ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα κεφάλαια τιθεῖς ὁ τεχνικὸς 10
 τὴν λύσιν τούτων ἐπέφερεν, ἐπὶ δὲ τῆς μεταθέσεως οὐκ
 ἐποίησε ταῦτο, ἰστέον, ὅτι καὶ ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας
 λύεται τῇ ἀπαιτήσει τοῦ ἀκολούθου καὶ ἀναιρέσει μετὰ
 τὴν ἀπαιτήσιν ἐπιφερομένη, οἷον ἐπὶ τοῦ τρέφοντος τοὺς
 ἀπακηρύκτους· ἡ μετάθεσις τῆς αἰτίας, ὅτι ὑπὲρ τῆς 15
 πόλεως ταῦτο ἔδρων, ἵνα μὴ τῶν ἀναγκαίων στερούμε-
 νοι κακουργῶσιν, εἴτα ἡ λύσις κατὰ τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ
 ἀκολούθου, καὶ μὴν εἰ ὑπὲρ τῆς πόλεως τοῦτο ἔπρα-
 τες, ἐχοῖν καὶ ἐν ἄλλοις ποτὲ πράγμασι τὴν ἴσην φιλο-
 τιμίαν ἐνδεδειχθαι σε, καὶ σίτου ἢ χρημάτων ἀπορῶν- 20
 ση τῇ πόλει ἐπαρκεῖν, εἴτα κατὰ ἀναίρεσιν, καὶ μὴν
 οὔτε ποτὲ τοιοῦτον ἕτερον ἐπεδείξω, οὔτε ἀπορουμένη τῇ
 πόλει τι συνεισηνεγκας, οὐκ ἄρα ὑπὲρ τῆς πόλεως τοῦ-
 το ἐποίησε.

α) Ἡ πιθανὴ ἀπολογία· πιθανὴ ἀπολογία λέ- 25
 γεται καίτοι καὶ τῶν ἄλλων κεφαλαίων πιθανῶν ὄντων,
 διότι τοσαύτης μετέχει πειθοῦς, ὥς τοῖς αὐτοῖς κεκορη-
 σθαι τεκμηρίοις τὸν φεύγοντα τοῦ μὴ πεποιημένου ὅπερ
 ἐγκαλεῖται, ἢ μὴ μέλλειν ποιῆσειν, οἷσπερ ὁ κατηγορὸς
 κέχρηται τούναντίον ἀποδεικνύς. Διαφέρει δὲ τῆς μετα- 30
 θέσεως, κακείνης καὶ ταύτης πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄκρι-
 τήλους φερομένων, ὅτι ἡ μὲν μετάθεσις τὸ παρὰ τοῦ
 κατηγοροῦ ἐπιφερόμενον μετατίθησιν ἐπὶ τὸ ἀνευθύνον,

ἡ δὲ πιθανὴ ἀπολογία τὸ ἐναντίον, τοῖς ἀπ' ἀρχῆς
 ἄχρι τέλους κατασκευάζει. Ἔστι δὲ τοῦτο τὸ κεφάλαιον
 ἰσχυρότατον τῷ φεύγοντι, τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐξωθεν ἦν
 τοῦ προβλήματος, οἷον τὸ παραγραφικόν, ἢ τῶν ἐλέγ-
 5 χων ἀπαιτήσις, ἢ ἀντίληψις, ἢ μετάθεσις τῆς αἰτίας,
 τοῦτο δὲ ἐκ τῆς τοῦ κατηγοροῦ φωνῆς τὸ βέβαιον ἐπι-
 δέχεται, λέγει γὰρ ὅτι εἰ τοῦτο πρὸς κατασκευὴν λαμ-
 βάνεις τοῦ φόνου, τὸ παρεστάναι, αὐτὸ τοῦτο τῆς ὑπο-
 ψίας με ἐλευθεροῖ· εἰ γὰρ ἀνεῖλον, οὐκ ἂν παριστάμην,
 10 καὶ ἔοικεν ὁδῷ τιτὶ βαδίζειν ταῖς ἀπολογίαις· τὸ μὲν
 γὰρ πρῶτον ἀντίληψι κέχρηται, ὅπερ δοκεῖ προπετέστε-
 ρον εἶναι καὶ μηδὲν ἔχειν πρὸς ἀπολογίαν λαμπρόν· δεύ-
 τερον δὲ τὴν μετάθεσιν τῆς αἰτίας ἰσχυρὰν ἤδη δοκοῦ-
 σαν εἶναι· τρίτον, ὅπερ ἔστιν ἰσχυρότατον, τὴν πιθανὴν
 15 ἀπολογίαν ἐπάγει, διὸ καὶ τῷ κατηγορῷ πολλὴν παρ-
 ἔχει τὴν ἀπορίαν, καὶ σχεδὸν ἄλλος εἶναι δοκεῖ, καὶ ὁ
 λύνει ταύτην βουλόμενος ἢ ἐπὶ τῷ θείῳ ἀνατρέχει, λέ-
 γων ὅτι ἔχρη· δοῦναι τιμωρίαν, καὶ διὰ τοῦτο παρίστα-
 σο, τοῦ θείου τοῦτο παρασκευάσαντος, ἢ ἐπὶ ἀγνοίαν,
 20 ὅτι οὐ σένηκας, τί δεῖ ποιησάι μετὰ τὸν φόνον, καὶ
 διὰ τοῦτο παρίστασο, ἢ ὅτι οὐκ ὦον παρὰ τινος δεσφῆ-
 και, ἢ ἐπὶ μέθην, ὡς ἐπὶ τοῦ βοήσαντος, „θαῤῥεῖτε
 ᾧ δεσμῶται,“ μεθύων γὰρ ἐξέφηνας τὰ ἐν τῇ ψυχῇ
 βουλεύματα, ὥσπερ καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ πα-
 25 ραπροσβείας τῷ κατὰ ἀγνοίαν τρόπῳ κρίνει τὸν Αἰσχί-
 νην, δῶρα λαβόντα ἐπὶ φθορᾷ τῆς πδλεως, λέγων,
 „οὔτε τὴν ἀφρώστιαν, ἐφ' ἣ τότε ἐξωμόσατο, λογιζά-
 μενος“ καὶ μετ' ὀλίγα, „ἀλλ' οὕτως ἐκφρων ἦν,“ καὶ
 ἄλος πρὸς τῷ ζήματι καὶ τῷ δωροδοκίματι“ καὶ ἐξῆς·
 30 ἔφαμεν δὲ ἰσχυρότατον εἶναι τὸ κεφάλαιον, ὅτι ἐπειδὴ μέ-
 γιστος οὗτος ἔλεγχος, ὅταν ἐξ αὐτῶν τῶν παρὰ τοῦ

ἐναντίου λόγων τὰ οἰκεῖα τις ἔχη κατασκευάζειν. Κατασκευάσει τοίνυν ὁ φεύγων τὸ κεφάλαιον διὰ τῶνδε τῶν ἐπιχειρημάτων, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ μηδὲν ὠφελῆσθαι ἐντεῦθεν, ὡς ὁ εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀπιδὼν καὶ δακρύσας· δεύτερον ἐκ τοῦ βλάπτεσθαι, εἰ γὰρ ἡβουλόμην τυραν- 5 νῆσαι οὐκ ἂν ἐδάκρυον, ἵνα μὴ φωραθεῖς ζήμιωθᾷ· τρίτον ἐξ ἀντεισαγωγῆς, ἐτέρας ἀνευθύνου, ὃ καὶ μάλιστα ἐναργέστερον, οἷον ὅτι τόδε ἂν μᾶλλον ἐπραττον, εἴγε τούτου ἐπεθύμουν, δι' οὗ συνέβαινεν ἄμφω τὸ τε καθορθοῦν, καὶ τὸ κινῆσαι μηδ' ἡντιναοῖν ὑπόνοιαν. 10

β) Ὅταν ἐπόμενα ἢ ἐπὶ γὰρ τοῦ ἀφορῶντος εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ δακρύοντος οὐχ ἔπεται, οὐ γὰρ ἀρμόζει τῇ τυραννίδι τὰ δάκρυα· τοῦναντίον γε μὴν ἐλευνοῦ τὸ δακρύειν καὶ ταπεινοῦ τὸ φρόνημα, ἐπεὶ δὲ τὸ μάλιστα πιθανὸν ἐν τούτῳ τῷ κεφάλαιῳ ἔχομεν, δοκοῦ- 15 μεν δὲ ἀπίθανον ἔχειν τὸν λόγον τούτου ἐλλείποντος, δεῖ δὲ τῷ ῥήτορι πάντα οὐ μέλειν τοῦ πιθανοῦ, μέθοδον τινὰ διαλεκτικὴν ὃ τεχνικός ἡμῖν δίδωσι, δι' ἧς δυνάμεθα ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀνεπληροῦν τὸ τῆς πιθανῆς ἀπολογίας, ὥστε μὴ ἐλλείπειν τρόπον τινὰ τὸ κεφάλαιον. 20 Ὀνομάζει δὲ τούτον τὸν τρόπον Ἀριστοτέλης παρὰ τὸ ἐπόμενον, ὅταν τῇ προτάσει καὶ τῇ κατασκευῇ οὐχ ἐπομένην δῶμεν τὴν ἀναστροφὴν, ἀλλὰ σεσοφισμένην, οἷον ὁ ἀλεκτρυὼν δίπουν, καὶ ἄνθρωπος δίπουν, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἀλεκτρυῶν· τὸ μὲν γὰρ εἶναι δίπουν τὸν 25 ἄνθρωπον καὶ τὸν ἀλεκτρυόνα ἀληθές, τὸ δὲ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἀλεκτρυόνα σεδόφισται· ἦν δὲ ὁ συλλογισμὸς ἐκείνως ἀληθής, ὁ ἄνθρωπος ἄρα καὶ ὁ ἀλεκτρυὼν δίποδα. Οὕτω καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου παραλογίζεται τὸν Αἰσχίνην· φησὶ γὰρ οὕτως, 6 „οὐκ- 30 οὔν ὅτι τούτου μέλλοντος λέγειν ἀπῆλθον αὐτὸν ἢ βουλή καὶ προσέταξεν ἐτέρῳ 7 λέγειν, τότε καὶ προδότην

εἶναι καὶ κακόνουν ἡμῖν ἀπεφάνητο·“ τοὺς μὲν γὰρ προ-
 δότας ἐκβάλλεσθαι ὁμολογεῖται,⁸ τὸ δὲ τοὺς ἐκβαλλο-
 μένους εἶναι πάντας προδότας οὐκ ἀληθές· ὁ μὲν οὖν
 5 κατήγορος τούτῳ χρησάτω τῷ σοφίσματι, παραλογιζό-
 μενος ἐν τοῖς ἀπ’ ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ὁ δὲ φεύγων ἐπὶ
 τῆς πιθανῆς ἀπολογίας ἀναστρέψας τὸ σόφισμα ἐλέγξει
 τὸ ψεῦδος.

γ) Καὶ ὁρικῶς ἐξετάσει· ἐν τούτῳ γὰρ ὁ κατ-
 ἡγορος πολλὴν ἔχει τὴν ἰσχὺν τῶν σημείων, οὐ μόνον εἶναι
 10 σημεῖον τὸ καλλωπιζέσθαι τοῦ πορνεύεσθαι λέγει, ἀλ-
 λά καὶ αὐτὸ καθ’ αὐτὰ ὁριεῖται πορνεύειν εἶναι τὸ καλ-
 λωπιζέσθαι, τὸ δὲ „βιαίως“ προσέθηκεν, ὅτι οὐκ ἀλη-
 θῆς ἢ παρασκευὴ ἀλλὰ βίαιος, ἐκ περιουσίας καὶ ὑπερ-
 βολῆς λαμβανομένη.

15 α) Ἡ κοινὴ ποιότης· τοῦ πολιτικοῦ λόγου εἰς
 τέσσαρα μέρη διαιρουμένον, προοίμια, διηγήσεις, ἀγῶνας
 καὶ ἐπιλόγους, τὰ μὲν προῤῥηθέντα κεφάλαια τῶν ἀγῶ-
 νων ἐστίν, ἡ δὲ κοινὴ ποιότης οὗτοι εἰσιν οἱ ἐπιλόγοι,
 τὸ τελευταῖον τοῦ λόγου μέρος. Ποιότητα μὲν οὖν αὐ-
 20 τὴν ἐκάλεσεν ἴσως διὰ τὴν αὔξησιν, κοινὴν δὲ διὰ τὸ
 κοινὸν τόπον περιέχειν, ὃς οὐκ ἐπὶ προσώπου φέρεται
 ὠρισμένον, ἀλλὰ κοινῶς κατὰ πάντων τῶν τοῦ αὐτοῦ
 μετεχόντων ἐγκλήματος, ἢ διὰ τὸ κοινὸν ἀμφοτέρων τῶν
 μερῶν εἶναι τὸ κεφάλαιον. Λαμβάνεται δὲ ἐνταῦθα ὁ
 25 κοινὸς τόπος, ἐπειδήπερ αὔξησιν βούλονται προεῖν οἱ
 ἐπιλόγοι, τὰ δὲ αὐξητικά ἐκ τῶν καθόλου λαμβάνεται,
 ὁ δὲ κοινὸς τόπος καθόλου. Ζητεῖται οὖν, τίνι διαφέ-
 ρει ὁ κοινὸς τόπος τῆς ποιότητος, εἶγε καὶ ἄμφω καθό-
 λου φέρονται, καὶ φαμεν, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν καθόλου αἰ-
 30 ἔστηκεν, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν καθόλου ἐπὶ τὸ μερικὸν φέρεται.
 Παραλαμβάνοντες γὰρ ἐν τῇ κοινῇ ποιότητι τὰ καθο-

⁸ Ven. ὁμολογεῖτε.

λικώτερα οὐχ ἀπλῶς μέχρι τούτων ἰστάμεθα, ἀλλὰ τοῖς ἐκάστοτε ὑποκειμένοις ἡμῖν προσώποις ἐφαρμοζομεν, ὡς τελευτᾶν αἰεὶ τὸ καθολικὸν πρὸς τὸ μερικώτερον.

β) Καὶ αἱ δευτερολογίαι περὶ δευτερολογίας εἴρηται ἐν τῷ κοινῷ τόπῳ, ὅτι τετραχῶς γίνεται· περὶ 5 τοῦ τετάρτου οὖν εἰδούς ἐνταῦθά φησι, τῆς καὶ διττολογίας λεγομένης.

γ) Ὑπὸ μὲν τῶν κατηγορῶν. Ἰστέον, ὡς οἱ ἐπίλογοι διχῇ διαιροῦνται, εἰς τε τὸ πραγματικόν, ὅπερ ἀνακεφαλαίωσιν ἔχει καὶ ἀνάμνησιν τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσιν 10 εἰρημένων, καὶ εἰς τὸ παθητικόν, ὅπερ ἔλεον θήραν παρὰ τοῦ φεύγοντος καὶ ἔλεον ἐκβολὴν παρὰ τοῦ διώκοντος ἔχει. Τὸ μὲν οὖν παθητικὸν τῷ δικανικῷ εἶδει μόνῳ προσήκει, τὸ δὲ πραγματικὸν πᾶσι τοῖς εἰδεσι τῆς ῥητορικῆς, καὶ δὴ καὶ ἐν ἐπιστολαῖς, εἰ μακρότεραι εἰ- 15 ἐν· καὶ αὖθις τὸ πραγματικὸν κοινὸν τοῦ τε διώκοντος καὶ τοῦ φεύγοντος, τὸ δὲ παθητικὸν οὐ κοινὸν κατὰ γὰρ τὴν ἐργασίαν, οὐδὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑφ' ἐκατέρου παραλαμβάνεται, ἀλλ' ὁ μὲν κατήγορος αὖξήτικῶς ἐπαίρων πρὸς ὀργὴν τοὺς δικαστὰς, ὁ δὲ φεύγων κατὰ μείωσιν 20 τινα καὶ ἄρεσιν τὰ πάθη λαμβάνει· καταφέρων πρὸς οἶκτον τοὺς δικαστὰς, ἐλεεινῶ τε χρῆται τῷ σχήματι καὶ τῇ φωνῇ· οὐ γὰρ μιᾷ μόνῃ τῇ διὰ τῶν ὠτῶν αἰσθήσει, ἀλλ' ἤδη καὶ τῇ θέᾳ τὰς τῶν δικαστῶν διανοίας ἐπισπώμενος, οὐ γὰρ οὕτως ἡμᾶς ἐκπλήττει τὰ λεγόμενα, 25 ὅσον ἐπ' αὐτῶν τῶν σχημάτων φαινόμεθα. ὡς Ὑπερίδης ¹ γυμνὴν τὴν Φρύνην τὰ στήθη εἰσῆγαγε καὶ οἱ δικασταὶ οἰκτιρήσαντες ἀπεψηφίσαντο. Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐν προσώποις ἀξίωμα ἔχουσιν, οἷον Περικλεὶ προδοσίας κρινομένῳ οὐκ εἰσάγεται ἔλεον εἰσβολή, ἵνα τε μὴ κατα- 30 φρονηθῇ καὶ ἵνα μὴ ἀληθὲς ἡ κατηγορία δόξη, ἀλλὰ

¹ Athen. XIII. p. 590.

κατὰ παράλειψιν τὸ τοιοῦτο μεθοδεύσομεν· οἷον, εἰώ-
 θασι μὲν ταῦτα ποιεῖν ἅπαντες, παίδων ἀναμιμνήσκειν
 ὑμᾶς ὀρφανίαν, γυναικὸς χηρείαν, ἐγὼ δὲ οὐκ ἂν εἰς
 ταῦτα καταφύγοιμι, αἰδεσθήσομαι γὰρ ἑμαυτὸν· τοῦτο
 5 δὲ Πλάτων ποιεῖν ἐδίδαξεν ἐν τῇ ἀπολογία Σακράτους·
 καὶ τοῦτο δὲ ἰστέον, ὅτι τὴν ἀνακεφαλαίωσιν διὰ τῶν
 ἐπικαίρων χρῆ ποιεῖν, τουτέστι τῶν ἰσχυρῶν ἡμῶν, ἀλλ'
 οὐ πάντων ἀπλῶς τῶν προῤῥηθέντων. Σχηματίσομεν
 δὲ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν πῇ μὲν τῷ κατ' ἐπαγγελίαν σχή-
 10 ματι, ὡς ὁ Δημοσθένης.² συλλογίσασθαι δὴ βούλομαι τὰ
 κατηγορημένα, ποτὲ δὲ τῷ κατ' ἐρώτησιν, ὡς ἐν τῷ περὶ
 τοῦ στεφάνου,³ „εἴτα με, ἐρωτᾷς, ἐντὶ ποίας ἀρετῆς
 ῥῥῖω στεφανοῦσθαι;“ ἢ τῷ κατὰ σύγκρισιν, ὡς ἐν τῷ
 περὶ παραπροσβείας, πρὸς γὰρ τὴν Ἐπικράτους καὶ Λέ-
 15 οντος προσβείαν ἀντεξετάζων τὴν Αἰσχίνου, καὶ ἀποδει-
 κνὺς τὸν προσβευτὴν ἐκεῖνον ἐλάττονα τε ἡδίκηκότα καὶ
 μεγίστην δόντα τιμωρίαν οὕτω τὴν Αἰσχίνου προσβείαν
 εὐκαίρως εἰσφέρει, καὶ ἀνακεφαλαιοῦνται πάντα ὅσα τὴν
 πόλιν ἡδίκησε· τὰ δὲ γε παιδητικά πανταχοῦ συμπλέκε-
 20 σθαι δεῖ. Ἔτι καὶ τοῦτο ἰστέον, ὡς ἂν μὴ ἐκ πάντων
 τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι ῥηθέντων ἰσχύωμεν, ἀλλ' ἐνὸς μόνου,
 τούτῳ συνεχῶς πλεονάσωμεν, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν μὲν
 τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους, ἐπειδὴ τῷ νόμῳ ἴσχυεν, ἐξ αὐ-
 τοῦ μάλιστα τὴν ἀνακεφαλαίωσιν ἐποίησατο· ἐν δὲ τῷ
 25 περὶ τοῦ στεφάνου, τοῦ μὲν νομίμου ἐπιτήδες ἐξελάθητο,
 σαθρότερον γὰρ ἦν αὐτῷ, τῷ δὲ δικαίῳ διὰ παντὸς τοῦ
 λόγου ἐχρήσατο, συνεχῶς ὑπομιμνήσκων τοὺς δικαστάς,
 τούτῳ γὰρ ἔρρωτο, μάλιστα γὰρ ἐπιστήμονος ἔργον τοῦ-
 το τοῖς ἰσχυροτέροις ἐμμεῖναι· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀγῶσιν
 30 ἀνάγκη, κακεῖνα, οἷς οὐ λίαν ἰσχυριζόμεθα, εἰς τὸν λό-
 γον παραλαμβάνειν, ἵνα μὴ τι τούτων παροραθῇ, εἴ-
 τα εἰς διάνοιαν τῶν δικαζόντων ἀνεληθὲν ὑποπτον τὸν

2 de fals. leg. p. 396.

3 p. 325.

λόγον ἐργάσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἥττον ἰσχυρόν, ἐν δὲ τοῖς ἐπιλόγοις, ἐπεὶ διὰ βραχέων ἀνάγκη γίνεσθαι, οὐ δεῖ καὶ τῶν ἀσθενεστέρων μεμνήσθαι.

δ) Κοινὰ δὲ ἀμφοῖν· ὁ μὲν γὰρ κατήγορος εἰς τὴν τοῦ ἐλέου ἐκβολὴν χρήσεται τούτοις, τῷ μὲν νομί- 5 μῳ ὥς ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ⁴ „ὅταν δ' οὗτος κλαύσῃ τε καὶ τοὺς παῖδας παραγάγῃ, ἐμὲ νομίζετε τὸν νόμον ἔχοντα παρεστάναι τῷ βήματι,“ τῷ δὲ δικαίῳ, ὅταν μὴ ἄξιον εἶναι λέγῃ τὸν οὕτω πονηρὸν φιланθρωπίας, τῷ δὲ συμφέροντι, ὅταν μὴ συμφέρουσαν τῇ πόλει τὴν τι- 10 μωρίαν τοῦ φεύγοντος ἀποδείξωμεν· τῷ δὲ ἐνδόξῳ, „καὶ τινὰ ἀγαθὴν δόξαν τῇ πόλει περιποιήσεται τιμωρηθεὶς,“ καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως, ὁ δὲ φεύγων καὶ αὐτὸς χρήσεται τούτοις, οἷον δίκαιον τοὺς ἀτυχοῦντας οἰκτεῖρειν, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους· ⁵ „ὁ νόμος 15 γὰρ „φῃσὶ“, φιланθρωπος ὢν, οὐκ ἐπέθετο τοῖς ἀτυχήμασι τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καθ' ὅσον οἷόν τε, τὰς συμφορὰς αὐτοῖς ἐπικουφίζει.“ καὶ τῷ δικαίῳ μὲν οὕτως, καὶ ὅτι δίκαιον τοῖς ἀμαρτήσασι συγγινώσκειν· τῷ δὲ πρέποντι, ὅτι δεινὸν, εἰ δόξαν φιланθρωπίας ἀπενεγχοί- 20 μεθα, βουλόμενοι ἐπὶ φιланθρωπίας θανατάζεσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως.

ε) Ὅλως τε οἱ ἐπιλόγοι· περὶ διαιρέσεως τῶν κεφαλαίων εἰπεῖν προὔθετο, ἅπερ εἰσὶν οἱ ἀγῶνες· ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ ἐπιλόγων εἰπεῖν τούτῳ ἐδέησεν, εἶδε δὲ καὶ 25 τὰ προοίμια ἐκ τῶν αὐτῶν τοῖς ἐπιλόγοις ὀρμώμενα, καὶ περὶ αὐτῶν μετρίως διαλαμβάνει. Λαμβάνεται δὲ ταῦτα τριχῶς ἢ ἐκ διαβολῆς τοῦ ἐναντίου, ἢ ἐκ συστάσεως τοῦ οἰκείου προσώπου, ἢ ἐκ προσοχῆς τοῦ δικαστοῦ, ὅταν τὸ πρᾶγμα αὖξαντες προσεχέστερον ποιῶμεν 30 αὐτόν.

⁴ p. 575.

⁵ contr. Aristocr. p. 643.

ς) Λαμβάνονται μὲν· οὐ τοῦτο φησιν, ὅτι ἂν τὸ προοίμιον τοῦ αὐτοῦ λόγου ἀπὸ διαβολῆς τοῦ ἐναντίου γένηται, ἀνάγκη καὶ τὸν ἐπίλογον ἐκ ταύτης γίνεσθαι· ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ προοίμια καὶ οἱ ἐπί-
 5 λογοὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γίνονται, πίπτουσι δὲ ὡς ἂν τύ-
 χωσιν, ὡς τοῦ αὐτοῦ λόγου πολλάκις τὸ μὲν προοίμιον
 ἐκ διαβολῆς εἶναι τοῦ ἐναντίου, τὸν δὲ ἐπίλογον ἐκ συ-
 στασεως τοῦ οἰκείου, ἢ ἀντιστρόφως, ἢ καὶ ἀμφοτέρω
 ἐξ ἀμφοτέρων.

10 ζ) Διαφέρει δὲ ἀλλήλων· τὴν κοινωνίαν ἐπὶ τῶν
 καὶ τὰς διαφορὰς λέγει· διεννηόχασι δὲ πρῶτον μὲν τῇ
 τάξει, εἶτα οἷς ὁ Ἑρμογένης φησὶν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς προ-
 οίμοις στρογγύλη καὶ συνέστραμμένη χρώμεθα τῇ φρά-
 σει· εὐθὺς γὰρ ὁ ἀκροατὴς παρελθὼν εἰς τὸ δικαστή-
 15 ριον παρεσκευάσται προθύμως καὶ ἀκριβῶς ἀκροᾶσθαι·
 ἐν δὲ τοῖς ἐπιλόγοις ὑφειμένη καὶ πρὸς τὸ λελυμένον
 ὁρώση μᾶλλον· καὶ κομματικωτέροις κώλοις, ἥδη γὰρ
 κεκμηκότος τοῦ ἀκροατοῦ ἐκ τῶν ἀγώνων δεῖ τοῦτον ἀνα-
 παύειν τῇ λελυμένη φράσει.

20 α) Εἰσὶ δὲ τίνες· τοῦτο φησιν, ὅτι τῶν στοχα-
 σμῶν οἱ μὲν εἰσιν ἀπλοῖ, οἱ δὲ διπλοῖ, καὶ τῶν ἀπλῶν,
 ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν διπλῶν καθ' ὑποδιαίρεσιν οἱ μὲν
 εἰσι τέλειοι, οἱ δὲ ἀτέλειοι.

β) Ἀτελὴς ἐκ μόνων· τουτέστιν ὅ τὸ πρόσωπον
 25 ἑλλεῖπει· ἀποροῦσι δὲ τινές, πῶς δυνατόν κρίσιν γίνε-
 σθαι προσάπου ἐκλείποντος, καὶ φασιν, ὅτι πάντῃ ἐκ-
 λείπειν ἀδύνατον, τούτου γὰρ μὴ ὄντος κατὰ τίνος ἢ
 ᾧ ψήφος ἐξενεχθήσεται; ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ τοῦ προσώπου κε-
 φάλαια ἐκλείπει, ὅταν ἀόριστον πρόσωπον ᾖ, διὰ τοῦ-
 30 το ἀτελὴς ὁ στοχασμὸς λέγεται. Οὐ μὴν δὲ καὶ ἀτε-
 λὴς ἐκ πράγματος κατὰ τὸν Μινουκιανὸν γίνεται, τῷ
 γὰρ πράγματι τὸ μὲν τεκμήριον, τὸ δὲ κρινόμενον· τὸ
 μὲν οὖν κρινόμενον ἐγκλήμα οὐδέποτε ἐκλείπει, τὸ δὲ

ΤΕΧ-

τεκμήριον ἔστιν ὅτε· διὸ καὶ ἀτελὴς στοχασμὸς ἐκ πραγ-
ματος γίνεται.

γ) Πρῶτον οὖν· συλλογίζεται ἐνταῦθα οὕτως· ἐν
παντὶ στοχασμῷ δεῖ πάντως εἶναι σημεῖά τινα, εἰ δὲ
σημεῖα, δῆλον ὅτι καὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, εἰ δὲ 5
ταῦτα καὶ μετὰθεσις αἰτίας καὶ πιθανὴ ἀπολογία. Πρα-
γματικά δὲ ταῦτα κεφάλαια· οὐχ οἷόν-τε δὲ πραγματικά
εἶναι κεφάλαια μὴ κρινομένου τοῦ πράγματος. Φασὶ δέ
τινες, ὅτι εἰ διπλοῦς ἀτελὴς ἐκ μόνων προσώπων εὐρί-
σκεται, τί τὸ κωλύον, καὶ ἀπλοῦν εὐρεθῆναι τοιοῦτον; 10
λέγομεν οὖν, ὅτι ἐπὶ τῶν διπλῶν ἡ περίστασις ποιεῖ τὸ
ἐλλείπειν, τὸ ἐξισάζειν δηλονότι τὰ πράγματα, ἐν δὲ τοῖς
ἀπλοῖς διὰ τὸ μὴ πεφυκέναι τὴν ἰσότητα ταύτην χι-
σθαι· τὸ γὰρ ἴσως ἐτέρῳ τινὶ βούλεται ἴσον εἶναι, ἀλλ'
οὐχ ἑαυτῷ, διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀτελὴς γίνεται· φύσει μὲν 15
γὰρ ὑπεστί καὶ ἐν τοῖς διπλοῖς τὰ ἐγκλήματα, τῇ δὲ χρή-
σει οὐδαμῶς· ὃ γὰρ ἂν εἶπῃ κατὰ θάτερον ὁ ἕτερος,
τοῦτο καὶ καθ' ἑαυτοῦ ἔσται. Ἔτι φασὶν, ὅτι ἐάν τις
ἀμείψῃ τὸ πρόσωπον καὶ ἀντὶ τοῦ ἀσώτου σῶφρονα θῇ,
τὸ πρᾶγμα οὐ κρίνεται, ὥστε ἀτελὴς ἔστιν ἐκ μόνου προσ- 20
ώπου. Φαμέν οὖν, ὅτι οὐδὲν θαυμαστόν· καὶ γὰρ καὶ
ἐπὶ τοῦ πράγματος ἂν τὸ αὐτὸ ποιήσωμεν, καὶ ἀντὶ
τοῦ ἀφανῆς γέγονεν εἰς ἐμπορίαν πολλῶν εἰδότην ἀπεδή-
μησε θαῦμα, ἀσύστατον ἔσται τὸ πρόβλημα, γελοία οὖν
ἡ ἐκείνων ἀπορία. Ἔτι φασὶν, ὅτι πρᾶγμά ἐστι τὸ πρα- 25
χθέν, τὸ δὲ μὴ πεπραγμένον οὐδὲ πρᾶγμα ἂν λέγοιτο·
ὁ δὲ ἄσωτος οὐδὲν πεπραχὸς κρίνεται, πῶς οὖν μηδενὸς
πραχθέντος πράγματος ἂν ὑποκείμενον εἶη; φαμέν οὖν,
ὅτι τὴν τρίτην ἔχει τάξιν ἐνταῦθα τῶν πραγμάτων, προ-
τέρα μὲν γὰρ ἔστιν, ἀφ' ᾧν αὐτός τις ποιήσας κρίνε- 30
ται, δευτέρα δὲ, ἀφ' ᾧν ἕτεροι, καὶ ἄντικρυς εἰς ἡμᾶς
ἀναφέρεται, τρίτη δὲ ἀφ' ᾧν ἕτεροι καὶ οὐκ ἄντικρυς
εἰς ἡμᾶς ἀναφέρεται· φανερόν δὲ, ὅτι μεγίστην μὲν

ισχύν ἔχει τὰ πρότερα, ἐλάττω δὲ τὰ δεύτερα, ἐλαχίστην δὲ τὰ τρίτα· τὸ δὲ „τοῖς γε ἐπεσκεμμένοις“ περὶ τοῦ προῤῥηθέντος αὐτῷ φησιν, ἔνθα ἔλεγε, „θαυμάζω δὲ εἰ μὴ κρινόμενον“ καὶ ἐξῆς.

- 5 δ) Διπλαῦς τέλειος· παρὰ τὰ τοιαῦτα εἶδη τῶν στοχασμῶν εὗρηται καὶ ἕτερα, οἷον τὸ μονομερὲς, ὅταν δύο μὲν ἔχη τοὺς φεύγοντας, ἓνα δὲ τὸν κατήγορον, οἷον Αἰσχίνης καὶ Δημοσθένης ἦκοντες ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Φίλιππον πρεσβείας εὗρηται, ὃ μὲν χρυσίον κατορύττων,
- 10 ὃ δὲ λόγον παραπρεσβείας γεγραφώς, καὶ κρίνει αὐτοὺς Ὑπερίδης προδοσίας· ἕτερον, ὅταν ἐν πρόσωπον ἐπὶ δύο πράγμασι κρινηται, ὁμοίοις ἢ διαφόροις· διαφόροις μὲν, ὡς τοῦτο· ἀνὴρ καὶ γυνὴ τὴν αὐτὴν νόσον ἐνόσουν, ἐδωκέ τις ἰατρὸς ἀμφοτέροις τὸ αὐτὸ φάρμακον, τοῦ ἀν-
- 15 δρὸς τελευτήσαντος τὴν γυναῖκα ἔγνημε, καὶ κρίνεται μοιχείας καὶ φόνου. Ὅμοίως δὲ, οἷον πένητος δολοφονηθέντος ἐκήρυξεν ὁ δῆμος τῷ μηνύσοντι τὸν φόνον χιλίας δώσειν, ἀντεκήρυξεν ὁ πλούσιος δώσειν δισχιλίας, εἰσῆλθέ τις αὐτὸν μηνύσων, ὃ δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀνε-
- 20 βάλετο, εὗρηται καὶ αὐτὸς δολοφονηθεὶς, καὶ κρίνεται ὁ πλούσιος ἐπ' ἀμφοτέροις. Ἐτερον τὸ κατ' ἀμφισβήτησιν, ὅπερ οὐκ ἔχει γεγονός τι ὑπὸ τῶν προσώπων, ἀλλ' ἔξωθεν τι συμβεβηκός, οἷον ἀτελής παῖς ἀπεδήμησε· φήμη ἐγένετο, ὡς ἐτελεύτησε, καὶ ἀμφισβητοῦσι περὶ τοῦ
- 25 κλήρον οἱ τε ἐπίτροποι καὶ οἱ κληρονόμοι· ἐνταῦθα σημείον οὐδὲν προσφέρεται παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν φήμην διῡσχυρίζονται. Ἐτερον καὶ αὐτὸ κατ' ἀμφισβήτησιν ἀπὸ δύο προσώπων διαφορῶν καὶ δύο πραγμάτων, οἷον τύραννος ἐνόσει, ὑποπτεύσας τὸν ἴδιον ἰατρὸν μετεκαλέ-
- 30 σατο ξένον· ἀνελθὼν δέδωκε φάρμακον ὡς ἀλεξιφάρμακον, κατελθὼν ἔφη τεθνήξασθαι, τέθνηκε καὶ ἀμφισβητοῦσι περὶ τῆς δωρεᾶς. Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι συμπεπλεγμένοι καλούμενοι στοχασμοὶ διὰ τὸ ἑτέrais στάσεσι συμ-

πεπλέχθαι· ὃν πρῶτος αὐτός· μειράκιον ἔφη· ἐντός τριά-
κοντα ἡμερῶν εὐπορήσειν ἢ πορνεύσειν, μεταξύ τῶν ἡμε-
ρῶν τούτων κατέλιπεν αὐτὸν κληρονόμον τις, καὶ οὐκ
ἐπόρνευσε, καὶ κρίνεται πορνείας· ὁ μὲν γὰρ κατηγορὸς
ἔρει, ὅτι ἐκήρυξας, καὶ ἐκ τούτου ἐπόρνευσας, ὁ δὲ φεύ- 5
γων τῷ ὄρω ἀπολογήσεται, ὅτι οὐ τὸ κηρύξαι πορνεῦσαι
ἔστι. Δεύτερος ὁ συγγνωμονικός, οἷον ὠραίου μειρακίου
μητέρα λησται ἔλαβον, καὶ ἀπελθόντος τοῦ μειρακίου ἐπὶ
τῷ λυτρώσασθαι ἀφῆκαν τὴν μητέρα οἱ λησται ἄνευ λύ-
τρων, καὶ κρίνεται ἐταιρείας· τοῦ γὰρ κατηγοροῦ λέγον- 10
τος, διατὶ ἄνευ λύτρων ἀφῆκαν, ὁ φεύγων ἔρει, ὅτι ἐλεή-
σαντες τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ φιλόστοργον τῆς μητρὸς, καὶ
εὐθύς εἰς συγγνώμην πεσεῖται. Τρίτος ὁ δημοκόπιος,
οἷον πρεσβευτὴς εἰσῆλθεν εἰς τὸν δῆμον. μελανειμονῶν,
καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου, δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἔχει, 15
ἔδειξέ τινα ὡς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μοιχεύσαντα, κατέλευ-
σεν ὁ δῆμος τὸν δειχθέντα, καὶ μετὰ ταῦτα εὐρηται τῇ
γυναικὶ συνοικῶν καὶ κρίνεται δημοκοπίῳ. Τέταρτος,
ὁ ἐξ ἀπάτης δικαστῶν, οἷον ἐγράφατό τις τὴν γυναῖκα
μοιχείας καὶ εἶλε, τελευταῖον ἔφη πρὸς τὴν γυναῖκα, ὡς 20
οὐκ εἶλον, καὶ κρίνεται ἐξ ἀπάτης δικαστῶν· διαφέρει δὲ
τοῦ δημοκοπίου, ὅτι ἄδε μετὰ λόγου καὶ κρίσεως, ἡ ἀπά-
τη γὰρ τῶν δικαστῶν, ἐκεῖ δὲ ἀπὸ κρίσεως μόνης, ἢ ἀπο-
φάσεως ἐνὸς λόγου.

ε) Ἐνταῦθα ἡ μὲν τῶν· φύσει μὲν γὰρ ἔχει τὸ 23
κεφάλαιον, ἐκλείπει δὲ διὰ τὸ ἐξισάζειν, ὥστε ἐν οἷς οὐκ
ἰσάζει εὐρίσκεται· οἷον ἱατρῷ καὶ ἰδιώτῃ συνδιητατό τις·
τέθνηκεν ἐπὶ σημείοις φαρμάκων καὶ ἀντεγκαλοῦσιν ἄλ-
λῆλοις τὸν φόνον, ὃ τε ἰδιώτης καὶ ὁ ἱατρός· ἐνταῦθα
γὰρ ὁ μὲν ἰδιώτης ἀπαιτήσῃ τοὺς ἐλέγχους, τίς αὐτῷ δέ- 30
δωκε τὸ φάρμακον, πόθεν ὠνήσατο, πῶς κατεσκεύασεν·
ὁ δὲ ἱατρός οὐκ ἔξει ταῦτα ζητεῖν, τὸ γὰρ φάρμακα κα-
τασκευάζειν παρὰ τῆς τέχνης ἔχει.

ς) Τὸ γὰρ διελεῖν· Τοῦτο μὲν διὰ τὸ ὑπτιον, ὡς αὐτὸς φησι, τοῦτο δὲ καὶ ὅτι δύο ἐδόκουν ἂν εἶναι λόγοι ἐφ' ἑνὶ ζητήματι, καὶ ὅτι διὰ μακροῦ ἐπελάθοντο ἂν τῶν πρότερον ρηθέντων οἱ δικάσται, ὥσπερ εἰς ὕπνον 5 κατενεχθέντες, ἐκεῖνος δὲ ἐσφιγμένος καὶ συγκεκροτημένος ὁ λόγος γίνεται τῷ παράλληλῳ πάντα κείσθαι καὶ σαφῆ ποιεῖν τὴν κατηγορίαν τῷ δικαστῇ· δεῖ δὲ τὰ κατηγορικὰ πρότερον λέγειν, εἰδ' οὕτως ἐπάγειν τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν λόγους, κεφάλαιον κεφαλαίῳ ἀντιτιθέοντας· τῇ τε γὰρ φύσει 10 πᾶσα κατηγορία τῆς ἀπολογίας προηγέσθαι βούλεται· καὶ τοὺς δικαστὰς μᾶλλον προσέχοντας ἔξομεν, εἰ μὲν γὰρ εὐθύς ἐπὶ τὴν ἀπολογίαν χωρήσομεν, δοδεοικέναι δόξομεν καὶ τὰ κατηγορημένα βούλεσθαι λόγων ἀπάταις περικαλύπτειν· εἰ δὲ πρὸς τὴν ἐκείνων κατηγορίαν τρα- 15 πέντες τὴν ὑπὲρ ἡμῶν ἀπολογίαν ἐν δευτέρῳ τάττομεν, ὥσπερ καταφρονοῦντες τῶν ἐπιφερομένων κατηγορημάτων θαρρῶν τοῖς δικασταῖς δόξομεν. Ἰστίον δὲ, ὅτι καὶ πιθανώτερα δόξουσιν εἶναι τὰ λεγόμενα, ἔαν ἀπὸ τῶν καθόλου ἐπιχειρῶμεν, εἴτα πρὸς τὸ μερικὸν εὐθύς τὸν λόγον 20 μεταγῶμεν, ὡς Ἰσοκράτης ἐν τῷ ἁμαρτύνῳ πεποίηκεν· „οἶμαι δὴ πάντας εἰδέναι, ὅτι συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσι μάλιστα οἱ λέγειν μὲν δεινοὶ, βραχέα δὲ κεκτημένοι τοὺς ἀδυνάτους μὲν εἰπεῖν, ἱκανοὺς δὲ χρήματα τελεῖν. Νικίας τοίνυν Εὐθύνου πλειῶ μὲν ἔχει, ἤττω δὲ δύναται λέγειν. 25 ὥστε οὐκ ἔστι, διότι ἂν ἐπήρθη ἐπ' Εὐθύνον¹ εἰθεῖν“. Μεγάλην δὲ ἰσχὺν ἔχει τοῦτο, συναρπᾶσαι καὶ πείσαι τοὺς δικαστὰς· συντιθέμενοι γὰρ τῷ καθόλου ἐξ ἀνάγκης καὶ τῷ μερικῷ πείθονται. Χρὴ δὲ μὴ τελείως ἐνδιατρίβειν τοῖς καθόλου, φιλοσόφων γὰρ τοῦτο, ἀλλ' εὐθύς 30 ἐπὶ τὸ προκείμενον μερικὸν ἵεναι.

α) Ἔστι παρὰ ταῦτα· ζητητέον, τί διαφέρει οὗτοι

1 Ven. ἐπύθυνον, correxi ex Isocr. πρὸς Εὐθύνον p. 478. ed. Bekk.

συνεξευγμένοι τῶν διπλῶν, εἴπερ καὶ ἐν τοῖς συνεξευγμέ-
 νοις καὶ ἐν τοῖς διπλοῖς διπλῇ γίνεται ἡ ζήτησις· φαιμέν
 οὖν, ὅτι τὸν μὲν διπλοῦν ἔνεστι διαλύσαι εἰς δύο ἀπλοῖς
 καὶ ποιῆσαι δύο ζητήματα, δυνάμεθα γὰρ ἰδία καὶ τὸν
 Δημοσθένην ὡς προδότην κοῖναι, ἐπειδὴ χρυσίον κατώ- 5
 ρυττε, καὶ αὖ πάλιν τὸν Αἰσχίνην, ἐπειδὴ λόγον περὶ πα-
 ραπροσβείας εὖρηται γεγραφώς· τὸν μέντοι συνεξευγμέ-
 νον διαλύοντες, οἷον τὸν συγκατασκευαζόμενον, οὐ ποιοῦ-
 μεν ἀπλᾶ ἐξ αὐτοῦ προβλήματα, ἀλλὰ τὴν ὑπόθεσιν ἀπα-
 σαν διαφθείρομεν.

10

01

β) Καὶ ὁ μὲν ἐμπίπτων· ἐμπίπτοντος παρὰ-
 δειγμά ἐστι καὶ τοῦτο. πλούσιος καὶ πένης ἦσαν ἐχθροὶ
 τὰ πολιτικά, εὐρέθη ὁ πένης ἡμιθνής, καὶ σαφές μὲν
 περὶ τοῦ πεφονευκότης οὐδὲν ἔσχεν εἰπεῖν, μόνον δὲ τοῦ-
 το, ὅτι σημεῖα πυρὸς ἐπὶ τῆς ὄψεως ἀφέρει· συνέβη τῆς 15
 αὐτῆς νυκτὸς ἐμφορηθῆναι τὴν τοῦ πλουσίου οἰκίαν,
 εἶτα φαιέντων ἐπὶ τῆς ὄψεως αὐτοῦ σημείων πυρὸς κοί-
 νεται φόνον· ἔνθα μετὰ τὴν μετάθεσιν τῆς αἰτίας, ὅτι
 νῦν μοι τῆς οἰκίας ἐμφορηθείσης τοῦτ' προσεγένετο, ευ-
 θὺς ἕτερον ἐμπίπτει ζήτημα, πότερον τὰ σημεῖα τοῦ πυ- 20
 ρὸς ἐκ τῆς δαδὸς ἢ τοῦ ἐμφορημοῦ γέγονεν αὐτῷ· φαιή
 γάρ ἂν ὁ κατήγορος, ἐκόντα αὐτὸν τὴν οἰκίαν ἐμπερη-
 γέναι, ταύτην ἑαυτῷ τῶν ἐλέγχων ἀποφυγὴν μνηστεν-
 ὄμενον· εἶτα κατὰ τὴν τοῦ τεχνικοῦ διδασκαλίαν αὐτὸ
 κατασκευάσομεν. Ἴδιον δὲ τοῦ ἐμπίπτοντος τὸ ἀνείθυ- 25
 νον καθεστάναι τὸ ἐμπίπτον ζήτημα, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις
 τῶν συνεξευγμένων ἐκάτερον τῶν ζητημάτων ὑπεύθυνόν
 ἔστιν, ἐν γάρ τῳ ἐμπίπτοντι ἀνεύθυνόν ἐστι κατ' αὐτὸ
 ἢ τε τοῦ μοιχοῦ ἀναίρεσις, καὶ ὁ τῆς οἰκίας ἐμφορησμός.

γ) Διελεῖν τελείως· οὐ τελείως, ἀλλὰ μόνη τῇ 30
 ἐλέγχων ἀπαιτήσῃ, καὶ τῇ βουλήσῃ, καὶ τῇ δυνάμει, οὐ
 μὴν καὶ τοῖς ἐφεξῆς· αὐτὸ γάρ ἐστιν ἐνταῦθα φανερόν τι
 σημεῖον, δι' οὗ ἂν ἐλεγχθῇ ἡ μοιχεία, ὡς καὶ μετάθε-

σιν αἰτίας καὶ πιθανὴν ἀπολογίαν ἔχειν· τὰῦτα γὰρ πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους φέρεται, τὰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῆς μοιχείας ἐκλείπειν. Ἰστέον δὲ καὶ, ὅτι ἐν τούτῳ τῷ εἶδει ὁ κατηγορῶν ἐν τῷ πρώτῳ ζητήματι ἐν τῷ δευτέρῳ κατηγορουμένου λαμβάνει πρόσωπον, διὸ καὶ αὐτὸς ἀπαιτῇ τοὺς ἐλέγχους. Προκατασκευαζόμενος δ' ὁ οὗτος κοινωνεῖ τῷ ἐπιπίπτοντι, καθόσον ἐπ' ἀμφοτέρων δύναται καὶ ἐλλείπειν ἢ ἀπὸ τοῦ προσώπου ζήτησις· ἐπὶ δὲ τοῦ προκατασκευαζομένου
 10 ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ πρᾶγμα ἐπιδέχασθαι κρίσιν· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῷ ἐπιπίπτοντι τὸ δεύτερον ζήτημα ὕστερον ἐν τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας τοῦ προτέρου ἐπιπίπτει, ἐπὶ δὲ τοῦ προκατασκευαζομένου τὸναντίον· τοῦ γὰρ προηγουμένου ζητήματος τὸ
 15 δευτεραγωνιστοῦν προτερεῖται τῇ τάξει καὶ πρότερον ἐξετάζεται· προηγούμενον μὲν γὰρ τὸ συνειδέναι τὸν πατέρα τοῖς παισὶ, πάρεργον δὲ τὸ τοὺς παῖδας εἶναι προδότας· διὰ τὸ πρότερον οὖν τοῦτο ἐξετάζεσθαι, προκατασκευαζόμενος λέγεται.

20 ε) Ὡς ὄν, ἢ οὐκ ὄν· ὄν μὲν, ὥς ἀπὸ τοῦ κατηγοροῦ, οὐκ ὄν δὲ, ὥς ἀπὸ τοῦ φεύγοντος· καλῶς δὲ καὶ τὸ „ὥς προδιδόντα.“ εἰ γὰρ δοίημεν, ὅτι προδότης, μοιχομερὲς ἐστίν, ἐμβάλλει δὲ ἑαυτὸν ὁ φεύγων πρότερον εἰς τὴν ὑπὲρ ἐτέρων ἀπολογίαν πάντως, εἰ γὰρ ἐκείνην
 25 ψευδῇ ἀποδείξει, καὶ τὸ καθ' ἑαυτοῦ πάντως διαλύεται ἐγκλήμα· ἐπεὶ γὰρ ὁ κατηγορὸς ἀμφοτέρω τὰ ἐγκλήματα ἀποδείξαι σπουδάζει, καὶ πρότερον ὅτι προδότης οἱ παῖδες, εἰδ' ὅτι καὶ ὁ πατὴρ συννοῖεν, εἰ γὰρ μὴ ἐκεῖνο ἐλέγξει, οὐδὲ τοῦτο συνίσταται, εἰκότως καὶ ὁ φεύγων τῷ προτέρῳ πρότερον μάχεται· μὴ δυνήθεις δὲ ἐκεῖνο
 30 ψευδὲς ἀποδείξαι, τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ λοιπὸν ποιεῖται ἀπολογίαν. Ἰστέον δὲ, ὥς εἰ τὸ πρότερον ψευδὲς ἀποδείξας νικήσει, οὐδὲν ὑπὲρ ἑαυτοῦ πάντως εἰπεῖν αὐτῷ

δείξει, καὶ τῆνικαῦτα οὐκ ἔσται προκατασκευαζόμενος ἀλλ' ἀπλοῦς.

α) Ὅταν τὰ σημεῖα· πληθυντικῶς εἶπε σημεῖα, ἐπειδὴ πολλάκις ἀντιστρέφεται τὸ ἐγκλημα τῷ σημείῳ, καὶ πῇ μὲν τὸ ἐγκλημα τῷ σημείῳ φέρεται προκατα-⁵σκευὴν, πῇ δὲ τὸ σημεῖον τοῦ ἐγκλήματος, οἷον πλούσιος καὶ πένης ἐχθροὶ τὰ πολιτικά· ὥμοσεν ἐν συμποσίῳ τυραννήσῃν ὁ πλούσιος, ἀντῷμοσεν ὁ πένης τυραννοκτονήσῃν· εὐρέθη μετὰ ταῦτα ὁ πένης νεκρὸς ἀσχύλευτος, καὶ κρίνεται ὁ πλούσιος τυραννίδος ἐπιθέσεως·¹⁰ ἐνταῦθα τὸ μὲν ἐγκλημα, ὅτι τυραννήσει, τὸ δὲ τούτου σημεῖον, ὅτι τὸν πένητα διεχρήσατο, καὶ ἀντιστρέφεται ταῦτα κατ' ἀλλήλων· οἷον τυραννήσω, τῷ δήλον; ἐφόνευσας γὰρ τὸν τυραννοκτονήσῃν μέλλοντα, καὶ αὐτίς, ἐφόνευσας τὸν πένητα· τῷ δήλον; τυραννήσεις· γίνεται¹⁵ δὲ διάλληλος ἡ δεῖξις. Ἐπεὶ δὲ φασὶ τινες, ὅτι οὐδέποτε δήλον δήλῳ κατασκευάζεται, οὐδὲ ἀδήλῳ ἄδηλον, ἀλλὰ δήλῳ τὸ ἄδηλον, κἀνταῦθα εἰ μὲν καὶ ἀμφοτέρωθεν κατασκευάζεται; εἰ δὲ πάλιν καὶ ἄμφω ἄδηλα, γε-²⁰λοῖον τὸ τῆς ἀποδείξεως· πῶς γὰρ ὑποστήσεται τὸ ζήτημα δήλου τοῦ σημείου ὀφείλοντος εἶναι, ὥς ὁ τοῦ στοχασμοῦ φησὶν ὅρος· καὶ ἔτι ἀνευθύνου· ἐνταῦθα γὰρ τοι ὑπεύθυνον καὶ ὁ φόνος καὶ ἡ μοιχεία. Εὐρίσκεται μὲν τοι κἀνταῦθα φανερά· σημεῖα ἢ ὑπόνοια τοῦ ἀν-²⁵δρὸς ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ, τὸ ληθῆναι παρὰ τῆς γυναικὸς τὸν οἰκέτην· τὸ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ τεθνάναι τὸν δεσπότην· ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις διαλλήλῳ δεῖξει ἀσαφεὶ οὐσῃ, ἂν τι προγεθῇ σαφές, διαλύεται ἡ ἄγνοια, οἷον εἴ τις ἀγνοοῦντι μὲν, ἐνθα Δίῳν ἢ Θέῳν κατοικεῖ,³⁰ ἐπισταμένῳ δὲ, ὅπου Πλάτων, λέγει, Δίῳνα οἰκεῖν, ἐνθα Θεῳν, καὶ Θεῳνα ἐνθα Δίῳν, εἰ μὲν μέχρι τούτου μόνου σταίη, διάλληλός ἐστιν ἡ δεῖξις· εἰ δὲ προσθεῖη τὸ

τὸν Δίωνα ἢ Θέωνα οἰκᾶν, ἐνθα Πλάτων, σαφὲς τοῦ λόγου ἀπόδειξις γίνεται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν συγκατασκευαζομένων, εἰ μὲν ὁ φόνος καὶ ἡ μοιχεία ἀλλήλων ἦν μόνον σημεῖα, ἀσύστατον ἂν ἦν τὸ πρόβλημα, νυνὶ δὲ καὶ ἑτέρα τούτων ἐστὶ φανερά σημεῖα τὰ προῤῥηθέντα. Ἰστίον δὲ, ὅτι ἐν τοῖς οὕτως ἀμφισβητούμενοις οὐ χρὴ ἀπὸ τῶν ἀδήλων σημείων ἄρχεσθαι τῆς κατασκευῆς, καὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους οὕτως ἀπαιτῇ, οὐ γὰρ εὐπαράδεκτον τοῦτο τῷ δικαστῇ, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὁμολογουμένων ἐπὶ τὰ 10 ἀσαφῆ ἔρχεσθαι δεῖ, ὥσπερ Πλάτων ἐποίησεν ἐν τῷ περὶ ψυχῆς·² ζητήσεως γὰρ οὔσης, εἰ τὰ ἐν Αἰδου βελτίω, λαμβάνει ἐκ τῶν κύκνων ἐπιχείρημα· καὶ εἰ μὲν τῇ τάτξει τῆς ἀναλύσεως εἶπετο, τοῦτον ἂν προήνεγκε τὸν τρόπον, ὅτι οἱ κύκνοι μέλλοντες τελευτᾶν ἄδουσιν ὑφ' ἡδο- 15 νῆς διαφερόντως ἢ πρότερον· τὴν δὲ ἡδονὴν αὐτοῖς ποιεῖ τὸ προειδέναι τὴν ἐκεῖ διατριβὴν, ἴσασιν δὲ, ὅτι μαντικοί, τὴν δὲ μαντικὴν ἔχουσιν, ὅτι ἱεροὶ Ἀπόλλωνος, ὁ δὲ Ἀπόλλων μαντικὸς, καὶ οὕτως ἂν ἀπὸ τοῦ ἀμφισβητούμενου, ὅπερ ἐστὶ βελτίονα εἶναι τὴν ἐν Αἰδου δια- 20 τριβὴν, ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον ἦλθεν, ὅτι μαντικὸς ὁ Ἀπόλλων, νυνὶ δὲ τὸναντίον ἐποίησεν, ἐκ τοῦ ὁμολογούμενου ἀρξάμενος, φησὶ γὰρ, „ἀλλ' οὐ τι μοι ταῦτα φαίνεται λυπούμενα ἄδειν, οὔτε οἱ κύκνοι, ἀλλ' ἄτα, οἶμαι, τοῦ Ἀπόλλωνος ὄντες, μαντικοὶ τέ εἰσι καὶ προ- 25 ειδότες τὰ ἐν Αἰδου ἀγαθὰ, ἄδουσ' τε καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφερόντως ἢ ἐν τῷ πρόσθεν· Ὅμοιως καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου ἐποίησεν; αἰτίας γὰρ ἐπιφερομένης αὐτῷ, ὡς εἴη γεγονώς τῆς εἰρήνης αἷτιος, οὐκ ἀπῆντησεν ἄντικρυς, ὡς οὐκ αὐτὸς ἀλλ' ἡ πό- 30 λιν αἰτία τῆς εἰρήνης· ἔλεγε γὰρ ἂν οὕτως, ὅτι τῆς εἰρήνης ἡ πόλις αἰτία, ταύτην δὲ ἐποίησατο, ἐπειδὴ ἐμνησιζάκει τοῖς Ἕλλησι· πόθεν δὲ ἐμνησιζάκει; ὅτι οὐδὲ

² Phaed. p. 85.

σώμασιν οὐδὲ χρήμασιν αὐτῇ συνελαμβάνοντο. Καὶ τοῦτα πόθεν; ἐπειδὴ πρὸς ἀλλήλους ἐστασίαζον· τί δὲ τὸ τῆς στάσεως αἴτιον; ταραττων ὁ Φίλιππος· πόθεν δὲ ἡ ταραχή; ἐκ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου; τρῦτο δὲ οὕτως εἰ ἐποίησεν, εὐθὺς ἂν προσέκρουσε ταῖς δικασταῖς· νυνὶ δὲ ἀπὸ τοῦ ὁμολογουμένου Φωκικοῦ πολέμου ἀρξάμενος προῆλθε κατὰ μέρος καὶ ἐπ' αὐτὴν μετὰστασιν, ὅτι ἡ πόλις αἰτία τῆς εἰρήνης· φησὶ γοῦν, ³ τοῦ γὰρ Φωκικοῦ καταστάκτος πολέμου καὶ ἐξῆς.

(β) Τό τε γὰρ ὑπὸ τοῦ οἰκέτου· οὐ καλῶς εἰ- 19
ρηκεν ἐνταῦθα δι' ἀλλήλων εὐθὺς δείκνυσθαι τὰ ἀφανῆ, τὸν τε φόνον καὶ τὴν μοιχείαν· ἄλογος γὰρ ἡ τοιαύτη δεῖξις· ἀλλ' ἐπεὶ δεῖ ἐν παντὶ στοχασμῷ ἀπὸ τινος φανεροῦ σημείου τὸν τοῦ ἀφανοῦς καὶ κρυπομένου ἐλεγχον γίνεσθαι, φανερὰ δὲ σημεῖα ἐστὶν ἐνταῦθα, ἥ τε ὑπο- 15
ψία τῆς μοιχείας, ἀλλ' οὐχ ἡ μοιχεία, καὶ τὸ λελῦσθαι τὸν οἰκέτην, διὰ μὲν τούτων κατασκευάζεται τὸ τὸν δεσπότην ὑπ' ἐκείνου ἀνηρῆσθαι, ⁴ διὰ δὲ τοῦ ἀνηρῆσθαι οὐκέτι ἡ ὑποψία τῆς μοιχείας· τίς γὰρ χρεία τῆς τοῦ φανεροῦ κατασκευῆς, ἀλλ' ἡ μοιχεία αὐτῇ, ὥστε οὐκ ἔστι 20
κυρίως ἡ δεῖξις διάλληλος, ἀλλὰ τεσσάρων ὄντων τούτων, δύο μὲν φανερῶν, τῆς ὑποψίας καὶ τοῦ λελῦσθαι, δύο δὲ ἀφανῶν, τοῦ φόνου καὶ τῆς μοιχείας, διὰ μὲν τῶν φανερῶν θάτερον τῶν ἀφανῶν κατασκευάζεται, διὰ δ' ἐκείνου, ὡς ἤδη φανεροῦ γεγονότος, τὸ λοιπὸν ἀφανές· τὸ γὰρ ἀφανές οὐχ ὡς ἀφανές μείναι κατασκευάζεται, ἀλλ' ὡς φανερόν γενέσθαι. Διαφορὰ δὲ προκατασκευαζομένου καὶ συγκατασκευαζομένου, ὅτι ἐν ἐκείνῳ μὲν κεχώριται ἀλλήλων τὰ ζητήματα, καὶ ἐκάτερον ἰδίᾳ κατασκευάζεται, ἐνταῦθα δὲ, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα 30
καὶ τοῦτο δυνατόν, ἀλλ' οὖν συμπλέκεται καὶ δι' ἀλλήλων κατασκευάζεται.

3 p. 230.

4 Cod. ἀνῆρῆσθαι.

γ) Ὁ ἀπὸ γνώμης ἀπὸ γνώμης καλεῖται, ὅτι οὐχ ἡ πρᾶξις κἀνταῦθα ζητεῖται, ὥς καὶ τοῖς ἄλλοις, ἢ τὸ πρόσωπον, δηλαδὴ γὰρ, ἀλλ' ἡ γνώμη μόνη· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις στοχασμοῖς ἡ γνώμη, τουτέστιν ἡ βού-
 5 λησις, πρὸς πίστιν ἑτέρου παραλαμβάνεται, ἐνταῦθα δὲ πάντα τὰ ἄλλα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γνώμης, καὶ δηλον μὲν ἐνταῦθα σημεῖον ὁ φόνος, ἐγκλημα δὲ ἄδηλον καὶ ζητούμενον εἰ ἐμάνη. Ἰστέον, ὥς ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις στοχασμοῖς διὰ τὸ ἀφανὲς κρίνεται ὁ κρινόμενος, ὥς
 10 ἐὰν ἐπ' ἐκείνῳ ἀλῶ, δι' αὐτὸ δίκην δώσων, ἐνταῦθα δὲ διὰ τὸ φανερόν, οὐ γὰρ ἂν ἀλῶ ἐπιπλάστως μανεῖ-
 σα, διὰ τὴν πλάσιν τῆς μανίας δώσει τὴν δίκην, ἀλλὰ διὰ τὸν φόνον· εἰ δὲ τις βαθυτέρον ἐξετάζει τὸ πρόβλημα, φανερόν μὲν κἀνταῦθα σημεῖον, ὥς καὶ
 15 τοῖς ἄλλοις στοχασμοῖς τὸ τὸν μὲν νῖον τρῶσαι, τὸν δὲ πρόγονον νεκρὸν ποιῆσαι· ἀφανὲς δὲ τὸ εἰ ἐφό-
 νευσεν, εἰ μὲν γὰρ ἐμάνη, οὐκ ἐφόνευσεν, εἰ δὲ οὐκ ἐμάνη, ἐφόνευσεν, ὥστε κἀνταῦθα τὸ εἰ ἐφόνευσε ζητεῖ-
 ται, ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς τὸ εἰ ἐμάνη ἢ οὐ, ὥστε οὐ περὶ
 20 τὸ νεκρὸν ποιῆσαι τὸν πρόγονον κρίνεται, ἀλλ' εἰ ἐφό-
 νευσε· τὸ γὰρ φρονεῖν τῶν ἐκουσίως ποιούντων ἐστίν.
 Οὐ συνέταξε δὲ τοῦτον οὔτε τοῖς διπλοῖς, ἀπλοῦς γὰρ, οὔτε τοῖς ἀπλοῖς, ἐπειδήπερ ἐν μὲν ἐκείνοις, ὥς ἔφαμεν, ἡ γνώμη πιστωτικὴ τοῦ ζητουμένου, ἐν δὲ τούτῳ τὰ ἄλ-
 25 λα τῆς γνώμης.

δ) Τὰ χα δ' ἂν δείκνυσιν διὰ τούτου, ὅτι καὶ περὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν οὐ προηγουμένως διέλαβεν, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν κεφαλαίων διαίρεσιν, διάφορον ἐν αὐτοῖς εὐρι-
 σκομένην. Εὐρίσκεται μέντοι καὶ ἕτερον εἶδος στοχασμοῦ,
 30 τὸ κατ' ἀξίωσιν· πᾶς γὰρ στοχασμός, μᾶλλον δὲ ἅπας ἀγὼν δικανικὸς ἢ κατὰ φυγὴν καὶ δίωξιν γίνεται, ὥς πάν-
 τα τὰ προκείμενα εἶδη, ἢ κατὰ αἵτησιν καὶ ἀξίωσιν·
 τούτου δὲ εἶδη δύο, τὸ τε παρὰδοξαν καὶ τὸ κατὰ ἀμ-

φισβήτησιν· παράδοξον μὲν, οἷον μάγος ἐπηγγεῖλατο τύραννον ἀναιρῆσαι τεττάρων ἐντὸς ἡμερῶν· μεταξὺ κεραίνῃ βληθεὶς ὁ τύραννος ἐτελεύτησε, καὶ ἀξιοὶ λαβεῖν ὁ μάγος τὴν δωρεάν. Καθὸ μὲν γὰρ αὐσιωδῶς ζητούμεν, πρᾶγμα ἄδηλον ἀπὸ τινος φανεροῦ σημείου στοχασμός ἐστι, καθὸ δὲ ἡ τάξις ἀντίστροφαι, παράδοξος, ἐν παντὶ γὰρ στοχασμῷ τοῦ διώκοντος τὴν κατάθεσιν ἔχοντος καὶ πρώτου λέγοντος, τοῦ δὲ φεύγοντος τὴν ἄρνησιν, ἐνταῦθα τὸναντίον γίνεται· ὁ μὲν γὰρ διώκων ἐρεῖ, ὡς οὐκ ἐφόμευσας, ὁ δὲ φεύγων τοῦ πεφονευκέναι 10 ἀνθίσταται, καὶ ἡγήσεται ἡ ἄρνησις τῆς καταφάσεως. Τὸ δὲ κατὰ ἀμφισβήτησιν, οἷον· τύραννος τὸν ἑαυτοῦ ἱατρὸν ὑποπτεύσας ἐπὶ δηλητηρίῳ τὸν τῆς πόλεως μετεπέμψατο, ἀνελθόντος ἐκείνου ὁ τύραννος ἐτελεύτησεν, ἀμφισβητοῦσι περὶ τῆς δωρεᾶς. 15

Περὶ ὄρου.

α) Ὁ ὄρος. Ὅρος καλεῖται πενταχῶς· τὸ τέλος, οἷον ὄρος τοῦ σώματος ἡ ἐπιράνεια· τὸ χωρίζον ἀπ' ἀλλήλων τὰ χωρία, ὡς ὅταν λέγωμεν τινὰς περὶ γῆς ὄρων μάχεσθαι. Ὅρος ὁ τὴν ἐκάστου οὐσίαν περιλαμβάνων 20 λόγος, οἷον ἄνθρωπος ἐστὶ ζῶον λογικὸν θνητὸν, ὄρος καὶ εἰς ἃ διαλύεται ἡ πρότασις, ὄρος καὶ ἡ παρὰ τοῖς ῥήτορσι στάσις, περὶ ἧς νῦν διέξιμεν. Διαφορὰ δὲ τοῦ τε ῥητορικοῦ ὄρου καὶ τοῦ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, τοῦ τὴν τοῦ πράγματος οὐσίαν περιλαμβάνοντος, ὅτι ὁ μὲν 25 περὶ ὀνομάτων καταγίνεται, τὸ πρᾶγμα ὁμολογούμενον ἔχων, ὁ δὲ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις οὐχ οὕτως, οὐ γὰρ ἐπειδὴν τὸν ἄνθρωπον ὀρίζηται, τὴν φωνὴν αὐτὴν ὀρίζεται, ἀλλὰ τὸ δηλούμενον ὑπ' αὐτῆς εἶδος· δεύτερον τὸ τὴν ἀρετὴν τοῦ διαλεκτικοῦ ἐν μοίρᾳ κακίας ἔχειν τὸν 30 ῥητορικόν· τοῦ γὰρ διαλεκτικοῦ ἀρετὴ τὸ μῆτε πλεονάζειν μῆτε ἐλλεῖπειν, ὅπερ εἰ συμβαίῃ τῷ ῥητορικῷ, τῶν

ἀσυστάτων αὐτὸν ποιεῖ· εἰ γὰρ μηδὲν ἑλλείπει πρὸς τὸ εἶναι τόδε τι ἀσέβειαν ἢ ὕβριν, ὁμολογούμενον γίνεται καὶ οὐκέτι ὅρος ἐστὶ. Τρίτον, ὅτι ὁ μὲν ῥητορικός καὶ τὰ παρειμένα καὶ τὰ πεπραγμένα παραλαμβάνει, ὁ δὲ
 5 διαλεκτικός μόνον τὰ γινόμενά τε καὶ ὄντα. Τέταρτον τὸ τὸν μὲν διαλεκτικὸν ἀντιστρέφειν πρὸς τὸ ἀριστόν, τὸν δὲ ῥητορικὸν αἰετὴν τὴν ἀκατάστροφον διαφεύγειν· αὐτὸ γὰρ ἔνεστιν ἀναστρέψαντα φάναι οὐδέτερον, αὐτὸ ὅτι, εἴ τι κλοπῇ, ταῦτο ἐξ ἱεροῦ χρημάτων ἐστὶν ἰδιωτικῶν
 10 ὑφαίρεσις· πολλῶν γὰρ μᾶλλον κλοπῇ ἐστὶ τὸ ἐξ οἰκίας ἰδιωτικῆς ὑφελῆσθαι χρήματα, αὐτὸ ὅτι πᾶσα ἱεροσυλία τὸ ἐξ ἱεροῦ συλῆσαι χρήματα ἱερά. Ἔστι δὲ τὸ τέλος τοῦ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν ὅρου γενεσις καὶ ἀρχὴ τοῦ δια-
 λεκτικοῦ· ἐπειδὴν γὰρ προέλθῃ ζητῶν ὁ ῥητορικός, καὶ
 15 ἀποδεικνύς διὰ πάντων, τότε παρὰ λαβὼν τὸ ἀπαδεύει-
 γμένον ὁ διαλεκτικός ὁριεῖται, δηλῶν ἡμῖν ἐκ ψιλῆς ἀπο-
 φάσεως τὴν ἡσίν αὐτοῦ, ὥστε ὁ μὲν διαλεκτικός ὅρος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἢν εἶναι δηλῶν, ὁ δὲ ῥητορικός ὅτι δὲ τὸ
 πραγμὲν ὀνομάσαι ζητῶν. Ἰστέρον δὲ, ὅτι ἐν παντὶ πρά-
 20 γματι πρῶτον τὸ εἰ ἐστὶ ζητοῦμεν, ὅπερ ὁ στοχασμὸς περι-
 ἔχει· δευτέρον δὲ τὸ τί ἐστὶν, αὐτὴν τὴν ζητήσιν ὁ ὅρος περιέχει·
 διὰ τοῦτο δὲ καὶ μετὰ τὸν στοχασμὸν τέταρ-
 ται, τρίταν δὲ τὸ, ὁποῖόν τί ἐστὶν, ὅπερ αἰετὸν πα-
 ρᾶσαι περιέχονσι ἀτάσεις.

25 β) Προβολή. Προβολή² ἀνόμεσται ἀπὸ μετα-
 φορᾶς τῆς Ἀθήνησι δίχης σὺν τῷ καλουμένης,³ ὡς ὁ Δη-
 μοςθίνης· „καὶ προϋβαλλόμεν ἀδικεῖν τουτοῦν περὶ τὴν
 ἰσοτήν“, τοῦτέστι τῇ προβολῇ κατ' αὐτοῦ ἐχρησάμεν.

1 Par. πολλή. 2 Idem in Vol. VII. c. XVII. §. 3 Vol. VII. ad-
 0. dit: κατὰ τῶν ἐν ταῖς ἰσοταῖς ἀδικούντων, ὡς καὶ Δημ. Pápllo post:
 Mon. 8. προϋβαλλόμεν. ut Dem. in Mid. init. Par. 2977. 2926.
 προϋβαλλόμεν.

ὥσπερ καὶ ἡ ἐνδείξις καὶ ἡ φάσις ⁴ καὶ ἡ εἰσαγγελία καὶ ἡ ἐξούλης ὀνόματα δικῶν ⁵ ὑπάρχον παρ' αὐτοῖς. Εἴρηται δὲ προβολὴ διὰ τὸ ⁶ πρότασιν ἔχειν τοῦ πράγματος καὶ ὥσπερ προτείνειν τοῖς δικασταῖς, περὶ οὗ αὐτοὺς δεῖ κρίναι, ⁷ ἢ ἀπὸ τοῦ προβεβλήσθαι τῶν ἁλ-
λων κεφαλαίων.

γ) Ὁρφ. Ὁμῶνυμον τῇ στάσει κεφάλαιον· εὐθύς μετὰ τὴν προβολὴν ὁ ὅρος, ἐπειδὴ λύσις ἐστὶν οὗτος αὐτῆς. Ἀνθορισμῷ· οὐδὲν ἑτερόν ἐστὶν ὁ ἀνθορισμός ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ὅρος· ἀμφοτέροι γὰρ ὀρίζονται τὸ πε-
πραγμένον, καὶ ὁ φεύγων καὶ ὁ διώκων. Γνώμη νο-
μοθέτου· οἷον ὅτι καὶ ὁ νόμος καὶ ἡ γνώμη τοῦτο βού-
λεται. Πηλικότητι· τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἐν τῷ ὄρῳ κεφαλαίων ἀποδεικτικά ἐστί, τὸ δὲ πρὸς τι καὶ ἡ πηλι-
κότης ἀνζητικά· προτάσσεται δὲ ἡ πηλικότης τοῦ πρὸς τι, ¹⁵ ὅτι ἡ μὲν ἀπλοῦν τί ἐστίν, οἷον τότε τι γέγονε, τὸ δὲ πρὸς τι συγκριτικῶς ἀνξάνει. Προηέχεται δὲ τὰ ἀπλὰ τῶν συγκριτικῶν. Μιᾶ τῶν ἀντιθετικῶν. Ρητέον οὖν, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ πράγματος φανέντος λοιπὸν τελείου διὰ τῶν ὀρικῶν κεφαλαίων, τότε χώραν ²⁰ ἔχει μία τῶν ἀντιθετικῶν· ποτε δὲ ἐμπίπτει, δῆλον ἐν-
τεῦθεν· αἱ ὀρικαὶ στάσεις ἢ εἰς πρᾶγμα ἔχουσι τὴν ἀνα-
φοράν, ἢ εἰς πρόσωπον, ἢ εἰς ἐνέργειαν· εἰς πρᾶγμα μὲν, ὡς ὁ κενοτάμιον διορύξας καὶ χρινόμενος τυμβωρυχίας· εἰς πρόσωπον δὲ, ὡς ὁ τὸν εἰποῦχον ἀνελὼν ὡς μοιχὸν ²⁵ καὶ χρινόμενος φόνου· εἰς ἐνέργειαν δὲ, ὡς ὁ ἐξ ἱεροῦ ἰδιωτικά χρήματα κλέψας καὶ χρινόμενος ἱεροσυλίας· του-

⁴ καὶ ἡ φάσις· T. VII. om. ⁵ T. VII. ὄνομα δικῶν ὑπ-
ρχον παρ' αὐτοῖς· προβολὴ δὲ ἐστὶ τῶν εἰρημένων ἐν τῇ καταστά-
σει σύγκριτος ἀπόφασις. ⁶ Mon. 8. τὸ τὴν. ⁷ Mon. 8. κρί-
νεσθαι. Pro sqq. ἢ ἀπὸ — κεφαλαίων T. VII. habet: καὶ ἐστὶν ἡ
προβολὴ κυρίως τὸ συνέχον.

των οὖν οὕτως ἐχόντων, ὅταν εἰς πρόσωπον ἀναφέρηται ὁ ὄρος, ἐμπιπτοῦσιν αἱ ἀντιθετικά, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις οὐδαμῶς.

- δ) Ἡ προβολή ἐστίν, ἀντὶ τοῦ ἡ προβολή ἔχει
 5 αὐτὰ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, τουτέστι διήγησιν τῶν γεγενημένων, οὐ κατασκευαστικῶς ἀλλ' αὐξητικῶς, καὶ ὅπερ ἐν στοχασμῷ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, τοῦτο ἐν ὄρφῃ ἡ προβολή. Διαφέρει δὲ, ὅτι ἐκεῖ μὲν σημεία ταῦτα τοῦ ἐγκλήματος ἦν ἀνεύθυνα, ἐνταῦθα δὲ ὡς ὑπεύθυνα
 10 ὑπὸ τοῦ κατηγοροῦ προβάλλεται· κατασκευάζομεν δὲ τὴν προβολὴν ἐκ τῶν περιστατικῶν, οἷον τίς ὢν ἐτυπτήθη καὶ ὑπὸ τίνος; ὅτι χορηγὸς καὶ ὑπὸ ιδιώτου· ποῦ; ἐν θεάτρῳ. πότε; ἐν ἱερομηνίᾳ, καὶ τὰ τοιαῦτα· δεῖ μέντοι μετρίως τοῦτο ποιεῖν· τὴν γὰρ τελειὰν αὐξήσιν τῇ τε πλη-
 15 κότητι καὶ τῷ πρὸς τι φυλάζομεν. Δεῖ δὲ τὴν προβολὴν εὐθὺς ἐπισυνάπτειν τῇ διηγήσει, τὰ γὰρ ψιλῶς ἡμῖν ἀφηγημένα διὰ τῆς προβολῆς ἀνακεφαλαιουμένους αὖξιν προσήκει, ὥστε ἡ διήγησις προσλαμβάνουσα πῇ μὲν τὸ ἀποδεικτικόν, πῇ δὲ τὸ αὐξητικὸν ἀποτελεῖ τὰ ἀπ' ἀρχῆς
 20 ἄχρι τέλους καὶ τὴν προβολήν. Γίνεται δὲ ἡ προβολὴ ἐκ τῶν πεπραγμένων, αἰεὶ οὕσα τοῦ κατηγοροῦ, καὶ γὰρ καὶ ἐν τοῖς κατὰ ἀξίωσιν ὄροις ὁ τὴν δωρεὰν αὐτῶν κατηγοροῦ τάξιν ἐπέχει. Ἔστι δὲ τῶν ἐν τῷ παραδείγματι τοῦ ἱεροσύλου πραγμάτων τὰ μὲν ἱεροσύλου ἴδια, τὰ δὲ κλέ-
 25 πτου, τὰ δὲ ἀμφοτέρων· ἱεροσύλου μὲν ἴδια ἀναθημάτων ἄψασθαι, εἰς τοὺς θεοὺς ἐνυβρίσαι, κλέπτου δὲ τὸ χρήμασιν ἰδιωτικοῖς ἐπελθεῖν, ἀνθρώπους ἀδικῆσαι· κοινὸν δὲ ἀμφοτέρων τὸ βουλευσασθαι, τὸ προσελθεῖν, τὸ ὑφέ-
 λείσθαι, τὸ πειρᾶσθαι λαθεῖν. Ταῦτα τοίνυν τὰ κοινὰ
 30 ὁ κατήγορος προβαλλόμενος κατασκευάζει τὴν ἱεροσυλίαν λέγων· ἐβουλεύσω, εἰσῆλθες εἰς τὸ ἱερόν, ὑφέλου, ἱερό-
 συλος ἄρα· εἶ· ὁ δὲ φεύγων χωρίζει τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκ τῶν ἰδίων τῷ ἱεροσύλῳ κατασκευάζει μὴ εἶναι ἱερόσυλος,

λέγων, οὐχ ἡψάμην τῶν ἀναθημάτων, οὐκ ἐνύβρισα τοῖς
 ἱεροῖς· τῇ δὲ τοιαύτῃ μεθόδῳ καὶ ἐπὶ παντὸς ὅρου χρη-
 στέον. Ἀννάμεθα δὲ καὶ ἀντιφατικῶς οὕτως εἰπεῖν, εἰ ὁ
 χρήματα ἱερὰ ὑφελόμενος ἱερόσυλος, ὁ ἰδιωτικὰ κλέψας
 οὐχ ἱερόσυλος· καὶ πάλιν ἐκ τοῦ ἐναντίου· εἰ ὁ χρήματα ⁵
 ἱερὰ ἐξ ἰδιωτικῆς κλέψας οἰκίας ἱερόσυλος, οὐκοῦν ὁ ἐξ
 ἱεροῦ ἰδιωτικὰ κομισάμενος οὐχ ἱερόσυλος. Ἰστέον δὲ,
 ὅτι ἐν μὲν τῷ στοχασμῷ κατὰ τὸ ⁸ μέσον τῶν κεφαλαίων
 τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τίθεται, ἐν δὲ τῷ ὅρῳ κατ'
 ἀρχάς· ὁ μὲν γὰρ στοχασμὸς ἀφανὴς ὢν, ἀδυνάτους ἔχει ¹⁰
 τὰς κατηγορίας, ὁ δὲ ὅρος καὶ αἱ λοιπαὶ στάσεις φανε-
 ραὶ οὔσαι δυνατὰς ταύτας ἔχουσιν.

ε) Ὁ ὅρος· ἐν τοῖς ἀτελέσι τῶν πραγμάτων ὁ διώ-
 κων καὶ ὁ φεύγων τοὺς λόγους μερίζονται, καὶ ὁ μὲν ἔχει
 τὰ παρειμένα ὁ φεύγων, ὁ δὲ ἐκ τῶν πεπραγμένων τὴν ¹⁵
 κατηγορίαν ποιεῖται· ἐκάτερος μέντοι τὸν οἰκεῖον ὅρον
 ἐκ τῶν περιστάτικῶν παρέχεται. Πρὸς τὴν ἰδίαν βούλη-
 σιν μετὰ τοὺς λόγους· καὶ τούτῳ γὰρ διαφέρει ὁ διαλε-
 κτικὸς ὅρος τοῦ τῶν ῥητόρων, ὅτι ὁ μὲν ἐξ ἀληθείας
 ὥρμηται καὶ τῶν πραγμάτων, ὁ δὲ τῶν ῥητόρων ἐκ ⁹ βου- ²⁰
 λήσεώς τε καὶ τοῦ συμφέροντος. Ἀπορήσειε δ' ἂν τις, εἰ
 μὴ καὶ ἐν τῇ προβολῇ ὁ κατήγορος ὀρίζεται τὸ ἔγκλημα·
 καὶ φάμεν, ὅτι ἐν μὲν τῇ προβολῇ μερικῇ προάγει τὸν
 ὅρον λέγων· εἵπερ εἰσῆλθες εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ τὰ τυχόντα
 χρήματα ἐκεῖθεν ὑφείλου, ἱερόσυλος εἶ· ἐν δὲ τῷ ἀνθορι- ²⁵
 σμῷ καθόλου τὸν ὅρον προσφέρει λέγων· πᾶς ὁ εἰς ἱερὸν
 εἰσελθὼν κἀκεῖθεν τι ὑφελόμενος ἱερόσυλος.

ς) Ὁ συλλογισμὸς. Ὁ συλλογισμὸς ἴσον μὲν
 ἀποφανεῖ τόδε τῷδε, ὅταν τὰ παρειμένα μὴ λίαν διεστη-
 κότα ᾗ· τὸ γὰρ ἐπανατείνασθαι συνεχῶς κατὰ τινος τὰς ³⁰
 χεῖρας ἴσον ἐροῦμεν τῇ διὰ τῶν πληγῶν ὑβρεῖ· εἰ δὲ

8 Par. τῶν.

9 ἐκ Cod. om.

σφάδρα δεισάται, οὐκέτι χώραν ἔχει ἡ συναγωγή, ὥς ἐπὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ κατὰ σύλληψιν ὄρνυ. Ἐν-
ταῦθα γὰρ ὀρίζεται μὲν ὁ κατήγορος, τί ἴδιον τοῦ δη-
μοσίου τὴν πόλιν ἀδικούντος· ὀρίζεται δὲ καὶ ὁ φεύγων,
ὅτι ναῦς προδιδόναι, ὀπλίτας· ἀλλ' ἐν τῷ συλλογισμῷ ὁ
κατήγορος οὐ δύναται συνάγων εἰπεῖν, ὅτι ἴσον ἐστὶ τὸ
βιάσασθαι τὴν τοῦ στρατηγοῦ θυγατέρα τῷ λιμένας καὶ
τείχη προδοῦναι· δοκεῖ γὰρ πῶς ἀναίσχυντον εἶναι. Με-
θοδεύσει οὖν καὶ ἔρει, ὥς οὐδὲν διαφέρει τοιῶσδε ἢ τοι-
10 ῶσδε τὴν πόλιν ἀδικεῖν, καὶ τοῦτο γὰρ δημόσιόν ἐστιν ἀδι-
κῆμα, τὸ ¹⁰ γὰρ εἰς τὸν στρατηγὸν εἰς τὴν πόλιν ἀναφέ-
ρεται· ἀγωνιεῖται οὖν ὁ συλλογισμὸς, μηδὲν διαφέρειν
ἀλλήλων τὰ τε πεπραγμένα καὶ τὰ παρειμένα· διαφέρει
δὲ ὁ συλλογισμὸς τοῦ ἀνθορισμοῦ, καίτοιγε ἀμφοτέρων τῷ
15 ὄρῳ ἐναντιουμένων, ὅτι ὁ μὲν ἀνθορισμὸς κατὰ ¹¹ ἐνστασιν
εἰσάγεται, ὁ δὲ συλλογισμὸς κατὰ ἀντιπαράστασιν· καὶ
ὅτι ὁ μὲν ἀνθορισμὸς ἐκ τοῦ ὀνόματος τὴν πρὸς τὸν ὄρον
μάχην ἐνδείκνυται, ὁ δὲ συλλογισμὸς δέχεται μὲν τὰ λε-
γόμενα, κατ' ἄλλο δὲ τι ἐναντιοῦται αὐτῷ. Τὸν αὐτὸν
20 τρόπον ζητεῖται, πῶς μάχεται ὁ συλλογισμὸς τῷ ὄρῳ,
εἴγε εἰς ταῦτόν συνάγει ἄμφω· καὶ φαιμεν, ὅτι κατὰ μὲν
τὴν ἐργασίαν συνάγει τε καὶ συμπλέκει τοῖς πεπραγμέ-
νοις τὰ παρειμένα, δεχόμενος τὰ ὑπὸ τοῦ ἐναντίου λεγό-
μενα, οὐχ ἵνα ψιλῶς αὐτῷ συνδράμῃ, ἀλλ' ἵνα βεβαιώσῃ
25 τὸ ἐγκλήμα· κατὰ δὲ τὸν σκοπὸν τῶν κεφαλαίων καὶ τὰ
ἐξ αὐτῶν ἀποτελοῦμενον ἡ μάχη γίνεται. Διαφέρει δὲ τὸ
κεφάλαιον ὁ συλλογισμὸς τῆς ὁμωνύμου στάσεως, ὅτι ὁ
μὲν ἀτελὲς τελείῳ εἰς ταῦτόν ἄγει, ἡ δὲ στάσις τέλειον
τελείῳ· τὸ γὰρ ἐκ πόρνου γενέσθαι οὐ μέρος νόμον· ἀλλ'
30 αὐτὸ τέλειόν τε καὶ ἴσον τῷ ὑπὸ τοῦ νόμου διηγορευμένῳ
τὸν ἐκ πόρνῃς δηλονότι μὴ λέγειν· οὐ γὰρ ὁ νόμος ἀπ' ὧς
εἶπε

10 Par. τόν.

11 Cod. μετά, scr. κατά.

εἶπε πορνείαν, ἀλλὰ τὸν ἐκ πόρνῃς γενόμενον· τὸ οὖν ἐκ πόρνου φῦναι ἑτερόν τι καθ' αὐτὸ τέλειον καὶ ἴσον ἐκείνῳ. Καὶ ἔνθα ἂν· οὐκ ἀορίστως τοῦτο τέθεικεν, ὥς δυναμένον ποτὲ τοῦ κατηγοροῦ τῷ ὄρῳ χρήσασθαι, ἀλλὰ σημαίνει βουλόμενος, ὅτι καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις στάσεσιν, ἐν αἷς ὅρος κεφάλαιον εὐρίσκεται, τῷ συλλογισμῷ λύεται.

ζ) Ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου. Ἐπειδὴ ¹² πάρεσιν ἰδίοις χρώμενοι λογισμοῖς ὃ τε κατηγορῶν καὶ ὁ ἀπολογούμενος, ὥσπερ μαρτυρίαν οἷς ἑκάτερος λέγει τὴν ¹⁰ ἐκ τοῦ νόμου πίστιν ἐπάγουσιν. Εἰ μὲν οὖν ἔχομεν νόμον συνηγοροῦντα τῷ πράγματι, θέντες τὸ ῥητὸν τὴν διανοίαν ἐξετάσομεν, βοηθοῦσαν ἡμῖν ἀποδεικνύντες· εἰ δὲ μὴ, ἐπὶ τὰς καλουμένας εὐλόγους αἰτίας καταφενξόμεθα, ὥς καὶ τῶν νόμων ἀποδεχομένων τὸ πρᾶγμα, καὶ τῆς τοῦ ¹⁵ νομοθέτου διανοίας οὐ πόρῳ τῶν πεπραγμένων ἡμῖν βλεπούσης· ὥς ὁ Δημοσθένης ¹³. „τίς νόμος τοσαύτης ἀδικίας καὶ μισανθρωπίας μεστός,“ καὶ ἐξῆς· ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν καθόλου τῶν νομοθετῶν γνώμην χωρήσομεν, καὶ ὁ μὲν διώκων ἔρεῖ, ὅτι καθάπαξ οἱ νομοθέται τοὺς φανί- ²⁰ λους δίκας δίδοναι βούλονται, τὴν γὰρ πονηρὰν γνώμην χολάζουσιν· ὁ δὲ φεύγων ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅτι ἴσασι διαφοράν ἐγκλημάτων οἱ νομοθέται, καὶ τὰς πράξεις μᾶλλον ἄλλ' οὐ τὰ βουλευόμενα κρίνουσιν· ὅπου μὲν οὖν νομικὴ ζήτησις ἐμπίπτει, καὶ περὶ τὸ ῥητὸν ἢ πᾶσά ἐστιν ἀμφι- ²⁵ βολία, διανοία λύεται πάντως· εἰ δὲ τὸ μὲν ῥητὸν οὐκ ἀμφισβητεῖται, τὸ δὲ γενόμενον πρᾶγμα ζητεῖται, ἢ τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον ὁ νόμος τρησὶ, τότε γνώμη νομοθέτου παραλαμβάνεται, οἷον τί βουλόμενος ὁ νομοθέτης τὸν νόμον ἔταξε. λαμβάνεται δὲ ἢ τοῦ νομοθέτου διάνοια εἰς ³⁰ κατασκευὴν ἢ τοῦ ἴσου ἢ τοῦ ἀνίσου· ὁ μὲν γὰρ διώκων

¹² Passim haec consentiunt cum Vol. VII. c. XVII. 19.

¹³ Pro cor. p. 264.

Rhetor. V.

ἔρει, ὅτι ὡς περὶ ἴσων καὶ τῶν αὐτῶν διανοήθη ὁ νομο-
 θέτης, ὁ δὲ τοῦναντίον, ὅτι οὐχ ὡς περὶ ἴσων, ἀλλὰ πολὺ
 διεστηκότων. Ἐφασαν¹⁴ δὲ τινες, δεῖν τὸ κεφάλαιον
 τοῦτο μετὰ τὴν πληκτικότητα καὶ τὸ πρὸς τι τετάχθαι· ἡ
 5 γὰρ τοῦ νομοθέτου γνώμη, φασίν, ὥσπερ ἐπισφράγισμα
 καὶ βεβαίωσις τῶν εἰρημένων πάντων ἐστὶ· φάμεν οὖν,
 ὅτι τῶν κεφαλαίων τὰ μὲν ἐστὶ πιστωτικά, τε καὶ ἀποδει-
 κτικά, ὧν καὶ ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου, τὰ δὲ αὐξητικά,
 ὡς ἡ πληκτικὴ καὶ τὸ πρὸς τι· τὰ τοίνυν αὐξητικά και-
 10 ρὸν ἔχει μετὰ τὴν ἀποδείξιν· ἐπεὶ τοι πρὶν ὅλως ἀποδείξαι
 αὐξέειν ἐθέλειν ὑπόκουρον, πλὴν εἰ μὴ κατὰ τινὰ καιρὸν
 γένοιτο τοῦτο, ὡς ἐν τῷ περὶ μεθόδου δεινότητος εἰσό-
 μεθα· γνώμην δὲ νομοθέτου καλεῖ πᾶν τὸ ἐν ῥητῷ εὐ-
 ρισκόμενον ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου, τουτέστιν οὐ μόνον ἐν
 15 νόμῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ψηφίσματι, ἐν διαθήκῃ καὶ ἐπιστολῇ·
 τοῦτο δὴ οὖν τὸ ῥητὸν εἰ μὲν πρὸς ἡμῶν ἐστὶ, μετὰ τὴν
 ἀνάγνωσιν αὐτοῦ οὐκ εὐθὺς ἀφιστάμεθα, ἀλλὰ κατὰ λέ-
 ξιν αὐτὸ διερευνώμεθα καὶ ἐξετάζομεν, ὡς ἐν τῷ κατὰ
 Ἀριστοκράτους¹⁵. „ἤκούσατε μὲν τοῦ νόμου, σκέψασθε
 20 δὲ“ καὶ ἐξῆς· εἰ δὲ πρὸς τῶν ἐναντίων, τὴν μὲν κατὰ μέ-
 ρος ἐξέτασιν παραιτησόμεθα, καθολικῶς δὲ ὅλην τὴν
 γνώμην τοῦ νομοθέτου πρὸς τὸ ἡμῖν συμφέρον στοχαστι-
 κῶς ἐξηγησόμεθα, ὡς ἐν τῷ περὶ στεφάνου Δημοσθένους
 τὴν Φιλίππου ἐπιστολὴν ἐξηγήσατο.
 25 η) Ἡ πληκτικότης. Μετὰ τὰ ἀποδεικτικά τὰ αὐ-
 ξητικά τίθησι· ζητεῖται δὲ¹⁶, τί δήποτε καὶ τῆς πληκ-
 τικότητος καὶ τοῦ πρὸς τι αὐξητικῶν ὄντων οὐχ ἐνὶ ταῦτα
 περιέλαβεν ὀνόματι· καὶ φάμεν, ὡς ἐπεὶ δύο τινὰ ἐστὶν
 ἐν τῷ ὅρῳ, τὸ μὲν πεπραγμένον, οἷον τὸ καθηρηθῆναι
 30 τὴν τυραννίδα, τὸ δὲ ζητούμενον, οἷον εἰ τοῦτο τυραννο-
 κτονία, ἀνάγκη καὶ τὴν αὐξήσιν αὐτὴν διχῇ τέμνεσθαι·

14 Cfr. Vol. VII. c. XVII. α. 15 p. 629. 16 Cfr.
 Vol. VII. c. XVII. αβ. et γγ.

πῇ μὲν, αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πεπραγμένον αὐξανόντων
 ἡμῶν, πῇ δὲ, τῇ πρὸς τὸ παραλελειμμένον συγκρίσει·
 οὐκοῦν ἡ μὲν πηλικότης τὴν ἀπλὴν τοῦ πεπραγμένου αὐ-
 ξησιν ἔχει, τὸ δὲ πρὸς τι κατὰ σύγκρισιν· αὖξει οὖν ἡ
 πηλικότης τὸ γεγονὸς, δεινούντος τοῦ κατηγόρου καὶ μέ- 5
 γα ποιούντος τὸ ἔγκλημα ἢ τὸ εὐεργέτημα, ἐκ δὲ τῶν
 ἐναντίων, τοῦ φεύγοντος μειοῦντος· ἐξ ὧν δὲ τὰ ἀπ' ἀρ-
 χῆς ἄχρι τέλους αὐξήσομεν, ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τὴν πηλι-
 κότητα ἐργασόμεθα· ἔστι δὲ ταῦτα τὰ περιστατικά.
 Προτέτακται δὲ ἡ πηλικότης τοῦ πρὸς τι, ἐπειδὴ πρότε- 10
 ρον δεῖ τὴν ἐκάστου φύσιν καταμαθεῖν, καὶ οὕτω τὴν
 πρὸς ἕτερον ποιῆσθαι παράθεσιν· οὗ γὰρ τὴν φύσιν
 οὐκ ἐπιστάμεθα, πῶς ἂν τοῦτο πρὸς ἕτερον παραβάλου-
 μεν; οὐ μόνον δὲ ἐκ τῶν περιστατικῶν αὖζεται ἡ πηλι-
 κότης, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν, ὅτι πολλὰ ἐν- 15
 τεῦθεν ἡ πόλις ὠφέληται ἢ βέβλαπται, ἢ ὅτι τὸ δημό-
 σιον τὸ πραχθὲν, καὶ κοινῇ τὴν πόλιν ὠφελοῦν ἢ βλά-
 πτον, ἢ ἰδιωτικόν τε καὶ ἀφ' ἐνὸς ἀνθρώπου ἰστάμενον.

Θ) Τὸ δ' αὖ πρὸς τι· Τέσσαρες εἰσι τῆς συγκρί- 20
 σεως τρόποι, πρὸς τὸ μείζον, πρὸς τὸ ἔλαττον, πρὸς τὸ
 ἴσον, πρὸς τὸ ἐναντίον, ὧν ἡ πρὸς τὸ ἐναντίον κατὰ μό-
 νην ποιότητα γίνεται, τῶν ἄλλων καὶ κατὰ ποιότητα καὶ
 ποσότητα γινομένων· καὶ ὁ μὲν διώκων ἢ πρὸς τὸ μεί-
 ζον ἢ τὸ ἴσον ποιεῖται τὴν σύγκρισιν· ὁ δὲ φεύγων ἢ 25
 πρὸς τὸ ἔλαττον, ἢ πρὸς τὸ ἐναντίον· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τινων
 ἀπίθανός ἐστιν ἡ τοῦ πρὸς τι κατὰ τὸ μείζον ἑξέτασις,
 οὐ γὰρ οἷόν τε λέγειν, ὅτι τὸ ἰδιωτικὰ ὑφελέσθαι χρή-
 ματα μείζον ἐστὶ τοῦ τῶν ἀναθημάτων αὐτῶν ἄψασθαι,
 δεῖ ἀπὸ τοῦ ἴσου ποιῆσθαι τὴν σύγκρισιν, ἴσον εἶναι 30
 τοῦτο ἐκείνῳ λέγοντας· οὕτω γὰρ πιθανὸς καὶ ἀβίαστος
 ὁ λόγος δόξει· πολλάκις δὲ, εἰ μὴ πάνυ βίαιον εἴη, μετὰ
 τὴν πρὸς τὸ ἴσον σύγκρισιν καὶ πρὸς τὸ μείζον βιασό-

μεθα προάγειν τὸ πεπραγμένον, ἐκπαράδεκτον ἐκ τοῦ ἴσου καὶ τὸ μείζον ἔχοντες.

- ι) Ἡ δὲ ἀντίθεσις. ¹⁷ Εἴρηται μὲν καὶ ἐν τῇ τῆς ἐκθέσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ ὅρου ἐξηγήσει, πότε ἐμπίπτει ἡ ἀντίθεσις, καὶ πότε οὐ, νυνὶ δὲ καὶ ἐτέρως φραμὲν, ὅτι τῶν ὅρων τῶν μὲν κατὰ σύγκρισιν ὄντων, τῶν δὲ κατὰ αἴτησιν, ἐν μὲν τοῖς κατὰ κρίσιν ἐμπίπτει· ἴδιον γὰρ ἀντιθέσεως τὸ τῷ ἀδίκηματι φανεραῶς ἀντιτιθέναι αἰτίαν εὐλογον· ἐν δὲ τοῖς κατὰ αἴτησιν οὐδαμῶς, ἐπειδὴ
- 10 εὐεργέτημα καὶ οὐκ ἀδίκημα τὸ γενόμενον· καὶ ἄλλως· τῶν ὅρων οἱ μὲν ἐξ εὐθείας ἔχουσι τὴν ζήτησιν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἱεροσύλου· αὐτόθεν γὰρ ζητεῖται, εἰ ἱερόσυλος, οἱ δὲ οὐκ ἐξ εὐθείας, ἀλλ' ἐφ' ἕτερον ἔχουσι τὴν ζήτησιν, δι' ὧν τὸ κρινόμενον καταλαμβάνεται, ὡς ἐπὶ τοῦ εὐνούχου· τὸ
- 15 μὲν γὰρ κρινόμενον ὁ φόνος ἐστὶ· ζητεῖται δὲ, εἰ μοιχὸς ὁ εὐνούχος· ἐπὶ τούτων οὖν ἐμπίπτει ἡ ἀντίθεσις, ἐφ' ὧν καὶ τὰ τῆς τάξεως ἀντέστραπτai· ὁ γὰρ φεύγων ἐν τοῖς τοιούτοις κατήγορός γίνεται, καὶ φεύγων ὁ διώκων, ὅθεν ὁ μὲν φεύγων προβάλλεται τὰ πεπραγμένα, εἰσῆλθεν εἰς
- 20 τὴν οἰκίαν, συγκατεκλίνετο τῷ γυναιῷ· ταῦτα δὲ μοιχεῖα· ὁ δὲ διώκων ὑπὲρ τοῦ εὐνούχου ἀπολογούμενος τὰ παρρημένα προβαλεῖται, ὅτι πῶς ἂν εὐνούχος μοιχεύσειεν ὁ μὴ χρῆσθαι δυνάμενος, μηδὲ τὸ γένος ἀμφίβολον τῇ συνουσίᾳ ποιῶν. Ἔτι ὁ ὅρος ἡ περὶ ὀνομάτων μόνον πᾶσαν
- 25 συνίστησι τὴν ζήτησιν, ἡ ἄρχεται ἐξ ὀνόματος· ἀναχωρεῖ δὲ πρὸς ἕτερον ζήτημα, ἡ καὶ αὐτὸ ὀρικὸν ἡ μιᾶς τῶν ἀντιθετικῶν, ἡ τῆς ἀντιλήψεως. Τοῦ μὲν οὖν περὶ ὀνόματος μόνον παράδειγμα ὁ τε φιλόσοφος, ὁ τὸν τύραννον πείσας καταδύεσθαι τὴν τυραννίδα, καὶ ὁ τὰ ἰδιωτι-
- 30 καὶ χρήματα ἐξ ἱεροῦ ὑφελόμενος. Τοῦ δὲ πρὸς ἕτερον ὄνομα ἀναχωροῦντος παράδειγμα τόδε· ἀπὸ κenoταφίου

17 Cfr. Vol. VII. c. XVII. κε.

τις φιάλην ἀφείλετο καὶ κρίνεται ὡς τυμβωρὺχος· ἀνα-
 χωρεῖ γὰρ ἐφ' ἕτερον ὄνομα, εἰ τὸ κενοτάφιον ἐπλῶς
 τάφος ἐστίν· ὅταν δὲ εἰς πρᾶγμα ἡ ἀναχώρησις γίνηται,
 τότε καὶ αἱ ἀντιθετικαὶ χώραν ἔχουσι· τὸ μὲν ἀντέγκλη-
 μα, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἀντίληψις, ὡς ἐπὶ τοῦ εὐνούχου· ἡ 5
 δὲ ἀντίστασις, ὡς ἐπὶ τούτου· δυοὶ στρατηγοὺς ἐπετράπη
 τὰ τοῦ πολέμου· τῷ μὲν φυλάττειν τὰ τεῖχη, τῷ δὲ μά-
 χεσθαι τοῖς πολεμίοις· ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς μάχης γενο-
 μένης ἡττης ἐπὶ τὸ τεῖχος κατέφυγεν, ὁ δὲ οὐ μόνον αὐτῷ
 τὰς πύλας οὐκ ἀνέωξεν, ἀλλὰ καὶ εἶπεν, ἀπελθὼν μάχου· 10
 ἐμβαλόντος οὖν αὐθις ἐκείνου τοῖς πολεμίοις νίκη γέγονε·
 καὶ ἀμφισβητοῦσιν, ἑκάτεροι τοῦ γέρω. Ἡ μὲν οὖν πρῶ-
 τη ζήτησις ὀρικὴ, τί τὸ νικᾶν τοὺς πολεμίους, πότερον τὸ
 προτρέπειν καὶ ἀναγκάζειν ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἢ αὐτοχειρίᾳ
 διαμάχεσθαι· ἡ δὲ δευτέρα κατὰ ἀντίστασιν λέγοντος τοῦ 15
 στρατηγοῦ, ὡς τὴν φύγην ἐξεπίτηδες εἰλόμην, ἵνα τῶν πο-
 λεμίων ὡς ἐπὶ νίκη ἀφράκτων γινομένων ἐπικρατέστερος
 γένωμαι, καὶ ἔστιν ἀντιστατικὸν, διὰ τοῦ δοκοῦντος ἀτό-
 πον μεῖζον εἰσφέροντος εὐεργέτημα τοῦ στρατηγοῦ· ἴσως
 δὲ καὶ συγγνώμη ἐμπεισεῖται ἐν τούτῳ· ἡ δὲ μετὰστασις 20
 ὡς ἐπὶ τούτου· Δημοσθένης παρὰ Φιλίππῳ λέγων πρε-
 σβειαν ἐξέπεσε καὶ κρίνεται ὑπὸ Αἰσχίνου δειλίας· πρῶτα
 μὲν γὰρ ἐρεῖ, ὡς οὐ τοῦτο δειλία, οὐ γὰρ ὅπλων ἀποβολὴ
 γέγονεν, οὐ μάχης φυγὴ, εἴτα μεταστατικῶς, ὡς εἰ καὶ
 δειλία τοῦτο, τὴν αἰτίαν ὁ Φίλιππος ἐχέτω οὐχ ἡδέως 25
 ἀκροώμενος, ἢ ὁ Φιλοκράτης παρυστῶς καὶ τῶν λεγομένων
 καταγελῶν. Τούτῳ ἔπεται· ζητοῦσι πῶς ἀντίληψεως
 μὴ ἐμπεισούσης οἷόν τε μετάληψιν ἐμπεισεῖν, αἱ γὰρ ταῦτα
 ἀλλήλοισι ἀκολουθεῖ· φαμὲν οὖν, ὡς ἡ ἀντιθετικὴ τόπον
 ἔχει ἀντίληψεως, πλὴν καὶ μετὰ τὴν μετάληψιν, ἵνα ἡ 30
 τάξις σώζηται, ἐπάγουσι καὶ τὴν ἀντίληψιν.

ια) Ἡ ποιότης δέ· τοῦ ὅρου ἐκ πεπραγμένου
 καὶ λείποντος ὄντος διὰ μὲν τῶν πρώτων κεφαλαίων τῶν

ἀγωνιστικῶν συνάγομεν εἰς ταῦτόν τὰ παρειμένα τοῖς πεπραγμένοις· διὰ δὲ τῶν ἐξῆς αὐξομεν ἢ μειοῦμεν αὐτά· λειπούσης δὲ εἰς ἔλεγχον τῆς τοῦ κρινομένου ποιότητος, εἰκότως πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ὅλης ἀποδείξεως παραλαμ-

5 βάνεται ἡ ποιότης αὕτη, φυλαττομένης τῆς κοινῆς ποιότητος τοῖς ἐπιλόγοις, καὶ ἔστιν αὕτη ὁδὸς πρὸς ἐκείνην, ἡ δὲ ποιότης ἡ κοινὴ κατὰ πάντων ἐστίν, ἡ ἰδία τινὸς ὑποκειμένου προσώπου, καὶ ἡ μὲν κοινὴ αὐξητική τέ ἐστι καὶ ἐν ἐπιλόγῳ τετάσσεται περιέχουσα τὸν κοινὸν τόπον·

10 ἡ δὲ ἰδία τοῦ ἐν τῇ ὑποθέσει κρινομένου προσώπου κεφάλαιόν ἐστιν ἴδιον τοῦ ὅρου. Διαιρεῖται δὲ ἡ ποιότης τριχῇ, κατὰ τε τὸ παρεληλυθὸς καὶ ἐνεστὼς καὶ μέλλον, κατὰ μὲν τὸ παρεληλυθὸς, τίς ἦν τὸν πρότερον βίον, κατὰ δὲ τὸ ἐνεστὼς τὴν ἐπὶ τῆς ὑποκειμένης πράξεως ἐξε-

15 ταζόντων ἡμῶν ποιότητα, κατὰ δὲ τὸ μέλλον, οἷον τίς ἔσται φυγῶν καὶ τὸ παρὸν διακρουσάμενος· τὴν δὲ κατὰ τὸ μέλλον ἐξέτασιν διχῇ διαιροῦμεν, κατὰ τὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῆς τοιαύτης κρίσεως βλάβην ἢ ὠφέλειαν, πῇ μὲν κοινὸν καὶ εἰς ἅπαντας ἦγον δεικνύντες τὸ ἐγκλημα, διὰ

20 τε τὰ ἄλλα, καὶ ὅτι πολλοὶ τοῦτο μιμήσονται, πῇ δὲ ἐπ' αὐτοῦ μόνον τοῦ κρινομένου. Ἡ γνώμη· καλεῖ γνώμην τὴν τοῦ πεπραγμένου αἰτίαν, τίνος ἕνεκα τόδε ἔπραξεν· οἷον ἀλλ' εἶπερ μὴ ἱεροσυλεῖν ἐβούλου, τίνος ἕνεκεν οὐ πρὸς ἰδιώτου παρελθὼν οἰκίαν ἐλθήστευες· ὁ δὲ φεύγων

25 κινήσει χρῶμα συγγνωμονικόν, ὥς λαθεῖν ἠλπίζον μᾶλλον. Ἡ μέντοι κοινὴ ποιότης· ἡ κοινὴ ποιότης ποτὲ μὲν προηγῆσεται τῆς ἰδικῆς ποιότητος, ποτὲ δὲ ἀδιάφορον ἔξει τόπον, καὶ ἡ καθ' αὐτὴν ἐξετάσσεται, ἡ συμπεπλεγμένως.

30 Περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ὅρου.

α) Ὡσπερ δέ· τῶν ὅρων¹ οἱ μὲν εἰσι κατ' αἰ-

¹ Ex Vol. VII. c. XVIII. β.

τησιν, οἱ δὲ κατὰ κρίσιν· καὶ ἔτι τῶν κατ' αἵτησιν οἱ μὲν ² ἄπλοῖ, οἱ δὲ κατ' ἀμφισβήτησιν· καὶ τῶν κατὰ κρίσιν ὁμοίως τὸ μὲν τι ἀπλοῦν, τὸ δὲ διπλοῦν· τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐφ' ἑαυτῶν ἀδιαίρετα μένει, τὸ δὲ κατὰ φύσιν ³ διπλοῦν ὑποδιαίρεται τετραχῇ εἰς τὸν ἀντονομάζοντα, εἰς τὸν κατὰ σύλληψιν, εἰς τὸν ἐμπίπτοντα, καὶ εἰς τοὺς δύο καλουμένους ὅρους. ⁴ Τοῦ μὲν οὖν κατ' αἵτησιν ἀπλοῦ παράδειγμα ὁ φιλόσοφος ὁ τὸν ⁵ τύραννον πείσας καταθέσθαι τὴν τυραννίδα καὶ τὴν δωρεὰν αἰτῶν· τὸ δὲ κατ' ἀμφισβήτησιν τόδε· ῥήτωρ εἶπε κατὰ ¹⁰ τὰ τυράννου λόγον· ἀκούσας δορυφόρος ἀνέειλε τὸν τύραννον, καὶ περὶ τῆς δωρεᾶς ἀμφισβητοῦσιν ἑκάτεροι· τοῦ δὲ κατὰ κρίσιν ἀπλοῦ, ὁ τὸν εὐνοῦχον ἀνελὼν ὡς ⁶ ἐπὶ μοιχείᾳ· τὰ δὲ τῶν διπλῶν Ἑρμογένης ἐκτίθησιν· ὁ μέντοι κατ' ἀμφισβήτησιν ὁ αὐτός ἐστι τῷ κατὰ πρόσωπα ¹⁵ διπλᾷ, διαφέρει δὲ ὁ κατὰ αἵτησιν ὅρος τῆς κατὰ αἵτησιν πραγματικῆς τῷ τὸν μὲν ὅρον περὶ τῆς ιδιότητος ζητεῖν, τὴν δὲ πραγματικὴν περὶ τῆς ποιότητος· καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ ὅρῳ περὶ τοῦ δοῦναι ἢ μὴ ἢ ζήτησις γίνεται, ἐν δὲ τῇ πραγματικῇ τὸ μὲν ὅλως ὀφείλειν δοῦναί τινα ²⁰ δωρεὰν ὡμολόγηται· περὶ δὲ τοῦ ποῖαν τινα ἢ ζήτησις γίνεται, οἷον εἴ τις ἀνελὼν τύραννον ἀξιοῖ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ λαβεῖν, καὶ ὅτι ἐν μὲν τῷ ὅρῳ ἀτελὲς τὸ πεπραγμένον, ἐν δὲ τῇ πραγματικῇ τέλειον. Καὶ πρῶτός γέ ἐστι· πρῶτος οὐ κατὰ φυσικὴν τινα τάξιν, ἀλλ' ὡς ἐτυ- ²⁵ χεν αὐτοῖς Ἑρμογένης παρέλαβεν. Τοῦτον ὁμοίως.

² Mon. 8. Par. 2977. μὲν εἰσιν.

³ Par. 2926. κρίσιν.

Par. 2977. Mon. 8. φύσω.

⁴ Mon. 8. et Par. 2977. add.:

κείσθω δὲ καὶ τὸ διάγραμμα τοῦ σαφοῦς ἔνεκα· ζητεῖται δὲ τοῦ ὅρου τὰ εἶδη ἐπὶ παραδείγματος ἡπαντα· ἔστι τοίνυν ἀπλοῦ κατ' αἵτησιν ὅρου παραδ.

⁵ ὁ τὸν τύραννον — ἀκούσας δορυφόρος Mon. 8. om.

⁶ ὡς Mon. 8. Par. 2977. om. Post μοιχείᾳ addunt; καὶ κρινόμενος φόνου.

Ὅπερ ἐπὶ τοῦ στοχασμοῦ κἀνταῦθα φησιν, διπλᾶ δεῖν
 παραλαμβάνειν τὰ κεφάλαια· τὰ μὲν κατασκευαστικά τῶν
 • ἡμετέρων, τὰ δὲ τῶν ἐναντίων ἀνατρεπτικά· διπλοῖς δὲ
 χρησόμεθα· μόνοις τοῖς ἀγωνιστικοῖς· τῷ γὰρ πρὸς τι ἢ
 5 τῇ πηλικότητι πῶς ἂν διπλοῖς χρῆσάμεθα· ὁ μὲν γὰρ
 διώκων αὖξιν ἐθελήσει μόνον τὸ ἐγκλημα, ὁ δὲ φεύγων
 μειῶν, οὐ γὰρ δῆπου καὶ αὖξιν τὰ τοῦ ἐναντίου· ζη-
 τεῖται δὲ, πῶς ἂν ὁ συλλογισμὸς διπλοῦς παραληφθῇ·
 τὴν γὰρ τῶν διπλῶν χρεῖαν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ μόνος ἀνα-
 10 πληροί, εἶγε τῶν ὑπὸ τοῦ διώκοντος καὶ τοῦ φεύγοντος
 προτεινομένων περιληπτικός ἐστι· φαμέν οὖν, ὅτι ὁ μὲν
 διώκων αὐτῷ χρῆται τὰ κοινὰ περισκοπῶν ἑκατέρῳ ἐγ-
 κλήματι, κἀντεῦθεν ἄμφω συνάγων, ὁ δὲ φεύγων ἐκ τοῦ
 ἐναντίου χωρίζων διὰ τῆς ἑκατέρου ιδιότητος. Πάννυ
 15 δὲ οὗτος· τῷ τε διπλοῦς εἶναι, καὶ δύο περιέχειν ἐγκλή-
 ματα, καὶ ὅτι κἀν τούτῳ ἀντονομάζει ὁ κρινόμενος, καὶ
 ὅτι ἐν ἐστὶ τὸ πεπραγμένον, καὶ ἐν τὸ κρινόμενον πρό-
 σωπον, δύο δὲ τὰ ζητούμενα ὀνόματα. Τοῦτο οὖν τὸ
 συλληπτικὸν δηλαδὴ κεφάλαιον, ὅπερ κεφάλαιον αὖκ ὄν
 20 κεφάλαιον ἀπλῶς ὀνομάζει.

β) Τρίτος ὁ κατὰ πρόσωπα· τὸν κατὰ ἀμ-
 φισβήτησιν λέγει διπλοῦν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς κατὰ κρίσιν
 διπλοῖς δύο μὲν ἐστὶ πράγματα κρινόμενα, ἐν δὲ τὸ πρόσ-
 ωπον, ἐν δὲ τῷ κατὰ αἵτησιν διπλῷ, τουτέστι τῷ κατὰ
 25 ἀμφισβήτησιν, ἐν μὲν τὸ πρᾶγμα, δύο δὲ τὰ ἀμφισβη-
 τοῦντα πρόσωπα· οὗτος δὲ ὑποδιαίρειται τὸν τρόπον ταῦ-
 τον· ἢ γὰρ ἀφ' ὧν πέπραχεν αὐτὰ τὰ ἀμφισβητοῦντα
 πρόσωπα γίνεται ἡ ἀμφισβήτησις, ὥς ὁ ῥηθεις ῥήτωρ
 καὶ ὁ δορυφόρος καὶ ἀφ' ὧν ἕτεροι μὲν πεπράχασι,
 30 εἰς δὲ τοὺς ἀμφισβητοῦντας καθήκει τὸ πεπραγμένον,
 ὥς οἱ περὶ ἱερωσύνης ἀμφισβητοῦντες, ἐνταῦθα δὲ, εἰ
 καὶ δοκεῖ μηδέν τι πεπραχθαι, ἀλλὰ τῷ μὲν πέπρακται
 τὸ ἐν ἱερωσίῃ τὸν πατέρα αὐτὸν γεννῆσαι· λείπει δὲ τὸ

ιδιώτην ἀποθανεῖν, τῷ δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου πέπρακται μὲν τὸ τέλος, λείπει δὲ ἡ ἀρχή. Ὑπὸ δυοῖν ἢ πεπραγμένον· οἷον ὁ μὲν ἦλθεν ὡς ἀποκτενῶν τὸν τύραννον, ὁ δὲ φεύγοντι περιπεσὼν ἀπέκτεινε, καὶ ἀμφισβητοῦσι περὶ τοῦ γέρωσ. Ἰστέον δὲ, ὡς ἐν τῇ ὀρικῇ στά- 5 σι, μιᾶς οὔσης αἰεὶ τῆς προβολῆς τοῦ κατηγοροῦ, ἐν τούτῳ τῷ εἶδει διπλῇ γίνεται· κέχρηται γὰρ ταύτῃ καὶ ὁ κατήγορος καὶ ὁ φεύγων, ἐκάτερος τὸ συνοῖσον αὐτῷ προβαλλόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως· τῇ δὲ πηλικότητι καὶ τῷ πρὸς τι διπλοῖς ἐκάτερος αὐτῶν χρήσεται, 10 αὐξων μὲν τὰ οἰκεία, μειῶν δὲ τὰ τοῦ ἐναντίου. Τί γὰρ τὸ ἐξειπεῖν. Ἡ προβολὴ τοῦ πρώτου ὅρου· δεῖνὰ ἔπραξας ἐξειπὼν τὰ μυστήρια· ὁ ὅρος· οὐκ ἐξείπον, οὐ γὰρ ἐφθγξάμην· ὁ ἀνθορισμός, καὶ μὴν κατένευσας· ὁ συλλογισμὸς ἴσον ἔρει τὸ κατανεῦσαι τῷ εἰ- 15 πεῖν. Μετὰ δὲ τὸ πρὸς τι καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ λοιπὰ κεφάλαια τὸ δεύτερον ἐμπίπτει ζήτημα ἐξ ἀντιθέσεως, ἀλλ' οὐκ ἀμύητος οὗτος· καὶ λοιπὸν ἀνατρέχει εἰς τὸν ὅρον τοῦ δευτέρου ζητήματος φάσκων· ἐκεῖνος ἐμνήθη, ὁ εἰς θεῶν ἱερὰ φοιτήσας, ὁ παρὰ δαδούχου μαθὼν καὶ 20 τὰ λοιπὰ ὡσαύτως· ἐν τούτῳ δὲ τῷ δευτέρῳ συμβαίνει, τὰ μὲν τοῦ διώκοντος κεφάλαια τοῦ φεύγοντος γίνεσθαι, τὰ δὲ τοῦ φεύγοντος τοῦ διώκοντος.

γ) *Ἡ ἐμπτον εἶδος*· ἐν μὲν τῷ κατὰ 7· σύλληψιν θάτερον τῶν ὀνομάτων οὐκ ἐπιδέχεται ζήτησιν· ὡμολό- 25 γηται γὰρ, ἐνταῦθα δὲ ἀμφότερα ἐξετάζεται, τίς τε ὁ καθαρὸς, καὶ τίς ὁ ἐκ καθαροῦ· καὶ ἔτι ἐν μὲν τῷ ἀντονομάζοντι περὶ δύο ὀνομάτων γίνεται ἡ ζήτησις, ἀλλ' ἀντονομαζόντων· ἐν δὲ τοῖς δύο ὅροις τὰ δύο προηγουμένως ζητᾶμεν ὀνόματα· καὶ τοῦ κατηγοροῦ τὰ δύο ἐγ- 30 κλήματα ἐπιφέροντος καὶ τοῦ φεύγοντος περὶ ἀμφαῖν

ἀντιλέγοντος. Ζητητέον δὲ, πῶς ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων δι-
 πλῶν πανταχοῦ συμπλέκεσθαι κελεύει τὰ ζητήματα καὶ
 κεφάλαιον ἀντιτιθέναι κεφαλαίῳ, ἢ ὁ λόγος σφριγῶν
 εἶη· ἐνταῦθα δὲ διαστέλλει τὰ ζητήματα· φαμέν οὖν,
 5 ὥς ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων φυσικῶς ἄμφω συνεπέπλεκτο τὰ
 ζητήματα, ἔνθεν καὶ τὰς ἀποδείξεις κατὰ συμπλοκὴν
 προάγειν ἀναγκαῖον ἐδόκει· ἐνταῦθα δὲ κεχωρισμένων
 φύσει τῶν ζητημάτων, καὶ οὐδὲ εἰς τὴν ἀλλήλων συν-
 τελούντων κατασκευὴν· ἀφ' οὗ καὶ δύο ὅροι καλοῦνται,
 10 ἵνα μὴ ἀσάφειαν πολλὴν καὶ σύγχυσιν ποιῶμεν τὰ κε-
 χωρισμένα μινύειν βουλόμενοι, ἰδίᾳ κατασκευάζομεν ἐκά-
 τερον· εἰ δὲ τί ἐστι τοῦ δευτέρου ζητήματος ἐν τῷ προ-
 τέρω δεόμενόν τινος κατασκευῆς, τῷ κατ' ἐπαγγελίαν
 χρησόμεθα σχήματι· τέως μὲν αὐτὸ διακρουόμενοι, μικρὸν
 15 δὲ ὕστερον περὶ αὐτοῦ λέξειν ἐπαγγελλόμενοι.

Περὶ ἀντιλήψεως.

α) Ἡ δὲ ἀντίληψις τὴν τέχνην ἢ ταυτότης ἐλέγ-
 χαι· τὸ γὰρ μὴ διαμέμον ἐπὶ τῶν αὐτῶν, ἀλλὰ νῦν μὲν
 οὕτως, νῦν δὲ ἑτέρως γινόμενον ἄτεχνον· τρία οὖν ταῦ-
 20 τα καθ' ἑκάστην διαίρεσιν τῷ τεχνογράφῳ παρατετήρη-
 ται· ἢ τῶν κεφαλαίων ἀπαριθμήσεις, ἢ περὶ ἐκάστου
 τεχνολογία, καὶ τρίτον, ἢ τῶν εἰδῶν ἐπίσκεψις, ὅπερ ὥς
 καὶ τοῖς ἄλλοις κἀνταῦθα ποιεῖ. Τρίτην δὲ τὴν πρα-
 γματικὴν ἔταξεν Ἑρμογένης, τῶν στάσεων τὴν τάξιν
 25 ἀπαριθμούμενος· νῦν δὲ τὴν ἀντίληψιν τῆς πραγματι-
 κῆς προέταξεν· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐκ τῆς διαιρέσεως τῶν
 κεφαλαίων ἢ πραγματικῇ ἀνέκιντεν, ἐνταῦθα δὲ, ἐπει-
 δὴ τῶν κεφαλαίων ἢ διαίρεσις γίνεται, πολλὴ δὲ ἡ κοι-
 νωνία τοῦ ὅρου πρὸς τὴν ἀντίληψιν ἐν τοῖς κεφαλαίοις,
 30 μετὰ τὸν ὅρον εὐθύς ταύτην ἐπήγαγεν.

β) Ἡ προβολή. Ζητητέον, ¹ τί δῆποτε ἐν τῷ

¹ Cfr. Vol. VII. c. XIX. δ.

στοχασμῶ τὰ μὲν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἅπερ ἐστὶν ἡ προβολή, πέμπτην ἔλαχε τάξιν ἐν τοῖς κεφαλαίοις, ἡ δὲ προβολή πάντων προηγῆται τῶν κεφαλαίων· φανέν οὖν, ὅτι ἐν μὲν τῷ στοχασμῷ ἕτερον μὲν τὸ πεπραγμένον, ἕτερον δὲ τὸ κρινόμενον καὶ τὰ πεπραγμένα ἀνεύ- 5 θυνα, ὥστε τὰ ἐγκλήματα κεχωρίσθαι τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. Ἀνάγκη οὖν μετὰ τὴν διήγησιν προτείνειν τὸ τοῦ ἐγκλήματος ὄνομα, οἷον ὅτι παραπροσβείας αὐτὸν κρινῶ ἢ ἀσεβείας· ὅπως ἂ ἐν τοῖς πεπραγμένοις καὶ τῇ διαιρέσει διεξερχόμεθα, εἰδεῖν οἱ δικασταί, ὃ τί 10 ποτέ ἐστι τὸ ἐπαγόμενον ἐγκλημα· ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς στάσεσιν αὐτῶν τῶν πεπραγμένων εὐθυνομένων, ὅταν τὴν διήγησιν διεξελθόντες τὸ ἐγκλημα φράζειν δεηθῶμεν, πάλιν ἀνάγκη τὰ πεπραγμένα λέγειν, εἴγε συμπλέκεται τῷ ἐγκλήματι καὶ αὐτὰ ἐστὶ τὰ εὐθυνόμενα· ταῦ- 15 τά δ' ἐστὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἃ προβολὴν ὀνομάζομεν· ἐστὶ δὲ ἡ προβολή οὐ διήγησις, ἀλλὰ φάσις ψιλή· εἰ δὲ μὴ, δύο ἔσονται διηγήσεις, ὅπερ ἄτοπον. Τὸ δὲ μόριον τοῦ δικαίου· ὥσπερ ἡ ἀντίληψις ἢ ἀπὸ νόμου ἢ φύσεως ἢ τέχνης ἢ τινος τῶν τοιούτων 20 ἔχει τὴν ἰσχύν, αὐτῷ καὶ τὸ μόριον τοῦ δικαίου ἐξ ἐνὸς τούτων λαμβάνεται, ὥσπερ ἐν παραγραφικοῦ μοίρα· ἐπεὶ 2 γὰρ ἡ ἀντίληψις ἐξουσίαν μὲν προβάλλεται, καὶ τυραννικωτέρα πως εἶναι δοκεῖ· τὸ δὲ ἰσχυρὸν τοῦ παντὸς λόγου ἐνταῦθα ἔστηκε, διὰ τοῦτο τὸ μόριον τοῦ δικαίου 25 παρείληπται, ἵνα καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἐν ἀρχῇ προβαλλώμεθα, καὶ τῷ εἶναι ἀπλούστερον αὐτῷ καὶ ἀκατάσκευον τὴν ἐκ τῆς ἀντίληψεως ἀποφεύγωμεν βλάβην. Φύσιν δὲ ἀντίληψεως τὸ κεφάλαιον ἔχον οὐκ ἐκλήθη ἀντίληψις, ἐπεὶ διαβολῆς ἕνεκα προτείνεται, οὐ πᾶσαν τὴν ἐξ- 30 ουσίαν προβαλλόμενον. Διαφέρει δὲ τοῦ παραγραφικοῦ,

ὅτι ἐκεῖνο μὲν διαβολῆς μόνης ἔνεκα παραλαμβάνεται·
 τοῦτο δὲ τὸ μέγιστόν ἐστι τοῦ παντὸς ἀγῶνος, καὶ ὅτι
 ἐκεῖνο μὲν ἀπὸ τινος λαμβάνεται τῶν περιστάτικῶν,
 τοῦτο δὲ, ἀφ' ὧν καὶ ἡ ἀντίληψις· τὸ δὲ εἰ μὴ δεῖ ἐπὶ
 5 τούτοις κρίνεσθαι ἀμφιβόλως μὲν προενηνέχεται· ἔστι
 δὲ ἡ ζήτησις ὡς ἀπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ δεῖ ἐπὶ τούτοις
 κρίνεσθαι· οὐ γὰρ ὁ φεύγων ἀμφιβόλως αὐτὸ προκομί-
 σει, ἀλλ' ὡς ὁμολογουμένως, οὐ δεῖ κρίνεσθαι λέγων.
 Τὸ πρόσωπον· τοῦτο αἱ νεώτεροι σαφέστερον ὀνομά-
 10 ζουσιν ὀρικὸν παραγραφικὸν ἐκ προσώπου· ὀρικὸν μὲν,
 ὅτι ὀρίζομεν· οὐδεὶς ζωγράφος δημόσια ἀδικεῖ· παραγρα-
 φικὸν δὲ, ὅτι καθάπερ τὸ μόριον τοῦ δικαίου καὶ τοῦτο
 διαβολὴν ἔχει τοῦ ἀγῶνος· τὸ δὲ ἐκ προσώπου σαφές·
 τὴν γὰρ διαβολὴν ἐκ τοῦ προσώπου ποιούμεθα, ζωγρά-
 15 φον φάσκοντες· τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦτο ἐμπίπτει, ὅταν
 ἀσθενὲς καὶ ιδιωτικὸν ἢ τὸ πρόσωπον, ὡς ὁ ζωγράφος·
 ἐπὶ δὲ τῶν ἐνδόξων προσώπων καὶ ἐν ἀρχαῖς ἐξεταζομέ-
 νων οὐκ ἐμπίπτει, οἷον πόλιν συνεχῶς ἀφισταμένην στρα-
 τηγὸς κατέσκαψεν· ἀπέστησαν οἱ σύμμαχοι, καὶ κρίνεται
 20 δημοσίων ἀδικημάτων, οὐ γὰρ ἔξει πως ἐκ τοῦ προσώπου
 παραγραφικῶ χρήσασθαι ὁ στρατηγός. τῷ μέντοι ἀπὸ
 πράγματος παραγραφικῶ, τουτέστι τῷ μορίῳ τοῦ δικαί-
 ου, χρήσεται.

γ) Ὁ ὅρος. Ὡς περ τὸ μόριον³ τοῦ δικαίου, οὐ-
 25 τω καὶ τὸν ὅρον ὀρικὸν παραγραφικὸν ἐκ πράγματος
 τινες ἐκάλεσαν· τὸ μὲν γὰρ μόριον τοῦ δικαίου πρὸς τὴν
 προθελὴν φερόμενον φησὶν, ὅτι οὐκ ἐπὶ ζωγραφίας δεῖ
 κρίνειν· τὸ δὲ ἐκ τοῦ προσώπου παραγραφικόν, ὅτι οὐ
 δημοσίων ἀδικημάτων ζωγράφον δεῖ κρίνειν· τὸ δὲ ὀρι-
 30 κόν, ὅτι εἰ δὲ καὶ κρίνεται ζωγράφος δημοσίῳ, ἀλλὰ
 τοῦτο οὐκ ἔστι δημόσιον, καὶ συμπλέκεται ἀλλήλοις τὰ

τρία ταῦτα τοῦ φεύγοντος ὄντα· τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦ-
 το ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμπίπτει· ὅ τι γὰρ ἂν ἢ τὸ ἀδί-
 κημα, ἔνεστι τὸ μείζον ἐπινοεῖν καὶ ἐπαναβαίνοντας λέ-
 γειν, ὡς εἰ τόδε ἐπεποιήκειν, τότε ἂν ἀσεβείας ἐκρινό-
 μην ἢ προδοσίας· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐλλείπει, ὅταν συγγενὲς 5
 ἢ καὶ λίαν πρόσφορον τὸ πρᾶγμα τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγ-
 κλήματι, ὡς ἐπὶ τοῦ τὴν πόλιν κατασκάψαντος στρατη-
 γοῦ· οὐ γὰρ δύναται ἂν λέγειν, ὡς οὐκ εἴη δημόσιον
 ἀδίκημα ἢ τῶν συμμάχων ἀπόστασις· χρή δὲ εἰδέναι,
 ὡς ἐπειδὴν ἐμπέσῃ, μὴ ἐκ τοῦ ἐλάττονος, ἀλλὰ τοῦ μεί- 10
 ζονος πειρᾶσθαι ἀνατρέπειν τὸ ἐγκλημα· οἷον Ἀλκιβιά-
 δης κωμάζων ἐπὶ τοὺς τριακοσίους ἐβρόησεν, „ὦ γενναῖοι,“
 καὶ κρίνει αὐτὸν Κλέων ὕβρεως· εἰ γὰρ διὰ τοῦ ἐλάτ-
 τονος διαλύειν πειρῶτο τὸ ἐγκλημα λέγων, τηνικαῦτά με
 δεῖ κρίνεσθαι ὕβρεως, ἥνικα λαιδορῆσαιμί τινα, ἢ διατ- 15
 βάλοιμι, λάθοι ἂν αὐτὸς ἑαυτὸν καταδικάζων ἐπὶ τῷ
 μείζονι· μείζον γὰρ δῆπου τὸ ἐν κώμῳ προπηλακίζειν
 τοῦ κοῦφα διαβάλλειν καὶ λαιδορεῖσθαι· ἀπὸ τοῦ μείζο-
 νος οὖν χρή λέγειν, ὅτι ὕβρεως κρίνειν δεῖ τὸν πληγὰς
 προστριψάμενον, τὸν χιτῶνα διαρρήξαντα καὶ τὰ τοι- 20
 αῦτα.

δ) Ἔπεται οὖν. Παρῆκε τὸν ἀνθορισμὸν, ⁴ ἐπει-
 δὴ τὰ κεφάλαια πρὸς ἀπόδειξιν σπεύδει· τὰ δὲ συμπερά-
 σματα τὰς ἀποδείξεις ἔχει· εἰ οὖν ὁ συλλογισμὸς συμ-
 πέρασμά ἐστι τοῦ ἀνθορισμοῦ, εἰκότως κυριώτερός ἐστι 25
 πρὸς τὴν χρῆσιν· καὶ μία δὲ φύσις ἀνθορισμοῦ καὶ συλ-
 λογισμοῦ· κοινὴ γὰρ ἀμφοῖν ἢ πρὸς τὸν ὅρον μάχη,
 εἰ καὶ διάφορος τῇ χρήσει τῶν ἐπιχειρημάτων· ἐν μέν-
 τοι τῇ ὀρικῇ στάσει καὶ τὸν ἀνθορισμὸν παρέλαβε, προ-
 ηγούμενα γὰρ ἦν ἐκεῖ τάδε τὰ κεφάλαια, διὸ καὶ ἐξο- 30
 δικώτερον τὴν τούτων ἐξέτασιν ἐποιήσατο. Καὶ ἐπι-

- χειρήσει· ἐπιχειρήσει δι' ἐπιχειρημάτων καὶ ἐργασιῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς ἀπόδειξιν συντεινόντων. Γνώμη νομοθέτου· ὅτι αὕτη ἐμπίπτει, ὅταν ἀπὸ νόμου λαμβάνηται ἡ ἀντίληψις· ἂν δὲ ἐξ ἔθους ἡ ἀντίληψις
- 5 ἢ, ἀντὶ τῆς τοῦ νομοθέτου γνώμης τὴν πολιτείαν, ἐν ἣ τὸ ἔθος, ἐξετάστέον· ἂν δ' ἀπὸ φύσεως, τὴν φύσιν αὐτὴν καὶ τὰς ἐντεῦθεν ἀνάγκας, ὡς μηδέποτε ἀργὸν ἡμῖν τὸν τοῦδε τοῦ κεφαλαίου γενέσθαι τόπον. Ἐμπίπτει δὲ ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου, ὥς ἐν τούτῳ· γεωργὸς φι-
- 10 λосоφοῦντα τὸν υἱὸν ἀποκηρύττει, εὐρίσκεται γὰρ νόμος ὁ λέγων, ἐξεῖναι τοῖς πατράσιν ἀποκηρύττειν τοὺς παῖδας. Ἡ πηλικιότης ἰστέον, ὡς ἐν οἷς μὲν μὴ συμβέβηκε τι κακὸν, οὐκέτι τοῦ κατηγοροῦ αὖξοντος τὸ ἔγκλημα διὰ τῆς πηλικιότητος καὶ τοῦ πρὸς τι, οὐ σπου-
- 15 δάσει καὶ ὁ φεύγων μειοῦν αὐτό. Ὅπου γε οὐδὲ κρίνεσθαι ἐπὶ τούτῳ ὅθεν ἀνέχεται, ὡς ὁ Ἀλκιβιάδης γράψας ἐν ἐκπώμασι τὰ περὶ Σικελίαν· οἱ γὰρ ἐρεῖ, ὅτι ἔλαττον τοῦτο τοῦ προδοῦναι φρούριον· ἐν οἷς δὲ συμβέβηκε τι, ἐν τούτοις καὶ ἡ μείωσις χώραν ἔχει. Ὅμοι-
- 20 ὡς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πρὸς τι, ἐν οἷς μὴ συμβέβηκε τι ἄτοπον, ὡς ἐπὶ τοῦ γεωργοῦ φιλοσοφοῦντα τὸν υἱὸν ἀποκηρύττοντος, ἄτοπον εἰ ὁ διώκων παραβάλλοι τὸν φεύγοντα τῷ μεθύοντι καὶ κυβεύοντι, καὶ τὰ πατρῷα καταφαγόντι. Ἰστέον δὲ, ὅτι τοῦ παντὸς ἀγῶνος διηρη-
- 25 μένου κατὰ γε τὸ πρόσωπον καὶ τὸ πρᾶγμα, καὶ τοῦ μὲν προσώπου ἐν τῷ προσώπῳ καθιεστῶτος, τοῦ δὲ πράγματος ἐν τῷ ὄρῳ, εἰκότως πρὸς ἐκεῖνα καὶ ὁ συλλογισμὸς καὶ ἡ πηλικιότης καὶ τὸ πρὸς τι φέρεται, πῇ μὲν κατὰ τὸ πρόσωπον, πῇ δὲ κατὰ τὸ πρᾶγμα. Κατὰ μὲν οὖν
- 30 τὸ πρόσωπον ὁ μὲν συλλογισμὸς, ὅτι οὐδὲν διαφέρει, ἂν τε ζωγράφος ἂν τε στρατηγὸς ἀδικῇ· ἡ δὲ πηλικιό-

της, ὅτι ὑφ' ἐνὸς ιδιώτου ἡ πόλις πᾶσα εἰς κίνδυνον
ἐμβέβληται· τὸ δὲ πρὸς τι, ὅτι καὶ αἰσχιον ὑπὸ ζω-
γράφου ταῦτα παθεῖν ἢ στρατηγοῦ· νῦν δὲ πρὸς τῷ
κακῶς παθεῖν καὶ αἰσχύνην ὠφλήκαμεν· κατὰ δὲ τὸ πρᾶ-
γμα ὁ μὲν συλλογισμὸς, ὅτι ἴσον ἐστὶν ἀδίκημα, τεῖχος 5
καθελεῖν, καὶ διὰ πινάκων γραφῆς τοὺς ἐμπόρους ἐλαύ-
νειν· ἡ δὲ πηλικότης, ὅτι τῶν ἀναγκαίων σπανίζοντες
λιμῶ τάχα ἂν πάντες διαφθαρείμεν, τὸ δὲ πρὸς τι,
ὅτι μείζον τοῦτο τοῦ προδοῦναι τριήρεις ἢ τεῖχη, τὰ
μὲν γὰρ ἴσως ἀνακτηθεῖεν, τοῦτο δὲ αὐτὰ διαφθείρει 10
τὰ σώματα. Τὰ ἀπ' ἀρχῆς· ἐπὶ γὰρ τοῖς αὐξητικοῖς
παραλαβεῖν αὐτοῖς τὰ πεπραγμένα δεῖ, ἵν' ἔχοιεν ἐφ'
ὅτῳ αἱ αὐξήσεις ἐρείδοντο. Πρὸς ἃ ἡ ἀντίληψις.
ἰστέον, ὅτι τετραχῶς λαμβάνεται ἡ ἀντίληψις, κατὰ νό-
μον, ὡς ὁ τὸν τρισαριστέα μοιχὸν ἀποκτείνας, τὸν γὰρ γὰ- 15
μον φησὶ τὴν ἐξουσίαν δεδωκέναι· κατὰ ἔθος, ὡς μετὰ
τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ Φίλιππος ἀπέστειλε πρὸς Ἀθηναίους
αἵρεσιν διδούς, ἢ τοὺς δισχιλίους λαβεῖν αἰχμαλώτους,
ἢ τοὺς χιλίους νεκροὺς ἀνελέσθαι πρὸς ταφὴν· ἔπειτα
Δημοσθένης ἐλέσθαι τοὺς νεκροὺς, ἀπέκτεινε Φίλιππος 20
τοὺς ζῶντας, καὶ κρίνεται Δημοσθένης δημοσίων ἀδι-
κημάτων ὑπὸ Αἰσχίνου· τὸ γὰρ παρ' Ἀθηναίοις ἔθος
προβαλεῖται ὁ Δημοσθένης, τὸ τοὺς βουλομένους παρ-
ιέναι καὶ συμβουλευεῖν τὰ δοκοῦντα· τρίτον τὸ κατὰ
τέχνην, ὡς ὁ ζωγράφος· τὴν γὰρ ἐκ τῆς τέχνης ἄδειαν 25
προβαλεῖται· τέταρτον κατὰ φύσιν, ὡς Αἰσχίνης μετὰ
τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ ἔπεται Δημοσθένει δακρύων, καὶ κρί-
νεται ὑπ' αὐτοῦ ὕβρεως, φύσις γὰρ ἀνθρώπων, φησὶ, τῶν
δακρύων τὴν ἐξουσίαν χορηγεῖ· χορὴ δὲ τὴν ἀντίληψιν
μὴ γυμνῶς καὶ ἀναφανδὸν οὕτως εἰσφέρειν τυραννικῶς 30
τῆς ἐξουσίας ἀντιλαμβανομένους, ἀλλὰ πлагίως μετὰ
τινος προσήματος, καὶ οἶονεὶ θεραπείας καὶ προκατα-
στάσεως· ἢ τὸν νόμον ἐγκωμιάζοντας πρότερον ὡς φι-

λόνθρωπον, ἢ τὴν πολιτείαν, ἥσπερ τὸ ἔθος, ἢ τὴν τέ-
χνην ἢ τὰς τῆς φύσεως ἀνάγκας προθεωροῦντα, καὶ
οὕτω τὴν ἀντιληψιν ἐπιφέροντα. Εἰ ἐγχωροίη· δο-
κεῖ γὰρ ἀναίσχυντον τὸ ἀντικρὺς λέγειν, ὅτι οὐκ ἔξεστι
5 φανεραῖς οὐσῆς τῆς ἐξουσίας, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς ἀπὸ
τοῦ νόμου καὶ τῆς φύσεως ἐξουσίας· ἐν δὲ τῇ ἀπὸ τοῦ
ἔθους καὶ τέχνης δυνατόν· ἔνστασις οὖν ἐμπίπτει ἐπὶ
τούτου· νέος πλούσιος ὑποπτυνθεὶς τυραννήσειν τὴν ἐαυ-
τοῦ πᾶσαν οὐσίαν κατεπόντωσε· κρίνεται βλάβης, εἰς τὸ
10 δημόσιον.⁶

Περὶ τῶν εἰδῶν τῆς ἀντιλήψεως.

Ἐν τοίνυν ταῖς τοιαύταις· ἐν γὰρ ταύταις
ταῖς συμβεβηκόσι τι ἐχούσαις, ὡς φασὶ τινες, ἔλλειπει τὸ
ὀρικὸν παραγραφικὸν ἐκ τοῦ πράγματος, οὐ γὰρ ἔνεστι
15 λέγειν, ὡς ἡ ἀπόστασις τῶν συμμαχῶν οὐκ ἔστι δημό-
σιον ἀδίκημα. Ὑπέστιν οὖν τὸ παραγραφικόν, οἷον ἐφ'
οἷς ἕτεροι πεποιήκασιν οὐ δεῖ με κρίνεσθαι. Ἰστέον
δὲ, ὅτι τοῦ παραγραφικοῦ τούτου εἰκαιρότατός ἐστι
τόπος μετὰ τὴν πηλικότητα καὶ τὸ πρὸς τι, ἀκμάζοντος
20 ἤδη τοῦ κατηγόρου ἐν ταῖς αὐξήσεσι· τὴν δὲ δύναμιν
τοῦ κεφαλαίου μάλιστα Δημοσθένους ἐν τῷ ὑπὲρ Κτη-
σιφῶντος παρέστησεν, ἀντιληπτικοῦ τινος ἐμπεσόντος
αὐτῷ, ἐπειδὴ περ Αἰσχίνης ἡτιᾶτο ἐκ τῶν συμβεβηκότων
τὴν Δημοσθένους συμβουλίαν, ὡς πολλῶν αἰτίαν τῇ πό-
25 λει συμφορῶν γενδόμενῃν, ἅπερ ἐκεῖθεν λαβὼν ὁ Ἑρμο-
γένης τῇ τεχνολογίᾳ ἀντέθηκε· καὶ μὴν καὶ Θουκυδίδης
ἐν τῇ Περικλέους δημηγορίᾳ μετὰ πολλοῦ ἀξιώματος
παρέλαβεν αὐτὸ, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἀντιληπτικὸν ἦν τὸ ὅλον,
αἰτίαν ἔχοντος Περικλέους, ὡς πεπεικότος τὸν δῆμον
30 πολεμεῖν οὐκ ἐν συμφέροντι. συνέβη γὰρ ἐντεῦθεν δηω-
θῆναι

6 Quae sequitur sectio, inter Aldina scholia p. 626. exstat.

θῆναι τὴν γῆν· φησὶ γοῦν¹ „ὕμεις δὲ μήτε ὑπὸ τῶν
 τοιῶνδε πολιτῶν παράγεσθε“ καὶ ἐξῆς· ἰστέον δὲ, ὅτι
 ἀπλῶς μὲν λέγει, ἔνθα ἐν πρᾶγμα ζητούμενόν ἐστι καὶ
 ἐν πρόσωπον τὸ κρινόμενον· διπλῶς δὲ, ἔνθα δύο πρᾶ-
 γματα ἔχομεν καὶ δύο τὰς ἀντιλήψεις. *Δυνάμενον* ⁵
 καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· κατὰ φύσιν μὲν δεῖ προτετάχθαι
 τῶν ἄλλων κεφαλαίων, ἀναγκαιῶς γὰρ ὁ κρινόμενος πρὸ
 τῆς ἀπολογίας διαβάλλει τὴν κατηγορίαν· δυνατόν δὲ
 καὶ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐν τῷ τέλει τεθῆναι. Καὶ ὅλως
 ἂν ἂν τρόπον λυσιτελῇ· τὸ δὲ ἐπὶ τίσι με κρίνεις ¹⁰
 διλήμματόν ἐστι, διπλοῦ ἀνθ' ἀπλοῦ τοῦ παραγραφικοῦ
 γινομένου. Ἐτι ἐν ταῖς τοιαύταις· χώραν φησὶν ἔχειν
 τὸ κεφάλαιον πρὸ τοῦ ἀντιθετικοῦ, τουτέστι χρωμάτος·
 προθεραπεία γὰρ δεῖ πρότερον τὸν ἀκροατὴν ἐπαγαγέ-
 σθαι, εἶον, ὅτι ἡγνῶσιν, καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπων οἶδε τὸ ¹⁵
 μέλλον, καὶ τότε ἐπαγαγεῖν χρωμα, ὃ οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν
 ἢ αἰτία τοῦ πραχθέντος· καὶ ἄλλως· ἐπειδήτερ ἢ ἀντί-
 ληψις πρὸς τὸ πεπραγμένον φέρεται· ὁμοίως δὲ καὶ ἢ
 ἀντίθεσις, χρωμά ἐστι τοῦ πεπραγμένου, οἷον ἔξεσσι μοι
 πρᾶξαι, ὃ ἂν βούλωμαι· ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐμπόρων ²⁰
 τοῦτο πεποίηκα, ἔδοκοῦμεν ἂν περὶ τοῦ πεπραγμένου
 μόνου ἀπολογεῖσθαι δύνασθαι, περὶ δὲ τοῦ ἀποβεβηκό-
 τος, τουτέστι τὸ μὴ καταίρειν τοὺς ἐμπόρους, οὐδέν· εἰ-
 κότως οὖν μεταξὺ τοῦ ἀντιληπτικοῦ καὶ τοῦ ἀντιθετι-
 κοῦ τίθῃται τὸ συγγνωμονικόν, ὅπερ ἀπολογίαν, ἔχει τοῦ ²⁵
 ἀποβεβηκότος· οὐ μόνη δὲ αὕτη χώρα τοῦ συγγνωμονικοῦ,
 ἀλλὰ τεθεῖη ἂν καὶ ἄλλα καὶ κατ' οἰκονομίαν τινα, καὶ
 ἔνθα ἂν δεόν εἶναι δόξῃ τῷ ῥήτορι· φασὶ δὲ, πῶς τοῦ
 συγγνωμονικοῦ τῇ ἀντιθετικῇ περιεχομένου πάλιν ἰδίᾳ
 φησὶ πρὸ τοῦ ἀντιθετικοῦ τὸ συγγνωμονικόν πίπτειν; καὶ ³⁰
 φανερὸν, ὥς ἕτερον μὲν τὸ ἐν τῇ ἀντιθέσει συγγνωμονι-

¹ Thuc. II. 64. cfr. Vol. IV. p. 635. Vol. VII. c. XX. β, fine.
 Rhetor. V.

κόν, ἕτερον δὲ τὸ ἰδίᾳ ταττόμενον· ἡ μὲν γὰρ ἀντίθε-
 σις πρὸς τὸ πεπραγμένον φέρεται· τὸ δὲ συγγνωμονικόν,
 ὡς εἴρηται, ὑπὲρ τοῦ ἀποβεβηκότος ἐστὶ· καὶ ὅτι ἡ μὲν
 ἀντίθεσις ἀεὶ ἐμπίπτει τῇ ἀντιλήψει, τὸ δὲ συγγνωμο-
 5 νικόν οὐκ ἐμπίπτει, εἰ μὴ ὅταν περὶ τινος ἀποβεβηκό-
 τος ἡ κρίσις ᾗ. Ἔτι φασὶν, ὅτι ἀντιστατικῷ² ἐμ-
 πίπτοντος τοῦ ἀντιθετικοῦ οὐ δύναται ἐμπίπτειν τὸ συγ-
 γνωμονικόν, τὸ μὲν γὰρ ἐκούσιον, τὸ δὲ ἀκούσιον ἀπο-
 φραίνει τὸ πεπραγμένον· ἀλλὰ φάμεν, ὅτι δυνατόν καὶ
 10 ἀμφοτέρω ἐμπίπτειν, οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φέρονται,
 ἀλλὰ τὸ μὲν ἀντιστατικόν πρὸς τὸ πεπραγμένον, τὸ δὲ
 συγγνωμονικόν, ὡς εἴρηται, πρὸς τὸ ἀποβεβηκός· οὐδὲν
 οὖν ἄτοπον γινώσκειν καὶ ἐκούσιον εἶναι λέγειν τὸ πε-
 πραγμένον, ἀγνοεῖν δὲ καὶ ἀκούσιον εἶναι τὸ ἀποβεβη-
 15 κός. Ἰστέον δὲ, ὅτι συγγνωμονικοῦ τοῦ ἀντιθετικοῦ
 ἐμπίπτοντος οὐκ ἐμπίπτει τὸ συγγνωμονικόν· ἡ γὰρ συγ-
 γνώμη ἢ ἐξ ἀγνοίας γίνεται, ἢ ἐκ βιαίου πάθους· εἰ μὲν
 οὖν ἀγνοίαν προβαλεῖται, περιττὸν τὸ ἕτερον συγγνω-
 μονικόν· ὁ γὰρ τὰ παρόντα φάσκων ἀγνῶειν πολλὰ
 20 μᾶλλον ἔμφασιν δίδωσιν, ὅτι τὸ μέλλον ἠγνόησεν· εἰ
 δὲ ἐκ τινος πάθους βιασθῆναι λέγει, οἷον ἔρωτος ἢ
 θυμοῦ, πολλῶ μᾶλλον οὐ δυνήσεται χρῆσασθαι τῷ συγ-
 γνωμονικῷ· λέγων γὰρ ὅτι ἠγνόησα τὸ μέλλον, ἔμφασιν
 δίδωσιν, ὡς εἰ ἄρα ᾗδει τὸ μέλλον, οὐκ ἂν ἐποίει· ἀλ-
 25 λά τοῦτο λέγειν ἀδύνατον· εἰ γὰρ ἀνάγκη ἐστὶν ἡ βια-
 σαμένη ποιεῖν, δῆλον ὅτι πάντως ἐποίει, καὶ οὐκ ἦν ἐν
 αὐτῷ ποιῆσαι καὶ μὴ. Ἔτι φασὶν, ὅτι βλαπτειν δοκεῖ τὸν
 κεχρημένον αὐτῷ τὸ συγγνωμονικόν, ὡς ἐξ ἀπορίας δε-
 καιολογιῶν ἐπ' αὐτὰ καταφεύγοντα, ὅπερ οὐκ ἐπιστή-
 30 μονος ἀλλ' εὐήθους τεκμήριον. Παραμυθησόμεθα οὖν
 τὸ τοιοῦτον, ἐπὶ τὸ καθόλου τῶν λόγων ἀναγόντες, ὅτι

² Cod. ἀντιστατικῷ.

τὴν ἀνθρωπείαν ὑπερβαίνει φύσιν ἢ γνῶσις τῶν μελ-
 λόντων, καὶ ὅτι θείας φύσεως τὸ προειδέναι τὸ μέλλον·
 ἢ καὶ ὡς Αἰσχίνης οὐ προφανῶς λέγων, ὅτι ἡγνόησα,
 ἑτέροις εὐσχήμοις ὀνόμασι τοῦτο δηλοῖ, φησὶ γάρ, ὅτι
 ἂ ἤκουσα, ταῦτα ἀπήγγειλα, ἅπερ ἀκήκοα, ταῦτα εἶπον·
 μεταχειριμῆται δέ· καὶ γὰρ ³ ὁ Δημοσθένης μετὰ πολλοῦ
 ἀξιώματος αὐτὸ παρέθετο ἐν τῷ ⁴ περὶ στεφάνου· οὐ
 γὰρ ἡγνοῦναι τὸ μέλλον ὠμολόγησεν, οὔτε εἰς συγ-
 γνώμην κατέφυγε, ταπεινὸν γάρ, ἀλλὰ τὸ δαιμόνιον
 ἠτιάσατο.⁶ Κρατῆσαι, φησὶ, συνέβη Φίλιππον ⁷ τῇ μά- 19/
 χῃ, ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τούτου τέλος ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί,
 καὶ μετὰ πολλὰ τὸ ἀντιθετικόν· ὅτι τῇ πόλει συνέφερε
 μετὰ Θηβαίων ἀρᾶσθαι τὸν ἀγῶνα, καὶ ἐν Βοιωτίᾳ
 πόρρω τῆς πόλεως γίνεσθαι ⁸ τὴν μάχην ἢ ἐν τῇ
 Ἀττικῇ.

15

Περὶ τῶν διπλῶν ἀντιλήψεων.

Τῶν δ' αὖ διπλῶν· φασὶ τινες, ὡς εἰ διπλὴν κα-
 λοῦμεν ἀντιλήψιν τὴν δύο ἔχουσαν ἀντιλήψεις, ἀνάγκη
 καὶ τὴν τρεῖς ἔχουσαν τριπλὴν καλεῖσθαι, καὶ ἐφεξῆς·
 φαμὲν οὖν, ὅτι τὸ παρὰ τὸ ἀπλοῦν πᾶν κοινῇ ὀνόματι 20/
 διπλοῦν λέγεται, καὶ ὅσα πλοῦν ἢ, ὥσπερ φαμὲν διπλω-
 σιν τὸ ἱμάτιον, καίτοι πολλῶν πτυχῶν γινομένων ἐν
 τῇ τούτου διπλώσει. Ἔστι δὲ ἄλλα· εἰρίσκειται γάρ
 ἕτερος τρόπος, τὸ κρίνεσθαι τινα ἐφ' οἷς μὴ πεποίηκεν,
 οἷον ζωγράφος μηδέποτε γράφων θεοὺς κρίνεται ἀσε- 25/
 βείας· ὡσαύτως καὶ ζωγράφος τις, πάντα τὰ ἐν Μαρα-
 θωνίᾳ γράψας, τὸν Πᾶνα οὐκ ἐποίησε συμμαχοῦντα τοῖς
 Ἀθηναίοις, καὶ κρίνεται ἀσεβείας.

3 Eadem habet Vol. VII. in schol. minoribus. 4 ἐν
 τῷ περὶ στεφ. Vol. VII. om. 5 Vol. VII. οὐτε. 6 Par.
 2977. ἠτήσατο. — pro cor. p. 292. 7 Par. 2977. Φίλιππον.
 id. τῷ ante θεῷ om. 8 Par. 2977. γινέσθαι.

Περὶ τῶν ἀντιθετικῶν.

- α) Αἱ ἀντιθετικά· προσηκόντως ὁ τεχνογράφος αἰσθόμενος τῆς τῶν κεφαλαίων κοινωνίας συνῆψε τῇ ἀντιλήψει τὰς ἀντιθετικάς, τέως τὸν περὶ τῆς πραγμα-
 5 τικῆς λόγον ἀναβαλλόμενος. Πρεπόντως δὲ ἀπάσας συν-
 ἤγαγε τὰς ἀντιθετικάς, καὶ κοινῇ τὸν περὶ αὐτῶν λό-
 γον ἀπέδωκεν· ἐνὸς γὰρ ὄντος τοῦ παραλλάττοντος κε-
 φάλαιου, καθ' ἑκάστην τῶν τεσσάρων τούτων στάσεων
 τοῦ ἑκάστης τῆς στάσεως ἰδίου καὶ ὁμωνύμου, περιέργον
 10 ἦν περὶ ἑκάστης τὰ αὐτὰ ἐκτιθέναι κεφάλαια· οὕτω δὲ
 καὶ ἡ ἀντινομία, καὶ ἡ κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν στά-
 σις μίαν λαμβάνουσι διαίρεσιν, ἐν κεφαλαίῳ διοριζόμε-
 ναι. Ἰστέον δὲ, ὥς ἀπὸ τοῦ πάντη ἀτελοῦς ὁ τεχνικός
 ἀρξάμενος ἐπὶ τὰ τελεώτερα κατὰ μέρος προβαίνει· ὁ
 15 μὲν γὰρ στοχασμὸς πάντη ἀτελής, ὁ δὲ ὅρος ἐξ ἡμισείας
 ἀτελής· ἡ δὲ ἀντίληψις τελεία μὲν, περὶ δὲ τῆς ποιό-
 τητος ἔχει τὴν ζητήσιν, πότερον ἀδίκημα τὸ πραχθέν
 ἢ οὐ· ἐν δὲ τῇ ἀντιθέσει ὁμολόγηται καὶ αὐτὴ ἡ ποιό-
 τητος· ἀντιτίθεται δὲ τι ἔξωθεν, καὶ ἄλλως· αἱ μὲν προῤ-
 20 ῥηθεῖσαι στάσεις κατὰ μάχην καὶ ἔνστασιν τὴν ὅλην
 ἔχουσιν ἀμφισβήτησιν, αὐτῇ γὰρ ἐνίσταται ὁ φεύγων τῇ
 τοῦ κατηγόρου φωνῇ, ἡ δὲ ἀντίθεσις κατὰ ἀντιπαράστα-
 σιν γίνεται· ὁ γὰρ φεύγων δέχεται μὲν τὸ ἐπιφερόμενον
 ὑπὸ τοῦ διώκοντος, ἔξωθεν δὲ τι ἀντιπαρίστησιν αὐτῷ.
 25 Πρώτην δὲ τὴν ἀντίστασιν παρέλαβεν εἰκότως· καὶ γὰρ
 ταύτη μόνη τῶν ἀντιθετικῶν ἀγαθὸν τι ἀποβέβηκε· διὰ
 καὶ μειζων ἢ παρῶρησία· κατὰ τοῦτο δὴ καὶ προτέτακται·
 τῶν δὲ λοιπῶν τριῶν μίαν ἔχουσιν φύσιν, τὸ ἐφ' ἑτερον
 μεθιστᾶν τὴν αἰτίαν, πρότερόν ἐστι τὸ ἀντέγκλημα, διὰ
 30 τὸ εἰς αὐτὸν τὸν πεπονθότα μεταφέρειν τὴν αἰτίαν, καὶ
 οὐκ εἰς τι τῶν ἔξωθεν· πάλιν δὲ ἡ μετάστασις προτέ-
 τακται τῆς συγγνώμης, διὰ τὸ τῇ μὲν εἰς ὑπεύθυνον
 ἀναπέμπειν τὴν αἰτίαν, τῇ δὲ εἰς ἀνέμθυνον καὶ κρίσιν

οὐχ ὑφιστάμενον· καὶ ἔτι πασῶν προηγείται ἡ ἀντίστασις, εἶγε τὸ ἐφ' ἑαυτὴν ἄγειν τὴν ὅλην αἰτίαν πολὺ κυριώτερον, ἢ εἰς τι ἔξωθεν.

β) Ἡ προβολή· διαφέρει αὕτη τῶν ἄλλων προβολῶν, καθὼς μὴδὲ ὅλως ἐστὶν αὐξητική ἐκείνων εἰ καὶ πεφεισμένως ἀλλ' οὖν αὐξητικῶν οὐσῶν· ἡ δὲ αὐξησης ἐνταῦθα ἐν τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. Τῷ ὀρικῷ τὸ ὀρικὸν ἐμπίπτει, ὅταν ἀτελοῦς ὄντος τοῦ πεπραγμένου τὴν ιδιότητα ζητῶμεν, ἡ τελείου ὄντος τῷ ἀνευθύνῳ ἰσχυριζώμεθα· ἐνθα δὲ τέλειον καὶ ὑπεύθυνον, ἂν μὲν ἰδιωτικὸν ἢ τὸ πεπραγμένον, οὐκ ἐμπίπτει, καὶ ἐπὶ τούτων οὐ πάντων, ἀλλ' ὅταν οὐ σφόδρὰ λυμαινῇται τῇ πόλει τὸ ἀδίκημα· ἐπὶ γὰρ τοῦ ῥήτορος τοῦ ἐπιτάξιον εἰπόντος τῶν πολεμίων καὶ ἀφελέντος ἐμπίπτει. ἰστέον δὲ, ὅτι ἐκλείπον ἀπὸ τοῦ φεύγοντος ἐκλείπει, εἰσάγεται δὲ ἀπὸ τοῦ κατηγοροῦ· οἷον τοῖς μὲν ἄλλοις, ὅσοι δήποτε ἡδίκησαν, ἔξεστιν εἰπεῖν, ὡς οὐ μόνον δημόσιον ἀδίκημα τὸ γεγονός· τοῦτο δὲ ὁμολόγηται, ὅτι δημόσιον· Καθ' ἅπερ καὶ ἐν τῇ ἀντιλήψει· δύο ὀρικά ἐν τῇ ἀντιλήψει παρελάβομεν· ἕτερον μὲν ἀπὸ τοῦ πράγματος, ἕτερον δὲ ἀπὸ τοῦ προσώπου· ἐνταῦθα τοίνυν τὸ ὀρικὸν τὸ ἀπὸ τοῦ πράγματος λέγει· τὸ γὰρ ἀπὸ προσώπου ἐν ἀντιθέσει οὐδέποτε χώραν ἔχει· εἰπὼν δὲ καθ' ἅπερ ἐν ἀντιλήψει, ἀντιδιαστέλλει αὐτὸ πρὸς τὴν ἐν ὅρῳ χρῆσιν· ἐκεῖ γὰρ περὶ ιδιότητος οὐσης τῆς ζητήσεως συνεκτικώτατον τὸ κεφάλαιόν ἐστιν· ἐν δὲ τῇ ἀντιλήψει ἄτε τελείου ὄντος τοῦ πεπραγμένου παραγραφικοῦ, χώραν ἔχει.

γ) Καὶ μετὰ τὴν αὐξησησιν· τουτέστι μετὰ τὴν πηλικότητα καὶ τὸ πρὸς τι· εἰ δὲ μὴ ἐμπίπτει τὸ ὀρικόν, εὐθὺς μετὰ τὴν προβολὴν συνάψομεν τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους· ἐν μὲν τῇ προβολῇ ὥσπερ προτάσεις τιθέντες, ἐνταῦθα δὲ τὰς κατασκευὰς συνάπτοντες οὐ διηγηματικὰς, ἀλλ' εἰς ἕκαστον ἐπιχειροῦντες· ὅταν δὲ λέγῃ, τὰ

ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ταῦτά εἶναι τῇ προβολῇ, σαφές
 ὅτι κατὰ τὴν ὕλην ἀλλ' οὐ τὴν μεταχειρίσιν τῶν κεφα-
 λαιῶν οἶδε τὴν ταυτότητα· μία μὲν γὰρ αὐτῶν ἡ ὕλη,
 τὰ περιστατικά· διάφορος δὲ ἡ χρῆσις· τὰ μὲν γὰρ ἀπο-
 5 δεικτικῶς, ἡ δὲ προβολὴ αὐξητικῶς προείσιν. Πρὸς ἃ
 τῇ διανοίᾳ· τοῦτο γὰρ ἡμῖν καθολικὸν ἔστω παρ-
 ἀγγελμα, ὡς τῶν πραγμάτων τὰ τε ὑφ' ἡμῶν κακῶς
 πεπερᾶσθαι δοκοῦντα διὰ τῆς γνώμης χρῆ συνιστᾶν, τὰ
 τε ἐνδοξα τῶν ἐναντιῶν τῇ γνώμῃ διαβάλλειν· διάνοιαν
 10 δὲ ἐνταῦθα λέγει τοῦ φεύγοντος· παραληπτέον δὲ ταύ-
 την κατὰ τρόπους ὁκτώ· παράδειγμα δὲ ὁ στρατηγὸς ὁ
 τὸν λιμένα χώσας καὶ νενικηκὼς τὴν ναυμαχίαν, τῶν
 στρατιωτῶν οὐ δυναμένων καταφεύγειν εἰς αὐτόν· πρῶ-
 τον μὲν διηγηματικῶς, ὅτι βουλευομένῳ¹ μοι, τίνα τρό-
 15 πον ἂν κρατήσαιοι τῶν πολεμίων, τοῦτο μόνον ἀξιό-
 χρεον ἐφάνη πρὸς τὴν νίκην στρατήγημα· δεύτερον ἐκ
 τῆς διανοίας τῶν δικαστῶν, ὅτι καὶ ὑμᾶς ἄξιον ἐνθυ-
 μηθῆναι τὰ τηνικαῦτα περιστῶτα, ὡς οὐκ ἐνῆν ἄλλως
 νικᾶν· τρίτον ἐκ τοῦ ἀνελεῖν τὰς ὑποψίας, ὅτι οὐ κατα-
 20 προδοῦναι βουλόμενος τὰ κοινά· τέταρτον ἐκ τοῦ πι-
 δτώσασθαι τὴν οἰκείαν διάνοιαν ἐκ τῆς κατὰ τὸ πρόσω-
 πον ποιότητος, ὅτι ἀναγκαιῶς εἶχέ μοι τὸ κοινῇ συμφέ-
 ρον ἐλέσθαι στρατηγῶ ὄντι· πέμπτον ἀπὸ τῆς κρίσεως
 τῶν δικαζόντων, ὅτι καὶ ὑμεῖς οὐκ ἄλλην γνώμην περὶ
 25 ἐμοῦ ἔχοντες, ἀλλ' εὖνουν με τῇ πόλει ἐπιστάμενοι στρα-
 τηγὸν ἐχειροτονήσατε· ἕκτον ἀπὸ παραδειγμάτων, ὅτι
 καὶ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον εὖνους ὦν ὑμῖν χρήματα εἰσέ-
 φερων καὶ προεκινδύνευον τῆς πόλεως· ἑβδομον ἐκ τοῦ
 ἐναντίου κατὰ πιθανὴν ἀπολογία, ὅτι καὶ μὴν εἰ προ-
 30 διδόναι τὰ κοινὰ ἐβουλόμην, οὐκ ἂν οὕτως ἐποίουν· ὄγ-
 δοον κατὰ τὸ ἀναγκαῖον, ὅτι οὐδ' ἐνῆν ἄλλως βοηθῆσαι
 τοῖς πράγμασιν.

ΕΥ

1 Cod. βουλομένῳ.

δ) Καὶ τόπον ἐρεῖ· τῷ καθόλου ἐπιχειρήματι
 βεβαιώσει τὸ ἔκκλημα· ἀνήρηται γὰρ τὸ φορτικὸν τῆς
 καταδρομῆς τῷ μὴ κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ παιδὸς, ἀλλὰ κατὰ
 παντὸς πόρου τὸν ἀριστεὰ διαλέγεσθαι. Ἐν πάσῃ γὰρ
 ἀντιθέσει δεύτερον τὸ ἀντιστατικὸν ἐν τῷ ἀντεγκλήματι ⁵
 τέθεικεν· οὐ γὰρ προφανές ἐστι τὸ εὐεργέτημα ἐνταῦθα,
 καθάπερ ἐν τῇ ἀντιστάσει· ἐκ πρώτης οὖν εἰσάγων αὐ-
 τὸ ἀσθενέστερος εἰς ἀπολογίαν ἐτύγχανεν. Ἐρεῖ δέ τι
 καὶ ἀντιστατικόν· φησὶν ὁ Μητροφάνης, ἐπισυμ-
 πλέεσθαι μὲν ἀλλήλαις τὰς ἀντιθετικάς, ὡς ὁ τεχνικός ¹⁰
 φησιν, ἐπὶ μέντοι ἀντιστάσεως ἀντεγκληματικὸν οὐχ εὐ-
 ρίσκεσθαι· ἢ γὰρ περὶ ἄψυχον γέγονε τὸ ἀδίκημα, ὡς
 ἐπὶ τοῦ τὸν λιμένα χώσαντος, ἢ περὶ ἄλογον ζῶον, οἷον
 ἵππος ἐξέφερεν εἰς τοὺς πολεμίους ἀναβάτην· τῶν συ-
 στρατιωτῶν τις βαλὼν ἀπέκτεινε τὸν ἵππον καὶ κρίνεται ¹⁵
 ὑπὸ τοῦ δεσπότου βλάβης· πῇ δὲ οὔτε εἰς ἄψυχον, οὔτε
 εἰς ἄλογον, ἀλλὰ κατὰ περιστάσιν μὴ προσιέμενον τὸ
 ἀντεγκληματικόν· οἷον τύραννος ἤτησεν ἐκ πόλεως ἀστυ-
 γείτονος μεираκίον ὠραῖον, πόλεμον ἀπειλῶν εἰ μὴ λά-
 βει· προσήκατο τὸν πόλεμον ἢ πόλιν· πολιορκοῦντος τοῦ ²⁰
 τυράννου τὴν πόλιν ὁ πατὴρ ἀποκτείνας τὸ μεираκίον
 ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐρῶριπεν· ἀνέξευξαν οἱ πολέμιοι καὶ κρί-
 νεται ὁ πατὴρ φόνου· ἐν τούτοις γὰρ οὔτε τῷ λιμένι
 οὔτε τῷ ἵππῳ ἀντεγκαλέσει τις ὡς ἀξίοις, τῷ μὲν χω-
 σθῆναι, τῷ δὲ ἀποκτανθῆναι· τὸ μὲν γὰρ ἄψυχον, ²⁵
 τὸ δ' ἄλογον· οὔτε τῷ μεираκίῳ, οὐδὲν γὰρ ἡδίκησε κα-
 λὸν ὄν. Ὅλως τε πᾶσαι· οὐ γὰρ μόνον σύνδυο ἀλ-
 λήλαις ἐπιπλέκονται, ἀλλ' ἐσθ' ὅτε καὶ πλείους· οἷον
 νόμος νύκτωρ μὴ ἀνοίγεσθαι τὰς πύλας· αἰχμαλώτους
 νυκτὸς ἀποδράντας ἐκ τῶν πολεμίων καὶ καταφυγόντας ³⁰
 ἐπὶ τὸ τεῖχος ὁ στρατηγὸς οὐκ εἰσδέχεται· εἴτα τῶν πο-
 λεμίων ἐπικαταλαβόντων καὶ διαχρησαμένων αὐτοὺς κρί-
 νεται δημοσίων ἀδικημάτων· τρία γὰρ ἐνταυτοῖ ἐμ-

- πέπτωκε· τὸ μεταστατικὸν μεταφέρων τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν νόμον· τὸ ἀντιστατικὸν, ὅτι ἐπεισέδραμον ἂν οἱ πολέμιοι· τὸ συγγνωμονικὸν, ὅτι τὸ συμβησόμενον ἡγνόουν. Ἐν-
 τεῦθεν ἂν ἀπορεῖται, τίνας ἂν εἴη στάσεως τὸ ζήτημα,
 5 τοσούτων ἐμπεπτωκότων, ὥστε καὶ τὸν Ἀρποκρατίωνα
 ὑπ' ἀπορίας τεσσαρεςκαιδεκάτην στάσιν τοῦτ' εἶναι λέ-
 γειν· τῷ δ' οὐκ ἐχρῆν παραλῦειν δηλονότι τὸν ὑπὸ τῶν
 παλαιῶν παραδοθέντα τῶν στάσεων ἀριθμὸν, ἀλλ' ἐν
 τοῖς τοιούτοις ἀναιροῦντας δεῖ τῶν ἐμπεπτωκότων ἀντι-
 10 θετικῶν ἕκαστον, ὅπερ ἂν εὖρωμεν ἐκ τοῦ ἀναιρεῖσθαι
 λυπαῦν τὴν ἀπολογία, τοῦτό τε νομίζειν ἰσχυρότερον,
 καὶ τὴν στάσιν ἀπὸ τούτου λαμβάνειν, τὰ δ' ἄλλα κε-
 φαλαίων πληροῦν τόπον, οἷον ἐπὶ τοῦ μὴ ἀνοίξαντος τὰς
 πύλας τοῖς ἀποδραῖσιν. Ἄν τὸ συγγνωμονικὸν ἀνέλωμεν,
 15 ἰσχυρὰ μένει τὰ τῆς ἀπολογίας, ἂν δὲ καὶ τὸ ἀντιστατι-
 κόν, ἰσχυρὰ πάλιν μένει· ἂν δὲ τὸ μεταστατικόν, τὸ πᾶν
 ἔσθαρται, μὴ γὰρ μεταφέροντες τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν νό-
 μον εὐθύς ὀρώμεν ὅλην τὴν ἀπολογία χωλεύουσαν, ὥστε
 μεταστάσεώς ἐστι· καὶ ἄλλως· κατὰ τὸν ἐν τῇ διανοίᾳ
 20 τοῦ φεύγοντος ὄγδον τρόπον τὸν ἀπὸ τοῦ ἀναγκαίου,
 οἷον ὅτι οὐδὲ ἄλλως ἐνῆν γενέσθαι· δοκεῖ οὖν ὥσπερ τις
 ἐρώτησις ἐκ τῶν δικαστικῶν φέρεσθαι· καὶ πῶς ἄλλως
 οὐκ ἐνῆν; εἴτα ἐκ τῆς ἀντιθέσεως ἢ ἀπάντησις, καὶ ὅπερ
 ἂν μᾶλλον ἀρμόσῃ πρὸς τὴν ἐρώτησιν, πρῶτον εὐθύς
 25 ἐκδραμόν, ἀπ' ἐκείνου χαρακτηριοῦμεν τὴν στάσιν· προ-
 εκδραμεῖται δὲ πάντως τὸ ἰσχυρότερον. Ζητοῦσι δέ τι-
 νες, τίνι διαφέρουσιν αἱ ἀντιθετικαὶ στάσεις τῶν ὁμω-
 νύμων αὐτῶν κεφαλαίων· διαφέρει, τοίνυν τὸ μὲν ἀντι-
 στατικὸν τῆς ἀντιστάσεως, ὅτι οὐ μόνον ταῖς ἀντιστα-
 30 τικαῖς ἀπάσαις συμπλέκεται, ἀλλὰ καὶ στοχασμῷ καὶ
 ἀντιλήψει· στοχασμῷ μὲν, οἷον νέος πλούσιος πολέμου

καταλαβόντος τὴν πόλιν χιλίους ὀπλίσας τῶν ἑαυτοῦ ἐπ-
 εξήλθε τοῖς πολεμίοις, καὶ νικήσας κρίνεται τυραννίδος
 ἐπιθέσεως· ἀντιλήψεως δὲ, ὡς ἐπὶ τοῦ ζωγράφου τοῦ
 τὰ ναυάγια γράψαντος· ἐροῦσι γὰρ καὶ ἀμφοτέροι ἀν-
 τιστατικόν· ἔτι διαφέρει, ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀντιστάσει ὁμο- 5
 λόγηται καὶ τὸ ἀδίκημα καὶ τὸ εὐεργέτημα, οἷον τὸ τε
 τὸν λιμένα χῶσαι καὶ τὸ νικῆσαι· ἐν δὲ τῷ ἀντιστατικῷ
 θάτερον πάντως ἀμφισβητεῖται· τὸ μὲν γὰρ νενικηκέναι
 τοὺς πολεμίους τουτέστι τὸ εὐεργέτημα ὁμολόγηται, τὸ
 δὲ εἰ τυραννήσει τὸ ἀδίκημα ἀμφιβάλλεται· καὶ αὖ ἐκ 10
 τοῦ ἐναντίου· τὸ μὲν ἀδίκημα τὸ μὴ καταίρειν τοὺς ἐμ-
 πόρους δῆλον, τὸ δὲ εὐεργέτημα, εἰ ἐπ' ἀφελείᾳ ἐγένετο,
 ἀμφισβητεῖται, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ἀντεγκλήματι
 ἀντιστατικοῦ, εἰ ἐπ' ἀφελείᾳ τὸν πορνεύοντα παῖδα ἀν-
 εἴλεν, ἀμφισβητεῖται· ὁ μὲντοι φόνος ὁμολογούμενος· 15
 ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ καὶ ἀδίκημα
 καὶ εὐεργέτημα εὖρηται, καὶ δοκεῖ πως ἡ αὐτὴ στάσις
 εἶναι τῇ ἀντιστάσει, ῥητέον καὶ τὴν τούτων διαφορὰν,
 ὅτι ἐν μὲν τῷ ῥητῷ καὶ τῇ διανοίᾳ ἐκ νόμου τινὸς ἄρ-
 μηται τὸ ἀδίκημα, οὗ ἀναιρουμένου πᾶσα ἡ ζήτησις 20
 διαφθείρεται· ἐν δὲ τῇ ἀντιστάσει κατὰ φύσιν ἐστὶ τὸ
 ἀδίκημα, καὶ νόμος προσῇ, ὥστε καὶ ἀναιρουμένου τοῦ
 νόμου μένει ἔτι τὴν ζήτησιν, τῇ φύσει γνωσκομένου
 τοῦ ἀδικήματος· οἷον νόμος, τῆς ἱερᾶς ὕλης μὴ ἄπτε-
 σθαι· στρατηγὸς ἐπιθέντων· 3 τῇ πόλει κατὰ θάλατταν 25
 πολεμίων τεμῶν τὴν ἱερὰν ὕλην ἐναυπηγήσατο, καὶ ναυ-
 μαχήσας ἐνίκησε, καὶ μετὰ τὴν νίκην κρίνεται ἀσεβείας.
 καὶ γὰρ ἀνέλης τὸν κωλύοντα νόμον, οὐδὲν λυμανεῖται
 τῷ ζητήματι· μένει γὰρ ἔτι ἀδίκημα φαινόμενον ἢ τῆς
 ἱερᾶς ὕλης τομῇ· τὸ δὲ ἀντέγκλημα διαφέρει τοῦ ἀν- 30
 τεγκληματικοῦ κεφαλαίου καὶ ἀντεγκληματικοῦ στοχασμοῦ,

ὅτι τὸ μὲν ἀντέγκλημα ὁμολογούμενα ἑκάτερα τὰ ἐγκλή-
 ματα ἔχει, τὸ τε ὑπὸ τοῦ φεύγοντος καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ
 διώκοντος· καὶ γὰρ ὅτι ἀνεῖλεν ὠμολόγηται, καὶ ὅτι πορ-
 νεύοντα· τὸ δὲ ἀντεγκληματικὸν κεφάλαιον οὐχ οὕτως·
 5 τὸ γὰρ ὑπὸ τοῦ φεύγοντος προβαλλόμενον ἐγκλημα πάν-
 τως ἔχειν τι, ἐθέλει ἀμφισβητούμενον, οἷον ἐν τῷ περὶ 4
 παραπρεσβείας ἐνέπεσεν ἀντεγκληματικόν, ἀντεγκαλοῦν-
 τος Αἰσχίνου Φωκεῦσιν, ὡς αἵτιοι τῆς ἑαυτῶν ἀπωλείας
 τῷ μὴ 5 τὸν Πρόξενον δέξασθαι, καὶ ἔστιν αὐτὸ τοῦτο
 10 ἀμφιβαλλόμενον, πότερον τῷ μὴ δέξασθαι τὸν Πρόξε-
 νον ἀπώλονται, ἢ διὰ τὴν Αἰσχίνου προδοσίαν· τοῦ δὲ
 ἀντεγκληματικοῦ στοχασμοῦ διαφέρει τὸ ἀντέγκλημα,
 ὅτι τὸ μὲν στάσις, τὸ δὲ εἶδος· ἔπειτα ἐν μὲν τῷ ἀν-
 τεγκλήματι διακρίνεται 6 ὁ διώκων καὶ ὁ φεύγων· ἐν δὲ
 15 τῷ στοχασμῷ ἀμφοτέρω ὁμοίως καὶ διώκουσι καὶ φεύ-
 γουσι· τρίτον ἐν μὲν τῷ ἀντεγκλήματι αὐτὸς ὁ πεπον-
 θὼς ἀντεγκαλεῖται, ἐν δὲ τῷ ἀντεγκληματικῷ στοχασμῷ
 ἕτερος μὲν ὁ πεπονθὼς, ἕτεροι δὲ οἱ ἀντεγκαλοῦντες
 ἀλλήλοις· οὐ λέγομεν δὲ καὶ ἀντιστατικὸν στοχασμὸν,
 20 ὥσπερ καὶ ἀντεγκληματικόν· ὅτι ἡ μὲν ἀντίστασις παν-
 τὶ στοχασμῷ ἐπισυμπλέκεσθαι δύναται, ἀπλῶ τε καὶ
 διπλῶ καὶ συνεξευγμένῳ, τὸ δὲ ἀντέγκλημα ἐνὶ μόνῳ τῷ
 διπλῷ, ὅθεν καὶ ἰδίως τῆς ὀνομασίας αὐτῷ μεταδίδω-
 κεν· ἡ δὲ μετάστασις καὶ ἡ συγγνώμη φανεράν τὴν αἰ-
 25 τίαν ἔχουσιν, ἐφ' ἣν τὸ ἀδίκημα μεταφέρουσι· τὸ δὲ
 μεταστατικὸν τε καὶ συγγνωμονικὸν ἀμφιβαλλομένην·
 παραδείγματα δὲ τούτων ἐκ τοῦ παραπρεσβείας· μετα-
 στατικοῦ μὲν, δι' ὧν Αἰσχίνης τὴν αἰτίαν τῆς τῶν Φω-
 κέων ἀπωλείας μεθίστησιν ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἀνα-
 30 χώρησιν· τοῦ δὲ συγγνωμονικοῦ, δι' ὧν ἡπατησθαι φη-
 σιν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου· ἀμφιβάλλεται γὰρ καὶ ἀμφό-

4 Vol. VII. ἐν τῷ παραπρεσβείας· ἐνέπεσε γὰρ α. — p 364.

5 Vol. VII. μὴ δέχεσθαι Πρόξενον.

6 Vol. VII. διακρίνεται.

τερα· εὔρηται μὲν οὖν καὶ ἐν ἀντιστάσει ἀντεγκληματικόν, ὡς ἐπὶ τοῦ τὸ τεῖχος διακόψαντος, ὅτι ὑμεῖς αὐτοί, καὶ ἐν μὲν τῇ μεταστάσει ἀντιστατικόν, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀρχιδάμου νοσαύντων Ἀθηναίων ἀναξεύξαντος, ὅτι συνήνεγκεν ἡ ἀναχώρησις· καὶ δὴ καὶ πᾶσαι ἐν πᾶσαις. 5
Ἐτέρα διάνοια, ὅταν μὲν ἡ τοῦ προσώπου ποιότης ἢ τοῦ πράγματος παρέχῃ τῆς διανοίας πιθανὴν ἐξέτασιν, τῆνικαῦτα αὐτῇ χρησόμεθα· ὅταν δὲ ἀπίθανον, ἀντὶ ταύτης τῷ πληκτῷ χρησόμεθα, οἶδον οὐ μέγα ἦν τὸ κατεπεῖγον ἀνελεῖν τὸν παῖδα· κατασκευάζεται δὲ καὶ 10 αὕτη ἀπὸ τῶν αὐτῶν τρόπων, ἀφ' ὧν καὶ ἡ τοῦ φεύγοντος διάνοια.

ε) Ἡ μετ' ἀλήψις·⁷ ἡ μετ' ἀλήψις πρὸς τὴν ἀντίθεσιν φέρεται, πᾶσα γὰρ ἀντίθεσις μεταλήψει λύεται· δύο δὲ οὓων μεταλήψεων ἐν ταῖς ἀντιθετικαῖς, τῆς 15 μὲν ἀπὸ τοῦ πράγματος, τῆς δὲ ἀπὸ τοῦ προσώπου, ἡ ἀπὸ τοῦ πράγματος διχῇ γίνεται, ἡ κατὰ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἡ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ πράγματος· οἶον ὅτι οὐκ ἐχρῆν τόδε τι ὅλως πραχθῆναι, ἢ οὐχ οὕτως ἐχρῆν, καὶ τρόπους εἰσάξομεν ἑτέρους, δι' ὧν ἐξῆν τὸ δέον πράττειν 20 χωρὶς τοῦ δεινόν τι ἐργάσασθαι· οἶον παραινεῖν ἔδει, τύπτειν, ἀποκηρύττειν, ἀλλ' οὐ φονεύειν· εἴτα ἐν ὑποδιαίρεσει τὴν αἰτίαν συστήσομεν, δεικνύντες, τί μὲν ἀγαθὸν ἀπέβαινεν, εἰ, ὡς ἡμεῖς φαμεν, ἐπράχθη, τί δὲ φαῦλον ἐκβέβηκε, δι' ὧν ἔπραξεν ὁ φεύγων. 25

ς) Τὸ πρὸς τι· δεῦτερον τὰ πρὸς τι παραλαμβάνεται· ἀνωτέρω μὲν πρὸς λύσιν τοῦ ὅρου, ἐπταῦθα δὲ κοινὸν ἀμφοτέρων· ὁ μὲν γὰρ τὴν βλάβην μείζονα δεικνύει τοῦ εὐεργετήματος, ὁ δὲ φεύγων τὸνναντίαν ἐπὶ τῆς ἀντιστάσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεγκλήματος ὁ μὲν τὴν 30 τιμωρίαν τοῦ ἀδικήματος, ὁ δὲ τὸ ἀμάρτημα ὑπερβαί-

νειν φήσει· οὐκ ἐν πάσῃ δὲ ἀντιδικτικῇ ἐμπίπτει τὸ πρόσ
τι, ἀλλ' ἐνθα ἂν εὐρεθῇ ἀντιστατικόν.

- ζ) Ὁ βίαιος ὅρος. Βίαιος ὅρος καλεῖται, ὅτι
πάσης ἀντιθέσεως ὁμολογούμενον ὑπὸ τοῦ φεύγοντος τὸ
5 ἀδίκημα ἐχούσης, καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ διώκοντος τὸ εὐεργέ-
τημα, ἢ τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἣν μεθίστησιν ὁ φεύγων, καὶ
τοῦτο καθόλου πάσης ἀντιθέσεως ἔχειν βουλομένης ὁ
βίαιος ὅρος ἀπαρτίζεται βιαστικώτερον παρὰ τὴν φύσιν
τῆς ἀντιθέσεως, ὅτι οὐδὲ νίκη τὸ πεπραγμένον, καὶ ὅτι
10 οὐδὲ χωσθῆναι τὸν λιμένα τοῦτό ἐστιν. Ἰστέον δὲ, ὡς
ἐνθα ἂν ἀπίθανον φαίνεται τὸ λέγειν κατ' εἶδος, ἐπὶ τὸ
γενικώτατον ἀναδραμούμεθα, οἷον οὐκ ἔστι νίκη τὸ βλάτ-
πτειν, ἢ οὐκ ἔστιν ἀδίκημα τὸ ὠφελεῖν· ταῦτα γὰρ κα-
θολικώτερα ὄντα ἐπικρύπτει τὸ κατ' εἶδος ἀπίθανον, μεθ'
15 αἰ καὶ τοῖς εἰδικοῖς χρησόμεθα, οἷον ἐπὶ τοῦ μὴ ἀνοίξαν-
τος τὰς πύλας τοῖς ἀποδραῖσιν· ἐπειδήπερ ἀπίθανον τὸ
λέγειν, ὡς οὐδὲ φυλάξαι τὸν νόμον τοῦτό ἐστι, γενικῶς
ἐρῶμεν, ὅτι οὐκ ἔστι φυλάττειν νόμους τὸ τὴν πόλιν
συμφορῶν ἀναπιμπλάναι. Ἡ θέσις οὖν· ἡ θέσις οὖν
20 ἀκολουθεῖ πρὸς τὴν μετάληψιν· ἐξεταστέον δὲ ταύτην τοῖς
ἐμπίπτουσι τελικοῖς· ἔστι δὲ κοινὴ τοῦ τε διώκοντος καὶ
τοῦ φεύγοντος· χρηστέον δὲ αὐτῇ γενικῶς αἰεὶ· τὸ γὰρ ἐπὶ
τοῖς ἀδικήμασιν αὐτοῖς εἰδικῶς θέσιν περαίνειν εὐήδεις,
οὐ γὰρ ἔστι λέγειν, ὡς δεῖ κατασκάπτειν τὰ τείχη, ἀλλ'
25 ὅτι δεῖ τὸν στρατηγὸν πάνθ' ὅν ἂν ἐγχωρῇ τρόπον εὖ
ποιεῖν τὴν πόλιν. Κοινὸν γὰρ τοῦτο· τὸ κατὰ σύγ-
κρισιν δηλονότι τῶν ἡττόνων πρὸς τὰ μείζω τὴν θέσιν
προφέρεσθαι, καὶ ὅλως τὸ πρὸς τι ἐπαναλαμβάνειν· ἐν
μὲν ἀντιστάσει καθὰ πρόκειται, ἐν δὲ ἀντεγκλήματι, ὅτι
30 οὐ μείζους τῶν ἡμαρτημάτων τὰς τιμωρίας λαμβάνειν
δεῖ· ἐν δὲ μεταστάσει, ὅτι μείζων οὐκ ἂν γένοιτο ὠφέλεια
τῆς τῶν νόμων φυλακῆς· καὶ ὅτι οὐδὲν ἂν δεινότερον εἴη
τοῦ συμφορῶν ἀναπιμπλάναι τηλικούτων τὴν πόλιν· ἐν

δὲ συγγνώμη, ὅτι καὶ τὸ κοινὴν συμφέρον πρὸ τοῦ ἰδίου
 τίθεται. Ἡ ἑτέρα μετ' ἀληψις· ἐλέγομεν τὴν μετ' ἀ-
 ληψιν διχῇ φέρεσθαι, πῇ μὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ εἴρη-
 ται ὅπως· πῇ δὲ πρὸς τὸ πρόσωπον, ὥσπερ ἐν ταῦτα· τὸ
 πρόσωπον γὰρ μεταλαμβάνει ὁ κατηγορὸς, λέγων οὐκ ἔστι
 ταῦτα ποιεῖν ἐχρήν, καὶ ἐξῆς. Ἡ ἀντίληψις· πῶς ὁμο-
 λογῶν ἐκκλημα εἶναι τὸ πεπραγμένον ἀντλήσει δύναται
 χρῆσθαι, τυραννικὸν γὰρ δοκεῖ, ἀλλ' οὐκ αὐτῷ τῷ πε-
 πραγμένῳ προσάγει τὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ τῷ ἑαυτοῦ προ-
 σώπῳ ἀξίωμα ἔχοντι, ὅτι ὁ στρατηγός. Ἐπειρᾶσθην- 10
 σαν δὲ τινες. Τὸ χωρίον ὅλον πρὸς Μινουκιανὸν
 ἀποτίθεται, ἐκείθεν γὰρ ταῦτα εἶδη ἐκτενέστερον. κατὰ τὸ
 δημόσιον, ὡς ὁ τὸν λιμένα χώσας· κατὰ τὸ ἰδιωτικόν,
 ὡς ὁ τὸν ἵππον βαλὼν, τὸν ἐκφέροντα ἐπὶ τοὺς πολεμίους
 τὸν ἀναβάτην· κατὰ τὸ μικρὸν, ὡς τὰ πρὸ ὀλίγου τεθέν 15
 παράδειγμα τοῦ αἰτήσαντος τυράννον τὸ ἡγεῖν μετὰ
 κίων ἐξ ἀστυγείτωνος πόλεως· ἰδιωτικὸν μὲν γὰρ ἐστὶ
 καθ' ὃ φράζει ἂν ὁ πατὴρ αἰσχύνῃς ἀπηλλάχθαι τὸ μετὰ
 ράκιον· δημόσιον δὲ τῷ πολιορκίας ἡλευθερωθῆναι τὴν
 πόλιν· ἀνασκαυάξει δὲ τὸν λόγον κατὰ τε τὸ ἀσύμφορον 20
 καὶ ἀδύνατον, ὡς περὶ τὸν τοῖς περὶ διαιρέσεως γραφον-
 σι παραλαμβάνειν εἶδη μηδεμίαν ἔχοντα διαφορὰν περὶ
 τὴν τῶν κεφαλαίων διαιρέσιν· κατὰ δὲ τὸ ἀδύνατον, ὅτι
 τὸν μὴ πρότερον τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ κεφάλαια ἐπι-
 στάμενον οὐκ οἶόν τε τὸ ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον γινώ- 25
 σκειν τί τέ ἐστι καὶ διὰ τίνων προσάγεται· τὸ δὲ αὐτὸ
 ἀμάρτημα· τούτου καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πραγμα-
 τείας ἐμνήσθη, πρὸς Μινουκιανὸν φερόμενος, ἔνθα ἔλε-
 γεν· εἶδους γὰρ ἕνεκα προβλημάτων καὶ τρόπου καὶ ἐξῆς·
 καὶ γὰρ ἐν τῷ περὶ διαιρέσεως οἱ περὶ Μινουκιανὸν καὶ 30
 εἶδους καὶ τρόπον ἐμνήσθησαν, πάντα συγχέοντες· οὐ
 μόνον δὲ κατὰ τὸ περὶ τὸν καὶ ἀδύνατον ἔνεστιν ἀνα-
 τρέπειν τὰ τοιαῦτα εἶδη, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ ἰδιωτικὸν καὶ

δημόσιον οὐκ ἀντιθέσθως μόνης, ἀλλὰ καὶ κοινὸν πάσης
 ὑπασσεως. Ἐκεῖνα εἰδέναι· τὰ εἶδη καὶ τοὺς τρόπους,
 ἢ τὸ ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον. Καὶ ἴσως ταῦτα·⁸ τί
 δῆποτε τὸν ἐκείνων αὐτὸς δεχόμενος λόγον εὐσηγέεν ἐτε-
 5 ρόν, ὅτι ἤσθητο καὶ τὸν ἐκείνων λόγον τῷ οἰκείῳ σκοπῷ
 συμφερόμενον· τὸ μὲν γὰρ εἰς τι τῶν ἔξωθεν μεθιστᾶν
 τὰ δίκαια τοῖς ἀνευθύνοις ἔοικε, τὸ δὲ εἰς ἰδίον τι πάθος
 ψυχῆς, τοῖς ὑπευθύνοις. Διαφέρει δὲ οὐδέν· οὐ πρὸς
 τὴν φύσιν αὐτὴν ἀφορῶν, ἀλλ' ὅσον πρὸς τὴν τῶν κεφα-
 10 λαίων ἤκει διαιρέσιν, εἶπεν αὐτὰς μὴ διενηροχέαι· καὶ
 γὰρ ἐν μεταστάσει, φησὶν, ἐμπιάττει συγγνωμονικόν, καὶ
 ἐν συγγνώμῃ μεταστατικόν. Τουτὶ δέ· καὶ γὰρ ἐνδό-
 ξου πολλάκις ὄντος τοῦ προσώπου αἰσχύνῃ φέρει τὸ συγ-
 γνωμονικῶς ἀπολογεῖσθαι· μεταστατικῶς οὖν ἔροῦμεν, ὅτι
 15 οὐκ ἐγὼ αἴτιος, ἀλλ' ἡ τύχη· ἄδόξου δὲ ὄντος καὶ μὴ
 δυναμένου μεταστατικῶς ἀπολογεῖσθαι ἀναγκάσθαι ἐπὶ τὴν
 συγγνώμην δεῖ καταφεύγειν· ἐπεὶ δὲ καμιδὴ ἀδυνάτους δο-
 κεῖ τὸ φανερῶς ἡδίκηκότα συγγνώμην αἰτεῖν, χρηστέον
 πρῶτον μὲν τῇ τοῦ μέλλοντος ἐπαγγελίᾳ, οἷον ἐγὼ τοίνυν
 20 διαφυγὼν αὐτίς ὑμῖν χρήσιμος ἔσομαι τοῖς πολίταις.
 ἔπειτα ἐκ τῶν παραδειγμάτων τοῦτο πιστοῦσθαι, ὡς πολ-
 λοι πρῶτον δόξαντες ἀδικεῖν ἀγαθοὶ τὰ τελευταῖα πολί-
 ται γέγονασιν, οἷον Θεμιστοκλῆς, καὶ ὡς, εἰ τὸ πρῶτον
 αἰμαρτῶν ἀνῆρέθῃ, οὐκ ἂν ἡ Ἑλλὰς τῆς δι' ἐκείνου ἔλευ-
 25 θερίας ἀπώνατο· τρίτον ἐκ τῆς τῶν δικαστῶν φιλανθρω-
 πίας, ὅτι εἰ μὴ ἐφιλανθρωπεύοντο, οὐδεὶς ἂν ὑπελείπετο.
 Ἔνεκά γε τοῦ μηδὲν ἁμαρτεῖν· εἴτα ἐκ παραδει-
 γμάτων εἰ ἔχοιμεν ἐπιδεικνύναι συγγνώμην αὐτοὺς νεί-
 μαντας ἐτέροις.

Περὶ πραγματικῆς.

α) Ἡ πραγματικὴ. Πραγματικὴ¹ ὠνόμασται, καθότι πάντων ἐστὶ περιεκτικὴ τῶν πραγμάτων, τὰ τελικὰ τῶν εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς² λαβοῦσα κεφάλαια, τὸ δίκαιον,³ τὸ συμφέρον, καὶ τὸ καλόν· ἀνάγκη⁴ γάρ, ὅτι⁵ ἂν εἶποι τις πρᾶγμα, ὅφ' ἐν τι τούτων ἀνάγεσθαι· καὶ ἄλλως· ὅτι μετέχει τοῦ δικανικοῦ κατὰ τὸ δίκαιον, καὶ τοῦ πανηγυρικοῦ, ταῖς κατ' ἀμφισβήτησιν ἀτάσεις τὸ πανηγυρικὸν ἐμπίπτει· ἀλλὰ καὶ τῆς ποιότητος τῶν πραγμάτων εἰς τὰ παρεληλυθότα καὶ μέλλοντα διαιρουμένης,¹⁰ αἱ μὲν ἄλλαι πῆσαι στάσεις τὸ παρεληλυθὸς ἐξετάζουσιν, αὕτη δὲ μόνη τὸ μέλλον ἐπισκοπεῖ, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ τῶν γεγονότων ἐφάπτεται, πρὸς κατασκευὴν τῶν μελλόντων· διὰ ταῦτα οὖν πάντα μεγίστην περὶ τὰ πρᾶγματα ἰσχὺν¹¹ ἔχουσα πραγματικὴ, ἐξαίρετως προσηγορεύθη. Ἰστίον¹⁵ δὲ, ὅτι τῶν στάσεων αἱ μὲν εἰσι λογικαί, αἱ δὲ νομικαί, αἱ δὲ μετὰ· λογικαὶ μὲν ἑπτὰ· νομικαὶ δὲ τέσσαρες, μετὰ δὲ δύο· πραγματικὴ καὶ μετὰληψις, αἱ καὶ εἰκότως ὡς μίγμα ἐκατέρων τῶν ἁκρῶν ἄσσει καὶ μεταξὺ ἐκείνων¹⁶ ἐτέθησαν. Ἐκ ἰστίου, ὡς ἐν μὲν τῇ μεθόδῳ τὴν πραγματικὴν προέταξε τῶν δικαιολογικῶν, ἐν πάσῃ γὰρ διαιρέσει τὰ ἀπλᾶ δεῖ τῶν πολυσχιδῶν προτιθέναι· ἐνταῦθα δὲ, οὐκέτι τοῦ διαιρετικοῦ κατεπείγοντος λόγον, τὴν κατὰ φύσιν αὐτῇ προσήκουσαν τάξιν ἀπένειμε.

β) Νομίμω· τελικὰ¹ κεφάλαια κυρίως μὲν ἐστὶ²⁵ τρία κατὰ τὰ τρία τῆς ῥητορικῆς εἶδη, ὧν τέλος ἐστὶ τοῦ μὲν δικανικοῦ τὸ δίκαιον, τοῦ δὲ συμβουλευτικοῦ τὸ συμφέρον, τοῦ δὲ πανηγυρικοῦ τὸ καλόν· τούτων δὲ⁶ ἕκαστον ὑποδιαιρεῖται εἰς τὰδε· τὸ μὲν δίκαιον εἰς τε τὸ

1 Ex Vol. VII. c. XXII. β. 2 τῆς ῥητορικῆς Vol. VII. om. 3 Vol. VII. addit: φημι. 4 Vol. VII. ἐνάναγκες. 5 Vol. VII. γ. 6 δὲ Vol. VII. om.

νόμιμον καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἔθος· τὸ δὲ συμφέρον
 εἰς τε τὸ χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον καὶ δυνατόν καὶ ῥά-
 διον καὶ τὸ ἐκβησόμενον· τὸ δὲ καλὸν εἰς τὸ πρέπον
 καὶ ἔνδοξον, τὰ μὲν οὖν τοῦ δικανικοῦ τοῦ παρεληλυ-
 5 θότος εἰσὶ χρόνου, διὸ καὶ προτάττονται, οὐδὲ γὰρ οὐ-
 δὲ τούτων ἐκτός ἐστιν ἡ πραγματικὴ, καὶ εἰ τὰ μάλι-
 στα περὶ τὸ μέλλον ἔχει· τὰ δὲ λοιπὰ περὶ τὸ μέλλον
 ὁρᾶται· τοῦ δὲ δικαίου τὸ νόμιμον προτέτακται, ὡς ἄ-
 τεχνός· πίστις· αἱ γὰρ ἄτεχνον πίστις 7 ἰσχυρότεραί τῶν
 10 ἐντέχνων· τὸ νόμιμον 8 οὖν ἄτεχνος πίστις, τὸ δὲ δι-
 11 καιὸν ἐξ ἐννοιῶν ἐστὶ καὶ ἐνδοξὸν πίστειν ἀντιρῶσιν
 ἔχουσάν· πρὸ δὲ τοῦ δυνατοῦ τὸ οὐ συμφέρον τέτακται·
 πρότερον γὰρ σκοποῦμεν εἰ συμφέρει, εἴδ' οὕτως, εἰ δυ-
 νατὸν γενέσθαι· φύσει οὖν πρότερον τὸ συμφέρον, καὶ
 15 ἐμπεριεῖληφεν ἑαυτῷ τὸ δυνατόν, οὐκ ἀνάγκη· οὐ γὰρ
 21 εἰ δυνατόν ἱεροσυλῆσαι, ἤδη καὶ συμφέρον· εἰ δὲ καὶ
 ἄχρηστον τὸ συμφέρον ἀπόντος τοῦ δυνατοῦ, ἀλλὰ καὶ
 ἀπὴ τὸ δυνατόν, αὖτ' τὸ συμφέρον ἐξετάζεται· ὥσπερ δὲ
 ὑπὸ τὸ συμφέρον τὸ δυνατόν, οὕτως ὑπὸ τὸ ἔνδοξον τὸ
 20 ἐκβησόμενον· ἡ γὰρ τοῦ συμφερόντος ἐνδοξία τὴν δόξαν
 ἔχει, καὶ προηγείται τὸ ἔνδοξον τοῦ ἐκβησόμενου, ὡς δη-
 λον ἀπὸ τῶν ἐν Πύλῳ τριακοσίων, δι' οὓς δόξαν τοῦ ἐκ-
 βησόμενου κατέφρόνησαν· ἐξὸν γὰρ ἀλόγως σώζεσθαι,
 εἴλοντο μᾶλλον τὸν μετὰ δόξης ἐκβαντὰ θάνατον. Ἰστέ-
 25 ον δὲ, ὡς Ἐρμογένης μὲν τὸ ἀναγκαῖον κεφάλαιον ἀγνο-
 εῖ, Δημοσθένης δὲ καὶ ἄλλοις μεμελεῖται. Ἔστι δὲ ἡ
 μὲν ἐγγράφος· ἐγγράφος 9 ἡ ἀπὸ ῥητοῦ τὴν ζήτησιν
 ἔχουσα· δεῖ δὲ προσθεῖναι, καὶ περὶ ῥητόν· αἱ γὰρ τῶν
 νόμων εἰσφορὰν ἐξετάζονται, πότερον κατὰ νόμον καὶ
 30 δίκαιον ἢ οὐ· καὶ πότερον συμφέρον 10 καὶ ἔνδοξον ἢ
 τοῦ-

7 Cod. πίστις. 8 τὸ νόμ. οὖν αἱ. πίστις ex T. VII. re-
 cepi: in Par. 2977. αἱ γὰρ ἄτεχ. — οὐκ ἄτεχνος πίστις deest.
 9 T. VII. δ. 10 Cod. οὐ συμφέρον. T. VII. οὐ om.

τοῦναντίον· ¹¹ ἰστέον μέντοι, ὥς καὶ ἐν τῇ ἀγραφῇ ¹² ἐμπίπτει ἔσθ' ὅτε ῥητὸν, ὥς καὶ ἐπὶ τῆς ἀποκτεινάσης γυναικὸς τύραννον τὸν ἄνδρα, καὶ αἰτοίσης εἰς τὴν δωρεὰν τὴν σωτηρίαν τῶν τέκνων, νόμου ὄντος τῷ τυράνῳ συναποθνήσκειν τὰ τέκνα· ἐνταῦθα γὰρ κεῖται μὲν ⁵ τὸ ¹³ ῥητὸν, ἀλλ' ἐπαιδὴ οὐ περὶ αὐτοῦ ἡ ζήτησις ἔστιν, εἰ ¹⁴ ἔννομον, εἰ δίκαιον, ἀλλὰ περὶ τὴν ποιότητα τῆς δωρεᾶς, πότερον, ¹⁵ ἢν αἰτεῖ δωρεὰν, δεῖ λαβεῖν αὐτὴν ¹⁶ ἢ ἑτέραν, ἡ ζήτησις ἄγραφός ἐστι πραγματική. Ἔστι ¹⁷ δὲ καὶ ἐν τῇ ἀγραφῇ τὸ ἔθος εὐρεῖν ἀντὶ νομίμου πα- ¹⁰ ραλαμβανόμενον. Ἐζήτῃται ¹⁸ δὲ, διατί ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων στάσεων μετὰ τὰ κεφάλαια παραλαμβάνει τὰ εἶδη, ἐνταῦθα δὲ πρὸ τῶν κεφαλαίων· καὶ φασιν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων στάσεων τὰ εἶδη ὑφ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ γένος ἀνάγεται, οἷον τοῦ στοχασμοῦ τὰ εἶδη πάντα ἐστὶ ¹⁵ λογικά, καὶ πάλιν τοῦ ῥητοῦ καὶ τῆς διανοίας ἅπαντα νομικά, τὰ δὲ τῆς πραγματικῆς οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὑπὸ διάφορον ἀνάγεται ¹⁹ γένος, τὸ ἔγγραφον δηλαδὴ καὶ τὸ ἄγραφον, ὣν τὸ μὲν ὑπὸ τὰς νομικὰς πίπτει, τὸ δὲ ὑπὸ τὰς λογικὰς· προτέραν οὖν τὴν περὶ αὐτῶν ἐπίσκειν ²⁰ ἐποιήσατο, ἅτε ²⁰ πολὺ διεστηκότων καὶ κατ' ἀρχὰς δεομένων διαστολῆς, ὅπως ἂν σαφεῖ τὰ τῆς διαιρέσεως γίνονται. ²¹ Ἰστέον δὲ, ὥς Ἑρμαγόρας ὁ νεώτερος καὶ Μη-

11 T. VII. addit: ἡ δὲ ἄγραφος ῥητῶν οὐ προσασπομένη περὶ ψιλὰ μόνον ἔχει τὰ πράγματα τὴν ζήτησιν. 12 Par. 2977. ἐγράφω. 13 τὸ T. VII. om. 14 T. VII. οἷον εἰ. 15 T. VII. οἷον πότερον. 16 αὐτὴν inserui ex T. VII. 17 T. VII. ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν τῇ ἀγραφῇ [Planudae cod. ἐγγράφω] ἐστὶν εὐρεῖν τὸ ἔθος ἀντὶ νόμου παρ. 18 T. VII. η. 19 T. VII. ἀναφέρεται γένος· τὸ μὲν γὰρ ἔγγραφον αὐτῆς ὑπὸ τὰς νομικὰς πίπτει, τὸ δὲ ἄγρ. ὑπὸ τὰς λογικὰς· εὐλόγως οὖν προτέρων. 20 T. VII. ἅτε δὴ· et post ἀρχὰς ponit εὐθὺς. 21 T. VII. γένοιτο. ἐντεῦθεν δὲ ζητητέον, πότερον τὰ τῆς πραγματικῆς εἶδη, Rhetor. V.

τροφάνης ἰδίᾳ περὶ πραγματικῆς μονόβιβλον ἑκάτερος
 συντάξαντες ὡς γένη παραλαμβάνουσι τὸ ἔγγραφόν τε
 καὶ ἄγραφον· εἰς εἶδη γὰρ ἑτέραν τομὴν ἐποιήσαντο· ἀλλ'
 ὁ μὲν Ἑρμαγόρας οὐ μέχρι πολλῶν, ὁ δὲ Μητροφάνης
 5 ἄχρι πέντε καὶ ἑκοσι προῆλθεν εἰδῶν, περὶ ὧν ἤδη λε-
 κτέον, ὡς καὶ τῶν Ἑρμαγόρου ἐν αὐτοῖς περιεχομένων.
 Διεῖλε τοίνυν τὴν μὲν ἔγγραφον εἰς εἶδη ἑπτὰ, τὴν δὲ
 ἄγραφον εἰς ὀκτωκαιδεκά· πρῶτα δὲ λεγέσθω τὰ τῆς
 ἔγγραφου, καὶ ἔστι ταῦτα, νόμου εἰσφορὰ ψιλῇ, νόμου
 10 εἰσφορὰ μετὰ περιστάσεως, νόμου μέρους ἀναιρέσεις, νό-
 μου μέρους προσθήκη, ψηφίσματος εἰσφορὰ ψιλῇ, ψη-
 φίσματος εἰσφορὰ μετὰ προσκοπῆς ²² ἔγγραφου δίχα
 ἀναιρέσεως· ψηφίσματος εἰσφορὰ μετὰ προσκοπῆς ἔγγρα-
 φου καὶ ἀναιρέσεως. ²³ Νόμου μὲν εἰσφορὰ φιλή, οἷον
 15 ὁ πρὸς Λεπτίνην· πολλῶν ἀτελείας ἐπειλημμένων εἰσφέ-
 ρει Λεπτίνης νόμον, μηδένα εἶναι ἀτελῇ· νόμου εἰσφο-
 ρὰ μετὰ περιστάσεως, οἷον ²⁴ νόμος τὸν ὑβρίζοντα χι-
 λίας ἐκτιννύναι· πένης καὶ πλούσιος ἔχθροὶ τὰ πολιτικά·
 ὑβρίσει τρίς ὁ πλούσιος τὸν πένητα, καὶ τὰς τριςχιλίας ²⁵
 20 ἐξέτισε· μετὰ ταῦτα ὁ πένης νομοθετεῖ, μηκέτι περὶ χρή-
 ματα ὑπέχειν εὐθύνας τὸν ὑβρίζοντα· ἐνταῦθα ²⁶ δὲ ἰστέ-

καθὸ γέγονεν, ὅπως εἶδη ἔμεινεν ἐφ' ἑαυτῶν, ἢ, καθὸ πρὸς γένος
 ἀνήκται διάφορον, ἐγένετο καὶ αὐτὰ γενικά. Ἑρμαγόρας μὲν οὖν
 τῶν νεωτέρων καὶ Μητροφάνει περὶ πραγματικῆς ἰδίᾳ μονόβ. ἑκατέ-
 ρω συντάσσεται, δι' ὧν ὡς γενικόν τι φαίνονται παραλαβόντες τὸ
 ἄγραφόν τε καὶ ἔγγρ. [Mon. 8. ὡς γενικόν τι — ὁ μὲν Ἑρμαγ.
 om.]. ²² Par. 2977. προσκοπῆς. ²³ T. VII. addit: λάβω-
 μεν οὖν ἐπὶ παραδείγματος ἑκαστον. ²⁴ Pro οἷον T. VII. ἥς
 ἐκεῖνο παράδειγμα. ²⁵ Planud. τριςχιλίας. T. VII. χιλίας. ²⁶
 T. VII. ἴσως δὲ ἀπορήσει τις καὶ μάλα εἰκότως, ἀνθ' ὅτου καλεῖ-
 ται τὸ τοιοῦτον μετὰ περιστάσεως, ὡς ἐνὸν εὐρεῖσθαι τι ῥητορικὸν
 ἄνευ περιστάσεως· δῆλον γὰρ ὡς τὸ ἀπερίστατον καθολ. — ῥητέον
 δὲ, ὡς ἰδιώνυμον μᾶλλον καὶ προσεχέστερον τοῦτο ἀπὸ τῆς περιστ.
 ὀνομάζεται.

ον, ὥς παντὸς ῥητορικοῦ προβλήματος μετὰ περιστά-
 σεως εὐρισκομένου, τὸ γὰρ ἀπερίστατον καθολικὸν καὶ
 ἢ φιλόσοφον ἢ προγύμνασμα, ἰδίως τοῦτο μετὰ περιστά-
 σεως ὀνομάζεται· καθὸ ἀφ' ὧν αὐτὸς τις ἔπαθεν εἰσ-
 φέρει τὸν νόμον· ἔστι δὲ ὅμοιον τῷδε καὶ τὸ παρὰ Δη- 5
 μοσθένους ἐν τῷ κατὰ Τίμοκράτους περὶ τοῦ Λοκροῦ
 τοῦ ἑτεροφθαλμοῦ. 27 Νόμον μέρους ἀναιρέσεις, οἷον τὸν
 ἀλισκόμενον ἐπὶ μοιχείᾳ νόμος ἐκέλευεν ἢ χρήματα διδόν-
 ναι ἢ ἀναιρεῖσθαι· συνέβη πολλοὺς ἀλόντας μοιχοὺς μὴ
 ἀναιρεθῆναι καὶ νόμον εἰσφέρει τις κελεύοντα, πάντα 10
 μοιχὸν ἀναιρεῖσθαι· ἐνταῦθα γὰρ μέρος ἀναιρεῖται τοῦ 28
 νόμου τὸ περὶ τῶν χρημάτων. Νόμου 29 μέρους προσ-
 θήκη· οἷον νόμος τὸν πόρνον μὴ λέγειν· πολλοὶ κατὰ
 τὸν νόμον κωλυθέντες δημηγορεῖν ἐθορύβουν ἐν ταῖς
 ἐκκλησίαις, καὶ προστίθησιν τις τῷ νόμῳ, μηδὲ 30 ἐκ- 15
 κλησιάζειν αὐτούς. 31 Ψηφίσματος εἰσφορὰ ψιλὴ, ὡς ὁ 32
 Κτησιφῶν περὶ τοῦ στεφανωθῆναι Δημοσθένην. Ψη-
 φίσματος εἰσφορὰ μετὰ προσκοπῆς 33 ἐγγράφου δίχα
 ἀναιρέσεως, οἷον τρισὶν ἡμέραις περὶ πολέμου βουλευε-
 σθαι νόμος ἐκέλευεν· Ἐλάτειαν ἔχοντος Φιλίππου αὐ- 20
 θυμερὸν γράφει Δημοσθένης ἐξίναί· μετὰ προσκοπῆς
 δὲ ἐγγράφου δίχα ἀναιρέσεως εἶπεν, ὅτι 34 προσκόπτει
 μὲν καὶ ἐναντιοῦται πρὸς τὸ παρὸν ἐγγράφῳ νόμῳ· οὐκ

27 T. VII. λελεγμένον· νόμον δὲ μ. 28 τοῦ ex T. VII.
 recepi. 29 T. VII. νόμον δὲ μ. πρ. ὡς ἐπ' ἐκείνου τοῦ παρα-
 δείγματος· νόμος. 30 Par. 2977. μῆ. 2916. μῆ δὲ. Mon. 8.
 μῆδὲν. Planud. μῆδὲ. 31 T. VII. ἔτι καὶ περὶ τῶν ψηφισμά-
 των διαληπτέον· ψηφίσματος μὲν εἰσφ. 32 T. VII. ἢ Κτησιφῶν-
 τος et mox Δημοσθένη. ψηφίσματος δὲ εἰσφ. 33 Par. 2977.
 constanter προσκοπῆς. 34 T. VII. ὅτι οὐκ ἀναιρεῖ παντελῶς τὸν
 νόμον, ἀλλὰ προκόπτει αὐτῷ καὶ ἐναντιοῦται πρὸς τὸ παρὸν. Τί
 δὲ λέγει προσκοπῆς ἐγγράφου, τουτέστιν ἐναντιώσεως τῆς πρὸς ἔγ-
 γραφον γενομένης, νόμῳ γὰρ ἀντιτείνει. Ψηφίσματος δὲ εἰσφ.

ἀναιρεῖ δὲ αὐτὸν παντελῶς. Ψηφίσματος εἰσφορά μετὰ
 προσκοπῆς ἐγγράφου καὶ ἀναιρέσεως, οἷον μετὰ τὰ ἐν
 Μαραθῶνι γράφει τις παρὰ Λακεδαιμονίοις τὸν περὶ ³⁵
 τῆς πανσελήνου νόμον λυθῆναι· ἐνταῦθα γὰρ καὶ ἐναν-
 5 τιοῦται καὶ ἀναιρεῖται ³⁶ παντελῶς τὸν νόμον. Τῆς
 μὲν οὖν ἐγγράφου πραγματικῆς τοσαῦτα ³⁷ εἶδη· τῆς
 δὲ ἀγράφου, ὡς ἔφην, ὀκτωκαίδεκα ταῦτα, ³⁸ κατὰ ποι-
 οτήτων ἐπιβολὴν, κατὰ νόμον, κατὰ ψήφισμα, κατὰ κή-
 ρυγμα, κατὰ διαθήκην, κατὰ συνθήκην, κατὰ ποσό-
 10 τητα καὶ πληκτότητα, κατὰ αἵτησιν, κατὰ σύγκρισιν,
 κατὰ ἀμφισβήτησιν, κατὰ ἐν μόνιον δικαίου, κατὰ δο-
 κιμασίαν, κατὰ τίμησιν ³⁹ καὶ ἀνθυποτίμησιν, κατὰ
 εἰσαγωγὴν, κατὰ προεισαγωγὴν· περὶ ⁴⁰ τῆς κατὰ πλη-
 θος ἐξετάσεως, κατὰ προσαγγελίαν, κατὰ ἐπικλήρου δια-
 15 δικασίαν. Κατὰ ⁴¹ μὲν οὖν ποιότητων ἐπιβολὴν, οἷον
 οἰκέτης ἀπέστη ἐπ' ἐλευθερίᾳ, καὶ μετεώρου τῆς δί-
 κης οὔσης ἀποδόρθαι βούλεται τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν· ἐπὶ
 γὰρ τῇ ποιότητι, ἐφ' ἣ πρότερον ἢ κρίσις, πότερον
 ἐγένετο δοῦλος ἢ μὴ, προσετέθη καὶ ἡ περὶ τοῦ ἀπο-
 20 δόσθαι τὴν αἰτίαν ζήτησις· ἐπιβολὴν γὰρ ἔχει τὴν προσ-
 θήκην, κατὰ δὲ νόμον, ⁴² οἷον μονομαχεῖν τοὺς ἀρι-
 στέας ⁴³ νόμος ἐκέλευε, καὶ τὸν νικῶντα λαμβάνειν τὸ

35 Mon. 8. παρὰ τῆς πανσελήνης. 36 T. VII. ἀναιρεῖ.
 37 T. VII. τοσ. παρῆσχετο εἶδη. 38 T. VII. ἐκκείσθω δὲ τοῖς
 ἐχομένοις καὶ ταῦτα. 39 Mon. 8. μίμησιν. Par. 2977. μίμησιν
 καὶ ἀνθυπομίμησιν. 40 Mon. 8. περὶ δέ. 41 T. VII. ὥσπερ
 οὖν ἐπὶ τῆς ἐγγράφου ἑκαστοῦ ἐπὶ παραδείγματος ἡμῖν τετιώρηται,
 οὕτω καὶ τῶν προκειμένων εἰδῶν δώσομεν ἑκαστον παράδειγμα·
 προσεκτιόν δὲ τὸν νοῦν ἀκριβέστερον· πολλοὶ γὰρ δὴ τῶν ἱκανῶς
 ἤφθαι δοκούντων ἡγορικῆς ἀγνοήσαντες τὰ τοιαῦτα τῆς ἡγορικῆς
 εἶδη, σφόδρα περὶ τὰς στάσεις διήμαρτον· ἔστι τοίνυν τῆς κατὰ
 ποιότητων ἐπιβολῆς τοιούτου παράδειγμα· οἰκέτης ἀπέστη ἐπ'. 42
 T. VII. νόμον δέ. 43 T. VII. ἀριστεῖς.

γέρας· δύο τικὸς ⁴⁴ ἡρίστευσαν παῖδες, καὶ συμβουλευέ-
 φεύγειν ⁴⁵ αὐτοῖς ὁ πατήρ· ἐνταῦθα ⁴⁶ δὲ εἰ καὶ νό-
 μος πρόκειται, ἀλλ' οὐ περὶ αὐτὸν ἡ ζήτησις, ἀλλὰ περὶ
 τῆς φυγῆς· διὸ καὶ οὐ τῆς ἐγγράφου πραγματικῆς ἐστίν,
 ἀλλὰ τῆς ἀγράφου· κατὰ ψήφισμα, οἷον πένης καὶ πλού-
 σιος ἐχθροὶ τὰ πολιτικά· ὑπέσχετο ἀριστεύσειν ⁴⁷ ὁ πλού-
 σιος, εἰ μετὰ τὴν ἀριστείαν λάβοι ⁴⁸ τὸν πένητα ἐκδο-
 τον· ἐψηφίσθη αὐτῷ ἐκ τοῦ δήμου· ἀριστεύσας ⁴⁹ ἐτε-
 λεύτησε, καὶ ἀξιοῦσιν οἱ τοῦ πλουσίου παῖδες λαβεῖν
 τὸν πένητα ἐκδοτον. ⁵⁰ Κατὰ κῆρυγμα, οἷον πλούσιος ¹⁰
 ἀφανοῦς αὐτῷ γενομένου τοῦ παιδὸς ὑπέσχετο δῶσειν
 χιλίας δραχμὰς τῷ μνηύσαντι· ⁵¹ ἐμήνυσέ τις αὐτὸν τε-
 θνεῶτα, καὶ ἀξιοῖ τὰς χιλίας δραχμὰς λαβεῖν. Κατὰ
 διαθήκην, οἷον τελευτῶν τις ἐπὶ γυναικὶ ἐγγύμονι διε-
 θετο κληρονομεῖν τὸν τεχθισόμενον χιλίων δραχμῶν· τῆς ¹⁵
 δὲ τεκούσης δίδυμα τῶν τεχθέντων ἑκάτερον ⁵² ἀξιοῖ λα-
 βεῖν χιλίας δραχμὰς· ἔστιν οὖν ἡ ζήτησις, πότερον δεῖ
 χιλίας ἀμφοῖν δοῦναι, ἢ ἑκατέρῳ χιλίας. Κατὰ συνθή-
 κην· ⁵³ οἷον, δύο συνέθεντο κοινὰ τὰ ἐκ ⁵⁴ τοῦ πολέ-

44 T. VII. τινές. 45 T. VII. φυγήν. 46 T. VII. ad-
 dit: καὶ μὴ τῷ θαυμαστῷ δόξῃ, τίνα τρόπον ἔσται τὸ τοιοῦτον
 ἐγγράφου πραγματικῆς κατὰ νόμον γε καθιστῶσης. ἔφη γὰρ ἀνω-
 τέρω, ὡς οὐ πάντως, ἐνθα ἐγγράφον τι ὑπόκειται, οὐκ εἶ-
 ναι καὶ πραγματικῆ ἐγγράφου, ἀλλ' ὅταν καὶ περὶ τὸ φητόν ἡ ζήτησις γίνηται,
 δρώμεν δὲ ἐνταῦθα τὴν ζήτησιν οὖσαν οὐ περὶ τοῦ νόμου, εἰ κή-
 ριον αὐτὸν εἶναι δεῖ, ἢ ἄνθρωπον, ἀλλὰ περὶ τῆς φυγῆς· πότερον μέ-
 νειν προὔρηκε μᾶλλον ἢ φεύγειν· κατὰ δὲ ψήφισμα. 47 T. VII.
 ἀριστεύειν. 48 T. VII. λάβοι. Plan. λάβη. 49 T. VII.
 ἀριστεύσας. Plan. ἀριστεύων. 50 T. VII. πάλιν γὰρ ἐνταῦθα
 ἀρχεται μὲν ἐκ τοῦ ἐγγράφου ἡ ζήτησις· οὐκ εἶναι δὲ περὶ αὐτὸ ἔστι-
 σε· τοῦ δὲ κατὰ τὸ κῆρυγμα εἰδους ἐκείνο παράδειγμα· πλουσίος.
 51 T. VII. μνηύσαντι· τεθνεῶτά τις αὐτὸν ἐμήνυσε. — Τοῦ δὲ κα-
 τὰ διαθ. παράδειγμα τόδε. 52 Pat. 2977. ἑκάτερος. 53 T.

μόνον ποιήσεσθαι 55· ὁ μὲν ἡρίστευσεν, ὁ δὲ τὴν τάξιν
 κατέλιπε· καὶ ὁ λειποτάκτης ἀξιοῖ τὰ τοῦ ἡριστευκότος
 λάφυρα γενέσθαι κοινά. Κατὰ ποσότητα καὶ 56 πηλι-
 πότητα νόμος τὸν τυραννοκτόνον λαμβάνειν δωρεάν·
 5 Θρασύβουλος τοὺς τριάκοντα καθελὼν ἀξιοῖ τριάκοντα
 λαβεῖν δωρεάς· κατὰ γὰρ τὴν 57 ποσότητα τῶν ἀνθρω-
 πίνων καὶ τὸ μέγεθος τῆς πράξεως γίνεται τὰ τῆς ζη-
 τήσεως. Κατὰ 58 αἰτησιν οἷον ἀξιοῖ μετὰ τὰ κατὰ
 Πύλον Κλεῶν Πύθιος καλεῖσθαι· κατὰ σύγκρισιν, 59
 10 οἷον γέρας ἐκ παιδείας προδύκετο· 60 ἔχων τις Ὀλυμπιονί-
 κην παῖδα καὶ ἕτερον τρισσαριστείαν ἀξιοῖ 61 ἑκάτερον τὸ
 γέρας λαβεῖν. Κατὰ 62 ἀμφισβήτησιν, οἷον τις ἵππον
 ἀμιλλητήριον ἀπημπολεῖ· λαβὼν αὐτὸν ὁ πρῶτος βου-
 λόμενος εἰς διάπειραν ἀγωνίζεται μετ' ἐκείνου Ὀλύμπια,
 καὶ νενίκηκεν· εἰτα ἀμφισβητοῦσι περὶ 63 τοῦ γέρας
 15 ἑκάτερος· 64 Κατὰ ἐν μόριον τοῦ 65 δικαίου, οἷον νό-
 μος τὸν ὑπερήμερον 66 δοῦλον γενέσθαι τοῦ νενικηκότος·
 ἔλαβέ τις ὑπερήμερον εἰς δουλείαν, ἐξέπλευθεν ἐτέρωσε 67
 μετ' ἐκείνου, ζάλης ἐν τῷ τόπῳ γενομένην· εἰδὲ μέρος

VII. addit: δὲ πραγματικῇ, ὡς ἐπ' ἐκείνου τοῦ προβλήματος. δύο.
 54 ἢ T. VII. om. 55 T. VII. ποιήσασθαι. 56 T. VII.
 δὲ καὶ πηλ. οἷον. 57 τὴν T. VII. om. 58 T. VII. τοῦ δὲ
 κατὰ αἰτ. εἰδους· λαβόμεν· παράδειγμα· τὸ παρὰ βασιλέως· ἀξιοῖ·
 59 T. VII. δὲ· πρό· γέρας· Plan. χάφ. 60 T. VII. πρόκειται.
 61 T. VII. ἀξιοῦσιν· ἑκάτερος. 62 T. VII. τῷ δὲ κατὰ ἀμφ.
 ἐπὶ τούτου θεωρητῶν τοῦ παραδείγματος· ἵππον τις· 63 περὶ
 T. VII. om. 64 T. VII. addit: διαφέρει δὲ τὸ κατὰ ἀμφισβή-
 τησιν τοῦ κατὰ αἰγχεσίαν, ὡς πᾶσιν· εἶδοτε, τούτῳ, ὅτι ἐν μὲν τῇ
 κατὰ σύγκρισιν τὸ ὅλον συγκριτικῶς προφέρεται· ἐπαυθὰ δὲ φιλῶς
 τὸ ἑαυτοῦ ἑκάτερος κατασκευάζει· κατὰ δὲ ἐν μόριον δικαίου, ὡς
 ἐπὶ τοῦδε τοῦ προβλήματος· νόμος. 65 Cod. τοῦ, ser. τοῦ. 66
 Sch. min. in T. VII. ὑπερήμερος· ἔστιν ὁ ἐν τῇ καταδικῇ πρὸς τὸ
 ἐκτελεῖν ἡμέρας· τινὰς λαβὼν καὶ μὴ διαλυσάμενος. 67 T. VII.
 ἐτέρωθεν.

ἀποβληθῆναι τοῦ φόρτου, καὶ ὁ δεσπότης τὸν ὑπερήμε-
ρον ἀποβαίνειν ἠνάγκασε· μετὰ ταῦτα σώζεται καὶ ⁶⁸
τὸ σκάφος καὶ ὁ ὑπερήμερος, καὶ ὁ μὲν ἀξιοὶ ἐλεύθε-
ρος εἶναι, ὁ δὲ ὡς δούλου ἀντέχεται· καλεῖται δὲ ⁶⁹ κα-
τὰ ἓν μῦθον δικαίον, ὅτι ἀμφοτέρω περὶ ἓν ἐστήκασιν ⁵
ἐπιχείρημα, ὁ μὲν τῇ ὑπερημερίᾳ ἐπανεχών, ⁷⁰ ὁ δὲ τῷ
ἀποβελῆσθαι τῆς ⁷¹ νεώς· κατὰ δοκιμασίαν, οἷον Ἀλ-
κιβιάδης λαχὼν, δαδουχεῖν δοκιμάζεται· κατὰ τίμησιν καὶ
ἀνθυποτίμησιν, οἷον Μιλτιάδης μετὰ Πάρον ἐξημιώθη
πεντήκοντα ταλάντων, ὁ δὲ θάνατον αἰρεῖται· ἔστι ¹⁰
δὲ παραπλήσιον τούτῳ καὶ τὸ περὶ Θρασυβούλου ἱστο-
ροῦμενον, ὅς μετὰ τὴν τῶν τριάκοντα κατάλυσιν ἔγρα-
ψε τῷ Λυσίᾳ ψήφισμα περὶ τοῦ δεῖν αὐτὸν γενέσθαι πο-
λίτην, καὶ κατηγορηθεῖς ὡς ἀπροβούλευτον ψήφισμα περὶ
τοῦ δεῖν αὐτὸν γενέσθαι πολίτην εἰσενεγκὼν, οὐ γὰρ ἦν πω ¹⁵
κατασταῖσα ἡ ⁷² βουλή, κατεδικάσθη χρημάτων· ὁ δὲ οὐ μὰ
Δία ἔφη, ἀλλὰ θανάτου· τί γὰρ τοιοῦτους ἔσωζον. Κατὰ ⁷³
εἰσαγωγὴν, οἷον Δημοσθένους Αἰσχίνου κατηγορήσας φιλιππι-
σμόν, καὶ Αἰσχίνης Δημοσθένους μηδισμόν. παρελθὼν Ἀρι-
στογείτων ἀξιοὶ ἀμφοτέρων κατηγορεῖν· ἔστιν οὖν ἡ ζή- ²⁰
τησις περὶ τῆς εἰσαγωγῆς, πότερον δεῖ ἐκείνους δέχεσθαι ἀλ-
λῶν κατηγοροῦντας ἢ Ἀριστογείτονα ἀμφοτέρων. Κατὰ
προεισαγωγὴν, οἷον νόμος ἐδίδου τῷ μὲν παιδί κατὰ ⁷⁴ τοῦ
πατρὸς τὴν τῆς παρανοίας εἰσάγειν γραφὴν, τῇ δὲ γυ-
ναικὶ τὴν περὶ ⁷⁵ τῆς κακώσεως· ἐγράφη τις κατὰ ταύ- ²⁵
τὸν ὑπὸ μὲν τοῦ παιδὸς παρανοίας, ὑπὸ δὲ τῆς γυναικὸς
κακώσεως, καὶ ἀμφισβητοῦσιν οἱ γραψάμενοι, τίνα δεῖ

68 καὶ ex T. VII. recepi. 69 T. VII. δὲ τὸ τοιοῦτον εἶδος.
70 T. VII. ἐπανεχών. 71 T. VII. ἀπὸ νεώς, ἕτερον δὲ οὐδὲν
ἔξουσι λέγειν. Κατὰ δοκ. δὲ, ὥσπερ ἐκεῖνο. Ἀλλ. — δοκιμάζεται,
τοῦ δὲ κατὰ τ. κ. ἀνθυποτ. ἔστω παράδειγμα τόδε. 72 T. VII.
τηνικαῦτα βουλή. 73 T. VII. κατὰ δὲ, et paullo post κατὰ δὲ
προεισ. 74 Par. 2977. κατὰ τὴν τοῦ π. 75 Mon. 8. παρά.

προτέραν εισαχθῆναι γραφήν· ἐκ γὰρ τῆς προεισαγομένης ἢ δευτέρα ἐλύετο· εἰ μὲν γὰρ ἤλω κακώστεως φρονῶν, οὐκέτ' ἂν παρανοίας ἐκρίνετο.⁷⁶ εἰ δ' αὖ παρανοίας ἐάλω, ἢ τῆς κακώσεως πάλιν ἠφανίζετο κρίσις· οἷα δὴ 5 οὐκ ὄντος⁷⁷ αὐτοῦ ἐν τῷ καθεστηκότι λογισμῷ. Κατὰ⁷⁸ πλῆθος ἐξετάσεως, οἷον νόμος τῶν πλειόνων τὴν ψῆφον κρατεῖν· κρινόμενός τις ὑπὸ ἐπὶ δικάστων,⁷⁹ πρὸς μὲν τῶν τριῶν θανάτου⁸⁰ κατεδικάσθη, πρὸς δὲ τῶν δύο φεύγειν, ὑπὸ δὲ τῶν λοιπῶν δύο χρήματα ἐκτινύναι· ἐν- 10 ταῦθα γὰρ ὁ τῶν τεσσάρων μερισμὸς ἐποίησε τὴν ἀμφισβήτησιν, καὶ ζητοῦμεν, πότερον δεῖ περιεῖναι αὐτὸν κατὰ τοὺς τέσσαρας ἢ τεθνάναι κατὰ τὴν ψῆφον τῶν τριῶν· ὥς τούτων μὲν ταῦτὸν ἀποφηναμένων, τῶν δὲ τεσσάρων εἰς δύο διαστάντων.⁸¹ Τὸ δὲ κατὰ προσαγ- 15 γελίαν διαιρεῖται εἰς⁸² τρία· ἢ γὰρ ἑαυτὸν τις προσαγγέλλει, ἢ οἰκέτην ἴδιον, ἢ οἰκέτην ἀλλότριον, κατὰ τινα περίστασιν γενόμενον ἑαυτοῦ·⁸³ ἢ γὰρ προσαγγελία ἐπὶ τῶν κατ' ἐξουσίαν ἡμῖν γίνεσθαι⁸⁴ βούλεται· τοῦ μὲν οὖν ἑαυτὸν προσαγγέλλειν ἄφθονα εὐρεῖν ἐστὶ⁸⁵ παρα- 20 δείγματα, οἷον Δημοσθένους μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ ἑαυτὸν προσαγγέλλει, καὶ⁸⁶ πολλὰ δὲ τῶν ἠθικῶν τοιαῦτα· ὁ φιλάργυρος ἐπὶ ταῖς πέντε θυγατρᾶσιν ἑαυτὸν προσαγγέλλων, καὶ ὁ δύσκολος ὁ τὴν λάλον ἔχων γυναῖκα, καὶ ὁ κόλαξ προσαγγέλλων ἑαυτὸν⁸⁷ φιλοσοφῆσαντος τοῦ νέου· 25 κατὰ⁸⁸ δὲ οἰκέτου ἰδίου προσαγγελία, οἷον ἔχων τις παῖδας ἐπέστησεν αὐτοῖς τὸν οἰκέτην ἀκόλουθον· τεθνήκα-

76 Par. 2977. ἔγραφετο. 77 T. VII. ὄντος γε. 78 T. VII. τὸ δὲ περὶ τῆς κατὰ τὸ πλῆθος ἐξετάσεως τοιούτου νόμος. 79 T. VII. δικασταῖς. 80 T. VII. τελευταῖαν κατεκρίθη. 81 T. VII. διαστ. εἰς δύο. 82 T. VII. τριῶν. 83 T. VII. ἑαυτῷ. 84 T. VII. βούλεται γίν. 85 T. VII. ἔστι. 86 T. VII. κατὰ. 87 προσ. ἑαυτὸν recepi ex T. VII. 88 T. VII. τῆς δὲ κατὰ οἰκ. ιδ. προσαγγελίας παράδειγμα τοῦτο· ἔχων.

σιν οἱ παῖδες μαστιχθέντες ὑπ' αὐτοῦ, καὶ προσαγγέλλει
 αὐτὸν ὁ δεσπότης. ⁸⁹ ἄλλοτρίου δὲ οἰκέτου προσαγγελία,
 κατὰ τινὰ περίστασιν ἰδίου γενομένου, οἷον ἔχων τις οἰ-
 κήτην ἐράσθη ἑταίρας, ἐδωρήσατο τῇ ἑταίρᾳ τὸν οἰκήτην·
 ἢ δὲ ταῖς θύραις αὐτὸς ἐπέστησεν· ἐπελθόντα τὸν δε- 5
 σπότην οὗτος, οὐ μόνον οὐκ εἰσδέχεται, ἀλλὰ καὶ σταῖς ἐν-
 δοθῆναι ⁹⁰ ἐνουθέτησε. καὶ σωφρονήσαντος ἐκείνου προσ-
 ἀγγέλλει τὸν οἰκήτην ἢ ἑταίρα, καὶ ὁ δεσπότης ὡς ἰδίου
 ἀντέχεται· ἢ δὲ ζήτησις ἐνταῦθα γίνεται κατὰ τὴν ποιό-
 τητα τοῦ δόντος, ὅτι ἐρῶν ἔδωκε, καὶ τῆς εἰληφνείας, ὅτι 10
 ἑταίρα, καὶ ἐπὶ πράξει ἔλαβεν οὐκ ἐπαίνουμένη. ⁹¹ Κατὰ
 δὲ ἐπικλήρου διαδικασίαν, οἷον ἡράσθη τις ἀνεπιᾶς αὐ-
 τοῦ· προσελθὼν τῷ πατρὶ τῆς παῖδος διελέχθη περὶ
 τοῦ γάμου· ὁ δὲ θᾶττον ἔφη τεθνήξασθαι αὐτὴν ἢ ἐκεί-
 νῳ δουθήσεσθαι· μεταξὺ τελευτήσαντος τοῦ πατρὸς κατὰ 15
 τὸν νόμον τῶν ἐπικλήρων ἀξιοῖ λαβεῖν τὴν παῖδα, καὶ
 ἀντιλέγουσιν οἱ ἀγχιστεῖς· ταῦτα ⁹² μετὰ τὰ εἶδη παραδί-
 δωσι Μητροφάνης· ἕτεροι δὲ τούτοις προστιθέασιν τὸ
 κατὰ ψιλὴν εἰσήγησιν, τὸ κατὰ ἀποκηρύξιν, τὸ ⁹³ κατὰ
 συμπλοκὴν τῶν ἄλλων στάσεων· τὸ ⁹⁴ μὲν κατὰ ψιλὴν 20
 εἰσήγησιν, οἷον βουλευέται Ἀλέξανδρος διαβῆναι ⁹⁵ τὸν

89 T. VII. παρέχει δὲ ἡ τοῦ ἀκολουθοῦ ποιότης ἐνταῦθα τὴν
 ζήτησιν· τοῦ δὲ προσαγγέλλειν ἄλλοτριον οἰκήτην κατὰ τινὰ παρὰ
 στασιν γερόμενον λάβε μοι τοιοῦτον παράδειγμα· ἔχων. 90 T.

VII. ἔδωκεν. 91 T. VII. τοιαῦτα γὰρ τὰ περὶ τῶν διαφορῶν τῆς
 προσαγγέλλας· τοῦ κατὰ ἐπικλήρου διαδικασίαν, ὅπερ ὄρδοον καὶ δέκατόν
 ἐστὶν εἶδος, παράδειγμα τόδε· ἡράσθη τις. — 1.13. Codd. διελέχθη. 92

T. VII. ὁ μὲν οὖν Μητροφάνης εἶδη πραγματικῆς ἢ δέδωκε ταῦτα ἐστὶν·
 εἰσὶ δὲ οἱ καὶ προστιθέασιν, καὶ αὐτὰ πάλιν τῶν εἰρημίων τινὰ ἐκ-
 βάλλουσιν ἕτεροι· οἱ μὲν οὖν προστιθέντες ἐπεισφέρουσι τὸ κατὰ
 ψιλὴν εἰσήγησιν. 93 T. VII. τό τε. 94 T. VII. κατὰ μὲν.

95 T. VII. τὸν Τίγερν, ἢ βουλευέται Ξέρξης, εἰ δὲ ἐφ' Ἑλλήνας
 στρατεύεσθαι. τοῦτο γὰρ, φασίν, οὐδενὶ τῶν εἰρημίων εἰδῶν ἁρμοί-
 τει, ὥστε ὑπὸ τι ἐκείνων ἀνεχθῆναι. ἐκεῖνα μὲν γὰρ πάντως ἔχει

Γάγγην· κατὰ ἀποκήρυξιν δέ, οἷον ὑπαισῆλθέ τις τῷ πατρὶ ὡς ἀναιρήσων αὐτὸν, μετεβάλετο ⁹⁶ τῆς γνώμης, καὶ ἀξιῶσας τὸν πατέρα ἐνωμότως ὑποσχεσθαι, ὡς οὔτε ⁹⁷ ἀποκήρυξει, οὔτε κατηγορήσει, ἔτυχε τῆς αἰτήσεως· μετὰ ταῦτα ὁ πατὴρ ἀποκηρύττει, καὶ ἀντιλέγει ὁ παῖς. ⁹⁸ Ἰστίον δέ, ὅτι πᾶσα μὲν ἀποκήρυξις κατὰ πραγματικὴν γίνεται· ἐπιδέχεται δὲ καὶ ἑτέρας. ἐπιπλοκὴν στάσεως· καὶ ταῦτα μὲν τὰ ῥηθέντα εἶδη εἶεν ἂν πραγματικῆς· τὸ δὲ κατὰ συμπλοκὴν τῶν ἄλλων στάσεων οὐκ ἂν εἶδος
¹⁰ εἴη· ἡ γὰρ ἂν ἡμῖν ἐπ' ἄπορον ἐξενεχθεῖη ὁ λόγος· τινὲς δὲ τὰ παρὰ τοῦ Μητροφάνους ἔγγραφα εἰς ἓν συνάγουσι· τό τε γὰρ κατὰ νόμον καὶ ψήφισμα καὶ κήρυγμα καὶ συνθήκην καὶ διαθήκην ἐνὸς εἶδους φασὶν ὡς ἀπὸ ῥητοῦ τὴν ἀρχὴν εἰληφότα· οὐκ ἐμνήσθη δὲ τῶν ῥηθέντων ἐ-
¹⁵ δὼν ὁ τεχνικός, ὅτι περὶ διαιρέσεως αὐτῷ τῶν κεφαλαίων ἡ πραγματεία· ταῦτα δὲ οὐδεμίαν διαφορὰν περὶ τῶν διαιρέσεων ἔχει· Τὸ τοίνυν νόμιμον· περὶ τῆς ἔγγραφου ἀναβάλλεται ἕως· ἐν ταῖς νομικαῖς γὰρ, φησὶ, τὴν ταύτης γνώσμεθα δύναμιν· οὐ γὰρ ἐνδέχεται ἡμᾶς ταύτην
²⁰ γνῶναι, πρὸ τοῦ τὰς νομικὰς στάσεις μαθεῖν· Ἰστίον δέ, ὅτι Πορφύριος ⁹⁹ καὶ ἕτερα κεφάλαια ἐν τῇ πραγματικῇ παρέλαβε, πληκτικότητα τε καὶ πρὸς τι. Βραχείαν μέντοι ταῦτα δύναμιν ἐντανθοὶ κέκτηται· ἐν τῇ ἀγράφῳ δὲ τὸ εἶδος τὴν τοῦ νομίμου τάξιν ἀναπληροῖ· τρία γὰρ
 τινὰ περίστασις, τοῦτο δὲ ψιλὴν εἰσήγησιν, καὶ ἀληθὴς ὁ λόγος καὶ παραδέχομαι· κατὰ ἀποκήρυξιν δέ, οἷον ἐπαισῆλθέ τις. ⁹⁶ T. VII. μετεβάλλετο. ⁹⁷ T. VII. οὐδέ — οὐδέ. ⁹⁸ T. VII. addit: ὅτι μὲν γὰρ πραγματικὴν ἔχει στάσιν, καταφανές· ἐπεισφέρεται δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον εἶδος οὐκ ἀμέσως· διό' οὐδὲ πρὸς τοῦτο ἐνιδιτάμεθα· τινὲς μέντοι καὶ πᾶσαν ἀποκήρυξιν πραγματικῆς εἶναι μόνως ἡβου-
 λήθησαν στάσεως, οὐ καλῶς οἰηθέντες· γίνεται γὰρ καὶ καθ' ἑτέραν, πλην ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀεὶ λαμβάνουσα τὴν ἀρχήν· ὥστε πᾶσα μὲν ἀποκήρυξις. ⁹⁹ T. VII. θ.

ἀεὶ ταῦτα τοῖς πράγμασιν ἐπιφαίνεται· ἡ γὰρ ἐγγράφως
 τι ἐπιτέτραπται καὶ καλεῖται νόμιμον, ¹ ἢ κατὰ συνήθη
 ἐπικράτειαν, ² καὶ λέγεται ἔθος, ὡς ἡ τῶν Λακεδαιμονίων
 ἦγετο πολιτεία· οὐδένα γὰρ αὐτοῖς ἐγγραφον νόμον. Λυ-
 κοῦργος κατέλειπεν, ἢ οὐ πάννυ μὲν καθέστηκε συνήθης, ³
 ἄλλως δέ⁴ τῇ φύσει γνώριμον καὶ δίκαιον ὄνομα αὐτῷ· ⁵
 περὶ ταῦτα οὖν οἱ τῶν ῥητόρων· γίνεται περὶ λόγισμάς,
 ὅταν ὁ μὲν ἔθους, ⁶ ὁ δὲ νόμον ἀντέχηται· ⁷ ἀπα-
 ρῶν ἔθους μεταπηδήσῃ ἐπὶ τὰ δίκαιον. ⁸ Κατασκευάζεται
 δὲ τὸ νόμιμον τέσσαρσι τρόποις, ἐκ τῆς πολιτείας, ὅτι ⁹
 ἐν δημοκρατίᾳ ὁ νόμος, τῇ πασῶν ἀρίστη πολιτεῶν, ἐκ

1 T. VII. addit: τὸ τοιοῦτον. 2 T. VII. γνόμισται, ὅπερ
 ὀνομάζομεν ἔθος, οἷτω γὰρ τοῖ πασιν ἀγεσθαι τὴν Λακεδαιμονίων
 πολιτείαν — καταλιπεῖν τὸν Λυκοῦργον. 3 T. VII. τε. 4 T.
 VII. αὐτῷ. 5 T. VII. πολλύμης γίν. 6 Mon. 81 ἔθος. Par.
 2977. ἔθους ἢ νόμου. 7 T. VII. ἢ ἀπαρῶν τις τοῦ ἔθους. 8
 T. VII. addit: ἀκόλουθον δ' ἂν εἴη καὶ περὶ ἱκίσαν των κεφα-
 λαίων διαλαβῆναι. Ἐπ' ἀνάγκης τὸ νόμιμον κεφάλαιον κατὰ τινὰ τῶν
 νομικῶν λαμβάνεσθαι στάσεων· ἐκεῖσε οὖν τὴν κατασκευὴν αὐτῶν
 μαθησόμεθα, μελειότατον γὰρ ἂν εἴη καὶ πολλῆς αἰτίας συγχύσεως,
 εἰ μέλλοιμεν περὶ τῶν νομικῶν στάσεων λόγον ἐπισφῆρειν τῇ τῶν
 κεφαλαίων τεχνολογίᾳ· τὴν δὲ ἄλλην ἐργασίαν αὐτοῦ καὶ δη λεκτέον.
 κατασκευάζεται τοίνυν τέσσαρσι τρόποις, ἐκ τῆς πολιτείας, ἐκ τοῦ
 προσώπου, ἐκ τοῦ πράγματος, ἐκ τοῦ καιροῦ· ἐκ μὲν τῆς πολιτείας,
 οἷον ὅτι ἐν δημοκρατίᾳ ὁ νόμος κείναι, ἐν τῇ πασῶν ἀρίστη πολι-
 τείᾳ· ὡς Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου· ἐκ δὲ προσώπου, ὅτι καὶ
 παρὰ Ἀθηναίους, ὅτι οὐ μόνον ἐν δημοκρατίᾳ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς
 βασιλευσίν, τῶν Ἑλλήνων· ἐκ τοῦ πράγματος δὲ, ὡς καὶ περὶ τῶν
 μεγίστων διαγορεύει πραγμάτων, οἷον περὶ εἰρήνης καὶ πολέμου· ἐκ
 δὲ τοῦ καιροῦ νῦν μάλιστα χρησιτέον αὐτῷ — — μάλιστα τὸ κεφάλαιον ἐκ
 δυοῖν τρόπων, ἐκ τε ἐγκωμίου τοῦ τεθεικότος, καὶ ἐκ τῆς τῶν χρω-
 μένων ὠφελείας· οἷον ὅτι Σόλων ὁ θεμενός τὴν νόμον ἀνὴρ σφίγῃ
 πάντας ἀνθρώπους παρενεγκών, καὶ ὅτι πλείστα τὴν πόλιν ὠφέλη-
 σέ τε καὶ ὠφελήσεται ὁ νόμος· χρηρ δὲ καὶ κατ' εἶδος ἐπεξεῖναι· τῶν
 ὠφελιμωτάτων ἕκαστον. λύεται δὲ τὸ κεφάλαιον ταῖς νομικαῖς.

προσώπων, ὅτι καὶ παρ' Ἀθηναίοις, τοῖς σοφωτάτοις
 τῶν Ἑλλήνων· ἐκ πράγματος, ὅτι καὶ περὶ τῶν μεγίστων
 διαγορεύει, οἷον εἰρήνης ἢ πολέμου· ἐκ τοῦ καιροῦ, ὅτι
 νῦν αὐτῷ μάλιστα χρηστέον, ἥνικα τυχὼν Φίλιππος Ἑλλά-
 5 τειαν κατέλαβε. Πλατύνεται δὲ ἐκ δυοῖν τρόπων, ἓκ τε
 ἐγκωμίου τοῦ τεθεικότος τὸν νόμον, οἷον ὅτι Σόλων ἐστὶ,
 καὶ ἐκ τῆς τῶν χωρμένων ὠφελείας, ὅτι πλείστα τὴν πό-
 λιν ὠφελήσεται καὶ ὠφελήσει. Ἐν δὲ τῇ ἀγραφῇ τὸ
 10 εἶδος· Διαφέρει νόμος ἔθους, τῷ τὸ μὲν ἄγραφον εἶ-
 ναι, τὸ δὲ ἔγγραφον· κατασκευάζεται⁹ δὲ τὸ ἔθος ἢ ἐκ
 τῶν προγόνων, ὅτι καὶ οἱ πρόγονοι τοῦτο ἐπραττον, ἢ ἐξ
 ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι τοιοῦτον ἐπράξαμεν ποτε, καὶ σύνηδες
 ἡμῖν· εἰ δὲ οἰκείων ἀπορῶμεν παραδειγμάτων, τοῖς ἐθι-
 15 κτοῖς χρησόμεθα, οἷον ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἄλλοι
 τινὲς τοῦτον πολιτεύονται τὸν τρόπον· εἰ κατασκευάζε-
 ται καὶ ἐξ ὧν τὸ νόμιμον κατασκευάζεσθαι ἔφαμεν·
 ἀνατρέπεται δὲ τοῖς ἐναντίοις ὧν κατασκευάζεται· οἷον
 20 ὅτι οὐκ ἀκολουθήτην τοῖς προγόνοις ἐν τούτῳ· διάφοροι
 γὰρ ἐκείνων καὶ ἡμῶν οἱ καιροί· ἢ ὅτι οὐ δεῖ μιμεῖσθαι
 τὰ Λακεδαιμονίων ἢ βαρβάρων ἔθνη, ὥς Ἀριστείδης λέ-
 γων εἰς Περικλέα, „ὦ παῖ Ξανθίππου, μὴ τοὺς Γίγαν-
 τας μιμῶμεθα, οἱ λέγονται τοξεύειν εἰς τὸν οὐρανόν, μηδὲ
 τὸν Περσῶν βασιλέα“. Ἔτι ἐκ τοῦ εἰς ἀρχὴν ἀναφέρειν
 τὸν λόγον, οἷον σκοπῶ μὲν τοίνυν εἰς τὴν ἀρχὴν, εἰ κα-
 25 λῶς παρσιέδω τὸ ἔθος· ἀλλὰ μὴ φανύλως· ἐπειδὴ γὰρ
 ταῖς πάντων γνώμασι ἐναντιοῦσθαι οὐκ ἰσχυρὸν, ἐπὶ τοῖς
 κατὰρξασιν τοῦ ἔθους μεταφέρειν προσήκει τὴν μέμφει,
 ἐνδοξοὺς μὲν ὄντας κατὰ παράλειψιν, ἀδοξοτέρους δὲ ἄν-
 30 τικτοὺς μεμφομένους· Τὸ δίκαιον μὲν¹⁰ τὸ μὲν νό-
 μιμον καὶ τὸ δίκαιον τοῦ πράγματος εἰσι, τὰ δὲ ἐφεξῆς
 τοῦ προσώπου· προηγείται δὲ ταῦτα, ὅτι ἐπὶ τῶν τῆς

⁹ Cfr. T. IV. p. 730. l. 1. ¹⁰ T. VII. id.

ποιότητος στάσεων προτερεύει τὰ τοῦ πράγματος· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων τὰ τοῦ προσώπου· τὸ δὲ δίκαιον τέτακται μετὰ τὸ νόμιμον, πρῶτον μὲν, ὅτι οὐκ εἴ τι δίκαιον, τοῦτο καὶ νόμιμον· εἴ τι δὲ νόμιμον, πάντως καὶ δίκαιον· ἔπειτα δὲ, ὅτι κατασκευαστικόν ἐστὶ τοῦ νομίμου· εἴ τι δὲ 5 νόμιμον, πάντως καὶ δίκαιον· ἔπειτα δὲ, ὅτι κατασκευαστικόν ἐστὶ τοῦ νομίμου. Τῶν γὰρ εἰσφερουμένων ὑπὸ τοῦ ῥήτορος τὰ μὲν ἐστὶ κατὰ δόξαν, ὅταν εἰς τὸν νόμον ἢ τί τοιοῦτον ἐπερείδωμεθα, τὰ δὲ κατὰ διδασκαλίαν, ὅταν λογισμοὺς ἀποδιδῶμεν, περὶ ὧν ἂν λέγωμεν· 10 διαιρεῖται δὲ, φησί, τὸ δίκαιον κατὰ μίαν τῶν δικαιολογικῶν, πάντως δὲ καὶ ἀνατρέπεται κατ' αὐτήν· οἷον συγχνοὶ τῶν πολιτῶν φυγόντες πόλιν κατεσκεύασαντο, καὶ γράφει τις στρατεύεσθαι ἐπ' αὐτοὺς, ἐνταῦθα γὰρ κατὰ ἀντίληψιν τὸ δίκαιον ληφθήσεται ὑπὸ τοῦ ἀντιλέγοντος, 15 ὡς οὐ δίκαιον ἐπ' ἐκείνους^{10*} στρατεύεσθαι· ἔξῃσι γὰρ τοῖς βουλομένοις, οὗ ἂν ἐθέλωσι πόλιν κατασκευάσαι· ἐπιχειρήσομεν δὲ ἐν τῷ δικαίῳ ἐκ τοῦ προσώπου, ὅτι φίλοις βοηθήσομεν· ἐκ τοῦ πράγματος, ὅτι δίκαιον τὰς ἀγαθὰς τῶν πράξεων διὰ τῶν ὕσων ἀμείβεσθαι· ἐκ τοῦ ἀποβεβη- 20 κότος, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους·¹¹ „εἰ δὲ τοῦτο ἔσται, ἢ μόνη λοιπὴ τοῖς ἀτυχοῦσιν ἅπασι σωτηρία διαφθαρήσεται“· τὸ μέντοι ἀποβεβηκὸς τοῦτο, εἰ μὲν κατὰ τὸ δίκαιον ἢ ἄδικον λαμβάνεται, ὡς ἐνταῦθα, τοῦ δικαίου ἐστὶν, εἰ δὲ κατὰ τὰ ὠφέλιμον ἢ βλάπτον, 25 τοῦ συμφέροντος. Ἰστέον δὲ, ὡς ἐπαιδὰν τούτων τινός·¹² ἀπορᾶμεν, ἐπὶ τὴν ἀντίστασιν αὐτοῦ χωρήσομεν· οἷον εἰ μὴ ἔχοιμεν λέγειν, ὅτι φίλοις βοηθήσομεν, ἐροῦμεν, ὅτι οὐκ ἐχθροῖς, καὶ πάλιν εἰ μὴ ἐστὶ λέγειν, ὅτι δίκαιον τοῦτο ποιεῖν, φήσομεν ὅτι οὐκ ἄδικον. Τὸ συμφέρον· 30 ὑποβέβηκε τοῖς πρὸ αὐτοῦ κεφαλαίοις τὸ συμφέρον, ὅτι

10* Cod. ἐκείνους.

11 p. 632.

12 Cod. τινός.

ὥσπερ κατὰ τινὰ μαντείαν τοῦ ῥήτορος πρόεισιν· τὸ δὲ τοιοῦτον οὐκ ἂν εἴη ἰσχυρόν. Λαμβάνεται δὲ τὸ κεφάλαιον ἐκ πάντων τῶν περὶ τὸν ἄνθρωπον, τουτέστιν ἀπὸ ψυχῆς, ὡς ὅταν εὐσεβιστέρους πρὸς τὸ δαιμόνιον τοὺς
 5 ἐλομένους τὴν πρᾶξιν ᾔσεται λέγωμεν· ἀπὸ σώματος, εἰ ὑγίαν προτείνομεν· ἀπὸ τῶν ἐκτὸς, εἰ περὶ πλούτου λέγωμεν ἢ εὐκλείας. "Ὅτι χρήσιμον" χρήσιμόν ἐστιν, ὃ παρὸν μὲν ὠφελεῖ, ἀπὸν δὲ οὐ διαφθείρει· ἀναγκαῖον δὲ, οὗ χωρὶς εἶναι ἀδύνατον· καὶ ἔτι τὸ μὲν χρήσιμον ἐκ
 10 τῶν λογισμῶν ἔχει τὴν κατασκευὴν, τὸ δὲ ἀναγκαῖον καὶ ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τὴν πίστιν· καὶ ἔτι τὸ μὲν χρήσιμον ἐκ περιουσίας λυσιτελεῖ καὶ προαιρετικὸν τυγχάνει, τὸ δὲ ἀναγκαῖον ἐξ ἀνάγκης αἰρούμεθα, καὶ ἀκούσιόν ἐστι·
 15 δυσχερεῖαις τῶν πραγμάτων, ὅταν ἐπὶ πόνους ἢ δαπάνας ἢ ἄλλο τι τῶν δυσχερῶν παρακαλῶμεν τοὺς ἀκούοντας· ἔνθα καὶ ἡ τοῦ ἐκβησομένου ἐξέτασις ἀναγκαία· ἰστέον δὲ, ὡς εἰ μὴ εὐπορῶν, παντελῇ φράζειν κακοῦ τινος ἀποβολὴν, χωρητέον ἐπὶ τὴν μείωσιν, καθάπερ ἐπὶ τὴν
 20 αὐξησιν, ἀντὶ τῆς τοῦ παντελοῦς τῶν ἀγαθῶν κτήσεως· εἰ δὲ καὶ ἄμφω φαῦλα φαίνεται, τὰ τε ὑφ' ἑμῶν καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἢ ἄμφω ἀγαθὰ κατὰ σύγκρισιν τὸν λόγον προοίσωμεν· ἐπὶ μὲν τῶν φαύλων, ὅτι ἐλάττω τὰ ἡμέτερα, ἐπὶ δὲ τῶν ἀγαθῶν, ὅτι μείζω.
 25 ἡ δὲ τοῦ κεφαλαίου τούτου ἐργασία γίνεται οὕτως¹³, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ἐναντίου, οἷον εἰ κακὸν τὸ μὴ ἔχειν συμμάχους, δῆλον ὅτι συμφέρον ἂν εἴη τὸ κτήσασθαι· δεύτερον ἐκ τῆς τῶν πολεμίων δόξης καὶ ἐλπίδος· τίνος ἡμῶν συμβάντος ἐκεῖνοι χαρήσονται, ὡς ὁ Δημοσθένης·¹⁴
 30 σκεπνόμεθα δὲ τί ἂν εὖζαιτο Φίλιππος τούτῳ τῷ στρατοπέδῳ· καὶ ὁ ποιητής.¹⁵

13 T. IV. p. 744. l. 10. Sed Planudes ex T. VII., quo eadem continentur, sua hausit. 14 De Chers. p. 94. 15 Il. a. 255.

Ἡ κεν γηθήσαι Πριάμος Πριάμοιό τε παῖδες·

Τρίτον ἀφ' ὧν πολλοὺς διὰ τὸ πρᾶγμα κινδύνους ὑπε-
μείναμεν, ἢ χρήματα ἀνηλώσαμεν, ὡς Ὀμηρος·

Καὶ δὲ κεν εὐχολὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ ἀπομνημονεύει

Ἀργεῖην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν

5

Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο. ¹⁶

Τέταρτον ἀφ' ὧν οἱ πολέμιοι ὑπέμειναν, ὡς ὁ Δημοσθέ-
νης ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου· ¹⁷ ἰώρων δὲ τὸν Φίλιπ-
πον, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγὼν, ὑπὲρ δόξης τὸν ὀφθαλ-
μὸν ἐκκεκομμένον, τὸ σκέλος πεπηρωμένον, τὴν κλεῖν κα- 10
τεαγότα. Πέμπτον ἀπὸ τῆς τῶν πολλῶν κρίσεως, οἷον
εἰ τύχοι περὶ ἐλευθερίας, εἰ πάντες διώκουσιν αὐτήν·
ἕκτον ἀπὸ τῆς τῶν ἐνδόξων κρίσεως· ὡς παρ' Ὀμήρῳ. ¹⁸

Ὡς δὲ καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθουν.

Τὸ δ' αὖ δυνατόν· οὔτε ¹⁹ τὸ δυνατόν χωρὶς τοῦ 15
συμφέροντος, οὔτε τὸ συμφέρον χωρὶς τοῦ δυνατοῦ ἀ-
νύειν τι πέφυκεν· εἰ γὰρ καὶ λυσitteλεῖ Μαρωνεῖταις ἢ
Σιφνίοις ἄρχειν τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ἀδύνατον ὃν οὐδέν
ἔστι· καὶ εἰ δυνατόν ἐκπιεῖν κώνειον, ἀλλ' ἐπεὶ οὐ συμ-
φέρον, ἀνόνητα καὶ τὰ τῆς δυνάμεως· ὥστε συμπέπλε- 20
κται ἀλλήλοις τὰ κεφάλαια, ὥσπερ ἡ βούλησις καὶ ἡ
δύναμις· τὸ μὲν γὰρ συμφέρον μιμεῖται τὴν βούλησιν·
πᾶσα γὰρ βούλησις ἐπὶ τὸ δοκοῦν εἶναι συμφέρον ὀρμᾷ·
τὸ δὲ δυνατόν τὴν δύναμιν· ὥσπερ οὖν ἐπ' ἐκείνων ἐπὶ
τὸ ἰσχυρότερον αἰεὶ δεῖ τελευτᾶν, οὕτω καὶ τούτοις. 25
Ἀπὸ τῶν παρακρολουθούντων· τουτέστιν ἀπὸ ψυ-
χῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ τῶν ἐκτός· ὥσπερ ἐν Φιλιππι-
κοῖς Δημοσθένους· ἀπὸ μὲν ψυχῆς, ὅτι ἀθνυεῖ Φίλιππος,
καὶ ὅτι ἐπιπορεύει καὶ ἀπιστεῖται· ἀπὸ δὲ σώματος, εἵπερ
ἔλεγεν ὅτι ἀσθενεῖ καὶ πεπύρωται· ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτός, 30
οἷον πῶς ἔχει τὸ περὶ αὐτόν· ἐπὶ μὲν οὖν τῶν κοινῶν

Cod. γηθήσει.

16 Cod. ἀπόλοντο. II. β. 160.

17 p. 247.

18 II. δ. 308.

19 T. VII. 19.

τὰ ἐκτὸς μάλιστα τὴν χορηγίαν ἡμῖν παρέξεται· ἡνίκα
 δὲ ἐπὶ τύραννον ἢ δυνάστην ἓνα ὁ πόλεμος εἴη, χώραν
 ἔχει τὰ ἀπὸ ψυχῆς. Ἔργασίαν δὲ λαμβάνει τὸ κεφάλαιον
 τοῦτο ἐκ τῆς ἐκατέρων συγκρίσεως, τῶν τε ἡμῖν
 5 αὐτοῖς προσόντων καὶ τῶν τοῖς ἐναντίοις· οὐ γὰρ ἀπο-
 χρήσει ²⁰ μόνον τὰ τῶν ἐναντίων διαβαλεῖν, ἀλλὰ χρή
 καὶ τὰ οἰκεία συστήσαι· τοῦτο δὲ τὸ δεύτερον ὁ Δημο-
 σθένης παρήκεν, ὡς καὶ Ἑρμογένης φησὶν, ἐκ τῆς τῶν
 πραγμάτων ἀνάγκης· οὐ γὰρ εἶχε τηλικαῦτα δύναμιν
 10 τῶν Ἀθηναίων οὐδεμίαν εἶπεν. Ἐζητήκασι δὲ τινες,
 πῶς ἀπὸ τῶν παρακολουθούντων τοῖς προσώποις ἔφη
 κατασκευάζεσθαι τὸ δυνατόν· τοῦτο γὰρ, φασί, τοῦ
 πρέποντός ἐστιν, ὅπερ ὑπὸ τὸ ἔνδοξον ἀνάγεται· ἐπ'
 ἐκείνου γὰρ δεῖ, φασί, τὰ παρακολουθοῦντα τῷ προσώ-
 15 πῳ σκοπεῖν, γένος, πατρίδα, προγόνους, ἀρετάς, ἐχρῆν
 δὲ αὐτοὺς εἰδέναι, ὡς τῶν ἀκολουθούντων τὰ μὲν ἐκ
 τῶν ἀνωτέρω λαμβάνεται, τὰ δὲ ἐκ τῶν ἐνεστώτων· τὰ
 μὲν οὖν παλαιότερα τὸ πρέπον ἐργάζεται, οἷον αἱ τῶν προ-
 γόνων πράξεις, τὰ τῶν προγόνων ἐγκώμια, τὰ δὲ ἐνεστῶτα
 20 πρὶν τὸ δυνατόν, οἷον ἀπορία χρημάτων, στράτευμα, τριή-
 ρεων πληθος· ἰστέον δὲ, ὅτι οὐκ αἰεὶ τὸ δυνατόν ἐνστάσει καὶ
 ἀντιπαραστήσει εἰσάξομεν, ²¹ ἀλλ' ἐὰν μὲν ῥᾶδιον ἢ ἐπιτελε-
 σθῆναι τὸ πρᾶγμα περὶ οὗ ἡ σκέψις, οἷον ἐπιμνησθέν-
 τες μόνον διὰ ταχέων ἐπιδραμούμεθα. Καὶ πρὸς τὴν
 25 κατασκευὴν οὕτω χωρήσομεν, ὅτι ἔδει μὲν, εἰ καὶ χα-
 λεπὸν ἦν, μηδὲ τότε φυγεῖν, νῦν δὲ καὶ ῥᾶδιον δεικνυ-
 ται, ἂν δὲ δυσχέρεια προσῇ, δι' ἐνστάσεως καὶ ἀντιπα-
 ραστάσεως ὁ λόγος μεθοδευθήσεται. Καὶ πεζέται-
 ρος· πεζεταίρους ²² φασὶ τοὺς ἀπὸ ἱερατικῶν ἔργων
 30 ἐταίρους καὶ φίλους γεγονότας, οἱ δὲ τοὺς περὶ τὸ σω-
 μα

20 Cod. ἀποχρήση.
 minor. T. VII.

21 T. VII. κα;

22 [Ex schol.

μα τοῦ Φιλίππου φρουρούς· ἦσαν δὲ οὗτοι καὶ πιστοὶ καὶ ἰσχυροὶ, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πεζῶν, πέζειν δὲ ²³ αἱ τῶν ἱματίων ὦαι, ἐπεὶ ἔξωθέν εἰσιν κατεσκευασμέναι περὶ τὰ ἱμάτια. ²⁴ Εἶθ' ὅτι καὶ ῥάδιον· αὖξισι γὰρ τοῦ δυνατοῦ ἢ τοῦ ῥάστου ἀπόδειξις· τούτῳ δὲ ἀντέ- ⁵ κειτο· ἔδει μὲν εἰπεῖν καὶ περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως ἀντεξεταστικῶς· ἐπεὶ δὲ οἶδεν οὐκ ἀξιόλογον αὐτὴν τῆνικαῦτα οὔσαν, ἡρκέσθη μόνῃ τῇ κατὰ Φιλίππου διαβολῇ. Τὸ ἔνδοξον ὁμοίως· τοῦ συμφέροντος τριχῇ λαμβανομένου, κατὰ ψυχὴν, κατὰ σῶμα, κατὰ τὸ ἐκτός, ¹⁰ τὸ ἔνδοξον ὑπὸ τὸ τρίτον ἀνάγεται τοῦ συμφέροντος μέρος, τὸ ἀπὸ τῶν ἐκτός· ἐν γὰρ τούτῳ ἢ πλοῦτον ἢ εὐκλειαν ὑποτεινόμεν· τυγχάνει μέντοι καὶ αὐτὸ ἰδίας ἐργασίας, ὥσπερ ὅλον ὁμοῦ τὸ συμφέρον· ὅπερ δὲ ἔρη- ¹⁵ μεν ἐπὶ τοῦ δικαίου, τοῦτο κἀνταῦθ' αὖ φαμεν, ὡς ἡνίκα τινὸς τῶν κεφαλαίων ἀποροῦμεν, τὴν ἀντίφασιν αὐτοῦ παραληφόμεθα, οἷον εἰ μὴ ἔχομεν λέγειν ὅτι συμφέρον, ἐροῦμεν ὅτι μὴ βλάπτειν· εἰ δὲ λάβοι τὴν ἀντίφασιν ὁ ἀντίδικος, διὰ τῆς θέσεως αὐτὸν ἐξελέγχομεν, οἷον οὐ δίκαιον λέγειν αὐτὸν τόδε τι μὴ βλαβερόν, ἀλλ' ὡς συμ- ²⁰ φέρει δεικνύχαι, περὶ δὲ τῆς τάξεως τῶν τοιοῦτων κεφαλαίων ὁ μὲν Εὐστάθιος εἰς τὰ ἰσχυρότερα φησι δεῖν καταλήγειν, ὁ δὲ Ἀθανάσιος τοῦναντίον ὅπὸ τῶν ἰσχυρότερον ἄρχεσθαι, ἡμεῖς δὲ φαμεν, ὡς πολλαχοῦ τοῦ λόγου θήσομεν καὶ προτάττοντες ταῦτα καὶ ὑποτάττον- ²⁵ τες. Τὰ δὲ ἐκβησόμενον· λαμβάνεται τὸ ἐκβησόμενον διὰ διλημμάτων· καθ' ὑπόθεσιν, ὅτι λυσιτελεῖ τὸ βοηθῆσαι, ἔάν τε κρατήσωμεν, ἔάν τε μὴ· διαφέρει δὲ τὸ ἐκβησόμενον τοῦτο ²⁵ τῆς ἐν τῷ συμφέροντι ἐκβά-

23 T. VII. γὰρ λέγονται.

24 T. VII. add. ἐπειδὴ γὰρ

οὐκ εἶχεν ἀποδεῖξαι Ἀθηναίων δύναμιν τότε, ἐκείνον γὰρ τὸν καιρὸν ἀσθενεῖς ἦσαν Ἀθηναῖαι, ἡρκέσθη τῇ διαβολῇ τῆς τοῦ Φιλίππου. inde scripsi l. 7. οἶδεν pro ὅτι codicis. 25 T. VII. κς.

σεως, ὅτι ἐκεῖ μὲν τὴν ἀπόδειξιν ποιούμεθα τοῦ πρά-
 γματος, καὶ τὰ προσεχῇ ἐξετάζομεν τέλη, οἷον ὅτι συμ-
 φέρει Ὀλυνθίοις βοηθῆσαι· εἴτα ἡ ἔκβασις· τοῦτο γὰρ
 ἡμῶν ποιησάντων ἐν Μακεδονίᾳ ἔσται ὁ πόλεμος, εἰ δὲ
 5 μὴ, ἐν τῇ Ἀττικῇ· ἐνταῦθα δὲ τοῦτο αὐτὸ ὁμολογούμε-
 νον λαμβάνοντες, καθ' ὑπόθεσιν τὴν ἀπόβασιν αὐτοῦ
 ἐξετάζομεν, καὶ τῶν ἐκεῖ ἐξετασθέντων τελῶν τὰ τέλη
 διασκοποῦμεν, ὅτι ἐν Μακεδονίᾳ μὲν πολεμοῦντες πλεῖ-
 στα κερδανσόμεν, ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ τοῦ πολέμου σιστάν-
 10 τος, τάδε καὶ τάδε πεισόμεθα. Καλὸν δὲ καὶ τὸ δια-
 λεκτικὸν προσθεῖναι θεώρημα, κοινὸν ἅπασι τοῖς κεφα-
 λαίοις, ὅταν γάρ τι κατασκευάζειν βουλόμεθα, δεῖ προσ-
 ὅμοιον μὲν τῷ ἀποδεικνυμένῳ, ἕλαττον δὲ τι εὐρόντας
 ἐκείνῳ κατασκευάζειν· ὅσα γὰρ ἂν εἴπῃς περὶ τοῦ ἐλάτ-
 15 τονος, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ μείζονος ἐνεχθήσεται, καὶ
 τὸ ἕλαττον ἀναιρούμενον οὐκ ἀναιρεῖ καὶ τὸ μείζον, ὅσα
 γὰρ ²⁶ ἂν εἴπῃς ἐπαινῶν τὸν Αἰνείαν, ἀρμόσει ταῦτα τῷ
 Ἑκτορι, οὐ μὴν ἐξελεγχόμενον τοῦ Αἰνείου καὶ Ἑκτωρ
 συνεξελέγχεται· ἐὰν δὲ ἀνασκευάζωμεν, ἀπὸ τοῦ μείζο-
 20 νος ἐπιχειρήσομεν, ὥς τοῦ ἐλάττονος συναναιρουμένου
 τῷ μείζονι· ἐξελεγχόμενον γὰρ τοῦ Ἑκτορος ὥς δειλοῦ,
 καὶ Αἰνείας πάντως συνεξελέγχεται.

Περὶ μεταλήψεως.

Ἡ μετάληψις πάλιν· πάλιν ¹ ὥσπερ ἡ πραγμα-
 25 τική· ἐν μὲν οὖν τῇ μεθόδῳ τελευταίαν ἔταξε τὴν μετά-
 ληψιν, ἅτε μὴ ἐκ τῆς διαιρέσεως τῶν ἄλλων στάσεων
 γινομένην, ἀλλ' ἰδίᾳ καὶ ² καθ' αὐτὴν συνεστῶσαν, ἣ
 ἅτε πασῶν τῶν ἄλλων στάσεων ἐμπίπτουσῶν εἰς αὐ-
 τήν. ³ οὐδέποτε γὰρ παραγραφὴ μόνῃ μελετᾶται, ἀλλὰ
 30 τὸ μὲν ἔγγραφον ζήτημα ⁴ κατὰ μίαν τῶν νομικῶν, τὸ

²⁶ T. VII. κε.

¹ πάλιν Mon. om.

² καὶ Mon. om.

³ T. VII. c. XXIII. init.

⁴ T. VII. ζητεῖται.

δὲ ἄγραφον καθ' ἣν ἂν ἐμπέσῃ τῶν λογικῶν.⁵ ἐνταῦθα δὲ μεταξὺ τῶν τε νομικῶν⁶ καὶ λογικῶν, ἐπειδὴ⁷ ἀμφοτέρων μετέχει· τῶν μὲν νομικῶν κατὰ τὴν παραγραφὴν, τῶν δὲ λογικῶν κατὰ τὴν εὐθυδικίαν· τέτακται⁸ δὲ μετὰ τὴν πραγματικὴν, ὅτι ὥσπερ τῆς πραγματικῆς ἢ μὲν ἔγγραφός ἐστιν, ἢ δὲ ἄγραφος, οὕτω καὶ ταύτης, ἢ ὅτι πλείστη πρὸς τὰς νομικὰς τῆς παραγραφῆς ἢ συγγένεια· τὸ μὲν γὰρ τῆς πραγματικῆς ἔγγραφον καθ' ὁμοιότητα γίνεται τῶν νομικῶν, ἔχον καὶ ἴδια κεφάλαια τὰ παρὰ τὸ νόμιμον· τὸ δὲ τῆς μεταλήψεως¹⁰ τουτέστιν ἢ παραγραφὴ κατὰ νομικὸν τε γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, καὶ ἰδίους οὐ χρῆται τὸ παράπαν κεφαλαίοις. Τελεία τε ἐστὶ· ζητοῦσι πολλοί,⁹ πῶς τελείαν ἔφη τὴν παραγραφὴν· ὁρῶμεν γὰρ, ὡς τῶν παραγραφῶν αἱ μὲν τέλειαι, ὅταν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καθάπαξ ἐκβάλλω-¹⁵ σιν,¹⁰ αἱ δὲ ἀτελεῖς, ὅταν τὸ μὲν πρᾶγμα συγχωρῶσιν, ἀπὸ δὲ τίνος τῶν περιστατικῶν τὸν ἀγῶνα παραγράφωνται. λύεται δὲ ἡ ἀπορία, ὡς ἐν συγκρίσει τῆς μεταλήψεως λαμβανομένου¹¹ τοῦ χωρίου· πρὸς γὰρ ἐκείνην ἀφορῶν τελείαν ἔφη τὴν παραγραφὴν· ὅπως γὰρ ἂν²⁰ ἀτελεῖς ὑπάρχῃ παραγραφῇ, τελειότερα ἐστὶ μεταλήψεως· εἴγε ἢ μὲν τοῦ ἀγῶνος ἔχει ἐκβολήν,¹² ἢ δὲ ἀγωνίζεται μεταλαμβάνουσά τι τῶν περιστατικῶν. Περὶ μίαν¹³ εὐρίσκεται· ἰστέον, ὅτι κατὰ τὴν κοινὴν ἀπάντων παράδοσιν κατὰ τέσσαρας ἢ παραγραφὴ γίνεται στά-²⁵ σεις· κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν, καὶ ἀμφιβολίαν καὶ στοχασμὸν καὶ ὄρον· δοκεῖ δὲ παραλιπεῖν ὁ τεχνικὸς τὴν

5 T. VII. add.: πάσαις γὰρ ὥσπερ ἂν τι πάσῃ ἢ μετάληψις ταῖς νομικαῖς καὶ λογικαῖς. 6 T. VII. λογικῶν καὶ τῶν νομικῶν. 7 Mon. ἐπεὶ. 8 T. VII. α. 9 T. VII. β.

10 Mon. ἐκβάλλωσιν. 11 Par. λαμβανομένης. Mon. λαμβανομένου, ut T. VII. 12 T. VII. εἴτε τοῦ ὑποκειμένου, εἴτε καθάπαξ τοῦ πρᾶγματος. 13 Mon. μίαν. Par. μίας. — est T. VII. δ.

κατὰ στοχασμὸν, δοκεῖ γὰρ μὴ ἂν γενέσθαι παραγραφὴν κατὰ στοχασμὸν. πᾶσα γὰρ παραγραφή καὶ περὶ ῥητὸν καὶ κατὰ περίστασιν ἔχει τὴν ἀμφισβήτησιν· ὅπου δὲ περὶ ἀμφοῖν ἡ ζήτησις, νομικὴ γίνεται ἡ στάσις· ἐν
 5 δὲ στοχασμῷ οὐ περὶ τὸ ¹⁴ ῥητὸν τὸ ζήτημα· ὠμολόγηται γὰρ τὸ ἀποτυμπανίζεσθαι τὸν φονέα· ἀλλὰ περὶ τὴν περίστασιν τὸ εὑρεθῆναι τινα ἐπ' ἐρημίας, νεοσφαγεῖ παριστάμενον σώματι· οἱ μέντοι τεχνικοὶ, ἐπειδὴ κατενόησαν παραγραφὴν τινα, αὐτὴν μὲν ἐφ' ¹⁵ ἑαυτῆς
 10 ἀπρητισμένην καὶ ὑποκείμενον ἔχουσαν, στοχαστικῆς δὲ τινος ἔξωθεν ὑποθέσεως κατασκευασθείσης, χώραν καὶ αὐτὴν λαμβάνουσαν, ἵνα μὴ διεσπασμένη γίνηται ἡ ὑπόθεσις, τῆς μὲν παραγραφῆς ἰδίᾳ, τῆς δὲ στοχαστικῆς ζητήσεως ἔξωθεν λαμβανομένης ἄμφω συμπλέξαν-
 15 τες ¹⁶ ὠνόμασαν παραγραφὴν ¹⁷ κατὰ στοχασμὸν, ὡς ¹⁸ ἐπὶ τοῦ κατὰ Τιμάρχου· ἡ μὲν παραγραφή, ὅτι οὐκ εἰσαγωγίμος ἡ δίκη, οὐ γὰρ ἐφεῖται λέγειν τοῖς ἡταιρηκόσιν· ἡ δὲ στοχαστικὴ ζήτησις, εἰ Τιμάρχος ἡταίρηκε· μένει τοίνυν ἡ παραγραφή, ὥσπερ ψιλή τις πρό-
 20 τας φαινομένη ἄπορος λόγου, καὶ οὐκ ἔχουσα καθ' ὅτου ἂν ¹⁹ ἐνεχθῇ, εἴπερ μὴ ἀποδειχθεῖη πρότερον τὸ στοχαστικὸν ζήτημα· ἐπεὶ οὖν ἀποδεικνυμένου τούτου φέρεται εὐθύς ἡ παραγραφή κατὰ τοῦ ὑποκειμένου, διὰ τοῦτο συμπλέκειν ῥῆθῃσαν δεῖν ἀμφοτέρα. Ζητη-
 25 τέον κακεῖνο, ὡς τριῶν τοῦλάχιστον ἐν ἐκάστη παραγραφῇ στάσεων ὑποκειμένων, πῶς ²⁰ αὐτὸς ἔφη τὸ πρότερον ζήτημα ὡς ἐπὶ δυοῖν· ἀλλὰ δηλόν, ὅτι ἡ ²¹ παραγραφή τε καὶ ἡ ²² στάσις καθ' ἣν γίνεται, ὡς ἐν λαμ-

14 Mon. τὸ om. 15 Mon. ἀφ'. [16 T. VII. συνέπλεξαν ὀνομάσαντες. 17 Par. 2977. τὴν παραγ. 18 T. VII. ἔσιτω δὲ ἡμῖν ἐπὶ παραδείγματος ὁ κατὰ Τιμάρχου· ἡ μὲν οὖν. 19 ἂν T. VII. om. 20 πῶς T. VII. om. 21 ἡ Mon. 8. om. 22 T. VII. ἡ καθ' ἣν γίνεται στάσις, ὡς ἐν ζήτη. λαμβ.

βάνονται ζήτημα, αἰτή γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἀδύστατος ἡ παραγραφή·²³ Ἔστι δὲ ὅτε ὀρικῶς· οἷον²⁴ νόμος τὸν ἡταιρηκότα μὴ πολιτεύεσθαι. Τίμαρχος ἡταιρηκῶς καὶ διδάσκων γράμματα κωλύεται· ζητεῖται γὰρ ἐνταῦθα, εἰ ταῦτόν τῳ²⁵ πολιτεύεσθαι τὸ γράμματα διδάσκειν. Ἰστέον δὲ, ὅτι εἰ καὶ κατὰ ὅρον καὶ στοχασμὸν πολλάκις τὸ πρότερον ζήτημα γίνεται, ἀλλ' οὖν ἀπὸ νόμου πάντως τὴν ἀρχὴν λαμβάνει· ἀπὸ ῥητοῦ γὰρ πᾶσα γραφή, διὸ καὶ νομικῇ ὑποπίπτει στάσει· καθὼ δὲ πλατυνομένη, τυχὸν ἐν τῇ κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν¹⁰ τῆς ἐξετάσεως στάσει ὀρικῶς²⁶ ἢ στοχαστικῶς ἐργάζεται, λέγεται κατὰ ὅρον ἢ στοχασμὸν ἐξετάζεσθαι· τουτέστι τοῦ ῥητοῦ καὶ τῆς διανοίας ὀρικῶς πλατυνομένον ἢ στοχαστικῶς, οἷον ἐγράψατο Τίμαρχος Αἰσχίνην παραπροσβείας· ὁ δὲ ἑταίρησιν ἐγκαλῶν αὐτῷ παραγράφεται¹⁵ τὴν δίκην· ἐνταῦθα γὰρ ἕτερος μὲν ἄγων ὁ τῆς παραπροσβείας, ἕτερος δὲ τῆς ἑταιρήσεως, στάσεως ὣν διὰ τὸ ἀμάρτυρον στοχαστικῆς κατὰ παραγραφὴν· μετὰ δὲ τὸ ἡττηθῆναι διὰ τῆς παραγραφῆς Τίμαρχον, ὁ τῆς παραγραφικῆς ἄγων εἰσάγεται, στοχαστικῆς ὣν καὶ αὐ-²⁰τὸς στάσεως· καὶ πάλιν δις περὶ τῶν αὐτῶν δίκας μὴ εἶναι· γραψάμενος δημοσίων ἀδικημάτων Δημοσθένους Μειδίαν²⁷ καὶ ἐλὼν, κρίνει αὐτὸν καὶ ὕβρεως· ἐν τούτῳ γὰρ χρωμένου τοῦ παραγραφομένου τῳ ῥητῷ, ἐξετάσουσι τὴν διάνοιαν οἱ διώκοντες ὀριστικῶς·²⁸ εἰ τὸ δις²⁵ νῦν καὶ²⁹ πρότερον· ἢ δύο φησὶ, καὶ εἰ ταῦτόν ὕβρις καὶ δημόσιον· τῳ δὲ³⁰ ἀκριβῶς σκοποῦντι οὔτε κατὰ στοχασμὸν, οὔτε κατὰ ὅρον γίνεται ἡ παραγραφὴ, ὥσπερ

23 T. VII. addit: πρὸς ὃ βλέπων ὁ τεχνικός ἄγαν ὀρθῶς τῷ προτέρῳ ἐχρήσατο.

24 T. VII. ε.

25 Par. τό,

26

T. VII. ὀριστικῶς.

27 T. VII. Μειδίαν Δημ.

28 Par.

2977. ὀρικῶς εἰς τὸ δις.

29 T. VII. τ καὶ.

30 T. VII.

ἀκριβῶς δέ.

προειρηται· ³¹ διὸ οὐδὲ ὁ τεχνικός εἶπε πλατέως ³² περὶ
αὐτοῦ. Τὸ δὲ μετὰ τὴν παραγραφὴν· δύο ζητή-
ματα ³³ αἰεὶ ἐστὶ περὶ τὴν ἄγραφον μετάληψιν· τὸ μὲν
κατ' ἐκβολὴν τοῦ ἀγῶνος, τὸ δὲ κατ' εὐθυδικίαν, ἐν ᾧ
5 τοῦ πράγματος ἡ ζήτησις· πρῶτον οὖν καλεῖ τὸ τῆς
ἐκβολῆς, ὃ δὴ καὶ κυρίως παραγραφὴ· αὐτὴ ³⁴ δὲ, φη-
σὶ, κατὰ μίαν τῶν νομικῶν ἐξετασθήσεται. Ἐπειδὴ
γὰρ ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἡ τῶν ἐμπιπτόντων ῥητῶν ἐξέτασις,
ἀναγκαίως κατὰ μίαν τῶν νομικῶν διαιρεῖται· τὸ δὲ
10 ἕτερον, ὃ καὶ ἐπαγόμενόν ³⁵ ἐστὶν, ἥτοι ἡ εὐθυδικία
καθ' ἑτέραν δὴ τινὰ τῶν λογικῶν· λογικαὶ δὲ εἰσιν,
ἐν αἷς περὶ πράγματος ἡ ζήτησις, καὶ πάντα τὰ περὶ
ἀγράφων ἐξετάζεται. Ἐμπέπτωκε δὲ ἐν ταῦθα·
οὐκ ἀγωνιστικόν ³⁶ τοῦτο, τὸ παραγραφικόν, ἐπειδὴ
15 ἀνόητον τὸ τοῖς ἀμφιβόλοις ῥητοῖς ὡς κυρίοις χρῆσθαι,
ἀλλ' ὀλίγως ³⁷ πιθανόν· ³⁸ ὡς παραγραφικόν δὲ αὐτὸ
εἶπεν, ἐπειδὴ χρόνῳ μόνον ἐκυρώθη ὁ νόμος, οὐ κρί-
σει διχαστῶν· εἰ γὰρ ἦν κρίσει κεκυρωμένος, παρα-
γραφὴν ἂν ἐγίνετο ³⁹ δι' αὐτοῦ τελεία, καὶ οὐ παραγρα-
20 φικόν. ⁴⁰

31 ὡςπερ προείρ. T. VII. om. 32 T. VII. πλατέως εἶπε,
33 T. VII. ζ. 34 T. VII. αὐτὴ. 35 Par. 2926. Mon. 8.
ἐπαγγελλόμενον. Par. 2977. ἐπαγόμενον. 36 Ex schol. min.
T. VII. 37 Mon. 8. ὀλίγον. Par. 2977. ὀλίγον πως. 38
T. VII. add. χρήσεται μὲν τῷ προειρημένῳ παραγραφικῷ ὃ φεύγων
ἐν ταῦθα, οὐ μὴν ἐνδιατρίφει, οὐ γὰρ ἰσχυρὴν ἱκανὴν ἔχει. 39 T.
VII. ἐγένετο. sine ἄν. 40 T. VII. addit: ἐστὶ δὲ τοιοῦτον, οὐκ
ἔχων, φησὶ, τὰ πάντα τάλαντα, οὐ δύνασαι λέγειν, ὃ γὰρ νόμος
κωλύει σε ἐνδεῶς ἔχοντος τῶν [Mon. 8. τῶν om.] πέντε τάλαντων.
Apud Planudam sequitur cap. περὶ τῆς ἀγράφου et περὶ ῥητοῦ
καὶ διανοίας, quae integra leges T. IV. p. 795. et 813.

Περὶ ἀντινομίας.

Ἡ ἀντινομία. Ἐν μὲν τῇ μεθόδῳ κατὰ τὸ ῥη-
 τὸν καὶ τὴν διάνοιαν τὸν συλλογισμόν εὐθύς ἔταξεν,
 ἐπειδὴ κοινωνοῦσι τῇ ποσότητι τοῦ ῥητοῦ, περὶ ἓν γὰρ
 ῥητὸν εἰλεῖται ἑκάτερον. ἔνταῦθα δὲ μετὰ τὸ ῥητὸν καὶ 5
 τὴν διάνοιαν τὴν ἀντινομίαν ἐπήνεγκεν, ἐπειδὴ μίαν σχε-
 δὸν διαίρεσιν ἔχουσι, καίτοι τῆς ἀντινομίας περὶ πλείο-
 να ῥητὰ καταγινομένης. τὰ αὐτὰ μὲν γὰρ ἀμφοτέροις
 ταῖς στάσεσι κεφάλαια, ἐν δὲ τῇ ἀντινομίᾳ διπλᾶ λαμ-
 βάνεται, ὅθεν καὶ φησιν αὐτὴν οἷον διπλοῦν ῥητὸν καὶ 10
 διάνοιαν εἶναι. Ἐνταῦθα δὲ ζητοῦσὶ τινες, ὡς ἐπειδὴ
 διπλοῦν ῥητὸν καὶ διάνοιᾶ ἐστὶν ἡ ἀντινομία, διατί μὴ
 διπλοῦν εἶδος ῥητοῦ καὶ διανοίας λέγεται, ἀλλ' ἰδιάζου-
 σα στάσις. Τινὲς μὲν οὖν φασιν, ὡς ἐπειδήπερ ἴδιον
 κεφάλαιον ἔχει τὸ περιέχον καὶ περιεχόμενον, ὅπερ οὐκ 15
 ἔστι ῥητοῦ καὶ διανοίας, οὐκ ἄρα διπλοῦν ἔσται εἶδος
 ἡ ἀντινομία ῥητοῦ καὶ διανοίας, ἀλλὰ τοῦτό γε οὐκ ἰσχυ-
 ρόν. ἐν γὰρ τῷ κατὰ σύλληψιν ὄρω τὸ συλληπτικὸν
 ἐμπέπτωκεν, ὅπερ οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς ἄλλοις εἶδεσι τοῦ
 ὄρου. ἕτεροι δὲ φασιν, ὅτι πάντα τὰ ὑπὸ τὴν αἰτὴν 20
 στάσιν τελοῦντα εἶδη τὸν αὐτῆς ἐπιδέχονται ὁρισμόν.
 ἔνταῦθα δὲ διάφορος ὁ ὁρισμὸς ἀντινομίας τε καὶ ῥη-
 τοῦ καὶ διανοίας. εἰ δὲ καὶ ἡ ἡ ἀντινομία διπλοῦν εἶ-
 δος ῥητοῦ καὶ διανοίας, ἔδει θάτερον μὲν τῶν ἀντιδίκων
 τοῖς δυσὶ κεχρησθαι ῥητοῖς, θάτερον δὲ ταῖς δυσὶ δια- 25
 νοίαις. τοῦτο γὰρ ῥητοῦ καὶ διανοίας ἴδιον, τὸ τὸν μὲν
 κεχρησθαι τῷ ῥητῷ, τὸν δὲ τῇ διανοίᾳ. ἐν δὲ τῇ ἀντι-
 νομίᾳ καὶ παραβαίνεται ῥητὸν καὶ κυροῦται ἕτερον, οὐκ
 ἄρα τῆς αὐτῆς φύσεως αἱ στάσεις. Ἰσάζειν δὲ πως
 δοκεῖ. Καλῶς τὸ δοκεῖ, οὐ γὰρ παντάπῃσιν ἰσάζει, 30
 ὅθεν καὶ χαλεπὸν αὐτοῖς χρησθαι φησι. τὸ δὲ χαλεπὸν
 οὐκ ἀδύνατον. Ἰδιὸν δέ. πολλὴ ἡ τοῦ κεφαλαίου τοῦ-
 δε δύναμις, καὶ ἰκανωτάτη προσάγεσθαι τὸν ἀκροατὴν.

ὁποτέρῳ γὰρ τῶν ἀντιδίκων ἀπρδείξαντι, ὡς τοῦδε κρα-
 τήσαντος τοῦ νόμου οὐδὲ ὁ ἕτερος ἀναιρεῖται, δῆλον
 ὅτι πᾶς δικαστὴς προστεθήσεται. Τάχα δ' ἂν τις
 αὐτό· ὁ μὲν τεχνικὸς τὴν μέθοδον εἰπεῖν παρητήσατο.
 5 ἡμεῖς δέ φαμεν, ὅτι δύναται ταῖς ἐννοίαις μὴ ἐξισάζειν·
 καὶ γίνεται τὸ τοιοῦτον διχόθεν· ἀπὸ τε τῆς φύσεως
 τοῦ ῥητοῦ, οἷον ὅτι ὁ θατέρον νόμος σαφής· ὁ δὲ τοῦ
 ἑτέρου ἀσαφέστερος· καὶ ἀπὸ τῆς χρήσεως, εἰ ἔχομεν
 ἀποδεικνύναι παραδείγματα, ὡς πολλῶν καὶ ἄλλων οὐ-
 10 τῶ χρησαμένων τῷ νόμῳ, οὐκέτι δὲ παραπλησίως καὶ τῷ
 τοῦ ἀντιδίκου.

Ἡ μὲντοι ἑτέρα διάνοια· ἡ γνώμη τοῦ νο-
 μοθέτου ἐν τῇ ἀντινομίᾳ, οὐχ ὥσπερ ἐν ῥητῷ καὶ δια-
 νοίᾳ πρὸς τὸ ἀόριστον φέρεται, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ το
 15 ῥητόν, ἥτοι τὴν αἰτίαν, διατὶ οὕτως ἔγραψεν. Πο-
 λάκις δὲ διεμαρτυράμην· τὰ τοῦ φεύγοντος εἰπόν-
 τι ἀκόλουθον ἦν αὐτῷ καὶ τὴν ἑτέραν ἀποδοῦναι γνώ-
 μην, ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα οὐχ εὔρεν, ἥ ὅτι ἂν εὐρίσκωσιν
 ἀμφοτέρω εἶπεν. Καὶ καταδρομή. Καθόλου γὰρ
 20 πᾶν ἀντεγκληματικὸν διὰ τοῦ κοινοῦ τόπου προάγεται·
 τὰ δὲ ἀντιστατικὸν ἀσφαλῶς εἶπεν· οὐ γάρ ἐστιν ἐνταῦ-
 θα κυρίως ἀντίστασις, ἐπειδὴ αὐτοῦ ἐστι τοῦ πεποιη-
 ζότος μόνου ὠφέλεια, καὶ οἱ κοινῶς τῆς πόλεως, εἰ
 25 μὴπου τις λέγοι ὡς ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐστιν· εὐπορήσει
 γὰρ ὀλκάδων ἢ πόλις, ἐξ ὧν οὐκ ἔσται τῶν ἀναγκαίων
 σπάνις. Ἡ μετὰληψις. Τῆς ἀντιθέσεως διπλῆς γι-
 νομένης, διπλῇ καὶ ἡ μετὰληψις ἐπακολουθεῖ. Ὅτι ὁ
 μὲν παλαιός· ἐκ πέντε τρόπων ἐνταῦθα ὁ Ἐρμογέ-
 νης τὴν τῶν νόμων σύγκρισιν ἐποιήσατο, ἀπὸ χρόνου,
 30 ἀπὸ προσώπου, ἀπὸ ποσότητος, ἀπὸ πηλικότητος, καὶ
 ἐκ τοῦ ἀποβησομένου· ἕτεροι δὲ καὶ ἐξ ἄλλων ὁδοῦ ἔφα-
 σαν, ἀπὸ τε αἰτίας, οἷον διατὶ ἑκάτερος τῶν νόμων ἐτέ-
 ρη, καὶ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν κεχρημένων, ὅτι τούτῳ

μὲν πλείστοι κέχρηται, ἐκείνῳ δὲ ὀλίγοι.¹ ἔπεται δὲ τῇ μεταλήψει τὸ πρὸς τι, ἐκατέρου ἐξετάζοντος, πότερον τῶν νόμων δεῖ παραβαίνειν. Καὶ τὸ ἴδιον μᾶλλον· τί δ' ὅποτε φησι μᾶλλον, ὡς ἂν καὶ τῶν ἄλλων ἰδίων ὄντων· καὶ μὴν ἐκεῖνα κοινὰ τῇ ἀντινομίᾳ πρὸς ῥητὸν καὶ 5 διάνοιαν· φραμὲν δὲ, ὅτι καὶ τὰ κοινὰ ἐν τινι ὄντα ὥσπερ ἴδια αὐτοῦ γίνονται. Κἀνταῦθα μὲν χαλεπῶς. ἰστέον, ὅτι δυνάμεθα καὶ ἐπὶ τοῦ ἀποκηρύκτου τὸ περιέχον καὶ περιεχόμενον εὔρεῖν· εἰ γὰρ ἀναδράμοιμεν ἐπὶ τὴν πρώτην τοῦ νόμου διάνοιαν, ἐν οἷς φησιν, ὅτι τό- 10 τε λέγει ὁ νόμος, εἴργεσθαι τῶν πατρῶων τὸν ἀποκήρυκτον, ὅταν ὡς κληρονομήσων τῆς οὐσίας ἀντέχται, οὐχ ὅταν ὡς ἀλλότριος καὶ μηδὲν προσήκων, ἐντεῦθεν εἰς τὸ περιέχον καὶ περιεχόμενον ἐξομεν· οἷον εἰ μὲν λάβοιμι τὴν νῦν, ἐκάτερος φυλαχθήσεται τῶν νόμων, καὶ 15 ὁ κύριον ποιῶν τὸν ἐπιμείναντα, καὶ ὁ τῶν ἀποκηρύκτων· οὐ γὰρ ὡς κληρονομήσων κατὰ τοὺς περὶ τῶν παίδων νόμους πρόσειμι τῇ νηϊ, εἰ δὲ με ἀποστεροίητε, ὁ περὶ τῶν ἐπιμενάντων λυθήσεται.

Περὶ συλλογισμοῦ.

20

Ὁ συλλογισμός· ὠνόμασται μὲν συλλογισμός ἀπὸ τοῦ κατὰ φιλοσοφίαν συλλογισμοῦ· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος διὰ τῶν ἀληθῶν ἀποδείξεων κατασκευάζει τὸ ζητούμενον, οὕτω καὶ οὗτος διὰ τῶν πιθανῶν λόγων εἰς ταῦτ' ἄγει τὸ ἄγραφον τῷ ἐγγράφῳ· περὶ δὲ τῆς τάξεως αὐτοῦ εἴρηται ἐν τῇ ἀντινομίᾳ. Προβολῇ πράγμα- 25 τος. Ἐνταῦθα ὁ κατήγορος οὐ προβολὴν ἔξει ῥητοῦ, ἀλλὰ προβολὴν πράγματος· προβαλεῖται γὰρ τὸ γεγονός· ἐνταῦθα μὲν γὰρ τὸ ῥητὸν λυτικὸν γίνεται τῆς προβολῆς· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων στάσεων συναναλαμβάνεται αὐτῇ καὶ λύεται τῇ διαιρέσει τὸ ῥητόν. Ζητητέον, τί 30 διαφέρει ἡ στάσις αὕτη τῆς ἀντιλήψεως· κακεῖ γὰρ νό-

¹ Cod. ὀλίγη.

μον ὁ φεύγων προβάλλεται· καὶ φραμεν, ὅτι ἐν μὲν τῇ
 ἀντιλήψει νόμον προβάλλεται, ὃν ἀντικρὺς φυλάττειν
 δοκεῖ· οἷον τὸν μοιχὸν ἀναιρεῖν προστίταται ὑπὸ τοῦ
 νόμου· τρισαριστία τις μοιχὸν ἀνελὼν κρίνεται· ἐν δὲ
 5 τῷ συλλογισμῷ ἄλλο τι πράττει παρὰ τὸ γεγραμμένον.
 Διαφέρει δὲ καὶ τῆς κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν, ὅτι ἐκεῖ
 μὲν ὁ κατήγορος τὸ ῥητὸν προῖσχεται, ἐνταῦθα δὲ ὁ φεύ-
 γων, Ὁ συλλογισμός· ἐν μὲν τῷ ὄρῳ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις προηγίτο τὸ κεφάλαιον· ὁ ὅρος τοῦ συλλογισμοῦ. ἐν-
 10 ταῦθα δὲ ἐναλλαγὴ γέγονε τούτων, ὥς καὶ ὁ τεχνικός
 φησιν· αἷτιον δὲ τὸ διάφορον τῶν στάσεων εἶδος· ἡ μὲν
 γὰρ οὕσα λογικὴ εἰκότως τὰ λογικὰ ἔχει προτεταγμένα
 κεφάλαια, ἡ δὲ, οἷα νομικὴ τὸ νομικὸν προτάττει κε-
 φάλαιον τὸν συλλογισμόν. Ἡ γνώμη τοῦ νομοθέ-
 15 τῶν· ἐπὶ τοῦ γεγονότος ἐκ πόρονου καὶ κωλυομένου δη-
 μηγορεῖν ὁ μὲν κατήγορος ἔρεῖ, ὅτι πᾶσαν πορνείαν ὁ
 νομοθέτης μέμισε καὶ διὰ τοῦτο, τὸν ἐκ πόρονου κωλύει
 λέγειν· ὁ δὲ φεύγων, ὅτι οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ
 ἔχειν αὐτὸν ὠρισμένον πατέρα μηδὲ ἀναγεγράφθαι, ὅτου
 20 πατὴρ εἶναι. Τὸ δὲ ἀνευθύνως, τουτέστι χωρὶς εὐθύνης
 τῶν κωμωδοῦντων. Ὁ βίαιος ὅρος· καὶ αὐτὸς κοι-
 νὸς τοῦ μὲν κατηγόρου λέγοντος, ὅτι τοῦτο ἐστὶ τὸ ὀνο-
 μαστὶ κωμωδεῖν, τοῦ δὲ φεύγοντος, ὅτι τοῦτο οὐδὲ ὅλως
 ἐστὶ κωμωδεῖν. Πλείονα δὲ εἶδη· καὶ μὴν εἰ εἶδη,
 25 πῶς τὴν αὐτὴν ἐπιδέχονται διαιρέσειν, αὐτὸς γὰρ πολλά-
 κισ ἔφη, ὅτι ἐκεῖνά εἰσιν εἶδη τὰ διαφέροντα κατὰ τὴν
 κεφαλαίων διαιρέσιν· μήποτε οὖν οὐκ εἰσιν εἶδη, ἀλλὰ
 τρόποι, ὥς καὶ ἀλλαχοῦ ἔφη, εἰδους μὲν γὰρ ἕνεκα καὶ
 τρόπου ταῦτον λαβὼν εἶδος καὶ τρόπον. Ἦτοι ἀπὸ
 30 τοῦ ἴσου. ἴσον γὰρ ὁ κατήγορος σπουδάζει δεῖξαι τὸ
 πεπραγμένον τῷ ἀπειρημένῳ ὑπὸ τοῦ νόμου· ἀπὸ δὲ τοῦ
 ἐναντίου, ἐπειδὴ ὁ φεύγων ἔρεῖ, ὅτι ὁ τὴν ἀριστείαν τι-
 μήσας μισεῖ καὶ τιμωρεῖται τὸν λιποτάκτην· οὐχ ἀπλῶς

δὲ, φησὶν, ἐνταῦθα τῷ ἀντεγκλήματι χρήσεται, ἀλλὰ με-
τὰ τῶν κεφαλαίων τοῦ συλλογισμοῦ· εἰ μὴ γὰρ προέκει-
το γέρας εἶναι τῷ ἀριστεῖ, τάχα ἂν ἦν ἀντέγκλημα ἢ
καὶ ἀσύστατον. Ἰατέον δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῷ ἀπὸ τοῦ ἴσου
καὶ τοῦ ἐναντίου ὁ φεύγων ἔχει τὰ ῥητὸν, ἐν δὲ τῷ ἀπὸ⁵
τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος ὁ κατήγορος, ἐν οἷς οὐκ-
ἐτι προβολὴ ἔσται πράγματος ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ ῥητοῦ.*

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΥΡΕΣΕΩΝ.*

Ald.
Vol.
II.

Περὶ εὐρέσεων ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον, καίτοι καὶ τῶν³⁵²
ἄλλων πραγματειῶν Ἑρμογένους εὐρέσεις τινὰς εἰσαγου-
σῶν. ἢ τε γὰρ ἐπιγραφουμένη περὶ στάσεων εὐρεσὶν τινὰ
καὶ διασκευὴν διδάσκει καὶ αὐτὸς φησιν, ὅτι τὸ βιβλίον²
ἐκεῖνο.³ ταῦτόν ἐστι σχεδὸν τῷ περὶ εὐρέσεως· καὶ δὴ
κὰν τῷ⁴ βιβλίῳ τῷ περὶ τῶν κεφαλαίων ἀρχόμενός φη-
σιν· „περὶ μὲν τῆς τῶν κεφαλαίων εὐρέσεως κατὰ τὴν¹⁵
διαριετικήν ἐξεθέμην μέθοδον,“ ὥστε εὐρεσιν καὶ ἐν
ταῖς στάσεσι διδάσκει, καὶ αἱ ἰδέαι δὲ τὸ βιβλίον εὐρέ-
σεις τινὰς διδάσκουσιν. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν, ὅτι ἐν μὲν
τοῖς ἄλλοις τάξιν καὶ μεταχείρισιν τῶν εὐρημένων ἐν τῇ
φύσει διδάσκει, οὐχ εὐρεσιν δέ· ἐνταῦθα δὲ εὐρεσιν προ-²⁰
ηγουμένως προοιμίῳ καὶ πολλῶν παραδιδῶσιν ἄλλων·
καὶ ὅτι⁵ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις κοινόν τι ἦν ὄνομα περὶ
ῶν ἔμελλε διδάσκειν, ἐξ οὗ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν εὐθέτως

* Sequitur caput περὶ ἀμφιβολίας, quod exstat in T. IV, p. 845.

1 Contuli Par. 2918. Specimen sumsi ex Taur. LXXVII. c. III. 20. 2 Taur. h. l. et in sqq. βιβλίον. 3 Ald. ἐκεῖ-
νος. 4 Taur. et Par. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν κεφ. — v. 19, Ald. Par. μεταχείρισιν, scr. μεταχείρισιν. cf. Schaef. Melet. p. 58. 5

ἦν λαμβάνειν ⁶ οἷον στάσεις, ἰδέαι περὶ στάσεων, περὶ
 ἰδεῶν· ἐν δὲ τῷ παρόντι βιβλίῳ ἐπειδὴ μηδὲν κοινὸν ὄνο-
 μα κεῖται γνώριμον τοῦτοις, περὶ ὧν διέξεισιν, ἔστι γὰρ
 προοίμιον, διήγησις καὶ τᾶλλα, ὧν οὐδὲν κοινὸν ὄνομα,
 5 τούτων δὲ κοινὸν τι τὴν εἴρεσιν παραδίδωσιν, εἰκότως
 ἀπ' αὐτῆς τῆς εὐρέσεως τὴν ἐπιγραφὴν ἐποίησατο. Ἐξή-
 τησαν δὲ τινες, τί κοινὸν κεφαλαίῳ καὶ εὐρέσει. φραμὲν
 οὖν, ὅτι κεφάλαιόν ἐστι μέρος λόγου ἐκ νοημάτων δια-
 φόρων πρὸς ἓν τι τεινόντων τὸ κατασκευαζόμενον· ⁷ εὐ-
 10 ρεσις δὲ νοημάτων διαφόρων εὐπορία· κοινωνοῦσι δὲ ἀλ-
 λήλοις, καθὼς πρὸς ἓνα σκοπὸν τὸ προκείμενον φέρονται.
 δεῖ γὰρ προσφυῶς τῇ ὑποθέσει ἑκάτερον ἐξετάζεσθαι·
 εἰ γὰρ ἄλλο μὲν εἴη τὸ ζητούμενον, οἷον στοχασμός,
 ἄλλο δὲ τὸ κατασκευαζόμενον, οἷον ἀντιλήψεως κεφάλαι-
 15 ον, ἢ ἑτέρας στάσεως, ἀσύστατον ἂν εἴη τὸ ζήτημα, ἢ
 ἀμαθῆς· οἱ μελετῶν· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, ὅτι τὸ μὲν
 κεφάλαιον ἀρισμένον ἐστὶ καὶ αἰεὶ φυλαττόμενον· οἷον
 ἐπὶ τῆς πραγματικῆς νόμιμον, δίκαιον, συμφέρον· ταῦ-
 20 τα γὰρ πάντα ⁸ ἐν ἑκάστη πραγματικῇ στάσει ἐμπειεῖ-
 ται, καὶ πᾶς μεταχειριζόμενος αὐτοῖς χρήσεται· ἡ δὲ εὐ-
 ρεσις ἀόριστος καὶ πρὸς τὴν ἑκάστου φαντασίαν ἐγγι-
 νομένη· διὸ οὐ πάντες χρήσονται τῇ αὐτῇ, ἀλλ' οἱ μὲν
 εὐπορώτερον, οἱ δὲ στενώτερον· εἴτα ⁹ τὰ μὲν κεφάλαια
 περιέχει τὰς εὐρέσεις· αἱ δὲ οὐ περιέχουσι ταῦτα, ἀλλὰ
 25 περιέχονται· ἔτι τὰ μὲν κεφάλαια ἀπὸ τῶν ἀγώνων ἀρ-
 χόμενα εἰς τοὺς ἀγῶνας καταλήγει, ἡ δὲ εὐρεσις καὶ τῇ
 παρεκβάσει καὶ τοῖς μέρεσι τοῦ λόγου κεκλήρωται. Προ-
 οίμιόν ¹⁰ ἐστὶ λόγος παρασκευάζων τὸν ἀκροατὴν εἰς ὑπο-
 δοχὴν τῆς ὑποθέσεως· κυρίως δὲ προοίμιον ἔλεγον οἱ
 30 παλαιοὶ τὰ παρὰ τῶν κιθαρῳδῶν ἐν ἀρχῇ λεγόμενα·

Taur. ἔτι. 6 Taur. ἐλαμβάνειν. 7 Taur. κατασκευάζων. 8
 πάντα. Taur. om. 9 Taur. ἔτι. 10 Cfr. T. VII. c. I. α.

οἴμη γὰρ ἡ ᾧδῃ, ἡ ἀπὸ ¹¹ τῆς οἴμου, τουτέστι τῆς ὁδοῦ· τέλος δὲ τοῦ προοιμίου τὸ παρασχεῖν εὐήκοον πρὸς τὰ λοιπὰ τὸν ἀκροατὴν· ἐπεὶ δὲ προσοχῆς ποιητικόν ἐστιν, ἀνάγκη πᾶσα πρὸ τῶν ἄλλων αὐτὸ τάττεσθαι· εἰ γὰρ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ λόγου προοιμίᾳ τινα δοκοῦσιν εὐρίσκεισθαι, ἀλλ' οὐκ εἰσὶ κυρίως προοίμια· ἀλλὰ πολλάκις ἐν τῷ μεταξὺ γινομένου θορύβου ἀνάγκη κατάστασιν ποιῆσαι οἷονεὶ προοιμιαζόμενον. Ἐν μέντοι τισὶ λόγοις καὶ δυσὶ καὶ τρισὶ προοιμίοις χρησόμεθα· δυσὶ μὲν ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν, ὧν πρό- ¹⁰ τερον ¹² μὲν, „οὐχὶ ταῦτά ¹³ παρίσταται μοι γινώσκειν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι“ καὶ ἐξῆς. δεῦτερον δέ· „ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.“ ¹⁴ τρισὶ δὲ ὡς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν. ὧν πρῶτον μὲν, „ἐπὶ πολλῶν ἂν τις ἰδεῖν, ¹⁵ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δο- ¹⁶ κεῖ μοι.“ δεῦτερον δέ, „τὸ μὲν οὖν, ¹⁶ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι.“ τρίτον δέ· „τὸ μὲν ¹⁷ οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι,“ καὶ ἐξῆς. Ἰστέον δέ, ὅτι παραιτησόμεθα τὸ προοίμιον, ὅταν ἡ εὐνοῶσιν οἱ δικάζοντες ἢ ³⁵³ ὀλίγον λάβωμεν ὕδωρ. Τότε γὰρ ῥητῶν ἀναγκαίων διή- ²⁰ γησις ὠφελιμωτέρα, οὐ μὴν δέ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαστηρίου χρῆσις προοιμιῶν οὐκ ἦν. κῆρυξ γὰρ προσεφώνει τῷ εἰσιόντι „μὴ προοιμιάζου, μηδὲ ἐπίλεγε.“ ὡσαύτως ἐνώπιον βασιλέως οὐ δεῖ προοιμιάζε- ²⁵ σθαι, ἀλλ' οὐδὲ βασιλεὺς αἰεὶ προοιμιάζεται, ἡ ἀρχιερεὺς, τὸ αἰδέσιμον καὶ ἀξιόπιστον ἐκ τοῦ βαθμοῦ κεκτημένοι καὶ μὴ γοητείας λόγων ἐπιδεόμενοι· οἱ γὰρ ἀκροαταὶ ὡς

11 Ἡ ἀπὸ τῆς οἴμου τουτέστι τῆς ὁδοῦ Taur. om. 12 Taur. πρῶτον. 13 Ol. III. init. 14 Ol. III. p. 29. 15 Ald. ἐπὶ πολλῶν μὴ. Taur. et Par. ἐπὶ πολλῶν ἂν τις ἰδεῖν. — Ol. II. init. 16 Ol. II. p. 18. paullo post init. 17 Ol. II. p. 19.

δεσπόταις αὐτοῖς ὑπείκουνσι καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὁ ἀντιπα-
τόμενος· ὅθεν καὶ βραχυλογίαις ¹⁸ οἱ τοιοῦτοι κέχρη-
νται· ὥσπερ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἴρηται, „πᾶς δε-
σπότης δούλῳ μονοσύλλαβον“ τὸ δὲ ἱκετεύειν μακρόν·
ἔτι ἂν τὸ πρᾶγμα ἐπείγῃ, καὶ σπεύδωμεν ἐπὶ τὴν διή-
γησιν, οὐ προοιμιασόμεθα· ὁμοίως καὶ ἂν ἡ περὶ ¹⁹
ἡμῶν τὸ πρᾶγμα· καὶ θαρρόυντες εἰσερχώμεθα, προοι-
μίῳ οὐ χρυσόμεθα.

Ἰστέον, ὅτι μέρη τοῦ πολιτικοῦ λόγου πέντε τινὲς
10 παρέδοσαν, προοίμιον, διήγησιν, ἀντιθέσεις, λύσεις, τὰς
λεγουμένας πίστεις, ἐπίλογον· ἕτεροι δὲ εἰς ²⁰ τέσσαρα
ταῦτα συνείλον· τὰς γὰρ ἀντιθέσεις καὶ λύσεις ἐνὶ ὀνό-
ματι τῶν ἀγώνων ἐκάλεσαν· τινὲς δὲ προστιθέασιν καὶ
ἕτερα τρία, ἔφοδον, παρέκβασιν, αὐξησιν· ταῦτα δὲ οὐκ
15 ἔστιν ἕτερα παρὰ τὰ προειρημένα. ἔφθδός τε γὰρ ἔστιν
ἡ προθεραπεία, τουτέστι τὸ προοίμιον, αὐξησις δὲ ὁ
ἐπίλογος· καὶ γὰρ ἔνεκα τοῦ θυμικὸν ποιῆσαι τὸν δικα-
στὴν ἢ ἱλαρὸν ἐπινενόηται ὁ ἐπίλογος. ἡ δὲ παρέκβασις
ἢ ἐν τῇ διηγήσει ἐστὶν ἢ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ἢ ἐν τῷ ἐπι-
20 λόγῳ· εἰ δ' οὐδενὸς τούτων ἐστὶ, περιττόν ἐστι καὶ ἀχρεῖ-
ον· καὶ ἁμαρτάνει ὁ ῥήτωρ χρώμενος αὐτῇ· δεῖ δὲ τὸ
προοίμιον συνεστραμμένον εἶναι, καὶ σπερματικῶς ἔχειν
τὰ τῆς ὑποθέσεως· ἐν αὐτῷ γὰρ τὸ πρᾶγμα μανθάνο-
μεν· τοῦ γὰρ ὅλου λόγου ζῶν ἀτεχνῶς ἐοικότες, τί προ-
25 οῖμιον τῇ κεφαλῇ τούτου ἀναλόγει. Ἐπισκεπτέον δὲ, ὅτι
ἑλλιπῶς ²¹ τὴν τῶν προοιμιῶν εὐρεσὶν παραδίδωσιν ὁ Ἑρ-
μογένης· πολλὰ γὰρ ἐστὶν ἀρχαῖα προοίμια· καὶ μυρία
νέα συστήναι δυνάμενα, ἐξ ὧν οὐδὲν εὐρεθῆσεται εἰς οὐ-
δένα τῶν ὑπ' αὐτοῦ παραδεδομένων τρόπων ²² ἀναγῶ-

18 Ald. βραχυλογίας. Taur. βραχυλογίαις οἱ τοιοῦτοι χρώ-
μενοι. ad marg. κέχρηται. 19 Par. ὑπέρ. 20 Par. εἰ. 21
Par. ἑλλιπῶς. 22 Ald. παραδεδομένον τρόπον. Par. παραδε-
δομένων τρόπων.

μενον· οἱ δὲ παλαιότεροι ἑλλιπῶς μὲν ἀκείνοι καὶ ἀδι-
ευκρινήτως, ἀλλ' οὖν πολὺ πλείους τρόπους παραδεδώ-
κασιν· εἰς ὧν ἐνίους μᾶλλον ἀναφέρειν ἐστὶ τὰ προοί-
μια ἢ εἰς οὓς αὐτὸς ἐνόμισεν ἀναφέρεσθαι· τὸ γὰρ ἐκ
βαρύτητος προοίμιον, καὶ τὸ ἐξ ἐπαίνου τῶν ἀκδυόντων 5
καὶ τὸ ἐξ αἰτίας, καὶ τὸ ἐξ ἀπολογίας, οὐκ ἀπολιπού-
σης²³ μέμψεως, ἀλλ' ἐπιείκειαν μόνον ἐνδεικνυμένης, καὶ
πολλὰ ἄλλα παρῆκεν ὁ Ἑρμογένης, ὧν ἕκαστόν ἐστιν ἰδεῖν
τῷ βίῳ μᾶλλον ἐπιπολάζοντα ἢ τὰ Ἑρμογένους καὶ τὰ
τῶν ἀρχαίων προοίμια.²⁴ Τῷ μὲν οὖν ἐκ βαρύτητος τη- 10
νικαῦτα χρῆσόμεθα ἐπὶ τούτου. συνεχῶς τις νέος πλού-
σιος κρινόμενος τυραννίδος ἐπιθέσεως τὴν οὐσίαν αὐτοῦ
κατεπόντωσεν ἐν θαλάσῃ, καὶ κρίνεται. καὶ ἐπὶ τού-
του· ῥήτορες ἐξεδόθησαν τῷ Φιλίππῳ, καὶ ἀφεθέντες
οὐ πολιτεύονται καὶ κρίνονται· ἀριόσει οὖν αὐτοῖς τὸ 15
ἐκ βαρύτητος προοίμιον· οὐκ ἦν ὡς εἴοικε τῶν κακῶν ἀπαλ-
λαγή· πρότερον μὲν γὰρ πολιτευόμενοι κινδύνοις περι-
επίσομεν· νῦν δὲ²⁵ τὸ σιωπᾶν κρίνοντες δίκαιόν εἰς δι-
καστήριον ἤκομεν· πρὸ τούτου τοίνυν βουλὰς βουλευόντες
νῦν παρ' ἐτέρων ζητοῦμεν γνώμην, ὅ τι καὶ πράξομεν· 20
ὁμοίως καὶ γνώμην τινὰ εἰσαγαγόντες ἀποτύχωμεν τοῦ
πειῖσαι, εἴτα εἰσερχώμεθα²⁶ τοῦ προσθεῖναι βουλὴν δευ-
τέραν, τῷ ἐσχηματισμένῳ ἐκ βαρύτητος χρῆσόμεθα· οἷ-
ον ἔγραψεν Αἰσχίνης τρισκαιδέκατον θεὸν νομίζειν Φί-
λιππον· ἀντειπόντος Δημοσθένους ἡττήθη· ὁ δὲ σχη- 25
ματίζεται ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ βουλῇ καὶ ναοὺς αὐτῷ
κατασκευασθῆναι· τὸ προοίμιον οὖν· εἰ καὶ περὶ τῶν
προτέρων²⁷ οὐχ ἱκανῶς παρὰ τισιν ἔδοξα συνωρακέναι
τὸ βέλτιον, ὅμως οὐκ ἔδοξέ μοι καλῶς ἀθυμήσαντι σι-

23 Par. ἀπολουήσης. 24 προοίμια Ald. om., recepi ex
Par. 25 δι Ald. om., recepi ex Par. 26 Ald. εἰσερχόμεθα.
Par. εἰσερχώμεθα. 27 Ald. εἰ καίπερ πρότερον. Par. εἰ καὶ
περὶ τῶν προτέρων.

γῆσαι, ἵνα μὴ κακόνους δόξω τῇ πόλει· ἀλλὰ τὰ δοκοῦν-
 τὰ μοι νῦν συμφέροντα εἰσηγήσασθαι· τῷ δὲ ἐξ ἐπαί-
 νου τῶν ἀκούοντων, ὅταν περὶ ἀκολουθούντων βουλευώ-
 354 μεθα· οἷον Θεμιστοκλῆς πείσας ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν βου-
 5 λεύεται ἐμπρῆσαι τὸ ἄστυ. φήσει τοίνυν ὁρῶν ὑμᾶς πε-
 πεισμένους, ἐφ' οἷς μικρῷ πρόσθεν εἰσηγησάμην, πρό-
 θυμος τὰ νῦν γέγονώς ἤκω τὰ τοῖς προτέροις ἐπόμενα
 συμβουλευσών· ²⁸ ὁμοίως καὶ ὅταν περὶ τινος δυσχεροῦς
 βουλευώμεθα τῇ τε προβολῇ τοῦ συμφέροντος, καὶ τῷ
 10 πρὸς αὐτοὺς ἐπαινῶ τοὺς δικαστὰς ἐπισπασόμεθα· λέ-
 ξομεν γὰρ, τὴν περὶ πάντα λυσιτελῇ σπουδῇ ὁρῶν ὑμᾶς
 ἔχοντας, ὧς ἄνδρες ἄριστοι, καὶ τὸ πρόθυμον τὸ περὶ τὰ
 πρακτέα· καὶ δυσχερῇ μέλλω λέγειν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξ
 αὐτῶν γενησομένην τῇ πατρίδι ὠφέλειαν οὐκ ἄξιον ἔκρι-
 15 να σιγῆσαι ὑφορώμενος τὴν ἐκ τῆς ἀγνωμοσύνης δια-
 βολήν· ἔτι καὶ ἐὰν ἐπὶ ὁμογενῶν προβλημάτων τῷ ἡμε-
 τέρῳ προβλήματι καὶ ἄλλοτε παρέσχον αὐτοὺς εὐπειθεῖς
 οἱ ἀκροαταί· οἷον ἄξιον ὑμᾶς ἐπαινεῖσαι, ὧς ἄνδρες ἄρι-
 20 στοι, ἀνθ' ὧν τοῖς τὰ βέλτιστα συμβουλεύουσι πείθε-
 σθε. ἐξ ὧν λαβὼν παρῥησίαν καὶ αὐτὸς ἤκω περὶ τῶν
 ὁμοίων ὑμᾶς πείσειν οἴομενος· ἐξ αἰτίας δὲ ἐστὶ προοί-
 μιον, ὡς τὸ Δημοσθενικόν· „εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος
 προϋτίθετο ²⁹ λέγειν,“ καὶ ἐξῆς· τὸ δὲ κατ' ἐπιεικείαν
 ἀπολογίας, ὡς τὸ Αἰσχίνου κατὰ Τιμάρχου, ³⁰ „οὐδένα
 25 πώποτε γραψάμενος.“ Εὐρίσκεται προοίμιον καὶ ἐκ διαβο-
 λῆς τοῦ ἀντιδίκου, ὅταν οὗτος νικήσας πάλιν εἰσιὼν ἀν-
 τιλέγῃ σοι, οἷον, τὸ μὲν αὐθάδῃ καὶ καταφρονητὴν γε-
 νέσθαι τοῦτον, ὧς δικασταί, οὐδὲν θαύμαστόν· τὸ γὰρ
 κρατεῖν ἐκ συνηθείας λαβὼν νομὴν ἔλῃχε τοῦ ἀντιλέ-
 30 γειν ἐν οἷς ἂν αὐτῷ δόξῃ· ἐνθα ὁ ἀντίδικος χρήσεται προ-

οι-

²⁸ Ald. συμβουλεύων. Par. συμβουλεύσων. v. 13. Ald. πρα-
 κταία. ²⁹ Par. προῦκειτο. — Phil. I. init. ³⁰ Initio.

οιμίῳ τῷ ³¹ ἐξ ἐπαίνου τῶν ἀκροατῶν· εἰ λαμβάνεται
 προοίμιον καὶ ἀπὸ τοῦ εὐδίκτου καὶ εὐστόχου, ὅταν αὐ-
 τοῦ τοῦ πράγματος τῆς ὑποθέσεως ἐφαπτόμεθα, οἷον
 νέος πλούσιος ἀποβλέπει συνεχῶς εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ
 δακρύει· ἐροῦμεν γάρ· δακρύει μὲν οὗτος, ὡς ἄνδρες ἄριστοι, ⁵
 καὶ ἀγανακτεῖ διὰ τὸ μηδέπω τῆς ἀκροπόλεως κρατεῖν,
 νῦν δὲ δικαίως οἶμαι δακρύσειν αὐτὸν δόντα τιμωρίαν,
 ἵνα μὴ τούτου περιόντος δακρύσωμεν ³² ἡμεῖς· ἔτι λαμ-
 βάνεται καὶ ἀπὸ γνώμης, ὡς ὁ Δημοσθένης· ³³ „οὐδὲν
 ἔστι χαλεπώτερον ἢ γείτονος φθονεροῦ τυχεῖν, οὗτος γὰρ ¹⁰
 ἐπιθυμήσας τοῦ χωρίου μου πράγματά μοι παρέχει“. ἔτι
 λαμβάνεται καὶ ἀπὸ πάντων τῶν περιστάτικῶν. ἀπὸ μὲν
 προσώπου, ὅταν στρατηγοῦ ἢ τριηράρχου πρόσωπον ἐπαι-
 νῶμεν ἢ διαβάλλωμεν· ἀπὸ δὲ τοῦ πράγματος, ὡς ὁ Δη-
 μοσθένης· πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς εὐχομαι πᾶσι καὶ πά- ¹⁵
 σαις, ³⁴ καὶ ἐξῆς· ἀπὸ δὲ χρόνου, εἰ ἐν ἑορτῇ πέπρακται
 τι· ³⁵ φήσομεν γάρ, ὅντως μὲν οὐκ ἄξιον τῆς παρούσης
 ἑορτῆς τόδε τι πέπρακται· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. ³⁶
 Τί ἐστιν ³⁷ εὗρεσις; ἐπίνοια νοημάτων προσηκόντων καὶ
 ἀρμοδιῶν τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι!

20

31 τῷ Ald. om., recepi ex Par. 32 Ald. δακρύσω μὲν.
 33 In Calliel. init. 34 Pro cor. init. 35 In Mid. 36
 Par. ὡσαύτως. 37 τί ἐστιν εὖρ. — ὑποκειμένῳ πράγματι Par.
 non habet. Glossa est ad marginem codicis, quo Aldus usus
 est, adjecta.

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΠΕΡΙ ΕΥΡΕΣΕΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΞ ΤΠΟΛΗΨΕΩΣ ΠΡΟΟΙΜΙΩΝ.

Ἡ πρώτη καὶ καλλίστη τῶν προοιμίων εὐρεσις, καὶ τὰ λοιπά.

5 Ἐξηγήσεις εἰς τὰς εὐρέσεις τοῦ Ἑρμογένους.¹

Ἡ πρώτη* πρώτην καὶ καλλίστην εὐρεσίν φησι τῶν προοιμίων τὴν ἐξ ὑπολήψεως, πραγματικωτάτην δὲ φησι τὴν πολυῦλοτάτην.² ζητητέον δὲ πῶς φησιν εὐρεσιν εὐρέσεως τετυχηκέναι, ἢ διπλὸν ἢ εὐρεσις τό τε εὐρημένον
10 καὶ³ ἢ εὐρίσκουσα μέθοδος· ἢ ἡ εὐρετικὴ λέξις καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς. β'. Ἐν προβλήμασι γάρ· οὐ τὸ πανηγυρικὸν ἐκβαλεῖν βουλόμενος τοῦ περὶ προοιμίων ταῦτά φησι· παραλαμβάνει.⁴ δὲ καὶ τοῦτο, κρίσις γάρ⁵ ἂν εἴη
355 γενικῶ λόγῳ ἢ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ἐπίσκεψις, ἥτινι
15 καὶ τὴν ἐν πανηγυρικῶ λόγῳ μέτιμεν μεταχειρίσιν.⁶ ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ τῆς χρηστῆς τῶν ἀκροατῶν περὶ τὸ πρᾶγμα ὑπολήψεως ἢ φαύλης καὶ ἐγκωμίου καὶ ψόγου πορίσασθαι προοίμιον.

Πρῶτον μὲν οὖν σκοπητέον τὸ πρᾶγμα ποταπὸν ἐστὶ καὶ τὰ λοιπά.

20 Πρῶτον¹ μὲν οὖν οἱ δικασταὶ ἦτοι εὐμενεῖς εἰσιν ἡμῶν ἢ δυσμενεῖς ἢ οὐδέτερον· καὶ μὲν εὐμενεῖς ὧσιν, ἢ παρήσομεν τὸ περὶ τῆς εὐνοίας, ἢ ἐπ'² ὀλίγον θήσο-

1 Ald. addit: ἀνωνύμου. 2 Ald. πολυῦλωτάτην. Taur. et Par. πολυῦλοτάτην. 3 καὶ Ald. om., est in Taur. et Par. 4 Ald. λαμβάνει. Taur. et Par. παραλαμβάνει. 5 γάρ Ald. om., recepi ex Par. et Taur. 6 Ald. et Taur. μεταχειρίσιν. Par. μεταχειρίσιν. 1 T. VII. c. I. θ. 2 T. VII. πρὸς. Ald. ἐπολλέγον.

μεν· ἐὰν δὲ πρὸς, ὀλίγον δυσμενεῖς, πάλιν σκεψόμεθα, πότερον πρὸς ἡμᾶς ἰδίαν ἔχοντες ἔχθραν ἢ διὰ τὴν πρὸς τὸν ἀντιδίκον φιλίαν. εἰ μὲν οὖν τῇ πρὸς ἐκαῖνον φιλίᾳ, ῥητέον, ὅτι οὐ δεῖ ³ τῇ πρὸς ἐκαῖνον εὐνοίᾳ κακῶς ἡμᾶς ποιεῖν. εἰ δὲ ἰδίαν πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν ἔχοντες, ῥητέον, ⁵ ὅτι ἐν ἄλλοις ὑπερθέσθαι τὴν ἔχθραν δίκαιον· εἰ δὲ μήτε ἐχθρωδῶς ἔχοιεν ἡμῖν μήτε φιλίως, τὰ μὲν προσόντα τοῖς ἀντιδίκοις ἐπίμωμα ποιεῖν πειρασόμεθα, τὰ ⁴ δὲ ἡμῖν ἐπαινεσόμεθα. καὶ τὰ μὲν ἐκείνων ἐλαττώματα μίσους εἶναι φήσομεν ⁵ ἄξια, τὰ δὲ ἡμέτερα ἐλέους τε ⁶ καὶ ἀνγ- 10 γνώμης· διαβαλοῦμεν ⁷ δὲ τὸ τοῦ ἐναντίου ⁸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς ἡλικίας, ὅταν νέος ἢ γέρον ᾖ, ὅταν μηδὲν προπαθῶν, ὅταν αὐτὸς ὅμοια ἐπιτηδεύῃ ⁹ ταῖς αἰτίαις, ἐφ' αἷς διώκει, ¹⁰ ἢ τοῦναντίον φεύγει· διαβληθήσεται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν γνωρίμων καὶ φίλων, εἰ ¹¹ φαύλοις φαίνοιτο ¹⁵ ὁμιλῶν· καὶ ἀφ' ¹² ὧν πρότερον ἔπραξεν ὁμοίων ταῖς αἰτίαις, ἐφ' αἷς φεύγει καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν παρεπομένων τῷ προσώπῳ· ἀπολογούμενοι δὲ ἀπὸ τῶν ἐναντίων ταῖς προοιμιακαῖς ἐννοίαις μεταχειρισόμεθα. ¹³ καὶ ¹⁴ τὸ μὲν πρᾶγμα διαβαλοῦμεν μικρὸν εἶναι λέγοντες· καὶ ἐκ ²⁰

³ T. VII. δίκαιον. ⁴ T. VII. καὶ τὰ ἡμῖν προσόντα. ⁵ Farn. φησίν. ⁶ τε Ven. om. ⁷ Ald. et Taur. διαβαλοῦμεν. Par. et T. VII. διαβαλοῦμεν. ⁸ Par. ἀντιδίκου. in Taur. ἐναντίου deletum et ἀντιδίκου substitutum. ⁹ Farn. ἐπιτηδεύει. ¹⁰ Par. Taur. et T. VII. διώκει et φεύγει. Ald. διώκοι et φεύγοι. — Post φεύγει T. VII. pergit: οἷον ἐπὶ φόνου κρινόμενος, ὅτι θρασύς τις αἰεῖ [Med. αἰεῖ θρασύς τις] καὶ σκληρὸς καὶ τὸ ὅλον τοῦτο ἀπάνθρωπος ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ἐφαίνετο, ἢ εἰ καὶ [Ven. καὶ om.] καλλωπίζοιτο, ἁσωτίας [Med. Par. 2977. ἁσωτείας] κρινόμενος, ἀπὸ τούτου τὴν διαβολὴν ἔξει. ¹¹ T. VII. οἷον εἰ. ¹² ἐξ ὧν αὐτὸς πρῶν ἔπραξεν, εἰ τινα εἶεν ὅμοια ταῖς αἰτίαις ἐφ' αἷς [Par. 2977. Farn. ἐφ' οἷς, omissis ταῖς αἰτίαις]. ¹³ Ven. μεταχειριζόμεθα. ¹⁴ T. VII. τὸ δὲ πρᾶγμα.

τῆς τυχούσης αἰτίας, λοιδορίας ¹⁵ ἢ σκώμματος. καὶ ἐκ
 τῆς ἀδοξίας ἂν αἰσχροὺν ¹⁶ ἢ· τὸν δὲ λόγον, ¹⁷ ὅτι εὐτε-
 λῆς καὶ ἀπαρασκεύαστος, ¹⁸ καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων, ὅτι
 περικτὸς ¹⁹ καὶ ἐγκατάσκευος. λύσεις δὲ ²⁰ καὶ τὰς δια-
 5 βολὰς οὕτω· κοινῇ μὲν ἢ ἔλεον, ἢ ἀνάγκην, ἢ τὸ ἀκού-
 σιον προβαλλόμενος ἢ φιλίαν, τὰς δὲ τῶν προσώπων οὐ-
 τως· ἰδίᾳ, ἢ ὅτι ὑπὲρ οἰκείων εἰσερχόμεθα ²¹ τὸν ἀγῶνα
 ἢ ²¹ φίλων. ἢ ὅτι νέοι ἐσμὲν καὶ διὰ τοῦτο ἀδικούμεθα,
 ἢ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα. ²³ Δεῖ δὲ σκοπεῖν ²⁴ ἐν τοῖς προ-
 10 οἰμίοις πρῶτον τὰς καθολικὰς ἐννοίας καὶ γενικὰς, εἶτα ²⁵

15 Taur. λοιδορίας. Ven. οἶον λοιδ. 16 T. VII. αἰσχροῦ.
 17 T. VII. addit: διαβάλοις οὕτως. 18 Taur. ἀκατασκεύαστος.
 19 Ven. ἀπερικτὸς, ὅτι ἐγκ. 20 T. VII. δὲ οὕτω τὰς διαβ.
 21 Par. εἰσερχόμεθα. 22 T. VII. ἢ ὑπὲρ φ. [Ven. ἢ om.] Sqq.
 ἢ ὅτι — ἀδικούμεθα Ven. om. 23 T. VII. addit: πάλιν δὲ,
 ὑπὲρ ὧν οἱ φίλοι πεποήκασι, μάλιστα μὲν, εἰ τινα ἔχοιμεν ἀπολο-
 γίαν, καὶ ὑπὲρ ἐκείνων λέξομεν, οὐ προφανῶς μέντοι, ὥς διὰ τὴν
 ἑαυτῶν δοκεῖν χρεῖαν, ἀλλ' ὥς Δημοσθένης ὑπὲρ Ἀρισταρχοῦ τε καὶ
 Τιμάρχου πεποήκην· ὑπὲρ δὲ ἑαυτῶν οὕτως, ὅτι δεινὸν καὶ ἄτοπον,
 τῶν μὲν ἀγαθῶν αὐτοῖς κοινωνεῖν, ἐπὶ δὲ τοῖς φαύλοις κρίνεσθαι·
 τὰς δὲ τῶν λόγων διαβολὰς, ἐὰν μὲν, ὥς κατὰ εὐτελῶν ἐπενεχθῶσι,
 τὸ πεποιθέναι τῷ πράγματι ἀντιθετέον, ἐὰν δὲ ὥς δεινῶν καὶ ἐμ-
 παρασκευῶν, τὸ τοιούτων χρηΐζειν τὸ πρᾶγμα λέγοντες λόγων. Se-
 quitur in Med., quod in Par. 2977. et Farn. inter schol. min.
 est: Τὰς περὶ τὸ πρόσωπον ὑπολήψεις ἐκάστου τῶν δικαζόντων.
 Χρὴ γινώσκειν, (Farn. ἰστέον) ὅτι ἀπὸ τῶν ἐξ περιστατικῶν γίνον-
 ται τὰ προοίμια, προσώπου, πράγματος, αἰτίας, τρόπου, τόπου, χρό-
 νου (Farn. χρόνου, τόπου) τὸ ἐν τι εἰπὼν σοι τὰ ἄλλα νοεῖν κατέ-
 λιπε (Farn. νοεῖν τὰ ἄλλα). Γίνονται τὰ προοίμια ἀπὸ τῶν δικα-
 ζόντων, ἡγουν τῶν κριτῶν, τῶν κατηγορούντων, ἡγουν τῶν διωκόντων,
 τῶν ἀπολογουμένων, ἡγουν τῶν φευγόντων, τῶν ἐχόντων τὰς ὑποθέ-
 σεις, καὶ τῶν ἐξωθεν ἐμφαινομένων. Seq. in schol. min. Par.
 Farn. ὅπως διετέθησαν: ἐχύρησαν ἢ ἐλυπήθησαν. 24 T. VII. ι.
 25 Taur. εἶτα καί.

τὰς μερικωτέρας καὶ εἰδικάς·²⁶ καὶ ὅτι αἱ καθολικαὶ ἀρ-
 μόζουσιν ταῖς μερικαῖς, ὡς ἐπὶ τῶν ὑπ' ²⁷ ἀλλήλων γε-
 νῶν τε καὶ εἰδῶν. οὐ μὴν τὸ ἀνάπαλιν. β'. Ποτα-
 πὸν ἐστὶ·²⁸ διὰ τὸ τὰς στάσεις μὴ τὸ εἶναι τῶν πρα-
 γμάτων ἔσθ' ὅτε ζητεῖν,²⁹ ἀλλὰ τὰς περιστάσεις. ὁ γὰρ ⁵
 ἐπὶ τοῦ τείχους³⁰ ἀνελθὼν ξένος³¹ καὶ ἀριστεύσας προᾶ-
 γμα μὲν ³² καλὸν εἶργασται, τοιοῦτον γὰρ ἡ ἀριστεία·
 ἡ μέντοι περίστασις τοῦ προσώπου παρανομίας ὑπόληψιν
 αὐτῷ παρέσχεν. γ'. Ἐβοήθηθ' ἂν ποτε· τοῦτο ψηφί-
 σματος εἰσφορὰ πραγματική. δ'. Ἡ χαλεπαίνειν·³³ ¹⁰
 χαλεπαίνειν μόνον ὡς ἐπὶ φόνου ἀπλῶς, οἰκτερίζειν³⁴ δὲ
 μόνον ὡς συνέβη τὴν οἰκίαν ³⁵ ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τοῦ
 γείτονος· ἐκάτερα δὲ ὡς ἐπὶ τοῦ ἀποκτείναντος τὸν υἱόν,
 καὶ θανούσης τῆς μητρός. ε'. Οἶον ἐνώπιον· τοῦτο
 ἕτεροί τινες οὕτω γράφουσιν· ἀπέκτεινε τὸν ἑαυτοῦ υἱόν ¹⁵
 κατὰ τὸν τῶν ἀκρίτων³⁶ νόμον. ς'. Αἱ δὲ ἀποδόσεις·
 διαφέρει ³⁷ ἀξίωσις ἀποδόσεως, ὅτι ἡ μὲν ἀξίωσις δεῖται
 τοῦ βοηθήσαντος, ³⁸ ἡ δὲ ἀπόδοσις τὸ προσῆκον κελεύει
 γίνεσθαι. ζ'. Ἀπὸ δὲ τῶν εὐρέσεων· ³⁹ εὐρέσεις
 τὰς ⁴⁰ ὑπολήψεις τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων λέ- ²⁰

26 T. VII. et Taur. ἰδικάς. 27 Taur. ἐπ' ἀλλήλων, ad
 marg. γρ. ὑπ' ἀλλήλων. 28 T. VII. ια. ποταπὸν ἐστίν, ἢ ποτα-
 πὸν ὑπείληπται· τὴν ποιότητα λέγει [Ven. ποταπὸν — λέγει om.]
 τῷ [Mon. 8. Ven, Farn. τὸ. Med. τῷ] δὲ ποταπὸν ἐστὶ προστί-
 θησι τὸ ποταπὸν ὑπείληπται, διὰ τὸ τὰς [Mon. 8. Farn. Med. τὰς
 om.] στάσεις κ. τ. λ. 29 T. VII. παιεῖν. 30 T. VII. addit:
 φέρε εἰπεῖν. 31 Ald. ξένους. 32 μὲν T. VII. om. 33 T.
 VII. ιε. 34 T. VII. ἡ οἰκτ. μόνον, ὡς ἐπὶ ἐμπρησθέντος, ἢ ἄμ-
 φω, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀποκτ. τὸν [Farn. Mon, 8. τὸν om.] υἱόν. 35
 Taur. οἰκεῖαν. 36 Ald. ἀκροατῶν. 37 T. VII. ιε. ις. 38
 Ald. βοηθήσαντος. Par. T. VII. βοηθήσαντος. 39 T. VII. εὐ-
 ρέσεων τῶν ὑπολήψεων. quod irrepsit ex schol. min.: εὐρέσεων λέ-
 γει τῶν ὑπολήψεων, τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων. 40 T. VII.
 γὰρ τὰς. — Ven. haec usque ad πραγμ. λέγει non habet, inci-

γει· τοῦτο δὲ πᾶν ἀκριβῶς εἶρηκεν. εὐρεθείσης γὰρ τῆς τοῦ προοιμίου ποιότητος εὐθὺς ἀπὸ τῆς διαφορᾶς ἡ πρότασις γίνεται, ⁴¹ ἥτοι ἐξ ὑπολήψεως, ⁴² ᾗ ἐξ ὑποδιαίρεσεως, ἢ καὶ ⁴³ τῶν ἐξῆς. ἡ. Καὶ προοιμίου δριμύτης· ⁵ εἰκότως, εἰ ⁴⁴ γὰρ μὴ ἡ εἰσβολὴ ἰσχυρά ἐστι, τοῦτο γὰρ ἡ δριμύτης, ἢ τίς ⁴⁵ ἐστι τὸ ἀναγκαῖον, ἀτονώτερα καὶ τὰ τῆς κατασκευῆς ἔσται, καὶ τὰ τῆς ἀποδόσεως καὶ τὰ ⁴⁶ τῆς βάσεως, ἂν δὲ ⁴⁷ ἡ πρότασις δυνάμει πλήρης ἐξενεχθῇ ⁴⁸ καὶ τὰ λοιπὰ, τὸ ἰσχυρὸν ἔξουσιν.

10 Ἐξῆς τρεπτεῖον ἐπὶ τοὺς κατηγορούς, καὶ τὰ λοιπὰ.

356 Ἦν ἐχθρὴ ⁴⁹ σκηπτὸς· ὁ Περικλῆς στρατηγὸς ἐγένετο Ἀθηναίων καὶ μεγάλη κατωρθωκῶς ἐπεκλήθη παρὰ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ⁵⁰ Ὀλύμπιος. τὸ δὲ τοῦ σκηπτοῦ οὐ γέγονεν, ἀλλὰ πέπλασται. β'. Ὁ περ Εὐκτῆ-

piens: τοῦτο πᾶν. 41 Mon. 8. γράφεται. In Farn. γράφεται deletum et γίνεται supra scriptum, cfr. ep. crit. p. 11. 42 ἥτοι ἐξ ὑπολήψ. Ven. om. 43 Ald. ἢ καί. Par. 2918. ἢ om. Mox Ven. ἐφεξῆς. Sequitur in Med. et inter Sch. min. Farn. Ἐν τῷ ἐσχάτῳ κεφαλαίῳ τοῦ παρόντος πρώτου τόμου, ὃ ἐπιγέγραπται περὶ παντὸς προοιμίου, καὶ ἐκ πόσων μερῶν συνέστηκε, τεχνολογεῖ ὁ Ἑρμογένης, τί ἐστιν ἀπόδοσις, εἴτουν ἀξιώσεις, καὶ περὶ προτάσεως καὶ κατασκευῆς καὶ βάσεως (Farn. κεφαλαίου) καὶ τῶν λοιπῶν. 44 Ald. ἢ γὰρ μὴ εἰσβ. Par. T. VII. εἰ γὰρ μὴ ἡ εἰσβ. 45 ἢ τίς ἐστι τὸ ἀναγκ. T. VII. om. 46 τὰ Par. om. 47 Ald. δῆ. Par. δέ. T. VII. εἰ δέ. 48 T. VII. ἐξενεχθήσεται, οὐκ ἔστιν οὐχ ὅπως καὶ ἡ ταύτης κατασκευὴ καὶ ἡ ἀπόδοσις ἢ ἀξιώσεις, καὶ ἡ βάσις, ἢ γον· ἢ αἰτία τῆς ἀποδόσεως, μὴ οὐχὶ τὸ δυνατόν ἔχοιεν. Sch. min. habent praeterea: Δριμύτης· οἷον τὸ ἀναγκαῖον· τοῦτο ἐστι δριμύτης προοιμίου, τὸ εὐθὺς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐμφανίζειν τὴν πᾶσαν ὑπόθεσιν, ὡς τό· τί δὲ οἱ Μακκαβαῖοι, τούτων γὰρ ἡ παροῦσα πανήγυρις. Idem habet Med. in marg.. sed ultima verba: τούτων γὰρ ἡ παρ. πανήγυρις om. 49 Ald. ἦν ἐχθρὴσαν σκηπτοί, et v. 13. σκυπτοῦ. Taur. et Par. ἦν ἐχθρὴ σκηπτὸς. 50 Taur. τῶν Ἀθηναίων om.

μων· ὁ Εὐκλήμων λόγον ἔγραψε κατὰ⁵¹ Ἀνδροτίωνος ὡς ἀδικηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ· ἔγραψε δὲ καὶ ὁ Δημοσθένης τὰ ὅμοια⁵² πεπονθὼς κατὰ Ἀνδροτίωνος. γ'. Πινάκιον· πινάκια⁵³ τὰ προγράμματα καὶ⁵⁴ προθέματα. ἀπέκειτο οὖν κατὰ Μεγαρέων ἐν Ἀθήναις πρόθεμα ἐν τῇ⁵ ἀγορᾷ τοῦ⁵⁵ μὴ συνεδριάζειν αὐτοὺς ἐν βουλαῖς,⁵⁶ καὶ τοῦ μὴ συνδύζειν, καὶ τοῦ μὴ δημόσια πράττειν·⁵⁷ ἔστι

51 Taur. κατὰ τοῦ Ἀνδρ., sq. ὡς Taur. et Par. om. — Cfr. T. VII. κβ. 52 Taur. et Par. κατὰ Ἀνδρ. τὰ ὅμ. πεπονθὼς. 53 Est in Med. et Par. 2977. 54 Par. Med. καὶ τὰ καλούμενα προθ. λέγονται. 55 Taur. τό. 56 ἐν βουλαῖς καὶ τοῦ μὴ συνεδριάζειν Taur. om. 57 Par. Med. addunt: καὶ ἔγραψέ τις, φησὶν, ἀναιρεῖσθαι καὶ ἀκυροῦσθαι τὸ πρόγραμμα. Paullo post pergit Med. consentiens cum Farn.: Ἐτι εἰς τὸ κατὰ τῶν Μεγαρέων πινάκιον, οὗ ἡ κατ' ἀρχῆς ἱστορία ἐστὶ τοιαύτη. Εἴλετο ὁ Περικλῆς παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις λογοποιηθησόμενος ὑπὲρ νομισμάτων πολλῶν καὶ χρημάτων καταβληθέντων εἰς ἄγαλμα Παλλάδος, ὅπερ ὁ πλάστης Φειδίας ἡγαλμάτωσεν· ἀθυμῶν οὖν ἦν· ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλκιβιάδης, παῖς ὢν, ἤρετο τὴν αἰτίαν, καὶ μαθὼν εἶπε, μὴ τὸ δοῦναι λόγον ὑπὲρ τῶν χρημάτων, ἀλλ' ὅπως ἂν μὴ δώσεις· συνεῖς οὖν ὁ Περικλῆς μάχην μεγάλην ἀνεξέλιπσε, πρὸς ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἀσχολούμενοι τοῦ μὲν Περικλέους ἐπελάθοντο, ὅλοι δὲ τοῦ πολέμου ἐγένοντο· ὁ γάρ τοι Περικλῆς πρόφασιν εὔρεν, ὅτι οἱ Μεγαρεῖς τὴν γῆν τὴν ἱερὰν τὴν καὶ ὀργὰδα καλουμένην καὶ καθιερωμένην τῇ Παλλάδι εἰργάσαντο ὑπετερισσόμενοι, καὶ ὅτα ὑπεδέχοντο φεύγοντας δούλους τῶν Ἀθηναίων· τὸ δ' ἀληθέστερον, ὅτι τὴν Ἀσπασίαν, μαινῶδα Μεγαρικὴν οὔσαν, καὶ γενομένην σύζυγον Περικλέους εὐρόντες ἐν τισὶν ἀγοραῖς Ἀθηναῖοις Μεγαρεῖς σὺν ταῖς θεραπαινίδις ἐξέβρισαν. Ψήφισμα τοίνυν ἐκτεθεικὼς κατὰ τῶν Μεγαρέων ἀνέθηκεν ἐν Ἀθηναίων ἀγορᾷ ἐν πινάκι τετραγώνῳ· εἶργε δὲ τὸ ψήφισμα ἐκείνῳ λιμένων καὶ ἀγορᾶς τῶν ἐν Ἀττίδι πάντων, καὶ προσλαλῶν κατὰ τινὰς προσέκειτο τῷ ψηφίσματι, ὅτι καὶ ὁ Μεγαρέας κτείνας ἀξήμιος ἔσται τὸ παράπαν. Ἐκ ταύτης οὖν τῆς αἰτίας μάχης μεγάλης γεγωνίας ἀπέφυγε τὴν δίκην ὁ Περικλῆς. — Ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας. Med. et Par. Πόρνη ἦν Ἀθηναία· ἡ Νεαῖρα· ἥς ἐν

δὲ τὸ πρόβλημα ἐνταῦθα πραγματικὴ ⁵⁸ ψηφίσματος εἰσφορὰ μετὰ προσκοπῆς ⁵⁹ ἐγγράφου καὶ ἀναιρέσεως. δ'. Ἐμφαίνεται δὲ καὶ ἔξωθεν· καὶ γὰρ συμβουλευόντες λέγομεν, ποιῶμεν τόδε ὡς ἂν μὴ τὰ τοῖς ἐχθροῖς ⁶⁰ δι' εὐχῆς ὄντα ἐπισπασόμεθα· καὶ πάλιν ἵνα τοὺς γι-λίως ἡμῖν διακειμένους εὐφραίνωμεν. ὡσαύτως καὶ ἐπαινοῦντές φαμεν, ὡς ὁ τοῦ προκειμένου ἔπαινος πολλοὺς ἐπὶ τὸν ὅμοιον ζῆλον παρακαλέσει, καὶ εὐφρανεῖ ⁶⁰ μὲν τοὺς ἀγαθοὺς, λυπήσει δὲ γε τοὺς πονηροὺς.

10 Περὶ τῶν ἐξ ὑποδιαίρεσεως προοιμίων.

Ἐξῆς λεκτέον περὶ τῶν ἐξ ὑποδιαίρεσεως προοιμίων, καὶ τὰ λοιπά.

Ἀπὸ τῶν ἐξῆς μαθημάτων· μαθήματά φησι τὰς μεθόδους καὶ τὰς ¹ ὑποθέσεις, ἀφ' ὧν αἱ προτάσεις εὐρίσκονται· οὐκ ἐν πᾶσι δὲ, φησί, τοῖς προβλήμασι εὐρί-
¹⁵ σκεται τὰ ἐξ ὑποδιαίρεσεως προοίμια· οὐδὲ εἰ εὐρεθίῃ ἐν προβλήμασιν ὅλα διόλου εὐρίσκεται, ἀλλὰ μέρη αὐτῶν συναναμειγμένα τοῖς ἐξ ὑπολήψεως. ἐκείνων γὰρ ἡ ἀρε-
 τὴ καὶ ἰσχὺς ἐν πᾶσιν εὐρίσκεται. Τὸ δὲ εὐθιχτα ² διὰ μὲν τοῦ ἡ γραφόμενον ³ τὰ τμητικά δηλοῖ καὶ ἐνεργῇ
²⁰ καὶ δραστήρια, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ τεθηγμένου ξίφους· διὰ δὲ τοῦ ³ τὰ οἶονεῖ εὐαφῇ καὶ εὐμεταχείριστα καὶ πολ-

τοῖς χρόνοις καὶ ἄλλῃ τις ἦν ἑταῖρα, Φρόνη προσαγορευομένη, ἐκ Θεοπιέων μὲν ὀρωμένη, διαφέρουσα δὲ τῷ κάλλει, ἣτις Λαῖδι ἐπή-
 κμασεν. Ἀναθεμένον οὖν τῶν Ἑλλήνων ἐν Δελφοῖς εἰκόνα τῆς Φρό-
 νης (Med. Λαῖδος superscripto Φρόνης) καὶ ἐπιγραφάντων, Φρόνη
 Ἐπικλέους Θεοπική, Κράτης ὁ κύων, οἱ δὲ Διογένης ὁ Κυνικός,
 ἐπέγραψε· τρόπαιον τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας. Τῆς δὲ Φρόνης
 γραφὴν ἀπενεγκάμενης λαγνείας ὑπεραπαλογήσατο Ἰπερίδης ὁ ῥήτωρ.
⁵⁸ Taur. πρακτικὴ. πραγματικὴ — ἀναιρέσεως habet etiam Par.
⁵⁹ 2977. duobus locis diversis. ⁶⁰ Par. 2977. προκοπῆς. ⁶⁰
 Ald. εὐφρανεῖ. — v. 9. γε Taur. om.

1 τὰς Par. om. 2 Par. εὐθιχται. 3 Ald. γραφὸ μὲν.

λήν τὴν ἐπιτυχίαν ἐμφαίνοντα καὶ εὐθιτον τῷ λόγῳ τὴν
ἐπαφὴν παρεχόμενα· τὸ ⁴ δὲ δριμύειά ἀντὶ τοῦ ἰσχυρά.
β'. Ἀλλὰ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἐντυχὴν τῷ ἐννάτῳ τοῦ
τρίτου τόμου τοῦ παρόντος βιβλίου εἴση ὃ φησιν ὁ τεχνι-
κός· διαφέρει ⁵ δὲ, ὅτι ⁶ ἐν μὲν τῷ ἐξ ὑποδιαίρεσεως προ-
οιμίῳ εἰς δύο διαιρῶν τὸ ἔγκλημα, καὶ ἐν ἑκατέρῳ δέ-
καιον εἶναι φησι τὸν κατηγορούμενον δίκην δοῦναι. καὶ
ἄμφω δὲ πέπρακται· ἡ δὲ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐξ
ὑποδιαίρεσεως κατασκευὴ τὸ ἀθρόον διαιρεῖ εἰς ἐλάττονα,
μὴ πραχθέντα δὲ, ἄξιον ἀποδεικνύσα καὶ ἐν ἐκείνοις, εἰ-
περ εἶχον πραχθῆναι, δοῦναι τὸν κατηγορούμενον δίκας.
γ'. Δημάδης πρὸς βένους· ὁ Δημάδης διεβάλλετο κα-
κοῦ βίου, ὡς τὸν ἴδιον βίον παρὰ τῷ Φιλίππῳ καταλι-
πὼν εὐπρεπῆ ὄντα φάουλῃς ἕνεκεν ὑπολήψεως· διαφέρει ⁷
δὲ τοῦτο τὸ προοίμιον τοῦ ἐξ ὑπολήψεως τῆς περὶ τὸν ¹⁵
τὸ ἔγκλημα ἔχοντα προοιμίον, οἷον τῇδ' μὲν ἀσέλγειαν, ⁸
ὡς ἄνδρες δικασταί, καὶ τὴν ὑβρίν· ὅτι ἐκεῖ μὲν οὐκ ἀξιοῖ
περὶ τοῦ προτέρου βίου δοῦναι δίκας τὸν ἐγκαλούμενον,
ἐνταῦθα δὲ καὶ περὶ ἐκείνου ἀξιοῖ· ὥρμηται μὲντοι καὶ
τοῦτο τὸ προοίμιον ἐξ ἐκείνου. δ'. Τοῦ ἀθρόου ²⁰
ἀθρόον ⁹ ἐνταῦθα τὸ λαμβανόμενον, οὐκ ἐπὶ χρόνῳ ἑνὸς,
ἀλλ' ἐπὶ ἐνεστῶτος καὶ μέλλοντος, ἢ ἐπὶ παρωχήμενου
καὶ μέλλοντος· οὐ γὰρ λεπτολογῶν τὸ ἀδίκημα κατὰ μέ-
ρος εἰσάγει, ὡς ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι
τέλους. ε. Τεταριχευμένῳ· τάριχος λέγεται ¹⁰ πᾶν ²⁵
σῶμα τεθνεῶτος ζῶον ἀλοῖ περιτριβέν διὰ τὸ μὴ ὑπὸ
σκωλήκων βιβρώσκεισθαι, καὶ ἄσηπτον διαμένειν. ἔθος
οὖν παλαιὸν ¹¹ ἦν τὰ σώματα τῶν ἀποβεβιωκότων ¹²
ταριχεύειν ἐπὶ διαρκείᾳ πόθῳ τῶν συγγενῶν. ¹³

⁴ Par. τὰ. ⁵ Par. διαφέρει δὲ — — κατηγορούμενον δι-
κας om., manu seriori ad marg. adjecta sunt. ⁶ Ald. ὅτε.
Par. ὅτι. ⁷ διαφέρει δὲ — προοίμιον ἐξ ἐκείνου Par. om. Ad-
scripta sunt ad marg. ⁸ Dem. in Mid. inq. ⁹ T. VII. γ.
¹⁰ T. VII. schol. min. ¹¹ T. VII. παλαιοῖς. ¹² T. VII.

Περὶ τῶν ἐκ περιουσίας προοιμίων.

Τὰ ἐκ περιουσίας καλούμενα προοίμια ἴδιαν εὐρεσιν ἔχει ἐν ταῖς κατηγορίαις καὶ ἐν ταῖς ἀπολογίαις· καὶ τὰ λοιπά.

Ἐὰν γὰρ κατηγοροῦντες· ὁ μὲν φόνος ἰδιωτικὸν ἀδίκημα, ὁ δὲ ἀριστεύς φόνος δημόσιον, κοινὸς γὰρ ἔστιν εὐεργέτης ὁ ἀριστεύς· πάλιν δὲ μείζων τοῦ
 5 δῆμοσιον ἀδικήματος ἢ πρὸς τὸ θεῖον ἀσέβεια, τὸ εἰπεῖν δηλαδὴ ἢ πρᾶξαι τι τεινὸν εἰς ὕβριν τοῦ κρείττονος· ὥς καὶ ἡ Φύη ἐποίησεν. β. Ἡ Φύη· Πεισιστρα-
 10 τος¹ διωχθεὶς παρὰ τῶν Ἀθηναίων εὗρε γυναῖκα μεγάλην, ἣν² καὶ ἀναβιβάσας εἰς ἵππον ἤγαγεν εἰς Ἀθῆνας λέγων, ὥς ἡ Ἀθηνᾶ ἔστι καὶ κομίζει με αὐτὴς εἰς Ἀθῆνας. γ. Ἡδυνάμην μὲν οὖν· οὐχ ἀπλῶς³ οὕτως εἰσάξεις κατὰ τὸ προφανές, ἀλλ' ἦτοι τῷ κατ' ἐπιτί-
 15 μῃσιν χρώμενος⁴ σχήματι, ἢ τῷ κατὰ παράληψιν· τῷ μὲν κατ' ἐπιτίμῃσιν, εἰ λέγοις⁵ οὕτως· ὑμῖν μὲν οὖν δεινὸν καὶ παρὰ νομον δοκεῖ⁶ τὸ τὸν ἀνδροφόνον ἀφρεῖναι· δεινότερον δὲ,⁷ μᾶλλον δὲ οὐδ' ὅσον⁸ ἔστιν εἰπεῖν,⁹ δοξάτω τὸν τύραννον τῆς¹⁰ τυχούσης ἀξιῶσαι φειδοῦς·
 20 τῷ¹¹ δὲ κατὰ παράληψιν,¹² ὥς εἴ τις λέγοι·¹³ ἵνα τοι-

ἀποβεβηκότων. 13 T. VII. addit: καὶ εὐρεθέντος τινὸς φθειρομένου γυναικείῳ σώματι τεταρριχενμένῳ γράφει τις ἀναιρεθῆναι νόμῳ τὸ τοιοῦτον, ἵνα τὸ μήπω μὲν γεγονὸς νῦν δὲ τολμηθὲν ἀνοσιούργημα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι μὴ πράχθῃ. 1 T. VII. nihil habet, nisi nostram litt. β et γ. — Πεισ. ἐπὶ τῶν Ἀθ. διωχθεὶς. — Ad rem cfr. Herod. I. 60. 2 T. VII. καὶ ἐκάθισεν αὐτὴν εἰς ἵππον καὶ ἤγαγεν αὐτήν — ὅτι ἡ Ἀθῆνη ἔστι καὶ φέρε με ἐ. Ἀ. 3 T. VII. οὕτως μὲν ἀπλῶς κατὰ τὸ προφανές οὐκ εἰσάξεις. 4 χρώμενος ex T. VII. recepi, Ald. om. — Ven. τὸ κ. ἐ. χρώμ. σχῆμα, ἢ τὸ κ. παράληψιν. τὸ κατ' ἐπιτ.

5 Par. et T. VII. λέγομεν. 6 δοκεῖ T. VII. om. 7 δὲ T. VII. om. 8 Ven. ἔστιν ὅσον. 9 T. VII. addit κακόν. 10 T. VII. κἂν ἡστυνοσούν. 11 Mon. 8. τό. 12 Ald. παράληψιν. l. et v. 15. Par. et T. VII. παράλειψιν. 13 Mon. 8. λέγει.

νυν ταῦτα παρῶμεν, φόνους φημί κρυφίους, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ φανερούς, ἀρπαγὰς τε καὶ γάμων ἐλευθέρων ἐπιβουλάς, οἷς ¹⁴ ὥσπερ χθαμαλωτέραις βαθμίσι χρησάμενος πρὸς ¹⁵ αὐτὴν ἀνέβη τῶν ¹⁶ κακῶν τὴν ἀκρόπολιν.

Περὶ τῶν ἀπὸ καιροῦ προοιμίων. 5

Τὸ δὲ ἀπὸ καιροῦ καλούμενον προοίμιον, καὶ τὰ λοιπά.

α. Τὸ δὲ ἀπὸ καιροῦ· τὸ ¹ ἀπὸ καιροῦ καὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν περιστατικῶν λαμβάνεται, ἔχει δὲ ὑπερβολὴν δυνάμεως παρὰ ² τὰ ἐξ ὑπολήψεως, ἐπειδὴ ἐκείνοις πολλάκις εὐνοίας, ἢ κέρδους, ἢ φθόνου ἐγγί- 10 νεται ὑποψία, τούτοις δὲ οὐδαμῶς· μεγίστης δὲ δυνάμεώς ἐστι τὸ λέγειν, ὅτι, ὅπερ ἄξιᾶ, ἤδη καὶ ³ γεγένηται, καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἀρέσκον τε ἐφάνη καὶ ἤδη γεγένηται· ἔοικε γάρ ⁴ τὸ τοιοῦτον προοίμιον μὴ ἀξίωσις εἶναι, μὴδὲ παράκλησις ἐπὶ τὸ προσδέξασθαι τὰ μέλλον- 15 τα ῥηθῆσεσθαι, ἀλλὰ μόνον ἔπαινος καὶ ἀποδοχὴ τῶν πεπραγμένων, ὥς καὶ αὐτὸ ἔχει τὸ παράδειγμα· ἤδη γὰρ ἦσαν οἱ πολῖται δεξάμενοι τοὺς συμπολίτας ταῖς ἀληθείαις ὅτε αὐτοῖς προσεβόηθουν. β. Καλεῖται δέ· ἀγχίστροφον καλεῖται τὸ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἔχον τὴν ἀπό- 20 δεῖξιν, ⁵ ὥς ἂν εἰ λέγοιμεν, „οἱ ἀσεβεῖς,“ καὶ εὐθύς ἐπάγοιμεν, „οἷς οὐδὲ ἡ γῆ τοὺς καρπούς ἀνῆκε.“ ⁶ γ'. Τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιπεπλεγμένων· ἐπιπεπλεγμένα καλεῖται προβλήματα· ⁷ οἷον οἱ διπλοὶ στοχασμοὶ

14 Par. et T. VII. οἷσπερ. Ald. οἷς. 15 Par. et T. VII. εἰς. 16 T. VII. τὴν ἀκρόπολιν τῶν κακῶν. 1 Litt. α — γ

abest a Mon. 8. continetur Par. 2977. in quo: τὸ ἀπὸ τοῦ κ. 2 Par. 2977. περὶ. 3 καὶ Taur. Per. 2918. et 2977. om.

4 Taur. δέ. 5 Par. 2977. ἀπολογίαν. 6 Par. 2977. add.

ἐτυμολογεῖται δὲ ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἄγχι ἐπιφόρηματος καὶ στρέφω, οὗ γὰρ διὰ μακροῦ ποιεῖται τὴν ἀπόδοσιν τῆς προτάσεως, ἀλλ' εὐθύς.

7 Par. 2977. προοίμια.

καὶ ⁸ διπλοὶ ὄροι· οἷον Αἰσχίνης καὶ Δημοσθένης παρα-
 πρεσβείας ἀλλήλοις ἀντεγκαλοῦσιν· καὶ ὁ μὲν Δημοσθέ-
 νης ἔρεῖ ⁹ μὴ παραπρεσβεῦσαι, ὡς πλούσιος, ὡς εὖνους
 τῇ πόλει, ᾧ καὶ ἀγαθῇ παρὰ τοῖς πολίταις ὑπόληψις· ¹⁰
 5 καὶ τοιοῦτον τὸ ἐξ ὑπολήψεως ἐπιπεπλεγμένον ¹¹ πρό-
 βλημα· οὗ καὶ εἶπεν οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι τὸ μάθημα,
 ὡς ἤδη προδιδάξας τὰ ἐξ ὑπολήψεως· τῆς δὲ προκατα-
 στάσεως παράδειγμα ἔρουμέν, ὅταν περὶ μετοικιῶν γρά-
 φωμεν· ¹² Ἄλλως τὸ αὐτό· ἐπιπεπλεγμένα καλεῖ προ-
 10 βλήματα τὰ ἀπὸ παρεληλυθότος καὶ ἐνεστῶτος χρόνου
 συντιθέμενα, ἃ καὶ δοκοῦσιν εἰκέναι τοῖς ἀπὸ καιροῦ
 προοιμίους· οὐκ εἰσὶ δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτοις· ἐν μὲν γὰρ τοῖς
 ἀπὸ καιροῦ προοιμίους τὸ νῦν ἀξιούμενον πάλαι ἀποδέ-
 δεικται ¹³ πραχθὲν αὐτὸ τοῦτο· ἐκείνων δὲ δύο ὄντων
 15 θάτερον μὲν ἐξ ὑπολήψεως ἐστὶ προοίμιον τῆς περὶ τοὺς
 τὰ ἐγκλήματα ἔχοντας, οἷον τὴν μὲν ἀσέλγειαν ¹⁴ καὶ
 ἐξῆς· ἄλλη γὰρ ἐστὶν ἡ τοῦ παρεληλυθότος βίου διαβο-
 λή, καὶ ἄλλη τὸ νῦν κρινόμενον ἐν τούτῳ· θάτερον δὲ
 ἐστὶ προκατάστασις, ἀλλ' οὐ προοίμιον, ἐκ τῶν ἄνωθεν

8 Par. 2977. καὶ οἱ δ. ὁ. λύβωμεν δὲ καὶ αὐτῶν παράδειγμα,
 ὁ Αἰσχ. καὶ ὁ Δ. 9 Par. 2977. φήσει, 10 Par. 2977. add.
 τὸν Αἰσχίνην δὲ μάλιστα, ὡς πένητα καὶ τῇ πόλει δύνουν, ᾧ καὶ
 φράγη ὑπόληψις, καὶ τούτῳ τῷ ἐξ ὑπολήψεως ἐπιπεπλεγμένον πρό-
 βλημα· διὰ τοῦτο εἶπεν, οὐκ ἀναγκαῖον αὐτὸ μάθημα, ὡς ἤδη πρό-
 διδάξας τὰ ἐξ ὑπολήψεως· τῆς δὲ προκαταστάσεως παράδειγμα, ὅταν
 περὶ μετοικίας γράφωμεν, τοῦ παρεληλυθότος τὰς συμφορὰς πρῶ-
 τον λεγομένην· ἥπερ ἐστὶ προκατάστασις καὶ οὐ προοίμιον ἔπειτα δὲ
 καὶ τὰς τοῦ μέλλοντος, ἥπερ ἐστὶ διηγηματικόν. 11 Par. 2918.
 ἐπιπεπλεγμένον. 12 Ald. γράφωμεν. Sequentia usque ad finem
 capituli Par. non habet. Sunt in Taur. 13 In exemplari
 rhetorum Graecorum Parisiensi varietas lectionis, nescio cuius
 codicis, ad marginem est adscripta, constanter fere cum nostro
 codice consentiens. Notatur ibi: ἀποδείκνυται. 14 Ald. εἰσέλ-
 γειαν. — Dem. in Mid. init.

καὶ παρεληλυθότων ἀρχομένη, καὶ εἰς ¹⁵ τὸ ἐνεστῶς
κατιοῦσα.

Περὶ παντός προοιμίου ἐκ πόσων μερῶν συν-
έστηκε.

Σύγκειται δὲ πᾶν προοίμιον ἐκ προτάσεως, καὶ τὰ λοιπά. 5

Ἐξ ἀποδόσεως· ἰστέον, ¹ ὅτι ἡ μὲν ἀξιώσις δέ-
ται τοῦ βοηθήσοντος· ἀξιώσις γάρ ἐστιν ἡ ἰκετεία· ἡ
δὲ ἀπόδοσις τὸ προσῆκον κελεύει γίνεσθαι· πολὺ δὲ δι-
έστηκε τὸ δεῖσθαι τοῦ κελεύειν· ὁ μὲν οὖν κατηγορῶν
τινος ὡς κακῶς ὑπ' ἐκείνου παθὼν τῇ ἀξιώσει χρήσεται· 10
ὁ δὲ συμβουλευὼν τῇ ἀποδόσει· βάσις δὲ εἴρηται ἀπὸ
τοῦ κυριωτέρου· ἐπεὶ γὰρ εἰς αὐτὴν καταλήγει τὸ προ- 358
οίμιον, εἰκότως βάσις ὠνόμασται. Πολιτικώτερον
δὲ φησιν ἀντὶ τοῦ ἐναγωνιώτερον, δικανικώτερον. κατα-
σκευὴ δὲ λέγεται ἡ αἰτία τῆς προτάσεως. β'. Ἀπτό- 15
μενοι τοῦ· ἐὰν προοιμιαζόμενος ἄψῃ καὶ τοῦ πράγμα-
τος αὐτοῦ, ἔφοδον ποιεῖς· τοῦτο γὰρ ἡ ἔφοδος καὶ οὐκ
ἄλλο, ὡς δηλοῖ καὶ τοῦνομα· ὁδεύει γὰρ ὁ λέγων ἀπὸ
τοῦ προοιμίου ἐπ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ ἄπτεται αὐτοῦ.
πανηγυρικώτερα δὲ ἀντὶ τοῦ φαιδροτέρα· τὰ γὰρ ἐπι- 20
φωνήματα ² οὐ τῶν ἀγωνιστικῶν, οὐ τῶν ἱστορικῶν,
ἀλλὰ τῶν ἐπιδεικτικῶν καὶ θεατρικῶν· πανηγυρικώτεραν
δὲ τὴν βάσιν εἶπε γίνεσθαι τῇ τῆς αἰτίας προσθέσει, ³
ἥτοι ὅτι τὰ ἐπιφωνήματα λαμπρότητα ⁴ ἔχει, ἥτις τῷ
πανηγυρικῷ τὸν ὅλον κόσμον παρέχεται· ⁵ ἢ ὅτι ἐν ⁶ 25

15 Ald. εἰ τὸ ἐνεστὸς [Taur. ἐνεστῶς] κατιοῦσα. corrigit
utrumque margo exempl. Par. et Taur. 1 T. VII. α'. 2
T. VII. β'. 3 Ven. προσθέσει. 4 T. VII. λαμπρότητα. 5
T. VII. add. ὡς τό· αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρ-
χή καὶ κατάστασις πρώτη. [Dem. pro cor. p. 291.] 6 T.
ἐν τῷ μὲν. Ven. ἐν om.

μὲν τῷ πανηγυρικῷ ἅτε ἀπολύτῳ ὄντι⁷ δεῖ καὶ τὰς αἰ-
 τίας πολλάκις προσθεῖναι,⁸ οὐ γάρ τι κατεπείγει· μό-
 νης δὲ τῆς ἡδονῆς τῶν ἀκούοντων φροντίζει· ἀπ' ἀρχῆς
 δὲ ἄκρι τέλους καλεῖται ἡ ἐν συντόμῳ ἐπαγγελία⁹ τοῦ
 σκοποῦ. ἐν δὲ τῷ ἐννάτῳ¹⁰ κεφαλαίῳ τοῦ τρίτου τό-
 μου μαθήσῃ, ὅπως ἐπιφωνηματικῶς ἐκφέρεται ταῦτα·
 γ'. Δεῖ δὲ τὸ προοίμιον· ἡ ἐρμηνεία¹¹ ἐν δυοῖ τού-
 τοις θεωρεῖται, ἐν ἐκλογῇ ὀνομάτων καὶ συνθέσει· τὴν
 δὲ τῶν προοιμίων ἐρμηνείαν δεῖ¹² τῇ μὲν ἐκλογῇ ἀπερι-
 10 εργότεραν¹³ τε εἶναι καὶ ἥκιστα¹⁴ σημειώδῃ· γενέσθαι¹⁵
 δὲ αὐτὴν τοιαύτην, ἃν τις ἐκφύγῃ¹⁶ τοὺς ἐκφανεῖς τρό-
 πους·¹⁷ οἷον προπέποταί τὰ τῆς πόλεως πράγματα·¹⁸
 καὶ τὰς γλωσσηματικὰς λέξεις, ὡς τὸ στομφάζειν, καὶ
 τὰ τοιαῦτα·¹⁹ Προοιμιασόμεθα δὲ ἐνίοτε μὲν συνε-
 15 στραμμένως καὶ πικρῶς εἴτουν περιοδικῶς· τίς²⁰ δὲ
 περίοδος, λεχθήσεται· ἐνίοτε δὲ²¹ διηγηματικῶς, ὡς Λυ-
 σίας· „ἀδελφιδῶς μοί ἐστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.“ Πο-
 λιτικὰ δὲ τὰ ἀγωνιστικὰ πάντα· οἷς καὶ τιμωρία ἢ
 γέρας πρόκειται·²² παθητικὰ δὲ τὰ ἡθικὰ, οἷς ἔπεται

7 T. VII. addit: καὶ τοὺς ἀκροατὰς ἐκ χυδαίων ἔχοντι ἀνθρώ-
 πων. 8 T. VII. τοῖς λεγομένοις προστιθέναι. 9 Ald. ἐπαγ-
 γελία. Par. ἐπαγγελία. 10 Par. ἐνάτω. 11 T. VII. δ. 12
 Mon. 8. δεῖ μὲν τῇ ἐκλ. καὶ ἀπερ. 13 T. VII. ἀπερίεργον. 14
 Ven. ἡκ. ξενίζουσαν σημειώδῃ. 15 γενέσθαι δ. α. τοιαύτην ex
 T. VII. recepi, Ald. om. 16 T. VII. ἐκφύγῃ τις. 17 T. VII.
 καὶ τὰς γλωσσημ. λέξεις· ἐκφανεῖς μὲν τρόποι αἱ φανεραὶ τροπαί,
 οἷον — πόλεων, γλωσσηματικαὶ δὲ λέξεις, ὡς. 18 πράγματα
 T. VII. om. — Dem. Ol. III. p. 24. 19 Par. 2977. ὅμοια.
 T. VII. addit: ζητητέον δὲ περὶ τροπῆς τὸ δέκατον κεφάλαιον τοῦ
 τετάρτου τόμου τοῦ παρόντος βιβλίου. 20 T. VII. ἡ δὲ περίο-
 δος τρίτον ἐστὶ κεφάλαιον τοῦ τετάρτου τόμου τοῦ βιβλίου τούτου. —
 Ven. εἴτουν περιοδ. — βιβλίου τούτου om. 21 Mon. 8. Par.
 2977. δὲ καί. 22 Ven. ὁ Λυσ. 23 T. VII. δ. add. τὸ ἀγώ-
 νισμα.

ἡδονῇ καὶ λύπῃ, φόβος καὶ ἐπιθυμία· εὐκόλοις δὲ ἀν-
 τι τοῦ σαφέσι. δ. Καὶ ὄνομα μὲν, ὡς ²⁴ παρ' Ὀ-
 μῆρω, πολὺτροπον πολλὰ πλάγχθη· πολλῶν δ' ἀνθρώ-
 πων· πολλὰ δ' ὅγ' ²⁵ ἐν πόντῳ. ε. Προτάσεως δ' ἐ-
 ἰστέον, ὅτι κατασκευάζει ἡ κατασκευὴ ὡς ὁμολογούμενα ⁵
 τὰ τῆς προτάσεως· καὶ γὰρ τῆς προτάσεως λεγαύσης, ²⁶
 ὅτι λέληθεν ὑμῶν οὐδένα, λέγει ἡ κατασκευὴ· καὶ γὰρ
 οὐκ ἔστι μικρὰ ὥστε λαθεῖν. Ἰστέον δὲ, ὅτι πολλάκις
 πρὸ τῆς κατασκευῆς ἐπὶ τῇ προτάσει καὶ ἑτέρα ἐπιγίνε-
 ται πρότασις· εἰθ' οὕτως ἐπάγεται καὶ κατασκευὴ μία ¹⁰
 κοινὴ τῶν δύο προτάσεων, ὅταν μὴ διίστηνται πολὺ ἀλ-
 λήλων κατὰ τὸ διάφορον· ἢ ἐκάστη τῶν προτάσεων ἰδίᾳ
 κατασκευὴ, ὡς Ἰσοκράτης προοιμιασάμενος ἐν τῷ πρὸς
 Δημόρικον· „ἐν πολλοῖς, ὧς Δημόνικε, πολὺ διεστῶσας
 εὐρήσομεν τὰς τε τῶν σπουδαίων γνώμας καὶ τὰς τῶν ¹⁵
 φαύλων διανοίας· πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασι
 ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις· οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους
 παρόντας ²⁷ μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγα-
 πῶσι· καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρό-
 νος διέλυσε, τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ ²⁰
 πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν“· πρώτη πρότασις, ἐν πολλοῖς μὲν·
 δευτέρα, πολὺ δὲ μεγίστην· πρώτη κατασκευὴ, οἱ μὲν
 γὰρ τοὺς φίλους· δευτέρα, καὶ τὰς μὲν τῶν φαύλων.
 ζ'. Οἷα μὲν, ὧς Ἀθηναῖοι· εἴρηται ἄνω ὡς ἡ βᾶσις
 συνάγει τὴν τε πρότασιν καὶ τὴν ἀπόδοσιν· τοῦτο δὲ ²⁵
 φανερὸν ἐντεῦθεν· ἡ μὲν πρότασις αὕτη, ²⁸ οἷα κακὰ
 πάσχουσιν οἱ νησιῶται προφάσει τῶν φόρων, οὐδένα
 ὑμῶν λέληθεν, τοῦτο μέχρι τῆς ἀποδόσεως ἀσαφές· οὐ
 γὰρ δῆλον, ποῖα τὰ κακὰ· ἡ δὲ βᾶσις ἐπειδὴ ἐκ τῶν
 ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους γίνεται καὶ τὴν αἰτίαν προστί- ³⁰

²⁴ T. VII. ε. ²⁵ Ald. δ' ἀνγ'. Mon. 8. πολλὰ δὲ ὡς ἐν,
 ὅς ἐν πόντῳ. ²⁶ T. VII. ἐχούσης. ²⁷ Par. μόνον παρόντας.
 Sq. καὶ ex Isocr. inserui. ²⁸ cfr. T. VII. ζ.

θησι τῶν κακῶν. εἰκότως τὴν πρότασιν συνάπτειν λέγεται τῇ ἀξιώσει· ἐστὶ γὰρ ἡ ἀξιώσις τὸ τοὺς φόρους ἀνεῖναι τοῖς νησιώταις, οὐ μέντοι καὶ διὰ τί προστίθῃσιν, ἀλλ' ἡ βάσις τοῦτο ποιεῖ. ζ. *Εἴτα ἡ ἀπόδοσις·*
 5 καὶ μὴν οὐκ ἀπόδοσις, ἀλλ' ἀξιώσις· προεῖρηται γὰρ ἡ τούτων διαφορὰ· καταχρηστικῶς δὲ εἶπεν ἐνταῦθα.

*Περὶ προκαταστάσεως καὶ διηγήσεως καὶ
 προδιηγήσεως.*

10 *Διήγησις ἐστὶ παντὸς μὲν προβλήματος, καὶ τὰ λοιπά.*

*Διήγησις ἐστὶ· μετὰ τοὺς τόπους¹ τῶν προοιμίων ἀκολουθῶς διδάξαι περὶ διηγήσεως βουλόμενος ὁ τεχνικὸς ἐπὶ τὰ πρεσβύτερα αὐτῆς ἀναδραμῶν, ὥς ἂν μὴ τὸ τέλος τοῦ προβλήματος ἀρχὴ τῆς διηγήσεως γέ-
 15 νοίτο, τὴν ἑναρξιν ποιεῖται ἐκ τῆς προκαταστάσεως, ἥτις ἐστὶ πρεσβύτερα τῆς διηγήσεως· εἴτα περὶ τῆς καταστάσεως ἥτις ἐστὶ διήγησις· προκατάστασις γὰρ ἡ προδιήγησις,² κατάστασις ἡ διήγησις. Ἰστέον δέ,³ ὅτι οὐ κατ' ἰδίαν περιγραφὴν ἐστὶν ἡ προδιήγησις, ἀλλὰ μέ-
 20 ρος τῆς διηγήσεως, ὥσπερ καὶ ἡ κατασκευὴ καὶ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ προοιμίου. β'. Φαίνεται γάρ· πολὺν⁴ ἀνάλωσε λόγον ὁ Ἑρμογένης ἐν τῇ προκαταστάσει, ὀλίγον⁵ δὲ ἐν τῇ καταστάσει· περὶ μὲν προδιηγήσεως ἐν ἑξ τόμοις διαλαβὼν, περὶ δὲ διηγήσεως ἐν ἐνί·⁶ καὶ τὴν αἰ-*

1 Ald. Par. 2918. τόπους. T. VII. α. et Taur. τόπους.

2 ἡ προδιήγησις, κατάστασις Par. 2977. om. 3 δὲ Taur. om.

4 Est in Par. 2977. abest a Mon. 8. 5 ὀλίγον δὲ ἐν τῇ καταστ.

Par. om. manus senior inseruit. 6 Par. 2977. ἐνίοις.

αἰτίαν αὐτὸς εἶπεν· ἡ μὲν γὰρ διήγησις φανερά ἐστιν, αὐτὸ γὰρ ἐκεῖνο ⁷ διήγησις τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα καὶ αὐτοδίδακτον ἐστιν, ὡς ἂν εἴποι τις· τί γὰρ ἄλλο ἐρεῖ ὁ διηγούμενος, ἢ ⁸ πάντως αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ γενονός; μόνον οὖν τὸ πῶς πλατύνεται διδάξαι ὑπέσχετο· περὶ δὲ ⁵ προδιηγήσεως μακρὸν ἀπέτεινε ⁹ λόγον εἰκότως· ἐχρῆν γὰρ διδάξαι πόθεν ¹⁰ ληφθήσεται καὶ ἀπὸ πόσων τρόπων καὶ ὅτι καθ' ἕκαστον εἶδος ζητήματος ἰδίᾳ αὐτῆς εὗρεσις, τὰ δὲ εἶδη τῶν ζητημάτων καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς εὗρέσεις ¹¹ ἐν τοῖς κεφαλαίοις διέλαβε· νῦν δὲ ¹² ὁ λό- ¹⁰ γος τῷ τεχνικῷ οὐ περὶ διηγήσεως ἤγουν καταστάσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς προδιηγήσεώς ἐστι· καὶ παρὰ τὸ εἰκὸς ἐποίησαντο τὴν ἐπιγραφὴν, περὶ τῆς καταστάσεως ἤγουν διηγήσεως, πλανηθέντες τῇ ἀρχῇ τοῦ κεφαλαίου τῷ φά- ¹³ ναι ¹⁵ τὸν τεχνικόν· διήγησις ἐστὶ παντὸς μὲν προβλή- ¹⁶ ματος, ἀγνοήσαντες, ὅτι διὰ βραχείων ἐπιμνησθεὶς τῆς διηγήσεως καὶ ὑποσχόμενος διδάξαι, τίσι τρόποις πλα- ¹⁷ τύνεται· ¹⁴ ἐν δὲ τῷ ἐβδόμῳ κεφαλαίῳ τοῦ παρόντος τόμου τοῦτο πεποίηκεν· εὐθέως περὶ ὧν προὔκειτο λέγειν αὐτῷ, ἤγουν ¹⁵ περὶ προκαταστάσεως ἢ προδιηγήσεως ²⁰ τῆς διδασκαλίας ἤρξατο.

7 Ald. ἐκεῖνος. Taur. et Par. 2918. et 2977. ἐκεῖνο. 8 Ald. ἢ om. ibid. αὐτὸ ἐκεῖνος. 9 Ald. ἀπέτεινε. 10 Par. 2977. πῶς. 11 Par. 2918. addit: αὐτῆς. Par. 2977. αὐτοῖς ἐν τοῖς πέντε κ. 12 δὲ Par. 2977. om. 13 Par. 2977. φάσκειν. 14 Par. 2977. pergit: τῆς διδασκαλίας ἤρξατο φάμενος, τὴν δὲ προκατάστασιν τῆς διηγήσεως καὶ τὰ ἐξῆς. ἐν τοῖς ἐξ δὲ τοῖς κεφαλαίοις τοῦ τόμου ἠκριβωμένως διεξιελθὼν ἅπαντα περὶ τῆς προκαταστάσεως, ἐν τῷ ἐβδόμῳ, ὡς δεδήλωται, τὰ περὶ αὐτῆς τῆς διηγήσεως διδάσκει. Ea quae in Ald. sequuntur, non habet. 15 Ald. ἥως.

Περὶ μετοικιῶν μόνων, καὶ τῆς ἐν τούτοις
εὐρέσεως.

Οἱ περὶ μετοικίας βουλευόμενοι δυοῖν τούτοις ἕνεκα θατέρου τὴν
βουλὴν ἔχουσιν, καὶ τὰ λοιπά.

- 5 Οἱ περὶ μετοικίας· ἐν μὲν τῷ περὶ τῶν στάσεων
λόγῳ τῇ φύσει τῆς τέχνης ἐπόμενος προέταξε τὰς δικα-
νικὰς στάσεις τῆς πραγματικῆς· ἐνταῦθα δὲ τὴν πρα-
γματικὴν τῶν ἄλλων πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν κατ' ἐκεῖνο ²
καιροῦ ἀνθρώπων· τῆς γὰρ δημοκρατίας ἐπιλελοιπνίας.
10 καὶ ταύτῃ τῆς τοῦ δικανικοῦ χρείας παρεωραμένης, εἰ-
κότως τὴν περὶ αὐτοῦ εὖρεσιν δευτέρως ἤξιωσε τάξεως·
τῷ γὰρ συμβουλευτικῷ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἡ πρώτη ³ ἐν
ἔργῳ ἀποδέδοται τάξις.

Περὶ νόμων εἰσφορᾶς.

- 15 Αἱ δὲ τῶν νόμων εἰσφοραὶ μετὰ περιστάσεως, καὶ τὰ λοιπά.

Αἱ γὰρ ἄνευ αἰτίας· αἱ ¹ ἄνευ περιστάσεως οἱ-
δὲ προβλήματά εἰσιν, ὡς ἡ θέσις· ποῖαν γὰρ ² ἔξουσι
διήγησιν μὴ ἔχουσαν πρᾶγμα· μὴ οὔσης δὲ διηγήσεως
μηδὲ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, οὐδὲ πρόβλημα ἔσται,
20 ἀλλὰ ψιλὸν προγύμνασμα. β'. Ἐὰν δὲ γράφωμεν·
ὁ τιθεὶς ³ νόμον τοῦ λύνοντος χρησιμώτερός ἐστιν· ὁ μὲν
γὰρ λύων πειραθεὶς τοῦ κακοῦ οὕτως ἐγένετο φρονιμώ-
τερος, ὁ δὲ ἐπ' ἀδύλοις ⁴ ἐτίθει. ⁵

¹ T. VII. τὰς ἄλλας στάσεις τοῦ δικανικοῦ. [Ven. τῶν δικα-
νικῶν τῆς πραγματικῆς]. ² Ald. ἐκεῖνος. Par. 2918. ἐκεῖνο τοῦ
καιροῦ. τοῦ manu seriori insertum est. ³ T. VII. ἡ πρώτη.

⁴ Taur. αἰτίας καὶ περιστάσεως. ² Taur. γὰρ om. ³
Ald. ὅτι θεῖς. T. VII. β. ⁴ T. VII. ἐπ' ἀδόλοις ἐτίθη, καὶ διὰ
τοῦτο ἀναγκαιότερος. ⁵ Sequitur in Taur. Ἀθηναῖοι προσβά-
λοντες ἐν τῷ Μαραθῶνι τοῖς Μήδοις τῷ τοῦ Ξέρξου στρατῷ ἥττη-
σαν αὐτοῖς μεγάλως. Ἀποστείλαντες πρότερον καὶ ζητήσαντες ἀπὸ

Ὅμοίως καὶ πολεμεῖν γράφωμέν τισι· καὶ τὰ λοιπά.

Τὸ Κυλῶνειον ἄγος. Κύλων εἷς ἦν ² τῶν ἐν-
δόξων Ἀθηναίων, ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης· ἐπιθυμήσας τυ-
ραννῆσαι τῶν Ἀθηναίων παρεγένετο ἐπὶ θεοῦ χρηστή-
ριον καὶ ἐπηρώτα· τοῦ δὲ θεοῦ ἐπιχρήσαντος ³ ἐν τῇ
μεγάλῃ ἑορτῇ ἐπιθῆσθαι τῇ τυραννίδι, ἀγομένων ⁴ τῶν
Ὀλυμπίων, δόξας ταύτην εἶναι τὴν μεγάλην ἑορτήν, ἐπέ-
θετο καὶ κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηναίων. Πε-
ρικλῆς ἔχων σὺν ἑαυτῷ τοὺς συμπράττοντας ἐπανέστη·
ὁ δὲ Κύλων δεισὰς τὸν Περικλέα συνέθετο, ὅπως ὑπό-
σπονδος σὺν ἀδείᾳ κατέλθοι· καὶ γενομένων τῶν σπον-
δῶν κατῆει ἐκδησάμενος ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς μή-
ρινθον, ὡς δὴ ἰκέτης τῆς ⁵ θεοῦ· οἱ δὲ περὶ τὸν Πε- 15

Λακεδαιμόνος βοήθειαν οὐκ ἔλαβον, διὰ τὸ κεῖσθαι νόμον Λακεδαι-
μονίοις, μηδέποτε συγκροτεῖν πόλεμον πανσελήνου μὴ οὕσης, ἀλλ'
ὅτε πλησιφαῆς ἢ σελήνη ἐστίν. Οἱ Ἀθηναῖοι οὖν μόνοι συγκροτή-
σαντες πόλεμον μετὰ τῶν Μήδων ἤγουν τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου ἡτ-
τησαν αὐτούς ἦτιτα περιφανῇ ἐν Μαραθῶνι πόλει· οἱ Λακεδαιμό-
νιοι δὲ ἰδόντες, ποίας νίκης καὶ τροπαίων ἐξέπεσον οὐ μὴν ὑλλὰ καὶ
φιλίας τῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ νόμου, βου-
λεύονται λύειν τὸν τῆς πανσελήνου νόμον. — Νόμος ἦν ἀποστελλο-
μένου στρατηγοῦ μὴ ὑποστρέφειν αὐτὸν ἄνευ στρατοῦ. Ἀλκιβιάδης
εἰς Σικελίαν πεμφθεὶς στρατηγὸς καὶ μηνυθεὶς παρὰ τῶν Ἀθηναίων
ἐπανελθεῖν ἀφῆκε τὸ στρατόπεδον καὶ ἐπανῆλθε, καὶ ἡττήθη μεγά-
λως ἐκέισε μόνον ἀπολειφθὲν τὸ στρατόπεδον· ὕστερον δὲ πάλιν εἰς
Κύζικον στρατεύσας καὶ περιφανῇ νίκην ἐργασάμενος καὶ ἐπανελ-
θὼν εἰσάγει νόμον, μηδένα στρατηγὸν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἀνακα-
λεῖσθαι.

1 Ad hoc caput nec in Ald. nec in T. VII. scholia exstant,
nam Κυλῶνειον ἄγος sqq. pertinent ad cap. περὶ ἀσεβείας ἢ φό-
νου. Omnia ex T. VII. sumta sunt. 2 εἷς ἦν τῶν ἐνδ. Ἀθ
Ven. om. 3 Mon. 8. ἐπὶ χρήσαντος. Par. 2977. Ven. χ
τος. 4 T. VII. διαγομένων. 5 T. VII. τοῦ.

ρικλέα οὐ κατασχόντες τὴν ὁρμὴν ἀπέκτειναν αὐτὸν κατ-
 ερχόμενον· τοῦτό ἐστι τὸ Κυλώνειον ἄγος. β'. Τρια-
 κοντούτεις⁶ σπονδαὶ αὗται· μετὰ τὰ Μηδικὰ⁷ ἤδη
 Ξέρξου ἀποφθαρέντος καὶ Ἀρταξέρξου ἐπιθήμενου⁸ τοῦ
 5 υἱοῦ αὐθις τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνικοῖς πράγμασι
 καὶ διαφόρως ἀποκρουσθέντος τῆς ἐλπίδος, εἴτα σπον-
 δῶν Ἑλλήσι γενομένων καὶ βαρβάροις, αἷς ὅρια ἐπεπή-
 γεσαν⁹ Κυάνεαι πέτραι, καὶ ποταμὸς Νέσσος¹⁰ καὶ
 Φάσηλις πόλις Παμφυλίας καὶ Χελιδωνεῖαι ἀκρωτήριον.
 10 ἐγένετο δὲ¹¹ Ἑλλήσι διαφορὰ πρὸς ἀλλήλους ἐξ αἰτίας
 τοιαύτης. Λακεδαιμόνιοι ἀφελόμενοι Φωκῶν τὸ ἐν Δελ-
 φοῖς ἱερὸν παρέδωκαν Λοκροῖς· εἴτα πάλιν Λοκροὺς ἀφε-
 λόμενοι παρέσχον Φωκεῦσιν· ὑποστρεφόντων Ἀθηναίων
 ἀπὸ¹² τῶν πρὸς Ἀρταξέρξην σπονδῶν, στρατηγούντος
 15 αὐτοῖς Τολμίδου καὶ γενομένων κατὰ Κορώνειαν, ἐπιθέ-
 μενοι αὐτοῖς ἄφνω Βοιωτοὶ οὓσιν¹³ ἀπαρασκευοῖς ἔτρε-
 ψάν τε αὐτοὺς καὶ τινὰς ἐξ αὐτῶν καὶ¹⁴ ἐξώγησαν·
 οὓς τινὰς ἀπαιτούντων Ἀθηναίων οὐ πρότερον ἀπέδο-
 σαν¹⁵ ἢ τὴν Βοιωτίαν ἀπολαβεῖν· καὶ μετὰ ταῦτα εὐ-
 20 θὺς Ἀθηναῖοι περιπλεύσαντες τὴν Πελοπόννησον Γύθειον
 εἶλον· καὶ Τολμίδης χιλίους ἔχων Ἀθηναίων ἐπιλέκτους
 διῆλθε τὴν Πελοπόννησον· καὶ πάλιν Εὐβοίαν ἀποστᾶ-
 σαν εἶλον Ἀθηναῖοι· καὶ ἐπὶ τούτοις Ἀθηναίοις καὶ Πε-
 λοποννησίοις σπονδαὶ τριακοντούτεις ἐγένοντο· ἃς τεσ-
 25 σαρεσκαϊδεκάτῳ ἔτει ἔλυσαν Ἀθηναῖοι, Σάμον πολιορ-
 κίᾳ¹⁶ ἐλόντες Περικλέους¹⁷ καὶ Σοφοκλέους στρατη-
 γούντων, καὶ ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος ἤρξατο.

6 T. VII. αἱ τριακ. 7 Mon. 8. Μηδαῖον. 8 Par. 2977.
 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ αὐθις ἐπιθήμενου. 9 Ven. ἐπετήγησαν κύνιαι.
 10 Ven. Νέσσιος. id. et Mon. 8. Φάσιλις. 41 δὲ inserui ex
 Par. 2977. 12 Ven. ὑπό. 13 οὓσιν Ald. om. Exemplar
 Paris. ad marg. et T. VII. habet: οὓσιν ἀπαρασκ. ἐτρέψαντο αὐτ.
 14 καὶ T. VII. om. 15 Mon. 8. ἀπέλασαν. 16 Taur. Mon. 8.

Περὶ διηγήσεως.

Ταυτὶ μὲν οὖν περὶ τῶν προκαταστάσεων τῶν ἐν ταῖς διηγήσεσι λε-
λεκται· καὶ τὰ λοιπὰ.

Ἡμεῖς μὲν οὖν· τὸ πολλάκις τὴν αὐτὴν ἔννοιαν

πολυορκία· ἐλόντες [Ald. ἐλόνες.]. 17 T. VII. Τάυρ. Περικλεῖ
στρατηγούντι καὶ Σοφοκλεῖ, καὶ ὁ Πειλοπ. ἤρξατο πόλεμος. — Ad-
do schol. min. ex Par. 2977. Κἄν μὲν ἱστορίαν ἔχωμεν·
ἤτοι γονεῖς ἢ πάππους, ἢ κατὰ γένος προσηκούσας, ἀναλγέει γὰρ
πατράσιν ἢ ἱστορίᾳ. Ἐγὼ τὸν μὲν ἄλλον β. Σημειῶσαι, ὅτι
τρόποι διηγήσεως πέντε, τὰ πράττομενα καὶ αἱ αἰτίαι τῶν πραττο-
μένων· τὰ λειπόμενα καὶ αἱ αἰτίαι τῶν προκαταπομένων· καὶ οἱ λο-
γισμοί. Ἡ αὕτη γὰρ προδιήγησθαι ἢ προεξηγήσθαι, οἷον ὅτι
καὶ πάλαι σοφενὴς τις ἦν καὶ ἀπαρτοπαια. Ἐπὶ Ποτιδαί-
ας· παρασπονδήσαντες γὰρ ἐπολιόρκησαν καὶ ἀνέστησαν Ποτιδαί-
ας. Ἀνέστησαν, ἀκαστάτους ἐποίησαν, κατέστρεψαν. Ἐξώ-
ρισαν· ἔξω τῶν ὅρων ἐποίησαν. Ὡς περ ἐν ταῖς κατηγορί-
αις τὰ βίαια, οὕτως ἐν ταῖς ἀπολογίαις τὰς ἐπιεικέας. Εἶπε
γὰρ ἐκεῖ, ὅτι ἐγὼ μὲν τὸν ἄλλον βίον καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐπὶ μὲν τῶν
πόλεων. οὐ γὰρ ἔχει γένος καὶ τὰ λοιπὰ. Οἱ βίοι. βίους τὰ
προεξηγασμένα ἐκαστῶ τῶν προῶπων λέγει, καὶ τὰ τοῖς προγόνοις
καὶ πατράσιν αὐτοῦ. — Ad cap. περὶ δημοσίων ἀδικημά-
των Sch. min. ἀπὸ τῶν πρὸς βυτέρων τῶν προσηγορευ-
μένων τῶν προτέρων. Οὐκ ἀνέστησαν· ἐρεῖδεται τῶν καμῶν· ὁ δὲ
δύσναυς ὢν· ἢ προκατάστασις καὶ τοῦτο· ὅτι δύσναυς ὢν περὶ
τὴν πόλιν ἀρχήθεν· ὥς κατὰ παράλειψιν δέ ἐστι καὶ σοῦτε. Προ-
διήγησθαι ἔδουσι· τοῖς βίους αἱμάτων οἱ τύραννοι, καὶ οὕτω λε-
χομένας τὰς διηγήσεις τῶν πραγμάτων. Ὁ βίος μέγας τῶν πρά-
ξεων· αἱ δὲ πράξεις ἢ πολιτεία. Ὅτι ὁ μὲν βίος ὅλος τοῦ ἀνδραγα-
θίου τυχὸν ἢ τοῦ μοιχοῦ περιληπτικός ἐστι καὶ αὐτοῦ τοῦ φόνου ἢ
τῆς μοιχείας ἀναντιρρόητον· γυν δὲ βίον μὲν λέγει τοὺς λοιποὺς τῶν
ἐγκωμισιαστικῶν τόπους ἄχρι τῶν πράξεων· ἐν ἐκείναις δὲ παρατίθε-
ται καὶ ἐν αὐτῷ τὸ πεπραγμένον, τὸν φόνον τυχὸν ἢ τὴν μοιχείαν.
Οἷς δὲον ἐργάζεσθαι ἐγκώμιον καὶ ἐν ἄλλοις ἐκείθεν καὶ ἐν τῷ πε-
ρὶ ἐγκωμίου.

ποικίλοις μεταποιεῖν κώλοις ἐρμηνεία λέγεται· ὁ καὶ κό-
 σμον ἐμποιεῖ τῷ λόγῳ καὶ τὴν δύναμιν τρέφει τοῦ ῥή-
 τορος· τὸ δὲ λέγειν τὴν διήγησιν πῇ μὲν πλατύνεσθαι,
 πῇ δὲ μὲν κύνεσθαι ἀδιαφόρως κεῖται. Ἰστίον δὲ, ὅτι φα-
 5 νερῶν ὄντων τῶν πραγμάτων περιττὸν τὰ διηγέσθαι,
 ὅπερ φασὶν ἐν δευτερολογίαῖς εὐρίσκεσθαι, ἢ ὅταν ἄδο-
 ξα τὰ πράγματα ἢ· ἡ δὲ τάξις τῆς διηγέσεως οὐκ αἰεὶ με-
 τα τὰ προοίμια· ἀλλ' ἔσθ' ὅτε καὶ μετὰ τὰς πῖστες,
 καὶ ἐν τοῖς ἐπιλογαῖς, ὡς Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρ-
 10 χον· καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίον· ¹ β'. Ἐν
 ταῖς περιγραφαῖς· ὁ ² γὰρ ἐν ἐνπεριγράπτῳ καὶ
 συντόμῳ λόγῳ πλατυνόμενος δῆλον ὅτι δι' ἑτέρων καὶ ἑτέ-
 ρων λέξεων πληθυνθήσεται· τὸ μὲν γὰρ ἀπερικάλυπτον
 καὶ ἀόριστον μῆκος τοῦ λόγου καὶ τὰς αὐτὰς ἐπιδέχεται λέξεις·
 15 τὸ δὲ ἐνπεριγράπτον καὶ ὠρισμένον ὥσπερ καὶ ἡ τῆς δι-
 ηγήσεως ἐν τρισὶ καὶ τέττασι κώλοις περιγραφῇ οὐκ ἔτι·
 περιγραφῇ δὲ λέγει τὴν σύντομον διάνοιαν. γ'. Εἰθ' ³
 ἡ αἰτία· ἡ τοῦ πραχθέντος αἰτία τὸ ὡς εὐνοικῶς προ-
 στησομένου ἔστι· τὸ δὲ οὐκ ὡς μὴ τὴν ἀλήθειαν προ-
 20 δάσκοντος, οὔτε τὸ πραχθέν ἔστιν, οὔτε τοῦ πραχθέντος
 αἰτία· ἀλλὰ τῆς αἰτίας ἐναντίον, ὅπερ ἔστι τοῦ παρα-
 361 λειφθέντος ἐπίτασις. δ'. Τρόποι δὲ διηγέσεως·
 πρότερον εἰπὼν περὶ πλατύσεως τῆς διηγέσεως, ὅπερ ἔστι
 τῆς ποσότητος, νῦν περὶ τῶν τρόπων αὐτῆς φησιν, ὅπερ
 25 ἔστι τῆς ποιότητος· δεῖ γὰρ αἰεὶ προηγεῖσθαι τὴν ποσό-
 τητα τῆς ποιότητος· ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς κατηγο-
 ραῖς ἔδειξεν. ε' Ἐὰν δὲ σύντομος ἢ καὶ πολι-
 τικὴ· ἀντὶ τοῦ ἀπλῆ καὶ ἀποκίλος καὶ ἀσθενής· τοι-
 οῦτον γὰρ τὸ σύντομον καὶ εὐτέλες· ὁ καὶ εὐζῶνον ³ κα-
 30 λουσιν, ὅταν μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ ἰσχύη, ἀλλὰ τῆς ἀπὸ τῶν

1 Ald. Μηδίον. 2 Ald. ὅταν γὰρ ἐνπεριγρ. Par. ὁ γὰρ
 ἐν ἐνπερ. 3 Ald. εὐζωμον. Par. εὐζωνον.

αἰτιῶν καὶ τῶν τρόπων ἀποδείξεως δέηται. ε' Φαι-
δροτέρα· ἀντὶ τοῦ πρὸς πάθος ἀπαγωγότερα· τουτέστι
πάθος ἐμποιῆσαι δυναμένη χαρᾶς, φόβου, λύπης, ὀργῆς,
καὶ τῶν τοιούτων.

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

5

ΠΕΡΙ ΕΥΡΕΣΕΩΣ.

Τὸ τρίτον μοι σύνταγμα τουτί γέγονεν, ᾧ κράτιστε Ἰούλιε Μάρκε,
καὶ τὰ λοιπά.

Ἡ προκατασκευὴ· περὶ πέντε τινῶν λέξιν ἐπ-
αγγειλάμενος, πρὶν τι τούτων εἰπεῖν, περὶ προκατασκευῆς 10
διέξεισι· προδιδάξας ¹ γὰρ περὶ προαιμιῶν καὶ προκα-
ταστάσεως καὶ διηγήσεως, βουλόμενος διδάξαι περὶ ἀγώ-
νων ἥτοι περὶ ἀντιθέσεως καὶ λύσεως, ἅπερ εἰσὶν αἱ εἰς-
αγωγαὶ τῶν κεφαλαίων καὶ οἱ τρόποι αὐτῶν, δεῖν ὧρήθη
τὴν χώραν εἰπεῖν τῶν κεφαλαίων, ὥς ἂν μαθόντες ποῦ 15
τίθενται μὴ διαμάρτομεν ² τῆς εὐσχήμονος πλάσεως τοῦ
λόγου· πῶς ³ ἄρα ὀφείλομεν αὐτὰ τιθέναι, καὶ εἰ ⁴ ἄρα
μὴν χώραν ἔχουσιν ἢ δύο ἢ καὶ πλείονας· καὶ πῶς εἰς-
άγονται· διὰ ἐν τοῖς πρώτοις διδάσκει περὶ προκατασκευ-
ῆς· γινώσκων γὰρ ὁ τεχνικὸς ὡς οὐκ αἰετὴν αὐτὴν χώ- 20
ραν ἔχει ἢ προκατασκευή, δείκνυσιν αὐτοῖς τοὺς διαφο-
ρους τρόπους· ἰστέον δὲ, ὅτι ἢ προκατασκευὴ καὶ προ-
εκθεσις καὶ ἔκθεσις καὶ ἐπαγγελία καὶ ὑπόσχεσις λέγε-
ται. β'. Καὶ οἰκονομίαν οὕκασιν ἔρεις. ἢ μὲν
γὰρ τέχνη μετὰ τὴν διήγησιν ἐπάγειν βούλεται τὴν προ- 25
κατασκευὴν, εἴτα τὴν κατασκευὴν· ἢ δὲ οἰκονομία οὐχ

1 T. VII. α. 2 Par. 2977. διαμάρτομεν. 3 πῶς [Mon. 8.
ποῦ] ἄρ' ὁ. α. τιθέναι ex T. VII. inserui. 4 εἰ Ald. om.,
recepti ex Par. 2918. et T. VII.

οὕτως· ἀλλὰ τῆς διηγήσεως τὴν προκατασκευὴν· ἄλλο γάρ ἐστι τέχνη, καὶ ἄλλο οἰκονομία, τὸ μὲν γὰρ τῶν καθ' ἑαυτὸ καὶ ταῖς ἐμπίπτουσι χρήται· οἰκονομία δὲ τῶν πρὸς τι· εἰ γὰρ μὴ συμφέρει τὸ ἐμπίπτον, οὐ χρή-
 5 ται· ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ ἡ χρήσις οὐ κατὰ τεχνικὴν τάξιν⁵, ἀλλ' ὥς ἂν ὁ καιρὸς διδῶ παρακολουθεῖ· γ'. Εἰ δέ μοι λέγοι τις·⁶ τὸ ἐξῆς αὐτῷ καθ' ὑπερβατον γὰρ κεῖται· εἰ δέ μοι λέγοι τις ὡς Δημοσθένους ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους λόγῳ μεταξὺ⁷ τῶν δύο πομῶν τοῦ τε
 10 παρανόμως εἰσηγνέχθαι⁸ τὸν νόμον τὸν ὑπὸ Τιμοκρά-
 τούς γραφέντα, καὶ τοῦ πῶς διδῶσιν ἐξουσίαν κατηγο-
 ρίας τοῖς βουλομένοις⁹ οἱ νόμοι μέσῳ κέχρηται τούτῳ τῷ νοήματι· ὅτι¹⁰ κατὰ τῶν μὴ¹¹ ποιησάντων ἃ προσ-
 τάττουσιν οἱ νόμοι διδῶσιν ἐξουσίαν κατηγορίας τοῖς
 15 βουλομένοις νομοθετοῦντες, ἐρῶ τὰς¹² αἰτίας.

Περὶ βιαιίου.

Ἔστι καὶ τρίτον εἶδος λύσεως τὸ παραδοξότατον καὶ ἰσχυρότατον καὶ νικηκώτατον, καὶ τὰ λοιπά.

Ἔστι καὶ τρίτον εἶδος· ἢ ὅτι¹ τρίτον ἐστὶ
 20 μετὰ τὴν ἔνστασιν καὶ ἀντιπαράστασιν, ἃς πολλάκις ἐν
 ταῖς στάσεσι καὶ ἀλλαχοῦ παρέδωκεν·² ἢ τρίτον ἀπλῶς³
 ὡς τρίτον κεφάλαιον μετὰ τὰ δύο εἶδη τῆς προκατα-
 σκευῆς,⁴ ὣν τὸ μὲν ἡ προέκθεσις ἦν τῶν κεφαλαίων,

5 Par. τάσιν. 6 T. VII. c. I. β. 7 T. VII. μετά. 8 T. VII. εἰσηγνέχθαι. 9 Τοῖς βουλομένοις ex Par. 2918. et T. VII. inserui, Ald. om. 10 Par. 2977. ὅτε γάρ. 11 Ald. μοι. 12 Ald. ἐρῶτας.

1 T. VII. c. II. β. γ. 2 T. VII. παραδέδωκεν. 3 T. VII. addit: οὐκ ἐπειδὴ τρίτον λύσεως, ἀλλ' ὡς. 4 In T. VII. sequitur ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ παραδεδομένον εἶδος ὃν οὐ προκατασκευῆς ἀλλὰ λύσεως. omisissis sequentibus usque ad litt. β.

τὸ δὲ τὸ ⁵ κατὰ νόμους δοκεῖν εἰσφέρεσθαι τὴν κρί-
 σιν· καίτοι ἐκεῖνα οὐκ ὠνόμασε λύσεις· ἔστι δὲ εἰπεῖν,
 ὅτι ἡ προκατασκευὴ εἰ μὲν παρὰ τοῦ λέγοντος γίνεται,
 κατασκευὴν ὑπισχνεῖται· εἰ δὲ ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ εἰσάγεται
 τὰ κεφάλαια, λύσεως εἰδὸς ἔστιν ἡ προκατασκευή. β' ⁵
 Ἡ ⁶ ὅταν ἐναντία διαφέρει τοῦ προτέρου ⁷ βιαίου, ὅτι
 ἐκεῖ μὲν αὐτὸ τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγοροῦ φν-
 λάττων ⁸ ἀπερίτρεπτον εἰς τοῦναντίον περιτρέπει τὴν
 ἀξιῶσιν· μᾶλλον δοῦναι δίκην ἄξιον δεικνύς ἐξ ὧν ἐκεῖ-
 νος ἤλπισεν ἐκφυγεῖν· τοῦτο ⁹ δὲ αὐτὸ τὸ προτεινόμε- ¹⁰
 νον περιτρεπόμενον δεικνύσι, τοῦ ἐναντίου οὐ διατείνε-
 ται ὁ κατήγορος γεγεννημένου, καὶ διὰ τοῦτο δίκαιον ὄν ¹¹
 αὐτὸν ὑποσχεῖν δίκην. ¹²

Περὶ κεφαλαίων.

362

Περὶ μὲν τῆς τῶν κεφαλαίων εὐρέσεως κατὰ τὴν διαιρητικὴν ἐξεθέ- ¹⁵
 μεθα τέχνη· καὶ τὰ ἐξῆς.

Κεφάλαιον ¹ ἔστι μέρος λόγου ἀποδείξιν ἔχον ² τοῦ
 προκειμένου πράγματος, ἐκ νοημάτων καὶ ἐπιχειρημά-
 των συγκείμενον· πᾶν δὲ τὸ τῆς ῥητορικῆς κράτος ἐν
 τούτοις ³ τοῖς κεφαλαίοις συνίσταται καὶ ἐν τῇ κατα- ²⁰
 σκευῇ αὐτῶν· διδάξας οὖν ἡμᾶς ὁ τεχνικὸς ἐκάστης στά-
 σεως τὰ κεφάλαια νῦν τὴν κατασκευὴν αὐτῶν καὶ τὴν
 λύσιν ὑπισχνεῖται παραδοῦναι ἡμῖν· ὑφ' ἡμῶν μὲν προ-
 βαλλομένων τὴν κατασκευὴν, ὑπὸ τῶν δὲ ⁴ ἐναντίων προ-

5 τὸ Ald. om., recepi ex Par. 6 ἡ Ald. om., recepi ex
 Par. 7 T. VII. πρώτον. 8 Par. 2918. φυλάττων. Par. 2977.
 φυλάττει. 9 T. VII. τὸ δὲ δεύτερον τοῦ βιαίου εἶδος αὐτὸ τὸ
 [Ven. καὶ αὐτό]. 10 ὄν T. VII. om. 11 T. VII. τὴν δίκην.
 12 T. VII. ο. III. α. 2 Par. ἔχων. 3 Ven. τούτοις om.
 Mon. 8. om. τοῖς. 4 Par. ἐναντίων δὲ προτιθεμένων. [Ald.
 προσιθεμένων].

τιθεμένων τὴν λύσιν· οὐδὲ γὰρ ἀρκεῖ ἀπλῶς εἰς παιθὰ
 τῶν ἀκούοντων τὸ προβάλλεσθαι κεφάλαιον ἑ τινος τῶν
 στάσεων, ὡς ἐν αὐταῖς ἐδίδαξεν, ἀλλὰ τὸ κατασκευάσαι
 αὐτὰ, καὶ ἀποδείξαι ἢ τὸ προστεθὲν ⁶ παρ' ἡμῶν ἀληθές,
⁵ ἢ τὸ προβληθὲν ὑπὸ τῶν ⁷ ἐναντίων ψευδές· διὰ τοῦτο
 ἡ τελεία διδασκαλία τῶν κεφαλαίων ἐν τῇ περὶ εὐρέ-
 σεως πραγματεία ἐκδέδεται· ὅθεν ἐν ⁸ τοῖς προλεγομέ-
 νοις τῶν στάσεων φησι· „περὶ δὲ τῆς τῶν πολιτικῶν ζη-
 τημάτων διαιρέσεως εἰς τὰ λεγόμενα κεφάλαια ὁ λόγος
¹⁰ γίνεται· ἔστι δὲ σχεδὸν ὁ αὐτὸς τῷ ⁹ περὶ εὐρέσεως.“
 πᾶσα γὰρ διδασκαλία τῆς διαιρέσεως τῶν κεφαλαίων
 ἐκάστης στάσεως ἐν ταύτῃ τῇ πραγματεία ¹⁰ τοῦ τρίτου τό-
 μου εὐρίσκεται τὴν ἀρχὴν ἔχουσα· β'. Καὶ ὅσα ἐκά-
 στης· ἴδια ¹¹ μὲν ὥσπερ στοχασμοῦ μόνου ἐλέγχων ἀπαί-
¹⁵ τησις, βούλησις, ¹² δύχαμις· κοινὰ δὲ, ὡς ἀντίληψις καὶ
 μετάληψις, καὶ εἴ τι τοιοῦτον· τὰ ¹³ τούτων δὲ διάφορα,
 οἷον ¹⁴ ὅτι εἰ καὶ κοινὸν τὸ ἐν στοχασμῷ παραγραφί-
 κόν πρὸς τὸ ἐν μετάληψει, ἀλλ' οὖν ἔχει τι καὶ διάφο-
 ρον· ἐν μὲν γὰρ στοχασμῷ διαβολὴ ἔστι ψιλὴ τοῦ ἀγῶ-
²⁰ νος, καὶ οἷον εἰπεῖν ἀνάπνευσις τοῦ φεύγοντος· ἐν με-
 τάληψει δὲ ¹⁵ καὶ μάλιστα τῇ ἐγγράφῳ τελεία ἐκβολή.
 γ'. Λύσει τῇ καὶ ἀνθυποφορᾷ· διαφέρει ¹⁶ ἀνθυ-
 ποφορὰ καὶ ἀντίθεσις καὶ ἀντιπίπτον· ἀντιπίπτον μὲν
 γάρ ἐστιν, ὅταν οἶδεν, ὅτι ¹⁷ μέλλει αὐτῷ ¹⁸ τις ἀντι-

5 T. VII. τὸ πεφ. 6 Ald. προστεθὲν. T. VII, et Par. 2918.
 προτεθὲν. 7 T. VII. ὑπὸ ἐναντίου. 8 T. VII. ἐν ἀρχῇ τῶν
 προλεγομένων. 9 Par. τό. Ald. ante· καὶ respectit σχεδόν. 10
 T. VII. εὐρίσκεται τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ τῷ περὶ
 εὐρέσεως. 11 T. VII. γ. δ. 12 T. VII. καὶ βούλησις καὶ δ.
 Ven. primum καὶ om. 13 Ven. καὶ τούτων διάφορα. 14 T. VII.
 καὶ γὰρ κοινόν, φέρε τὸ ἐν στοχ. 15 Mon. 8. δὲ. Par. 2977. καὶ
 om. 16 T. VII. ἰστίον δὲ, ὅτι ἀνθυπ. διαφέρει. 17 T. VII. ὡς
 ὅτι. tum Ald. μέλλοι. Par. et T. VII. μέλλει. 18 T. VII. αὐτοῦ.

πείναι ὡς ἄτοπόν τι λέγοντι, καὶ ἐπανορθώσεται ἑαυτὸν
προσποιητῶς ὥστερ καὶ ληληθότως· ἀνθυποφορὰ δέ, ὅταν
μέρος μὲν ὥστερ καταδέχεται τοῦ λεγομένου ὁ ἀκροατὴς,
ἀμφιβέβηται δὲ περὶ τὰ λοιπὰ, ἀντίθεσις δέ, ὅταν
ἀπὸ τινος κεφαλαίου ὁμαῖται· οἷον ἀπὸ δικαίου ἢ συμ-
φέροντος, ἢ τῶν τοιούτων δ'. Κῆρυξ γὰρ ἔστιν·
ἢ πρότασις καὶ ἢ ἀντιπρότασις τοῦτα παιοῦσι, διασύρου-
σαι καὶ διαβάλλουσαι τοῦ ἐχθροῦ τὸν λόγον, ὅς ἐστιν ἡ
ὑποφορὰ, καὶ ῥαδίαν ὑπισχνούμεναι δοῦναι τὴν λύσιν.

Περὶ ἐπιχειρημάτων.

10

Εἴτε οὖν εἰσαγοίμεν ἡμεῖς κεφάλαιον, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐπιχειρημά ἐστιν, ὥς φησι Νεοκλῆς,¹ συλλογι-
σμός μετὰ τῆς οἰκείας τῶν μερῶν ἀποδείξεως· ἄλλοι δέ
οὕτως· ἐπιχειρημά ἐστὶ λόγος ἔξωθεν λαμβανόμενος πρὸς
ἀπόδειξιν τῶν² ὑποκειμένων, τῶν δὲ ἐπιχειρημάτων τὰ³ 15
μὲν ἐστὶ διδασκαλικά, ὅποσα ἐκ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν ἢ
τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων, ἢ τῶν παρακολουθούντων
τῇ⁴ περιστάσει εἰκότων ἢ τεκμηρίων⁵ ποιεῖται τὴν πίστιν.
τὰ δὲ ἐστὶ δυσωπητικά⁶ μόνον, ὅποια τυγχάνει ὄντα τὰ
ὁμοιωματικά,⁷ κατ' ἐπίους δὲ παραδειγματικά καλούμε- 20
να· τούτων δὲ Νεοκλῆς φησὶ τυγχάνειν εἶδη⁸ τρία, εἰ-
κόνα, παραβολὴν, παράδειγμα· εἰκὼν μὲν οὖν ἐστὶ σώ-
ματος σώματι παράθεσις, οἷον ὥστερ γὰρ οἰκίας οἶμαι
καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρό-
τατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων· παραβολὴ δὲ 25
πράγματός οἷον τε γενέσθαι ἀπομνημόνευσις εἰς ὁμοίωσιν
τοῦ γενομένου·⁹ οἷον

19 T. VII. ἀμφιβέβηται.

1 T. VII. c. IV. β. 2 τῶν Ven. om. 3 τῇ T. VII. om.
4 Mon. 8. πλημυρίων. 5 Ald. δυσωπιστικά. Par. et T. VII.
δυσωπητικά. 6 Par. ὁμοιωτικά. 7 Par. ἤδη. 8 γενομένου
— ἀπομνημόνευσις Ven. om.

ὥς δ' ὅτι τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνθορας ἀπέστη. 8
 παράδειγμα δέ ἐστιν, ὡς Ζήνων φησί· γενομένου πρά-
 γματος ἀπομνημόνευσις εἰς ὁμοίωσιν τοῦ νῦν⁹. ἔχουμέ-
 νου· οἷον τὸ μὲν ζήτημα, εἰ δέ¹¹ πολλῶν καὶ σοφῶν πρὸς
 5 μαθήματα συλλέγειν. τὸ δὲ παράδειγμα, καὶ ἡ μέλιττα
 363 ἐπὶ πολλὰ βλαστήματα ἔρπουσα, τὰ κέλλεσθαι ἀπ' αὐτῶν
 λαμβάνει· διαφέρει δὲ ἀλλήλων ταῦτα, ἢ τὸ μὲν παρά-
 δειγμα γεγενημένου πράγματός ἐστιν ὁμοίωσις· ἡ δὲ πα-
 ραβολή οὐ γεγενημένου, ἀλλ' οἶον τε γενέσθαι¹². μέρη
 10 δὲ τοῦ ἐπιχειρήματος τρία, ἢ πρότασις αὐτῇ, οἷον ἔσχε¹³
 μου δέκα δραχμάς· τὰ λήμματα· εἰληφας γὰρ δύο καὶ
 τρία καὶ πέντε· ἢ ἐπιφορά, ἥτις¹⁴ ἐπιφέρεται τῇ προτά-
 σει, ὡς τὸ¹⁵ ἔχεις μου δέκα δραχμάς.¹⁶ λύσομεν οὖν τὰ
 ἐπιχειρήματα οὕτως· εὐθύς γὰρ ἢ πρὸς τὴν πρότασιν
 15 ἀντιστησόμεθα· οἷον κέκλοφεν οὗτος, αὐ κέκλοφεν οὗτος,
 ἢ τὴν πρότασιν συνχωρήσαντες ἐν τι τῶν λημμάτων αἰ-
 τιάσόμεθα· οἷον ἔστω ἐνθύμημα τὸδε· ὁ γὰρ¹⁷ οἷς ἂν
 ἐγὼ ληφθεῖν ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗ-
 τος ἐμοὶ πολεμεῖ, καὶ μὴ πῶ βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ· ἐροῦμεν
 20 γὰρ αὐτὸ¹⁸ ψεῦδος εἶναι τὸδε τοῖς Ἀθηναίοις· ἢ καὶ τὰ
 λήμματα δόντες μὴ ἀκολουθεῖν αὐτοῖς τὴν ἐπιφορὰν ἐπι-
 05 δειξόμεν, ὡς ἐπ' ἐκείνου· ὁ γὰρ μισότεκνος Δημόσθενος
 τὴν μόνην καὶ ἀγαπῆτην θυγατέρα ἀπώλεσας¹⁹ ἔθνε καὶ
 ἔλευχειμόνει· τὸ γὰρ λευχειμονεῖν μετὰ θάνατον τῆς²⁰
 25 θυγατρὸς μισότεκνον· ἐροῦμεν γὰρ²¹ μὴ ἀκολουθεῖν

9 Il. Γ. 33. 10 Ven. om. 11 Mon. 8. εἶδη. 12
 T. VII. γεγενησθαι. 13 T. VII. ἔχει. 14 ἥτις ἐπιφ. τῇ πρ.
 Ven. om. 15 Ven. ὥστε. 16 T. VII. addit: εἶπομεν δὲ μέ-
 ρη κυρίως [Ven. κυρίως μέρη] τρία, διότι Ἀλέξανδρος Ἀθηνόδορον
 εἰρηκέναι [Mon. 8. εἰρημένον] φησί, μέρη εἶναι ἑπτὰ. Ἀβασμεν τὸ δὲ τ.
 εἰ οὕτως· πᾶν ἐπιχείρημα ἔφαμεν ἐκ τριῶν δυνασθέναι, προτάσεων,
 λημμάτων, ἐπιφορᾶς· εὐθύς οὖν. 17 Dem. Phil. III. p. 115.
 18 Ald. αὐτὸ τὸ, Par. et T. VII. τὸ om. 19 Par. ἀπώλεσας.
 Mon. 8. ἀπώλεσεν. 20 τῆς T. VII. om. 21 Ven. οὖν.

τοῦτο τοῖς λήμμασιν· ἐπεὶ καὶ Μίνως²² καὶ Ξενοφῶν καὶ Ὀλυμπιάς ἢ Ἀλεξάνδρου ἔθνον τῶν τέκνων ἀποθα-
 ρόντων καὶ ἐλευχειμόνσιν. β'. Καὶ²³ λόγοις, ὅ ἐστιν
 ἐγκωμιαστικῶ· καὶ πράγμασιν, ὅ ἐστι συμβουλευτικῶ, καὶ
 δίκαις, ὅ ἐστι δικανικῶ· καὶ ἀπλῶς²⁴ ἐν ὑποθέσει πάσῃ⁵
 καὶ²⁵ παντὶ βίῳ. γ'. Προστιθέασιν δέ· ὕλην οἱ μὲν
 τῶν τεχνικῶν τὰ τῆς ῥητορικῆς²⁶ ἔφασαν εἶδη· οἱ δὲ τὰς
 τῶν προσώπων ποιότητας· οἷον ῥήτορας, στρατηγούς, δη-
 μαγωγούς,²⁷ τυράννους, μοιχοὺς, πατέρας, συγγενεῖς, καὶ
 τὰ ὅμοια· οἱ δὲ τὰ ὄργανα, οἷς ἔσθ' ὅτε τινὲς τινὰς¹⁰
 ἡμύναντο· εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τὰ εἶδη τῶν προβλημάτων ὕλην
 ὠνόμασαν φυσικῶν φημι καὶ ἡθικῶν, καὶ πολιτικῶν καὶ
 ἐπιστημονικῶν· ἔνιοι πάλιν τὰ τοιαῦτα τῶν ζητημάτων
 εἶδη ὀρθότατα²⁸ πάντων ἐκάλεσαν ὕλην. τέσσαρα δὲ
 ταῦτα ἡθικόν, παιθητικόν, πραγματικόν ἦτοι δικανικόν,¹⁵
 μικτόν· ἔστι δὲ ἡθικόν μὲν, ἐν οἷς ἡ σχέσις τίς ἐστιν, ὡς
 πατὴρ πρὸς υἱόν, ἡ³⁰ διάθεσις πρὸς ἀλλήλους, ὡς ἐρῶν-

22 καὶ Μίνως recepi ex T. VII. Mon. 8. μόνως. Paullo
 post τῶν τέκνων Ald. om., recepi ex Par. et T. VII. — Addo
 ex Par. 2977. Schol. min.: καὶ ἀπὸ τρόπων· τῶν περιστατικῶν.
 τὸ προκειμενον τοῦτο λέγει. Ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἱ γενέσεις·
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιχειρημάτων αἱ γενέσεις, εἴτουν τῶν κατασκευῶν
 καὶ τῶν λύσεων, εἴτε τῶν περιστατικῶν, ἐξ ἐκείνων γὰρ αἱ γενέσεις
 τῶν ἐπιχειρημάτων. Περίστασις δέ· ἐν τοῖς τριῶν εἶδεσι φησιν
 ἡ περίστασις, συμβουλευτικῶ καὶ τοῖς λοιποῖς. Καὶ λόγοις· καὶ
 πάλιν τὰ τρία λέγει. 23 In Par. 2977. legitur ita: ἐν τοῖς τρι-
 σὶν εἶδεσι, φησὶ, τὸ ὅλον ἡ περίστασις ἐστίν, ἡ ποιοῦσα τὰ ἐπιχει-
 ρήματα, καὶ λόγοις κ.τ.λ. 24 Par. addit φησὶν. 25 Par. καὶ
 ἐν. — Post βίῳ addit: τὰ περιστατικά εἰσι τὰ ἔχοντα τὴν ἐνέ-
 γειαν, καὶ οὐδὲν ἐστὶν ἔξω τούτων τῶν πραττομένων εὐρεῖν. 26
 Ald. εἶδη ἔφασαν· omisso τὰ τῆς ῥητορικῆς. Supplevi ex Par.
 et T. VII. s., quod τὰ om. 27 δημαγωγούς ex T. VII. inserui.
 Tum Ven. μοιχοὺς, τυράννους. 28 Par. ὀρθότητα. 29 ἡ ex
 T. VII. recepi. 30 T. VII. addit: ἡ ἀδελφῶν πρὸς ἀδελφούς.

τος πρὸς ἐρωμένην. ³¹ ἡ γνώμη ἀδιάστροφος πρὸς τι,
 ὡς φυλαργύρου πρὸς χρυσόν· παθητικά ³² δὲ ἐν οἷς ἐστι
 φόβος, ὀργή, λύπη, καὶ τὰ τοιαῦτα· δικανικά δὲ ἐν οἷς
 ἐνεσσι ψιλὴ μάχη· μίχτα δὲ τὰ ἐξ ἀμφοῦν τούτων. ὕλην
 5 οὖν ταύτην φησί· διὸ καὶ ἐπάγει, πιθανῶς δὲ ἐπιμερίζει
 τῶν ἄλλων ἐκάστω, ὅτῳ ἂν καὶ δύνηται· ³³ ἡ καὶ ἐτέ-
 ραν ἀκριβεστέραν ἐπιβολὴν ὕλην λέγει τὴν ἐπακολουθοῦ-
 σαν ποιότητα τοῖς περιστάτικοις· οἷον τόπῳ ³⁴ μὲν τὸ
 ἐπιτήδειον ἢ ἀνεπιτήδειον· χρόνῳ δὲ, πρόσφορον ἢ ἀπρόσ-
 10 φορον. τρόπῳ, τὸ δικαίως ἢ ἀδίκως. προσώπῳ, τὸ πέ-
 νης ἢ πλούσιος, καὶ ὅσα εἴωθε τοῖς προσώποις ἀκολου-
 θεῖν· αἰτία, τὸ εὖλογον ἢ ἄλογον. ³⁵ πράγματι, τὸ καλὸν
 ἢ κακόν· ταῦτα γὰρ συναναφαινέται τοῖς περιστάτικοις·
 ἀλλ' οὐ δῆπου κατ' ἰδιότητα παραλαμβάνεται. ³⁶ δ'. Εἴ-
 15 τε ἐπὶ τοῦ παρελθόντος· διὰ τούτων τὸ δικανικὸν
 ἐδήλωσε καὶ τὸ συμβουλευτικόν· τὸ δὲ πανηγυρικὸν παρήκα
 διὰ τὸ μὴ στασιάζεσθαι. εἰ. Εἰ μὴ τι πρὸ αὐτοῦ·
 καὶ γὰρ πολλάκις ἡ παντελῶς ἐκλείπει τὸ κεφάλαιον ³⁷
 τοῦτο ὡς ἐπὶ τῶν ἰσαζόντων ³⁸ ἐχόντων τὰ ³⁹ πρόσωπα,
 20 ἢ ⁴⁰ τὰ πράγματα στοχασμῶν ⁴¹ καὶ τῶν ἀπὸ γνώμης·
 ποτὲ ⁴² δὲ τὴν τάξιν ἀμείβει ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησις·

31 T. VII. ἐρώμενον. Tum Ald. ἡ γνώμην ἀδιάστροφον. 32
 Mon. 8. παθητικός. Pro ἐστι T. VII. ἐνεσσι. Ven. om. 33
 T. VII. addit: ὑποκειμένου γὰρ τῷ ζητήματι τούτων τινός, [Mon. 8.
 υποκειμένου γ. τὰ ζητήματα] ῥήτορος ἀγαθοῦ τὸ τῷ ἐκάστω πρόσφο-
 ρον μετὰ πιθανότητος προσνεῖμαι, ὡς μὴ δόξαι μιμούμενόν τινα, ἀλλ'
 αὐτόχρημα [Mon. αὐτὸ χῆμα. Ven. αὐτόχρηματον. Par. αὐτό-
 χρημὰ τὸν] μελετώμενον εἶναι, ὡς ἐν δυσκόλῳ πεποίηκε Λιβάνιος,
 καὶ ἐπὶ Κλέωνος Θουκυδίδης, καὶ τῶν ἄλλων πασῶν δημηγοριῶν.
 34 Mon. 8. τρόπῳ. 35 ἡ ἄλογον Mon. 8. om. 36 λαμβάνε-
 ται. 37 T. VII. η. 38 Mon. 8. ἰσαζόντων τῶν ἐχόντων. 39
 τὰ Par. om. 40 T. VII. ἦτοι. Ven. τῷ πράγματι, τῷ στοχα-
 σμῷ καὶ τῷ ἀπὸ γν. 41 Par. 2977. τῶν στοχ. 42 Ald. Mon. 8.
 τότε. Ven. Par. 2977. ποτὲ.

οἱ γε ⁴³ γὰρ κατηγοροῦντες μετὰ βούλησιν καὶ δύναμιν
 τάττουσιν αὐτὸ, ὡς ἂν ἐκ τῆς βουλήσεως καὶ τῆς δυνά-
 μως τῆς κατηγορίας τὸ ἰσχυρὸν ἀπειληφνείας σαθρὸν τὸ
 ἐπὶ ἐλέγχους τὸν φεύγοντα ἀποκλίνειν δειχθεῖν· ~~οὐ~~ τε
 παράδοξοι καλούμενοι μετὰ βούλησιν καὶ δύναμιν, καὶ ⁵
 τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τὴν τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν
 ποιοῦνται· ⁴⁴ τοῦτο δὲ ⁴⁵ συμβαίνει διὰ τὸ τοὺς τοιού-
 τους κατὰ αἰτήσιν εἶναι καὶ ἀντιστρέφειν τὴν τάξιν τῶν ⁴⁶
 τὰ πράγματα ἐχόντων· ὁ γὰρ τὴν δωρεὰν αἰτῶν, τῶν
 φευγόντων ἂν τὴν τοῦ διώκοντος ἔχει χάραν, ὡς πρῶτος ¹⁰
 λέγων· ὁ χαρακτηρίζει τὸν διώκοντα. ζ'. Ἐν τῷ περὶ
 παραπροσβείας. Αἰσχίνης ⁴⁷ κρινόμενος παραπρο- ³⁶⁴
 σβείας ὅτε πρὸς Φίλιππον ἐπρόσβειυσεν, ἀντιληπτικῶς
 ἀπελογεῖτο λέγων· ἔξεστιν ἐκάστῳ ἃ βούλεται λέγειν, καὶ
 οὐ κεκώλυται. ἀνεύθυνος οὖν εἰμι ἐπὶ λόγοις· ἔλυσεν δὲ ¹⁵
 τὴν ἀντίληψιν Δημοσθένους μεταλήψει· ὅτι οὐκ ἀνέθυ-
 νος ἐπὶ λόγοις ῥήτωρ, ἃ τοῦτο ἔργον, ᾧ καὶ ὠφελεῖν καὶ
 βλάπτειν δύναται. ⁴⁸ ζ'. Ἡ λύσις ἀπὸ τοῦ πρᾶ-
 γματος· λύσιν ἐνταῦθα τὴν κατασκευὴν τῆς λύσεώς
 φησι. ἡ. Πολλάκις δὲ ἀπὸ μιᾶς· ἰστέον, ὅτι καὶ ²⁰
 γένεσις λέγεται ἐπιχειρημάτων καὶ εἰσαγωγή ⁴⁹ καὶ εὗρε-
 σις ἐπιχειρημάτων ἢ ἀπὸ τῶν περιστατικῶν μορίων κα-
 τασκευὴ τῶν κεφαλαίων καὶ ἀνασκευή. θ'. Ἔστι δὲ τῷ
 τρώπῳ· συστέλλειν τὰ νοήματα δυνάμεθα περιοδικῶς,
 ὡς ἐν τῷ περὶ περιόδου τεχνολογήσεται· ⁵⁰ πῶς ἔνεστι ²⁵

⁴³ T. VII. τε. ⁴⁴ Ald. ποιοῦντας. ⁴⁵ T. VII. δὲ οὐ-
 τως ἐπὶ τούτων συμβ. ⁴⁶ Mon. 8. τὰ πρ. ἔχοντα sine τῶν. Ven.
 τὰ om. ⁴⁷ Ex T. VII. schol. min. ⁴⁸ Schol. min. addunt:
 καὶ οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ προσώπου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν περι-
 στατικῶν ἐχρήσατο ἐπιχειρήμασιν, ὡς ἔχει τὰ ῥήτῃ, ἅπερ ἀπὸ τοῦ
 τῆς παραπροσβείας λόγου εἰληπται τῷ τεχνικῷ. ⁴⁹ Ald. ἀσαγωγή.
 — T. VII. θ. ⁵⁰ Par. τετεχνολόγηται. Sumpta sunt ex T. VII.
 Schol. min.

πολλὰς ἐννοίας συνεστραμμένως δι' ὀλίγων εἰπεῖν· πλα-
τύνειν δὲ δυνάμεθα, δι' ὧν πλατύνεται καὶ διήγησις,
περὶ ⁵² ἧς εἴρηται· ζήτει δὲ καὶ τούτου τοῦ τόμου τὸ
ἐννατον ⁵² κεφάλαιον τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους· καὶ
εὐρήσεις περιοδικὰ τὰ συστέλλοντα. ⁵³ Ἰ. Ὡς ἐν τῷ
τῆς παραπρεσβείας· συνεβούλευσεν ὁ Δημοσθένης
Ἀθηναίοις πόλεμον ἄρασθαι. ὑπήκουσαν Ἀθηναῖοι καὶ ⁵⁴
ἡττήθησαν, καὶ κρίνεται· βούλεται οὖν μετάστασιν ποιῆ-
σαι ὅτι ὑμεῖς ὑπηκούσατε· καὶ ἵνα μὴ πρὸς ὀργὴν ἐρε-
10 θίσῃ τὸν δῆμον, στρέφει καὶ μεταποιεῖ τὰ τῆς ὑποθέσεως.
ἰά. Ἀλλὰ ἀδίκως· χορηγοῦ γενομένου ἐν τῇ ἐορτῇ τοῦ
Δημοσθένους καὶ μέλλοντος ἐπὶ τέλει στεφανοῦσθαι, ἀν-
εἶπεν Αἰσχίνης λέγων, ὅτι οὐ δεῖ σε ⁵⁵ στεφανοῦσθαι
ἀδίκως ἄρξαντα, ὑπόχρεως γὰρ εἶ τῷ δημοσίῳ, ὑπόχρεως
15 δὲ οὐκ ἄρχει. ⁵⁶

Περὶ ἐνστάσεως καὶ ἀντιπαραστάσεως.

Ἰστέον ὅτι τὴν ἐνστασιν καὶ ἀντιπαραστάσιν, καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἰστέον ὅτι· ἐν πάσῃ, φησὶ, στάσει ¹ χρὴ τὰς μά-
χας καὶ τὰς κατασκευὰς κατὰ εἰκόνα τῆς ἐνστάσεως καὶ
ἀντι-

51 Schol. min. περὶ δὲ διηγήματος ἔμαθες ἐν τῷ ἐβδόμῳ κε-
φαλαίῳ τοῦ δευτέρου τόμου τοῦ παρόντος βιβλίου. 52 Par. ἐνα-
τον. 53 Sch. min. ἐρμηνείαν· τὴν φράσιν ἢ τὴν ἐννοιαν. Τὸ
μεταστατικόν· παραγραφικὸν κεφάλαιον ἐπέπεσε, καὶ μεθιστᾷ
τὴν κατηγορίαν εἰς τὸν καιρὸν. 54 καὶ Sch. min. om. 55 σε
recepi ex Sch. min. 56 Sch. min. addunt: Λαμβάνει οὖν τὸν
τοῦ κατηγοροῦ λόγον ὁ Δημοσθένης, τὸ, „ἀλλὰ ἀδίκως ἦρξας“, καὶ
ποιεῖ ὑποφορὰν· ὑποφορὰ γὰρ ὁ τοῦ ἐχθροῦ λόγος· εἶτα λύει αὐ-
τὴν ἐν ἐπιχειρήματι τῷ ἀπὸ τοῦ χρόνου λέγων· ὅτι οὐ νῦν σε ἐχρῆν
κατηγορεῖν, ὅτε ἦρξας, ὅτε στεφάνου καιρὸς, ἀλλὰ τότε, ἥνικα λογι-
σμοῖς ὑπεβαλλόμεν, ἥνικα τὰς εὐθύνas ἐδίδων· ἀνάγνωθι τὸν περὶ
τοῦ στεφάνου λόγον καὶ εὐρήσεις.

1 T. VII. a. et β. eadem his habet, sine magna lectionis va-

ἀντιπαράστασως εἰσάγειν· οἷον ² χρή ἐλέγχους παρέχειν, τὸ κεφάλαιον· οὐ χρή ἐλέγχους παρέχειν, ἔνστασις· εἰ δὲ δεῖ ³ παρέχειν, οὐκ ἐπὶ τῶν κρύφα πραττομένων, ἀντιπαράστασις. εἶτα ἐπὶ τῆς βουλήσεως· ἡβουλήθη ⁴ εἰρηνεῦσαι μετὰ Φιλίππου, τὸ κεφάλαιον· οὐκ ἡβουλήθη εἰρη- ⁵ νεῦσαι, ἔνστασις· εἰ δὲ καὶ ἡβουλήθη, ὅπως ἂν μὴ δή- ὠση τὴν πόλιν, ἀντιπαράστασις· ὁμοίως ⁵ ἐπὶ τῆς δυνάμεως· δυνάμενος ἀνελεῖν στρατιώτας Φιλίππου οὐκ ⁶ ἀνείλες, τὸ κεφάλαιον· οὐκ ⁷ ἐνῆν μοι δύναμις ἀνελεῖν στρατιώτας ⁸ Φιλίππου, ἔνστασις· εἰ δὲ καὶ ἡδυνάμην, ⁹ ¹⁰ πότε ἂν ἀντηλλαξάμην ¹⁰ πολιορκίαν Ἀθηνῶν εὐτελῶν στρατιωτῶν ἀναιρέσεως, ἀντιπαράστασις. ¹¹ καὶ ἐφεξῆς τὰ λοιπὰ κεφάλαια, ὅσα ἐγχωρεῖ· καὶ ἡ φύσις τῶν πραγμάτων παρέχει· ¹² εἰ μὲν οὖν ἀναιδῆς εἴη ἢ ἔνστασις, προθετέον ¹³ τὴν ἀντιπαράστασιν, εἰ δὲ εὐπαράδεκτος ἢ ¹⁵ ἔνστασις, τεθέτω ¹⁴ πρῶτον. ¹⁵ β'. Τοῦτο δὲ ἀπορή- σασα· ¹⁶ τοῦτο τὸ μὴ γίνεσθαι τὰς λύσεις ἐκ πλειόνων ἐπιχειρημάτων καὶ ἐργασιῶν καὶ ἐνθυμημάτων, ἢ τὸ εἰς ἑκατέραν μὴ ἐπιχειρεῖν, τὴν ἔνστασιν φημι καὶ ἀντιπαρά-

rietate. 2 οἷον ex Par. 2977. recepī. 3 δεῖ T. VII. om. 4 Ald. ἡβουλήθη. T. VII. α. ἡβουλήθη. β. ἡβουλήθη. 5 T. VII. β. καί, sine ὁμοίως. 6 T. VII. β. τοῦτο δοῦναι οἷα ἡγωνίσω. Mon. 8. τὸ κεφάλαιον sub litt. β. om. 7 T. VII. β. οὐ προσῆν. 8 T. VII. α. Φιλ. τοὺς στρατιώτας. β. τοὺς στρατ. Φιλ. 9 T. VII. α. β. ἰσχυον, tum Ven. et Par. 2977. β. τότε. 10 Ald. ἀντεφυλαξάμην. Par. 2918. 2977. ἀντηλλαξάμην. Mon. 8. α. ἀνταλλάξωμεν. β. ἀντιλλαξόμεν. Ven. ἀντιλλαξάμην π. Ἀθηναίων. 11 T. VII. α. β. ἢ ἀντ. Mon. 8. α. καὶ ἡ α. 12 T. VII. οὕτως μεθοδεύσομεν τῇ ἐνστάσει τὴν ἀντιπαράστασιν· οὐκ αἰετὶ δὲ τὴν ἔνστασιν πρῶτον θετέον, ἢ τὴν ἀντιπαράστασιν· ἀλλ' εἰ μὲν ἀναιδῆς. 13 T. VII. προσθετέον. 14 Ald. τεθείτω. T. VII. τεθήτω. 15 T. VII. addit: χρή δὲ γινώσκειν, ὥς ἐν τοῖς κεφαλαίοις πρῶτην ἔθηκε τὴν τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν, εἰδὼς τὸ παραγραφικὸν μὴ αἰετὶ εὐρίσκεισθαι ἐν τῷ στοχασμῷ. 16 Cfr. T. VII. γ.

στασιν, ὀλιγάκις πάσχει ἡ τέχνη ἀπορήσασα. γ'. "Ἦδη δὲ ἡ ῥα ἐσθ' ἦσαν· τούτῳ καὶ ὁ ¹⁷ Θεολόγος Γρηγόριος ἐχρησάτο εἰς λύσιν τῆς ἀντιθέσεως τῷ εἰπεῖν, „ἀλλ' οὐ νόμος ἐκκλησίας τὸ σπάνιον“, ἐπιχειρημα μόνον ἀπὸ τοῦ
 5 πρᾶγματος· ἐὰν δὲ προσθῇς καὶ τὴν ἐργασίαν, ἔσται παραδειγματική, ὡς αὐτὸς ἐποίησεν εἰπὼν· „εἴπερ μία ¹⁸ χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ“.

Περὶ ἐργασιῶν.

“Ὡς περ τοίνυν τῆς λύσεως εὐρεθείσης, καὶ τὰ ἐξῆς.

10 “Ὡς περ τοίνυν· ¹ ὅρα μὴ ποτε λύσιν ² φησὶν ὁ τεχνικός πρῶτην τὴν ἔνστασιν καὶ δευτέραν τὴν ἀντιπαράστασιν, καὶ τρίτον εἶδος λύσεως τὸν βίαιον ὅρον. οὐτῷ ³ γὰρ ἐν ἐκείνῳ φησὶν· ἔστι καὶ τρίτον εἶδος λύσεως τὸ παραδοξότατον καὶ εἰ οὕτως ἔχει· ἐχρῆν ⁴ μετὰ τὸ
 15 περὶ ἐνστάσεως καὶ ἀντιπαραστάσεως γράφεσθαι τὸ περὶ βιαιῶν ὅρων· οὐ μέντοι ⁵ πρὸ τοῦ περὶ κεφαλαίων· ἀνα-
 365 κολουθον γάρ. β'. “Ὡς περ δὲ κεφαλαίου· εἰ καθ' ἕκαστον ⁶ κεφάλαιον ἔνστασις εἰσάγεται καὶ ἀντιπαράστασις, ἑκατέρα ⁷ δὲ τούτων δι' ⁸ ἐξ ἐπιχειρημάτων κατὰ
 20 τὰ ἐξ περιστατικὰ μόρια κατασκευάζεται τε καὶ λύεται, τουτέστιν ὁμοῦ ⁸ διὰ δώδεκα ἐπιχειρημάτων, ἕκαστον δὲ ἐπιχειρημα δι' ⁸ ἐξ ἐργασιῶν ἀνάγκη συνάγεσθαι τὰς ἐρ-

17. ὁ et Γρηγόριος Par. om.: etiam Sch. min. in T. VII. Γρηγόριος om., quod glossa est. 18 Par. et Sch. min. εἴπερ μηδὲ μία χελιδὼν [Schol. min. τὸ] ἔαρ ποιεῖ. — Sch. min. addunt: καὶ ἀλλαχοῦ εἰς τὸν αὐτὸν λόγον· ἡ ἀντίθεσις, ἀλλὰ Ναύατος οὐ δέχεται τοὺς ἐπὶ πορνείᾳ μεταγρόντας· εἴτα ἡ εἰκὼν τῆς ἐνστάσεως, ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ νόμος ἡ Ναυάτου μισανθρωπία.

1 T. VII. sch. min. 2 λύσιν Ald. om., recepi ex Par. et sch. min. 3 Sch. min. οὕτως — ἔφη. 4 Sch. min. χρῆναι. 5 Ald. μὲν. Par. et sch. min. μέντοι. 6 Cfr. T. VII. γ. 7 Ald. ἑκάτερα. Par. ἑκατέρα. 8 ὁμοῦ Ald. om., recepi ex Par.

γασίας τῶν ἐπιχειρημάτων ἑβδομήκοντα δύο·⁹ εἰ δὲ καὶ καθ' ἑκάστην ἐργασίαν ἐνθυμήματα καὶ ἐπενθυμήματα κατὰ τὰ ἐξ περιστατικὰ μόρια ἐπιφέρεται, δῆλον ὡς εἰς τετρακόσια¹⁰ καὶ τριάκοντα δύο, ταῦτα ἀνενεχθήσεται· ἀλλ' ἡ μὲν τέχνη ἐπίσταται ταῦτα. ἡ δὲ φύσις τῶν πραγμάτων οὐκ ἐπιδέχεται πάντα ἐν οἰωδῇ ποτε τῶν κεφαλαίων· διὸ ὡς ἐγγωρεῖ ἐν τοῖς ἀγῶσι χρησόμεθα.

Περὶ ἐνθυμήματος.¹

Τὸ δὲ ἐνθύμημα δόξαν δριμύτητος ἀποφέρεται μείζονα γνωσθέν.²
καὶ τὰ λοιπά.

10

Ἐνθύμημά ἐστι συνεστραμμένος συλλογισμὸς² ἀτελής καθ' ἑν ἀξίωμα· ἕτεροι δὲ φασιν, ὡς ἐνθύμημά ἐστι τοῦ προηγουμένου ἐπιχειρήματος συμπέρασμα, προσ-
αγόμενον· τῷ ζητήματι ἐν μιᾷ περιόδῳ· διαφέρει δὲ συλλογισμὸς διὰ λεκτικὸς ἐνθυμήματος, ὅτι ἐν μὲν τῷ συλλογισμῷ πάντα τὰ λήμματα τιθέντες³ κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν ἐπιφέρομεν τὸ συμπέρασμα· ἐν δὲ τῷ ἐνθυμήματι οὐ πάντα τὰ λήμματα τῆς ἐπιφορᾶς εἰπεῖν ἀναγκαῖον· ἀλλ' ἢ τὰ λήμματα παραλείπομεν, ἢ τὴν ἐπιφορὰν, οὔτε μὴν τάξει⁴ χρώμεθα· ὥστε πρότερον μὲν εἶναι τὰ λήμματα, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὴν ἐπιφορὰν· ἀλλ' ὡς ἔα τύχη, λόγον⁵ εἰσφέρομεν· καὶ⁶ οὕτω μὲν Ἀλέξανδρος. Νεοκλῆς δὲ φησιν, ὅτι ὁ μὲν συλλογισμὸς ἐκ λημμάτων καὶ ἐπιφορᾶς συνέστηκε· τὸ δὲ⁷ ἐνθύμημα παρὰ τὸ ἐπιχει-

9 Par. οβ. Ald. οζ. 10 Par. τετρακόσια τριάκοντα καὶ δύο.

1 Titulus abest ab Ald. 2 Ald. λόγος. Exempl. Par. ad marg. λογισμὸς. Par. λογισμός, cui manus recentior praeaffixit συλ. T. VII. β. λογισμός. 3 Par. T. VII. θέντες. 4 Ald. ἐν τάξει. Par. T. VII. ἐν om. T. VII. etiam μὴν om. 5 T. VII. τὸν λόγον. 6 καὶ οὕτω μὲν Ἀλ. T. VII. om. ita scribens: ὡς δὲ Νεοκ. φησι, διαφέρει ταύτη. 7 δὲ ex T. VII. recepi.

ρημα συνειλημμένως ἐκφέρεται καθ' ἓν ἀξίωμα ἡθους
καὶ πάθους, ἔσθ' ὅτε συναναμεμιγμένων.⁸ τόποι δὲ ἐν-
θυμηματικοὶ εἴχουσιν εἰς· πρῶτος ὁ ἐκ τοῦ ἐναντίου λαμ-
βανόμενος, ἀκολουθεῖ γὰρ⁹ τὰ ἐναντία τοῖς ἐναντίοις·
5 καὶ γὰρ εἰ ἡ¹⁰ σωφροσύνη καλὸν, αἰσχρὸν ἢ ἀκολασία·
καὶ εἰ αἰσχρὸν ἢ ἀδικία, καλὸν ἢ δικαιοσύνη. δεύτερος
ὁ ἐκ τοῦ ἐνδεχομένου καὶ ἐπὶ μέρους, οἷον εἰ εὐεργετού-
μενοι μισοῦμεν, καὶ κακὰ πάσχοντες ἀγαπήσομεν· τρί-
τος ὁ ἐκ τοῦ¹¹ πρὸς τι, οἷον εἰ γὰρ μὴ¹² ὑμῖν τα
10 φαῦλα¹³ προστάσσειν παράνομον, οὐδὲ ἐμοὶ τὸ πεισθέν-
τα ἐργάσασθαι·¹⁴ τέταρτος ἐκ τῶν αἰτίων¹⁵ καὶ τῶν¹⁶
ποιητικῶν καὶ γενέσεων καὶ φθορῶν, οἷον¹⁷ εἰ ἀγαθὸν
καὶ καλὸν ἢ φιλεάνθρωπία, καὶ τὸ ἐκ ταύτης γενόμενον·
πέμπτος ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἥττον· οἷον εἰ γὰρ υἱὸν ἀπέ-
15 κτεινεν ἰδίον, πῶς ἄλλοτρίου φείσεται·¹⁸ ἔκτος ἐκ τῆς
ἀκολουθήσεως κατὰ τὸ μᾶλλον· οἷον εἰ ἀγαθὸν τὸ πο-
θεῖν, οἱ τὰ μάλιστα ποθοῦντες ἄριστα ἂν ἔζων· ἀλλὰ
μὴν ὁρῶμεν αὐτοὺς πολλάκις διαπταίοντας· ἑβδομος ἐκ
τῶν ἡμενῶν πρὸς τὸ¹⁹ ὑποκείμενον· οἷον²⁰ δὲ τὸν μεί-
20 ζονα ὑπερέχειν κατ' ἀρετὴν, εἰ δὲ²¹ μὴ, γελοῖον²² ἂν
εἶη, εἰ ὁ χείρων ἀνακρίνοι²³ τὸν βελτίω· ὄγδοος ἐκ τοῦ
ἀναλόγου· οἷον ὥσπερ τις τοὺς μισθοφόρους ποιεῖται
πολίτας δι' ἐπιείκειαν, οὕτω²³ καὶ φυγάδας ποιεῖται τις

8 T. VII. *συναναμεμιγμένων*. Ald. — *om.* *Sequentia sumta sunt ex T. VII. a.* 9 γὰρ T. VII. *om.* 10 ἡ ex T. VII. *recepti.* 11 T. VII. *τῶν*. 12 μὴ T. VII. *om.* 13 T. VII. *τὸ φαῦλον*. 14 Par. et T. VII. *ἐργάσασθαι*. 15 Ald. *αἰτίων*. Par. *ἀνατίων*. 16 T. VII. *τῶν om.* tum Par. Mon. 8. *ποιη- τῶν*. 17 καὶ φθορῶν οἷον Ald. *om.*, *recepti ex Par. et T. VII.* 18 T. VII. *φείναιτο*. 19 Ald. Ven. *τόν*. Par. 2918. *τό*. Mon. 8. *τόν ὑποκρινόμενον*. 20 εἰ δὲ — *βελτίω* Mon. 8. *om.* 21 Ven. *γέλοιοι*, *omissis ἂν εἶη*. 22 Ald. Par. *ἀνακρίνει*. Ven. *ἀνακρί- νοιτο*, *scr.* *ἀνακρίνοι* *τόν*. 23 T. VII. *οὕτως*. Ven. *φυγάδα ποιεῖ*.

ἐν τοῖς μισθοφόροις τὸ ἀνῆκον διαταττόμενος. ²⁴ ἔννα-
 τος ἐκ τοῦ παραδείγματος· ἄτοπον γὰρ εἰ κυβερνήτας
 μὲν τις μὴ κλήρω προβάλλεται, ²⁵ στρατηγούς δὲ κλήρω
 προβάλλεται. ²³ δέκατος ὁ ἐξ ἐπαγωγῆς· οἷον ²⁶ Ἀλυσί-
 του καὶ Κανδαύλου, ἔτι δὲ Γύγου καὶ Ἀλυσίτου πολε- ⁵
 μίων ἡμῖν φωραθέντων αἰ, τίς ἂν πιστεύσειεν ²⁷ εὐ-
 νουν ἡμῶν καθεστάναι Κροῖσον· ἐνδέκατος ὁ ἐκ τῆς δι-
 αιρέσεως· οἷον ²⁸ εἰ τῶν φαύλων τὴν ἀλογίαν ἡγητέον,
 πῶς οὐκ ἐπαινετέα τῶν λογικῶν ἢ κατὰστασις· δωδέκα-
 τος ὁ ἐκ τῆς κρίσεως· ὁρῶντες γὰρ Φίλιππον καὶ τὰ ¹⁰
 τοῦ Φιλίππου κατὰ τῶν Ἀθηναίων μηχανήματα δυσμε-
 νῇ καὶ κακόνουν πάντως αὐτὸν τῇ πόλει λογισόμεθα. ²⁹
 τρισκαιδέκατος ὁ ἐκ τῶν καιρῶν· οἷον εἰ τοῖς μέλλουσιν
 ἄκαιρος ³⁰ ἢ νίκη καὶ τοῖς ἤδη νενικηκόσι· τεσσαρεσ-
 καιδέκατος ἐκ μεταλήψεως· οἷον οὐ τὸ ³¹ πεισθῆναι δε- ¹⁵
 νὸν ἦν ³² τῷ Ἀντιπάτρῳ, ἀλλ' ὅτι προσδεχόμεθα δου-
 λείαν· πεντεκαιδέκατος ἐκ τῶν ἐπομένων καὶ ἀποβαινόν-
 των· καὶ ³³ ὁ ἐστὶ διὰ τῶν πρεπόντων· οἷον οὐ δεῖ παι- ³⁶⁶
 δείαν ἀσκεῖν, ἔπεται γὰρ φθόνος· ἑκκαιδέκατος ἐξ ὀρι-
 σμοῦ· οἷον ³⁴ κύριος ἑρόνιμος τῶν πάνυ ἀγαθῶν, καὶ ²⁰
 ὁ ἀνδρεῖος πάνυ τῶν ἀναγκαίων· ἐπτακαιδέκατος ἐξ
 ὑποθέσεως· οἷον εἰ Φιλίππῳ πιστεύοντες τῆς τριηραρ-
 χίας ³⁶ ἀμελήσετε, οὐδὲν κωλίζει καὶ τῶν φιλτάτων ἀ-

24 Par. 2977. Ven. διαπραττόμενος. 25 προβάλλεται Par.
 om. Ven. προβάλλ. κλήρω. 26 οἷον T. VII. om. 27 Ald.
 πιστώσειεν. Par. πιστεύσειεν. 28 T. VII. οἷον om. Ven. οὕτως.
 29 Ven. Mon. 8. λογισόμεθα. Mon. 8. τὴν πόλιν. 30 Ald.
 Par. 2918. 2977. Mon. 8. ἄκυρος. Ven. ἄκαιρος. 31 Ald. τῷ.
 — Mon. 8. παθῆναι. Ven. πισθῆναι. 32 Par. 2977. Ven. νῦν.
 33 Ven. καὶ ἐκ τῶν διὰ τῶν πρεπόντων. 34 Ald. Par. 2918.
 2977. Mon. 8. οἷον ὅτι εἰ σωφροσύνη [Mon. σωφρόνον] πάντων ἀ-
 γαθὸν ὁ καὶ ἀνδρεῖος πάντως ἀναγκαῖον. *recepti lectionem* Ven.
 36 Ald. Par. πατριαρχίας Mon. 8. τῆς πατρ. Par. 2977. Ven.
 τριηραρχίας.

θρόως στερηθῆναι· ὀκτώκαιδέκατος ἐκ τῶν ἁμαρτανο-
 μένων καὶ κατηγοροῦντι καὶ ἀπολογουμένῳ· οἷον εἰ ³⁷
 κατηγοροῦσι Μηδείας ὡς ἀπέκτεινεν, ἡμαρτε ³⁸ γὰρ περὶ
 τὴν ἀποστολὴν· ἀπολογεῖται δὲ, ὅτι οὐ καὶ τὸν Ἰάσονα,
 τοῦτο γὰρ ἡμάρτανε μὴ ποιήσασα· ἐννεακαιδέκατος ἐκ
 τοῦ οὗ ἕνεκα εἴη ἂν ἡ ³⁹ γένοιτο· οἷον ⁴⁰ τούτου χάριν
 φάναι γεγονέναι· ὅτι ὁ Διομήδης προεῖλετο τὸν Ὀδυσ-
 σέα καὶ τὸν ⁴¹ ἐκ τοῦ Ὀδυσσέως· εἰκοστὸς ἐκ τοῦ ὀνό-
 ματος· οἷον ὅτι οὐκ ἂν ποτε Ἴππονίην ἔθeto ὁ τοῦ ⁴²
 10 Ἑρμοῦ ὢν ἱερεὺς Ἑρμογένης μὴ ὄντος υἱοῦ· καὶ ὡς Ἰφι-
 κράτης· ὁ γὰρ πατὴρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν εὐπατριδῶν,
 ὢν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ῥάδιον ⁴³ ἐστι
 γινῶναι· εἰκοστὸς πρῶτος ὁ τοῖς διαβεβλημένοις καὶ ὀν-
 θρώποις καὶ πράγμασι τὴν ⁴⁴ αἰτίαν τοῦ παραδόξως λέ-
 15 γειν παρέχων· οἷον, ἄτοπον γὰρ εἰ φεύγοντες μὲν ἐμα-
 χόμεθα, ⁴⁵ ὅπως κατέλθωμεν, κατελθόντες δὲ φευξόμε-
 θα, ⁴⁶ ὅπως μὴ μαχώμεθα· ⁴⁷ Ἔτι τῶν ⁴⁸ ἐνθυμημά-
 των τὰ μὲν ἐστὶν ἐλεγκτικά, τὰ δὲ δεικτικά· δεικτικά μὲν
 οὖν ⁴⁹ τὰ κατ' ἔμφασιν ἀκολουθίας προϊόντα· οἷον τὸ

37 Par. et T. VII. οἷον κατηγοροῦσι γάρ. 38 T. VII. ἡ-
 μαρτεν. 39 Mon. 8. ἡ εἰ. 40 οἷον T. VII. om. 41 T. VII.
 τό. 42 Ven. ὅτι. 43 ῥάδιον Par. 2977. om. Ven. ῥάδιον
 ἐπιγινῶναι. 44 Ald. καὶ τὴν. Par. T. VII. καὶ om. 45 Mon. 8.
 ἐμαχώμεθα. 46 Ald. φευξόμεθα. Par. et T. VII. φευδόμεθα.
 47 Ven. addit: Τὸ ἐνθύμημα δόξαν δομότητος ἀποφέρεται, ἀντὶ
 τοῦ δραστήριον· γνωσθὲν ὅ τι τέ ἐστιν, καὶ ὅπως εὐρίσκεται, καὶ
 ὅπου· ὅ τι τέ ἐστιν ἀντὶ τοῦ ὅ ἐστι, τοῦτο καὶ διδάσκει, ὅταν λέ-
 γηται (Cod. λέγεται) ὅτι συγκριτικῶς ἅπαν ἐκφέρεται, ὅπως δὲ εὐ-
 ρίσκεται ἀπὸ τῶν περιστάτικων, ὅποις δὲ ἐπὶ τοῦ τέλους τῆς κατα-
 σκευῆς· μετὰ γὰρ τὴν ἐργασίαν ἐπάγεται αἰεὶ σχῆμα μὲν ἔχον συγκρι-
 τικόν· συγκριτικῶς λέγει ἐκφέρεσθαι τὰ ἐνθυμήματα πρὸς τὴν ἐκ
 παραβολῆς ἢ τινα ἄλλην τῆς ἐργασίας μεταχείρισιν. 48 In
 T. VII. haec multis interjectis ab antecedentibus sejuncta sunt.
 49 T. VII. τὰ τοιαῦτα τά.

γὰρ ⁵⁰ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς
φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται· ἐλεγκτικὰ δὲ τὰ κατ' ἔμ-
φασιν μάχης, ⁵¹ οἷον οὐ γὰρ ἂν Σόλων μὲν αὐτὸ παρ-
ε-
λιπεν, Ἀντοκλῆς δὲ εὗρετο· τὸ δ' αὐτὸ, φησί, διανόημα
ἐκατέρως ⁵² δύναται μεταχειρίζεσθαι, τῆς αὐτῆς γινό-
μενον διαφορᾶς· τὰ μὲν γὰρ δεικτικὰ πρὸς πρᾶγμα ⁵³
τι συνίσταται, τὰ δὲ ἐλεγκτικὰ πρὸς πρόσωπον· ἐπεὶ δὲ
πᾶν ἐνθύμημα, ὡς ἔφαμεν, ⁵⁴ ἢ ἐκ μάχης ἢ ἐξ ἀκο-
λουθίας γίνεται, ἀναγκαῖον περὶ ἀκολουθίας καὶ μάχης
εἰπεῖν· ⁵⁵ τῶν γὰρ ἀκολουθούντων τισιν, ἃ μὲν ἐν τῷ ⁵⁶ 10
καθόλου καὶ ἀεὶ ἀκολουθεῖ· οἷον ⁵⁷ εἰ καπνὸς ἐστὶν ἐν-
ταῦθα, πῦρ ἐστὶν ἐνταῦθα· τὰ ⁵⁸ δὲ ὡς ἐπίπαν μὲν
οὐκ ⁵⁹ ἀκολουθεῖ, ἐπὶ πλέον δὲ, οἷον εἰ νότος ἐστὶν εὐ-
πλοήσει· ἃ δὲ ἐπ' ἔλαττον, ⁶⁰ οἷον εἰ τυμβωρύχος ἐστί,
θησαυρῷ περιπεσεῖται· τοῖς ⁶¹ μὲν οὖν καθόλου ἀεὶ ἀκο- 15
λουθοῦσιν ἀεὶ χρηστέον· ἔστι γὰρ ἀναμφισβήτητον· ταῦ-
τα δὲ καὶ τεκμήρια Ἀριστοτέλης καλεῖ· ⁶² τοῖς δὲ ὡς

50 γὰρ Ald. om., est in Par. — Dem. Ol. I. p. 16. 51
T. VII. add.: ὡς ἔχει ἐπὶ τοῦ Ἀνκούργου. 52 Par. ἐκατέρους.
Ald. ἐκάτερον. T. VII. ἐκατέρως. 53 Ald. Par. πᾶν. πρ. T. VII.
πᾶν om. 54 Ald. ἤφαμεν. Ven. ἔφαμεν. [sine ὡς] εἴτε ἐξ ἀκολ. γίνε-
σθαι, ὡς ἐπὶ τῶν δεικτικῶν ἐπιδείκνυμεν, εἴτε ἐκ μάχης, ὡς ἐπὶ τῶν
ἐλεγκτικῶν, ἀναγκ. 55 Par. T. VII. εἰπεῖν καὶ μάχης. — T. VII.
addit; ἔνιοι μὲν οὖν τῶν περὶ ταῦτα δεινῶν, ὡς Ἀλέξανδρός φησιν,
οὐδεμίαν διαφορὰν οἶονταί τούτων εἶναι, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῶν ἐξ αὐ-
τῶν προδήλως δεικνύουσιν, ὅτι οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ἕτερα· τῶν
γὰρ ἀκολουθούντων τισιν, ὡς Ἀλέξανδρός φησιν, ἃ μὲν κ. τ. λ. 56
T. VII. τοῖς. 57 T. VII. ὡς ἔχει ταῦτα. 58 Par. et T. VII.
ἃ. Par. 2977. ἃ γὰρ ἐπίπαν. 59 οὐκ Ald. om., est in Par. et
T. VII. 60 Par. et T. VII. addit: ἀκολουθεῖ. 61 Ald. ταῖς.
62 T. VII. h. l. ponit, quae Planud. paullo inferius habet: ὅτι
τεκμήριον, φησί, τὸ τέλος προσηγόρευται, τούτων δὲ κομισθέντων
τέλος ἔχειν τὸ πρᾶγμα συμβαίνει. [Aristot. Rhet. I. 2: p. 1367. b.
Bekk. ὅταν γὰρ μὴ ἐνδέχεσθαι οἴωνται λύσαι τὸ λεχθέν, τότε φέ-

ἐπὶ τὸ πλεῖστον ⁶³ ἐπ' ἑλαττον ἀκολουθοῦσιν οὐ· χρη-
 στέον δὲ ὅμως εἰ ἐκείνων ἀποροῖμεν· ⁶⁴ ταῦτα δὲ Ἀρι-
 στοτέλης ⁶⁵ σημεῖα καλεῖ· καὶ γὰρ τοι τεκμήριον, φησὶ,
 τὸ τέλος προσαγορεύεται· ⁶⁶ τούτου δὲ κομισθέντος τέλος
 5 ἔχειν τὸ πρᾶγμα συμβαίνει· ὅταν οὖν ⁶⁷ ἀπὸ τῶν ἀκο-
 λουθούντων τὰς πίστεις ⁶⁸ κομίζειν βουλόμεθα, διχῶς
 ληψόμεθα· ⁶⁹ ἢ γὰρ προτιθέντες, ⁷⁰ ὅτι τόδε τῷδε ἀκο-
 λουθεῖ, εἶτα προσλαβόντες τὸ ὑπάρχον τῷ ἀκολουθῶ
 ἐπιφέρουμεν, ὅτι καὶ τὸ ἀκόλουθον ὑπάρχει τόδε· οἷον
 10 εἰ τῷ δικαίῳ τὸ ⁷¹ ἀγαθὸν ἀκολουθεῖ, καὶ τὸ ⁷² δι-
 καίως ζῆν τὸ ἀγαθὸν ὑπάρχειν ἐστίν· ⁷³ ἀλλὰ μὴν
 τὸ δίκαιον ἀγαθόν, καὶ τὸ δικαίως ἄρα ζῆν ἀγαθόν· ἢ
 θέντες ὅτι τόδε τῷδε ἀκολουθεῖ, ἔπειτα προσλαβόντες
 τῷ ἀκολουθῶ τὸ ὑπάρχον ⁷⁴ ἐπιφέρουμεν, ὅτι οὐ δι' ⁷⁵
 15 ἐκεῖνο, ᾧ ἀκόλουθον ὑπάρχει, οἷον εἰ τὸ δικαίως ζῆν
 κακόν, τὸ δίκαιον οὐκ ἀγαθὸν ὑπάρχει· ⁷⁶ τὸ δίκαιον ⁷⁷
 δὲ ἀγαθόν, οὐκ ἄρα τὸ δικαίως ζῆν κακόν· τῶν δὲ μα-
 χόμενων ἃ μὲν οὕτως ⁷⁸ μάχεται, ὥστε καὶ αὐτὰ καὶ
 τὰ ἀντικείμενα αὐτοῖς μάχεσθαι· οἷον ἡμέρα ἐστὶ, νύξ
 20 ἐστὶ· ταῦτα γὰρ ἀνασκευαστικά εἰσιν ἁλλήλων· οἷον
 οὐκ ἐστὶν ἡμέρα, οὐκ ἐστὶ νύξ· ἃ δὲ αὐτὰ μὲν μάχεται,
 οὐ μὴν καὶ τὰ ἀντικείμενα αὐτῶν· οἷον Πλάτων ἐν Ἀ-
 θήναις ἐστὶ, ⁷⁹ Πλάτων ἐν Σικελίᾳ ἐστὶ· ταῦτα μὲν γὰρ

ρεῖν οἶονται τεκμήριον ὡς δεδειγμένον καὶ πεπερασμένον· τὸ γὰρ
 τέκμαρ καὶ πέρας ταυτὸν ἐστὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν.] ⁶³
 Ald. Par. καὶ, T. VII. ἢ. ⁶⁴ T. VII. ἀποροῖμεν. ⁶⁵ T. VII.
 ὁ Ἀριστ. ⁶⁶ Par. προσηγόρευται. ⁶⁷ T. VII. inserit: φησὶν. ⁶⁸
 Ald. τὰς στάσεις κομίζειν βουλόμεθα. correxi ex Par. et T. VII. ⁶⁹
 Ald. ἀναψόμεθα. Par. et T. VII. ληψόμεθα. ⁷⁰ Par. Mon. 8. προτι-
 θέντες. ⁷¹ Ven. καὶ τό. ⁷² Ald. τῷ. ⁷³ ἐστὶν Ven. om.
⁷⁴ Ald. ὑπάρχειν. Par. et T. VII. ὑπάρχον. ⁷⁵ Par. et T. VII.
 οὐδ' ἐκεῖνο. ⁷⁶ T. VII. ὑπάρχειν. ⁷⁷ Par. T. VII. ἀγαθόν
 δὲ τὸ δίκαιον. ⁷⁸ οὕτως ex Ven. recepi. ⁷⁹ T. VII. ἐστὶν,

ἀλλήλοις μάχεται· τὰ δὲ ἀντικείμενα αὐτοῖς οὐκ ἔτι·⁸⁰
οἷον Πλάτων οὐκ ἔστιν ἐν Σικελίᾳ· Πλάτων οὐκ ἔστιν
ἐν Ἀθήναις· οὐδεμία γὰρ ἐνταῦθα μάχη· πάλιν δὲ τῶν
μαχομένων ἃ μὲν ἐξ ἐνὸς καὶ αἰὲ μάχεται, οἷον ἡμέρα
ἐστὶ, νύξ ἐστιν· ἃ δὲ ἀπὸ τινὸς χρόνου· οἷον Δίων νυ-
κτὸς ἐγένετο, Δίων ἡμέρας ἐγένετο· γενομένου γὰρ⁸¹
Δίωνος, ταῦτα μάχεσθαι ἤρξατο· ἃ δὲ πρὸς μὲν τινα
χρόνον ἀλλήλων ἐστὶν ἀναιρετικά, μετ' ὀλίγον δὲ οὐκ
ἔτι· οἷον Δίων ἄφρονιμός ἐστι, Δίων ἄφρων ἐστὶ· ζῶντος³⁶⁷
μὲν γὰρ αὐτοῦ μάχεται, ἀποθανόντος δὲ οὔ· Ἀπὸ^{82 10}
τῶν μαχομένων οὖν τούτων, ὧν καὶ τὰ ἀντικείμενα μά-
χεται, δύο, φησὶ, συλλογισμοὶ γίνονται· ἡ γὰρ θέντες⁸³
ὅτι μάχεται τόδε τᾶδε, ἔπειτα εἰπόντες, ὅτι ὑπάρχει τὸ
ἕτερον, τὸ λοιπὸν ἀναιροῦμεν· οἷον ὅτι ἡμέρα ἐστὶ, νύξ⁸⁴
ἐστὶν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστὶ, νύξ ἄρα οὐκ ἔστιν· ἡ θέν-
15
τες, ὅτι μάχεται τῷδε τόδε, ἔπειτα ἀνελόντες τὸ ἕτερον,
τὸ λοιπὸν τίθεμεν, οἷον εἰ⁸⁵ οὐχ ἡμέρα ἐστὶ, νύξ ἐστὶν·
ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔστιν ἡμέρα, νύξ ἄρα ἐστὶν· ἀπὸ δὲ τῶν
λοιπῶν πρόδηλον,⁸⁶ πῶς οἱ συλλογισμοὶ γενήσονται·
πρόαγε⁸⁷ δὲ αὐτοὺς ῥητορικῶς καὶ κατὰ⁸⁸ εὐθύμημα·²⁰
οἷον ἐπὶ παραδείγματος·⁸⁹ διαλεκτικῶς μὲν αὕτως⁹⁰ ὁ

80 αὐκέτι οἷον Πλάτων Mon. 8. om. 81 Mon. 8. Par. 2977.
δέ. 82 T. VII. ἀπὸ μὲν οὖν. 83 Ald. ἡ τεθέντες. Par. et
T. VII. ἡ γὰρ θέντες, tum T. VII. ὁ μάχεται τῷδε τόδε. 84
Ven. ἢ νύξ. Mon. 8. νύξ ἐστὶν om. 85 T. VII. ὅτι. Par. 2918.
εἰ om. sq. οὐχ. Par. 2977. om. 86 Mon. 8. πρόδ. δὲ αὐτοὺς,
πῶς οἱ συλλόγου. 87 Ald. Mon. 8. πρὸς γε. Par. 2918. 2977.
Ven. πρόαγε. 88 T. VII. κατ' εἰ. 89 T. VII. δῆλη γὰρ ἂν
οὕτως ἡ ἐπιχείρησις γένοιτο [Mon. γένηται. Ven. γενήσεται. Par.
γένειτο] οὐχὶ καὶ — ἄφρων ἐστὶ Σωκράτης, quae Planud. paullo
inferius ponit. 90 Exempl. Paris. ad marg. inserit οὖν. tum
Ald. Par. οὕτως. T. VII. οὕτως. Ald. προαχθήσεται. Par. et T. VII.
προαχθήσεται.

λόγος προαχθήσεται, καλούμενος ὑπ' αὐτῶν τρίτος ἀνα-
 πόδεικτος· οὐχὶ καὶ φρόνιμός ἐστι Σωκράτης καὶ ἄφρων·
 ἔστι δὲ φρόνιμος, οὐκ ἄρ' ⁹¹ ἄφρων· ῥητορικῶς δὲ ᾧδι·
 πῶς γὰρ οἶόν τε ⁹² Σωκράτην ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ὄντα
 5 ἅμα καὶ φρόνιμον εἶναι καὶ ἄφρονα. Ἀρεταὶ δὲ ἐνθυ-
 μήματος βραχύτης ⁹³ κώλων καὶ εὐρυθυμία κατὰ τὴν
 σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων.

Περὶ ἐπενθυμήματος.

Ἐπενθύμημα γὰρ ἐστὶ κυρίως ἐπὶ φθάνοντι ἐνθυμήματι ἕταρον ἐπι-
 10 νοούμενον ἐνθύμημα, καὶ τὰ λοιπά.

Ἰστέον, ¹ ὅτι τῶν ἐνθυμημάτων τὰ μὲν ἀπλῶς ἐστὶν
 ἐνθυμήματα, τὰ δὲ καὶ ἐπενθυμήματα· ὅταν γὰρ εἰς
 ἀκοὴν τὸ ἐνθύμημα προῖη ² ἢ ὑπὸ καταφορᾶς ἰλκυσθῇ,
 γένοιτ' ἂν, φησὶν Ἀρποκρατίων, ἐπενθύμημα· τοῦτο δὲ
 15 συνεκτικόν ³ ἐστὶ τῆς τοῦ ἐπιχειρήματος θέσεως, καὶ τῆς
 τοῦ ἐνθυμήματος, ὥς ἂν εἰ λέγοιμεν κατασκευάζοντες,
 ὅτι ὁ λύων νόμον τοῦ τιθέντος βελτίων· ὁ μὲν γὰρ τῇ
 τοῦ λυσιτελοῦντος ὑποσχέσει προκαταλαμβάνων τοὺς ἐπι-
 δεχομένους εὐέλπιδας παρεσκεύασεν· ὁ δὲ τοὺς ἤδη τοῦ
 20 κακοῦ πεπειραμένους μόνος τῶν ἄλλων τοῦ λυποῦντος
 ἀπήλλαξεν· ὅσον δὲ τὸ παρὸν ὀχληρὸν τοῦ ἐν ἐλπίσιν ⁴
 ἀγαθοῦ δραστικώτερον, τοσοῦτον οὗτος τοῦ τιθέντος ⁵
 ἀνώτερος· εἰς μὲν οὗτος τρόπος ἐπενθυμήματος· ἔστι δ'
 ὅτε αὐτοῦ μόνου τοῦ ἐνθυμημάτων ἐστὶ κατασκευαστι-
 25 κόν· ὥς ἂν εἰ λέγοιμεν καίτοι τῶν ⁶ τὸ συνοῖσον μὴ
 δυνηθέντων προῖδειν ⁷ ἀναισθητότεροι δόξαιεν ἂν οἱ τὸ

91 Par. ἄρα. 92 Mon. 8. οἶονται, 93 Par. βραχύτις.

1 T. VII. γ. 2 Par. et T. VII. προῖτοι. 3 Par. Mon. 8.
 συνακτικόν, Ven. συντακτικόν. Par. 2977. συνεκτικώτα.ον. 4 Par.
 Mon. 8. τοῦ ἐν ἐλπίσι τοῦ ἀγ. 5 Par. T. VII. οὗτος τοῦ τιθέν-
 τος. Ald. τοῦ τιθ. οὗτος. 6 τῶν Ald. om., est in Par. et T. VII.
 7 Exempl. Paris. ad marg. παριδῆιν.

συνάπτον ἤδη φυλάσασθαι μὴ θελήσαντες· ἐνταῦθα γὰρ προθέντες τὴν προκειμένην πείραν ⁸ καὶ τὴν εἰκασίαν ἐπεξεργασόμεθα τὴν ἀνοιαν τῶν μηδ' ὑπὸ τῆς πείρας διδαχθέντων· ἐνίοτε μὲν οὖν, φησὶ, μετὰ τὸ ἐπενδυήμα ταῖς παραδειγματικαῖς κασταςκευαῖς ἐπιχειρηματι- ⁵ κῶς χρηστέον λέγοντας, ⁹ ὥς καὶ κυβερνήτην ἤδη σφάλματα ¹⁰ μετεδίδαξε καὶ στρατηγόν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀντ' ἐπενδυήματος ¹¹ τὰ αὐτὰ τάττεται· μετὰ γὰρ τὸ εἰπεῖν, ὁ ἀνάισθητος ὁ μηδὲ ¹² μετὰ τὴν πείραν ἀγαθὸς κριτῆς, ἐπιφέρομεν εὐθὺς τῷ ἐνδυμήματι, ὅτι πονη- ¹⁰ ρὸς μὲν στρατηγός, ὅς τὴν ἐκ πείρας βλάβην οὐκ ἐφυλάξατο, πονηρὸς δὲ κυβερνήτης, ὅς μηδέποτε ἐκ τοῦ φθάσαντος· σφαλεροῦ μετεβουλεύσατο.

Περὶ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους.

Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, καὶ τὰ λοιπά.

15

Τὰ ἀπ' ἀρχῆς· ἰστέον, ¹ ὅτι οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει κατασκευὴν τῶν ἐπιχειρημάτων τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, οἷαν καὶ τὰ λοιπὰ κεφάλαια, ἀλλ' ἴδιον τόπον ἐπέχει τῶν ἐπιχειρημάτων τὴν ὑποδιαίρεσιν, ἥτις ἢ κατὰ ποσότητα γίνεται ἢ ποιότητα, ὅταν τὰ πολλὰ ὀλίγα ²⁰ ποιῶμεν, ἢ τὰ μεγάλα τῶν ἐγκλημάτων· ² εὐτελέστερα· ἔστι δὲ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους αὐτὸ τὸ πρᾶγμα γυνόν, περὶ οὗ ἡ ³ ἐγκλησις· ἐν μόνῳ μέντοι τῷ στοχασμῷ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τὸ σημεῖον ἔστιν· ἄδηλον γὰρ τὸ πραχθέν· β'. Οὐ γὰρ ἡ περιστάσις· καὶ ²⁵ μὴν ἐν ταῖς στάσεσι γίνεσθαι φησι τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι

⁸ πείραν Mon. 8. om. ⁹ Ald. Par. λέγοντες. T. VII. λέγοντας. ¹⁰ Par. σφάλματος. ¹¹ Ald. Par. Mon. 8. ἀντεπενδυήματος. Par. 2977. ἀντ' ἐπ. ¹² T. VII. μῆ.

¹ Cfr. T. VII. α. β. ² Ald. ἐπιχειρημάτων. Par. ἐγκλημάτων. ³ ἡ ex Par. recepi. Ald. om.

τέλους, ἀφ' ἧ καὶ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεις· ἀλλ' ἐκεῖ
 μὲν περὶ μόνης τῆς αὐτῶν γενέσεώς φησιν· ἐνταῦθα
 δὲ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν καὶ ὅπως γενόμενα δεῖ κρατύ-
 368 νειν, ὑπέδειξε· τὸ μὲν γὰρ ἀπλῶς, τὸ δὲ πρὸς τι· καὶ
 5 τὸ μὲν σχεδὸν παντός, τὸ δὲ οὐ παντός. γ'. Εἰ καὶ
 τι⁴ τούτου μετριώτερον ἐποίησας· ἐλλιπῶς⁵ τὸ
 ἔδει σε δοῦναι δίκην· ὃ δὲ προτετάχθαι ἐπὶ τοῦδε. ἀντι-
 στροφῇ⁶ ἐστὶν ἐπὶ τῶν διαλεκτικῶν, ὅταν ὁ ὑποκείμε-
 νος γίνηται κατηγορούμενος, καὶ ὁ κατηγορούμενος ὑπο-
 10 κείμενος· οἷον⁷ εἰ ἄνθρωπος γελαστικόν, καὶ εἰ γελα-
 στικόν ὁ⁸ ἄνθρωπος· οὕτως οὖν⁹ καὶ ἐνταῦθα· ἡ τε
 πρότασις ἀπόδοσις γίνεται, καὶ ἡ ἀπόδοσις πρότασις·
 οἷον εἰ γὰρ τότε ἐποίησας, οὐκ ἔδει σε δοῦναι δίκην,¹⁰
 τοῦτο τὸ ὀρθόν· τὸ δὲ ἀντεστραμμένον¹¹ οὕτως· οὐκ
 15 ἔδει σε δοῦναι τιμωρίαν,¹² εἰ τότε ἐποίησας. δ'. Καὶ
 καὶ ὁ λόγος παῖσαν· συγχωρεῖν¹³ λέγων εἰ παρεκαθέξου
 τῷ τάφῳ¹⁴ οὐκ ἐνεκάλουν· ἀναιρεῖς τὸ συγχωρηθὲν, ἐὰν
 εἴπῃς· καίτοι οὐδὲ τότε ἂν¹⁵ ἔξω τιμωρίας ἔμεινας· ἐπ-
 αναλαμβάνεις δὲ, ἐὰν ἐπάγῃς· νῦν δὲ οὐ παρεκαθέξου
 20 μόνον δακρύων, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτοῦ χλαμύδα ἐκείνῳ
 συνέθαιπας.¹⁶

4 Ald. τοι. Par. τι. 5 Ald. ἐλλιπῶς. Par. ἐλλιπῶς. 6 T. VII.
 ια. v. 9. Ald. γίνεται. 7 οἷον T. VII. om. 8 ὁ Par. et T. VII. om.
 9 οὖν et paullo post τε T. VII. om. 10 T. VII. τιμωρίαν. ἰδού
 τὸ ὁ. οὕτως. 11 Ald. ἀντεστραμμένον. Par. et T. VII. ἀντεστρ.
 12 Ald. τιμορίαν, εἰ τότε ἐποίησαν. T. VII. τιμωρίαν οὐκ ἔδει σε
 δοῦναι, εἰ ἐποίησας τότε, καὶ πάλιν, ἐγὼ μὲν καὶ ἐπ' ἐκείνῳ σε τι-
 μωρίαν ἀπῆτησα ἂν, καίτοι μικρόν ἦν καὶ μετριώτερον ἦν, ἀπῆτησα
 ἂν σε τιμωρίαν καὶ τὰ ἑξῆς. 13 T. VII. in sch. min. συγχωρεῖν.
 Ald. Par. συγχωρεῖς. 14 Sch. min. add. θρηγῶν. 15 ἂν Ald.
 om., est in Par. 2918. et 2977. 16 Par. 2977. add. ὃ τεκμή-
 ριον ἔρωτος, καὶ οὐδὲ ἀνεκόμισας κατὰ τὴν ἐντολήν.

Πρόκειται τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ὥσπερ ἰδίον τι ἐπὶ τῷ τέλει, καὶ τὸ πλαστὸν ἐπιχείρημα καλούμενον, καὶ τὰ ἐξῆς.

Πρόσκειται· διαφέρει ¹⁷ ἡ προσωποποιῖα τοῦ πλαστοῦ, καθὼ ἡ μὲν προσωποποιῖα διὰ τῆς ὑποδιαίρεσεως πρόεισι καὶ τοῦ ἀντιθετικοῦ καλουμένου σχήματος· τὸ ⁵ δὲ πλαστὸν ἀπὸ τοῦ ἐναντίου ἢ τοῦ γεγονότος· γίνεται δὲ τὰ πλαστὰ διχῶς, ἢ γὰρ τὸ γεγονὸς ὡς οὐ γεγονὸς ἀθρόως πλάσσεται· ἢ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἀπὸ μὲν τοῦ γενομένου, ὡς μὴ γενομένου ὡς τὸ εἰ δὲ τότε, ὅτε τὴν *Μοτιδαιαν* ἐλάμβανον ¹⁸ καὶ ἐξῆς· ἀπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου, ¹⁰ ὡς τό· ἀλλ' εἰ μὲν μίαν ἀπώλεσε ναῦν, καὶ ἐξῆς. β'. Ἐπὶ δὲ τῷ κακῶς προσυπακούεται, *πραχθέντι*. γ'. Τοῦτο τοῦ ἀθρόου· οὐδὲ ¹⁹ γὰρ τὸ κτεῖναι εἰς λεπτότερα ἐπιδιαιρεῖ, ἀλλ' ἀθρόον διαλαμβάνει τὸ πεπραγμένον· ²⁰ ἦν δ' ἂν ὑποδιαίρεσις, εἰ ἔλεγεν· εἰ δὲ ¹⁵ μὴ ἀπέκτεινα, ἀλλὰ μόνον προθυμηθεὶς ὥρμησα, καὶ ²¹ τῆς ἀκροπόλεως μετεκίνησα, εἰ ἑτέροις ὑπεθέμην τὸ πρακτέον, οὐκ ²² ἂν διὰ τοῦτο τοῦ προσήκοντος γέρως ἐτύγχανον.

Περὶ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῆς πρα- ²⁰
γματικῆς.

Δυσχερὴ λύσιν ἔχει τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῆς πραγματικῆς, καὶ τὰ ἐξῆς.

Δυσχερὴ λύσιν· μόνη γὰρ τῶν στάσεων ἀπασῶν ἡ πραγματικὴ, τὸν μέλλοντα χρόνον κληρωσαμένη καὶ ²⁵

¹⁷ Cfr. T. VII. 18 et 19. ¹⁸ Ald. ἐλάμβανον. Par. ἐλάμβανον. ¹⁹ T. VII. 17. ²⁰ T. VII. add. καὶ ποιεῖ τὴν ὑποδιαίρεσιν ἀπὸ τῆς τοῦ πράγματος ἀρχῆς, [Mon. ἀρχῆς om.] ἀφ' ἧς εἰκὸς τὸν δρῶντα ἐγχεῖρεῖν. Ὡς δ' ἀπὸ τῶν λεπτοτέρων ἦν ἡ ὑποδ. οἶον εἰ ἔλ. ²⁴ Ald. μόνη. — T. VII. καὶ et paullo post εἰ. om. ²² οὐκ ἂν — ἐτύγχανον Ald. om., recepi ex T. VII.

τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις διαιρουμένη, καὶ πολλαῖς τῶν
 στάσεων κοινωνοῦσα καὶ κατ' ἐκείνας διαιρουμένη, οὐ
 ῥαδίαν τὴν λύσιν τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους προβάλλε-
 ται. β. Καὶ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· οἷόν ἐστι τὸ¹ τοῦ
 5 στρατηγοῦ τοῦ διακόψαντος μέρος τοῦ τείχους·² καὶ ἐξελ-
 θόντος καὶ νικήσαντος· ποιεῖ γὰρ ἐκεῖνος τῇ· ἀντίστα-
 σιν. γ. Καὶ ἐν τῇ ἀντιλήψει· ἐν γὰρ τῇ ἀντιλήψει
 οὕτω ποιούμεν, λέγοντες ὅτι ἐξῆν μοι φονεῦσαι τὸν τρισα-
 ριστέα· χράμεθα καὶ ἀντιθετικῶ ἥγουν³ ἀντεγκληματι-
 10 κῶ, ὅτι ἄξιός ἦν ἀναιρεθῆναι, τί γὰρ ἐμοίχευεν.

Περὶ τάξεως ἐπιχειρημάτων.

*Ἡ δὲ τάξις τῶν ἐπιχειρημάτων διπλῇ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἀποδεικτικά φησι τὰ στασιαζόμενα, τὰ ἀγωνι-
 στικά, πανηγυρικά δὲ τὰ φαιδρὰ καὶ ὁμολογούμενα, καὶ
 15 αὐξητικά· τὸ δὲ πολιτικῆς ἐρμηνείας ἀντὶ τοῦ ἐναγωνίου
 φράσεως· ἀποδεικτικώτατα δὲ τῶν¹ ἐπιχειρημάτων τὰ
 ἀπὸ² τῆς αἰτίας καὶ τοῦ ἐναντίου· κοινῶ γὰρ³ λόγῳ
 τὴν ἐργασίαν ἐπιχείρημα καλεῖ· τὰ δὲ ἀπὸ παραδείγμα-
 τος καὶ τρόπου⁴ καὶ τῶν λοιπῶν περιστατικῶν πανη-
 20 γυρικά εἰσι.⁵ καὶ δῆλον ἐντεῦθεν· τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ
 προσώπου τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς⁶ ἐργάζεται, τὰ δὲ ἀπὸ⁷
 τῶν πραγμάτων ἐκ τῆς ὁμοιότητος αὐτῶν τουτέστι τῶν
 παραδειγμάτων, ἃ ἐπιμονὴν λαμβάνοντα εἰς πνεῦμα⁸

1 τὸ Ald. om. est in Par. 2 Ald. τύχους. 3 Ald. ἥως.
 idem error jam supra obvius ex ignorantia compendii scribendi
 ἡ' natus videtur. 1 τῶν Ald. om., est in Par. et T. VII. α.

2 Ven. παρὰ. et infr. παρὰ παραδειγμ. et παρὰ προσώπου. 3
 Ven. δέ. 4 T. VII. et margo exemplaris Paris. τροπῆς. Par.

ου
 τροπῆς. ου manu recentiori superscriptum. 5 T. VII. εἰσι.

6 T. VII. ἐγκληματικοῖς. 7 T. VII. ἀπὸ [Ven. παρὰ] παρα-
 δείγματος ἀπὸ [Ven. παρὰ] ὁμοιότητος πραγμάτων. 8 T. VII.
 πνεύματα.

ἀποτείνεται καὶ τὴν ἀκμὴν ποιεῖ, ἣν τοῦ πανηγυρικοῦ βού-
 λεται εἶναι· ὥσαύτως καὶ ⁹ τὰ ἀπὸ τοῦ καιροῦ ¹⁰ καὶ τόπου
 τὴν ἵλην ἀπὸ τῶν ἐγκωμιαστικῶν λαμβάνει ἐπαινουμέ-
 νου τοῦ τόπου καὶ τοῦ καιροῦ, ἢ ψεγομένου· εἰ δέ τις
 ἀκριβῶς ¹¹ σκοποῖη, ἔστι καὶ τὰ ἀπὸ τῆς αἰτίας καὶ 5
 τοῦ ἐναντίου ἀπὸ πάντων εὐρεῖν τῶν ἐγκωμιαστικῶν,
 ὥστε εἰ μὲν ἐκτός ¹² αἰτίας εὐροις κείμενον τὸ ἐπιχει- 369
 ρημα, πανηγυρικόν ἐστιν· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου καὶ
 τῆς αἰτίας οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐκ ¹³ ἀποδεικτικὸν εἶναι
 καὶ ἐναγώνιον· πολλάκις δὲ καὶ πανηγυρικοῦ ὄντος τοῦ 10
 ἐπιχειρήματος μεταχειρίζομεθα αὐτὸ ἀποδεικτικῶς· ἢ
 κατὰ συστροφὴν· ὡς τὸ, „ὁ γὰρ οἷς ¹⁴ ἂν ἐγὼ ληφθῇην,
 ταῦτα πράττων ¹⁵ καὶ παρασκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ
 πολεμεῖ, ¹⁶ κἂν μὴπω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ.“ ἀπὸ προσώ-
 που γὰρ τοῦτο ἢ κατὰ ἀκολουθίαν καὶ τινα ἄλλην τῶν 15
 ἀποδεικτικῶν μεταχειρίσιν. ¹⁷ β. Ἄλλως τε δέ· οἷον
 γὰρ ἀπὸ στενότητός τινος καὶ συστροφῆς τῶν ¹⁸ ἀπο-
 δεικτικῶν ἀπαλλαγέντες οἱ ἀκροαταὶ καὶ πρὸς τὸ ἄνετον
 τοῦ πανηγυρικοῦ καταντήσαντες ¹⁹ λόγῳ καὶ τὴν ῥαστώ-
 νην τῆς ἑρμηνείας ἥδιον ²⁰ διατίθενται. ²¹ γ'. Ἐν ταῖς 20
 ὑποφοραῖς, ἢ ταῖς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν προτάσεσι ταῖς
 ἀντιθέσεσιν ἢ ταῖς ὑπαλλαγαῖς τῶν ἐπιχειρημάτων ²²
 καὶ ἐργασιῶν.

9 T. VII. δὲ τὰ παρὰ. 10 τοῦ Par. om. 11 T. VII.
 σκοποῖη ἀκριβῶς. 12 Ald. T. VII. ἐκτός. Par. ἐκ τῆς. 13
 T. VII. οὐχί. 14 Ald. οἷος. — Dem. Phil. III. p. 415. 15
 Ven. καὶ παρυσκ. — τοξεύῃ. Par. 2918. 2977. Mon. 8. ταῦτα
 πράττων — — τοξεύῃ om. 16 Ald. πολεμεῖν. 17 Ald. T. VII.
 μεταχειρίσιν. Par. μεταχειρίσιν. 18 T. VII. β. τῆς ἀπὸ τῶν. 19
 Mon. 8. καταντήσαντος. Ex T. VII. addidi λόγου. 20 Par. 2977.
 ἥδιον. 21 T. VII. addit: μεταβολὴ γὰρ πάντων ἥδιστον κατὰ τὸν
 εἰρηκότητα. [Eur. Orest. 234.] 22 Sequitur in Ald. καὶ ἐπι-
 χειρημάτων. Par. om.

Περὶ ὄρου καὶ ἀνθορισμοῦ καὶ συλλογισμοῦ
καὶ λύσεως τοῦ συλλογισμοῦ.

Ὁρος καὶ ἀνθορισμός καὶ συλλογισμός καὶ λύσις τοῦ συλλογισμοῦ
τέσσαρα μὲν ἐστὶν ὀνόματα, καὶ τὰ λοιπὰ.

5 Ἰστίον, ὅτι ὁ μὲν ὄρος¹ ἐκ τῶν περὶ τὸ πρᾶγμα
καὶ ἐκ τῶν παρειμένων καὶ πρὸ τοῦ πρᾶγματος γίνεται,²
ὁ δὲ ἀνθορισμός ἐκ τῶν πεπραγμένων καὶ περὶ τὸ πρᾶ-
γμα καὶ πρὸ τοῦ πρᾶγματος.³ ὁ δὲ συλλογισμός ἐκ τῶν
μετὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τῶν πεπραγμένων καὶ μὴ πεπρα-
10 γμένων καὶ⁴ ἐπισυμβεβηκότων, συνάγει⁵ γὰρ ἄνω, ἣ
δὲ λύσις ἐκ τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα ἐπισυμβεβηκότων· δι-
ἴστησι δὲ ταῦτα ἀλλήλων τὰ πεπραγμένα καὶ παρειμέ-
να.⁶ β. Διηρημένης τῆς διανοίας, τουτέστι τῆς
ἐργασίας· τὸ δὲ, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρημάτων ἐλ-
15 λειπές⁷ ἐστὶ· δεῦ γὰρ προσυπακούεσθαι⁸ τὸ, τέχνη
παρ' ἡμῖν εὔρηται. γ. Μὴ διαμαρτεῖν τὰς δρι-
μύτητας· δριμύτητας καλεῖ τὰς ἀντιλογίας διὰ τὸ
δραστήριον καὶ ἐξεργαστικὸν τοῦ προκειμένου· ἐπαί τοι
δοκοῦσι μὲν ὅσθι ἀπὸ⁹ τῆς ἐπιπολαίου ἐπιβολῆς αἱ αὐ-
20 ται εἶναι· κατὰ μέντοι τὴν μετ' ἐπιστάσεως αὐτῶν με-
ταχείρισιν,¹⁰ ἣν ἡ τοῦ χρόνου παρέχεται διάστασις,
πολὺ τὸ βαθύ¹¹ καὶ περινενομημένον μετὰ τοῦ διαφό-
ρου καὶ δριμύσσον¹² τὸν ἀντίπαλον φαίνονται ἔχουσαι.
δ. Τῶν δὲ¹³ ἄνω κεφαλαίων· ἄνω κεφάλαια τὸν
ὄρον

1 T. VII. 2 γίνεται T. VII. om. 3 T. VII. add. ἔχουσι
δὲ καὶ κοινωνίαν ταύτην καὶ διαφορὰν. ὁ μὲν συλλ. 4 T. VII.
om. 5 συνάγει. — ἐπισυμβεβηκότων ex T. VII. recepi, Ald.
om. 6 T. VII. τὰ παρειμ. τὰ ἐξηθέντα τέσσαρα κεφάλαια. 7
Ald. ἑλλειπές. Par. ἑλλίπες. 8 Ald. προσυπακούεσθαι. 9 Mon.
8. ἐπὶ. 10 Ald. μεταχείρισιν. 11 Ald. βραχύ. Par. et T. VII.
βαθύ. Mon. 8. δὲ τὸ βαθύ. 12 Mon. 8. δριμύσσοι. 13 Par. τε.

ὄρον φησὶ καὶ τὸν ἀνθορισμόν· ἐφεξῆς δὲ εἵτουν κάτω
τὸν συλλογισμόν καὶ τὴν λύσιν αὐτοῦ.

Περὶ διασκευῆς.

Ἡ διασκευὴ δὲ τοῦ προβλήματος ἢ διατύπωσις ἐστὶ τοῦ πρᾶγματος
καὶ τὰ λοιπά. 5

Ἡ διασκευὴ οὐκ ἐστὶν ἀπλῶς ἢ διήγησις, ἀλλὰ
τῶν ἐν τῇ διηγῇ ψιλῶς εἰρημένων κατὰ λεπτόν τῷ
τρόπῳ φράσις, ὥσπερ ἐν ποιητικῇ· οἷον

Αὐτοὶ ἔρυσαν² μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,

Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατὰ τε κνίσσῃ ἐκάλυσαν

10

Ἐπιπτήσαν τε περιφραδέως

καὶ τὰ λοιπά. β'. Οὐ μὲντοι γε ἀκριβῶς προσέθηκε
τὸ³ τοσοῦτον· ἐσθ' ὅτε γὰρ ἡ διατύπωσις καὶ διὰ τῆς
αἰτίας⁴ περαίνεται, ὥς ἐν τῷ περὶ διηγῆσεως αὐτοῦ
οὗτος διδάσκει. γ'. Διασκευάζεται μὲν γάρ· πρὸ- 15
σωπον μὲν,⁵ ὅπως διέκειτο λαμπρῶς ἢ στυνγῶς· πρᾶγμα
δὲ πῶς ἐτελείτο, ἀπόρως ἢ φιλοτίμως.⁶ τόπος ὁποῖος ἦν,
ὄρεινός ἢ ὁμαλός· χρόνος⁷ ὁποῖος ἦν, νοσερός ἢ ὑγι-
νός· ὁ δὲ τρόπος οὔτε ἑαυτὸν διασκευάζει οὔτε τὴν αἰ-
τίαν· καὶ γὰρ καὶ ἐκείνη κατασκευάζει. δ'. Χρὴ δὲ 20
τὸν μέλλοντα· εἰ γὰρ⁸ κατὰ τοὺς τρεῖς χρόνους τῇ
διατυπώσει χρῶο, προσκορῆς ἔση καὶ ψυχρολογίᾳ ἀλώση·
διατυποῦνται δὲ τὰ μὲν παρελθόντα ὥς μηκέτι ὄντα· τὰ

1 T. VII. α. β. 2 Ald. ἀνέρυσαν. II. A. 459. 460. 466.

3 τὸ Mon. 8. om. 4 T. VII. διὰ τούτων. 5 Ald. πρὸς. μὲν

γὰρ, ὅπως διήκειτο. correxi ex Par. et T. VII. 6 T. VII.

pergit: προθύμως ἢ κατηναγκασμένως, εὐθύμως ἢ λυπηρῶς, τόπος καὶ

τρόπος ποταπός ἦν [Ven. κ. τρόπος om.] καὶ πῶς διετέθη, ὑγιεινῶς

ἢ νοσερῶς [Par. διετίθει, ὑγιεινός ἢ νοσερός] εὐπόρως ἢ ἀπόρως,

προσηνῶς ἢ ἀηδῶς. χρόνος ὁμοίως ὅπως ἔχει κατὰ τὸν τόπον, αἰ-

τία, ὅπως ἀναφαίνεται, εὐλόγως ἢ ἀλόγως καὶ εἴ τι τριούτον. 7

Ald. χρόνον. Par. χρόνος. 8 T. VII. ζ.

δὲ μέλλοντα ὡς οὐπω ὄντα, ἴν' ὑπ' ὅψιν ἡμῖν ἄγωνται.⁹
 τὰ δὲ παρόντα ὡς ἐνεστῶτα καὶ δῆλα τοῖς πᾶσιν οὐ δια-
 τυπῶνται. Ἰστέον δὲ, ὅτι ὡς ἡ τοῦ μέλλοντος διατύπω-
 σις ἐν τῇ πραγματικῇ μόνῃ ἐμπίπτει· ἄνω δὲ μέρος τὸν
 5 παρεληλυθότα φησὶν, ὡς ἔχει τὸ τοῦ Δημόσθενους.¹⁰
 „ὅτε γὰρ ἐπορευόμεθα εἰς Δελφούς, ἐξ ἀνάγκης ἦν ὁρᾶν
 ταῦτα πάντα, οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιηρη-
 μένα,“ καὶ ἐφεξῆς. ἔ. Ἐὰν δὲ παντάπασιν· τοῦτο
 370 γίνεται ὅταν αἰσχροὺς ἢ τὸ πεπραγμένον, καὶ ὅταν ἀφ'
 10 ἑαυτοῦ ἰσχὺν ἐν τῇ διηγῇ. ζ. Τοῖς ἐπιουῖσιν¹¹
 ἢ τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἢ τοῖς ἐπιλόγοις· ἐν τού-
 τοις γὰρ τοῖς δυσὶν ἡ διασκευὴ γίνεται· μάλιστα δὲ δο-
 κεῖ περὶ τῶν ἐπιλόγων ἐνταῦθα διαλαμβάνειν· ἐνθα καὶ
 ἑλέου εἰσβολὴ ἢ ἐκβολὴ γίνεται, οἷς ἀρμόδια τὰ τῆς δια-
 15 σκευῆς κῶλα κομματικά τε ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀσύνδετα
 καὶ πάθῃ κινουῦντα· τὰ γὰρ τῆς κατασκευῆς σχοινοτενῆ
 καὶ μακρὰ εἰσι. ζ. Δεῖ γὰρ πάντως. ὥσπερ ἐκ τῆς
 ὑποδιαίρέσεως εἰς τὸ πρᾶγμα ἐπάνεισιν· οἷον εἰ γὰρ
 ἀνδρὸς ἦρα, εἰ γὰρ¹² σοῦ αὐτοῦ ἦρα, εὐθὺς ἀνατρέχει
 20 ἐπὶ τὸ πρᾶγμα· νῦν δὲ εἰδῶλου ἐρᾶ· οὕτω καὶ ἐκ τῆς
 διατυπώσεως εἰς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἢ ἐπάνοδος γίνεται·
 μετὰ¹⁴ γὰρ τὸ εἰπεῖν· τριακοσίους ἐθύσατε ὡς ἱερεῖα,
 ὡς σφάγια, ὡμῶς καὶ ἀνηλεῶς, ἐπανατρέχει ἐπὶ τὸ πρᾶ-
 γμα, τούτους ἐθύσατε, διεφθείρατε τὸν ἀριθμὸν ὑμῶν
 25 τὸν ἐπαινούμενον. ἡ. Ταυτολογεῖ δέ· τουτέστι ὥσ-
 περ ὁμοίως τῇ ὑποδιαίρεσει ἐκ τῆς διασκευῆς εἰς τὸ πρᾶ-
 γμα ἐπανερχόμεθα· οὕτω καὶ ἐκ τῆς τῶν χωρίων ἀγω-
 γῆς εἰς αὐτὸ, πάλιν τὸ πρᾶγμα ἐπάνιμεν· ἐστὶ δὲ χωρί-
 ων ἀγωγὴ τὸ ἐξ ὁμοίων ἱστοριῶν εἰς ἀνατροπὴν ἢ ἔλεγ-
 30 χον τῶν νῦν διασκευαζομένων λαμβανόμενον· οἷον ἀπέ-

9 Par. γένονται. 10 De fals. leg. p. 361. 11 Ald.
 ἐποιοῦσιν. 12 Par. ἐντὶν. 13 εἰ γὰρ σοῦ αὐτοῦ ἦρα manu
 seriori in Par. inscriptum est. 14 Cfr. T. VII. εζ.

κτεινεν ὑμῶν καὶ βασιλεὺς τριακοσίους ἐν Πύλῳ· ἀλλ' οὐκ ἔθυσεν· εἴτα ἡ ἐπάνοδος· ὑμεῖς δὲ παρυστήσασθε τριακοσίους.

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ·

Περὶ σχημάτων τοῦ λόγου. 5

Ἐπεὶ οὖν καὶ περὶ τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ περὶ τῶν ἐργασιῶν καὶ περὶ τῶν ἐνθυμημάτων τῆς εὐρίσεως πάντα εἰς τέλος πεπλήρωται καὶ τὰ λοιπά.

Μνημονεύσας ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ περὶ προκατασκευῆς καὶ βιαίου, εἴτα περὶ κεφαλαίων εἰσαγωγῆς καὶ τῶν ἄλ- 10 λων, νῦν περὶ τῶν σχημάτων βούλεται λέγειν· πλήν περὶ τοῦ στρογγύλου σχήματος οὐδαμοῦ διαλαμβάνει· εἰπὼν· γὰρ ὅτι τὰ πολιτικά ἐκφέρεσθαι δεῖ πάντα ἐνθυμήματα στρογγύλως κατὰ τὴν σύγκρισιν, οὕτω γὰρ δριμύτητος πλείονος δόξαν ἀποφέρονται, ἢ εἴ τις αὐτὰ ἀπλώσει 15 τῷ λόγῳ ἡπλωμένῳ παραδείγματι ἐχρήσατο καὶ οὐ στρογγύλῳ, ὅποιῳ δεῖ κεχρησθαι ἐν τοῖς πολιτικοῖς, αἰτίαν μόνον προβαλλόμενος τὴν τοῦ Δημοσθένους χρησιν· ὡς αὐτοῦ ἐν τῷ πολιτικῷ ἐπιχειρηματι ἡπλωμένῳ σχήματι χρησαμένου καὶ οὐ στρογγύλῳ· ἴσως 2 οὖν ὡς 20 φιλοσύντομος τὸ ἡπλωμένον 3 διδάξας, τὸ ἐναντίον αὐτοῦ νοεῖν ἡμᾶς εἴασεν, ὅπερ οὐκ ἔστι σαφοῦς διδασκαλίας· ἔστι τοίνυν στρογγύλον λόγος σύντομος ἐξ ἀντιθέσεως ἢ συγκρίσεως συμπλεκόμενος μετὰ δριμύτητος ἐλέγχων τὸν ἐναντίον· ὡς τὸ, ὥσπερ γὰρ 4 εἴ τις ἐκείνων 25 ἐάλῳ, σὺ τὰδ' οὐκ ἂν ἔγραψας· οὕτως ἂν σὺ νῦν ἀλῶς, ἄλλος σὺ γράψει. β. Τῇ τάξει δὲ ἐνταῦθα·

1 Ald. ἀπλώσει. Par. ἀπλώσοι. 2 Par. ἴσως. 3 Ald. ἡπλωμένων. 4 Margo exempl. Par. inserit ἂν.

δεόν γὰρ θεῖναι τὸ ἐπιχείρημα, εἶτα τὴν ἐργασίαν, εἶτα τὸ ἐνθύμημα, προϋθῆκε μὲν τὸ ἐνθύμημα, ἐπήγαγε δὲ τὸ ἐπιχείρημα καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ· καὶ αὐτως ἤπλωσε τὸν λόγον· εἶτα συστρέψας συνήγαγεν αὐτὸν δι' 5 ἑτέρου ἐνθυμήματος· πλὴν ἰστέον ὡς εἰ καὶ τῶν ἠπλωμένων εἶναι τοῦτο φησι τὸ τοῦ Δημοσθένους παράδειγμα, ἀλλὰ τῷ τελευταίῳ ἐνθυμήματι συνέστραπται⁵ καὶ στρογγύλον ἐγένετο.

Περὶ ἀντιθέτου.

10 Ἀντίθετόν ἐστι σχῆμα λόγος διπλασιάζων πάντα τὸν ὑποκείμενον νοῦν τοῦτον τὸν τρόπον· καὶ τὰ λοιπά.

Διπλασιάζει τὸν νοῦν τὸ ἀντίθετον ἢ ἂς δις τὸ ὑποκείμενον λέγον· ἢ ὡς μὴ μόνον τὸ ὄν λέγον, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ ὄν ἀναπλάττον· β'. Ἀρετὴ δέ· ἐνταῦθα γὰρ 15 τὸ μὲν² ἀντίθετον δι' ὁκτὼ κώλων ἐκφέρεται· τὸ δὲ ὑποκείμενον δι' ἑπτὰ· περιοδικῶς δὲ ἐκφερόμενα ἑκάτερα ἐνὶ κώλῳ ἐκφέρεται. γ'. Καὶ τοί γε παντός· εἰ περὶ τὴν ἑατὴν ἢ μίαν πρότασιν, τίς λοιπὸν ἢ τοῦ ἀντιθέτου χρεῖα, ἢ πῶς ἀναγκαῖον νομίζεται; καὶ φαμεν,² ὅτι 20 ἐξ ὑποθέσεως λαμβάνει ταύτην, ἀλλ' οὐκ ἀποφαίνεται εἶναι τὸ μὴ ὄν ὡς ὄν· καὶ ἄλλως ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ 371 σχήματι δαδάσκει τί τε χρὴ ποιεῖν τοῦ προκειμένου ὑπάρχοντος, καὶ τί τοῦ ἀντικειμένου αὐτῷ τῷ νῦν ὑπάρχοντι· ἐγὼ δὲ φημι, ὅτι οὐ τὸ καθ' ὑπόθεσιν τοῦ ἀντιθέτου περιττὸν εἶναι Ἑρμογένους φησὶν· ἢ³ γὰρ ἂν 25 ἐκλελοιπὸς τὸ ἐξ ὑποθέσεως, οὐδὲ τὸ ἀντίθετον ἦν σχῆμα· ἀλλ' αὐτὸ φησι τὸ ὑποκείμενον τὸ ὕστερον ἐπαγόμενον,⁴ διὸ καὶ φησι· ποιεῖ δὲ τὸ⁵ αὐτὸ δοκεῖν ἀναγ-

5 Ald. συνέστρεψε. Par. συνέστραπται.

¹ μὲν Ald. om., recepi ex Par. ² Ald. φασὶν, μὲν. Par. φαμεν. ³ Margð exempl. Par. ἦ. ⁴ ὕστερον ἐπαγόμενον

καῖον εἶναι καὶ ἐξῆς. δ'. Καὶ γὰρ ἐνταῦθα τοῦ-
τό ἐστι τὸ κατὰ φύσιν. „ἐπεὶ ⁶ δὲ περὶ ἅν πολλάκις.“
τὸ δὲ ἀντίθετόν ἐστι τὸ ⁷ „εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος
πράγματος.“ ε. Τοῦτο γὰρ εἰ μὲν ⁸ ἀντίθετον
καλῶς διοργανοῦται καὶ ἐπιτρέχει· καὶ εἰς διάφορα ⁵
πνεύματα μετατίθεται τὸ ἀντίθετον σχῆμα· ἥνικα
τοῖς συναπτικοῖς καὶ παρασυναπτικοῖς συνδεῖται καὶ συμ-
πλέκεται· τὸ δὲ ἐναντίον ἐκ τῆς λεγομένης ἄρσεως καὶ ⁹
θέσεως, εἶπουν ¹⁰ ἄρσεως καὶ συμπλοκῆς κοσμεῖται. ¹¹
ς'. Τὸ δὲ ἐναντίον ἀναστρέφει· ἐν μὲν γὰρ τῷ ¹⁰
ἀντιθέτῳ Φίλιππον ἔλεγε πονεῖν καὶ παρεῖναι τοῖς πρά-
γμασιν, Ἀθηναίους δὲ πάσχειν τὴν ὑπ' ἐκείνου κάκω-
σιν. ¹² ἐν δὲ τῷ ἐναντίῳ Ἀθηναίους μὲν φησι δρᾶν,
Φίλιππον δὲ τὴν ἐξ αὐτῶν ¹³ πάσχειν ἦτταν.

Περὶ περιόδου.

15

Ἡ δὲ περίοδος οὐχ ἐνὶ ὑποπίπτει σχήματι· καὶ τὰ λοιπά.

Ἐνθύμημά ² ἐστὶν εἰκότως διεσπαρμένων συλλογῇ
ἥτοι συναγωγή πρὸς ἄλληλα, ἢ συλλογισμὸς καταλείπων
τοῖς ἀκούουσι λογισμὸν, πρὸς ἣν σὺ βούλει τελευτήν.²

Ald. post ποιῇ δὲ τὸ αὐτὸ δοκεῖν ponit: Par. post ὑποκείμενον
τό. 5 τὸ Ald. om. est in Par. 6 Par. ἐπεὶ δέ. Demosth.
Phil. I. init. 7 τὸ Ald. om. est in Par. 8 εἰ μὲν Par. om.
— T. VII. γ. δ. σημειῶσαι ὅτι καλῶς. 9 T. VII. τε καὶ. 10
T. VII. ἥτοι ἀναιρέσεως [Ven. ἀναιρενήσεως.] 11 Ven. addit:
ἀναστρέφεται τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τῶν δρώτων εἰς τοὺς πάσχοντας,
καὶ ἔμπαλιν. 12 T. VII. δούλωσιν. 13 T. VII. ἐκείνων πάσχ.
καταδυναστείαν.

1 T. VII. β. 2 T. VII. addit: ἢ ἀπόδειξις διὰ λόγου ἐν
ᾧ τεθέντων τινῶν μερῶν ὁμολογουμένων τοῖς ἀντιδίοις, τῷ φεύγον-
τι ἢ τῷ διώκοντι, [Ven. τῷ φ. ἢ τῷ διώκ. om.] ἑτερόν τι τῶν κει-
μένων ὑποθέσεων [Ven. ὑποθ. om.] τὸ ἀμφισβητούμενον [Ven.
add. γὰρ] φαίνεται ἀποδεδειγμένον, ἢ ἀποδεικνύται.

σχήματα δὲ τῶν ἐνθυμημάτων καὶ τρόποι πέντε· γνω-
μικόν, ³ συλλογιστικόν, δεικτικόν, ἐλεγκτικόν, παραδει-
γματικόν· καὶ γνωμικόν ⁴ μὲν ἐστὶν ἀπόφασις ⁵ περὶ
τῶν καθόλου, διδάσκουσα ὁποῖά ἐστι τὰ πράγματα, ἢ ⁶
⁸ ὁποῖα δεῖ εἶναι, δίκαια ἢ συμφέροντα ἄνευ ὠρισμένων
ὀνομάτων· αἱ γὰρ ⁷ ἐν ταῖς ὠρισμέναις τέχναις ἀπο-
φάνσεις· οὐ γινώμει· οἷον σημειῖον ἐστὶν ⁸ οὐ μέρος οὐ-
δέν, καὶ δις δύο τέσσαρα· ἀλλ' ὅσα περὶ τῶν κοινῶν
ἐννοιῶν γνωμοτυποῦμεν τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συμφέρον-
10 τος, καὶ ⁹ ὅσα οὐδεμιᾶς τέχνης ἀφωρισμένα· ¹⁰ οἷον
εὖ πράττει. τὰ φίλων δ' οὐδέν, ἢν τις δυστυχή. ¹¹

καὶ τὸ „τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ
τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται.“ ¹² ταῦτα μὲν
ὁποῖά ἐστι σημαίνει ¹³ τὰ πράγματα· ὁποῖα δὲ δεῖ εἶ-
15 ναι, ὡς τοῦτο, ¹⁴ ἢ γὰρ καλῶς ζῆν ἢ καλῶς τεθνηκέ-
ναι τὸν εὐγενῆ χρηΐ· συλλογιστικόν δέ· οἷον οἱ δόξης ὀρε-
γόμενοι πάντα πόνον ὑπομένειν ἀξιούσιν ὑπὲρ τοῦ μη-

³ T. VII. συλλ. γνωμικόν. ⁴ Ald. γνωμικόν. T. VII. γνω-
μικόν. Sch. min. αὕτη γνώμη περιόδου· ἐνθυμηματικαὶ δὲ αἱ ἐξῆς.
τί δὲ ἐστὶ γνωμικὴ, ἔμαθες καὶ ἐν τῇ γνώμῃ τῶν προγυμνασμάτων.
⁵ T. VII. ἀπόφασιν. Omnes Codd. et Ald. ἀφάσας. et l. 7. ἀπο-
φάσεις. scr. ἀποφάνσ. ⁶ ἢ Par. om. ⁷ Mon. 8. ἐν ταῖς γὰρ
ὡρ. τ. ἀπάφασιν, sine αἱ. ⁸ ἐστὶν T. VII. om. — pro οὐ ha-
bet οὐ. ⁹ Mon. 8. μὴ ὅσα μηδαμῇ τέχν. ¹⁰ Ald. ἀφορισμέ-

να. ¹¹ Ald. δυστυχεῖ. Par. ἢν τις δυστυχήs. T. VII. τι
δυστυχήs. Eur. Phoen. 414, et Dem. Ol. I. p. 16. ¹² T. VII.
addit: καὶ πάλιν, οὐδὲ γὰρ οἷόν τε τοὺς ἐπ' εὐσεβείᾳ διαφέροντας
μὴ καὶ κινδυνεύειν αἰρεῖσθαι τῆς εὐσεβείας ἕνεκα· πᾶσι γὰρ τοῖς
ἐπ' εὐσεβείᾳ διαφέρουσι καὶ τὸ κινδυνεύειν καὶ θίλειν ὑπὲρ τοῦ
μένειν ὁμοίους ἀναγκαῖόν τι γίνεται. ¹³ σημαίνει Ven. om.
¹⁴ T. VII. add.: εἰ γὰρ ἀθανάτου δόξης τιχεῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ἐθέλετε, χρηΐ πῦν ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας παθεῖν, ἢ προ-
εἶσθαι ταῦτα φαῦλα· τινα φοβηθέντας καὶ πρόσκαιρα· ταῦτα μὲν
τὰ γνωμικά, συλλογιστικά δέ.

δὲν τῆς εὐδοξίας διαφθεῖραι· εἰ δὲ καὶ ἡμῖν, ¹⁵ ὧ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, πάντων μάλιστα τοῦ τοιοῦτου ¹⁶ μέλει,
τίνος ἕνεκα ¹⁷ τοὺς ὑπὲρ τιμῆς κινδύνους ὀκνεῖτε· συλλο-
γιστικὸν δὲ λέγεται, ὅτι ἀπὸ τοῦ καθόλου ¹⁸ τὸ μερικὸν
συνελογίσατο· δεικτικὸν δὲ οὕτως· οἱ νέοι φιλόδωροι· ἀλ-
λὰ μὴν καὶ σὺ νέος· φιλόδωρος ἄρα εἶ· ἐλεγκτικὰ ¹⁹ δὲ, 5
οἷον ἄτοπον γὰρ ²⁰ ὁμολογεῖν μὲν περὶ πλείστου ποιεῖ-
σθαι τὴν εὐδοξίαν· τοὺς δὲ ὑπὲρ τῆς δόξης πόνους ὀκνεῖν ²¹
ὑφίστασθαι· γίνεται δὲ τὸ ἐλεγκτικὸν ἐκ δύο ἐναντίων ²²
ἀλλήλοις συγκειμένων καὶ ἀνομολόγων πρὸς ἀλλήλα, ὥσ-
περ τὸ δεικτικὸν ἐξ ὁμοίων καὶ ἀκολουθίων· οἷον ὥσπερ 10
οἱ πρόγονοι πάντα ²³ ἐτόλμων ἕνεκα τιμῆς, οὕτω ²⁴ καὶ
ἡμᾶς προσήκει μὴ λείπεσθαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς· παρα-
δειγματικὸν δὲ, ὅταν πρὸς τῷ ἐνθυμήματι παραδείγμα-
τι λαμβάνῃ, ἐπειδὴν ²⁵ τὸ ἐνθύμημα ἀγνοῖται, καὶ δὲ
διὰ ²⁶ γνωρίμου διηγήσεως πιστὸν αὐτὸ γενέσθαι· ²⁷ ὥς 15
Εὐριπίδης μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸ ἐνθύμημα τὸ,

15 Ven. ἡμῖν. 16 T. VII. τὸ τοιοῦτον. tum Ald. μέλει.
17 T. VII. ἕνεκεν. 18 T. VII. τὸν ἴδιον εἰπὼν· συνελογισάμην,
οἷον ἐστὶ τὸ κατὰ παντὸς καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων τὰ μέρη· εἰ δὲ ἐν-
αλλάξας οὕτως εἴποις, χρῆ [Ven. οἷον χρῆ] ἡμᾶς, ὧ Ἀθηναῖοι,
τοὺς ὑπὲρ τῆς τιμῆς πόνους αἰρεῖσθαι, οἱ γὰρ ἀθανάτου δόξης ὀρε-
γόμενοι, καὶ τὰ ἐξῆς, συνελογίσω καὶ οὕτως [Ven. συνελ. δὲ ἀπὸ
τοῦ], ἀπὸ τοῦ ἐν ὅλῳ τὸ ἴδιον ἐπὶ τὸ καθόλου ἀγαγών· δεικτικὸν δὲ.
19 T. VII. ἐλεγκτικόν. 20 γὰρ T. VII. om. 21 T. VII. κα-
τοκνεῖν. 22 T. VII. ἐναντίον. 23 Ven. ἐν. τιμῆς πάντα ἐτ.
24 T. VII. οὕτως καὶ ἡμῖν. 25 T. VII. ἐπὶ. 26 Mon. 8.
καί. 27 T. VII. οἷον· Οὐκ ἔστιν ἔπος, οὐδὲ πάθος οὔτε [πάθος
οὔτε Mon. et Par. om., habet Ven.] συμφορὰ θεήλατος, ἧς οὐκ ἂν
ἄραιτ' ἄχθος ἀνθρώπου φύσις, ὃ γὰρ μακάριος — — Τάνταλος
κεφαλῆς [κεφαλῆς Mon. om.] ὑπερτέλλοντα δειμαίνων πέτρῳ ἀέρι
ποτάται καὶ τίνει [Ven. τίνει. Mon. 8. τήνει.] ταύτην δίκην· μετὰ
γὰρ τὸ ἐνθύμημα τὸ κατὰ [τὸ κατὰ Τάνταλον — — ἐνθύμημα

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν ²⁸ δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπος
καὶ ²⁹ ἐξῆς ἐπάγει τὸ ³⁰ παράδειγμα.

Ὁ γὰρ μακάριος, ποῦν ὀνειδίζω τύχας

Διὸς πεφυκώς, ὡς λίγουςι, Τάνταλος,

5 καὶ τὰ ἐξῆς· ἔστι δὲ καὶ ἀναστρέψαντα, ὡς ἐπὶ τῶν
συλλογιστικῶν, πρῶτον θεῖναι τὸ παράδειγμα· ³¹ οἷον
εἰ μὴ καὶ τοὺς τὰ μηχανήματα ἐφιστάντας εἰρήνην
ἄγειν φήσετε, ἕως ἄν αὐτὰ τοῖς τείχεσιν ἤδη ³² προσ-
αγάγωσι· ³³ τοῦτο γὰρ εἰπὼν τὸ ἐνθύμημα ἐπήνευγεν·
10 ὁ γὰρ οἷς ἄν ἐγὼ ληφθείην, καὶ τὰ ἐξῆς. β'. Ἰστέον
δ' ἐ· ἰσοσκελὴς καὶ ἰσοπλευρος ³⁴ ἢ ἀπὸ τεσσάρων κώλων·
οἷον ἐν μὲν γὰρ τῷ γράφαι ³⁵ καὶ ἐξῆς· τὰ γὰρ δύο
372 κῶλα τὰ ἀποδοτικὰ σχῆμα ποδῶν ἔχουσιν εἴτουν σκελῶν·
πλευρῶν δὲ τόπον ἐπέχουσι τὰ πρῶτα δύο τὰ ³⁶ τῆς προτά-

ῶς Mon. om.] Τάνταλον ἐπάγει παράδειγμα· ἔστι δὲ καὶ ἀναστρέ-
ψαντα. 28 οὐδὲν Par. 2977. om. — Eur. Or. 1—7. 29
Margo exempl. Par. τὰ ἐξῆς. 30 τὸ ex Par. recepi, Ald, om.
31 T. VII. εἶτα ἐπαγαγεῖν τὸ ἐνθύμημα, ὡς ἔχει τὰ Δημοσθενικὰν,
εἰ μὴ καὶ [Phil. III. p. 115.]. 32 Par. 2977. ἤδη τοῖς τείχ.
33 Ald. προσάγωσι, Par. προσαγάγωσι. T. VII. προσαγάγητε, ἀλλ'
οὐ φήσετε, ὁ γὰρ οἷς ἄν ἐγὼ ληφθείην, ταῦτα πράττων καὶ κατα-
σκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ καὶ ἐξῆς. [Mon. ἐξῆς om, Ven-
τὰ ἐξῆς] Addo Sch. min. ἐνθυμηματικὴ ἔστιν αὕτη ἢ περίοδος,
ὣν οὖν ἐκεῖνος· Ὀλυμπιακοῦ λόγου δευτέρου. Τοῖς ὑπὲρ
αὐτοῦ πεπολιτευμένοις, Ἐνθυμηματικὴ. Τοῖς πρὸς χάριν
αὐτοῦ πολιτευμένοις καὶ ᾧ βούλεται ποιοῦσιν, ὀφείλει χάριτας καὶ
εὐεργεσίας. Οἷς γὰρ οὐσί·ν· κατὰ Φιλίππου λόγος πρῶτος. Ἐν-
θυμηματικὴ. Ὅν ἢ τύχη· ἐν τῷ περὶ τοῦ σιεφάνου, Ἐκατα-
δρομὴν· ἐλεγκτικὴ. Ἐμῖν ἐξεῖναι· ἀφείλετο ἀπὸ κοινοῦ. Ταύ-
της τὸ σχῆμα· τῆς ἀποδεικτικῆς· Εἴτ' ἂ Φίλιππος εἰς
τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν ἐν Χερρόνησῳ. Οὐκ αἰσχύνησθε. ἐκ
τοῦ παραπρεσβείας. Νῦν δὲ ἂ μὲν· ἐν τῷ παραπρεσβείας. 34
Est in Par. 2977. 35 Par. 2977. add.: μηδὲν εἶναι ἀτελὴ,
τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν ἀτέλειαν, ἐν δὲ τῷ προσγράψαι, μηδὲ τὸ
λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς, τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι. 36 Mon. τὰ

σεως· τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα καὶ τετράπλευρον λέγεται· ³⁷
 συντομωτέρα δὲ ἐν τῇ ἀποδόσει περίοδος ἢ δυσι μὲν κώ-
 λους ἀπαρτίζουσα τὴν πρότασιν, ἐνὶ δὲ τὴν ἀπόδοσιν. ³⁸
 γ'. Ὁ μᾶλλον ἐκαλήττει· τοῦτο λέγει ὅτι ὑπαλλαττόμε-
 νον τὸ νόημα καὶ μεταποιούμενον ³⁹ καὶ δοκοῦν ἴδιον καὶ 5
 αὐτοσχέδιον τοῦ προφέροντος πλέον ἐπαινεῖται καὶ θαν-
 μάζεται· ἢ ἐκείνη ⁴⁰ αὐτῇ τῇ τῶν ἀρχαίων γραφῇ ἀναλ-
 λωίως ἐξηγηγμένον.

Ἐκθεσις τῶν σχημάτων τῆς πολλάκις μὲν ἀναστροφο-
 μένης περιόδου, μηδὲ ἅπαξ δὲ χαζομένης. 10

Ἐν μὲν ⁴¹ γὰρ τῷ γράφαι μηδένα εἶναι ἀτελῆ. Τοὺς
 ἔχοντας ἀφείλετο ἀτέλειαν.

Ἐν δὲ τῷ προσγράφαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι
 ὑμᾶς. Τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι.

Ἐν μὲν γὰρ τῷ προσγράφαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖ- 15
 ναι δοῦναι ὑμᾶς, Τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι.

om. 37 Par. 2977. λέγει καὶ ἐπὶ γραφῆς καὶ ἐπὶ οἰκοδομη-
 μάτων· τοιαύτη δὲ καὶ ἐκείνη ἢ περίοδος ἢ χαζομένη· ὁ μὲν γὰρ Φί-
 λιππος, ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν. 38 Par. 2977. add.: ὡς
 τὸ ὃν οὐκ ἐκείνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτῷ πεπολιτευμένοις χά-
 ριν, ὑμῖν δὲ δεόν δικὴν λαβεῖν, τούτων οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν
 τοῦ λέγειν [Ol. II. p. 19.]. 39 Ald. ὑπονοούμενον, Par. 2918.
 et 2977. μεταποιούμενον. 40 Par. 2977. ἐκείναις αὐταῖς ἀναλ.
 [Ald. et Par. 2977. ἀναλλοιότως] ταῖς γραφαῖς τῶν ἀρχ. ἐξηγ.,
 ὡς νῦν καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ποιοῦμεν καὶ γράφομεν. 41
 Ἐν μὲν γὰρ τῷ γράφαι sqq. usque ad ὃ μὲν Ἑρμογένους τετραχῶς
 (exclus.) in schema redacta exhibet Par.

Ἐν μὲν γὰρ τῷ γρά- Τοὺς ἔχοντας Ἐν δὲ τῷ προσγρά- Τὸ δοῦναι.
 ψαι. ψαι.

Ἐν μὲν τῷ προσ- Τὸ δοῦναι Ἐν δὲ τῷ γράφαι. Τοὺς ἔχοντας.
 γράφαι.

Ἐν μὲν γὰρ τῷ γρά- Καὶ ἐν τῷ προσ- Καὶ τοὺς ἔχοντας. Καὶ τὸ δοῦναι.
 ψαι. γράφαι.

Καὶ τοὺς ἔχοντας Καὶ τὸ δοῦναι. Ἐν τῷ γράφαι. Καὶ ἐν τῷ
 προσγράφαι.

Ἐν δὲ τῷ γράψαι μηδένα εἶναι ἀτελῇ, τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν ἀτέλειαν.

Ἐν μὲν γὰρ τῷ γράψαι, μηδένα εἶναι ἀτελῇ, καὶ ἐν τῷ προσγράψαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς. Καὶ
5 τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν ἀτέλειαν καὶ τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι.

Καὶ τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο ἀτέλειαν καὶ τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι.

Ἐν τῷ γράψαι μηδένα εἶναι ἀτελῇ καὶ ἐν τῷ προσ-
10 γράψαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς.

Ὁ μὲν οὖν Ἑρμογένης τετραχῶς οὕτως ταύτην φησὶ ποικίλλεσθαι.⁴² ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλας προσεξεύρομεν τέσσαρας ἀναστρεφόμενων τῶν προτέρων κατ' ἀναποδισμόν ἐκ τοῦ τέλους εἰς τὴν ἀρχήν.

15 Τὸ τε γὰρ δοῦναι — Ἐν τῷ προσγράψαι — Καὶ τοὺς ἔχοντας — Ἐν τῷ γράψαι.

Τοὺς τε γὰρ ἔχοντας — Ἐν τῷ γράψαι — Καὶ τὸ δοῦναι — Ἐν τῷ προσγράψαι.

Τὸ τε γὰρ δοῦναι — Καὶ τοὺς ἔχοντας — Ἐν τῷ
20 προσγράψαι — Καὶ ἐν τῷ γράψαι.

Ἐν τε γὰρ τῷ προσγράψαι. — Καὶ ἐν τῷ γράψαι — Καὶ τὸ δοῦναι — Καὶ τοὺς ἔχοντας.

Ἐκθεσις τῆς χιαζομένης περιόδου πρὸς τὸ πολλάκις
ἀναστρέφεσθαι.

25 Ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος ὅσω πλείονα — Τοσοῦτῳ θαυμαστότερος.

Ἑμεῖς δὲ ὅσον χειρόν — Τοσοῦτῳ πλείονα.

Ὅσω μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος πλείονα — Τοσοῦτῳ
πλείονα.

30 Ὅσω δὲ ὑμεῖς χειρόν — Τοσοῦτῳ θαυμαστότερος.

Ἑμεῖς μὲν γὰρ ὅσω χειρόν — Τοσοῦτῳ πλείονα.

42 Ald. ποικίλλεσθαι.

Ὁ δὲ Φίλιππος ὅσῳ πλείονα — Τοσοῦτῳ θαυμα-
στότερος.

Ὅσῳ μὲν γὰρ ὑμεῖς χεῖρον — Τοσοῦτῳ θαυμαστότερος.

Ὅσῳ δὲ ὁ Φίλιππος πλείονα — Τοσοῦτῳ ὑμεῖς
πλείονα. 5

Ὅσῳ μὲν γὰρ Φίλιππος πλείονα, ὑμεῖς δὲ χεῖρον —
Τοσοῦτῳ ἐκεῖνος μὲν θαυμαστότερος, ὑμεῖς δὲ πλείονα.

Ὅσῳ μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος πλείονα, ὑμεῖς δὲ χεῖρον
— Τοσοῦτῳ ὑμεῖς μὲν πλείονα, ἐκεῖνος δὲ θαυμαστότερος.

Ὅσῳ μὲν γὰρ ὑμεῖς χεῖρον, ὁ δὲ Φίλιππος ὅσῳ 10
πλείονα — Τοσοῦτῳ ἐκεῖνος μὲν θαυμαστότερος, ὑμεῖς
δὲ πλείονα.

Ὅσῳ μὲν γὰρ ὑμεῖς χεῖρον, ὁ δὲ Φίλιππος ὅσῳ πλει-
ονα — Τοσοῦτῳ ὑμεῖς μὲν πλείονα, ἐκεῖνος δὲ θαυμα-
στότερος. 15

Τοσοῦτῳ μὲν γὰρ ὑμεῖς πλείονα — Ὅσῳ χεῖρον.

Τοσοῦτῳ δὲ ὁ Φίλιππος θαυμαστότερος — Ὅσῳ
πλείονα ὑπὲρ τήν.

Τοσοῦτῳ μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος θαυμαστότερος —
Ὅσῳ ὑμεῖς χεῖρον. 20

Τοσοῦτῳ δὲ ὑμεῖς πλείονα — Ὅσῳ Φίλιππος πλείονα
ὑπὲρ τήν.

Τοσοῦτῳ μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος θαυμαστότερος —
Ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τήν.

Τοσοῦτῳ δὲ ὑμεῖς πλείονα — Ὅσῳ χεῖρον. 25

Τοσοῦτῳ μὲν γὰρ ὑμεῖς πλείονα — Ὅσῳ ὁ Φίλιπ-
πος πλείονα ὑπὲρ τήν.

Τοσοῦτῳ δὲ ὁ Φίλιππος θαυμαστότερος — Ὅσῳ ὑ-
μεῖς χεῖρον.

Τοσοῦτῳ μὲν γὰρ ὑμεῖς πλείονα, ὁ δὲ Φίλιππος θαυ- 30
μαστότερος — Ὅσῳ ὑμεῖς μὲν χεῖρον, ὁ δὲ Φίλιππος πλείονα.

Τοσοῦτῳ μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος θαυμαστότερος, ὑμεῖς
δὲ πλείονα, — Ὅσῳ ὑμεῖς μὲν χεῖρον, ἐκεῖνος δὲ πλείονα.

Τοσούτῳ μὲν γὰρ ὑμεῖς πλείονα, ὁ δὲ Φίλιππος θαυμαστότερος — Ὅσῳ ὁ μὲν Φίλιππος πλείονα, ὑμεῖς δὲ χεῖρον.

Τοσούτῳ μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος θαυμαστότερος, ὑμεῖς δὲ πλείονα — Ὅσῳ ἐκείνος πλείονα, ὑμεῖς δὲ χεῖρον.

Περὶ πνεύματος.

Δεῖ τοίνυν τὸν μέλλοντα λέγειν τὰ ποῖα τῶν νοημάτων κατὰ πνεῦμα
ἐξεγενθήσεται· καὶ τὰ λοιπά.

Ἐπὶ δὲ μετρούμενον· οἱ ἀρχαῖοι ¹ ἐποιοῦν στί-
10 χους δύο μείζους καὶ ἓνα ἐλάττω· τῶν οὖν μειζόνων τὸν
πρότερον στροφὴν ἐκάλουν· περὶ ² τὸν βωμὸν ἐν ταῖς ἐορ-
ταῖς ἄδοντες αὐτὸν, καὶ ³ χορεύοντες· τὸν δὲ δεύτερον
ἀντίστροφον ἐναλλάζοντες τὴν χορείαν, τὸν δὲ ἐλάττωνα
ἐπὶ δὸν, ἄδοντες αὐτὸν ἐστηκότες· ἐξήλουν δὲ, ὥς φασι,
15 ἡ μὲν στροφή τὴν τῆς ἀνωτάτω σφαίρας κίνησιν, ἡ δὲ
ἀντίστροφος τὴν τῶν πλανωμένων· ἡ δὲ ἐπὶ δὸς τὴν τῆς
γῆς ἡρεμίαν. β' Περὶ ἐνενόηται· τουτέστι κατεῖλη-
πται τῇ διανοίᾳ τοῦ ἀκούοντος. γ'. Οἱ δὲ ἔφασιν· καὶ
εἰ ἄρα τὸ κόμμα ἐπὶ δὲ μετρεῖται καὶ τὸ κῶλον ἐπὶ δὸς
20 ἔστι, κόμμα ἂν καὶ κῶλον εἴη τὸ αὐτό· ἀλλὰ προηγου-
μένως μὲν ἔστιν εἰπεῖν, ὥς οὐ τῶν αὐτῶν ἔστιν ἑκατέρα
ἡ δόξα, εἰ δὲ καὶ τῶν αὐτῶν ἦν, λέγοιτο· ἂν κόμμα μὲν
ἐπὶ δὲ μετρούμενον, τὸ μέγιστον τῶν ἄλλων κόμμα, κῶ-
λον δὲ ἐπὶ δὸς εἶναι τὸ ἐλάχιστον τῶν ἄλλων κῶλον· ὥστε
25 τὸ μέγιστον κόμμα ταὐτὸν εἶναι τῷ ἐλαχίστῳ κῶλῳ.
δ'. Ἐλέγχεται δὲ τὸ πνεῦμα τέσσαρα κατ' ἀρχὰς
ἐπηγγελματο εἰπεῖν, τί ἐστι πνεῦμα, καὶ πόσα εἶδη αὐτοῦ,
καὶ πόθεν γίνεται καὶ πῶς συντίθεται· ὧν τὰ μὲν πρό-
τερα δύο ἐδίδαξεν ἐν τῷ εἰπεῖν, „πνεῦμα μὲν οὖν ἔστιν,“

1 Cfr. T. VII. α. 2 Ald. παρά. Compendium scribendi πε-
quo utitur Par. eodem iure legi potest περί. 3 καὶ ex Par.
recepī, Ald. om.

καὶ ἐν τῷ „εἶδη δὲ πνευμάτων δύο,“ νυνὶ δὲ τὸ τρίτον λέγει. „εἰ γὰρ ἀποφαντικῶς ⁴ ἄρξῃ,“ φησὶ, „τοῦ προτέρου ⁵ κώλου, ἀποφαντικῶς δεῖ σε καὶ τὰ λοιπὰ κῶλα περᾶναι, ἄχρις ἂν εἰς ἕτερον βούλει πνεῦμα μεταδοῦναι· τότε γὰρ ὑπαλλάξεις τὸ σχῆμα“ πάντα πάλιν τὰ ἐκείνου κῶλα ἢ ἐρωτηματικῶς προσφέρων ἢ δεικτικῶς, ἢ τι τῶν τοιαύτων· τὸ δὲ τέταρτον ἐφεξῆς ἐρεῖ ἐν τῷ· συνδεῖται δὲ τὸ πνεῦμα. ε. Καὶ πάσχει δέ γε· ἢ ἀντὶ τοῦ πάθος ἐμφαίνει ψυχῆς· οἷον θυμὸν τοῦ λέγοντος, ἢ λύπην ἢ τὰ τοιαῦτα· ἢ ἀντὶ τοῦ πάθος ἐμποιεῖ τοῖς ¹⁰ ἀκούουσι. ς. Καὶ Ὁμηρος· οὐ καλῶς τέθεικε τὸ ⁶ τοῦ Ὀμήρου· ὁ γὰρ Ὀμηρος πρῶτον τὴν παραβολὴν τέθεικε, καὶ οὕτω τὰ πράγματά· ἴσως δ' ἂν ἐν ἑτέρῳ τόπῳ εὔρεθῇ τι τοιοῦτον κατὰ τὸν Ὀμηρον.

Περὶ διλημμάτου.

15

Τὸ δὲ διλήμματόν ἐστι σχῆμα μὲν λόγου, δριμύτητος δὲ δόξαν ἔχον καὶ ἀλήθειαν· καὶ τὰ λοιπά.

Δεῖ δὲ τὰς ἐρωτήσεις· δεῖ γὰρ ἐναντίας ἀλλήλαις ¹ εἶναι καὶ ἀμέσους· ἵνα, καὶν θέλῃ καὶν μὴ θέλῃ, θατέραν τῶν δύο ἀποκρίνηται· εἰ γὰρ εἰεν ἔμμεσοι, δια- ²⁰ φεῦζεται σου τὴν ἐρώτησιν τὸ μέσον ἀποκρινάμενος· οἷον εἰ ἐρωτήσεις, πότερον πενιχρὰν ἔχημας ἢ τῶν εὐδαιμόνων, ἀποκριθῇσεται, μηδ' ἑτέραν ἀλλ' αὐτάρακεν κτημένην· καὶ μενεῖς ἀχανῆς· β' Ἦιδεις τὰ μέλλοντα· συνεβούλευσε ² Δημοσθένης ἐλέσθαι τοὺς χιλίους ²⁵ νεκροὺς, οὐ τοὺς δισχιλίους ³ αἰχμαλώτους· ἀπέκτεινε Φίλιππος τοὺς δισχιλίους αἰχμαλώτους, καὶ κρίνεται ὑπ'

⁴ Ald. Par. ἀποφαντικῶς h. l. et v. sq. scripsi ἀποφαντ. ⁵ Par. πρώτου. ⁶ Ald. καὶ. Par. τό.

¹ Ald. et Par. ἀλλήλας. posui ἀλλήλαις. ² Ex Par. 2977. v. 26. Ald. νεκρός. ³ Par. 2977. τριακοσίδους.

Αισχίνου Δημοσθένους δημοσίων· χρηται οὖν Δημοσθέ-
νης ⁴ συγγνωμονικῶ, ὅτι ἡγνόουν τὸ μέλλον. γ'. Ὄταν
τῶν ἐρωτήσεων· δεῖ γὰρ πρὸς ἑκατέραν τῶν ἐκ τῆς ⁵
ἐρωτήσεως ἀποκρίσεων ἔτοιμον εἶναι τὸν ἐρωτῶντα λύειν
5 αὐτήν· τὸ δὲ σεσόφισται, ἀντὶ τοῦ σεσοφισμένως προ-
ῆλθεν· ⁶ ἢ ὅτι βίαιόν ἐστι. δ' Ὅπερ καὶ παρ' ἡμῶν·
τοῦτο ἐν τῇ διαιρέσει τῶν στάσεων ἐξέθετο κατὰ τὸ
δεύτερον εἶδος τῆς ἀντιλήψεως· τὸ ἀπ' αὐτοῦ τε τοῦ πε-
πραγμένου καὶ τινος ἐπισυμβεβηκότος ἑτέρου τὴν κρίσιν
10 ἔχον, ἐν ᾧ φησιν, ἐπὶ τίσι με κρίνεις.

374

Περὶ παρηγήσεως.

Παρήγησις δὲ ἐστὶ κάλλος ὁμοίων ὀνομάτων ἐν διαφόρῳ γνώσει ταύ-
τὸν ἡχούντων, καὶ τὰ λοιπά,

Ἰστέον, ὅτι τὸ μὲν πείθει τὸν Πεισίαν, ¹ καὶ τὸ
15 οὐκ Εὐπείθει πείθοντο, ² κατὰ δύο λέξεις γίνονται· τὸ
δὲ, ἦτοι ὅγ' ἐς πεδίον τὸ Ἀλήϊον ³ κατὰ τρεῖς· τὸ δὲ
τοῦ Θουκυδίδου ⁴ κατὰ τέσσαρας· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ
παρὰ τῷ Δημοσθένει, ⁵ „δεινὸν γὰρ εἰ τοὺς ἐλεεῖν, ἂν
ἔλωσιν, οὐκ εἰδότες ἐλόμενοι ἐλεήσετε.

20

Περὶ κύκλου.

Κύκλος ἐστὶ σχῆμα καὶ αὐτὸ ἑρμηνείας ἴδιον κάλλος ἐμπεριέχον λό-
γου, καὶ τὰ λοιπά.

Κύκλος ἐστίν· ἀντὶ τοῦ κυκλικὸν σχῆμα λόγου.

⁴ Δημοσθ. Par. 2977. om. — Post τὸ μέλλον addit: καὶ κατὰ
διλήμματος ἐρωτᾷ τὸν Αἰσχίνην, σὺ δὲ ἥδεις τὸ μέλλον, ἢ οὐκ ἥδεις
ὡς ἑκατέραις ταῖς ἀποκρίσεσιν ἄλωσόμενον. ⁵ ἐκ τῆς ex Par.
recepti, Ald. om. ⁶ Sch. min. προσήχη καὶ καλῶς, καὶ ὁ
προαγαγὼν αὐτὸ σεσοφισμένως Δημοσθένους ἐστίν, καὶ διὰ τοῦτο
καλεῖται Δημοσθενικόν.

¹ Xenoph. Hellen. VII. 1, 41. Πεισίαν. Ald. Par. Πειδίαν.
² Od. Ω. 465. ³ Il. Z. 201. ⁴ Thuc. I. 110. τοῦτον δὲ διὰ
μέγεθός τε τοῦ ἔλους οὐκ ἐδύναντο ἐλεεῖν. ⁵ Vide expositionem
T. VII.

κύκλος γὰρ κυρίως ὁ τῶν γεωμετρῶν· οὗτος δὲ ὡς ὁμο-
 λογούμενον ὃν περὶ λόγου λέγειν, παρήκεν οὕτως ¹ ἐ-
 πειν, καὶ κύκλος ἀπλῶς εἶρηκεν· οὐκ ἔστι δὲ οὐδὲ ὁ τού-
 των ὁρισμὸς τέλειος· οὐδὲ γὰρ ἀντιστρέφει· οὐδὲ γὰρ
 καὶ πᾶν σχῆμα ἱρμηνείας ἴδιον κάλλος ἐμπεριέχον λό- 5
 γου κύκλος ἐστὶ· διὸ οὐδ' οὗτος τῷ τοιοῦτῳ ἀρεσκόμε-
 νος ² ὁρισμῷ ἕτερον ἐν τῷ τέλει τίθησιν, ὅς ἐστιν ἴδιος
 τοῦ κύκλου· τὸ δὲ ἀφ' ὧν ἂν ἄρξηται τις ὀνομάτων οὐ
 περὶ ὀνομάτων μόνον φησὶν· ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν τοῦ
 λόγου μερῶν. 10

Περὶ ἐπιφωνήματος.

Τὸ ἐπιφώνημα λόγος ἐστὶν ἔξωθεν ἐπὶ τῷ πράγματι παρ' ἡμῶν
 λεγόμενος· καὶ τὰ λοιπά.

Μέχρι γὰρ ἂν τις· εἰ κατὰ κῶλον, φησὶ, ποιούτο ³
 τις μεμετρημένως τὴν τοῦ πράγματος διήγησιν. διατύ- 15
 πωσίς ἐστι τοῦ πράγματος μόνον καὶ προβλήματος δια-
 σκευή· εἰ δὲ παυσάμενος ἐπενέγκοι τι ἔξωθεν τολμηρῶς,
 ὡς ἔχειν τι παράδοξον καὶ οὐ τοῖς πᾶσιν ἔγνωσμένον,
 ἀλλ' οὐδὲ ἀπηλλοτριωμένον τῶν ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ κῶ-
 λοις ῥηθέντων, ἀλλὰ τίνα ἐπίτασιν αὐτοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ 20
 τὴν τῆς ἐπιτάσεως γένεσιν, ἐπιφώνημα τοῦτό ἐστιν· οὐκ
 ὀρθῶς δὲ τέθεικε τὸ τοῦ Ὁμήρου παράδειγμα· τὸ γὰρ
 ἐπιφώνημα ἐκεῖ οὐκ ἐν τῷ τέλει, ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ κεῖται·
 ἔχει γὰρ οὕτω·

Σὺν ² δὲ νεφέεσσι κάλυψε 25

Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόνθεν νύξ.

Σὺν δ' εὐρύς τε νότος τ' ἔπασσε, ζέφυρός τε δυσασ·

Καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῆμα κυλίνδων.

ἴσως δὲ οὐ προσέσχεν Ἑρμογένης, ἀλλ' ἐπλανήθη διὰ

1 Par. οὗτος. 2 Par. ἀρεσκ. τῷ τοιοῦτῳ.

1 Ald. ποιῆτο. 2 Od. E. 293. — 296.

τὴν ταυτότητα τοῦ ὁρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. εὐρίσκεται
γὰρ πολλαχοῦ παρ' Ὀμήρῳ τὸ τοιοῦτον ἐπιφώνημα ἐν
τῷ τέλει καίμενον. οἶον·

Ὡς εἰπὼν³ σύναγε νεφέλας ἐτάραξε δὲ πότον

5 Χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὁρόθουνεν ἀέλλας

Παρτοίων ἀνέμων· ὠρώρει⁴ δ' οὐρανόθεν νύξ.

Ὅρίζεται δὲ παρὰ τινων τὸ ἐπιφώνημα καὶ λέξις⁵ ἐπικο-
σμοῦσα· οὐ γὰρ ἴση πασῶν τῶν λέξεων χρεια, ἀλλ' αἱ
μὲν ὑπηρετοῦσι τοῖς πράγμασι· καὶ δι' ἑαυτῶν ὡς ἐν εἰ-
10 κόνι παριστῶσιν αὐτά· αἱ δὲ ἐπικοσμοῦσαι χαργαλίζουσι
τὴν ἀκοήν διὰ τῆς ἡδύτητος ἐπεισάγουσαι καὶ τι περισ-
σότερον τῶν προλεχθέντων καὶ καλλωπισμὸν τοῦ λόγου·
ἐπὶ τέλει δὲ τίθενται,⁶ ὥσπερ καὶ ἡ ὥα ἐν τοῖς τῶν ἱμα-
τίων ἄκροις, ἵνα μὴ βραχεῖαι οὔσαι, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ τε-
15 θῶσιν, ὑπὸ τοῦ πληθύνους τῶν λεγομένων συγκρούπτοιτο
ὡς καὶ τόδε τὸ Ὀμηρικόν·

Ἐκ καπνοῦ κατέθηκ⁷ ἔπει οὐκ ἔτι τοῖσιν ἔωκει

Οἷα πάρος⁸ Τροίηνδε κίων κατέλειπεν Ὀδυσσεύς·

Πρὸς⁹ δ' ἔτι καὶ τότε μῆζον ἐπὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων·

20 Μήπως οἴνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν

Ἀλλήλους τρώσῃτε.¹⁰

εἶτα τὸ ἐπιφώνημα·

Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος·

τινὲς δὲ καὶ τὴν γνώμην ἐπιφώνημα γίνεσθαι φασιν.
25 ἀλλὰ τὸ ἐπιφώνημα δεῖ τελευταῖον αἰεὶ τίθεσθαι· ἡ δὲ
γνώμη πολλάκις προτασσομένη ἐλέγχεται μὴ εἶναι, μηδὲ
ἐοικέναι ἐπιφωνήματι.

3 Od. E. 291 — 294.

4 Ald. ὁρώρει.

5 Par. λέξεις.

6 Ald. τεθέντα. Par. τίθενται.

7 Ald. τέθεικ'. Par. et T. VII.

κατέθηκεν. Od. T. 7.

8 Ald. Par. et T. VII. τὰ πάρος [Ald.

πάρος] Τροίην δὲ κ. κάλλιπεν Ὀ. ἄλλο δὲ μῆζον ἐπὶ φρ.

9 Od.

T. 10 — 14.

10 Ald. Par. τρώσοιτε. T. VII. τρώσῃτε· μέχρι

τούτου ἡ διατύπωσις.

Περὶ τροπῆς. ¹¹

Συντελικά τῆς τροπῆς· τουτέστι συντελεστικά,
ἀρμόδια. Τὸ δὲ μεθύει ¹² ἐπιφωνηματικῶς εἴρηται.

Περὶ σεμνοῦ λόγου.

Σεμνὸν δὲ εἴ τί πού ἐστιν ἐν τοῖς οὔσι, καὶ τὰ λοιπά. 5 375

Ὁ μὲν δὴ μέγας· ὁμοία καὶ ταῦτα τὰ Ὀμήρου ἔπη
Ἡ καὶ κυανέῃσιν ¹ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεβύβωσαντο ἄνακτος
Κρατὸς ἅπ' ἀθανάτοιο, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ² Ὀλυμπον.

καὶ

Στῇ δ' ὀπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἔλε ³ Πηλείωνα,
Οἷφ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὄρατο. ⁴ 10

καὶ

Ἐκλαξαν ⁵ δ' ἄρ' οἷστοι ἐπ' ὤμων χρομένοιο,
Αὐτοῦ κινήθεντος, ὃ δ' ἦε νυκτὶ εὐκίως. 15

καὶ

Φράζεο ⁶ Τυδεΐδην καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν
Ἴσ' εἶθελε φρονέειν, ἐπεὶ οὔποτε φύλον ὁμοῖον
Ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.

β'. Ἡ πολλάκις οὐδὲ λέγεται· ὅτι μὲν οὐ λέγεται, ²⁰
ἀληθές, καὶ δεῖ γίνεσθαι οὕτως· ὃ γὰρ μὴν Ὀμηρος, οὐχ
ὥς οὗτος φησὶν, ἐποίησεν, ⁷ ἀλλὰ καὶ τὸ ἔργον ἐδήλω-
σεν. ἔχει γὰρ ὥδε· ⁸

Αὔσε δὲ παρθενικὴν ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ⁹ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα, 25

Ἐν τ' ¹⁰ ἄρα οἱ φῦ χεῖρι, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε. ¹¹

11 Ald. caput hoc omittit: in Par. pauca haec exstant.

12 Phil. I. p. 54.

1 Ald. κυανέοισιν — κεῦσε. Par. κυανέ-
σιν. Il. A. 528.

2 Ald. ἐγέλιξεν.

3 Ald. Par. δὲ ἔλε κό-
μης. Il. A. 197.

4 Ald. οὐ τι ὄρατος.

5 Il. A. 46.

6 Il. E. 440.

7 Ald. οὔτος ἔφη ἐποί σεν.

8 Od. A. 245.

9 Ald. et Par. ἐπεὶ.

10 Ald. ἐνθ'.

11 Ald. ὀνόμαζε.

καὶ μετὰ πολλὰ¹² ἐπάγει τὸ,
ἢ δ' ὑποκυσσαμένη.

Περὶ κακόζηλου.

Τὸ δὲ κακόζηλον γίνεται ἢ κατὰ τὸ ἀδύνατον ἢ κατὰ τὸ ἀνακόλου-
5 θον, καὶ τὰ λοιπά.

Γίνεται τὸ κακόζηλον κατὰ τὸ ἀδύνατον, οἷον·

Σειρήν¹ χρυσεῖην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες,

Πάντες δ' ² ἐξάπιεσθε θεοί·

ἄχρι τοῦ

10 Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ', αὐτῇ τε θαλάσῃ·

Κατὰ τὸ ἀνακόλουθον· οἷον ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Δάφνην
πλάσματος, ὡς ἡ γῆ τὴν κόρην κρύψασα φυτὸν ἀνέδω-
κεν ὁμώνυμον· ἀνακόλουθον γὰρ τῷ³ λυπεῖν ἐθέλειν τὸ
βούλεσθαι, θεραπεύειν. κατὰ τὸ αἰσχροῦν· οἷον·

15 Ἡ ῥα⁴ καὶ ἀγκὺς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἦν παράκοιτιν.
κατὰ τὸ ἀσεβές, οἷον·

Ζεῦ πάτερ, οὗ τις σοῖο⁵ θεῶν ὁλωότερος ἄλλος·

κατὰ τὸ ἄδικον, οἷον·

Ἐγώ⁶ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρηον

20 Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας.

κατὰ τὸ τῇ φύσει πολέμιον, ὡς ἐὰν λέγωμεν τὴν Δάφνην
φυγοῦσαν Ἀπόλλωνα ὑπὸ τὴν μητέρα γῆν ἢ τὸν πατέρα
Λάδωνα διαιτᾶσθαι· φύσει γὰρ ζώοις ἡ τοιαύτη διαίτα
πολεμία καὶ ἀναιρετική. β'. Ἐν τῇ προδιόρθώσει

25 μόνη· ἔστι καὶ ἄλλη προδιόρθωσις· ἐὰν εἴπω μὴ μοι
ἀπιστήσης λέγοντι· ἢ εἴ μοι δίδως εἰπεῖν καὶ τὰ τοιαῦ-
τα· ὁμοίως ἔστι καὶ ἄλλη ἐπιδιόρθωσις· οἷον ἐὰν τι τῶν
μὴ δεόντων εἰπὼν καταφύγῃς ἐχομένως⁷ εἰς συγγνώμην,

12 v. 253.

1 Il. Θ. 19. 2 δ' Ald. Par. om.

3 Ald. τὸ λυπεῖν ἐθ. τῷ βούλ. Par. τῷ λυπεῖν ἐθ. τὸ βούλ.

4 Il. Ε. 346. 5 Ald. Par. οὔτοι σοῖος. Il. Γ. 365. 6 Il. Α.

184. 7 T. VII. ἐγνωσμένως.

ὥς δι' ὄργην εἰρηκὼς ἢ λύπην ἢ ἔλεον⁸ ἢ ἡδονήν· ἢ
ἐάν⁹ αἰτίαν προβάλλῃ, ὅτι διὰ τὸδε εἶπον ἢ τὸδε.¹⁰

Περὶ τῶν ἐσχηματισμένων προβλημάτων.

Τῶν ἐσχηματισμένων προβλημάτων τὰ μὲν ἐστὶ κατὰ τὸ ἐναντίον,
καὶ τὰ λοιπά. 5

Ἡ μὲντοι μεταχειρίσις·¹ ἡ αὐτὴ μεταχειρίσις
ἐπ' ἀμφοῖν τῷ ἐναντίῳ καὶ πλαγίῳ· ποία αὕτη; ἡ ὑπο-
φορὰ, δι' ἧς ἐγγίνεται. τὸ εἰδέναι μελετᾶν ἄμφω· αἱ δὲ
ὑποφοραὶ μελετῶνται ἰσχυρᾶς, καὶ τὴν ἰσχύν ο ῥήτωρ ἐν
ταύταις μᾶλλον ἐπιδείκνυται ἢ ἐν τῷ δοκοῦντι εἰσαγε- 10
σθαι. τὴν μὲν γὰρ εἰσαγωγὴν ο ὑπὲρ τοῦ Περικλέους
λέγων ὀφείλει ποιεῖν ἀσθενῆ, τὴν ὅτι δεῖ ὑπακοῦσαι καὶ
δοῦναι αὐτὸν Λακεδαιμονίοις· τὴν δὲ ὑποφορὰν, εἰτουν
τὸν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν λόγον, ἰσχυρὰν κατασκευάζεσθαι.²
παντὶ τρόπῳ, ἐπιχειρήμασιν, ἐργασίαις, ἐνθυμήμασιν, 15
ἐπενθυμήμασιν, πλαστοῖς, καὶ εἰπεῖν ἐν τῇ ὑποφορᾷ τῶν
ἐχθρῶν, πάντα τὰ αἰρῶντα δοθῆναι Περικλέα Λακεδαι-
μονίοις, ὅσα δηλαδὴ ἢ ἐκεῖνος αὐτὸς οἰκείῳ προσώπῳ θέ-
λων λέγειν εἶπεν ἂν ὑπὲρ³ ἑαυτοῦ, ἢ ἕτερος ὑπὲρ αὐτοῦ
λέγων. τοῦτο γὰρ μηχανᾶται, ἵνα αὐτὸς μὲν οἰκείῳ προ- 20
σώπῳ λέγῃ, δεῖ ἀπιέναι με, συνιστᾷ δὲ ἄλλοτρίῳ⁴ προ-
σώπῳ, ἡγῶν⁵ ὑποφορᾷ, τὸ μὴ δεῖν ἀπιέναι.⁶ Δεῖ δὲ
τὰς κατασκευὰς σαθρὰς ποιεῖν ὥς δέχεσθαι ὑποφορὰς
καὶ ἀντιθέσεις· ἐπεὶ εἰ ἰσχυρὰς ποιήσω, πρόδηλον⁷ ὥς

8 ἢ ἔλεον T. VII. om. 9 Ald. ἂν αἰτία⁹ προβάλλῃ [sic].
Par. ἐάν α. προβάλλῃ. 10 Ald. τότε.

1 Ald. Par. h. l. et paullo post μεταχειρήσεις, scr. μεταχειρίσις, ut
infra et T. VII. scribitur. Vide p. 365. — v. 12. δι' Ald. om. 2 Par.
et T. VII. κατασκευάσαι. 3 ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἢ ἕτερος T. VII. om.
4 T. VII. ἄλλῳ. 5 Ald. ἥως. 6 T. VII. add.: ὁ τῆς κατα-
σκευῆς ἐστὶ λόγος ἐμὸς, ἢ δὲ ὑποφορὰ τοῦ ἀντιδίκου· ὀφείλω οὖν
σαθρὰς καιασκ. ποιεῖν ἐνδέχεσθαι. 7 T. VII. προδήλως σπ.

σπεύδω πείθειν, καὶ οὐχὶ σχήματι τοῦτο ποιεῖν.⁸ β'.
 Δεῖ δὲ μεταχειρίσεως· εἰ γὰρ ἐν ταῖς ἐμφάσεσι γυ-
 376 μνοὺς εἰσάγοιμεν τοὺς λόγους, εἰς ὁργὴν κινήσουμεν τοὺς
 ἀκροατάς· καὶ οὐκέτι προσέξουσιν ἡμῖν τὸν νοῦν. Δεῖ
 5 δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἀνεύθυνον τὸ σὸν, ἀντὶ τοῦ
 συγγενικόν· ὑπεύθυνον ἀντὶ τοῦ σπερματικοῦ, ὃ καὶ ση-
 μαίνεται νῦν κατ' ἐμφασιν. τὸ γὰρ σὸν καὶ τὸ συγγενι-
 κὸν σημαίνει⁹ καὶ τὸ σπερματικόν. Εἴρηται ὅπου.
 εἴρηται, φησί, παρ' ἐμοῦ ἐν τῇ μελέτῃ οὕτως.

10 Περὶ τῶν συγκριτικῶν προβλημάτων.

Τὰ συγκριτικὰ προβλήματα εἰ μὲν στοχασμῷ περιπέσοι ἢ ὄρω ῥα-
 δίην ἔχει καὶ τὴν διαίρεσιν, καὶ τὰ λοιπά.

Συγκριτικὰ εἰσι προβλήματα ἐν μὲν στοχασμῷ οἱ
 διπλοὶ τέλειαι ἢ¹ καὶ ἀτελεῖς ἐκ μόνων προσώπων. ἐν
 15 δὲ ὄροις ὁμοίως οἱ διπλοῖ, ὥς ἐπὶ τοῦ ῥήτορος, καὶ τοῦ
 δορυφόρου, τοῦ μὲν λόγους εἰπόντος κατὰ τυράννου, τοῦ
 δὲ ἀκούσαντος καὶ ἀποκτείναντος αὐτὸν, καὶ ἀμφισβη-
 τούντων περὶ τοῦ γέρως· ἑκάτερος γὰρ ἑαυτὸν μὲν τυ-
 ραννοκτόνον κατασκευάσει εἶναι· τὸν δὲ ἕτερον μὴ εἶναι.
 20 β'. χρησόμεθα δέ· μελετητικὰς ἐφόδους τὰς ἐργασίας
 οἶμαι καὶ τὰ ἐνθυμήματα καὶ τὰ ἄλλα καλεῖν· τῶν² δὲ
 ἀπὸ τε τῶν πρὸ τοῦ πράγματος καὶ ἀπὸ τῶν μετὰ τὸ
 πρᾶγμα συμβαινόντων.

8 T. VII. ποῖν. Ald. ποιῶ. 9 Ald. σημαίνη.

1 Ald. εἰ. Par. ἦ. — v. 16. Ald. λόγου. et v. 19. τῶν δέ.

2 τῶν δὲ Par. om.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ. ¹

Τὸν πολιτικὸν ² λόγον δεῖ καὶ τὸ μὴ ἀδύνατον ἔχειν, τουτέστι τὸ δυνάμενον ³ πείσαι, καὶ τὸ ἡδύ. τὸ μὲν οὖν δυνατόν ἐκ τῆς γνώσεως ⁴ τῶν κεφαλαίων τῶν καθ' ἑκάστην στάσιν γίνεται, ⁵ περὶ ὧν ἐδίδαξεν ⁶ Ἑρμογένης ἐν 5 τῇ περὶ τῶν στάσεων πραγματείᾳ. ⁷ ὁ γὰρ τὰ κεφάλαια μαθὼν οἶδε δὴ πού καὶ ἐνθυμηθῆναι. ὁδηγεῖ γὰρ ἡμᾶς ἐπὶ τὴν τῶν ἐνθυμημάτων εὗρεσιν τὰ κεφάλαια, ⁸ ἃ καὶ βιάζεται τὴν τοῦ ἀκροατοῦ διάνοιαν, καὶ ἀναγκάζει πείθεσθαι. τὸ δέ γε ἡδύ ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν σχημάτων ¹⁰

1 Exstant haec Prolegomena in codicibus voluminis VII. in Vindobon. XVIII., qui alias scholiis caret. In cod. Ambros. Q. 27. manu recentiori negligenter ad marginem adjecta sunt. Eadem Ioannes Siceliota commentario suo inseruit. Recensio horum codd. discrepat ab Aldo. 2 Ald. πολιτικῶν. tum Vind. Sicel. Ambr. τὸ δυνατόν. 3 Sicel. τὸ πείσαι δυνάμενον. 4 Sicel. γνώσεως. Ald. et codd. reliqui γνώμης. 5 Vind. Sicel. et Ambr. γινομένων. 6 Vind. ἡμᾶς δ' Ἑρμογ. 7 Post πραγματείᾳ in Sicel. inseritur: περιγίνεται. 8 Sequitur in Vind. Sicel. Ambr.: ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν τὸ συμφέρον κεφάλαιον ἐργασάμενος [Sicel. et Ambr. ἐργαζόμενος] ὁ Δημοσθένης ἐνθυμήματα εὔρε πείσαι δυνάμενα [Sicel. δυνατὰ] τὸν ἀκροατὴν, συμμαχῆσαι Ὀλυνθίοις. Τὸ μὲν γὰρ [Vind. γὰρ om.] συμφέρον ἐστὶν ἐκεῖ κεφάλαιον, ὅτι συμφέρει Ἀθηναίοις ἢ συμμαχία [Vind. Ambr. ναυμαχία] τὰ δὲ ἐνθυμήματα, ὅτι Ὀλυνθίων σωζομένων μακρὰν ἡμῶν ἀπέσται ὁ πόλεμος. εἰ δὲ Ὀλυνθίους Φίλιππος λάβοι [Sicel. Ambr. λάβῃ] ἥξει θῆττον εἰς [Sic. ἐφ'] ἡμᾶς, ὅτι οὐ τοσαῦτα δαπανήσομεν ἕξω τῆς χώρας αὐτῷ πολεμοῦντες [Sicel. Ambr. πολεμ. αὐτῷ] ὅσα εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθόντος Φιλίππου. ἔλθοι δ' ἄν, εἰ Ὀλυνθον λήψεται. Βιάζεται τοίνυν τὴν τοῦ ἀκροατοῦ διάνοιαν τὸ ἐνθύμημα καὶ ἀναγκάζει πείθεσθαι, διὸ καὶ τὸ δυνατόν ἔφαμεν ἐκ τῶν κεφαλαίων γίνεσθαι, δι' ὧν τὰ ἐνθυμήματα προσγίνεται καὶ εὗρίσκεται. τὸ δέ γε ἡδύ κ. τ. λ.

καὶ τῆς τῶν ιδεῶν γνώσεως ἐργαζόμεθα. σκληρὸς μὲν γὰρ καὶ προσκορῆς ὁ μονοειδὴς λόγος· ἡδὺς δὲ καὶ πιθανώτατος ὁ ποικίλος καὶ πολυσχημάτιστος. μεταβολὴ γὰρ πάντων ἡδὺ,⁹ ὥς φησιν¹⁰ Εὐριπίδης· ἐν τούτῳ¹¹ οὖν ἡμᾶς τῷ βιβλίῳ ὁ Ἑρμογένης διδάσκει, πῶς δεῖ καλλωπίζειν καὶ ἡδύνειν τὰ τε εὐρεθέντα ἐνθυμήματα¹² καὶ τὴν φράσιν. κέχρηται δὲ προοιμίῳ, ἐν ᾧ δείκνυσιν ὅτι ἀναγκαία¹³ ἢ τῶν ιδεῶν γνώσις τῷ ῥήτορι, ἅν τε λέγειν ἅν τε κρίνειν τὰ τῶν ἄλλων θέλη·¹⁴ καὶ γὰρ εὐφρηνῆς ἢ,¹⁵ οὐδὲν ὄφελος ἐντεῦθεν,¹⁶ ἐὰν μὴ προσῇ τὰ τῆς τέχνης, δι' ἧς ὀρθῶς ἅν καὶ τοὺς ἀρχαίους ζηλώσωμεν.¹⁷

Ὅτι περὶ καθολικῆς ιδέας γέγραπται τὸ σύγγραμμα, οὐ περὶ¹⁸ Πλατωνικῆς ἢ Δημοσθενικῆς·

Ὅτι διὰ τῶν τοῦ Δημοσθένους λόγων περὶ πάσης¹⁹ ιδέας διδάσκει· οὗτος γὰρ ποικίλος μάλιστα ὁ ῥήτωρ.

Ὅτι δυσχερὲς τὴν μίξιν τῶν ιδεῶν εὐρεῖν καὶ εὐρόντα φράσαι.

Ὅτι οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ καθῆκεν ἑαυτὸν εἰς τὴν περὶ τῶν καθολικῶν ιδεῶν πραγματείαν.²⁰

9 T. VII. γλυκύτατον, Εὐριπίδης φησὶ, τοῦτο οὖν τὸ ἡδὺ, ἐν τούτῳ κ. τ. λ. 10 Vind. κατὰ τὸν Εὐριπίδην. In Ambr. primum fuit: γλυκύτατον Εὐριπίδην, tum correctum: γλυκὺ κατὰ τὸν Εὐριπίδην (Orest, 234.). 11 Vind. Sicel. Ambr. τοῦτο οὖν τὸ ἡδὺ ἐν τούτῳ ἡμᾶς. 12 Sicel. νοήματα καὶ ἐνθυμ. 13 Vind. Ambr. ἀναγκαία τῷ ῥήτορι. 14 Par. T. VII. Vind. Sicel. Ambr. ἐθέλη. 15 Vind. Ambr. ἤς. 16 Vind. Ambr. Sicel. ἐνταῦθα. 17 Ald. Vind. ζηλώσωμεν. Ambr. Sicel. Par. ζηλώσωμεν. 18 Sicel. οὐ γὰρ Δημοσθ. ἢ Πλατωνικῆς, etiam Vind. Ambr. et T. VII. Δημοσθ. ἢ Πλάτων. 19 ὁ Vind. Ambr. om. 20 Sequitur in Vind. Ambr. Sicel. Ὅτι ἐπὶ εἰσαίν ιδεαί, αἱ τὰν Δημοσθενικὸν λόγον ποιοῦσαι, ὧν αἱ μὲν γενικαὶ εἰσιν, αἱ δὲ εἰδικαί, ἐξ ὧν ἅπας γίνεται λόγος. [ἐξ ὧν ἅπας γίνεται λόγος Vind. et Ambr. non habent: contra sequentibus praefigunt: Ἐκ τίνων τε ἅπας γίνεται λόγος· ὅτι ἐξ ἐνν.] Ὅτι ἐξ ἐννοίας

Ὅτι ἑπτὰ εἰσιν αἱ ἰδέαι αἱ γενικώταται, σαφήνεια, μέγεθος, κάλλος, γοργότης, ἡθος, ἀλήθεια, δεινότης. τούτων αἱ μὲν τέσσαρες μένουσιν ἀδιαίρετοι, κάλλος, γοργότης, ἀλήθεια, δεινότης· αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς διαιροῦνται εἰς ἑτέρας δώδεκα· ἡ μὲν σαφήνεια εἰς καθαρότητα καὶ 5 εὐκρίνειαν· τὸ δὲ μέγεθος εἰς σεμνότητα, τραχύτητα, σφοδρότητα, λαμπρότητα, ἀκμὴν καὶ περιβολήν. τὸ δὲ ἡθος εἰς ἀφέλειαν, γλυκύτητα, δριμύτητα καὶ ἐπιείκειαν καὶ βαρύτητα, ὡς εἶναι τὰς ²¹ πάσας σὺν ταῖς ἀδιαίρετοις τέσσαρσιν ἑννέα ἐπὶ δέκα. ²² ἑκάστη δὲ τούτων διαιρεῖται εἰς ὀκτὼ, ἔννοιαν, μέθοδον, λέξιν, σχῆμα, κῶλον, συνθήκην, ἀνάπausιν καὶ ῥυθμόν.

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ ΠΕΡΙ ΙΔΕΩΝ ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Εἵπερ ἄλλο τι τῷ ῥήτορι καὶ τὴν ἰδέαν οἶμαι τοῦ λόγου τῶν ἀναγκαιοτάτων εἶναι γινώσκειν, καὶ τὰ λοιπά. 15

Εἵπερ ἄλλο τι· τὸ χρήσιμον ἐν πρώτοις τοῦ βιβλίου διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν, ὡς ἐξ αὐτοῦ πάρεστι γινῶναι· ἰστέον δὲ, ὡς ἰδέα ἐστὶ ποιότης λόγου τοῖς ὑπο-

μεθόδου, λέξεως, σχήματος, κῶλον, συνθέσεως [Sicel. κῶλον, συνθήκης] ἀναπαύσεως καὶ [Vind. Ambr. καὶ om.] ἑκάστη συμπληροῦται τῶν ιδεῶν. [ἑκάστη συμπλ. τῶν ιδεῶν Vind. Ambr. non habent] Τίς ἡ δύναμις τῶν ποιοῦντων τὰ εἶδη τοῦ λόγου. Ἐπὶ τούτοις ἀνακεφαλαιωσάμενος περὶ πάσης ἰδέας διδάσκει, καὶ πρῶτόν γε περὶ σαφηνείας. [Sicel. et Ambr. pergunt: Ἰδέαι εἰσὶν ἑπτὰ σαφηνείας· μέγεθος, κάλλος, γοργότης, ἡθος, ἀλήθεια, δεινότης· τούτων γενικαὶ τρεῖς, σαφήνεια, μέγεθος, ἡθος, αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες εἰδικαὶ καὶ αἱ ἄτομοι αἴθε· κάλλος, γοργότης, ἀλήθεια, δεινότης. Finis in his Siceliota: in Ambros. sequitur: εἰς τρία διαιρεῖται τὸ παρὸν βιβλίον, εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν τῶν ιδεῶν, εἰς τὴν μῆξιν αὐτῶν καὶ περὶ χαρακτῆρων διαφορῶν εὐρισμένων ἐν τοῖς παλαιοῖς etc.] Vindob. addit: Τὰ κεφάλαια τοῦ πρώτου β. sequitur schema genealogicum. 21 τὰς Ald. om., est in Par. 22 Ald. ἑπτακώδεκα. Par. θ. ἐπὶ δέκα.

κειμένοις ἀρμόδιος¹ προσώποις τε καὶ πράγμασι κατὰ τε
 ἔννοιαν καὶ λέξιν, καὶ τὴν ὅλην τῆς ἀρμονίας καταπλοκὴν.
 β. Καλῶν τε καὶ γενναίων·² ἀντὶ τοῦ μὴ χαμαι-
 ζήλων, μηδὲ εἰκῇ συγκαϊμένων καὶ εὐκαταφρονήτων. γ.
 5 Ἡ γάρ τοι μίμησις·³ Διονύσιος μὲν τὴν μίμησιν
 οὕτως ὀρίζεται· μίμησις ἔστιν ἐνέργεια διὰ τῶν θεωρη-
 μάτων ἐκματτομένη τὸ παράδειγμα· οἱ δὲ μεταγενέστε-
 ροι οὕτω· λόγος ἢ πρᾶξις ὁμοίωσιν εὖ ἔχουσιν τοῦ πα-
 ραδείγματος περιέχουσα· ζῆλος δὲ ἔστιν ἐνέργεια ψυχῆς
 10 πρὸς θαῦμα τοῦ δοκοῦντος εἶναι καλοῦ κινουμένη. δ.
 Τοῦναντίον γάρ·⁴ ὁ μὲν γὰρ μὴ ὄξυς τὴν φύσιν
 ἀγαπᾷ κατὰ τὸν Ὀμηρικὸν Ὀδυσσεά·⁵ ἀτρέμας ἦσθαι
 καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούειν. ὁ δὲ τῷ τάχει τῆς φύσεως
 πεποιθὼς καὶ μόνῃν αὐτὴν πρὸς ἕκαστα τῶν ἐγχειρουμέ-
 15 νων ἀποχρῆν οἰόμενος τὸν τε παρὰ τῆς τέχνης χαλινὸν
 εὖκ ἀνεχόμενος καταγέλαστος πολλαχῇ τοῖς ἐπιστήμοσι
 φαίνεται, καὶ τοιοῦτος οἷος ἵππος ταχὺς ἄνευ τοῦ διοι-
 κοῦντος ἀτάκτως φερόμενος, ὃς θεῖ μὲν ταχέως, ἀλλὰ
 σφαλερῶς· καὶ τὴν μέσῃν ἀφείς ὁδὸν καὶ τετριμμένην
 20 εἰς ἀβάτους καὶ κρημνώδεις τόπους ἀφίησιν. ε. Κρά-
 τιστον μὲν γάρ·⁶ ἀρχὴ γὰρ οἰονεὶ καὶ κρηπὶς καὶ
 χρηστὸν ὄργανον ψυχῆς⁷ πρὸς τὰ βέλτιστα χωρεῖν ἐπει-
 γομένης δεξιὰ φύσις. διὸ καὶ Πίνδαρός φησι·

τὸ⁸ δὲ φυῆ κράτιστον ἄπαν.

25 ὁ δὲ γε Ἐπίκουρος⁹ ἐν τῷ περὶ ῥητορικῆς αὐθαδέστερον,
 οἶμαι, λέγων φησὶν αὐτὸς μόνος εὐρηκέναι τέχνην πολιτι-
 κῶν λόγων· τοὺς δὲ ἄλλους¹⁰ ἀποσκορακίζων¹¹ ῥήτορας

1 Ald. ἀρμόδιως. Par. ἀρμόδιος. 2 Cfr. T. VII. ε. 3
 T. VII. η. 4 Eadem sunt in Ven., cfr. T. VII. θ. 5 Il.
 B. 200. 6 T. VII. ι. 7 T. VII. ψυχή. Ald. Par. ψυχῆς —
 ἐπειγομένη, scr. ἐπειγομένης. Par. 2916. Mon. 8. ἐπαγομένη. Par.
 2977. ἐπειγομένη. 8 Mon. 8. Par. 2977. 2916. τῷ δ' εὐφυῶ. Ol.
 IX, 151. 9 Mon. 8. Ἐπίκρατος. 10 Ald. Par. 2918. 2977.

ἑαυτῷ πως μαχόμενα λέγει· φύσις γάρ ἐστιν ἡ κατορθοῦσα λόγους, τέχνη δὲ οὐδεμία. εἴ. Πλεῖον¹² γὰρ ἄν· τὸ μὲν γὰρ λέγειν ἡ φύσις· τὸ δὲ εὖ ἡ περὶ τὰς ἰδέας δίδωσι τέχνη. ζ. Ἄλλ' ὅ γε μαθητόν ἐστιν· ἡ μὲν γὰρ φύσις τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῶν ἐστιν. οὐδείς γὰρ 5 ἐκὼν ἢ νωθῆς ἢ ὀξύς τιττεται· τὸ δὲ τῇ μιμήσει ἑαυτὸν ἐπιδιδόναι τῆς ἡμῶν προαιρέσεώς ἐστιν. ἡ. Ἐπεὶ μὴ δὲ ἄλλο τι.¹³ Πλάτων τε γὰρ φησι·¹⁴

Τῶν γὰρ πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν οἱ θεοὶ
τὰ γαθὰ.¹⁵

καὶ Σοφοκλῆς.¹⁶

Πόνος γὰρ, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πάτηρ·

καὶ ὁ ἐν Μιλήτῳ θεός.¹⁷

Οὐδὲν ἀνευ καμάτου πέλει ἀνδράσιν εὐπετές ἔργον!

καὶ πάλιν

Πάντα πόνος τεύχει θνητοῖς¹⁸ μελέτη τε βροτεῇ.

θ'. Καὶ ζώοις λογικοῖς· εἰ γὰρ ἐν θνητοῖς τοῦτο μόνον λογικόν, εἰκότως αὐτῷ καὶ ἡ τοῦ λόγου ἄσκησις πάντων ἐστὶν ἀρμοδιωτέρα. ἕκαστον γὰρ κατὰ φύσιν πρὸς τὴν οἰκείαν ἐπείγεται σωτηρίαν. σώζει δὲ ἕκαστον ἡ τελειότης· ἐκάστου δὲ ἀνθρώπου τελειότης ὁ λόγος. 20

Mon. 8. ἀλόγους. Ven. Par. 2916. ἄλλους. 11 Mon. 8. ἀπο-
σκληροσαρκίζων. 12 Par. πλείονι. 13 T. VII. ἰδ. 14 T.
VII. φησιν. — Quem versum noster Platoni, Comico sc., tri-
buit, eum Xenoph. Mem. II, 1. 20. Epicharmi esse dicit, cfr.
Ruhnk. annot. ad h. l. p. 301. ed. Schneid. 15 Par. τὰ γαθὰ.
Ald. τὰ ἀγαθὰ. 16 Ex Eurip. Licymnio versum hunc affert
Stob. Tit. 29. 7. 17 Ven. ἐν Μιλήτῳ ὁ θεός. Versus hic
inter Milesii Phocylidis sententias v. 151. legitur, unde corru-
ptelam suspicatur Ruhnk. l. l. 18 Ald. τεύχει δὲ βροτοῖς μελ-
λέτη δέ. Par. 2977. 2916. Mon. 8. βροτοῖς sine δέ. Ven. θνητοῖς.
omnes τε. Archilocho versum hunc tribuit Jo. Sicel. litt. ἰδ.
πάντα γὰρ πόνος τεύχει θνητοῖς, κατ' Ἀρχίλοχον, μελέτη τ' ἄριστη,
unde a Ruhnkenio ad Xen. Mem. II, 1. 20. a Gaisfordio inter
Archilochi fragmenta nr. LXXXVII. relatus est.

Μέλλων δὲ ἐπ' αὐτὸ χωρεῖν ἤδη τὸ διδάσκειν περὶ ἐκάστου τούτων
τοσοῦτον προσδιορισμένους αὐτὸ ποιήσω, καὶ τὰ λοιπά.

Ὅτι νῦν ἐστίν· εἰ γὰρ ¹⁹ καὶ ἐκ πλείονων ἰδεῶν
οἱ ἐκάστου τούτων συνεστήκασιν λόγοι, ἀλλ' οὖν καθό-
5 λου ἡ Δημοσθενική τε καὶ Πλατωνική φράσις, μίαν τινὰ
σύμμικτον ἐκ πολλῶν ἰδεῶν ἐπιφαίνουσιν ²⁰ ἰδέαν· ἥπερ
ἰδίας μὲν οὐκέτι κοινῆς δὲ τινος ἐκ τοῦ χρησαμένου τυγ-
χάνει τῆς προσηγορίας. ἐντεῦθεν δὲ ἡμῖν παρίστησιν, ὅτι
τὴν τῶν πρὸ αὐτοῦ φεύγει κακίαν, οἱ τῶν καθόλου βραχέα
10 φροντίσαντες τὴν πᾶσαν ἔθεντο σπουδὴν, ἐνὸς ἐκάστου
διδάσκειν τοὺς τύπους, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν τοῦ βιβλίου
σκοπὸν δηλοῖ φανερώς. β'. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λό-
γων εἶδη· ἴστέον, ὥς ἄλλο μὲν εἶδος, ἄλλο δὲ ἰδέα.
καὶ γὰρ εἰσιν ὥς περιέχον καὶ περιεχόμενον. οὗτος δὲ
15 ἀδιαφόρως κέχρηται τοῖς ὀνόμασι, ποτὲ μὲν εἶδη τὰς
ἰδέας καλῶν, ποτὲ δὲ ἰδέας τὰ εἶδη. γ'. Ἐπειδὴ
δὲ ἐκείνων· δοκεῖ πως ἐναντία λέγειν ἑαυτῷ, καὶ ὁ
τοὺς ἄλλους ἐμέμφετο, τούτῳ αὐτὸν περιπίπτειν. εἴκοι δὲ
μὴ οὕτως ἔχειν· οἱ μὲν γὰρ πρὸ αὐτοῦ τὴν πᾶσαν σπου-
20 δὴν εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα ῥητόρων ἰδέαν ἐσχέκασιν.
οὗτος δὲ εἰς αὐτὰς τὰς καθόλου ἰδέας· ὅθεν διπλοῦν τῷ
μανθάνοντι τὸ τέλος, αὐτόν ²¹ τε λόγων καλῶν, εἶναι
378 πατέρα, καὶ τοὺς παλαιοὺς κρίνειν εἰδέναι, διὸ καὶ φησὶ
τῶν κατ' ἄνδρα εὐδοκιμούντων. δ'. Χρησάμενον τῷ
25 λόγῳ· ²² τὸν Δημοσθένην φησὶ, ὅς ²³ ταῖς μὲν τῶν
ἰδεῶν ἐπὶ πλεῖστον ²⁴ ἐχρήσατο, ὥς σαφηνεῖα τε καὶ γορ-
γότητι καὶ περιβολῇ, ταῖς δὲ ἐπ' ἔλαττον, ὥς λαμπρότη-
τι καὶ ²⁵ σεμνότητι καὶ κάλλει· οὕτω γὰρ ὑπερεκπλήττε-
ται διόλου τὸν ῥήτορα, τῆς μίξεως ἕνεκα τῶν ἰδεῶν, ὥς
ἕνα ἀνθ' ἑνὸς ἀποφαίνεσθαι· πολιτικῶν ²⁶ τε ἄριστον

19 T. VII. ιθ. 20 Ald. Par. ἐπιτέρουσιν. T. VII. ἐπι-
φαίνουσιν. Ven. ἰδέαν ἐπιφαίν. 21 Par. αὐτῶν. 22 T. VII.
κς. κς. 23 Ald. Par. πῶς ταῖς μὲν. T. VII. ταῖς μὲν γὰρ, scr.
ὅς. 24 Ald. ἐπιπλεῖστον, abest a Ven. 25 T. VII. hoc et
sq. καὶ om. 26 Par. πολιτικόν.

τὸν Δημοσθενικόν, καὶ αὖθις τὸν Δημοσθενικὸν ἄριστον
 τῶν πολιτικῶν· ὅθεν καὶ ²⁷ Ἰάμβλιχος. ²⁸ ἐν τῷ περὶ κρί-
 σεως ἀρίστου λόγου ²⁹ φησί· „δεῖ γὰρ μῆτε τὸ σύντονον
 εἶναι σαφές, μῆτε τὸ σαφές ιδιωτικόν, καὶ τὸ μὲν σε-
 μνὸν μὴ εἶναι ἄγαν ἐξηλλαγμένον, τὸ δὲ κοινὸν μὴ εἶναι ⁵
 εὐκαταφρόνητον, ἔχειν δὲ τινα ἐξαιρετον ὑπεροχὴν, τὸ
 γὰρ παντελές τοῦτο καὶ συνεπληρωμένον ὅλοις τοῖς ³⁰
 κάλλεσι τῶν λόγων παρ' Ὀμήρῳ τε καὶ Πλάτῳ καὶ
 Δημοσθένει γνώριμόν ἐστιν ἰδεῖν· ἐπεὶ δὲ ³¹ τὸ διδάσκειν
 ἄνευ παραδειγμάτων ἀσαφές εἶναι δοκεῖ καὶ ὑπόκουρον, ¹⁰
 μηδαμοῦ τῆς διδασκαλίας ἐπερειδομένης, διὰ τοῦτο τὸν
 Δημοσθενικὸν ἐξελέξατο ³² τύπον, ὡς ἐν σῶμα παραδοῦ-

27 Ven. δὲ καὶ. 28 T. VII. add.: ὁ θεῖος. 29 T. VII.
 ἀρίστῳ λόγῳ. 30 Ald. Par. 2918. 2916. τοῖς ὅλοις. Mon. 8.
 ὅλοις om. Ven. ὅλοις τοῖς. 31 δὲ T. VII. om. 32 T. VII.
 ἐκλεξάμενος τύπον, ὃς καὶ ποικίλος εἶναι δοκεῖ καὶ ἐξ ἀπάσης ἰδέας
 συμμιγῆς καὶ τοῦτο παρὰ θεμένον ἡμᾶς καὶ τὴν διδασκαλίαν διεσα-
 φήνισε, καὶ ὡς ἐν σῶμα παραδεδωκε, διὰ τὰ μὴ ἐκ π. θ. τ. παραδ.
 εἰ δὲ τις καὶ ζητοῖ, τί δὴ ποτε προετίμησε τοῦ Πλάτωνος τὸν Δη-
 μοσθένην καὶ ταῦτα μὴδὲν ἦντον κακεῖνον τὸν ἑαυτοῦ διαποικίλαν-
 τος [Mon. 8. Par. 2916. διαποικίλλαντος] λόγον σκοπεῖται πρότερον
 περὶ τίνων τῶ τεχνικῶ σκοπὸς διαλαβεῖν· πῶς γὰρ ἡδύνατο περὶ
 πολιτικῶν χαρακτήρων διαλεγόμενος τοὺς Πλάτωνος ἐν παραδείγματι
 λόγους παραλαβεῖν ἄλλως τε καὶ τὰ ποιοῦντα παρὰ Πλάτῳ τὰ
 αὐτὰ, πλὴν ἡ μῆτις διάφορος, πρὸς ἣν ἀφορᾷ δὲ· τὰ γὰρ ποιοῦν-
 τα αὐτὰ πάντως εὐρεθήσεται, καὶ ποιητικὸν λάβης λόγον, καὶ πο-
 λιτικόν, ἀλλὰ μιγνυμένων αὐτῶν διαφόρως, ποτὲ μὲν ποιητικὸς, πο-
 τὲ δὲ πολιτικὸς γίνεται λόγος, ὥστε τὸ διάφορον ἡ μῆτις, ἀλλ' οὐ
 τὰ ἀποτελοῦντα ποιεῖ· καλῶς οὖν ὁ τεχνικὸς ἐν παραδείγματι τὸν
 Δημοσθενικὸν ἔλαβε λόγον, καθὰ καὶ ὁ Ξέν. Sch. min. συμμι-
 γεῖ· τῷ Δημοσθενικῷ φησι. Τὰ μέρη, οἷον λέξιν, μέθοδον, σχή-
 ματα καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ θεν· ἐκ τοῦ δικηνικοῦ τυχόν. Ἐξ ὧν ἐκ
 τῶν ὁκτῶ μερῶν. Ὁ ποῖον κατὰ τὴν αὐτῷ φύσιν. Δι' οὗ· διὰ
 ποίαν αἰτίαν ἐγένετο τοιοῦτον.

ναι τὴν διδασκαλίαν βουληθεὶς τῷ μὴ ἐκ πολλῶν θέσθαι
 τὰ παραδείγματα. προετίμησε δὲ τὸν Δημοσθένην τοῦ
 Πλάτωνος, ἐπειδὴ περὶ πολιτικῶν σχημάτων καὶ χαρα-
 κτήρων ὁ λόγος αὐτῷ, ἐν οἷς ὁ Δημοσθένης μᾶλλον τοῦ
 Πλάτωνος ἐπλεόνασεν· ἐποίησε δὲ τοῦτο ὥσπερ καὶ Ξε-
 5 νοφῶν ἐν ταῖς παιδείαις· ὑπογράψας γὰρ ὅποιον δεῖ εἶ-
 ναι τὸν βασιλέα καὶ δεῖξαι ταῦτα σπεύδων ἐπ' αὐτῶν
 τῶν πραγμάτων τὸν Κῦρον ἔλαβεν εἰς ὑπόδειγμα³³ κατ'
 ἐκεῖνο³⁴ καιροῦ καλῶς βασιλεύσαντα. ε. Τοτὲ μὲν
 ποιητικὸς· οἱ μὲν³⁵ ποιητικὸν ἐξηγοῦνται τὸν πεποιη-
 10 μένον καὶ ἐπιτετηδευμένον λόγον πρὸς τὸ τοιούσδε τοὺς
 ἀκούοντας καταστήσαι, οὐ³⁶ ποιητικὸν δὲ τὸν ἐπιτετη-
 δευμένον μὲν, μὴ μέντοι δοκοῦντα· ἄμεινον δὲ τῷ Ἀλι-
 καρνασεῖ³⁷ Διονυσίῳ ἐπομένους ποιητικὸν μὲν λόγον
 ἵρᾶναι τὸν τροπικῇ τε καὶ μεταφορικῇ καὶ διθυραμβῶδε³⁸
 15 συνθήκῃ συντεθειμένον, ὅποια ἡ Γοργίου τοῦ ῥήτορος
 φράσις· πρῶτον γὰρ ἐκεῖνος, ὡς φησιν ὁ Διονύσιος³⁹ ἐν
 τῷ περὶ μιμήσεως δευτέρῳ⁴⁰, τὴν ποιητικὴν καὶ διθυ-

33 Par. παράδειγμα. 34 Ald. ἐκεῖνος. Par. κατ' ἐκεῖνο
 τοῦ καιροῦ. τοῦ manu recentiori insertum. T. VII. κατ' ἐκεῖ-
 νου καιροῦ. 35 T. VII. λ. οἱ μὲν πρὸ ἡμῶν [Mon. 8. προσιμῶν].
 36 T. VII. ὡς οὐ ποιητικὸν δὲ καὶ γὰρ καὶ τὴν οὐ ἄρνησιν τῷ ῥητῷ
 προσετίθεσαν. 37 T. VII. Ἀλικαρνασεῖ. 38 T. VII. διθυραμ-
 βικῇ. 39 Mon. 8. Par. 2916. 2977. ὁ Ἀλικαρνασσεύς. Ald. Par.
 ὁ Διονύσιος. Ven. Διονύσιος. 40 Ald. Par. 2918. 2916. 2977.
 Mon. 8. ἐν τῷ [Mon. ἐκ τῶν] περὶ μιμήσεως, χαρακτήρων καὶ συνθέ-
 σεως ὀνομάτων. Trium librorum tituli in unum confusi offen-
 derunt jam Harlesium ad Fabric. Bibl. Gr. T. IV. p. 399., cfr.
 Morelli Bibl. MSS. p. 303. Spengel. συναγ. τεχν. p. 69. Rece-
 pi lectionem codicis Ven. non sine metu, ne auctorem non
 scribam correxerim. In libro de compos. verb. haec, quae h. l.
 dicuntur de Gorgia, nusquam leguntur. Semel tantum Gorgiae
 mentio fit p. 144. Schaeff. Infra vero haec ipsa ex sōlo libro
 περὶ μιμήσεως laudantur. Ceterum notatu dignum, hujus operis,

ραμβώδη λέξιν εἰς τοὺς προλιτικούς εἰσήνεγκε λόγους· ὡς ποιητικὸν μὲν ⁴¹ λόγον, καὶ γὰρ ⁴² οὕτω τινες γράφουσιν, ἀλλ' οὐ ποιητικὸν τὸν ἐνρυθμίας μὲν καὶ ἀρμονίας ὁμαλῆς μετεληφότα, κατὰ ⁴³ περίοδον καὶ κῶλον εἰς ⁴⁴ ἀπηκριβωμένην σύνθεσιν, τὴν δέ γε ⁴⁵ διθυραμβάδη καὶ ⁵ ποιητικὴν συνθήκην ἥκιστα ζηλώσαντα, οἷα τίς ἐστὶν ἡ τοῦ Ἰσοκράτους φράσις, περὶ ἧς καὶ Διονύσιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ⁴⁶ χαρακτήρων ὡδὶ πῶς ⁴⁷ λέγει. „τῶν τε γὰρ φωνηέντων τὰς παραλλήλους θέσεις ἄς ἐκλυούσας τὴν ἀρμονίαν τῶν ἤχων καὶ τὴν λειότητα τῶν φθόγγων λυ- ¹⁰ μαινομένας ἐκτρέπεται, ⁴⁸ περιόδῳ τε καὶ κύκλῳ περιλαμβάνειν τὰ ⁴⁹ νοήματα πειρᾶται ῥυθμοειδεῖ ⁵⁰ πάνν καὶ οὐ πολὺ ἀπέχοντι τοῦ ποιητικῷ μέτρον“. Ὅθεν δὴ καὶ πλείστους ἰάμβους παρ' αὐτῷ καὶ Δημοσθένει ῥαδίον εὔρειν, πάλιν δὲ περὶ τῆς ἀνευ μέτρον λέξεως τῆς ὁμοίας ¹⁵ καλῶ ποιήματι λέγων ὁ αὐτὸς Διονύσιος ⁵¹ ἄδὲ πού φησιν ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων ⁵² „Δημοσθένην γὰρ ἐν τοῖς μάλιστα οἶομαι τὴν ποιητικὴν ἐκμεμάχθαι φράσιν, τίς γὰρ οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν τοῖς κρατίστοις τοιχεί- ναι ποιήμασί τε καὶ μέλεσι τοὺς Δημοσθενικούς λόγους ²⁰ καὶ μάλιστα τὰς τε κατὰ ⁵³ Φίλιππον δημηγορίας καὶ τοὺς δικανικούς ἀγῶνας τοὺς δημοσίους“, ἐνθα δὴ καὶ τὸ προοίμιον τὸ κατὰ Ἀριστοκράτους παραθεῖς ἐκ πολλῶν αὐτὸ συνεστάναι μέτρων ἀναπαιστικῶν τε καὶ ἐλεγει- αχῶν δείκνυσιν· καὶ πάλιν μετ' ὀλίγα φησὶν ⁵⁴ „ἀπόχρη

quod tribus libris constitisse vulgo ferunt, quartum librum memorari ab anonymo T. VII. 41 Par. et T. VII. δέ. 42

καὶ γὰρ οὕτω — ποιητικὸν T. VII. om. 43 T. VII. κατὰ τε.

44 εἰς T. VII. om. 45 γε T. VII. om. 46 τῶν T. VII. om.

47 T. VII. ὡδὲ πῶς. T. V. p. 538. Reisk. 48 Ven. ἐξιστῶται.

49 τὰ T. VII. om. 50 T. VII. ῥυθμοειδῆ et ἀπέχοντα. 51

Διονύσιος Ven. om. 52 c. 25. p. 378. Schaef. 53 Ven.

κατὰ om. Par. 2916. κατὰ Φίλιππον. 54 p. 382. Schaef. Re-

cepi ex Dionysio εὔμετρον, Ald. Codd. ἔμμετρον.

γὰρ τὴν πολιτικὴν λέξιν εὐρυθμον εἶναι καὶ εὐμετρον·
 οὕτω γὰρ ἂν εἴη ποιητικὴ ⁵⁵ μὲν, οὐ μὴν ποίημα, καὶ
 ἐμμελὲς μὲν, οὐ μέλος δέ·. ἔτι γε μὴν ἐν τῷ περὶ μιμή-
 σεως ὁ αὐτὸς φησιν, ὅτι Γοργίας μὲν τὴν ποιητικὴν ἐρ-
 5 μνηεῖαν μετήνεγκεν εἰς λόγους πολιτικούς, ⁵⁶ οὐκ ἀξιῶν
 ὁμοιον τὸν ῥήτορα τοῖς ἰδιώταις εἶναι. Λυσίας δὲ τοῦ-
 379 ναντίον ἐποίησε· τὴν γὰρ φανεράν ἅπασι καὶ τετριμμέ-
 νην λέξιν ἐξήλωσεν, ἔγγιστα νομίζων εἶναι τοῦ πείσαι τὸν
 ἰδιώτην τὸ κοινὸν τῆς ὀνομασίας καὶ ⁵⁷ ἀφελές· ἥκιστα
 10 γὰρ ἂν τις εὐροὶ τὸν Λυσίαν τροπικῇ καὶ μεταφορικῇ
 λέξει κεχρημένον· σεμνὰ δὲ καὶ περιττὰ καὶ μεγάλα ⁵⁸
 φαίνεσθαι τὰ πράγματα ποιεῖ τοῖς κοινοτάτοις ὀνόμασι
 χρώμενος καὶ ποιητικῆς οὐχ ἀπτόμενος κατασκευῆς· ἔτι
 γε μὴν ὁ αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ τὸ δοκοῦν ἀνεπιτήδευ-
 15 τὸν εἶναι ἀποίητον ὀνομάζει. καὶ πολὺ κάλλιον ἢν οὕτως
 ὀνομάσαι τὸ ἀνεπιτήδευτον, ἐπεὶ περ ⁵⁹ τοῦτο ἐβούλετο
 δηλῶσαι· ἢ ὡς οὐ ποιητικόν· ἐπάγει γὰρ καὶ τὰδε περὶ
 Λυσίου· „δοκεῖ γὰρ ἀποίητός τις εἶναι ⁶⁰ καὶ ἀτεχνίτευτος
 ὁ τῆς ἐρμηνείας αὐτοῦ χαρακτήρ, καὶ πολλοῖς ἂν καὶ τῶν
 20 φιλολόγων παράσχοι δόξαν, ὅτι ἀνεπιτηδεύτως καὶ οὐ
 κατὰ τέχνην, αὐτομάτως δὲ πῶς καὶ ὡς ⁶¹ ἔτυχε σύγκει-
 ται· ἔστι δὲ παντὸς ἔργου μᾶλλον τεχνικοῦ κατεσκευα-
 σμένος· πεποιηται γὰρ αὐτοῦ τὸ ἀποίητον καὶ δέδεται
 τὸ λελυμένον, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ⁶² μὴ δοκεῖν δεινῶς κατε-
 25 σκευάσθαι ⁶³ τὸ δεινὸν ἔχει“. εἰ. Ἐπιτιμῆσῃ ⁶⁴ δὲ

55 Sch. min. Ποιητικὸν λέγει τὸν ταῖς ἀληθείαις ποιητικόν, δὲ τὸ Ὀμηρικόν, ὡς ποιητικὸν τὸν εὐμετρον μὲν καὶ εἰκότα ποιητικόν, οὐ μὲν πάντῃ ποιητικόν, ὡς τὸν Δημοσθενικόν καὶ Ἰσοκρατικόν. Τῶν παρὰ τούτῳ· λείπει τὸ λόγων.

56 T. VII. ποιητικούς.

57 T. VII. καὶ τό. 58 T. VII. μάλα. 59 Par. et T. VII. εἴπερ.

60 Ald. οἶμαι. Par. et T. VII. εἶναι. 61 καὶ ὡς Mon. per lac. om. — Cfr. infra p. 411. Ald.

62 Ald. Ven. τό.

63 Mon. 8. κατεσκευάσθαι τὸ δεινὸν ἔχειν. 64 Par. ἐπιτιμῆσῃ.

μηδεὶς· κρίσιν μὲν λέγει τὸ ⁶⁵ κρίναι τὸν Δημοσθένην παρὰ τοὺς ἄλλους· μέθοδον δὲ τὸ διὰ τῶν τοῦ Δημοσθένους λόγων καὶ περὶ τῶν ἄλλων διδάσκειν ἰδεῶν. ζ. Ἐπ' εὐκρινείᾳ· εὐκρίνειαν οὐκ αὐτὴν τὴν ἰδέαν λέγει· ἀλλὰ τὴν τοῦ ἰδίου συγγράμματος, ὡς τῶν παλαιότερων ⁵ ἀσαφῶς περὶ τῶν ἰδεῶν εἰρηκότων.

Ὁ τοίνυν Δημοσθένης ὃ τιπερ κεφάλαιον ἦν τῶν πολιτικῶν ἡκριβω-
κῶς τὸ μὲν ὡς διὰ πάντων ἦκει πανταχοῦ ταῖς μίξεσι, καὶ τὰ λοιπά.

Μή θ' ὅτε συμβουλευοί· ¹ καὶ γὰρ ἐν Φιλίπ-
πικοῖς συμβουλευῶν σφοδρῶ ² τῷ ψόγῳ, ὅπερ ἐστὶ παντὶ ¹⁰
γυρικοῦ, κέχρηται κατὰ Φιλίππου, ἔκ τε τῆς οἰκείας φύ-
σεως καὶ τῶν συνόντων καὶ πάντοθεν ³ αὐτὸν διαβάλ-
λειν πειρώμενος· καὶ πάλιν ἐν τῷ ⁴ περὶ στεφάνου δικα-
νικὸν εἶδος μελετῶν πανηγυρίζει τῇ τε κατ' Αἰσχίνου
πομπεῖα λαμπρῶς ἐπεξιῶν καὶ ταῖς εὐφημίαις τῆς οἰκείας ¹⁵
ἐναβρυνόμενος· πολιτείας. β. Χαλεπὸν δὲ οὐδὲν ἦ τ-
τον· ⁶ παρὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ κατὰ σοφιστῶν Ἰσοκρά-
τους· ⁷ „φημὶ γὰρ ἐγὰ τῶν μὲν ἰδεῶν, ἐξ ὧν τοὺς λόγους
ἅπαντας καὶ λέγομεν καὶ συντίθεμεν, λαβεῖν ἐπιστήμην
οὐκ εἶναι τῶν πάνυ χαλεπῶν, ἣν τις αὐτὸν ⁸ παραδιδῶ ²⁰
μὴ τοῖς ῥαδίως ὑπισχνουμένοις, ἀλλὰ τοῖς εἰδόσι τι περὶ

Ald. ἐπιτιμήσει. 65 T. VII. διότι ἔκρινε τὸν Δημ. μάλιστα παρὰ
τοὺς ἄλλους κεχρησθαι τῇ τῶν ἰδεῶν ποικιλίᾳ περὶ τοὺς λόγους, μέθ.
δὲ, ὅτι διὰ τὸν Δημ. λόγον — ἰδεῶν διδάσκει.

1 T. VII. λε. 2 T. VII. σφόδρα. 3 T. VII. πανταχο-
θεν. 4 T. VII. ἐκ τῶν. 5 Ald. ἐναβρυνόμενος· πόλιτειαν.
corrigit Par. et T. VII. 6 Quae sub lit. β. leguntur, Jo. Si-
cel. in commentarium suum recepit, sub titulo: εἰς τό· τοῦτο δὲ
παγγάλεπον εὐρεῖν. Συρίαν τοῦ καὶ Φοιβάμωνος. [sic] Etiam
hic sumsit ex T. VII. λη. 7 Par. 2916. 2977. Ἰσοκράτει. Ald.
Par. Sicel. Ἰσοκράτους. 8 Sicel. αὐτὰ παραδίδωσι. Par. 2916,
2977. αὐτῶν παραδιδῶ. Mon. 8. αὐτῶν παραδῶ. Ald. et Par. αὐτὸν
παραδῶ, recepi lectionem Isocr. §. 16. p. 331. Bekk.

αὐτῶν. τὸ δὲ τούτων ἐφ' ἑκάστου ⁹ τῶν πραγμάτων, ἃς
 δεῖ προελεσθαι καὶ μῖξαι πρὸς ἀλλήλας, καὶ τάξαι κατὰ
 τρόπον, ἐτι τε καὶ τῶν καιρῶν μὴ διαμαρτεῖν, ἀλλὰ καὶ
 τοῖς ἐνθυμήμασι πρεπόντως ¹⁰ ὅλον τὸν λόγον καταποι-
 5 κίλει, καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὐρύθμως καὶ μουσικῶς εἰπεῖν,
 ταῦτα πολλῆς ἐπιμελείας δεῖσθαι, πλὴν ὁ Ἑρμογένης φη-
 σιν, ὅτι τὸ γινῶναι τὴν μίξιν οὐδὲν ¹¹ δυσχερές. γ'. Εἴ-
 τε ἐν μέτροις· μέτρα μὲν φησιν οἷα τὰ τῶν ἐποποιῶν,
 Ὀππιανοῦ, Διονυσίου, τοῦ τὴν περιήγησιν γράψαντος, καὶ
 10 τῶν τοιοῦτων, ποίησιν δὲ οἷα τὰ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου
 καὶ τῶν ἄλλων, καταλογάδην δὲ τὸ πεζόν. δ'. Στοι-
 χεῖα καὶ ἀρχάς· ¹² στοιχεῖον καὶ ἀρχὴ διαφέρει· τὸ
 μὲν γὰρ στοιχεῖον καὶ ἀρχὴ ἐστίν, ἡ δὲ ἀρχὴ οὐ πάντως
 στοιχεῖον. ὁ γὰρ τοι θεὸς ἀρχὴ τῶν ¹³ ἀπάντων, οὐκ
 15 ἐτι δὲ στοιχεῖον. ε'. Καὶ ὅπως γίνεται· τουτέστι διὰ
 ποίων κατασκευάζεται τόπων· τὸ δὲ τί δύναται ἀντὶ τοῦ
 τί τὸ ἀπὸ τῆς μίξεως τῶνδε ἢ τῶνδε τῶν ἰδεῶν ἀποτελε-
 σμα. ζ'. Ἡ μὲν οὐκ ὑπόσχεσις· ¹⁴ ἐν τῷ πρώτῳ ¹⁵
 τῶν Φιλιππικῶν εἶπεν ὁ ῥήτωρ· „ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις
 20 οὕτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμα ἤδη ¹⁶ τὸν ἔλεγχον δώσει,
 κριταὶ δὲ ὑμεῖς ἔσεσθε“· τὸ ¹⁷ δὲ κἀνταῦθα διὰ τὸ τὸν
 Δημοσθένην ἐκεῖ φάναι, „τὸ δὲ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγ-
 χον δώσει“.

25 Φημι τοίνυν, ὅτι τὸν Δημοσθενικὸν λόγον τὰ ποιοῦντά ἐστιν
 εἰ μέλλοι τις ὡς ἐν, καὶ τὰ λοιπά.

Φημι τοίνυν· ὅρα, ὅπως ἀξιωματικῶς καὶ μηδὲν
 ἐνδοιάσας τὸν λόγον προάγει, μηδαμῶς κατὰ τοὺς προ-
 ερη-

9 Sicel. ἐκάστῳ. 10 πρεπόντως Par. om. 11 Par. T.VII.
 et Sicel. οὐ. 12 T. VII. μς. 13 T. VII. μὲν ἀπ. 14 Ald. h.
 I. et in contextu ὑπόσχεσις, scribendum ὑπόσχεσις ex Phil. I. p.44.
 15 T. VII. μθ. τετάρτῳ. 16 T. VII. οὕτω. 17 τὸ δὲ — δώσει
 T. VII. om.

ειρημένους ἀπιστῶν ἑαυτῷ περὶ ὧν βούλεται λέγειν. β. Αἱ 380
 δὲ ¹ κοινωνοῦσι· τοῦτό φησιν, ὅτι εὐρίσκονται ἰδέαι
 κοινωνοῦσαι ἀλλήλαις κατὰ ἔννοιαν τυχόν ἢ σχῆμα ἢ
 ἕτερόν τι τῶν ὀκτὼ μερῶν· αἱ δὲ κατὰ ² δύο ἢ καὶ πλεί-
 ονα. γ'. Ὡς περ κατὰ διαφορὰν· ὃ λέγει, τοιοῦτόν ³
 ἐστίν· ἢ καθαρότης τῇ σεμνότητι κοινωνεῖ σχήμασι, κώ-
 λους, ἀναπαύσεσι, τοῖς δὲ κεχώρισται. δ'. Ἴν' ἐκ τού-
 των· προλαμβάνειν γὰρ δεῖ τὴν τῶν κοινῶν διδασκαλί-
 αν· εὐμαρέστερον γάρ πως ὁ ταῦτα καταλαβὼν παρακο-
 λουθήσει τοῖς μερικωτέροις. 10

"Ἀπας τοίνυν λόγος ἔννοιάν τ' ἔχει πάντως τινά, καὶ τὰ λοιπά. 2

"Ἡ ἐννοία ⁴· αἱ μὲν γὰρ τῶν ἰδεῶν μονρειδεῖς
 ἔχουσι τὰς ἐννοίας, ὡς ἡ καθαρότης, αἱ δὲ καὶ μέγρι
 τριῶν καὶ τεττάρων προέρχονται τόπων, ὡς ἡ σεμνότης
 καὶ ἕτεραι· μέθοδος δὲ ἐστίν ἡ οἰκονομία, τὸ πῶς δεῖ ⁵
 προσφέρειν τὰ νοήματα, ἥτις ἐστὶ σχῆμα τῆς ἐννοίας·
 ἀναλογεῖ ⁶ δὲ ἡ μὲν ἐννοια τῇ ψυχῇ, ἡ δὲ μέθοδος τῇ
 ταύτης κινήσει· ὡς γὰρ ἡ ψυχὴ ἡρεμοῦσα μὲν οὐδὲν ἀ-
 ποτελεῖ ἡ ἐννοια, κινουμένη δὲ ποιεῖ τι, καὶ τοῦτο καλεῖ-
 ται μέθοδος, ἡ περὶ τὴν ἐννοιαν· ἥδη δὲ καὶ ἡ λέξις ⁷
 ἀναλογεῖ τῷ σώματι, ὥσπερ ἡ ψυχὴ διὰ τοῦ σώματος
 ἐνεργεῖ, οὕτω καὶ ἐννοια διὰ τῆς λέξεως, καὶ ὅπερ ἐν τῷ
 σώματι μορφῇ, τοῦτο ἐν τῇ λέξει σχῆμα· ἐστὶ δὲ καὶ
 ἐν αὐτῷ ⁸ καὶ σύνθεσις ὁμωνύμως λεγομένη καὶ ⁹ ἀνά-
 παυσις· ὥσπερ γὰρ τὰ σώματα περατοῦνται, τὸν αὐτὸν ¹⁰
 τρόπον καὶ τὰ ¹¹ κῶλα τὴν ἀνάπαυσιν ἔχει, καὶ τὸ ἐξ
 ἀμφοῖν τούτων ¹² ὁ ῥυθμός· Ἰστέον, ὡς ἕτεροι τεχνο-
 γράφοι τρία φασίν, οὐκ ὀκτὰ, γνώμην, οἷον τὸν νοῦν,

1 Ald. α, δέ. — Cfr. T. VII. γγ. 2 Ald. καὶ κατὰ. Par.
 καὶ om. 3 Cfr. T. VII. α. 4 Cfr. T. VII. β. 5 ἐν αὐτῷ
 Ald. om., recepi ex Par. 6 T. VII. καὶ ἡ. 7 τὰ ex T. VII.
 recepi. 8 T. VII. τούτοις συνιστάμενον,

σχῆμα, τουτέστι τύπον τοῦ λόγου· ἀπαγγέλλαν, δι' ἧς ἀπαγγέλλεται τὰ πράγματα. β'. Καὶ τὸ ἐξ ἀμφοῖν· ὁ ῥυθμός ἐστιν ὁ πρὸς ἤχου τοῦ λόγου, ἰαμβόκροτος¹⁰ τυχὸν ἢ Ἀνακρέοντειος ἢ ἐλεγείος ἢ¹¹ ἑτεροῖός τις· ἰστέον δὲ, ὅτι, ὥσπερ ἡ μέθοδος ἐξάπλωσις ἐστι καὶ ἐργασία τοῦ νοήματος, ποικίλον αὐτὸ καὶ παντοδαπὸν ἐκ μονομεροῦς ποιούσα,¹² οὕτω καὶ τὸ σχῆμα τὴν μίαν λέξιν ἀπολαβὸν, ποτὲ μὲν πνευματικῶς ἐκφέρεται¹³ καὶ ἀκμαίως, ποτὲ δὲ περιοδικῶς συνάγεται, ποτὲ δὲ ἄλλως καὶ ἄλλως· ἔτι¹⁴ ἰστέον, ὡς ὁ μὲν τεχνικὸς τὰ σχήματα μόνης εἶναι λέγει τῆς λέξεως, οἱ δὲ πολλοὶ τῶν τεχνογράφων καὶ κατὰ τὴν ἔννοιάν¹⁵ φασιν εἶναι σχήματα· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν κατ' ἐννοιάν φασι σχημάτων, καὶ ἀμείψης τὴν λέξιν, οὐ βλάπτεις τὴν ἔννοιαν,¹⁶ οἷον· „νυνὶ δὲ¹⁷ ὑπὸ¹⁸ τῶν χρηστῶν τούτων διέφθαρται¹⁹ τὰ πράγματα·“ τοῦτο, φασί, κατ' εἰρωνείαν εἰρηται·²⁰ ἄμειψον δὲ τὴν λέξιν, καὶ θὲς ὅποιαν²¹ βούλει, μόνον τὸ ἦθος ἐμφαίνουσιν, οἷον ἀντὶ τοῦ χρηστῶν εἶπε καλῶν καὶ

9 ὁ Par. om. 10 Mon. 8. ἡ ἰαμβόκροτος τυχὸν δὲ Ἀνακρέοντος. 11 T. VII. ἡ τοιούδε· περὶ τούτων ἀκριβῶς διδάξει σε ὁ τεχνικὸς ἐν τῇ καθ' ἐκάστην ἰδίαν ἐπεξεργασίᾳ· ἐκάστη γὰρ αὐτῶν διὰ τούτων τῶν μερῶν γίνεται· καὶ πρὸς ἀνάγκης αὐτῶ συγχρῶς ἅμα καὶ ἀκριβῶς περὶ τούτων διεξιέναι· τοῦτο μέντοι παρατηρητέον, ὅτι ὥσπερ κ. τ. λ. 12 T. VII. add. τὴν γὰρ ἀπλῶς στάσιν καὶ ζήτησιν τῇ ἀμοιβῇ τῆς ἐννοίας εἰς πλείους ἀπετέλεσεν. 13 Ald. Par. ἐκφέρει et συνάγει. T. VII. ἐκφέρεται et συνάγεται. 14 ἔτι ἰστέον ὡς T. VII. om. 15 T. VII. ἐν. ἐπιχειρήσαντες παρακροῦν ἡμῶς ἐκτεῦθεν ᾤήθησαν· ἐπὶ μὲν γὰρ. 16 Ald. λέξιν. Par. et T. VII. ἔννοιαν. 17 Ald. ὑπέρ. Par. ὑπό. — Dem. Ol. III. p. 35. νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν νῦν τὰ πράγματα ἔχει. 18 T. VII. διέφθαρτο. 19 T. VII. λέλεκται τὸ σχῆμα, ἀλλὰ τὴν λέξιν ἄμειψον. 20 Ald. ὅποια. Par. ὅποιαν. T. VII. ὅποιον. 21 T. VII. add. καὶ σκόπησον, εἰ ἡ μεταλλαγὴ τῆς λέξεως ἐβλάψε τὴν ἐνθύμησιν, οἷον καθ' ὑπόθεσιν

ἀγαθῶν, καὶ ἡ μεταλλαγή τῆς λέξεως οὐ διαφθείρει τὴν ἔννοιαν· ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ λέξιν σχημάτων ²² διαλύει τὸ πᾶν· οἷον ἐστὶ σχῆμα τὸ καλούμενον πτωτικόν· ὥσπερ ἔχει, μὴ με Δημοσθένει παραδῶτε, μὴ με διὰ Δημοσθένην ἀνέλητε· ἐὰν ²³ γὰρ ἀμείψας τὴν πτώσιν ἐν- ⁵ ταῦθα ἄλλην παρεμβάλης ²⁴ λέξιν, τὸ σχῆμα διέλυσας, οἷον μὴ με Δημοσθένει παραδῶτε, μὴ με διὰ τοῦτον ²⁵ ἀνέλητε· ²⁶ δοκεῖ δὲ βέλτιον λέγειν ὁ τεχνικός· πῶς γὰρ ἂν σχήματα μόνης εὐρεθείη τῆς ἐννοίας; ἀσχημάτιστος γὰρ αὕτη, ὅταν ἡρεῖται καὶ μένῃ καθ' ἑαυτήν· ἐνεργοῦσα ¹⁰ δὲ πάντως ἐπὶ τὴν λέξιν καταφέρεται, περὶ ἣν γίνεται καὶ τὰ σχήματα· καὶ δὴ Λογγῖνος ὁ φιλόλογος ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ μόνης τῆς λέξεως εἶναι λέγει τὰ σχήματα αὐταῖς λέξεσι φάσκων οὕτως· ²⁷ ὅσα σχήματα τῶν ἐννοιῶν ὠνόμασται, οἷον προδιόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ¹⁵

ἀντὶ τῶν χρηστῶν εἰπῶν καλῶν ἀγαθῶν· οὕτω, φασὶν, ἐπὶ τῶν κατ' ἔννοιαν σχημάτων ἡ μεταλλαγή τῆς λέξεως οὐ διαφέρει [sic] τὴν ἔ. ²² σχημάτων T. VII. om. ²³ T. VII. ἐνταῦθα γὰρ εἰ τὴν πτώσιν ἀμ. ²⁴ Par. et T. VII. παρεμβάλης. Ald. παρεμβάλλης. ²⁵ T. VII. τοῦτο. ²⁶ T. VII. addit: τοῦτο γὰρ οὐκ ἔστι πτωτικόν μεταληφθείσης τῆς λέξεως καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοιοκαταλήκτων ὡς ὁμοίως· καὶ πολλοὶ μὲν ἀρέσκονται ταύτῃ τῇ δόξῃ καὶ τῶν μύλα σοφῶν· ὁ δὲ τεχνικός τῆς λέξεως εἶναι λέγει τὰ σχήματα. πῶς γὰρ ἂν μόνης εὐρεθείη — — τὰ σχήματα· καὶ τοῦτο σαφῶς ἐν τῷ περὶ αὐτῶν δειχθήσεται λόγῳ· πλὴν καὶ οἱ περιφανεῖς τῶν τεχνικῶν τούτῳ τῷ λόγῳ συναινοῦσιν [Mon. συνεινοοῦσιν], ἀντίκα Λογγ. φιλολ. ἐν τῇ ῥητ. τέχνῃ τῆς λέξεως, μόνης ἔ. λ. τ. σχ. καὶ δὴ παρεθέμεθα καὶ τὴν λέξιν αὐτήν, ὅπως μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς εἰρημένοις, „ὅσα,“ φησὶ σχήματα. ²⁷ Ald. οὗτος, scripsi οὕτως. — Sq. ὅσα σχήματα — — ὑποκρίσεως ἀρετῇ πρόποντα, quae h. l. Longino tribuuntur, Apsinis rhetoricae, p. 715. sine diversi auctoris nomine inserta esse, Ruhnkenii repertum est litterarium. Vide F. A. Wolf. Analect. litter. Vol. II. p. 522. ²⁸ ἐπιδιόρθωσις T. VII. om.

ἀποσιώπησις,²⁹ παράλειψις, εἰρωνεία, ἡθοποιΐα, ἅπαντα
 ταῦτα οὐ μοι δοκοῦσι δικαίως σχήματα καλεῖσθαι, ἀλλ'
 ἔννοιαι καὶ ἐνθυμήματα, καὶ λογισμοὶ τοῦ πιθανοῦ
 χάριν,³⁰ καὶ πίστεως εἶδη·³¹ τὰ μὲν γὰρ προοιμίον
 5 ἔχει δύναμιν, ἐπιδιόρθωσις τε καὶ προδιόρθωσις, ἡ δὲ
 παράλειψις τὸ ἀξιόπιστον ἐνδείκνυται, καὶ μέρη ἂν εἴη
 τῆς παθητικῆς τε καὶ ἡθικῆς ἀποδείξεως, τῇ τῆς ὑπο-
 κρίσεως ἀρετῇ πρέποντα.³² γ'. Ἀλλὰ μὴ ἐξ ὑπο-
 βολῆς· προηγουμένως ἐστὶ λέγειν τὸ ἀπ' αὐτῶν ψιλῶν
 10 ἄρχεσθαι τῶν πραγμάτων· ὡς Δημοσθένης³³ ἐν τῷ κα-
 τὰ Σπυδίου·³⁴ „ἀδελφὰς ἔχομεν γυναῖκας, ὧς ἄνδρες
 381 Ἀθηναῖοι, ἐγὰρ τε καὶ Σπυδίας οὐτοσὶ Πολυνέκτου³⁵
 θυγατέρας“ καὶ Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Διογείτονος· „ἀδελ-
 φοὶ ἦσαν Διόδοτος καὶ Διογείτων ὁμοπάτριοι.“³⁶ ἐξ
 15 ὑποβολῆς δέ ἐστιν, ἥτοι ὅταν μὴ προηγουμένως τις εἰ-
 σάγῃ τὸν λόγον, ἀλλὰ προειρηκώς³⁷ τινὰ οὕτως ὑπο-
 βάλλῃ³⁸ τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ ἐθέλει εἰπεῖν, ὡς ὁ ῥήτωρ

29 Mon. 8. ἀποφίτησις, tum Ald. εἰθοποιΐα. 30 Ald. Par. πιθανοῦ
 χωρίου. T. VII. χάριν. 31 T. VII. εἶδους. 32 T. VII. addit: καὶ ταῦ-
 τα μὲν Λογγίνος ὁ φιλολόγος, ὃν δεῖ μάλιστα πείθεσθαι, κἂν οἱ λοιποὶ
 πάντες ἐναντιῶνται τῷ λόγῳ. πλὴν καὶ αὐτὸς ὁ τεχνικὸς ἐν τῷ περὶ
 αὐτῶν ἀποδείξει λόγῳ τῆς λέξεως μόνης εἶναι τὰ σχήματα, νῦν ἀπα-
 ριθμῆσιν ποιεῖται ψιλῇ, καὶ πάρεργον ἦν ἐν μὴ προσήκουσι τόποις
 τὴν περὶ αὐτῶν καταναλῶσαι διδασκαλίαν. 33 T. VII. ζ. Rece-
 pit etiam Jo. Sicel. usque ad ὑποβάλλει τὸ μερικόν. 34 Mon. 8.
 καὶ ἐνταῦθα κατὰ σπυδιῆν. 35 Sicel. Πολυνέκτου. 36 Ven.
 addit: καὶ ὁμομήτριοι, ἀλλὰ μὴ ἐξ ὑποβολῆς, ἥ πως ἑτέρως· ἐξ
 ὑποβολῆς ἐστιν, ἡ ὅταν. — Sch. min. μὴ ἐξ ὑποβολῆς φησιν, οὐ
 γὰρ ἀφίστασθαι δεῖ τοῦ προηγουμένου, καὶ ἐπιφέρειν ἕτερον, τοῦτο
 γὰρ ἐστὶν ἡ ὑποβολή. ibid. ἀντὶ τοῦ πόρρωθεν τοῦ ὑποκειμένου, ἡ
 μεταξὺ τῆς διηγέσεως ὑποβάλλειν ἄλλό τι. Διὰ ἐπιθέτων Φοῦ-
 βος ὁ Ἀπόλλων, καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. ib. τῶν μὴ κυρίων
 ὀνομάτων, λέγει δὲ τὰ τροπικὰ καὶ ἐμφαντικά. 37 Mon. 8. προη-
 γουμένως. 38 Ald. Par. Sicel. ὑποβάλλει. T. VII. ὑποβάλλη.

ἐν τῷ πρὸς Βοιωτὸν περὶ προικός. „πάντων ἐστὶν ἀνι-
αρότατον, ³⁹ ὃ ἄνδρες, ὅταν τις ὀνόματι ⁴⁰ μὲν ἀδελ-
φὸς προσαγορευθῇ τινῶν, τῷ δὲ ἔργῳ ἐχθροὺς ἔχη τού-
τους, καὶ ἀναγκάζεται πολλὰ καὶ δεινὰ παθῶν ⁴¹ ὑπὲρ
αὐτῶν εἰς δικαστήριον εἰσιέναι· ὃ νῦν ⁴² ἐμοὶ συμβέβη- 5
κεν.“ Ἀρξάμενος γὰρ ⁴³ ἀπὸ τοῦ καθόλου καὶ δεινώσας,
ὥς ἡβούλετο, τὸ πρᾶγμα, οὕτως ὑποβάλλει τὸ ⁴⁴ μερι-
κόν· ἢ ὅταν ἐάσας ἐξ ⁴⁵ εὐθείας προενεγκεῖν τὸν λόγον
προσώπου τινὸς ὑποβολῇ χρήσεται, κάκεινῳ περιθῇ τοὺς
λόγους, οἷον, ⁴⁶ „ὥς ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγε- 10
νημένων τινὸς ἤκοιον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἴου τε ψεύ-
δεσθαι.“ τὸ δὲ ἢ πῶς ἐτέρως ἀντὶ τοῦ ὑπερβατῶς νοη-
τέον. δ. Λέξεις δέ· λέξις δριμυτιά· ἐστὶν ἡ ἐμφαντικὴ
καὶ μεταφορικὴ, καὶ ἄλλως μὲν ⁴⁷ ἐπὶ τῆς συνηθείας λαμ-
βανομένη, ἐφ' ἑτέρου δὲ σημαينوμένου μεταγομένη· οἷον 15
εἴ τις λέγει φιλανθρωπὸν τοὺς κύνας καὶ φιλάνδρους
τάς πόρνας. ε. Ἡ μὴ διηρημένη· ⁴⁸ διηρημένη ἐστὶν
ἡ διάγραμμα ἔχουσα. ὥς τὸ βοόωσι ⁴⁹ καὶ τὸ Πηληϊάδεω·
τινὲς δὲ διηρημένη γράφουσιν, ὥς τὸ μῆρ' ἐκάη, ⁵⁰ καὶ
κατὰ ταῦτον ἐδηδῶς, ⁵¹ καὶ ἡ χασμφοδίας ἔχουσα· πλά- 20
τεῖα δὲ ἡ τῷ ἄλφα πολλῶ κεχρημένη, ὥς τὸ πεινάων
καὶ τὸ ἐπιτελλομενάων. ζ. Καὶ τὰ χωρὶς ἐπεμβο-
λῆς. ἐπεμβολή ἐστὶν ἡ μεταξυλογία, ⁵² ὅταν μεταξὺ τῆς
ἀκολουθίας ἔξωθῇ τι ἐπεμβόλλη· οἷον „τοῦ γὰρ ⁵³

39 Ald. Par. ἀνιαρότατον. T. VII. Sic. ἀνιαρότ. Tum Par.
ὃ ἄ. Ἀθηναῖοι. 40 Sicel. ὀνόματα. 41 καὶ δεινὰ παθῶν
om. Ald. Par. 2918. [2977. Sicel. Mon. [qui habet πολλάκις]. Sunt
in Ven. et Dem. p. 1008. 42 Sicel. νῶ. 43 γὰρ Mon.-om.
44 T. VII. Sicel. τὰ περιστάντα αὐτῷ [Sic. αὐτὸν] πράγματα.
45 Ven. τὸ ἐξ. Mon. προενεγκεῖν. 46 Dem. Ol. II. p. 23.
47 Ald. δέ. Par. μὲν. 48 Ald. bis διηρημένη. Par. διηρ-
μένη. 49 Ald. βοήσωσι. Par. βοόωσι. 50 Il. A. 464.
51 Ald. Par. ἐδηδοκάς. Il. P. 542. ἐδηδῶς. — v. 22. Ald. ἐπι-
τελλομένον, scr. ἐπιτελλομενάων. 52 T. VII. ιδ. 53 Dem.

τινάς καὶ λέξεις καὶ μεθόδους, συνθήκην τε καὶ ἀνά-
 πανσιν κοινωνεῖ, σχήμασι δὲ καὶ κώλοις πάντη διέστη-
 κεν· ὁ τοίνυν ἐναργῇ σφοδρότητα βουλόμενος ἐργάσα-
 σθαι, σχήμασι καὶ κώλοις σφοδροῖς πλεοναζέτω, καὶ
 κυριώτατα τεύξεται τοῦ σκοποῦ.

*Ἔστιν οὖν πρῶτον μὲν καὶ ἰσχυρότατον ἀπανταχοῦ ἡ ἔννοια, καὶ
 τὰ λοιπά.

*Ἔστιν οὖν· τοῖς συμβαλλομένοις ⁶⁵ τῇ δυνάμει
 καὶ κυριωτέροις οὔσι κατὰ τὸν τοῦ πλεονασμοῦ λόγον,
 10 ἑκείνοις καὶ τὴν πρώτην ἀποδίδωσι τάξιν· ἐν μὲν οὖν
 τοῖς φθάσασι κατὰ τὴν φυσικὴν ἀκολουθίαν τὴν ἀπα-
 ρίθμυσιν ἐποίησατο, καὶ μετὰ τὴν ἔννοιαν τὴν μέθοδον
 ἔθηκεν· ἐνταῦθα δὲ τὴν τάξιν μετέθηκεν, ἅτε περὶ τῶν
 τὴν δύνανται ποιοῦντων διαλεγόμενος· καὶ τετάρτην τὴν
 15 μέθοδον ἔταξεν, ἐπειδὴ πρώτην τὴν λέξιν ὁ ἀκροατὴς
 προσδέχεται, καὶ οὐδὲν ἕτερον αὐτῷ διαπορθμεύει τὴν
 ἔννοιαν· τὴν δὲ λέξιν προσδέξαμενος ἐπιποθεῖ καὶ τὸ
 περὶ αὐτὴν σχῆμα λαβεῖν, διὸ καὶ μετὰ τὸ σχῆμα τὴν
 μέθοδον τίθησιν· ἔστι δὲ μέθοδος μὲν λόγος τὴν οἰ-
 20 κείαν τῆς ἰδέας ἔννοιαν κατὰ τὸ προσῆκον ἀπαγγέλλων·
 σχῆμα δὲ λέξεων ἐξάλλαξις, καὶ σύνθεσις ἐπὶ τὸ κρεῖτ-
 τον ἄνευ τρόπου· καὶ δὴ καὶ τὸ σχῆμα καὶ ἡ μέθοδος
 κοινωνοῦντα ἀλλήλοις κατὰ τὰ ἐναλλάττειν τὸ σύνηδες
 διαλλάττουσι ταύτη, ὅτι ἡ μὲν μέθοδος ἐννοίας ἔστιν
 25 ἐναλλαγὴ, τὸ δὲ σχῆμα τῆς λέξεως, καὶ ὅτι τὰ μὲν τῆς
 διανοίας σχήματα, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, καὶ ὑπαλ-
 λάξῃ τις αὐτὰ τοῖς ⁶⁶ ῥήμασιν, ὁμοίως μένει· τὸ δὲ τῆς
 λέξεως σχῆμα μεταπιπτούσης τῆς λέξεως οὐχ οἷον τέ
 ἐστὶν φυλαχθῆναι· ἰστίον δὲ, ὡς ἐνταῦθα παρήκε περὶ
 30 τῶν κώλων εἰπεῖν, κατ' ἀνάγκην γὰρ παρακολουθοῦντα

65 Cfr. T. VII. λς. 66 Ald. τῆς. — v. 29. σχῆμα μετ. τῆς
 λέξεως Ald. om., recepi ex Par.

ταῦτα παρήκε· τὸ γὰρ σχῆμα ὑπὸ τῶν κώλων περατοῦ-
 ται τε καὶ ὀρίζεται, οὕτω δ' 67 ἂν παρήκε καὶ περὶ τοῦ
 ῥυθμοῦ 68 εἰπεῖν παρακολουθοῦντος τῇ συνδήκῃ καὶ ἀνα-
 παύσει, εἰ μὴ 69 πρὸς τοὺς μουσικοὺς ἀνεφύετο λόγος
 αὐτῷ. β. Δύνασθαι γὰρ φήσουσι· καὶ γὰρ τῷ 5
 ὄντι παρ' ἐκείκοις 70 τὸ ὅλον ἐστὶν ὁ ῥυθμός· εἰ γὰρ
 καὶ ὁ αὐτός ἐστι παρὰ πᾶσι καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γίνεται
 στοιχείων, ἀλλ' οὖν κατὰ τὴν δύναμιν 71 διάφορος· τὸ
 δὲ αἷτιον τόδε· τῶν τεχνῶν ὅσαι 72 τῇ αἰσθήσει δουλεύ-
 ουνσι, χάριν ἡδονῆς τοῦτο ποιοῦσιν· ὅσαι δὲ τῷ λογισμῷ, 10
 τοῦ συμφέροντος ἕνεκεν· ἀλλ' ὅταν τὸ ἀποτελούμενον·
 αἰσθήσει μιᾷ προσενεχθῇ, τὰ μεγάλα δοῶ· τὸνναντίον
 δὲ γίνεται διαμεριζόμενον ἀσθενές, πῇ μὲν πρὸς ταύτην,
 πῇ δὲ πρὸς ἑτέραν φερόμενον, διὸ δὴ καὶ τοὺς ἑτερο-
 φθάλμους λέγουσιν ὀξύτερον ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν 73· 15
 αἰσθητῶν, ἅτε μὴ μεριζομένης τῆς ὁψεως 74 ἐπὶ τῶν
 ὁρατικῶν ὀργάνων, ἀλλ' ἅμα πάσης 75 ἐκχεομένης διὰ
 τὸ πάθος καὶ τὴν συμβᾶσαν περίστασιν· οὕτω τοίνυν
 καὶ ἐπὶ τῶν μουσικῶν ῥυθμοί· 76 πρὸς γὰρ τὴν ἀκοὴν
 φερόμενοι μόνην εἰκότως 77 κατὰ τε τὸν λόγον ἐκείνων 20
 ὑπὲρ ἅπαντα πανηγυρικὸν δύνανται 78 λόγον ἡδύς 79
 ποιῆσαι τὰς ψυχὰς· καὶ μᾶλλον κινῆσαι θυμὸν ἢ σφο-
 δρὸς λόγος καὶ 80 καταφορικός· ἐκλούμενοι γὰρ ἐκ τοῦ
 λογισμοῦ διὰ τὸ ἄσημον τῆς φωνῆς 81 καὶ μόνῃ τῇ ἀκοῇ

67 Ald. δ' ἂν παρήκε. 68 Ald. ρυθμοῦ. 69 Par. ὁ πρὸς.
 70 T. VII. μα. 71 T. VII. τὸ δυνατόν διάφ. τί δὲ τὸ αἷτιον,
 ἐντεῦθεν εἰσόμεθα. 72 ὅσαν — ποιοῦσιν. Mon. 8. om. 73
 T. VII. τῆς αἰσθήσεως. 74 T. VII. θέας. 75 πάσης Ald.
 om., est in Par. et T. VII. 76 Ald. ῥυθμοί. Par. ρυθμῶν.
 T. VII. ρυθμῶν τῶν μουσικῶν. 77 Mon. ἐξείντο. 78 Ald.
 ἡδύνατο. Par. ἡδύναντο. T. VII. δύνανται. 79 Mon. ἰδίους.
 80 καὶ ex Par. inserui, Ald. om., T. VII. ἢ τὸν σφοδρὸν λόγον
 καὶ καταφορικόν, ἐκλούμενοι γάρ. 81 T. VII. τῶν ἐνομάτων.

προσπίπτοντες τὰ μέγιστα δύνανται παρὰ τοῖς μουσικοῖς· ἐπὶ δὲ τῶν λόγων, ἅτε μεριζόμενος ὁ ῥυθμὸς, καὶ πῇ μὲν πρὸς τὴν ἀκοήν, πῇ δὲ πρὸς τὸν λογισμὸν φερόμενος, 383 ἔξασθενεῖ, μεριζομένης⁸² δηλαδή τῆς δυνάμεως. γ'. Καὶ 5 θυμὸν κινῆσαι· ὡς ὁ Τιμόθεος αὐλήμασιν ἐκίνευ πρὸς θυμὸν καὶ ὅπλα τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὸν ἐμβατήριον τοῦ⁸³ αὐλοῦ ῥυθμὸν κατὰ πολέμιων ἔχωρουν. φασὶ δὲ καὶ τοὺς Πυθαγορείους, εἴ ποτε κινηθεῖεν αὐτοῖς⁸⁴ τὰ πάθη, ἢ τινὰς ἑτέρους ὑπ'⁸⁵ 10 αὐτῶν κατεχομένους θεάσαιντο, διὰ τῶν ἐν⁸⁶ αὐλοῖς τε καὶ κιθάραις ῥυθμῶν μετάγειν ἐπὶ τὸ ἡμερώτερον⁸⁷ τὴν ψυχὴν· καὶ Πυθαγόρας δὲ, ὡς Ἰαμβλικὸς φησιν ἐν τῷ περὶ τῆς Πυθαγορικῶν⁸⁸ αἰρέσεων, μέσων⁸⁹ νυκτῶν ἀστρονομούμενος νεανίαν τινὰ σὺν αὐλητῇ κω- 15 μάζοντα μετὰ λαμπάδος κατὰ αὐλητρίδος, τὸν τε⁹⁰ οἶ- κον αὐτῆς ἐμπρῆσαι σπεύδοντα διὰ ζηλοτυπίαν, ἐπέσχε τῆς μανίας⁹¹ παρακελευσάμενος τῷ αὐλητῇ,⁹² μεταβάλλεσθαι τὸν ῥυθμὸν ἐπὶ τι καταστηματακώτερον μέ-

82 T. VII. διαμεριζομένης δηλονότι δυνάμ. Οἶδεν ὁ τεχνόγραφος καὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἀνδρικοτάτους πρὸς τὸν ἐμβατ. — χωροῦντας. φασί. Sch. min. Θετέον αὐτά· τοὺς ῥυθμοὺς δηλονότι καὶ τὰς συνθήκας καὶ τὰς λέξεις. Θυμὸν κινῆσαι· ὡς ὁ Τιμόθεος α. ἐ. π. θ. καὶ πρὸς τὰ ὅπλα τὸν Ἀλέξ. Σφοδρόν· ὑβριστικόν. Ἐρεσχελήσωσιν· ἀντὶ τοῦ ὑβριστικῶς διαλέξονται· Ἐρεσχελλία ἐστὶν ἡ περὶ τὰ χεῖλη ἔρις, τουτέστι τοὺς λόγους. Ven. τὸ δὲ ἐρεσχελλίσουσιν ὀριστικῶς διαλέξονται σημαίνει. 83 Par. τόν. 84 Ald. Par. αὐτῶν. Par. 2977. Mon. αὐτοῖς. Ven. κινήθει ἐν αὐτοῖς. 85 Ven. κατ' α. supra lin. ὑπ'. — T. VII. θεάσαιντο κινουμένους. 86 ἐν Mon. om. 87 Mon. ἡμέτερον. 88 Ald. Par. Πυθαγορείου αἰρέσεως. T. VII. πυθαγορικῶν αἰρέσεων. 89 Par. T. VII. μέσων. Ald. μέσῳ. 90 τε Mon. om. 91 Mon. ἐπάσχε τῆς μονῆς. 92 Ven. τῷ αὐλητῇ. Ald. Par. 2918. 2916. 2977. τῇ αὐλητρίδι. — tum Parr. tres et Mon. μεταβάλλεσθαι. Ven. Ald. μεταβάλλεσθαι.

λος, τὸ καλούμενον σπονδεῖον. Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὁ Ἀκρα-
γαντῖνος, ὁ Πυθαγόρου μαθητῆς, ὁ κωλυσανέμας ἐπί-
κλην, σπασαμένον τινὸς ἤδη κατὰ τοῦ πλησίον τὸ ξί-
φος, ὃς ἐδόκει τὸν πατέρα τοῦ θυμουμένου ἀνηρηκέναι,
ἀνακρουσάμενός ⁹³ τι καταστηματικὸν τῇ κιθάρᾳ μέλος, 5
ἦν ἔτυχε μετὰ χειρὸς ἔχων, διεκώλυσε τὸν φόρον γενέ-
σθαι, χαλάσας τοῦ νεανίσκου τὸν θυμὸν ⁹⁴ μαλθακω-
τέρῳ ῥυθμῷ· καταφορικὸν δὲ λέγει τὸν ὑβριστικόν.
δ'. Κἂν τῇ ἄλλῃ μουσικῇ· εἰπὼν ἄλλη ἐδήλωσεν, ὅτι
καὶ ἡ ῥητορικὴ μουσικὴ μὲν ἐστίν, οὐκ ἔμμετρος δὲ, οἷα 10
ἡ τῶν ποιητῶν· ἀλλὰ ὥς τινος πεζοῦ λόγου γινομένη.
ε'. Τῷ τοιόνδε γίνεσθαι, οἷον ἡ γοργὸν, ἡ ὀμαλὸν,
ἡ σεμνὸν, ἡ τραχύν. ζ'. Καὶ δι' ἣν αἰτίαν· ποικι-
λώτατος ⁹⁵ γὰρ οὗτος ἀπάντων περὶ τὰς μίξεις· ὥς καὶ ὁ
Ἀλικαρνασεὺς ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ⁹⁶ φησὶ τάδε· „ὁρος 15
γὰρ δὴ τίς ἐστὶν ἐκλογῆς ὀνομάτων καὶ κάλλους συνθή-
κης ὁ Δημοσθένης.“ καὶ ἀνωτέρῳ περὶ Πλάτωνος λέγων
φησὶν· ⁹⁷ εἰ δὲ γε δεινὸς οὕτως ἦν ἐκλέξει τὰ ὀνόματα,
ὥς συνθεῖναι περιττός, ⁹⁸ καὶ νῦν κεν ἡ παρήλασε τὸν
Δημοσθένη κάλλει ἱερμηνείας, ἢ ἀμφήριστον ⁹⁹ ἔθηκε· 20
νῦν δὲ περὶ τὴν ἐκλογὴν ἐστὶν ὅτε διαμαρτάνει.“

Ἐπεὶ δὲ χωρὶς μὲν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἐστὶν εὐρεῖν οὐδεμίαν ἐξειρ-
γασμένην ἰδέαν διαρκῶς, καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἐπεὶ δέ· τοῦτο λέγει, ὅτι ἐὰν μὴ μάθωμεν, τίς
ἐστὶν ἡ καθόλική ἰδέα, οὐ δυνάμεθα διδάξαι ἢ τοῦ Πλά- 25

93 Mon. Par. 2977. ἀναβαλλόμενος. Ven. Par. 2916. ἀναβα-
λόμενος. 94 τὸν θυμὸν T. VII. ponit post ῥυθμῷ. tum addit:
εἰκότως οὖν παρὰ τοῖς μουσικοῖς τόσαύτην ἔχειν ὁ ῥυθμὸς θρυλεῖ-
ται [Par. 2977. θρυλλέται ex corr.] δύναμιν. 95 T. VII. ν.
96 Par. addit: ὀνομάτων. p. 242. Schaeff. 97 p. 240. Schaeff. —
Ald. δεινός. 98 Ald. καὶ περιτ. Par. T. VII. et Dionys. καὶ om.
99 Ald. ἀμφήρητον. Tum T. VII. ἔθηκεν.

τωνος ἡ τοῦ Δημοσθένους τὴν ιδεάν. β'. Ἀνάγκη πάντων· καίτοι διὰ τοῦ Δημοσθενικοῦ λόγου καὶ περὶ πασῶν τῶν ιδεῶν διδάσκειν ἐπηγγεिलाτο· ἀλλὰ φαμέν, ὅτι νῦν πρότερον βούλεται τὰς ἀρχὰς διδάξαι, ἐξ ὧν ἅπας
 5 γίνεται λόγος, ἔπειτα καὶ αὐτὸ ποιῆσαι. γ'. Ἦσαν δὲ δὴ πονοθεν· ιδεαί¹ ἐπτά, γενικαὶ μὲν τρεῖς, σαφήνεια, μέγεθος,² ἡθός· εἰδικαὶ δὲ τέσσαρες, κάλλος, γοργότης, ἀλήθεια, δεινότης· εἶδη τῆς σαφηνείας δύο, καθαρότης καὶ εὐκρίνεια· εἶδη τοῦ μεγέθους ἕξ, σεμνότης,
 10 τραχύτης, σφοδρότης, λαμπρότης, ἀκμή, περιβολή·³ εἶδη τοῦ ἡθους δύο,⁴ ἀφείλεια, ἐπιείκεια. δ'. Οἷον διαφορὰς· γράφεται καὶ οὕτως· οἷον διαφορὰς οὐσίας τινός· τὰ γὰρ μέρη ἐκάστης ιδέας ὥσπερ συστατικαὶ διαφοραὶ τινος εἶδους εἰσὶν. ε'. Ἦν δὲ καὶ πρώτην·
 15 προτέτακται ἡ σαφήνεια, διότι καὶ παντὶ λόγῳ σαφηνείας μάλιστα δεῖ·⁵ εἰ γὰρ τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ κακίζομεν,⁶ τὴν ἀσάφειαν· φροντιστέον ἄρα τῆς σαφηνείας· ἀλλ' ἵνα μὴ παντελῶς ἐκκλίνωμεν εἰς τὸ εὐπετές καὶ χαμαιπετῇ τὸν λόγον ποιήσωμεν, καταφεύγειν εὐθύς ἐπὶ τὸ
 20 μέγεθος δεῖ· τούτῳ γὰρ⁷ χρῆσάμενοι δευτέρῳ καὶ τῶν ιδιωτῶν δόξαιμεν⁸ ἂν διενεγκεῖν, καὶ τὰς χρείας ἀντέχεισθαι·⁹ τὸ γὰρ μέγεθος εἰς ὕψος ἐπαίρει τὴν σαφήνειαν, καὶ φεύγει τὸ εὐτελές· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ μεγάλα εἶναι δεῖ καὶ ἡδέα,¹⁰ ἵνα μὴ τοὺς ἀκροατὰς ἀποστρέφω-

1 Est in Par. 2977. Mon. om. 2 Par. 2977. μέθοδος.

3 Par. 2977. καὶ περιβ. 4 δύο ex Par. 2977. recepi. 5 Est in T. VII. ξ. et apud Sicel. 6 Sicel. κακίζεται. T. VII. add. καὶ φεύγομεν. 7 Par. 2916, 2977. γὰρ καί. 8 Ald. δόξομεν. Par. Sic. et T. VII. δόξαιμεν. 9 T. VII. add. συμφέρεσθαι γὰρ δοκοῦντες ἐκείνοις ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου διαστελλόμεθα, καὶ τὴν τοιαύτην ἀποκρονομένην διαβολήν· τὸ γὰρ μεγ. ἐπιφερόμενον δεύτερον. 10 T. VII. addit: τάχα [τάχα Mon. per lac. om.] γὰρ ἂν τοσοῦτον λυπήσωσιν, ὅταν μὴ πρὸς [Sicel. μὴ προστυγχάνωσιν]

σιν, ἔπεται καὶ τὸ κάλλος τῷ μεγέθει· μεθ' ὃ ¹¹ ἡ γοργότης, ὡς ἂν ¹² τὸ κεκαλλωπισμένον μέγεθος εὐκίνητον ποιήσῃ ¹³ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. βραδέα γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ¹⁴ καὶ δυσκίνητα τὰ μεγάλα· διὸ δὴ καὶ τὸν Περικλέα φασὶν ¹⁵ ἡρέμα βαδίζειν, τὸν ὄγκον ἐντεῦθεν καὶ τὸ μέγεθος ἐμφαίνειν ¹⁶ βουλόμενον· ἐπεὶ δὲ δεῖ μὴ μόνον διαχειρίζειν, ¹⁷ ἀλλὰ καὶ τὸν λέγοντα τὴν ἐαυτοῦ φύσιν ἐμφαίνειν, καὶ κινεῖσθαι πρὸς τὴν προκειμένην ¹⁸ ὑπόθεσιν, ὅταν ¹⁹ μὲν προσφάτως δόξῃ κινεῖσθαι **384** καὶ κατὰ τινα περίστασιν, ποιεῖ τὸ ἀληθές· ὅταν δὲ ¹⁰ τὴν ἐνυπάρχουσαν ²⁰ καὶ χρονίαν ἔξιν ἐνδείξασθαι βουληθῇ, ²¹ ποιεῖ τὸ ἥθος· διὸ δὴ καὶ προετάγῃ τῆς ἀληθείας· τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ κατὰ φύσιν αὐτῷ συγκεκλη-
 ῆδονης τυγχάνωσιν, ὅσον καὶ κατὰ [Sicel. μετὰ] τὸ μέγεθος ὑπερβάλλουσι, καὶ μᾶλλον ἂν ἀποστρέψωσι [Sicel. ἀποτρέψωσι] τοὺς περιτυγχάνοντας· τίς γὰρ ἀνάσχοιτο τοιοῦτοις ἐκτυχεῖν· ἢ μὴ μόνον εἰσὶ μεγάλα λίαν, ἀλλ' ἤδη [Sicel. ἤδη που.] καὶ λυτηρά· διὰ ταύτην τοίνυν [Mon. διὰ τὸ ταύτην τοίνυν. Parr. τοῦτ' ταύτην om.] τὴν αἰτίαν τὸ κάλλος ἔπεται τῷ μεγέθει. [Ald. ἔπαιται — τὸ μεγέθει. sic]. ¹¹ Mon. 8. καθό. ¹² T. VII. ὅπως τό. ¹³ Mon. ποιήσει. ¹⁴ Sicel. ὡς ἐπίπαν. ¹⁵ Sicel. λέγουσιν. ¹⁶ Sicel. ὑφαίνειν. Post βουλόμενον T. VII. addit: καὶ μέχρι μὲν τῆς γοργότητος ἵσταται τὸ λεγόμενον· ἀνάγκη γὰρ εἶναι τὸν λόγον σαφῇ — καὶ μὴ ταπεινόν, ἀλλὰ μέγαν [Sicel. μὴ λίαν, ἀλλ' ὅπως] λίαν, ὅπως ἐκφύγῃ τὸ χαμαιζήλον, καὶ μὴ μόνον ἐπηρμένον, ἀλλὰ καὶ κεκαλλωπισμένον· καὶ μετὰ ταῦτα εὖζωνον καὶ ταχύν· ὥσπερ γὰρ τὰ δυσκίνητα τῶν σαιμάτων κακίζεται, κἂν ὦσι μεγάλα λίαν, καὶ καλὰ [Mon. σαφοῦς], τὸν ὥ-
 τὸν τρόπον καὶ ὁ λόγος [Par. 2977. τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ τροπος] χαλεπὴν δυσπρόριστος [Sicel. δυσπρόρευτος. Mon. Parr. δυσπρόριστος.] ὢν καὶ βραδύς, κἂν ἢ κεκαλλωπισμένος καὶ μέγας· δεῖ δὲ μὴ μόνον. ¹⁷ Sicel. supra χει ponit ω. ¹⁸ Par. ὑποκειμένην. manus recentior superscripsit: γορ. προ. T. VII. ὑποκειμ. ¹⁹ T. VII. ἀλλ' ὅταν. ²⁰ Sic. ὑπάρχουσαν. idem et T. VII. ἔξιν καὶ χρονίαν. ²¹ Sic. et Par. 2916. βουληθεῖη.

δὲν ἔξωθεν· γένος ¹³ μὲν εἶδει, ὅταν ἐθέλων ¹⁴ τὸ εἰ-
δικὸν ¹⁵ εἰπεῖν καὶ τὸ γένος αὐτῷ ¹⁶ συμπεριλάβῃ, οἷον
Αἰσχίνην βουλόμενος ὑβρίσαι, καὶ γενικῶς περὶ πάντων
συκοφαντῶν ἔφη ¹⁷ „πονηρὸν, ὃ Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ
6 συκοφάντης ἀεὶ, καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαί-
τιον· τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος ¹⁸ τ' ἀνθρώπιόν ἐστιν.“
ὅλον δὲ μέρει, ¹⁹ ὅταν τοῦ μέρους μνημονεῦσαι θέλον-
τες καὶ τὸ ὅλον προσπεριλάβωμεν, οἷον· ²⁰ „ἀλλ' ὅλης
οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχού-
10 σης, παρὰ τὴν χαλκὴν τὴν μεγάλην Ἀθηναῶν ἔστηκεν ἐκ
δεξιῶν.“ Ἀόριστον δὲ ὠρισμένῳ· οἷον ²¹ „πολλὰ
μὲν οὖν ἔγωγε ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰ-
σχίνου, δύο δὲ, ὃ Ἀθηναῖοι, καὶ μεγάλα.“ ἀόριστα
γὰρ ὄντα τὰ πολλὰ τοῖς ὠρισμένοις δυσι ²² προσπεριέ-
15 λαβε. Κρίσιν δὲ δικαστῶν. οἷον ²³ „ἀντὶ πολλῶν
ἂν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομί-
ζω, εἰ φανερόν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει.“
τῷ γὰρ παρ' αὐτοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντι τὴν τῶν ἀκρο-
ατῶν

13 T. VII. 24. 14 T. VII. θέλων. 15 Par. ἰδικόν. 16
Ald. T. VII. αὐτὸ, Par. αὐτῷ. 17 Pro cor. p. 307. 18
Ald. Mon. κίναιδος. Par. Ven. κίναδος. Sch. min. δολερὸν ζῶον
οἷον ἀλώπηξ, quod Mon. in contextum recepit: idem τὸν θρόνον.
19 Ald. Par. ἐν μέρει. T. VII. ἐν om. Sch. min. Προκαταλαμ-
βάνονται πόλεις· αὐτῶν τῶν οἰκητόρων οἱ πλεῖστοι· αἱ πόλεις ὅλον,
τῶν οἰκητόρων τὸ μερικόν. 20 De fals. leg. p. 428. Sch. min.
οἷον, ἀλλ' ὅλης — ἀκροπ. τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὅλον, εἴτα ἐπήγαγε τὸ
μέρος· παρὰ τὴν χαλκὴν τὴν μεγάλην ἐκ δεξιᾶς ἔστηκεν. 21 Pro
cor. p. 226. Sch. min. οἷον ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου· πολλὰ —
Αἰσχίνου· τοῦτο ἀόριστον, εἴτα ἐπήγαγε τὸ ὠρισμένον· δύο — με-
γάλα. ταῦτα δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτῆς ἐρεῖ τῆς περιβολῆς. ibid. πολλοῖς
δὲ παιδευθεῖς πρότερον· ἀόριστον τοῦτο· εἴτα ὠρισμένον· λόγῳ, νόμῳ,
προφῆταις. 22 δυσι T. VII. om. 23 Olynth. I. init. v. 16. Ald. ἡμᾶς.

ατῶν ²⁴ συμπεριέλαβε κρίσιν. Ποιότητα δὲ πρᾶγμα-
τος, ²⁵ ὡς ἐπ' ἐκείνου, „καὶ σπουδαῖα ²⁶ νομίζων, ὡς ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, περὶ ὧν βουλευέ-
σθε“ ²⁷ ἢ ὡς ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας, „ὅτε δευρὸ ἤδη
τὸ στράτευμα ἄγων ἐβάδιζε Φίλιππος“ εἶτα ²⁸ ἡ ποιότης ⁵
„αἰσχροῦς, ὡς Ἀθηναῖοι, καὶ ἀναξίως ὑμῶν.“ τὸ δὲ ²⁹ ἢ τὴν
πρὸς ἕτερον διαφορὰν· οἶον· „οὐχὶ ταῦτά παρί-
σταται μοι γινώσκειν, ὅταν τε εἰς τὰ πρᾶγματα ἀπο-
βλέψω καὶ ὅταν εἰς τοὺς ³⁰ λόγους, οὐς ἀκούω· ἢ οὕτως· ³⁸⁵
„ὑπεσχόμεν ³¹ χορηγήσειν μηδενὸς ἄλλου ὑπισχνουμένου.“ ¹⁰
ταῦτα γὰρ πάντα εἴ τις καλῶς σκοποῖη ἐκ τῶν παρα-
κολουθούντων τοῖς πρᾶγμασι γίνονται· ὅταν γὰρ ἡ μέ-

24 Sch. min. Μάρτυρες δὲ ὑμεῖς, ὑπὲρ ὧν καὶ πρὸς οὓς ὁ λό-
γος· οἱ ἀκροῦνται ἐκείνοι εἰσι καὶ δικασταὶ τοῦ λόγου. 25 T. VII.
πράγματος τοῦτο μὲν, εἰ τῷ ἀνωτέρῳ τι λάβοιμεν συνημμένον, διὰ
τὸ καὶ ἐροῦμεν, ὅτι πρὸς τῇ κρίσει τῶν ἀκροατῶν καὶ τὸ συμ-
φέρον τοῦ πράγματος ἐκ προοιμίων δείκνυσιν· εἰ δὲ καὶ ἐναντίον,
ὡς ἐπ' ἐκείνου. [Ald. Par. ἐκείνῳ]. 26 Mon. Par. 2977. σπου-
δαῖον et ἀναγκαῖον. — Phil. IV. init. 27 Ald. βουλευέσθαι. Mon.
βούλευθε. — Sqf. ex or. de fals. leg. p. 390. ἢ ὡς — ἀναξίως
ὑμῶν. T. VII. om., sunt inter sch. min., quae post ὑμῶν ad-
dunt: ταῦτα γὰρ πάντα περιβολὴν ἐργάζεται, ἢ φησιν ἐναντίαν εἶ-
ναι τὴν καθαρότητα. ib. Οὐ καλῶς μὲν ἴσως, οὐδὲ δικαίως, ἀπή-
γαγε δ' σὺν· τὸ γὰρ καλῶς καὶ δικαίως ποιότης ἐστὶ τοῦ πράγμα-
τος. 28 Sch. min. εἰδ' οὕτως. 29 τὸ δὲ Ven. om. 30
Ven. Mon. Par. 2977. 2916. εἰς τοὺς λόγ. ἀκούω. Ald. Par. εἰς
om. Recepī οὓς ex Dem. Ol. III. init. ubi πρὸς τοὺς λ. οὓς. —
Sqf. T. VII. om., sunt in sch. min. οἶον ὑπεσχόμεν χορηγήσαι,
μηδενὸς ἄλλου ὑπισχνουμένου. Τάττει δὲ τοῦτο Ἀφίνης μετὰ τῶν
σχημάτων εἰκότως· οὐ γὰρ σχῆμά ἐστι διανοίας κατὰ Ἐρμογένην.
ib. Ἐγὼ δὲ ὁ φιλαθήναιος καὶ μάταιος· διαφορὰν λέγει
ἐνταῦθα ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, „οὐ γὰρ ἡσθόμην,
φησὶ, „τοῦ φθόνου, πιστεύων τῷ πλάσματι.“ 31 In Mid. p.
519. verbis paullum immutatis.

Rhetor. V.

30

ρωμένον εισάγει, ²² τὴν δὲ κατὰ περιστάσιν ἐκ τοῦ ὑπο-
κειμένου κινούμενος πράγματος· ²³ ἐπὶ τούτοις ἡ δεινό-
της, καὶ μάλα εἰκότως, τὰ γὰρ προειρημένα διαχειρίζειν
τῷ ῥήτορι, σπουδῇ ²⁴ κατὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῷ ²⁵
5 τέχνην καὶ δεινότητα, οὐ ²⁶ κατὰ τάξιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν
ἀκολουθίαν τοῦ πράγματος. ²⁷

Περὶ σαφηνείας, ἣ ὑποβέβηκε τὸ καθαρόν καὶ
εὐκρινές.

Σαφηνεῖαν τοίνυν λόγου ποιεῖ ἐνκρίνεια καὶ καθαρότης· καὶ τὰ
10 λοιπά.

Ἄπασι σχεδόν· καὶ ἀνωτέρω εἶπε ¹ συνίστασθαι
μὲν ἐκάστην λόγων ἰδέαν ἐκ τῶν ὁκτώ, οὐ μέντοι ἐκ πάν-
των πάντως ἀνάγκη γίνεσθαι, ἀλλ' ἐκ τῶν οἰκειοτάτων
αὐτῇ, ἃ καὶ κυριότατα ² εἶπεν. β'. Ἀλλὰ πρῶτόν γε.

22 Par. 2977. εισαγάγοι. Par. 2916. εἰσενέγκοι. Mon. εἰσενέ-
γειν. Sic. Ald. Par. εισάγει. 23 Sic. πράγμ. κινουμένην. tum
T. VII. addit: καὶ τούτων λαβέ μοι [Mon. λάβοιμεν τὰ πέρατα]
τὰ παραδείγματα· σαφέστερον γὰρ ἂν οὕτως γένηται τὸ λεγόμενον·
οἶον ὡς ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, εὐθὺς γὰρ ἐν τοῖς προοιμίοις ὁ [ὁ
Sicel. om.] Αἰσχίνης τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἐνέφηνε [Sic. supra ἐκ po-
nit ἁ.]. αἰ γὰρ, φησὶ, τὸν ἀπράγμονα βίον ἀγαπήσας, εὖν ὑπὸ
τῆς Τιμάρχου βδελυρίας κατηγορεῖν ἀναγκάζομαι· ὅρα γὰρ, ὅπως
καὶ λέγει, „οὐδένα πώποτε τῶν πολιτῶν οὔτε γραφὴν γραψάμενος
οὔτε εὐθύγαις λυπήσας“ καὶ τὰ ἑξῆς. τῷ δὲ ἀληθεῖ μόνῳ [T. VII.
μῆνος, omisso sq. οἰκείως. secutus sum Sic.] ὁ ῥήτωρ οἰκείως χρῆ-
ται καὶ συνεχῶς, οἶον Ἀνδροτίων, ὃ γῆ καὶ θεοὶ, μεταξὺ γὰρ ὥσ-
περ ἐξ ὁλοῦ κινούμενος τοῦ πράγματος τὴν ἑαυτοῦ διάθεσιν ἀνεκά-
λυπεν [Sic. ἐπεκάλυπεν]. 24 Ald. et Par. σπουδῇ. T. VII. Sic.
σπουδῇ. 25 Sic. αὐτοῦ. 26 Mon. καί. 27 Mon. addit:
τέλος τοῦ περὶ ἰδεῶν.

1 Est in Par. 2916, 2977. εἶπεν, ὅτι· συνίσταται. 2 Ald.
κυριώτατον. Parr. κυριώτατα.

αὕτη γὰρ μάλιστα ποιεῖ τὴν σαφήνειαν, ἥς βλαβείσης
 ἐπεισέρχεται ἡ εὐκρίνεια, τὸ συμβὰν τῇ καθαρότητι θε-
 ραπεύουσα πάθος· διὸ δὴ καὶ τὴν καθαρότητα προέτα-
 ξεν, ἅτε μάλιστα συντελοῦσαν πρὸς τὸ σαφῆ ποιῆσαι τὸν
 λόγον· ἡ γὰρ εὐκρίνεια τάχα περιττή, ὅταν ἡ ³ καθα-
 ρότης ἐρῶμένην ἔχῃ ⁴ τὴν φύσιν. γ'. Κατὰ τι· τουτ-
 ἐστιν ἔννοιαν, μέθοδον, λέξιν καὶ σχῆμα. δ'. Καὶ
 μηδὲν ἔχουσα βαθύ· οἷοι τὸ κεκρυμμένον καὶ λαν-
 θάνον τοὺς πολλοὺς, καὶ ὑπερβαῖνον τὸν πολλὸν ἄνθρω-
 πον· περινενοημένον δὲ τὸ ἐξ ἐπινοίας τοῦ λέγοντός τι ¹⁰
 προσλαμβάνον. ε'. Χρὴ δὲ αὐτάς· ⁵ καθ' ἑαυτήν,
 φησὶν, ἡ προκειμένη ⁶ ἔννοια σαφεστάτη ἐστίν· ἐπειδὴ
 δὲ δεινώσεως ἕνεκα ⁷ παρείληφεν αὐτήν καὶ τῆς σα-
 φηνείας, ἐκβιάζεται τὴν φύσιν, καὶ τὸ δοκοῦν ἀπλούστα-
 τον, λελέχθαι γέμει βαθύτητος· διὰ παραδειγμάτων γὰρ ¹⁵
 κατασκευάσαι βουλόμενος δεινότερα πάντων εἰς αἰτὸν
 Μειδίαν πεποιηκότα, τὸ κατὰ Σαννίωνα ⁸ παρείληφεν·
 εἴ γε τοῦ μὲν ἀτίμου Σαννίωνος ⁹ χοροδιδασκάλου παρὰ
 παρὰ τὸν νόμον καταστάντος οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδὲ εἰς
 ἦψατο, Μειδίας δὲ ¹⁰ τὸν ῥήτορα φιλοτίμως χορηγοῦντα ²⁰
 ἐτύπησεν. ζ'. Ἐνεκά γε τῆς ἐπιβολῆς· τουτέστι
 τοῦ ἐπιχειρήματος· τὸ μὲν γὰρ κατὰ Σαννίωνα, καὶ τὸ
 τῶν τριάκοντα, εἰς κατασκευὴν ἑτέρου παρελήφθησαν,
 καὶ διὰ τοῦτο ἀφανίζεσθαι δοκεῖ ἐν αὐτοῖς ἡ καθαρό-
 τής· τὸ δὲ „ἀδελφὰς ἔχομεν“ ¹¹ καὶ τὸ κοινωνός ἐμῖ,“ ¹² ²⁵
 ψιλῶς δι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἰσηήνεκται. ζ. Καὶ μη-

5 Ald. ἐκ καθαρότητος. Par. ἡ καθαρότης. 4 Ald. Par.
 ἔχει. scr. ἔχη. 5 T. VII. c. III. 8. 6 T. VII. ἡ ἔννοια ἡ
 προκ. 7 T. VII. addit: τοῦ καθ' ἑαυτόν. tum Par. 2977. παρ-
 ἔλαβεν. 8 Ald. τὸ Σαννίων. correxi ex Par. et T. VII. 9
 Σαννίωνος Ven. om. 10 δὲ Ald. om., est in Par. et T. VII.
 Mon. Μηδείας δὲ τοῦ ῥήτορος. 11 Dem. in Spud. init. 12
 Dem. in Dionysodor. init.

δὲν ἔξωθεν· γένος ¹³ μὲν εἶδει, ὅταν ἐθέλων ¹⁴ τὸ εἰ-
δικὸν ¹⁵ εἰπεῖν καὶ τὸ γένος αὐτῷ ¹⁶ συμπεριλάβῃ, οἷον
Αἰσχίνην βουλόμενος ὑβρίσαι, καὶ γενικῶς περὶ πάντων
συκοφαντῶν ἔφη ¹⁷ „πονηρὸν, ὃ Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ
5 συκοφάντης αἰεὶ, καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαί-
τιον· τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος ¹⁸ τ' ἀνθρώπιόν ἐστιν.“
ὅλον δὲ μέρει, ¹⁹ ὅταν τοῦ μέρους μνημονεῦσαι θέλον-
τες καὶ τὸ ὅλον προσπεριλάβωμεν, οἷον· ²⁰ „ἀλλ' ὅλης
οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχού-
10 σης, παρὰ τὴν χαλκὴν τὴν μεγάλην Ἀθηναῶν ἔστηκεν ἐκ
δεξιῶν.“ Ἀόριστον δὲ ὠρισμένῳ· οἷον ²¹ „πολλὰ
μὲν οὖν ἔγωγε ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰ-
σχίνου, δύο δὲ, ὃ Ἀθηναῖοι, καὶ μεγάλα.“ ἀόριστα
γὰρ ὄντα τὰ πολλὰ τοῖς ὠρισμένοις δυσὶ ²² προσπεριέ-
15 λαβε. Κρίσιν δὲ δικαστῶν. οἷον ²³ „ἀντὶ πολλῶν
ἀν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομί-
ζω, εἰ φανερόν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει.“
τῷ γὰρ παρ' αὐτοῦ ρηθῆσεσθαι μέλλοντι τὴν τῶν ἀκρο-
ατῶν

13 T. VII. 24. 14 T. VII. θέλων. 15 Par. ἰδικόν. 16
Ald. T. VII. αὐτό, Par. αὐτῷ. 17 Pro cor. p. 307. 18
Ald. Mon. κίναιδος. Par. Ven. κίναδος. Sch. min. δολερὸν ζῶον
οἷον ἀλώπηξ, quod Mon. in contextum recepit: idem τὸν ἀνθρώπειον.
19 Ald. Par. ἐν μέρει. T. VII. ἐν om. Sch. min. Προκαταλαμ-
βάνονται πόλεις· αὐτῶν τῶν οἰκητόρων οἱ πλεῖστοι· αἱ πόλεις ὅλον,
τῶν οἰκητόρων τὸ μερικόν. 20 De fals. leg. p. 428. Sch. min.
οἷον, ἀλλ' ὅλης — ἀποπ. τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὅλον, εἰτα ἐπήγαγε τὸ
μέρος· παρὰ τὴν χαλκὴν τὴν μεγάλην ἐκ δεξιᾶς ἔστηκεν. 21 Pro
cor. p. 226. Sch. min. οἷον ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου· πολλὰ —
Αἰσχίνου· τοῦτο ἀόριστον, εἰτα ἐπήγαγε τὸ ὠρισμένον· δύο — με-
γάλα. ταῦτα δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτῆς ἐρεῖ τῆς περιβολῆς. ibid. πολλοῖς
δὲ παιδευθεῖς πρότερον· ἀόριστον τοῦτο· εἰτα ὠρισμένον· λόγῳ, νόμῳ,
προφῆταις. 22 δυσὶ T. VII. om. 23 Olynth. I. init. v. 16. Ald. ἡμᾶς.

ατῶν ²⁴ συμπεριέλαβε κρίσιν. Ποιότητα δὲ πρᾶγμα-
 τος, ²⁵ ὡς ἐπ' ἐκείνου, „καὶ σπουδαῖα ²⁶ νομίζων, ὡς ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, περὶ ὧν βουλευέ-
 σθε“ ²⁷ ἢ ὡς ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας, „ὅτε δεῦρο ἤδη
 τὸ στράτευμα ἄγων ἐβάδιζε Φίλιππος“ εἶτα ²⁸ ἢ ποιότης ⁵
 „αἰσχροῦς, ὡς Ἀθηναῖοι, καὶ ἀναξίως ὑμῶν“ τὸ δὲ ²⁹ ἢ τὴν
 πρὸς ἕτερον διαφορὰν· οἷον· „οὐχὶ ταῦτα παρί-
 σταταὶ μοι γινώσκειν, ὅταν τε εἰς τὰ πρᾶγματα ἀπο-
 βλέπω καὶ ὅταν εἰς τοὺς ³⁰ λόγους, οὓς ἀκούω· ἢ οὕτως ³⁸⁵
 „ὑπεσχόμην ³¹ χορηγήσειν μηδενὸς ἄλλου ὑπισχνουμένου.“ ¹⁰
 ταῦτα γὰρ πάντα εἴ τις καλῶς σκοποῖη ἐκ τῶν παρα-
 κολουθούντων τοῖς πρᾶγμασι γίνονται· ὅταν γὰρ ἡ μέ-

24 Sch. min. Μάρτυρες δὲ ὑμεῖς, ὑπὲρ ὧν καὶ πρὸς οὓς ὁ λό-
 γος· οἱ ἀκροαταὶ ἐκείνοι εἰσι καὶ δικασταὶ τοῦ λόγου. 25 T. VII.
 πρᾶγματος τοῦτο μὲν, εἰ τῷ ἀνωτέρῳ τι λάβοιμεν συνημμένον, διὰ
 τὸ καὶ ἐροῦμεν, ὅτι πρὸς τῇ κρίσει τῶν ἀκροατῶν καὶ τὸ συμ-
 φέρον τοῦ πρᾶγματος ἐκ προοιμίων δείκνυσιν· εἰ δὲ καθ' ἑαυτὸ,
 ὡς ἐπ' ἐκείνου. [Ald. Par. ἐκείνω]. 26 Mon. Par. 2977. σπου-
 δαῖον et ἀναγκαῖον. — Phil. IV. init. 27 Ald. βουλευέσθαι. Mon.
 βούλεσθε. — Sq. ex or. de fals. leg. p. 390. ἢ ὡς — ἀναξίως
 ὑμῶν. T. VII. om., sunt inter sch. min., quae post ὑμῶν ad-
 dunt: ταῦτα γὰρ πάντα περιβολὴν ἐργάζεται, ἢ φησιν ἐναντίαν εἶ-
 ναι τὴν καθαρότητα. ib. Οὐ καλῶς μὲν ἴσως, οὐδὲ δικαίως, ἀπή-
 γαγε δ' σὺν· τὸ γὰρ καλῶς καὶ δικαίως ποιότης ἐστὶ τοῦ πρᾶγμα-
 τος. 28 Sch. min. εἰθ' οὕτως. 29 τὸ δὲ Ven. om. 30
 Ven. Mon. Par. 2977. 2916. εἰς τοὺς λόγ. ἀκούω. Ald. Par. εἰς
 om. Recepi οὓς ex Dem. Ol. III. init. ubi πρὸς τοὺς λ. οὓς. —
 Sq. T. VII. om., sunt in sch. min. οἷον ὑπεσχόμην χορηγήσαι,
 μηδενὸς ἄλλου ὑπισχνουμένου. Τάττει δὲ τοῦτο Ἀφίνης μετὰ τῶν
 σχημάτων εἰκότως· οὐ γὰρ σχῆμά ἐστι διανοίας κατὰ Ἐρμογένην.
 ib. Ἐγὼ δὲ ὁ φιλαθήναιος καὶ μάταιος· διαφορὰν λέγε
 ἐνταῦθα ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, „οὐ γὰρ ἡσθύμην,
 φησὶ, „τοῦ φθόνου, πιστεύων τῷ πλάσματι.“ 31 In Mid. p.
 519. verbis paullum immutatis.

Rhetor. V.

30

θοδος ἐκπέση τῆς οἰκείας φύσεως, ὥς μὴ τὸ ³² προκεί-
 μενον αὐτὸ μόνον λέγειν, εἰς τὸν τῆς περιβολῆς ἐμπίπτει
 λόγον. ἢ. Περιβάλλει δέ. τῷ πράγματι ³³ παρα-
 κολουθοῦσι τὰ λοιπὰ περιστατικά· ἐὰν μὲν οὖν τὸ πρᾶ-
 5 γμα εἴπῃς ³⁴ χωρὶς τῶν περιστατικῶν, καθαρότητα ποι-
 ῆσεις, εἰ δὲ προσθήσεις καὶ αὐτὰ, περιβολὴν ἀπεργάσῃ· ³⁵
 οἷον, Χριστὸς γεννᾶται, τὸ πρᾶγμα ἐστὶ μόνον, ἐὰν
 δὲ ἐπεξεργάσῃ τὸ πῶς ἐγεννήθη καὶ ποῦ καὶ πότε, περι-
 βολὴν ποιήσεις· ὁμοιον δέ ἐστι καὶ τὸ ἐχορήγησα· εἴτα
 10 εἰ προστίθῃς τὸν χρόνον, ὅτι τρίτον ἔτος τουτὶ, εἴτα
 τὸν τόπον, ³⁶ ποῦ· ὑπεσχόμην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦτο ποι-
 εῖν· εἴτα τὴν αἰτίαν· „ἐπειδὴ“, φησὶν, „οὐ καθεστηκό-
 τος χορηγοῦ στάσις ἦν.“ εἴτα τὸν τρόπον, ὅτι ἐθέλον-
 τῆς. ταῦτα εἰ προστίθῃς, περιβάλλεις· ἰστέον δὲ, ὅτι
 15 τὰ περιστατικά οὐ προηγουμένως, ἀλλὰ κατὰ δευτερον
 λόγον δόξει μὲν λέγειν καθαρῶς, οὐδὲν δὲ ἥττον περι-
 βάλλει· τὸ δὲ ἥ τι ³⁷ τοιοῦτον προσέειπε διὰ τοὺς λέ-
 χοντας, ὣν καὶ Πορφύριος ὁ φιλόσοφος ἐστίν, ἔβδομον
 περιστατικὸν τὴν ὕλην. θ'. Πρὸ αὐτοῦ τοῦ πρᾶ-
 20 γματος· εἰ γάρ τις, φησὶ, μετὰ τὸ πρᾶγμα τάξει τὰ
 περιστατικά, δόξαν μὲν καθαρότητος δίδωσιν, οὐ μὴν
 καθαρῶς ὥς προσῆκον ἐρεῖ· ἴδιον γὰρ μάλιστα καθα-
 ρότητος τὸ μὴ κεχρησθαι τοῖς περιστατικοῖς. ι. Καὶ
 τὰ ἐφεξῆς· ἐστὶ δὲ τὸ ἐφεξῆς τόδε, ὥστε πολὺν χρό-
 25 νον πάνυ μῆτε τῶν ἰατρῶν μηδένα προσδοκᾶν περιφεν-
 ξεῖσθαι με, ὑγιάνας καὶ σωθεὶς ἀπροσδοκῆτως, ἔλαχον
 αὐτῷ τὴν δίκην τῆς αἰτίας ταυτηνί. ιά. Καὶ τὸ ἀφη-
 γηματικῶς· ποιῇ, ³⁸ φησὶ, καθαρὰν τὴν μέθοδον καὶ

32 Ald. τὸ μῆ, Par. μῆ τό. 33 Leguntur haec in Par.
 2977. 2916. absunt a Mon. 34 Parr. εἰη. sq. τῶν Ald. om.,
 est in Parr. tribus. 35 Ald. ἀπεργάσεις. οἷον χρησιός. 36
 Ald. τόπον, ὅτι ποῦ ὑπεσχ. Par. ὅτι om. 37 Ald. εἴ τι. Par.
 ἦ τι. 38 T. VII. κ.

ἡ ἀφήγησις, οὐσα καὶ αὐτὴ μέθοδος, ἀλλ' οὐ σχῆμα·
 καὶ ἀμφισβητήσωσιν ³⁹ ἡμῖν τινες τῶν σοφῶν, οὐ συγ-
 χωρήσομεν· οὐ γὰρ τὰ σχήματα ἄλλοις τισὶ γίνεσθαι ⁴⁰
 σχήμασι πέφυκε· διαφέρει ⁴¹ δὲ ἀφήγησις διηγήσεως, ὅτι
 ἡ μὲν διήγησις ἐκθεσίς ἐστι πραγμάτων μετὰ τὰς προ- 5
 ομιμακὰς ἐννοίας ταττομένη· ἡ δὲ ἀφήγησις κατὰ μὲν
 τὸν ⁴² Τιβέριον σχήματός ἐστιν ὄνομα, ⁴³ δι' ἧς οὐ τὰς
 διηγήσεις μόνας προάγομεν, ⁴⁴ ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ὅσα κε-
 φάλαια· κατὰ δὲ Ἑρμογένην μέθοδος ἐστίν, ἣν καὶ προ-
 εἶπε σχῆμα εἶναι διανοίας. *ιβ'.* Καὶ γὰρ ὁρθώσας. ⁴⁵ 10
 ὁρθώσας μὲν τουτέστι ⁴⁶ κατ' ὁρθὴν πτώσιν προφέρων
 τὸν λόγον· οἷον ⁴⁷ „ἐγὼ, ὦ Ἀθηναῖοι, προσέκρουσα ἀν-
 θρώπῳ πονηρῷ καὶ φιλαπεχθήμονι.“ *πλαγιάσας* δέ,
 κατὰ τινὰ τῶν πλαγίων πτώσεων ἀφηγούμενος· οἷον ⁴⁸
 „τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ.“ *με-* 15
ρίσας δέ· οἷον ⁴⁹ „εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγμα-
 τος προϋτίθετο, ὦ Ἀθηναῖοι, λέγειν.“ ἢ οὕτως. ⁵⁰ „Κροῖ-
 σος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττει, τύραννος
 δὲ ἐθνέων.“ *συμπλέξας* δέ, οἷον, „καὶ σπουδαῖα νο-
 μίζων, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀναγκαῖα περὶ ὧν βουλεύε- 20
 σθε.“ ⁵¹ ἢ ὥς ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην· „τρία γὰρ τὰ μέ-

39 T. VII. ἀμφισβητήσαιεν. 40 T. VII. γενέσθαι sine σχή-
 μασι. Tum addit: ἐπεὶ δεξιᾶτωσαν, καὶ συγχωροῦμεν εἶναι σχῆμα
 τὴν ἀφήγησιν, ἐπεὶ καὶ ὁ τεχνικός, ἵνα μὴ δόξη κατὰ πάντα τοῖς
 πρὸ αὐτοῦ τεχνογράφοις ἐναντιοῦσθαι καὶ ταῦτα πρῶτως ἐπιχειρή-
 σας τῇ τοιαύτῃ πραγματείᾳ καθυφῆκεν. 41 T. VII. ιη. 42
 τὸν Ald. om. — Locus hic abest a nostro Tiberio, qui schē-
 mata sua enumerat p. 17. et p. 40. ed. Boiss. 43 Par. T. VII.
 ἐστὶν ὄνομα. Ald. ὄνομά ἐστι. 44 Ald. Par. προάγομεν. T. VII.
 προάγομεν. 45 T. VII. κα. 46 τουτέστι T. VII. om. 47
 Dem. contr. Tim. p. 701. 48 Pro cor. p. 230. 49 Phil.
 I. init. 50 Herod. I. 6. T. VII. ἢ οὕτως — ἐθνέων om. sub
 litt. xy. ponens. 51 Par. 2916. βούλεσθε. Phil. IV. init. Parr.
 2916. et 2977. add.: κατὰ συμπλοκὴν ἀφηγούμενος, συμπλοκὴν δ.

γιστα ὀνειδῆ κατ᾿αί, ⁵² ὧν τὸ κατ' ⁵³ εἶδος ἔπεται, φθο-
νερούς, ἀχαρίστους, ἀπίστους, καὶ ⁵⁴ ἐν Φιλιππικοῖς, „οὐ
μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας ἀδικεῖ.“ ⁵⁵

Αἰεὶς δὲ καθαρὰ ἡ κοινὴ καὶ εἰς πάντας ἤκουσα καὶ μὴ τετραμμέ-
νη, ⁵⁶ καὶ τὰ λοιπά.

ἀ. Καὶ μὴ τετραμμένη· ἀντὶ τοῦ τροπὴν ἔχου-
σα καὶ μεταφορὰν ὡς τὸ ⁵⁷ „αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν.“ ἐπὶ
μὲν γὰρ τῶν σωμάτων κυρίως ἡ νόσος, ἐπὶ δὲ πόλεως
μεταφορικῶς διὰ τὰς στάσεις. ⁵⁸ ποιεῖ δὲ τὸν τρόπον
10 καὶ τὴν τροπικὴν λέξιν ἡ ἀκυρολεξία, ἥ καὶ Ὅμηρος κέ-
χρηται συνεχῶς ὡς ἔχει τὸ
πόδας ⁵⁹ πολυπίδακος Ἰδης.
καὶ τὸ
ἄκρον καὶ κορυφὴν ⁶⁰

ἐστὶ σχῆμα ὁμοίον τῷ κατὰ σύλληψιν, ὡς ἐν τῷ πρὸς Α. [p. 460.]
κ. τ. λ. quae absunt a Mon. 52 Parr. κτώμενος. 53 Parr.
κατά. 54 Parr. συμπλέκεται δὲ τὸ ἐν Φιλ. Phil. III. p. 110.
55 Parr. add.: καὶ τὸ ἐν Παναθηναϊκῷ, τριῶν γὰρ ἐθνῶν τῶν με-
γίστων ἐν τοῖς Ἑλλήσι, καὶ τὰ ἐξῆς. [Aristid. Panath. p. 120. Iebb.
p. 194. Dind.]. 56 Ald. τετραμμένους. Ssq. καὶ μὴ τετραμμ. —
διὰ τὰς στάσεις sumta sunt ex T. VII. κε. 57 Dem. pro cor.
p. 240. 58 Par. 2977. addit: Τετραμμένη· οἷον τὸ ἐκνευρι-
σμένοι [Ol. III. p. 37.] καὶ τὸ προπέποιται, [Ol. III. p. 34.] καὶ τὸ
πεπρακότες [pro cor. p. 241.], καὶ τὸ τιθασσεύουσι [Ol. III. p. 37.],
καὶ ὅσα ὑπ' ἄλλων νοημάτων ἐπ' ἄλλα φέρονται, ἀφ' ἐαυτῶν δὲ
σκληρὰ, ὡς τὸ ἀταρπός· αὕτη γὰρ τροπικὴ μὲν οὐκ ἔστιν, οὐ μὴν
λεία, ἀλλὰ τραχεῖά τις. Sch. min. Ἐκνευρισμένοι ἐπὶ ταύρων
λέγεται, καὶ τὸ πεπρακώς [de fals. leg. p. 345.] ἐπὶ δούλων, καὶ
τὸ κατεσθίων ἐπὶ ζώων [In Aristog. II. p. 782.]. Sch. min. add.:
μὴ τετραμμένη. Οὐ μὴν τὰ κατ' ἀλήθειαν σχήματα δι' ἐτέρων
σχημάτων γίνονται· ἢ γὰρ ἀφήγησις δι' ἄλλων καὶ ἄλλων σχημά-
των γίνεται, ἢ ἀφήγησις ἄρα οὐ σχῆμα [Par. οὐσα οὐ σχῆμα]. 59
Il. τ. 59. 60 Ald. κακορυφὴν. — Il. Θ. 83.

ἀπλῶς γὰρ εἰπεῖν αἱ τοιαῦται λέξεις ἐμφαντικώτεραι μὲν τῶν ὑποκειμένων εἶσιν, ἢ κυρίως λεγόμεναι, λυμαίνονται δέ γε τὴν καθαρότητα· τοιαύτη ἐστὶ λέξις καὶ τὸ „προπέποται“⁶¹ καὶ „τιθασεύουσι“⁶² καὶ ὅσαι ἀπ' ἄλλων νοημάτων ἐπ' ἄλλα φέρονται.⁶³ β'. Παρ' Ἰσοκρά- 5 τει· ἐκ τῆς Ἰσοκράτους⁶⁴ τέχνης διδασκόμεθα, ποῖαι τῶν λέξεων λέγονται καθαραί· τοσοῦτον γὰρ πεφρόντικε τῆς καθαρότητος τῶν λέξεων⁶⁵ ὁ ἀνὴρ, ὥς καὶ ἐν τῇ 386 οἰκείᾳ τέχνῃ τοιάδε παραγγέλλειν.⁶⁶ περὶ λέξεως „δεῖ δὲ τῇ μὲν λέξει τὰ φωνήεντα μὴ συνεμπίπτειν, χωλὸν γὰρ 10 τὸ τοιόνδε, μηδὲ τελευτᾶν καὶ ἄρχεσθαι ἀπὸ⁶⁷ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, οἷον⁶⁸ εἰπούσα σαφῇ, ἡλίκα καλὰ, ἔνθα Θαλῆς· καὶ τοὺς συνδέσμους τοὺς⁶⁹ αὐτοὺς μὴ σύνεγγυς τιθέναι, καὶ τὸν ἐπόμενον τῷ ἡγούμενῳ εὐθὺς ἀνταποδιδόναι, ὀνόματι δὲ χρῆσθαι ἢ μεταφορᾷ, ἢ τῷ 15 καλλίστῳ ἢ τῷ⁷⁰ ἥκιστα πεποιημένῳ ἢ τῷ γνωριμωτάτῳ· ὅλως⁷¹ δὲ ὁ λόγος μὴ λόγος ἔστω, ξηρὸν γὰρ, μηδὲ ἔμμετρος, καταφανὲς γὰρ, ἀλλὰ μεμίχθω παντὶ ῥυθμῷ⁷² μάλιστα· διηγητέον δὲ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὰ λοιπὰ ἐπομένως· καὶ μὴ πρὲν ἀποτε- 20 λέσαι τὸ πρῶτον ἐπ' ἄλλο ἵεναι, εἴτα⁷³ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπανιέναι ἀπὸ τοῦ τέλους. γ. Τὰ ἐφεξῆς εἰρημμένα· ἐφεξῆς ἐστὶ τὸ⁷⁴ ἀνθρώπῳ πονηρῷ καὶ φι-

61 Dem. Ol. III. p. 34. 62 Par. τιθασεύουσι, quod recepit Bekk. Ol. III. p. 37. Ald. τιθασσεύουσι. 63 Ald. ἐπ' ἄλλων νοημάτων ἄλλα φέρουσι, secutus sum Par. 64 T. VII. κη. Vide de hoc loco Spengel. συναγ. τεχν. p. 161. 162. 65 τῶν λέξεων Ven. om. 66 T. VII. παραγγέλλειν. Ald. παραγγέλλει. 67 T. VII. ἐκ. [Mon. ἐξ αὐτῆς. ad marg. ἐκ τῆς αὐτῆς]. 68 οἷον ex T. VII. inserui. 69 τοὺς ex T. VII. recepi. 70 Par. τό. 71 Ald. ὅλος. Par. ὅλως. 72 Par. παντὶ ἐν θυμῷ. 73 εἴτα Mon. 8. om. 74 Ald. Par. τῷ. scr. τά. — Contr. Timocr. p. 701.

λαπεχθήμον· δ'. Τὸ γὰρ ἦν Κανδανύλης· ὅτι μὲν
 ἡ εὐθεία καθαρότητα ποιῇ, δῆλον, σὺ δὲ μὴ ζήτηι κατ'
 εὐθείαν μόνον προσφέρειν τὸν λόγον· καλὸν γὰρ καὶ τοῦ-
 το, ἀλλ' ἐπάγειν σπεῦδε καὶ τὸ ῥῆμα, ὅπως ἐκ τοῦ βρα-
 5 χέος ⁷⁵ συστήσης τὴν ἔννοιαν. ἐγὼ γὰρ τὸνναντίον φη-
 μι, ὅτι καὶ ἀπὸ πλαγιασμοῦ ἄρξει, μὴ διὰ μακροτέρων
 δὲ ψὴν ῥηματικὴν ποιήσης ⁷⁶ ἀπόδοσιν, οὐδὲν ἥττον κα-
 θαρῶς ἔσται ὁ λόγος. ε'. Εἰ καὶ τὰ ἐφεξῆς· ἐφε-
 ξῆς ⁷⁷ εἰσι τοῦ ῥήτου ταῦτα. ⁷⁸ ὅς ῥέων ἐκ μεσημβρίας
 10 μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων ἐξίησι πρὸς βορέην ⁷⁹
 ἄνεμον εἰς τὸν Εὐξείνιον καλεόμενον πόρον. ς. Καὶ τῇ
 ἐννοίᾳ καὶ τῷ σχήματι. τῇ μὲν ἐννοίᾳ διὰ τὰ περι-
 στατικά, τῷ δὲ σχήματι διὰ τὸν πλαγιασμόν. Δι' ἄλ-
 λήλων εὐρίσκονται· οὐχ ἀμαρτάνει ἡ διάλληλος λέ-
 15 ξις ἐνταῦθα· ἐφ' ὧν γὰρ ἀνθυπόστατά εἰσι τὰ πράγμα-
 τα, ὡς ἡ οὐσία, ἣ ἐν ἄλλῳ θεωροῦνται μὴ τῆς σχέσεως
 αὐτοῦ δεόμενα· ἀλλ' ἐν αὐτῷ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ τὸ εἶναι
 ἔχοντα, τηνικαῦτα διαβεβλήται· ἐφ' ὧν δὲ τὰ πράγματα
 ἐν σχέσει θεωρεῖται ἀναγκαῖος ⁸⁰ ὁ διάλληλος λόγος.
 20 ἡ. Ἦτοι κατὰ ἀφαίρεσιν· τὸ ⁸¹ γὰρ ἀφελεῖν καὶ
 χωρίσαι, τοῦτό ἐστι τὸ εἰπεῖν, ὅτι καθαρὰ σχήματά ἐστι
 τὰ μὴ προοῦντα περιβολήν· κατὰ δὲ πρόσθεσιν ἐστι τὸ μὴ
 εἰπεῖν περὶ αὐτῆς τῆς σαφηνείας μόνον, ἀλλὰ προσθεῖναι
 καὶ καθαρότητα καὶ εὐκρίνειαν, ἐξ ὧν ἔμελλε δεῖξιν συν-
 25 εστῶσαν τὴν σαφήνειαν. θ'. Καὶ τὸ ὑπέρβατον.
 ὑπερβατόν ἐστιν τὸ υπερβιβάζον τὴν τοῦ λόγου σύντα-
 ξιν· ⁸² γίνεται δὲ τοῦτο διχῶς, ἢ κατὰ παρένθεσιν, ἢ

75 Ald. βραχέως. Par. βραχέος στήσεις τὴν ε. 76 Ald. ποι-
 ήσεις. scr. ποιήσης. 77 Idem habet Par. 2977. Mon. 8. om.
 78 ταῦτα. Par. 2977. om. — Herod. I. 6. 79 Par. 2977. βορέ-
 ῳ et καλούμενον. 80 Ald. ἀναγκαῖα. 81 T. VII. μ. Ald.
 Par. τοῦτο γὰρ ἐστιν ἀφελεῖν κ. χωρ. τὰ εἰπεῖν. recepi lectionem
 Sicel. qui eadem habet. 82 T. VII. μβ. τάξιν.

κατὰ ἀναστροφὴν· κατὰ παρένθειςιν μὲν, ὡς ἐν τῷ κατὰ
 Ἀνδροτιῶνος· ⁸³ „ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Δεκελικοῦ πολέμου“ εἶτα
 ἢ ⁸⁴ παρένθεις· „τῶν γὰρ ἀρχαίων ἐν, ὃ πάντες ἐμοῦ
 μᾶλλον ἐπίστασθε ὑπομνήσω“ κατὰ δὲ ⁸⁵ ἀναστροφὴν,
 ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν· οἶον „τὴν τοῦ δια- 5
 πράξασθαι ταῦτα, ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων
 βασιλεὺς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἡρημένος“ ἔστι γὰρ τὸ
 ἐξῆς· „τὴν ⁸⁶ τοῦ διαπράξασθαι δόξαν“ οὕτω Τιβερίος.⁸⁷

Μετὰ δὲ τὸν περὶ σχημάτων λόγον· τῆς καθαρότητος, καὶ τὰ λοιπά.

Πρῶτον μὲν ἡ ἀπλῆ· τουτέστιν ἡ ἀπερίεργος καὶ 10
 πεζή. β'. Ἡ λογοειδεστέρα· τουτέστιν ἡ κωμικωτέ-
 ρα καὶ προβεβληκυῖα λόγῳ πεζῷ κατὰ συνθήκην, ὅθεν τι-
 νές καὶ ¹ ῥητορικὴν ἔμμετρον τὴν κωμωδίαν ἐκάλεσαν· πολ-
 λούς ² γοῦν παρὰ τε τῷ Ἰσοκράτει καὶ μάλιστα τῷ ³ Δη-
 μοσθένει λανθάνοντας ἰάμβους τε καὶ χωλιάμβους ⁴ ἐστὶν 15
 εὐρεῖν διὰ τὴν ἐναρμόνιον συνθήκην τῶν λέξεων, ὡς εὐ-
 θὺς ἐν τῷ ⁵ πρώτῳ τῶν Φιλιππικῶν· „δῆλον γὰρ ἐστὶ ⁶
 τοῖς Ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν οὐ περὶ δόξης οὐδ' ὑπὲρ μέρους
 χώρας ⁷ κινδυνεύουσιν,“ οὐχ ὡς τῶν ⁸ ῥητόρων ἐπιτηδευ-
 σάντων καὶ ἔμμετρα λέγειν· ἀλλότριον γὰρ τοῦ πολιτικοῦ 20
 λόγου τὸ ⁹ τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτοφυῶς εἰς μέτρον ἀπενε-
 χθείσης ¹⁰ τῆς φράσεως, γ'. Ἡττον γάρ· ἢ γὰρ ἐξ

83 p. 597, 84 ἢ T. VII. om. 85 δὲ T. VII. om. —
 Ol. II, p. 22. 86 T. VII, τὴν δόξαν τοῦ διαπρ., 87, p. 42,
 Boiss.

1 Par. καὶ τὴν ῥήτ., 2 T. VII. μζ. 3 T. VII. παρὰ Δημ.
 4 Ald. Par. 2977, χωριάμβους. Par. 2916, 2918. Ven. χωλιάμβους.
 Mon. χαλιάμβους. Ad rem cfr. supra p. 445. Exempla ex Iso-
 crate conguessit Spengel. in συναγ. τεχν. p. 153. sq. 5 T. VII.
 ἐν πρώτῳ Φιλ. Ven. add.: οἶδεν. — Ol. I. p. 10. 6 Ald. ἐστίν.
 T. VII. ἐστι. 7 Ald. τῆς χώρας. Par. T. VII. τῆς et sq. κινδυ-
 νεύουσιν om. 8 τῶν Ald. om., est in Par. T. VII. 9 Par.

ἰάμβων καὶ τροχαίων συνθήκη οὐ τοσοῦτον ὕψος ἐρ-
 γάζεται τῷ λόγῳ, ὅσον ἢ ἐκ σπονδαίων καὶ δακτύλων
 συνεστῶσα· τοῖς γὰρ χρόνοις συμβαίνει καὶ ὁ κόμπος
 τοῦ λόγου, ὁ δὲ πεζὸς λόγος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ¹¹ ἐξ
 5 ἰάμβων καὶ τροχαίων ἐστὶ· διὸ καὶ ἰάμβοι πεζοφανεῖς
 387 εἰσι πολλαχοῦ· δεῖ τοίνυν καὶ τὸν καθαρὸν λόγον ἰαμβο-
 φανῇ εἶναι· τὸ δὲ διῆρται ἀντὶ τοῦ ἐπῆρται πρὸς ὄγκον·
 δ'. Οὐ δεῖ δὲ τὸ ἀκριβές· ὁ μὲν Διονύσιος ¹² καὶ τὸ
 βάθος ἐξετάζων τοῦ λόγου μέχρι τῶν στοιχείων καταγί-
 10 νεται· ¹³ ὁ δὲ τεχνικὸς τοὺς λόγους εἰδὼς ¹⁴ δίκην πτη-
 νῶν παρερχομένους ἐκείνων ¹⁵ παρακλείεται φροντίζειν
 κατὰ τὴν συνθήκην, οἷς δύναται παρακολουθεῖν ἢ αἰ-
 σθησις τοῦ ἀκούοντος· ¹⁶ ἀγαπητὸν γὰρ, εἰ τὴν ἐπιφά-
 νειαν καταλάβοι, μήτι γὰρ δὴ τὴν ἐν τῷ σώματι κεκρυμ-
 15 μένην τοῦ λόγου συνθήκην· εἰ γὰρ τοῦ ῥήτορος ῥύδην ¹⁷
 λέγοντος ὁ ἀκροατὴς ἐθελήσει ¹⁸ τὸ βάθος σκοπεῖν, ἀ-
 γνοήσει τοῦ λόγου τὴν δύναμιν, ἐν ᾧ τὴν τοιάνδε συν-
 θήκην διαγνῶναι σπουδάζει, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ταῦτόν
 ἂν πάθοι τῷ βουλομένῳ καταλαβεῖν τῶν ὀρνέων τὴν φύ-
 20 σιν, καὶ μὴ ¹⁹ σπουδάζοντι τῇ πτήσει παρατεῖναι τὴν
 θέαν. ²⁰ ε. Καὶ λέγω δὴ τοῦ φυσικοῦ· φυσικὸν κα-

2916, Ven. τό γε. Mon. τό τε. 10 Ven. ὑπενεχθείσης. Mon.
 ἐπενεχθείσης. 11 Ald. ἐπιτοπλεῖστον. 12 T. VII. γβ. — Dion.
 de Comp. p. 128. 278. 312. 356. sqq. et saepius. Schaeff. 13 T.
 VII. add.: καὶ ἵσως ἐκεῖνο μὲν, ἅτε μηδὲν φροντίζων τῇ τῶν ἀκου-
 όντων αἰσθήσεως, εἰκότως καὶ μέχρι τούτων τὴν διδασκαλίαν ἐξέτει-
 νεν. 14 T. VII. add.: θᾶπτον ἢ λέγονται. 15 T. VII. ἐκείνοισ.
 16 Ald. τοῦ ἀκούοντος. 17 Ald. Par. ῥήδην. T. VII. ῥύδην.
 18 T. VII. ἐθελήσει. 19 μὴ Ald. om., est in Par. T. VII. 20
 T. VII. add.: ὥσπερ γὰρ, εἰ τύχοι πολλῶν ἐκείσε φερομένων, εἰ
 πρὸς τὸ πρῶτον μόνον ἀπίδοις [Mon. ἐπίδοις] οὐκ εἴ τι λοιπὰ βλέ-
 πειν οἷός τε εἶ, ἀλλ' ἀνάγκη ταχέως μεταφέρειν τὴν ὄρασιν, ὅπως
 ἐκ μέρους θεάσῃ τῶν ἡπταμένων τὴν ἐπιφάνειαν, τὸν αὐτὸν τρέπον
 καὶ πρὸς τῶν λόγων τῇ βάσει μόνον καὶ τῇ ἐπιφανείᾳ οἷός τε εἶναι ἐξ-

λεῖ μέτρον τὸ ἐκ τῆς αὐτοφρυοῦς τοῦ λόγου συνθήκης συν-
 στάμενον καὶ μὴ ἐπιτετηδευμένον, ὡς παρὰ τοῖς ποιη-
 ταῖς, καὶ ²¹ Διονύσιος δὲ φησιν, „ἀπόχρη τὴν πολιτικὴν
 λέξιν εὐρυθμον εἶναι καὶ εὐμετρον· ²² οὕτω γὰρ ἂν εἴη
 ποιητικὴ μὲν, οὐ μὴν ποιήμα, καὶ ἐμμελὴς μὲν, οὐ μέ- ⁵
 λος δέ.“ τὰ ὅμοια δὲ λέγει καὶ Ἰσοκράτης, ὡς μικρῶ
 ἔμπροσθεν γέγραπται· Ἰστέον δὲ, ὅτι Ἡφαιστίων· φυ-
 σικὰ μέτρα γενικὰ βούλεται εἶναι ἐννέα, δακτυλικόν, ἀνα-
 παιστικόν, ἱαμβικόν, τροχαϊκόν· ἀντισπαστικόν, χοριαμ-
 βικόν, ἰωνικόν ἀπὸ μείζονος, ἰωνικόν ἀπὸ ἐλάσσονος· ¹⁰
 κρητικόν· τὰ δὲ παρὰ ταῦτα ἀσυνάρτητα καὶ συγκεχυμέ-
 να. ζ· Τὸν γὰρ τοι ῥυθμόν· ὁ ²³ μὲν Ἐρμογένης ἴσως
 οἶεται ταῦτόν εἶναι μέτρον καὶ ῥυθμόν· διαφέρει δὲ μέ-
 τρον μὲν γὰρ χωρὶς συλλαβῆς οὐκ ἂν γένοιτο, ὁ δὲ ῥυ-
 θμός καὶ ἐν συλλαβαῖς καὶ χωρὶς συλλαβῶν· καὶ γὰρ ¹⁵
 κρότος χαλκείων ²⁴ καὶ κίνησις δακτύλων ῥυθμὸς ἐνομι-
 σθη· ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ μὲν μέτρον πεπηγότας ἔχει τοὺς
 χρόνους, μακρόν τε καὶ βραχὺν καὶ τὸν κοινόν, ὁ δὲ
 ῥυθμὸς, ὡς βούλεται, ἔλκει ²⁵ τοὺς χρόνους· πολλάκις
 γοῦν καὶ ²⁶ τὸν βραχὺν χρόνον μακρόν ποιεῖ· διὸ καὶ ²⁰
 μέτρον πατέρα ²⁷ τὸν ῥυθμόν φησιν ὁ Λογγίνος. ζ·

ακολουθεῖν ὁ ἀκροατὴς, ἐπεὶ τοῦ λοιποῦ σπουδάζων παρακολουθεῖν
 τοῖς λεγομένοις οὐδὲν δύναται τῶν ἐν βάθει ζητεῖν, ἀλλ' ἐνθα ἂν
 ὁ λέγων ἀπαρτίσῃ τὴν διάνοιαν, πρὸς ἐκείνην ὁρᾷ τὴν συνθήκην.
²¹ T. VII. ὡς γὰρ καὶ ἀνωτέρω εἴρηται, Διον. ἐν τῷ περὶ συνθέσεως
 ὀνομάτων [p. 382. Schaef.] φησὶν, ἀπόχρη γάρ. ²² Ald. Par. T.
 VII. ἔμμετρον. correxit Vict. in marg. exempl. sui. cfr. supra p. 446.
 v. 1. ²³ T. VII. γε. ὁ Ἐρμ. οἶεται ταῦτά ἐ. ²⁴ Mon. 8. χαλκῶν Par.
 2977. χαλκείων. ²⁵ Par. ἔχει. ²⁶ καὶ ex T. VII. recepi. ²⁷
 Ald. Par. T. VII. πνεῦμα. Ruhnck. Diss. de vita et scriptis Longi-
 ni p. CIII. Toup. ad Longin. p. 509. ed. Weisk. emendant πα-
 τέρα ex Longini fragmento III. p. 160. ed. Weisk. „μέτρου δὲ
 πατὴρ ῥυθμός καὶ θεός,“ et Schol. Aristoph. Nub. 638. ὅτι πα-
 τὴρ μέτρου ῥυθμός. Natum est vitium ex compendio scribendi.

Οὐδὲν ἄλλ' ἢ μέτρον τε· ἔμμετρον γὰρ εἶναι δεῖ τὸν λόγον κατὰ φύσιν, καὶ μὴ ἔμμετρον ὅσον κατὰ τέχνην· δηλὸν γὰρ, ὡς ἐκάστη τέχνη μεθόδους ἐπινοεῖ μόνον καὶ τάξιν ἐπιτίθῃσι τοῖς καταληπτοῖς ²⁸ πράγμασιν, ἐπεὶ τοῖς ⁵ γε πάντα προϋπάρχει τῇ φύσει. ἦ. Καὶ καταλήξειε τινὶ· κατάληξις ²⁹ ἐστίν, ὡς οἱ τεχνικοί φασι, συλλαβὴ ἀντὶ ὅλου ποδὸς παραλαμβανομένη, ἢ ποῦς ἀντὶ ὅλης συζυγίας· συζυγία δὲ ἐστὶ δύο ποδῶν διαφόρων σύνταξις· διποδία ³⁰ δὲ δύο ποδῶν τῶν αὐτῶν σύνταξις. Θ'. Με- ¹⁰ ταξὺ γάρ· οὕτω καὶ Διονύσιος ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων φησὶν· ³¹ „ἡ γὰρ τοι τῶν πολιτικῶν λόγων ἐπιστήμη μουσική τις ἐστὶ τῷ ποσῷ διαλλάττουσα τῆς ³² ἐν ὧδαῖς καὶ ὀργάνοις, οὐχὶ τῷ ποιῷ· καὶ γὰρ ³³ ἐν ταύτῃ καὶ μέλος ἔχουσιν αἱ λέξεις, καὶ ῥυθμὸν καὶ με- ¹⁵ ταβολὴν καὶ πρέπον· ὥστε καὶ ἐπὶ ταύτης τέρεται ³⁴ μὲν ἡ ἀκοὴ τοῖς μέλεσιν, ἄγεται δὲ τοῖς ῥυθμοῖς, ἀσπάζεταιται δὲ ³⁵ τὰς μεταβολὰς, ποθεῖ δὲ ἐπὶ πάντων τὸ οἰκεῖον.“ ἰ. Οὐ γὰρ ἡ γε ἐτέρα· τουτέστιν ἡ κατὰ συλλαβὴν· καὶ γὰρ δύο συνθῆκαί εἰσιν, ἡ μὲν μία συλλα- ²⁰ βῶν, ἡ δὲ ἐτέρα λέξεων. ἰά. Ἐν μέντοι ποιήσει· ὡς ³⁶ γὰρ αὐτὸς ἐν τῷ περὶ σεμνότητός φησι, πάνυ

28 Ald. Par. καταληπτικοῖς. [Ald. καταλυπτ.] T. VII. καταληπτοῖς.
 29 T. VII. νθ. 30 διποδία — σύνταξις. Ven. om. 31 p. 126. Schaeff. 32 Ald. Par. τῷ. Mon. 8. τοῖς. Par. 2977. τῆς ut Dionys.
 33 Ald. καὶ ἐν ταύτῃ καὶ γάρ. corr. ex Par. T. VII. 34 Par. 2977. τρέπεται. — Sch. min. Οἰκεία τις εἶναι· καὶ γὰρ τὴν συνθήκην εἶπε δεῖν ἐξ ἰάμβων καὶ τροχαίων συνεστηκέναι. “Ὅπερ ἔφην· τὸ ὅπερ ἔφην, ὑπερβατόν ἐστιν. Τοιαύτην ε. δ. τ. ἀνάπαυσιν· εἰς ἰάμβον καταλήγουσαν ἢ τροχαῖον. Ἡ κατὰ τοὺς πόδας· τὴν κατὰ τὰς συλλαβὰς λέγει· καὶ δύο γὰρ συνθῆκαί εἰσιν, ἡ μὲν μία συλλαβῶν, ἡ δὲ ἐτέρα λέξεων· οἷον ἂν οἶν· ἰδοὺ συλλαβῶν· ἄνδρες ἀδελφοί· ἰδοὺ τῶν λέξεων. 35 δὲ T. VII. om.
 36 cfr. T. VII ξζ.

ἡδονῆς τῶν ἀκροατῶν ἢ ποιήσις στοχάζεται, διὸ καὶ ὁ ποιητὴς τούτων ἐπιμελεῖται, δι' ὧν θέλξει.

Περὶ εὐκρινείας.

Ἡ δὲ εὐκρίνεια ἔχει μὲν τινα καὶ φύσει σαφηνείας ἐργαστικά· καὶ τὰ λοιπά, 5

Ἐπίκουρός ἐστι· σπεύδων ¹ γὰρ ὁ λέγων παῦσαι τὸν ἀκροατὴν ἐπιφέρει τῷ ζητούμενῳ πολλάκις ² ἕτερον ζητούμενον· ³ ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτον, πρὶν ἀποδείξαι τὸ πρότερον, ἃ καὶ διαταράττει τὸν ἀκροατὴν καὶ συγχέει τὸν λογισμόν· ἀφανισθείσης οὖν ἐντεῦθεν τῆς καθαρότητος ἀναφανείσα ἡ εὐκρίνεια θεραπεύει τὴν συμβᾶσαν αὐτῇ κακίαν καὶ τοῦτο δρᾷ, ὅπερ ἐκείνη ποιεῖν ἐβούλετο, λέγω δὴ σαφεῖ τὸν λόγον. β'. Καὶ τὸ πλεῖστον γε· τὸ ⁴ πλεῖστον μὲν ἔχει περὶ τὴν μέθοδον, οὐ μὴν ἀπο- 388
ρεῖ καὶ ἰδίων, δι' ἃ δὴ καὶ ἀγτιδιαστέλλεται τῇ κα- 15
θαρότητι, ἐπεὶ τοῖ γε μέρος ἂν ⁵ ἦν αὐτῆς, εἰ τὸ πᾶν εἶχε περὶ τὴν μέθοδον· δοκεῖ μέντοι περιττὴ εἶναι ἡ εὐκρίνεια ἐξῶμένης οὔσης τῆς καθαρότητος· διορθοῦ-
ται γε μὴν ἡ εὐκρίνεια τὰ τε ὑπερβατὰ καὶ τὰς ἐπεμ-
βολὰς καὶ περιβολὰς, καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ ἀσαφεῖ ποι- 20
οῦντα τὸν λόγον ταῖς ἐπαναλήψεσι καὶ ταῖς καταστάσεσι καὶ ταῖς προδιορθώσεσιν ἢ ἐπιδιορθώσεσιν. γ'. Καὶ ἀναστρέφει τὴν τᾶξιν· ἔδει ⁶ γὰρ εἰπεῖν „πρῶτον

1 T. VII. α. 2 πολλάκις. Mon. om. 3 T. VII. καὶ τούτων ἀναποδείκτων ὄντων ὑπὸ τῆς ἀκολουθείας [sic] τοῦ λόγου καταναγκαζόμενος αὐτῆς ἐπιφέρει τοῖς ἀναποδείκτοις τρίτον ἀμφισβητούμενον, ἃ διαταράττει. 4 T. VII. καὶ ἡ εὐκρίνεια ἔχει, φησὶ, τὸ πλεῖστον περὶ τὴν. 5 ἂν ex T. VII. recepi. 6 T. VII. ε. — de fals. leg. p. 342. — Par. 2977. add.: Πρῶτον τῇ τάξει τὸ προσετάξατε αὐτῷ ἦν, καὶ τοῦτο πρῶτον εἰπεῖν ἔδει τοῦδε τοῦ· αὐτοῖς ὧν ἀπήγγειλεν· ὁ δὲ Δημοσθένης δεινότερον μὲν, ἀλλὰ καὶ

μὲν ὧν προσετάξατε, εἴτα ὧν ἔπεισεν, εἴτα ὧν ἀπήγγει-
 λεν, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο μέγιστον ποιεῖται τοῦ ἐγκλή-
 ματος σημεῖον, τὸ τὰ ψευδῇ ἀπαγγεῖλαι τοῖς Ἀθηναί-
 οῖς, ὅτι σωθήσονται Φωκεῖς, ἀπολοῦνται δὲ Θηβαῖοι,
 5 διὰ τοῦτο 7 τοῦ χρησίμου ἕνεκεν 8 προέταξεν αὐτὸ, 9
 καὶ τῇ ἀταξίᾳ ὡς τάξει ἐχρήσατο. 10 δ'. Ἡ γὰρ ἂν
 ἀσαφές· τὸ κατασκευαζόμενον ἦν, τὸ διαβαλεῖν κακό-
 νουν ὄντα τῇ πόλει Χαρίδημον· κατασκευάζει δὲ 12 τὸ
 κινδυνεύειν στερηθῆναι Χερρόννησου 13 τὴν πόλιν διὰ
 10 τοῦ ψηφίσματος· 14 ὁρῶν γὰρ 15 ὁ ῥήτωρ στρατηγὸν
 ἐπίσημον ὄντα τὸν Χαρίδημον καὶ ἐπίδοξον τὴν πόλιν
 εὐεργετήσειν, 16 καὶ δεδιώς μὴ τοῦ νομίμου, ᾧ ἴσχυε,
 προτιμηθῇ τὸ συμφέρον, ὃ 17 προσεδόκων ἔσεσθαι Ἀθη-
 ναῖοι διὰ Χαρίδημου, ἐξεῦρεν ἑτέραν ὑπόθεσιν ἐκ τῆς
 15 οἰκείας δεινότητος, ἣν ἐπιπλέκων ταραττει τὸν ἀκροα-
 τὴν, φάσκων γεγράφθαι τὸ ψηφισμα ἐπὶ Χερρόννησῳ 18
 καὶ τῇ ταύτης ἀφαιρέσει. ε. Ἀλλὰ 19 καὶ διὰ τῶν
 ἄλλων, τουτέστιν ἐννοίας, σχήματος, λέξεως· τὰ γὰρ
 προειρημένα μέθοδοι εἰσιν εὐκρινεῖς. 20 ς'. Πολλάκις
 20 δέ. συνειδώς 21 γὰρ ἑαυτῷ ὁ ῥήτωρ κατὰ μὲν τὸ παρὰ-

σαφέστερον ἐποίησε τὸν λόγον, τῷ μὴ τὰδε τὸ προστάξατε τοῦδε τοῦ
 ὧν ἀπήγγειλε πρῶτον εἰπεῖν, ἀλλὰ τόδε αὐτὰ δηλονότι τὸ ἀπήγγει-
 λεν. 7 Par. 2977. τούτου. 8 Par. 2977, 2946. ἕνεκα. Mon. ἕνεκεν
 τοῦ χρῆσ. 9 Par. αὐτῷ. 10 T. VII. add.: ἀκολούθως δ' ἐπήγαγε
 τὸ ὧν ἔπεισε· συγγενές γὰρ τῷ ἀπαγγεῖλαι τὸ πείσαι τοὺς Ἀθηναίους,
 καὶ οὐχ, ὅς τινας ἐξηγοῦνται, τὸν Φίλιππον. 11 T. VII. η. 12 δὲ
 ex T. VII. recepi. — c. Aristocr. p. 621. sqq. 13 Ald. T. VII. Χερ-
 ροννήσου. Par. Χερρόνησου h. l. et sub litt. ζ. 14 T. VII. add.:
 τοῦ γραφέντος Χαρίδημου. 15 Mon. δέ γε. 16 T. VII. εὐεργετήσαι.
 17 Ald. et Par. ᾧ. scripsi ὃ. Ald. προσεδόκουν. Par. προσεδόκων.
 T. VII. ᾧ προσεδόκουν ἔπεσθαι. 18 Ald. Χερρον. Mon. Χερ-
 ροννήσου. 19 T. VII. ἄλλων [Mon. 8. ἄλλην. Par. 2977. ἄλλὰ]
 ἐννοίας, σχ. 20 Ald. εὐκρινεῖς. T. VII. add.: ὡς ἐφεξῆς αὐ-
 τὸς ἐρεῖ ἐν τῷ περὶ μεθόδου. 21 T. VII. ιδ. Est etiam apud

νομον μάλιστα ἰσχύοντι, κατὰ δὲ τὸ ἀνάξιον ἢ μὴ τὸν
 Χαρίδημον εἶναι σαθροτέρῳ ὄντι, συναράμενος γὰρ ἦν
 Ἀθηναίοις ὁ Χαρίδημος ἐν ταῖς περὶ Χερρόννησου ²²
 συνθήκαις πρὸς Κερσοβλέπτην καὶ Βηρισάδην καὶ Ἀμάρ-
 δοκον. ²³ διὸ καὶ στρατηγὸν ²⁴ αὐτοκράτορα τῶν τε ⁵
 νήσων καὶ τοῦ ²⁵ Ἑλλησπόντου καὶ Χερρόννησου χειροτο-
 νήσαντες ἐξέπεμψαν Ἀθηναῖοι ταῦτα τοίνυν ὁ ῥήτωρ δια-
 σκοπούμενος ²⁶, καὶ τεχνικῶς ἅπαντα μεθοδεύων πρῶ-
 τους ἔταξε τοὺς περὶ τοῦ παρανόμου λόγους· καὶ τὸ δει-
 νότερον ἐπὶ τὴν τῶν δικαστῶν βούλησιν μετήνεγκε τὴν ¹⁰
 αἰτίαν. ζ. Καὶ μὴν καὶ αἱ συμπληρώσεις· αἱ
 συμπληρώσεις ἐν ταύτῳ ²⁷ καὶ κατ' ἔννοιαν καὶ κατὰ
 μέθοδον ποιοῦσι ²⁸ τὴν σαφήνειαν· μέθοδος μὲν γὰρ
 εὐκρινείας καὶ ²⁹ τὸ διαχωρίζειν καὶ τάττειν ³⁰ τί πρῶτον
 καὶ τί δεύτερον· ³¹ ἔννοια δὲ τὸ εἰς κατάστασιν καὶ ἀρχὴν ¹⁵
 ἄγειν τὸν λόγον, ὅπερ ³² ἡ συμπλήρωσις ἐργάζεται· ὅγὰρ ³³
 συμπληρώσας δῖάνοιαν ἀρχὴν ἑτέρας ἐπιφέρει. ³⁴

Μέθοδοι δὲ εὐκρινείας αἱ τε προειρημέναι, καὶ τὰ λοιπά.

Τὰ γε εὐκρινουῦντα· εἶπε ³⁵ γὰρ, ὅτι συγχέει τὴν ²⁰
 τῶν πραγμάτων τάξιν ὁ ῥήτωρ καὶ τὴν φυσικὴν ἀκο-
 λουθίαν, καὶ βλάβας τὴν τάξιν διὰ τῆς εὐκρινείας ἐπα-
 νορθοῖ τὸ πταισθέν· β. Φανερόν δέ· ἐκεῖ ³⁶ γὰρ
 φησιν, ὅτι ἐν μὲν τῇ πανηγυρικῇ ἰδέᾳ συγχέει τὴν τῶν

Sicel. 22 Ven. Par. 2916. Χερρόνησου. Ald. Mon. Χερρονήσου.

Sicel. constanter Χερρόννησου. 22 Ald. Ἀμμάδοκον. T. VII.

Ἀμαδ. 24 Mon. Par. 2916. στρατ. καὶ αὐτ. 25 T. VII. τῆς.

26 Ald. Par. σκοπούμενος. T. VII. διασκ. 27 Ald. αὐτῷ.

Par. T. VII. 15. ταύτῳ. — tum T. VII. κατὰ ἐνν. omisso praec.
 καί. 28 ποιοῦσι τὴν σαφ. T. VII. om. 29 καὶ T. VII. om.

30 T. VII. τάξαι. 31 T. VII. add.: ἀπαιτεῖν χρὴ τοὺς ἀκούον-
 τας, ὡς προεῖπεν. 32 T. VII. ὥσπερ. 33 ὁ γὰρ — ἐπιφέρει

T. VII. om. 34 Ald. ἐπιφέρει. 35 T. VII. κα. 36 T. VII. καβ.

πραγμάτων τάξιν ἀδύνατον, διὰ τὴν τῶν γινομένων φύ-
 σιν, τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ δεύτερα καὶ τρίτα καὶ πολ-
 λοστὰ τάττουσαν· καὶ ἐν³⁷ συμβουλευτικῇ ὁμοίως, διὰ τὸ
 χρῆναι τὸν συμβουλευόντα περὶ τοῦ κατεπείγοντος πρώτου
 5 ποιεῖσθαι τοὺς λόγους· ἐν δὲ τῇ δικανικῇ πρὸς τὴν τοῦ ῥή-
 τορος βούλησιν τε καὶ τέχνην καὶ ἡ τῶν πραγμάτων γε-
 νήσεται τάξις. γ'. Οὐ μὲν ὅγε ῥήτωρ ὡς³⁸ ἐν τῷ
 τῆς παραπροσβείας Αἰσχίνου μέλλοντος ἀντιτιθέναι, ὅτι
 οὐκ ἦσαν σύμμαχοι Φωκέις, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τὴν πόλιν
 10 ἠδίκησαν, προλαμβάνων τὴν ἀντίθεσιν ὁ Δημοσθένης
 τὴν λύσιν³⁹ ἐργάζεται συνιστῶν τὴν ποιότητα τῶν Φω-
 κέων, ὅτι καὶ σύμμαχοι καὶ εὐεργέται τοῦ δήμου· φησὶ
 γὰρ,⁴⁰ „φέρε δὴ μοι τὴν συμμαχίαν τῶν Φωκέων,“
 ἵνα ὡς ὑπὲρ οἰκείων ἀγανακτήσωσιν οἱ δικασταί· καὶ
 15 ἵνα ἡ ἔγγραφος ἀναγινωσχομένη συμμαχία τὸν⁴¹ Αἰ-
 σχίνου λόγον ἐλέγχῃ. δ'. Ὁ δὲ περὶ ἀντιθέσεως·
 περὶ τούτου ἐρεῖ ἐν εἰκοστῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ τοῦ περὶ
 μεθόδου δεινότητος· περὶ τοῦ προτείνειν τὰς τοῦ ἐναν-
 389 τίου προτάσεις. ε'. Καὶ ὁ μερισμός· μερισμός ἐστι,⁴³
 20 ὅταν προτάξαντες τὸν „μὲν“ σύνδεσμον ἐπαγάγωμεν⁴⁴
 τὸν „δέ.“ ἴστέον δὲ, ὡς⁴⁵ ἡ μὲν διὰ βραχείων ἀνταπό-
 δοσις τοῦ „δέ“ καθαρὸν καὶ εὐκρινῇ τὸν λόγον ποιεῖ, ἡ
 δὲ διὰ μακρῶν περιβάλλει. ζ. Πρῶτον μὲν τόδε·
 τοῦτο τῆς ἀπαριθμήσεως· τὸ δὲ „ἔδει μὲν,⁴⁶ ὦ Ἀθη-
 25 ναῖοι,“ τοῦ μερισμοῦ ἐστι· πλὴν ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀπαρι-
 θμήσει ἐνίοτε, ὡς ἐνταῦθα καὶ ὁ μερισμός συνεμφαίνει-

37 Ven. ἐν μὲν. 38 T. VII. κδ. 39 T. VII. τὴν λύσιν
 ὁ Δημοσθ. 40 p. 360. 41 Ald. Par. τοῦ. T. VII. τόν. 42
 T. VII. add.: καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην προλῦει τοῦ Λεπτίνου ἀν-
 τιθέσιν, ὡς φησι Μένανδρος· καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν.
 [p. 15.] ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι. 43 T. VII. κη.
 44 Ald. ἐπανάγωμεν. 45 ὡς Ald. om., est in Par. 46 de
 Chersonn. init.

νεται. ζ'. Τὸ μὲν οὖν τὴν Φιλίππου. ⁴⁷ ἐνταῦθα δι' ὅλου ⁴⁸ τοῦ χωρίου τῇ καλουμένῃ μεστώσει ⁴⁹ χρητάμενος ὁ ῥήτωρ ἐπεμβολάς ⁵⁰ τε συμπλέξας ἐπεμβολαῖς, εἰκότως ἐδεήθη τοῦ εὐκρινῆσαι ⁵¹ τὸν λόγον αὐτῷ ⁵² δυναμένου σχήματος ⁵³ τῆς ἐπαναλήψεως, καὶ 5 ταύτης· οὐ μιᾶς, ἀλλ' ἤδη καὶ ⁵⁴ δευτέρας διὰ τὸ μηκος τῶν ἐπεμβολῶν· εἰρηκῶς γάρ, „ταῦτα μὲν ⁵⁵ οὖν παραλείψω,“ καὶ πάλιν κατασκευάσας, αὐτῇς ἐπανέλαβεν εἰπών· „τούτων ⁵⁶ οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν,“ καὶ οὕτως τὸ ἐπαγόμενον τῇ προτέρᾳ προτάσει ἀπέδω- 10 κε. ⁵⁷ μέστωσις ⁵⁸ δέ ἐστι λόγος πλειόνων καὶ μακροτέρων ἐννοιῶν ἐπεμβολάς ⁵⁹ περιέχων. ἡ. Τῆς προτάσεως· ἡ πρότασις ἦν τὸ μὴ καλὸν ἡγεῖσθαι τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι. θ'. Ἐπεὶ αἱ γε ἐμφάσεις· πολὺ μὲν παρὰ τῷ ῥήτορι τὸ κατ' ἐμφασιν σχῆμα, οἱ- 15

47 Ol. II. p. 18. — T. VII. λβ. Est etiam apud Sicel. 48 Ald. διόλου. T. VII. Sic. δι' ὅλου. 49 Mon. μεταστάσει. 50 Sic. ἐπεμβολήν. 51 T. VII. διευκρινῆσαι. 52 Par. 2977. Mon. αὐτοῦ. 53 Mon. χρήματα. Sch. min. Σχῆμα ἐπαναληπτικόν, οἷα ἔχει καὶ ὁ θεολόγος· ταῦτα μὲν οὖν παιζέτωσαν Ἑλλήνων παῖδες καὶ δαίμονες. "Ετερον προθῆς· ἡ πρότασις ἦν, τὸ μὴ καλὸν ἡγεῖσθαι τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι. Ἀνάγκη ἐπαναλαβεῖν· καὶ ὁ θεολόγος μεστῶσας τὸν λόγον τοῖς πνεύμασιν ἐπανάλαβεν εἰπών· τοῦτό ἐστιν ὁ διωγμὸς τοῦ πλάσματος καὶ τὰ ἐξῆς. Γινώσκειν γε χρὴ· ὑπέρβατον τοῦτο· τὸ γὰρ ἀκλόουθον, καὶ γὰρ γινώσκειν γε χρὴ, ὅτι λόγος σαφής. Μεστὸν ποιεῖ τὸν λόγον· τί ἐστι τὸ μεστῶσας, εἴρηται πρὸ μικροῦ. 54 Mon. Par. 2977. καὶ om. 55 μὲν ex T. VII. recepi. 56 Ald. τοῦτον. Sic. τούτων, ut Dem. Ol. II. p. 18. Mon. Par. 2977. ὑπὲρ τούτων. 57 T. VII. add.: ἃ δὲ καὶ χωρὶς τούτων ἐνι, καὶ καθόλου ἐνθ' αὖ τῇ καλουμένῃ μεστώσει κέχρηται, καὶ [Sic, καὶ om.] τὰ τὴν εὐκρίνειαν ποιοῦντα παραλαμβάνει [Sic. λαμβάνει] κακίαν λόγου τὴν ἀσάφειαν ἐγγνωκώς. 58 Sic. μεστότης. 59 Sic. ἐπεμβολὴν ἔχων.

ον, „πατήρ οὐκ ἐρῶ, τίς ⁶⁰ ἢ πόθεν.“ ἔοικε δὲ ταῖς ἐμ-
φράσεσι καὶ τὰ καλούμενα αἰνίγματα, ἥτοι γριφοί· ἐσχη-
ματισμένα δὲ εἰσιν ἅπερ Ἑρμογένης ἐν ταῖς εὐρέσεσιν
εἴρηκε· καὶ Σοφοκλῆς ἐν Οἰδίποδι σχηματίζων τὸν περὶ
5 Ἰοκάστης λόγον φησί·

γυνὴ δὲ μήτηρ ⁶¹ ἥδε τῶν κείνου ⁶² τέκνων·

τὸ οὖν ⁶³ ἐν τοῖς τοιούτοις πᾶσιν ἀσαφὲς τέχνης καὶ
ἀρετῆς ἐστι λόγου, ἀλλ’ οὐ κακίας· κακία δὲ γίνοιτ’
ἂν, ὅταν ἐξ ἀπειρίας τοῦ λέγοντος ἡ ἀσάφεια συμβαίῃ·
10 οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ τὸ μὲν ἀντικείμενον τῇ καθά-
ρῳτῃ ἢ περιβολῇ οὐ κακίζεται· τὸ δὲ ἀντικείμενον τῇ
εὐκρινείᾳ εἰς κακίαν πίπτει· ἡ μὲν ⁶⁴ γὰρ ἔσχεν ἐπικου-
ροῦσαν τὴν εὐκρίνειαν· καὶ ἔνθα τι ⁶⁵ κατὰ περίστασιν
ἐπαθεν, εὐπόρησε τῆς εὐκρινείας ἀνακοπτούσης τὴν βλά-
15 βην· ἡ δὲ ⁶⁶ εὐκρίνεια ἄτε μηδεμίαν ἔχουσα βοήθειαν,
εἰ πάθοι τι μόνον ὑπεναντίον, εὐθὺς ἐπὶ τὴν σύγχυσιν
καταφέρεται, ἥτις ἐστὶ ⁶⁷ κακία λόγου.

Περὶ σεμνότητος.

20 Ἐννοιαὶ τοίνυν εἰσὶ σεμναὶ μάλιστα μὲν αἱ περὶ θεῶν· καὶ τὰ
λοιπά.

Ἐννοιαὶ τοίνυν· τὰς ¹ τῆς σεμνότητος ἐννοίας ²
εἰς τέσσαρας τρόπους ³ διεῖλε, καὶ πρώτας μὲν εἶναι
φησι τὰς περὶ θεῶν ὡς περὶ θεῶν λεγόμενας, ὅποιαί
εἰσιν αἱ ⁴ παρὰ τῷ Πλάτῳ, καὶ σχεδὸν πᾶσαι αἱ σπα-
νιώ-

60 In Par. τίς bis exstat. 61 Ald. Par. θ’ ἥδε. delevi
θ’. — Oed. R. 921. ubi Musgr. nostrum locum laudat. 62
Ald. κείνου. Par. κείνου. 63 Par. τὸ ἐν οὖν τοῖς τοιούτοις τοῖς
πᾶσιν. 64 T. VII. λζ. 65 Ald. τί. T. VII. ἂν τι. 66
Mon. τε. 67 T. VII. ἐστὶ om.

1 T. VII. α. 2 Mon. αἰτίας. 3 Ald. τόπους. T. VII.
τρόπους. 4 Ven. αἱ Πλατωνικαὶ σχεδὸν πᾶσαι.

νιώτατα προσαπτόμεναι τοῦ μυθώδους, καὶ αὐται μετὰ
 δὴ τινος βασάνου φιλοσοφωτάτης, διόπερ ⁵ τὰς ἐν Δη-
 λιακῷ ⁶ Ὑπερίδου πόρρω τούτων ἐστάναι φησί· ⁷ βου-
 λόμενος γὰρ ἐκεῖνος ἐξ ἀρχαίου ⁸ δεῖξαι τοῖς Ἀθηναίοις
 τὰ ἐν Δήλῳ ἱερὰ προσήκοντα πολλῷ κέχρηται τῷ μύθῳ ⁵
 λέγων οὕτω· „λέγεται γὰρ τὴν Αἰτῶν κύνουσαν τοὺς παῖ-
 δας ἐκ Διὸς ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας κατὰ γῆν καὶ
 κατὰ θάλασσαν· ἤδη δὲ αὐτὴν βαρυνομένην καὶ ἀπο-
 ροῦσαν εἰς τὴν γῆν ⁹ ἐλθεῖν τὴν ἡμετέραν καὶ λῦσαι τὴν
 ζώνην ἐν τῷ τόπῳ, ὃς νῦν ¹⁰ ζωστήρ καλεῖται·“ δευτέρως ¹⁰
 δὲ τάττει σεμνότητος ἐννοίας τὰς περὶ τῶν φυσικῶν πρα-
 γμάτων, οἷα εἰσιν αἱ τῶν μετεώρων ὑποθέσεις· ¹¹ τρί-
 τας δὲ τὰς περὶ ψυχῆς καὶ τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἀνθρω-
 πίνων πραγμάτων· τετάρτας δὲ τὰς περὶ μεγάλων καὶ
 λαμπρῶν πράξεων· αἷς πολὺ τὸ εὖ ἄξον πρόσσεσι· ¹² τῶν ¹⁵
 τοίνυν πρώτων ἐννοιῶν οὐδαμῶς οἱ ῥήτορες ἐφάπτονται,
 ἵνα μὴ ὁ ¹³ περὶ τούτων λόγος εὐκαταφρόνητος γίνηται·
 καὶ ἄλλως ὁ ῥήτωρ ἐκεῖνα σπουδάζει λέγειν, ἅ τὴν ἀρ-
 χὴν ὁ πολὺς οἶδεν ἄνθρωπος, αἱ δὲ πρῶται ἐννοιαὶ οὐ
 τοιαῦται. β'. Τὸ δὲ αἵτιον· οὐ γὰρ θεωρεῖν ¹⁴ τὸν ²⁰
 Δηλιακὸν νῦν ἡμῖν ὁ σκοπός· ἡ μέντοι αἰτία ¹⁵ ἐστίν,
 ὅτι περὶ τῶν πατρίων τοῦ ἱεροῦ διαλαμβάνει καὶ τῆς
 γενέσεως τῶν θεῶν· τὰ δὲ τοιαῦτα ἀνθρωποπαθῶς εἰ-
 ρηται τοῖς παλαιοῖς, ὡς τῷ Ἡσιόδῳ ἡ θεογονία· ἥναγ- ³⁹⁰
 κάσθη οὖν ὁ Ὑπερίδης τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων χρήσα- ²⁵

5 διόπερ Mon. om. 6 Mon. ἐνδηλητικῇν. 7 T. VII.
 φησιν. 8 ἐξ ἀρχαίου Ven. ponit post ἐν Δήλῳ. 9 T. VII.
 χώραν. Ven. ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν. 10 νῦν Mon. om. 11
 ὑποθέσεις ex T. VII. recepi. 12 πρόσσεσι Mon. om. Sq. T.
 VII. non habet. 13 Ald. μὴ σε περὶ. 14 T. VII. γ. θεωρεῖ
 [Mon. θεωρεῖν] omissis νῦν ἡμῖν ὁ σκοπός. 15 T. VII. add.:
 τοῦ μυθικῶς τὸν Ὑπερίδην πολλὰ ἐν τῷ Δηλιακῷ εἰπεῖν αὐτῇ, ὅτε
 [sic].

σθαι, καὶ παραβῆναι τὴν τέχνην διὰ τὴν ὕλην τῆς
 ὑποθέσεως, καὶ ὁ Αἰσχίνου Δηλιακὸς ὁμοίως ἔχει ¹⁶ καὶ
 εἰ νοθεύεται. γ'. Ὁ ἥλιος ἀπελαννόμενος· τοῦτο ἐν
 τῇ δευτέρᾳ ¹⁷ φησὶν ὁ Ἡρόδοτος, βουλούμενος δεῖξαι τὴν
 5 αἰτίαν τῆς τοῦ Νεῖλου ἀναβάσεως· φησὶν οὖν, ὅτι ὁ
 ἥλιος χειμῶνος πρὸς τὰ νοτιώτερα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ
 Νεῖλου πορευόμενος καὶ κατὰ κορυφὴν αὐτῶν γινόμενος
 ἔλκει ἐφ' ἑαυτὸν τὸ ὕδωρ, καὶ τηνικαῦτα ἐλάττων ἐαυ-
 τοῦ ὁ ποταμὸς ῥεῖ ἢ τοῦ θέρους. δ'. Καὶ ὅτι ἐπι-
 10 κλύσει· ¹⁸ τῆς γὰρ γῆς πολλὰς ἐχούσης, ὥς φασι, ῥω-
 χμὰς καὶ διασφαγὰς τὸ ὕδωρ εἰσδύμενον τίκτει πνεῦμα,
 εἶτα τὸ πνεῦμα στενοχωρούμενον ποιεῖ τὴν κίνησιν δι'
 ἑτέρου τόπου, καὶ οὐχ ὅθεν τὸ ὕδωρ εἰσφορεῖται δια-
 φορούμενον. ε'. Νόμος ἐστίν· ἐν τῇ κατὰ Ἀριστογέι-
 15 τονος ¹⁹ Δημοσθένους φησὶν, ὅτι „νόμος ἐστὶν εὐρῆμα
 μὲν καὶ δῶρον θεῶν, δόγμα δ' ἀνθρώπων σοφῶν, ἐπαν-
 ὀρθωμα δὲ τῶν ἐκουσίων καὶ ἀκουσίων ἀδικημάτων, πό-
 λεως δὲ συνθήκη κοινὴ, καθ' ἣν πᾶσι προσήκει ζῆν τοῖς
 ἐν τῇ πόλει.“ ε'. Οἶον Ἰαχχὸς· τὰ περὶ τοῦ Ἰαχχου
 20 Ἡρόδοτός φησιν ἐν τῇ ὀγδόῃ· ²⁰ ὥς τοῦ πεζοῦ στρατοῦ
 τοῦ Ξέρξου τὴν Ἀττικὴν δροῦντος Ἀθηναίων ἔρημον οὖ-
 σαν, Ἀθηναῖός τις τοῦνομα Δίκαιος φυγὰς παρὰ τοῖς
 Μήδοις ὣν λέγεται ἰδεῖν κονιορτὸν χωροῦντα ἀπ' Ἐλευ-
 σίνος ὥς ἀνδρῶν μάλιστα που τρισμυρίων· ἀποθανυμέ-
 25 ζειν τε τὸν κονιορτὸν αὐτὸν καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον
 Δημάρατον συνόντα αὐτῷ τίνων ποτε εἶη ἀνθρώπων,
 καὶ δὴ φωνῆς ἀκούειν, καὶ τὴν φωνὴν τὸν μυστικὸν
 Ἰαχχον εἶναι φαίνεσθαι, καὶ τὸν Δημάρατον ἀμύητον
 ὄντα τῶν ἐν Ἐλευσίνι ἱερῶν, τί ἂν εἶη τοῦτο, φάναι,
 30 τὸ φθεγγόμενον· τὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι τὴν ἑορτὴν ταύτην

16 ἔχει T. VII. om.

17 L. II. 97.

18 Ald. ἐπὶ καλύσει.

19. Ald. Ἀριστογελίτωνος p. 774.

20 VIII. 65. ubi Wessel.

nostri schol. meminit.

ἄγουσιν Ἀθηναῖοι ²¹ ἀνὰ πᾶν ἔτος τῇ μητρὶ καὶ τῇ κόρῃ, καὶ τὴν φωνήν, ἧς ἀκούεις, ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ ἰακχίζουσι· καὶ οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μεγάλη τις ἔσται βλάβη τῇ βασιλέως στρατιᾷ· ἐκ δὲ τοῦ κονιορτοῦ καὶ τῆς φωνῆς λέγεται γενέσθαι νέφος, καὶ μετάρσιον γινόμενον ²² ἐκφέρεσθαι ἐπὶ Σαλαμῖνος ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων· καὶ οὕτως αὐτοὺς μαθεῖν, ὅτι τὸ ναυτικὸν τοῦ Δέρξου ἀπολείσθαι μέλλει.

Μέθοδοι δὲ σεμναὶ αἱ κατὰ ἀπόφασιν καὶ χωρὶς ἐνδοιασμοῦ
ἐξ ἀφηγήσεως, καὶ τὰ λοιπά.

Τοῦ πολιτικοῦ τε· πολιτικὸν ¹ μὲν γὰρ τὸ μὴ ¹⁰
περὶ τῶν θειῶν εἰδέναι σαφῶς προσποιεῖσθαι· φιλοσοφίας γὰρ ἴδιον τὸ τοιοῦτον, πιθανὸν δὲ καὶ ἡθικὸν τὸ μὴ ἀποφαίνεσθαι, ἀλλ' ἐνδοιάζειν, περὶ ὧν οὐκ ἀνάγκη τοῖς ῥήτορσιν ² εἰδέναι. β'. Ὁ μὲν δὴ μέγας· ³ τοιαῦτα καὶ ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ τὰ περὶ τοῦ ὄφους καὶ ¹⁵
τῆς ἀπάτης αὐτοῦ. γ'. Διὰ τῶν εὐζώων· ⁴ δι' εὐτελῶν ἀλληγορίαι εἰσὶν· ὡς Ἀριστοφάνης ⁵ ἐν τῷ δράματι τῆς εἰρήνης διαπλάττει ⁶ τὴν ἄνοδον τοῦ κανθάρου πρὸς τὸν Δία τῆς εἰρήνης ἕνεκα· καὶ πάλιν παρὰ Πλάτωνι ἐν συμποσίῳ ὁ αὐτὸς κωμικώτερον πεποιήται ²⁰
τοὺς περὶ ἔρωτος λόγους διεξιῶν, καὶ τὴν ⁷ σύζευξιν τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος. ⁸ δ'. Ἄλλης δὲ τινος· τουτέστιν εὐτελείας ἢ ἀφελείας· ἵστέον δὲ, ὅτι διορθοῦνται ⁹
τὴν εὐτέλειαν αἱ ἀντιπτώσεις καὶ ἀναστροφαί· ¹⁰ οἷον ἐγὼ ἔχω πατέρα· τοῦτο ¹¹ εὐτελές, κοινὸν γάρ· εἰ δὲ ²⁵

21 Par. ἀναθηναῖοι. 22 Ald. γινόμενον. Par. γενομ.

1 T. VII. .. 2 Par. T. VII. τοὺς ῥήτορας. 3 Plat. Phaedr. p. 246. e. 4 Ald. εὐζώων. 5 T. VII. ια. 6 Mon. διαπλάττει. 7 Ald. τὴν om., est in Par. et T. VII. 8 Ald. Mon. θήλεως. Parr. θήλεος. 9 T. VII. ιγ. 10 Ald. ἀντιστροφαι. Par. T. VII. ἀναστροφαι. Mon. αἱ om. 11 T. VII. τοῦτο δὲ εὐτελές ἐστι.

λέγεις, ἐμοί ¹² ἐστὶ πατὴρ, ἐκφύξῃ ¹³ τὴν εὐτέλειαν
 διὰ τῆς ἀντιπτώσεως· κατὰ δὲ ἀναστροφὴν· ¹⁴ οἷον
 τῷ ἀγῶνι τῶν Πυθίων· τοῦτο κοινὸν καὶ εὐτελές· ἀλλὰ
 Κριτίας ἀναστρέψας εἶπε, τῷ τῶν Πυθίων ἀγῶνι. ¹⁵
 5 εἰ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δι' ἐμφάσεων· καὶ ὁ θεολόγος,
 ὅστις ποτὲ ἦν ὁ παράδεισος οὗτος. ζ'. Καὶ ἀνέπτυ-
 ξε· τουτέστιν ἡρμήνευσε τὴν μέθοδον τῆς ἐμφάσεως καὶ
 ἐδήλωσεν ἐμφαντικῶς ἀνωτέρω εἰπὺν· περὶ θεοῦ γὰρ
 ἡβρούλετο λέγειν, ὃν εὐρεῖν μὲν ἤτοι νοῆσαι χαλεπὸν,
 10 εὐρόντα δὲ λέγειν ἀδύνατον· καὶ ὁ θεολόγος οὗτος ἀν-
 ἐπτυξε λέγων φυτῶν ἀθανάτων γεωργὸν, θείων ἐννοιῶν
 ἴσως. ζ'. Ἐτέρου δὲ τινος· ἀντὶ τοῦ δεινότητος,
 ὥς ἐν τοῖς ἐσχηματισμένοις ζητήμασιν. ¹⁶ ἡ. Ἡ πλα-
 391 τεῖα καὶ διογκοῦσα· τουτέστιν ἡ διανοίγουσα τὸ
 15 στόμα, ἡ ¹⁷ διὰ τῶν μακρῶν καὶ τοῦ ἁ. πλείονα γὰρ
 χρόνον ἐπέχει καὶ ἐμβραδύνει τὰ μακρὰ φωνήεντα ¹⁸
 ἐν τῇ προφορᾷ· δύο γὰρ χρόνους ἔχει ¹⁹ ἑκάτερα. χαίρει
 δὲ ἡ σεμνότης τῇ ²⁰ χρονίᾳ καὶ μετὰ μελλήσεως γινομένη
 προφορᾷ· στομφάζειν δὲ ἐστὶ τὸ διὰ τοῦ στόματος βᾶ-
 20 ζειν τουτέστιν τῷ πλατεῖ καὶ ὄγκον ἔχοντι στόματι λέ-
 γειν· καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς νεφέλαις περὶ τοῦ
 Αἰσχύλου ²¹ φησὶ, στόμφοκα· κρηνοποιόν· ²² Ὁ γὰρ
 Θεόκριτος· τὰ ἔπη τοῦ Θεοκρίτου ταῦτ' ἐστὶ. ²³
 Παύσασθ' ὦ δύστανοι, ἀνήντα κωτύλλοισαι ²⁴

12 T. VII. ἐμοὶ γὰρ ἐστίν. 13 Ald. ἐκφύξει. 14 Ald.
 ἀντιστροφὴν et paullo post: Κριτίας ἀντιστρέψας. corr. Par.
 T. VII. 15 Mon. τῷ ἀγῶνι τῶν Πυθ. Par. 2977. Πυθ. τῷ
 ἀγῶνι. 16 T. VII. ιζ. addit: ἐπεὶ καὶ εἰς τρόπον τῶν ἐσχημα-
 τισμένων ἐστίν, ὃ κατὰ ἔμφασιν λεγόμενος. [Par. 2977. ἔμφ. λεγόμε-
 om.] 17 Par. 2977. ἡ. 18 Par. 2977. τῶν φωνηέντων τῇ
 προφ. 19 Par. 2977. ἐπέχει. id. et Par. 2918. ἑκάτερον. 20
 τῇ. Par. 2977. 21 Par. Αἰσχύλου. 22 Ald. κρηνοποιεῖν. Par.
 κρηνοποιόν. Nub. 1371. 23 Id. XV. 88. 24 Ald. κωτύλλοισαι.

Τρυγόνες· ἐκκναισεῦντι²⁵ πλατειάσθαισιν ἅπαντα,
 τὸ δὲ ἐκκναισεῦντι τὸ διαλέγονται δηλοῦ, καὶ τῶν κωμικῶν τις
 περὶ τινος ἀλαζόνοιο στρατιώτου φησί· καὶ γὰρ μετὰ κα-
 λὰ γέγονα καὶ μεταίχμια,²⁶ καὶ μετὰ Μενόιτα καὶ
 μετὰ Περδίκκα πάλιν, καὶ νή²⁷ γε μὰ Δία τρίτον ἔτος⁵
 μετὰ Κινησίαν, ἃ πρὸς ἐκάστην τὴν τελευταίαν προσθεῖς
 ἐπέραιεν ὀνόματα πλατύτατα²⁸ ἐξεργασμένος.²⁹ ἰ. Κα-
 τὰ μόνας· ἀντὶ τοῦ μὴ συμπλεκόμεναι τῷ ἰ ἢ τῷ υ.
 ἰά. Συστέλλει γάρ· ὅλως πάντα τὰ φωνήεντα πλὴν
 τοῦ ἰ καὶ τοῦ ε τοῖς σεμνοῖς συμβάλλεται λόγοις. σε-¹⁰
 σιγρῆναι δὲ ἔστι τὸ εἰς μῆκος ἀλλὰ μὴ³⁰ εἰς πλάτος
 ἐκτείνειν τὸ στόμα· ὥς ἐπὶ τῶν γελώντων· οὕτω δὴ
 καὶ τό·

Ἐκτωρ ἦφι³¹ βίηφι πιθήσας ὄλεσε λαόν.
 οὐ σεμνὸν ἀλλ' εὐτελές. ἰβ'. Καὶ μὴν καὶ αἱ τροπι-¹⁵
 καί. εἰκότως³² αἱ τροπικαὶ λέξεις ὄγκον ποιοῦσι τῷ λόγῳ.
 διπλαῖ γὰρ πῶς εἰσιν ἔχουσαι τὸ τε κύριον σημαίνον
 καὶ τὸ μεταφορικόν. ἰγ'. Προβαλλομένους· τοῦτο³³
 ἐκ μεταφορᾶς εἴρηται τῶν τὴν ἀσπίδα προβαλλομένων
 καὶ ἐτοιμῶν μάχεσθαι, ἢ τῶν προτεινόντων τὰς χεῖρας²⁰
 ἐπὶ³⁴ τῷ πληξίᾳ ἢ δέξασθαι τι διδόμενον ὑφ' ἐτέρων.
 ιδ'. Τραχύνουσι τὸν λόγον· ἀντὶ τοῦ τραχύτητος³⁵

25 Ald. bis ἐκκναισεῦντι, corr. Par. tum Ald. Par. πλατειάσθαι-
 σαι. corr. ex Theocr. 26 Ald. Par. μετ' ἀκμαῖα. Mon. Par.
 2916. 2977. μεταγχαῖα. Ven. μεταίχμια. tum Ald. Mon. Parr.
 tres καὶ μετὰ νύκτα καὶ περδίκκα. [Ald. περδίκκα] secutus sum
 Ven. 27 Ald. καί. T. VII. νή. 28 Mon. πλατίτερα. 29
 Par. 2918. 2977. Mon. ἐξεργασμένος. Ven. ἐξηγγελμένος. in Par.
 2916. locus hic legi non potest. 30 Par. ἀλλ' οἶκ. 31 in
 Par. φι erasum est, ita ut relinquatur ἦ. — II. X. 107. 32
 Cfr. T. VII. λ. 33 T. VII. λα. τοῦτο γάρ. 34 T. VII. ἐπὶ
 τὸ δέξασθαι τι παρεχόμενον ὑφ' ἐτ. προβάλλει γὰρ καὶ προτείνει
 τοῦ λοιποῦ σώματος τὰς χεῖρας. 35 T. VII. τραχύτητα sine
 ἰδίαν.

ἰδέαν ἐργάζονται, ἴδιαι γὰρ τραχύτητος ³⁶ αἱ τροπικαὶ
λέξεις. *ιε'*. Δωροδοκούντων ³⁷ καὶ τὰ ἐξῆς· τὸ
ἐξῆς οὕτως ἔχει· τῶν δὲ ἰδιωτῶν καὶ πολλῶν τὰ μὲν
μὴ ³⁸ προορωμένων, τὰ δὲ τῇ καθ' ἡμέραν ῥαστώνῃ
5 καὶ σχολῇ δελεαζομένων. *ις'*. Καὶ παχύτερον· ἀντὶ
τοῦ ἀνοητότερον· παχεῖς ³⁹ γὰρ ἐκάλουν τοὺς ἀναισθη-
τους καὶ ὑώδεις· ὥσπερ λεπτοὺς τοὺς ἀκριβεῖς τε καὶ
ὀξεῖς. *ιζ'*. Παρὰ δὲ ⁴⁰ τοῖς ὑποξύλοις· ὑπόξυλα
κυρίως καλεῖται τὰ ἀγάλματα, οἷς ἐκ ξύλων κατεσκευ-
10 ασμένοις ἐπιπολῆς ⁴¹ ἐπελήλათαι ἄργυρος ἢ χρυσός·
κεῖται ⁴² δὲ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν μὲν ἔξωθεν καὶ ἐπιεικῶν,
• πονηρῶν δὲ τὰ ἔνδον· ⁴³ καὶ Μένανδρος ἐν τῇ Περιν-
θίᾳ ⁴⁴ φησὶν·

οὐδ' αὐτός εἰμι σὺν θεοῖς ὑπόξυλος.

15 ἀντὶ ⁴⁵ τοῦ κίβδηλος καὶ οὐ γνήσιος. Καὶ ὅσοι τῶν
ποιητῶν· οὗτοι ⁴⁶ γὰρ καὶ τὰ τυχόντα πολλάκις τῶν
πραγμάτων ἀδρότατα ⁴⁷ περιγράφουσιν, ὥς Εὐριπίδης
μὲν τὸ ῥαίνειν, ⁴⁸ ἔφη

ἐκ χρυσηλάτων

20 Τευχέων χερὶ σπεύρουσαν ποταμίαν δρόσον.

Πίνδαρος ⁴⁹ ἐρήμην μὲν τὴν αἰθέρα διὰ τὸ μὴ τρέφειν
ζῶα, ἀμπέλου ⁵⁰ δὲ καχλάζουσαν δρόσον τὴν οἴνου πλή-

36 T. VII, τῆς ἰδέας, ἣν καλεῖ τραχύτητα. 37 pro cor.
p. 241, 38 Par, οὐ, 39 Ald, παχῦς, 40 δὲ Ald, om. est
in Par, 41 Ald, ἐπιπολλοῖς, 42 T. VII, ε, 43 T. VII.
addit; Αἰσχύλος ἐν Πέρσαις μέμνηται, καὶ Διογενιανὸς ἐν τῇ λέξει
τούτου, καὶ Διονύσιος ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ὀνομάτων, ὅτι Μέν. 44
Ald, Par, Περιθία, correxerunt multi, quos enumerat. Meine-
ke Men, p, 142, T. VII, Περινθία, 45 T. VII, οἷον κίβδ. κ. ὁ. γν.
οὐδὲ ἀληθὲς ἀπὸ τῶν ξύλλινων καὶ περιεργυρωμένων σκευῶν [Mon.
σκευασθέν], 46 T. VII, λς, 47 Ald, ὑδρότητα, 48 Eur. Andr.
165, σάφειν, — Ald, Par, περισπεύρουσα sine χερὶ, T. VII, χερὶ
περισπεύρουσα, Ven, χερὶ σπεύρουσαν, ut Eurip, 49 Ol. I. 10.
XIII, 126, 50 Ol, VII, 3.

θουσαν φιλίαν· εὐωνύμων δὲ πατέρων ἄωτον⁵¹ τὸν Θή-
 ρωνα, τὸ δὲ ἀρετὴν ἀσχεῖν δρέπων μὲν κορυφὰς ἀρετῶν
 ἅπο⁵² πασῶν· ἕκαστον γὰρ τούτων πολλῆς τῆς τροπῆς
 καὶ περιφράσεως γέμει· τοῦτο δὲ τραγικοῖς μὲν καὶ δι-
 θυραμβοποιοῖς ἐργάζεσθαι συγγνώμη, τοῖς μὲν ἡρωϊκὰς 5
 ὑποθέσεις, τοῖς δὲ πράξεις ἐνδόξους ἐπὶ λύρας ἐκλεγο-
 μένοις· τοῖς δὲ τὸν πολιτικὸν μετιοῦσι λόγον ἀπρεπὲς
 τοσοῦτον ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ἐκτρέπειν⁵³ τὸν λόγον, διό-
 περ καὶ ὁ θεὸς Πλάτων ἐν τοῖς περὶ ἔρωτος λόγοις πε-
 ποίηκε τὸν Σωκράτην πρὸς ἑαυτὸν ἐπισημαινόμενον ὡς 10
 διθυραμβώδη⁵⁴ φθεγγόμενον, εἰρηκότα περὶ τοῦ αὐτό-
 που ἔραστοῦ·

Ὡς λύκοι ἄρν' ἀγαπῶσ',⁵⁵ ὡς παῖδα φιλεῦσιν ἐρασταί.
 πλὴν καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς οἱ παραιτησάμενοι τὰ
 τραχύνοντα πέρα τοῦ δέοντος τὸν λόγον λίαν εὐδοκίμη- 15
 κασιν. ὣν εἷς ὁ Εὐριπίδης· τὰς γὰρ σεμνὰς ἐννοίας πε-
 ρικαλύνσας λέξεσιν ἀπαλαῖς⁵⁶ ἅπαν τὸ θέατρον ἐμέστω-

51 ἄωτον Ald. Par. om., Ven. ἁώρατον. Mon. Par. 2916.
 2977. ἄσωτον. Pind. Ol. II. 11. ἄωτον. 52 Ald. T. VII. ἀπό.
 — Ol. I. 21. 53 Ald. ἐκτρέπειν. T. VII. ἐκτρέπειν. 54 ὡς
 διθυραμβ. Mon. per lac. om. 55 T. VII. αἰγ' [Ven. ἄρνα]
 ἀγαπῶσιν et φιλοῦσιν. — Phaedr. p. 241, d. Post ἐρασταί T.
 VII. addit: λέγει πρὸς Φαῖδρον ἔτι παρακαλοῦντα περὶ τοῦ αὐτοῦ
 διεξιέναι· „οὐκ ἦσθου οὖν, ὦ μακάριε, ὅτι ἤδη φθιέγγομαι, ἀλλ'
 οὐκέτι διθυράμβους καὶ ταῦτα ψέγων. Τί γὰρ ἂν εἴπωσιν οἱ τὰ
 τοιαῦτα ληροῦντες, ἐπεὶ καὶ οἱ τραγωδοποιοὶ πάσης ἂν ἀπολογίας
 ἐκκλείσθησαν, εἰ μὴ τὴν ἀρχὴν ἐξὴν αὐτοῖς ἀδιαφόρως χρῆσθαι ταῖς
 ἐννοίαις, πλὴν καὶ παρ' αὐτοῖς οἱ παραιτ. τὰς τραχυνούσας. —
 Sch. min. ψυχρεύονται, ψυχρολογοῦσι, ματαιολογοῦσι. Ἐκτρα-
 χηλίζουσιν ἀντὶ τοῦ ἀποφύπτουσιν· ἡ μεταφορὰ δὲ ἐλήφθη ἀπὸ
 τῶν ἱππευόντων, εἴτα πιπτόντων· ἔστι δὲ σεμνῆς ἐννοίας τοῦτο.
 Τραγωδίαί, ἐλκεινολογίαι, οἷα τὰ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλείους, οὐ-
 τοι γὰρ τραγικοί. ὑπὲρ μέντοι τούτων. τῶν ὑποξύλων ῥητόρων.
 56 Ald. ἀπλαῖς. T. VII. ἀπαλαῖς.

σεν ἡδονῆς. *ιή.* Ἡ τε ὀνομαστική· ὡς παρὰ τῷ
 Θουκυδίδῃ ἀπὸ τοῦ μέλλειν ⁵⁷ ἢ μέλλῃσις, καὶ ἀπὸ
 τοῦ κωλύειν ἢ κώλυσις καὶ κωλύμη, ⁵⁸ καὶ ἀπὸ τοῦ
 392 πρεσβεύειν ἢ πρέσβευσις. μετοχικὰ δέ ἐστι τὸ ⁵⁹ σωφρο-
 νῶν, πολιορκῶν, εὐεργετῶν· ἀντωνυμικὰ δὲ ἡμέτεροι,
 σφέτεροι· ἀρμόζει δὲ τὰ ὀνόματα μᾶλλον ἢ τὰ ῥήματα
 τῷ σεμνῷ λόγῳ· διότι τὰ μὲν ὀνόματα οὐσίαν σημαί-
 νει, τὰ δὲ ῥήματα ἐνέργειαν· ὅσῳ τοίνυν οὐσία κυριώ-
 τερον ἐνεργείας, τοσοῦτῳ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ῥημά-
 10 των· ἢ οὕτως, ὀνομαστικὴν φησιν, ⁶⁰ ὅταν τὸ ῥῆμα εἰς
 ὄνομα καὶ ῥῆμα διαλύηται· οἷον ἀντὶ τοῦ ἔγραψε γρα-
 φὴν ἐποιήσατο, ἢ γραφῇ ἐχρήσατο, ἢ γραφὴ αὐτῷ γέ-
 γονε, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἢ ὀνόματα μὲν λέγει τὰ προση-
 γορικὰ, οἷον τὸ τόλμα· ὀνομαστικὰ δὲ τὰ ἐπίθῃτα· οἷον
 15 τὸ ἀλόγιστος· τὸ δὲ διὰ μετοχῶν τοιοῦτον ἂν εἴη· ὅταν
 ἔχωμεν δύο ἢ τρία ἢ καὶ πλείω ῥήματα, δυνάμεθα πάν-
 τα πλὴν τοῦ τελευταίου ποιεῖν μετοχάς· οἷον ἀντὶ τοῦ
 εἰπεῖν ὁ δεῖνα ἠγωνίσαστο καὶ ἐνίκησε καὶ ἐστεφανώθη,
 δυνάμεθα οὕτω προενεγκεῖν, ⁶¹ ὁ δεῖνα ἀγωνισάμενος καὶ
 20 νικήσας ἐστεφανώθη· τὸ δὲ καὶ δι' ἀντωνυμιῶν εἴη ἂν
 καὶ αὐτὸ τοιοῦτον, οἷον οἱ Πυθαγόρειοι περὶ αὐτοῦ τοῦ
 Πυθαγόρου οὐκ ἔλεγον, ὡς ὁ Πυθαγόρας ἔφη τόδε,
 ἀλλ' αὐτὸς ἔφη, τὸ αὐτὸς σεμνότερον τοῦ κυρίου ὀνόμα-
 τος οἰόμενοι· ὡσαύτως καὶ Ἀχιλλεὺς περὶ Πατρόκλου
 25 πεσόντος λέγει· „ποθῶ τὴν κεφαλὴν ἐκείνην,“ σεμνότερον
 ἂν ποιεῖ τὸν λόγον, ἢ εἰ λέγοι, ποθῶ τὴν Πατροκλείαν
 κεφαλὴν· τὸ γὰρ ἐκείνην ἐμφαντικόν ἐστι μεγέθους τι-

57 Par. 2977. 2916, μέλλω. Mon. μεγάλου, tum Mon. Par.
 2916, μέλλῃσις. Thuc. I. 69. 58 Thuc. I. 92. Ven. κώλυμα.
 59 τὸ Par. T. VII. om. 60 φηοῖν Ald. om., est in Par. in
 quo: ἢ οὕτως ὀνομαστικὴν sqq. usque ad 15. manu recentiori ad
 marg. suppleta sunt, cum prima manu ommissa sint. 61 Ald.
 προενεγκεῖν, scr, προεν. — v. 20, ἂν Ald. om., est in Par.

νός ἀξιώματος. ιθ'. Τόλμα μὲν· ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, τὸ μὲν ἀλογίστως τολμᾶν καὶ προμηθῶς δεῖ μέλλειν καὶ σωφρονεῖν, ὀνομαστικῶς ἐξέδωκε, τόλμα καὶ μέλλησις καὶ τὸ σωφρον εἰπών. κ'. Εἰ δέ τι ἐν τούτοις· καθὼ μὲν γὰρ ὀνομαστικῶς ταῦτα κεῖται, σεμνότης γίνε- 5 ται· καθὼ δὲ οὐκ ἐπὶ προσώπου κεῖται, ἀλόγιστος καὶ φιλέταιρος· ἀλλ' ἐπὶ τῆς τόλμης καὶ τῆς ἀνδρείας τέτραπται καὶ τραχεῖά ⁶² ἐστίν. κά. Οὐ γὰρ τὰ ῥήματα· οὕτω κεῖται ἐν τῷ περὶ στεφάνου· „καὶ ἀκούσεσθε δυοῖν ⁶³ ἢ τριῶν ἡμερῶν οἷς μὲν ἐχθρὸς ἦκει φίλον αὐ- 10 τὸν γεγενημένον, οἷς δὲ φίλος τοῦναντίον ἐχθρόν“. οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας ἔφη βεβαιοῦν, μάλα ⁶⁴ σεμνῶς ὀνομάζων, ἀλλὰ τὸ ταῦτα ⁶⁵ συμφέρειν· συμφέρει δὲ Φιλίππῳ καὶ Φωκεῦσι καὶ ἡμῖν ὁμοίως ἅπασι, τῆς ἀναλγησίας καὶ τῆς βαρύτητος τῆς τῶν ⁶⁶ Θηβαίων 15 ἀπαλλαγῆναι.“ ὀνομαστικῶς οὖν εἶπεν οἷς φίλος ⁶⁷ καὶ οἷς ἐχθρὸς ἀντὶ τοῦ οὗς ⁶⁸ φιλεῖ καὶ οὗς ἐχθαίρει.

Σχήματα δὲ σεμνὰ, ἅπερ καὶ καθαρὰ. καὶ τὰ λοιπὰ.

α'. Εἴ τι ¹ καὶ τοιουτότροπον· τὴν ἀφήγησιν λέγει, ἣν εἶπεν ἐν τῇ καθαρότητι· β'. Καὶ μὴν καὶ 20 αἱ ἐπικρίσεις· ἐπικρίσις ἐστὶ λόγου ῥηθέντος ἐπικύρωσις καὶ βεβαίωσις. γ'. Εἴτ' ἐννοιαὶ τινες· καὶ τῇ ἐννοια ² γὰρ καὶ τῷ σχήματι σεμναὶ αἱ ἐπικρίσεις, τῷ τε λέγοντι διὰ τὴν ἀνενδοίαστον ἀπόφασιν σεμνότητα χορηγοῦσαι, ὥς δεῖ κρίνειν ἐπισταμένως ³ τὰ δέοντα, καὶ 25

62 Ald. τραχεῖα. 63 Par. δυεῖν. — pro cor. p. 237. — T. VII. μα. 64 Ald. ἀλλὰ. Par. T. VII. μάλα. 65 Ald. ταῦτα. T. VII. ταύτας, scr. ταῦτὰ ex Dem. 66 τῶν T. VII. om. 67 Ald. φίλον et ἐχθρόν, scr. φίλος et ἐχθρός. 68 Ald. οἷς φιλεῖ καὶ οἷς ἐχθ. Par. οὗς.

1 Par. καὶ εἴ τι τοιούτ. 2 T. VII. μυ. 3 Ald. Par. ἐπισταμένῳ. T. VII. ἐπισταμένως.

τὸν λόγον διὰ τῆς τοιαύτης προφορᾶς σχηματίζουσαι. ⁴
 δ. Λόγῳ δὲ δὴ· τοῦτο ἐν τῷ Μενεξένῳ τοῦ Πλάτωνος
 κεῖται, ἐν ᾧ εἰσάγει τὸν Σωκράτην ἐπιτάφιον ἐκ προσώ-
 που Ἀσπασίας τῶν ἐν Λεχαιῷ ἀποθανόντων διεξιόντα.
 ε. Αἱ ἀποστροφαί· ἀποστροφή ἐστίν, ⁵ ὅταν ἀπὸ
 τῶν δικαστῶν πρὸς τὸν ἀντίδικον ἀποστρέφῃ τις τὸν λό-
 γον· οἷον „μηδὲν οὖν φιλονείχει Λεπτίνῃ.“ καὶ πάλιν
 „οὗς ⁷ πάντας ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ³ ἀξιώσασα τιμῆς ἔθα-
 ψεν, Αἰσχίνῃ.“ κινήσας γὰρ τῇ δόξῃ, τῶν παραδειγμα-
 10 των τοὺς ἀκούοντας τότε καὶ τὸν ἀντίδικον κέκληκε· ἡ
 δὲ ὑποστροφή καλεῖται ὑπὲρ ἐνίων καὶ ἐπεμβολή· ὡς τὸ,
 „ἅπας ⁹ ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος.“ καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ τὸ
 „τοῦ ¹⁰ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου.“ καὶ τὰ ἐξῆς.
 τό γε μὴν τῆς ὑποστροφῆς σχῆμα καὶ ὑπερβατὸν λέγε-
 15 ται. ζ. Εἰ οὕτως εἶπε· τουτέστι χωρὶς τῆς ὑποστρο-
 φῆς. ζ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν· τὸ διακόψαι δηλαδὴ ¹¹
 καὶ ἐπεμβαλεῖν· χαίρει γὰρ ἡ γαργότης τοῖς κομματικοῖς·
 ἀλλὰ γοργὸν μὲν ἐστὶ διὰ τὴν ἐπεμβολήν· σεμνὸν δὲ ¹²
 διὰ ¹³ τὴν ἔννοιαν· προσεῖπε γὰρ ὅτι ὅσα ἐν τῷ καθό-
 20 λου γενικῶς λέγεται, σεμνὰς ἔχει τὰς ἐννοίας. η. Ὡς-
 περ γὰρ ἀφορισμός· τουτέστι πολλὴν ἔννοιαν ἐν ὀλί-
 393 γοις ῥήμασι περικλείειν. θ. Γένοιτο δ' ἂν πού·
 οἷον ἐν τῷ, „πέρας ¹⁴ μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις
 ἐστὶ τοῦ βίου θάνατος, καὶ ἐν οἰκίσκῳ τις ἑαυτὸν κα-
 25 θείρξας τηρῇ.“

4 T. VII. addit: τὸ δὲ ἐνδοιάζειν ἐν ταῖς ἐπικρίσεσιν ἡθος μὲν
 προστίθησιν τῷ λόγῳ, τοῦ δὲ τῆς σεμνότητος ἀξιώματος οὐκ ὀλίγον
 ὑποτέμνεται. 5 T. VII. μζ. et Sicel. 6 in Lept. p. 501.

7 Ald. Par. T. VII. Sic. οὐ. Dem. pro cor. p. 297. οὗς. 8
 Sicel. αὐτῆς ὁμοίως. 9 in Aristog. p. 774. 10 pro cor. p.
 230. 11 δηλαδὴ T. VII. μη. om. 12 T. VII. δὲ αὐτὸ λέγει
 [Mon. αὐτὸς λ. Sicel. αὐτὴ ἡ λέξις] ἐπειδὴ ἐν τῷ περὶ ἐννοίας σεμνό-
 τητος προσεῖπεν, ὅτι ἀπλῶς δὲ εἶπεν [Sic. εἰπεῖν] ὅσα. 13 Par.
 κατὰ. 14 pro cor. p. 258.

Ζυνθῆκαί¹ γε μὴν σεμναὶ αἱ τῆς μὲν συγκρούσεως ἕνεκα τῶν φωνηέντων μὴ μικρολογούμενα² καὶ τὰ λοιπά.

Ταῦτα Σωτάδειά³ ἐστὶν ἰωνικά ἀπὸ μείζονος τετραμέτρα βραχυκατάληκτα· τὸ δὲ νέκυες καὶ τὸ α προλιχορεῖοι εἰσὶν ἀντὶ τροχαίων· ὅμοια δὲ ταῦτά φησιν εἶναι τῷ 5 πρὸ αὐτῶν, τουτέστι τῷ ἀνωτέρῳ ῥηθέντι· τὸ σείων μελίην Πηλειάδα δεξιὸν κατ' ὤμον· τὸ δὲ, ἀλλ' ἔχον ὥστε τάλαντα οὕτω μετατίθῃσι Διονύσιος· ἀλλ' ἔχον ὥστε γυνή χειρῆτις τάλαντ' ἀληθῆς, ἥτ' εἴριον ἀμφὶς καὶ σταθμὸν ἔχουσ' ἀνέλκει· ἰσάζουσ' ἵν' ἀεικέα παισὶν ἄροιτο μισθόν· 10 καὶ φησι τετράμετρα ταῦτα εἶναι προσωδικά, καὶ ὅμοια τοῖς πριαπίοις· ὑπὸ τινων δὲ ἰδυφαλλικοῖς καλουμένοις τοῖσδε· συμβέβηλος, ὡς λέγεται, τοῦ νέου Διονύσου· καὶ γὰρ δ' ἐξ εὐεργεσίης ὠργιασμένος ἦκω, ἃ πῶς ἂν εἶεν προσωδικά⁴ καὶ προσόμοια τοῖς πριαπίοις, ἢ πάλιν 15 πῶς ταῦτα πριάπεια, οὐδαμῶς ἔχω συνορᾶν.

Ἐνταῦθα εἰσὶν ὅλα τὰ μέτρα μετὰ ἀποδείξεων.

Τῷ δὲ ὄλφ δακτυλικάι· ἰστέον ὅτι, τῶν ποδῶν οἱ μὲν εἰσὶ δισύλλαβοι, οἱ δὲ τρισύλλαβοι, οἱ δὲ τετρα- 20 σύλλαβοι· καὶ δισύλλαβοι μὲν τέσσαρες, ὧν δίχρονος εἷς ὁ πυρρῆχιος ἐκ δύο υυ, οἷον λόγος· τρίχρονος δὲ δύο, ἱαμβος ἐκ υ καὶ -, οἷον λέων· καὶ τροχαῖος ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας, οἷον δῆμος· τετράχρονος δὲ σπονδεῖος ἐκ δύο -- οἷον πηγῇ· τρισύλλαβοι δὲ ὀκτώ· ὧν τρίχρονος 25 μὲν χορεῖος ἐκ τριῶν υυυ, οἷον Ἐλενος· τετράχρονος δὲ δάκτυλος ἐκ μακρᾶς καὶ δύο υυ, οἷον ἥλιος· ἀνάπαιστος ἐκ δύο υυ καὶ -, οἷον πολέμων· ἀμφίβραχυς ἐκ υ καὶ -

1 Haec et sqq. usque ad finem hujus sectionis οὐδαμῶς ἔχω συνορᾶν absunt a Par. — v. 4. Ald. κύεες καὶ τὸ ἀπρολιχορεῖοι. Spectat ad νέκυες — τείχεα προλιπόντες Hermog. p. 92. Ald. 2 Ald. σωτάδια. 3 Il. μ. 433. 4 προσωδικά.

καὶ ν, οἷον βοηθός. Πεντάχρονοι⁵ δὲ ἀμφίμακρος, ἐκ -
καὶ ν καὶ -, οἷον ἡγεμών· βακχεῖος ἐκ ν καὶ δύο -- οἷον
νοήμων· παλιμβάκχειος ἐκ δύο -- καὶ ν, οἷον Ἡφαι-
στος· ἐξάχρονος δὲ μολοττός ἐκ τριῶν ---, οἷον Ἡρώ-
δης. τετρασύλλαβοι δὲ δεκαεῖς, τετράχρονος μὲν προκε-
λευσματικὸς ἐκ τεσσάρων ν ν ν ν, οἷον γιλόσοφος· πεντά-
χρονοι⁶ δὲ παίων πρῶτος ἐκ - καὶ τριῶν ν ν ν, οἷον Στη-
σίχορος· παίων δεύτερος ἐκ ν καὶ - καὶ δύο ν ν, οἷον
᾽Ονήσιμος· παίων τρίτος ἐκ δύο ν ν καὶ - καὶ ν, οἷον
10 Κλεόβουλος· παίων τέταρτος ἐκ τριῶν ν ν ν καὶ -, οἷον
Ἐπιγένης. ἐξάχρονος δὲ ἰωνικός ἀπὸ μείζονος ἐκ δύο --
καὶ δύο ν ν, οἷον Δημήτριος. ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος ἐκ
δύο ν ν καὶ δύο --, οἷον Διομήδης. χορίαμβος ἐκ μακρᾶς
καὶ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς, οἷον Εὐφορίων. ἀντίσπα-
15 στος ἐκ ν καὶ -- καὶ ν, οἷον Ἀλέξανδρος. διῆαμβος ἐκ
βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ ν καὶ -, οἷον Ἀνακρέων. διτρο-
χαῖος ἐκ - καὶ ν καὶ - καὶ ν, οἷον Ἀρχέδημος. ἐπτάχρονοι δὲ
ἐπίτριτος πρῶτος ἐκ ν καὶ τριῶν ---, οἷον Ἀριστείδης.
ἐπίτριτος δεύτερος ἐκ μακρᾶς καὶ ν καὶ δύο --, οἷον Εὐ-
20 ρυμήδης. ἐπίτριτος τρίτος ἐκ δύο -- καὶ ν καὶ -, οἷον
Δημοσθένης. ἐπίτριτος τέταρτος ἐκ τριῶν --- καὶ ν,
οἷον Καλλιξείνος. δισπόνδειος ἐκ τεσσάρων · ----, ὀκτά-
χρονος, οἷον Ἡρακλείδης. τούτων οὖν τῶν ποδῶν ὁ μὲν
δάκτυλος πάνυ σεμνός ἐστι, διὸ καὶ τὸ ἡρωϊκὸν μέτρον
25 ὑπὸ τούτου κοσμεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· ὁ δὲ ἴαμβος οὐκ
ἀγεννής⁷ διὰ τὸ τὴν βάσιν ἔχειν μακράν. ὁ δὲ τροχαῖος
μαλακώτερος καὶ ἀγεννέστερος ὡς πρὸς σεμνότητα καὶ
ἀξίωμα λόγου· διὰ τὸ τροχαλὸν ποιεῖν τὸν λόγον καὶ εἰς
βραχὺ καταλήγειν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἰωνικός· ὁ δὲ ἰωνι-
30 κός⁸ ἐκάτερος ἀγεννέστεροι καὶ αὐτοὶ, ἀβρότεροι γὰρ ἐξ

5 Ald. πεντάχρονος. Par. πεντάχρονοι. 6 Par. πεντάχρο-
νοι. Ald. πεντάχρονος. 7 Ald. ἀγενής. Par. ἀγενής, μοx
Ald. ἀγενέστερος et ἀγενέστεροι. 8 ὁ δὲ ἰωνικός Ald. om., re-

ἀρχαίον οἱ Ἴωνες, ὡς Βακχυλίδης τε ὁ λυρικός φησι, τῶν
 ἀβροβίων Ἰώνων ἄναξ, καὶ Θουκυλίδης ἐν πρώτῃ· καὶ οἱ
 πρεσβύτεροι αὐτοῖς⁹ τῶν εὐδαιμόνων οὐ πολλὸς χρόνος
 ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες. καὶ χρυ-
 σῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον¹⁰ ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ⁵
 κεφαλῇ τριχῶν. εἰκότως οὖν καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐτῶν μέ- 394
 τρον ἐκλυτώτερόν τε καὶ κεκλασμένον καὶ σεμνότητι ἐναν-
 τιον ἔστιν· οἱ δὲ παῖωνες εἰ¹¹ καὶ τρεῖς βραχείας ἕκαστος¹²
 ταύτων ἔχει, ἀλλ' ἐπεὶ τοὺς παιᾶνας ἄδοντες ἐχρῶντο αὐ-
 τοῖς οἱ παλαιοὶ, σεμνοὶ δὲ οὗτοι ὡς εἰς θεοὺς ἀδόμενοι,¹⁰
 διὰ τοῦτο καὶ χρήσιμοι τῇ σεμνότητι· ἡ δὲ σπονδειακὴ
 συνθήκη μᾶλλον ἐπιτρέπει τῇ σεμνότητι διὰ τὸ τῶν μα-
 κρῶν πληθὺς· ὁμοίως δὲ¹³ καὶ οἱ ἐπιτριτοὶ δι' αὐτό.
 β. Συζυγίαι· συζυγίας καλεῖ τὰς τέσσαρας συλλαβὰς.
 δι' ὧν ἐκλάσθη· ὁ γὰρ τροχαῖος κατεσπονδασμένον¹⁵
 ἐποίησε τὸν λόγον, καὶ ἐπετράχυνε σεμνῶς καὶ τάξει προ-
 ῖόντα. γ'. Εἰ γὰρ μεταθείης· ἰστίον,¹⁴ ὅτι ὁ μὲν
 πρότερος στίχος τροχαῖκός γίνεται¹⁵ οὕτως·

ὡς ὁ πρόσθ' ἱππων ἔκειτο καὶ δίφρου ἱανυσθεῖς.¹⁶

ἔστι γὰρ τετράμετρον βραχυκατάληκτον· λείπει γὰρ ὅλος²⁰
 ποῦς·¹⁷ ὁ δὲ δεῦτερος στίχος χοριαμβικός¹⁸ ἔστιν οὐ-
 τως·

αἱματοέσης κόνιος δεδραγμένος βεβρυχώς.

ἔστι¹⁹ δὲ τετράμετρος καταληκτικός, μιᾶς λειπούσης συλ-
 λαβῆς· οὗτος οὖν ἔστιν ὁ ἐπίμικτος. ἐπειδὴ τὸ χοριαμ- 25

cepi ex Par. — Bacchyl. Fr. XLII: ed. Neue. 9 Par. αὐτῆς.

— Thuc. I, 6. 10 Ald. ἐν ἔρσει κρωβύλον. 11 Ald. εἰ ὁμ.,

recepi ex Par. 12 Ald. ἕκαστον. Par. ἕκαστος. 13 δὲ Par.

ὁμ., 14 T. VII. β. 15 T. VII. ἔσσι τροχαῖκός. 16 Il. π, 485.

17 T. VII. ὁ ποῦς. — v. 23. Ald. κόνιος. 18 T. VII. ἔστιν χορ.

οὕτως [Ald. Par. οὗτος]. 19 T. VII. συνέστηκε δὲ ὁ χορίαμβος

ἐκ τροχαίου καὶ ἱαμβικοῦ, καὶ ἔστιν ὁ στίχος τετρ. καταληκτικός

[Ald. καταληκτός, etiam Par. καταληκτικός].

βικόν τῇ ἱαμβικῇ κατακλεῖδι περατοῦται, ὥς καὶ τὸ ἰωνικόν τὸ ἀπὸ ²⁰ μείζονος τῇ τροχαϊκῇ· ἀμαρτάνει οὖν ὁ Ἑρμογένης· ἔδει γὰρ ἢ θεῖναι μόνον τὸν πρότερον στίχον καὶ εἰπεῖν μόνον τροχαϊκὸν ἀλλ' οὐ τροχαϊκὸν ἐπίμικτον
 5 ἢ τὸν δεῦτερον μόνον, καὶ εἰπεῖν χοριαμβικὸν ἐπίμικτον ²¹ τὸ μὲν γὰρ χοριαμβικὸν σύνθετον ὃν ἐκ τροχαίου καὶ ἱάμβου ἐπίμικτον γίνεται, ὥς καὶ τὸ ἰωνικόν· συνέστηκε γὰρ καὶ τοῦτο ἐκ σπονδείου καὶ πυρρῶν, τὸ δὲ τροχαϊκὸν οὐδέποτε ἐπίμικτον γίνεται, ἀπλοῦς γὰρ ἐστὶ ²²
 10 πούς. δ. Ἐπὶ τινος τῶν οἰκείων· δακτύλου, σπονδείου, ἐπιτρίτου, πλὴν τοῦ τετάρτου. ε. Χωρὶς μέντοι· τὸ γὰρ δακτυλικὸν καταληκτικὸν γινόμενον εἰς τροχαῖον ἐνίστε καταλήγει, ὥς τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη· τὰ δὲ εἰς δακτύλους καταλήγοντα ἀκατάληκτα ἐστίν, ὥς τὸ, οὗς τέ-
 15 κετο Ῥέα· ²³ καὶ πῦξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεια. ²⁴ ζ. Μηδ' ἄρπασθῇ· τουτέστι γοργὸς γένηται. ζ. Τὸν ἀγῶνα· σεμνὴ ἢ κατάληξις ἢ καὶ τροχαϊκή· ἐπεὶ δὲ ἔσχεν ἐν τῷ τέλει στοιχεῖα τὰ μάλιστα κατὰ τὴν προφορὰν διογκοῦντα τὸ στόμα, τὸ ὦ καὶ τὸ ᾠ.

20

Περὶ τραχύτητος.

Τῶν ποιοῦσων μέγεθος λόγου καὶ ὄγκον ἔφη μετὰ σεμνότητα ποιεῖν τὴν τραχύτητα, καὶ τὰ λοιπά.

Ἀπαρκαλύπτως· θαυμάζω μηδεὶς ὅτι τὴν μέθοδον ἐπὶ τῆς τραχύτητος τῇ ἐννοίᾳ συνέπλεξε· μία γὰρ
 25 αὕτη μέθοδος τραχύτητος, τὸ ἀπαρκαλύπτως καὶ ψιλῶς κατὰ ἐπιτίμησιν τὰς τραχύτητας εἰσάγειν. τοῦτο δὲ κατ' ¹ ἀνάγκην πεποίηκεν ὁ τεχνικὸς, ἄνευ γὰρ τῆς μεθόδου παραστῆσαι καθαρῶς ² τραχύτητος ἐννοίαν οὐχ οἷόν τε ἦν·

20 Ald. τοῦ ἀπό. T. VII. τοῦ om. 21 ἐπίμικτον — οὐδέποτε Mon. om. 22 T. VII. ἐστὶν ὁ πούς, ἰωνικὸς δέ· τοῦτο φησὶν ὁ Διονύσιος. 23 Il. O. 187. 24 Il. γ. 237.

1 T. VII. ζ. κατὰ. 2 καθαρῶς Ald. om., est in Par. T. VII.

ὅθεν καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς ἰδέας ἀφαιρουμένη· ἡ μέθοδος ἀφανίζει τὴν ἔννοιαν. ἐπὶ γὰρ³ τῆς καθαρότητος τυχὼν καὶ τῶν ἄλλων μένει καθαρὰ ἡ ἔννοια, κὰν ἡ μέθοδος μὴ ᾖ καθαρὰ·⁴ ἡ καὶ ἄλλως ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι αἱ μὲν ἀπὸ ἐλαττόνων προσώπων πρὸς μείζονα πρόσωπα ἐπιτιμήσεις, 5 τραχύτητος ἔννοιαι εἰσι· τὸ δὲ ἀπαρκαλύπτως καὶ μὴ λεαίνοντα ταύτας εἰσάγειν μεθόδου· ὥστε διήρηται κἀνταῦθα ἡ ἔννοια καὶ ἡ μέθοδος. β. Τῆς Ἀριστογειτονος κρίσεως· ἡ ἐπιστολὴ περὶ ἀφέσεως ἐπιγέγραπται· ἐν ᾗ γέγραπται ὅτι Ἀριστογείτων μὲν τῶν ἀρπαλείων 10 χρημάτων τι λαβὼν ἠθωώθη, αὐτὸς δὲ ὁ Δημοσθένης ἔφυγε. γ. Τὸ γὰρ τῷ τοιούτῳ· τουτέστι⁵ τῷ ἀωροτάτῳ ἐμοί· ἐν δὲ τῇ περὶ τῆς ἰδίας καθόδου ἐπιστολῇ⁶ γράφει τοῦτο τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ.⁷ δ. Τῷ πρὸ αὐτοῦ· πρὸ αὐτοῦ μὲν ἔστι τὸ,⁸ „ἐμοὶ μὲν ἂν εὖ οἶδ’ 15 ὅτι συμφορὰ φανείη, κακία δὲ οὐδεμία“ τῇ τύχῃ γὰρ ἐνταῦθα δοκεῖ τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς ἀνατιθῆναι· μετ’ αὐτὸ δὲ⁹ τὸ „ἦν τῷ μεταγνῶναι λύσατε“ πρόσεσι¹⁰ μὲν γὰρ τούτῳ, ὡς αὐτὸς φησι,¹¹ τραχύτητός τι διὰ τὸ προστακτικὸν σχῆμα τὸ, λύσατε· τῷ δὲ δοκεῖν ἰκετεύειν 20

3 T. VII. μὲν γάρ. 4 T. VII. add.: καπὶ τῆς σεμνότητος καὶ τῶν λοιπῶν ὡς ὁμοίως. τὴν δὲ τραχεῖαν ἔννοιαν, εἰ μὴ καθαρῶς [Par. 2916. 2977. καθ. om.] φανερῶς καὶ ἀπαρκαλύπτως εἰσάγοις, ἀλλοποιοῖσεις αὐτήν· ἐκπίπτει γὰρ εἰς ἕτερον μὴ κατὰ τοῦτον εἰσαγομένη τὸν τρόπον, ἀλλὰ δεῖ ἀπαρκαλύπτως ἐπιτιμῆν, ὡς τὰ παραδείγματα δείκνυσιν τοῦ τεχνικοῦ. — Quae habet Ald. ἡ καὶ ἄλλως — μέθοδος, absunt a T. VII. 5 T. VII. ια. ἀντὶ τοῦ ἀδ. [Mon. τῷ sine τουτέστι vel ἀντί]. 6 Ep. II. p. 1467. 7 T. VII. add.: ἐνθα καὶ σεμνύνεται λέγων, ὅτι μόνος αὐτὸς οὐδὲ τῷ λόγῳ (scr. τῶν λόγων), δι’ ὧν ἐπειθε τοὺς ἐντυγχάνοντας ὁ Φίλιππος, οὐδὲ τῶν χρημάτων, δι’ ὧν διεφθίρει τοὺς ἐν ἐκάστη πόλει γνωρίμους ἡττήθη [p. 1468.]. 8 p. 1469. 9 T. VII. δὲ λέγει. 10 πρόσεσι μὲν γάρ — — σχῆμα τὸ, λύσατε Ald. om., inserui ex Par. T. VII. 11 T. VII. φησιν.

καὶ ἐξαιτεῖν ἄφεσιν, κολακικός ¹² ὁ λόγος καὶ διόρθωσιν
ἐπάγει τῷ ¹³ προειρημένῳ λόγῳ τῷ, „ὕμετέρα δὲ
ἀγνωμοσύνη“. Ἰστέον, ὅτι ζητήσεως περὶ τῶν ἀρπα-
λειῶν γενομένης χρημάτων γράφει ψήφισμα ὁ Δημοσθέ-
νης, ⁵ ζητῆσαι τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ¹⁴ τοὺς με-
395 τειληφότας τῶν χρημάτων· ἀλοὺς οὖν ἐπ' αὐτοῖς ὁ ῥήτωρ
ἐνεβλήθη εἰς ¹⁵ τὸ δεσμωτήριον· τῶν δὲ οἰκείων αὐτῷ
γυναικῶν ὡς αὐτὸν ἀφικομένων ἐνδὺς γυναικείαν στολὴν
καὶ συνεξελθὼν αὐταῖς ἀπέδρα τοῦ δεσμωτηρίου ¹⁶ καὶ
10 ἀπῆλθεν ¹⁷ εἰς Τροίζην, κακεῖθεν εἰς Ἀργος· ὅθεν τῷ ¹⁸
δήμῳ τὰς ἐπιστολάς ἐπιστέλλει ταύτας, πάλιν δὲ κατήλ-
θεν Ἀθηναίων ψηφισαμένων.

Μέθοδος δὲ τραχύτητος μία τὸ ἀπαρακαλύπτως καὶ ψιλῶς κατ'
ἐπιτίμησιν, καὶ τὰ λοιπά.

15 Ψιλῶς κατ' ἐπιτίμησιν· τουτέστι γυμνᾶς, ἀνα-
φανδόν, κατ' ἐπιτίμησιν δέ· ὥσπερ τὸ οὐκ αἰσχύνεσθε.
τὸ δὲ ἀλλὰ μὴ ἄλλως πως, ἀντὶ τοῦ μὴ μετὰ παραμυ-
θίας. β'. Διορρωρυγμένοι· ἐπὶ κλεπτῶν γὰρ λέγεται.
γ'. Οἶον ἔταρπός· τὸ γὰρ ρ καὶ τὸ π ἐπενεχθὲν βε-
20 βιασμένην ἐποίησε τὴν ἐκφώνησιν τοῦ πνεύματος· πῇ μὲν
ἄνω φερομένου πρὸς τὸν οὐρανόν, πῇ δὲ κλωμένον· προ-
ηγούμενον γὰρ τὸ ρ οὐ συγχωρεῖ ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι
συνεκφωνηθῆναι τῷ π, ἀλλ' ἀναγκάζει μερίζειν τὸν ἦχον
τῆς φωνῆς· ὅθεν καὶ τῶν στοιχείων ἐναλλάττομένων καὶ
25 προτερείοντος τοῦ π λειοτέρα ἢ λέξις γίνεται, οἶον πρό-
σωπον· ἐξίσχυσε γὰρ ἐνταῦθα τὸ ρ στοιχεῖον ἐν τῷ ἐνὶ
πνεύματι συνεκφωνηθῆναι τῷ π· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἔμαρ-
πιτα

12 Ald. κολιακός. 13 τῷ T. VII. om. 14 Ald. μετα-
βολήν. Par. T. VII. Sicel. βουλὴν, correxit jam Wesseling. ad
Diod. Sic. p. 245. 87. 15 T. VII. τῷ δεσμωτηρίῳ. 16 T. VII.
τῆς φρουρᾶς. 17 Sic. ἔφυγεν, tum Ven. εἰς Τροίζην. 18
Sicel. καὶ τῷ δ. γράφει, τὰς ἐπιστολάς.

πτε κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον σκληρόν καὶ αἱ λοιπαὶ λέξεις
διὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν στοιχείων. δ. Εἴτα Ὀλύνθιοι
ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην. ¹⁹ ε. Βουλευέσθε ὦ Ἀθη-
ναῖοι. ²⁰ τοῦτο οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ φησι Δημοσθένης, ἀλ-
λὰ Τιμοθέῳ τῷ στρατηγῷ περιτίθησι τὴν ἐρώτησιν, διό ⁵
καὶ ὡς παράδειγμα ληφθὲν οὐκ ἔστι τραχύ. ἦν δ' ἂν
τραχύ, εἰ ἐν ὑποθέσει παρούσῃ Δημοσθένης ἢ τις ἄλλος
ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦτ' ἔλεγεν. ζ. Ἐξ ἀνοικείων ἀνοίκειοι
καὶ ἀνακόλουθοι πόδες εἰσὶν οἱ μὴ συγγενεῖς ἀλλήλοις,
οἷον πυρρίχιος καὶ σπονδεῖος, ἱαμβος καὶ ἰωνιχὸς ἀπ' ¹⁰
ἐλάσσονος· οὐδεμίαν γὰρ συγγένειαν ἔχουσι πρὸς ἀλλή-
λους, οἷαν ἔχει δάκτυλος τυχὸν πρὸς ἀνάπαιστον, καὶ
πρὸς δάκτυλον σπονδεῖος.

Περὶ σφοδρότητος

* Ἡ δὲ σφοδρότης ἐννοίας μὲν ἔχει καὶ αὕτη τὰς ἐπιτιμητικὰς καὶ ¹⁵
ἐλεγκτικὰς, καὶ τὰ λοιπὰ.

Κοινῷ τόπῳ· ὁ γὰρ κοινὸς τόπος φανερὰς ἔχει
τὰς λοιδορίας καὶ μετὰ προσώπων τινῶν διαβαλλομένων,
τυχὸν κατὰ τυράννων, καθ' ὧν ἂν οἱ ἀκούοντες δέχοιντο
ἡδέως. β. Γραμματοκύφων· ² οἷονεὶ ¹ νοτάριος· καὶ ²⁰
γὰρ ὁ Αἰσχίνης γραμματεὺς ³ ἦν τοῦ δημοσίου. γ. * Ἡ
πάλιν τὰς τραχείας· οὐ γὰρ ⁴ μόνον ἐπιτιμᾷ, ἀλλὰ
καὶ λοιδορεῖ. δ. Τῶν ἀνειμένων· ἦτοι ⁵ τῶν λαι-
νουσῶν. ε. Καὶ ποιεῖν ὀνόματα· ὅρα ⁶ πῶς ἀσφα-
λῶς ὁ Ἐρμογένης οὐκ εἶπεν ἀποφαντικῶς, ὅτι δεῖ ὄνο- ²⁵
ματοποιεῖν, οὐδὲ πάντῃ ἐπιτρέπει· οἶδε γὰρ, ὅτι οἱ Ἀτ-

19 Contra Aristocr. p. 656. 20 De Chers. p. 108.

1 Pro cor. p. 297. — litt. β — δ. est in sch. min. 2 Sch.
min. οἱ νοτάριοι ἐλέγοντο. 3 Sch. min. νοτάριος. 4 γὰρ
sch. min. om. 5 Sch. min. ἤγουν. 6 Est in Par. 2977.,
Mon. om.

τικισταὶ παντελῶς ἀποτρέπουσι τοῦ ὀνοματοποιεῖν καὶ μόνοις προστάττουσι χρῆσθαι⁷ τοῖς γεγραμμένοις ὀνόμασι· τὸ δὲ ἱαμβιοφάγος⁸ ἀντὶ τοῦ ὕβριστῆς. ἱαμβίζειν γὰρ τὸ σκώπτειν ἐστίν. ζ'. Ἐν τραχύτητι δέ· ἐπειδὴ⁹ 5 κατὰ μειζόνων προσώπων ἐστὶν ἡ τραχύτης, ἐπικίνδυνον τὸ κατ' αὐτῶν ὀνοματοποιεῖν· κατὰ δὲ ἀντιδίκων ἐνδέχεται ἐξεῖναι¹⁰ ὀνοματοποιεῖν. ζ'. Ἐπὶ τῶν οὐκ ἐπιδεχομένων· τουτέστι τῶν ὁμολογουμένων. εἰ γὰρ τι λέξει τοιοῦτον ὃ λύει, ταχέως ὁ ἀνταγωνιζόμενος αὐτόθεν 10 ἐάλωκεν. η'. Φανερόν δέ· ἐκεῖ¹¹ μὲν γὰρ τὰ προστακτικὰ καὶ τὰ κατ' ἐρώτησιν ἐλεγκτικὰ· ἐνταῦθα δὲ τὰ κατὰ ἀποστροφὴν δεικτικὰ. θ'. Τὸ κομματικὸν καὶ διαλεκτικόν· οἷον τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτοῖς; ἐπὶ τὴν εἰρήνην· ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν, ἀλλ' 15 ἐπὶ τὸν πόλεμον· ἀλλ' αὐτοὶ περὶ τῆς¹² εἰρήνης ἐβουλεύεσθε· κομματικὸν γὰρ¹⁴ τοῦτο καὶ¹⁵ διαλεκτικόν· ἐρώτησιν γὰρ καὶ¹⁶ ἀπόκρισιν μιμεῖται·¹⁷ ὥς καὶ¹⁸ ὁ θεολόγος ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ τὸν Ἐπαρχον¹⁹ ἐποίησε διαλεγόμενους.

7 Ald. προτάττ. Par. 2977. προστ. κεχρησθαι ταῖς εἰρημέναις λέξεσι καὶ τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, ὡς φησιν Ἰσοκράτης. Nihil amplius. 8 Ald. ἱαμβιοφάγος. — Sch. min. ἱαμβ. ὁ ὕβριστής, τὸ γὰρ ἱαμβ. σκ. ἐστί. 9 T. VII. ε. 10 T. VII. τὸ ἐξεῖναι. 11 T. VII. η. 12 T. VII. ι. 13 T. VII. τῆς om. 14 γὰρ Ald. om., inserui ex Par. T. VII. 15 καὶ Ald. om., est in Par. T. VII. 16 T. VII. γὰρ et interpunctionem post διαλεκτικόν om. 17 T. VII. addit: ὅθεν δηλονότι καὶ τὰ ἐν τοῖς διαλόγοις κατὰ πύσιν καὶ ἀπόκρισιν συνεχῇ συγκείμενα ἐναντίως ἔχει πρὸς λαμπρότητα, ὅνπερ τρόπον καὶ τὰ ἐν τῇ σφοδρότητι κομματικά. 18 Sch. min. καθὼς διαλέγεται ἐν τῷ ἐπιταφίῳ ὁ Ἐπαρχος καὶ ὁ μέγας Βασίλειος. 19 Ald. Ἐπαρχον. Par. Ἐπαρχον.

Περὶ λαμπρότητος.

396

Μετὰ τὸν περὶ σεμνότητός τε καὶ τραχύτητος λόγον, καὶ τὰ λοιπὰ.

α. Ἡ φαιδρότης δέ. τὴν τοῦ λόγου φαιδρότητα διττὴν εἶναι φησι, τὴν μὲν ἐν γλυκύτητι καὶ ἀφελείᾳ καὶ τῇ κατ' ἐπιμέλειαν συνθήκῃ θεωρουμένην, ¹ ἥτις καὶ ⁵ λεπτότερον ποιεῖ τὸν λόγον, ὡς ἐπὶ τῶν παρίσων, ὁμοιο-
ἀρχτων ³ τε καὶ ὁμοιοτελεύτων, ἃ πολλὰ παρὰ τε Ἰσο-
κράτει καὶ Γοργίᾳ· οἷον ἐὰν ἥς φιλομαθῆς, ἔση πολυμα-
θῆς· καὶ παρὰ Πλάτωνι ἐν συμποσίῳ. ⁴ Πανσανίου δὲ
πανσαμένου. καὶ εὐθὺς ἐπισημαίνεται ὡς ἄλλότριον ⁵ τοῦ ¹⁰
Πλατωνικοῦ ἀξιώματος· ἡ δὲ διδάσκουσι γὰρ με ἴσα λέγειν
οἱ σοφοί· τὴν δὲ ⁶ ἑτέραν φαιδρότητα ἐν λαμπρότητι
θεωρεῖσθαι φησι ⁷ τὴν μέγεθος καὶ ἀξίωμα τῷ λόγῳ πε-
ριποιούσαν· ὡς τὰ πολύπρωτα καὶ τὰς ἐπαναφοράς· διὰ
γὰρ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ὁ ῥήτωρ ἄριστα τῷ πολι- ¹⁵
τικῷ λόγῳ τὸ φαιδρὸν περιτίθῃσιν οὐ κατὰ τὸν Ἰσοκρά-
την διόλου ταῖς παρισώσεσι χρώμενος, ⁸ ἐπιβούλου ⁹ γὰρ
κάλλος τὸ τοιοῦτον· ἀλλὰ διακόπτων αὐτὰς καὶ ἐναλλάτ-
των, ἵνα τό τε προσκορὲς φύγῃ, καὶ τὸ πολιτικὸν κάλλος
οὐχὶ τὸ κομμωτικὸν ¹⁰ προστιθῇ τῷ λόγῳ. β. Οὐ τῆς ²⁰
ἐν ὥρα ἰσχυρῆ φαιδρότητος πάλιν ὤφειλεν εἰπεῖν· ἀλλὰ

1 Ald. θεωρησομένην. Par. T. VII. θεωρουμένην. Ven. συνθεω-
ρουμένην, omisso praec. ἐν. Sicel. καὶ τ' ἐν κατ' ἐπιμέλειαν θεωρουμένην
ἐν συνθήκῃ. 2 T. VII. ποιεῖται. 3 Ald. T. VII. ὁμοιάρχτων. Par. 2977.
καὶ ὁμοάρχτων, scr. ὁμοιοαρχτ. 4 p. 185. C. 5 T. VII. ἄλλοτρίον.
6 T. VII. δ' ἐτ. 7 T. VII. φησιν, tum Mon. τὸ μέγεθος. 8
Mon. Par. 2916. χρώμενον. 9 Mon. ἐπιβουλῇ. 10 Ald. οὐχὶ
κομωτικὸν προστ. Par. οὐχὶ τὸ κομμωτικὸν περιθῇ. T. VII. Sic.
ἐπὶ τὸ κομμωτικὸν περιθῇ τῷ λόγῳ. κάλλος γὰρ λόγου κυρίως ἐστὶν
ἢ σύμμετρος καὶ εὐάρεστος μῆξις τε καὶ χρῆσις τῶν τοῦ λόγου πα-
σῶν ἰδεῶν, ἥνπερ μάλιστα ὁ ῥήτωρ ἐπιτηδεύει [Sicel. ἥνπερ — ἐπι-
τηδεύει om., Mon. ὁ ῥήτ. ἐπιτηδ., om.].

διὰ τὴν παλλιλογίαν ¹¹ οὐκ ἔφη. γ'. Περὶ γὰρ τοῦ ἐναντίου· τουτέστι τῆς γοργότητος. δ'. Ἐλλάμψασθαι· οὕτω φησὶν ἐν τῇ πρώτῃ ὁ Ἡρόδοτος· αὐτοῦ ὡν δὴ τούτου ¹² ἐσεσφόριστο ἕνεκα, ἵνα τῷ Κροίσῳ ἄχρηστον 5 ἢ τὸ ἱππικόν, τῷ δὲ τοι καὶ ἐπαῖχεν ἐλλάμψασθαι ὁ Λυδός. ε'. Ἐπὶ τούτοις ἐστὶ· διαφέρει ἡ τετάρτη τῆς σεμνότητος ἔννοια τῆς ἐν λαμπρότητι ἐννοίας, ὅτι ἐκεῖ μὲν αἱ πράξεις παράδοξοί εἰσιν καὶ παρὰ τὴν προσδοκίαν καὶ ἐλπίδα τῶν πολλῶν, ἐνταῦθα δὲ συνήθεις καὶ ἄς 10 ἂν ἄλλος ¹³ ἐποίησατο· καὶ οὕτως ἐπὶ τούτοις ἐστὶ καὶ ἡ διὰ τῶν λόγων λαμπρότης, ἐφ' οἷς προσδοκᾷ τις λαμπρυνεῖσθαι. ¹⁴ ζ'. Ἐν τῷ περὶ στεφάνου· ἐντεῦθεν δῆλον ὅτι ὁ περὶ τοῦ στεφάνου, εἰ ¹⁵ καὶ τοῦ δικανικοῦ εἶδους ἐστίν, ἀλλ' οὖν πολὺ μετέχει τοῦ πανηγυρικοῦ· 15 ἴδιον γὰρ τοῦ ἐγκωμίου τὸ ἀξίωμα καὶ ἡ λαμπρότης. ¹⁶ ζ'. Παρὰ γὰρ τοῖς Ἑλλήσι· τὸ οὐ τισὶν ἔστιν ἡ διακοπή, τὸ δὲ ἄλλὰ πᾶσιν ἡ ὑποστροφὴ· σημείωσαι δὲ, ὅτι πάντα τὰ ἀξίωμα ἔχοντα πράγματα ἱκανὰ μέντοι πραχθῆναι ἀνθρώπῳ ἢ κατὰ ἀναίρεσιν εἰσαγόμενα ἢ κατὰ 20 ἀποστάσεις, ἢ ἀσυνδέτως ¹⁷ καὶ μὴ διακοπτόμενα, ἀλλὰ καθόλου διὰ μακρῶν προφερόμενα κώλων ¹⁸ τὴν λαμπρότητα μάλιστα ἀπεργάζεται. ¹⁹

11 Par. παλλιλογίαν. 12 αὐτοῦ ὡν δὴ τρίτου Ald. om. T. VII. ε. ὡν δὴ τούτου. Adjeci ex Herod. I, 32. αὐτοῦ, tum Ald. σεσφόριστο. Par. T. VII. ἐσεσφόφ. 13 T. VII. ἄλλος ἄν. 14 T. VII. ἐργῶ ἐλλάμψασθαι, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ Ἡρόδοτος κ. τ. λ., quae noster paullo superius posuit. 15 εἰ καὶ δικανικοῦ ἐστίν Mon. om. 16 T. VII. add.: ὥσπερ πολλὰ ἐστὶ ταῦτα ἐν τῷ λόγῳ. — Sqq. Παρὰ γὰρ τοῖς — σημείωσαι δὲ T. VII. om. — Sicel. Οὐ τισὶν ἀλλὰ πᾶσι· δέικοψε γὰρ καὶ οὐκ εἶασε, ὑποστρέψας γὰρ ἐκύλυψε τὸ φαιδρὸν καὶ οὐκ εἶασε φανῆναι τὸν λόγον ἄγαν λαμπρὸν, ὅτι πάντα κ. τ. λ. 17 T. VII. ἀσυνδέτῳ. 18 Par. 2977. λόγων ἢ κώλων. Par. 2916. Mon. Sicel. λόγων ἢ om. 19 T. VII. Sicel. add.: τὰ γὰρ κομματικὰ κῶλα γοργότητός ἐστιν, οὐ λαμπρότητος.

Λίξαις δὲ λαμπραὶ αἵπερ ἔλέγοντο εἶναι καὶ σεμναί, καὶ τὰ λοιπά.

α. Ἀποστάσεις· τὸ εἰς ἀρχὴν ἑτέραν δηλαδὴ ἀνα-
γειν τὸν λόγον· οἷον οὕτως ἐγένετο τόδε καὶ τὰ τοιαῦτα.
β. Εἰς ἀρχὴν ἀναγὰγης· τουτέστιν εἰς ἑτέραν ἀρ-
χήν· τὸ δὲ καὶ ἀποστήσης, ἐντὶ τοῦ κατὰ ἀπόστασιν εἰς 5
πῆς· τὸ δὲ κατ' ἀνάγκην, ἐντὶ τοῦ καταναγκαζόμενος
ὑπὸ τοῦ πλαγιασμοῦ. γ. Λαμπρὸν δὲ οὐδαμῶς·
λαμπρότητα γὰρ μάλιστα χαρακτηρίζει πλαγιασμός. δ.
Ἡ ποιότητες· ἐντὶ τοῦ τὴν ποιότητα δεικνύουσαι τῶν
πραγμάτων καὶ τὸ μέγεθος. ε. Τροχαῖκαῖς ²⁰ συν-
θήκαις· ταῖς μερικαῖς φησι ταῖς κατὰ ²¹ μέσας τὰς πε-
ριόδους γινόμεναις· ²² οὐ γὰρ δὴ ταῖς περατούσαις τὰς
περιόδους· αὐτὸς γοῦν ἐπάγει, ὥς λαμπρὸς ἂν γένοιτο
λόγος, εἰ ἡ ἀνάπαυσις γένοιτο σεμνή, δηλονότι ἡ πρὸς τῷ
τέλει τῆς περιόδου. ς. Καὶ τοιαῦται ἀναπαύσεις, 15
ἐκεῖ γάρ φησι δεῖν ἐκφεύγειν τοῖς τροχαίοις. ²³

Περὶ ἀκμῆς.

Ὅπως μὲν ἡ σεμνότης καὶ μετ' ἐκείνην ἡ τραχύτης, καὶ τὰ λοιπά.

α. Ὡς ἐνεδειξάμεθα· ἐν γὰρ ¹ τῷ περὶ τραχύτη-
τος εἶπεν, ὅτι καὶ ἡ τραχύτης καὶ ἡ λαμπρότης θεωροῦν- 20
ται μὲν καθ' ² ἑαυτὰς ἑκατέρα, εἰσὶ δὲ καὶ τῆς ἀκμῆς
ἐργαστικά. β. Διῆρται· τουτέστι διάγραμμα καὶ ὄγκον
ὁ λόγος ἔχει διὰ μακροτέρων τῶν λόγων ἐξενεχθεῖς. γ.
Τῶν τοιούτων ὀνομάτων· τῶν τροπικῶν δηλονότι.
ἐξ ἀποστάσεως γὰρ, τουτέστιν ἀσυνδέτως καὶ οἷον ἀφε- 25
στηκὸς τοῦ προλεχθέντος λόγου καὶ διηρημένου. δ. Καὶ
πλέον ἔχει τι· λαμπρότητα δηλονότι. ε. Ἐξ ἐπεμ-
βολῆς· ἐπεμβολή ἐστι τὸ ἔξωθεν ἐπεμβάλλειν τὸν λόγον

²⁰ Ald. τροχαῖκως.

²¹ Ald. κακά.

²² T. VII. add.:

ἀποθέσει τῶν κώλων.

²³ Ald. τροχαίους.

¹ T. VII. α.

² T. VII. καὶ καθ'.

μὴ τῇ φύσει τοῦ πράγματος προσδοκώμενον. ζ'. Πάνυ
 τοι³ τὸ ἀποστατικόν· οὐ γὰρ εἰς ἀρχὴν ἀνήγαγε τὸν
 λόγον ὡς περ ἐπὶ τοῦ⁴ τοσούτον ὑπειπών. ζ'. Εἴ που τις
 ἀποστροφή· τὸ ἐξῆς εἰ ἀποστροφή τις καὶ ἡθὺς ἔχει.
 5 ἢ. Πῶς ὑμῖν· σφοδρὸν γὰρ καὶ ἡθικόν.

Ἀπορήσεις δ' ἂν τις ἐκ τούτων εἰκότως, καὶ τὰ λοιπά.

Ἀπορήσεις δ' ἂν τις· ἐδίδαξεν ἀνωτέρω, ὅτι ἐκ
 τραχύτητος καὶ σφοδρότητος ἐννοιῶν καὶ κώλων λαμπρό-
 τητος συνίσταται ἡ ἀκμὴ· εἴτα εὐρών τὸ „μέχρι τούτου
 10 Λασθένης“⁵ οὐ μόνον ἐκ τούτων συνεστηκὸς, ἐκ τραχύ-
 τητος λέγω καὶ σφοδρότητος ἐννοιῶν, ἐπεὶ δὴ κατὰ προ-
 σώπων λέγει καὶ κώλων λαμπρότητος, οἷα μακρῶν ὄντων,
 καὶ διὰ ταῦτα ἀκμαῖον ὄν, ἀλλ' ἔτι καὶ ἐξ ἐννοίας λαμ-
 πρότητος, καθ' ἣν πέποιθεν ὁ λέγων· συμμιγοῦς οὕσης
 15 τῇ⁶ τραχείᾳ καὶ σφοδρᾷ ἐννοίᾳ, ἐξ ἧς λαμπρᾶς ἐννοίας
 οὐκ ἐγίνετο ἡ ἀκμὴ· φησὶν ὅτι ἐνταῦθα προϋπόκειται
 μὲν ἡ ἀκμὴ ἐκ τραχείας καὶ σφοδρᾶς ἐννοίας γενομένη
 καὶ κώλων λαμπρῶν· ἐτέρχεται δὲ πάλιν ἔξωθεν ἐννοία
 λαμπρὰ καὶ μίγνυται τῇ ἀκμῇ· καὶ θεωρεῖται τὸ „μέχρι
 20 τούτου Λασθένης“, καὶ τὸ „ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν“⁷ συγ-
 κείμενον ἐκ τε ἀκμῆς καὶ λαμπρότητος, καὶ τοι τῆς ἀκμῆς
 μὴ ἐξ ἀκμῆς καὶ λαμπρότητος συγκειμένης, ἀλλ' ἐξ ὧν
 εἴρηται πολλάκις· ὥστε τὸ „μέχρι τούτου Λασθένης“
 οὐκ ἔστιν ἀπλῶς ἀκμὴ, ἀλλ' ἀκμὴ ἐξ ἀκμῆς καὶ⁸ λαμ-
 25 πρότητος· φησὶν οὖν, ὅτι εἰ καὶ ἀκμὴ ἔχει πολλὰ τῶν
 ἰδίων λαμπρότητος, καὶ διὰ τοῦτο ἂν λέγωμεν ἐνταῦθα
 μεμίχθαι λαμπρότητα καὶ ἀκμὴν, οὐδὲν ἥττον ἀκμαῖος⁹
 ἀπλῶς ἔσται ὁ λόγος· ἡ γὰρ ἀκμὴ περιέχει καὶ τὴν λαμ-

3 Par, τι. Est hoc in sch, min, 4 τοῦ Ald. om., recepi
 ex Par, et sch, min, 5 Pro cor. p. 241. 6 τῇ Ald. om.,
 est in Par, 7 Ald, Εὐβοίαν. Pro cor. p. 248, 8 καὶ Par.
 om, 9 Ald, ἀκμαῖον,

πρότητα· καὶ οὐ δεῖ λαμπρόν καὶ ἀκμαῖον ποιεῖν αὐτόν,
 φύσει γὰρ αἰεὶ ἐν τῷ ἀκμαίῳ λόγῳ μέμικται ἀκμή καὶ
 λαμπρότης· ἀλλὰ τοῦτο εἰδέναι δεῖ, ὅτι εἰ μὲν περὶ τῆς
 ἀπλῶς ἀκμῆς ἐλέγομεν, ὅτι σύγκειται ἐκ σφοδρότητος
 καὶ λαμπρότητος, οὐκ ἔδει τηρικαῦτα λέγειν ἀκμαῖον καὶ ὅ
 λαμπρόν εἶναι τὸν λόγον· περιέχει γὰρ ἐνταῦθα ἡ ἀκμή
 τὴν λαμπρότητα, ὥσπερ οὐδὲ ἀκμαῖον καὶ σφοδρόν· ἔδει
 λέγειν· νῦν δὲ περὶ τοιαύτης ἀκμῆς λέγομεν τῆς „μέχρι
 τούτου Λασθένης“, ἥ τις σύγκειται μὲν ἐξ ὧν καὶ ἡ ἀπλῶς
 ἀκμή. πρὸς δὲ ταῦτοις καὶ ἐξ ἐννοίας λαμπρότητος. ὥστε 10
 μέμικται ἐνταῦθα ἡ ἀπλῶς ἀκμή καὶ ἡ λαμπρότης. β'. Ὡστε
 φαίη τις ἂν· ἀντίθεσις καὶ τοῦτο ἐστὶ λέγοντός τι-
 νος, ὅτι τί χρὴ λέγειν μειχθῆναι λαμπρότητα ἐνταῦθα καὶ
 ἀκμήν, λόγος γὰρ ἀκμαῖος οὐκ ἂν γένοιτο διχα τῶν τῆς
 λαμπρότητος ἰδίων, δεῖ δὲ λέγειν ἀκμαῖον ἀπλῶς εἶναι τὸν 15
 λόγον, ἐπεὶπερ ὁ ἀκμαῖος ἐν ἑαυτῷ περιέχει καὶ τὴν λαμ-
 πρότητα. φησὶν οὖν, ὅτι οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι λαμπρότης
 καὶ ἀκμή συνελθοῦσαι ποιοῦσιν ἀκμήν, ἡ γὰρ ἀκμή καθ' αὐτήν
 οὐχ ὑφέστηκεν, ἀλλ' ἐκ ¹⁰ σφοδρότητος καὶ λαμ-
 πρότητος καὶ τραχύτητος σύγκειται· ὥστε οὐχ ἀπλῶς δεῖ 20
 λέγειν ἐκ λαμπρότητος καὶ ἀκμῆς τὴν ἀκμήν συνεστάναι,
 ἀλλὰ λαμπρόν ἐν ταῦτα καὶ ἀκμαῖον εἶναι τὸ „μέχρι
 τούτου Λασθένης“. λαμπρόν μὲν διὰ τὴν λαμπρότητα ἐν-
 νοίαν, ἀκμαῖον δὲ διὰ τὰς τῆς σφοδρότητος καὶ τραχύ-
 τητος ἐννοίας, καὶ τῆς λαμπρότητος τὴν μακροζωλίαν, 25
 ἐξ ὧν ἡ ἀκμή συνέστηκεν. γ'. Ἀντακολουθοῦσι·
 τουτέστιν ἀντιστρέφουσιν. δ'. Ἀπὸ τῶν κατ' ἄνδρα·
 τουτέστι τῶν προδοτῶν. ε'. Καὶ τῶν ἐπαναφορῶν·
 εἰ γὰρ ἀπλῇ οὔσα ἡ ἐπαναφορὰ κάλλος ποιεῖ τῷ λόγῳ,
 πολλῶ μᾶλλον διπλῇ κατὰ συζυγίαν γενομένη· τὸ γὰρ 30
 μέχρι καὶ μέχρι καὶ ἕως καὶ ἕως κατὰ συζυγίαν τὴν ἐπα-
 ναφορὰν ἔχει.

10 Αἰδ. ἀλλὰ, scr. ἀλλ' ἐκ.

Ἄλλ' ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπανιτέον ὅτι λαμπρὰ μὲν διὰ ταῦτα ἡ ἔννοια,
καὶ τὰ λοιπά.

Τὰ δ' ¹¹ ἐξῆς δῆλα μὲν· μέθοδος καὶ τὰ λοιπά.
398 β. Ταῖς συμπλοκαῖς· τουτέστι τοῖς συμπλεκτικοῖς
⁵ συνδέσμοις. γ'. Περιβεβλημένως· διὰ μακροῦ γὰρ ἡ
ἀπόδοσις, ὅπερ ἴδιαν περιβολῆς.

Περὶ περιβολῆς ἐν ταύτῃ καὶ μεστότητος.

Μετὰ τὸν περὶ σαφηνείας λόγον ὑποθέμενοι περὶ μεγέθους εἰπεῖν
καὶ ὄγκου καὶ ἀξιώματος τοῦ ἐν λόγῳ, καὶ τὰ λοιπά.

10 Τὰ τε γὰρ ἄλλα· ποῖα; ¹ ὅτι τὴν τοῦ λόγου ὑπτιό-
τητα διανίστησιν, ὅτι ἐννοίαις πλεονάζει, ὅτι ἀσφάλειαν
τῷ λόγῳ περιπριεῖ τῇ τῶν ποιότητῶν καὶ τῶν αἰτιῶν ² προσ-
θήκῃ. β. Ὅταν ἦτοι ἐξωθεν τι· τὸ γὰρ ³ ψιλῶς
αὐτὸ λέγειν τὸ πρᾶγμα καὶ μηδὲν ἐξωθεν ἐφέλκεσθαι,
15 τοῦτο τῆς καθαρότητος. ἴδων ἄρα τῆς περιβολῆς τὸ τὰ
ἐξωθεν τοῦ πράγματος πολυπραγμανεῖν. γ'. Γένος εἴ-
δει· τὸ μὲν γὰρ γένος ἐστίν, „ὁ συκοφάντης“. ⁴ εἶδος
δὲ τὸ „τοῦτο δὲ καὶ ⁵ φύσει κίναδος ⁶ τὰν θράπιόν ἐστι“. ⁷
δ. Θαναμάζειν δὲ οὐ χρή· ἐν τῷ περὶ εὐκρινείας λό-
20 γῳ φησὶν, ὅτι τὰ κατὰ ἄθροισιν καὶ μερισμὸν καὶ ἀπα-
ριθμησιν σχήματα τῷ μὲν ἐφέλκεσθαι ἄλλα νοήματα
περιβάλλει τὸν λόγον, τῷ ⁸ δὲ εὐθύς ἀρχομένου τοῦ λέ-
γοντος φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι ἔπεται καὶ ἄλλο

11 Par. δέ.

1 T. VII, β. et Sicel, 2 T. VII.

Sicel. ἐννοιῶν, Mon. ad marg. αἰτιῶν, 3 T. VII. ε. ζ. 4

Pro cor. p. 307. Sch. min. καιροπρέπες σχῆμα, ἐπεὶ ἐξωθεν τοῦ
Δισχίνου σχῆμα ἐστὶ τὸ πονηρὸν καὶ τὸ συκοφάντης καὶ τὰ ὅμοια·
ὃ γὰρ Δισχίνης εἶδος, τὸ δὲ πονηρὸν καὶ τὰ λοιπὰ γένος. 5 καὶ

Ald. om., est in Par. T. VII. 6 Ald. Par. T. VII. κίναδος,

scr. κίναδος, 7 T. VII. ι. et Sicel, 8 T. VII. κίναδος.

τι νόημα,⁹ τὴν εὐκρινειαν ἐργάζεται·¹⁰ καλῶς δὲ τὸ δο-
κοῦσά πως· οὐ γὰρ ἀντικρυς αὐτῇ ἐναντιοῦται, ἀλλὰ κα-
τὰ συγγενειαν τῆς καθαρότητος ἢ πρὸς τὴν ἐπιβολὴν
ἐναντιώσεως τῆς εὐκρινείας γίνεται· οὐ γὰρ οὕτως ἐστὶ,
καὶ ἡ ψυχὴ γὰρ καὶ τὸ σῶμα ἐναντία ὄντα ἀλλήλοις συν-
υπάρχουσιν. εἴ. Μετὰ γε Ὅμηρον· παραχωροῦσιν
Ὅμηρῳ πάντες ὅσοι τὰς λογικὰς μετῆλθον τέχνας, ἅτε¹¹
ἐξ αὐτοῦ τὰς ἀρχὰς εἰληφότες καὶ τὰ σπέρματα τῶν ὑπο-
θέσεων. ζ. Καὶ τῷ περιττῷ καὶ μεστῷ· αὐτῇ τῇ
περιβολῇ λέγει. ἡ. Τὸ λεπτὸν· τουτέστι τὴν εὐτέλειαν¹²
καὶ ἀφέλειαν, ἢ τις ἐστὶν ἐναντία τῇ σεμνότητι. Χάρις
δὲ καὶ ἡδονὴν τὴν γλυκύτητα λέγει, τόλμαν δὲ τὸ τραχὺ
καὶ σφοδρὸν, τολμηρὸν γὰρ ἢ καταγορά· ἀκούσμητον δὲ
λόγον τὸν τῆς τραχύτητός φησι. τὸ δὲ πιθανὸν οὐκ ἰδέα
λόγου ἐστὶν, ἀλλ' ἀρετὴ, ἣν ἐργάζονται ἀφέλεια καὶ ἁλ-
θεῖα, καὶ γλυκύτης καὶ ἐπιείκεια· οἱ γὰρ ἡθικολοὶ καὶ ἐν-
διάθετοι λόγοι πείθουσιν ἐτοιμότερον τοὺς ἀκούοντας.
θ. Λαμπρότητι δέ· τῆς μὲν γὰρ λαμπρότητος μα-
κρὰ τὰ κῶλα· τῆς γοργότητος δὲ τὰ¹³ κομματικά. ι. Ὅ¹⁴
δὴ σμικρότατον· σμικρότατον γὰρ, οὐ¹⁵ μέγα ἢ εὐ-
κρίνεια καταμίννυται περιβολῇ, ὅπου γε καὶ καθαρότης
ἢ ἀντικρυς ἐναντία περιβολῇ μίννυται αὐτῇ· ἐστὶ δὲ ἐκεῖ-
νο¹⁶ τούτου τε καὶ τῶν ἄλλων μίξεων ἕλαττον.

Ἐπάνειμι δὴ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τὸν τῆς περιβολῆς λόγον, καὶ τὰ
λοιπά. 25

Δύναται δὲ καὶ ἀὔξεσθαι· ἕκαστα γὰρ τῶν
περιστατικῶν μορίων εἴτις διὰ πλεόνων ἐξεργάζεσθαι

9 Par. νόημα, tum T. VII. καλῶς πῆν. 10 T. VII. add.:
καὶ τοῦτο μάλιστα τοῦ ἀκριβοῦς ἐπιστήμονος ἔργον, ἢ τῶν δοκούν-
των ἐναντίων εὐκαιρὸς τε καὶ σύμμετρος λέξις, ἣν μετὰ Ὁμήρου ὁ
τεχνογράφος τῷ φήτορι προσνέμει. 11 T. VII. id. ἅτε καὶ. 12
Par. τὰ om. 13 Ald. ἡ. Par. ὁ. 14 Par. καὶ οὐ μέγα.
15 Ald. ἐκείνος.

βούλοῖτο πολὺ πλάτος ποιῆ τῷ λόγῳ. β'. Ἀλλὰ καὶ
 ἐπιχειρᾷ· ἀπὸ μὲν τοῦ ὁμοίου, ὥς τὸ, ὥσπερ γὰρ οἰ-
 κίας¹⁶ οἶμαι καὶ πλοίου· ἀπὸ δὲ τῷ ἐναντίου, καὶ γὰρ¹⁷
 ἄλογον ἂν ἦν, εἰ μίαν μὲν πόλιν ἀπώλεσεν καὶ ἐξῆς·
 5 ἀπὸ δὲ τοῦ¹⁸ γένους καὶ τοῦ εἵδους καὶ τοῦ ὅλου εἴρη-
 ται· ἔτι δὲ ἀπὸ τοῦ ὅλου· ἐστὶ καὶ τοῦτο ἐν τῷ πρὸς
 Λεπτινήν, οὐ γὰρ εἰ μὴ χρήματα ἀπόλλυτε¹⁹ μόνον σκε-
 πτίον, ἀλλ' εἰ καὶ δόξαν χρηστήν, περὶ ἧς μᾶλλον σπου-
 δάζετε ἢ περὶ χρημάτων. ἀπὸ δὲ τοῦ ἴσου, ὥς ἐν τῷ
 10 κατὰ Μειδίου.²⁰ εἴτα τὸν μὲν χορευτὴν οὐδ' ὁ προσκα-
 λέσας κατὰ τὸν νόμον ἀζήμιος ἔσται, τὸν δὲ χορηγὸν
 αὐτὸν οὐδ' ὁ συγκόψας παρὰ πάντας τοὺς νόμους οὕτω
 φανερώς δώσει δίκην; γ'. Προσλήψεις εἰσὶ· προσλή-
 ψεις μὲν φησι τὰς περιβολὰς, δι' ὧν οἶόν τε πολλήν τι-
 15 να τοῖς πράγμασιν²¹ αὐξήσιν περιβάλλειν. πίστεις δὲ
 μᾶλλον αὐτὰς εἶναι φησι, διότι τοῖς τοιοῦτοις τόποις²²
 ἐν τῷ δέοντι κεχρημένοι οἱ ῥήτορες πείθουσι τοὺς ἀκρο-
 ωμένους· τῶν δὲ πίστεων αἱ μὲν εἰσιν ἄτεχνοι, νόμοι,
 μαρτυρίαι, συνθῆκαι, ἔρκοι, βάσανοι, καὶ ὅσα ἔγγραφα,
 20 αἱ δὲ ἐντεχνοὶ, τῶν δὲ ἐντέχνων εἶδη τρία, αἱ μὲν γὰρ
 εἰσι λογικαὶ τε καὶ πρακτικαὶ, αἱ δὲ ἡθικαί, αἱ δὲ παθη-
 399 τικαί. Λογικὴ μὲν οὖν πίστις ἐστὶ λόγος αὐτοῦ τοῦ
 πράγματος, περὶ οὗ ὁ λόγος,²³ τὰς ἀποδείξεις δι' ἐπιχει-
 ρημάτων ποιούμενος.²⁴ ἡθικὴ δὲ πίστις ἐστὶ λόγος ἀπὸ
 25 τῆς τοῦ προσώπου ποιότητος τὴν πίστιν παρεχόμενος.

16 Ald. οἰκίας οἶμαι καὶ πλείον. — Ol. II. p. 24. 17 in
 Lept. p. 481. 18 τοῦ Ald. om., est in Par. 19 Ald. ἀπόλ-
 λυται. Par. ἀπόλλυτε, ut Dem. p. 459. 20 p. 532. — T. VII. la.
 21 T. VII. λβ. πράγμασι τὴν αὐξ. 22 τόποις T. VII. post κε-
 χρημένοι ponit. 23 T. VII. λόγος ἐστὶ. Mon. αὐτοῦ τοῦ πρ.
 περὶ οὗ ὁ λόγος om. 24 T. VII. inserit: ἐπιχειρημα δὲ ἐστὶ
 λόγος πρὸς πίστιν τοῦ ὑποκειμένου ζητήματος παραλαμβανόμενος.

παθητική δέ, λόγος εἰς πάθος, ²⁵ ὅπερ ὁ λέγων βούλεται, τὸν ἀκροατὴν ἐκτρέπων καὶ ἄνευ τῆς τῶν πραγμάτων ἀποδείξεως, οἷον ὀργὴν, φθόνον, ἔλεον, εὐνοίαν. δ'. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκβάαντα ἄν· ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου κεῖται τὸ ἐπιχειρημα, οἷον „ἄρα οἴεσθε, ²⁶ ὅτι νῦν ἔστι μὲν ἐστι στήναι καὶ συνελθεῖν καὶ ἀναπνεῦσαι; πολλὰ μία ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν ²⁷ τῶν εἰς σωτηρίαν τῇ πόλει. τότε δὲ οὐκ ἄξιον εἰπεῖν ὧν ²⁸ γε μὴδὲ πείραν ἔδωκε θεοῦ, τινος εὐνοία“. ²⁹ ε'. Τὸ δὲ ἐξῆς συνῆπται· ³⁰ τὸ ἐνταῦθ' ³¹ ἐγένοντο οἱ ὅρκοι. ζ'. καὶ τὸ 10 δι' ἐπικρίσεως· τουτέστι σεμνὸν τὸν λόγον ἐποίησε· σεμνότητος γὰρ ἡ ἐπικρίσις.

Λέξεις δὲ καθ' ἑαυτὴν ἰδία περιβολῆς, καὶ τὰ λοιπά.

Ἐκ παραλλήλου· τουτέστιν ἐκ διπλασιασμοῦ· ταύτην δὲ τὴν μέθοδον ὁ Τιβέριος ἐν τοῖς σχήμασι τῆς 15 λέξεως τίθησι λέγων, ¹ ὅτι ἐπιμονή, ἐστίν, ὅταν πλείω τις ² ῥήματα ἀλλήλοις ἐπιβάλλῃ· ὡς ἐν τῷ ὑπὲρ Φορμίωνος ὁ Δημοσθένης· ³ „ἄγεις, ἐλαύνεις, διώκεις, συκοφαντεῖς“, καὶ παρὰ τῷ Αἰσχίνῃ, ⁴ „ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ δημοκρατίαν αἰτεῖ“. β'. Τὸ γ' ἡμῖν δοκοῦν· καὶ τί 20 εἴρηκεν; ὅτι περιβολῆς ἰδίαί λέξεις οὐκ εἰσὶ κατὰ γε ἑμέ. γ'. Ταῖς γὰρ ἐπιμοναῖς· ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐνδόξων πραγμάτων ἐπιμένομεν, ἀπὸ ⁵ δὲ τῶν αἰσχυρῶν ταχὺ ἀπαλλαττόμεθα. δ'. Οὐ φαῦλον συγχωρῆσαι· του-

25 Ald. πάντας. Par. πάθος. 26 p. 293. 27 Ald. ἔδωσαν. 28 T. VII. λδ. α γε. 29 T. VII. ἔνοια, καὶ τὸ προβάλλεσθαι [Par. 2916. τῷ προβαλέσθαι] τὴν πόλιν ταύτην τὴν συμμαχίαν, καὶ σύ γε κατηγορεῖς. 30 Par. ἐπισυνῆπται. 31 Par. ἐνταῦθα.

1 p. 51. ed. Boiss. — Est T. VII. με. 2 τις Ald. om., recepi ex Par. T. VII. et Tiberio. 3 p. 960. 4 p. 588. Reisk. 5 Ald. et Par. ἐπὶ, scr. ἀπό.

τέστιν οὐκ ἄτοπον. *ε*. Πρῶτον μὲν ὦ Ἀθηναῖοι· ⁶
 τοιοῦτον καὶ τὸ τοῦ θεολόγου· πρῶτον μὲν ἐννοεῖ τὰς ἀγ-
 γελικὰς δυνάμεις καὶ οὐρανίους. *ς*. Καὶ τὰ καθ'
 ὑπόθεσιν· διότι λαμβάνει τὸ μὴ ὄν ὡς ὄν. *ζ*. Ἀλλ'
 5 αὖν ὁ γε πλαγιασμός· ἐνταῦθα ⁷ τὸ σχῆμα τῶν κώ-
 λων τούτων πλαγιασμόν καλεῖ, ⁸ ἐν δὲ τῷ περὶ σχημά-
 των χορογότητος ἐπιτρέχον αὐτὸ ὀνομάζει· τοῦτο δὲ ⁹ ἐπι-
 δρομήν Οὐλπιανὸς φησιν· ¹⁰ ἐπεὶ εὐθὺς ἐνταῦθα·
 τὸ ¹¹ μὲν γὰρ κῶλον διὰ λέξεων κοινῶν ἐξετεχθέν ¹² καθ-
 10 ἀρὸν ἐστίν. ἡ δὲ ἐννοια γένος εἶδει ¹³ περιλαβοῦσα περι-
 βέβληται· γενικὸν μὲν γὰρ ἡ συμφορὰ, εἰδικὸν δὲ ἡ πα-
 ρὰ τῶν νόμων ἀτιμία, ἣν ὑπεῖχε διὰ τὴν ἀστρατείαν ¹⁴ ὁ
 Σαννίων. καὶ ἄλλως, ὅτι κατ' αὐξήσιν εἴρηται περιβλη-
 τικὸν ἐστὶ κατ' εἵνοϊαν. τὴν γὰρ ἀτιμίαν αὖξων· συμφο-
 15 ρὰν ἐκάλεσεν. *θ*. Τῶν δὲ ἁλῶν ἰδεῶν· ἡ μὲν λαμ-
 πρότης οὐχ ἀρμόττει· διότι παρὰ τοῖς ἰδιώταις οὐχ αἰὼν
 τε ἔνδοξα πράγματα γίνεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ ἡ τραχύτης,
 διότι μετὰ μειζόνων προσώπων οὐκ ἂν χρήσαιτο κατα-
 φορὰ ἰδιώτης. διὰ δὲ τὰ αὐτὰ οὐδὲ ἡ ἀκμὴ ὡς ἐκ τού-
 20 των συγκεκλιμένη. *ι*. Ἐπιφορὰν· τουτέστι καταδρομήν.
 ἰά. Οὐ μὴν οὐδὲ ἐνταῦθα· καὶ ¹⁵ γὰρ ἐν τοῖς δημο-
 σίοις ἀγῶσι τῇ μὲν σεμνότητι ¹⁶ σπανιώτερον χρησόμεθα,
 διότι οὐ πολλαχοῦ τοῦ λόγου περὶ θείων ἢ μετεώρων ἢ

6 pro cor. init. 7 T. VII. μθ. et ν. — Mon. praefigit ση-
 μείωσαι, quod Par. 2916. 2977. om. 8 T. VII. καλεῖ πλαγ.
 9 Par. δ'. 10 T. VII. φησι· δηλον οὖν καὶ ἐντεῦθεν, ὅτι μί-
 γνυται ἀλλήλοις τὰ σχήματα. 11 Ven. τὸ δὲ κέρηται συμφορὰ
 που ἐστὶ καθαρὸν πλὴν τοῦ κώλου. 12 ἐτεχθέν Ald. Par. om.,
 recepi ex Ven., Mon. Par. 2916. 2977. ἐτεχθέν. 13 Mon. εἶδη.
 Ven. γένος. εἶδη δέ, tum Ald. Par. περιβαλοῦσα. T. VII. περι-
 λαβοῦσα. 14 T. VII. ἀστρατίαν ὁ Σιράτων, recte Σαννίων vid.
 or. in Mid. p. 533. — Sqq. absunt a T. VII. 15 T. VII. νδ.
 16 τῇ μὲν σεμνότητι T. VII. om.

ἐνδόξων πραγμάτων ὁ φήτωρ διαλέγεται, ἀλλ' ἐπ' ἐλάχιστον· ταῖς δ' αὖ ¹⁷ ἐπιτιμητικαῖς τῶν ἰδεῶν οὐκ ἐπὶ τὸ πολὺ ¹⁸ χρηστέον διὰ τὸ μὴ λίαν τραχὺ καὶ φιλαίτιον τοῦ ¹⁹ λέγοντος φαίνεσθαι τὸ ἥθος, σκληρὸν γὰρ καὶ φιλαπεχθῆμον τό γε τοιοῦτον, οὐ μὴν οὐδὲ τῇ ἀκμῇ πλεονάσει διὰ ταῦτα· κοινωνεῖ γὰρ, ὥς ἔγνωμεν, τραχύτητι καὶ σφοδρότητι κατὰ τὰς ἐννοίας· διὸ δὴ πάντων μάλιστα τὴν περιβολὴν ἡγάπησεν ὁ ῥήτωρ, ὥς μέγεθός τε περιποιούσαν τῷ λόγῳ καὶ τῶν ὁμοειδῶν ἀποφεύγουσαν τὸ δύσχρηστον. 1b

Ἀλλ' ὅθεν ἐξέβημεν πάλιν ἐπανιτέον ἐπὶ τὰ σχήματα τῆς περιβολῆς, καὶ τὰ λοιπά.

Τὸ ἐπιτρέχον· ἐπιτρέχον μὲν καλεῖται τὸ ²⁰ σχῆμα διὰ τὸ τὰς ἐννοίας ἔχειν ὥσπερ ἐν δρόμῳ ἡρτημένας ἀλλήλων· ἐκ τοῦ παρασυναπτικοῦ δὲ, ἐπειδὴ εὐθύς τῇ ¹⁵ πρώτῃ προτάσει συνῆπται ἡ αἰτία. τοῦτο ²¹ δὲ τὸ ἐπιτρέχον καὶ κατ' ἐπιδρομὴν καλεῖται, ἀπὸ ἐννοίας μεταπηδῶν εἰς ἐννοιαν· οἶον, ²² „ἀλλ' ἐφ' Ἑλλήσποντον οἴχεται, πρότερον ἦκεν ἐπ' Ἀμβρακίαν, Μεγάροις ἐπεβούλευσε πρώην“. β. Ἐπειδὴ γὰρ ἡ ²³ ἐκκλησίαι· ὠρισμένα ²⁴ ²⁰ ἦσαν ἐκκλησίαι κατὰ ἡρυτανεῖαν ἐκάστην τέσσαρες· δέκα ⁴⁰⁰ δὲ οὐσῶν Ἀθήνησι φυλῶν ἐπρυτάνευον αἱ μὲν πρῶται λαχοῦσαι φυλαὶ τέσσαρες ἀνὰ ²⁵ τριάκοντα ἕξ ἡμέρας, αἱ δὲ λοιπαὶ ἕξ ἀνὰ τριάκοντα πέντε· μετὰ οὖν τὰς ὠρισμένας τοῦ δήμου συνόδους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις εἴ τι ἀναγκαιὸν ἐμπέσοι πρᾶγμα, περὶ οὗ τὸν δῆμον ἐχρῆν συνελθόντα γνῶναι, σύγκλητος ἐγένετο ἐκκλησία· προκατακε-

17 Ald. Par. ἄν. T. VII. αὖ. 18 T. VII. ἐπὶ πολὺ. 19 Par. 2977. τὸ ἥθος φαίν. τοῦ λέγ. 20 T. VII. γε. τὸ om. 21 τοῦτο δὲ — ἐπεβούλευσε T. VII. ad verbum non habet. 22 Phil. III. p. 118. 23 ἡ Ald. om., est in Par. 24 Ven. ὥρ. γάρ. 25 Mon. ἀπὸ h. l. et paullo post.

χρησθῆναι οὖν ἐστι τὸ ἤδη ²⁶ τὰς ὠρισμένας ἐκκλησίας παρ-
 εληλυθῆναι. γ'. Ὡς περ ἐν στροφῇ²⁷ στροφή ²⁷ καὶ
 ἀντίστροφος καὶ ἐπωδὸς συστήματα μέτρων ἐστὶν ἐν λυρι-
 κοῖς ποιήμασιν· ἡ μὲν οὖν στροφή ἐστὶν ἡ πρώτη τίθε-
 5 μένη περίοδος ἐκ δύο ἢ πλειόνων κώλων ὁμοίων ἢ ἀνο-
 μοίων συγκειμένη, ὡς παρὰ Ἀλκμᾶνι.²⁸

Μῶσ' ἄγε, Καλλιόπα, θύγατερ Διός,

Ἄρχ' ἐρατῶν ἐπέων· ἐπὶ δ' ἱερὸν ²⁹

Ἕμνον καὶ χαρίεντα τίθει χορὸν.

10 αὕτη γὰρ ἡ στροφή ἐκ τριῶν ἐστι κώλων δακτυλικῶν ἰσο-
 μέτρων συγκειμένη· ἐξ ἀνομοίων δέ, ὡς τόδε·

Μῶσ' ἄγε, Μῶσα λίγεια, πολυμμελές ³⁰

Αἰέν, αἰεὶδ' μέλος νεοχμὸν,

Ἄρχε ³¹ παρθένους αἰεῖδεν.

15 ἀντίστροφος ³² δέ ἐστιν ἡ μετὰ τὴν πρώτην στροφήν τιθεμέ-
 νη περίοδος, ἴση καὶ ὁμοία τῇ πρὸ αὐτῆς στροφῇ κατὰ τε τὸ
 πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν κώλων· ³³ ἐπωδὸς δέ ἐστι τρίτη πε-

26 Ald. εἶδη. 27 T. VII. νθ. 28 Par. 2916. Ἀλκμᾶνι.
 29 Ald. δι' ἱερὸν. T. VII. δ' ἱερὸν. Welcker. in Alcm. Fragm.
 nr. 4. ex Hephaest. p. 22. recepit ἕμερον. 30 Fr. I. apud
 Welck. Ald. πολυμμελές αἰεὶ δέ μέλος. Mon. Par. 2916. πολυμμελές.
 Ven. πολυμμελές, tum Par. 2918. αἰέν αἰεῖδε. T. VII. αἰέν αἰεῖδε.
 conjunxi πολυμμελές αἰέν, ut II. N. 22. ἄφθιτα αἰεῖ. Fortasse
 autem scribendum: καινὸν αἰεῖδε μέλος, νεοχ. etc. 31 Ald. ἄρ-
 χαι [Par. ἄρχε] παρθένους. Mon. Ἄρχε πάρ σ' ἔνοις. Par. 2916.
 νεοχμὸν ἄρχ' ἐπ' ἀρσένους. Par. 2977. ἄρχ' ἐπ' ἀρσενας. In
 ultimis vv. omnes consentiunt: καὶ αἰεῖδε, scripsi αἰεῖδεν. 32
 T. VII. ἀντίστροφή. 33 T. VII. add.: ὅσων γὰρ κώλων ἡ στρο-
 φή, τοσούτων καὶ ἡ ἀντίστροφος. ἀριθμῷ γὰρ: ἠωνοῦσιν ἀλλήλαις
 καὶ μέτρῳ, μόνη δέ διαφέρουσι τῇ τάξει [Ven. ὅσων — τῇ τάξει
 om.]. Ὠνομάσθησαν δέ οὕτω διὰ τὸ τοὺς χοροὺς στρεφομένους
 καὶ ἀντιχορεύοντας ἀλλήλοις περὶ τοὺς χοροὺς ἢ τοὺς βωμοὺς ἢ τοὺς
 ναοὺς ἢ τὰς ὀρχήστρας ἄδειν τὰ τοιαῦτα μέλη, τὴν δέ οὐρανίαν [Mon.
 οὐρανίων] καὶ τὴν τῶν πλανητῶν κίνησιν ἐναντίαν οὖσαν ἀπομιμου-

ρίοδος τῇ στροφῇ καὶ ἀντιστρόφῳ ἐπιλεγομένη, ἀνόμοιος τῷ
 πλήθει καὶ μεγέθει τῶν κώλων συναμφοτέραις. ³⁴ ἦδετο δὲ
 ἱσταμένων τῶν χορῶν, ἐν ³⁵ ἐκείναις γὰρ ἐκινούντο. δ. Καὶ
 αἱ παρίσωσεις· ἡ παρίσωσις γίνεται κατ' ἀρχὴν καὶ
 τέλος· κατ' ἀρχὴν μὲν οἷον προσήκει προθύμως· ὃ καὶ 5
 ὁμοιοαρχτον λέγεται· κατὰ δὲ τὸ τέλος, οἷον ἐθέλιν
 ἀκούειν, ὃ ἐστὶν ὁμοιοτέλετον. ε. Κατὰ ἄρσιν καὶ
 θέσιν· ἄρσις καὶ θέσις ³⁶ κυρίως μὲν ὀνομάζεται πα-
 ρὰ ³⁷ τοῖς μουσικοῖς ἐπὶ τῶν τοῦ ποδὸς κρουμάτων ἄνω
 ἢ κάτω τὴν ὀρμὴν λαμβάνοντος. ³⁸ παρὰ δὲ τοῖς ³⁹ ῥή- 10
 τορσι τὸ κατὰ ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν σημαίνει. ⁴⁰
 ς. Καὶ ἐν τῷ περὶ καθαροῦ λόγου· ⁴¹ εἶπε γὰρ
 ἐν τῷ περὶ σχημάτων καθαρότητος, ὅτι δεῖ κατὰ ⁴² βρα-
 χέα τὰς ἐννοίας ἀναπαύειν ἐφ' ἑαυτῶν περιγραφομένας,
 καὶ ὅτι πᾶν ὅπερ ἀπηλλάκται περιβολῆς σχῆμα καθαρὸν 15
 ποιεῖ τὸν λόγον.

Περὶ ἐπιμελείας καὶ κάλλους.

Μετὰ τὸν περὶ σαφηνείας τε καὶ ἀξιώματος τοῦ κατὰ μέγεθος
 λόγον, καὶ τὰ λοιπά.

Ἀγλευκῆς, τουτέστιν ¹ ἀηδῆς, ἄμοιρος ἡδονῆς, 20
 ἄχαρις, ² μεταφορικῶς ἀπὸ ³ τοῦ γλεύκους. β. Τὸ ἀμε-

μένους ἐν ῥυθμῷ. ἐπωδὸς δὲ ἐστὶ περίοδος τρίτη [Ven. τρίτη om.] ἐν
 τριάδι τῇ στρ. 34 T. VII. ἡ συναμφοτέροις. tum Ald. ἦδετο. 35 T. VII.
 καὶ ταύτῃ τὸ ἑδραῖον τῆς γῆς ἀπομιμουμένων [Par. 2977. ἀπομι-
 μουμένου]. 36 T. VII. ἐβ. add. ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται. 37
 Mon. περὶ. 38 Mon. λαμβάνω. Ven. λαμβανόντων. 39
 T. VII. τῷ ῥήτορι. 40 Ald. σημαίνει. 41 Mon. et Ven.
 haec om. Sunt in Par. 2916. 2977. et Sicel. 42 Ald. Par.
 2916. 2977. Sic. κατὰ. Par. τά.

1 T. VII. α. et β. γ. et Sicel. Ven. Παρὰ δὲ τῷ ῥήτορι τὸ κατὰ
 ἀπόφασιν σημαίνει, εἶπερ μὴ ἀγλευκῆς γενήσεσθαι μέλλοι. Ἄχαρις
 καὶ ἀκόσμ. 2 T. VII. Sicel. add. καὶ ἀκόσμητος. 3 T. VII.

λέξ· εἶπε γὰρ, ὅτι ἡ ἄρρυθμος⁴ καὶ ἀνακόλουθος συνθή-
κη ἀρμόττει σφοδρότητι⁵ καὶ τραχύτητι· καλῶς δὲ εἶπε
κατὰ τὴν σύνταξιν· τῷ μὲν γὰρ μεγέθει καθολικῶς ἐναν-
τίον τὸ εὐτελές, τῷ δὲ κάλλει κατὰ μόνην τὴν σύνταξιν
6 τε⁶ καὶ σύνθεσιν. γ'. Κάλλος τοίνυν· ὥπερ⁷ ἐπὶ
τῶν σωμάτων ὁρῶμεν τὰ μὲν αὐτῶν τῇ φύσει καλὰ, τὰ
δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ τῷ φαινομένῳ, οὕτω⁸ καὶ ἐπὶ τῶν
λόγων οἱ μὲν ἐκ συμμετρίας τινὸς ἔχουσι τὸ κάλλος, οἱ δὲ
ἐξ ἐπιμελείας· ὅθεν καὶ ἐπὶ τοῦ κομμηωτικοῦ⁹ ἐννοίαν καὶ
10 μέθοδον οὐχ εὐρίσκομεν· περὶ γὰρ τὴν λέξιν ἔχει τὴν ὅλην
ὑπόστασιν, ὡς¹⁰ ἐπιπολάζον τῷ σώματι καὶ τῆς ὅλης
ἐπιφανείας ἀπτόμενον· τὸ γὰρ ἀληθινὸν ἐφικνεῖται τοῦ
βάθους καὶ τὴν πλειστον δύναμιν· ἔχει περὶ τε τὴν¹¹
μίξιν τῶν ιδεῶν καὶ τὴν ἐννοίαν αὐτὴν καὶ τὴν μέθοδον.
15 δ'. Κάλλος ἐστίν· οὕτω τινὲς ὠρίσαντο τὸ ἐν σώματι
ἀληθινὸν κάλλος· συμμετρία ὁμοιομερῶν τε καὶ ὁργανι-
κῶν· μετὰ τινος εὐχρησίας διὰ παντὸς τοῦ σώματος διη-
κούσης· ὅθεν καὶ¹² τὸν ὅρον τοῦτον ὁ τεχνικὸς εἰς τὸ
τοῦ

Sic. τὸ γὰρ γλεῦκος πολλὴν ἔχον τὴν γλυκύτητα δοκεῖ χαρίεν εἶναι
πρὸς τὴν πύσιν. 4 Mon. ἄρρυθμος. 5 Sic. τραχύτητι καὶ
σφοδρότητι. 6 τε T. VII. Sic. om., tum T. VII. καὶ τὴν σύνθ.
7 T. VII. Sic. κάλλους λέγει νῦν οὐ [Sic. ὁ] τοῦ ἀληθινοῦ καὶ γι-
νομένου κατὰ κρᾶσιν καὶ μίξιν τῶν ιδεῶν, καὶ τοῦ φαινομένου
καὶ κομμηωτικοῦ, καθάπερ ἐπὶ. 8 T. VII. Sic. τὸν αὐτὸν
δὴ πον [Par. 2977. δὴ om.] τρόπον. 9 T. VII. Sic.
κομμηωτικοῦ μέθοδον καὶ ἐνν. 10 Sic. ὥπερ. 11 T. VII. Sic.
περὶ τὸ τὴν ἐννοίαν καὶ μέθοδον. Tum Par. 2977. Sicel. addit:
τοῦτο γὰρ κυρίως ἂν εἴη λόγου κάλλος τὸ γινόμενον ἐκ τῶν ποιούν-
των τὴς ιδέας αὐτοῦ πάσας, οἷον ἐννοιῶν μεθόδων λέξεων καὶ τῶν
λοιπῶν [Mon. Par. 2916. haec om.]. 12 καὶ ὁ τεχνικὸς λαβὼν
μετήνεγκε τὸν ὅρον καὶ ἐπὶ τοῦτο τὸ κάλλος τὸ περὶ τοὺς λόγους γι-
νόμενον, οὐ κομμηωτικόν, ἀλλ' ἀληθινόν [Mon. οὐκ ἀναλογεῖ κομ-
μηωτικόν].

τοῦ λόγου κάλλος μετήνεγκεν. εἰ. Ἀλλὰ μὴ χύδην· ¹³
 ἀναρμόστως καὶ συγκεχυμένως· ὅπερ πάσχουσιν ἔνιοι ¹⁴
 τῶν φύσει μὲν ὀξυτέρῳ ¹⁵ κεχυμένων, ἥκιστα δὲ τοῖς
 ἐπιστημονικοῖς λόγοις ποδηγετῆσαι τὴν φύσιν ἐξισχυόν-
 των. ζ'. Τοῦ Λυσίου ἐρωτικοῦ· ἐν γὰρ τῷ περὶ ^δ
 ἔρωτος Πλάτων ἄλλους τε καὶ τὸν Λυσίαν εἰσάγει διεξι-
 όντας περὶ τοῦ ἔρωτος. τὸ δὲ ἀποτετορνεῦσθαι, ἀντὶ τοῦ
 κατεσκευάσθαι καὶ εἰς κάλλος ἀπεξέσθαι· μεταφορικῶς
 ἀπὸ τῆς τορείας. θ'. Ἀναβεβλήσθω· πρὸς γὰρ τῷ τέ- **401**
 λει τοῦ δευτέρου βιβλίου περὶ χαρακτήρων τῶν ῥητόρων ¹⁰
 διδάξει. ἡ. Ἐξωθεν κομμητικός· ἰστίον ὡς ¹⁶ τοῦτο
 διαβάλλοντες οἱ κριτικοὶ ¹⁷ ὡς πλεονάζον ἐν τῷ λόγῳ τοῦ
 θεολόγου πορνικὸν εἰρήκασιν, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος ἐν τῷ
 συντακτηρίῳ φησὶν· οὐδὲ τῶν πορνικῶν, ὡς τις ἔφη
 διασύρων ἡμᾶς τῶν πόρνων καὶ λόγον καὶ τρόπον. τὸ δὲ ¹⁸
 ἐπισημαίνεσθαι ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν καὶ χροτεῖν.

Λέξις τοίνυν καλὴ πᾶσα ἥπερ καὶ καθαρά· αἱ γὰρ τραχεῖαι καὶ
 τροπικαὶ, καὶ τὰ λοιπά.

Ἐναργεῖς μὲν· ἀντὶ τοῦ σημαντικώτεραι· τὸ δὲ
 ἕλλο τι ἔφη, ἀντὶ τοῦ καὶ ὄγκον ἔχουσαι καὶ διάγραμμα καὶ ²⁰
 ὕψος, ὡς ἐν τῷ περὶ λέξεως καθαρότητος ἔφη. β'. Ὡς
 ἐν τοιούτῳ ἀάλλει· τῷ κομμητικῷ δηλαδή. γ'. Ἀλ-
 λὰ τὴν μὲν αἰτίαν· Ἰσοκράτους ¹⁸ μαθητὴν εἶναι
 λέγουσιν Ἀνδροτίωνα, καὶ ἦν, ὡς φησὶν ὁ ῥήτωρ, ¹⁹ τε-
 χνίτης τοῦ λέγειν· ἐπετήδευσεν οὖν ὁ Δημοσοθένης κεκαλ- ²⁵
 λωπισμένον ἐργάσασθαι ²⁰ τὸν κατ' Ἀνδροτίωνος, ἀντι-
 φιλοτιμούμενος πρὸς Ἰσοκρατικὸν ²¹ ῥήτορα παρίσους

13 Haec sunt apud Sicel. 14 Sicel. ἔνι. 15 Ald.
 ὀξυτέρω. 16 ὡς Par. om. 17 Par. αἰρητικοί. — v. 14 Ald. συν-
 τακτηρίῳ. v. 15. διασύρων. v. 17. τραχεῖναι. 18 T. VII. κβ — κζ.
 19 ῥήτωρ Mon. om. — Dem. c. Androt. p. 594. 20 Par. 2977.
 ποιῆσαι. Mon. ἐρήσεισθαι. Par. 2916. ἐργάσασθαι. 21 Ald.
 Par. Ἰσοκράτην. T. VII. Ἰσοκρατικόν.

χρώμενον²² κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου.²³ δ'. Διακό-
 πτει²⁴ μὲν οὖν· ἡ μὲν παρίσωσις οὕτως ἂν γένοιτο.²⁵
 τὸ μὲν γὰρ πολλὰ²⁶ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς
 ἡμετέρας²⁷ ἀμελείας ἂν τις θείη, τὸ δὲ μὴ πάλαι τοῦτο
 5 πεπονθέναι τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημα²⁸ ἂν
 θείη· πάρισον γὰρ τὸ μὲν ἀπολωλεκέναι τῷ πεπονθέναι·
 τὸ δὲ θείη τῷ θείη· ἡ δὲ ἐπεμβολὴ διέκυψε τὴν παρίσω-
 σιν. ε'. Ἐπιβουλή τοῦ λόγου· πανταχοῦ ὁ τεχνογρά-
 φος ἐπιβεβουλευμένον καλεῖ λόγον τὸν τῷ ἐπιτετηδευμένῳ
 10 κάλλει κεκρημένον· τὸ γὰρ τοι διόλου κεκρησθαι ταῖς²⁹
 παρισώσεσιν ἐκπρεπῇ μὲν, οὐ μὴν πιθανὸν ποιεῖ τὸν λό-
 γον. οὐ γὰρ οὕτω πείθονται οἱ δικασταὶ τῷ ἐπιτηδεύοντι
 καλλωπίζειν τὸν λόγον καὶ τεχνίτη τοῦ λέγειν, ὥς τῷ
 κατὰ φύσιν λέγοντι· Γοργίας³⁰ μὲν οὖν καὶ Πῶλος σφό-
 15 δρα τοῦ κάλλους πεφροντικότες παντοδαπῶν παρισώσεων
 πληροῦσι τοὺς λόγους, Ἰσοκράτης δὲ ἐπ' ἔλαττον, ὁ δ'
 αὖ Δημοσθένης ὥς σφοδρότερος³¹ τεχνίτης φεύγει κε-
 κρησθαι ταύταις προσκόρως.³² ε'. Ἐπεὶ καὶ τὸ

22 T. VII. ἐπιχρώμενον. 23 T. VII. add.: ταῦτα καὶ Μέ-
 νανδρός φησι διαιρῶν τὸν κατ' Ἀνδροτίανος [καὶ ἐτ φησὶ Mon. om.].
 24 Litt. δ—ς. habet Sicel. et T. VII. 25 T. VII. Sicel. γέ-
 νοιτο. Ald. Par. ἐγένετο. 26 πολλὰ ex T. VII. Sic. recepi,
 est Dem. Ol. I. p. 12. 27 T. VII. ἡμετέρας. 28 Sicel. εὐ-
 εργέτημ' ἂν ἐγὰ θείην, ut Dem. Tum T. VII. Sic. pergit: αὕτη
 ἐστὶν ἡ παρίσωσις, ἡ δ' ἐπεμβολὴ [Mon. ἐπιβολή] αὕτη. πεφηνέναι
 τέ τινα ὑμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντίρροπον, ἂν βουλώμεθα χρήσα-
 σθαι. Par. 2916. 2977. add.: Τὸ γὰρ ἀπολωλεκέναι καὶ πεπονθέ-
 ναι καὶ πεφηνέναι καὶ τὰ λοιπὰ πάρισά ἐστι ταῦτα· ἐστι πάρισα
 καὶ τὸ θείην καὶ θείην. — Τὸ κλέμμα καὶ δωροδόκημα, τὸ μα καὶ
 μα ἐστὶν ἡ παρίσωσις. 29 T. VII. Sic. ταῖς κατ' ἀρχὴν ἢ τέλος
 τῶν κώλων κεκρησθαι παρ. 30 T. VII. Sic. διόπερ Γοργ. μὲν
 καὶ Πῶλος, [Ald. Παῦλος]. Cfr. Spengel. συναγ. τεχν. p. 87.
 31 T. VII. Sicel. σφόδρα. 32 Sic. et Ven. διακόρως. Sch. min.
 ἐναλλύττει δὲ τὰς πύλλα βίας· καταλήξων τῶν ἐπὶ τέλους

ταῦτα· ἡ παρίσσωσις ἐνταῦθα ³³ οὕτως ἂν γένοιτο· ταῦτα ἐμοῦ τότε γράψαντος καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον, οὐ τὸ Φιλίππῳ ³⁴ ζητοῦντος. ζ. Ὁ δ' Ἰσοκράτης· ὥς ³⁵ οὐ πρὸς ἀγῶνα ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν γράφων λόγους, ³⁶ καὶ ἀντισοφιστεῦν Λυσίᾳ καὶ γοργιάζων. ἡ Δι' ⁵ ὅλων ἴσοις· ἕκαστον γὰρ τῶν τριῶν κώλων ³⁷ συλλαβῶν ἐστὶν ἐννέα· τὸ μὲν πρῶτον ἄχρι τοῦ διδόμενα· τὸ δὲ δεύτερον ἄχρι τοῦ εἶναι· τὸ δὲ τρίτον ἄχρι τοῦ ἀποδοῦναι. θ'. Σχεδὸν γὰρ οὐδ' ὅλως· πῶς γὰρ ὁ μὴ παθαινόμενος, ³⁸ ἀλλ' οἴκοι σοφιστεῦν καὶ διδάσκων ¹⁰ ῥητορικὴν καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀκοῆς θηρώμενος ἐπαινον χρήσαιτ' ἂν τῇ ἀποστροφῇ.

Αἴτε οὖν παρισώσεις καλλωπίζουσιν, καὶ τὰ λοιπά.

Εἰ δ' ἔχει τι καὶ ἐναργείας· ὁ Τιβερίος φησιν,¹ ὅτι ἐναργεῖα γίνεται κατὰ μὲν ἔννοιαν, ὅταν μὴ μόνον ¹⁵

ἐναλλαγὴν φησι. Ἐπιβουλή· ἐφδιουργία. Ἐπηγγελκότα· ἀλλά εἰοι παρισώσεις εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἄλλα εἰς τὸ τέλος. Κεκαλυκότα· ὅρα πῶς νῦν ἐν τῷ πέλῃ πᾶσαι αἱ συλλαβαὶ αἱ παρισοῦσαι κεῖνται. Τὸ ζητοῦντος καὶ γράψαντος πάρισά εἰσιν. Ibid.: Σημειῶσαι, ὅτι ἐν ἑκατέροις τοῖς ῥητοῖς αἱ παρισοῦσαι συλλαβαὶ ἐντρίχως κεῖνται, καὶ οὐ κατὰ τὸ τέλος τῶν κώλων πᾶσαι, ἀλλ' αἱ μὲν αὐτῶν κατὰ τὸ τέλος, αἱ δὲ κατὰ τὸ μέσον. — Adji-
cio ex Sic. et T. VII. litt. κε. quam Plan. om. Σημειῶσαι [Sic. σημειῶσαι om.] ὅτι σφόδρα ἐστὶ τοῦ πιθανοῦ πόρρω ὁ κεκαλλω-
πισμένος λόγος, ἐπειδὴ οὐχ οὕτω πείθονται οἱ δικασταὶ τῷ ἐπιτη-
δεύοντι καλλωπίζειν τὸν λόγον καὶ τεχνίτῃ τοῦ λέγειν, ὥς τῷ κατὰ φύσιν λέγοντι. ³³ ἐνταῦθα T. VII. Sic. om. ³⁴ Ald. Par.
τὸ Φιλίππου. Sic. τὸ τοῦ Φιλίππου. Mon. τῷ Φιλίππῳ. Par. 2916.
τὸ Φιλίππῳ. ³⁵ ὥς T. VII. Sic. om. ³⁶ T. VII. Sic. πλεί-
ους λόγ. καὶ ἀντιπολιτευόμενος καὶ ἀντισ. ³⁷ Ald. κώτων. ³⁸
Sch. min. Τί λέγεις Ἐρμόγετες, ὁ γὰρ Ἰσοκράτης οὐκ ἐπαθαίμετο,
ἀλλ' ἐπανηγύριζε καὶ διὰ τοῦτο κάλλους ἐφρόντιζε.

¹ T. VII. λστ. — Locus hic abest a Tiberio nostro.

33..

λέγης τόπον, ἀλλὰ καὶ τὰ ² παρακολουθοῦντα τῷ τόπῳ
σημεῖα, οἷον ἐν τῷ περὶ Ἀλονήσου· ³ „καίτοι Χερρόνῃ-
σου ⁴ οἱ ὅροι εἰσιν, οὐκ ἀγορὰ, ἀλλ' ὁ βωμός τοῦ Διὸς
τοῦ ὀρίου· καὶ ποῦ ὁ βωμός; ὅς ⁵ ἐστι μεταξύ Πτελεοῦ
⁵ καὶ Λευκῆς Ἀκτῆς.“ εἶτα πάλιν ἄλλο σημαντικόν· „οὗ
ἡ διωρυχὴ ⁶ Χερρόνῃσου ἐμελλεν ἔσσεσθαι.“ καὶ ὅταν ὡς
ἐν εἰκόνι προάγῃς τὸν λόγον· ὡς ἐν τῷ κατὰ Μειδίου
φησὶν, ⁷ „ἰσχυρός τις ἦν, μέλας.“ κατὰ δὲ τὸ σχῆμα
ἐνάργεια γίνεται, ὅταν καθ' ὑπόθεσιν λέγωμεν, ὡς ἐν
¹⁰ τῷ πρὸς Λεπτίνην· ⁸ „φέρε ἂν δὲ δὴ πέμψας εἰς ἡμᾶς
ὁ Λεύκων ἐρωτᾷ,“ καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ αἱ πλάσεις ἐναργείας
εἰσὶν, ὡς ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου· ⁹ „καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς
ἔσται τις λόγος περὶ ὑμῶν, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. Ἀθήνη-
θεν ἐπρέσβυσάν τινες ὡς Φίλιππον τουτονὶ, Φιλοκρά-
¹⁵ της, Αἰσχίνης, Φρόνων, Δημοσθένης.“ κατὰ δὲ λέξιν
⁴⁰² ποιεῖ ἐνάργειαν τὰ πληκτικὰ τῶν ¹⁰ ὀνομάτων καὶ τὰ ¹¹
σημαντικὰ, οἷον· „ὁρᾶτε ¹² ὡς σαφῶς διορίζεται καὶ
δηλοῖ.“ καὶ πάλιν· „ἀκούετε, ¹³ ὧς Ἀθηναῖοι, τοῦ νό-
μου τοῦ λέγοντος σαφῶς.“ κατὰ δὲ ἄλλους καὶ τὰ δεικτι-
²⁰ καὶ σχήματα ἐναργῆ, οἷον· „προπύλαια ταῦτα.“ ¹⁴

² τὰ T. VII. om. ³ p. 86. Ald. Par. τῆς Ἀλονήσου. T. VII.
περὶ Ἀλονήσου. ⁴ Ald. Par. Χερρόνῃσου. h. l. et paullo post
T, VII. Χερρόνῃσου. ⁵ Mon. οὐ. ⁶ Mon. διορύχι. ⁷
p. 537. φησὶν T. VII. om. ⁸ p. 468. ⁹ de fals. leg. p. 412.
¹⁰ τῶν ὀνομάτων καὶ τὰ σημαντ. T. VII. om. ¹¹ τὰ abest a
Par. ¹² de cor. p. 239. ¹³ Boisson. in editione Tiberii
p. XI. locum oratoris prorsus similem invenisse se negat, un-
de suspicatur, Tiberium memoriter scribentem respexisse Cte-
siphonteam p. 267. ἀκούεις, Αἰσχίνη, τοῦ νόμου λέγοντος σαφῶς,
vel Aristocraticam p. 640. ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου ἀντικρυς, ὧς
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγοντος. ¹⁴ περὶ συντάξ. p. 174. vel Andro-
tion. p. 617. — Harpocr. s.v. προπύλαια ταῦτα, addit: Δημο-
σθένης Φιλίππικοις. ubi Vales. locum nostrum laudat.

β'. Τὰ τῆς ἐπιβουλῆς· τουτέστι τῆς περιεργείας, ὅ-
θεν καὶ ἐπιβεβουλευσθαι φησι τὸ περιεργάσθαι ¹⁵ ἀπὸ
μεταφορᾶς τῶν καλλωπιζομένων γυναικῶν καὶ ἐπιβου-
λευουσῶν τῇ τῶν θεωμένων αὐτὰς σωφροσύνη. γ'. Ἐκ
συμφθάρσεως· τὴν ἀρίστην παρὰ τῷ ῥήτορι τῶν ⁵
ιδεῶν ἔνωσιν τε καὶ σύγκρασιν ¹⁶ σύμφθαρσιν ἐκάλεσεν,
ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν διαφόρων σιτίων, ἅπερ ἐν τῇ γα-
στρὶ πρότερον ἀλλοιοῦνται καὶ τὴν οἰκείαν μεταβάλλει
ποιότητα, εἰθ' οὕτως ἓνα χυμὸν κατ' ἐπικράτειαν γεν-
νᾷσι θρεπτικὸν τοῦ σώματος καὶ σωτήριον. δ'. Ὡς ἐν ¹⁰
τῷ περὶ τῆς περιβολῆς. τὸ ¹⁷ παρὰ μὲν γὰρ τὰς
τῶν χορηγιῶν δαπάνας καὶ τὰ ἐξῆς. ε'. Τὴν τοῦ δια-
πράξασθαι· εἰπὼν γὰρ τὸ τὴν, ὑπερέθετο προσθεῖναι
τὸ δόξαν. ς'. Καὶ τὸ πολύπτωτον· πολύπτωτόν ¹⁸
ἔστι μεταβαῖνον ἀπὸ πτώσεως εἰς πτώσιν· ἡ γὰρ μετα- ¹⁵
βολὴ τῆς φράσεως κάλλος καὶ ἡδονὴν ἐργάζεται, ὥς
καὶ ἡ ἐκ ποικίλων χρωμάτων γραφή. ζ'. Οὗτοι γὰρ·
οἱ ῥήτορες.

Κῶλα δὲ κεκαλλωπισμένα φύσει μὲν τὰ μετρίως μακρότερα εἰ τῇ
συνθήκῃ διεστέκει, καὶ τὰ λοιπά. 20

Ὁ γε μὲν περὶ ἀτελείας· ἡθικώτερον ¹⁹ γὰρ
μᾶλλον καὶ δι' ἐπιμελείας τε καὶ κάλλους πεπλεγμένον
Ἀψίνης τε καὶ Ἀσπάσιος ἀπεφάναντο τὸν πρὸς Λεπτί-
νην, τραχύτητος δὲ καὶ σφοδρότητος ἄμοιρον, διὰ τε τὸ
πρὸς ἔνδοξον πρόσωπον ὑπὲρ ἀδόξου τοῦ Κτησίππου ποι- ²⁵
εῖσθαι τοὺς λόγους, καὶ διὰ τὸ ἐξήκειν αὐτῷ τὸν χρό-
νον ²⁰ τῆς γραφῆς, ἣν ἐγράψατο πρότερον Βάδιππος ²¹

15 Ald. Par. περιεργάσθαι, scr. περιεργάσθαι. 16 Par.
κράσιν. manus senior inscripsit συγ. 17 cfr. T. VII. μα.
18 cfr. T. VII. μυ. 19 T. VII. μστ. 20 T. VII. excepto
Ven. τὸν τῆς γραφῆς χρ. 21 Ven. Βάδιππον. cfr. in Lept.
p. 501.

Ἀφερίωνος πατήρ τὸν Λεπτίνου νόμον· ἔτι μὴν ²² διὰ
τὸ συμφέρειν τῷ δήμῳ τὸν νόμον ἐπὶ τοὺς πλουσίους
μετάγοντα τὰς λειτουργίας, ὥστε καὶ πρὸς ὀργὴν ἔτρε-
ψεν ἂν τὸν ²³ ἀκροατὴν, εἰ πρὸς καταφορὰν ἐχώρησεν
5 ὁ ῥήτωρ τοῦ τὰ λυσιτελοῦντα νομοθετοῦντος· εὐθὺς
γούν ἐκ προοιμίων διὰ τῶν ἐξ ἐπιπλοκῆς βραχείας πε-
πλεγμένων κώλων τὴν περὶ τοῦ δικαίου τέθεικεν ἀντί-
θασιν, καθ' ἣν σαθρότερος ἦν ὁ τοῦ ²⁴ Λεπτίνου νό-
μος· τῷ γὰρ συμφέροντι μᾶλλον ἔρρωτο· ἰσχυρὰν δὲ
10 αὐτὴν δῆθεν ἐπιδείξαι βουλόμενος ἐπήνεγκεν ὡς εἰδὼς
ἀκριβῶς, καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ· καί-
τοι ²⁵ δῆλον ὅτι τοῖς σαθρότεροις ἐπ' ἐλάχιστον οἱ
ῥήτορες χρῶνται. β. Καὶ μέτρου γε τοῦ οἰκείου·
ἐν ταῖς ἄλλαις ἰδέαις περὶ τῶν οἰκείων ἐκάστη ποδῶν
15 εἰρηκῶς ἐνταῦθα οὐ λέγει, τίνες εἰσὶν οἱ τοῦ κάλλους·
οὐ γὰρ εἰσιν ἴδιοι τοῦ κάλλους, ἀλλ' εἰ μὲν σεμνότητα
τυχὸν ἐργαζόμεθα, δεῖ δὲ ἡμῖν καὶ κάλλους, τοὺς τῇ
σεμνότητι οἰκείους πόδας ποιήσουμεν· εἰ δὲ ἀφέλειαν σὺν
κάλλει, τοὺς τῆς ἀφελείας· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως·
20 γ. Μέτρου πλησίον· δυνατόν ²⁶ γὰρ καὶ πεζὸν λό-
γον μεθόδῳ τινὶ τῷ δοκεῖν ἑμμετρον εἶναι καὶ πάλιν ἑμ-
μετρον τῇ διακοπῇ τῶν νοημάτων τῷ φαινομένῳ ποιῆ-
σαι πεζόν· οἷον ὃ ἐγὼ ²⁷ λέγω ἐπὶ τῶν ἐις μέτρων ποι-
ημάτων, ὅταν μὴ ἀποδοθῇ τὸ μέτρον τῇ ἑξαμετρίᾳ, συν-
25 ἀρπάζεται τῷ δοκεῖν ἐκ τῆς διακοπῆς ὁ ποιητικὸς ὅ-
θυμος, ὡς ἔχει τό· ²⁸

Φεῦγε μάλ' εἴ τοι ²⁹ θυμὸς ἐπίσσυται, οὐδέ σ' ἔγωγε

22 ἔτι μὴν — τὸν νόμον Mon. om. 23 Ald. αὐτόν. T. VII.
ἂν τόν. 24 τοῦ T. VII. om. 25 Ald. καὶ τό. Par. καί τοι.
T. VII. καίτοι. tum Ald. Par. Mon. δηλονότοι. Par. 2977. Ven.
δῆλον ὅτι. 26 T. VII. να. — νη. 27 ἐγὼ T. VII. om.
28 Il. α, 173. 29 Ald. τι. Par. τοι. Mon. ἤτοι.

Λίσσομαι³⁰ ἔνεκ' ἐμεῖο³¹ μένειν, παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι
Οἳ κε με³² τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς.

καὶ-μέχρι μὲν τούτου τοῦ ἔπους οὐκ ἔμφαίνεται τὸ μέ-
τρον, ὑπερέβη γὰρ τὰ μέτρα τοὺς πόδας· σκόπει δὲ τοῦ
λοιποῦ, πῶς διὰ τὴν ἰσομοιρίαν τῶν κώλων ὁ ποιητικὸς
ἔρρωτο ῥυθμός·

Ἐχθιστος δὲ μοι ἐσὼ διωτρεφένων βασιλῆων·

Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πάλεμοι τε μάχη τε.

ἀλλ' ὥς ἐμποδίζει τῷ ἑμμέτρῳ λόγῳ τὰ κῶλα μὴ κατὰ
τὸν προειρημένον λαμβανόμενα λόγον, τὸν αὐτὸν τρό- 10
πον καὶ τὸν πεζὸν δείκνυσι δοκεῖν³³ ἑμμετρον ὁ πλε-
ονασμὸς τῶν ποδῶν, καὶ μάλιστα, ὅταν τοῖς ὀνόμασι 403
συναρπασθῇ τὰ³⁴ κῶλα· τοῦτο δὲ πολὺ³⁵ παρὰ τῷ
Ἰσοκράτει· μέλει³⁶ γὰρ διαφερόντως αὐτῷ τοῦ κάλ-
λους.³⁷ 15

Διὰ πλειόνων δὲ μέλλων ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τούτων παραιτοῦμαι
μηδὲνα δυσχερᾶναι τῇ λεπτολογίᾳ, καὶ τὰ λοιπά.

α. Οἰκείως ἔχοιεν· δεῦ γὰρ³⁸ ἐν τῇ τοιαύτῃ
συνθήκῃ³⁹ τοὺς ἰσοχρόνους, ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ⁴⁰ πλεονά-
ζειν πόδας, οἷον σπονδαίους καὶ δακτύλους καὶ ἀναπαί- 20
στους,⁴¹ καὶ ἔτι ἰάμβους τε καὶ τροχαίους καὶ χορείους·

30 Ald. et Par. λίσσομ'. 31 Ald. ἔνεκ' ἐμοῖος. 32 Ald.
καὶ με. 33 T. VII. τῷ δοκεῖν. 34 T. VII. καὶ τὰ. 35 πολὺ
Mon. om. 36 Ald. Par. 2977. μέλλει Mon. μεγάλα. 37
Addo T. VII. νβ. Σημειῶσαι, ὅτι κακία ἐστὶ τὸ μέτρον ἐν πεζῷ
λόγῳ, ἀρετὴ δὲ μάλιστα ἐν κάλλει τὸ ἐγγίζειν μέτρῳ τὴν φράσιν.
38 T. VII. γγ. 39 συνθήκη Mon. om. 40 Mon. ἐπὶ πολὺ.
Par. 2977. ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Sch. min. Δυσχερᾶναι τῇ λεπτο-
λογίᾳ· προδιόρθωσις τὸ σχῆμα. Μὴ ἀναρμοστοῦντες· ἴδιον
γὰρ τραχύτητος τὸ ἀναρμοστον καὶ ἀνακόλουθον τῶν ποδῶν. Τὰς
μικρὰς· τὰς βραχείας. 41 καὶ ἀναπαλαίτους T. VII. et Sic.
om. ita legens: δακτύλους, ἰάμβους τε καὶ τροχαίους, οὗτοι γὰρ

ἀνάρμωσται δὲ οἱ ἐναντίως ἔχοντες, σπονδείῳ πυρὸρίχιος;
 μολοττῷ χορεῖος· εἰ τοῖνυν διὰ τῶν ἀναρμόστων ἡ σύν-
 θεσις γίνεται, ⁴² τραχύνει τὸν λόγον· διὸ ⁴³ καὶ ἀνω-
 τέρω τὸ ἰωνικὸν ὥς ἐκλυτώτερον ἐξέβαλε τοῦ σεμνοῦ λό-
 5 γω· ἐκ γὰρ ποδῶν ἀναρμόστων ⁴⁴ ἀλλήλοις οἱ ἰωνικοὶ
 σύγκεινται, τρία ⁴⁵ οὖν δεῖ ταῦτα ἔχειν τὸν τοῦ κάλλους
 ῥυθμὸν, λειότητα φωνηέντων, ⁴⁶ ἀλλὰ μὴ σύγκρουσιν·
 πόδες συγγενεῖς ⁴⁷ ἀλλήλοις, μέρη λόγου μὴ ἰσοσύλλα-
 βα, μὴδὲ ἰσόχρονα, ⁴⁸ μὴδὲ ἰσότονα· τοῦτο ⁴⁹ γὰρ φησι
 10 καὶ Διονύσιος, ⁵⁰ ὅτι δεῖ μινύειν βραχέσι μακρὰ καὶ
 πολυσυλλάβοις ⁵¹ ὀλιγοσύλλαβα, τοῦτο γὰρ ἡδέως ⁵² δια-
 τίθησι τὴν ἀκοήν. β. Οὐχ ⁵³ αἱ βεβηκυῖαι· βεβη-
 κυίας ⁵⁴ λέγει τὰς εἰς πόδα ⁵⁵ τέλειον καταληγουσας,

ἰσόχρονοι. ἀνάρμ.

42 T. VII. et Sic. γένοιτο. 43 T. VII.

et Sic. διόπερ.

44 Mon. εὐαρμόστων. Ald. et Par. addunt καὶ

συγγενῶν, quod ejeci cum T. VII. et Sic. — Post σύγκεινται
 Par. 2977. addit: Ἵνα ὧσιν οἱ πόδες συγγενεῖς ἀλλήλοις, ὥς ὁ ἱαμβος
 καὶ ὁ τροχαῖος, τριχρονος γὰρ ἑκάτερος, καὶ ὅτι βραχὺς, καὶ ὁ δάκτυλος
 πάλιν καὶ ἀναπαίστος καὶ οἱ ὅμοιοι. — Sequitur in T. VII. νδ. et
 apud Sicel.: Οἰκείως ἔχοιεν, τοῦτέστι συγγενεῖς ὧσιν, οἷον ὥσπερ ὁ
 σπονδεῖος συγγενής ἐστι δακτύλῳ, ὁ δάκτυλος ἀναπαίστῳ, ὥς φασιν
 οἱ μετρικοί. 45 T. VII. νε. Sic.: Τρία [Sic. τρία om.] ἔχειν

δεῖ, φησὶν, τὸν τοῦ κάλλους. 46 Sic. φωνῆς. 47 Mon. συγ-

γενεῖς ἐστι δακτέλῳ τῷ ἀναπαίστῳ ἀλλήλους μέρει λ. 48 T. VII.

ἰσότονα, μὴδὲ ἰσόχρονα. 49 T. VII. νε. Sic. Αὕτη ἡ ποικίλη.

[Sicel. αὕτη γὰρ μάλιστα ἐπιμελήσ τε, αὕτη ἡ ποικ.] τοῦτο δὲ καὶ
 Διονυσίῳ ἐν τῇ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων εἰρηται, ὅτι δεῖ μίξει χρῆ-
 σθαι μινύοντα βραχέσι μ. 50 de comp. p. 184. Schaef. 51

T. VII. ὀλιγοσύλλαβοις πολυσύλλαβα. 52 Mon. ἰδίως. 53 Prae-

cedit in T. VII. νς. et apud Sic.: Τοῦτέστιν αἱ εἰς κῶλον πληροῦν
 τὴν δαύνοϊαν ἀπαρτίζουσαι, καὶ λέξιν μακροτέραν τε καὶ μακροκατά-
 ληκτον, ὥς ἐκεῖνο, ὥστ' ἐξ ἀπάντων ῥαδίων τὴν τοῦ συμφέροντος
 αἴρεσιν γενέσθαι. [Sic. γινῶσιν γεν. καὶ αἴρ.] 54 Sic. βεβ. δέ,

55 Ald. πόδας,

μή περιττενούσης ἑτέρας συλλαβῆς μετὰ τὸν πόδα· ⁵⁶
 ἢ τὰς εἰς κῶλον πληροῦν τὴν διάνοιαν ἀπαρτιζομένας,
 καὶ λέξει ἐπιμήκει τε καὶ μακροκαταλήκτῳ, ὡς τὸ λει-
 τουργίας. γ'. Τό γε μὴν ἐπιφερόμενον· εἰς γὰρ
 δισύλλαβον λέξιν κατέληξε τὸ ⁵⁷ λόγῳ. δ'. Ἐάσω· ⁵⁸
 τὸ ἔασω, Ἑρμόγετες, οὐ βραχεῖα παραλήγεται, ἀλλὰ μα-
 κρᾶ συλλαβῇ, καὶ εἰ βούλει, τοὺς γραμματικὸν ἐρώτα.
 ε'. Καὶ χρήσιμοι γε· οἱ ἀνηρτημένοι ⁵⁹ καὶ μικροὶ καὶ
 εὐειδεῖς καὶ μὴ τελέως περατοῦντες τὴν διάνοιαν ῥυθμοί,
 βραχεῖαν δὲ τινα διανάπανσιν ⁶⁰ ποιούμενοι τῆς ἐννοίας, ¹⁰
 διὰ μακροτέρων τε κῶλων ἐξαγόμενοι καὶ λέξεων βραχυ-
 τέρων καὶ εἰς βραχεῖαν συλλαβὴν λήγοντες ἢ παραλή-
 γοντες οἰκεῖοι εἰσι τῷ περικαλλεῖ λόγῳ, ὥσπερ οἱ διὰ
 πάντων ἐναντιούμενοι τούτοις τῷ μεγαλοπρεπεῖ καὶ ἀξίω-
 μα ἔχοντι λόγῳ προσήκουσιν. ⁶¹ ε'. Ἐπεὶ τοῦ χάριν· ¹⁵
 ἐντεῦθεν δέκνυνται, Ἑρμόγετες, ὅτι πάνθ' ὅσα λέγεις
 περὶ ποδῶν, ἀπίθانا λέγεις· καὶ γρὺν ἐπειδήπερ αὐτὸς
 ἐρωτᾷς, τοῦ χάριν οὐκ εἶπον ὠμολόγησα συνεπεῖν, ἀλλ'

56 T. VII. Sic. pergunt: ἀπηρτίσθη γὰρ ἡ ἀνάπανσις εἰς μα-
 κρὸν λόγον μέρος· τετρασύλλαβος γὰρ ἡ λέξις τὸ λειτουργίας.
 [Mon. πόδα τέλειον — — ἀνάπανσις εἰς μακρὸν om.] Sch. min.
 Πλείστῳ χρήσεται· κατέληξε τῷ λόγῳ, ὃ γὰρ λόγος μέρος λό-
 γου ἐστὶ δισύλλαβον. Βραχυτέρον τι· ἴδιον γὰρ τραχύτητος τὸ
 ἀνάρμοστον καὶ ἀνοίκειον τῶν ποδῶν. Αἴρεσιν γενέσθαι· τὸ
 γὰρ γενέσθαι καὶ τρισύλλαβον, καὶ μακρὸς ἔχει δύο. Λειτουρ-
 γίας· ἵνα ἔχη μακρὸς πολλὰς εἰς τὸ τέλος, ὡς ἐνταῦθα τὰς λει-
 τουργίας, καὶ ὁ θεολόγος, λύσων μὲν πάντα σύνδεσμον ἀδικίης τὸ
 αἶς. 57 Par. τῷ. 58 Par. 2977. ἔασω. ἰδοὺ κατέληξεν εἰς
 τὴν σω συλλαβὴν· ἔστι δὲ τὸ α βραχὺ κατὰ τὸν τεχνικόν, ἢ μᾶλλον
 εἰπεῖν τοῦ α κῶλου τὸ τέλος μακρὸν μὲν τὴν λήγουσαν ἔχει, βρα-
 χεῖαν δὲ τὴν παραλήγουσαν, φημὶ τὸ τὴν δωρεάν. 59 T. VII. ξξ.
 60 Ald. Par. δε' ἀνάπανσιν. T. VII. διανάπ. 61 Par. 2977.
 πρέπουσιν.

ὡμολόγησα συνερεῖν, ἐγὼ σοι λέγω, ὡς εἶπερ εἶπεν, ὡμολόγησα συνεπειν, ⁶² σολοικισμόν πάντως ἐποίει· καὶ γὰρ τὰ ῥήματα ταῦτα τὸ ἐλπίζω δηλαδὴ καὶ προσδοκῶ καὶ μέλλω καὶ ὀμνυμι καὶ ἀπειλῶ καὶ ὑπισχνοῦμαι καὶ ὁμολογῶ καὶ ἐγγυῶμαι καὶ ὅσα ἀπλῶς τὸ ὑπισχνοῦμαι καὶ ἐλπίζω σημαίνουσιν, ἀπαρεμφάτω ἀεὶ συντάσσουενα, οὐδέποτε ἀορίστου ἀπαρεμφάτω συντάσσονται, ἀλλ' ἦτοι ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος πρώτον ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον· εἰ τοίνυν εἶπεν ὁ Δημοσθένης, ὡμολόγησα ⁶³ συνεπειν, 10 ἐπειδὴ τὸ ὡμολόγησα τὸ ὑπεσχέσθην σημαίνει, σολοικισμόν πάντως ἐποίει, τὸ γὰρ εἶπεν ἀορίστου ἐστὶ· καλῶς οὖν εἶπε συνερεῖν, ἐπειδὴ τὸ εἶρεῖν μέλλοντος πρώτον ἐστὶ. ζ. Τοῦ ἐπιθέτου κάλλους· τουτέστι τοῦ κομωτικού· ἐπίθετον γὰρ κάλλος τὸ ἐξ ἐπιτριμμάτων φά- 15 μέν. ἢ. Ὁ δὲ λεγόμενος ὠραῖος· πολλὰ ⁶⁴ γὰρ σημαίνόμενα τοῦ κάλλους· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν ἀληθινόν, ὃ ἐκ τῆς μιζέως γίνεται πασῶν τῶν ἰδεῶν, ⁶⁵ τὸ δὲ φαινόμενον, ὃ ἐκ τῆς συνθήκης καὶ τῆς περὶ τὴν λέξιν ἐπιμελείας, τὸ δὲ ὠραῖον, ὃ ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς ἀνειμένης 20 γίνεται· ⁶⁶ ὃ μᾶλλον ἐν γλυκύτητι ἐστὶ καὶ ἀφελείᾳ· καὶ τοῦτο ⁶⁷ ἐν τῷ περὶ ἐκείνων λόγῳ φανεῖται σαφέστερον.

62 Sch. min. ἄλλον γὰρ ὀνθυμόν ποιεῖ τὸ συνερεῖν, καὶ ἄλλον τὸ συνεπειν. Βεβηκότιος ὀνθυμοῦ· ὀνθυμός τὸ κεκαλλωπισμένον. — v. 7. Ald. συντάσσονται. [sic.] 63 ὡμολόγησα Ald. om., recepi ex Par. 64 T. VII. οβ. et Sicel. 65 πασῶν τῶν ἰδεῶν Sicel. om. 66 Mon. γνώμης. 67 Ald. et Par. τοῦτο. T. VII. Sic. τοῦτο.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΕΡΙ ΙΛΕΩΝ.¹

Περὶ γοργότητος.

Καλὸς μὲν οὖν ἅμα ὄγκῳ καὶ ἀξιώματι λόγος καὶ ἔτι σαφὴς ὅπως
γίνεται· καὶ τὰ λοιπά.

α. Περὶ δὲ ὀξύτητος· ἡ ὀξύτης ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ 5
δριμύτητι. β. Ἄλλ' ἤγε λέξεις· ἡ μὲν γὰρ διὰ βρα-
χείων συμβάλλεται τῇ γοργότητι, οἷον λόγος· ἡ δὲ διὰ 404
μακρῶν ἐναντιοῦται, οἷον Πηλεὺς. γ. Διὰ τοῦ τμητι-
κοῦ· τμητικόν φησι τύπον² τὸν διὰ τῆς³ βραχύτητος
τῶν κώλων καὶ τῶν ταχειῶν ἐννοιῶν τέμνειν δοκούντα 10
τὸν λόγον καὶ εἰς μικρὰ⁴ διαιρεῖν· τὸ γὰρ τοι⁵ τεμνό-
μενον πρόδηλον ὡς τῆς οἰκείας ὀλότητος ἀφαιρεῖται τι⁶
δ. Ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου· τὸ χωρίον⁷ τοῦτο με-
θαδεύεται μὲν γοργῶς διὰ τὸ βραχείας⁸ τὰς ἀπαντήσεις
ἔχειν· σχῆμα δὲ ἐπιδέχεται τὸ κατὰ συνδρομὴν ἥτοι⁹ 15
συγχώρησιν, διότι συγχωρεῖ τῷ λόγῳ τῶν ἐναντιουμένων
εὐθύς ἐν ἀρχῇ· δυνατόν γὰρ ἦν καὶ μεθοδεύσαντα γορ-
γῶς μὴ χρήσασθαι τῷ κατὰ συνδρομὴν, ἀλλὰ δι' ἐναν-
τιώσεως ἀπαντῆσαι· οἷον μὰ Δία· ὁ γὰρ Ἀριστοφῶν ἡ-
μῖν¹⁰ κρειττόνων ὑπάρχει παράδειγμα πολιτευμάτων· 20
ἰστέον¹¹ γὰρ ὡς Ἀριστοφῶν μὲν κατηγορηθεὶς ἐβδομη-

1 Titulum recepi ex Par. In Ald. περὶ γοργότητος· τόμος β.

2 T. VII. ε. — Par. 2977. τόπον. 3 τῆς Ald. om., est in Par.
et T. VII. 4 Mon. μακράν. 5 Ald. τε. T. VII. τοι. 6
τι T. VII. om. Id. add.: εἰ δὲ τὸ κῶλον ἐκκαίδεκα μετρεῖσθαι συλ-
λαβαῖς ἔφαμεν, πρόδηλον, ὡς τὰ τούτου τραχύτερα τέμνεται καὶ
καθόλου τὰ κομματικά καὶ ἀσύνδετα. 7 T. VII. ἡ. 8 Ven.
Ven. βρ. εἶναι καὶ τραχείας τὰς ἀπ. 9 Ald. εἶτι. Par. T. VII.
ἥτοι. 10 Par. 2977. ὑμῖν. 11 Par. 2977. σημείωσαι, ὅτι ὁ
Ἀρ. κατηγορ.

κοντάκις ἀπέφυγε τὰς ¹² κατηγορίας, ὁ δὲ Κέφαλος πολ-
 λιτευόμενος οὐδέποτε κατηγορήθη. ¹³ ἐ. Ἐν τῷ περὶ
 δεινότητος· καὶ ¹⁴ μὴν ἐκείσε ἐλθὼν Ἑρμογένης οὐ-
 δὲν εἶρηκε· τὸ δὲ κακοδαίμονοῦσιν ἀντὶ τοῦ ἀχάριστοι
 5 εἰσιν. 5. Καὶ ¹⁵ μέθοδοι· ἐπειδὴ προεῖπε μίαν εἶναι ¹⁶
 μέθοδον, προσέθηκε δὲ τὴν ἀποστροφὴν, διὰ τοῦτο εἶ-
 πεν, ἣ καὶ μέθοδοι. ¹⁷ ζ. Συμπλοκαί· συμπλεκτικὸς
 γὰρ σύνδεσμος κατ' ἐξαιρέτον ὁ καί. ἡ. Εἰ δὲ πολ-
 λαί· τὰ τοιαῦτα ¹⁸ χωρία δοκοῦσι μὲν ἔμφασιν ἔχειν τοῦ
 10 τμητικοῦ λόγου τῷ ταχέως ἀφ' ἐκάστου τῶν πραγμά-
 των ἀπαλλάττεσθαι τὸν ῥήτορα· γοργότητος δὲ μετέχου-
 σι τῷ τὰ πλείονα τῶν κώλων κομμητικώτερα ¹⁹ εἶναι, πε-
 ριβολῆς δὲ γέμουσι τῷ τε ἐφέλκεσθαι πολλὰ νοήματα
 καὶ διὰ μερισμῶν ἐξετάζεσθαι διὰ μακροῦ τε τὴν ἀπό-
 15 δοσιν ²⁰ ἔχειν τῆς ἐρωτήσεως·

Σχήματα μὲν γοργότητος ταῦτα· καὶ τὰ λοιπά.

Τὰ κατὰ συστροφήν, τουτέστι περιοδικῶς. β'. ὁ
 γὰρ Μεσσήνην· ²⁰ πολλὰ μὲν πράγματα ἔχει ἐνταῦθα,
 συννεσφιγμένα δὲ καὶ σύντομα· ὥς μὴ δοκεῖν εἶναι πολλὰ.
 20 γ'. γέννη γὰρ εἶδεσιν· ἐνταῦθα ²¹ γένος μὲν ἡ ἀδι-
 κία, εἶδη δὲ ταύτης ἡ παρασπόνδησις καὶ ²³ ἡ λύσις
 τῆς εἰρήνης· καὶ ὅλον μὲν ἡ Εὐβοία, μέρη δὲ ὁ Ὠρεός,
 ὁ Πορθμός, καὶ ἀόριστον μὲν αἱ Ἑλληνίδες πόλεις, ὠρι-

12 Par. 2977 τῆς. 13 Par. 2977. add.: ταῦτα δὲ γοργό-
 τητός εἰσι παραδείγματα. Sch. min. μηδεμίαν γραφήν φνεῖν· τὸ
 μηδέποτε κατηγορηθῆναι. 14 Sch. min. ἐκείσε γὰρ ἐλθ., Ἑρμό-
 γηνες, οὐδὲν εἶρηκας, ὥστερ ἐπιλελησμένους. 15 Par. ἡ καί. —
 T. VII. ι. et sch. min. 16 Mon. τὴν αὐτὴν μέθοδον. Sqq.
 usque ad μέθοδοι id. om. 17 Par. 2977, μέθοδον. 18 T.
 VII. ιδ. 19 T. VII. κομμητικώτερα. 20 T. VII. ἀνταπόδο-
 σιν. 21 Ald. et Par. Μεσσήνην. Phil. II, p. 69. 22 T. VII.
 ιδ. fine. — Pro cor. p. 248. 23 καὶ Ven. om.

σμένον δὲ Βυζάντιον, Ὡρεὸς, Ἐρατρία· ἔστι δὲ καὶ ἄλλα περιβλητικὰ ἐν αὐτῷ, ²⁴ οἱ δύο μερισμοί, καὶ ἡ διὰ μακροῦ ἀπόδοσις. δ'. Καὶ σπουδαῖα νομίζων· ²⁵ διὰ γὰρ τοῦ καὶ καὶ ²⁶ καὶ συνδέσμον ἔτεμεν ἀμφότερα. ε'. Καὶ πρὸς ὄντινα· τουτέστι πρὸς ὑπερέχοντα πρό- ⁵ σωπα ἢ ἴσα ἢ καταδεέστερα, ἔνδοξά τε ἢ ἄδοξα ἢ ἀμφίδοξα· τὸ δὲ πῶς, διὰ ποίων ἐπιχειρημάτων τὰς κατασκευὰς ἐργαστέον. ς. Λέξεις μὲν γάρ· βραχεῖαν λέξιν φησὶ ²⁷ τὴν ἐξ ὀλίγων συλλαβῶν συνεστῶσαν ἢ τὴν διὰ βραχέων φωνηέντων, ὃ καὶ μᾶλλον· οἰκειότατος ²⁸ ¹⁰ γὰρ ὁ πυρρόρχιος τῇ γοργότητι. ζ'. Τοιάδε ἢ τοιάδε· ²⁹ τουτέστι καὶ διασύλλαβος καὶ τρισύλλαβος λέξις ³⁰ γοργότητος ἂν γένοιτο, πλὴν ³¹ αἱ βραχύτεραι ἐπιτηδειότεραι. ἡ. Ἐνθα ἐπείγεσθαι· οἷον ³² παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ὀρέστῃ· 15

Θᾶπτον ἢ μ' ἐχρῆν προβαίνων ³³ ἰκόμεν δι' ἄστεος.

Ἐπὶ σὲ σύγγονόν τε τὴν σὴν ὡς θανοῦντας ³⁴ αὐτίκα.

τροχαϊκὸν γάρ ἐστι τετράμετρον καταληκτικόν. ³⁵ θ'. Καὶ παρὰ τῷ Μενάνδρῳ· ³⁶ ἐν γεωργῷ· ³⁷

Ἐμβεβρόντησαι γελοῖον, ὃς κόρης ἐλευθέρας

20

24 Ald. ἐαυτῷ. Par. ἐν αὐτῷ. 25 Phil. IV. init. 26 καὶ καὶ in Par. erasa sunt. 27 T. VII. ις. et Sicel. φησὶ om. 28 Par. Mon. οἰκειότητος. 29 Schol. hoc est etiam in Codd. Parr. voluminis VII. abest a Mon. 30 Ald. λέξεις. 31 Ald. πελήν. 32 T. VII. ιη. et Sicel. — Eur. Or. 719. et 721. Pors. 33 Siceliotae cod. Vind. προβαίνειν, tum Ald. ἰκόμεν. Par. T. VII. Sic. ἰκόμεν. 34 Eur. κτενόντας. 35 T. VII. Sic. add.: καὶ παρὰ Ἀρχιλόχῳ ἐν τετραμέτροις. Γλαῖχ' ὄρα κ. τ. λ. 36 Ven. et Mon. haec om. — Sic. σημειῶσαι δὲ καὶ τὸ τοῦ Μενάνδρου. 37 p. 36. ed. Mein. Quod Grotius versus apud Schol. confuse extare dicit, id ita intelligendum, versus non distinctos esse.

Εἰς ἔρωθ' 38 ἥκων σιωπῆς καὶ 39 μᾶτην ποιουμένους
Περιοχῆς γάμους σεαυτῶ· 40

ι. ὁ δὲ Ἀρχιλόχος· 41

Γλαῦχ' ὄρα, βαθὺς γὰρ ἤδη κύμασιν ταράσσεται.

5

Περὶ ἡθους.

Σαφὴς μὲν δὴ καὶ ἀξιωματικὸς καὶ ἔτι αὖ καλὸς τε καὶ γοργὸς
ὅπως γίνεται λόγος, καὶ τὰ λοιπὰ.

“Εποίητο δ' ἄν· τὸ ἡθος ¹ γενικόν ἐστιν ὄνομα ²
κατὰ διαφόρων κατηγορούμενον· ἡθος μὲν γὰρ λέγεται
10 καὶ τὸ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις ἀρμόττον, καὶ τοῦ-
το πάλιν, περὶ οὗ νῦν διδάσκει, ὅτι ἰδέα ἐστὶ γινομένη
ἐξ ἐπιεικείας καὶ ἀφελείας καὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ ἐνδια-
θέτου καὶ βαρύτητος· εἰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἀπαριθμῇ τῶν
ιδεῶν ἰδέα καὶ καθ' ἑαυτὴν ἔταξε τὴν ἀλήθειαν, ἐνταῦ-
405 θα δὲ ὑπὸ τὸ ἡθος αὐτὴν ἀνάγει, θαυμαζέτω μηδεὶς·
¹⁵ ἐκεῖ μὲν γὰρ τῇ συνηθείᾳ τῶν πολλῶν ἠκολούθησεν, ἐν-
ταῦθα δὲ τὴν ἀκριβεστέραν διδασκαλίαν παρέδωκε. τὸ
μέντοι ἐγκαταμιννύμενον πανταχοῦ ἡθος τριχῶς φασὶ
γίνεσθαι, ³ ἢ γὰρ μειοῦμεν τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα καὶ
20 ποιοῦμεν τὴν ἐπιεικειαν, ὡς ὅταν τὴν χορηγίαν μανίαν
ὀνομάσωμεν, καθὰ καὶ ὁ Δημοσθένης, ⁴ „μανία γὰρ,
φησὶ, „τὸ ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν.“ ἢ ⁵ ἐξισοῦμεν τοῖς
εὐτελέσι πράγμασι ⁶ τοὺς λόγους, καὶ ποιοῦμεν ἀφέλειαν,
ὡς πολλὰ τῶν Ἀνακρέοντος καὶ Θεοκρίτου ἐν βουκολι-

38 Par. 2916. 2977. ἔρωτα. Sic. ἔωθ'. 39 Sic. ὡς μᾶτην
ποθομένης omissis sqq. 40 T. VII. Sic. add.: τετράμετρον κατα-
ληκτικόν. 41 Fr. XIII. ed. Gaisf. κύμασιν. Ald. T. VII. κύμασι.

1 T. VII. β. usque ad καὶ βαρύτητος. 2 ὄνομα Mon. om.
— tum T. VII. κατηγ. κατὰ διαφόρων. 3 T. VII. α. 4 in
Mid. p. 536. 5 Sequitur in T. VII. ἢ ὑπερβάλλομεν [Par. 2977.
ὑπερβάλλωμεν] — καὶ θεοί. 6 T. VII. πράγμασιν ἐξισοῦμεν τ. λ.

λοῖς· ⁷ ἢ ὑπερβάλλομεν καὶ ποιούμεν τὸ ἐνδιάθετον ἀλη-
 θές, ὡς ἔχει τὸ „Ἀνδροτίων ὦ γῆ καὶ θεοί“ ⁸ ἐξ αὐτῶν
 δὲ τούτων ⁹ γίνεται ἢ τε γλυκίτης καὶ ἢ βαρύτης· ἐπι-
 τασιν γὰρ δεχομένη ¹⁰ ἢ μὲν ἀφέλεια ποιεῖ τὴν γλυκύ-
 τητα, ἢ ¹¹ δ' αὖ ἐπιείκεια καὶ ἢ ἀφέλεια τὴν βαρύτη- 5
 τα· αὕτη γὰρ μόνη οὐκ ἔχει ἰδίαν ὑπόστασιν· διὸ οὐδὲ ¹²
 ἀναπληροῖ τὸ ἥθος. β. Λέγω γὰρ ἡ θος· βούλεται ¹³
 ὁ Ἑρμογένης διαίφορὰν ἡθους εἶναι· τὸ μὲν γὰρ ἡθος,
 περὶ οὗ νῦν διδάσκει, ἰδέα ἐστίν, ὥσπερ σαφήνεια με-
 τὰ τῆς τῶν ἄλλων ιδεῶν συμπλοκῆς λόγον ἀποτελεῖν δυ- 10
 ναμένη· ¹⁴ ἕτερον δὲ ἐστὶν ἡθος τὸ ἀριούττον τῷ ὑπο-
 κειμένῳ προσώπῳ, ὃ δι' ὅλου τοῦ λόγου δεῖ τηρεῖν· ὡς
 ἐν ταῖς ἡθοποιαῖς καὶ ταῖς Θουκυδίδου δημογορίαις καὶ
 τοῖς Μενάνδρου δράμασιν ¹⁵ ἔγνωμεν· ¹⁶ γ. Ἀλη-
 θές καὶ ἐνδιάθετον· ἡθικόν ¹⁷ γὰρ τὸ δοκεῖν 15
 τινα ἀληθεύειν, ὃ ἐστὶν ἐν ἰδιωτικοῖς λόγοις· ἐνδιάθετον
 δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ τὸ μὲν τοῦ λόγου ἐστὶν ἐνδιάθετον, τὸ

7 Ald. βουκολικοῖς. 8 In Androt. p. 618. 9 Ald. τού-
 τω. 10 Mon. λεγομένη. tum T. VII. ἢ ἀφελ. ποιεῖται. 11
 T. VII. καὶ πάλιν αὐτὴ ἐπ. τὴν βαρύτητα, ἥτοι καὶ ἢ ἀφ. 12
 T. VII. οὔτε. Par. 2977. διὸ om. 13 T. VII. ε. 14 Ald.
 δυναμένους. 15 Mon. γράμμασιν. 16 Post ἔγνωμεν
 Par. 2977. add.: τὸ αὐτὸ λέγει, ὅτι δι' ὅλου τοῦ λόγου, ἵνα
 πῶς ἐμφαίνῃς τὸ ἡθος τὸ σὸν ἢ τῶν προσώπων. Sch. min. Τοῦ-
 το λέγει ὅτι τὸ ἡθος ἑαυτοῦ ὁ ῥήτωρ ἐκφαίνει ἐν τῷ λόγῳ, ἢ τὸ
 τῶν μιμουμένων προσώπων. Σώματος χρώμα· τὸ γὰρ εἶναι τι-
 να εἴτε λευκόν, εἴτε μέλαν δι' ὅλου τοῦ σώματος χωρεῖ. Ἐγκατα-
 μίγνυσθαι· τὸ ἡθος δηλαδὴ τῶν προσώπων ὀφείλει ἐγκαταμίγνυ-
 σθαι τῷ λόγῳ. Πανταχοῦ· ὡς ἔχει τό· σὺ δὲ ὁμοιος αὐτοῖς, Αἰ-
 σχίνη, ὃ δὲ ἀδελφός ὁ σός. Ἰδίως ὀνομασθεῖσιν· οἷον γεωρ-
 γοὶ, λίχνοι. Τοῦτο δέ· ἢ ἰδέα, τὸ ἡθος. Τὰ εἶδη αὐτοῦ·
 ἐπιείκειαν καὶ τὰς λοιπὰς ιδέας. ibid. ἐπιείκεια, ἀφέλεια, ἐνδιά-
 θετον, βαρύτης. Ὁλου ποτὲ λόγου· σφοδρότητος, λαμπρότητος
 ἀκμῆς καὶ περιβολῆς. 17 T. VII. ζ.

δὲ προφορικόν· ἡθικόν οὖν, φησὶν, ἐστὶ τὸ δοκεῖν τὰ λη-
 θῆ φρονεῖν· καὶ οὕτω διακείσθαι τῇ ψυχῇ ¹⁸ ὥς σπου-
 δάζειν ἀληθῆ λέγειν. δ'. Ἀλλὰ δεῖ αὐτῇ· αἱ γὰρ ¹⁹
 ἐπεικεῖς ἔννοιαι μετὰ εἰρωνείας ²⁰ ἐξενεχθεῖσαι βαρύντη-
 5 τα ποιοῦσιν ἐν λόγῳ· μεμιγμένον καὶ τοῦ ἐνδιαθέτου·
 σίον ἐν τῷ κατὰ Μειδίον· ἐμοὶ δὲ, ὅς ²¹ εἴτε τις, ἢ
 Ἀθηναῖοι, βούλεται νομίσαι μανίαν, μανία ²² γὰρ ὥσως
 ἐστὶ τὸ ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν.

Τῶν πραγμάτων

10 τὰ μὲν σεμνὰ

Σεμνὰ τῷ λόγῳ	αὐξανόμενα δὲ	μειούμενα δὲ ἐπι-
τηρούμενα σεμ-	σεμνότερα γίνε-	εἰκίαν ποιεῖ.
νότητα ποιεῖ.	ται.	

τὰ δὲ εὐτελεῖ.

15 εὐτελεῖ ²³ τῷ λό-	μειούμενα δὲ ἔτι	αὐξανόμενα δὲ ἄ-
γῳ τηρούμενα ἄ-	ἀφελέστερα γίνε-	λήθειαν ²⁴ ποιεῖ.
φέλειαν ποιεῖ.	ται.	

Περὶ ἀφελείας.

20 Ἔννοιαι τοίνυν εἰσὶν ἀφελείας ἁπλῶς μὲν εἰπεῖν αἱ καθαραὶ
 καὶ τὰ λοιπά.

Ἰστέον, ὅτι ἐναντίον φαμὲν ἀφελείαν τῇ σεμνότητι·
 ὅτι ἐν μὲν τῇ σεμνότητι διὰ σύνεσιν καὶ τὰ θεῖα ζητοῦ-
 μεν, ἐν δὲ τῇ ἀφελείᾳ οὐδὲ τὰ ἀνθρώπινα παντελῶς. β'.

Ἦ πο

18 τῇ ψυχῇ Mon. om. 19 T. VII. η. 20 Ald. εἰρωνείας.
 21 Par. ὅς. Ald. ὥς. T. VII. ἐμὲ δὲ ὥς. in Mid. p. 536. 22
 μανία Ald. Mon. om. 23 Ald. εὐτελεῖ τῶν λόγων. Scripsi εὐ-
 τελεῖ τῷ λόγῳ. 24 Ald. ἀληθειαν.[sic] in Par. schema hoc non est.

Ἰπὸ τι νηπίων· ἴσως ἀντὶ τοῦ διὰ τι ἢ μετρίως.
 γ'. Πολιτικώτερα· ἀντὶ τοῦ ¹ δικανικώτερα καὶ συμ-
 βουλευτικώτερα· ἰστέον ² γὰρ, ὡς τὰ ποιήματα καὶ ἱστο-
 ρικά οὐκ εἰσὶ πολιτικοὶ λόγοι. δ'. Μᾶλλον ἀρμότ-
 τουσιν· ὅταν συνηγορῶμεν ³ γεωργοῖς ἢ παισίν· ἐπειδὴ ⁵
 τὸ πολιτικὸν ὀφείλει ἔχειν ἀκροατὰς ⁴ καὶ ἐκκλησίαν ⁵
 καὶ βουλευτήριον. ε'. Αὐτοὶ δὲ πονηροὶ εἰσι. Ξε-
 νοφᾶν ⁶ ταῦτά φησιν ἐν τῇ πρώτῃ ἱστορίᾳ τῆς Κύρου
 παιδείας ⁷ μιμούμενος τὸ ἦθος ἐκείνου ἀπλουστάτου
 ὄντος διὰ νηπιότητα. ς'. Τὰ καταχύσματα· κατα- ¹⁰
 χύσματα ⁸ ἐκάλουν οἱ Ἀττικοὶ τὰ τραγήματα, ἃ τοῖς νεω-
 νήτοις ἀνδραπόδοις ἐπέχουσιν αἱ δέσπονται, πρὸς τῇ ἐστία
 καθεζόμενοις εὐκαρπον αὐτοῖς τὴν κτῆσιν καὶ ὀνήσιμον ⁴⁰⁶
 ἐπευχόμεναι γενέσθαι· καὶ ⁹ Ἀριστοφάνης ἐν πλούτῳ·

Φέρε νῦν ἰούσ' εἰσω ¹⁰ τὰ καταχύσματα

15

Ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα.

ζ'. Καὶ πάλιν ἐτέρω θι· ἐν τῷ πρὸς Νικόστρατον πᾶ-
 ρι τῶν Ἀρεθουσίων ἀνδραπόδων. ἡ. Ἐφέσει· ἐφετι-
 κα δικάστηρια λέγονται, ὅταν τις ἐξ ἄλλων δικαστηρίων
 εἰς αὐτὰ καταφεύγῃ. θ'. Ὡσπερ τὸ ἄνευ· ἀντὶ ¹¹ ²⁰
 τοῦ εἰ μόνον εἶπε τὸ ἄνευ προσωπίου κωμάζειν, εὐτε-
 λές ἦν, νῦν δὲ προστεθὲν τὸ „τοῦ καταράτου Κυρη-
 βίωκος,“ καὶ τὸ „ἐν ταῖς πομπαῖς“ ἐπῆρε τὸν λόγον
 τὸν ¹² πλησιάζοντα τῇ εὐτελείᾳ· ἄνευ δὲ ¹³ προσωπίου

1 T VII. sch. min. 2 Sch. min. σημειῶσαι, ὅτι τ. π. καὶ
 τὰ ἰστ. 3 Mon. om., Par. 2977. ὅταν συνηγορῇ γεωργοῖς, παι-
 σίν, ἀρμόττει τὸ πολιτικόν, ἐπειδὴ. 4 Ald. ἀκροατής. 5 Par.
 2977. ἐκκλησίας καὶ βουλευτήρια. 6 T. VII. ζ. η. 7 I. 4. 19.
 8 Sch. min. τὰ τοῖς νεωνήτοις διδόμενα τραγήματα παρὰ τὴν ἐστίαν
 καθημένους· ἐστία γὰρ λέγεται καὶ τὸ μαγειρεῖον καὶ ὁ θυμιατὴς
 καὶ ἡ εὐχάρα. 9 καὶ Ἀριστοφάνης — — — σου λαβοῦσα Par.
 et T. VII. om. 10 Ar. Plut. 789. γόμος γάρ ἐστι. 11 T.
 VII. — de fals. leg. p. 433. 12 T. VII. τοῦ πλησιάζοντος.

κωμάζειν ἐστὶ τὸ μιμεῖσθαι καὶ ὑβρίζειν κωμῳδίᾳ πρό-
 σωπον, μὴ μέντοι ὀνομάζειν τοῦτο ῥητῶς, ἀλλὰ κατὰ
 ἀπλῶς τυχὸν πλεονέκτου ¹⁴ ποιεῖσθαι τὴν κωμωδίαν, εἰσά-
 γειν δὲ προσωπεῖον ἐστὶ τὸ καὶ αὐτὸν ἐκείνον ὑποκρίνεσθαι
 5 τὸν κωμωδοῦμενον. ¹⁵ ι. Τοῖς μεθ'ημερινοῖς· τὸ
 γὰρ ¹⁶ εἰπεῖν μεθ'ημερινοῖς ¹⁷ οὐκ εὐτελές ἐστιν· ἐμφαν-
 τικῶς γὰρ διαβάλλει ¹⁸ τὴν ἀκрасίαν· τὸ δὲ τὸν καλὸν
 ἀνδριάντα εἰρωνείας ἐστί. ια. Τοὺς ὄφεις· διαβάλλει
 τὸν Αἰσχίνην, ὡς ¹⁹ ἡ μήτηρ αὐτοῦ φαρμακὶς ἦν, καὶ
 10 κραιτούσα τοὺς ὄφεις ἐπῆδεν οὓς καὶ αὐτοὺς ἔτι παῖς ὢν
 κρατῶν ἔθλιβε. ιβ. Τρυπημάτων· τὸ ²⁰ ἀπὸ τινων
 μορίων τοῦ σώματος τὴν συνουσίαν ποιεῖν.

Ἔτι ἀφελεῖς ἔννοιαι καὶ ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἀπὸ τῶν ἀλόγων
 ζώων λαμβανόμεναι· καὶ τὰ λοιπὰ.

- 15 Αἰ ¹ ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασι μυθικῆς ἐννοίας
 τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ἀπὸ τῶν ἀλόγων καὶ φυτῶν, ἐν τῷ
 προκειμένῳ δὲ νοήματι τῷ ² ὁ βοῦς κέρατι παiei· ³ οἱ ποι-
 ηται παραδείγματα ⁴ εἰσάγουσιν ἐξ ἐνὸς, οἷον
 ὧς δὲ λέων ἐχάρη μεγάλη ἐπὶ σώματι κύρσας· ⁵

13 Haec usque ad κωμωδοῦμενον Mon. om. 14 T. VII.
 πόρου τυχόν. 15 Par. 2977. 2916. add. Τὸ ἐνδιάθετον
 τῆς ψυχῆς ἀπροσδοκῆτως εἰσαγγέλλειν· ἐνταῦθα γὰρ οὐ πρόσεδοκῆθη
 καταράσασθαι τὸν Κυρηβίωνα. 16 Par. 2916. 2977. μὲν γάρ.
 Haec sunt etiam apud Sicel. 17 T. VII. μεθ'ημερινούς. 18
 T. VII. διαβάλλειν τ. ἀκρ. οὐκ ἔστιν εὐτελείας· εἰρωνείας [Mon. ἡ-
 ρωνας] δὲ ἐστὶν ἐνταῦθα τὸν καλ. ἄ. 19 T. VII. ὅτι ἡ μήτηρ
 σου μάγισσα [Par. 2916. μάγισα] ἦν καὶ ἐκράτει ὄφεις, καὶ ἰά-
 τρευε παῖδας καὶ γυναῖκας, καὶ ἐβάσταζες καὶ σὺ τούτους, ὑπὸ τῆς
 μητρὸς βασταζόμενος [Mon. διαβάλλει — βασταζόμενος om.]. 20
 Sch. min. post ποιεῖν add. αἰσχροτάτον δὲ τι ἐνταῦθα.

1 Par. ἡ. — T. VII. ιβ. 2 T. VII. ὀνόματι τό. Ald. Par.
 τῷ. 3 Xen. Cyrop. II. 3. 9. 4 Ald. παράδειγμα. Par. T.
 παραδείγματα. 5 Il. γ. 23.

καὶ

Ἦς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβίησατο παῖδας. ⁶β. Ἀπὸ τῶν φυτῶν· οἶον „τὰ γὰρ ⁷ χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδέν με θέλει διδάσκειν.“ καὶὍχνη ⁸ ἐπ' ὅχνη γηράσκει μῆλον δ' ἐπὶ μῆλῳ·

5

Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ ⁹ σταφυλή, σύκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

τὸ ¹⁰ παραπλησίως ἀντὶ τοῦ κατακόρως· καὶ οὐχ ἓν ἀπο-
 λαβών· τὸ δὲ ἐγγὺς γάρ ἐστι γλυκύτητος, ὅτι ἡ ἀφέ-
 λεια μετ' ἐπιτάσεως τὴν γλυκύτητα ποιεῖ γ'. Εἰ ἀφέ-
 λοι τις τὸ ἀόριστον· ἀόριστον ἐνταῦθα τὸ τοὺς ἄλ- 10
 το τι μισθοῦ πράττοντας. δ. Ἡθικὰ τῇ πίστει·
 τοῦτέστι τῷ ὅρκῳ· πίστιν δὲ ἁγωνιστικὴν τὴν ἀπόδειξιν
 φησιν. ε. Αὐτίκα ἡ ὀξύτης· τὸ ¹¹ περὶ τῶν Βυζαν-
 τίων παράδειγμα, ὅπερ τέθεικεν ἐν τῷ περὶ μεθόδου γορ-
 γότητος ¹² διπλὴν ἔχει τὴν ταχεῖαν ἀπάντησιν· πρὸς μὲν 15
 γὰρ τὸ ¹³ „κακοδαιμονοῦσι Βυζάντιοι“ ¹⁴ ὥς παρ' ἐτέ-
 ρου εἰρημένον, ἀπῆντησεν ὁξέως κατ' ἐπίκρισιν εἰπών,
 „σφόδρα γε“ πρὸς δὲ τὸ, „ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς
 εἶναι,“ παρὰ τοῦ ῥήτορος αὐτοῦ τιθὲν ἄλλη ταχεῖα ἀπάν-
 τησις γέγονεν, ¹⁵ κατασκευαστικὴ τοῦ λεχθέντος· συμ- 20
 φέρει γὰρ τῇ πόλει· τὸ οὖν ἦτοι ἀπαντῶντα λόγῳ τινὶ
 ἢ ὅπως οὖν οὕτω νοητέον· ἢ τῷ παρ' ἐτέρου λεγομένῳ ¹⁶
 ἀπαντῶντα· ἢ τῷ παρ' ἑαυτοῦ τεθέντι· ¹⁷ ἰστέον δὲ, ὡς
 ἡ μὲν δεινότης καθάπαξ καὶ τελέως βαθύτης ἐστίν, ἡ

6 Il. γ. λ. 558. Mon. καὶ βιάσατο. 7 Plat. Phaedr. p. 239. δ. Receptit haec etiam Sicel. 8 Od. η. 120. 9 Ald. σταφύλην σταφύλη, σύκον. 10 Haec usque ad litt. ε. absunt a T. VII. 11 T. VII. ιη. et Sicel. 12 T. VII. Sic. δεινότητος. recte Ald. γοργ. 13 de Chers. p. 93. 14 T. VII. add. ἀλλ' ὅμως δεῖ σῶς εἶναι. 15 T. VII. Sic. γέγονε. tum Mon. καταστελλαστικὴ· Sic. κατασκευή. 16 Ald. τὸ π. ε. λεγομένου. 17 Ven. addit: ὥσπερ τὸ ἀδελφίζειν παρὰ Ἰδοκράτη ἀντὶ τοῦ ἀδελφὸν καλεῖν. Addo T. VII. ιθ. τὸ μὲν γὰρ ἀφελὲς ἄπλαστον καὶ μηδὲν ἔχον βαθύ, ἡ δὲ ὀξύτης βαθύτης ἐστίν. κ. Ἡ μὲν γὰρ δειν.

δὲ ὀξύτης οὐ τοιαύτη, ἀλλὰ φαντασίαν ἔχει μόνην δει-
 νότητος καὶ δόκησιν, οὐ μὴν ἔστιν ἀκριβῶς ἢ ¹⁸ διόλου
 βαθεῖα, ἀλλ' ἐπιπόλαιός τις βαθύτης· τὸ δὲ ἀφελές ἁ-
 πλαστον καὶ μηδὲν ἔχον βαθύ· ἢ ταχεῖα τοίνυν ἀπάν-
 5 τησις δεινότητός ἐστι· τὸ δὲ ψιλὸν καὶ ἐξ ἐπιβολῆς εἰς-
 ἀγεσθαι τὸ νόημα καὶ ἀκατασχεύως ἐκφέρεσθαι μηδενὸς
 ἔξωθεν συνεφελκομένου, ὥσπερ ἐν τῇ περιβολῇ καίπερ ὄν
 βαθύ ἀφελές ἔδοξεν εἶναι. **ς'.** Ἀδελφίζειν. ¹⁹ ἀδελφὰ
 φρονεῖν. **ζ.** Εἶθ' ὕστερον· ἰστέον, ὅτι εἰ καὶ μετὰ
 10 τὸν περὶ γλυκύτητος λόγον περὶ δριμύτητος διδάσκει, ἀλλ'
 ἐν τῷ λέγειν, αὗται δὲ, τουτέστιν ἡ δριμύτης καὶ ἡ ὀξύ-
 τητος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ²⁰ γλυκύτητα ποιοῦσιν ἐν ἀφε-
 λείᾳ, δείκνυσιν ²¹ ὅτι ἐν τι καὶ τὰυτόν ὑπολαμβάνειν
 δεῖ γλυκύτητα καὶ δριμύτητα, καὶ ἓνα τὸν περὶ ἀμφοτέ-
 15 ρων λόγον, εἰ καὶ διηρησθαι ²² δοκεῖ· ἀφελεία γὰρ, ὡς
 αὐτός ²³ φησι, καὶ γλυκύτητι προσήκει ἡ δριμύτης τε
 407 καὶ ὀξύτης. ἢ. Ἀρπαζομένης· ὁ ²⁴ γὰρ τροχαῖος
 συναρπάζει·

Περὶ γλυκύτητος.

20 Ἐννοιαὶ δὲ γλυκεῖαι τε καὶ ἡδονὴν ἔχουσαι μάλιστα μὲν πᾶσαι αἱ
 μυθικαὶ καὶ τὰ λοιπά.

Ἐννοιαὶ δέ· ἡ γλυκύτης, ¹ ὡς αὐτὸς ἔφη, ἐπίτασίς
 ἐστιν ἀφελείας καλλωπίζουσα αὐτήν, καὶ ὡς εἰπεῖν μεί-
 ζων ἔστιν ἀφελείας· ² τὰ γὰρ μυθικὰ πλεον τι τῶν ἀφε-
 30 λῶν ἔχει καὶ κοινῶν ἐννοιῶν, τὴν αὐτήν, δὲ καὶ ἡδονὴν
 καλεῖ καὶ ἀβρότητα, καὶ ὠραῖον λόγον, ὡς αὐτὸς ὑποκα-

18 T. VII. et Sic. καί. Quae sequuntur post βαθεῖα, T. VII.
 et Sic. om. 19 Sch. min. 20 Ald. ὡς ἐπιτοπλεῖστον. 21

Ald. δείκνυσι ὅτι. T. VII. κγ. 22 Ald. διηρεῖσθαι. 23 Ald. αὐτούς.

24 Sch. min. κρείττων ἐστὶ τῆς ἐχούσης τροχαον, ὁ γὰρ τρ. ἀρπάζει.

1 T. VII. β.

2 Ald. ἀφελεία. T. VII. ἀφελείας.

τιῶν διδάσκει, ὅτι ταῦτα ὀνόματι μόνῳ διαλλάττει ταῦτα ὄντα. ³ β'. Τῷ δικαστηρίῳ· τῷ Ἀρείῳ πάγῳ ⁴ δη-
 λαδῇ· οὕτω ⁵ δὲ ἔχει τὸ Δημοσθενικόν· ἐν μόνῳ δὲ τού-
 τῳ τῷ δικαστηρίῳ δίκας φόνου θεοὶ ⁶ καὶ δοῦναι καὶ λα-
 βεῖν ἡξίωσαν καὶ δικασταὶ ⁷ γενέσθαι διενεχθεῖσιν ἀλ- 5
 λήλοις, ὡς λόγος λαβεῖν μὲν Ποσειδῶν ὑπὲρ Ἀλιζρόθιου
 τοῦ υἱοῦ παρὰ Ἄρεος, δικάσαι δὲ Εὐμενίσι καὶ Ὁρέστη
 οἱ δώδεκα θεοί. γ'. Διὰ τῶν τῆς γοργότητος·
 τουτέστι κομματικώτερα τὰ κῶλα ποιῶν καὶ τῶν μερί-
 σμῶν τὰς ἀποδόσεις ἐπιταχύνων, ἐγγὺς γὰρ ἐν τῇ προ- 10
 τεθέντι Δημοσθενικῷ παραδείγματι ὁ δὲ τοῦ μὲν κεῖται
 τὸ δὲ τεμῶν ἀντὶ τοῦ τμητικῷ χρησάμενος σχήματι, ὅ-
 περ ἐν τῷ περὶ γοργότητος ἔφη. Τὰ περὶ τοῦ Πα-
 νός. Ἡρόδοτος ἐν ἕκτῃ ⁸ φησὶν, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι μέλ-
 λοντες πολεμεῖν τὸν ἐν Μαραθῶνι πόλεμον ἐπεμψαν εἰς 15
 Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην ἡμεροδρόμον· τῷ δὲ παρὰ
 τὸ Παρθένιον ὄρος τὸ ὑπὲρ τῆς Τεγέας ὁ Πᾶν περι-
 πίπτει· βοήσαντα δὲ τοῦνομα τοῦ Φειδιππίδου τὸν Πᾶ-
 να Ἀθηναίοις κελεῦσαι ἀπαγγεῖλαι, ὅτι ἑαυτοῦ μηδε-
 μίαν ἐπιμέλειαν ποιοῦνται εὖνου ὄντος αὐτοῖς καὶ πολ- 20
 λαγῇ γενομένου σφίσιν ἤδη χρησίμου· τὰ δὲ καὶ ἐσο-
 μένου· τὸ δὲ περὶ τοῦ Ἰάκχου εἴρηται ἐν τῷ περὶ σεμνό-
 τητος· καὶ ἴσως ἄλλα τινά· οἶον ⁹ τὰ περὶ τῆς γλαυ-
 κός, ὅτι παρὰ ¹⁰ τὸν καιρὸν τῆς συμβολῆς ἐφάνη ¹¹
 τὰς Ἀττικὰς ναῦς περιϋπταμένη, καὶ τὰ περὶ τῆς περι- 25
 στεραῆς, ὅτι ἐπὶ τῆς ¹² Θεμιστοκλέους τριήρους ἐφάνη
 καθεζομένη, ὅθεν καὶ μετὰ τὴν νίκην ἀπάρχου ¹³ Ἀφρο-

3 Ald. ὄντας. 4 Par. δηλαδὴ πάγῳ. 5 Par. 2916. 2977.
 οὕτως ἔχει τὸ Δημ. ὅτι ἐν μ. τούτῳ. Mon. haec non habet — contr.
 Aristocr. p. 641. 6 T. VII. οἱ θεοί. 7 Ald. Par. δίκας τε.
 T. VII. δικασταί. 8 VI. 105. 9 T. VII. η. 10 T. VII. περὶ.
 11 T. VII. ἐφάνη περιϋπτ. 12 τῆς ex T. VII. recepi. 13
 Mon. ἀπάρχουσιν.

δίτης ἱερὸν ἰδρύσατο ἐν Πειραιεῖ, ὡς Ἀμμώνιος ὁ Λαμ-
 πρεὺς ¹⁴ ἐν τῇ περὶ βωμῶν φησί· καὶ τὰ περὶ τῆς Αἰ-
 γιναιῆς ¹⁵ τριήρους, ἥ τις πρώτη τῆς ναυμαχίας ἄρχεν
 ἔδοξεν, ἐπαγομένη τοὺς Αἰακίδας· ὡς γὰρ Ἡρόδοτος ἐν
 8 ὀγδόῃ φησί, κατὰ κοινὸν δόγμα τῶν Ἑλλήνων Αἴαντι
 μὲν καὶ Τελαμῶνι ἐν Σαλαμῖνι ἠΰξαντο, ἐπὶ δὲ τοὺς
 ἄλλους Αἰακίδας εἰς Αἶγιναν ναῦν ¹⁶ ἀπέστειλαν ¹⁷ καὶ
 ἕτερα τοιαῦτα. ε. Κάλλους χωρίου, οἶον ¹⁸ ἡνίκα
 τὸν Μενελάου οἶκον Ὀμηρος ¹⁸ ἐκφράζει ἢ τὸν Ἀλκί-
 10 νου κῆπον ἢ τὰς ἐν Τροίᾳ ²¹ πηγὰς θερμοῦ καὶ ψυ-
 χροῦ ὕδατος. ς. Δι' ὕσδων ²² μαλίνων· τουτέστιν
 ὄρων καὶ κλάδων μηλίνων, οἱ γὰρ Αἰολεῖς τρέπουσι τὸ
 σ εἰς υ, ὡς ὄνομα ὄνυμα· τὸ δὲ ζ εἰς σ καὶ δ, τὸν ²³
 ζυγὸν σδυγὸν λέγοντες. ζ. Οἷς γὰρ ἔκαστος· ἐμφρό-
 15 νως τοῦτο ²⁴ καὶ φιλοσόφως φησί· καὶ γὰρ ²⁵ καὶ Σω-
 κράτης εἰώθει λέγειν· οἷος ὁ βίος, τοιοῦτος ὁ λόγος, καὶ ²⁶
 ὁ λόγος, τοιαῦται αἱ πράξεις, ἀναστρέφων ²⁷ αὐτά.
 ἡ. Ὁρᾶς ὡς μεγέθους· ἐπειδὴ γὰρ ἡ τραχύτης ἀνά-
 γεται ὑπὸ τὸ μέγεθος, εἶπεν ὅτι μέγεθός ἐστι· τὸ δὲ
 20 οὖν ἔμοιγε ταῦτόν φαίνεται. θ. Τῶν φύσει ἡδέων·
 τουτέστι τῶν μυθικῶν.

14 Mon. λαμπρός. 15 Ald. Αἰγινίας. Par. T. VII. Αἰγι-
 ναίας. 16 Ald. νοῦν. 17 T. VII. add. ἔτι γε μὴν καὶ τὰ περὶ τοῦ
 γυναικείου φάσματος, ἣν φησιν ὁ Ἡρόδοτος ὀνειδίσασαν τοὺς μετὰ
 Ἀδελμάντου τοῦ Κορινθίων στρατηγοῦ ὑποχωροῦντας ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν
 προτρέψαι τῆς ναυμαχίας ἔχουσθαι. 18 T. VII. ια. et Sicel. 19 Od.
 δ. 72. 20 Od. η. 111. sqq. 21 Il. χ. 147. 22 Ald. ὕσδων. Sapph.
 Fr. IV. Gaisf. 23 Par. τό. 24 T. VII. ιγ. καὶ τοῦτο καὶ
 [Mon. καὶ τοῦ τὰ φιλ.]. 25 T. VII. γὰρ ὁ θεῖος Σ. 26 καὶ
 οἷος ὁ λόγος Mon. om. 27 T. VII. καὶ ἀν. τὰ αὐτά. in Par.
 3916, haec seriori manu adiecta sunt.

Ἔτι ποιῆ γλυκύτητα καὶ τὸ τοῖς ἀπροαιρέτοις προαιρετικόν τι περιτιθέναι· καὶ τὰ λοιπά.

Εἰ δὲ καὶ ἄλλων· καὶ ¹ γὰρ Ἀττικάῃς χρῆται, ὡς τὸ ὀρθῶδων· ² καὶ δωρικάῃς, ὡς τὸ ἀμβώσας. β' Σύν τε δὲ ἐρχομένων· ἐξ Ὀμήρου ³ τοῦτο γέγρα- 5 φε Πλάτων. ⁴ Ὀμηρος δὲ οὕτω φησὶν

Σύν τε δὲ ἐρχομένω καὶ τε πρὸ δ τοῦ ⁵ ἐνόησε· παραπλοκή δέ ἐστίν ἡ τῶν ποιημάτων μετὰ πεζοῦ λόγου μίξις καὶ συμπλοκή ὡς τὰ προτεθέντα παραδείγματα. 10

Περὶ δριμύτητος καὶ τοῦ ὀξέως λέγειν, ὥραί- 408 ου τε καὶ ἄβροῦ, καὶ ἡδονὴν ἔχοντος λόγου.

Ἐφην εἶναι τι καὶ περὶ δριμύτητος καὶ ὀξύτητος ὡς προσηκούσης τῷ ἀφελεῖ τε καὶ ἡδονὴν ἔχοντι λόγῳ· καὶ τὰ λοιπά.

Ἐφην εἶναι· ἰστέον, ὅτι δριμύτης γίνεται, ὅταν 15 τὰ βαθέα νοήματα ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε λέγωμεν· ἀποροῦσι δὲ, διὰ τί, ὥσπερ περὶ ἐκάστης τῶν ιδεῶν ¹ τῶν ἄλλων ἐννοίας λέγει καὶ τὰ ἐξῆς, οὐχ οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς δριμύτητος ἐκτίθεται· καὶ φαμέν, ὅτι ἀμφισβητεῖ, πότερον ἡ δριμύτης περὶ λέξιν γίνεται ἢ περὶ τὰς ἐννοίας· 20 περὶ οὖν τῶν ἀμφισβητουμένων οὐκ ἡδύνατο ἀφωρισμένως καὶ κατὰ μέρος ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις διδάσκειν· ἔτι δὲ δριμύτης ² λέξις τις ἔχουσα διάνοιάν τινα ³ πλήττουσαν τὸν καθ' οὗ λέγεται, ἕτερόν τι κυρίως σημαίνουσα παρὰ τὸ λεγόμενον. β'. Καὶ εἰ μὴ δέν· μετ' ὀλίγον 25

1 T. VII. xy. 2 T. VII. add. ἐν τῇ πρώτῃ [c. 9.] λέγων τοιαυτα· ἀπεμάχετο ὀρθῶδέων, μή τι ἐξ αὐτίων κακὸν γένηται. — ibid. c. 8. μέγα ἀμβώσας. 3 Il. x. 224. 4 Symp. p. 174. D. 5 Par. πρὸς δ τοῦ ἐνόησε. Ald. πρὸ τοῦ δ.

1 Par. τῶν ἄλλων ιδεῶν. 2 Ald. δριμύτητος. 3 τινὰ ex Par. recepi. Ald. om.

διδάξει σε ὁ τεχνικός τί ἐστὶ τὸ εἶ μηδὲν πρὸ αὐτῆς εἶη
 λελεγμένον, ἐν οἷς περὶ αὐστηρῶν καὶ σκληρῶν διαλέ-
 γεται καὶ τῶν παρακειμένων αὐτοῖς. γ'. Ἡς οὐκ ἐστὶ
 κυρία· τουτέστι καθ' ἧς οὐ κατηγορεῖται κυρίως. δ'.
 5 Ἡμῶν πάλιν· ἐπὶ τοῦ τὸν ἄνδρα τὸν ἴδιον φιλεῖν ἐκά-
 στην γυναῖκα. ε. Οἱ τὰ σπουδαῖα· σπουδαῖα γελοῖα.⁴
 τὰς γνώμας λέγει· τῶν γὰρ γνωμῶν αἱ μὲν εἰς μελέτην
 εἰρηνται, αἱ δὲ ἀστεϊσμοῦ εἵνεκα· οἷον εἰσελθὼν τις εἰς
 τὴν τρίπολιν τὰς ἄλλας δύο πόλεις ἀπήτει. ε'. ζ'. Μέ-
 10 λει⁶ γὰρ τινι· περὶ Διοπαίθους λέγει ἐν τῷ περὶ⁷
 Χερρόνησον ὁ ῥήτωρ. ζ'. Τὸ μηχανήμα· τὴν πα-
 νουργίαν σημαίνει τοῦ Φιλίππου, ὅπερ ἐστὶ δριμύτητος
 ἴδιον. η'. Ὁ κύματ' οἰκῶν·⁸ τὸ γὰρ οἰκῶν καὶ τὸ
 ἡρμηνεύσεν ἐπὶ ἀνθρώπων κυρίως λέγεται, τὸ μέντοι ἡρ-
 15 μηνεύσε καὶ σκληρότερον τέτραπται· οὐ δοκεῖ δὲ διὰ τὸ
 παρακεῖσθαι τῷ οἰκῶν. θ'. Ἡ τῶν ἄλλων· οἷον⁹
 μυθικὸν ἢ ιστορικὸν ἢ τὴν αἰσθησιν εὐφραῖνον· ἢ θεῖα
 φάσματα διηγούμενον· σημειῶσαι δὲ¹⁰ πῶς ἐνταῦθα τὰ
 τῆς ὠραιότητος πάντα ἐν βραχεὶ λόγῳ διεξῆλθε κατὰ τὰ
 20 ὀκτὼ μέρη, ἔννοιαν,¹¹ μέθοδον, καὶ τὰ λοιπά.

Περὶ ἐπεικειας.

Ἐπεικῆς καὶ ἠθικὸς λόγος γίνεταί κατ' ἔννοιαν μὲν ἦτοι ὅταν ἐκόν-
 τα τις αὐτὸν μειονεκτοῦντα δεικνύῃ· καὶ τὰ λοιπά.

Τὰ γὰρ κατὰ νόμους· νόμῳ¹ γὰρ αὐτὸν πολί-

4 T. VII ε. γέλοια. 5 Par. 2977. add. Οἱ μῆμοι τῶν γε-
 λοίων, οἱ σπονδυλοκόποι μιμοῦνται τοὺς γραμματικούς καὶ εὐδοκιμοῦ-
 σιν ἐν αὐταῖς, λόγους τινὰς λαρυγγίζοντες, οὐ κυριολεκτοῦντες, ἀλ-
 λὰ τοὺς ἐπ' ἄλλων κειμένους ἄλλοις συναρμολόγοντες. 6 Ald, μέλ-
 λει. — de Chers. p. 96. 7 Sch. min. περὶ τῶν ἐν Χερρόνησῳ.
 8 Eurip. Polyido. cfr. Matth. T. IX. p. 309. 9 T. VII. η.
 10 Sch. min. δὲ et ἐνταῦθα om. 11 ἔννοιαν, μέθοδον T. VII. om.

1 T. VII. γ.

την γεγενῆσθαι φήσας οὐδὲν ἀξιοῖ παρὰ τοὺς Ἀθηῆνσι νόμους ψηφίζεσθαι αὐτῷ· ὅσα τοίνυν οὐδὲ κατὰ τῶν τοὺς πολίτας ἀπεκτονότων οἱ νόμοι γίνεσθαι συγχωροῦσι,² ταῦτα διὰ τοῦ ψηφίσματος Ἀριστοκράτην³ δεικνύσι⁴ γεγραφότα κατὰ τῶν ἐπηρεαζόντων καὶ δικαίως ἔστιν 5 ὅτε τῷ Χαριδήμῳ. β. Οὐδέν· ἀ πώποτε· Αἰσχίνου κατὰ Τιμάρχου προοίμιον. γ. Καὶ ἄλλο⁵ ἐμφαίνει· τουτέστι δεινότητα. δ. Βάταλον· βάταλος λέγεται ὁ μυζώδης⁶. ε. Βαρέα μὲν· τουτέστι⁷ βαρύτητι προσήκουσιν· γενικῶς⁸ μὲν γὰρ ἦθους εἰσιν αἱ¹⁰ εἰρωνεῖαι,⁹ εἰδικῶς¹⁰ δὲ βαρύτητος. ζ. Σπάνια οἷν· τὸ τὰ ἀξιωματικὰ τῶν ὀνομάτων¹¹ ἐτέρως καὶ ἐπιεικέστερον λέγειν. ζ. Τὴν αὐτὴν ἀτιμίαν· προσκειμένης¹² γὰρ τῆς ἀτιμίας σφοδρὸς ἔστιν ὁ λόγος. ή. Μὴ πανοῦργος ὢν· πανοῦργος κυρίως μὲν ὁ πᾶσιν ἔργοις¹³ ἐπιβάλλων, ὁ δραστήριος καὶ ἐνεργής· κατεχρήσαντο δὲ τῇ λέξει οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τοῦ ἐν κακοῖς νοήμασι καὶ ἔργοις ἐπιβόλου·¹³ θ. Περί ὧν μὲν ἐστὶ τις· τὸ τις ἀόριστον καὶ τὸ ὧν.

Περὶ ἀληθινοῦ λόγου.

20

Ὁ ἐνδιάθετος καὶ ἀληθής καὶ οἷον ἔμφυχος λόγος τὸ μὲν πλεῖστον ἔχει περὶ τὴν μέθοδον, καὶ τὰ λοιπά.

Ὁ ἐνδιάθετος ἀπορεῖται διὰ τί κατ' ἀρχὰς τοῦ βιβλίου τὴν ἀλήθειαν ἰδέαν εἰπὼν καθ' αὐτὴν νῦν ὑπὸ

2 T. VII. συγχωροῦσιν. 3 T. VII. Ἀριστοκράτη. 4 Par. T. VII. γεγραφότα δεικνύσι. 5 Par. ἄλλος. 6 Ald. μυζώδης. Par. Schol. min. μυζώδης. 7 Sch. min. τουτέστι om. 8 Ald. Par. ἐνικῶς. Sch. min. γενικῶς. 9 Ald. εἰρωνεῖαι. 10 Sch. min. ἡθικῶς. 11 Sch. min. νοημάτων. 12 Sch. min. προκειμένης ἀτιμίας. 13 Ald. ἐπιβόλου, Par. ἐπηβόλου. Sch. min. εὐεπιβόλου.

τὸ ἦθος αὐτὴν ἀνάγει· καὶ φασὶ τινες, ὡς ἴσως Ἑρμο-
 γένης ἕξ ἦδει τὰς ιδέας, καὶ οὐκ ἀπηριθμησεν ἐκαὶ τὴν
 ἀλήθειαν· προσέθηκάν ¹ δ' ἂν οἱ μεταγραφεῖς· ἰστέον
 409 δέ, ² ὅτι ἀληθινὸς μὲν λέγεται λόγος, ὅτι ὁποῖά ἐστι ³
⁵ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, τοιαῦτα καὶ ⁴ ἐμφαίνει αὐτά· ἐν-
 διάθετος δὲ ὡς διατιθέμενος τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε πρὸς
 τὰ πράγματα, ὀργιζόμενος ⁵ δηλαδὴ ἢ οἰκτείρων. β'. Ἀλλ'
 ἴσως τοῦτο· διότι κατὰ ἐπανάληψιν ἐπήγαγε τὴν βα-
 ρύτητα τὸ, „Ἀνδροτίων ⁶ ὦ γῆ καὶ θεοί.“ γ'. Ἐχει
 10 τινὰ καὶ ἰδίαν· πᾶσαν μὲν γὰρ ἔννοιαν μεθοδεύων
 δεόντως ὑπὸ τὸν ἐνδιάθετον ⁷ ἄξεις λόγον ⁸ τῶν ὁμο-
 λογουμένων· δι' αὐτὴν δὲ καὶ τὴν πλείστην ἔχει περὶ τὴν με-
 θοδὸν δύναμιν· διὰ γὰρ ταύτης τὴν ¹² πάσης ιδέας ἔν-
 νοιαν ποιήσεις ἀληθινήν· πλήν ¹² ἔχει, φησί, καὶ ἰδίας
 15 ἐννοίας τὰς σχετλιαστικὰς· τὸ ¹³ δὲ ἄλλ' ἐννοιαὶ μὲν,
 τουτέστιν αἱ σχετλιαστικαί· τὸ δὲ σχεδὸν ἄρρητον διὰ
 τὸ πληθὺς φησιν. δ'. Οὐ γὰρ ἀπῆτει· ἡ αἰτία, ὅτι
 οὐκ ἠδύνατο παθαίνεσθαι πρὸ τῶν ἀγώνων μηδενὸς
 ὑπόντος τοῦ κινουντος αὐτόν· τὸ δὲ ἐξώλης ἀπολοίσμην,
 20 τοῦτ' ¹⁴ ἐστι τὸ ἐνδιάθετον διὰ ¹⁵ τὸ ἐξαίφνης εἰπεῖν
 αὐτό. ε'. Οὐκ ἴσασιν οὗτοί σε· ¹⁶ τοῦτό ἐστι τὸ ἐν-
 διάθετον, ὅπερ εἶπε κατὰ ἀποστροφὴν πρὸς τὸν ἀντίδι-
 κον ἐξαίφνης· ¹⁷ τὰ γὰρ ἄλλα πρὸς τοὺς δικαστὰς ἦν·

1 Ald. προτέθηκάν. 2 Mon. haec om. Sunt in Par. 2977.
 sine ἰστέον, ὅτι et sq. λόγος. 3 Par. 2977. εἰσί. 4 καὶ Par.
 2977. om. 5 Par. 2977. ἢ ὀργ. ἢ οἰκτ. 6 contr. Andr. p.
 618. 7 T. VII. δ. ὅτι μὲν πᾶσαν ἔνν. 8 T. VII. καὶ οἶον
 ἔμψυχον ἄξει. 9 Ald. λόγων. 10 Par. δεῖ. 11 τὴν T. VII.
 om. 12 Mon. πολλήν. 13 Haec absunt a T. VII. 14 Sunt
 haec in Sch. min. 15 Ald. τὸ διὰ τό Sch. min. διὰ τό. Post
 αὐτὸ eadem add. προηγουμένου τοῦ λόγου αὐτοῦ τοῦ ἑτέρου. 16
 Mon. haec om. Sunt in Par. 2916. 2977. 17 ἐξαίφν. T. VII.
 om. Tum idem: τὰ δὲ ἕτερα ἦσαν πρὸς τοὺς δικ., ἐκεῖνο δὲ αἰφνί-

ς'. Καὶ ¹⁸ αἱ τραγῳδίαί· ὡς τὸ ᾠδὴ, σίγα, σίγα.
 ζ. Χωρὶς καταστάσεως· κατάστασιν ἢ τὴν πρότα-
 σιν ἢ τὴν ἀντιπρότασιν λέγει. ἡ. Αὕτη μὲν ἢ μέ-
 θοδος· ὅσον μὲν γὰρ πρὸς τὴν ταχεῖαν ἀπάντησιν,
 γοργότητός ἐστιν· ὅσον δὲ πρὸς τὸ ἐξαίφνης, τοῦ ἐνδια- 5
 θέτου. θ'. Περὶ δὲ συνδρομῆς· ὅτι μὲν περὶ ταύ-
 τῃς οὐδὲν εἶπεν, ὥς ἐπαγγέλλεται, φανερόν· χρησόμεθα
 δὲ ταύτῃ, ἢ ὅταν ¹⁹ σφόδρα ὁμολογούμενον ἢ τὸ παρὰ
 τοῦ ἀντιδίκου λεγόμενον, ὡς ἐκεῖνο· ²⁰ ἀλλὰ τὸ τοῦ Κε-
 φάλου καλὸν, καὶ νῆ Λία εὐδαιμόν γε· ἢ ὅταν συμφέ- 10
 ρη μὲν καὶ ἡμῶν τὸ λεγόμενον, ἕνια δὲ τοῦ πράγματος
 ἐνοχλοῦντα πείθεσθαι μὴ συγχωρῇ, οἷόν ἐστι τὸ ²¹ παρ'
 Ὁμήρῳ·

Ναὶ δὴ ταῦτα γε πάντα ²² γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες.

Ἄλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει·

15

ἔστι ²³ δὲ ταῦτόν συνδρομή καὶ ἀντιπαράστασις· εὐρί-
 σκεται οὖν ἐν ταύτῃ γοργότης, ἀλήθεια καὶ συνδρομή.
 ι. Εἴτ' ἐπήγαγεν· εἰ γὰρ ἡβούλετο καταστατικῶς εἰ-
 πεῖν, οὕτως ἂν ἔφη· ὅπερ γὰρ ἐπὶ νεῶς καὶ τῶν ἐμπλε-
 όντων ²⁴ εἴωθε συμβαίνειν, ἕως ἂν σώζηται τὸ σκάφος 20
 καὶ τὰ ἐξῆς· νῦν δὲ μὴ καταστήσας, ἀλλ' ²⁵ ἐξαίφνης
 τὸν λόγον ἐπειπὼν ²⁶ πολὺ τὸ ἐνδιάθετον εἰργάσατο.

Ἔστι δὲ παρὰ τὰς προειρημένας ἑτέρα τις μέθοδος ἐνδιαθέτου
 λόγου· καὶ τὰ λοιπά.

ἀ Διὸ καὶ μάλλον· σὺ γὰρ κατ' ἐπιτήδευσιν ἐρῶρέ- 25

διον εἶπε πρὸς τὸν Αἰσχίνην ἐν τῷ περὶ πυραπρεσβείας. 18 καὶ

Ald. om., est in Par. 19 T. VII. ια. 20 Ald. ἐκεῖνος. Par.

T. VII. ἐκεῖνο. pro cor. p. 310. 21 Mon. τῷ Ὁμήρῳ. 22

γε πάντα Ald. om., inserui ex Par. T. VII. — Il. α, 286. 23

T. VII. τὴν αὐτὴν ἔνοι καὶ συνδρομὴν καὶ λύσιν, ὡς προεῖπε. κα-

λοῦσιν. ἔστι δὲ ταῦτόν συνδρομή ἀντιπαράστασις. 24 Ven.

πλέοντων. 25 T. VII. ἀλλὰ συνδέτως τὸν λόγον εἰσενεγκών. 26

Par. εἰσενεγκών.

5 θῆ· ²⁷ ἡ γὰρ ἄν ἐδέξατο τὴν ἀκόλουθον ἀπάρτησιν
 ἥγουν ²⁸ ἀπόδοσιν, ἀλλ' εἴρηται ἀνακολούθως καὶ ὡς εἰ-
 κλὸς ἦν εἰπεῖν τὸν ὀργιζόμενον· ἐπισημαίνεσθαι ²⁹ δὲ ἐστι
 τὸ παραλέγειν ὅτι βούλομαι λοιδορήσασθαι. β'. Ὁ γὰρ
 5 ἐν διακειμένῳ· ὁ ἄνευ τοῦ σημαίνεσθαι λοιδορῶν δό-
 κησιν, τῷ ἀκροατῇ παρέχει ὡς αὐτομάτως εἰς ὕβρεις ἐμ-
 πίπτων· διὸ καὶ πείσαι τοὺς ἀκροατὰς ³⁰ ἱκνός ἐστιν·
 ὁ δὲ ἐπισημαινόμενος οὐκέτι ὁμοίως τὸ πιθανὸν διασώ-
 ζει ³¹ καὶ ἐνδιάθετον. γ'. Ἐν ταῖς ἐπιφοραῖς· ταῖς
 10 καταφοραῖς καὶ μετὰ δραστηριότητος κατηγορίαις· οἱ
 γὰρ καταφορικοὶ τῶν λόγων σφοδρότητος οἰκείοι. δ'. Πά-
 θος ψυχῆς· οἷον ἡδονήν, ³² λύπην, θαῦμα, φόβον,
 ἔλεον. ε'. Ἡ χεὶρ ἐπηκολούθησε· φησὶ γὰρ ἐν πέμ-
 πτῳ ³³ τῆς Κύρου παιδείας ὁ Ξενοφῶν, ὅτι ἡ Πανθία
 15 τεθνεῶτος ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τοῦ ἀνδρὸς λαβοῦσα τὴν
 χεῖρα ἡσπάζετο, ἡ δὲ, ἀποκοπεῖσα γὰρ ἦν ὑπὸ πολεμίων
 καὶ τῷ σώματι ὕστερον ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐφαρμοσθεῖσα,
 δράξαμένης ἐτοίμως ἀπεσπάσθη· ³⁴ ζ'. Καὶ αἱ μετ'
 ἐρωτήσεως· ἡ μὲν ἀποστροφή ἐξ ἀποφάσεως ³⁵ εἰσά-
 20 γεται, πεποιθότος τοῦ λέγοντος ἀληθὲς εἶναι τὸ πρᾶ-
 γμα· ³⁶ ἡ δὲ μετ' ³⁷ ἐρωτήσεως ἀποστροφή προσκειμένην
 ἔχει τὴν ἐρώτησιν. ἡ. Διὰ τὴν εἰρωνεῖαν· προεῖπε ³⁸
 γὰρ, ὅτι αἱ εἰρωνεῖαι ἐννοιαὶ εἰσι τοῦ ἐνδιάθετου. θ'. Ὁ
 μέντοι πέφυκεν· ὅτι αὖξει τὸ ἐνδιάθετον. ι. Ἀπο-
 25 δεδειγμένων· ³⁹ ὁμολογούμενόν ἐστι πρᾶγμα, οὗ ἔνε-
 κεν ⁴⁰ οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ· οἷον ὅτι φωτὸς ὁ ἥλιος αἴτιος·

27 T. VII. ἐδέχθη. 28 Ald. ἥως. 29 ἐπισημ. — λοι-
 δορήσασθαι T. VII. om. 30 T. VII. ἀκρωμένους, 31 T. VII.
 διασώσει, 32 Par. 2977. Ven. nominativos ponunt, 33
 VII. 3. 8. 34 Par. ἀπεσπάσθη. 35 T. VII. κ. 36 T. VII.
 add. διίσχυριζομένου. 37 T. VII. μετά. 38 Sch. min. προ-
 εἶπεν ὅτι. 39 Litt. i et ia exstant Par. 2977. 2916. 40 Par.
 ἔνεκα μηδείας.

ἀποδεδειγμένον δὲ ⁴¹ πᾶν ὃ ἀμφιβάλλεται μὲν, πιστοῦ- 410
 ται δὲ ἀναντιρρήτοις ἀποδείξεσιν, οἷον ὅτι ἀθάνατος ἡ
 ψυχὴ, ἔμφασιν δὲ ἔχον τῷ ⁴² ὡμολογῆσθαι ἢ ἀποδε-
 δεῖχθαι· τὸ ἀμφίδοξόν ἐστιν, οἷον εἰ κυκλοτερεῖς τὸ πᾶν,
 εἰ ἐπικλύσει τῶν ὑδάτων σεισμοί· τὰ ⁴³ γὰρ τοιαῦτα δο- 5
 καὶ μὲν ὡμολογῆσθαι καὶ ἀποδεδειγῆθαι παρὰ τῶν φυσικῶν ⁴⁴
 φιλοσόφων· οὐ μὴν ἀναντιρρήτά εἰσι. *ιᾶ. Τοῖς
 ἰαλέμοις· ὁ ἰάλεμος εἰδός ἐστι θρήνου· τοὺς ἀξίους
 οὖν ἔλεου διὰ τὴν ἀμαθίαν ὁμωνύμως ἰαλέμους ἐκάλεσεν,
 οὓς ἔμπροσθεν ὑποξύλους ⁴⁵ ὠνόμασεν. Τὸ δὲ ὁμοιοῖ 10
 φασι, ⁴⁶ παροιμία ἐστὶ ⁴⁷ παρὰ τὸ Ὀμηρικόν· ⁴⁸*

Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ἐς τὸν ὁμοῖον.

Περὶ βαρύτητος.

Ἡ βαρύτης ἐννοίας μὲν ἔχει τὰς ὀνειδιστικὰς ἀπάσας, καὶ τὰ λοιπά.

*α. Καὶ τῶν ἐναντίων· ἐναντίων ¹ τῇ φύσει καὶ 15
 ὑποθέσει καὶ σκοπῷ ² τοῦ λόγου· σκοποῦ ³ γὰρ ὄντος
 αὐτῷ διαβάλλειν τοὺς προδότας, τῶν ἐναντίων αὐτοὺς
 ἡξίωσεν ἐπὶ αὐτῶν, ⁴ „ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων·“ καὶ πάλιν
 βουλόμενος ἑαυτὸν τῷ λόγῳ συστήσai μανίαν ἐκάλεσε
 τὴν ἑαυτοῦ φιλοτιμίαν. ⁵ β. Αἱ γὰρ εἰρωνεῖται· εἰ ⁶ μὴ 20
 γὰρ εἰρωνευόμενός τις ἀλλὰ ἀληθεύων εἴποι τυχὸν ὑπὸ
 τῶν χρηστῶν τούτων, ποίαν ἢ ἐννοία βαρύτητα ἔχει; ⁷
 γ. Οἶνομάου· Οἰνόμαος ἐλέγετο ὁ Αἰσχίνης διὰ τὸ*

41 δὲ Parr. om. 42 Parr. τῷ. Ald. τοῦ. 43 Parr. τὰ
 τοιαῦτα μὲν γὰρ δοκ. 44 Ald. λογικῶν. Parr. φυσικῶν. 45
 Parr. καὶ ὑποξ. 46 Ald. φησι, scr. φασί. 47 ἐστὶ Sch:
 min. om. 48 Od. ε. 218.

1 T. VII. γ. 2 T. VII. τῷ σκοπῷ. 3 Mon. σκοπῶν
 γὰρ ὄντως. 4 Ol. III. p. 35. 5 In Mid. p. 536. — T. VII.
 add.: ἐναντίων οὖν ἢ κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ λόγου. 6 Mon. haec
 om. Par. εἰ γὰρ μὴ. 7 Parr. addunt: κατ' εἰρωνείαν δὲ τὸ

ὑποκρίνασθαι τὸν Οἰνόμαον καὶ πεσεῖν ἀπὸ ⁸ τοῦ ἄρματος. δ'. Εἰ δὲ τι τοῦτο· σφοδρότητος ἢ ⁹ κατὰ τῶν ἐλαττόνων προσώπων καταφορά. ε'. Ὅτε μὲν γὰρ τοῦτό φησιν, ¹⁰ ὅτι ὅταν πρὸς μὲν ¹¹ τοὺς δικαστὰς λέγῃ, τότε ποιεῖ ¹² βαρύτητα, ὅταν δὲ πρὸς τὸν ἐχθρὸν, εἰρωνεῖα γίνεται. ζ'. Τὸ χρησθ' ἐν· τὸ ¹³ ξύλινον τεῖχος εἶναι τὰς ναῦς. ζ'. Τὸν Κυρσίλον· οὗτος Ἀθηναῖος ὢν καὶ συμβουλευσας ¹⁴ Ἀθηναίοις γῆν καὶ ὕδωρ αἰτοῦντι δοῦναι τῷ βασιλεῖ κατελεύσθη. η'. Φαίην ¹⁵ δ' ἄν· ἐδίδαξε ¹⁵ γὰρ καὶ τοῖς προλαβοῦσιν ὥς οὐκ ἔστι συμπληρωτική τοῦ ἥθους ἢ βαρύτης, ¹⁶ ἀλλ' ἐξ ἄλλων ἰδεῶν λαμβάνει τὴν σύστασιν.

Περὶ δεινότητος.

¹⁵ Ἡ δεινότης ἢ περὶ τὸν λόγον ἐστὶ μὲν κατ' ἐμὴν γνώμην οὐδέν, καὶ τὰ λοιπά.

Ἰστέον, ¹ ὅτι οὐ περὶ τῆς ὄντως νῦν δεινότητος ² διαλέγεται· ἐκείνη μὲν γὰρ γίνεται, ὅταν τις ἄριστα καὶ ἐπιστημονικῶς χρῆται ³ ταῖς ἰδέαις πάσαις τοῦ λόγου καὶ ⁴ τοῖς ἐναντίοις αὐτοῖς· καὶ ἔτι ἐπιχειρήμασί τε καὶ ²⁰ ἐργασίαις καὶ ἐνθυμήμασι καὶ ἀντιθέσεσι καὶ λύσεσιν, ὥσπερ δεινὸν στρατηγὸν καὶ δεινὸν χρῆσθαι πᾶσιν ἄν-

τοιοῦτο ἔχθ' ἐν βαρὺν τὸν λόγον ἐποίησεν. ⁸ Ald. ὑπό. Parr. ἀπό. — Schol. min. Ἄξιος ἦν ὁ Δημοσθένης καλεῖσθαι Οἰνόμαος, ἐκεῖνος δὲ Βύταλος. ⁹ ἢ Ald. om., est in Par., Sch. min. οἰκεῖον ἢ. ¹⁰ Sch. min. λέγει. ¹¹ μὲν Sch. min. om. ¹² Schol. min. ποῖ καὶ τήν. ¹³ τὸ alterum Ald. om., est in Par. et Sch. min. ¹⁴ Sch. min. ἀντιπῶν συμβουλευόντι Θεμιστοκλεῖ εἰτα ἡττηθεὶς κατελεύσθη. ¹⁵ T. VII. ε. ¹⁶ ἢ βαρύτης T. VII. om.
¹ T. VII. α. ² δεινότητος T. VII. om. ³ T. VII. χρήσαιτο. ⁴ T. VII. καὶ εὐκαίρως ταῖς τε ἀντιθέσεσι καὶ ταῖς λύσ. omissis interjectis.

θρῶπον φαμέν τὸν εὐκαιρῶς καὶ ἐπιτηδελῶς εἰδότα χρῆ-
σθαι τοῖς πράγμασιν ἢ τῇ στρατηγίᾳ, καθ' ἣν καὶ Δη-
μοσθένης δεινὸς ὢν λέγοιτο πρὸς τὰς χρείας μεθαρμό-
ζων τὰς ἰδέας· ἄλλος μὲν γὰρ ἐν ἰδιωτικοῖς ἐστίν, ἄλλος
δὲ ἐν δημοσίοις.⁵ νῦν οὖν οὐ περὶ ταύτης τῆς δεινότη- 5
τος λέγει, ἀλλὰ περὶ τῆς οὔσης καὶ δοκούσης, ἥνπερ
μόνην οἱ πολλοὶ δεινότητα ὀνομάζουσι. β'. Προκα-
ταρκτικαῖς,⁶ προκαταρκτικὰς λέγει τὰ προοίμια,
καταρκτικὰς⁷ δὲ, ὅταν πολλὰ διηγούμενος, εἴτα εἰς κα-
τάστασιν καὶ ἀρχὴν⁸ ἐπαναγάγῃ τὸν λόγον. γ'. Πότε 10
μὲν δεῖ.⁹ οὐ γὰρ ἀεὶ λεκτέον ἐστίν· ἐπὶ πᾶσι γὰρ ἄ-
ριστος ὁ καιρὸς οὐχ ἦττον¹⁰ ἢ τὸ μέτρον· καὶ γὰρ Ἰσο-
κράτης ἐν συμποσίῳ αἰτούντων αὐτὸν τινῶν λέγειν ἐφη-
σεν· οὐ μὲν ἐγὼ δεινός, οὐχ ὁ νῦν καιρὸς, οὐ δὲ ὁ νῦν
καιρὸς, οὐκ ἐγὼ δεινός. δ'. Τὸν Σιμωνίδην· οὗτος 15
πάσης ἐπιστήμων ποιητικῆς καὶ μουσικῆς ὑπῆρχεν, ὡς
ἐκ νεότητος ἄχρι¹² γήρως ἐν τοῖς ἀγῶσι νικᾶν, ἃς καὶ
τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ.

⁵ Πρὸς μὲν Ἀδεύμαντος Ἀθηναίους, ὅτ' ἐνίκα,¹³

⁶ Ἀντιοχίς φυλὴ.¹⁴ δαιδύλεον τρίποδα.

20

⁷ Ξεινοφίλου δὲ τις υἱὸς Ἀριστείδους ἐχορήγει,

⁸ Πεντήκοντ' ¹⁵ ἀνδρῶν καλὰ μαθόντι χορῶ.

5 T. VII. καὶ τῶν δημοσίων ἄλλος μὲν ἐν συμβουλευτικοῖς, οὗ-
τως ἰδίως λεγομένοις, ἄλλος δὲ ἐν Φιλιππικοῖς. 6 Ald. προκα-
ταρκτικοῖς. 7 T. VII. καταστατικὰς, ὅταν λέγῃς. 8 T. VII.
καὶ ἐπαναλήψιν ἐπανάγῃς τὸν λόγον καὶ ἐπισημαίνῃς. 9 T. VII.
δ. Ven. Τὰ τε εἶδη τοῦ λόγου καὶ τὰ λοιπὰ· τὰς ἰδέας φησι καὶ τὰ
ἐκάστης ἰδέας ποιητικὰ· καὶ εἰ τῶν προειρημένων ἕκαστα, πότε μὲν
δεῖ, πότε δὲ μὴ δεῖ λέγειν, καὶ ποῦ καὶ μέχρι πόσου καὶ πρὸς ὃν τινα
καὶ πῶς καὶ διότι. 10 Mon. ἢ τοῦτον ἢ τὸ μέτρον. 41 T.
VII. τινῶν αὐτόν. 12 T. VII. ε. μέχρις ὀγδοοῦνκοντα ἐτῶν νικᾶν
ἐν τοῖς ἀγῶσιν Ἀθήνησιν [Ald. νικᾶ]. 13 Par. 2977. ὅτι ἐνίκα
φυλακῇ, εἰς Ἀντιοχίς. 14 Ald. φιλή. Mon. διδύλαιον. 15 Ald.

Ἀμφὶ διδασκαλίᾳ δὲ Σιμωνίδῃ ἔσπετο κύδος.

Ὀγδωκονταετὶ ¹⁶ παιδὶ ¹⁷ Λεωπρεπείας.

βάρβιτον ¹⁸ δὲ ἔστιν εἶδος ὀργάνου. ε. Οὐ γὰρ δεινὸν
 αἰοιδόν· ὁ γὰρ ¹⁹ βαθύταις ἐννοίαις χρώμενος τοῖς μὲν
 5 πολλοῖς νομιζέσθαι δεινός, τοῖς δὲ ἀκριβέσιν οὐδαμῶς.
 411 ζ'. Μέγας τῷ λόγῳ· μέγας ²⁰ ὥς μεγέθους καὶ ἀξιώ-
 ματος μετέχων· ὑπὲρ Ἑλλήνων γὰρ ἀδικουμένων καὶ ²¹
 κατὰ βαρβαρῶν ἀσεβούντων ἐποιεῖτο τοὺς λόγους.

Δεινὸς τοίνυν λόγος καὶ ἔστι καὶ εἶναι ²² δοκεῖ, καὶ τὰ λοιπά.

10 α. Εἶδει τινί, τούτέστιν ἢ λαμπρότητι ἢ τραχύτητι
 ἢ καὶ ἀρφοῖν· κατὰ κοινού δὲ τὸ φαίνεται. β. Κέ-
 χρηται μὲν· περὶ μεγάλων ²³ γὰρ καὶ δημοσιῶν πρα-
 γμάτων ποιούμενος τοὺς λόγους ὁ Δημοσθένης εἰκότως
 τῇ φαινομένῃ καὶ οὔσῃ δεινότητι κέχρηται, ἵνα ταὶ τοῖς
 15 ἀκρωμένοις ἀξιόπιστος εἶναι δοκῇ, τῷ εἰς δέον ἐκάστῳ
 κεχρησθαι τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ τοῖς ἀντιλέγουσι μὴ
 λίαν εὐκαταγώνιστος φαίνεται· ἐν δὲ ²⁴ τοῖς Φιλίππι-
 κοῖς

πεντήκοντα. 16 Par. 2977. ὀγδωκονταετὶ Mon. Par. 2916. ὀγ-
 δοηκ. Ald. et Par. ὀγδοκοντ. in Par. manus senior η inscripsit.
 Hic versus legitur etiam apud Aristid. περὶ τοῦ παραφθ. T. II.
 p. 379. Jebb. p. 511. Dind. Ultimum distichon habet Plut. an-
 seni sit ger. resp. c. 5. Cfr. Clinton. fast. Hellen. p. 85. ed.
 Krueger, 17 Mon. παισί. Post Λεωπρ. T. VII. addit: φασὶ
 δὲ αὐτὸν μετὰ τὴν νίκην πλεῦσαι πρὸς Ἰέρωνα καὶ μετ' ὀλίγον ἐν
 Σικελίᾳ τελευτῆσαι. 18 ex Sch. min. 19 T. VII. ζ. 20
 T. VII. η. μέγας μὲν. 21 καὶ T. VII. om. Sq. ἀσεβούντων ex
 T. VII. recepti. Id. ἐποιεῖ τοὺς λ. διηρμένος δὲ ὥς κομματικὸς,
 τραχύτητι γὰρ καὶ ὁ τοιοῦτος προσήκει, σφοδρὰς, ὥς μηδὲ κομματι-
 κὸς πολλάκις ὑπάρχων, ἀλλὰ κατ' ὄνομα τὸν λόγον ἀναπαύων, οἷον
 ὁ φαρμακὸς, ὁ λοιμός. 22 Ald. ὁ μὲν καὶ ἔστι εἶναι δοκεῖ. 23
 T. VII. ι. ια. 24 T. VII. Διὰ τί κέχρηται [Mon. διακέρχεται]
 ἐν φιλ. τῇ φανερῇ, ἴσως. — Sch. min. φημέ τέλος χαρίζεσθαι

κοῖς τῇ φανεράᾳ χρῆται δεινότητι, ὥς ἵνα τῶν ἄλλων
 ῥητόρων καταφρονήσαντες αὐτῷ πειθαρχήσωσιν, ὡς κα-
 τὰ δεινότητα τὸ συμφέρον μᾶλλον τῶν ἄλλων εὐρίσκοντι.
 γ'. Ἀληθινῇ δὲ μᾶλλον· μὴ ²⁵ προλέγων γὰρ, ὡς
 θαυμάζει ἢ ἀγανακτεῖ, ὅπερ μέθοδος ἐστὶν ἀφελείας, ²⁶ 5
 οὕτως ἐκάτερον εἵργασται ²⁷ τῶν παραδειγμάτων· ²⁸ καὶ
 σφοδρότητος ²⁹ δὲ μετέχει ταῖς ἀποστροφαῖς, καὶ κάλλους
 τοῖς παρίσοις. ³⁰ δ'. Δι' ἐν ἁργείαν· διὰ τὴν ἔμφα-
 σιν, ἣτις ἐστὶν ἡ δῆλωσις τῆς τροπῆς. ε'. Τὸ κατὰ
 συστροφὴν· ἀντὶ τοῦ περιοδικὸν καὶ συνεσφιγμένον. ¹⁰
 ζ'. Τά γε μὴν τοῦ Λυσίου· πανταχοῦ γὰρ ὁ Λυσίας, ὡς
 καὶ Διονυσίος φησι, τῇ οὔσῃ μὲν, μὴ δοκούσῃ δὲ χρῆ-
 ται ³¹ δεινότητι· καὶ φησι ³² περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ
 μιμήσεως τάδε· „πεποιήται γὰρ αὐτοῦ τὸ ἀποίητον καὶ
 οὐ λέλυται ³³ τὸ λελυμένον, καὶ τὸ μὴ δοκοῦν δεινῶς ³⁴ 15
 κατεσκευάσθαι δεινῶς ἔχει· ³⁵ ταύτην δὲ αὐτοῦ τὴν δει-

ρον· ἀλλὰ ταῦτα φήσει· ποῖα τὸ γὰρ ἔγωγε τί φημι καὶ τὰ ἐξῆς.
 Τὰ λοιπὰ εἶδῃ· οἷον σχήματα, λέξεις καὶ τὰ λοιπά. Περὶ τὴν
 μέθοδον· πῶς δεῖ ἐκβάλλειν τὴν διάνοιαν, διὰ ποίας λέξεως, διὰ
 ποίας συνθήκης καὶ τὰ τοιαῦτα. Εἶδεν· τινὲ λόγου χρησάμε-
 νος· ἡ λαμπρότητι, ἡ τρυφύτητι, ἡ καὶ ἀμφοῖν. *ibid.* κατὰ κοινοῦ
 τὸ φαίνεται. Τοιαύτης δεινότητος· τῆς οὔσης καὶ δοκούσης.
 Καὶ ἡ θικὴ· δοκεῖ εἶναι ἀπὸ κοινοῦ καὶ φαίνεται. *ib.* ἡ μέθοδος
 καὶ ἡ ἐξαγγελία. Ἡ ἐξαγγελία· λέξις. Καὶ αἱ τοιαῦται· αἱ
 παράδοξοι καὶ βαθεῖαι καὶ βίαιοι. 25 *Sch. min. repetunt:*
 οὐ προλ. γὰρ ὡς θαυμάζων ἀγανακτεῖ — ἀφελείας. 26 *Ald.*
 T. VII. ἀληθείας. *Sch. min.* ἀφελείας. 27 *Ven.* εἵργασατο.
 28 T. VII. *add.:* τὰ τε πρότερα καὶ τὰ ὕστερα. 29 *Ald.* σφο-
 δρότητι. 30 T. VII. *add.:* καὶ ὁμοιοτελείτοις. *Litt. d.* abest a
 T. VII. 31 T. VII. κέχρηται. 32 T. VII. βοᾷ περὶ αὐτῆς
 διαρρήδην. 33 *Ven.* δέδεται. *sine οὖ, ut supra p. 446.* 34
 δεινῶς κατεσκ. *Mon. om.* [*Ald.* κατασκευάσθαι.] 35 *Sequitur*
in Ven. τὸ γὰρ σφόδρα ἡθικαῖς καὶ ἀνειμέναις καὶ ταῖς ἐννοίαις
 καὶ τῇ λέξει καὶ πᾶσι τοῖς ἐπομένοις ἕως τοῦ σφόδρα οἶμαι δεινοῦ

νότητα καὶ ἐκ πάντων μὲν αὐτοῦ δυνατόν φωρᾶσαι τῶν
 λόγων, ἀρκέσει δὲ καὶ τοῦ κατὰ Διογείτονος ὀλίγα πα-
 ρατεθέντα πρόδηλον ἡμῖν τὴν τοῦ ῥήτορος ἰδέαν κατα-
 στήσαι. Διόδotos γὰρ Διογείτονος τοῦ ἀδελφοῦ θυγα-
 5 τέρα γήμας καὶ σχῶν ἐξ αὐτῆς παῖδας ἐξιὼν ἐπὶ πόλε-
 μον ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς ἐπίτροπον καταλιμπάνει
 τῶν παιδῶν τὸν ἀδελφόν, καὶ μαχόμενος ἐν Ἐφέσῳ τε-
 λευτᾷ τὸν βίον· Ἀθηναίων δὲ τις γήμας τὴν Διοδότου
 μὲν θυγατέρα, Διογείτονος δὲ θυγατριδὴν, ἐγράψατο
 10 Διογείτονα κακῆς ἐπιτροπῆς τῶν παιδῶν· ὃ Ἀυσίας³⁶
 γέγραφε τὸν κατὰ Διογείτονος λόγον· ἄξιον οὖν³⁷ ἔκ τε
 τοῦ προοιμίου καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς διηγήσεως τὸ ὑπο-
 ρύττον³⁸ ἀτεχνῶς τῆς Ἀυσίου κατανοῆσαι δεινότητος.
 „εἰ μὲν³⁹ μὴ μεγάλα ἦν, ὃ ἄνδρες, τὰ διαφέροντα, οὐκ
 15 ἂν ποτε εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τούτους εἴασα, νομίζων αἰ-
 σχιστον εἶναι πρὸς τοὺς οἰκείους διαφέρεισθαι, εἰδὼς τε,
 ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀδικοῦντες χεῖρους ὑμῖν εἶναι δοκοῦσιν,
 ἀλλὰ καὶ οἷτινες⁴⁰ ἔχοντες ἔλαττον⁴¹ ὑπὸ τῶν προση-
 κόντων οὐκ ἀνέχεσθαι δύνανται· ἐπειδὴ μέντοι, ὃ ἄν-
 20 δρες,⁴² πολλῶν χρημάτων ἀπεστέρηνται καὶ πολλὰ καὶ
 δεινὰ πεπονθότες ὑφ' ὧν ἡκιστα ἐχρῆν, ἐπ' ἐμὲ⁴³ κηδε-
 στήν ὄντα κατέφυγον, ἀνάγκη μοι γεγένηται εἰπεῖν⁴⁴
 ὑπὲρ αὐτῶν· ἔχω δὲ τούτων μὲν ἀδελφὴν, Διογείτονος
 δὲ θυγατριδὴν, καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἀμφοτέρων, τὸ μὲν

λόγου οὐ μὴν δοκοῦντος γε εἶναι τοιούτου. Tum T. VII. τὴν Ἀυσίου
 δεινότητα τὴν οὖσαν μὲν, μὴ δοκοῦσαν δὲ καὶ ἐκ πάντων. 36
 T. VII. Ἀυσίας om. Ven. post λόγον ponit: ὁ Ἀυσ. 37 Ald.
 ὄν. T. VII. οὖν. 38 Ven. ὑπόρρυτον. 39 Or. in Diog. init.
 p. 388. Bekk. 40 T. VII. εἷτινες. 41 Ven. ἔλ. ὑπὸ τῶν
 προσ. ἔχοντες ἀνέχ. μὴ δύνανται. Tum Mon. ἐπειδὴ μέντοι ἐν πολ-
 λῷ χρημάτων. 42 T. VII. ὃ δικασταί. 43 Ald. ἐμὲ δέ.
 T. VII. δὲ om. 44 εἰπεῖν Ald. Mon. Par. 2916. om. recepī
 ex Ven.

πρῶτον ἔπεισα αὐτοὺς τοῖς φίλοις ἐπιτρέψαι τὴν ⁴⁵ διαί-
 ταν, περὶ πολλοῦ ποιοῦμενος τὰ τούτων πράγματα μη-
 δένα τῶν ἄλλων εἰδέναι· ἐπειδὴ δὲ ὁ Διογεῖτων, ὃ φα-
 νερώς ἔχων ἐξηλέγχετο, περὶ τούτων οὐδενὶ τῶν αὐτοῦ
 φίλων ἐτόλμα πείθισθαι, ἀλλ' ἠβουλήθη καὶ φεύγειν ⁵
 δίκας καὶ μὴ οὔσας διώκειν καὶ καθυπομένειν ⁴⁶ τοὺς
 ἐσχάτους κινδύνους μᾶλλον ἢ τὰ δίκαια ποιήσας ἀπηλ-
 λάχθαι τῶν πρὸς τούτους ἐγκλημάτων, ὑμῶν δέομαι,
 ἂν μὲν ἀποδείξω οὕτως αἰσχροῦς αὐτοὺς ⁴⁷ ἐπιτετροπεν-
 μένους ὑπὸ τοῦ πάππου, ὥς οὐδεὶς πώποτε ὑπὸ τῶν μη- ¹⁰
 δέν προσηκόντων ἐν τῇ πόλει, βοηθεῖν αὐτοῖς τὰ δι-
 καία, εἰ δὲ μὴ, τούτῳ μὲν ἅπαντα πιστεύειν, ἡμᾶς δὲ
 εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. ἄρχεται
 δὲ τῆς διηγήσεως ὧδε. „Ἀδελφοὶ ἦσαν, ὧ ἄνδρες, Διό-
 δοτος καὶ Διογεῖτων ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, καὶ τὴν ⁵¹
 μὲν ἀφανῇ οὐσίαν ἐνείμαντο, τῆς δὲ φανεράς ἐκοινώ- ⁴¹²
 νουν· ἐργασασμένοι δὲ Διοδότου κατ' ἐμπορίαν πολλὰ
 χρήματα, πείθει αὐτὸν λαβεῖν Διογεῖτων ⁴⁸ τὴν ἑαυτοῦ
 θυγατέρα.“ ὁρᾷς ὅπως εὐθὺς ἐκ προουμιῶν ὁ Λυσίας
 ἠθικὸν ἀπεργάζεται τὸν ⁴⁹ λόγον ἀφελέσι σφόδρα ταῖς ²⁰
 τε ἐννοίαις καὶ ταῖς μεθόδοις χρώμενος· καὶ πολλὴν
 ἐπιείκειαν τῷ διώκοντι μαρτυρῶν τῷ τε ἐκόντα μειονεκτεῖν
 καὶ ἄκοντα δῆθεν ἵεναι πρὸς λόγον· ⁵⁰ πολλῇ δὲ κέχρηται
 τῇ δεινότητι πικρῶς ἐκπεριερχόμενος τὴν τοῦ προσώπου
 ποιότητα, ὅτι πάππος ὢν καὶ θεῖος τοὺς ἐγγόνους ἀδικεῖ ²⁵
 καὶ ἀδελφιδοῦς, κατὰ ἀδικήματα οὐκ εὐκαταφρόνητα, ἀλλὰ
 πολλὰ ⁵¹ καὶ δεινὰ· ὁμοίως δὲ τῷ προουμῷ καὶ ἡ διήγη-
 σις ἠθικῶς τε καὶ δεινῶς ἐσκευώρηται, ⁵² ὥς πάντας ἄν

45 T. VII. διαίτην [Mon. διαίταν]. 46 καθυπομένειν — δι-
 καία Ven. om. 47 αὐτοὺς ex T. VII. recepi. 48 T. VII.
 Διογεῖτων λαβεῖν τὴν ἐξ αὐτοῦ. 49 τὸν T. VII. om. 50 Ven.
 inserit: καὶ τῇ λέξει καθαρχῇ κεχρημένος δοκεῖ μὲν ἀφελῶς προάγειν
 τὸν λόγον. 51 T. VII. καὶ πολλά. 52 Mon. ἐσκευώρηται.

ὁμόσαι μηδένα ⁵³ ἀδικώτερον εἶναι Διογείτονος. τῇ δὲ ὄψει ⁵⁴ ἐξώθεν τοῦ λόγου πολλή τις ἡ ἀφέλεια καὶ καθαρότης ἐπανθεῖ. ζ. Ὑπορύττειν· ⁵⁵ ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐπιβουλευόντων ⁵⁶ δι' ὑπονόμων ὀρυγμάτων ταῖς πόλεσι. ἢ. Καὶ αὐτόν πως· τὸν ῥήτορα τὸν κατασκευάζοντα τὴν οὖσαν καὶ μὴ δοκοῦσαν δεινότητα.

Φαίνεται δὲ λόγος δεινὸς οὐκ ὢν τοιοῦτος, καὶ τὰ λοιπά.

Φαίνεται δέ· Διονύσιος ¹ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ χαρακτήρων περὶ Γοργίου ² τάδε φησὶν, ὅτι τῆς ἰδέας αὐτοῦ τῶν λόγων τοιοῦτος ὁ χαρακτήρ· ἐγκωμιάζει δὲ τοὺς

Par. 2916. 2977. ἐσκευώρηται. 53 Mon. μηδέν. 54 T. VII. ἐξώθεν ὄψει. 55 Litt. ζ et η sunt ex sch. min. 56 Sch. min. ταῖς οἰκίαις, οὓς τοιχωρύχους φαμέν. — Sch. min.: Δι' ἐν ἀργεῖαν· διὰ τὴν ἔμφασιν, ἣτις ἐστὶν ἡ δῆλωσις τῆς τροπῆς. Τὸ κατὰ συστροφὴν· ἀντὶ τοῦ συνεσφιγμένον, ὡς ἔχει τὸ, οἷς γὰρ ἂν ἐγὼ ληφθεῖην. — Φύσει φησὶν ἔχειν καὶ δοκεῖν ἔχειν τὴν δεινότητα τὸ κατὰ συστροφὴν σχῆμα, δύναμιν γὰρ τὴν δεινότητα ἐκάλεσεν. — Ὁ γὰρ Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδούς, πῶς ἂν Μεσσήνην Λακεδαιμονίοις ἀφείναι κελεύων τὸ τὰ δίκαια νομίζειν ταῦτ' εἶναι σκῆψαιτο. Τοῦ δ' αὖ μὴ δοκοῦντος ταύτην καὶ μέθοδον δεινότητος ὀνομάζει ὁ τεχνικός. Ἐν δὲ τῇ μεθόδῳ· αὕτη ἡ μέθοδος οὔτε περὶ τὴν λέξιν, οὔτε περὶ τὰ σχήματα γίνεται, ὡς αἱ λοιπαὶ, ἀλλὰ τὸ πῶς δεῖ ἐκβάλλειν τὰ νοήματα, ὅπερ ἐστὶ μέθοδος. Πᾶσι δὲ τούτοις· ἐπανάληψις. — Περὶ καταστάσεως ἤγουν προδιηγήσεως καὶ περὶ καταστάσεως, ἣτις ἐστὶν ἡ αὕτη ἡ διήγησις, ὅλος ὁ δεύτερος τόμος τῶν εὐρέσεων διαλυμβάνει. — Σημειῶσαι, ὅτι τὴν οὖσαν μὲν, μὴ δοκοῦσαν δὲ μᾶλλον ἐξαίρει καὶ ἐξυμνεῖ.

1 T. VII. add.: ὁ πρεσβύτερος. 2 T. VII. λέγων [Mon. λέγει] τάδε φησὶ· δικανικοῖς μὲν οὖν αὐτοῦ [Ven. οὐ περιέτυχον αὐτοῦ λ.] οὐ περιέτυχον λόγοις, δημηγορικοῖς δὲ ὀλίγοις καὶ τισὶ καὶ τέχναις, τοῖς δὲ πλείοσιν ἐπιδεικτικοῖς· τῆς δὲ ἰδέας [Ven. Par. 2977. ταῖς δὲ ἰδέαις] αὐτοῦ τῶν λόγων κ. τ. λ.

ἐν πολέμοις ἀριστεύσαντας Ἀθηναίων· „τί γὰρ ἀπὴν τοῖς ἀνδράσι τούτοις, ὧν δεῖ ἀνδράσι προσεῖναι; τί δὲ καὶ προσῆν ὧν αὐ δεῖ³ προσεῖναι; εἰπεῖν δυναίμην ἃ βούλομαι, βουλοίμην⁴ δ' ἃ δεῖ, λαθῶν μὲν τὴν θείαν⁵ νέμεσιν, φηγῶν δὲ τὸν ἀνθρώπινον φθόνον· οὗτοι γὰρ ἐκέκτηντο ἔνθεον μὲν⁶ τὴν ἀρετὴν, ἀνθρώπινον δὲ τὸ θνητὸν, πολλὰ⁶ μὲν δὴ τὸ παρὸν ἐπιεικὲς τοῦ αὐθάδους δικαίου προκρίνοντες, πολλὰ δὲ νόμον ἀκριβείας λόγων ὀρθότητα, τοῦτα⁷ νομίζοντες θειότατον καὶ κοινότατον νόμον, τὸ δέον ἐν τῷ δέοντι καὶ⁸ λέγειν καὶ σιγᾶν καὶ ποιεῖν, καὶ⁹ δισσᾶ¹⁰ ἀσκήσαντες μάλιστα ὧν δεῖ,¹⁰ γνώμην τὴν μὲν βουλευόν-

3 Mon. 327. οὐδέσι προσ. 4 Weber. in ephemerid. scholast. a. 1827. P. II. nr. 78. p. 620. mavult: βούλομαι δὲ ἃ δεῖ, vel βουλοίμην δ' ἃν ἃ δεῖ. Tum Ald. δὲ ἃ. T. VII. δ' ἃ. 5 Ald. θείαν. Weber. scripsit Νέμεσιν. 6 πολλὰ μὲν δὴ — λόγων ὀρθότητα Ven. om. — Mon. 8. habet προκρίνοντι et ὀρθότητος. Pro παρὸν Foss. (de Gorgia Leont. Comment. Hal. 1828.) scribendum censet παριέν, „potiorem enim illi justitia, quae severe exigit, aequitatem duxerunt comiter indulgentem.“ 7 Weber mavult: τοῦτον. 8 καὶ λέγειν καὶ Mon. 8. om. Spengel. τεχν. συγγ. p. 79. deesse suspicatur καὶ ἔαν. 9 καὶ δισσᾶ — ἀποτελοῦντες Ven. om. 10 Hardion in dissertatione de origine et progressibus rhetoricae in Graecia (Memoires de l'Academie des Inscriptions et Belles Lettres T. XIX. p. 203 sqq. et Geel, in hist. crit. Sophistarum p. 60. post μάλιστα lacunam statuunt, quam Geel. ita explet: ἐν μὲν ἀρετῇ, ἐν δὲ γνώμῃ, τὰ μὲν βουλ. Schoenborn. in diss. de authentia declamationum, quae Gorgiae Leontini nomine exstant, (Vratisl. 1826.) p. 9. pro ὧν scribit οὗν, „et duplici igitur modo inprimis prudentiam adhibuerunt, cum consilium capientes, tum persequentēs“. Weber. l. l. οἷον. Ald. ὧν δὴ. Mon. 8. ὧν δ' εἰ. Mon. 327. Ven. Par. 2916. ὧν δεῖ, quod Foss. p. 73. conjectura assecutus est. Idem post γνώμην apte addit verba: καὶ φῶμην. coll. Aristoph. Av. 641. 642.

τες τὴν δ' ¹¹ ἀποτελοῦντες, θεράποντες μὲν τῶν ἀδίκως
 δυστυχοῦντων, κολασταὶ δὲ τῶν ἀδίκως εὐτυχοῦντων, αὐ-
 θάδεις πρὸς τὸ συμφέρον, ¹² εὐόρῃητοι ¹³ πρὸς τὸ πρέ-
 πον, τῷ φρονίμῳ τῆς ¹⁴ γνώμης παύοντες τὸ ἄφρον,
⁵ ὑβρισταὶ εἰς τοὺς ὑβριστὰς, κόσμιοι εἰς τοὺς κοσμίους,
 ἄφοβοι εἰς τοὺς ἀφόβους, ¹⁵ δεινοὶ ἐν τοῖς δεινοῖς. μαρ-
 τυρίας. ¹⁶ δὲ τούτων τρόπαια ἐστήσαντο ¹⁷ τῶν πολεμίων,
 Διὸς μὲν ἀγάλματα, τούτων δὲ ἀναθήματα, ¹⁸ οὐκ ἄπει-
 ροι οὔτε ἐμφύτου Ἄρεος, οὔτε νομίμων ἐρώτων, οὔτε ἐνο-
¹⁰ πλίου ἐριδος, οὔτε φιλοκάλου εἰρήνης, σεμνοὶ μὲν πρὸς ¹⁹
 τοὺς θεοὺς τῷ δικαίῳ, ὅσιω δὲ πρὸς τοὺς τοκέας τῇ
 θεραπείᾳ, δίκαιοι πρὸς τοὺς ἀστοὺς τῷ ἴσῳ, εὐσεβεῖς δὲ
 πρὸς τοὺς φίλους τῇ πίστει· τοιγαροῦν αὐτῶν ἀποθανόν-
 των ὁ πόθος οὐ συναπέθανεν, ²⁰ ἀλλ' ἀθάνατος ²¹ οὐκ

11 Ald, τὴν δέ, Mon. 8. τῶν δ', Par. 2916. τῶν δέ. Par. 2977, Ven. τὴν δ', 12 αὐθάδεις πρὸς τὸ συμφ. Ven. om. 13 Ald, ἀόρτιτοι, Hardion, ἀήτητοι. Geel, ἄρτιοι. Weber. novam vocem creat; ἀορτίζεται, quam commendari censet voce simplice τίτας Aesch. Choëph. 65. et ἀτίτας Eumen. 252. Mon. 327, Par. 2918, ἀόρῃητοι, ut Foss, p. 75, scribendum esse coniecit, ita explicans; „neq. λίαν ὀργίλοι erant bellatores isti, sed αὐθάδεις πρὸς τὸ συμφέρον (constantes et firmi, quantum proderat), neque vero ὅλως ἀόρῃητοι, sed ἀόρῃητοι πρὸς τὸ πρέπον (clementes, quantum decebat), coll. Aristot. Eth. magn. I. c. 7. εἰ μὲν λίαν ὀργίλως, κακῶς ἔχομεν πρὸς ὀργήν, εἰ δ' ὅλως μὴ ὀργιζόμεθα ἐφ' οἷς δεῖ, καὶ οὕτως κακῶς ἔχομεν πρὸς ὀργήν, Mon. 8. εὐόρῃητοι. Par. 2977, 2916. Ven. εὐόρῃητοι, bene dispositi, ut ὀργή = τρόπος, Valck, ad Eur. Hippol. 1038, Erf. ad Sophocl. Ant. 354, Blomf, ad Aesch. Prom. 386. 14 Mon. 8. τῷ τῆ γνώμης. 15 Ald, ἀφόβους, vitio typogr. 16 Ald. μαρτυρία. Mon. 8, Par. 2916, 2977, μαρτυρίας, 17 Spengel. conjicit: ἔστησαν. 18 Mon. 8, ἀνθήματα. 19 Ald. ἐς. Ven. Mon. 8. Par. 2916, 2977. πρὸς. 20 Mon. 8. συναπέθανε. 21 Ven. Par. 2916, ἀλλὰ θάνατος, Tum Ald, οὐκ ἐν ἀσωμάτοις. — Har-

ἐν ἀθανάτοις σώμασι ζῇ οὐ ζώντων.“ Σεμνὰς γὰρ ἐν-
ταῦθα συμφορῆσας λέξεις ὁ Γοργίας ἐννοίας ἐπιπολαιο-
τέρας ἐξαγγέλλει τοῖς τε παρίσοις καὶ ὁμοιοτελείτοις καὶ
ὁμοιοκατάρχοις ²² καλλωπίζων διόλου προσκόρως ²³ τὸν
λόγον. β. Καὶ δεῖξαι περὶ πάντων· προβλημάτων ²⁴ 5
μὲν φησι τῶν παρὰ τοῖς ῥήτορσι καλουμένων ζητημάτων,
εἰδᾶν δὲ ἦτοι καταχρηστικῶς τῶν ἰδεῶν, ἢ τοῦ δικανικοῦ
καὶ συμβουλευτικοῦ καὶ πανηγυρικοῦ· τρόπων δὲ τοῦ ἐν-
δόξου, ²⁵ τοῦ ἀδόξου, τοῦ μικτοῦ, προκαταρχτικά δὲ φησι
τὰ προοιμιαστικά καὶ καταστατικά. ²⁶ ἐν γὰρ ταῖς κα- 10
ταστάσεσι τὰ τε οἰκεῖα συνιστῶμεν, καὶ τὰ τῶν ἐναντίων

dion et Geel. l. l. ἀλλ' ἀθάνατος ὢν ἐν ἀσώματοις σώμασι ζῇ.
Schönborn. auctore Passovio lectionem Aldinae tuetur, negati-
one cum verbo ζῇ conjuncta: „desiderium eorum non simul
mortuum est, sed immortale, non vivit corporibus, quae jam
non sunt corpora, eorum, qui non vivunt. Weber. et Foss.
οὐκ cum ἀσώματοις jungunt, ita ut ille corporibus sub oculis
cadentibus res ab iis gestas significari statuatur. Fossio οὐκ ἀσώ-
ματα σώματα corpora sunt, quae non item, atque mortua bella-
torum corpora, sunt incorporea, sed firmiora illis et apta ad
interfectorum memoriam conservandam: nempe ea, quae supra
appellata sunt τούτων ἀναθήματα, corporea sane et immortalia
de oratorum sententia corpora. Mon. 8. Par. 2916. 2918. ἐν οὐκ
ἀσώματοις. Ven. οὐκ ἐν ἀθανάτοις. Haec antithesis vere Gor-
giana. Fortasse levi transpositione opus est, ἐν οὐκ ἀθανάτοις.
Aptissime Spengel. laudat Lysiae epitaph. §. 81. ἐγὼ μὲν οὖν
αὐτοὺς καὶ μακαρίζω τοῦ θανάτου καὶ ζηλῶ καὶ μόνους τούτοις ἀνθρώ-
πων οἶμαι κρεῖττον εἶναι γενέσθαι, οἳ τινες ἐπειδὴ θνητῶν σωμά-
των ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν κατέλιπον.
Cfr. Anthol. T. II. pag. 379. ²² T. VII ὁμοιοάρχοις. Ven.
ὁμοιάρχοις καὶ ὁμοιοτελείτοις. ²³ Ald. προσκόρον. Weber.
scribit πρόσκορον. Par. 2916. 2918. Ven. Mon. 8. προσκόρας.
²⁴ T. VII. ιη — κ. ²⁵ T. VII. τοῦ ἀδόξου, τοῦ ἐνδόξου. ²⁶
καὶ καταστατικά T. VII. om.

διαβάλλουεν. ²⁷ τὸ δὲ ὅλον εἶδος εἶναι τοῦ λόγου, οἷον
 ἡθικόν, ἀξιωματικόν, θεινόν, σαφές, τὸ δὲ κατὰ τόνδε
 τὸν καιρὸν, τουτέστι προσεχῶς τῶν πραγμάτων, ²⁸ ἐφ'
 οἷς αἱ δίκαι, ἢ μετὰ χρόνον. γ'. Καὶ ἐπὶ τῶνδε ²⁹
⁵ τουτέστι τῶν δικαστῶν ἢ τῶν βουλευτῶν ἢ ἀκροατῶν
 ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν βουλευτῶν τὰ κατεπείγοντα μόνον δεῖ
⁴¹³ λέγειν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαστῶν οὐδὲ προ-
 οίμιαστέον, ἢ ἐλεηνολογήτεον, ἀλλ' αὐτὰ ψιλὰ τὰ πρά-
 γματα λεκτέον· πόλεμός τε γὰρ ἐπηρτημένος οὐκ ἐπιδέ-
¹⁰ χεται σχολήν, ³⁰ καὶ δικαστῆς σάφρων κινεῦντα πρὸς
 πάθος περιόψεται ³¹ τὸν λέγοντα. δ'. Καὶ τισι μὲν
 πλεονάσαι· τὰς γὰρ ³² ἰσχυροτέρας τῶν ἐννοιῶν καὶ
 ἐφ' αἷς σφόδρα πέποιθεν ὁ λέγων πρῶτας τε καὶ τελευ-
 ταίας ὁ ἐπιστήμων τάξει, ἀτεχνῶς ἐκμιμούμενος Νέστο-
¹⁵ ρα, ³³ καὶ τοὺς κακοὺς εἰς μέσον ἐλαίνων.

Περὶ πολιτικοῦ λόγου.

Ὁ πολιτικὸς τοίνυν καλούμενος λόγος γίνεται μὲν διὰ πασῶν τῶν
 προειρημένων ἰδεῶν, καὶ τὰ λοιπά.

Ὁ πολιτικὸς· παραστήσας πρότερον ἐκάστης ἰδέας
²⁰ τὴν δύναμιν μετῆλθε νῦν ἐπὶ τὸν πολιτικὸν λόγον καὶ
 τὴν μίξιν αὐτῶν· δεῖ γὰρ τὰ ἀπλᾶ πρὸ τῶν συνθέτων

²⁷ T. VII. add.: πρὸς τὸ οἰκτεῖον συμφέρον ἐργαζόμενοι τὰς
 καταστάσεις, ὡς Ἰσοκράτης [φησὶν, quod sequitur, Ven. om.] ἐδί-
 दाξε. ²⁸ T. VII. add.: γεγονότων. ²⁹ T. VII. Τὸ μὲν νῦν
 σημαίνει τοῦ πράγματος κατεπείγοντος ἢ σχολῆς οὐσης τοῦ βουλευέ-
 σθαι ἐπὶ πλεόν· τὸ δὲ ἐπὶ τῶνδε, ἐπὶ δικαστῶν ἢ βουλ. ἢ ἀκρ.
 Ἐπὶ μὲν γὰρ βουλ. κατεπείγοντος τοῦ πράγματος, ἢ ἐπὶ δικαστῶν
 τὴν ἀλήθειαν μόνον γινῶναι ἐσπουδακότων, ὥσπερ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
 οὐδὲ προσοιμ. ³⁰ σχολήν Mon. om. ³¹ Ven. οὐ περιόψ. Post
 λέγοντα T. VII. add.: τὸ δὲ πῶς μὲν τοῦτο, πῶς ἂ μὴ δεῖ λέγειν,
 εἴσομεν ἄρρητα, κατὰ ποίους δὲ τρόπους ὅσα λεχθῆναι προσήκον
 εἰσάξομεν. ³² T. VII. μὲν γάρ. ³³ Il. δ. 299.

μανθάνειν. β. Φημὶ τοῖνυν· δεῖ γάρ κατὰ πρῶτον λόγον σαφῶς ἐπαγγέλλειν διὰ τὸ ἀναγκαῖον ἅμα καὶ χρησίμῳ, ὅπως μετ' εὐμαρείας τὸ νοητὸν μεταδῶμεν.¹ ὁ γὰρ διανοηθεὶς τι καὶ μὴ φράσας σαφῶς ἐν ἴσῳ εἰ καὶ μὴ ἐπεθυμήθη, ὡς Θουκυδίδης φησὶν· ἀλλὰ μὴν αἰεὶ² καὶ τὸ ἥθος ἐμφαίνειν,³ ὅπως πρὸς τὸν ἀγαθὸν διάκειται, καὶ ταχέως μεταβαίνειν, καὶ μὴ ἐμβραδύνειν, ἀλλὰ μετὰ γοργότητος ἀπαλλάττεσθαι· φροντίζειν δὲ δεῖ καὶ μεγέθους, ὅπως μὴ εἰς τὸν εὐτελεῖ λίαν καὶ ταπεινὸν καταπέσωμεν⁴ λόγον. διὸ δὴ⁵ καὶ τὴν περιβολὴν δεῖ πλεονάζειν διόλου, καὶ οὐχ ἥττον γε ἢ τὴν καθαρότητά τε καὶ εὐκρίνειαν. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα κατὰ δεύτερον καὶ⁶ τρίτον λόγον. γ'. Προεῖρηται· ἐν τούτῳ αὐτῷ τῷ πολιτικῷ λόγῳ, ἐν οἷς φησι, τίνων δεῖ ἰδεῶν κατὰ πρῶτον λόγον, τίνων κατὰ δεύτερον, τίνων κατὰ τρίτον.¹⁵ δ. Οἷον εὐτέλειαν· εὐτέλειαν λέγει τὴν ὑπτιότητα, σκληρότητα δὲ τὴν ἀσάφειαν. ε. Ὡστε εἰ καὶ συμβαίνει·⁶ εἴωθε γὰρ ἡ λεπτολογία καὶ⁷ τὸ κατὰ μέρος ζητεῖν, καὶ ἡ ἀκριβὴς τῶν νοημάτων ἐπιχείρησις ὑπτίον πως τὸν λόγον ποιεῖν. ζ'. Δεινότητος δέ· τῆς καὶ²⁰ οὔσης καὶ φαινομένης μάλιστα· τῆς δὲ μὴ οὔσης μὲν, δοκούσης δὲ οὐδαμῶς· λέγω δὴ τῆς κατὰ τὴν λέξιν· τὸ δὲ ἀνεμφάτως ἀντὶ τοῦ μὴ φαινομένως καὶ συγκεκαλυμμένως.

Τούτου δὲ τοῦ λόγου τοῦ πολιτικοῦ ὁ μὲν ἐστὶ συμβουλευτικὸς, ²⁵
καὶ τὰ λοιπά.

Τοῦτου δὲ τοῦ λόγου· ἴσως ἐν πολιτικῷ λόγῳ

1 T. VII. et Sicel. α. 2 Ald. ἐμφαίνει. T. VII. et Sic. εὐφαίνειν. 3 Sicel. ἐκμεταπέσωμεν. 4 Sicel. δι' αὐτὸν καὶ. Mon. Par. 2977. διὰ δὴ καὶ. 5 T. VII. Sic. τε καὶ. 6 Litt. ε. est apud Sic. ια. et Codd. Parr. tomi VII. 7 T. VII. Sic. τῷ τό. Sqq. καὶ ἡ ἀκριβὴς — ἐπιχείρ. om. — v. 22. Ald. δὴ τοῖς. scr. τῆς.

οὐκ ἂν εὐρεθείη τὸ πανηγυρικὸν εἶδος, οὐ γὰρ ἀγωνισ-
κὸν ἐστίν, ἀλλ' ἐπιδεικτικόν· καὶ οἱ παλαιοὶ ῥήτορες τὸ
παράπαν οὐκ ἐχρῶντο αὐτῷ τοῦτον τὸν τρόπον, ἃ νῦν
κέχρηται, ἀλλὰ πρῶτος Ἰσοκράτης νεώτερον ⁸ ἔγραψεν
5 ἐγκώμιον. β. Ἡθους δέ· ἡ γὰρ εἰρωνεία τὸ ἐναντίον
τῷ λεγομένῳ δηλοῖ, οἷον πῶς ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων
ἔχει τὰ πράγματα. διὸ δὴ καὶ ἀρμόττει τῷ συμβουλευ-
τικῷ λόγῳ· τὰ δ' ἄλλα ἡθικά ὡς ἐλάχιστα. γ. Ἐν τῷ
ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν· ⁹ ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν γὰρ
10 λέγων καὶ κατὰ Λακεδαιμονίων τῶν μὲν ἐχθρῶν, τῶν δὲ
φίλων οὐκ ἡδύνατό τι λέγειν κατὰ Λακεδαιμονίων ὡς φί-
λων, οὐδὲ πάλιν αὐτὸ ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν ὡς ἐχθρῶν.
δ. Ἡκιστα μετέχει· ¹⁰ εἰ γὰρ τὸν συμβουλευτικὸν
ἀξιωματικὸν εἶναι δεῖ καὶ διάρμα ἔχειν καὶ μέγεθος, τὸν
15 γε ¹¹ δικανικὸν τούναντίον δεῖ χαμαῖζηλον καὶ εὐζωνον
εἶναι, πλὴν εἰ μὴ, καθά ¹² δεδηλόκαμεν, γειτνιάζει τῷ
συμβουλευτικῷ· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐπὶ τῆς βουλῆς τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ ἐπὶ ¹³ δικανικῶν λόγων ὁ ἀκροατὴς κοινωνεῖ
τοῦ ἀγῶνος. ¹⁴ ε. Τὸ δὲ κατὰ τὰς ἄλλας· οἷον λαμ-
20 πρότητα, τραχύτητα, βλάπτεται γὰρ· σφοδρότητα δὲ φησι
τὸ κατ' εἰρωνείαν σφοδρόν. ς. Ὁ τοίνυν κάλλιστος
τοῦ πανηγυρικοῦ ¹⁵ τὸ μὲν ἐστὶ ποιητικόν, τὸ δὲ ἐνζητήμασι
πολιτικοῖς, τὸ δὲ ἐν λέξει πεζῇ, ὃ καὶ Πλατωνικὸν καὶ
ἄριστον· τὸ δὲ ἐν λέξει πεζῇ ¹⁶ εἰς τὸ ἀμοιβαῖον διαιρεῖ-
25 ται, ὃ καὶ δραματικὸν καὶ διαλογικόν ¹⁷ καὶ εἰς τὸ ἀφη-

8 Par. νεὴ sequente lacuna. 9 T. VII. et Sicel. κ. 10
T. VII. et Sic. κγ. 11 γε T. VII. Sic. om. 12 T. VII. Sic.
καθώς. 13 T. VII. Sic. ἐπὶ τῶν. 14 In Par. 2977. ad
marg. adscriptum est: περὶ λόγου δικανικοῦ et paullo post: περὶ
μεγάλων πραγμάτων, καὶ ἄνευ συμβουλῆς, quae Mon. in contextum
recepit. 15 T. VII. et Sic. κς. 16 πεζῇ Ald. om., recepi
ex Par. — Sic. et T. VII. πεζῇ λέξει. 17 καὶ διαλογικόν T. VII.
Sic. om.

γηματικόν. ζ. Πλήν τραχύτητος· ἐλλείπει εἰκότως ἢ τε τραχύτης καὶ ἡ σφοδρότης· οὐ γὰρ κινεῖται πρὸς 414
πάθος ὁ λέγων. διὰ τὸ μὴ ὑποκείσθαι πρόσωπα. ἡ. Πλήν
ὅπου· ὅτε περὶ θεῶν τι λέγομεν· ἐκεῖ γὰρ οὐ δεῖ νήπιόν
τι λέγειν. θ'. Γοργός γε μήν·¹⁸ δεῖ γὰρ μᾶλλον ἐμ-
βραδύνειν· οἱ γὰρ χρείας ἔνεκεν,¹⁹ ἀλλὰ κατὰ φιλοθέω-
ρον ἐπινενόηται γινώσιν. ι. Ἐν δὲ²⁰ τοῖς ἀμοιβαί-
οις· πρὸς τὰ ὑποκείμενα πρόσωπα πᾶσα ἰδέα εὐρίσκει
καιρὸν, καὶ οὕτως ὥστε καὶ ἰδίᾳ ἐκάστην²¹ εἶναι, ἐπεὶ
καὶ ἡ εὐτέλεια ἔστιν ὅπου χώραν εὐρίσκει· ἰστέον²² δὲ,¹⁰
ὅτι προσώπων ὑποκειμένων χώραν ἔχει ἐν τῷ τοιούτῳ
λόγῳ τῶν πανηγυρικῶν ὁ λέγων κινεῖσθαι πρὸς τὸ²³
πάθος.

Καὶ ὥς μὲν ἐν λογογραφίᾳ τοιοῦτον εἶδος εἶναι δεῖ τῷ πανηγυρικόν,
καὶ τὰ λοιπά.

15

Περὶ τῆς προπομπείας· ἔστι γὰρ ὁ λόγος πο-
λιτικός πανηγυρικός· πολιτικός μὲν, ὅτι ἀμφισβήτησιν
ἔχει· πανηγυρικός δὲ, ὅτι δι' ἐπαίνων ἔστι καὶ ψόγων ἡ
ὅλη αὐτοῦ διαρτία· ἀνάγκη γὰρ ἐκάτερον τῶν μερῶν ἐξ-
αίρειν μὲν τὸ οἰκεῖον, μειοῦν δὲ τὸ τοῦ ἐναντίον· γειτνιαῖν²⁰
δὲ δοκεῖ πως τῷ συμβουλευτικῷ ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐπεὶ
μὴ ἔνεκεν ἡδονῆς γίνεται ἀλλὰ χρείας. β'. Κατὰ τοὺς
γεωμέτρους· οἱ γὰρ γεωμέτραι ἢ ἑξ ἢ τέσσαρας ὅρους
τιθέντες ἢ τὸ ἐλάχιστον τρεῖς ἀναλογίας ποιοῦσιν· ἐπὶ
μὲν τεσσάρων, οἷον τοῦ β' καὶ δ' καὶ γ' καὶ ε' λέγοντες,²⁵
ὃν λόγον ἔχει τὰ β' πρὸς τὰ δ', τοῦτον τὰ γ' πρὸς τὰ ε',
τὸν ὑποδιπλάσιον γάρ· ἐπὶ δὲ τριῶν οἷον τοῦ β' καὶ δ'
καὶ ἡ οὕτως ὃν λόγον ἔχει τὰ β' πρὸς τὰ δ', τοῦτον τὰ

18 T. VII. Sic. κθ.

19 T. VII. Sic. ἔνεκα.

20 T. VII.

Sic. λ. ἐν τῷ ἀμοιβαίῳ.

21 Par. καὶ ἰδέαν ἐκάστην.

22 T. VII.

Sic. ἄλλως. προσώπων γὰρ ὑπ.

23 τὸ Par. T. VII. Sic. om.

δ' πρὸς τὰ ἡ. ἐνταῦθα τοίνυν Ἑρμογένης τὴν ὥς ²⁴ ἐπὶ
 ἐξ ὅρων ἀναλογίαν ²⁵ παρέθηκε, Πλάτωνα καὶ πανηγυ-
 ρικὸν λόγον ἐν πεζῷ λόγῳ θεῖς· καὶ Δημοσθένην καὶ πο-
 λιτικὸν λόγον θεῖς, ²⁵ καὶ Ὅμηρον καὶ πανηγυρικὸν λόγον
 5 ἐν ἑμμέτρῳ λόγῳ, εἰπὼν ὃν λόγον ὁ Δημοσθένης κατὰ τὸν
 πολιτικὸν ²⁷ λόγον, καὶ Πλάτων ἐν τῷ πεζῷ πανηγυρικῷ,
 τοῦτον καὶ Ὅμηρος κατὰ τὴν ποιήσιν. γ'. Μετὰ τι-
 νος παραμυθίας, ὥς ²⁸ Ἀριστείδης, „ὥσπερ οὗς πα-
 τέρας πατέρων καλοῦσιν οἱ ποιηταί“. καὶ πάλιν· „σελή-
 10 νην ἀστέρες ἐγκλείουσι, ποιητὴς ἂν εἴποι τις“. δ'. Ἐκ-
 τράπελα· τὰ ἐκτετραμμένα τῆς ἰδίας καὶ ὁμολογουμένης
 φύσεως.

Ἰδίαί μὲν οὖν ἔννοιαί ποιήσεως αὐταὶ παρὰ τὰς ἄλλας ἔννοιας τοῦ
 λόγου τοῦ πανηγυρικοῦ, καὶ τὰ λοιπά.

15 Ἔστι γὰρ αὐτοῦ σχήματα· σχήματα τῶν ἑξαμέτρων
 φασὶν ἐπὼν τὸ ἕτερον μὲν ἐνὶ σπονδείῳ ἢ δυσὶν ἢ τρισὶν ἢ
 καὶ πλείοσιν, καὶ τούτοις ποτὲ μὲν ἐφεξῆς, ποτὲ δὲ κατὰ
 διάστασιν συγκεῖσθαι· ὁμοίως δὲ καὶ δακτύλοις, ἃ καὶ
 εἰς τριάκοντα δύο ποσοῦνται. ἕτεροι δὲ σχήματα ¹ λόγων
 20 ἄλλα τριάκοντα ἐννέα φασί. α'. Τίς ὁ λέγων;
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος. ²

²⁴ ὥς Par. om. ²⁵ Ald. ἀναλογεῖαν. ²⁶ θεῖς Par. om.
²⁷ Par. πολιτικόν ἐστι. ²⁸ Par. οἶον ὥς. Littera γ. continetur
 etiam T. VII., omittitur a Sicel. — Aristidis locos invenire
 mihi non contigit.

1 Eadem sectio exstat in codice Ambros. inter varios de fi-
 guris et tropis commentariolos: Πόσα σχήματα τῶν ἑξαμέτρων εἰσὶ·
 τίς ὁ λέγων, πρὸς τίνα, πῦσις κ. τ. λ. [enumerantur primum om-
 nia, deinde suo quaeque loco repetuntur]. Invenitur etiam in
 codd. Parr. commentarii, qui T. VII. continetur, ita incipiens:
 σχήματα λόγου· ἃ. τίς ὁ λέγων etc. et apud Jo. Siceliotam: Ἄλ-
 λως· σχήματα λόγων· πρῶτον. 2 Ambros. addit: προσέφη πό-
 δας ὡκὺς Ἀχιλλεύς. Il. α. 84.

β'. Πρὸς τίνα; ³Τυδεΐδῃ περὶ μὲν σε τίω. ⁴

γ'. Πεύσεις·

τίπτ' αὐτ' αἰγιόχοιο. ⁵

δ'. Ἀνταπόκρισις·

ἦλθον ἐγὼ παύσουσα. ⁶

ε'. Αποστολή·

βάσκ' ἴθι Ἴρι τ' ταχῆα.

ς'. Ἐντολή·

ἀλλ' ἄγε ⁸ σὺν δ' Εὖμαιε φέρων ἀνὰ δᾶμα.

ζ'. Ἀγγελία·

κεῖται Πάτροκλος. ⁹

η'. Διήγησις·

ἔστι πόλις Ἐφύρη. ¹⁰

θ'. Δημηγορία·

κέκλυτε δὴ νῦν μου ¹¹ Ἰθακῆσιοι.

ι'. Γενεαλογία·

Δάρδανον ¹² αὐτὸν πρῶτον τέκετο.

ια'. Τοποθεσία·

ἔστι δέ τις Θρυόεσσα ¹³ πόλις.

ιβ'. Πρᾶξις·

ἀσπίς δ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυιν. ¹⁴ιγ'. Ἐπαινος· ¹⁵

Νιφεὺς ὅς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε.

3 Ambr. ὡς τὸ Τυδ. 4 Par. 2977. Sicel. τίον. Π. δ. 257. Ἰδομενεῦ.
 5 Ambr. add.: Διὸς τέκος εἰλήλουθας. Π. α. 202. 6 Ambr. παῦσαι σὸν
 μένος. Π. α. 207. 7 Sic. Ἥρη. Π. θ. 399. 8 Sicel. ἀλλά γε σὺ δ. Ε.
 φέρων ἀντὶ δώρων. 9 Π. σ. 20. 10 Π. ζ. 152. 11 Sicel.
 μεν, ceteri μου. Ambr. Sicel. νῦν δῆ. Od. β. 25. 12 Ambr.
 Δάρδανον δ' ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, omissis iis, quae sunt interjecta.
 Π. υ. 215. 13 Sicel. ἔστι δὴ τις πόλις Θρυόεσσα. 14 κόρυς
 κόρυιν Par. 2977. addit, abest a Ald. et Par. Π. ν. 131. 15
 Ambr. ἔπαινος, ὡς τό. Π. β. 673.

- ιδ'. Ψόγος · 16
φοξὸς ἔην κεφαλῇν.
- ιέ. Χρόνος ·
ἤδη γὰρ καὶ δεῦρο ποτ' ἤλυθεν 17
- 5 ις'. Ἐπιφώνημα · 18
κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.
- ιζ'. Δειξίς ·
οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος. 19
- ιη. Κληῖσις ·
10 "Ἡφαιστε πρόμολ" ὦδε. 20
- ιθ'. Κατηγορία · 21
Ζεῦ πάτερ οὐ νυμεῖσθαι ὄρων τάδε καρτερά 22 ἔργα.
- κ'. Ἀπηγορία · 23
Οὐ θέμις· εἴμι γὰρ αὐτῇ ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάων. 24
- 15 κα'. Πρόσφθεγξις ·
χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι. 25
- κβ'. Ἀρνησις ·
ἦδ' 26 αὖ ἔξεσθαι μὲν ἀνήνато, εἶπε τε μῦθον.
- κγ'. Συγκατάθεσις ·
20 καὶ δὴ ταῦτα 27 γέρον.
- κδ'. Νουθέτησις ·
μήτε σὺ τόνδ' ἀγαθός περ ἑών. 28
- κε. Εὐχή ·
Ζεῦ πάτερ, ἦ Αἴαντα λαχεῖν. 29

16 Ambr. ψ. ὡς τό. ψόγος in Par. 2977. et Sicel. est nr. ιζ. Il. β. 219. 17 Ambr. ἤλυθεν. Il. γ. 205. 18 Ambr. ἐπιφ. ὡς τό, eadem verba repetit in omnibus deinceps, excepto κζ. λθ. — Il. λ. 604. 19 Ald. et Codd. Τελαμώνιος, scripsi πελώριος ex Il. γ. 229. 20 Il. σ. 392. 21 Ambr. ἀπηγορία, ὡς τό· τάδε καρτερά ἔργα. Πρόσφθεγξις· εἴμι γὰρ αὐτῇ ε. ὦ. ρ. ὡς τὸν θέμις· χαίρετε κήρυκες Δ. ἄ. 22 Par. 2977. Sicel. καρτερά. Il. ε. 757. 23 Sic. ἀπαγορία, alii omnes ἀπηγορία. — Il. ψ. 205. οὐχ ἔδος· εἴμι γὰρ αὐτὶς ἐπ' Ὡ. ῥέεθρα. 24 Sicel. ῥοάς. 25 Il. α. 334. 26 Ambr. ὁσθ'. Il. ψ. 204. 27 Par. 2977. Sicel. ταῦτά γε πάντα. Il. α. 286. 28 Il. α. 275. 29 Il. η. 179.

κς'. Ἀπευχή·

Ζεὺς τό γ' ἀλεξήσεις καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι. 30

κζ'. Δέησις·

γούνοῦμαι σ' Ἀχιλεῦ. 31

κη'. Ἐπικαύχησις·

κεῖσ' Ὀτρυντιίδῃ πάντων ἐκπαγλότης· 32 ἀνδρῶν.

κθ'. Οἶκτος, ὃ ἐστὶ καὶ πάθος·

ἄνερ ἀπ' αἰῶνος νέος ὦλεο. 33

λ'. Ὀδυρμός·

ὦ μοι ἐγὼ δειλός. 34

λα'. Ἀπειλή·

τῶν δ' ἄλλων ἃ μοι ἐστὶ θεῶν παρὰ 35 νῆϊ μελαίνῃ.

λβ'. Ἐπαγγελία·

θαροσάσας μάλα εἶπε. 36

λγ'. Γνώμη·

αἰεὶ δ' ὀπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἡερέθονται. 37

λδ'. Πρόσταξις·

ἔρχεσθον κλισίην 38 Ἀγαμέμνονος.

λε'. Λοιδορία·

οἰνόβαρές κυνὸς ὄμματ' ἔχων. 39

λς'. Ὀνειδισμός·

ἦ οὐ 40 μέμνη ὅτε τ' ἐκρέμω. 41

λζ'. Ὀρκος·

ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον. 42

30 θεοὶ ἄλλοι Par. 2977. Sicel. om. Od. γ. 346. 31 Ald. Ἀχιλλεῦ. Il. φ. 74. 32 Par. 2977. Sicel. ἐκπαγλότητε, omisso ἀνδρῶν. Il. v. 389. Sqq. οἶκτος, ὃ ἐστὶ καὶ πάθος Sicel. om. 33 Ambr. ὦλε. Sicel. ὦλετο. Il. ω. 725. 34 Od. ε. 299. 35 Ald. παρὰ θεῶν. Sic. θεῶν περὶ. Il. α. 300. — μελαίνῃ Ambr. om. 36 Il. α. 85. 37 Ald. ἡερέθονται. Ambr. Sicel. Par. ἡερέθονται. Par. 2977. om. Il. γ. 108. 38 Sicel. κλισίην, ceteri κλισίαν. Post Ἀγαμέμν. Ambr. addit: Ἀτρεΐδαο. Versus compositus ex Il. α. 322. et τ. 241. 39 Il. α. 225. 40 In Par. manus senior correxit: οὐδέ. Sicel. ἦ μέμνη ὅτε τ' ἐκρέμω. Il. ο. 18. 41 Ambr. ὅτ', ἐρόμην. 42 Il. α. 234.

λγ'. Προδῶνσις·

ἔσσεται ἡμαρ, ὅτ' ἂν ⁴³ ποτ' ὁλόγη·

λδ'. Ἀπαγόρευσις·

μή ⁴⁴ σε γέρον κολήσῃ ἐγὼ νηυσὶ κικεῖω. ⁴⁵

5 Νυνὶ δὲ ἤδη περὶ τῶν μετὰ τούτους τοὺς προειρημένους ἄνδρας τρεῖς
ὕφ' ἐκάστῳ τούτων τεταγμένων, καὶ τὰ λοιπά.

Πλὴν δ' ἴσως· ἔχει γὰρ ἐπιτετηδευμένον τὸ κάλ-
λος, ᾧ καὶ πλεονεκτεῖ. β'. Μετὰ τούτων· μετὰ τῶν
ἄλλων ἃ ¹ τὸν ἀπλῶς πολιτικὸν ποιεῖ ² λόγον. γ'. Μο-
10 νώτατος· δοκεῖ γὰρ περιττὸν εἶναι ὅποτε καὶ τὸ μόνος
τὴν τοῦ ὑπερθετικοῦ δύναμιν ἔχει· γαλῇ δὲ ἐστὶν ὄνομα
ζῶον. καὶ γαλεάγρα κυρίως ὄργανον ³ τὸ δεχόμενον καὶ
ἀναιροῦν τὰ τοιάδε τῶν ζώων. καταχρηστικῶς δὲ ⁴ καὶ
πᾶν μηχανήμα ⁵ εἰς ἀναίρεσιν καὶ κάκωσιν δημιουργηθὲν
15 οἰουδηποτοῦν ζῶον. ἐκκοκκύζειν ⁶ δὲ τὸ μέγα κοκκύζειν·
ἐστηλοκόπηται ἀντὶ ἐστηλίτευται, καὶ ὕβρισται, τουτέστιν
ἐκκέκοπται καὶ καθήρηται ἡ στήλη αὐτοῦ· ἐπήβολος δὲ
ἐστὶν ὁ ἐπιτυχής. δ'. Κρίθινον Δημοσθένην· τουτ-
ἐστι νόθον, οὐ σίτινον· οὐ γὰρ δεόντως ⁷ χρῆται τῇ μίξει,
20 κατὰ δὲ ⁸ τὸ παρατυχὸν μᾶλλον, διὸ δὴ καὶ ἐπιπόλαιον
μόνον ἔχει τὴν Δημοσθενικὴν ἀρετὴν καὶ οὐκ ἐφικνουμέ-
νην τοῦ βάρους. ε'. Οἱ σοφιστεύσαντες· οἱ διδασκα-
λείων ῥητορικῶν προστάντες· τερατοσκόπος δὲ ὁ τῶν τε-
ράτων

43 Ald. ὅταν. Sic. ὅτ' ἂν τ' ὁλ. Il. δ. 164. 44 Par. 2977. Sic. sub-
stituit: μὴ νύ τοι οὐ χραισμη σκῆπτρον. 45 κικεῖω Ambr. om. Il. α. 26.

1. ἃ Ald. om., est in Par. 2 Ald. ποιεῖν. 3 T. VII.
Sicel. ὄργ. τί ἐστι κατασκειαζόμενον εἰς κατάσχεσιν καὶ ἀναίρεσιν
τῶν τοιούτων ζώων. 4 Sicel. δὲ λέγεται. 5 T. VII. μηχανή-
μα οἰουδηποτοῦν [Ald. οἰουδηπ.] ζῶον δημιουργηθὲν εἰς ἂν. ἢ κάκ.
Sic. μηχαν. δημιουργηθὲν εἰς ἂν. ἢ κάκ. οἰουδηπινος ζ. 6 Ald. ἐκ-
κοκκύζειν δὲ τὸ μεγακοκκύζειν. 7 T. VII. et Sicel. 8 T. VII.
Sic. τὸ παρατ. δέ.

ράτων ἱερμηνεύς. ζ'. Διὸ καὶ μετὰ τοῦτον· ὥστε⁹
τὴν κοινωνίαν αὐτῶν εἰς ἀπολογίαν ἔλαβε· δέον γὰρ μετὰ
τοὺς δέκα ῥήτορας διαλαβεῖν περὶ Κριτίου, ¹⁰ μετὰ τὸν
Ἀντιφῶντα τέταχεν αὐτόν· σχεδὸν γὰρ ὁ αὐτὸς εἶναι δο-
κεῖ τῷ Ἀντιφῶντι καὶ μηδὲν¹¹ διαλλάττειν αὐτοῦ· ἔπε-
ται δέ· τὸν Κριτίαν διὰ τὴν προλεχθεῖσαν αἰτίαν ἐν τῷ
μεταξὺ τέταχεν. ἡ. Τροπικώτεροι· ¹² ἐν ἄλλοις βι-
βλίοις τοπικώτεροι¹³ εὐρίσκεται, θέλει δὲ ἡ λέξις δηλοῦν
τὸ αὐξητικώτεροι, ὥσπερ καὶ κοινὸν τόπον τὴν καταδρομὴν
λέγομεν. ἔστι δὲ καὶ ἡ τροπικὴ λέξις ἰδία σφοδρότητος καὶ ¹⁰
τραχύτητος.

Τῷ μὲν οὖν Δημοσθένει οἱ λοιποὶ τῶν δέκα, καὶ τὰ λοιπά.

Ἡθός καὶ πάθος· διαφορὰ τούτων, ὅτι τὸ μὲν ἦθος
ἔμμονον εἶναι φασι, τὸ δὲ πάθος ἐπιγίνεσθαι καὶ ἐξ-
ίστασθαι ὡς ἐνεοῖς· ἐνεὸς ὁ ἀπορητικὸς κατὰ τι καὶ ἀ- ¹⁵
χανῆς καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐστραμμένος καὶ οἷον ἐν¹⁴ ἑαυτῷ ἄν-
β'. Καὶ λεπτότερός ἐστι· πολλαχοῦ τὸ καθαρὸν καὶ
εὐκρινὲς εἴτουν τὸ σαφὲς λεπτὸν λέγει, ὥσπερ τὸ περι-
βεβλημένον μεστόν. γ'. Τοῖς ἀπὸ τῶν μύθων· μῦ-
θος μὲν ὁ πάντη ψευδής, μυθικὸν δὲ τὸ ἐγγίζον ¹⁵ τῷ ²⁰
μύθῳ καὶ δυνάμενον καὶ ἀληθὲς εἶναι δοκεῖν. δ'. ἀλλ'
οἷον εἶναι· ὡς ὅταν διηγῇται τὰ περὶ τὴν χελιδόνα καὶ
λάμειαν, καὶ ὅλως τὰ ἐν τῇ δεκαμυθίᾳ εἰρημμένα οὐ πο-
λιτικά, ἀλλὰ δραματικά τε καὶ ποιητικά.

9 T. VII. et Sic. — ὥστε Sic. om. 10 Sic. κριτηρίου.

11 T. VII. Sic. κατὰ μηδὲν. tum Sicel. cod. Vind. διαλλάτ-
των. 12 Ald. τροπικώτερα. Par. τροπικώτεροι. 15 Ald.

τοπικώτερος et αὐξητικώτερος· corr. ex Par. 14 ἐν Ald. om.

15 Ald. ἐγγύζον.

ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ
ΠΕΡΙ
ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΕΙΝΟΤΗΤΟΣ.¹

Πάν μέρος εὑρεται μὲν ἐπὶ μνηύσει πραγματος καὶ τὰ λοιπά.

5 Σημείωσαι, ² ὅτι τοῦτό ἐστιν ἐπὶ τῆς ἐννοίας ἡ μέ-
 θοδος, ὅπερ ³ ἐπὶ τῆς λέξεως τὸ σχῆμα, ὡς πολλάκις εἴ-

1 Huic libro anonymus commentarii, qui tomo septimo
 continebitur, auctor tam parcam curam impendit, ut in mar-
 gine codicum Parisiensium maxima ex parte albo raro scholia
 maiora, paullo frequentius minora appareant. Scriba codicis
 Mon. 8. libris de ideis finitis scribendi finem fecit; Planudes
 noster more suo etiam haec pauca in brevius contraxit et mu-
 tilavit. In supellectile tam curta omnia, quae in codicibus
 tomi septimi exstant, scholia huc transferre potui, omissis
 paucis, quae Gregorius Corinthius amplo suo commentario
 inseruit. Ex codice Par. 2927. (chart. sec. 15.) breve speci-
 men sumsi: itaque ubi Par. sine numero positus est, Par.
 2977. intelligendus, ex quo etiam scholia minora descripta
 sunt. 2 Ald. Par. 2927. 2918. ἰστίον. Par. 2916. 2977. σημεί-
 ωσαι. 3 Par. 2916. ἤπερ.

Sch. min. ad Cap. I.: Μηνύσει· δηλώσει. Καιροῦ δὲ
 ἰδίου· προσφύρου. ἢ θοὺς προσθήκην, τοῦ ῥήτορος ἢ τοῦ
 ὑποκειμένου προσώπου. ἰδίαν διάνοιαν· ἰδίαν, μίαν. διάφο-
 ρον, δύο. διαφόρους, πολλὰς. ἀλλὰ καὶ διάφορον· ἄλλοιαν εἰ
 καὶ μίαν. Ἀλλὰ καὶ διαφόρους· ἑτεροίας πολλὰς. Ἀλλὰ
 καὶ ἐναντίας· ἀντικειμένας ἀλλήλαις. Κεχαρισμένα· πρὸς

ρηται, ἔργασία γὰρ ⁴ αὐτῆς ἐστὶ καὶ σχηματισμὸς πρὸς
ὅπερ ὁ λέγων βούλεται· καὶ ἔτι, ⁵ ὅτι οὐκ οἶδεν ὁ τεχνι-
κὸς μεθόδου καὶ σχήματος διαφορὰν, ἢ μόνον τὸ τὴν
μέθοδον ἐπὶ τῆς ἐννοίας τάττεσθαι, θάτερον δὲ ἐπὶ τῆς
λέξεως· δεινότητα δὲ νῦν ὀφείλομεν νοεῖν τῶν τριῶν τὴν ⁵
μίαν, δηλαδὴ τὴν οὖσαν μὲν, μὴ φαινομένην δέ. ⁶ Δει-
νὸν δὲ σημαίνει τέσσαρα, τὸ φοβερὸν καὶ μέγα καὶ κα-
ταπληκτικὸν, παραγόμενον ἐκ τοῦ δέους, καὶ τὸ βαθὺ
καὶ περινενοημένον, καὶ τὸ κατὰ αὐξήσιν καὶ μείωσιν
προχωροῦν, καὶ τὸ μετὰ συνέσεως πιθανόν τε καὶ εὐκαι- ¹⁰
ρον, ἃ πάντα ἐπὶ τῆς δεινότητος χώραν ἔχει. Περὶ δὲ
τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς δεινότητος ἐν τῇ ἰδέᾳ τῇ δεινότητι
ικανῶς ὁ Ἐρμογένης φθάσας ἐτεχνολόγησεν. Τί μὲν ἐστὶ
δεινότης, ὑπέγραψεν Ἀριστείδης ⁷ ἐν τῷ περὶ πολιτικῶν
λόγων εἰπὼν, ὅτι δεινότης ἐστὶ τὸ πόρρωθεν τὸ χρήσι- ¹⁵
μον ἑαυτῷ προδιοικεῖσθαι, καὶ τὸ προαναρεῖν τὸ ἀντι-
πίπτον αὐτῷ, μέθοδος δὲ, γησί, ποῖος σχηματισμὸς κατ'
ἐξαιρέτον ⁸ περὶ τὴν ἐννοίαν· τὸ ⁹ σχῆμα μὲν γὰρ λέξεως,
ἢ δὲ μέθοδος ἐννοίας. — Πρὸς τί χρήσιμα τὰ μέρη τοῦ
λόγου καιροῦ τυγχόντα, καὶ ὅσα ἐν αὐτῷ καὶ οἷα δύναται ²⁰

4 Par. 2927. δέ. 5 καὶ ἔτι — ἐπὶ τῆς λέξεως ex Par. 2977.
recepī. 6 Ald. pergit: ἦν καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ περὶ πολιτικῶν
λόγων ὑπέγραψεν εἰπὼν κ. τ. λ. omissis interiectis. 7 p. 656.
Ald. verbis paullo mutatis. 8 κατ' ἐξαιρέτον Ald. om. 9
Ald. τὸ γὰρ σχῆμα τῆς λέξεως ἐστίν. Σηρ. ἡ δὲ μέθοδος — — φε-
κασιστάς ν. ex Par. recepī.

χάριν καὶ ἡδονήν. γένους ὄνομα· κατάχρησις. ἡθους ἡμέ-
ρου· λογικοῦ ἢ λόγῳ ἀγομένου. τύχης ὄνομα· τυχὸν ιδιωτείας.
Πανουργίας· περιεργίας. Χρόνον δὲ τὸν πολύν· ἀντίκειν-
ται. Θαυμάζων· τὸ θαυμάζειν ἀφελείας· τὸ σεμνὸν τοῦ μεγέθους.

Cap. II. *Ἡ τεχνικὴ· ὅσον γεωργικὴ. ὁ γοῦν παρὰ σάχ-
γης· ἐθνικί. διὰ τεσσάρων· δηλοῖ τε χορδῶν.

ἤθους προσθήκη, τὸ χωρίον δηλοῖ. — Τὸν πολὺν, τὸν ὀλίγον· τὸ ἐναντίον δηλόν· τὸ γὰρ ὀλίγον ἀντίκειται τῷ πολλῷ, καὶ τὸ αὐτὸς δὲ τοιοῦτόν ἐστιν ἀντικείμενον· ὁ μὲν γὰρ Πλάτων ὡς θαυμάζων ἤρετο, ὁ δὲ 5 Φαίδων ὡς σεμνυνόμενος ἀπελογεῖτο κατὰ τὸ ἐναντίον.

Cap. IV. Πότε ταυτότητι ὀνομάτων χρησόμεθα καὶ πότε ποιηκίᾳ; ἐπὶ τῶν οὐκ ἰσοτίμων τῷ αὐτῷ ὀνόματι χρηστέον, ἐπὶ τῶν οὐκ ἰσοτίμων ποιηκίᾳ.

Cap. V. Ἰστίον, ὡς ἡ περιττότης καὶ διαβολή ἐστι. Κατὰ γνώμην κατὰ ἐνθύμημα. διατριβῇ· μακρογορίᾳ. πλήθει· τῶν λέξεων δηλονότι. Καθολικῶν· οἷον ἄνθρωπος. ἰδίους· οἷον Σωκράτης. Παραλλάξεις· τὸ παραλλάξεις δεύτερον πρόσωπον ταῦ πρώτου μετ. [sic! legisse videtur παραλλάξεις pro παραλλάξεισιν].

Cap. VI. Φορτικός ὁ λόγος· ἡ ὁμολογία. ἀποκτείναντα τὸ τόλμημα.

Cap. VII. Σημ., ὅτι ταῦτόν ἐστι παράλειψις καὶ ἀποσιώπησις. Ἀκουόντων, ἣ λέγομεν ἀντὶ τοῦ παρ' ὅ. προσποιεῖσθαι παραλιπεῖν· ὑποκρίνεσθαι.

Cap. VIII. Πικρότερον· δριμύτερον. ἔνοχον ὄντα· αἵτιον. φυλαττόμενος· ἐκκλίνων.

Cap. IX. Αἰθίοπας· ποῦ εἰσι; καὶ ποιεῖ ἐπανάληψιν καὶ λέγει Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαλαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν. Ἄρες, Ἄρες· τὰ ἐπαγόμενα ποιοῦσι τὴν μεταβολήν, τὸ βροτολογεῖ καὶ μαιφόνε. κοσμήσῃ τὰ προδωπὸν· σὺστήσῃ, ἐπὶ ἡθους βεβαιώσῃ· βεβαιοῖ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς· τοῖς πεζῇ λέξει χρησιμείοις, οὐ ποιητικῇ. Ἐκπεπλ. στρατηγοί. [de Chers. p. 95.] περὶ Διοπέθους τοῦ στρατηγοῦ Ἀθηναίων λέγει· ἔτοιμός εἰμι· τὸ ἐξῆς οὕτως· πάντες, ὅσοι πάποτε ἐκπεπλεύκασι στρατηγοὶ παρ' ἡμῶν, παρὰ τούτων τῶν τὰς νήσους οἰκούντων χρήματα λαμβάνουνσι· διὰ μέσου δὲ τὸ· ἐγὼ πάσχειν ὅτιοῦν ἔτοιμός εἰμι, ἢ ἢ προσυπακουόμενον· εἰ μὴ ἀληθεύω. φρουρεῖν, φρούραρχον εἶναι μετὰ βαρύτητος· ἔστι δὲ ἡ βαρύτης τὸ οἶμοι.

— Ἰδίαν διάνοιαν ἀπεργάζεται· οἷον ἐν ἰδίῳ και-
ρῷ σοφιστὰς ἂν εἴποις τοὺς εὐροίαν λόγου πλουτοῦντας,
καὶ τοὺς σοφίζοντας εἶτουν διδάσκοντας, ἐν ἧθει δὲ κατ'
εἰρωνείαν τυχὸν ἔρεις καὶ τοὺς ἀπατεῶνας καὶ παραλο- 416
γιστὰς καὶ αὐτὸ τοῦτο φενακιστὰς. Πᾶν μέρος λό- 5

Cap. X. Ἀναντιρρήτον· ἐν ᾧ τις ἀνταποκριθῆναι οὐ δύνα-
ται. Ἄρ οὐκ εἰ κλέπτης· ἐγὼ μὲν οἶμαι, φησί· δεῖ γὰρ τοῦτο
προσὺνπακούεσθαι. τρεῖς ἔχει μορφάς· τρία εἶδη ἔχει καὶ
διαφοράς. Πότε, ἃ δεῖ πράξετε· καὶ ὁ θεολόγος· ταῦτα ἐγκα-
λεῖς θεῷ τὴν εὐεργεσίαν. Ἀνατρεπτική· καὶ ὁ θεολόγος πάλιν
ἴσα· τριακονταετῆς ὢν καὶ σὺ πρὸ τῆς γενειάδος διδάσκεις τοὺς γέ-
ροντας. Καὶ πίστωσιν· ἡ τοῦ ῥήτορος πρὸς ἑαυτὸν ἐρώτησις
καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπιστρέφει. Πρόληψιν καὶ ὑπονοίας λ-
πῶς οἷν ἀναπλασθῆναι καὶ τί γενέσθαι· τὸ μὲν σφοδρὸν τῆς ἰα-
τρείας καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐπέστρεψε τοὺς ἀκ. πρὸς ἑαυτὸν δηλονότι.
ἦδη ζητῆτε· νῦν δηλονότι. ib. ταῦτά ἐστι τὰ δύο κῶλα, ἡ πρό-
ληψις τῆς ὑπονοίας, τὰ δὲ ἐπαγόμενα ἢ λύσεις αὐτῆς· τὸ αἰνίγματι
γὰρ ὅμοιον τοῦ τεχνικοῦ ἐστὶν οὐ Δημοσθενικόν.

Cap. XI. Ἐκατέρου καιρός· τοῦ μεγέθους καὶ ἡθους δη-
λονότι· ταῦτόν διεργαζόμενα· τὸ αὐτὸ δὲ ποιοῦντα οὐχ ὁ-
μοίως ποιεῖ. πλήθος ἢ μέγεθος· τὸ πλήθος ποσότης. τὰ
μέγεθος ποιότης. Τῷ εἰπεῖν Ὀλυνθον καὶ τὰ λοιπὰ πράγματα εἴ-
πεν, τὸ δὲ ἐῷ ἡθός ἐστι.

Cap. XII. Ἐπὶ κεφαλαίων· ἤγουν κεφαλαιωδῶς, συντό-
μως, συνοπτικῶς· οἷον ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, τὰ τέκνα
ὑπείκετε τοῖς γονεῦσι. Κατασκευάζειν· ἐπὶ δυνάμει καὶ
συμβουλευτικῷ τῶν στασιαζομένων τὸ κατασκευάζειν ἢ διδάσκειν.
Τὸ διδάσκειν εἶπε διὰ τὸ πανηγυρικὸν καὶ παραινετικόν, καὶ γὰρ
εἰσιν ἀστασίαστα. Ἡθικόν τὸ ἐπιλογικόν ἐστίν, τὸ γὰρ λελυμέ-
νον τῶν ἐπιλόγων ἐστί. Ἐπὶ κεφαλαίων· ἐπὶ ὑποθέσεων. ἡ
λελεγμένα· δεδιδαγμένα. εἶτα πίστεις· αἱ ἀντιθέσεις. Πᾶ-
σιν εἶναι κοινῇ· ἀντὶ τοῦ ἔδοξε πᾶσι κοινῶς τούτῳ ὄνομα εἶναι
ἐπανάληψιν ἢ ἀνάνηψιν. ib. κοινῶς αὐτὸ οἱ ῥήτορες καὶ ἐπάνοδον
καὶ ἀνακεφαλαίωσιν καὶ συλλογισμόν καλοῦσιν. συλλογίσασθαι
δὴ βούλομαι καὶ ἔστι συλλογισμὸς δηλονότι.

γοῦν τοῦτο λέγει, ¹⁰ ὅτι αἱ λέξεις εὐρηνται μὲν παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ἐπὶ μνηύσει πράγματός τινος, οἷον ὁκύνων τὸ ζῶαν ὠνομάσθη κύων ¹¹ διὰ τὸ φιλοδέσποτον· καιροῦ δὲ ἰδίου τυχόν τὸ ὄνομα μετετέθη ¹² καὶ ἐπὶ τὸν ἀστρώων κύνα καὶ ¹³ ἐπὶ τὸν θαλάττιον διὰ τὸ βλαπτικὸν ἑκατέρων. Ἄλλως· ¹³

10 Ald. τοιτέσιν. Par. 2927. τοῦτο λέγει. 11 κύων Par. 2927. om. 12 Ald. μετέθη. 13 Ald. ἄλλων. Par. 2927. ἄλλως. ex eodem p. 567. v. 2. post καιρὸν inserui τήν. v. 4. habet: δῆπαν δηλοῖ.

Cap. XIII. Ἐπιδεικτικὰ λέγονται τὰ ἐπιτετηθευμένα [aliud schol. τὰ κατ' ἐπιτήδευσιν] σοφιστικά τὰ ἀληθῆ καὶ ἀναγκαῖα καὶ γοργά, οἱ γὰρ ἀγωνιζόμενοι σπουδῆς δεόμενοι καὶ τομῆς ἀνεπιτήδευτα λέγουσιν. Φύσις τοῦ πράγματός ἐστιν, ἵνα εἰσέλθωμεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ δώμεν τὴν κόρην καὶ ἀπέλθωμεν. Πάρεργόν ἐστι τὸ ἀγέρομεν, θήσομεν καὶ τὰ λοιπά. Ἀγωνιστικά· ἀναγκαῖα δικανικά. σῶφρων ἐστὶν ἀκοή ἢ ἡδύνουσα τὸν ἀκροατὴν, τοιτέσι πείθουσα, ἢ δὲ μὴ σῶφρων, ἡδύνουσα δὲ, ἢ διὰ τῶν σκωμμάτων τοὺς ἀκροατὰς ποιοῦσα γελᾶν. Ὄνομα κέριον τὸ Πῶλε· μαθητῆς γὰρ ἦν· τὸ δὲ ἵνα προσέπω σε κατὰ σέ, ἐστὶν ἢ παρδύωσις. Ἀγωνιστικά κυρίως τὰ ἀληθευτικά λέγεται, ἐπειδὴ τὰ δικανικά ἀληθείας χρήζουσιν. τὰ ἀγωνιστικά· παρὰ τοσοῦτον οἱ ἡμέτεροι παιδεύονται καὶ τὰ ἐξῆς· ὃ λῶστε Πῶλε· πάρισον ὅλον τὸ Πλατωνικὸν χωρίον. Διδάσκουσι γὰρ· ὥς ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος τοῦτο ἔλαβε. Οἱ σοφοὶ· εἰρωνικῶς. Πρόθεος ὄνομα· θεὸς ἀρετῆ· καὶ σοφὸς ἀρετῆ. Σοφοκλῆς ὄνομα.

Cap. XIV. Διὰ μέσου τὰς αἰτίας· καὶ ὁ Θεολόγος· εἰ καὶ νῦν ἡμᾶς εἰς τὴν μείζονα τάξιν ἀνήγαγεν ὁ θεὸς, εἴτα ἡ αἰτία πρὸ τοῦ ὑπερβατοῦ· ἡμᾶς ταῦτα παιδεύειν τοὺς ἐν ἐξουσίᾳ· εἴτα τὸ λειπόμενον τῆς ἐννοίας κτῆς πρώτης· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν βαρύτερον. Πῶς ὃ Θουκυδίδη· τοῦτο ἀπὸ τοῦ Ἐρμογένους νέει. ἢ γὰρ Λακεδαιμόνων· ἢ πρώτη αἰτία, καὶ ὃ γὰρ σύνδεσμος. εὐνομήθη· νομικῶς ἐπολιτεύοντο. ἔτι γὰρ ἐστὶν ἡ δευτέρα αἰτία· καὶ ὁ ἕτερος γὰρ σύνδεσμός· ἐστὶ μάλιστα· ταῦτα ἡ αἰτία τῆς αἰ-

πᾶσα λέξις εὐρηται διὰ δήλωσιν τινος πράγματος· δηλοῖ δὲ τι τηνικαῦτα, ὅτε οὐκείως καὶ κατὰ καιρὸν τὸν προσήκοντα τεθῇ· αὐτὸ γὰρ τὸ κακοῦργος ὅταν ἐπὶ τινος ὀνομασθῇ κακίας διαφόρους ἐργαζόμενος, ἐκεῖνον δηλοῖ δῆπον τὸν εἰργασμένον· ἂν μέντοι ὁ καιρὸς ἄλλος ἢ, καὶ 5 τὸ πρόσωπον κλοπὰς εἰργάσατο μόνας, οὐχ ἑτέραν κακίαν, οὐ τὸν προειρημένον δηλοῖ, ἀλλ' ἐν προσθήκῃ ἤθους ἐκεῖνον αὐτὸν τὸν κεκλοφότα· χρηστὸν ἴσμεν τὸν ἀγαθὸν, δυνάμεθα δὲ κατὰ καιρὸν εὐθετον καὶ τὸν πονηρὸν ἐν ἡθει τῷ τῆς εἰρωνείας χρηστὸν ὀνομάσαι. 10

τίας. Τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις· τὰ συμφέροντα· ἐπανέρχεται δ' Θουκυδίδης. οὐδεμία γὰρ αἵτια· ὥστε τὸ ὑπερβατὸν αἰτίαν ὀφείλει ἔχειν.

Cap. XV. ἀναντιρρήτον· ἰσχυρόν ἐστιν· ἐτριταγωνιστεῖς· ἡγωνίζω ἐκ τρίτου. ἐγγραμμάτευες· ἀνεγίνωσκες, ὡς νοτάριος. ἐξεπίπτες· ἐπιταῖς ἐν τῷ ἀναγινώσκειν· ἐσύριττον· ἐσημειούμεν, ὅτι ἐπιταῖς. τοῦτο δὲ τὸ ἀντίθ· δηλονότι περὶ τοῦ, ἐν ᾧ τὸ συμπόσιόν φησιν εἶναι κακότηδες· διὰ τὸ τὸν Δημοσθένην ἐπεῦσθαι· τὸ δὲ πρότερον οὐ κακότηδες, ἀληθές γάρ. πρᾶγμα ἀληθές· τὸ ποιῆσαι κλητόριον τὸν Φίλιππον καὶ δοῦναι δῶρα τοῖς ἐστιωμένοις· καὶ ἐν τῷ ἀπολογητικῷ ὁ θεολόγος ἀντιτίθησι τὸν ἱυτρὸν καὶ τὸν ἱερέα. *Πάριον*· παρίσσωσις Θουκυδίδου· ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς νῦν ἀξιοῦντας οὐ συμμαχεῖν ἀλλὰ συναδικεῖν. ib. τὸ ἐγγὺς τῷ ἴσθ.

Cap. XVII. Προσπ. σχεδιάζειν· ἀπερὶσκέπτως καὶ παραχρῆμα λέγειν. ἀμελετήτως καὶ ἀπροβουλεύτως προάγειν τοὺς λόγους· ἀμέλει καὶ σχεδίαν ναῦν τὴν οὕτω κατασκευασθεῖσαν φασμέν. Τὰ ἐπίοντα· τὰ ῥηθέντα ἐκ τοῦ προχείρου καὶ ἄνευ τοῦ συμβουλευσασθαι. Προσεῖναι τῷ συμβούλῳ· δεῖ τῷ συμβουλευόντι τοῦ ἔχειν ἐν τοῖς πράγμασι πολλὴν πείραν. ib. τοῦτο λέγει, ὅτι ὁ θέλων συμβουλευεῖν λέγειν ὀφείλει, ὅτι ἐγὼ ἐσκεπάμην, καὶ μετὰ σκέψεως πολλῆς εὔραν τὸ συμφέρον· αὐτόθεν λέγειν· ἐκ τοῦ παραχρῆμα. ὑποκρίνονται ἀρεδράζειν· εἰ γὰρ εἴπω, ὅτι ἐσκεπάμην, δικανίζων ὁ δικαστὴς φανέται τὸν ῥήτορα, μήπως ἀπατη-

Πάσης λέξεως τῆς ἀγνοουμένης ἐν πεζῷ λόγῳ τρεῖς μέθοδοι τῆς
εὐρέσεως· καὶ τὰ λοιπά.

Εἰσαγγελία ἐστὶν ἡ εἰσαγωγή τῆς δίκης· ὡς ἐὰν εἴ-
πω, κατηγοροῦ Νικίου προδοσίας· φάσις δὲ ἡ ψιλὴ προσ-
5 αγγελία· τὸ δὲ δις διὰ τεσσάρων τὸ ἐπιτάχορδόν ἐστι·
μοσχεύειν δὲ λέγουσιν οἱ γεωργοὶ τὸ ἐντιθῆναι ἀνέστραμ-
μένως τὰ κλήματα ἐν ὀρύγματι γῆς ἐπὶ τῷ ἐκφυῖσαι ῥί-
ζας, εἰθ' οὕτως ἐμφυτευθῆναι.

Θῆ τῇ τοῦ ῥήτορος ἐμπειρίᾳ. ταρᾶθῃ· παρατραπῇ, συγχυθῇ
τὴν διάνοιαν. αὐτόθεν εὐρίσκοντες· καίπερ ἐκ πολλῶν ἡμε-
ρῶν σκεψάμενοι λέγουσιν, ὅτι ἄρτι ἐμνήσθην τοῦδε τοῦ κεφαλαίου.
Μεταξὺ ἀναμνησθέντες· οἷον, ἀλλ' ὁ με μικροῦ παρεδράμεν
ὁ θεολόγος, καὶ τὰ ἐξῆς. ib. Οἱ ῥήτορες, οἱ δίκας λαμβάνοντες
μετά τινος.

Cap. XVIII. Αὕξησις ἐστίν, ὅταν τις ἐκ περισούσιας τινὸς
κατηγορῇ, ἀπόδειξις δὲ, ὅταν διὰ τῆς γραφῆς ἀποδεικνύῃ.
Λοιδορία· τὴν, ἐταίρησιν λέγει· οὐδὲν εἶχον οἱ δικασταί. τα-
πεινότερον· εὐτελέστερον. περὶ μέσην ἡλικίαν· οἱ γὰρ περὶ
μέσην ἡλικίαν οὐ τοσοῦτον ἐν πάθεισιν, ὥσπερ οὐδὲ οἱ γέροντες.

Cap. XIX. Διεβάλλετο ὁ Εὐρυβάτης ἐπὶ ἀφροσύνῃ καὶ κα-
κίᾳ. — κλέπτῃς ἦν.

Cap. XX. Οὐποτε σοφὸς ὁμνύει, ὅτι ὁ δεῖνα φόνον ἐποίησεν,
ἀλλὰ μὴ τὸν θεὸν πονηρὸν καὶ κακὸν πρᾶγμα ἐποίησεν, καὶ τὸ ἡ-
θος αὐτοῦ μὴ βουλόμενος ὀνομάσαι, τὸ ἔγκλημα ὡς εὐλαβούμενος
δείκνυσιν. Ἡθικὸν μὲν τὸ ἰδίους ὁμνύειν, ἐναντίον δὲ τὸ ἕνεκα
πραγμάτων ἑτέρου τινὸς ὁμνύειν. Οὐ μὰ Ζῆν'· θρηνητικὸν ὡμο-
σεν ὅρκον· τὴν γὰρ συμφορὰν τοῦ πατρὸς ὅρκον ἐποίησατο. Κἄμέ.
περὶ τοῦ Μειδίου φησί. Πεπονθέναί· ὅτε ἔτυψεν ὁ Μειδίας
αὐτὸν, τὸ ἥθος αὐτοῦ ἐμβεβαιοῖ πρὸς τοὺς δικαστάς. πρᾶγμα-
τικὸν ὅρκον· ἀγωνιστικόν. ἐναντίου ἡθους· δηλονότι τοῦ
Ὁμήρου.

Cap. XXI. Ὁ ῥήτωρ· ἡγουν ὁ ῥητορικὸς νόμος. Στράτων·
συναγορεύει· ἄτιμος γὰρ οὗτος. Εὐπρέπειαν· εὐπρεπῆ φη-

Τὰ ἁμαρτήματα κατὰ τὴν λέξιν κατὰ δύο τρόπους γίνεται· καὶ τὰ λοιπὰ.

Τὸ μὲν γὰρ παρακαλεῖν· τὸ γὰρ ἄγειν καὶ ἔλκειν ἐφ' ἑαυτῷ ἐπιτάσις τοῦ καλεῖν· ἐστὶ β. διαζώστραν· τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐὰν τὴν τράφρον τράφον 5 εἴπῃς, ἢ τὸν καχυδία· ἄρτον καχυδία· αἰμωδεῖν δὲ ἐστὶ τοὺς ὀδόντας ναρκᾶν.

σιν ἐπιδόξα τὰς σμυνῶς βιοῦν γνωριζόμενον. Μέρεσι πια· εἰς μέρη τινὰ ὑποθέσεων, δεόμενα δήτορος, πρὸς τὸ τοῖς δικασταῖς ἀπολογεῖσθαι καὶ εἶναι ἕτερα, ἐν οἷς ὁ τυχὼν ἄνθρωπος ἱκανός ἐστιν ἀπολογησασθαι.

Cap. XXII. Κακία λέγεται ἡ ἀσάφεια· εὐδελύτα, εὐανότρεπτα, σαθρά. Καὶ ἐναντία· ἐναντίον τὸ παρπίπτειν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις στρεφόμενοις τῷ ἀνακλούθῳ. Ἀντιλαβὰς· ἀφορμὰς, ἀντιλήψεις. ἐναντιώματα· ἀνατρεπόμενα ἢ διαβαλλόμενα. Σχολικαῖς· ἀσχολία ἐστὶν ἡ ἐμμέριμος φροσύνη ib. ταῖς ὁσαισὺν καὶ κατὰ συντυχίαν χρομέναις, ἵγουν ταῖς πλάσματικαῖς καὶ διὰ μελέτης γινόμεναις καὶ οὐκ ἀγωνιστικαῖς. Σχολικαὶ ὑποθέσεις, αἱ καθ' ἑκάστην γινόμεναι συντυχίαν, ὥς ὅταν τις ἀδίκως τινὰ βουλομένοις τιπτήσῃ· φησὶ δὲ ταῖς, μὴ μὲν τύψῃς, ἀλλὰ καὶ ἀπόκτεινον, εἰ βούλει, ταῦτο δὲ λέγει αὐ βουλόμενος ἀποκτανθῆναι, ἀλλὰ παρδῶν διὰ τοῦτου τοῦ ἐναντίου εὐσθῆναι, φησὶ δὲ τῆς τιπτήσεως, τοῦτο δὲ τὸ εἶδος καλεῖ τὸν σχηματισμόν· ἄλλη τις τέχνη· τί ἐστίν, ὃ λέγει, μαθήσῃ διὰ τοῦ ἐφελῆς κερφαλαίου· διὰ μακρῶν· ἵγουν διὰ πολλῶν λόγων προβάλλεται ἢ προτίθεται. Διὰ μαρτυρίων· ἵνα λέγῃ, ὅτι καὶ ἄλλοι τοῦτο ἐποίησαν. Ἀλλὰ ἀντιλέγει· ἀλλὰ λέγε· ὅτι ἐὰν τοῦτο ποιήσῃτε, μήπως τινὲς ὑμᾶς μέμψονται.

Cap. XXIII. Ὁ κατηγόρων· κατὰ πόσους τρόπους ὁ κατήγορος τὰς τοῦ φεύγοντος προτείνει προτάσεις, καὶ πόσος ἐκάστης καιρός· ἐπιστήμην· τὴν εἰδῆσιν νῦν ἐπιδηρᾶν λέγει· φήσῃ δὲ, ἀναξίλους· τοῦτό ἐστιν ἡ πρότασις τοῦ ἀντιδίκου. τῷ μὲν

Πότε ταυτότητι ὀνομάτων χρησόμεθα, καὶ τὰ λοιπά.

Ὡς δ' ὅταν ὀδύνουσιν τοιοῦτον καὶ ἐστὶ τὸ τοῦ θεολόγου· ὁ τοῦ πατρὸς ἄρος καὶ λόγος, ἡ μὴ κινουμένη σφραγίς, τὸ ἐκμαγεῖον τοῦ ἀρχετύπου· πάντα γὰρ πάντα ¹⁴ τὰ ὀνόματα δηλωτικά τοῦ υἱοῦ, καὶ τὴν ἐνέργειαν ὁμοτιμὴν ἔχει τοῦ υἱοῦ. β'. καὶ ὁ Θεὸς κυνδίδης συγκροτῶν ποιεῖται, ὅτε ὁ Ἑλλοπννησιακὸς πόλεμος μείζων ἐγίνετο τοῦ Τρωϊκοῦ, οὗ χάριν καὶ τεκμήριά τινα καὶ σημεία καὶ παραδείγματα λαμβάνει.

14 Ald. πάντα ὁμοτιμ. τὴν ἐνέργειαν ἔχει τοῦ υἱοῦ. omissis interiectis.

Λεπτίνῃ· ὅτι ἡ πόλις ἀσθενεῖ καὶ οὐ δύναται διδόναι ἀτέλειαν.

Cap. XXIV. Τάξεως μεταβολή· καθ' ἃ ἐν ἄλλαις πτώσεσι καὶ γίνονται ἀριθμοὶ λέγει· καὶ τὸ τὰ λεγόμενα ἐν προδιμίοις ἐν ἀγῶνι εἰπεῖν ἢ ἄλλω μέρει τοῦ λόγου, ἢ τὸ ἀνάπαλιν· ib. τουτέστιν, ἐὰν ἡ τὸ παλαιὸν κατ' εἰδέαν ποιῶσα αὐτὴ οὐ κατὰ πλαγιασθῶσιν ἢ τὸ ἀνάπαλιν. Διὰ μακρῶν ἢ τὰ αὐτὰ νοήματα τις ἐκ δυνάμεως αὐτοῦ λόγοις συγχράφεται, καὶ ἄλλως καὶ ἄλλως ἐκφράζει αὐτὰ, ἵνα μὴ ὑποπτευθῇ ὡς ποίων παρὰ τισιν, ἢ ἄλλου τινὸς νοήματα καὶ ὑποθέσεις λαμβάνων διὰ μακροῦ ὄντα αὐτὰ βραχείως ἐκφράζει, ἢ καὶ τὸ ἀνάπαλιν ὡς διδάσκει ἡ τέχνη, καὶ λανθάνει τοὺς ἀκροατὰς ἀγωνίζεσθαι. Ἐν δὲ τῇ πανηγυρικῇ καὶ γὰρ τὸ ἐγκώμιον ὡς τὰς τῶν κεφαλαίων γίνεται καὶ οὐκ ἄλλως, ἐν συμβουλήῃ καὶ γὰρ ἐκ συμβουλευτικῶν, εἰ μὲν τὸ πρῶτον κατεπαίγει, περὶ οὗ συμβουλευτικῶν, ὀφείλει εἶναι τοῦ λόγου βραχύτης, εἰ δὲ πρὸς μῆκην. Τὰ αὐτὰ λέγων· καὶ ὁ θεολόγος· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ φθιέσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῶν αὐτῶν χρησάμενος προδιόρθωσιν. Ἐν τῇ δικαστικῇ πῶς ἔχει χάριν ἢ τῆς τάξεως μεταβολή, ἐν τῇ συγγεῖν τὴν τάξιν τῶν κεφαλαίων, Διαρρέσεως τῆς στάσεως, δηλονότι τῆς υποκειμένης ὑποθέσεως. τῇ τῆς ἀξίας ἡγουν τῇ ἐνδόξῃ.

Cap. XXV. εὐμισή του· καλῶς καὶ εὐχότως μισουμένου.

Cap. XXVI. Πανουργῶν· ἀπατῶν. εἶναι μοι δοκεῖ.

Ἡ περιττότης ἐστὶ διπλή, καὶ τὰ λοιπά.

Κατὰ γνώμην. γνώμην τὸ νόημα καὶ ἐνθύμημα καλεῖ. αὐτὸ ¹⁵ δὲ τρανῶς ἐντὸς ὁ τεχνικός μετ' ὀλίγα σαφηνίσει· ἔτι γε μὴν ὅπως τὰ καθολικά τοῖς ἰδίοις συμπλέκεται. β'. Τὸ περὶ τοῦ στεφάνου· οἶον πρῶτον 5 μὲν, ὃ Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὐχομαι πᾶσι καὶ πάσαις τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν. γ'. εἰς κίνησιν ἡθους νῦν τὸν ζῆλον τῶν δικαστῶν νοεῖ· διὰ τοῦτο γὰρ συνεφόρησε τὰ ὀνόματα, ἵνα ζηλώσωσιν ὑπὲρ αὐ-

15 αὐτὸ δὲ — συμπλέκεται ex Par. geoepti.

ἀπλότης ἐστὶ προσποιητή. αὐτῷ ἰσχύη· τῷ Δημοσθένει. ταύτην τίθεμαι· τὴν τοῦ εἶναι πολίτην.

Cap. XXVII. Μερίζεται ἡ κατηγορία· εἰς δύο, ῥήτορας δηλονότι, ἢ κατηγορίας. Πρακτικὰ λαμβάνει· ἃ μέλλει λέγειν δεύτερον ὁ Ἀνδροτίων.

Cap. XXVIII. Ἀναφορᾷ·

ὥς φασιν, οἳ μιν ἴδοντο πονεῦμενον, οὐ γὰρ ἔγωγε ἦντες· οὐδὲ ἴδον. [Π. δ. 374.]

Λέσβιοι· διὰ τὸν Θρασύβουλον· μῦθον λέγουσι· τοῦτό ἐστιν ἀναφορά, ἀναφέρει γὰρ, ὅτι οἱ μῦθοι λέγουσι τοῦτο. Ἀνδρὰς ἀξιοπ. τοῦτο ἐστὶ τὸ Πλατωνικόν, ὃ παρέφρασεν ὁ Δημοσθένης.

Cap. XXIX. Τῆς κοινότητος· κοινὰ διανοήματα τὰ θημώδη καὶ τὰ οἶον εἰς τὴν ἀγορὰν λεγόμενα· ἀλλ' εἴ τω· ἀλλ' εἴ τινι· καὶ ἄλλω· τοῦτο ἡ κοινότης· ἴδιαι ἐχθραὶ· αἱ πρὸς ἕνα ἕκαστον. Διότι πανουργῶν· καὶ ὁ θεολόγος πολλαχοῦ φαίνεται τὸ κοινὸν ἴδιον ποιησάμενος· εἰπὼν γὰρ, εἰπωμεν ἄδελφοί καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς, ἔδοξεν μὲν ἴδιον αὐτοῦ εἶναι· ἔστι δὲ τοῦτο Ἡσαίου τοῦ προφήτου καὶ εἰπὼν ἔλαθε πάντας. Ἑπωπεύετο· τουτέστιν ὀνειδίζειν τοῖς Ἀθηναίοις. Ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως τοῦτο ἡ ἐπισφαγίς. Πειποίηκε τοῦτο· τὸ ἐπισφαγίσαι.

Cap. XXX. Ἐπισκήπτει· ἀξιοῖ. φίλων ἀπάνευθεν· καὶ

ταῦ τοιαῦτα πεπονθότος· περὶ δὲ ἐνθυμήματος καὶ ἐπ-
 ενθυμήματος ἐν τοῖς περὶ εὐρέσεως εἴρηται· δ. ἐν τῷ
 Θουκυδίδει· ὁ ἐπιτάφιος οὕτως ἔχει· ¹⁶ „οἱ μὲν πολ-
 λοι τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότες ἐπαινοῦσι τὸν προσθέντα
 5 τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὥς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πο-
 λέμων θάπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν· ἐμοὶ δ' ἀρχοῦν
 ἂν ἐδόκει ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων ἔργῳ καὶ δη-
 λαῦσθαι τὰς τιμὰς· οἷα καὶ περὶ τὸν τάφον τόνδε δη-
 μοσίᾳ παρασκευασθέντα ὁράτε· καὶ μὴ ἐνὶ ἀνδρὶ πολ-
 10 λῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πι-
 στευθῆναι.“ εἰτα ἐπιφέρει τὰ ἐπενθυμήματα κατασκευά-
 ζων· „χαλεπὸν γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν,“ καὶ τὰ ἐξῆς·
 εἰτα ἐπιφέρει· „ἐπειδὴ δὲ τοῖς πάλαι οὕτως ἐδοκιμάσθη
 ταῦτα καλῶς ἔχειν, χρη καὶ ἐμὲ ἐπόμενον τῷ νόμῳ,“
 15 καὶ τὰ ἐξῆς. Οἱ δὲ καθολικοὶ λόγοι· ¹⁷ ὥς ἐάν εἴπῃς
 νέφ, νέος εἶ, πόνει· τοῦτο ἴδιον· εἰτα τοῦ κοινοῦ ἡ συμ-
 πλοκή· πᾶσι γὰρ νέοις, μᾶλλον δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις λυ-

16 Thuc. II. 35. 17 αἱ δὲ καθολικοὶ — — ὥς οὐκ ἔξ-
 εστιν, v. 15, — p. 573, v. 4, ex Par. recepi.

ὁ θεολόγος ἔφρασε κλονέων τῷ λόγῳ· τὸ σῶφρον· καὶ τούτῳ Δισχίνης κέ-
 ρηται, ὅστις δ' ὁμιλῶν τοῦτο τοῦ Θερύγνιδος [Eur. Phönic. Fr. IX.].

Cap. XXXI, Παράλογον· τὰ παρὰ τὸν εἰκότα λόγον γινό-
 μενον παρὰ δόξαν, παρὰ προσδοκίαν, ταύτη φοβερόν· διὰ
 τοῦτο, παραπλησιαζόντων· παραδυναστευόντων.

Cap. XXXII, Θεῶν καὶ τὰ καὶ ἀντὶ τοῦ ποῦ, ἄς τὸ ὁμόοιςιν
 τοῦσιν· ἴδιον δὲ τοῦτο τῶν Κῶων.

Cap. XXXIII, Τραγικῶς λέγειν· τὸ παθητικῶς λέγειν.
 Πολυχίου· μικρὰ πόλεις, Πολλὰ δράματα· ὑποκρίσεις διὰ τὸ
 ὑποδύεσθαι τὰ προσώπετα καὶ λέγειν τὰ ἐκείνων, Τραγωδία
 ἐστὶν ἡ τῶν κακῶν ἀνάμνησις, τῶν ἐν ἡλικίᾳ· τοὺς τελείαν
 ἡλικίαν ἔχοντας. Τὸ μαρανουχὶ σημαίνει καὶ τὸ ἀληθές καὶ τὸ
 σχεδόν, Κάνωνας αἰκίας· ἕνεκα τῆς ποιῆς· περιήγησιν
 ἐξήγησιν, πλατυσμὸν, ἐκφρασιν.

σιτελεῖ τὸ πονεῖν. Ὡν ὁ καιρός· διδάσκει ὁ τεχνικός, πηνίκα χρήστεον ἐπενδυμήσει καὶ πηνίκα λόγοις καθολικοῖς. Δοκιμασάντων· ἐπεικῶς αὐθαδες τὸ δοκιμασθὲν ὑπὸ τῶν παλαιῶν λέγειν, ὥς οὐκ ἔξεστίν.

Τῶν δὲ αὐθαδῶν καὶ τοιμηρῶν διανοημάτων θεραπείαι καὶ παρα- 5
μυθῆναι οὖν καὶ τὰ λοιπά.

Ὁ μὲν οὖν παρών· ¹⁸ αὐθαδες μὲν τὸ λέγειν τὸν καιρὸν φωνὴν ἀφιέναι· παραμυθεῖται δὲ διὰ τῆς τοῦ μονονουχί μικρᾶς ¹⁹ προσθήκης. Ποῖον τοῦτο; τὸ ἄλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι; ἄλμυρὰν δὲ ἀκοὴν φη- 10
σιν ὁ Πλάτων οὓς ἔλεγον εἰς τὸ θεῖον ἀπρεπεῖς λόγους· τοῦτο ²⁰ οὖν παρεμυθήσατο τῷ εἰπεῖν οἶον. β'. κατὰ Τιμοκράτους· ὁ Τιμοκράτης ἔγραψε νόμον, ὅπως μὴ 417
διδῶσιν ἐγγυητὰς οἱ χρειωφειλέται, ὃν κακίζει ὁ Δημο-
σθένης. 15

18 Ol. III, p. 29. 19 μικρῶς Par. om. Ex eodem sqq.
ποῖον τοῦτο — ἀποκλύσασθαι recepi. — Plat. Phaedr. p. 343, c.
20 τοῦτο οὖν — οἶον ex Par. recepi.

Cap. XXXIV. Ἐκ τοῦ κωμικοῦ· οἷον Ἀριστοφάνης καὶ Λουκιανός. ἐκ τοῦ βίου· τοῦ Μενάνδρου δηλονότι, κωμικῶς λέγειν· ἀπὸ τοῦ κώμου· τὰ γὰρ ἀστειολογεῖν ἴδιον τῶν κωμαζόντων. Διεκωμώδησε· τοῦτό τις σχηματίζει καὶ λέγει εἰς διάρθρωσιν καὶ σύνεσιν ἁσυνέτου, Βδελυρόν· καὶ ὁ Θεολόγος· ἐγὼ γὰρ ἔπαθον τοῦτο, ὧ ἄνδρες, οὔτε ὡς ἀπαιδευτος, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον. Πρᾶξ-δοκᾷ μὲν· καὶ ὁ Θεολόγος λέγει· ἐνὶ μόνῃ εὐχαριστοῦντες, τῷ μὴ τὴν λῶβην αὐτῶν ὀρεῖν, ἐκδέχεται γὰρ ὁ ἀφροατὴς ἀκούσασθαι καὶ μείζον καὶ οὐκ ἥκουσεν. εἰκόσιν· εἰκάνας πᾶ παραδείγματα, ὧν ἔτυχεν· οὐ τῶν τυχόντων. ib. ἐδόκον· δὲ οἱ ἀφροαταί, ὅτι εἰπεῖν θέλει, οἷς ὁ δῆμος εὐχεται, ὅπερ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ καταρᾶται. ὁ δῆμος· ἀγαθὸν προσδοκῶν ἥκουσε φανῆναι, αὐτοτράγιος· τραγικός ἐστίν ὁ μιμούμενος τὰ τῶν δραμάτων πρόσωπα.

Cap. XXXV. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον· ἔχει καὶ τοῦτο δη-

M A X I M O Y
ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ἸΔΙΩΤΩΝ ἈΝΤΙΘΕΣΕΩΝ. *

Αἱ ἄλλοι ἀντιθέσεις ὅτι μὲν οὐκ ἐπιδέχονται λύ-
 σιν ἐμφανῇ, πρόδηλον, οὐ γὰρ ἂν ² εἶεν ἄλλοι, εἰ ἐπι- ⁵
 δέχοντο λύσιν· ὅτι δὲ μεθόδου τινὸς πρὸς αὐτὰς χρεια,
 ἐμφανὲς ἐστι· πόθεν οὖν αἱ μέθοδοι πρὸς τὰς ἀλύτους
 ἀντιθέσεις, ἐροῦμεν ὥς εὐρήκαμεν.

α. Ἐὰν ἐμπίπτῃ ³ ἄλλος ἀντίθεσις, ἢ ἐν προσσχί-
 ματι τοῦ δοκεῖν λύειν ἀντικατηγορεῖν δεῖ ⁴ τοῦ ἀντιδίκου. ¹⁰

β. Ἡ εὐπροσώπως μὴ ἔχοντα λῦσαι ἀναβάλλεσθαι ¹,
 εἰς ἕτερον χρόνον τὴν λύσιν.

1 Maximo Planudae subiungo alium Maximum, qui au-
 ctore Fabricio [Bibl. Gr. T. IX. p. 678. ed. Harl.] Byzantius
 fuit sive Epirota, philosophus, pater Euclidis, Iuliani imp.
 magister, quem a Maximo, Ephesio, philosopho, qui et ipse
 Iulianum docuit, distinguunt Socrates III. 1. et Nicephorus
 X. 1. Scripta eius memorat Suidas: περὶ ἀριθμῶν, de nume-
 ris, et in Aristotelem ὑπόμνημα, nec non alia quaedam, Iulia-
 no inscripta, et carmen argumenti astrologici περὶ καταρχῶν
 [Fabr. Bibl. Gr. T. IX. p. 324 — 356.] et scriptum rhetoricum
 περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων. Libellum hunc primus edidit Henr.
 Stephanus ad calcem scriptorum quorundam criticorum Dio-
 nysii Halic. Lutet. ap. Carol. Stephan. 1554. 8. tum Fabricius
 in Bibl. Gr. T. XI. Equidem descripsi ex codice Par. 1741.
 [Par. 1.] et contuli Paris. 3032. [Par. 2.] et Fabricium. Stephani
 editionem inspicere non contigit. 2 ἂν Par. 1. om., est in Par.
 2. et Fabr. 3 Par. 2. ἐμπίπτει. 4 δεῖ Fabr. om. 5 Fabr.

Rhetor. V.

γ'. "Η συνδραμόντα οὕτως ἀντικατηγορεῖν τοῦ ἀντιδίκου.

δ'. "Η πάλιν συνδραμόντα τὸ συμφέρον ⁶ ἀντιθεῖναι τῷ δικαίῳ.

5 ε'. "Η τὸν δικαστὴν ἀπάγειν μὲν ἀπὸ τῆς ἀλύτου ἀντιθέσεως, εἰς ἕτερα ἀπὸ πράγματα κρινόμενα ⁷ ἐμβιβάζειν.

ς'. "Η μετὰ αἰτίας λύειν τὴν δοκοῦσαν ἄλυστον εἶναι.

ζ'. "Η πολλάκις τὴν ἄλυστον ὑπομερίσαντα κατὰ μέρος εἰσαγαγόντα ⁸ δοκεῖν λύειν.

10 η'. "Η μὴ τιθέντα διὰ λόγου πρὸς αὐτὴν βλέποντας λύειν.

θ'. "Η παραινετικῶς καὶ ὥσπερ κηδόμενον τοῦ ἀντιδίκου μεθοδεύειν τὴν ἄλυστον ἀντιθεῖσιν ἐν αὐτῇ τῇ παραινέσει.

15 ι'. Πάλιν ἐὰν ἡ ἄλυστος, προστιθέναι τι αὐτῇ εὐλύτον, ἵνα ἀπὸ τοῦ εὐλύτου ἀφορμὴ λύσεως γένηται.

ια'. "Η μὴδὲ μεμνησθαι τῆς ἀλύτου τὸ παράπαν, εἰ ἥλπιεν τὸν δικαστὴν αὐτῆς ἐπιλελῆσθαι. ⁹

ιβ'. "Η συνδραμόντα τὴν γνώμην διαβάλλειν τοῦ ἀντιδίκου.

ιγ'. "Η μὴ τιθέντα ¹⁰ πειρᾶσθαι λύειν, προσρίπτοντα τὴν λύσιν, ὥς ἐν ἀφηγήσεως τρόπῳ, καὶ σπουδὴν ἔχειν, ἵνα μὴ τοῦτο κρινόμενον γένηται.

ιδ'. "Η ὄνομα ἀντ' ὀνόματος θέντα, οὕτως τῷ εὐλύτῳ ὀνόματι συμπλεκόμενον δόξαι λύειν.

ιε'. "Η ἐν προσσχήματι τοῦ δοκεῖν πλείους παρέχσθαι λύσεις, ἀπάγειν μὲν ἀπὸ τοῦ ῥήτου τοῦ ὄντος ἀλύτου τοὺς δικαστάς, τὴν δὲ γνώμην ἐξετάζειν τοῦ νομοθέτου, μεθ' ἧς ἔγραφεν τὸν νόμον.

30 ις'. "Η ἐὰν ἰσάζωσιν αἱ ἀντιθέσεις, ἐκ διαβολῆς τοῦ

ἀναβαλέσθαι. 6 Fabr. τῷ δικαίῳ ἀντιθεῖναι τὸ συμφέρον. 7 Par. 1. κρινόμενον. 8 Fabr. εἰσαγόντα. 9 Par. 1. ἐπιλελεῖσθαι. 10 Par. 2. θέντα.

ἀντιδίκου καὶ οἰκείας συστάσεως ἀντερωτῶντα οὕτως λύ-
ειν τὴν ἰσάζουσιν μὲν, ἄλυτον δὲ εἶναι δοκοῦσαν.

Εἰπόμεν ¹¹ οὖν ἐκάστου τούτων τὰ παραδείγματα,
ἃ προεθέμεθα ἐν τάξει ἀλύτου ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ῥήτορος
τὰς μεθόδους τῶν ἀλύτων ἀντιθέσεων λαμβάνοντες. 5

α. Ἐν μὲν οὖν προσσχίματι τοῦ δοκεῖν λύειν ἄλυτον
οὔσαν τὴν ἀντίθεσιν ἀντικατηγορεῖ ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ'
Αἰσχίνου· κακῶς οἱ στρατηγοὶ ἐχρῶντο τῷ πολέμῳ, καὶ
διὰ τοῦτο εἰρήνην ἐπράξαμεν· οὐ δυνάμενος λῦσαι ταύτην
ὁ ῥήτωρ ἀντικατηγορῶν φάσκει· ¹² „ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ, 10
πρὸς θεῶν ἐρωτήσατε αὐτὸν μεμνημένοι, πότερον ἐξ
ἐτέρας τινὸς πόλεως ὄχετο πρεσβέων ἢ ταύτης αἰτῆς·
εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἐτέρας, ἦν ¹³ κεκρατηκέναι τε τῷ πολέ-
μῳ φήσῃ, καὶ χρηστοὺς ἔχειν στρατηγοὺς, εἰκότως χρή-
ματα εἴληφεν· εἰ δὲ ἐκ ταύτης αὐτῆς, τίνος ἕνεκα ἐφ' 15
οἷς ἡ πέμψασα πόλις τῶν αὐτῆς ἀφέστηκεν, ἐπὶ τούτοις
οὗτος δῶρα προσλαβὼν φαίνεται“ ἀδυνατῶν γὰρ δεῖξαι,
ὅτι οὐ κακῶς οἱ στρατηγοὶ ἐπολέμουν, διὰ τοῦτο οὖν
φῃσιν ἀντικατηγορῶν, „δῶρα εἴληφας.“

β. Ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃς λῦσαι ἀντίθεσιν, εὐπροσώπως 20
ἀναβάλλῃ τὰς λύσεις τῶν εἰρημένων· εἰς ἕτερον χρόνον
παρέξομαι· ἢ νῦν διὰ τόδε οὐ πεποίηκα, ἢ παρὰ τῷδε
ποιήσω· οὕτως ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ἀνδροτίωνος· ¹⁴
ἂν τοίνυν λέγῃ περὶ τοῦ τῆς ἐταιρήσεως νόμου, ὥς ὑβρί-
ζομεν ἡμεῖς, καὶ βλασφημίας οὐχὶ προσηκούσας κατ' αὐ- 25
τοῦ ¹⁵ ποιούμεθα, δεῖν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἐλέγχειν,
ἵνα ἐκεῖ περὶ χιλίων ἐκκινδυνεύωμεν· ¹⁶ ὑποβάλλετε αὐ-
τῷ, ὅτι καὶ τοῦτο ποιήσομεν ὕστερον, ἐπειδὴν νῦν περὶ
ᾧ εἰσῆχται δῶ λόγον· οὔτε γὰρ ἀδύνατος εἶναι δόξεις

11 Par. 1. 2. εἰπομεν. Fabr. εἰπόμεν. 12 de fals. leg.
p. 386. 13 Par. 1. 2. ἐξ ἐτέρας ἦν, κεκρ. Fabr. ἦν. 14 p.
599. 15 Fabr. αὐτῆς. 16 Dem. ἐκινδυνεύομεν.

λύσας ¹⁷ τὴν ἀντίθεσιν, καὶ ἀναβολὴν μετὰ ἀπολογίας
εἰργασμένος ¹⁸ ἀξιόπιστως ἀπάξεις ἀπὸ τῆς ἀντιθέσεως
οὔσης ἀλύτου τὸν δικαστὴν.

γ'. Συνδραμῇ δὲ τῇ ἀλύτῳ ἀντιτίθει καὶ συνδραμῶν
5 ἀντικατηγορήσεις τοῦ ἀντιδίκου· πάλιν γὰρ τοῦτο ἐπὶ τῷ
ἀλύτῳ θεωρήματι παρασχετέον παράδειγμα· μικρᾶς καὶ
ἀσθενοῦς καὶ γλίσχρου τῆς διαφορᾶς οὔσης ἐνταῦθα, ὡς
Δημοσθένους ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου· ¹⁹ „εἶπε τοίνυν μοι τις
ἄρτι προσελθὼν πρὸ τοῦ δικαστηρίου, Χάρηςτος κατη-
10 γορεῖν αὐτὸν παρεσκευάσθαι, καὶ διὰ τούτου τοῦ τρό-
που καὶ τούτων τῶν λόγων ἐξαπατήσιν ὑμᾶς ²⁰ ἐπι-
λεῖν· ἐγὼ δὲ ὅτι πάντα μὲν τρόπον κρινόμενος Χάρης
εὐρεθῆσεται πιστᾶς καὶ εὐνοϊκῶς, ὅσον ἦν ἐπ' ἐκείνῳ
πράττων ὑπὲρ ὑμῶν· διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ χρήμασι λυμα-
15 νομένους τοῖς πράγμασι, πολλῶν ²¹ ὑστερῶν οὐ σφόδρα
ἰσχυρίζομαι, ἀλλ' ὑπερβολὴν ποιήσομαι· ἔστω γὰρ πάν-
τα τάληθ' ἔλεγειν περὶ αὐτοῦ τουτονι, καὶ οὕτως τοίνυν
κομιδῇ γέλως ἐστὶ, κατηγορεῖν ἐκείνου τουτον· ²² ἐγὼ
γὰρ Αἰσχίνην οὐδενὸς αἰτιῶμαι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πρα-
20 χθέντων, τούτῳ γὰρ εἰσὶν ὑπεύθυνοι οἱ στρατηγοί, ²³
ἀλλὰ τοῦ ποιομένης τῆς πόλεως εἰρήνην Φιλοκράτει συν-
επεῖν, ἀλλὰ μὴ τοῖς τὰ βέλτιστα γράφουσιν, τοῦ δῶρα
εἰληφέναι, τοῦ ἐξαπατῆσαι“ συνδραμῶν γὰρ, ὅτι κα-
κῶς ἐπολέμει Χάρης οὕτως κατηγορῶν Αἰσχίνου προδο-
20 σίας, ²⁴ ἐπὶ τὸ συνεπεῖν Φιλοκράτει ἀξιόπιστος ἔδοξεν
εἶναι, ὅτι καὶ δῶρα εἰληφεν λέγων.

δ'. Συνδραμῶν δὲ πάλιν, οἷς ὁ ἀντίδικος λέγει δι-

17 Fabr. λύσαι. 18 Par. 1. εἰργασάμενος. 19 de fals.
leg. p. 447. Fabr. εἶπε. Par. 1. 2. εἶπέ. 20 Par. 1. ὑμᾶς om. 21
Fabr. Par. 2. πολλῶν ὑστερῶν. Par. 1. πολλῶ ἴστερον. 22 Fabr.
τουτονι. Sequitur in Fabr. οὐδὲ τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰ-
ρήνην, ἀλλ' ἄχρι τοῦτου πάντα ἀφήμι· εἰ οὖν λέγω, καὶ πόθεν
ἄρχομαι κατηγορεῖν; τοῦ, ποιουμένης etc. 24 Fabr. προδοσίαν.

καίοις οὔσιν, τὸ συμφέρον ἀντιτίθῃσιν οὕτως, ὡς ὁ Δη-
μοσθένης πάλιν ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου. λέγοντος γὰρ Αἰ-
σχίνου, ὅτι, πονηροὶ Φωκεῖς ἦσαν καὶ ἐχρῆν αὐτοὺς ἀπο-
λωλέναι, οὐκ ἀντίστη μὲν, συνδραμῶν δὲ ἔφη· ἀλλὰ συν-
έφερεν αὐτοὺς σώους εἶναι τῇ πόλει· οὐδὲ ²⁵ γὰρ Λακε-
δαιμονίους διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ποτε ἐσώσατε, οὐδὲ
τοὺς καταράτους Εὐβοέας, ἀλλ' ὅτι συνέφερεν ²⁶ τοῦτο
τῇ πόλει.

ε. Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτοῦ ἀντιθέσεως, ἦν ²⁷ ὁ ἀντίδι-
κος παρέχεται μεταβιβάσεις τὸν δικαστὴν ἐφ' ἑτέραν ἀν- ¹⁰
τίθῃσιν· τὴν μὲν ἄλυτον μὴ συνεκτικὴν εἶναι λέγων τοῦ
παρόντος ἀγῶνος, ἦν δὲ ἀντεισάγεις σὺ οὕτως, ²⁸ ὡς
ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους ὁ ῥήτωρ πεποίηκεν λέγων· λέ-
γοντος γὰρ τοῦ Τιμοκράτους, ὅτι ἐκτένισται ²⁹ τὰ χρή-
ματα Ἀνδροτίωνι καὶ Γλαυκίτῃ καὶ Μελανωπῷ, ὑπὲρ ¹⁵
ᾧν αὐτίαν ἔχω θεῖναι τὸν νόμον, ὡς ὀφειλόντων ἐτι τῇ
πόλει, φησὶν, ἀλλ' οὐ περὶ τούτων κρίνεται νῦν, εἴτε ἐκ-
τένισται τὰ χρήματα τούτοις, εἴτε μὴ, ἀλλ' εἰ παρὰ-
νομον ἔγραψεν Τιμοκράτης ψήφισμα· ἀπαγαγὼν γὰρ
τῆς ἀλύτου ἀντιθέσεως τῆς λεγούσης ὅτι ἐκτένισται τὰ ²⁰
χρήματα αὐτοῖς, οὐχ ὑπὲρ τούτων κρίνεται λέγων, καὶ
οὐχ ὑπὲρ τούτου ἔγραψα τὸν νόμον, ἐπὶ τὸ παράνομον
ἀπήγαγεν ³⁰ εἰπὼν, ὡς περὶ νόμου τῆς γραφῆς οὔσης,
ὑπὲρ ἧς ἤκουσι κρίνοντες.

ς. Μετὰ αἰτίας δὲ τὸ πιστὸν τῶν πραχθέντων παρ- ²⁵
έξῃ ³¹ τὰς ἀλύτους ἀντιθέσεις μεθοδεύων, ὡς ὁ Δημο-
σθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Φορμίωνος· ³² λέγοντος γὰρ ³³ Φορ-

25 de fals. leg. p. 364.

26 Par. 1. ἀνέφερεν.

27 ἦν

Par. 1. om. Par. 2. habet ἦς. Fabr. ἦν. 28 οὕτως Fabr. om.
puncto post σὺ posito. 29 Par. 1. ἐκτισται constanter. — c.

Timocr. p. 758. 30 Fabr. ἐπήγαγεν. 31 Fabr. Par. 2. παρ-
έξεις. 32 Par. 1. 2. ἐν τῷ κατὰ σισφάνου. Fabr. ἐν τῷ ὑπὲρ

Φορμ. p. 950. 33 γὰρ Fabr. om.

μίωνος, ἡ μήτηρ οὖν· ἡ σὴ τὰς διαθήκας ἐμοὶ πεισθεῖσα
 ἐξέκλεψεν ³⁴ καὶ ἐρωτῶντος ἐδόκει ἀπίθανον εἶναι τὸ ³⁵
 τὸν Φορμίωνα προτιμηθῆναι ὑπὸ τῆς Ἀπολλοδώρου μη-
 τρός· μετὰ τῆς αἰτίας οὖν τὸ πιστὸν παρήγαγεν εἰπών,
 5 ὅτι μὴ ἀπίσται, διέφθαρται γὰρ ἡ μήτηρ καὶ οὐ ³⁶ δοῦ-
 λος ἦν Φορμίων, ἀλλ' ἀνὴρ· τὸ δὲ ἐπαχθὲς ἔφυγεν τῷ
 δόξαι μητρὸς κατηγορεῖν ³⁷ προσεπισημνηάμενος, ὅτι
 ἀναγκαζόμενος καὶ οὐχ ἐκὼν λέγει ταῦτα.

ζ. "Ὅταν δὲ ἀλύτου ἀντιθέσεως μέρη διαιρῆς, πε-
 10 ράσῃ μεθοδεύειν, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Αἰσχί-
 νου πεποίηκεν· λέγοντος γὰρ Αἰσχίνου, ὅτι ἡ Χερρόνη-
 σος ³⁸ ὑμῖν ἀπὸ τῆς εἰρήνης περιέγονεν, καὶ εἰρήνην
 ἔχετε ἀντὶ πολέμου, καὶ τριήρεις τριακοσίας, καὶ σκευὴ
 ταύτης καὶ χρήματα, οὐ δυνάμενος πρὸς ἅπαντα ταῦτα
 15 ὁ Δημοσθένης ἀθρόως ἀντιστῆναι, οὐδὲ ὡς οὐκ ἔστιν
 ἀληθῆ δεῖξαι, διέκλεψεν τὴν ἀντίθεσιν εἰς τρία μέρη, καὶ
 κατὰ μέρος εἰσαγαγὼν οὕτως τῇ διαιρέσει μεθώδευεν τὴν
 ἄλυσιν ἀντιθέσεων, καὶ ταῖς λύσεσιν ἐσοφίστατο, ἀλύτων
 ὄντων καὶ τῶν μερῶν, ἐν μὲν γὰρ τῇ πρώτῃ τὴν Χερ-
 20 ρόνησον ἔσχετε, ἐξῆς σῆτος ἄφθονος ὑμῖν χομίζεται· ἐν
 τῇ εἰσαγωγῇ τὴν δοκοῦσαν λύσιν διὰ τῆς ἀντικατηγορίας
 παρέστησεν, εἰπὼν οὕτως· ³⁹ ἂν τοίνυν ἀντὶ Φωκέων καὶ
 Πυλῶν Χερρόνησος ὡς περίεστι τῇ πόλει, λέγῃ, ⁴⁰ πρὸς
 Διὸς καὶ θεῶν μὴ ἀποδέξησθε· ἐδύνασθε γὰρ ἂν, εἰ μὴ
 25 διὰ τούτους καὶ Χερρόνησον καὶ Πύλας καὶ Φωκέας
 ἔχειν· εἰ μὲν γὰρ ἀληθὴς ἦν λύσις ἐκείνη, ὅτι οὐ περιέ-
 γονεν Χερρόνησος, ἐπεὶ δὲ ψεῖδος ἦν, τὸ σόφισμα ἐκεί-
 νο γέγονεν, ἀλλ' οὐκ ἀντὶ Φωκέων καὶ Πυλῶν· πάλιν
 δὲ τὸ δεῦτερον τῆς ἀντιθέσεως μέρος ⁴¹ εἰσήγαγεν λε-

34 Fabr. ἐπέλεξεν. 35 Par. 1, 2, τοῦ. sq. τῆς Par. 1. om.
 36 Par. 1, 2, ὁ. 37 Par. 1, μὴ προσκατηγορεῖν 38 Par. 1.
 Χερρόνησος. Par. 2, Fabr. Χερρόνησος constanter. 39 De fals.
 leg. p. 365. 40 In Par. manu prima λέγει. corr. λέγῃ. 41

γων· οἶδα τοίνυν, ὅτι τοὺς ⁴² μὲν ὑπὲρ τῶν πεπραγμέ-
νων ⁴³ λόγους αὐτοὺς Αἰσχίνης φεύξεται, βουλόμενος δὲ
ὑμᾶς ὡς πορρώτατῳ τῶν πεπραγμένων ἀπαγαγεῖν, διέξ-
εισιν, ἡλίκα πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαθὰ ἐκ τῆς εἰρήνης
γίγνεται, καὶ τουναντίον ἐκ τοῦ πολέμου κακὰ, καὶ ὅλως 5
ἐγκώμια εἰρήνης ἐρεῖ, καὶ τοιαῦτα ἀπολογήσεται· ἔστι
δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα κατηγορήματα τούτου· εἰ γὰρ ἡ τοῖς
ἄλλοις ἀγαθῶν αἰτία τοσούτων πραγμάτων καὶ τηλικαύ-
της ταραχῆς ἡμῖν αἰτία γέγονεν, τί τις εἶναι τοῦτο φῇ,
πλὴν ὅτι δῶρα λαβόντες οὗτοι καλὸν πρᾶγμα φύσει κα- 10
κῶς διέθηκαν. καὶ ἐν αὐτῇ τῇ διαιρέσει ἐσοφίσατο, οὐ-
γὰρ ἔλυσεν, ὅτι οὐ καλὸν ⁴⁴ ἡ εἰρήνη, ἢ οὐκ εἰρήνην
ἄγετε, ἀλλ' ἐξημιώθημεν ἐξ αὐτῆς εἶπεν· καὶ τὸ ἕτερον
δὲ μέρος τῆς ἀντιθέσεως οὕτως εἰσήγαγεν· τί δὲ, οὐ τρι-
ήρεις τριακόσιαι καὶ σκεύη ταύταις καὶ χρήματα ὑμῖν 15
περίεστιν ⁴⁵ διὰ τὴν εἰρήνην; ἴσως ἂν εἶποι· πρὸς δὲ
ταῦτα ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπολαμβάνειν δεῖ, ὅτι καὶ τὰ Φιλίπ-
που πράγματα γέγονεν εὐπορώτερα ἐκ τῆς εἰρήνης πολ-
λῷ ⁴⁶ καὶ κατασκευαῖς ὀπλῶν καὶ χώραις καὶ προσόδοις,
αἱ γεγόνασιν ἐκείνῳ μεγάλαι· τὰ δὲ ἐκείνου οὐδεὶς ἀπέ- 20
δοτο, ὡς οὗτοι τὰ ἡμέτερα· οὐ δὴ δίκαιον ἐκείνῳ μὲν
ἁμφοτέρα ἠϋξῆσθαι, καὶ ⁴⁷ τὰ τῆς χώρας καὶ τὰ τῶν
συμμάχων· ἃ δὲ ὑμῖν δικαίως ἂν ὑπῆρχεν ἐκ τῆς εἰρή-
νης, ταῦτα ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο οὗτοι, λογίζεσθε· οὐ γὰρ
ταῦτα ἀντ' ⁴⁸ ἐκείνων γέγονεν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, ἀλλὰ 25
ταῦτα μὲν ἦν ἂν ὁμοίως ἡμῖν, ἐκεῖνα δὲ τούτοις ἂν προσ-
ῆν· εἰ μὴ διὰ τούτους τὸ σόφισμα κἀνταῦθα πρὸς τὸ
μεμερίσθαι ⁴⁹ τὴν ἀντίθεσιν ἐκεῖνα· γέγονεν· καὶ τοῦ

c. Par. 1. 2, ἐτέρως. Fabr. μέρος. 42 ὅτι Par. 1. om. 43
Fabr. ὑπὲρ τῶν κατηγορημένων αὐτῷ λόγους Αἰσχ. 44 οὐ Fabr.
om. 45 Fabr. περίεστι καὶ περιέσται. 46 Par. 1. πολλά.
47 καὶ τὰ τοὺς χώρας. Fabr. om. 48 Par. 1. ἂν ἐκ. 49
Par. 1. μεμετρησθαι. Par. 2. μεμερεῖσθαι. Fabr. μεμερίσθαι.

μέρους ὄντος τῆς ἀντιθέσεως ἀλύτου· μὴ δυνάμενος γὰρ εἰπεῖν, ὅτι οὐκ ἔχουσι τριήρεις τριακοσίας ἀντέθηκε φήσας, ὅτι καὶ τὰ Φιλίππου πράγματα πολλῶν εὐπορώτερα ἐκ τῆς εἰρήνης γέγονεν· ἐκεῖνα δὲ οὐ προδέδοται, ὥστε
5 τὰ ἡμέτερα.

ἦ. Δι' ὅλου δὲ τοῦ λόγον μεθοδεύσεις τὴν ἄλυσιν ἀντίθεσιν, οὐδέποτε προηγουμένως παρεχόμενος τὰς λύσεις οὕτως ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ὀλυμπιόδωρου πεποίηκεν· λέγοντος γὰρ Ὀλυμπιόδωρου, ὅτι οὐ προσ-
10 ἤκει σοι τὸν Κόνωνος τοῦ Ἀλαιέως· ⁵¹ ἐγὼ γὰρ καὶ ἡμφισβήτησα καὶ εἰσελθὼν εἰς δικαστήριον ἐνίκησα καὶ δεσπότης εἰμί· σὺ δὲ εἰ ἡμφισβήτηεις τοῦ κλήρου, πρὸ τῆς τῶν δικαστῶν αποφάσεως ἔχρῃν ἀντιποιεῖσθαι· τὰς μὲν ἀντιθέσεις οὐδαμῶς προηγουμένως ἔθηκεν, λέγει δὲ
15 δι' ὅλου τοῦ λόγου, ⁵² ὅτι μοι πρὸς Ὀλυμπιόδωρον συν-
θῆκαί τινες ἐγένοντο, ἵνα κοινῇ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγωνισώμεθα, τὸ μὲν ἡμῖς τοῦτον ἔχειν τοῦ κλήρου, τὸ δὲ ἡμῖς ἐμεῖ, καὶ ὠμόσαμεν κοινῇ πρὸς ἅπαντας ἀγωνιεῖσθαι. Παρέβη δὲ Ὀλυμπιόδωρος τὰς συνθήκας, οὕτω
20 γὰρ ἀμφοτέρως λεληθότως τὰς ἀντιθέσεις μεθοδεύει, μηδὲ ἡντιναοῦν ⁵³ θεῖς ἐκ προηγουμένου· λέγω δὲ, ὅτι διὰ τὰς συνθήκας οὐκ ἡμφισβήτησα, νομίζων σε πιστὸν εἶναι· ἐνίκησας δὲ, ἐμοῦ σιωπήσαντος κατὰ τὰ δόξαντα.

θ'. Παραίνων δὲ τῷ ἀντιδίκῳ καὶ ὡς δοκῶν αὐτοῦ
25 προκῆδεσθαι ἄλυσιν εἶναι δοκοῦσαν μεθοδεύσεις ἀντίθεσιν, ὡς ὁ Δημοσθένης πεποίηκεν ἐν τῷ πρὸς Βοιωτὸν περὶ τοῦ ὀνόματος· λέγοντος γὰρ τοῦ Βοιωτοῦ, Μαντίθεος λέγομαι, δεύτερον γὰρ ὁ πατὴρ εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας, τὴν μὲν ἀντίθεσιν προηγουμένως οὐκ ἔθηκεν·

50 Par. 1. ἐκεῖνο. Par. 2, ἐκεῖνο. Fabr. ἐκεῖνω. 51 Par. 1. Ἀλαιέως Par. 2. ἄλιεως. Fabr. ἄλιέως. scr. Ἀλαιέως ex Dem. p. 1168, 59. p. 1170, 53 Fabr. μηδὲ ἡντινα συνθεῖς.

ὁ Μαντίθεος γὰρ ἦν αἰτὸς, ὡς προνοούμενος δὲ μεθοδεύει ἐρωτῶν· βούλει πρὸς θεῶν, ὧ Βοιωτὲ, Μαντίθεος λέγεσθαι; ὃν οὖν εἰσήγαγεν δεύτερον ὁ πατήρ εἰς τοὺς φράτορας, ὃν ἀναγκασθεὶς ἐποίησατο ὄντα ἀπὸ τῆς ξιταίρας ⁵⁴ Πλαγγόνος; ἀδυνατῶν γὰρ κἀνταῦθα λῦσαι τὴν 5 ἀντίθεσιν ἐθῆκε προηγουμένως ὡς παραινῶν τῷ ἀντιδίκῳ, καὶ κατεσοφίσατο, καὶ λύειν ἔδοξεν μετὰ τοῦ καὶ ὀνειδίζειν αὐτῷ τὰς προτέρας τύχας τῶν πατέρων.

ι. Παραπλέκων δέ τι εὐλύτον τῇ ἀλίτῳ ἀντιθέσει δόξεις παρέχεσθαι λύσιν τὴν ἀφορμὴν ἀπὸ τοῦ συμπλε- 10 κομένου εὐλύτου λαμβάνων, ὡς Δημοσοθένης· ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην ⁵⁵ πεποίηκεν· οὐ δυνάμενος ⁵⁶ γὰρ λῦσαι, ὡς οὐ πολλοὶ ἀνάξιοι ἔχουσι τὰς ἀτελείας, παραπλέκει τι τούτῳ καὶ λέγει· ὅτι φησὶ Λεπτίνης, ἐπειδὴ πολλοὶ ἀνάξιοι ἔχουσιν τὰς ἀτελείας, διὰ τοῦτο τὰς δωρεὰς τοὺς 15 εὐεργέτας ἀφελόμεθα, ἀπὸ γὰρ τοῦ παραπεπλεγμένου, ⁵⁷ ὅτι τὰς δωρεὰς τοὺς εὐεργέτας ἀφελόμεθα, εὐπορεῖν ἔδοξεν λύσεως πρὸς τὸ, ὅτι πολλοὶ ἀνάξιοι τὰς ἀτελείας ἔχουσιν.

ια. Ἐὰν δὲ ἡ ἀντίθεσις ἄλυστος ᾖ, ἐλπίζης ⁵⁸ δὲ τοὺς 20 δικαστὰς ἐπιλήσεσθαι αὐτῆς, ⁵⁹ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιτηδῆς ἐν τῷ λόγῳ συνταραχθέντων, μηκέτι μέμνησο ἐν τῷ λόγῳ αὐτῆς· τοῦτο δὲ καὶ ὁ ῥήτωρ πεποίηκεν· λέγοντος γὰρ Αἰσχίνου, ⁶⁰ ἀλλὰ πρὶν ἐμὲ ἐξελθεῖν καὶ Κερσοβλέπτης ἀπώλετο, οὐκ ἔθῆκεν τὴν ἀντίθεσιν ἐν τῷ 25 λόγῳ· τῷ χρόνῳ δόξας πολλὴν ἀντιθέσεων ἀφθονίαν παρέχεσθαι· ἑτέρων καὶ σύγχυσιν ἐργασάμενος, τὴν ἀν-

54 Par. 1. 2. ἑτέρας πλάγγονος. Fabr. ξιταίρας Πλαγγόνας. ut Dem. p. 997. 55 p. 437. 56 οὐ δυνάμενος γὰρ λῦσαι ὡς Fabr. om, sed reddit in versione. 57 Par. 1. παραπεπλεγμένου, Fabr. ἀπὸ τοῦ πεπλεγμένου. Par. 2. ἀπὸ γὰρ τοῦ παρ. — — ἀφελόμεθα om. 58 Par. 1. 2. ἔλπεις. Fabr. ἐλπίζης. 59 Par. 2. αὐτῇ. 60 Aesch. de falsa legat. p. 345. Bekk.

ὑποφορὰν τὴν περὶ τῶν χρόνων οὐκ ἐλπίσας τοὺς δικαστὰς ὡς περὶ τοῦτο κρινόμενον ἐνστήσεσθαι.

ιβ'. Συντρέχων δὲ τῇ ἀλύτῳ ἀντιθέσει ⁶¹ ὡς λύσιν δὴ τινα τὴν κατηγορίαν τῆς γνώμης παρέχεσθαι, ὡς
 5 ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους ὁ ῥήτωρ πεποίηκεν· μὴ δυνάμενος γὰρ δεῖξαι, ὅτι οὐκ ἔστι τὸ ψήφισμα τὸ γραφέν τῷ Ἀριστοκράτει προβούλευμα, τὴν γνώμην τοῦ γράψαντος διαβάλλει· ἐγὼ δὲ, φησὶν, οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἐκείνο διαλαμβάνειν, ⁶² ὅτι τὸ ψήφισμα ⁶³ οὗτος ἔγραψεν,
 10 οὐχ ἵνα ὄντος ἀκύρου μηδὲν ἀηδὲς ὑμῖν συμβῇ· (τὴν ἀρχὴν γὰρ ἐξῆν αὐτῷ μὴ γράφειν, εἴγε τὸ τῇ πόλει βέλτιστον σκοπεῖν ἐβούλετο.) ἀλλ' ἵνα ἐξαπατηθέντων ⁶⁴ δια-
 πράξαιντό τινες τὰναντία ταῖς ὑμῖν συμφέρουσιν· οἱ δὲ
 γραψάμενοι καὶ χρόνους ἐμποιήσαντες, καὶ δι' οὗς ἄκυ-
 15 ρόν ἐστιν, ἡμεῖς ἔσμεν. ἐνστήναι γὰρ οὐ δυνάμενος, ὅτι οὐκ ἔστιν προβούλευμα, συνέδραμεν, καὶ συνδραμὼν
 τῆς γνώμης τοῦ γράψαντος κατηγορήσεν.

ιγ'. Μὴ τιθεῖς δὲ ἀντίθεσιν λύσεις προσρίπτων τὴν
 λύσιν, καὶ σπουδὴν ἔξεις, ἵνα μὴ περὶ τοῦτο ὡς κρινό-
 20 μενον ἴσσηται ὁ δικαστής, ὡς ἐν τῷ ⁶⁵ κατ' Αἰσχίνου ὁ ῥήτωρ ἐποίησεν· οὐ δυνάμενος γὰρ ἐξαρνηθῆναι τὸ οὐκ ἔδωκε χρήματα Ὀλυνθίοις καὶ Φωκεῦσιν, ἵνα Αἰσχίνου
 καταμαρτυρήσωσιν· ἐλέγχει γὰρ ταῦτα Αἰσχίνης· αὐτῶν
 τῶν ⁶⁶ Ὀλυνθίων παρεχόμενος μαρτυρίας, οἷς περὶ τού-
 25 του διαλεχθεῖς ὁ Δημοσθένης ἐφαίνετο, μὴ θεῖς τὴν ἀν-
 τίθεσιν προηγούμενως ταύτην ὁ ῥήτωρ πειρᾶται λύειν,
 προσρίπτων τὴν λύσιν καὶ λέγων· Φωκῶν τῶν ἐκπεπτω-
 κότων οἱ μὲν οἶμαι βέλτιστοι καὶ μετριώτατοι, φυγάδες
 γεγεννημένοι καὶ τοιαῦτα πεπονθότες, ἡσυχίαν ἔχουσιν,

61 Par. 1. ἀντισχήμεαι. 62 Dem. p. 651. ὑπολαμβ. 63
 Fabr. ψήφ. τοῦθ' οὗτος. Par. 1. 2. τοῦθ' om. Par. 1. οὕτως ἔγρ-
 tum sq. ἵνα Par. 1. 2. om. 64 Par. 1. ἐξαπαταιθέντων. διαπερ-
 τινάς. 65 p. 366. 66 τῶν Fabr. om.

οἱ δὲ ὅτι οὖν ⁶⁷ ἂν ἀργυρίου ποιήσονται, τὸν δώσουσα οὐκ ἔχουσιν αὐτοῖς, οὐ γὰρ ἔγωγε ἔδωκα ἂν οὐδενὶ οὐδέν, ὥστε μοι παραστάντας ἐνταυθοῖ βοᾶν, οἷα πεπόν-
θασιν· ἡ γὰρ ἀλήθεια καὶ τὰ πεπραγμένα αὐτὰ βοᾶ. οὔτε γὰρ ἔθηκεν αὐτῷ τὴν ἀνθυποφοράν· αὐτὸς γὰρ ⁵
ἤγεν Φωκίων αὐτῶν καταμαρτυρούντων αὐτοῦ, καὶ δόξας παρέχεσθαι τὴν λύσιν, ἣν προσῆρρόψεν, οὐκ ἐποίησεν περὶ αὐτὸ ἴστασθαι τὸν δικαστὴν, εἰπὼν αὐτὸ ἐν ἀφ-
γήσεως τρόπῳ.

ιδ'. Ὄνομα δὲ αὐτ' ὀνόματος μεταθεῖς τὴν ἄλυσιν ¹⁰
μεθοδεύσεις ἀντίθεσιν, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου πεποίηκεν· οὐ δυνάμενος γὰρ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ, ὅτι οὐκ ὑπεύθυνον ὄντα αὐτὸν ὁ Κτησιφῶν ἀνηγόρευσεν, ὅπερ ἄντικρυς καὶ διαῤῥήδην ὁ νόμος ἀπαγορεύει, μηδένα τῶν ὑπευθύνων ἀναγορεύεσθαι κελεύων, ¹⁵
ὀνόματος μεταθέσει τὴν μέθοδον παρέσχετο, ἀντὶ τοῦ ἀνηγόρευσεν, ἐπῆρυσεν εἰπὼν αὐτὸν ⁶⁸ ὑπεύθυνον ὄντα, οἱ γὰρ νόμοι οὐ κωλύουσιν ἐπαινεῖσθαι ἀλλ' ἀναγορεύεσθαι. Ἀπὸ δὲ τοῦ ὀρισμοῦ μεθοδεύσεις τὴν ἄλυσιν ἀν-
τίθεσιν, συντρέχων αὐτῇ τὸν τρόπον τοῦτον· κέχρηται ²⁰
δὲ αὐτῷ καὶ ὁ ῥήτωρ, ἐκεῖνος γὰρ οὐ δυνάμενος δεῖξαι, ὅτι οὐκ ἦν ὑπεύθυνος, οὐδὲ αὐτὸ, ὅτι οὐ κωλύουσιν οἱ νόμοι τοὺς ὑπευθύνους ἀναγορεύεσθαι, συνδραμῶν τῷ ὅτι ὑπεύθυνος ἦν, λέγει, ὅτι ⁶⁹ ἄξιον ἔκρινε μὲν στεφάνου Κτησιφῶν οὐ περὶ τούτων οὐδενός, ὃν ὑπεύθυνος ²⁵
ἦν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐπέδωκα, ὃ συκοφάντα· ἀλλὰ καὶ τει-
χοποιὸς ἦσθα, καὶ διὰ τοῦτό γε ὀρθῶς ἐπηνόουμην οὐκ ἀνηγορευόμεν, εἶπεν, ὅτι τὰ ἀνηλασμένα ἔδωκα, ⁷⁰ καὶ οὐκ ἐλογιζόμεν· ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς εὐθύνων καὶ τῶν ἐξεταζόντων ⁷¹ προσδεῖται, ἡ δὲ δωρεὰ χάριτος καὶ ἐπαι-

67 Par. 2. ὅτι δὲ ἀργυρίου. Fabr. μηδ' οὔποιον ἄνευ ἀργ.
68 post αὐτὸν Par. 1. 2. habent φησι. 69 Fabr. τό. 70
Fabr. ἐπέδωκα. 71 Par. 1. ἐξετάζοντα.

νον δικαία τυγχάνειν ἐστίν· ἀδυνατῶν γάρ, ὅτι οὐχ ὑπεύθυνος ἦν δεῖξαι τὴν ἀντίθεσιν, συνδραμὼν καὶ ἐπὶ τῷ ὀρίσασθαι καταφυγὼν, ὧν οὐκ ἦν ὑπεύθυνος, τοῦτ' ἐστίν, ἐφ' οἷς ⁷² ἔδωκεν μεθοδεύειν ἔδοξεν τὴν ἀντίθεσιν.

- 5 ¹⁶. Ἐν προσσχίματι δὲ τοῦ δοκεῖν πλείους μὲν ἔχειν παρέχεσθαι λύσεις τοῦ ἔχοντος νόμου, ὡς ὁ ἀντίδικος λέγει· οὐ βούλεσθαι δὲ ἀνθίστασθαι αὐτῷ, τὴν γνώμην ⁷³ δὲ ἐξετάζειν τοῦ θέντος τὸν νόμον μᾶλλον αἰρεῖσθαι τῶν συλλαβῶν τῶν ⁷⁴ ἐν αὐτῷ τῷ νόμῳ ὑπεναντίων ἔχουσιν σοι, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου πεποίηκεν· οὐ δυνάμενος γάρ δεῖξαι τὸ, ἔξεστιν τοὺς ὑπευθύνους ἀνακηρύττεσθαι ἐν τῷ θεάτρῳ, τούτου μὲν ἀφίσταται, τὴν γνώμην δὲ τοῦ νομοθέτου ὑπὲρ αὐτοῦ οὔσαν, ἐξετάζει, μετὰ τοῦ δοκεῖν πλείους ἂν παρέχεσθαι
15 λύσεις πρὸς τὸ ῥητὸν, εἰ ⁷⁵ ἐβούλετο· καὶ μὴν περὶ γε τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττεσθαι ⁷⁶ παραλείπω, καὶ τὸ ⁷⁷ πολλάκις αὐτὸς ἐστεφανῶσθαι πρότερον· ἀλλὰ πρὸς θεῶν, οὕτω σκαιὸς εἶ καὶ ἀναίσθητος, Αἰσχίνῃ, ὥστε αὐτὸ δύνασθαι λογίσασθαι, ὅτι τῷ μὲν στεφανουμένῳ τὸν αὐτόν
20 ἔχει ζῆλον, ὅπου ἀναρῶρηθῇ ὁ στέφανος· τοῦ δὲ τῶν στεφανούντων ἕνεκα συμφέροντος ἐν τῷ θεάτρῳ γίνεται τὸ κήρυγμα· οἱ γὰρ ἀκούσαντες ἅπαντες εἰς τὸ ποιεῖν εὖ τὴν πόλιν προτρέπονται, καὶ τοὺς ἀποδιδόντας τὴν χάριν μᾶλλον ἐπαινοῦσιν τοῦ στεφανουμένου· δόξας γὰρ
30 πλείους ἔχειν ἂν παρέχεσθαι λύσεις εἰ ἐβούλετο, ἐκείνας μὲν παρέλιπεν, τὴν γνώμην δὲ ἐξετάσας, καθ' ἣν συμφέρει μᾶλλον ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνακηρύττεσθαι, μεθ' ὧν δέυσεν ⁷⁸ τὸν νόμον, κατ' αὐτοῦ μὲν ὄντα, ἔχοντα δὲ οὕτως.

⁷² Par. 1. 2. ἐφ' οἷς οὐκ ἔδωκεν. Fabr. ἐφ' οἷς ἐπέδωκεν.

⁷³ τὴν γνώμην δὲ ἐξετ. — — — τούτου μὲν ἀφίσταται Par. 2. om.

⁷⁴ Par. 1. τῶν συλλαβόντων ἐν. ⁷⁵ εἰ Par. 1. om. ⁷⁶ Fabr.

ἀνακηρ. — pro cor. p. 267. ⁷⁷ Par. 1. 2. καίτοι. Fabr. καὶ τό.

15. Ἐὰν δὲ ἰσάζωσιν αἱ ἀντιθέσεις, ἐκ διαβολῆς μὲν τοῦ ἀντιδίκου, συστάσεως δὲ τῆς ἑαυτοῦ κρατύνεις, ἃ οὔτε σοι συμφέρεται, ὥς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος ⁷⁹ πεποίηκεν· ἄντος γὰρ τούτου τοῦ ζητήματος, ὅμοσον σύ, οὐχί, ἀλλ' ἐγὼ ὁμνῶ, καὶ τοῦ κατὰ τὸν 5 ὄρχον ἰσάζοντος, πότερον ὁμῶσαι δεῖ, διαβάλλων ⁸⁰ τὸν ἐχθρὸν, καὶ εἰπὼν, ὅτι τὰ Ἑκαταῖα ⁸¹ κατήσθιεν, καὶ ἡσέβησεν περὶ τοὺς θεοὺς αἰ, εὐσεβῆς δὲ ἐγὼ καὶ πλείστον τῶν κρειττόνων ποιούμενος λόγον, οὕτως τὴν ἰσάζουσιν ἀντίθεσιν, ὥς ᾧτε συμφέρεται μὲν ἑαυτῷ, 10 πῦν δὲ τὸν ἀντίδικον, ἐκράτυνεν εἰπὼν· ἐγὼ τοίνυν ὁμνῶ, ὥς νόμιμον, κατ' ἐξωλείας ⁸² αὐτοῦ καὶ γένους καὶ οἰκίας, ἀξιοπιστότερος ὁ τῶν θεῶν πλείω ποιούμενος λόγον.

Ἔτι ¹ περὶ τῶν εὐλύτων καὶ τῶν δυσλύτων 15 ἀντιθέσεων.

α. Τὰς ἀντιθέσεις ὅσαι λύσεις ἐπιδέχονται, ἴαν μὲν ᾧσαν εὐλοιοι ² προηγουμένως θίς καὶ κατασκευάσας, ἃ ἂν ὁ ἀντίδικος εἴποι, διὰ τε ἀξιοπιστίαν καὶ τὸ πιστεῦναι πᾶν πλήθει τῶν λύσεων, οὕτως ἔπαγε πρὸς τὴν ἀντίθεσιν. 20

β. Ἐὰν δὲ ἢ δύσλυτος, προδιαβαλὼν καὶ σαθροτέρας ποιήσας ταῖς διαβολαῖς, οὕτω τὰς ³ λύσεις προσφέρεις. Εἰσάγαγε δὲ τὰς ἀνθυποφορὰς ποικίλως, ἢ γὰρ ὥς ἀκούσας, ὅτι μέλλει λέγειν ὁ ἀντίδικος.

γ. Ἡ ὅτι πρὸς τόδε δεῖ πρῶτον ἀπαντῆσαι. 25

δ. Ἡ ὅτι ἀκήκοας τόδε τι μέλλειν λέξιν αὐτόν.

ε. Ἡ ὅτι ⁴ πέπεισαι τόδε αὐτὸν λέξιν, ἢ ὅτι αὐτόν

78 Par. 1. μεθόδευσεν. 79 Par. 1. Κόνωνος. 80 Fabr. διαβάλλων. 81 Par. 1. ad marg. τῆς Ἑκατῆς τὰ χρήματα. Dem. p. 1269. 82 Par. 1. κατέξω λείας.

1 ἔτι Codd. non habent: est in Fabr. 2 Par. 1. εὐλοιοι. 3 Fabr. οὕτω λύσεις πρόσφερε. 4 Fabr. ἅπερ πέπεισαι τάδε.

χρή τῶνδε τῶν λόγων ἀποκλείεσθαι· ἢ ὅτι ὃν ἔχει μό-
 νον ὑπολειπόμενον λόγον, τοῦτον εἰσάγει, ἢ ὅτι οὐχ
 ὅμοια τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις λέγει· οἱ μὲν γὰρ τάδε,
 οὗτος δὲ τάδε· ἢ οὕτως εἰκὸς αὐτὸν τάδε λέξιν, ἢ ὡς
 5 θαυμάζοντά σε, ὅτι τόδε τι μέλλει λέξιν· ὁ ἀντίδικος,
 χρή εἰσάγειν, ἢ ὡς ἀγανακτοῦντος τοῦ ἀντιδίκου καὶ
 ταῦτα λέγοντος· οἶδν, ⁵ ποῦ δὲ ἄλεις, ποῦ δὲ τράπεζαι,
 ποῦ σπονδαί, ἢ ὅτι τάδε λέγοντος οὐ χρή ἀποδέχεσθαι, ἢ
 ὅτι οὐκ ἔλαθέν με τόδε μέλλον λέγειν, ἢ ὅτι ὁμοίους
 10 τινὶ τῶν πρώην κέκριμένων λέξει λόγους, ἢ ὅτι τεχνικώ-
 τατος οὗτός ἐστιν αὐτοῖς ὁ λόγος, ἢ ὅτι πρὸ μικροῦ ἦν
 ἀκούσας ὁ μέλλει λέγειν, ἢ ὅπως ἂν ἐπινοήσῃς.

Περὶ ἐπιλογικῶν ἀντιθέσεων.

Αἱ δὲ ἐπιλογικαὶ ἀντιθέσεις αὐξήσεως ἕνεκα παρα-
 15 λαμβάνονται, καὶ ὥστε τὸν δικαστὴν πρὸς ὃ βούλει ἐγ-
 κρατῇ ποιῆσαι· χρή δὲ αὐτὰς ἔσθ' ὅτε καταμινύναι καὶ
 τοῖς μαχίμοις, ἐπειδὰν μετὰ τοῦ ἀγωνίζεσθαι ἔσθ' ὅτε
 χρή καὶ τὸν δικαστὴν ἐμπαθῇ ποιῆσαι· δεῖ οὖν ποιεῖν
 καὶ τὸν ἀντίδικον ὡς ἀντιθέσεως σχήματι λέγειν περὶ
 20 αὐτοῦ, ὅτι ἂν ὁ ἡττηθεὶς εἴποι· ⁶ οἶον τό· μή με Δημο-
 σθένει παραδῶτε, μηδὲ διὰ Δημοσθένην με ἀνέλητε· ἢ
 γὰρ ἀντίθεσις αὕτη ἐν μέσῃ τῇ μάχῃ καιμένη τῇ λεγού-
 σῃ, ὅτι χρή σε ἰδιωτικὴν πρὸς με ἐπαναιρεῖσθαι δίκην·
 τοὺς μὲν δικαστὰς ἀπὸ φθόνου τοῦ καθ' ἑαυτὸν διὰ τὸ
 25 δημοσίᾳ εἰληχέναι εἰς ὀργὴν ἐμβέβληκεν τὴν κατὰ Μει-
 δίου· τὸν ἀντίδικον δὲ, ὡς προκαταγινώσκοντα ἑαυτοῦ,
 ὅπερ ἀμφισβητεῖται, τοὺς λόγους ἐποίησεν τοὺτους λέγειν
 διὰ τῆς ἐπιλογικῆς ἀντιθέσεως.

Par. 2. ὑπὲρ πέπεισαι τόδε. 5 de fals. leg. p. 400. 6 Par. 2.
 εἴποις. — Qrat. in Mid. p. 523.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ.¹

Ὁ Μινουκιανὸς ὥριστο τὴν στάσιν, στάσις ἐστὶ τὸ ἐκ τῶν πρώτων προτάσεων συνιστάμενον ζήτημα, ὡς τὸ παρίστατό τις νεοσφαγεῖ. Εἰσὶν τοίνυν ἐνταῦθα πρῶται 5 προτάσεις τὸ ἐφόνευσας, οὐκ ἐφόνευσα· αἱ δὲ προτάσεις πρὸς κατασκευὴν τῶν πρώτων εἰσὶν, οἷον ἡ δευτέρα πρότασις πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἐφόνευσας λαμβάνεται, παρίστασο γάρ· ὁμοίως καὶ τὸ οὐκ ἐφόνευσα. Πρὸς κατασκευὴν λαμβάνεται τὸ παριστάμην ἐλεῶν καὶ θάψαι 10 βουλόμενος.

Διαφέρει προτάσις φράσεως; πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ πρότασις ἐξ ὀνόματος ἐστὶ καὶ ῥήματος, οἷον Σωκράτης

1 Descripsi haec scholia ex Cod. Par. 3032. in quo titulum gerunt: τετάρτη γραφή ἐκ τῶν στάσεων. Fabricius Bibl. Gr. T. VI. p. 104. ed. Harl. adjudicat ea Phoebammoni, quem de statibus scripsisse innuit Tzetzes Chiliad. VI. 795. Στάσει τὸν Φοιβάμωνα καὶ Μινουκιανόν δέ. Quo vero argumento nisus hanc sententiam pronuntiaverit, mihi quidem non liquet, nisi forte ex eo, quod Phoebammonis περὶ σχημάτων ἑπορικών libellus in Codice antecedit, eundem etiam sequentium auctorem esse conclusit. Scholia vero ipsa ita comparata sunt, ut potius ex ampliore aliquo commentario excerpta, quam proprii libri, Phoebammonē digni, locum obtinere videantur. Quare initium tantum edendum censeo. In eodem codice Fol. 127. b. continentur Ἐρμogeneous τέχνης ἑπορικής σχολία. Incipiunt: τῶν πολλῶν τὸ σύστημα δηλοῖ. πολλῶν δέ, τῶν μερῶν τοῦ λόγου· quae, quum scholiis minoribus tomi VII. similia sint, intacta reliqui.

περιπατεῖ, ἡ δὲ φράσις ἢ ὄνομα μόνον ἐστὶν ἢ ῥῆμα καθ' αὐτό· οἷον Σωκράτης, Πλάτων γράφει, περιπατεῖ, δεύτερον δὲ, ὅτι ἡ μὲν πρῶτα ἀληθεύει, ἡ δὲ ψεύδεται, ἡ δὲ φράσις οὔτε ἀληθεύει οὔτε ψεύδεται.

5 "Οτι καλῶς ἐζήτησαν διαφορὰν ζητήματος καὶ ζητήσεως καὶ στάσεως· ὃ γὰρ ζήτημα, τοῦτο καὶ στάσις, καὶ ὃ στάσις, τοῦτο καὶ ζήτημα· καὶ ἐπὶ τῆς ζητήσεως τὸ αὐτό· τὸ γὰρ ζητεῖν ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ῥόδον θερμὸν ἢ ψυχρὸν, τοῦτο στάσις ἐστὶ καὶ ζήτημα καὶ ζήτησις.

10 "Οτι ὁ Ἑρμαγόρας φησὶν, στάσις ἐστὶ φράσις, καθ' ἣν ἀντιλαμβανόμεθα τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, ἐν ᾧ ἐστὶ τὸ ζήτημα, καθό ἐστὶν ἡ ἀμφισβήτησις.

"Οτι ταῦτόν ἐστιν ἡ ζήτησις καὶ ἀμφισβήτησις. Σιρρίκιος δὲ φησὶν· στάσις ἐστὶν ζήτησις, ἐφ' ἣν αἱ κατὰ
15 μέρους πίστεις ἀνάγονται τῶν ἐν τῷ πολιτικῷ ζητήματι κειμένων.

"Ο Τύραννός φησιν, στάσις ἐστὶ πρότασις ῥητορικῇ πρὸς ἀπόδειξιν κομιζομένη μιᾶς φράσεως τῶν ἐν τῷ πολιτικῷ ζητήματι κειμένων, καθ' ἣν ἡ διαίρεσις γίνεται
20 τῶν κεφαλαίων τῶν εἰς πίστιν κομιζομένων μιᾶς φράσεως, τουτέστι προτάσεως.

"Οτι φράσις ἐστὶν ἡ τοῦ φεύγοντος φωνὴ ἡ ποιοῦσα τὴν ἀμφισβήτησιν· καὶ ὡς ἂν ὁ φεύγων ἀπολογησεται, ἀναφαίνεται ἡ στάσις· εἰ μὲν γὰρ ἀρνήσεται τὸ ἐπιφε-
25 ρόμενον ἔγκλημα, ποιεῖ στοχασμὸν, εἰ δ' ἐπιχειρήσει ὀρί-
ζεσθαι, ποιεῖ ὅρον, εἰ δ' ἐξουσίας ἀντιλάβοιτο, ἀντίλη-
ψιν, καὶ ἀπλῶς πᾶσα στάσις ἐκ τοῦ φεύγοντος ὠνόμα-
σται ἄνευ τῆς μεταλήψεως καὶ τοῦ κατὰ σύλληψιν ὅρου.

Στάσις κέκληται διχῶς, ἡ ἀπὸ τοῦ ἔλκειν καὶ ἀν-
30 θέλκειν εἰς ἀλλήλους τὸ πρᾶγμα, ἡ ἀπὸ τοῦ στασιάζειν τὰ κρινόμενα πρόσωπα. Τί ἐστὶ τῆς ῥητορικῆς ἡ στάσις; καὶ λέγομεν, ὅτι συμβέβηκεν τῷ λόγῳ τῷ ῥητο-
ρικῷ

ρικῶ ἢ στάσις, καὶ δύναμιν ἔχει συμβεβηκός, ταύτης δὲ τῆς δόξης καὶ Λολλιανός ἐστι καὶ Κορνοῦτος.

Ὁ οὖν Μινουκιανός ἐκ τριῶν λέγει συντάσσεσθαι τὸ ζήτημα, αἰτίου, συνέχοντος καὶ κρινόμενου, αἴτιον λαμβάνων τὴν τοῦ κατηγοροῦ αἰτίαν, συνέχον δὲ τὴν τοῦ 5 φεύγοντος φωνήν, καὶ κρινόμενον τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα καὶ ἐξεταζόμενον. Ὁ δὲ Λολλιανός ἕτερόν τι λέγει ζήτημα, καὶ ἕτερον συνέχον καὶ ἄλλο στάσιν· καὶ ζήτημα μὲν φησὶν ὥσπερ σῶμα ἥλης, συνέχον δὲ ὥσπερ εἶδους ἐν σώματι, στάσιν δὲ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα τοῦ εἶ- 10 δους, καὶ ἀχώριστόν φησιν εἶναι τὴν στάσιν τοῦ συνέχοντος, οὐ ταῦτόν δὲ, ἀλλ' ὥσπερ, φησὶν, τὸ ἐν σώματι εἶδος ἐν τῷ χρώματι.

Νόμος τὸν καταλαβόντα μοιχὸν ἐξεῖναι ἀποκτεῖναι, τρισαριστέα τις μοιχόν· τὸ μὲν οὖν πρῶτον πρόβλημά 15 ἐστὶν ἀντιλήψεως, τὸ δὲ δεύτερον ὄρου, καὶ ἡ διάφορος ποιότης τοῦ προσώπου διάφορον εἰσήγαγεν στάσιν, καὶ ὁ λόγος ὁ ῥητορικὸς οὐκ ἀνηρέθη, ἀλλὰ διάφορον ἐδέξατο στάσιν· φυλαχθέντος δὲ ἐνταῦθα τοῦ ἰδίου τοῦ συμβεβηκός, ὥστε φανερώς δέδεικται, ὡς τάξιν ἔχει συμβε- 20 βηκός ἢ στάσις ἐν τοῖς ῥητορικοῖς λόγοις· ἀναιρουμένη ἄρα ἡ στάσις οὐ συναναιρεῖ τὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ εἰσάγεται ἀντὶ ταύτης ἑτέρα.

Ὅτι τὰ κεφάλαια οὐ λέγομεν εἶναι στάσεις, ἀλλὰ τοῦ στοχασμοῦ λέγομεν εἶναι κεφάλαια, βουλήσεων δὲ 25 ναμιν, ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ὅτι ἐν τοῖς ὁμωνύμοις διαφορῶν ὄντων τῶν πραγμάτων ἡ κοινωνία κατὰ τὴν φωνήν. Ὅτι τὸ κεφάλαιον διχῶς νοεῖται καὶ λέγεται· λέγεται γὰρ ὄργανον καὶ ἡ μέθοδος ἡ διδάσκουσα ἡμᾶς τὸ πῶς δεῖ ἀποτελεῖν καὶ 30 ἐργάζεσθαι τὰ ἐν τοῖς λόγοις κεφάλαια· οἷον ὁ λόγος καὶ ἡ μέθοδος ἡ διδάσκουσα ἡμᾶς, ὅτι κατὰ τέσσαρας τρόπους τυχὸν γίνεται τὸ παραγραφικόν, τοῦτο ὄργανόν

ἔστι, καὶ πάλιν τὸ ἐν τῷ κατὰ Αἰσχίνου ἐκτεθὲν καὶ ἀποτελεσθὲν παραγραφικὸν καὶ τοῦτο κεφάλαιόν ἐστι, καὶ ταύτην ἔχουσι τὴν διαφορὰν, ὅτι τὸ μὲν ποιεῖ καὶ ἀποτελεῖ, τὸ δὲ ἀποτελεῖται. Ὅτι πρὸς μὲν τὸν ὅλον
5 λόγον μέρη εἰσὶν τὰ κεφάλαια, πρὸς δὲ τὸ πείσαι ὄργανα.

Εὗρεσις ἐστὶν ἐπίνοια προσηκόντων καὶ ἁρμοδίων τῇ ὑποκειμένῳ καὶ ζητουμένῳ πράγματι.

- Ὅτι τῶν γενικωτάτων καὶ τῶν εἰδικωτάτων οὐκ ἔστιν ὄρον ἀποδοῦναι. Ὅτι τοῦ γενικωτάτου οὐκ ἔστι γένος.
10 Ὅτι, ἐὰν ὀρίσῃ τὸν Σωκράτην ἄλλως, ἄνθρωπον ὀρίζει· ἐὰν γὰρ αὐτῷ τὴν οὐσίαν σκοπήσῃς, ὅτι σιμὸς ἦν ἢ προκοιλίος,² ὄρον οὐκ ἀποδίδως, ἀλλ' ὑπογραφὴν. Ὅτι εἰδικωτάτον ἐστὶν ἡ βούλησις καὶ τὰ λοιπὰ κεφάλαια. Ὅτι οὐκ ἡδύνατο οὕτω σαφῶς ἀποδοῦναι ἡμῖν δι' ὅρων
15 τὰ κεφάλαια, ὥς διὰ τῆς εὐρέσεως αὐτῶν τῶν νοημάτων καὶ τῶν ἐνθυμημάτων. Ὅτι κοινωνοῦσιν τὸ κεφάλαιον καὶ ἡ εὗρεσις κατὰ τὸ φέρεσθαι κατὰ τῶν αὐτῶν πραγμάτων τὰ δύο· ἐξ ἀνάγκης γὰρ τῷ κεφαλαίῳ ἡ εὗρεσις ἔπεται, ὥς ἐπὶ τοῦ παρισταμένου τῷ νεοσφαγεῖ· ὁ γὰρ
20 κατήγορος κέχρηται τῷ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ὅτι διὰ τοῦτο ἐφόνευσας, ἐπειδὴ παρίστασο. εἴτα ὁ φεύγων τῇ μεταθέσει φησὶν, ὅτι παριστάμην ἐλεῶν καὶ θάψαι βουλόμενος· τοῦτο γὰρ εὗρεσις ἐστὶν ὀρωμένη ἐν τῷ κεφαλαίῳ, οἷον ἐπὶ προδότου, ὅτι τοῖς πολεμίοις συνῆς, καὶ
25 κεφάλαιον τυχόν, ὅτι οὐ δίκαιον ἐποίεις καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίως. Ὅτι ἐν τῷ στοχασμῷ δύο πάντως ὀρῶνται πράγματα, ἔγκλημα καὶ σημεῖον, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις στάσεσιν ἐν μόνον τὸ ἔγκλημα· ἐπειδὴ ἐν τῷ στοχασμῷ ἀφανές³ ἐστὶ τὸ ἔγκλημα, τίθεται σημείου πρὸς κατασκευὴν. καὶ
30 τοῦτο δὲ σημειωτέον, ὅτι τινὰ τῶν κεφαλαίων εἰσὶν κοινὰ, ὥς ἐπὶ τοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ὁ κατήγορος κέ-

² Cod. προκύλιος, scripsi προκοιλίος = προγαστρερ. ³ Cod. ἀφανής.

χρηται αὐτῷ καὶ ὁ φεύγων ὁμοίως καὶ τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας· ἔστι γὰρ ὅτε καὶ τοῦ φεύγοντος κεχρημένου τῷ⁴ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους κέχρηται ὁ κατήγορος τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίης· ἔστιν γὰρ ἃ μοναδικῶς εἰσιν ἐνός, ὡς καὶ τὸ παραγραφικόν· ἐν γὰρ τῷ φεύγοντι ἀεὶ ὁράται.⁵ Ὅτι διαφέρει κεφάλαιον εὐρέσεως τετραχῶς· πρῶτον μὲν, ὅτι ὠρισμένα εἰσὶν τὰ κεφάλαια ἐπὶ ἐκάστης στάσεως, αἱ δὲ εὐρέσεις ἀόριστοι· δύο γὰρ ταῖς αὐταῖς ἐννοίαις ἄνδρες οὐ κέχρηται· δεύτερον ἀπὸ τῆς τάξεως, ὅτι ἀεὶ τὰ κεφάλαια τάξιν ἔχουσιν, οἷον τὸ νόμιμον πρῶτον, τὸ δί-¹⁰ καιον δεύτερον, αἱ δὲ εὐρέσεις ἤτοι τὰ ἐκθυυήματα, ὡς ἕκαστος βουληθεῖη, τίθενται· πολλάκις δὲ ἐναλλάττονται ὑπὸ ῥητόρων δι' οἰκονομίαν καὶ δεινότητα· τρία ἀπὸ τοῦ τόπου διαφέρουσιν, ὅτι ἀεὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν τὰ κεφάλαια ἐμπίπτει, ἐν παντὶ δὲ τόπῳ εὐρέσεις εὐρίσκονται, καὶ ἐν¹⁵ προοιμίῳ καὶ ἐν ἀγῶσιν καὶ ἐν ἐπιλόγοις· εὐρίσκονται δὲ καὶ ἀγωνιστικά προοίμια σπερματικῶς καὶ ὡς ὕλη τις ἐμπίπτει τῷ προοιμίῳ, ἢ κατὰ ἀναφώνησιν τῶν μελλόντων λεχθῆναι κεφαλαίων ἐν τῷ λόγῳ, ὥσπερ φασὶ καὶ Δημοσθένην ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην⁵ ποιῆσαι εἰπόντα· „μάλι-²⁰ στα μὲν, εἵνεκα τοῦ νομίζειν συμφέρειν τῇ πόλει,“ καὶ διὰ τοῦ εἰπεῖν „νομίζειν“ προανεφώνησεν τὸ συμφέρον. Τέσσαρα διαφέρουσιν, ὅτι τὰ κεφάλαια περιέχει τὰς εὐρέσεις, αἱ δὲ εὐρέσεις οὐ περιέχουσι τὰ κεφάλαια. Ὅτι χωρὶς ῥήτορος ἢ πόλις εἶναι οὐ δύναται. Ἡ κατ' ἐξο-²⁵ χὴν εἰς τὰ θρυλλούμενα καὶ ἀδόμενα, ἢ κατὰ εὐτελισμὸν εἰς τὰ μεματευμένα.⁶ Κεφάλαια δὲ λέγονται ἐκ μεταφοῆς τῆς κεφαλῆς, ὅτι τιμιωτάτη ἐστίν. Ὁ αὐτὸς τῷ περὶ εὐρέσεως ἐνταῦθα τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν διαφορὰν δηλοῖ κεφαλαίου καὶ εὐρέσεως· κοινωνίαν μὲν διὰ τοῦ εἰ-³⁰ πεῖν ὁ αὐτὸς, διαφορὰν δὲ διὰ τοῦ εἰπεῖν σχεδόν· τὸ δὲ

4 Cod. τό. 5 initio. 6 Cod. μεμαξυμένα, scripsi μεματευμένα, quaesita, quibus opponuntur τὰ θρυλλούμενα.

„πλὴν ὅσον οὐ πάντα ἔχει“ μείζονα καὶ ἐπιτατικωτέραν δείκνυσι διαφορὰν εὐρέσεως καὶ κεφαλαίου.

“Οτι φιλόσοφος λόγος ἐστίν, ὅτε τὰ τῷ σκοπῷ καὶ τῇ θεωρίᾳ πρῶτα ὕστερα τῇ πράξει καὶ τῇ διδασκαλίᾳ 5 εἰσὶν, αἶον, διὰ τὸν ὑετὸν θέλω στέγην ποιῆσαι, πρῶτον ἐννοήθην θεμέλια καὶ τοίχους· οὕτως καὶ Ἑρμογένης διὰ τὴν τῶν κεφαλαίων διαιρέσειν πρῶτον ὀρίζεται τὸ πολιτικὸν ζήτημα καὶ πρόσωπα καὶ ἀσύστατα· ὥσπερ γάρ ἐστι μερικὸν ζήτημα καὶ καθόλου ζήτημα, οὕτως ἐστὶ καὶ 10 στάσις μερικὴ καὶ στάσις καθολικὴ· καὶ ἃ λέγεται περὶ στάσεως, ταῦτόν καὶ περὶ ζητήματος, καὶ διαφορὰν αὐτῶν οὐ γινώσκουμεν.

Ἔστιν γὰρ καὶ ἡ διὰ χειρῶν ἀμφισβήτησις τυχόν τεκτονικὴ καὶ ἄλλων πλειόνων, λογικὴ δὲ, διότι ἐστὶ καὶ 15 ἄλογος, ὡς ἡ διὰ κιθάρας καὶ αὐλῶν· ἐπὶ μέρους διὰ τὴν φιλοσοφίαν· ἐκείνη γὰρ τὰ καθόλου σκοπεῖ· οὐ γὰρ φησιν, ὅτι δεῖ τειχίσαι τήνδε τὴν πόλιν, ἀλλ’ ἀπλῶς τειχιστέον.

Περὶ ἔθους.

Ἐκ τῶν παρ’ ἐκάστοις κειμένων· ὅτι αἱ πόλεις νόμοις 20 καὶ ἔθεσι διοικοῦνται· τί γὰρ ἐστὶν ἔθος, εἰ μὴ νόμος ἄγραφος, καὶ τί νόμος, εἰ μὴ ἔθος ἔγγραφον· ἔθεσι γὰρ καὶ οἱ βάρβαροι χρῶνται· ἐὰν γὰρ θέλῃ τις ζήτημα μελετῆσαι, δεῖ αὐτὸν ἀρμόσασθαι πρὸς τοὺς νόμους τὴν 25 πολιτείαν, καθ’ ἣν μελετᾷ τὴν ὑπόθεσιν, οἷον ὑπόθεσιν Περσικὴν κατὰ τῶν Περσῶν μελετῆσαι νόμους.

Παρ’ ἐκάστοις οὕσι· δεῖ τὸν ῥήτορα οὐ μόνον τοὺς ἰδικούς νόμους γινώσκειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀλλοτρίους καὶ μεμνηῆσθαι τούτων καὶ παραφέρειν αὐτούς.

30 Περὶ τοῦ νομισθέντος δικαίου καὶ τὰ ἐξῆς.

Νομισθέντος εἶπεν ἀντὶ τοῦ κριθέντος καὶ νομοθετηθέντος καὶ δόξαντος· οἱ μὲν γὰρ φιλόσοφοι τὸ φύσει

δίκαιον ἢ συμφέρον ζητοῦσιν, οἱ δὲ ῥήτορες τὸ κριθὲν καὶ νομοθετηθὲν δίκαιον, τοῦτο δὲ παρ' ἄλλοις ἄλλα ἐστίν, ὥσπερ καὶ νόμοι διάφοροι· ὁμοίως καὶ τὸ διάφοροι· ὁμοίως καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον πρὸς τοὺς τρόπους διάφορόν ἐστιν καὶ πάντων ἅμα. Ἐπειδὴ δυνα- 5 τὸν ἔστιν καὶ ὑφ' ἐν πάντα ἐμπεσεῖν, καὶ τίνα ἐξ αὐτῶν καὶ κατὰ μέρος πάλιν. Ὅτι οὐ δεῖ ἐκ τῶν ἐπιλογικῶν κεφαλαίων χαρακτηρίζειν τὰς στάσεις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τῶν ἀγωνιστικῶν.

Ὅτι ἡ περὶ οὐσίας καὶ ἰδιότητος ζήτησις ὁ στο- 10 χασμὸς εἰσιν καὶ ὁ ὅρος. Ὅτι ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνάγονται αἱ λοιπαὶ ἰαὶ στάσεις. Ὅτι οὐ δεῖ ἐκ τῶν ἰδεῶν χαρακτηρίζειν τὰς ὑποθέσεις, ἀλλ' ἐκ τῶν κυρίως εἰδῶν. Ὅτι ὁ ὅρος τοῦ τεχνογράφου, εἰ κατανόησομεν ἀκριβῶς τὰ στασιαζόμενα πάντα, συμπεριλαμβάνει μετὰ 15 τῶν ἄλλων καὶ τὸν στοχασμὸν καὶ τὸν ὅρον· τὸ γὰρ δίκαιον, ὃ λέγουσι κατὰ τὴν ποιότητα ἐξετάζεσθαι, οὐ μόνον κατ' αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν στοχασμὸν καὶ τὸν ὅρον ζητεῖται. ὁ γὰρ δικαστὴς ὁ ζητῶν ἐν τῷ στοχασμῷ, εἰ φονεὺς ἐστὶν ὁ τῷ νεοσφαγεῖ παριστάμενος σώματι, 20 οὐκ ἄνευ τοῦ δικαίου τοῦτο ⁷ ζητεῖ, ἀλλὰ σὺν τῷ δικαίῳ, καὶ εἰ περὶ οὐσίας γίνεται ἡ ζήτησις, καὶ εἰ περὶ ἰδιότητος, εἰ δίκαιόν ἐστιν τὸν ἐξ ἱεροῦ ἰδιωτικὰ εἰληφότα χρήματα κλέπτειν ἢ ἱερόσυλον ὀνομάσαι· καὶ τοσοῦτον ὁ λόγος ἀληθής, ὅτι ὁ στοχασμὸς καὶ ὁ ὅρος ὑπὸ 20 τὸ δικανικὸν εἶδος ἀνάγονται.

7 Cod. τοῦτο.

ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΦΕΛΛΟΥ
ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΕΡΩΝ.¹

Ἡρώτησας, λογιώτατε, τί ποτε καὶ αὐτίς ἀνήδυστον
καὶ τραχὺ, καὶ ὁπόσαι ἄλλαι λόγων μεταβολαί. ἴσθι τοι-
5 γαρ οὖν, ὥς ἡ παραλλάττουσα συνθήκη τῶν ὀνομάτων
τὰς τοιαύτας διαφορὰς ἀπεργάζεται· ἔστι δὲ τὸ μέγι-
στον τοῦτο μέρος ῥητορικῆς· ἔργα δὲ τῆς τοιαύτης ἐπι-
στήμης τὸ εἰδέναι τὴν ἀρμονίαν τῶν τοῦ λόγου μορίων,
τὸ μετασχηματίζειν τὰ ἀρμοττόμενα, πρὸς ὃ βούλοιτό τις,
10 τρίτον τὸ γινῶναι, τί δεῖται μετὰσκευῆς τῶν λαμβανομέ-
νων, ἀφαιρέσεως λέγω καὶ προσθέσεως καὶ ἀλλοιούσεως,
καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν χρειαν οἰκείως αὐτὰ ἐξεργάσα-
σθαι. Δύο δὲ εἰσὶ τὰ γενικώτατα, ὧν ἐφίεσθαι δεῖ τοὺς
συντιθέντας μέτρα τε καὶ λόγους, ἡ ἡδονὴ καὶ τὸ καλόν,
15 ἀμφοτέρω γὰρ ἐπιζητεῖ ταῦτα ἡ ἀκοή· εἰσὶ γάρ τινες λέ-
ξεις ἡδέως μὲν συγκείμεναι, μὴ καλῶς δὲ, καὶ αὐτίς
ἕτεραι, καλῶς μὲν, μὴ ἡδέως δέ· ἡ γέ τοι Θανκυδίδου λέ-
ξις καὶ Ἀντιφῶντος τοῦ Ραμνουσίου τῷ μὲν καλῶ δια-
πρέπουσιν, οὐχ ἡδύνουσι δὲ τὴν ἀκοήν· οἱ δὲ γε χαρα-
20 κτηρίσαντες τοῦ Σωκρατικοῦ Ξενοφῶντος τοὺς λόγους,
ἡδεῖαν μὲν αὐτῷ συνθήκην ἀπέδωσαν, οὐ μὲν² καὶ κα-
λὴν· ἡ δὲ Ἡροδότου σύνθεσις ἀμφοτέρω ταῦτα ἔχει, καὶ

1 In cod. Par. MCLXXXII. Fol. 107. b. inter Michaëlis Pselli epistolas haec et sq. σύνοψις τῶν ῥητ. ἰδεῶν ad rhetoricam pertinent. 2 Cod. μὲν, scr. μήν.

γὰρ ἡδεῖα ἐστὶ καὶ καλὴ. Τέτταρα ³ δέ ἐστι ταῦτα τὰ
 κυριώτατα τῆς τοιαύτης συνθήκης, φημὶ δὴ τῆς συναμ-
 φότερου, μέλος καὶ ῥυθμὸς καὶ μεταβολὴ καὶ τὸ παρα-
 κολουθοῦν τοῦτοις τὸ πρέπον· ἡ γὰρ δὴ ἀκοὴ πρῶτον
 μὲν ἡδεται τοῖς καλοῖς μέλεσιν· ἔπειτα ῥυθμοῖς, τρίτον ⁵
 ταῖς μεταβολαῖς, ἐν δὲ τοῦτοις πᾶσι τῷ πρέποντι· πρὸ δὲ
 τούτων ταπτέσθω ἡμῖν ὑπὸ μὲν τὴν ἡδονὴν ἢ ἄρα, ἢ
 χάρις, ἢ εὐστομία, ἢ γλυκύτης, τὸ πιθανόν, καὶ ὅσα τοι-
 αῦτα· ὑπὸ δὲ τὸ καλὸν ἢ μεγαλοπρέπεια, τὸ βάρος, ὃ
 ὄγκος, ἢ σεμνολογία, τὸ μέγεθος, τὸ ἀξίωμα καὶ τὰ τοιού- ¹⁰
 τοις ὅμοια· οὐ μόνον δὲ ἢ ἐν ᾧ καὶ ὁργάνοις εὐμέλεια
 μέλος καὶ μεταβολὴν ἵσχει, ἀλλὰ καὶ αἱ λέξεις, καὶ ἐπὶ
 τούτων γὰρ ἡ ἀκοὴ τέρεται μὲν τοῖς μέλεσιν, ἄγεται δὲ
 τοῖς ῥυθμοῖς, ἀσπάζεται δὲ τὰς μεταβολὰς, ποθεῖ δὲ τὸ
 αἰκτεῖον, καὶ ἔστι διαλέκτου μέλος ποῖόν τι διάστημα ἐν δια- ¹⁵
 φόροις συλλαβαῖς βαρυτονούμενον ἢ ὀξύτονούμενον. Ἐπεὶ
 δὲ τὸ τὰ αὐτὰ πολλάκις λέγειν προσκορές τε καὶ πλησμιον, αἱ
 τῶν τίπων μεταβολαί, φημὶ δὴ τῶν ἐν τοῖς λόγοις, ἀκό-
 ρεστον ποιοῦσι τὴν ἡδονὴν τοῖς ἀκούουσιν· ἐπὶ πάντων
 δὲ, οἶμαι, δεῖν τὸν καιρὸν ὁρᾶν, οὗτος γὰρ ἡδονῆς καὶ ²⁰
 ἀηδίας κράτιστον μέτρον· ὥσπερ δὲ ἡδεῖα τις γίνεται
 λέξις, οὕτω καὶ γενναία, καὶ ῥυθμὸς ὥσπερ γλαφυρός τις,
 οὕτω καὶ σεμνὸς ἕτερος· εἴτα δεύτερον δέ σοι τὸ καλὸν
 ἐν ἀρμονίᾳ λέξεων, ἐξ ὧν περ καὶ τὸ ἡδόν. Αἴτιον δὲ
 πρῶτον τοῦ γίνεσθαι συνθήκην καλὴν ἢ ἡδεῖαν, ἢ τῶν ²⁵
 συλλαβῶν δύναμις, ἐξ ὧν πλέκεται τὰ ὀνόματα· οὐ γὰρ
 δὴ μία φύσις τῶν λεγομένων γραμμάτων· καὶ ἵνα τὰς
 παρὰ τοῖς γραμματικοῖς λεγομένας διαιρέσεις ἀφ᾽, δια-
 φόρῳ σχήματι γλώττης καὶ ὁδοῦσι καὶ χεῖλεσιν ἐκφέρεται
 ἕκαστον· καὶ τὰ μὲν μὴκύνεται τῷ πνεύματι, τὰ δὲ συ- ³⁰
 στέλλεται, καὶ τὰ μὲν ἐπὶ πλέον ἀνοίγει τὸ στόμα, τὰ δὲ
 ἐπ' ἔλαττον· καὶ τὰ μὲν κάτω περὶ τὴν βάσιν τῆς γλώτ-

3 Cod. τέτταρα.

πτυαίνει τὸν ἦχόν, τὰ δὲ ἄνω, καὶ τὰ μετὰ στρογγυλί-
 στομα, καὶ περιστέλλει τὰ χεῖλη, καὶ τὰ ἐπὶ τού-
 τοις πνεῦμα τὴν πληγὴν περὶ τὸ ἀκροστόμιον ποιεῖται·
 τὰ δὲ ἕτερον τρόπον διασχηματίζει τὸν λέγοντα· καὶ πε-
 5 ριττὰν ἂν εἴη περὶ τῶν τοιούτων μακρολογεῖν. σὶ γὰρ
 ὁπότε βούλοιο κατὰ σαυτὸν ἐπὶ σχολῆς ἑκάστον τῶν στοι-
 χείων ἐκφωνῶν ἡρέμα, γνοίης ἂν ἀκριβέστερον, οἷον τίνων
 ἀπραγματεύτος μὲν ἔστιν ἡ γλῶσσα, τὰ δὲ χεῖλη νένευκε
 ἢ ἀνοίγεται· ὁπότεν δὲ καὶ ἡ γλῶττι λάβῃ ⁴ τινὰ κίνη-
 10 σιν, ποῖ φέρεται ἢ μετατίθεται, καὶ ποδαπὸς ὁ ἐξ ἐκά-
 στῶ τῶν στοιχείων ἡχὸς ἔστι· τὰ μὲν γὰρ ἐκφωνεῖταις
 ἀπὸ χειλῶν ἄκρων, τὰ δὲ τῆς γλῶττις ἄκρῳ τῷ στόματι
 προσερεϊδομένης κατὰ τοῖς μετεώρους ὁδῶντας, ἔπειτα
 15 ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἀπορρήπιζομένης· καὶ τινὰ μὲν λέγε-
 ται τῆς γλῶττις ἀνισταμένης πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐγγὺς
 τοῦ φάρυγγος καὶ τῆς ἀρτηρίας ὑπηχούσης τῷ πνεύματι,
 τὰ δὲ κατ' ἕτερον τρόπον, ἐκ δὴ τῶν γραμμάτων τοιαύ-
 τας δυνάμεις ἐχόντων αἱ καλούμεναι γίνονται συλλαβαί,
 καὶ πᾶσα ἀνάγκη τὴν ἐκ τῶν τοιῶνδε στοιχείων συνιστα-
 20 μένην συλλαβὴν τὴν τε ἰδίαν ἐκάστου σώζειν δύναμιν καὶ
 τὴν κοινὴν ἀπάντων, ἣ γίνεταί διὰ τῶν κράσεων καὶ περὶ
 θέσεως αὐτῶν, ἐξ ἧν μαλακαὶ τε φωναὶ γίνονται καὶ
 σκληραὶ καὶ λεῖαι καὶ τραχεῖαι, γλυκαίνουσαι τε τὴν ἀκοὴν
 καὶ πικραίνουσαι, στυφονοῦσαι καὶ διαχέονσαι, καὶ πᾶσαν
 25 ἄλλην κατασκευάζουσαι διάθεσιν. Καὶ τὰ ἐκ τῶν συλ-
 λαβῶν κῶλα τοιαυτότροπα, καὶ αἱ ἐκ τῶν κώλων περιόδοι
 τὴν αὐτὴν ἔχουσι σύνθεσιν καὶ διαφορὰν, καὶ οἳ γε δι-
 θυραμβοποιοὶ καὶ τοὺς τρόπους μετέβαλον, Λωρίους καὶ
 Φρυγίους καὶ Λυδίους ἐν τῇ αὐτῇ ᾠσμῇ ποιοῦντες, καὶ
 30 τὰς μελωδίας ἐξήλλαττον, ποτὲ μὲν ἐναρμονίους ποιοῦντες,
 ποτὲ δὲ χρωματικάς, ποτὲ δὲ διατόνους, καὶ τοῖς ῥυθμοῖς

⁴ Cod. λάβοι,

ΠΕΡΙ ΣΥΝΘ. ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΡΩΝ 601

κατὰ πολλὴν ἄδειαν ἐνέξανσιν ἄλλοις διατέλουν· καὶ ἡμεῖς δὲ οὐχ ὁμοίᾳ συνθέσει χρώμεθα διαφοροῖς ταραττόμενοι πάθουσι, καὶ δεῖ τὴν ἀκριβῆ ῥήτορα τὸ πρέπον ἐκαστῇ καταστάσει ψυχῆς προσαρμόττειν, καὶ μήτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ πάθους διαφορὰν ἐν τοῖς λόγοις ποιεῖν, μήτε ἐκ διαφό- 5 ρων τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ συνθήκην ἐργάζεσθαι. Τοιοῦτόν ἐστι τὸ περὶ τῆς συνθήκης τῆς τέχνης κεφάλαιον, καὶ τοιαύτην τοῦτο δὴ τὸ μέρος ἐν τοῖς λόγοις ἔχει διαφορὰν τε καὶ δύναμιν.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ. 10

Τεχνόδριόν σου ἐπιτομώτατον, ὥσπερ ἐκέλευσας, τῶν ῥητορικῶν ἰδεῶν τὴν παροῦσαν ποιοῦμαι ἐπιστολήν· καὶ ἵνα ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρξώμαι τῆς σαφηνείας, ὡς γένουσι εἰς δύο ταύτης διηρημένης, καθαρότητα καὶ εὐκρίνειαν, ἣ καθαρότης ἐννοίας ἔχει τὰς πᾶσι κοινὰς καὶ μὴδὲν ἐχού- 15 σας βαθὺ, μέθοδον τὴν ψιλὴν τοῦ πράγματος ἀφήγησιν μὴδὲν ἐξωθεν προσλαμβάνουσιν, λέξιν τὴν ἀπρολόγητον καὶ κοινὴν, σχῆμα τὸ κατ' ὁρθότητα, κῶλα μικρὰ καὶ κομματικά, συνθήκην τὴν μὴ φροντίζουσιν φωνηέντων συγχρούσεως, ἀνάπausιν ἱαμβικὴν καὶ τροχαϊκὴν καὶ ὁμοίαν 20 κατάληξιν. Ἡ εὐκρίνεια ἐννοίας ἔχει τὰς καταστατικάς καὶ εἰς ἀρχὴν ἀναγούσας τὸν λόγον καὶ τὰς διατυπύσας τὴν τάξιν τῶν μελλόντων λέγεσθαι καὶ τὰς συμπληρώσεις, μέτρον τὸ κατὰ φύσιν τιθέναι τὰ πράγματα, σχῆμα τὸ κατ' ἄθροισιν καὶ τὸν μερισμὸν καὶ τὴν ἀπαρίθμησιν, 25 λέξιν δὲ καὶ κῶλα καὶ συνθήκην καὶ ἀνάπausιν καὶ ῥυθμὸν ὁμοίως τῇ καθαρότητι. Τοῦ δὲ μεγέθους διηρημένου εἰς σεμνότητα καὶ τραχύτητα καὶ σφοδρότητα καὶ λαμπρό-

τητα καὶ ἀκμὴν καὶ περιβολήν, ἥ σμυνότης ἐννοίας ἔχει
 τὰς περὶ θεοῦ, ὡς περὶ θεοῦ, δευτέρας δὲ τὰς περὶ τῶν
 θείων πραγμάτων, οἷον ὠρῶν καὶ τῆς τοῦ παντός περι-
 φοράς, δικαιοσύνης, σωφροσύνης, καὶ τῶν τοιούτων· τε-
 5 τάρτας δὲ ἔχει ἐννοίας τὰς περὶ μεγάλων¹
 μεθόδον καὶ τὰς κατὰ ἀπόφασιν καὶ χωρὶς ἐνδοιασμοῦ
 λέξιν πλατεῖαν, σχῆμα τὸ κατ' ὀρθότητα καὶ
 τὰς τὰ βραχύτερα¹ συνθήκην τὴν συγ-
 κρούουσαν τὰ φωνήεντα τὴν δακτυλικὴν καὶ ἀνάπαιστι-
 10 κήν καὶ σπονδειακὴν, ἀνάπαισιν τὴν ἰστώσαν τὸν λόγον
 ἐν σπονδεῖῳ ἢ δακτύλῳ χωρὶς καταλήξεως. Ἡ δὲ τραχύ-
 της ἐννοίας ἔχει τὰς κατὰ μειζόνων προσώπων, ἐπιτιμη-
 τικὰς ἀπὸ ἐλαττόνων· μέθοδον τὸ ἀπαρακαλύπτως τοῦτο
 15 ποιεῖν, λέξιν καὶ τὴν τετριμμένην καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτῆς
 σκληρὰν, σχήματα τὰ προστακτικὰ τὰ κατ' ἐρώτησιν, τὰ
 ἐλεγκτικὰ, κῶλα τὰ βραχύτερα καὶ μᾶλλον κομματικά,
 συνθήκην τὴν σύγκρουσιν φωνηέντων ἔχουσαν καὶ ἀρι-
 θμὸν καὶ ἀνακάλουθον. Ἡ δὲ σφοδρότης ἐννοίας ἔχει
 τὰς ἐπιτιμητικὰς καὶ ἐλεγκτικὰς κατὰ ἐλαττόνων προσώ-
 20 πων, μέθοδον τὸ ἀπαρακάλυπτον, λέξιν τὴν πρὸς τὸ πρᾶ-
 γμα ὀνόματοποιουμένην, σχῆμα τὸ κατ' ἀποστροφὴν καὶ
 τὸ ἀποδεικτικόν, κῶλα τὰ κομματικά, καὶ μᾶλλον τὰ κατ'
 ὄνομα λαχόντα, συνθήκην, ἀνάπαισιν καὶ ῥυθμὸν οἷα
 καὶ τῆς τραχύτητος. Ἡ δὲ λαμπρότης ἐννοίας ἔχει τὰς
 25 θαρσεῖν ποιούσας τὸν ῥήτορα, ἢ μᾶλλον ἐν αἷς οὗτος
 θαρρῶει, μέθοδον τὸ μὴ ἐνδοιάζειν καὶ τὸ τὰ ἐνδόξα ἐν-
 δοξότερως λέγειν, λέξιν τὴν σεμνὴν, σχήματα τὸ κατ' ἀναι-
 ρεσιν, τὸ ἀσύνδετον, τὸν πλαγιασμὸν, τὰς ἀποστάσεις καὶ
 τὴν μακροκωλίαν, τὰ δ' ἄλλα ὁμοίως τῇ σεμνότητι. Τῆς
 30 δὲ ἀκμῆς ἐννοιαὶ μὲν καὶ μέθοδον, εἴπερ εἰσὶ τραχύτη-
 τος καὶ σφοδρότητος, σχήματα ὅσα καὶ τῆς λαμπρότητος,

¹ Lacunae sunt in codice.

κῶλα δὲ συνθήκη καὶ ἀνάπαισις καὶ ῥυθμὸς ὅμοια τῇ
 λαμπρότητι. Τῆς μέντοι περιβολῆς ἔννοιαί μὲν αἱ ἔξω-
 θέν τι προσλαμβάνουσαι, ἢ γένος εἶδει, ἢ ἄοριστον ὀρι-
 σμένῳ, ἢ ὅλον μέρει, καὶ τὸ μὴ φιλὰ λέγειν τὰ πράγμα-
 τα καὶ τὸ ἀναστρέφειν αὐτὰ καὶ τὸ κατ' ἐπεμβολὴν 5
 σχῆμα· ταῦτα δὲ μεθόδου μᾶλλον ἂν εἴη· ἤτοι ἡ ἀνα-
 στροφή καὶ ἡ ἐπεμβολή καὶ ἡ κατὰ ποιότητα αὔξησις καὶ
 τὸ τὰς κατασκευὰς πρώτας ποιεῖν τῶν προτάσεων· λέξεις
 δὲ οὐκ ἔστι περιβολῆς, εἰ μὴ τις λέγοι τὰς ἰσοδυναμού-
 σας ἑτέραις, σχήματα ἢ ἀπαρίθμησις, τὸ ἀπαρίθμητικόν, 10
 τὸ κατὰ προτίμησιν, τὸ καθ' ὑπόθεσιν, ὁ μερισμὸς, ὁ
 πλαγιασμὸς, τὸ ἐπιτρέχον, ἢ ἀπόστασις, τὸ ἐξ ἀναιρέσεως
 συμπλεκτικόν, τὸ κατὰ συστροφὴν ἢ ἐπεμβολήν. Τῆς δὲ
 τοῦ κάλλους ἰδέας ἀτόμου οὔσης, ἔννοιαί μὲν ἡ μέθοδοι
 οὐκ εἰσὶ, σχήματα δὲ αἱ παρισώσεις, αἱ κατὰ κῶλα ἐπα- 15
 ναφοραὶ, ἡ ἀντιστροφὴ, ἡ κλίμαξ, αἱ ἀναφάσεις, οἱ κατὰ
 συζυγίαν μερισμοὶ, τὸ ὑπερβατόν, τὰ καινοπρεπῆ, τὸ πο-
 λύπτωτον· κῶλα τὰ μικρότερα, συνθήκη ἢ μὴ ἔχουσα
 σύγκρουσιν φωνηέντων. Τῆς δὲ γοργότητος ἀτόμου καὶ
 αὐτῆς οὔσης ἰδέας, ἔννοια μὲν οὐκ ἔστιν, μέθοδος δὲ τὸ 20
 ταῖς ἀντιθέσεσι χρῆσθαι ταχεύει· σχήματα ἢ ἐξ ὑπο-
 στροφῆς ἐπεμβολή, τὸ ἐπιτρέχον, τὸ ἀσύνδετον, τὸ κατ'
 ὄνομα κομματικόν, αἱ δι' ἐλαχίστου ἑξαλλαγαί, αἱ τρα-
 χεῖαι συμπλοκαί· συνθήκη ἢ μὴ ἔχουσα σύγκρουσιν, ἀνά-
 παισις ἢ εἰς τροχαῖκόν καταλήγουσα καὶ μὴ βεβηκυῖα. 25
 Τοῦ δὲ ἀληθινοῦ λόγου ἀτόμου καὶ τούτου ὄντος, ἔννοιαί
 αἱ ἀφελεῖς καὶ ἐπιεικεῖς, μέθοδος ὁ σχετλιασμὸς καὶ τὰ
 λοιπὰ πάθη καὶ τὸ μὴ προλέγειν, ὅτι τούτοις χρήσεται,
 καὶ τὸ μὴ σῶζειν τὰς ἀκολουθίας ἐν τοῖς πάθεσι· λέξεις
 ἢ τραχεῖα, σχήματα ἐν ταῖς ἐλεεινολογίαις καὶ ταῖς ἐπι- 30
 φθοραῖς τὰ σφοδρὰ καὶ αἱ ἀποστροφαὶ καὶ αἱ ἐπικρίσεις·
 συνθήκη δὲ καὶ ἀνάπαισις καὶ ῥυθμὸς ὅμοια τῇ σφο-
 δρότητι· ἐν δὲ ταῖς ἐλεεινολογίαις ἔστω ταῦτα ἀφελῆ.

Τῆς δὲ βαρύτητος, ἢ τις αὐτῇ μὲν καθ' ἑαυτὴν οὐ θεω-
 ρεῖται, συνίσταται δὲ ἐξ ἀφελείας καὶ ἐπιεικείας καὶ τινος
 τῶν ἄλλων ἡθικῶν, ἔννοιαί μὲν αἰ ὀνειδιστικάι, μέθοδος
 αἰ εἰρωνεῖται, σχῆμα τὸ ἐνδοιάζειν περὶ τῶν ὁμολογουμέ-
 νων· τὰ δὲ λοιπὰ ἐξ μέρη οὐκ ἔχει ἡ βαρύτης, ἀρμόζει
 δὲ αὐτῇ τὰ ἡθικά. Τῆς δὲ ἀφελείας μῆς οὔσης τῶν
 ἡθικῶν ἰδεῶν ἔννοιαί αἰ τῶν ἀπλάστων ἡθῶν καὶ ἀπὸ
 τῶν ἀλόγων ζώων καὶ φυτῶν· μέθοδοι αἰ τῆς καθαρό-
 τητος καὶ τὸ πλεονάζειν τοῖς κατὰ μέρος· λέξεις ἰδιάζου-
 10 σαι, οἷον τὸ ἀδελφίζειν· σχήματα καὶ κῶλα, οἷα τῆς κα-
 θαρότητος· συνθήκη ἡ ἀφελεστέρα καὶ λελυμένη, ἀνά-
 παυσις ἡ βεβηκυῖα. Τῆς δὲ γλυκύτητος, ἥτις ἐκ τῆς ἀφε-
 λείας διήρηται, ἔννοιαί αἰ μυθικαί, αἰ μύθων ἐγγύς, τὰ
 ἡδύνοντα τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν, τὸ τοῖς ἀπρῶτοις προ-
 15 αἶρεσιν ἐπιτιθέναι· μέθοδοι αἰ τῆς καθαρότητος, λέξεις
 ἡ ἀφελῆς καὶ μᾶλλον ἡ ποιητικῇ, σχήματα τὰ τῆς κα-
 θαρότητος, συνθήκη ἡ ἀσύνχρονοςτος, ἀνάπαυσις ἡ τῆς
 σεμνότητος, ἡ βεβηκυῖα, καὶ ὁ ῥυθμὸς, οἷος ὁ ἀφελῆς.
 Τῆς δὲ δριμύτητος, ἥτις καὶ αὐτῇ ἐκ τῆς ἀφελείας διή-
 20 ρηται, ἔννοιαί αἰ ἐξ ἐπιβολῆς βαθεῖαι, καὶ ὅταν κυρίως
 ἔννοιαν σημαίνει λέξεις οὐ κυρίως ἐκείνης οὔσα, καὶ τα
 καθ' ὁμοιότητα λέξεως, καὶ τὸ ἐκ παρονομασίας καὶ ὅταν
 τροπικῇ χρῆσάμενοι λέξει ἑτέραν τροπικωτέραν ἐπενέγκω-
 25 μένης, ἔννοια μὲν, ὅταν ἔχοντα τις ἑαυτὸν μειονεκτοῦντα
 δεικνύη, καὶ τὸ διδόναι πλεον τι τῷ ἐχθρῷ· μέθοδος τὸ
 κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μὴ λέγειν σφοδρῶς, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν
 καθαρότητι καὶ ἀφελείᾳ. Τῆς δὲ δεινότητος ἀτόμον καὶ
 ταύτης οὔσης ἰδέας, ἔννοιαί αἰ παράδοξοι καὶ βαθεῖαι καὶ
 30 βίαιοι καὶ ἔτι αἰ τὸ μέγεθος ποιοῦσαι πᾶσαι· μέθοδος ἡ
 εἰοικυῖα ταῖς τοιαύταις ἐννοίαις καὶ πᾶσα ἡ ποιοῦσα τὸ
 μέγεθος· ἐν δὲ τῷ ὄντι μὲν, μὴ δοκοῦντι δὲ δεινῷ λόγῳ
 ἀρμόττουσιν αἰ ἀφελεῖς καὶ ἡθικαί· λέξεις ἡ ἀξιωματικῇ

καὶ τετραματική· ² ἐν δὲ τῷ μὴ δοκοῦντι ἢ ἀφελῆς καὶ ἡθική· ἢ γὰρ δοκοῦσα καὶ μὴ οὖσα τὸ πλεῖστον ἔχει κατὰ λέξιν· σχήματα δὲ καὶ κῶλα καὶ συνθήκη καὶ ἀνάπαισις καὶ ῥυθμός, ὅσα καὶ τοῦ μεγέθους.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

5

ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ. ¹

Ὁ Πλάτων, ὡς φαίνεται, διαβάλλει τὴν ῥητορικὴν ὥριστο γὰρ τὴν ῥητορικὴν πολιτικοῦ μορίου εἶναι ἔδωλον, ² πολιτικοῦ, δηλονότι τῆς ἐν πολιτείᾳ σοφίας, καὶ μορίου τοῦ δικαστικοῦ· τὴν γὰρ πολιτικὴν σοφίαν 10 περὶ τε τὴν ψυχὴν εἶναι φησι, καὶ μέρη αὐτῆς τὴν τε νομοθετικὴν καὶ δικαστικὴν. Ὡς περὶ γὰρ περὶ τὸ σῶμα ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ γυμναστικὴ θεωρεῖται διὰ τὴν ὑγίαν πάντως αὐτοῦ, ἡ μὲν γὰρ ³ γυμναστικὴ τὴν ἔξιν φυλάττει τοῦ σώματος, ἡ δὲ ἰατρικὴ τὴν ἀποῦσαν ὑγίαν 15 ἀνακαλεῖται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡ νομοθετικὴ καὶ ἡ δικαστικὴ, ἡ μὲν δὴ νομοθετικὴ τὴν ἐνοῦσαν τῇ ψυχῇ ὑγίαν φυλάττουσα ἐκ τοῦ τὰ καλὰ καὶ δίκαια τηρεῖν διορίζεσθαι, ἡ δὲ δικαστικὴ τὴν ἀποῦσαν ἀνακαλουμένη· εἰ γὰρ τις παρεκτραπείς τοῦ δέοντος πλημμελήσει, ἡ δι- 20 καστικὴ εὐθὺς διὰ σωφρονισμῶν καὶ κολάσεων περι-

² Sic codex.

¹ Continentur haec Prolegg. in Codd. Parr. MMCMLXXXVIII. (Par. 1.) et MMCMLXXX. (Par. 2.). Compilata sunt maiore ex parte ex Doropatri in Aphthonii Progymnasmatum commentario.

² Gorg. c. 18. p. 463. d. ³ γὰρ Par. 1. om.

ποιεῖται τὴν διαφθαρεῖσαν ὑγίαν. Τεσσάρων τούτων
 οὐσῶν, νομοθετικῆς, δικαστικῆς, γυμναστικῆς καὶ ἰατρι-
 κῆς, καὶ τῶν μὲν περὶ τὸ σῶμα οὐσῶν, τῶν δὲ περὶ τὴν
 ψυχὴν, ἡ κολακευτικὴ στοχαζομένη τετραχῇ ἑαυτὴν δια-
 5 νείμασα καὶ ἐκάστην αὐτῶν⁴ ὑποδύσα, ἄλλας τέσσαρας
 ἀφ' ἑαυτῶν ἀπεργάζεται, καὶ προσποιεῖται ἐκάστην εἶναι
 τοιαύτην, οἷαν ὑπέδν, καὶ τοῦ μὲν βελτίστου οὐ φροντί-
 ζει, τῷ δὲ ἡδίστῳ θηρεύει τὴν ἄνοιαν⁵ καὶ ἐξαπατᾷ·
 ὑπὸ μὲν τὴν ἰατρικὴν ἡ ὀψοποιητικὴ ὑποδέδυκε, καὶ
 10 προσποιεῖται τὰ βέλτιστα σιτία τῷ σώματι εἶδέναι· κο-
 λακείαν μὲν οὖν αὐτὴν καλεῖσθαι χρεὼν καὶ αἰσχρὸν
 πράγμα, τέχνην δὲ αὐτὴν⁶ οὐδαμῶς, ἀλλ' ἐμπειρίαν, ὅτι
 οὐκ ἔχει λόγον οὐδένα, ὃν προφέρει, οὐδὲ αἰτίαν· τέχνη
 δὲ οὐ κληθῆσεται, ὃ ἂν ἢ ἄλογον πρᾶγμα. Ὑπὸ μὲν
 15 οὖν τὴν ἰατρικὴν ἡ ὀψοποιητικὴ, ὑπὸ δὲ τὴν γυμναστι-
 κὴν ἡ κομμωτικὴ ὑποδύσα, ἡ ἀπατηλὴ καὶ κακοῦργος,
 ἡ ἀγεννὴς καὶ ἀνελεύθερος σχήμασι καὶ χρώμασι καὶ
 λειότητι καὶ ἐσθῆσι⁷ σε ἀπατᾷ, ὥστε ποιεῖν ἀλλότριον
 κάλλος, ἐφελκομένη ἐντεῦθεν τοῦ οἰκείου τῇ γυμναστικῇ
 20 ἀμελεῖν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τούτων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς
 ὑποβάλλει ἡ κολακεία τῇ νομοθετικῇ τὴν σοφιστικὴν,
 καὶ τῇ δικαστικῇ τὴν ῥητορικὴν· ὥσπερ γὰρ ἡ νομοθε-
 τικὴ διὰ τῶν νόμων τὰ καλὰ καὶ δίκαια διορίζει, οὕ-
 τω καὶ ἡ σοφιστικὴ διὰ μύθων αὐτὰ ποιεῖν ὑποκρίνε-
 25 ται, καὶ δῆλον ἐφ' οὗ τὰ τοῦ Ἡρακλέους μυθοπλαστοῦν-
 ται· καὶ τῶν γυναικῶν τῆς μὲν ὠραίας καὶ ἀνθηρᾶς,
 τῆς δὲ ῥυπώσης καὶ ἀνχηρᾶς, τῆς ἀρετῆς δηλαδὴ καὶ
 τῆς κακίας· καὶ ὥσπερ ἡ δικαστικὴ διεκδικεῖ τοὺς νό-
 μους καὶ τοὺς ἀμαρτάνοντας τιμωρεῖται ἢ ἀδικοῦντας,
 30 τοὺς δὲ κατορθοῦντας ἢ ἀδικουμένους γέρων ἀξιοὶ καὶ

4 Cod. αὐτὴν, scripsi αὐτῶν. Plat. p. 464. c. ὑποδύσα ὑπὸ
 ἑκάστον τῶν μορίων. 5 Codd. ἔννοιαν, recepi ἄνοιαν ex Plat.

6 αὐτὴν Par. 1. om. 7 Par. 1. αἰσθησιν ἀπατᾷ. Par. 2. ἐσθῆσι
 σε ἂν.

βοηθείας, οὕτω καὶ ἡ ῥητορικὴ ὑποκρινομένη κατηγορεῖ καὶ ἀπολογεῖται, ἢ ἀξιοῖ καὶ ἀντιλέγει. διὰ ταῦτα τοῖ-
νυν πάντα τὴν ῥητορικὴν ὁ Πλάτων ὠρίσατο πολιτικοῦ
εἶναι μέρους εἰδῶλον.

Πολιτικὴ σοφία ἐστὶν ἐπιστήμη τοῦ πράττειν τὰ τε 5
κοινὰ καὶ τὰ ἴδια ἐπ' ἐξουσίας ἐννόμον· εἰ γάρ τις ἐν-
νόμον ἐξουσίαν οὐκ ἔχοι, οὐ κέχρηται δὲ τοῖς νόμοις,
τύραννος γίνεται, καλῶς τῶν φιλοσόφων λεγόντων, ὡς,
εἰ μὴ φιλόσοφοι βασιλεύσουσιν ἢ βασιλεῖς φιλοσοφήσου-
σιν, οὐχ ἔξει καλῶς τὰ πράγματα. Τινὲς οὖν φασιν, 10
ὅτι ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας ὠρμήθη εἰς τὴν τῆς ῥητορι-
κῆς κατηγορίαν, ἐκ τοῦ ὅρῳ τῆς αὐτοῦ διατριβῆς ἀπο-
κενομένην τῷ τότε, τὴν δὲ τῶν ῥητορικῶν ἀνδιανομένην·
ἄλλα δὲ, ὅτι ⁸ τὸν ἥττονα λόγον κἀνταῦθα γυμνάζων
πεποίθηκεν, ὃ δὴ καὶ τοῦτο ῥητορικῆς ἔργον ἐστίν. 15

Ὅτι δὲ καὶ μάτην ἐκφανλίζει τὴν ῥητορικὴν καὶ συ-
κοφαντεῖ, ἐλέγχεται ἐκ τοῦ ταύτην ἀσπάζεσθαι, ⁹ καὶ
ταῖς ταύτης χρῆσθαι μεθόδοις πρὸς πᾶσαν σχεδὸν αὐτῆς
τὴν ἐπιστήμην, καὶ φιλοτιμεῖσθαι ταύτῃ μᾶλλον ἢ τοῖς
λοιποῖς· ἄλλως τε δὲ καὶ εἰ δώσομεν τὸ ἀληθὲς τῷ περὶ 20
τῆς ῥητορικῆς Πλατωνικῷ ὀρισμῷ, ἀλλ' οὐ περὶ τῆς καθ'
ἡμᾶς ἔξει τὸ ἰσχυρόν. Ἰστέον γάρ, ὡς τρεῖς εἰσι ῥητο-
ρικαί, μία καὶ πρωτίστη ἢ πάντῃ ἀληθῆς, δευτέρα ἢ
ταύτης ἐναντία, καὶ τρίτη ἢ μέση τούτων, μετέχουσα
ψεύδους καὶ ἀληθείας, ἥτις ἐστὶν αὕτη, ἣν μεταχειρίζο- 25
μεθα· ἐστὶ γὰρ καὶ ψεῦδος ἀγαθόν, καὶ χωρὶς ψεύδους
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πόλιν οὐκ ἐστὶν εὐρεῖν καλῶς ¹⁰ εὐ-
νομούμενην. Ἦν μέντοι ἐκεῖνος ὀρίζεται, πάντῃ ψευδῆς
καὶ ἀπατηλὴ καὶ ὑποκρινομένη τὸ ἀληθές, οὐ μὴν καὶ
προσβεβύσασα. Ἰστέον, ὡς ἡ πολιτικὴ φιλοσοφία διαφέ- 30
ρει τῆς ῥητορικῆς κατὰ τὸ τὴν μὲν καθολικῶς ἔχειν καὶ

⁸ ὅτι τῶν ἥττω λόγων κἀνταῦθα γυμνάζειν πεπ. Par. 1. 9
Par. 1. ἀσπάζεται, uterque ταύτης, scr. ταύτην. et paullo post τῆς
ταύτης. 10 Par. 2. καλῶς εὐρεῖν εὐνοούμενην.

τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ τέλη· χρηὶ γὰρ, φησὶ, τὴν καλῶς οὐ-
 κουμένην πόλιν ταξιάρχους ἔχειν, ὑπάρχους, στρατηγούς,
 ναυπηγούς καὶ ὅσα ταιαῦτα· τὴν δὲ ῥητορικὴν καθολι-
 κὰς μὲν τὰς ἀρχὰς, μερικὰ δὲ τὰ τέλη· φησὶ γὰρ, στρα-
 5 τηγῶν δεῖσθαι τὴν πόλιν, εἴτα τὸ γενικὸν ἀφείς διορίζει
 Πάχητα καὶ Ναυσικλέα καὶ τινας τοιούτους.

Εἰς τὸ ἀρχῆσθαι καὶ φύσιν εἶναι τὴν ῥητορικὴν ἐν
 τε τοῖς θείοις καὶ ἀνθρωπίνοις. Πᾶν πρᾶγμα ἢ φύσις
 ἐστίν, ἢ φύσις καὶ τέχνη· τέχνη δὲ μόνον οὐδέποτε· οἷον
 10 ἡ πέτρα ἢ μὴ λατομηθεῖσα φύσις ἐστὶ, λατομηθεῖσα δὲ
 καὶ καλλωπισθεῖσα πρὸς τόδε τι εἶδος καὶ φύσις καὶ
 τέχνη ἐστίν.

Ὅρος ἐπιστήμης· ἐπιστήμη ἐστὶ γνῶσις ἀπταιστος,
 ἐμπειρία δὲ ἐστὶ τριβὴ ἄλογος ἐκ παρατηρήσεως γενομέ-
 15 νη. Τινὲς μὲν οὖν ἐπιστήμην τὴν ῥητορικὴν εἶναι εἶπον,
 τινὲς δὲ ἐμπειρίαν, τινὲς δὲ τέχνην· οἱ καὶ νικῶσιν. οἱ
 μὲν γὰρ λέγουσιν, ὡς ἴδιον τῆς ἐπιστήμης τὸ περὶ τῶν
 ὄντων ὡς ὄντων διαλέγεσθαι, οἷον ἡλίου ὑπὲρ γῆν ὄντος
 ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ καὶ ἡ ῥητορικὴ τοῦτο ποιεῖ. ἰδοὺ γὰρ
 20 Φιλίππου πολεμοῦντος Ὀλυνθίοις, ὡς περὶ ὄντων διελέγετο ὁ
 Δημοσθένης· πρὸς τούτοις ἴδιον τῆς ἐπιστήμης τὸ τῶν
 καθόλου φροντίζειν καὶ τῆς ῥητορικῆς τοῦτο· καθότι γὰρ
 στοχασμὸν καὶ ὅρον διδάσκει ἡμᾶς καὶ καθολικοὺς τρό-
 πους προσιμίων καὶ γενικὰς ἰδέας· πρὸς οὓς φασιν, ὡς
 25 εἰ καὶ ἀμφοτέρω περὶ τῶν ὄντων ὡς ὄντων λαμβάνου-
 σιν, ἀλλ' εἰ μὲν ἐπιστήμη, τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν
 λέγει, καὶ οὐ πταίει· ἡ δὲ ῥητορικὴ οὐ μόνον τὰ αὐτὰ περὶ
 τῶν¹¹ αὐτῶν οὐ λέγει ἀεὶ· ποτὲ δὲ οἱ ῥήτορες ἐν τῇ αὐ-
 τῇ ὑποθέσει μελετῶσι τὸν κατήγορον, ποτὲ δὲ τὸν φεύ-
 30 γοντα· καὶ μέμψιν ἡγοῦνται τὸ λέγειν ἐνθύμημα ὑφ'
 ἑτέρου ῥηθὲν, ἢ τῷ αὐτῷ δις χρησθαι. Ἀλλὰ ἐστίν
 ἅτε καὶ σφάλλεται καὶ ἀποτυγχάνει τοῦ οἰκείου σκο-
 ποῦ,

11 τῶν Par. 2. om.

ποῦ, τοῦ πείσαι, εἰ καὶ αὕτη περὶ καθολικοῦ στο-
 χασμοῦ διαλαμβάνει, ἀλλὰ γε τέχνη οὕσα τὰ ἀποτελέσ-
 ματα μερικὰ ἔχει· ὁ γὰρ περὶ στοχασμοῦ λόγος πάντη
 καθολικὸς, ὁ δὲ κατ' Αἰσχίνου ἢ κατὰ Τιμάρχου μερι-
 κοὶ ὡς ἀποτελέσματα. Οἱ μὲν οὖν ἐπιστήμην, ὡς εἴρη- 5
 ται, λέγοντες, τούτοις καὶ ἀντιλέγονται· οἱ δὲ ἐμπειρίαν
 φάσκοντες λέγουσιν, ὡς ἴδιον τῆς ἐμπειρίας ἢ τῆς αἰτίας
 ἀπορίᾳ, καὶ τῆς ῥητορικῆς τοῦτο· οὐ γὰρ δύναται ὁ ῥή-
 τωρ εἰπεῖν φυσικὸν λόγον. Πόθεν οἱ δικασταὶ χαίρουσι
 τοῖς προοιμίοις ἢ ἄλλῳ τινί; Καί φαμεν, ὅτι τὸ περὶ 10
 φύσεων τῶν πραγμάτων διασκοπεῖν τοῦ φυσικοῦ ἂν
 εἴη ἴδιον, οὐ μὴν τοῦ παντός· αὐτίκα γοῦν ὁ γραμμα-
 τικὸς, ὅτι μὲν διὰ τῶνδε γραπτέον, γινώσκει, πότερον
 δὲ δεῖ οὕτω σχηματίζειν τὸν λόγον ἢ μὴ, οὐκ οἶδε· ῥη-
 τορικοῦ γὰρ τοῦτο. οὐ παρὰ τοῦτο οὖν ἡ πραγματικὴ 15
 ἐμπειρία λεχθήσεται, τέχνη γάρ ἐστιν· οὕτω καὶ ὁ ῥή-
 τωρ, ὅτι μὲν συμφέρει αὐτῷ προοιμιάζεσθαι, ἀπὸ τῆς
 ῥητορικῆς οἶδε· τίνος δὲ χάριν οἱ ἀκροᾶται τοῖς προοι-
 μίοις χαίρουσιν, οὐκ αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦ φυσικοῦ εἴη ἂν
 εἰπεῖν. Λείπεται τοίνυν τέχνην εἶναι ἐκ τοῦ τὸν ὅρισμόν 20
 τῆς τέχνης αὐτῇ προσαρμόζειν.

Ζῶν ¹² τινὲς εἰσὶν ἢ ῥητορικῇ, καὶ αἱ μὲν στάσεις
 εἰκόνασι μίξουσι μέρεσι, κεφαλῇ, ὤμοις, κοιλίᾳ, μηροῖς
 καὶ ποσίν· αἱ δὲ εὐρέσεις ἐλάττωσιν, ὀφθαλμοῖς, ῥίσι, ²⁵
 ὠτίοις, χεῖλεσι, γλώττῃ καὶ τοῖς τοιούτοις· αἱ δὲ ἰδέαι
 τοῖς λεπτοτάτοις, βλεφάροις, κόραις, κανθοῖς· ἢ ἐπει-
 δὴ αἱ στάσεις εἰσὶ τὰ νοήματα, αἱ δὲ εὐρέσεις πλατυσμός
 καὶ ἔμφασις τῶν νοημάτων, αἱ δὲ ἰδέαι εἰδοποιοὶ τινες
 καὶ οἷον μορφώτριαι, ἢ ψυχῇ αἱ στάσεις εἰκόνασι, σάμα-
 τι αἱ εὐρέσεις, μορφαῖς καὶ χροαῖς αἱ ἰδέαι. 30

Τί ἐστι ῥήτωρ; ¹³ ἀνὴρ πολιτικῶν πραγμάτων ἐπι-

12 Contr. Max. Plan. Prolegom. Vol. V. p. 228. Plat. Phaedr.
 p. 264. c. 13 Vide Prolegomena in Aphthonii Progymn. edita
 ab Aldo in Vol. II. p. 1.

στημῶν, καὶ ἐφ' ἑκάτερα ἐξ ἐνδόξων κατασκευαστῆς ἔργα δὲ αὐτοῦ τὸ νοῆσαι, τὸ εὐρεῖν, τὸ διαθέσθαι τὰ εὐρημένα, καὶ τὸ ὑποχρῖσθαι· νοήσει μὲν γὰρ, εἰ ῥητορικὸν τὸ πρόβλημα ἢ μὴ, καὶ εἰ συνιστάται ἢ οὐ, καὶ ὑπὸ ποῖον εἶδος καὶ ποίαν στάσιν ἀνάγεται, καὶ εὐρήσει
 5 τὰ εἰς τὰ κεφάλαια ἐπιχειρήματα, καὶ τοὺς ἐμπίπτοντας τούτοις τόπους· διαθήσει τὴν τάξιν καὶ τὴν οἰκονομίαν τῶν κεφαλαίων καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων, ὑποκριθήσεται καὶ τῷ σχήματι καὶ τῇ φωνῇ ἢ τῇ πατρὸς, υἱοῦ, ῥήτορος, στρατηγοῦ, καὶ τοῖς λεγομένοις συσχηματισθήσεται.
 10 Ῥητορικὴ ἐστὶ τέχνη περὶ λόγου δύναμιν ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχουσα τὸ πιθανῶς εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. Οὗτος ὁ ὅρος οὐχ ἡμαρτημένος κατὰ τὴν ἐπικέρνεται ὡς τέλειος.

Πᾶσα τέχνη καὶ ἐπιστήμη τρισὶ τούτοις κατορθοῦται, φύσει δεξιᾷ, μαθήσει ἀκριβεῖ, ἀσκήσει ἐπιπόνῳ· ὁ
 15 γοῦν ἐν Ἀθήναις Φρόνιχος σοφιστῆς, μαθητῶν μὲν τριακοσίων ἡγούμενος, τὰς δὲ περὶ τῶν στάσεων μεθόδους φλυαρίας ἀποφαινόμενος, καὶ τοὺς νέους ἀπειργῶν σὺν τέχνῃ τινὶ μελετᾷ τοὺς ῥητορικοὺς λόγους, λέγειν δὲ
 20 μόνον ἀνέδρην¹⁴ τοὺς αὐτοσχεδῖους τῶν λόγων, αὐτοὺς ἐκδιδάσκων καὶ συνεχῶς τινος τὴν ἐκ τριόδου ταύτην παρρημίαν τοῖς δυναστέσιν ὁμιληταῖς ἐμβοῶν· ὡς τὸ λαλεῖν ἐκ τοῦ λαλεῖν πολὺν τὸν γέλῳτα ὥφλησεν· ἀπέφηνεν γὰρ ἑαυτὸν τοῦ μηδενὸς ἄξιον, εἶγε μηδεμίαν τοῦ λέγειν τοῖς
 25 νέοις ἐνεργάζετο ἐπιστήμην· ἐπειδὴ δὲ Πλάτων φησὶ,¹⁵ ῥήτορος ἔργον τὸ τάληθ' εἰπεῖν, δικαστῶν δὲ σωφρόνων τὸ τὰ δίκαια κρίνειν, καὶ¹⁶ ὅτι εἰ σοὶ ὑπάρχει φύσει ῥητορικῶς εἶναι, ἔσῃ ῥήτωρ ἐλλόγιμος, προσλαβὼν ἐπιστήμην τε καὶ μελέτην, οὗτος δ' ἂν τούτων ἐλλίπης, ταύ-
 30 τη ἀτελὲς ἔσῃ. Ὅτι γοῦν ταῦτα οὕτως ἔχει, πῶς ἢ τῶν ἀληθῶν καὶ δικαίων γνῶσις, ἔτι τε ἐπιστήμη τε καὶ μελέτη γενήσεται τῶν ἄλλων, ἀνδρὶ τὸ λαλεῖν ἐκ τοῦ λαλεῖν ἐπιτηδεύοντι;¹⁷

¹⁴ Codd. ἀναίδην, ser. ἀνέδρην ex T. IV. p. 39. not., ubi Syrianus eadem ex Euagora philosopho affert. De forma ἀναίδην vide Buttm. et Stallh. ad Plat. Gorg. p. 494. e. ¹⁵ Apolog. p. 18. a. ¹⁶ Phaedr. p. 269. d. ¹⁷ Par. 2. addit: Γνώσεως ὄργανα ὄκτω· Μέρη εὐμαθείας τρία. Πῶς ἐπιγνωσόμεθα τὰς στάσεις; quae aliis locis attulimus.

I N D E X

scriptorum rerumque maxime memorabilium, quae in T. IV.
et V. continentur. *

Nota. Ubi absunt numeri latini, T. IV. intelligendus.

Accentibus destituti libri
veteres 273. 344.

Apud Aegyptios ars medica re-
perta ἐκ τῶν κατὰ μέρος νο-
σούντων τε καὶ τὰς τῶν νόσων
ἰάσεις ἀπογραφόμενων 42.

Aeoles V, 534.

Aeschines 152. 268. 320. 330.
509. 632. 719. 726. 743. 769.

— γραμματεὺς τοῦ δημοσίου

V, 497.; an Oherobleptem

Philippo prodiderit 169.; πύ-

θος ἐκτραγῶδεϊ 421.; Oeno-

maus dictus V, 541. — Or.

κατὰ Κτισσιφῶντος 71. 94. 205.

420. 421. 512. 725. 730. V, 28.

50. 507. — περὶ παραπρε-

βείας 317. 614. 615. V, 28. 380.

399. 585.; ἀπολογία παραπρε-

σβείας γεγραφώς 442. 444. 447.

— κατὰ Τιμάρχου 50. 162. 176.

222. 281. 291. 292. 329. 771.

777. V, 10. 20. 69. 82. 191.

234. 268. 347. 356. 368. 390. 462.

537. 609. — Δηλιακός V, 482.,

εἰ καὶ νοθεύεται.

Aetoli rapaces 344.

Agis, Lacedaemonius, ἔργῳ κα-

λῶ ἀπολυσάμενος τὴν διαβολὴν
250.

Alcibiades 74. 167. 233. 343.

348. 384. 401. 435. 450. 587.

601. 608. 616. 617. 628. 690.

V, 10. 387.

Alcmaeonidae 343. V, 10.

Alcmanis fragm. V, 510.

Alexander, rex, ἔγραψεν με-

τὰ τὴν Δαρείου νίκην, ὡς εὖρο,

ἐν τοῖς λογισμοῖς Δαρείου πεν-

τήκοντα τάλαντα εἰληφότα Δη-

μοσθένην 91. 316. V, 41.; ὅναρ

εἶδεν, δνείρω μὴ πιστεύειν 145.

155. 160. V, 65.

Alexander, τέχνην ὁητορικὴν

scripsit 35. 403.

Ammonius ὁ Λαμπρὺς ἐν τῷ

περὶ βωμῶν V, 534.

Anacreon V, 526.

Andocides 15.

Androtion, Isocratis disci-

pulus, τεχνίτης τοῦ λέγειν V, 513.

Antiochus sophista, Cilix 30.

31. 32.

Antipatro rhetores XCVIII

Athenis traditi V, 8.

Antiphon Rhamnusius 15.;

- V, 599.; Thucydidis praecceptor V, 7.
- Ἀφροδίτης ἀπάρχου templum a Themistocle dedicatum V, 533.
- Apsines 35. 59. 302. V, 465. 517.; ἐν τῇ περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου τέχνῃ 712.
- Aquila, rhetor 130. 146. 148. 179. 181. 187. 294. 295. 298.
- Archidamus 241. 247. 349. 387. 436. 663. 680. 695. 696. V, 53.
- Archilochus V, 441. 526.
- Archytæ, Pythagorei, decem praedicamenta 297.
- Areopagi iudicium V, 533. prooemia interdixit V, 365.; et miserationem V, 552.
- Aristarchus 88. 324. 459. 464.
- Aristides, justus 142. 157. 159. 420.; Plato concedit, eum oratorem justum fuisse 56.
- Aristides, rhetor 49. V, 556. — orationes duae de cecidendo Critia tyranno 173. — Περικλῆς 728. 731.; Καλλιξενος 737. — Leuctricæ orr. 764. 766. V, 187. — Panathenæus V, 468. — de oratione civili V, 563.
- Aristogiton 39. 90.; sycophanta V, 214.; Aeschinem et Demosthenem arguit φιλιππισμοῦ et μηδισμοῦ 472.; Aeschinem et Timarchum accusare vult 708. V, 573. — τυραννοφόνος 172.; Hippium interfecit 563.
- Aristophanes comicus 186. V, 573.; ejus equites 234. 235. 588.; Εἰρήνῃ V, 483.; Νεφέλαι V, 484.; Πλοῦτος V, 529.; Ἀχαρνῆς V, 575.
- Aristophon et Cephalus ἀμφισβητοῦντες καλοῦ βίου 567. 721. V, 523.
- Aristoteles 24. 36. 60. 297. 410. 424. 474. 722. V, 390. 408.; Definitio rhetoricae V, 15. 213. — ejus dictum, αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ἰσοκράτῃ δ' ἐὰν λέγειν 298.; discipuli ἐξωτερικοὶ et ἀκροαματικοὶ ib.
- Aristoxenus V, 454.
- Aspasia 159.; Juno dicta ab Aristophane 186.; μαινὰς Megarensis, Periclis conjux V, 375.; epitaphius sermo ejus nomine apud Platonem Menexeno 490.
- Aspasius, rhetor V, 517.
- Athanasius, rhetor 359. V, 353.
- Athenienses archontas ex Eupatridis creant 79.; postea vero ex opificibus 71. not.; μακρολογία gaudent 78.; νεωτεροποιοὶ 332.; Ieges eorum permittunt nuptui collocare uxores 247. V, 101.; lex, eum, qui puellam corruperit, mille drachmas solvere V, 269.; prytaniae V, 509.; Thesmothetae ὑπὲρ ἱερῶν εὐθύνοντες 773.; Eleos apud Amphictyones injuriarum accusant 546.

580.; Ἀττικὸν ὑπερθετικοῖς ἀντι-
τι συγκριτικῶν περὶ ἡσθαι 59.;
Ἀττικισταὶ παντελῶς ἀποτρέ-
πουσι τοῦ ὀνοματοποιεῖν, καὶ
μόνοις προστάττουσι χρῆσθαι
τοῖς τετραμμένοις ὀνόμασι V, 498.

Autocles V, 407.

B.

Bacchylides V, 493.

Basiliscus, rhetor 747.

Basilus, rhetor V, 498.

C.

Caecilius, rhetor 59.

Callimachus, mortuus stans,
720.

Callixenus 424. 737.

Cecrops πρῶτον συνῆγαγεν ἄν-
δρα καὶ γυναῖκα, ὅς καὶ διὰ
τοῦτο διφυῆς ἐκλήθη 73.

Cephalus, vide supra Ari-
stophon.

Chabrias 765.

Chelidoneae promont. V,
388.

Cicero, orator V, 8.

Cimonis rhetorica politicae
similis V, 214.

Cleon, 233. 234. 471-587. 601.
617. 626. 675. 698. V, 80.

Clisthenes, legislator 726.

Κομφδεῖν ὀνομαστὶ 839 sqq.

Comoedia ῥητορικὴ ἔμμετρος
V, 471.; κωμικῶν τις V, 485.

Corax, rhetoricae inventor
11. 13. V, 215.; ὁ τεχνογράφος
575. V, 6.; τὸ κατὰ Κό-
ρακα καὶ Τισίαν 159.

Rhetor. V.

Cornutus 298. 843. V, 593.

Cratetis Cynici de Phrynes
statua iudicium 119.

Critias 172. 173. 801. V, 72.
484.; Antiphonte non dete-
rior V, 561.

Critici V, 513.

Crocodilites Stoicorum
154. 170.

Cylon, Theagenis Megaren-
sium tyranni gener 372. —
Κυλώνειον ἄγος V, 387.

Cynaegiro et Callimacho di-
cendus a patre λόγος ἐπιτά-
φιος 723.

D.

Demades 342.; ἀνίπτοις ποσὶν
ἐπὶ τὸ βῆμα πηδήσας 39. 40.
V, 214.; filium suum Philip-
po concessit V, 377.

Demosthenes, ὁ ῥήτωρ κατ'
ἐξοχὴν 241. 380.; πολιτικῶν ἄ-
ριστος V, 443.; τίς οὐκ ἂν ὁμο-
λογήσει κρατίστοις εἰκέναι ποι-
ήμασι τε καὶ μέλεσι τοὺς Δη-
μοσθενικοὺς λόγους V, 445.;
ποικίλος μάλιστα ὁ ῥήτωρ V,
438.; καινίζων ἀεὶ τὸν λόγον
411.; Δημοσθενικὴ δειρότης καὶ
περιουσία 414.; καὶ βία 512.;
καλλίστη καὶ δριμυντάτη ἡ μέ-
θοδος 614.; in genere delibe-
rativo et forensi versatior,
quam in panegyrico 41. 44.
45.; epitaphius ejus vitupe-
ratus 44.; Rhetorica ejus dia-
lecticae similis V, 214.; παρι-

αἰσέας minus amat V, 514.;
πρὸς τὰς χρείας μεθαρμοζών
τὰς ἰδέας. ἄλλος γὰρ ἐν ἰδιω-
τικοῖς ἐστίν, ἄλλος δὲ ἐν θη-
μοσίοις V, 543. — a Dario L
talenta accepit 91. 316. — se
ipsum laudat 193.; Thucydi-
dis discipulus 205. — a Phi-
lippo pecuniam accepit 317.
 — in Areopago ob pecunias
raptas judicatur 316. — *ἐαυ-*
τὸν προσαγγέλλει V, 44. — fi-
lia unica mortua laetus est
 V, 396. — in carcerem con-
jectus effugit V, 496. — Ora-
tiones incertae 225. 264. V,
 106. — in Androtionem
 77. 375. 380. 417. 777. V, 28. 35.
 188. 471. 513. 516. 527. 538. 579.
 — in Aristocratem 78.
 205. 226. 228. 274. 415. 416.
 420. 426. 511. 518. 757. 782.
 829. 845. V, 36. 75. 286. 287.
 306. 349. 476. 497. 516. 533. 586.
 — in Aristogitonem 145.
 V, 20. 234. 468. 482. 490. —
 in Boeotum V, 453. 584. —
 in Calliclem V, 369. — de
Chersonneso 380. 507. 744.
 748. 753. V, 350. 478. 497. 531.
 536. 564. — in Cononem 334.
 335. 350. V, 126. 573. 589. — pro
corona 45. 71. 74. 98. 112. 166.
 188. 190. 192. 193. 206. 226.
 311. 319. 336. 341. 348. 364.
 415. 418. 421. 422. 425. 443.
 494. 509. 513. 521. 599. 632.
 633. 634. 638. 718. 725. 729.
 743. 745. 757. 759. 760. 829.

V, 10. 20. 28. 75. 183. 189.
 283. 286. 296. 305. 306. 320.
 323. 351. 369. 447. 454. 464.
 467. 468. 489. 490. 497. 502.
 504. 507. 516. 524. 539. 571. 574.
 588. — in Dionysodorum
 V, 463. — Epistolae V,
 495. — Epitaphius 56. —
 de Halonneso V, 516. —
 in Lacritum 344. — in Le-
 ptinem 112. 114. 186. 226.
 227. 417. 523. 623. 728. 730.
 744. 756. 782. 845. V, 15. 29.
 75. 467. 478. 490. 506. 516. 517.
 570. 585. 595. — pro Megalo-
polititis 761. — in Midiam
 112. 114. 166. 193. 250. 302.
 309. 416. 419. 428. 459. 484.
 487. 489. 496. 498. 500. 522 sqq.
 528 sqq. 535. 538 sqq. 543. 545.
 556. 558. 785. V, 119. 162.
 287. 300. 377. 390. 454. 465.
 506. 516. 526. 528. 563. 594. — in
Neaeram V, 375. — in Ni-
costratum V, 529. Contr.
Olympiodorum V, 584. —
Olynth. I. 739. 746. 754. 758.
 761. 763. V, 36. 219. 241. 275.
 422. 464. 471. 478. 514. —
Olynth. II. 71. 746. 754. 756.
 760. V, 12. 28. 241. 365. 471.
 479. 506. — *Olynth. III.* 751.
 752. V, 365. 450. 465. 468. 469.
 573. — Adv. Pantaenetum,
 V, III. 191. — de Para-
presbia 76. 205. 232. 238.
 241. 272. 274. 330. 356. 365.
 380. 399. 406. 411. 412. 416.
 425. 426. 543. 588. 600. 614.

673. V. 35. 72. 83. 108. 129.
 131. 132. 210. 264. 282. 286.
 330. 399. 418. 464. 465. 468.
 475. 478. 516. 529. 538. 579.
 580. 581. 582. 586. 590. 594. — de
 Pace 752. — Philipp. I.
 752. 757. 761. V, 368. 421.
 448. 467. — Philipp. II. 351.
 V, 524. — Philipp. III. V,
 219. 396. 424. 468. 509. — Phi-
 lipp. IV. V, 465. 467. 525. —
 pro Phorm. V, 507. 581. —
 contr. Phormion. V, 191. —
 in Stephanum 291. 316. V,
 112. — in Spudiam V, 452.
 463. — περὶ συντάξεως V,
 247. 516. — pro Timarcho
 V, 372. — in Timocratem
 73. 380. 426. 511. 518. V, 29. 75.
 339. 392. 467. 469. 573. 581. 590.
Dialectici 37. 213. 410. V,
 412.; ἀποδείξεις ἔντε γεωμετρίας
 καὶ διαλεκτικῇ καὶ ῥητορικῇ 740.
Dictys ἐν ταῖς ἐφημερίσιν 43.
Διθυραμβοποιοὶ V, 487. 600.
Diodorus Timocratem accu-
 sans 726.
Dinarchus 15.; κρίθινος De-
 mosthenes V, 560.
Dionysius Halic. 40. 41. 190.
 V, 213. 440. 444. 445. 459. 472.
 491. 494. 520. 545. 548.
Dionysius Periegetes V, 448.
Diophanes 325.
Draco legislator 726.
Dramata καθέσθαι ἕθος ἐν Διο-
 νυσίοις 588.; δραματικά τε καὶ
 ποιητικά V, 561.

E.

Empedocles Agrigentinus,
 ὁ κωλυσανέμας V, 459.
Eparchus V, 498.
Epicurus V, 475.; λαχὼν δα-
 δουχεῖν δοκιμάζεται 719.; ἐν
 τῷ περὶ ῥητορικῆς V, 440.
Epiphanius, commentator
 Hermogenis 493.
Euagoras, rhetor 39. 130.
 179. 294. 295. 298.
Euclides, archon Athenis 43.
Euathlus cum Protagora de
 mercede disputans 180.
Euctemon orationem scri-
 psit contra Androtionem V,
 375.
Euripides V, 422. 423. 486.
 487. 525. 536. 572.; οἱ ἐξηγη-
 ται τὸν Ὀρέστην Εὐριπίδου ἐξη-
 γούμενοι 7.
Eurybates V, 568.
Eustathius V, 353.
Euthias, Phrynes accusator
 120.
Euxitheus 316.

G.

Gorgias, Tisiae discip. 14.;
 Athenas venit 15. V, 7. 215.;
 ejus dictio V, 444. 446.; ὁμοιό-
 αρκτα et ὁμοιοτέλευτα amat
 V, 499.; παρὶ γώσεως V, 514.;
Epitaphii fragm. V, 548.
Γραμματικὴ ἢ κατὰ Κάδμον καὶ
 Δαναὸν ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν ἡσκέτο
 43.

Gregorius, ὁ Θεολόγος (Nazianzenus) V, 402. 484. 567. 571. 576.; ἐν τῷ ἐπιταφίῳ εἰς τὸν μέγαν Βασιλείον V, ; ἐν τῷ συντακτικῷ V, 513.

H.

Harpocraton 298. 519. V, 270. 328. 410.

Hegemon 39.; sycophanta V, 214.

Hermagoras 63. 223. V, 8, 15. 79. 174. 213. 252. 338. 592.; — junior V, 337.

Hermocrates V, 84.

Hermogenis vita 30. V, 8. 222.; an auctor sit libri περὶ στάσεων? dubitatur 29.; probatur 32.; liber περὶ προομιῶν 31. not.; εἴρηται μὲν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς, οὐ φέρεται δὲ 429.

Herodes 316.

Herodotus 160. V, 467. 470. 482. 500. 533. 534. 535. 599.; utitur vocibus Atticis, Doricis V, 535.

Hesiodus V, 448. 481.

Homerus 449.; Homeri oratores, Nestor, Palamedes, Ulysses 42. 43.; παραχωροῦσιν Ὀμήρῳ πάντες, ὅσοι τὰς λογικὰς μετῆλθον τέχνας, αἵτε ἐξ αὐτοῦ τὰς ἀρχαῖς εἰληφότες καὶ τὰ σπέρματα τῶν ὑποθέσεων V, 505.

Iliad. A. 744. 751. V, 215. 217. 351. 416. 433. 518. 539. 556. 557. 558. 559. 560.

Iliad. B. 744. V, 351. 557. 558.

Γ. 104. V, 6. 215. 217. 434. 494. 530. 531. 558 559.

Δ. 9. 745. V, 5. 215. 351. 552. 557. 560. 571.

Ε. V, 533. 558.

Ζ. V, 430. 557.

Η. V, 558.

Θ. V, 434. 468. 557.

Ι. 104. V, 215.

Κ. V, 535.

Λ. V, 434. 558.

Ν. V, 557.

Ξ. V, 433.

Ο. V, 494. 559.

Π. V, 493.

Σ. V, 557. 558.

Τ. V, 559.

Υ. V, 468. 557.

Ψ. V, 558.

Χ. 53. V, 485. 147.

Ω. V, 559.

Odys. B. V, 557.

Γ. V, 559.

Δ. V, 534.

Ε. V, 431. 432. 559.

Η. V, 331. 534.

Λ. V, 533.

Ξ. 113.

Ρ. 43. V, 541.

Τ. V, 432.

Ω. V, 430.

Hyperides 15. 425.; γράφει μετὰ Χαιρώνειαν τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους εἶναι 707. — Aeschinem et Demosthenem παραπρεσβείας κατηγορεῖ 317. 447.

— Oratio pro Phryne 119.
414. V, 285. — Or. Deliacae
446. V, 481.; Lingua ei ex-
secta est V, 8.

I.

Ἰάλεμος, εἶδος θρήνου V, 541.
Jamblichus ἐν τῷ περὶ κρι-
σεως ἀρίστου λόγου V, 443.;
ἐν τῷ περὶ τῆς Πυθαγορείου
αἰρέσεως V, 458.

Isocrates se ipsum laudat
193.; πανταχοῦ πανηγυρίζει
190.; οὐ πρὸς ἀγῶνα, ἀλλὰ πρὸς
ἐπίδειξιν γράφων λόγων καὶ
ἀντισοφιστεύων *Λυσία καὶ γορ-
γιάζων* V, 515. 519. — Dictio
ejus V, 445.; multos jambos
habet V, 471.; ὁμοιοῦσκα καὶ
ὁμοιοτέλευτα amat V, 499. —
Sententiae ejus: *ρακίων μη-
δενὶ συμφορὰν ὀνειδίζειν* δεῖ 30.
περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀποφύγιον
ἀνακοινοῦ 679.; *ὁ φιλοῦτος κα-
κίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας*
ὑπηρετής 104. 346.; *δεῖ τὰ*
*ἀφανῆ ἐκ τῶν φανερῶν ταχί-
στην ἔχειν τὴν διάγνωσιν* V,
254.; *οὐ μὲν ἐγὼ δεινός, οὐχ*
ὁ νῦν καιρός. οὐ δὲ ὁ νῦν και-
ρός, οὐκ ἐγὼ δεινός V, 543.;
τέχνη ejus 712. V, 7. 455. 471.
Or. contra sophist. V, 225. 447.
in Evagoram 52.
πρὸς Εὐθύνοον V, 292.
πρὸς Δημόνικον V, 383.
Πλαταϊκός 379. 381.
Πανηγυρικός 45. 46.

ἐν ταῖς παραινέσεσι 193.
πρῶτος νεώτερον ἔγραψεν ἐγ-
κώμιον. V.

I.

Lacedaemonii peregrinis
iniquiores 72.; *βραχυλογία*
gaudent 78.; reges eorum ex
Heraclidis 71. 79.; fucati in
bellum eunt 407.; ad tibiae
sonum in hostes irruunt V,
458.; legem de plenilunio
solvunt V, 387.

Leges variae 168. 169. 216.
218. 228. 236. 246. 251. 252.
253. 255. 256. 258. 261. 262.
263. 264. 265. 266. 268. 269.
270. 276. 284. 288. 289. 290.
293. 328. 336. 419. 454. 462.
468. 475. 566. 574. 578. 605. 646.
656. 657. 698. 707. 718. 721. 723.
735. 772. 777. 778. 779. 801. 804.
806. 824. 831. 838. 840. — *ψή-
φισμα* 818.

Lex εὐρημα καὶ δῶρον θεῶν, δό-
γμα δὲ ἀνθρώπων σοφῶν V,
582. — Legibus non scriptis
multae gentes usae 80.; Lo-
crensium lex ἐν βρόχῳ τὸν
τράχηλον ἔχοντα νομοθετεῖν 73.
Δύσις νόμου 248.; *νομοθέτου*
γνώμην ψηλαφᾶσθαι 604.

Leo 273.

Leotyichides V, 55.

Libanius V, 46.

Lollianus 63. 648. V, 8. 17.
79. 593.; ejus *τέχνη* περὶ ἀφορμῶν
ῥητορικῶν 35.

Longinus V, 451. 473.

- Lucianus V, 373.
 Lycurgirhetorica, dialecticae
 similis V, 214.
 Lysias V, 46. 382. 446. 545.
 ὑπὲρ Νικομάχης δαίμων Ἐκ-
 φαντίδην καὶ Διοφάνην 325.
 πρὸς Σμικρίνην 495.
 περὶ ἀμβλώσεως V, 3.
 κατὰ Διογέitonos V, 452. 546.
 ἐν ταῖς παρασκευαῖς 352.
 κατὰ Νικίου προδοσίας V, 568.
 Lysias ἐρωτικὸς apud Plato-
 nem V, 513.

M.

- Major, rhetor 304. not. 324.
 160. 161. 715.
 Maronitae V, 67. 68.
 Medea, amoris in liberos ex-
 emplum 449.
 Megapenthes 202.
 Megarenses Atheniensium
 liberos expositos servant 252.;
 Periclis decreto Atheniensium
 commercio prohibiti V, 375.
 Melisippus 435. V, 144.
 Menander, rhetor V, 514.
 Menander, comicus 102. V,
 527.; optima vitam imitatur
 100.; Aristophanis grammati-
 ci de eo dictum: ὦ Μένανδρε,
 καὶ βίε, πότερος ἄρ' ἡμῶν
 πότερον ἀπεμμήσατο 101.; Fr.
 inc. οὐκ ἔστιν οὔτε διάβολος
 γράψς ἔνδον 98.; Περικλῆς V,
 486.; γεωργῶ V, 525.
 Metrophanes 203. 340. 660.
 691. 692. 780. V, 327. 338.
 345.; Platonius 294. 299.;
 Hermogenis interpres 816.
 Milesius Deus V, 441.
 Miltiades 730.; μετὰ Πάρον
 ἀλόντι Μιλτιάδῃ Ξάνθιππος
 τιμᾶται πεντήκοντα ταλάντων,
 ὃ δὲ ἀνθυποτιμᾶται θανάτου
 720.; silentio se defendit V,
 213.
 Minos, filio mortuo laetus V,
 397.
 Minucianus ab Hermogene

impugnatus vel emendatus 36.
 63. not. 67. 294. 298. 314. 373.
 422. 436. 437. 476. 485. 487.
 491. 582. 583. 617. 684. 688.
 689. 690. 691. 696. 722. V, 8.
 26. 55. 59. 76. 77. 95. 96. 97.
 122. 150. 173. 175. 176. 178.
 181. 243. 244. 251. 260. 261.
 269. 288. 333. 591. 593.

N.

- Næaera V, 375.
 Neocles V, 395. 403.
 Nessus fluv. V, 388.
 Nicias 349. 450. 626.
 Nilus 202.
 Nicodemus 88. 325. 459.

O.

- Odysseus exemplo est, pa-
 triam omnibus praeferendam
 esse 449.
 Olympias Alexandro mortuo
 non luget V, 397.
 Oppianus V, 448.
 Oracula 274. 569. V, 387. 542.
 ambigua 272. 699.; λοξίας ὁ
 θεὸς 286.; ὃ ἐν Μιλήτῳ θεὸς
 377.; τὸν Πύθιον ψεύδεσθαι,
 καὶ τῇ κοινῇ φύσει τῶν πρᾶ-
 γμάτων εὐρίσκεται ἐναντίον 160.;
 sed πρόμαντιν Πυθίαν ψεύδε-
 σθαι et φιλιππίειν dixit De-
 mosthenes 161. V, 69.

P.

- Οἱ παλαιοὶ 16. 33. 318. 418. 444.
 V, 364. 493.; τῶν σο-
 φιστῶν 32.; ῥήτορες V, 554.;
 παρὰ τοῖς ἀρχαίοις 366. 428.;
 παρὰ τῷ Δημοσθένει καὶ τοῖς
 πολλοῖς τῶν ἀρχαίων 717.
 Pantaleon, medicus 273.
 Pausanias 567.; μηδισμοῦ
 κρινόμενος 410. 430.; Πανσα-
 νίου τυραννικὰ τερος 71.
 Peloponnesiaci belli causa
 V, 388.

Pericles 161.; *φιλόπολις* 90. 91.; *agor* ejus ab Archidamo non vastatus 125. 126.; *se ipsum* laudat 193.; *belli Peloponnesiaci semina* jacet 91. V, 388.; *de ratione reddenda* haerens V, 53. 54. 270. 375.; *Olympicus* 186. 728. V, 374.; *δημοτικώτατος τῶν πολιτῶν* 343.; *συνέσει ἀπάντων Ἑλλήνων διαφέρων* 730.; *lente incedit* V, 461.

Phalaride crudelior 79.; *oratione demagogica habita ad tyrannidem pervenit* V, 6.

Phaselis, Pamphyliæ urbs V, 388.

Phaselitæ sycophantæ 344. 348.

Philippi regis epistola apud Dem. pro cor. 213.

Philocrates 90. — Philocrates et Phrynon *ἐν ταῖς ἱστορίαις κεκοιμημένοι* 93.; *τὰς γυναικὰς Ὀλυμπίας ἐκμισθώσας* 164.

Philostratus *ἐν τοῖς βίοις τῶν σοφιστῶν* 30.

Phrynichus, trecentos discipulos habet 39. V, 610.

Phrynon 90. 93. 341. 588. 631.

Phye Pisistratum in urbem re-ducit V, 378.

Pindarus V, 440. 486.

Pisistratus 383 V, 378.

Pittheas Trözenius rhetoricam docuit 43.

Plato 400. V, 223.
ὁ πλοῦτος οὐ τυφλός, ἀλλ' ὁ εὖ βλέπων, ἀνερῶν ἐπιτηται φρονήσει 104. — *Sententia ejus de rhetorica* 5. 6. 23 sqq. 37. 46. V. 4. 15. 17. 23. 212. 213. 232. 605. — *rhetorica ejus philosophiae similis* V, 214.; *ideae* V. 19. — *Πλατωνικὴ ἢ Δημοσθενικὴ ἰδέα* V, 438. 460. — *Πλατωνικὴ τε καὶ Δημοσθενικὴ γράσις* V, 442.; *in oratione civili praestat Platone Demosthenes* V, 444.

Symposion V, 499. 533. 574.

Apologia 39. 40. 318. 423. V, 286.

Phaedon V, 296. 564.

Phaedrus 40. 297. 413. 423. 425. V, 483. 487. 413. 531. 573. 609. 610.

Menexenus V, 490.

Gorgias 40. 42. 44. V, 4. 566. 605.

Cratylus V, 6.

Euthyphron 731.

Criton 508.

Menon V, 223.

Plato, comicus V, 441.

Polemon 120.

Polus, Gorgiae discipulus 44.; *Πῶλος καὶ Γοργίας σφόδρα κάλλους πεφροντικότες παντοδαπῶν, παρισώσεων πλῆρουσι τοὺς λόγους* V, 515.

Polytion 176. V, 73.

Porphyrius 35. 265.; *orationem cum corpore comparat* 65. — *librum περὶ στάσεων scripsit ib. not.* — *Ex ejus commentario in Hermog.* 397. V, 9. 261. 266. 346. 466.

Priapeia sive ithyphallica V, 491.

Proclus *ἐν τῷ Πλατωνικῷ* 199.

Protagorae cum Euthlo de mercede disceptatio 180.

Pythagorae rhetorica philosophiae similis V, 214.; — *Pythagorei animi affectus musica sedant* V, 458. — *Pythagoreorum αὐτὸς ἔφα* V, 488.

Pytheas 39. 40.

Pythia *φιλιππίζει* 161. V, 69.

R.

Rhetores 271. 307. 410. V, 597. — *rhetoresne ἡγέμονες an οὐ στρατηγοὶ* 569.; *οἱ δέκα* 15.; *perfectus rhetor τὸ προσκορὲς καὶ ὑπτιον vitat* 576.; *ῥητορικὸς συλλογισμὸς* 503. 831.

S.

Sannion, ὁ τοὺς τραγικοὺς χο-
ροὺς διδάσκων V, 454. 463.

Servis recens emtis καταχύ-
ματα objecta V, 529.

Sicilia, rhetoricae patria 13.
V, 215.

Simonides V, 543.; epigram-
ma in eum ib.

Siphnii, vide Maronitae.

Siricius V, 592.

Socrates 91. 142. 144. 157. 158.
167. V, 594.; δημοτικώτατος τῶν
πολιτῶν 343.; ejus dictum:
οἷος ὁ βίος, τοιοῦτος καὶ ὁ
λόγος· καὶ οἷος ὁ λόγος, τοι-
αῦται καὶ αἱ πράξεις 87.

Solon, ὁ νομοθέτης 420. 726.
V, 407.; contra parricidas
cur legem non dederit 50.
V, 20. 234.

Sophocles V, 441. 480.

Σωτιάδεια V, 491.

Sthenelaidas 72. V. 55.

Stoicorum definitio rhetori-
cae V, 15.

T

Τεχνογράφοι 165. 326. 431.
438. 439. 483. 601. 695. V, 449.;
οἱ τεχνικοὶ 366. 446. 578. 660.
οἱ πρὸ Ἑρμογένους τεχνικοὶ
πλὴν Μινουκianoῦ 238.; χρῶ-
μα τῶν τεχνικῶν 383.; vide
supra Rhetores.

Terpander Lacedaemonios
tibiis ad concordiam redigit
50. V, 21.

Teutiaplus Eleus 52. 58.

Theagenes, Megarensium ty-
rannus 372.

Themistocles 186. 375. 420.
567. 687. 718. 730. 844. V, 368.—
μετὰ τὰ Μηδικὰ συμβουλευεῖ
ἀνέμοις θύειν 185.; liberi ejus

muros a patre exstructos de-
strui volunt 102. V. 44.; τὸ
πρῶτον συνέζηκεν ἄσωντα, σο-
φία τὸ τελευταῖον πάντας πα-
ρῆλθεν 690.; Ejus λέξεις λαμ-
πραί 528.; rhetorica ejus,
politicae similis V, 214.

Theseus Hippolytum accu-
savit V, 6.

Thracēs ἀνδρόφονοι 344.

Thucydides 52. 59. 66. 90.
93. 102. 114. 116. 160. 193.
205. 206. 318. 332. 375. 635.
727. 732. 733. 736. 740. 741.
750. 754. 759. 764. V, 220.
320. 321. 430. 488. 493. 553.
566. 567. 570. 599. — ἐπιτάφιος
52. 113. 114. 115. 116. 572.

Tiberius, rhetor V, 467. 471.
507. 515.

Timocrates 73.

Timotheus, musicus 50.

Tisias 19.; Coracis discipu-
lus 13. V, 215.; praeceptor
Gorgiae 14.; τὰ κατὰ Κόρακα
καὶ Τιολαν 159.

Τραγικοὶ V, 487.

Tyrannus, sophista 31. 617.
V, 592.

U.

Ulpianus V, 508.

X.

Xanthippus 720.

Xenophon, mortuo filio sa-
crificat V, 397. 430.; Cyro-
paedia V, 444. 529. 530. 540.
dictio ejus V, 599.

Z.

Zeno, rhetor V, 396.

Zopyrus Clazomenius 199.

Addenda et Corrigenda.

Vol. IV.

Praef. VII. v. 2. Reproducendum l. recandendum. — p. 20. v. 3. pro βᾶρος. [quodd. est in Ald. et Par.] ἔχοντας lege κῶρος ἔχοντα ex Plat. Gorg. p. 456. E. — ib. v. 6. l. κῶρος pro βᾶρος. vide Spengel. συνάγ. τεχν. p. 35. — v. 26. Plat. Gorg. p. 463. D. — p. 23. v. 10. διαλαβεῖν Ald. Par.; l. διαβαλεῖν. Spengel l. l. p. 444. v. 18. Πυλίων, est in Phaedro p. 270. b. — p. 24. v. 29. ἡφονα Ald.; l. ἡφοντα. — p. 30. v. 1. Philost. L. II. p. 877. ed. Olear. — 40. v. 2. Ruhn. Hist. crit. Or. Gr. p. LXXVI. legit. ἀρμημένην. v. 7. σοφιστόν, sc. φρονιχόν. vide T. V. p. 610. v. 11. Apol. p. 18. a. v. 13. Gorg. p. 460. c. v. 15. Phaedr. p. 269. d. — 43. v. 3. l. Τρωικόν. — p. 44. v. 16. εὐπειρίας. l. εὐπειρίας ex Plat. Gorg. p. 448. C. vide Spengel. l. l. p. 87. v. 27. l. κατωρθώσας. v. 31. l. γυμνασθεῖς. — p. 48. v. 3. contr. Aristog. II. p. 808. — p. 50. v. 11. Aesch. c. Timarch. p. 254. Bekk. cfr. T. V. p. 20. — p. 71. not. 3. contr. Ctes. p. 441. Bekk. — p. 91. v. 17. εὐροῖεν ἐν Ald. Par., malim εὐροῖ ἐν. coll. T. V. p. 41. v. 21. αὐτοῦ πραγμ. Ald., l. αὐτοῦ τοῦ πρ. vel ἀπὸ τοῦ πρ. ut p. 97. 4. — p. 93. v. 7. l. ἀφ' ὧν. v. 11. Thuc. I. 138. — p. 98. v. 4. Menandri locus deest apud Mein. Demosth. pro cor. p. 227. v. 16. pro cor. p. 307. — p. 103. v. 27. ἐμελλεν Ald.; l. ἐμελεν. — p. 112. v. 22. Γέλωνα l. Γύλανα. — p. 113. v. 7. Γέλωνα Ald. Par.; l. Γύλανα. coll. Aeschin. c. Ctes. p. 440. Bekk. Ruhn. ad Rutil. Lup. p. 117. — p. 118. v. 4. l. ἐξισάζοντα. — p. 119. v. 28. διαφθιρόντα, fort. scribendum: διαφθιρόντα. — 132. v. 27. Dem. c. Androt. p. 593. — p. 140. v. 4. αὐτὸν Ald., l. αὐτῆς. — p. 161. v. 8. cfr. Aesch. c. Ctesiph. §. 180. p. 425. Bekk. — p. 174. v. 13. de fals. leg. p. 407. — p. 176. v. 6. l. Πολύριον & προαγωγίας ex Sopatro T. V. p. 73. — p. 113. v. 3. adde ad marg. p. 83. — p. 222. v. 12. contr. Timarch. p. 254. Bekk. — p. 235. v. 25. ἡ δὲ ἀντιλήψις διαφ. Ald. Par.; l. ἡ δὲ ἀληθὴς διαφ. ex T. V. p. 95. v. 7. — p. 241. v. 5. de fals. leg. p. 365. — p. 260. v. 4. λογισμὸς l. συλλογ. — p. 264. not. 1. Locum Dem. malim referre ad Or. c. Aristog. II. p. 805. ὡσαυτὰ ταῦτα ἐναγκαλιεσθῆναι καὶ κῆρα καὶ πάλιν ἄνθρωποι ποιεῖν. cfr. T. V. p. 106. — p. 272. v. 12. l. εὐφρονα. Herod. VII. 141. — p. 289. v. 10. ἐναργῶν.

Ald., l. ἀπαγωγή. — p. 291. v. 2. περὶ Ald. Par., l. κατὰ τοῦ Στεφάνου Or. I. p. 1103. cfr. Vol. V. p. 112. — p. 298, v. 5. δὲ Ald. Par., l. δ'. vide Stahr Aristotelia I. p. 64. — p. 304. v. 8. Καίωρ. l. Μαίωρ. De Maiore videndus Marcellin. p. 324. v. 13. Suid. s. v. Ruhnck. Diss. de vita et scriptis Longini p. LXXXVI. ed. Weisk. — p. 316. v. 2. παρασίτου. l. περιστ. p. 313. v. 21. Thuc. II. 60. — p. 330. not. 36. de fals. leg. p. 366. — p. 336. v. 14. l. ἀπαίτησις. — p. 344. v. 15. adv. Lacrit. p. 923. — p. 364. v. 27. sqq. cfr. T. V. p. 132. — p. 365. v. 27. Dem. de fals. leg. p. 374. — p. 372. v. 20. Thuc. I. 126. — p. 380. v. 20. γλανκίτην μελάνωπον Ald., l. Γλανκ. ἢ Μελάνωπον ex Dem. in Timocr. p. 739. — p. 390. v. 12. τοιαύτη αἰτία Ald., l. τοιαύτη μίτη. p. 414. not. 11. correxit etiam Vales. ad Harpocr. T. II. p. 469, ed. Lips. — p. 417. not. 20. χοινή. l. κρινή. — p. 425. v. 25. Dem. pro cor. p. 325. — p. 434. v. 10. Post ἐγκλημα ponendum punctum, et sqq. ἀλλὰ — ἀπαίτησις litteris diductis scribenda. — p. 435. v. 10. l. συγκρονομεν. — 444. v. 20. τὸ μὲν Ald., l. τὸν μὲν. — p. 446. v. 16. l. ἀποκρονομεν. — p. 448. v. 12. οὐ. l. αὐ. — p. 485. v. 31. σώζεται Ald., l. σωζήται. — p. 493. v. 33. lin. 59. l. v. sq. — p. 498. v. 24. l. χορηγόν. — p. 507. v. 29. respicere videtur ad or. de Chers. p. 91. — p. 550. v. 23. tolle signa lacunae. — p. 432. v. 15. ἐναντιοῦται Ald., l. ἐναντιώται. — p. 535. v. 17. ποιήσιν Ald., l. ποιήται. — p. 537. v. 14. δυνάμενον Ald., l. δυνάμεθα. — p. 538. v. 16. προσκείμενον Ald., l. προκεν. v. 29. ἐχονα Ald., l. ἔχων τά. — p. 575. v. 10. ἀνωτέρω. l. ἀνωτέρω. — p. 589. v. 23. τοῖς λοιποῖς Ald., l. ταῖς λοιπαῖς. — p. 596. v. 19. post ταῦτα dele punctum. — p. 597. v. 15. κεφάλαιον. l. κεφάλαιον. — p. 599. v. 7. l. ἐγκλημα. — p. 618. v. 20. l. γνώμη. v. 23. l. πόρον. — p. 622. v. 11. l. τέμνομεν. — p. 653. v. 16. post ὅσω dele comma. — p. 663. v. 20. l. καθά. — p. 680. v. 14. l. ζώον. — p. 712. not. 20. adde: Apsin. p. 690. v. 13. Ald. — p. 715. v. 29. post οὐ γὰρ pone εἰ, quod Ald. om. — p. 716. v. 5. φιλομακίας Ald., lege φιλοσοφίας ex T. V. p. 184. v. 24. — p. 729. v. 27. usque ad 734. v. 9. recepit Anonymi commentarius [T. VII.] in Mon. 8. et Par. 2977., cuius lectionem variam hic adicio. — p. 730. v. 1. καὶ An. ἢ. Post ἐκράνεν An. addit: ἢ ὥς συναφῆσιν αἱ τῶν πολλῶν ἐκρῶσαν γνώμαι. διαφέρει δὲ νομος ἔθους τῶν μὲν ἀγροφῶν εἶναι, τὸν δὲ ἐγγραφῶν, καὶ τὸ μὲν καθόλου, τὸν δὲ ἐπὶ μέρος, καὶ τὸ μὲν φύσει, τὸ δὲ θεσει. v. 3. οἷον An. om. v. 5. post τρόπον insere, ex An. καὶ ἐκ προγόνων μετ' ἐξομῆν, οἳ καὶ οἱ πρόγονοι τοῦτο ἐποίησαν. v. 7. καὶ αὐτο. An. τὸ ἔθος. v. 8. Par. 2977. καὶ πόνῳ. Mon. 8. et Par. 2977. καὶ καιρῷ. v. 9. οἷον An. om. v. 12. πῶδε An. τοῦτο. v. 13. πάλιν An. om. v. 21. An. ὥς ἀσχετῶς φησὶν, οἱ. v. 23. post τιμῆς An. addit: οἷδεκ πρότε ταύτης ἡγεμένης τῆς τιμῆς. v. 24. An. πολιτείας, ὥς ἐκ Λακωνῶν ἢ Βοιωτῶν, ἢ Βαρβάρων, ὥς ἐκ Σκυθῶν καὶ Περσῶν. v. 28. An. καταφορά, ὥς ἀμυστήτης — p. 731. v. 1.

An. λυμήνασθαι. v. 2. An. i. περὶ δὲ τῶν βαρβ. Mon. 8. δὲ om. Par. 2977. et Mon. 8. δ' Ἀριστέλης [Par. ὡς ὁ] λέγων εἰς Περικλέα, ὃ καὶ εἰ. v. 6. ἔκλειψεν An. αὐτῶν. v. 7. scribe. Ἑλληναίους. — p. 744. v. 11. — 745. v. 25. in eodem commentario legitur: v. 12. An. δὴλον, ὅτι συμφέρον ἂν εἴη κησασθαι συμμαχίαν. ib. pro τὸ εἶ, quod habet Ald., ex An. scribe: εἰ τὸ. v. 13. δαῖτερον An/om. v. 14. An. ἡ. τῆς τ. π. δόξης κατ' ἐλπίδα. v. 15. χαιρεήσουσιν, ἐροῦμεν γὰρ, ὅτι κακεῖνοις δοκεῖ βέλτ. εἶναι, ἢ εἰ καὶ ποιήσαιμεν, ὃ καὶ Δημοσθένης — τούτῳ γενέσθαι τῷ στρατοπέδῳ. v. 22. Mon. 8. λυθῆναι. Par. 2977. διαλυθῆναι. ib. An. εἰθ' ὁ. v. 23. An. τοῖς θεοῖς, τοῦτο ὑμῶν τινες πείθουσι πράττειν, καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ. ἢ κεν γηθῆσαι Πριάμος Πριάμοιό τε παῖδες. Τρίτον ἂφ' ὧν πολλάκις διὰ τὸ πρᾶγμα κινδ. — ἀνηλώσαμεν, ὡς Ομηρος. v. 26. An. λήπειτο. v. 27. An. addit: ἥς εἵνεκα πολλοὶ [Mon. 8. ποταμοὶ Ἀχαιοὶ] Ἀχαιῶν, ἐν Τροίῃ ἀπώλοντο (sic) φίλης ἀποπατρίδος αἵτης. — p. 745. v. 1. An. om. v. 2. ἂ An. om. v. 3. ὑπὲρ — συμφέρει An. om. v. 5. An. στεφάνου φησὶν. ὅτι v. 11. An. μὴ ἐπὶ. v. 12. καὶ An. γὰρ. v. 14. ὡς An. om. v. 15. An. πόλις καὶ τείχε' ἐπόρθουν. v. 19. An. ἐπὶ συμβουλῇν εἰσελθεῖν. οὔτω γὰρ καὶ Δημ. ἐν τῷ περὶ στεφάνου. v. 20. γὰρ An. om. v. 21. An. ἄρασθαι πόλεμον ἐν Χαιρ. πρὸς Φίλιππον. v. 23. An. τότε εἰπὼν. v. 24. An. ὡς Ἐλάτεια κατέλληπται, καὶ ἐξῆς. τότε δὲ ἡ ἐκφρασις ὀφείλει τῆς συμβουλῆς προτιάττεσθαι, ὅταν ἡ πόλεμος ἡ πολιορκία ἡ ἕτερος τοιοῦτος καταλαμβάνη κίνδυνος. ἐὰν γὰρ μὴ προτάζωμεν τὴν ἀπὸ τῶν σεισμῶν τυχόν, εἰ μετοικεῖν συμβουλευόμεν τούτων γινομένων, ἢ ἀπὸ τῶν πολέμων ἢ τινων τοιούτων ἐκφρασιν, οὐδ' ἂν ἀνάσχοιντο ἡμῶν τὰ ἄλλα κατασκευάζονταν. — p. 756. v. 1. — 15. recepit An. T. VII. v. 2. An. φροντίζειν μᾶλλον. v. 6. An. ἔχεται. τῇ αὐτῇ δὲ διαίρεσει τὸ ἔνδοξον μεθοδεύεται, δι' ἥς καὶ τὸ συμφέρον, διὸ καὶ πρὸς ἐνίων συνῆπται. διαφέρει δὲ, ὅτι τὸ μὲν ἐν χρήμασιν ἢ τοιούτῳ τινὶ ἐστὶ, τὸ δὲ ἔνδοξον εἰς δόξαν, ἢ [τῇ Mon. om.] τούναντίον εἰς ἄδοξίαν τείνει τῶν ποιούντων. τὴν τοῦ ἐνδόξου. v. 11. An. ἡ δὲ μή. v. 12. et 15. An. ἀπελασθήσεται. v. 13. ἡ νῦν. Mon. 8. ἡμῖν. v. 15. Par. 2977. προσγενήσεται. — p. 843. v. 11. l. συνεστάναι. — p. 844. σύνθεσιν, κατὰ διαίρεσιν Ald., l. σύνθεσιν καὶ διαίρ., coll. not. 7. p. 855. 2. Theon. p. 256. 9.

Vol. V.

p. 10. not. 12. Alc. 7. l. 1. — p. 34. v. 22. l. 3. ἐνός. — p. 67. v. 33. illis l. illis. — p. 72. v. 26. l. ἐκρινόμεν. — p. 160. l. 2. l. ὄρων. — p. 162. not. 1. l. δικαιολογήσασθαι. — p. 215. v. 18. Θέρωνος l. Ἰέρωνος. Locum hunc exscripsit Arsenius Violeto p. 313. — p. 216. v. 8. cfr. Arsen. Viol. p. 172. — p. 383. l. 11. διίστονται, quod est in Ald. et Codd., scripsi διίστῶνται. — p. 427. v. 32. pone ad marg. 373. — p. 450. v. 18. εἶπε l. εἶπέ. v. 21. ἐπεξεργ-

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 03585 7518

